

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SAHNE SANATLARI ANASANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TÜRK TİYATROSU'NDA
OYUN YAZARLIĞININ GELİŞİMİNE YÖNELİK GİRİŞİMLER
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Hazırlayan
Mine ARTU

Danışman
Prof. Dr. Murat TUNCAY

İZMİR- 2010

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞININ GELİŞİMİNE YÖNELİK GİRİŞİMLER ÜZERİNE BİR İNCELEME**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

15.06.2010

Mine ARTU

TUTANAK

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün 23./06/2010 tarih ve 14...sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisanüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 18...maddesine göre Sahne Sanatları Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Mine ARTU' nin "TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞININ GELİŞİMİNE YÖNELİK GİRİŞİMLER ÜZERİNE BİR İNCELEME" konulu tezi/projesi incelenmiş ve aday 02.07.2010 tarihinde, saat 16.03 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini/projesini savunmasından sonra 60 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin/projenin Başarılı olduğuna oy 5/1 ile karar verildi.

BAŞKAN

Prof. Dr. Murat TUNCAY

ÜYE

Yardımcı Doç. Dr. Özlem Belkıs

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Zehra Ç. S.

ÖZET

Bu araştırmada, ulusal tiyatromuz ve oyun yazarlığımızın tarihi bir perspektiften değerlendirilmiştir. İlk bölümde oyun yazarlığımızın sosyal, kültürel ve ekonomik sorunları bir bütün olarak ele alınmış ve araştırılmıştır. İkinci Bölümde ise sorunların çözümüne yönelik yapılan çalışma ve girişimler değerlendirilmiştir.

Bilindiği gibi günümüz Türk Tiyatrosu iki kaynaktan beslenmektedir, Batı Tiyatrosu ve Geleneksel Türk Tiyatrosu. Osmanlı imparatorluğundan günümüze, Türk Tiyatrosu'nun özgünleşmesi yolunda, gelenekselden çağdaşa uzanan bize özgü yöntemler bulunması gerektiği ortadadır. Bu araştırmada tiyatro uzmanlarının yeni fikirler ve çabaları araştırılıp değerlendirilmiştir.

Araştırmada, Osmanlı toplum yapısının olumsuz etkileri, kurumsal çalışmaların yetersizliği, telif hakkı sorunu, eleştiri ve eleştirmenlik olgusu, sinema ve televizyon'un olumsuz yansımaları ve sansür gibi temel sorunlar irdelenmiş, Bugüne kadar bu sorunların çözümüne yönelik girişimler değerlendirilmiştir.

ABSTRACT

In this research, our national theatre and play writing history was evaluated by historical perspective. In first part Social, cultural and economical issues of our playwriting were taken and researched together. In second part, all efforts for solutions of our playwriting issues were given a matter preferential consideration.

As is known, today's Turkish Theatre is fed by two sources, Western Theatre and Turkish Traditional Theatre. It's obvious that, Since Ottoman Empire, different way or method was to be found to the originality of Turkish Theatre. In this research, new ideas and efforts of theatre experts were researched and evaluated.

Research topics are negative effects of the Ottoman social structure, lack of institutional study, copyright issue, case review and criticism, effects of cinema and television, censorship. Interventions have been evaluated for the solution of this problem.

GİRİŞ

Türklerin tarihini belli bir tiyatro perspektiften incelediğimizde, Orta Asya'dan itibaren bir tiyatro geleneğine sahip oldukları görülmektedir. Bu gelenek Anadolu'da köylü tiyatrosu ile halk tiyatrosunun birleşimi olan Geleneksel Türk tiyatrosu adı altında ortaya çıkmaktadır. Geleneksel Türk tiyatrosunda metnin yerini şarkı, dans, söz oyunlarının aldığı görülmektedir. Köylü tiyatrosu da, halk tiyatrosu da doğmacaya dayanır ve metinsizdir. Bu nedenle de Geleneksel Türk tiyatrosunda bir yazar geleneğinin gelişmediğini söyleyebiliriz.¹

Özellikle Tanzimat'ın ilanı ile başlayan Batılılaşma süreci içerisinde, batılı tarzda tiyatro ile tanışan Osmanlı'da ülkemizde oyun yazarlığının Şinasi'nin, "**Şair Evlenmesi**" (1854) adlı oyunu ile başlayan ve henüz iki yüzyılı bile bulmayan kısa bir geçmişi olduğu görülmektedir.² Batı tarzı tiyatronun benimsenmesiyle, ülkemizde tiyatrodaki yazılı metne geçildiği ancak buna rağmen yine de ağırlıklı olarak yabancı eserlerden çeviri ve uyarlamaların yapıldığı görülür. Pek başarılı olmayan bu çeviri ve uyarlamalara tepki olarak, seyircinin tiyatroya beklenen ilgiyi göstermediği anlaşılmaktadır.³

Murat Tuncay'a göre, Tanzimat'ın ilanı ile birlikte halk, yeni bir yaşam biçimi ve bunun bayraktarlığını yapan Batı Tiyatrosu ile tanışmıştır. Kimi zaman tiyatroyu gözü kapalı desteklemekte, kimi zaman da kendisine dayatılan bu yeni değerlere karşı tepkisini yine tiyatro salonlarında göstermektedir. Tuncay, koşullar ne olursa olsun tiyatroyu asıl biçimlendiren ve yönlendiren etmenlerden birinin seyirci olduğunu vurgulamaktadır. Tiyatronun ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın, seyirci beğenisi ve toplumsal değişimlere bağlı olarak kendisini yenilemesi gereğine dikkat çekmektedir.⁴

¹ Metin And, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1983, 18 s.

² Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 19 s.

³ Nurhan Tekerek, **Tiyatromuzun Modern Tiyatroyla Kesismesi Yolunda Gelenekselin Önemi ve Baltacıoğlu'ndan Bir Deneme: Kafa Tamircisi**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:17, Ankara, 2004, 48 s.

⁴ Murat Tuncay, **Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu'nda Neden Bir Marka Olamadı?**

Özellikle, XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere Geleneksel gösterim türlerinin yeterli ölçüde yanıt veremediği görülür. Dramatik metnin, tiyatro için önemli hale gelmesi ile birlikte de doğaçlamadan ve dolayısıyla Geleneksel Türk tiyatrosundan iyice uzaklaşıldığı bir dönem başlamaktadır. Tanzimat'tan itibaren başlayan dilde sadeleşme çabaları ile kimi dil ve söyleyiş kaybolmuş, geleneksel tiyatro kaynakları da tam anlamıyla derlenip yazıya geçirilemeden unutulup gitmiştir.⁵

Bu dönemde yazılan kimi Türkçe oyunların, tiyatronun edebiyatın bir dalı olarak görülmesi ve Türk yazarların uzun süre edebiyatı etkileyen ağır manzum dilin etkisinden kurtulamaması sebebiyle yaygınlaşamadığı görülür. Oyun yazarlarının şair olarak görüldüğü bu dönemde, yazarların pek çoğu oyunlarını oynamak için değil okunmak için yazdıklarını belirtmişlerdir. Namık Kemal'in "**Celaleddin Harzemşah**" adlı oyununun önsözünde, bu oyunu oynamak için değil, okunması için yazdığını belirtmesi oldukça önemli bir örnektir.⁶ Bu durumun, seyircinin, benimsemediği ve destek vermediği bir tiyatronun oluşmasına neden olduğu söylenebilir ve tiyatromuzun, uzun süre geniş halk kitlesinin desteğini alamaması bu yöneltte aranabilir.

Tanzimat döneminde, Divan edebiyatının şiire odaklanmış ağır Osmanlıcası'nın, sahneye uygun düşmediği, sık sık tekrarlınsa da, yazarların Osmanlıca'nın söz hünerlerine dayalı bir tarzda oyun yazmaya devam ettikleri görülmektedir. Bu yöneliş, ulusal repertuvarımızı besleyemeyen, ancak çok ağır dramaturjik çalışma yapılarak sahneye getirilen, metin yığınlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur.⁷

Meşrutiyet döneminde, herkesin tiyatro yaptığı özgür bir dönem başlar. Bu dönemde tiyatroyu takip eden seyirci sayısının az olması ve sahnelenen oyunların çok geçmeden seyirciler tarafından tüketilmesi kısa sürede yeni oyun yazılması

⁵ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,56 s.

⁶ Efdal Sevinçli , **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir,1991, 138 s.

⁷Murat Tuncay, "Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu'nda Neden Bir Marka Olamadı?"

ihtiyacını ortaya koyar. Üzerinde çok çalışılmadan yazılan, dramaturjik temelden yoksun oyunların sahneye getirildiği bu dönemde, sahnelerde müsamere tarzında oyunlara sıkça rastlanmaktadır. Bunun sonucunda, kolay beğenen ve kolay alkışlayan dönemin tiyatro izleyicisi salonları doldurmuştur. Ancak bu anlayış, nitelik arayışlarının da önüne geçerek, oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır.⁸

Tanzimat ile başlayan dönemde, oyuncuların çeşitli sebeplerle sık sık topluluk değiştirdikleri, ustaların başka tiyatroların kendi repertuarlarını kullanmamaları için oyuncuya deftere yazdıkları oyunların sadece kendisine ait bölümlerini verdikleri bilinmektedir. Telif yasalarının ve isim haklarının olmadığı bu dönemde, el değiştiren oyunlar hakkında hak talep etmek mümkün değildi. Bu sürecin yansımaları olarak, tiyatro oyunlarının basılmadığı ve tiyatroların repertuarlarındaki oyunların yaygınlaşmadığı, zamanla da bu eserlerin kaybolup gittikleri görülmektedir.

Cumhuriyet dönemi ile Türk tiyatrosunda yeni bir dönem başladığı tespit edilir. Eğitimde en iyi okul tiyatrodur anlayışı yerleştirilerek, Cumhuriyet ve ilkelerinin anlatılması için tiyatro bir araç olarak kullanılır. Bir anlamda tiyatro ile Cumhuriyet propogandası yapılmaktadır. Tiyatroya daha çok seyircinin gelmesini sağlamak için de, ağırlıklı olarak vodviller tercih edilir. Bu seçim, tiyatrodan ciddi amaçlar bekleyen seyircileri memnun etmez ve oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda ne yazık ki yeterli bir ivme yaratmaktan uzaktır.⁹

Gülhane Hatt-ı Humayunu'nun ilanından bu güne kadar ulusal tiyatromuzun gelişmesi yolunda pek çok çaba sarfedildiği ortadadır. Ancak bu çabalar sistematik bir çerçeveye oturmamış, gerekli kurum ve kurulların zamanında oluşturulamaması sebebi ile de kalıcı olamamışlardır. Cumhuriyet döneminde büyük bir umut olarak görülen Halkevlerinin kapatılması kuşkusuz Türk tiyatrosu adına en büyük

⁸ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 4 s.

⁹ Yavuz Pekman, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002, 20-21 s.

kayıplardan biridir. Bölge tiyatroları yasa tasarısının halen hayata geçirilememesi ise bir diğer önemli sorun olarak karşımızda durmaktadır. İstanbul Şehir Tiyatrolarının ardından Devlet Tiyatroları'nın kurulması, Devlet Konservatuvarı'nın açılması elbette Türk Tiyatrosu adına kurumsal anlamda büyük çabalar ve çalışmalardır ancak bu kurumların çalışmalarının, kuruluş amaçlarını hayata geçirme noktasında ne derece başarılı olup olmadıkları da hala sorgulanmaya açıktır.

Murat Tuncay, Tanzimat'tan bu yana ulusal tiyatro kavramının gerçek manada oluşturulmasının sebebini, ulusal tiyatro sentezini ortaya çıkaracak ürünlerle kendisini kabul ettirebilen ve ulusal tiyatronun gerçek anlamda kurulması için sağlam bir temel oluşturabilecek bir yazar çıkmaması düşüncesinde aramaktadır.¹⁰

1998 yılında gerçekleştirilen “**Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**” Panelinde Özdemir Nutku da, tiyatromuzun sorunlarını sosyo-ekonomik-yönetsel sorunlar ve estetik sorunlar olarak iki başlıkta belirlemiştir. Sosyo-ekonomik ve yönetsel sorunların içine vergi sistemi, bina yetersizliği, örgütlenme, planlama ve günümüzde artık işlevini yitirmiş olan Devlet Tiyatroları yasasını da eklemiştir. Özdemir Nutku'ya göre estetik sorunların başında yıllardır tartışılan Türk Tiyatrosu'nun kimlik ve sentezi gelmektedir. Bir diğer önemli nokta da yazar-oyuncu-yönetmen işbirliğidir. Özdemir Nutku, söz konusu sorunlarının çözüm için öncelikle çağdaş bir eğitim sisteminin gerekliliğine dikkat çekmektedir.¹¹

Oyun metni çevirisi, telif hakları, edebi heyet, tiyatro oyunu basımı gibi konular oyun yazarlığımızın önünde aşılmayı bekleyen sorunlar olarak hala güncelliğini korumaktadır. Tiyatro yazarlarının haklarını koruyan ve oyun yazarlığının geliştirilmesi noktasında araştırma ve çalışmalar gerçekleştirecek sağlıklı bir örgütün olmayışı da elbette oyun yazarlığımızın önündeki en büyük sorunlardan birdir. Yazar, oyuncu, yönetmen, dramaturg, tiyatro sahibi ya da tiyatro

¹⁰ Murat Tuncay, “Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu’nda Neden Bir Marka Olamadı?”

¹¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Aysın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 56 s.

adamlarının tam bir birlik içerisinde Türk tiyatrosunun sorunlarına sahip çıkması artık bir ihtiyaç değil gereklilik haline gelmiştir.

Tiyatro kurumunun, oyun yazımı ile başlayan, çeviri, basım, telif, dramaturji ve sahnelemeye kadar uzanan çizgide profesyonel olarak bir yönetim ve organizasyon becerisi gerektirdiği ortadadır. Tiyatro ve yönetim becerisi ilk başta birbirinden tamamen ayrı ifadeler gibi görülse de günümüzde özellikle tiyatronun pazarlanması (burada pazarlama ifadesi tiyatroyu geniş kitlelere ulaştırabilme ve talep yaratabilme anlamında kullanılmıştır.) noktasında büyük önem kazanmaktadır. Tiyatro, finansmanından, stratejine kadar iyi yapılanmaya ihtiyaç duyulan bir sektördür. Sanatın yönetimi ile bir işletmenin yönetimi artık birbirinden ayrı düşünülmemelidir. Tiyatro oyun yazarlığının gelişmesi yönündeki önemli girişimlerden biri de bu bilincin geliştirilmesi ve yerleştirilmesi olacaktır.

Ancak öncelikle yapılması gereken tiyatroyu talep edilen bir sanat dalı haline getirmektir. Talebin olduğu yerde yazarın maddi ve manevi sorunları da bir ölçüde çözüme kavuşturulabilecektir. Peki, ne olmuştur da Türkiye’de hala gerçek manada tiyatro talep eden, bir tiyatro seyircisi yaratılamamıştır. Yozlaşan beğeni, oyun seçimlerinin etkilemiş, kolay beğenen ve kolay alkışlayan halk tiyatroları doldurmaya başlamış belki kısa vadede gişe sorunu çözümlenmiş ama oyun yazarlığının gelişimi noktasında istenen ivme ne yazık ki yakalanamamıştır.

Özel tiyatro girişimcilerinin ise gişe kaygısı sebebi ile Türk oyun yazarlarına ve dolayısıyla yeli oyunlara temkinli yaklaştıklarını söylemek mümkündür. Bu tercih, yerli oyun yazarlarının önemli bir gelir kaynağını da işlevsiz hale getirmektedir. Özel tiyatrolar, imkânlarının kısıtlı oluşu sebebiyle maliyeti düşük sahne dekorları, dar oyuncu kadrolu oyunları tercih ederek, bir anlamda tiyatro oyun yazarlığımızın hem teknik hem de düşünsel manada gelişmesine ket vuran bir diğer yaklaşımı sergilemektedir. Bu noktada ödenekli tiyatroların bir çare olabileceği düşünülse bile repertuar kurullarının kısıtlayıcı yönelişleri sebebiyle bir çözüm olamayacaklarını söylemek yerinde olacaktır.

Tiyatro kuramcısı İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'na göre, tiyatrodaki temel olan “tiyatro felsefesidir”. Bu düşüncesini, Yeni Adam Dergisi'ndeki yazısında; “Bizim bir tiyatro felsefemiz yoktur. Millete tiyatroyu kazandıracak ne bina, ne sahne, ne de tecrübeli aktördür, ancak tiyatro kafasıdır. Bu da sosyal bir organizasyondan doğabilir” diyerek ifade eder.¹²

Osmanlı toplumunun henüz birey olma sürecini tamamalamamış olması sebebi ile varolan toplumsal yapı, yazarın uzun bir süre özgün karakterler oluşturmaya imkân vermemiştir.

Toplum yapısı itibari ile bu durumun çok çabuk değişkenlik göstermesi nedeniyle oyunlarda tiplerle seyirciye ulaşılmaya çalışılmış bu durum bir sorun olarak tiyatro felsefesi oluşmasının önündeki engellerden biri olarak sıralanabilir. Geleneksel tiyatromuzun dinamiklerinin unutulmuş olması, yazarların geleneksel tiyatroya sahip çıkmaması, toplumdaki birey olma süreci oturmadığı için karakter oluşturmada problemler ortaya çıkması, toplumun tipi sevmesi ancak yapısı itibari ile tipin çok çabuk değişmesi ve politik çalkantılarda yazarın yön bulamaması gibi sorunlar da kesin bir tiyatro felsefesi oluşturmaya önündeki engellerimizden sadece bir kaçısı olarak sıralanabilir.

Sevda Şener “**Çağdaş Türk Tiyatrosu'nda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları**” adlı kitabında oyun yazarının kişisel yaklaşımları ile toplum eğilimleri arasında bağlantı kurabildiği sürece halka dönük ürünler verebileceği görüşünü vurgular. Çünkü bir yazar sadece oyun değil aynı zamanda hayatı da yazar. Hayatı yazması beklenen bir yazarın toplumsal eğilimlerden, çatışma ve çelişkilerinden bi haber olması beklenemez. Sevda Şener, yazarın, yaşamın en önemli ayrıntılarını, en önemsiz ve sıradan görünen şeylerin arasına sıkıştırmayı bilme becerisine de sahip olması gerektiğine de vurgu yapar. Oyun yazarı tüm bunları da seyircinin algı düzeyini göz önüne alarak gerçekleştirmelidir. Konusuna vurgu yaparak, oyun yazarlığının düşünsel ve sosyal yönüne dikkat çeker.¹³ Bir yazarın toplumun

¹² İsmayıl Hakkı BALTACIOĞLU, *Teşkilatsız Tiyatro*, Yeni Adam, Sayı:120, (16 Nisan 1936) 2 s.

¹³ Sevda, ŞENER, *Çağdaş Türk Tiyatrosunda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları*, A.Ü. DTCF Yayınları, Ankara, 1971, 20 s.

gerçeklerini kavrayış düzeyi ve bunları yansıtır biçimi de oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda önemli bir unsur olduğu ortadadır.

Ülkemizde sıkıyönetimlerle kesintiye uğrayan demokrasi ortamının elbette yaratacılığa bir darbe vurduğu söylenebilir. Bu etkilerin kendini bilinçsiz bir otokontrol şeklinde ortaya koyduğu da görülmüştür. Devlet Tiyatrosu dramaturglarından Selen Birkiye'nin belirlediği günümüz tiyatrosunun sorunlarından biri de yazarlarımızın, oyunlarını x ülkede tamamen kimliğimize yabancı kişi ve ortamlarda geçirmeleridir belirlemesini bu gerçeğin bir sonucu olarak tespit edebiliriz.¹⁴

Kamu görevlileri ve sorumlularının çok partili döneme geçişte tiyatroya ilgisinin azalması, kültür işlerine yön verecek yetkililerin yetkin olmayan kişiler arasından seçilmesi ve özellikle Anadolu'yu dolaşan tiyatro topluluklarına yönelik her tür zorluğun çıkarılması etkileri bugüne kadar uzanan bir olumsuzluk olarak karşımızda durmaktadır. Cumhuriyete ve hatta Cumhuriyet sonrası devletin ciddi boyutta ödenekli tiyatro yapma ve yazarları destekleme programlarının olmayışı, çabalar olsa dahi bunların gerektiği gibi uygulanamayışı ciddi açıklarımız olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

Özellikle 1960'lerden sonra eğitimin kurumsallaşmasının ardından üniversitelerin yazarlığa el atması ile birlikte bu işin bir eğitim sorunu olduğu da ortaya çıkmıştır. Sahne tekniğinin ıkkılığı, tiyatronun uzun yıllar sahenin değil, edebiyatın bir parçası olarak görülmesi, yeterli bir eleştiri ortamı olmayışı, tiyatronun yaygınlaşamaması ve 1960'lara kadar tiyatro yazarının şair edebiyatçı olarak görülmesi gibi sorunlar çözümün de daha geniş bir perspektifte ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

¹⁴ Bkz, Ek 15 / B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de Yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009, 7 s.

Televizyon, sinema sektörünün ekonomik cazibe haline gelmesi pek çok yazarın bu alana yönelmesine sebep olmuştur.

Tüm bunlarla beraber, yukarıda sayılan tüm unsurları içine alan yapıda tiyatroya talep yaratabilmek bir diğer önemli unsurdur ve bu konuda da yazara hiç de küçümsenmemesi gereken ödevler düşmektedir. Bu noktada görebileceğimiz gibi tiyatronun ana malzemesini oluşturan oyun yazarı'nın tiyatrodaki işlevini ne küçültmek ne de fazlası ile abartmak gerekmektedir.

1. BÖLÜM

TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞI GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN OLUMSUZ FAKTÖRLER

1.1.OSMANLI TOPLUM YAPISININ OLUMSUZ ETKİLERİ

Tanzimat ve Meşrutiyet dönemine ve kısmen de Cumhuriyet dönemine baktığımızda, tiyatro oyunlarının genelde aile, din, gelenek, görenek, ahlak, millet, milliyetçilik gibi kalıplar içerisinde yazıldığını tespit ediyoruz. Osmanlı'nın geleneksel ve tutucu yapısı, sorgulayan, araştıran, eleştiren ve gerektiğinde değiştiren bir yönelişe müsait olmadığından, tiyatro oyun yazarlarının uzun yıllar düşünsel anlamda kısır bir döngünün içerisinde mücadelelerini sürdürdüklerini söylemek yanlış olmayacaktır. İstibdat döneminde ailenin kutsallığı sebebi ile aile ile ilgili konuların sahneye getirilemediği, tarihi dram ve siyasi oyunların da hassasiyeti sebebiyle yazılıp oynanamadığı görülmektedir. İstibdat döneminde Türk oyun yazarlarının siyasi bir bildiri taşıyan oyunlarını Afganistan ya da Arabistan gibi ülkelerde geçirmeleri bu dönemde sansürden ve kısıtlamalardan kaçabilmek için bir yöntem olarak kullandıkları tespit edilmektedir.¹⁵

Tanzimat dönemi oyunlarında genellikle, hürriyet, birey, alafrangalık karşısında Osmanlı aydını, kadının toplumdaki konumu, aile kurumu ve ahlak gibi konulara yer verildiğini, bu konular arasında değişmeyen ve taviz verilmeyen yegâne konunun da toplum ve ahlak kavramı olduğunu görüyoruz. Dönemin Osmanlı toplum yapısı göz önüne alındığında bu kavramın öneminin daha net biçimde ortaya çıkacağı söylenebilir.¹⁶ Kapalı toplum yapısı, töre anlayışının baskın etkisi, güçlü kadın erkek ayrımı gibi temel belirlemeler üzerine şekillenen ve bir anlamda ümmet tipi “statü toplumu” özelliği taşıyan Osmanlı toplum yapısı, kuşkusuz sanatın ve dolayısıyla

¹⁵ Metin And, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara,1983, 155 s.

¹⁶ İlber Ortaylı, **Osmanlı Toplumunda Aile**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2001, 28 s.

tiyatro yazarlığımızın ilk dönemlerinin şekillenmesinde başlıca belirleyici unsur olmuştur.

Cevdet Kudret'e göre "ahlak", hem Batı hem de Doğu için önemli bir ölçüttür ve bu noktada tiyatro oyunları dâhil olmak üzere edebi yapıtlar "ahlak düzeltmeye" yardımcı araçlar olarak algılanmaktadır. Bu sebeple "ahlak" kavramının, tiyatro oyun yazarlığımızda uzun yıllar kendisini hissettirdiğini görüyoruz.¹⁷

Tiyatro, ülkemizde batılılaşmanın bir uzantısı olarak bir eğitici ve öğretici işlev görürken, Osmanlı toplum yapısının getirdiği kısıtlamalar sebebi ile özellikle konu seçiminde ciddi bir zorlanmanın olduğu tespit edilmektedir. Bu gelenekçi yapının, oyun yazarlığımızda kendisini bir dinamizm kaybı, içine kapanma ve yeniyi bütünüyle kabul etmeme gibi yönelişler ile ortaya koyduğu da söylenebilir.

1.2.YÖNETİMLERİN BASKICI TUTUMLARI

1.2.1.İstibdat Dönemi

İstibdat Dönemi, tiyatro oyun yazarlığı tarihimiz içerisinde, pek çok olumsuzluğun yaşandığı dönem olarak hatırlanmaktadır. 1884'te Ahmet Mithat Efendi'nin çağdaş gelişme ve düşünce tarzını savunan "**Çerkes Özdenleri**" adlı oyununun sahnelemesi üzerine, oyunun "Çerkez propogandası yapılıyor" denilerek yasaklanması ve ardından da Gedikpaşa Tiyatrosu'nun yıktırılmasıyla devam eden sürecin, 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanına kadar devam ettiği bilinmektedir.¹⁸

İstibdat Dönemi içerisinde, 1873 yılında Namık Kemal'in "**Vatan Yahut Silistre**" oyunu yüzünden (tiyatro tarihimizde ilk kez) Gedikpaşa Tiyatrosu yazı kurulu sansüre uğrayıp sürgüne gönderilmiş ve Osmanlı tiyatrosu sansür ile tanışmıştır. Oyun yazarının dışında oyunu övdükleri gerekçesi ile Ahmet Mithat Efendi, Ebu Ziya Tevfik ve yazı kurulu üyesi Mustafa Nuri'nin de Padişah Abdulaziz

¹⁷ Cevdet Kudret, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1994, 16 s.

¹⁸ Aziz Çalışlar, **Tiyatro Sözlüğü**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1995, 476 s.

tarafından sürgüne gönderildiğini görüyoruz. İstibdat döneminde bu yasaklamaların, başında Mehmet Hilmi'nin bulunduğu Tiyatrolar Umumi Müfettişliği Kurulu tarafından yapıldığı, sansür etme yetkisinin Matbuat Kalemi'nden Şehremaneti'ne ve ardından da Encümen-i Teftiş ve Muayene adlı kurula geçip durduğu bilinmektedir.¹⁹

Basılacak ve yayınlanacak eserler için Maarif Nezareti'nde 74 üyeli bir teftiş ve Muayene Encümeni ve 18 kişiden oluşan bir Tetkik-i Müellefat Kurulu olması, bu kurulun dışarıdan gelen yayınların Türkiye'ye sokulup sokulmamasına da karar vermesi, İstibdat Döneminde sansürün kurumsal bir yapı içerisinde varlığını sürdürdüğünü göstermesi açısından önemli bir örnektir. Bu dönemde farklı yazarlara ait 19 oyunun yasakladığı bilinmektedir.²⁰

Ahmet Fehim Bey hatıralarında sansür konusunda şu belirlemelerini yapar”

....Ramazan-ı Şerif ibadet ayıdır.
Oyun haramdır! Der oyunları
yasaklarlar... İstanbul'da Zaptiye
Nazırı Ramazan için müsaade
vermez, Araya bir de Arap Abdullah
gibi Şehzadebaşını haraca kesmiş bir
bela girer. Ya sansür? En felaketlisi
bu. Kâh maarif, kâh zaptiye, kâh
matbuat! Cahillerden kurulmuş bir
sansür komisyonu keyfine göre
çalakalem eserin ötesini berisini
bilmeden, anlamadan, sırf Saray'a
yaranmak için siler. Bazen de yasak
eder.”²¹

Ahmet Fehim, Çanakkalel turnesi sırasında “**Kırmızı Köprü Vakası**” adlı oyunu oynamak ister ancak daha önce şehirde harcanan para sebebi ile tartışma konusu olan bu köprü olayının içi yüzünün sahnede anlatılacağını düşünen yetkililer oyunu yasaklar.²²

¹⁹ Murat Tuncay, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991, 13 s.

²⁰ And, 1983, a.g.e., 200 s.

²¹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977, 41 S.

²² Y.a.g.e., 49 s.

1904 yılında, oğlunun tiyatro yapmasını istemeyen İstanbul Belediye Başkanı Rıdvan Paşa'nın, İstanbul'da Türkçe oyun oynanmasını yasaklaması da İstibdat Dönemi'nde hatırlanması gereken engellemeler arasındaki yerini almıştır. İstanbul'da tiyatroları yasaklayan Rıdvan Paşa sebebiyle, tiyatrocuların şehir dışında çalışmaya mecbur bırakıldığını, daha sonra Bursa Valisi Reşit Paşa'nın İstanbul Belediye Başkanlığı'na atanması ile bu yasaklamanın kalktığını görüyoruz.²³

İstibdat dönemi baskıcı yönetiminin, oyun yazarlarımız açısından oldukça verimsiz bir ortam yarattığı söylenebilir. Bu dönemde sahnelenme şansı bulan çeviri oyunların çevirilerinin yetersiz olması ve Türk insanına tamamen yabancı bir dünya sunması açısından bu girişimlerin olumlu girişimler olarak değerlendirilemeyeceği ortadadır. İstibdat Dönemi'nden 2. Meşrutiyet'in ilanına kadar, sansür uygulaması, jurnaller ve sürgünlerle geçen süreçte, yerli oyunların yazılıp oynanmasının hoş karşılanmaması, çevirilerin de ancak sansür edilerek oynanmasına izin verilmesi, telif oyun yazımını geciktirdiği gibi, yabancı oyun uyarlamalarının ve niteliksiz melodramların yaygınlaşmasına yol açması açısından tiyatro oyun yazarlığımızın önünde en büyük engellerden biri olarak değerlendirilmelidir.²⁴

1.2.2.Cumhuriyet Dönemi'ndeki Sansür Uygulamaları

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Cumhuriyet'in temel ilkelerinin korunması amacıyla tiyatro oyunlarının sıkı bir sansür ile karşı karşıya kaldıklarını görüyoruz. Namık Kemal'in birçok oyununun da bu süreçte yasaklandığı, "**Vatan Yahut Silistre**" adlı oyunun da ancak içindeki "Padişahım çok yaşa", "Yaşasın Osmanlılar" gibi sözlerin çıkarılması koşuluyla oynanmasına izin verildiği bilinmektedir.²⁵

Cumhuriyet döneminde, repertuarı kontrol etme yetkisi'nin 29 Mayıs 1934 tarihli, 2559 sayılı "Basın Yayın Müdürlüğü Teşkilâtına ve Vazifelerine Dair Kanun"un 2. madde K fıkrası ile Matbuat Umum Müdürlüğü'ne (Basın Y a y ı n Genel Müdürlüğü) verilmesi ile birlikte tiyatro oyunlarının birer birer yasaklanmaya

²³ Tuncay, 1991,a.g.e., 11 s.

²⁴ And, 1983,a.g.e., 155 s.

²⁵ Metin And, **Elli Yılın Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş BankasıYayınları, İstanbul 1973, 11 s.

başlandığının görüyoruz. İlk olarak, Halit Fahri'nin **İlk Şair**; Claude Fairere'den çevrilen **Katil Kim?** ve bir zamanlar Mınakyan Topluluğu tarafından oynanan **Simone Marie ve Atala** adlı oyunları yasaklanır. Ardından Mahmut Yesari'nin **Tatili İşgal**, İ. Galip Arcan'ın M. Bernstein'dan uyarladığı **Bora**, Kemal Ragıp'ın Paul Gavault'dan uyarladığı **“Devlet Kuşu”**, Selâmi İzzet Sedes'in M. Hannequin'den uyarladığı **Üçüzler**, Namık Kemal'in **Vatan ve Kara Belâ**, Aka Gündüz'ün **Muhterem Katil**, Cenap Şehabettin'in **Körebe**, **Adalar Şarkısı**, **“Bir Millet Uyanıyor, Değirmenci Kızı, Ekmekçi Kadın** adlı oyunları ile tuluat topluluklarının oyun dağarlarında bulunan **Rahibin Aşkı, Lerouge Dâvası, Reji Kızı, Karnaval Kokozları** adlı oyunlar yasaklanır. Sansür artık Cumhuriyet döneminde de yasal olarak yürürlüktektir.²⁶

Tiyatro sansürü yetkisinin, 1950 yılında Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nden alınmasıyla sansür yasal olarak ortadan kalksa da dolaylı yollardan sansürün devam ettiği tespit edilir. Bugün de olduğu gibi bu dönemde resmi bir tiyatro sansürü olmamasına rağmen il yöneticilerinin, PolisVazife ve Selâhiyetleri Kanunu'nun 8 / D maddesine dayanarak tiyatro kapatabildikleri ve oyunları sahneden kaldırebildikleri görülmektedir.²⁷

1962'de, Fakir Baykurt'un aynı adlı romanından Ergin Orbey tarafından uyarlanan **Yılanların Öcü** adlı oyun, Devlet Tiyatroları'nda, Edebî Kurul'dan çıkmasına, Genel Müdürlük'çe sahnelenmesine karar verilmesine rağmen oyun dağarından çıkarılır. 1964 yılında İzmit Bölge Tiyatrosu'nun sergilemek istediği ve Oktay Arayıcı tarafından yazılan **Kondulu Hayriye** ile yine 1964 yılında Muammer Karaca'nın İzmit'te oynamak istediği **Senatür** adlı oyuna, İsmet İnönü'yü ve hükümeti küçük düşürdüğü gerekçesiyle, izin verilmez.²⁸

Sansür adına uygulamalar, 1965 yılında, Kültür Müsteşarlığı'nın kurulması ve başkanlığına da Adnan Ötüken'in getirilmesiyle farklı bir yönde uygulanmaya

²⁶ y.a.g.e., 373-375 s.

²⁷ y.a.g.e., 378 s.

²⁸ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet-Tiyatro İlişkisi** Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt: 31 Sayı:1,2, 1987, 347-349 s.

devam eder.²⁹ Kültür Müsteşarı Adnan Ötüken, Devlet Tiyatroları Müdürlüğü'ne bir yazı göndererek tiyatronun repertuarında bulunan yerli ve yabancı oyunların taranarak sakıncalı sözcüklerin ayıklanmasını ister. Aksi halde oyunlar oynatılmayacaktır. Uygulamaları eleştirilen Müsteşarlık, tepkiler de göz önüne alınarak 1970 yılında Kültür Bakanlığı'na³⁰ d n  t r lecektir.³¹

Kısaca 1960'lı yıllar, sansürün tüm ağırlığı ile kendisini hissettirdiği yıllar olarak da adlandırılabilir. 1965 yılında Adana  ehir Tiyatrosu tarafından sahnelenen Musahipzade Celal'in **Kafes Arkasında** adlı oyunun sahneden kaldırılması, 1966 yılında, Haldun Taner'in İstanbul  ehir Tiyatrosu'nda oynanan **E e in Gölgesi** adlı oyun hakkında sınıflar arasında kin yarattığı gerekçesiyle dava açılması sansür uygulamalarına örnek olarak gösterilebilir. Yine 1966'da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nun oynadığı Kartal Tekmesi adlı oyunun, savcılık soru turmasına u radı ı, 1967 yılında, Nazım Hikmet'in İstanbul ve Ankara'da uzunca bir süre oynan **Yolcu** adlı oyunun oynanmasına Samsun Valiliği'nin izin vermediği görülmektedir. 1969'da Musahipzade Celal'in **Mum Söndü** oyunu hakkında dava açılması ve 1968'de Ankara Basın Savcılı ı tarafından, **Sultan Abdülhamit** adlı oyun için soruşturma açılması ile sansür uygulamalarının devam ettiği görülür.³²

Yasaklamalar ve sansür uygulamaları, 1960'lı yıllara damgasını vurmu  gibidir. Aydın Engin'in Halk Oyuncuları Topluluğu tarafından sahnelenen **Devri Süleyman** adlı siyasal ta laması, 7 Mart 1968'de İstanbul Valiliği ve Ankara, Valiliği tarafından yasaklanır. Halk Oyuncuları, yürütmenin durdurulması için Danıştay'a başvurur. Oyunun ismi **Devri Küheylan**'a çevrilse de oyun Ankara Valiliği tarafından yeniden yasaklanır. Danıştay 12. Dairesi yürütmeyi durdurur ama Cumhuriyet Savcılı ı oyun hakkında yine de bir soruşturma açar. Prof. Dr. U ur Alacakaptan, Doç. Dr. Adnan Güriz, Doç. Dr. Sevda  ener'den oluşan Bilirkişi Kurulu, oyunda herhangi bir suç unsuru bulunmadığına dair rapor üzerine savcılık

²⁹ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 193 s.

³⁰ Bkz., EK 1, Kültür Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname

³¹ Emre Kongar, **Kültür  zerine**,  a da  Yayınları, İstanbul, 1982, 65 s.

³² Konur, a.g.e., 349 s.

takipsizlik kararı verir. 27 Ocak 1968 tarihinde oyunun oynandığı tiyatroya bir saldırı düzenlenir ve Aksaray'daki tiyatro, bir yangın sonucu tamamen yanar.³³

Tiyatro oyunlarına yönelik bu uygulamaların etkileri sürerken, 1974-75 yıllarında 38. Hükümet döneminde Kültür ve Turizm Bakanı İlhan Evîiyaoğlu tarafından, özel tiyatrolara yardım konusunun, Danışma Meclisi Bütçe Plan Komisyonu'nda dile getirmesi ile başka sansür tartışmasının ateşlendiği görülür. Eviiyaoğlu'nun

*“sinema ve özel tiyatroların
sergileyecekleri oyunlar millî
amaçlara yönelik, genel kültürümüze,
örf, âdet ve ananelerimize uygun
olmalıdır.”*

İfadeleri, yardım ile birlikte tiyatroya denetimin gireceği düşüncesiyle eleştirilir. Bu konuşma sanat ve basın çevresinden büyük tepki çeker. Dönemin Tiyatro Yazarları Derneği Genel Sekreteri ve İstanbul Gazeteciler Cemiyeti, Yönetim Kurulu Üyesi, oyun yazarı Recep Bilginer

*" . . . Özel tiyatroların
oynayacakları piyeslerin sansüre tabi
tutulması düşüncesi bize padişahlık
dönemini hatırlatıyor. Tiyatroda
sansürün kalkması aşağı yukarı
Atatürk Cumhuriyetiyle yaşıttır. Şimdi
yeniden Cumhuriyet öncesine mi
dönüyoruz?"³⁴*

Diyerek konuşma ve yaklaşımı eleştirir.

1980'lere gelindiğinde sanat açısından bir durgunluk dönemine girildiği tespit edilmektedir. 12 Eylül askeri darbesinin 1980'li yıllarda, toplumun her alanında olduğu gibi oyun yazarlığı alanında da büyük bir tahribata neden olduğu görülmektedir. Siyasal gelişmelerin etkisinde şekillenen tiyatro dünyamızda oyun

³³ And,a.g.e., 1983, 382 s.

³⁴ Konur,a.g.e., 338 s.

yazarları, istedikleri ve ihtiyaç duydukları özgür düşünce ortamından bir hayli uzaktadır. Yazarlar ciddi bir otosansür uygulamaktadır. Bu dönemin coşkusuz bir dönem olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. 1980 yılından itibaren yazılmış oyunlar tarandığında, yazılan tiyatro oyunun aksine sahnelenenlerin oranının bir hayli düşük olduğu görülmektedir.³⁵

Tiyatro oyun yazarlığı tarihimizde sansürün sadece İstibdat Dönemi içerisinde sınırlı kalmadığı Cumhuriyet Döneminde de, yeni kurulan devletin, ilke ve inkılâplarının korunması amacıyla, oyunlar üzerinde sıkı bir denetim uygulandığı görülmektedir. Öte taraftan sansür olgusu ve uygulamalarının, tiyatro oyun yazarlarının ve dolayısıyla tiyatroların kendi içlerinde de bir oto sansür yaşamalarına neden oldukları da söylenebilir.

1.3. KURUMSAL ÇALIŞMALARIN YETERSİZLİĞİ

1.3.1. Edebi Heyet ve Repertuar Kurulu'ndan Kaynaklı Sorunlar

Tiyatrolarda, oyun seçimiyle, oyunların edebi nitelikleri üzerinde yargı vermekle ve genel oyun dağarcığını oluşturmakla yükümlü kurul olan Edebi Heyet'in, Türkiye'de ilk kez Gedikpaşa Tiyatrosu'nda, bir komite niteliğinde, Ali Bey, Ebuzziya Tevfik ve Osman Hamdi'den oluştuğu bilinmektedir. Bu dönemdeki çalışmaların ağırlıklı olarak Osmanlı Tiyatrosu'nu geliştirme amacı taşıdığı görülmektedir. Daha sonra Darülbeyazıt'ta görülen ve o dönemde çok sık tartışmalara neden olan Edebi Heyet'in çalışmalarının, bugün Devlet Tiyatrosu ile İstanbul Şehir Tiyatrosu yapısı içinde sürdürüldüğünü görüyoruz.³⁶

Ödenekli tiyatrolarda, dramaturgluğun karşısında eskimiş bir kurum olarak yeralan edebi heyetlerin, sık sık düzenleyici ve yaratıcı bilimsel bir dramaturji kurumu niteliği taşıyamadıkları, tiyatronun yaratıcı etkisini kısıtladıkları ve

³⁵ Bkz, Ek 15/B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009

³⁶ Çalışlar, a.g.e., 188 s.

yasaklayıcı kurallarla tiyatronun gelişmesini engelledikleri sebebiyle eleştiri konusu olduğu bilinmektedir.

Özdemir Nutku da “...*Güllü Agop'un bir tiyatro coşkusu ve düzeni yaratabilmek için, bundan yüz yıl önce, yazarlardan ve şairlerden kurulu bir 'Edebi Heyet' kurmuş olması, yüz yıl önceki bu aynı düzeni sürdürmemizi gerektirmez.*³⁷ “diyerek, Dramaturg düzeninin önemine dikkat çekmektedir. Bu noktada Edebi Kurul’un bir yapı olarak eleştirilmediğini, çalışmalarının ve bu kurulun işletilme biçiminin tartışıldığını görüyoruz.

Darülbeyazıt’ın ilk kuruluşunda Edebi Kurul üyelerinin zamanın en tanınmış şair ve yazarlarından oluştuğu bilinmektedir. Bu kurul daha çok bir sınav kurulu olarak görev yapmakta ve Darülbeyazıt’a girmek isteyen adayların seçimi konusunda çalışmaktadır. Edebi Kurul’a yönelik bir diğer eleştiri de, üyelerinin sürekli kendi eserlerini oynatmaları ve eser seçimlerinde savruk bir şekilde davranmalarındır. 1918 yılında, Darülbeyazıt’ın oynadığı oyunlara ve tutumu hakkında Reşat Nuri Güntekin ise bu kurumun yalnızca beş altı temsil veren bir yer olmaması gerektiğini belirtirken, seçilen oyunların hemen hepsinin sadece eğlendirmek için yazılmış hafif komedilerden olmasını eleştirmektedir. Bir önceki Edebi Kurulun üyeliğinde bulunan Tahsin Nahid hariç, aşağıda isimleri belirtilen ve oyunları repertuara kabul edilen yazarların çoğunun o sırada kurul üyesi olmasının hoşnutsuzluk yarattığı bilinmektedir.³⁸

8 Haziran 1918 Halit Ziya- **Furuzan**
11 Haziran 1918 Ahmet Nuri- **Hisse-i Şayia**
13 Haziran 1918 Halit Ziya- **Fare**
15 Haziran 1918 Hüseyin Suat- **Kirli çamaşırlar**
17 Haziran 1918 Tahsin Nahid- **Bir çiçek İki Böcek**
21 Haziran 1918 Halit Ziya- **Kâbus**
22 Haziran 1918 İ.Ahmet Nuri- **Dört Cıhar**³⁹

³⁷ Özdemir Nutku, **Darülbeyazıtın Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969, 121 S.

³⁸ Özdemir Nutku, **Darülbeyazıt’ın Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, Ankara, 1970, 70 s.

³⁹ Y.ag.e. 75 s.

Edebi Kurul'un disiplinli bir çalışmaya giremediği, kurul üyelerinin düzenli bir yolda toplanmadığı, eserlerin kabul edilip edilmediğinin yazar ya da çevirmenlerine bildirilmediği, bazen de metnin ortadan yok olduğu konusunda yoğun eleştiriler yapıldığı görülmektedir. Toplantı günleri çok uğraşmamak için üyelerden birinin eseri okuyup kurula tanıttığı da eleştiriler arasındaki yerini alır.⁴⁰

1920 yılında Darülbeydi'de yaşanan uyarlama sorununa bir çözüm getirilmesi ve yerli yazarların oyun yazmaya teşvik edilmesi amacıyla, Halit Ziya Uşaklıgil başkanlığında bir kurul toplanır ve bir yönetmelik hazırlanır. Bu yönetmeliğe göre yönetim ve okuma kurullarının birleştirildiği ancak yine de sağlıklı bir repertuar oluşturulmadığı, uyarlama sorununun sürüp gittiği görülür.⁴¹

1920 yılının kışından, 1921 ilkbaharına kadar, kurulun aldığı karar üzerine, iki yerli oyun oynandığı görülmektedir. Bu oyunlardan biri Hüseyin Suat'ın **Sanat Vesikaları** ve Reşat Nuri'nin **Eski Ruya** adlı eserleridir. Darülbeydi'nin yerli oyunları destekleme kararı ile Edebi Kurul'a eskisinden daha çok sayıda yerli oyun gönderilmeğe başlandığı ve gönderilen eserler arasında Ömer Seyfettin'in **İhtiyar Olsam da**, Hüseyin Suat'ın **Çifteli Mikroplar**, Sait Hikmet'in **Hıçkırıklar** Hüseyin Suat'ın **Çanta'da Keklik**, Reşat Nuri'nin **Hançer**, yine Hüseyin Suat'ın **Ballı Baba** gibi oyunlarının olduğu bilinmektedir.⁴²

1927 yılında, kurulun seçtiği bir oyunun, Muhsin Ertuğrul tarafından, sahneye uygun olmadığı gerekçesiyle provasını kaldırılması ile Edebi Kurul ile yeni bir anlaşmazlık yaşanır. Bazı üyeler istifa eder. 22 Ocak 1928 tarihinde Belediye Başkanı Muhittin Üstündağ, istifaları kabul etmediğini belirtir. Edebi Kurul'a Milliyet Gazetesi müdürü Ahmet Şükrü atanır. Dönem sonunda tiyatro tatile girer ve 1928-29 da kurul yeniden davet edilmez. Böylece Edebi Kurul kendiliğinden ortadan kalkmış olur. Darülbeydi'nin ve dolayısı ile Türk tiyatrosunun ilk dramaturg'u Suphi Sadık dramaturg olarak seçilir. İlerleyen dönemlerde, dramaturgluğun Avrupa

⁴⁰ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 71-74 s.

⁴¹ Çalışlar, a.g.e., 153 s.

⁴² Nutku, a.g.e., 71 s.

Tiyatrosu'nda görülen dramaturg sisteminden oldukça farklı olduğu, daha çok bir "raportörlük" görevi yaptığı tespit edilir.⁴³

II. Dünya Savaşının üçüncü yılında Edebi Kurul düşüncesinin yeniden gündeme geldiği görülür. Bu konuda tepkiler gecikmez ve Vasfi Rıza Zobu, 1 Ocak 1942 ve 15 Mart 1942 tarihli **Türk Tiyatrosu** dergilerinde bu düşünceye karşı çıkar. Bu sistemin hiçbir yararı olmadığını, bizde yerli oyun yazarı yetişmediğini, yetişse de bu yazarların bu işi sürdüremediklerinin görüldüğünü belirtir. Bu işi, yeteri kadar bilgisi olamayan yazarların, şairlerin yapmasının mümkün olmadığını ve dünyanın hiçbir tiyatrosunda yazarlardan ve şairlerden kurulu bir Edebi Kurul olmadığına vurgu yapar.⁴⁴

1955 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosunda yaşanan sorunların kaynağı olarak da Edebi Heyet gösterilir. Şehir Tiyatrosu'nda baştan beri sorun olan edebi heyet tartışmaları, 1959 yılında Muhsin Ertuğrul'un yeniden Şehir Tiyatrolarının başına getirilmesiyle doruğa tırmanır ve anlaşmazlıklar, edebi heyetin istifası ile sonuçlanır. Bu gelişme 16 Ekim 1956 tarihli Akşam Gazetesi'nin 1-5. sayfalarında şu şekilde yeralır.

*“Milli Eğitim Bakanı
tarafından Devlet Tiyatrosu Genel
Müdürlüğü görevinden alınan daha
sonra İstanbul D.P. İl ve Beldiye
Başkanı Kemal Aygün'ün
teşebbüsüyle tam yetkili olarak
Belediye Şehir Tiyatrosu'nun başına
getirilen Muhsin Ertuğrul'un bu
göreve başlamasında sonra tiyatrodaki
baş gösteren anlaşmazlık Edebi
Heyetin istifası ile son bulmuştur.*

1960'larda Edebi Heyetlere yönelik eleştirilerin devam ettiği görülmektedir. Eleştiriler, edebi heyetlerin Türk Tiyatrosu'nun gelişmesi yolunda üzerine düşenleri gerektiği gibi yapamadığı yönündedir. Bu kurumlarda köhnemiş edebi heyet

⁴³ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 75 s.

⁴⁴ Y.a.g.e.82 s.

mekanizmasının yerini dramaturglara bırakması istenmektedir. Eleştirilere göre edebi heyet'in çalışmaları Türk Tiyatrosunun gelişmesi yolunda işlevlevini yerine getirememektedir. Bu dönemde ödenekli tiyatrolar ve dolayısıyla edebi heyet, iktidar yanlısı tutumları ile eleştirilmeye devam eder. Sahnelenen sıradan oyunlar, büyük masraflarla sahneye getirilen müzikaller, toplumdan kopuk, toplumu uyuşturan yapıtlar olarak görülmektedir.

Sevda Şener'e göre, Cumhuriyetten önce de, sonra da, tiyatro repertuarı saptanırken ciddi sorunları ele alan oyunların yanı sıra, suya sabuna dokunmayan, hafif ve eğlenceli oyunlara yer verilmesi, seyircinin ayağını tiyatroya alıştırmak için uygulanan bir yöntem olarak görülmektedir. Eğlenceli oyunlar, ciddi oyunlara sabır gösteren seyircinin ödülü olarak değerlendirilmektedir.. Tiyatro sanatının ruhuna, tümüyle aykırı olan bu ayırım, Sevda Şener tarafından tiyatromuzun kemikleşmiş sorunlarından biri olarak tespit edilmektedir.⁴⁵

1960'larda çokça özgün tiyatro eserleri yazılsa bile, bu dönemde Devlet tiyatrosu repertuarına yerli oyunları almaz. Bunun sonucunda, kuruluş amaçları arasında yerli oyun yazarı yetiştirmek gibi önemli bir işlevleri olan Oda ve Büyük Tiyatroda Türk oyunlarının oynanması geleneği yıkılmış olur.⁴⁶

12 Mart 1960 tarihli Tercüman Gazetesi'nde Ergun Sav“...*Edebi Heyet birçok yerli eser gelmesine rağmen, aralarında oynanacak seviyede eser bulunmadığını belirterek hiçbirini kabul etmemiştir*” diyerek bu duruma tepkisini dile getirir.⁴⁷

1965 Nisan'ında Belediye Meclisi bir Edebi Kurul toplaması için yeniden çalışmalara başlar. Prof. Dr. Özdemir Nutku ise Şehir Tiyatrosu'nun başına yeniden Edebi Kurul sisteminin getirilmesinin büyük bir yanlışlık olduğunu vurgular.⁴⁸

⁴⁵ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999, 71 s.

⁴⁶ Metin And, **Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1983

⁴⁷ Tercüman Gazetesi, 12 Mart 1960

⁴⁸ Nutku,a.g.e., 84 s.

Repertuar sorunu 1960–69 yılları arasında tiyatromuzun hala en çok tartışılan sorunları arasında yerini korumaktadır. Bu dönemde, hangi seviyede olursa olsun, Türk oyun yazarlarının oyunlarına yerverilmesinin yaygın bir görüş olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Edebi Heyetin, gönderilen eserleri yetersiz bularak geri göndermesi, Türk oyun yazarlığının gelişmesinin önündeki bir engellerden olarak da değerlendirilebilir.

19 Mart 1970 tarihli Tercüman Gazetesi'nin 3. sayfasında Ergun Sav, Edebi Kurul'un öğretici ve uyarıcı bir kurul olmadığını, kendisine gelen oyunları okuyan ve içlerinden en iyilerini seçip yöneticilere veren bir aktarma kurulu olduğunu belirtir. Ergun Sav'a göre Edebi Heyet dramaturg görevini yüklenmek istiyorsa, oyunların zayıf ve kusurlu yerlerini yazara göstermek zorundadır.⁴⁹ Yönetmenlerin seçtikleri oyunlar ile yetinilmesi, seçilmeyen oyunların neden seçilemediğine dair bir açıklama yapılmaması oldukça önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde Edebi Heyet'in bir yandan yerli eserlerin yetersizliğinden yakındığı, öte taraftan dramatik kurgudan yoksun ve eksikliklerle dolu pek çok eseri repertuara aldığı görülmektedir. Bu durum, Edebi kurulun işleyişindeki aksaklıkların tespiti açısından önemlidir. Edebi Kurulun seçilmeyen oyunların neden seçilemediğine dair bir açıklama yapmaması, dramatik kurgudan yoksun ve eksikliklerle dolu pek çok eseri repertuara alması, Edebi Kurulların kendilerinden beklenen, yazara yol gösterme işlevlevini yerine getirmediğini göstermektedir.

Özdemir Nutku da Edebi Kurul üyeliğinin bir ek görev olarak verilmesini eleştirmekte ve kurulun haftada bir ya da iki defa toplanması ve her şeyden evvel oyun yazarına yol gösterme görevini gerçek manasıyla yapamamasını ciddi bir sorun olarak tespit etmektedir.⁵⁰

Devlet Tiyatroları 7. dönem Genel Müdürü Turgut Özakman'ın, Genel Müdür Başyardımcılığı görevi sırasında yazdığı "Devlet Tiyatrolarının Sorunları" başlıklı yazıda, sorunların çoğunun Devlet Tiyatrolarının Kuruluş ve işleyişini düzenleyen

⁴⁹ Songül Çelik Kopçal **1960-1970 Yılları Tiyatro Haberlerinin Tercüman Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1994, 35 s.

⁵⁰ Nutku, a.g.e., 83 s.

14.7.1970 gün ve 1310 sayılı yasa ile değiştirilen 5441 sayılı yasadaki kaynaklandığı tespit edilmektedir. Özakman'a göre bu yasa, Türk tiyatro yaşamının çağdaş tiyatro gereksinimini karşılayacak düzeyde değildir. Özakman, her şeyden evvel Edebi Kurul sisteminin halen geçerliliğini korumasını eleştirmekte, Dramaturgi bölümünün çok yönlü bir işlerliğe kavuşturulması zorunluluğuna dikkat çekmektedir. 1978 Haziran ayında Devlet Tiyatrolarında sadece bir dramaturg olması da en büyük eksikliklerden biri olarak bu yazıda tespit edilir. Dramaturg eksikliği sebebi ile pek çok yazarın okunmamış ya da karara bağlanmamış oyunları olduğuna dikkat çekilmekte ve tiyatro yazarlarıyla sağlıklı bir iletişim kurulmasının büyük önem taşıdığı belirtilmektedir.⁵¹

1980'li yıllarda en çok yapılan eleştirilen başında oyun yazarlarının oyunlarına gerektiği zamanda ve gerektiği şekilde cevap verilmemesi olduğunu görüyoruz. 05 Mayıs 1985 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Necati Cumalı'nın görüşlerini içeren **“Tiyatro Yazarları Devlet Tiyatrosundan Şikâyetçi”** başlıklı bir yazı yayımlanır. Bu yazıda Necati Cumalı, Devlet Tiyatroları'na verdikleri oyunlara ve dilekçelerine cevap gelmediğinden, Edebi Heyet'in hem savcı hem tiyatrocusu gibi çalışmasından yakınmaktadır.⁵²

Nurullah Ataç da Türk oyun yazarlığının gelişmesi için Türk yazarlarının eserlerinin iyi olmaları dahi sahneye çıkma ve oynanma olanağının bulmalarını ister ve edebi heyetin yerli oyunlara ilgi göstermediğinden yakınır.⁵³

Tüm bu gelişmelerin ışığında, Edebi Heyet'in oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda gereken çabayı ortaya koyamadığı, kimi uygulamalar ile oyun yazarlığımızın önünde ciddi manada engel teşkil ettiği söylenebilir. İlk aşamada oyun seçimi ve oyun dağıtıcılığı oluşturmakla yükümlü olan Edebi Heyet'in, sadece oyun seçen bir yapıda çalışmalarını sürdürmesi, yazılan oyunların geliştirilmesine ve yazarları yönlendirmeye yönelik bir çalışma sistemi oluşturamaması elbette eleştirilmelidir. Ulusal bir Türk Tiyatrosu oluşturulması noktasında Edebi Heyet'in

⁵¹ Konur, a.g.e., 332-334 s.

⁵² Milliyet Gazetesi, 05 Mayıs 1985

⁵³ Metin And, **Ataç Tiyatroda**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982, 90 s.

üzerine düşen sorumluluğu yerine getiremediği, zaman zaman iktidar yanlısı tutumları ile sanatın özgür ortamından saptığı görülmektedir. Kısaca, Güllü Agop'un bir tiyatro coşkusu ve düzeni yaratabilmek amacıyla oluşturduğu Edebi Heyet ne yazık ki bu coşku ve düzeni yaratmayı başaramamıştır.

1.3.2. Bölge Tiyatrosu Kurma Çalışmalarının Sonuçsuz Kalması

1960'lı yıllarda, tiyatronun yaygınlaştırılmasını sağlayacak, halkın ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak oyunların seçilmesini koordine edecek, halkevleri gibi yöresel kaynakların kullanılmasının gündeme geldiği bilinmektedir. Bu düşünce sonucunda Bölge Konservatuvarları, Halk ya da semt tiyatroları düşüncesini ortaya çıktığını biliyoruz. Kamu ödenekleriyle gerçekleşmesi planlanan bu tiyatroların yönetim ve dramaturji olarak da bağımsız olması beklendiği ortadadır.

Bölge tiyatrolarının hayat geçirilmesi amacıyla, 1961 yılında 7. Milli Eğitim Şurası, Tiyatro ve Opera Komitesi'nin bir tasarı kaleme alması, bu manada atılmış ilk önemli adım olarak değerlendirilebilir. Tasarının kısa bir süre içinde meclise sunulması bir diğer olumlu gelişmedir ancak Bölge Tiyatroları ile ilgili yasa tasarıları sonuçsuz kalır. 1963 yılında Bursa CHP Milletvekili Sadrettin Çanga ve arkadaşları tarafından, önceki tasarıya benzer biçimde hazırlanan tasarı da geçici komisyonda kabul edilip gündeme alınmasına rağmen, sonuçsuz kalır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, 3–7 Ağustos 1964'de İstanbul'da düzenlenen; Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu toplantısında konu bir kez daha ele alınır ancak bir sonuca varılamaz. 1971 yılında Kültür Bakanı Talat Halman konuya yeniden eğilir. Ankara ve İstanbul'da iki danışma kurulu oluşturulur ve Bölge Tiyatroları kuruluğu için yeni bir taslak hazırlanır. Tüm bunlar olumlu gelişmeler olarak değerlendirilebilir ancak Kültür Bakanlığı kaldırıldığı için hazırlanan taslaklar bir daha gündeme alınmaz. İlerleyen dönemlerde kimi çabaların Bölge tiyatroları ile ilişkilendirilmeye çalışıldığı görülür. 1970 yılında çıkan Devlet Tiyatrosu ve Devlet Opera ve Balesi yasasına konulan bir madde ile bu kuruluşların yurdun çeşitli bölgelerinde tiyatro açabileceği kabul edilmiş ve İzmir, İstanbul, Ankara, Diyarbakır, Trabzon ve Erzurum Devlet Tiyatroları açılmıştır. Bu girişimler ile Devlet

tiyatrolarına bir anlamda Bölge tiyatrolarının işlevinin yüklenmeye çalışıldığı söylenebilir. Ancak açılan bu tiyatroların merkeze bağlı olması, özerk olmaması gibi sebeplerle Bölge tiyatrolarının temel amacından bir hayli uzak olduğu görülür⁵⁴

İlerleyen dönemlerde Fatih'te, Kadıköy'de, Üsküdar'da, Zeytinburnu'nda semt tiyatroları açılır, Devlet Tiyatroları'na Oda Tiyatrosu, Üçüncü Tiyatro ve Yeni Sahne eklenir ancak bu girişimlerin de bölge tiyatroları felsefesi ve amacı ile örtüşen bir yapıda olamadıkları bilinmektedir.⁵⁵

Temel düşüncesini Fransa'daki Centres Dramatiques Nationaux'dan alan ve saptanmış ilkeleri arasında, “Yurdun coğrafı, toplumsal, etik bölgelere ayrılarak her bölgenin merkezinde gezici bir tiyatro oluşturulması, yöresel yeteneklerin eğitimi için tiyatroya bağlı bir okulun bulunması, yönetim ve oyun seçimi bakımından özerk olması”⁵⁶ gibi temel amaçlar bulunan Bölge Tiyatrolarının bugün hala hayata geçirilememesi kuşkusuz hem Türk tiyatrosu hem de oyun yazarlığımızın gelişimi noktasında önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

1.3.3.Dramaturgluğun Yetersiz Çalışmaları

Dramaturgun, oyun dağırcığı politikasını saptayarak, bir oyun dağırcığı hazırlamak, oynanacak oyunları incelemek, raporlar hazırlamak, sahneye koyucu ve sahne tasarımcıyla işbirliği içinde oyunu sahneye hazırlamak, oyun yazarları ve yayınevleri ile ilişkileri işletmek gibi temel görevleri olduğu bilinmektedir. Tiyatroda, metin aşamasından, sahne aşamasına kadar geniş ve çok yönlü bir hareket alanı bulması gereken dramaturji kavramının ülkemizde uzun yıllar gerçek manada anlaşılamadığı, dramaturgun sadece oyun okuyup rapor yazan bir konumda çalışmalarını sürdürdüğü görülmektedir.⁵⁷

⁵⁴ And, 1973, a.g.e., 68 s.

⁵⁵ And, 1973, a.g.e., 61-62

⁵⁶ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1.2, Ankara, 1987

⁵⁷ Çalışlar, a.g.e., 177

Cumhuriyet döneminde halkevleri kapanınca yetersiz dramaturjik teknikler ile naif oyunların seçilip oynandığı bilinmektedir. Bu durumun, üzerinde yeterince çalışılmamış oyunların sahneye getirilmesine ve seyircinin tepkisine sebep olması açısından tiyatromuz adına oldukça olumsuz bir durum yarattığı söylenebilir. Bunun ötesinde, dramaturg eksikliği sebebi ile pek çok yazarın okunmamış ya da karara bağlanmamış oyunları olduğu da bir gerçektir. Toplumunu hızla değişmesi ve tiyatro oyunlarının eskimesi ve bunun yanı sıra dramaturg ve yazarın bir arada çalışamaması önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Politik ve etnik açıdan ülkemizde bulunan hassas dengeler, yazar ve dramaturg işbirliğini daha gerekli kılmaktadır. Dramaturjinin gündemimize 1960'lerden sonra girdiği düşünülecek olursa bu manada oyun yazarlığımızın uzun yıllar önemli bir destekten mahrum kaldığını ve dramaturjinin eksikliğinin yazara yüklendiğini söyleyebiliriz. İyi bir yazarın aynı zamanda iyi dramaturg olması gerektiği düşünülse bile yazarlığın öznelliği, dramaturjinin ise nesnelliği gerektirdiği gerçeğinden hareketle, dramaturgun oyun yazarlığımız açısından farklı bir konumda özel bir yerinin olması gerektiği ortadadır.

İyi bir dramaturg yazarı yeniden yaratabilir gerçeğinden hareketle, ülkemizde 1970'lerden sonra önemi daha da anlaşılmaya başlanan dramaturji bölümünün çok yönlü bir işlerliğe kavuşturulması zorunluluğuna dikkat çekmek yerinde olacaktır. Tiyatro yazarlarıyla sağlıklı bir iletişim kurulması oyun yazarlığımız kadar tiyatromuz adına da bir kazanç olacağı düşünülebilir.⁵⁸

Günümüzde ise özellikle Devlet Tiyatrolarında çalışmalarını sürdüren dramaturgların, oyun yazarlığımıza katkı sağlayıp, bir yön verecek çalışmalar gerçekleştirdikleri, ortaya koydukları raporlar ile oyun yazarlığımıza bir katkıda bulundukları görülmektedir. Bu çalışmaları kendi tiyatro estetiklerine göre gerçekleştirmiş olsalar dahi bu çabalar oyun yazarlığımıza katkı sağlayan çabalar olarak dikkat çekmektedir.

Devlet Tiyatroları dramaturglarından Selen Birkiye, bir oyunun sahnelenme yeterliliği için dramaturjik değerlendirmeler sonucu estetik ve teknik yeterliğinin 10

⁵⁸ Konur, a.g.e., 332-334

üzerinden 7 puan alması gerektiğini ancak sahnelenen ya da yayınlanan oyunların pek çoğunun 4 ya da 5 alabildiğini vurgularken oyunların dramaturjik açıdan yetersizliğine dikkat çekmektedir. Oyunların pek çoğunun eylem/aksiyondan habersiz sadece diyaloglardan ibaret bir yapı içerisinde şekillendirilmeye çalışıldığına da vurgu yapmaktadır. Selen Birkiye oyun yazarlarının düştüğü diğer yanlışları şu şekilde sıralar.

- i. Diyalog yazamama
- ii. Çatışma kurgulama ve uygulamadaki zaafılar
- iii. Tür seçiminde ve uygulamasındaki kayganlıklar
- iv. Konu seçiminde sınırlı kalma
- v. Tiyatronun kendine özgü isterlerini hesaba katmama
- vi. Yeni bir tiyatro dili geliştirmek için gerekli alt yapıya ve entelektüel birikime sahip olamama
- vii. Ekonomik olamama

Selen Birkiye'nin 27–28 Şubat 2009 tarihleri arasında Kocaeli Üniversitesi ve OYÇED işbirliği ile düzenlenen sempozyumda yaptığı değerlendirme, Devlet Tiyatrolarına gönderilen pek çok yerli tiyatro oyununun okunma ve değerlendirilme noktasında oyun yazarlarımızın seçtikleri konuların profili ve yazarlarımızın yönelişleri hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu bilgiler bizlere oyun yazarlığımızın ve dolayısıyla yazarlarımızın geldiği nokta ve yapılan yanlışların ve eksikliklerin tespiti açısından önemli fikirler vermektedir.

- a) Oyunlarda hala 80'lerin mirası taşınıyor. Kendine yabancılaşmış birey konusu çok fazla işleniyor.
- b) Dini ve tarihi kişiler üzerine oyunlar az.
- c) Edebiyat uyarlamaları bir hayli fazla (ki Selen Birkiye bunu olumlu bulmaktadır.)
- d) Köy ve Gecekondu konuları artık popüler değil bu da olumlu bir yöneliş
- e) Aile yön değiştirdi. Artık kalabalık aile değil, çekirdek aile konuları işleniyor
- f) İlişkiler komedinin konusu oldu

- g) Kadının bireysel savaşımları(feminist hikayeler) ağırlıkta
- h) Artık sınıf çatışmasını konu alan oyunlar az
- i) Geleneksel Türk Tiyatrosu'ndan faydalanan oyunlar sayılı.
- j) Fantastik ve absürd oyun enflasyonu var.
- k) 12 Eylül süreci ile hesaplaşan oyunlar sayıca az.
- l) Siyasi düşünceleri işleyen oyunlar x ülkede geçiyor. Bu da seyircilerin gerçeğe yüzleşmesine engel oluyor.
- m) Eylem ve aksiyondan yoksun oyunlar var. Olayları eylem içerisinde anlamamız gerekiyor.
- n) Çok sağlıklı diyalog yazılamıyor. Suni bir dil kullanılıyor. Her oyun karakteri yazarın ağzından konuşuyor. Absürd oyunlarda daha iyi bir dil kullanımı var.
- o) Çatışma kurgulanmasında problem yaşanıyor
- p) Tür seçimi ve uygulamada kayganlıklar var.
- q) Konu seçimi çok sınırlı. Tiyatro iç dökme edebiyatına doğru gidiyor.
- r) Sahnenin teknik gerçeklikleri ve imkânları göz önünde alınmıyor.⁵⁹

Görüldüğü gibi Selen Birkiye'nin değerlendirmeleri doğrultusunda öykü seçimi ve işlenmesi konusunda Devlet Tiyatroları'na gönderilen oyunlarda ciddi yapısal boşluklar olduğu ortadadır. Elbette öykü, formüllerle ilgili değil, evrensel biçimlerle ilgidir. Ancak özgünlük, biçim ve içeriğin birleştirilebilmesinin, oyun yazarlığımız için önemli bir birleşim olduğu da bir gerçektir. Ne söylediğiniz kadar, onu nasıl söylediğiniz de önemlidir.

Oyun yazarlarının oyunlarının sahneleme şansı bulamaması bir anlamda eserlerin dramaturjik açıdan yeterli olmadıkları gerçeği ile örtüşmektedir. Sahnelenen oyunlarda yeterli bir dramaturjik çalışmanın yapılmaması ise kurumların, dramaturjik çalışmaların gerekliliğinin yeterince farkında olmadıkları anlamına gelebileceği söylenebilir.

⁵⁹ Bkz, Ek 15/B,Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de Yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009

1.3.4. Örgütlenme Sorunu

Metin And, uzun süre kültür işlerimize yön verecek bir örgütün kurulmadığını, kurulduğu zaman da başına uzman olmayan kişilerin getirildiğini, bu kişilerin de bilenlere danışmadıklarını belirtmektedir.⁶⁰ Kuşkusuz her meslek örgütünde olduğu gibi tiyatro ve tiyatro yazarları açısından da örgütsüzlük büyük bir güçten mahrum kalınması ile eş anlamlıdır.

Prof. Dr.Özdemir Nutku ‘ya göre tiyatromuzun sorunları sadece ödenek, bina, araç gereçle bitmemektedir. Henüz tam olarak bir örgütlenmenin olmayışı da önemli bir sorun olarak ortada durmaktadır.⁶¹

Tiyatro konusunda iletişim ve koordinasyonu sağlayacak, tiyatronun sorunlarına etkili bir şekilde müdahale edebilecek bir örgüte ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Tiyatronun sorunlarına yönelik ortak bir tavır geliştirilebildiği oranda tiyatromuzun maddi ve manevi sorunlarına çözüm üretilmesinin mümkün olacağı söylenebilir.

1.4. DİĞER SORUNLAR

1.4.1.Geleneksel Türk Tiyatrosu Kaynaklı Sorunlar

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişimine değinirken, tiyatromuz üzerindeki geleneksel etkiden söz etmek yerinde olacaktır. Cumhuriyet döneminde yazarlığımızın iki kaynaktan beslendiği bilinmektedir. Birincisi açık biçim özellikleri taşıyan, karakterden çok tiplermeye ve doğaçlamaya dayanan, güldürü temelli şarkılı seyirlik geleneğimiz, ikincisi ise Tanzimat’la birlikte uygulanmasına başlanan kapalı biçim’e yönelmiş, benzetmeci, yazılı metne dayalı, karakter yaratmayı hedefleyen ve hem drama hem de komediyi içinde barındıran batı modelinde bir tiyatro anlayışı.⁶²

⁶⁰ And, 1983, a.g.e., 607-608 s.

⁶¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkiran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,33-47s.

⁶²Y.a.g.e., 47 s.

Osmanlı toplumunda dramatik edebiyat olmadığı bilinmektedir. Tanzimat'tan önceki dönemi kapsayan Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun yazılı bir metne dayanmamasını göz önüne alarak, tiyatromuz dramasız tiyatrodur belirlemesi yapmak yanlış olmayacaktır. Dramanın olmaması demek, tragedya, komedyaya gibi temel dramatik türlerin de olmaması anlamına gelir. Geleneksel Türk tiyatrosunda şarkı, dans, söz oyunlarının oyun yapısı içinde büyük bir önem taşıdığını biliyoruz. Bu manada metnin yerini ağırlıklı olarak bu öğelerin aldığını söylemek de mümkün olacaktır.⁶³

Geleneksel tiyatroda karakterden çok tiplmeye yer verilmesi, açık biçim, göstermecilik özellikler içermesi, taklit, doğaçlama ve güldürü, dans gibi öğeleri içermesi, kimi görüşlere göre temel nitelikler olarak ele alınamaz ve bu öğelerin yanında daha başka öğelerin de bulunması gereklidir. Dönemin toplumsal yapısının bir sonucu olarak ortaya çıkan bu özellikleri göz önüne alarak, Geleneksel Türk tiyatromuzun estetik özelliklerini, genelde Osmanlı toplum yapısının belirlemiş olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Tragedya ve komedyanın ortaya çıktığı toplumsal yapılarda, ciddi manada eleştiriye imkân veren bir özellik olduğunu görüyoruz. Bildiğimiz şekli ile drama çatışmadan beslenmektedir. Dramatik çatışmanın kaynağının belli toplumsal güçler ile belli toplumsal gelişim eğilimleri arasındaki mücadelede yattığı bilinmektedir. Dramatik çatışmayı öbür çatışmalardan ayıran başlıca özellik, toplumsal içeriğindeki karşıtlıkların sivrilme ölçüsüdür ve Osmanlı toplumsal yapısının bu sivirmeye imkân verecek bir yapıda olmadığını söyleyebiliriz.

Osmanlı'nın düşünsel ve toplumsal yapısı itibarıyla, tiyatrodaki biçimsel özelliklerin ağırlıklı olarak ön plana çıktığı, anlatının çokça gülmece üzerinde şekillendiğini görülmektedir. Bu yapının yanı sıra, Geleneksel tiyatromuzda karakterin olmayışı, oyun kişilerinin tipleme düzeyinde kalması, sorunların bir diğeri olarak olarak tespit edilebilir.

⁶³ Çalışlar, a.g.e., 241 s.

Geleneksel tiyatromuzun özellikle, XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere yeterli ölçüde yanıt verememiş olması, seyircinin kendisini eğlendirmeyen, eskiyen bu tiyatroyu terk etmesi ve onu bir kültür değeri olarak saklamayı düşünmemesi de ayrı bir sorun başlığı olarak karşımızda durmaktadır.

Tanzimat döneminde, tiyatro ve geleneksel tiyatromuz üzerine yapılan tartışmaların farklı biçimlerde de karşımıza çıktığı görülmektedir. Geleneksel Türk tiyatrosunun kaynak olarak değerlendirilip bir ulusal tiyatronun kurulabileceğini ilk kez ileri süren Ziya Paşa'nın görüşlerinin ⁶⁴ 28 Mayıs 1870 tarihli İnkılâp gazetesinde, ortaoyununun tiyatroya başlangıç sayılamayacağı ve sarayda her gece oynatılan karagözün kültür eğitimi için kullanılamayacağı belirtilerek eleştirilmiştir. Ayrıca, içlerinde Namık Kemal'in de bulunduğu belli başlı Tanzimat aydınlarının ortaoyununu sanattan saymadıkları, hatta zararlı buldukları bilinmektedir.⁶⁵ Bu anlamda, geleneksel Türk tiyatrosunun uzun bir süre gerek biçimsel özellikleri ve gerekse ona sahip çıkmayan seyircinin ve tiyatro adamlarının yaklaşımı sebebi ile ulusal Türk tiyatrosu yaratılması konusunda bir kaynak olarak görülemediği ortadadır.

Özellikle 1950'li yıllara gelindiğinde geleneksel Türk tiyatrosu kaynaklarının tam anlamıyla derlenip yazıya geçirilemeden unutulmaya terk edildiği, deyim yerinde ise tam manasıyla bir kültür boşluğu yaşandığı görülmektedir.⁶⁶

1.4.2.Seyirci Sorunu Ve Yaşanan Dil Sorununun Seyirciye Yansıması

Tanzimat'tan itibaren tiyatro seyircisinin sayıca az olması ve sahnelenen oyunların çok geçmeden seyirciler tarafından tüketilmesi, kısa sürede yeni oyun yazılması ihtiyacını ortaya koyuyordu. Üzerinde çok düşünülüp, çalışılmamış oyunların sahneye getirilmesine, sahne tasarımının yetersizliği ve oyun dilinden

⁶⁴ Ahmet Hamdi Tanpınar, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul,1956, 8 s.

⁶⁵ Cevdet Kudret, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul,1994, 11 s.

⁶⁶ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,56 s.

uzak, neredeyse edebiyat paralamaya yönelen diyaloglar da eklenince seyircinin tepkisi kaçınılmaz oluyordu. Oyun yazarlığımızın gelişmesi yolundaki Tanzimat Dönemin’de belirlenen bir diğer önemli unsur da Türk aktör eksikliğidir ki Türkçe telaffuzda zorlanan Ermeni aktörler nedeniyle Tuluat Tiyatrosu’na ilginin arttığını söylemek yanlış olmayacaktır.⁶⁷

Seyircinin dış yaşamda, saray ve aydınların baskısı nedeniyle gösteremediği batılılaşmaya olan tepkisini tiyatro sahnesini alaya alarak gerçekleştirmeye yönelmesi de oyun yazarlığımızın sorunlarından biri olarak irdelenebilir. Geleneksel tiyatrodan gelen seyircinin, batı örneğindeki tiyatroya ısınamamasındaki en önemli sebep, dönemin çeviri ve derme çatma uyarlama oyunlarına yönelik tepkide de aranabilir. Ahmet Fehim’in Trabzon turnesi sırasında, Trabzon Jandarma Kumandanı Şevki Bey, bir oyun yazdığını, eğer oynanırsa bütün biletleri kendisinin satacağını söyler. Hayalat-ı Şevki isimli bu oyunun okunması onbeş dakika bile sürmez, Fasulyeciyan bu oyunun oynanamayacağını söylese de Ahmet Fehim oyun sandığının başına geçer ve 10-15 oyun seçerek seçtiklerinin içinden beşer sayfalık pasajlar alır ve Hayalt-Şevki nin süjesini toplanan bir yığın pasaja yerleştirir. Oyun oynanır ve oyun büyük bir hâsılat kazandırır ve ilgi üzerine 3 gün üst üste oynanır.⁶⁸ Bu örnek sahnelenen oyunların hangi şartlarda yazıldığına güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Yazarların pek çoğunun oyunlarını oynamak için değil, okunmak için yazmaları ise bir diğer tartışılacak konu olarak gündeme getirilebilir. ⁶⁹Namık Kemal **Celaleddin Harzemşah** adlı oyununun önsözünde, oyunu oynamak için değil, okunmak için yazdığını belirtmesi de bu konuya önemli örnektir.⁷⁰

⁶⁷ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet’te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 4 s.

⁶⁸ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977, 40 Ss

⁶⁹ Çiğdem Kılıç, **Türk Tiyatrosu'nun Oluşumu'nda Oyun Önsözlerinin Çözümlemesi ve Sonuçları (1859-1923)**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, 2009

⁷⁰ Efdal Sevinçli, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991, 138 s.

Her yazar dün de bugün de seyircinin kavrama sınırları ile kısıtlanmıştır. Seyircinin algılama sınırlarının gelişmesi kadar, seyirciyi etkileyecek anlam kodlarının estetize edilerek bir forma ulaştırılması ve bu kodların halkın anlayabileceği sade bir dil vasıtası ile aktarılması, oyun yazarlığımızın gelişmesi ve yerli tiyatro oyunlarının talep edilmesi açısından üzerinde önemli durulması gereken konulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.4.3.Telif Hakkı Sorunu

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişmesi noktasında önemli sorunlardan birinin, telif hakları konusu olduğu söylenebilir. Prof. Dr.Özdemir Nutku ‘ya göre, yabancı ülkelerde yazarın hakkı yayınevi tarafından korurken, bizde yazarı sömürenlerin başında yayınevi gelmektedir. Yazarın sosyal güvencesinin olmayışı ve sanatçıyı koruyan bir derneğin olmayışı da diğer önemli sorunlar olarak tespit edilmektedir.⁷¹

1932 yılında Faruk Nafiz Çamlıbel’in, **Akın, Özyurt** ve **Kahraman** isimli üç oyun yazdığını ve CHP’den 500 lira telif ücreti aldığı bilinmektedir. Bu yıllarda Şehir Tiyatroları (Darülbedayi) yazarlara gişe gelirlerinden belli bir pay vermektedir. Nazım Hikmet’in **Kafatası** adlı oyunu 1932 yılında 5 defa oynanır. **Bir Ölü Evi** adlı oyunu da 1933 yılında 7 defa oynanarak 136 lira telif ücreti alır. Necip Fazıl Kısakürek’in ise **Yarattığım Adam** adlı oyununun telif haklarını satarak 200 lira aldığı bilinmektedir.⁷²

Cevat Fehmi Başkut’un **Paydos** adlı oyunu, İstanbul Şehir Tiyatrosu’nda 1948–49 sezonunda sahnelenmiş ve 140 kez temsil edilmiştir. İstanbul temsilinden yaklaşık altı bin, Ankara temsilinden üç bin, İzmir’den iki bin, Atina Temsilinden bin

⁷¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,33 s.

⁷² Alpay Kabacalı, **Türkiye’de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984, 69-73 s.

lira aldığı bilinmektedir. Ancak yine de bu telif ücretlerinin sadece yazarlık yaparak hayatlarını sürdürmelerini sağlayacak bir rakama ulaşamadığı görülmektedir.⁷³

1967 Haziran ayında Orhan Kemal'in 72. Koğuş oyunundan gelen paralarla bir ev satın alması belki de hatırlanabilecek pek az örnekten biridir. Bugün ne yazık ki birden fazla oyun oynansa dahi bir tiyatro yazarının yazdıklarından elde ettiği telif hakkı ile bir ev alması mümkün olamamaktadır. Orhan Kemal de 28.02.1968 tarihli mektubunda sahnelenmesi sürüncemede kalan **Murtaza** ve İstanbul ve Ankara'da oynanmakta olan **Kardeş Payı** ve **72. Koğuş** ve **İspinozlar** oyunlarından fazla telif alamadığından yakınmaktadır. 1968 yılında Rıfat Ilgaz "Hababam Sınıfı" oyunundan 185 lira kazanır. 1983 yılında ise Şehir tiyatroları telif haklarını yüzde otuzdan yüzde onbeşe düşürünce, Tiyatro Yazarları Derneği'nin baskıları artar ve telif hakkı tekrar %30'a çıkarılır. Tüm bu gelişmeler göz önüne alınsa dahi 1960'lardan 1980'lere uzanan süreçte telif hakları konusunda yeterli gelişmenin sağlanamadığı görülebilir.⁷⁴

Ülke gerçekleri ön planda değerlendirildiğinde, oyun yazarlığımızın gelişimi yönünde karşılaşılan sorunlar arasında ekonomik sorunların baş sırayı aldığı görülmektedir. Yazdıklarının telifi ile geçinemeyen bir yazar, elbette geçimini başka bir işten kazanmaya çalışacak, bu da ya oyun üretilmemesine ya da üretilen eserlerin istenen ve beklenen nitelikte olmamasına neden olacaktır. Bugün Türkiye'de oyun yazarlarımız maddi sorunlar sebebi ile oyun yazarlığını birinci iş olarak görememekte, geçimlerini sağlayacakları ikinci iş gereksinim duymaktadır. Bugün Türkiye'de de tıpkı dünyada olduğu gibi bir tiyatro oyunu yazarı ikinci işe duymadan sadece telif hakları ile geçinme hakkına sahiptir.

1.4.4. Eleştiri Ve Eleştirmenlik Olgusunun Yerleşmemesi

Tiyatro eleştirisinin, gerek tiyatronun ve gerekse oyun yazarlığımızın gelişmesi açısından büyük önem taşıdığı bilinmektedir. Bilindiği gibi eleştiri bir oyun (drama) ile gösterim(tiyatro) arasında içerik ve biçimce ne denli uyumluk ve

⁷³ Alpay Kabacalı **Türkiye'de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984, 94 s.

⁷⁴ Mürüvet Şahin, **1988-1998 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'nde Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 95 S.

bütünlük olduğunu ya da olamadığını ortaya koymaya çalışır.⁷⁵Tiyatro eleştirisi bir tiyatro yapıtını sadece gösterimle sınırlı kalarak değil, tiyatro politikası ve tiyatro kültürü açısından da ele alınıp değerlendirilebilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde tiyatro eleştirisi, oyun yazarlığının gelişimine yönelik önemli dinamiklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1800’lü yıllarda tiyatro eleştirisinin daha çok seyirciye yönelik, oyun izleme adabı noktasında şekillendiğini görüyoruz. Eleştirinin özellikle Tanzimatta eskinin reddi ve yeninin kabulü biçiminde şekillendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bunun yanı sıra dönemin gerek tiyatro ve gerekse diğer türlerle ilgili eleştiri yazılarında üzerinde birleşilen temel konunun, yazılan ya da yazılacak eserlerin konu bakımından Osmanlı’nın tarihine, ahlak anlayışına ve İslamiyete ters düşmemesi olarak belirlendiğini görüyoruz. Ahmet Mithat Efendi Aleksandr İstamatyadı’nın “Gazi Osman” isimli eserini Osmanlı ve İslamiyet ahlakına uygun bulmadığı için eleştirmesi, ⁷⁶1882 ‘de Fransızcadan uyarlanan **Raife** adlı oyunun kadınların başlarını örtmedikleri ve törelere aykırı davrandıkları gerekçesiyle yoğun eleştiri alması önemli birer örnektir.⁷⁷

Görüldüğü gibi Tanzimat’ın ilk yıllarında, batı medeniyeti örnek alınırken, dine ve geleneğe zarar vermeyecek eserlerin yazılması konusu yazarları her zaman meşgul etmiş ve bu konu ayrıca eleştirinin de konusu olmuştur. Özellikle adapte ve tercüme eserlerde bize ait olmayan hayat biçiminin, bizim kültürümüze uygun hale getirilmesine özen gösterildiği görülmektedir.⁷⁸

Tanzimat’ın ilk yıllarında, eleştirilerin teknik konularda değil, daha çok toplumsal yapıların getirdiği konular üzerinde şekillendiği görülmektedir. Batılı anlamdaki eleştiri Türk edebiyatına Tanzimat’tan sonra girmiş olsa bile, tiyatro konusunda yazılmış eleştiri yazılarının düzenli bir görünüm sergilememesi de bu manada sıralanabilecek olumsuzluklardan biri olarak değerlendirilebilir.

⁷⁵ Çalışlar, a.g.e., 362 s.

⁷⁶ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 17 S.

⁷⁷ And, 1983, a.g.e.s, 155 s.

⁷⁸ Selçuk Çıkla, **Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı**, 2003, 561 S.

1.4.5.Yazar –Yönetmen İşbirliği Sorunu

Yazarlarımız, oyunlarını iyi yönetmenlerle buluşmadığını ve dolayısıyla oyunlarının yeteri kadar anlaşılamadığını söylüyor, yönetmenler ise sahneye uygun yetkin tiyatro oyunu bulamamaktan şikâyet ediyor. Peki, asıl sorun nerede düğümleniyor?

Metin And'a göre, yönetmenlerimiz sadece yorumlama aşamasında kalmakta ve yaratıcı tiyatroculuğu gerçekleştirememektedir Yazarlar da evlerinde yazdıkları oyunları tiyatro sanatına yabancı kalmaktadırlar. Bu sebeple tiyatro sanatının daha çok edebiyata yaklaştığı görülmektedir.⁷⁹

Işıl Kasapoğlu, 1998 yılında gerçekleştirilen Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu Panelinde yönetmenlerin de tıpkı diğer sanatçılar gibi bir sanatçı olduğunu dolayısıyla kendisine verilen herhangi bir oyunu sadece bir zanaatkâr gibi sahneye uygulamasının beklenmemesini ister. Kasapoğlu'na göre, tiyatro yönetmeni, bir zanaatkâr değildir. Bir yönetmen anlatacak, aktaracak bir "derdi" sebebi ile oyun sahneler, ancak tiyatro yönetimleri repertuvarlarını belirledikten sonra yönetmenlere oyun önererek, bir anlamda onlara hangi oyunu sahneleyeceklerini dikte ettirmektedir. Kasapoğlu'na göre bir yönetmene her şeyden evvel sahneleyeceği tiyatro oyununu seçme hakkı verilmelidir.⁸⁰

Bir yönetmenin, yazarla aynı yöne bakabilecek düzeyde olması, metin kurgusunu iyi bilmesi, Işıl kasapoğlu'nun da belirttiği gibi anlatacak bir derdinin olması beklenmelidir. Yazar ve yönetmen arasında bir ortaklık kurulamadığı oranda kaybedenin Türk tiyatrosu olacağı ortadadır. Yönetmen ve yazarın ortak bir paydada buluşması gerekliliğini, tiyatronun kolektif bir sanat olduğu gerçeği de vurgulamaktadır. Metnin üzerinde ortaya çıkan sorunların en doğru biçimde sahne

⁷⁹ Metin And, **Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992, 204 s.

⁸⁰ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 78 s.

üzerinde çözümlenebileceği gerçeği de göz ardı edilmemelidir. Bu uygulama kuşkusuz yazara kâğıt üzerindeki metin ile sahnelenen metin arasında varolan uygulanma sorunlarını fark etme ve düzeltme imkânı da vermesi açısından da önemlidir.

Bir oyunun sahnelenmesi konusunda yazar ve yönetmenin ortak görüşe varmalarının, oyun yazarlığımızın gelişmesi noktasında da büyük önem taşıdığı söylenebilir.

Yönetmenin, yazar başta olmak üzere, tiyatronun bütün öğelerini denetleyen, onlara ne yapacaklarını gösteren ve bu öğeleri uyumlu bir biçimde birleştiren bir otorite olması beklenmektedir. Bunun ötesinde, yönetmenin eğitimi de ayrı bir başlık altında ele alınması gereken bir konu olarak dikkat çekmektedir. Günümüze kadar Türk tiyatrosu için büyük önemi olan Tiyatro Yönetmenliği Bölümünün, Carl Ebert'in bütün çabalarına karşı çalıştırılamaması ve bugüne kadar hiçbir öğrencinin tiyatro yönetmenliği alanında uzmanlık eğitimi alamaması da bir diğer önemli konudur.⁸¹

1.4.6.Sinema Ve Televizyon'un Etkilerinin Olumsuz Yansımaları

Sinema'nın, 1894 yılında icadından çok kısa bir süre sonra Osmanlı Sarayı'nda gösterilmeye başlandığını biliyoruz. Ülkemizde ilk açık hava sineması ise 1918 yılında kurulmuştur. Sinemanın tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir ilgi ile karşılandığı bilinmektedir.

Ülkemizde ilk sinema uygulamaları, 1915 yılında Merkez Ordu Sinema Dairesi, 1917 yılında Müdafa-i Milliye Cemiyeti ile Malul Gazateciler Cemiyeti'nin çalışmaları ile gündeme gelmiştir. Çevrilen ilk Türk filmi olarak da Faik Uzkınay'ın 1914 tarihli Ayastafenos Abidesi'nin Yıkılışı adlı filmini görüyoruz. Çevrilen ilk filmlerin kolay anlaşılabilir, eğlenceye yönelik filmler olması Birinci Dünya savaşının yarattığı bunaltıcı koşulların bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

⁸¹ Nutku, 1970, a.g.e., 55-59 s.

Dünyada en çok izlenen kitle iletişim aracı olan televizyon ve etkileri değişik ortamlarda araştırma konusu olmuştur. Dünyanın en çok televizyon izlenen ülkelerinden biri olan Türkiye'de de televizyonun toplum içindeki yeri ve etkileri ayrı zamanlarda çalışma konusu yapılmaktadır. Sonuçları Mart 2009'da elde edilen araştırmada, Türkiye'nin yalnızca birkaç ilinin belirli semtlerinde değil, her yöresinden en az birkaç ilde, ilçelerde, köylerde ve farklı sosyal, kültürel özelliklere sahip değişik yaş ve meslek gruplarından televizyon izleyicileriyle birebir görüşülmüş, "Her gün televizyon izler misiniz?" sorusuna, 969 izleyici tarafından "evet her gün televizyon izlerim" şeklinde yanıt verilmiştir. Buna rağmen, ne kadar sıklıkla sinema veya tiyatroya gidersiniz?" sorusuna, 531 izleyicinin "yılda birkaç kez giderim" şeklinde cevap verdiği görülmektedir. 442 kişi bu soruya "ayda 1 kere giderim" diyerek yanıtlamış, 149 izleyici hiç sinema veya tiyatroya gitmediğini belirtmiştir. bazı izleyicilerin soruya "televizyon varken sinema veya tiyatroya ne gerek var?" diyerek karşılık verdikleri tespit edilmiştir.⁸²

Görüldüğü gibi Cumhuriyet'in ilanından sonra ülkemizde siyasal sosyal ve kültürel açıdan yaşanan köklü değişimlerin, tiyatromuzu ve dolayısıyla tiyatro oyun yazarlığımızı etkilediği ortadadır. Özellikle televizyonun kolay ulaşılabilirliği, ve sinemanın geniş teknolojik imkânları, seyirci açısından olduğu kadar sanatçılar açısından da büyük bir cazibe alanı haline gelmiştir. Bu sebeple, televizyon ve sinemanın karşısında, ikinci planda elit bir sanat dalı olarak görülmeye başlanan tiyatroya talep gün geçtikçe azalmıştır. Yazarların birçoğunun tiyatroyu bir kazanç kapısı olarak görmeyerek sinema ve televizyon yazarlığına yönelmeleri, tiyatroyu yazar desteğinden de mahrum bırakmıştır. Popüler olan, reyting ve para kazandıran alternatifler karşısında tiyatro güç kaybetmeye devam etmektedir.

⁸² Prof. Dr. Sedat Cebeci, **Televizyon İzleyici Araştırma Sonuçları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Cilt 9, Sayı 1, 2009, 4 S.

2.BÖLÜM

TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞINI GELİŞTİRME ÇABALARI

Tiyatronun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimi noktasında ihtiyaç duyulan, fikirlerin özgürce ifade edilebileceği sosyal ortamdır. Bu manada Türkiye’de tiyatronun ve oyun yazarlığının gelişimine yönelik bir tarih verilmek istense Gülhane-i Hatt-ı Humayun’un ilanı bir başlangıç olarak kabul edilebilir. Zira 1839 tarihinde ilan edilen Gülhane-i Hatt-ı Hümayun, Türk tarihinde demokratikleşmenin de ilk somut adımıdır. İhtiyaç duyulan bu özgürlük ortamının oluşturulmasında diğer önemli tarih ve girişim ise 1856 tarihli Islahat Fermanı’nın ilanı olarak belirlenebilir.⁸³

1839 yılında ilan edilen Gülhane Hatt-i Hümayun bir anlamda batılışmanın da ilanı olarak da değerlendirilebilir. Ülkede hemen her alanda yenilikler gündeme gelmiş ve böylelikle batılı oyun yazarlığına ilk adımı atacak ortam da hazırlanmıştır. 1839 Gülhane Hatt-ı Hümayun ile sanat alanında da büyük gelişmeler ortaya çıktığı ve bu dönemde İstanbul’da dört tane tiyatro binası açıldığı bilinmektedir.⁸⁴

Tanzimat Dönemi’nde ilk örneklerini gördüğümüz tiyatro yazarlığı, uzun bir süre batılılaşmanın taşıyıcı unsuru olduğu bilinmektedir. Batılı olmak ile ülkenin refah ve aydınlığa kavuşacağına inanan kimi aydınlar, toplumun aydınlanması için tiyatroyu bir araç gibi görmüş ve özellikle tiyatro zevkinin gelişmesini ve tiyatrodan zevk almayı batılılaşmanın bir ölçütü olarak kabul etmişlerdir.

Tanzimat dönemi yazarlarından ve aydınlarından Ahmet Mithat Efendi’nin *”Tiyatro her memleket için gereklidir ancak bizim gibi henüz tam manasıyla gelişmemiş memleketlerde bunun gerekliliği bir kat daha artar”*⁸⁵ diyerek tiyatronun önemine ciddi bir vurgu yaptığını görüyoruz.

⁸³ Suna Kili, **Türk Anayasaları**, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1982, 69 S.

⁸⁴ Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 19 S.

⁸⁵ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 2 S.

Tanzimat Dönemi'nde "Yeni Osmanlılar" hareketi adı ile anılan aydınlar hareketini, geleneğin boyunduruğundan kurtularak, batının temsil ettiği anlamda aydınlık düşünceye varılmasını amaçlayan önemli atılımlardan biri olarak hatırlamak yerinde olacaktır. Bu hareketin temellerinin ilk Türk oyun yazarı olan Şinasi tarafından atılması da bu manada önemli bir ayrıntı olarak karşımıza çıkmaktadır.⁸⁶

"Yeni Osmanlılar" tarafından ortaya konulan bu yeni ideolojik temel Türk modernleşmesinin de ilk basamağını oluşturmuştur denilebilir. Sanatsal alanda da kendini ortaya koyan bu ideolojinin, okuma yazma bilmeyen halka, fikir ve yeni kavramları aktarma noktasında tiyatroyu bir araç olarak kullanarak tiyatroya yeni bir görev yüklendiği görülmektedir. Batılı düşünce tarzı ile bütünleşmiş ve tiyatro yolu ile de halka ulaştırılmaya çalışılan dönemin bu yeni kavramlarının, Namık Kemal, Ziya Pasa, Ahmet Mithat, Ahmet Vefik Pasa, Direktör Ali Bey, Ebüziya Tevfik, Ali Süavi, Nabizade Nazim, Recaizade Mahmut Ekrem gibi isimlerin tiyatro oyunları aracılığı ile dile getirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Tanzimat Dönemi aydınlarının bu dönemde geleneklere, baskıcı toplumsal kurallara adeta savaş açtıkları bilinmektedir. Bu dönemde kaleme alınan oyunların yine dönemin sosyal ve düşünsel ortamı tarafından biçimlendiğini tespit ediyoruz Ali Bey'in **Letafet**, **Ayyar Hamza**, Feraizcizade Mehmet Sakir'in **Kırk Yalan Köse**, **Yalan Tükendi**, Recaizade Mahmut Ekrem'in **Çok Bilen Çok Yanılır** gibi oyunlarında geleneklere ve baskıcı toplumsal kurallara yönelik yapılan eleştiriler açıkça görülmektedir. Bu oyunların pek çoğunun Moliere ve Goldoni'den uyarlama olduğunu biliyoruz. Bunun en önemli nedeni, Moliere ve Goldoni 'nın oyunlarının halk tiyatrosu geleneğinden beslenmiş olmalarıdır ki bu özelliğin de dönemin seyircisine bu oyunları anlamalarında büyük kolaylık sağladığı söylenebilir.⁸⁷

"Yeni Osmanlılar" tarafından ortaya çıkan "Batılılaşma" olgusunun, oyun konularına olduğu kadar oyun kişilerine, oyun diline ve biçimine de etki ettiğini görüyoruz. İstibdat, 2.Meşrutiyet ve Cumhuriyet Dönemlerinde de tiyatronun ve

⁸⁶ Tevfik Çavdar, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi 1839-1950**, Imge Kitabevi, Ankara, 1995, 26 S.

⁸⁷ Yavuz Pekman, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002, 20 S.

dolayısıyla da oyun yazarlığının gelişimine yönelik farklı ve somut adımlar atıldığı bilinmektedir. Sosyal, ekonomik ve siyasal yapının biçimlendirdiği bu girişimleri her birini kendi dönemi içerisinde önemli ve bugün hala geliştirilmeye çalışılan ulusal tiyatromuzun oluşumunda da etkin girişimler olarak değerlendirebiliriz.

Gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde saray ve çevresinin destekleri, gerek kişisel çabalar ve gerekse kimi birlik ve cemiyetlerin çabaları, yerli azınlıkların, yurtdışından gelen tiyatroların yanı sıra yabancı elçiliklerin, devlet adamlarının, aydınların ve yurtdışına gönderdiğimiz elçilerin ve gerekse yazarların gözlemlerinin tiyatromuza önemli bir kaynak teşkil ettiğini görüyoruz. Sefaretnameler ve tercümeleler, dilde sadeleşme çabaları, telif haklarına yönelik iyileştirmeler, çeviri çalışmaları, yarışmalar ve kurumların destek ve çabaları tiyatromuzun gelişiminde önemli bir rol oynayan belli başlı unsurlar olarak tespit edilmektedir.

2.1.Tanzimat Ve İstibdat Döneminde Türk Oyun Yazarlığı Adına Girişilen Çabalar

Batılı Türk Tiyatrosunun üç devre içinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Birinci devre Tanzimat ve İstibdat Dönemlerini içine alan “Giriş” devresidir. Meşrutiyet Dönemi ise, pek yerli tiyatro oyunu yazılması bakımından “Gelişme” devresi olarak da değerlendirilebilir ama bu bildiğimiz, özlediğimiz, hedeflediğimiz manada bir “Gelişme”yi içermemektedir. “Sonuç” devresi ise Cumhuriyet Dönemi’dir ki çoğu zaman “Çağdaş Türk Tiyatro”su devresi olarak da adlandırılabilir. Tanzimat Döneminden bu yana süren oyun yazarlığımızda yöntem ve dil arayışlarının günümüzde de devam ettiği bilinmektedir.⁸⁸

Tanzimat dönemini kapsayan “Giriş” devresinde oyun yazarların Batılı örneklere öykündüklerini görüyoruz. 1915'ten sonra yazılmağa başlanılan güldürülerin daha çok Fransız güldürülerinden seçildiği bilinmektedir. Ülkemizde ilk tiyatro faaliyetlerinin, İstanbul’da Sefaretnameler tarafından gerçekleştirildiği, Batı

⁸⁸ Çalışlar, a.g.e., 654 s.

örneğinde ilk tiyatro açma imtiyazının ise 1840 yılında yine bir Fransız oyuncunun aldığı bilinmektedir. Ancak bu imtiyazın da belirli sınırları olduğunu görüyoruz. Bu imtiyaza göre sadece Fransızca oyunlar oynanacak ve bu temsillerin Beyoğlu'nun dışına çıkmasına izin verilmeyecektir. Belli bir zümreye ait ve belli bir bölge ve belli bir dilin eserleri ile kısıtlanmış tiyatronun, “ Ulusal Türk Tiyatrosu” adına eserler ortaya koyamayacağı ortadadır. Fransız oyuncuya verilen imtiyazın ardından İllizyonist Bosco'ya sonrasında saraydan büyük destek gören Naum Tiyatrosuna ve nihayetinde Gedikpaşa tiyatrosuna verilen imtiyazlar ile bu olumsuz durumun aşılma çalışıldığı görülmektedir.⁸⁹

1845'de Beyoğlu Hrista Pasajı'nda bulunan Naum Tiyatrosu'nda Avrupa'dan gelen gruplar tarafından oyunlar sahnelendiği ve seyircilere bu oyunların Türkçe tercümelerinin dağıtıldığı bilinmektedir. Bu tercümeler, halkın tiyatro metinleri ile tanışması açısından büyük önem taşımaktadır. 1854'lere gelindiğinde gayrimüslüm Cemaat Okulları'nda oynanan oyunların ardından yeni tiyatro topluluklarının ortaya çıktığı görülmektedir. 1856'da Mıgırdiç Beşiktaşlıyan'ın idaresinde bir grubun temsil verdiğini, aynı yıl Naum Tiyatrosu'nda Ekşiyan'ın idareciliğinde bir grubun oyun sahnelediğini görüyoruz ki bu grup halka temsil veren ilk yerli tiyatro grubu olması açısından önemlidir. Sahneledikleri oyunlar arasında İtalyanca'dan Türkçe'ye çevrilen Don Grigor'un bir oyunu ile **Odun-Kılıç** isimli bir diğer oyun bulunmaktadır. Bu oyunlara Sultan Abdulhamit'in de katılıp oyunları izlediği önemin ünlü gazetelerinden Ceride-i Havadis' ise bu oyunların metinlerini basıp dağıtımını yaptığı bilinmektedir. Ceride-i Havadis Gazetesi'nin bu girişimi, tiyatronun yaygınlaştırılması adına önemli çabalardan bir tanesi olarak değerlendirilebilir.⁹⁰

Tiyatromuzda bilinen ilk imtiyazın, Güllü Agop'tan önce Naum Efendi'ye verildiğini belirtmiştik. Ancak Naum Efendi'ye verilen bu imtiyaz, “Türkçe“ tiyatro oyunu oynama imtiyazı değil, “yabancı dilde oyun oynama” imtiyazı şeklindedir.

⁸⁹ Murat Tuncay, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991, 12 S.

⁹⁰ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 2 S.

Aynı dönem yine bir grup Ermeni öğretmenden oluşan “Hasköy Tiyatrosu” nun gösteriler yaptığı ancak Naum Tiyatrosu karşısında duramayarak dağıldığını görüyoruz. 1859 yılında İstanbul’da Arakael Altınyan isimli bir kişinin tiyatro binası yaptırdığı ve Naum Efendi’nin şikâyeti ile bu tiyatro binasının yıktırıldığı da bilinmektedir. Tiyatro adına atılımlar az olsa dahi, rekabetin yoğun olarak yaşandığı görülmektedir. Arakel Altınyan, daha sonra Beyoğlu’nda Tokatlıyan Han’da Cafe Ruayal’i kiralar ve Şark Tiyatrosu’nu kurar ve 1861’de Ermenice temsillere başlar. **İki Ahbap Çavuşlar** ve **Punçinella** adlı oyunlar, 14 Aralık 1861 yılında oynanır ve Şark Tiyatrosu, 1866 yılına kadar Simon Tangıryan ‘ın desteği ile oyun sahnelemeye devam eder. Ancak büyük emekler ve harcamalarla dönemin en modern sahnesi olarak açılan Şark Tiyatrosu, 1874 yılında ilgisizlikten dolayı dağılır ve tiyatro binası kapanır.

Bilindiği gibi Türk dram sanatının İbrahim Şinasi'nin yazdığı ve ilk özgün Türk oyun olan **Şair Evlenmesi**'yle (1860) başladığı kabul edilir. Bunun yanı sıra M.M. Niccolitch'in yazdığı makaleye göre ise, Türklerin yaklaşık dörtbin yıl önce, kahramanlığa dair epik karakterli iki yazdığı vurgulanmaktadır. Ancak ne yazık ki bu oyunların metinleri elimizde mevcut değildir.

2.1.1.KURUMSAL ÇABALAR

2.1.1.1.Doğu Dilleri Okulu

Doğu Dilleri Okulu’nda, Fransa ve başka ülkelerden gelen gençlere Arapça, Fransızca ve Türkçe öğretilerek, Türkiye’deki elçiliklerde görevlendirilmeleri sağlandığı bilinmektedir. **Şair Evlenmesi** oyunundan önce yazılan ilk Türkçe oyunlardan bazılarının, Viyana’daki Türk elçiliğinden Doğu Dilleri Okulu’na ders veren Türk diplomatlarınca yazılmış olabileceği düşünülmektedir. Eldeki diğer kaynaklar, 1859 yılından önce yazılmış Türkçe oyun metinleri olduğunu ve tiyatro tarihimizde ilk telif eserin **Vak’ayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Kefşer Ahmed (Pabuççu Ahmed’in Garip Vak’aları ve Sergüzeştleri)** adlı 3 perdelik komedi olduğunu göstermektedir. Bu oyun Prof. Fahir İz tarafından Viyana Millî

Kütüphanesinde bulunmuştur. Aynı kütüphanede bu oyunun Fransızca, Almanca, İtalyanca tercümeleri de bulunduğu görülmüştür. Oyunun İtalyanca tercümesi 1809 tarihlidir. Eserin en sonunda **Ketebe el-fakir İskerleç** yazısının yazarın ismi olup olmadığı hala açıklık kazanmamıştır. İlk Türkçe tiyatro oyunu olarak literatüre giren Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** adlı oyunundan önce yazılmış pek çok Türkçe tiyatro oyununun çeviri olup olmadığı ya da yazarlarının kim olduğu tam olarak bilinmemektedir.⁹¹

Viyanalı Doğu Dilleri Okulunda Türkçe öğrenen yabancıların, Türkçelerini geliştirmek için Türkçe oyunlar yazıp oynadıkları, bunları İtalyanca, Fransızca ve Almanca'ya çevirdikleri bilinmektedir. Doğu Dilleri Okulu'nun yanı sıra, Türkçe oyun yazılmasında ve Türkçeye çevrilmesinde önemle hatırlanması gereken bir diğer yapı da Ermenilerin ve Venedik'teki St. Lazare Manastırı'nda Katolik Ermeni Mihitayonlarının Ermeni Harfleriyle hazırladıkları yayınlarıdır. Bu yayınlar arasında Türkçe oyunlar olduğunu kaynaklardan öğreniyoruz.⁹²

Doğu Dilleri Okulları'nın yanı sıra elçilerin de dış ülkelerde yaşayıp gördüklerini Sefaretnamelerine yazdıkları ve yurtdışında edindikleri tiyatro bilgilerini yurda döndüklerinde paylaştıkları bilinmektedir. Bu çabanın, Türk tiyatrosunun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimine görece olsa da katkı sağladığı söylenebilir. Bunun yanı sıra, Türkiye'de bulunan yabancı elçiliklerin, kendi tiyatrolarını tanıtmak adına gösteriler düzenlediklerini, yabancı ülkelere gelen toplulukların da Türkiye'ye gelerek oyunlarını sergiledikleri bilinmektedir. Bu topluluklarla birlikte gelen kimi sanatçıların yerli tiyatro topluluklarında görev alarak bilgi ve birikimlerini paylaşarak, oyun yazarlığına büyük katkı sağladıklarını söyleyebiliyoruz.⁹³

Her ne kadar tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimi yolunda planlı bir çaba olmasa da, Doğu Dilleri Okulu'nun tiyatro oyun yazarlığımıza katkılarını hatırlamak yerinde olacaktır. Bu dönemde Doğu Dilleri Okulları'nda yazıldığı düşünülen

⁹¹ And, 1983, a.g.e., 26 s.

⁹² Y.a.g.e., 28 s.

⁹³ Türk Ansiklopedisi, MEB Devlet Kitapları, 1983; 299

oyunlar arasında; Thomas Chabert'in Türkçe yazdığı **Hikâyet-i İbda-i Yeniçeriyân bâ Bereket-i Pîr-i Bektaşiyân Şeyh Hacı Bektaş Velî-i Müslimân** (1810) adlı üç perdelik dramı bulunmaktadır. Dramın çevirisinin, 1969'da Prof Dr. Niyazi Akı tarafından yapıldığı ve Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Enstitüsü'nce yayınlandığı bilinmektedir. Yazarı bilinmeyen "Godefroi de Bouillon" adlı Türkçe ve Fransızca üç perdelik tragedyanın ise, 1761'de yayınlandığını görüyoruz. "**Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed**" adlı oyun ise, Batı tiyatrosunun yapısal özellikleriyle geleneksel Türk tiyatrosunu birleştiren yapısı ile dikkat çekmektedir. Bu oyun 1956 yılında Fahir İz tarafından Viyana Ulusal Kitaplığı'nda bulunmuştur. Fahir İz, eseri 1 Haziran 1958'de "150 Yıl Önce Yazılmış Bir Türkçe " başlıklı yazısında tanıtarak oyunun tam metnini 1958 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nde ve 1961 yılında da **Pabuççu Ahmed'in Garip Maceraları** adıyla kitap olarak yayınlamıştır. Nasreddin Hoca'nın fıkralarının birbirine eklenmesiyle meydana getirilmiş olan "Nasreddin Hoca'nın Mansıbı" adlı oyunun dışında, Abdülhak Hamit'in babası Hayrullah Efendi'nin oyun denemesi olan **Hikâye-i İbrahim Paşa ve İbrahimi Gülşenî**'de, Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** oyunundan önce yazılan Türkçe oyunlar olarak sayılabilir. Oyunun ilk baskısını yapan İsmail Hami Danişmend, oyunu tanıtan yazıda bu oyunun Şair Evlenmesinden en az onbeş yıl önce yazıldığını belirtmektedir.⁹⁴

Ancak yine de **Şair Evlenmesi**'nden önce yazılan bu Türkçe oyunların, gerek dil ve gerekse teknik bakımdan oyun yazarlığına bir katkısının olmadığı, asıl katkıyı **Şair Evlenmesi**'nin yaptığı söylenebilir.⁹⁵

⁹⁴ Gonca Gökalp Alpaslan, **İlk Türkçe Oyunlardan Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed Üzerine Bir İnceleme**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, Adana, 2008, 2 S.

⁹⁵ And, 1983, a.g.e., 22 s.

2.1.1.2.Tiyatro-yi Sultani Kurma abaları

Tanzimat döneminde saray ve saray çevresinin tiyatro ile ilgilendiğı, tiyatroyu batılılaşma yolunda önemli bir adım olarak gördüğü ve sarayda tiyatroya yer verdiği bilinmektedir. Bu yönelişin, tiyatronun gelişmesi yolunda sanatçılara önemli bir ortam yarattığı ortadadır. 28 Aralık 1869 tarihinde, Darülfünundan Ali Suavi Efendi'nin, Sadrazam Ali Paşa ve birkaç yüksek rütbeli görevli çağrılarak bir tiyatro kurmakla görevlendirilir. Kurulması planlanan tiyatronun adı "Tiyatro-yi Sultani" olacaktır. Devlet Tiyatrosu niteliğinde olması istenen bu tiyatroda, Rumca ve Bulgarca'nın yanı sıra Türkçe oyunların oynanması istenmektedir. Derneğin üyelerinden Murat Efendi takma adlı F. Von Werner, bu dönemde tiyatromuzun öykünme olduğuna, ulusumuzun içten gelen bir gereksinimini karşılamadığına dikkat çeker. Werner'e göre halkbilincinden doğmamış, içten bir gereksinmeyi karşılamayan hiçbirşey sağlam gelişemeyecektir. Werner'in bu ifadelerinde ulusal tiyatro düşüncesinin filizlenmeye başladığı tespit edilebilir.⁹⁶ Tiyatro-yi Sultani'de Türkçe oyunların oynanmasının istenmesi, yerli oyun yazarlığının gelişmesi noktasında itici bir unsur olarak düşünülmelidir. Tiyatro-yi Sultani, bir anlamda tiyatronun kurumsallaşmasının da temellerini atan bir anlayışın ifadesi olarak görülmeli, F. Von Werner'in bugün dahi halen geliştirilmeye çalışılan ulusal tiyatro düşüncesinin temellerini, "halkbilincinden doğan tiyatro" düşüncesi ile ifade etmesi, yerli oyun yazarlığımızın gelişmesi açısından önemli çaba olarak değerlendirilmelidir.

Büyük umutlarla çalışmalarına başlanan Tiyatro Sultani'de öncelikli olarak oyunların sahnelenebileceğı bir tiyatro binasına ihtiyaç duyulmaktadır. İlerleyen günlerde istenen yer bir türlü tahsis edilemeyince Tiyatro-yi Sultani'nin kuruluşu ertelenir. Türkçe oyun oynanması konusundaki çabaların yarım kalmaması için başka bir yol bulunur ve Güllü Agop'a 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekeli verilir.⁹⁷ Bu tekelin, tiyatro tarihimiz içerisinde yeni yazarların yetişmesi ve halkın yerli oyunlarla tanışması açısından büyük önem taşıdığı ortadadır.

⁹⁶ And, 1972, a.g.e., 156 s.

⁹⁷ And,1983,a.g.e., 197 S.

Çoğu zaman Güllü Agop'un Gedikpaşa tiyatrosuna verilen 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekelinin, Türk tiyatrosunun ve oyun yazarlığının gelişmesi noktasında öneminden bahsedilse de bu tekel kimi görüşlere göre Türk tiyatrosunun sadece Tuluat ve Gedikpaşa Tiyatrosu arasında kısılıp kalmasına neden olduğu için Türk tiyatrosunun gelişmesi noktasında bir engel olarak da değerlendirilmektedir. Zira Güllü Agop'un kurduğu bu tiyatronun dışında başka tiyatrolara Türkçe oyun sahneleme hakkı tanınmaması, bu anlamda da tiyatronun yaygınlaşmasının önüne konulan on yıllık bir engel olarak görülmektedir.⁹⁸

2.1.1.3. Güllü Agop ve Gedikpaşa Tiyatrosu

“Souiller” adlı bir Fransızın sirk gösterileri için yaptırdığı Gedikpaşa tiyatrosunda temsiller vermeye başlayan Güllü Agop'un, Gedikpaşa Tiyatrosu ve Tiyatro'yu Osman-i adlarıyla da anılan “Osmanlı Tiyatrosu”nun perdelerini ilk olarak 1869 da Fuzuli Mehmet Efendi'nin yazdığı beş perdelik Leyla ile Mecnun adlı oyunla açtığı bilinmektedir.⁹⁹ Osmanlı Tiyatrosu'nu ilk olarak Mısırlı Mustafa Fazıl Paşa finanse ettiğini ve sahneye konulacak eserleri de Ali Bey'in tercüme ettiğini görüyoruz.¹⁰⁰

Güllü Agop 1870 yılında on yıl süreyle Türkçe gösteriler verme ayrıcalığını alınca Gedikpaşa Tiyatrosu adeta Tanzimat dönemi Türk Tiyatrosu'nun merkezi haline gelmiştir. ¹⁰¹ Bu imtiyaz, Avrupa-i tarzda Türkçe temsil veren bir tiyatro grubuna verilen ilk imtiyaz olması açısından da önemlidir.

Güllü Agop'a verilen tekel ile ilgili şartname onbir maddedir. Bu maddelere göre iki yıl içinde on değişik oyun oynanacak ve bu sayı ilerleyen yıllarda artırılacaktır. Kar ve zarara bakılmaksızın her yıl Galata ve İstanbul'da en az elli gösterim verilmesi istenmiştir. Bu anlamda Güllü Agop'a verilen Türkçe oyun

⁹⁸ Tuncay, 1991, a.g.e., 11 S.

⁹⁹ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

¹⁰⁰ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 3 S.

¹⁰¹ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

oynama ayrıcalığı neticesinde İstanbul'da başka tiyatroların Türkçe oyun oynamasının engellenmiş olduğunu görüyoruz.¹⁰² Bu tekel sebebiyle Türkçe tiyatro oynayan çoğu tiyatro topluluğunun İstanbul dışına turneye gittiği bilinmektedir.¹⁰³ Bu sebeple, bu tekelin Türkçe oyunların İstanbul dışında sahnelenmesi ve yaygınlaşması adına da bir katkı olduğu söylenebilir.

Yine Güllü Agop'a on yıllık imtiyazın ardından Ferman-ı Ali yayınlanmış ve Müslümanların da resmen tiyatroya gidebileceği kabul edilmiştir. Devletin tiyatroyu her anlamda kabulü bu şartname ile olmuştur da denilebilir.¹⁰⁴

Ahmet Vefik Paşa, **Arslan Avcıları yahut Hak Yerini Bulur** (1887) adlı oyunu yazmış, Namık Kemal'in, **Vatan Yahut Silistre** (1873), **Zavallı Çocuk** (1873), **Akif Bey** (1874) gibi eserleri bu dönemde oynanmıştır. Ayrıca Namık Kemal **Gülnihal** (1875), **Celaleddin Harzemşah** (1885), **Karabela** (1910) adlı oyunları da kaleme almıştır. Mustafa Nuri, Mehmet Rıfat, Hasan Bedrettin yine bu dönemde eserler vermiş, Şemseddin Sami'nin **Besa yahut Ahde Vefa** (1875), **Seydi Yahya** (1875), **Gave** (1876) oyunları sahnelenmiştir. Ali Bey'in **Misafiri İstiskal** (1870), **Geveze Berber** (1872), **Letafet** (1897), **Ayyar Hamza** isimli oyunları bulunmaktadır. Recaizade Mahmut Ekrem **Çok Bilen Çok Yanılır** oyununun dışında üç oyun daha yazmıştır. Bunlar; **Afife Anjelik** (1870), **Atala Yahut Amerika Vahşileri** (1874), **Vuslat yahut Süreksiz Sevinç** (1914) gibi oyunlardır. Ebuzziya Tevfik **Habibe Yahut Semahat-i Aşk** (1875), **Ecel'i Kaza** (1872), Samipaşazade Sezai **Şir** (1887), Muallim Naci **Hazım Bey Yahut Heder** adlı oyunları yazmıştır. Abdülhak Hamit 'in pek çok eseri bu yıllarda yazılmakla birlikte daha sonra yayınlanmıştır. Bu eserler; **İçki Kız** (1873), **Macera-i Aşk** (1873), **Sabr-ü Sebat** (1874), **Duhter-i Hindu** (1875), **Nazife** (1876), **Nesteren** (1876), **Eşber** (1880), **Tezer** (1880), **Tarık Ya da Endülüs Fethi** (1879), **Fitnen** (1916), **Zeynep** (1908), **Sardanapal** (1917) ve **Liberte** dir. Tüm bu oyunların yanı sıra, Ahmet Mithat Efendi 'nin en önemli oyunu **Eyvah** (1872), **Açıkbaş** (1875), **Ahz-ı Sar Avrupa'nın Eski Medeniyeti** (1875), **Çengi yahut Daniş Çelebi**, **Fürs-i Kadimde bir Facia**

¹⁰² Bkz., EK 2, Güllü Agop'a verilen Türkçe Tiyatro Oyun Oynama İmtiyazı Şartnamesi

¹⁰³ And, 1983, a.g.e., 198 S.

¹⁰⁴ Yalçın, a.g.e., 4 s.

yahut Siyavuş (1885), **Çerkez Özdenler** (1883) ve **Zeybekler** (1885), **Hükm-ü Dil** (1875) gibi oyunlar sayılabilir. Teodor Kasap ve Ahmet Necip gibi yazarlar, Tanzimat döneminde Osmanlı tiyatrosunda eserler vermelerinin yanı sıra, oluşturdukları yazı kurulu ile Türkiye’de oyun yazarlığının gelişmesi yolundaki önemli girişimlerden birini hayata geçirmişlerdir.¹⁰⁵

Gedikpaşa Tiyatrosu’na Türkçe oyun oynama imtiyaz hakkı, pek çok Türk oyun yazarının yetişmesine ve dolayısıyla Türkçe oyunların yazılmasına büyük katkı sağlamıştır demek yanlış olmayacaktır.

Güllü Agop’un, halkı tiyatroya çekmek için yazarları, halkın yakından tanıdığı **Leylâ ile Mecnun**, **Arzu ile Kanber**, **Tahir ile Zühre**, **Tayyarzade ve Binbirdirek** gibi hikâyeleri işleyen oyunlar yazmaya yönelttiğini görüyoruz. Bu oyunların yanı sıra 1869 yılında, **Sergüzeşt-i Perziz**, **Telemak**, **Fevzi Paşa**, **Bekar Filozof**, **Tosun Ağa**, **Misafirli İstiskal**, **Kocaya Tuzak**, **Divanelerin Hekimi** gibi oyunların oynadığını biliyoruz.¹⁰⁶

Bu yazarların yanı sıra Mehmet Rifat ve Hasan Bedrettin adlarını da saymak yerinde olacaktır. Bu dönemin komedi alanındaki en önemli yazarı Moliere etkisi ile töre ve karakter komedyaaları yazan Fericizade Mehmet Şakir de önemli yazarlar arasında yerini alır. Oyunları arasında **TeHHül yahut İlk Göz Ağrısı** (1885), **İnatçı Yahut Çöpçatan** (1884), **Evhami** (1884), **İcab-ı Guru yahut İnkılab-ı Muhabbet** (1884), **Kırk Yalan Köse ve Yalan Tükendi** (1885) gibi oyunlar bulunduğunu biliyoruz.¹⁰⁷

Gedikpaşa Tiyatrosu’nun on yıllık Türkçe oyun sahneleme imtiyazını aldıktan sonra zengin bir oyun dağarcığına sahip olmasında oluşturulan yazı kurulunun büyük katkı sağladığı söylenebilir. Bu kurulun aynı zamanda dramaturgluk çalışmaları yaptığını da biliyoruz. 1874 yılında “**Görenek**”, “**Besa**

¹⁰⁵ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

¹⁰⁶ Ayşe Ulusoy Tunçel, **Türk Edebiyatında‘Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 55 S.

¹⁰⁷ TÜRK ANSİKLOPEDİSİ, MEB Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1983, 302 s.

Yahut Ahde Vefa", "**İşte Alafranga**" gibi yerli oyunlar sahnelenmiştir. 1874–75 dönemi için oyuncular, repertuarı, yönetim kadrosunu ve fiyatları gösteren onbir sayfalık bir kitapçık da bastırılması da, tiyatronun kurumsal bir hale gelmesi yolunda atılan ilk adımlardan biri olarak değerlendirilebilir.¹⁰⁸ Ayrıca Güllü Agop'un tiyatro oyun ilanlarında "imtiyaz- mahsus" cümlesi üzerine yaldızlı tuğra kullanması da bu manada hatırlanması gereken ayrıntılardan biridir.¹⁰⁹

Güllü Agop'un kurduğu Gedikpaşa Tiyatrosu'nun (Osmanlı Tiyatrosu) kuruluşunda kuşkusuz kendisinden önce kurulan toplulukların da büyük bir payı olduğu düşünülebilir. Bu noktada halkın ilgisini çekmek için çeşitli cambazlık ve ortaoyunu gibi gösterilere önem veren Ohannes Kasparyan ve Gedikpaşa Tiyatrosunu temsillere açan Aramyan Topluluğu hatırlanmalıdır. Naum Efendi ve Şark Tiyatrosu ve oyuncuların aralarındaki anlaşmazlıktan dolayı dağılan ve İzmir'de Vaspuragan adlı topluluğu kuran yapıyı da önemle vurgulamak yerinde olacaktır. Hükümet'in Şark Tiyatrosu'nu kapatmasının ardından Asya Kumpanyası kurulmuş ve onu da Güllü Agop'un Gedikpaşa Tiyatrosu'nda temsiller veren Osmanlı tiyatrosu izlemiştir.¹¹⁰

I. Meşrutiyetin ilanı pek çok sanatçı için bir umut ışığı olarak görülmüş olsa da yazarların sürgüne gönderilmesi, ekonomik güçlükler ve Güllü Agop'un yazar hakkı vermemesi, on yıllık tekelin bitmesi ve istibdat dönemi baskılarının yoğunlaşması yüzünden tiyatronun bir düşüş sürecine girdiği görülmektedir. 1881'de Güllü Agop'a verilen 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekeli sona erince, Belediye, Üsküdar ve Kadıköy'de Türkçe'den başka dillerde tiyatro yapılmasını engellemiş, Gedikpaşa tiyatrosu bu dönemde Minakyan yönetimine geçmiştir.¹¹¹

Tüm bu gelişmelerden sonra Güllü Agop'un, 1881'de Gedikpaşa Tiyatrosu'ndan ayrılarak, Şehzadebaşı'nda kiraladığı bir sahnede Türkçe oyunlar sahnelemeye başladığını görüyoruz.. Güllü Agop'un Saray tiyatrosuna alınmasının

¹⁰⁸ And, 1983, a.g.e., 176 S

¹⁰⁹ Alpman, a.g.e., 25 s.

¹¹⁰ Refik Ahmet Sevengil, **Tanzimat Tiyatrosu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1968, 53 s.

¹¹¹ And, 1983, a.g.e., 184 s.

ardından, ulusal tiyatromuzun Mınakyan önderliğinde yeni bir ivme yakaladığı söylenebilir. Mınakyan'ın 1884'de kurduğu Osmanlı Dram Tiyatrosu'nda Türk dilinde tiyatro eylemini sürdürmesi ve Batı tiyatrosu anlayışında oyunlar yazılıp sahnelenmesini desteklemesi önemlidir.

2.1.1.4.Fransızca'dan Çeviri ve Uyarlamalar

Tanzimat'tan itibaren, henüz bir tiyatro kimliğimizin oluşmadığı dönemlerde, Fransızca'dan yapılan oyun çevirilerinin tiyatromuzu ciddi manada etkilediği, hatta biçimlendirdiği bilinmektedir. Bugün dahi tiyatromuzu geldiği noktada Fransızca'dan yapılan çevirilerin izleri ve etkilerinden bahsetmek mümkündür. Tanzimat ile birlikte Fransızcadan yapılan çeviri oyunların, gerek biçim ve gerekse konu itibari ile tiyatroyla henüz yeni tanışan bir halkın anlayabileceği seviyede ve halkın sosyal, kültürel kimliği ile örtüşen oyunlardan seçildiği görülmektedir.¹¹²

Fransızca'dan ilk tiyatro çevirisinin, sarayda Savfet Bey tarafından çevrilen Moliere'in eserleri olduğu bilinmektedir. Ne yazık ki bu çevirilerin metinleri bugün elimizde bulunmamaktadır. Bu süreç içerisinde, batının önemli yazarlarından en çok Moliere çevrilmiştir. Bu çeviriler Türk tiyatrosuna batılı tiyatroyu tanıtmak adına olumlu bir atılım olarak görülebilir. Bu çevirilerden Sırabyan Hekimyan'ın İtalyanca'dan çevirdiği oyunun "Riyakâr ve Müseyyib" adlı isimle 1858 yılında Naum tiyatrosunda oynandığını biliyoruz. Aynı oyun 1863 yılında "Mürai Filozof ile Hayırhah Müseyyib" adıyla oynanmıştır. Abdulmecit'in saray tiyatrosu'nda ise çeviri eserlerin sahnelendiği, bunların başında da Hekimyan ve arkadaşlarının oynadığı, "Sultan Don Gregio", "Titizmeşreb Keremkar", "Mahcubiyetin Mükâfâtı" ve "Don Cesar" gibi oyunlar olduğu bilinmektedir. Bu dönemlerde Şinasi'nin, Fransız şairlerden çevirdiği şiirlerini, 1858 yılında "Terceme-i Manzume" adıyla kitaplaştırarak yayınladığını görüyoruz. 1876 yılında Güllü Agop'un tiyatrosuna giren Ahmet Fehim'in daha sonra gidilen Bursa 'da Fransız Konsolosu Konsoloshane tercümanı Avusturya-Macar Konsolosu, Aşar Nazırı Wiesental, Rasim Bey, Şakir Efendi ve Hoca İbrahim Efendi'den oluşan bir tiyatro Sevenler

¹¹² Cevdet Perin, **Tanzimat Edebiyatında Fransız Tesiri**, Pulhan Matbaası, İstanbul, 1946, 34 S.

Komisyonu oluşturduğu ve burada Moliere'in eserlerini tercüme ettiği bilinmektedir.¹¹³

Özellikle Ahmet Vefik, Moliere'in çeviri eserlerini, töre ve dolantı komedya örgüsü içinde, yerli biçime oturtmuş, oyunlara ve karakterlere kültürümüze has kimi biçimsel ve karakteristik özellikler eklemiştir. Bu yöneliş, oyunların dönem seyircisine yönelik oldukça tanıdık motifler içeren bir yapıda şekillenmesine olanak sağlamıştır ve bu açıdan tiyatroya talep yaratılması noktasında önemli bir çabadır.

Ahmet Vefik'in Fransızca'dan çevirdiği oyunlarda, özellikle politik, dini ve ahlaki uzantıları olan kimi sahne ve cümleleri çeviri metine aktarmaması da bu anlamda hatırlanması gereken önemli bir ayrıntı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ahmet Vefik'in çevirinin pek çok yerinde yerel yönlendirmeler kullandığı tespit edilebilir. Örneğin Fransızca metinde **Tartuffe** ikiyüzlü bir papazdır ancak Ahmet Vefik Paşa'nın çevirisinde "birkaç kadeh şarap" değil, "üç beş fincan kahve" yuvarladığı görülür.¹¹⁴

Ahmet Vefik Paşa'nın **Adamcıl, Tartuffe, Savruk, Kocalar Mektebi, Kadınlar Mektebi, Okumuş Kadınlar, İnfial-i Aşk, Don Civani, Dudu Kuşları** gibi oyunları, küçük değişiklikler düz yazıya aktardığı da bilinmektedir.¹¹⁵

Ahmet Vefik Paşa'nın Molière çeviri ve uyarlamalarının, Molière külliyyatının tümünü içerdiği bilinmektedir. Bu çevirilerin ne yazık ki ancak on dokuz tanesinin baskısı yapılabilmektedir.¹¹⁶ Bugün Ahmet Vefik'in Moliere ve çeviri oyunlarından onaltı tanesi elimizdedir.¹¹⁷

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Vefik Paşa'nın Molière'den yaptığı çeviri ve uyarlamaları, tiyatromuz için başarılı ve gerekli girişimler olarak değerlendirmesi,

¹¹³ Alpman, a.g.e., 15 s.

¹¹⁴ Melahat Gül Uluğtekin, **Ahmet Vefik Paşa'nın Çevirilerinde Osmanlılaşan Moliere**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisan Tezi, Ankara, 2004, 5 S.

¹¹⁵ Çalışlar, a.g.e., 11 s.

¹¹⁶ And, 1983, 438 s.

¹¹⁷ Y.a.g.e., 204 s.

kuşkusuz bu çevirilen öneminin daha net bir şekilde değerlendirmemize fırsat verecektir.¹¹⁸

Ahmet Vefik'ten başka, Âli Bey, Ziya Paşa, Ahmet Hilmi, Teodor Kasab ve Mirza Habib'in de Molière çeviri ve uyarlamaları olduğu,¹¹⁹ Tanınmış güldürü yazarlarından İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin de Fransızca'dan yaptığı uyarlamalarla tiyatromuza birçok oyun kazandırdığı bilinmektedir.¹²⁰

Metin And'a göre, Tanzimat döneminde, uyarlamalar alanında en etkin çalışma, Tulûat tiyatroları tarafından yapılmıştır. Tuluat tiyatrolarının, diğer toplulukların başarılı olan oyunlarını kendilerine göre değiştirip oynadıkları bilinmektedir. Ancak Metin And da, yabancı oyunları yerli kişilere, yerli çevreye uyarlamada en büyük başarıyı Ahmet Vefik Paşa'nın gösterdiğini vurgulamaktadır. Metin And'a göre, bu uyarlamaların en başarılı olanları arasında **Zor Nikâh** (Le Mariage forcé), **Tabib-i Aşk** (L'Amour médecin), **Merakî** (Le malade imaginaire), **Zoraki Tabib** (Lemédecin malgré lui) adlı uyarlamalar bulunmaktadır.¹²¹

Tanzimat döneminde pek çok tiyatro çevirisi ve uyarlaması yapılmasına rağmen, bu çevirilerin ve uyarlamaların belli bir kültür politikası çerçevesinde yapılmadığı görülmektedir. Güzin Dino'ya göre, yazarlar, seçilen yapıtlarda, düşüncelerinde ve seçtikleri kitaplarda tam bir karmaşıklık ve seçmecilik (eklektizm) içindedir. Bu manada çevrilen kitaplar ve oyunların tesadüfî bir ortam içerisinde şekillendiği de söylenebilir.¹²² Hilmi Ziya Ülken de Tanzimat sonrası tercümelerin “dağınık” ve “tesadüfî” olduğu görüşüne destek vermektedir.¹²³

¹¹⁸ And, 1983, a.g.e., 157 s.

¹¹⁹ Y.a.g.e. 438 s.

¹²⁰ And, 1972, a.g.e., 174 s.

¹²¹ Ahmet Hamdi Tanpınar, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul, 1956, 446 s.

¹²² Güzin Dino, **Türk Romanının Doğuşu**, Cem Yayınevi, İstanbul, 1978, 34 S.

¹²³ Hilmi Ziya Ülken, **Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü**, Ülken Yayınları, İstanbul, 1997, 382 s.

Moliere'den sonra eğitimci ve matematikçi Mehmed Nâdir tarafından gerçekleştirilen Shakespeare'in çevirileri de oyun yazarlığımız tarihi içerisinde önemli bir yere sahiptir.¹²⁴

Özellikle Cumhuriyet döneminde, yeni harf devrimi ile birlikte, İngiliz ve Fransız eserlerin çevrilmesi amacıyla, 19 Mayıs 1940'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak Tercüme Bürosu kurulduğu bilinmektedir. Çevirilerin daha sistematik ve kurumsal bir yapıda şekillenmesi sayesinde Türk yazınında büyük değişiklik ve gelişmeler olduğu bu gelişmelerin de oyun yazarlığımıza katkı sağladığı söylenebilir.¹²⁵

19 Mart 1947'ye kadar süren bu çalışmalar sırasında Tercüme Dergisi'nin çıkarıldığını ve 42 sayı ve 7 cilde ulaştığını biliyoruz. Yabancı dillerden Türkçe'ye çevirilerin yanı sıra, 1950'li yıllarda pek çok yazarımızın eserlerinin yabancı dillere çevirilerinin yapıldığını ve yabancı ülkelerde sahnelendiğini görüyoruz. Bu isimlere bir örnek Vedat Nedim Tör'dür Bir başka örnek ise Selahattin Batu'nun **Güzel Helena**'sının 1959'da Avusturya'da Bregenz Şenliği'nde oynanması ve Burgtheatre repertuarına kabul edilmesidir. Haldun Taner'in **Keşanlı Ali Destanı** da Avrupa'nın çeşitli sahnelerinde oynandığı bilinmektedir.¹²⁶

Batılılaşma yolunda bir modernleşme projesi hayata geçiren yazarların, Fransızca oyun çevirileri ile bir anlamda toplumun kültür planlamacısı rolünü üstlendiklerinin söylemek yanlış olmayacaktır. Türk toplumunun örf, adet, gelenek ve ahlaki kimi değerleri gözetilerek yapılan çeviriler ve uyarlamalar, bir yanda tutuculuğun izlerini taşısa da, farklı bir kültürün dinamiklerini tiyatro yolu ile halka ulaştırılması noktasında olumlu çabalar olarak değerlendirilmelidir.

¹²⁴ Deniz Şengel, **Shakespear'den Türkçe'ye İlk Çeviri (1881) Mehmet Nadir Ve Hamlet'ten Üç Pasaj**, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: 10, Sayı 1, İzmir,2008, 2 s.

¹²⁵ Mine Yazıcı, **Çeviri Eğitimi: Kuramsal Yaklaşımda Ve Uygulamada Kaynak Odaklıktan Erek Odaklığa Geçiş**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit., İstanbul,1998, 47 s.

¹²⁶ Metin And, **Tanzimattan 1908'e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul,1992, 195 s.

2.1.2.KİŞİSEL ÇABALAR

2.1.2.1 Ermeni Asıllı Tiyatrocuların Katkıları

Güllü Agop'a dolayısıyla Osmanlı Tiyatrosu'na verilen on yıllık imtiyaz, müzikli oyunları kapsamadığından, İstanbul'da bu on yıllık süreçte Dikran Çuhacıyan ve Dikran Kalemciyan'ın kurduğu Opera Tiyatrosu'nda müzikli oyunlar sahnelenmeye başlandığı bilinmektedir. Ancak 1880 yılından sonra Osmanlı altını veren herkese Türkçe oyun oynayabilmesi için "Ruhsat Tezkeresi verilmeye başlandığını görülecektir.¹²⁷

Dikran Çuhacıyan ve Dikran Kalemciyan'ın, 1874 yılında Opera Tiyatrosu'nda **Arif Ağa** ve **Çin Çiçeği** adlı müzikli oyunları sahnelediklerini biliyoruz. 1875 yılında ise **Tayyarzede Bindirek Vak'ası**, **Yufkan (?)**, **Talihsiz Delikanlı**, **İşkili Memo**, **Cezayir**, **Fettan Çelebi**, **İftira'dan Halas**, **Madam Angnot'un Kızı** adlı oyunlar sahneye getirilir.¹²⁸

Güllü Agop'un 10 yıllık ayrıcalığı almadan önce özellikle 1862–1864 yılları arasında, kimi Ermeni toplulukların Türkçe oyunlar sahneledikleri bilinmektedir. Ekşiyan ve arkadaşları İzmir'de daha önce kurulmuş ancak daha sonra kapanmış olan Vaspuragan tiyatrosunu kendilerine ad olarak seçmişler ve 1863–1864 döneminde en parlak dönemi yaşamışlardır. Bu dönemde Vaspuragan Tiyatrosu'nda "**Kocasını Aldatan Karı**", "**Mahcubiyet'in Mükâfatı**", **Odun Kılıç**, **Don cesar de Bazen**, **Hoca'nın Telaşı** gibi oyunlar sahnelendiğini görüyoruz. Yine bu dönemde, İstanbul'da Magakyan'ın bir topluluk kurduğunu ve Türkçe oyunlar sahnelemeye devam ettiğini biliyoruz. 1840 yıllarda öğrenimini İtalya'da tamamlayıp yurda dönen Hekimyan da 1857 de yazdığı oyunları bir kitapta toplayarak Türkçe gösteriler sunmuş ve Türk Tiyatrosu'nun ve oyun yazarlığını gelişmesi yönünde büyük çaba göstermiştir. Bir çaba ise Aramyan Topluluğunun çabasıdır ki ilk profesyonel

¹²⁷ Tuncay, 1991, a.g.e., 13 s.

¹²⁸ And, 1983, a.g.e., 177 s.

topluluk olarak, İstibdat döneminde tiyatro binaları kurup, geleneksel Türk tiyatrosuna yakın usluhta oyunlar sergilediği bilinmektedir.¹²⁹

1879 yılında, Ahmet Fehim ve Küçük İsmail'in bulunduğu topluluk ile Bursa Tiyatrosuna giden Fasulyeciyan'ın, 1884 yılında Asıl Osmanlı Tiyatrosu adıyla bir topluluk kurduğu ve Gedikpaşa tiyatrosunu kiralayarak bu tiyatroda Münif Bey'in çevirilerini oynamaya başladığını görüyoruz.¹³⁰ Bu çeviriler Batılı anlamdaki tiyatro ile halkı yakınlaştırma ve örnekleme yolu ile yerli oyun yazarlarını oyun yazmaya yönlendirmesi açısından önemlidir.

2.1.2.2 Ahmet Mithat Efendi

Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatro hakkındaki fikirlerinin ve yazılarının, Türk tiyatrosunun, dolayısıyla oyun yazarlığının gelişmesi noktasında büyük ve önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. 1892 de Corneillenin **Le Cid** adlı eserini Türkçe'ye çeviren Ahmet Mithat Efendi'nin, çevirinin ön sözünde tiyatro eserinin sadece konudan ibaret olmadığını belirttiği yorumlarında, tiyatro kuramcılığına yaklaştığını tespit ederiz. Ahmet Mithat Efendi'nin bütün oyunlarının, sahne imkânları düşünülerek yazılmış olması da dönem itibarıyla üzerinde önemle durulması gereken bir yöneliştir. Bunun ötesinde yazdığı oyunlarda kadro kalabalık değildir, oyunlar belli fikirleri ortaya koymak için hazırlanmıştır. Ahmet Mithat, oyunlarındaki karakterlerin derin psikolojik analizlerine girmez ve sade bir dil kullanır. Bu yönelişle Ahmet Mithat Efendi, döneminin çok ötesinde bir yaklaşım ortaya koyar.¹³¹ Ahmet Hamdi Tanpınar da, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi** adlı eserinde, Ahmet Mithat Efendi'nin eserlerindeki sade ve halka yakın dilini över ve bu özelliği ile tiyatro çalışmalarında başarılı olacağına vurgu yapar. Henüz ele geçmeyen karagöz livrelerinin araştırılması gerektiğini söyleyerek Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatro alanındaki önemine dikkat çeker.¹³²

¹²⁹ And, 1983, a.g.e., 171 s.

¹³⁰ And, 1983, a.g.e., 186 s.

¹³¹ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendi'nin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 5 s.

¹³² Tanpınar, a.g.e., 46 s.

Ahmet Mithat Efendi, hemen her yazısında ve eserlerinde, tiyatroyu sadece bir eğlence ve edebiyat alanı olarak görmediğini, Türkiye gibi geri kalmış ve okuma oranı çok düşük bir ülkede bir eğitim aracı olarak gördüğünü vurgulayarak, tiyatronun eğitici ve öğretici işlevine de dikkat çekmektedir.¹³³

Türkçeye çevirdiği romanları oyunlaştıran ve pek çok tiyatro eserini de Türkçe'ye çevirerek, döneminin önemli tiyatro yazarlarından biri haline gelen Ahmet Mithat'ın, oyun yazarlığı tarihimizde önemli bir yeri olduğu ortadadır. Ahmet Mithat'ın **Eyvah, Açık Bas, Ahz-ı Sar Yahut Avrupa'nın Eski Medeniyeti, Hükm-i Dil, Çengi Yahut Danis Çelebi, Furs-i Kadimde Bir Facia Yahut Siyavus, Çerkez Özdenleri ve Zeybekler**" adlı oyunlarının sahnelendiği bilinmektedir. Bu oyunlardan başka **Çavuş, Kürt Kızı, Ziba, Arnavutlar, İntikam, Yürek Pazarlığı, Zuhur-i Osmaniyan** ve romanlardan uyarlama **Kafkas** ve **Merdut Kız** adlı oyunları olduğunu biliyoruz.¹³⁴

Ahmet Mithat Efendi'nin bütün oyunlarını, sahne imkânları düşünülerek yazılmış olması, oyunlarında sade bir dil kullanması Ahmet Mithat Efendi'nin, döneminin çok ötesinde bir yaklaşım ortaya koyduğunu ve bu yaklaşımı ile oyun yazarlarına bir örnek oluşturduğu söylenebilir. Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatroyu sadece bir eğlence ve edebiyat alanı olarak değil, bir eğitim aracı olarak görmesi de önemle hatırlanmalıdır.

2.1.2.3. Ahmet Fehim Efendi

Ahmet Fehim Efendi'nin, Osmanlı Komedi ve Vodvil heyeti kurarak çıktığı gezilerle, tiyatroyu İstanbul'un dışında, Anadolu'da da tanıtır yaygınlaştırarak, batılı anlamdaki tiyatronun daha geniş bir halk kitlesine tanıtılması noktasında aracılık ettiğini görüyoruz. Osmanlı Tiyatrosu adıyla kurduğu toplulukla çalışmalarına devam

¹³³ And, 1983, a.g.e., 155 s.

¹³⁴ Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 168 s.

eden Ahmet Fehim Efendi'nin¹³⁵ daha sonra çalışmalarını Tepebaşı ve Donanma Cemiyeti Tiyatroları'nda devam ettirdiğini tespit ediyoruz.¹³⁶

1876 yılında Güllü Agop tiyatrosuna giren Ahmet Fehim'in, Güllü Agop ile birlikte Ahmet Vefik 'in valisi olduğu Bursa'ya gittiğini burada **Merakî** ve **Zor Nikah**'ı oynadıkları bilinmektedir. Bu dönemde Ahmet Vefik Paşa'nın destekleri ile yaptırılan tiyatro binasında kira vermeden oyunlarını sergilemeye devam ettiğini görüyoruz.¹³⁷

Ahmet Fehim, Gedikpaşa Tiyatrosu zamanında oynanan Namık Kemal, Şemsettin Sami ve Midhat Efendi'nin oyunlarının, bir tiyatro eseri özelliği taşımadığını ancak güzel bir hitabet eserleri olduğunu belirterek eleştirdiği bilinmektedir. Buna rağmen Ahmet Fehim telif oyunlar yazılmaya devam etseydi büyük bir tiyatro kütüphanemiz olurdu diyerek telif eser yazımının oyun yazarlığımız açısından önemine dikkat çekmiştir. Bu dönemde Namık Kemal'in **Zavallı Çocuk** adlı oyunundan sonra bir telif oyun yazma modasının başladığını ancak yazılan oyunların kötü bir taklitten öteye geçemediğini görüyoruz.¹³⁸

Ahmet Fehim'in tiyatro çalışmaları ile ilgili anılarını içeren **Ahmet Fehim'in Hatıraları** adlı kitabı¹³⁹, tiyatro tarihimiz için değerli bir kaynak niteliğindedir. Ahmet Fehim bu kitabında Anadolu turnelerinde yaşadıklarını, oyun sahnelenen tiyatro binalarından, temsil verilen şehirlerdeki devlet adamları ve halkın yönelişlerine dair pek çok sosyal, kültürel ve ekonomik bilgiler paylaşmıştır.

2.1.3.OSMANLI PADİŞAHLARI VE DEVLET ADAMLARININ KATKILARI

İstibdat döneminde 3. Selim'in, 2. Mahmut'un, Abdülmecit'in, zaman zaman Abdulaziz'in ve 2. Abdülhamit'in tiyatroya verdikleri önem bilinmektedir. Sultan

¹³⁵ And, 1983, 189 s.

¹³⁶ Çalışlar, a.g.e., 10 s.

¹³⁷ Alpman, a.g.e.,

¹³⁸ Alpman, a.g.e., 190 s.

¹³⁹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977

Abdülmecid ve Sultan Abdulaziz'in sık sık saray dışındaki tiyatrolara da gittikleri, Abdülhamit'in 1899'da Yıldız Sarayı'nda tiyatro yaptırdığı ve yerli, yabancı toplulukların, Dolmabahçe ve Yıldız Saray tiyatrolarında oyunlar oynadığı, sarayın kendi oyuncularına Türkçe temsiller verdirdiğı kaynaklar tarafından doğrulanmaktadır.¹⁴⁰

2. Mahmut'un kitaplığında 500 tiyatro oyunun bulunması, Batılı tarzda Türk tiyatrosunun başlangıcı sayılan şinasi'nin **şair Evlenmesi**'nin saray tarafından ısmarlanması, sarayın tiyatro sanatına ne kadar sıcak baktığını gösteren önemli örnekler olarak değerlendirilmelidir. şinasi'nin **şair Evlenmesi** adlı oyunu her ne kadar saray tarafından ısmarlanmış olsa da, sarayda oynanıp oynanmadığına dair bir kaynak ne yazık ki elimizde mevcut değildir.

Sarayda bulunan Mabeyn Mızıkası da yapısı itibari ile hatırlanması gereken önemli bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Mabeyn Mızıkası saray içerisinde adeta bir konservatuar gibi çalışmış, 1859'da tiyatro ve müzik bölümü olarak ikiye'ye ayrılıp tiyatronun ayrı bir formda desteklenmesine katkı sağlamıştır. Özellikle Abdülhamit'in Hassa Ordusu birinci fırka komutanı Mehmet Saadettin Paşa'nın, Çemberlitaş'ta bulunan konağına bir tiyatro yaptırdığı, tanınmış dekorcu şişeciyana da tiyatroyu dekore ettirdiğı bilinmektedir. Minakyan ve Ahmet Fehim Paşa'nın burada oyunlar oynadığını kaynaklardan öğreniyoruz.¹⁴¹

Görüldüğü gibi saray ve çevresi tiyatroyu çoğunlukla batılılaşmaşma yolunda bir gereklilik olarak gördüğü, bu manada kısıtlı da olsa desteklerini srdrererek tiyatromuzun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimine katkı sağladıkları söylenebilir.

1840 yılında Gülhane Hatt-ı Hümayun'un okunmasının ardından her alanda yenileşme hareketleri devam ederken, zeki ve lisan bilen gençler de yurtdışına gönderiliyor, burada geniş bir perpektifte eğitim almaları sağlanıyordu. Bu girişimler sırasında Londra'ya sefaret kâtipliğine gönderilen Ahmet Vefik Paşa, burada nl

¹⁴⁰ And, 1990; 49

¹⁴¹ And, 1983, a.g.e., 21-22 s.

yazarların eserleri ile tanışma fırsatı bulmuş ve Viktor Hugo, Lasage ve Voltaire'den çeviriler yapmaya başlamıştır. Fransa'da kaldığı dönemlerde de seyrettiği tiyatro eserlerinin etkisiyle tiyatroya ilgi duyduğu bilinmektedir. Bursa Valiliği sırasında da tiyatroya ilgisi devam eden Ahmet Vefik Paşa, bir gazinoyu tiyatro binası haline getirerek Bursa Tiyatrosu'nu kurmuştur. Bursa Tiyatrosu'nda Türk diline önem veren, konuşma dili ile yazan Ahmet Vefik Paşa'nın eserlerinin halk tarafından da büyük ilgi ile karşılandığı bilinmektedir. Ahmet Vefik Paşa'nın, tiyatronun dramatik sorunlarına yaklaşımı ile tiyatro etkinliklerinin yayılmasına aracılık ettiği söylenebilir.¹⁴²Bu açıdan Bursa tiyatrosu, Osmanlı Tiyatrosu (Gedikpaşa Tiyatrosu) gibi, Tanzimat döneminin tiyatro okulu olmuştur demek yanlış olmayacaktır. Özellikle yerli oyunların yazıldığı bu dönem, Türk tiyatrosuna doğru ilk adım olarak değerlendirilebilir.

Ahmet Vefik Paşa'nın "Tiyatro Muhibleri Encümeni" üyelerinden Wiesenthal Efendi'nin de birçok eseri tercüme edip Fasulyeciyan'a verdiği bilinmektedir. Bu oyunlar arasında Yunanca'dan çevirdiği "Değirmenciler" adlı bir oyun da bulunmaktadır.¹⁴³

Gedikpaşa Tiyatrosu'nun II. Abdülhamit'in emriyle yıkılmasının ardından, Ahmet Vefik Paşa işsiz kalan Türk ve Ermeni oyuncularını Bursa Tiyatrosu'nda himayesi altına almış, oyuncuların başına da Fasulyeciyanı getirmiştir. Ardından bu tiyatro binası, Fasulyeciyan rejisörlüğü altında oluşturulan tiyatroya ücretsiz olarak verilmiş, kira olarak sadece memleket hastanesi yararına yılda iki defa temsil verilmesi şartı konulmuştur. Ahmet Vefik Paşa'nın, bu tiyatronun dekorundan oyuncularına kadar her şeyi ile ilgilendiği bilinmektedir.¹⁴⁴Ahmet Vefik Paşa açtığı ayrıca Bursa Tiyatrosuna kentin ileri gelenlerini ve memurlarını zorla abone yaptığı da kaynaklarda yer almaktadır.¹⁴⁵

¹⁴² Çalışlar, a.g.e., 10 s.

¹⁴³ Alpman, a.g.e., 190 s.

¹⁴⁴ Ebru Burcu, **Yenileşme Dönemi Türk Tiyatrosu ve Ahmet Vefik Paşa**, Türkler Ansiklopedisi Cilt.15, Ankara 2006

¹⁴⁵ Arzu Günay, **1920-1929 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 30 s.

Adeta resmi bir tiyatro haline gelen Bursa Tiyatrosu'nda, yılda dokuz oyun oynandığı ve Bursa'da bulunan 4,5 sene içinde Moliere'in gerek adapte gerek tercüme otuz eserinin sahnelendiği bilinmektedir.¹⁴⁶

Ayrıca Ahmet Vefik Paşa'nın bu dönemde yazdığı **George Dandin**, **Zor Nikâh**, **Haydutlar**, **Hayali Hasta** adlı çeviri oyunları da anmamız gerekir. Ahmet Vefik'in Bursa Valiliğinden 18 Nisan 1878 tarihinde azledilmesi ile tiyatromuz için önemli bir devre de kapanmıştır denilebilir.¹⁴⁷

Ahmed Vefik Paşa'nın 15.000'e varan kitaptan oluşan kütüphanesini de hatırlamak gereklidir ki çoğunun Doğu ve Batı edebiyatının önemli eserlerini barındırdığı bilinmektedir. Bu kütüphane Ahmet Vefik Paşa'nın ölümünden sonra borçlarının ödenebilmesi için 1902 yılına kadar kısım kısım satılmıştır.¹⁴⁸ Ahmet Vefik Paşa'nın Kütüphanesi korunabilmiş olsaydı Türk edebiyatına ve dolayısıyla tiyatrosuna büyük bir katkı sağlanacağı söylenebilir.

Ahmet Fehim, hatıralarını kaleme aldığı kitapta¹⁴⁹ yurdun çeşitli il ve illerdeki devlet adamlarının tiyatro binası yaptırarak tiyatroya destek verdiklerini belirtmektedir ki bunlardan biri de Adana Valisi Ziya Paşa'dır. Ziya Paşa'nın Adana'da bir tiyatro açtığı ve bu tiyatroyu desteklediği bilinmektedir.

Sadrazam Ali Paşa'nın da da Güllü Agop'a 10 yıllık imtiyaz tanınmasının yanı sıra çeşitli şehirlerdeki görevleri sırasında da tiyatroyu teşvik ettiği bilinmektedir.¹⁵⁰ Yurtdışındaki tiyatro örneklerini gören ve halkın eğitimi ve batılışması noktasında tiyatroyu önemli bir araç olarak belirleyen devlet adamları, misyonlarının bir gereği olarak tiyatroyu desteklemişler, tiyatro adamlarının çalışmalarına maddi ve manevi anlamda katkı sağlayarak tiyatroya daha özgür bir ortam yaratılması noktasında aracılık etmişlerdir. Bunun yanı sıra, kişisel çabaları ve çalışmaları ile ön plana çıkan

¹⁴⁶ Alpman, a.g.e., 16-18 s.

¹⁴⁷ And, 1983, a.g.e., 181 s.

¹⁴⁸ Akgün, 1989; 150 s.

¹⁴⁹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977

¹⁵⁰ Y. a.g.e., 35 s.

kimi isimlerin, oluşturulmaya çalışılan ulusal tiyatromuz ve ulusal tiyatro yazınıımızda, Osmanlı padişahları ve devlet adamları kadar özel ve önemli bir yere sahip oldukları görülmektedir.

2.1.4.Dilde Sadeleşme Çabaları

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişime yönelik çabalar içerisinde kuşkusuz en önemli girişim dilde sadeleşme çabalarıdır. Dilde sadeleşme çabaları ulusal yazının ve dilimizin olduğu kadar ulusal tiyatromuzun oluşturulmasında da önemli bir basamak teşkil etmektedir.

Özellikle batı etkisi altında şekillenen Türk Tiyatrosu’nun ilk evrelerinde Fransızca’dan yapılan yetersiz çevirilerin yanı sıra, saray ve saray çevresinde gelişen ağdalı dilin etkisinde, tiyatronun halka inemediği, tiyatro yazını konusunda bir gelişim sağlanamadığı görülmektedir. Bu dönemde tiyatro adamlarının özellikle “dil” konusu üzerinde önemle durduğu da bilinmektedir.

Dilde sadeleşme çabalarının geçmişine baktığımızda, bu çabanın Kaşgarlı Mahmut’un yazdığı Divanü Lügati’t Türk ile başladığı söylenebilir. Kaşgarlı Mahmut ile başlayan bu süreç Türk-i Basit ile sürdürülmüş ve Tanzimat’ta yeniden yeşermiştir. Dilin sadeleşme konusunun, özellikle Tanzimat döneminde Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Süleyman Paşa, Ahmet Vefik Paşa, Şemsettin Sami tarafından sık sık dile getirildiği görülmektedir. Dilde sadeleşme çabalarının Tanzimattan önce III. Selim döneminde başladığını, bu dönemde Mütercim Asım’ın Türkçe sözlük çalışması yaptığını ve Arapça ile Farsça kelimelere Türkçe karşılık ararken halk dilinden faydalandığını biliyoruz. İngiliz bilginlerinden Arthur Lumley Davids ise aynı dönemde **Grammar of the Turkish Language** adlı Türkdili gramerini hazırlayıp III. Selim’e ithaf etmiştir. **Kitab’ül İlm’in Nâfi** adıyla anılan bu eser daha sonra Sultan Mahmut Devrinde Fransızcaya çevrilmiş ve Türk dili hakkında içerdiği bilgilerle Türk yazar ve aydınları üzerinde büyük bir etki yapmıştır.¹⁵¹

¹⁵¹ Ziya Gökalp, **Türkçülüğün Esasları**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976, 2 s.

Tanzimat döneminin şair ve yazarlarının, Osmanlıca dediğimiz dile en güçlü tepkiyi gösterdikleri ve hemen hemen dönemin bütün yazarlarının Türkçenin sadeleşmesi konusunda düşüncelerini ilettikleri bilinmektedir.¹⁵²

Tanzimat döneminde kimi yazarların gazetelerde dilin nasıl olması gerektiğini konusunu tartıştıkları yazılar yazdıklarını görüyoruz. Özellikle Şinasi'nin, 1860 yılında Agâh Efendi ile birlikte çıkardıkları **Tercüman-ı Ahval Gazetesi**'nde halkın anlayabileceği bir dile gereksinim duyulduğunun altı çizilmiştir. Halkın anlayacağı dil meselesi elbette ulusal bir oyun dili yaratılması ve tiyatro oyunlarına talep yaratılabilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** adlı oyununun, **Tercüman-ı Ahval Gazetesi**'nde tümüyle yayınlanmasını da hatırlamak yerinde olacaktır.¹⁵³

Türk dilinin sadeleşmesi konusundaki en önemli örneklerden bir tanesi de kuşkusuz Şinasi'nin nesirleridir. Şinasi'nin nesirlerinde seci ve kafiyeleri kaldırıp, cümleleri, paragraflara ayırarak herkesin anlayabileceği bir forma getirdiğini, bu aşamada da oyun diline biraz daha yaklaştığını görüyoruz.¹⁵⁴

Tiyatro oyunlarında dille ilgili önemli sorunlardan biri kuşkusuz manzum dilin kullanılmasıdır. Ayşe Ulusoy Tunçel, Türk Edebiyatının ilk manzum tiyatro eserlerinin batılı etkisinde yazılmasının yanında, Geleneksel Türk Tiyatrosu, Destanlar, Türk Halk Hikâyeleri ve Mesnevîlerden de izler taşıdığı konusuna vurgu yapmaktadır.¹⁵⁵ Tunçel'e göre bu eserler Türk Edebiyatında manzum tiyatro formunun bilinçaltını oluşturmaktadırlar. Eserlerin içeriğini oluşturan trajik duygu ise Doğu felsefesinin sanat eserleri vasıtasıyla geliştirdiği kendine has bir yapı ortaya koymaktadır. Türk Edebiyatında **Següzeşt-i Pervîz** (1866) ile doğduğu bilinen bu

¹⁵² Zeynep Korkmaz, **Cumhuriyet Döneminde Türk Dili**, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973, 26 s.

¹⁵³ And, 1983, a.g.e., 24 s.

¹⁵⁴ Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi, 1979

¹⁵⁵ Ayşe Ulusoy Tunçel, "Türk Edebiyatında 'Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu'", Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 1 s.

formu geliştirebilmek için Tanzimat'tan itibaren yazarların bir çaba içine girdikleri bilinmektedir.¹⁵⁶

Namık Kemal, dilde sadeleşme çabaları içinde, tiyatro şiiri için hece vezninin kullanılması isteyen yazarların başında gelmektedir. Ancak Namık Kemal'in uygun vezin arayışları bir sonuç vermemiştir. Bunun sonucunda Namık Kemal'in kafiyeye yöneldiğini ve bir ara da "bahr-i tavîl" nazım şeklini gündeme getirdiğini görüyoruz. Yine bu dönemde Ziya Paşa'nın **Tartuffe**'yi kafiyesiz olarak çevirdiğini bu çabanın da Namık Kemal'i memnun etmediğini ve son olarak da **Celâl Mukaddimesi**'nde, tiyatronun manzum yazılmasına gerek olmadığını söylediğini tespit ediyoruz.¹⁵⁷

Namık Kemal Celal Mukaddimesi'nin önsözünde eserini manzum yazmayışının nedenini aruzun Türk diline uygun olmaması şeklinde açıklamaktadır. Tanzimatta manzum dramların başarılı olamadığı ve çoğunlukla aruzun kullanıldığının tespit edilmesi, Namık Kemal'in görüşlerini destekler niteliktedir. Aruz dilinde ilk denemeleri Ali Bey'in **Sergüzeş-i Perviz** ve **İkinci Ersa** eserlerinde görüyoruz. Her ne kadar Namık Kemal oyunlarında kullandığı dil ve karakterleri, durumu ortaya çıkaracak şekilde kullanmış ve **Akif Bey** ile **Gülnihal** oyunlarında kullandığı dil oldukça başarılı bulunmuş olsa da, Tanzimat dönemi yazarlarının tam bir sahne diline ulaşamadığı ortadadır.¹⁵⁸

Namık Kemal'in 1866 yılında yayınlanan **Tasvir-i Efkâr** adlı gazetede, "Lisan-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şamildir" başlıklı yazdığı yazıda, divan dilinin yapaylığını ve karmaşıklığını eleştirirerek edebiyat dilinin yeniden inşasının ancak tiyatro ile mümkün olabileceğine vurgu yaptığını görüyoruz.¹⁵⁹

Namık Kemal gibi birçok yazarımızın ifade ettiğı gibi dil konusunda kendi kaynağıımıza dönmek zorunluluğı apaçık ortaya çıkmakta, yazı dili, konuşma dili

¹⁵⁶ Y.a.g.e., 43 s.

¹⁵⁷ Y.a.g.e., 17 s.

¹⁵⁸ And, 1983,a.g.e., 221 s.

¹⁵⁹ Prof.Dr. Şükrü Haluk Akalın, **Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu**, Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 25. s.

arasındaki uçurumun aşılması, özellikle tiyatro sanatının halka indirilebilmesi ve eğitici gücünden faydalanılması açısından önem kazanmaktaydı. Türk Edebiyatında ilk vezinsiz yazılan tiyatro eserinin Abdülhak Hâmid'in **Nesteren** adlı oyunu olduğunu, daha sonra ise Nesteren'i örnek alan Abdulhalim Memduh'un **Bedriye** isimli bir oyun yazdığı biliyoruz. Bu arada Abdülhak Hamid'in denediği yeni nazım şekilleri, her karakteri farklı vezinle konuşturmak gibi uygulamaları, Namık Kemal'in oyunlarına serpiştirdiği şiirlerini hep duraksız, 8'li hece vezniyle kaleme alması tarzında uygulamalar, tiyatro şiirinin sahneye hazırlanması olarak da değerlendirilmiştir. Tiyatro dili konusunda arayışların Tanzimat dönemi ile birlikte ivme kazandığı söylenebilir. Bu noktada sahne için yazılan oyun ile okunmak için yazılan oyun şeklinde bir ayrımın ortaya çıktığını da tespit ediyoruz. Aruz vezni ile yazılan tiyatro eserlerinin sahneye uygun olmamasının yanı sıra, manzum eserlerin de hece vezni ile yazılmasından dolayı henüz sahneye uygun olmadığı düşünülmektedir. Yusuf Ziya ve Faruk Nafiz Çamlıbel, aruz ve hece vezinlerinin kullanıldığı eserlere örnek verirken, **Baykuş** ve **Binnaz** oyunlarını seçmişler, aruz vezniyle yazılan **Baykuş**'ta şiirin, hece vezniyle yazılan Binnaz'da ise sahnenin daha kuvvetli olduğu gerçeğine işaret etmişlerdir. Ali Haydar'ın **Sergüzeşt-i Pervîz** (1866) ve **İkinci Ersas** (1866) adlı eserleri, Yeğenzâde Hüseyin Fazıl'ın **Ahenk** (1872) adlı eseri, Mustafa Hilmi'nin **Bahtiyar yâhud Son Gürlüğü** (1875) , Tepedenlizade H.Kâmil'in **Ma'sûka yâhud Muhafaza-i Aşk** (1887) ve Abdulhalim Memduh'un **Bedriye** (1888) isimli eserleri ilk manzum trajedilerimiz olarak kabul edilmektedir. Ali Haydar Bey'in **Rüya Oyunu** (1876) adlı eseri ise, ilk manzum komedi olarak bilinmektedir.¹⁶⁰

Dilde sadeleşme çabalarının uzun dönem yazarlarımızı etkisi altına aldığı bir gerçektir. Bu yazarlardan Muallim Naci ve Beşir Fuad'ın dil hakkındaki görüşlerini yansıtan önemli eserlerden biri de İntikad'tır. Muallim Naci ile Beşir Fuad'ın birbirlerine yazdıkları toplam yedi mektuptan oluşan eser, genel olarak eleştiri, edebiyat, dil, şiir ve şair, vezin vekâfiye, hayal-hakikat, mübalağa ve teşbih gibi konular üzerinde dururken, Beşir Fuad dilimizin sadeleşmesi için yapılan çalışmaları

¹⁶⁰ Tunçel, a.g.e., 18-21 s.

büyük bir hizmet olarak değerlendirir. Bu çabaların oyun yazarlığımız adına da büyük bir hizmet olduğunu söylemek yerinde olacaktır.¹⁶¹

Ahmet Midhat Efendi yazılarında devrinin en sade dilini kullanırken, 1871 yılında, Dağarcık gazetesindeki yazısında bir kelimenin Türkçesi varsa Arapça ve Farsça kullanılmaması gerektiğini belirtirek tavrını kesin bir biçimde ortaya koyduğunun görüyoruz.¹⁶²

Yine dilin sadeleştirilmesi noktasında İkdâm Gazetesi'nin çabalarını hatırlamak yerinde olacaktır. Bunun yanı sıra Sait Bey, Emrullah Efendi ve Veled Çelebi bu sahada önemli çalışmalar yapmışlar, Kemalpaşazade Arapça ve Farsça karşısında Türkçeyi savunmuşlar ve **İkdâm Gazetesi**'nde yayınlanan yazıları ile bunu desteklemişlerdir. Türk dili üzerine sesini ilk yükselten ilk aydınlardan biri Ali Suavi'dir. Ali Suavi, Muhibir ve Ulûm gazetelerindeki yazılarında Türkçenin dünyanın en eski ve en zengin dillerinden biri olduğunu belirtir ve Türkçesi olan kelimelerin yabancı karşılıklarının kullanılmamasını ister.¹⁶³

Bu dönemde gazetede çıkan yazılar ve tartışmaların yanı sıra kişisel çaba ve çalışmalar da dilde sadeleşme çabaları içinde dikkat çekmektedir.

Ahmet Vefik Paşa, Türk Moliere Tiyatro Okulu'nu kurarak yaptığı çeviri çalışmaları ile Türk diline büyük önem verdiğini ortaya koymuş, konuşma dili ve hece ölçüsü ile yazması sebebiyle halk tarafından benimsenmiştir.¹⁶⁴ Ayrıca **Zor Nikâh** adlı eserinde, Ahmet Vefik Paşa'nın, o dönemin aydınlarının ağdalı dil tercihlerini, oyun kahramanı Üstad-ı Sani kişiliğinde gülünç duruma düşürerek eleştirdiğini görüyoruz.¹⁶⁵

¹⁶¹ ÖZÇAM, **İttikad'a Göre Muallim Naci Ve Beşir Fuad'ın Dilimize Bakışları**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 12, 97-100, Ocak, 2002

¹⁶² Ağâh Sırrı Levend, **Türk Dilinde Gelişme Ve Sadeleşme Evreleri**, Ankara, 1972, 127 s.

¹⁶³ Tanpınar, a.g.e., 222 s.

¹⁶⁴ Çalışlar, a.g.e., 11 s.

¹⁶⁵ Sevim Güray, **Ahmet Vefik Paşa**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1966, 45 s.

Şemsettin Samî ise dilde sadeleşme çabalarında hatırlamamız gereken önemli isimlerden bir tanesidir. Şemsettin Samî, **Lisan-ı Türkî, Kitabet ve İnşa, Okuyup Yazmak ve Usul-i Mürâsele** gibi makalelerinde, Türkçenin kendine has bir dil olduğunu Farsça ve Arapça kelimelerinin mümkün olduğu kadar az kullanılması gerektiğini belirtmiş diğer yazarların aksine sadece Türkçe karşılığı bulunan Farsça ve Arapça kelimelerin dilimizden çıkarılmasını savunmuştur. Bu manada yine halkın anlayacağı bir dil düşüncesine yaklaştığını tespit etmekteyiz.

Türk dilinin sadeleşme çabaları içerisinde, basılan “sözlükler” de önemli bir yer tutmaktadır. Bunlardan biri de Ahmed Vefik Paşa’nın doğu Türkçesinden İstanbul Türkçesine **Lehçe-i Osmanî** adıyla çevirdiği Türkçe sözlüktür. 1876 yılında Cemiyet-i Tedrisiye-i Osmaniye tarafından birinci baskısı yapılan sözlük, 1888 yılında yeniden bastırılmıştır.¹⁶⁶ Şemsettin Samî’nin de Türk dilinin ilk sözlüklerinden olan **Kamus’i Türkî**’yi hazırladığını ve **Kâmûs-ı Türkî**’nin, dilimizin derli toplu, belli bir zihniyette kaleme alınmış ilk sözlüğü olduğu ve bugüne kadar hazırlanan sözlüklere de kaynaklık ettiği bilinmektedir.¹⁶⁷ Hatırlamamız gereken diğer önemli sözlüklerden biri de Muallim Naci tarafından yazılan, **Lûgat-i Naci**’dir.¹⁶⁸

Kâmûs-i Osmanî ise Mehmet Salahi tarafından hazırlanmış ve 1837 Türkçe kelime açıklanmıştır. Ali Nazîmâ ve Reşâd tarafından Ağustos 1900 yılında bastırılan **Mükemmel Osmanlı Lûgatı** ise 19.330 Türkçe kelimedenden oluşmaktadır. Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan **Lûgat-ı Ebüzziya** da eksikliklerine rağmen dilde sadeleşme çabaları çerisinde değerlendirilebilecek önemli bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.¹⁶⁹

Sami Paşazade Sezai, 1898’de **Rumuzü’l-edeb** adlı dergide yayınlanan "Musahabe" başlıklı yazısında Bir Türk’e ancak Türkçe kelimelerin etki

¹⁶⁶ Ertuğrul Topbaş, **1875-1905 Yılları Arasındaki Sözlükler Üzerinde Bir İnceleme**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisâns Tezi), Ankara, 1987, 104 s.

¹⁶⁷ Agah Sırrı Levend, **Şemseddin Sami**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1969, 111 s.

¹⁶⁸ Topbaş, a.g.e., 63 s.

¹⁶⁹ Âlim Gür, **Ebüzziya Tevfik Hayatı; Dil, Edebiyat**, BasınYayın ve Matbaacılığı, Ankara, 1998, 83 s.

edebileceğini belirtir ve Sami Paşazade Sezai bu görüşünü desteklercesine bu dönemde en sade dille eser veren yazar olarak karşımıza çıkar.¹⁷⁰

Özellikle Gedikpaşa tiyatrosuna kendi yazdığı ve çevirdiği birçok yapıtı kazandıran Ali Efendi'nin oyunları da, dilde sadeleşme, halk deyişi ve konuşma diline yakınlığı açısından örnek oyunlar olarak sıralanabilir.¹⁷¹ Tiyatro alanında halk diline yönelen ilk yazarlardan biri olan Ahmet Vefik Paşa, Ali Bey, Teodor Kasap gibi yazarların eserlerinin sanat yönünden olmasa da dilde sadelik açısından amacına ulaştığını söyleyebiliyoruz. Özellikle tiyatro dilinde Şinasi ile başlayan, Ahmet Vefik Paşa, Ali Bey ve Teodor Kasap ile süren sadeleşme çabalar, ilerleyen dönemlerde yazarların çabaları ile bir sonuca ulaştırılmaya çalışılacaktır.¹⁷²

Daha önce çıkarılan **Hüsn ve Şiir** adlı derginin devamı olan Genç Kalemler Dergisi'nin ilk sayısında yer alan "Yeni Lisan" başlıklı imzasız yazıda Ömer Seyfettin, dilde ulusal bir yazın oluşturabilmek için önce ulusal bir dilin gerekliliği üzerinde durmuştur. Bu manada ulusal dil arayışlarının "ulusal tiyatro" arayışlarının temeli olduğu söylemek yanlış olmayacaktır. Türk yazın tarihinde "Genç Kalemler" ya da "Yeni Lisan Hareketi" adlarıyla anılan ve Türk Ocağı gibi kuruluşlarca da beslenen bu düşünsel temel, Milli Edebiyat akımını hazırlamış ve ulusal kaynaklara yönelik yeni bir edebiyat anlayışının doğmasına öncülük etmiştir.¹⁷³

Tüm bunların yanında, dilde sadeleşme çabaları içerisinde belki de üzerinde daha da önemle durulması gereken, **Genç Kalemler Dergisi**'nin ilk sayısında "Türk Derneği Beyannamesi" başlığı altında, dilin yalınlaştırılması için yapılması gerekenlerin madde madde açıklanmasıdır. Türk Derneği Beyannamesi'ne göre; Osmanlı Türkçesi'nin bütün Osmanlılar arasında kullanılan ulusal bir dil olabilmesi için tüm devreleri araştırılarak, Türk dilinin nitelikleri ortaya konulacaktır. Dildeki Arapça ve Farsça sözcüklerin Türkçe karşılıkları olanlar kullanılmayacak, derneğin

¹⁷⁰ Zeynep Kerman, **Sami Paşazâde Sezai'nin Hikâye-Hatıra-Mektup Ve Edebî Makaleleri**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981, 62 s.

¹⁷¹ Çalışlar, a.g.e., 18 s.

¹⁷² Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihinde Türk Dili Sorunu -Tarih Açısından Bir Açıklama**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1978, 62 s.

¹⁷³ Orhan, Beşir Okay, **Fuad, İlk Türk Pozitivist ve Natüralisti**, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2008, 126 s.

yayınlarında en yalın Osmanlı Türkçesinin kullanılmasına dikkat edilecektir. Ayrıca resmi yazışmalarda, ilân ve levhalarda, halkın kolaylıkla anlayabileceği bir dil kullanılmasına dikkat edilecektir. Görüldüğü gibi dört maddede de, dilde sadeleşme çabaları adına yapılması gerekenler kısa ve öz bir biçimde açıklanmıştır.¹⁷⁴

Tanzimat dönemi ve sonrasında edebiyatçıların çoğu dilde sadeleşme çabalarını gerek bireysel ve gerekse çeşitli yapılar dâhilinde sürdürmüşler ve ağırlaşan Osmanlıca'ya karşı yeni bir dil ve üslup arayışına girmişlerdir. Ne yazık ki Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar kadar sürdürülen bu tüm çabaların bugüne kadar sistematik bir biçimde ele alınamadığını söyleyebiliyoruz.¹⁷⁵

Dilde sadeleşme çabalarının Cumhuriyet döneminde ilk olarak İzmir İktisat Kongresinde gündeme geldiği ve reddedildiği bilinmektedir. 1924 yılında Şükrü Saraçoğlu tarafından TBMM'de gündeme getirilen dil sorunu ne yazık ki yine sonuçsuz kalmıştır. 03 Mart 1924 tarihinde Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmesiyle birlikte, dil birliği için Latin harflerinin kabulü düşünülmeye başlanmıştır. 23 Mayıs 1928 tarihinde, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde resmen bir dil encümeni kurulmuş, Türkçe'nin özellikleri ve ihtiyaçları göz önünde tutularak bir rapor hazırlanmıştır. Rapor sonrasında 09 Ağustos'tan 1 Kasım'a kadar geçen zaman içerisinde yeni harflerle döneminin basınında denemeler yapılmıştır.¹⁷⁶

Özellikle Cumhuriyet döneminde büyük bir ivme yakalayan dilde sadeleşme çabaları, kuşkusuz ulusal tiyatromuzun oluşturulması açısından olduğu kadar, ulusal ortak bir dil yaratılması açısından da önemli bir çabadır. Özellikle dil devrimiyle birlikte dilde, Tanzimat'tan bu yana özlem duyulan dilde sadeleşme olgusunun, artık başarıldığını görüyoruz. Yine bu dönemde tiyatro sanatının kendi bütünlüğü içinde kavranmaya ve tanınmaya başladığı tespit edilmektedir. Ancak dil devrimine kadar ortaya konulan çabaların, sistematik bir hale gelememesi sonucu, dil sorunu

¹⁷⁴ Zeliha Güneş, **Millî Edebiyatın Doğuşu ve Temel Nitelikleri**, Çağdaş Türk Edebiyatı Dergisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 3. cilt, Ankara, 1998, 38 s.

¹⁷⁵ Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt1, Kısım 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, 24 s.

¹⁷⁶ Ayşe Afet İnan, **Türkiye Cumhuriyeti Ve Türk Devrimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1977

yazarlarımızın ve dolayısıyla da oyun yazarlığımızın önünde uzun bir süre büyük bir engel olarak kalmaya devam etmiştir. Günümüzde dil sorunu aşılmış olmakla birlikte, tiyatromuzun biçim diline dair araştırmalar ve arayışlar halen güncelliğini korumaktadır.

2.II. MEŞRUTİYET VE CUMHURİYET DÖNEMİNDEKİ ÇABALAR

II. Meşrutiyet Dönemi (1908–1923), tiyatro tarihimiz içerisinde tiyatro alanında sorunların tartışıldığı, tiyatro dilinde sadeleşmeye gidildiği, tiyatro öğretimini öneminin anlaşıldığı, kısaca Cumhuriyet tiyatrosunun temelerinin atıldığı dönem olarak önemli bir yere sahiptir. II.Meşrutiyet dönemi, pek çok tiyatro oyun yazarının oyun denemeleri ile karşılaştığımız bir dönem olarak da önem taşımaktadır.

Meşrutiyet’in ilanı ile birlikte Ahmet Fehim’in, Tepebaşı’ndaki Amfi tiyatroyu kiralayarak, İstibdat ve Gedikpaşa olayı üzerine yasak edilmiş oyunları oynamaya başlaması şüphesiz bu dönemdeki en önemli girişimlerden biridir. Ahmet Fehim ilk olarak “ Besa” yı yeni bir mizansenle oynar. Sinanyan’a “Besa” için büyük bir beste yaptırır ve Ermeni Müzik Okulu’ndan seksen öğrenci de oyuna katılır. Ahmet Fehim daha sonra Namık Kemal’in “Vatan Yahut Silistre” adlı oyununu oynayacağını gazetelerden duyurur. Ardından Salah Cimcoz ve Celal Esad Beyler’in yazdığı Selim-i Salis, Hüseyin Bey’in “Derse Devam Edelim” ile Kirli Çamaşırlar oyunu ile İbnüferrik Ahmed Nuri Bey’in “ Zifaf-ı Bakir” adlı oyunlarını oynar.¹⁷⁷

1908'den sonra oyun yazmayı deneyen belli başlı sanatçılar ve eserleri arasında Hüseyin Suat Yalçın’ın “Şehbâl yahut İstibdadın Son Perdesi” ile “Kirli Çamaşırlar” oyunlarını, Mehmet Rauf’un “Pençe”, “Cidâl”, Cenap Şehabettin’in “Yalan”, “Körebe”, Halit Ziya Uşaklıgil’in “Kâbus”, Ali Ekrem’in “Sukût”, Mama Dadım Darılır” ile Safveti Ziya’nın “Payitahtın Kapısında” adlı eserlerini sayabiliriz.

II. Meşrutiyet döneminde yazılan oyunlara baktığımızda konularının daha çok siyasal, tarihsel olaylar, toplum ve aile sorunlarından seçildiğini görüyoruz.

¹⁷⁷ Alpman, a.g.e., 198 s.

Meşrutiyet döneminde, özellikle Edebiyat Akım Temsilcilerinin tiyatroya önemli destekleri olduğu görülmektedir.

2.2.1.KURUMSAL ÇABALAR

2.2.1.1.Darülbedayi'in (İstanbul Şehir Tiyatroları) Kuruluşu

İstanbul'da II. Meşrutiyetin ilanından sonra Batıya açılma etkinliklerinin kültür alanındaki bir devamı olarak, 1914'de Belediye Başkanı Cemil Topuzlunun girişimiyle hem müzik hem de tiyatro dallarında öğretim vermek amacıyla kurulan Darülbeday-i'nin, özellikle tiyatro eğitimi alanına katkılarından bahsetmek yerinde olacaktır. Müzik ve tiyatro eğitimi alanında büyük umutlarla kurulan Darülbedayi'nin başına ilk olarak Fransız yönetmen ve tiyatro adamı A.Antoine getirilir. İlerleyen dönemlerde, Dünya savaşının ortaya çıkardığı zorluklar, yönetim kurulu ve sanatçılar arasındaki anlaşmazlıklar gibi çeşitli sıkıntılar sebebiyle Darülbedayi kadrosundan ayrılmalar başlayacak, ayrılan kişiler "Yeni Sahne", "Türk Tiyatrosu", "Yeni Tiyatro", "Milli Sahne" gibi tiyatrolar kuracaktır.¹⁷⁸

Darülbedayi'nin resmi varlığı sürmektedir ancak kadrosu ortadan kalkmış ve yerine onun adını taşıyan özel bir topluluk kurulmuştur. Sadi Fikret ve arkadaşlarının, Darülbedayi'den ayrılarak kurdukları "Milli Sahne" de, ilk turnede kadronun darlığı sebebi ile az oyuncu isteyen "Hisse-i Şaiye" ve "Sekizinci" adlı eserleri oynadığını görüyoruz. Daha sonra aralarına yeni katılan oyuncularla büyüyen topluluğun merkezini Ankara'ya taşıdığını, ilerleyen dönemlerde Fikret Sadi'nin Ankara'nın ileri gelenlerinin katkıları ile "Türk Tiyatrosunu Himaye" adında bir dernek kurduğu bilinmektedir. Dernek bir vakıf aracılığı ile devletten yardım alan ilk topluluktur. Derneğin çalışma alanlarından biri de temsil heyetlerinden birinin himaye altına alınması, bütün maddi ve manevi ihtiyaçlarının karşılanması ve ülkenin hemen her yerinde tiyatro yapılması için çalışmalar gerçekleştirilmesidir. Bu amaçla Şadi Bey ve arkadaşları, Darülbedayi Sanatkârları Anadolu Temsil Heyeti adı altında Anadolu'ya turneye giderek çeşitli şehirlerde oyunlar oynamaya başlarlar. İzmir'e turne yaptıkları bir dönemde İzmir'de bulunan Atatürk, Şadi Bey ve

¹⁷⁸ Çalışlar, a.g.e., 153 s.

arkadaşlarını kabul ederek Anadolu'da temsiller vermeleri için maddi ve manevi destekte bulunur. Bu destek şüphesiz tiyatromuz için olduğu kadar oyun yazarlığımız adına da önemli bir destek olarak görülmelidir.¹⁷⁹

Darülbeydi'den ayrılanların, oluşturdıkları yeni yapılar içerisinde, tiyatro adına oldukça olumlu değerlendirebilecek çalışmalar gerçekleştirdikleri görülmektedir. Özellikle Türk Tiyatrosunu Himaye Derneği'nin çalışmaları ve Anadolu turnelerinin, tiyatronun Anadolu'ya ulaştırılması aşamasında büyük önem taşıdığı ortadadır.

Fikret Sadi ve arkadaşlarının kurduğu topluluğun 1926 yılında dağılmasının hemen ardından, dönemin Başbakan'ı İsmet İnönü'nün, 1927'de Ankara'ya gelerek temsiller veren Darülbeydi sanatçılarıyla görüşerek; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ödenekli bir tiyatro kurulması konusunda onların düşüncelerini aldığı bilinmektedir. Daha sonra 1930 yılında çıkarılan Belediyeler Kanunu on beşinci maddesinin belediyeleri tiyatro topluluğu kurmaya yetkilendirdiğini görüyoruz. Bu kanun ile o güne kadar belediyeden yardım anlamında destek alan Darülbeydi, artık belediyenin esas bütçesinden pay almaya başlamış ve adı ise 1934 yılında "Şehir Tiyatrosu " olarak değiştirilmiştir.¹⁸⁰

Özellikle 1927 yılında Muhsin Ertuğrul'un Darülbeydi'nin başına getirilmesi ile ulusal tiyatromuz adına olumlu bir süreç başladığını söyleyebiliriz. Bu süreçte ilk olarak yerli tiyatro yazarlarınının desteklendiği, yeni oyunlar yazılması konusunda imkân ve ortamlar yaratıldığı görülmektedir. Muhsin Ertuğrul dönemindeki bir diğer önemli atılım da 1928 yılında Dramaturgluğun kurulmasıdır.¹⁸¹

Muhsin Ertuğrul'un Darülbeydi'nin başına geçtiği dönemden itibaren pek çok yeni yerli oyun yazıldığını görüyoruz. Ancak buna rağmen Cumhuriyet'in ilk yıllarında büyük bir yerli yazar sıkıntısı çekildiği bilinmektedir. Cumhuriyet'in ilk

¹⁷⁹ Ahmet Refik, **Yakın Çağlarda Türk Tiyatrosu**, Cilt 1, İstanbul, 1934, 110 s.

¹⁸⁰ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969, 67 s.

¹⁸¹ Çalışlar, a.g.e., 154 s.

yıllarında çekilen yerli yazar sıkıntısı Muhsin Ertuğrul'un dönemin şair ve yazarlarını tiyatroya özendirmesi sayesinde aşılmaya çalışılmış, roman, öykü, şiir yazan yazarlar aynı zamanda tiyatro oyunu yazmaya yönelmişlerdir. Bu dönemin en önemli atılımı olarak, Muhsin Ertuğrul'un yazılan yerli oyunları ard arda sahnelemesini gösterebiliriz.

Prof. Dr. Özdemir Nutku da, Darülbedayi'nin yerli oyunlara verilen önemin 1924–25 Ferah döneminde başladığını ve 1927–28 yani Muhsin Ertuğrul'un başa geçmesi ile arttığını belirtirken, Darülbedayi'de yıllara göre yerli oyun sahnelenme oranlarını şu şekilde aktarmaktadır;

1916–1926 yılları arasında %1,6

1927–1930 yılları arasında 17 yerli oyun ile %4,20

1931–1946 yılları arasında 84 yerli oyun ile %5,25

1947–1958 yılları arasında %4,50 oranında yerli oyun oynanmıştır.¹⁸²

Aşağıda özellikle 1929–1939 yılları arasında Şehir Tiyatrosu'nun sahnelediği belli başlı yerli oyunlar belirtilmiştir.

Cevdet Kudret Aksal;“Tersine Akan Nehir”-1930

İ.Galip Arcan;“Bir Komedi”-1930–1931

Musahipzade Celal;“Bir Kavuk Devrildi”-1930–1931–1935–1938

Musahipzade Celal;“Aynaroz Kadısı”-1930–1931–1932–1936–1937–1938

Faruk Nafiz Çamlıbel;“Akın”-1932

Nazım Hikmet;“Kafatası”-1932

Cemal Reşit Rey;“Üç Saat”-1932–1935

Cemal Reşit Rey;“Lüküs Hayat”-1933–1934–1936–1937

Musahipzade Celal;“İstanbul Efendisi”-1934

Cemal Reşit Rey;“Dalga”-1938

¹⁸² Özdemir Nutku, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 91 s.

1945–46 tiyatro mevsiminde İstanbul Şehir tiyatrosunun repertuarında bir tane bile telif eser olmaması dikkat çekicidir. 1950'li yıllar ise Şehir Tiyatrosu'nun duraklama ve huzursuzluk dönemi olarak hatırlanabilir. Bu dönemdeki tek önemli yenilik, Eminönü Bölümü ve Yeni Tiyatro adını taşıyan iki yeni salonun açılmasıdır. 1955 yılına gelindiğinde durgunluğu aşmak adına Muhsin Ertuğrul'un katkıları ile yeni bir edebi heyet oluşturulduğunu görüyoruz. Bu karar 21 Ağustos 1955 tarihli **Cumhuriyet Gazetesi**'nin 5. sayfasında açıklanırken, Şehir Tiyatrolarının yeni edebi heyetin amacının Türk yazarları teşvik etmek olduğu belirtilmekte ve Türk tiyatrosunun ancak bu şekilde gelişebileceğine vurgu yapılmaktadır. Tanınmış romancı ve hikâyeciler de tiyatroda bir deneme yapmaya çağırılmaktadır. Oyunların tiyatroya verilmesi için bir zaman kaydı konumlamamıştır. Edebi Heyet, yılın herhangi bir döneminde ulaştırılan telif eserleri bir zaman kısıtlaması olmadan kabul edip değerlendirecektir. Bu tutum oyun yazarlığının geliştirilmesi ve Türk tiyatrosuna yeni oyunlar kazandırılması konusunun üzerinde ne derece ciddiyetle ve istekle durulduğunun önemli bir göstergelerinden biri olarak değerlendirilebilir.¹⁸⁴

Bütün bu çabalara rağmen 1959–1965 yıllarında oynan yerli oyun sayısı 76 iken, 1966–1970 arasında bu sayının 21'e düştüğü görülmektedir.¹⁸⁵ 1962–63 dönemleri arasında kabul edilmeyen yerli oyun sayısı 751'dir. Bu durum büyük oranda oyun yazıldığını ama istenen nitelikte oyun yazılamadığını belgelemektedir. Bu dönemde seçilip sergilenmeyen oyun sayısı 73 olarak tespit edilmiştir.¹⁸⁶

1965 yılında Muhsin Ertuğrul **Türk Tiyatrosu Dergisi**'nde tiyatronun bağımsızlığını savunan bir yazı yazınca, dergi toplatılır ve Muhsin Ertuğrul haysiyet divanına verilir. 1966 yılında Muhsin Ertuğrul Şehir Tiyatrolarındaki görevinden uzaklaştırılmıştır. Muhsin Ertuğrul'un uğradığı haksızlığı gidermek için Türk

¹⁸³ Y.a.g.e., 96 s.

¹⁸⁴ Sevim Güray, **Ahmet Vefik Paşa**, T.D.K Yayınları, No 250, Ankara, 1991, 31 s.

¹⁸⁵ And,a.g.e.,1970, 2 s.

¹⁸⁶ İnci San, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 49 s.

Yazarları Birliği devreye girer ve buna rağmen haksızlık düzeltilmez ve bunu üzerine yazarlar Şehir Tiyatrolarına oyun vermeme kararı alırlar. Yaşananlar sebebi ile Şehir Tiyatroları'nın eski niteliğini yavaş yavaş kaybetmeye başladığını tespit ederiz.¹⁸⁷

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir tiyatrolarının yerli oyun yazarlığının geliştirilmesine yönelik çalışmaları sürdürüldüğü bilinmektedir. 1985–2010 yılları arasında İstanbul Şehir Tiyatroları'nın çocuk oyunları da dahil toplam 198 oyunu repertuvarına aldığını görüyoruz.¹⁸⁸ Özellikle 2008–2009 repertuarında Türk tiyatrosunda gözden kaçmış yazarların eserlerine yer verileceği belirtilmesi, İstanbul'u konu alan yazarların roman ve anılarının oyunlaştırılacağına vurgulanması önemlidir. Bu yazarlar arasında Nuri Pakdil, Aydın Arıt, Kemal Demirel, Vüs'at O. Bener ve Sevim Burak olmak üzere Abdülhak Hamid, Recaizade Mahmud Ekrem gibi tiyatromuzun kuruluş dönemi yazarlarının eserlerini de seyirci ile buluşturmak adına atılımlar yapıldığını görüyoruz. Ahmet Rasim, Reşat Ekrem Koçu ve Orhan Pamuk gibi İstanbul'u konu edinen yazarların roman ve anılarını oyunlaştırarak sahneleme çalışmaları da gündemdeki yerini almıştır.¹⁸⁹

İstanbul Şehir Tiyatrolarının bu manada ortaya koyduğu bir diğer önemli çalışma da “İstanbul 2010 Repertuarı” adı ile başlattığı çalışmadır.”İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti” Projesi kapsamında, konusunu İstanbul'un oluşturduğu oyunlar sahnelenmesi planlanmaktadır. Musahipzade Celal'in “İstanbul Efendisi”, Savaş Dinçel'in “Meraklısı İçin Öyle Bir Hikâye”, Edip Cansever'in “Bezik Oynayan Kadınlar” adlı oyunları tiyatroseverlerin yeni sezonda İstanbul Repertuarı'ndan izleyeceği oyunlar olarak belirlenmiştir. Şehir Tiyatroları, bu repertuarda Yahya Kemal'e de yer vermiş. Vefatının 50. yılında, Sönmez Atasoy'un yazdığı “Kendi Gök Kubbemiz” adlı oyununu sahneleneceği belirtilmiştir. Bu oyunların yanı sıra, Ragıp Yavuz'un yazdığı “Mecbur Adam”, Cahide Sonku'nun hayatını anlatan “Dinmeyen Akışlar”, Bilgesu Erenus'un “Arka Bahçe” isimli oyunu ile Haldun Taner'in yeni keşfedilen ve daha önce hiç oynanmamış “Timsah” adlı

¹⁸⁷ Dilek Taşan, **1961-1970 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1994, 48 s.

¹⁸⁸ Bkz., EK 3, 1916–2010 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda Sezonlara Göre Sahnelenen Yerli Oyun Listesi

¹⁸⁹ <http://www.tiyatrodergisi.com.tr/detay.php?hng=9>

oyunu da sahnelenecek oyunlar arasındaki yerini almıştır. Murathan Mungan'ın "Mezopotamya Üçlemesi" ve Dinçer Sezgin'in "Telefon Defteri", Musahipzade Celal'in İstanbul Efendisi'nin ve ilk kez orijinal formatıyla sahnelenmesi planlanmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları yazarlık atölyeleri ile de dikkat çekmektedir. Vatan Caddesi, Göngören, Bahçelievler, Üsküdar, Beyoğlu ve Harbiye'de açılan bu atölyelerde yeni tiyatro yazarlarının yetiştirilmesi amacı ile uygulamalı çalışmalar yapıldığı bilinmektedir.¹⁹⁰

2.2.1.2. Edebi Heyet ve Repertuar Kurulu

Tiyatro tarihimizde ilk olarak Osmanlı Tiyatrosu Yazı Kurulu'nun dramaturji çalışmaları yaptığı bilinmektedir.¹⁹¹ Tiyatronun dramaturjik ve teknik sorunları ile ilk olarak Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa Valiliği sırasında ilgilendiğini biliyoruz.

Darülbeyazıt'ın kuruluşunda, zamanın en tanınmış yazar ve şairlerinden oluşan edebi kurul oluşturulduğu, bu kurulun ilk yerli oyun olarak, Halit Fahri'nin Baykuş adlı oyununu görüyoruz.¹⁹²

Daha ilk yıllarda Darülbeyazıt'ın ve dolayısıyla edebi kurulun eser seçiminin yerilmeğe başladığını görüyoruz. 1918 yılında, Darülbeyazıt'ın oynadığı oyunlara ve tutumuna değinen Reşat Nuri, oyun seçimini hafif bulduğunu, bu kurumun yalnızca beş altı temsil veren bir yer olmaması gerektiğini, "bir tiyatro edebiyatı darülfünunu" niteliği alması gerektiğini belirtmektedir.¹⁹³

1917 yılında, yerli eser olarak oynanan Hüseyin Suat'ın **Kundak Takımları** adlı oyununun ne kadarının "telif" ne kadarının uyarlama olduğu üzerinde bir tartışmaya girildiğini görüyoruz. Bu eser yerli oyun sayılsa bile o yıl, yerli oyun sayısı ikiyi geçmez, 1918 yılında bu sayı bire düşer. 1919'da Yusuf Ziya'nın **Binnaz** ve Hüseyin Suat'ın **Yamalar** adlı oyunları ile yerli oyun sayısı yeniden ikiye çıkar.

¹⁹⁰ <http://www.kenthaber.com/Haber/kultur-sanat/Normal/sehir-tiyatrolarinda-degisim/945703fb-8a6c-408d-96f0-82627c0c9870>, 17 Eylül 2008

¹⁹¹ Çalışlar, a.g.e., 476, 11 s.

¹⁹² Özdemir Nutku, **Darülbeyazıt'ın Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 89 S.

¹⁹³ Y.a.g.e., 70 s.

1923'de üçe çıkan sayının 1925-26 da sıfıra indiği görülmektedir. Darülbedayi'in genel oyun listesine bakıldığında, yerli oyunlara verilen önemin 1927-28 yılları arası, Muhsin Ertuğrul'un Darülbeyai'nin başına geçmesinin ardından arttığı tespit edilmektedir. 1928-29 da beşe çıkan yerli oyun sayısı, 1932-33 de yediye, 1936-37'de ona yükselmiştir. Bu sayı yine Muhsin Ertuğrul'un başta olduğu döneme rastlayan 1961-62 tarihleri arasında on altıyı bulur. Yerli oyunların sayılarını Darülbedayi'in gelişimi için ileri sürdüğümüz beş dönem içinde düşünecek olursak karşımıza çıkan tablo şu şekildedir;

1916 – 1926; 11 Yılda 17 yerli oyun
1927 – 1930; 4 yılda 17 yerli oyun
1931 – 1946; 16 yılda 84 yerli oyun
1947 - 1958; 12 yılda 54 yerli oyun
1959 – 1966; 7 yılda 71 yerli oyun
50 yılda toplam 243 yerli oyun ¹⁹⁴

1920 yılında Darülbedayi'de yaşanan uyarlama sorununa bir çözüm getirilmesi ve yerli yazarların oyun yazmaya teşvik edilmesi amacıyla, Halit Ziya Uşaklıgil başkanlığında bir kurul toplanmış ve bir yönetmelik hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre sağlıklı bir repertuar oluşturabilmek amacıyla yönetim ve okuma kurulları birleştirilmiştir. Yine de uyarlama sorununun sürüp gittiği görülmektedir. ¹⁹⁵

1920 yılının kışından, 1921 ilkbaharına kadar, kurulun aldığı karar üzerine, iki yerli oyun oynamıştır; bunlardan biri Hüseyin Suat'ın **Sanat Vesikaları** ve Reşat Nuri'nin **Eski Ruya** adlı eserleridir. Darülbedayi'in yerli oyunları destekleme kararı ile Edebi Kurul'a eskisinden daha çok sayıda yerli oyun gönderilmeğe başladığını görüyoruz. 1920 yılı içinde, kurula gönderilen eserler arasında Ömer Seyfettin'in **İhtiyar Olsam da**, Hüseyin Suat'ın **Çifteli Mikroplar**, Sait Hikmet'in **Hıçkırıklar**

¹⁹⁴ NUTKU, Özdemir, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 91 s.

¹⁹⁵ Çalışlar, a.g.e., 153

Hüseyin Suat'ın **Çanta'da Keklik**, ReşatNuri'nin **Hançer**, yine Hüseyin Suat'ın **Ballı Baba** adlı oyunları sayılabilir.¹⁹⁶

1927 yılına Darülbedayide yeni bir Edebi Kurul kurulduğunun görüyoruz. Bu kurula Münir Nigar, İbrahim Necmi, Mithat Cemal gibi isimler üye seçilir. O zamana kadar birkaç tiyatro dönemi başreisörlük makamı tarafından seçilmekte olan oyunlar, yeniden bir kurul tarafından seçilecektir. Ancak alınan karar gereği, kurulun üyesi olanlar kendi eserlerini Darülbedayi'de oynatamayacaklardır. Bu karar, edebi kurulların işleyişi adına önemli bir karardır.¹⁹⁷ 1928-29 sezonunda Edebi Kurul yeniden davet edilmez ve böylece Edebi Kurul kendiliğinden ortadan kalkmış olur. Ardından Suphi Sadık'ın dramaturg seçilir. 15 Temmuz 1930 yılında Dramaturglug resmen kabul edilir.¹⁹⁸

Edebi Kurulun kaldırılması, pek çok tiyatro adamı tarafından olumlu bir girişim olarak değerlendirilir. Yaşar Nabi, "Yeni Türk Mecmuası"nda yazdığı yazıda Darülbedayi'in 1931-32 tiyatro döneminin bir bilançosunu yapar ve dönemin oyun dağarcığında dört yerli oyun olduğunu belirtir.¹⁹⁹

1930'lu yıllar İstanbul'da bir konservatuvar açılması için hazırlıklara başlandığı yıl olarak hatırlanabilir. Bu amaçla Viyana Müzik ve Tiyatro Akademisi eski yöneticilerinden besteci Joseph Marx İstanbul'a çağrılır ve 1933 yılının Ekim ayında öğrenci alımına başlanır. Eğitim programında Dramaturji dersininin de bulunması kuşkusuz önemli bir ayrıntıdır.²⁰⁰

21 Ekim 1949 tarihinde İstanbul Belediyesi Genel Kurulu bir yönetmelik hazırlar ve İstanbul Şehir Tiyatrosu dramaturg bürosu ve dramaturg ile ilgili konularda bir belirleme yapar. Bu yönetmeliğe göre dramaturg bürosu; yüksek öğrenim görmüş ve en az bir yabancı dil bilen bir "sürekli yazman" ile iki ya da gerekirse sayıları dörde çıkan yardımcıdan, bir kitaplık memurundan ve bir yazıcıdan

¹⁹⁶ Nutku, 1970, a.g.e., 71 s.

¹⁹⁷ Y.a.g.e., 75 s.

¹⁹⁸ Nutku, 1969, a.g.e., 116 s.

¹⁹⁹ Nutku, 1970, a.a.g., 80 s.

²⁰⁰ Y.a.g.e., 72 s.

oluşacaktır. Bu düzenleme, dramaturji bölümünün daha sistemli çalışmasını sağlamak adına önemli bir düzenleme olarak değerlendirilebilir.²⁰¹

1959 yılında, tekrar Şehir Tiyatrosu'na dönen Muhsin Ertuğrul ile yerli oyuna olan ilginin artması yanı sıra, çok sayıda değerli yazarlar da temsil edilmeye başlandığını görüyoruz.²⁰²

1965 yılında, İstanbul Belediye Kurultayı'nın bir edebi heyet oluşturmak üzere yeniden çalışmalara başladığı tespit edilir. 1966 yılında dramaturgluk bir kez daha ortadan kaldırılır.²⁰³

Tiyatro için büyük önem taşıyan dramaturg ve dramaturji kavramının hazırlanan Bölge Tiyatroları ve Devlet Tiyatroları kanun tasarılarında yeniden gündeme alınması ve dramaturg'luğun kabul edilmesi önemle hatırlanması gereken konulardan biridir.²⁰⁴

1970 tarihli ve 1310 sayılı Devlet Tiyatrosu ve Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim ve Bütçe Komisyonları yasası ile Devlet Tiyatrolarında oynanacak yapıtların edebi kurul tarafından seçileceği, kurulun sanat ve edebiyat alanında tanınmış üç kişi ile genel müdür, başrejisör, baş dramaturg ve bir sanatçıdan oluşacağı belirtilmiştir. Baş dramaturgun emrinde yeteri kadar dramaturg bulunması konusu önemle vurgulanmıştır. Bu da Devlet Tiyatrolarında dramaturgluk sisteminin kurulması yolunda önemli bir girişim olarak hatırlanmalıdır.²⁰⁵

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın 20.05.1981 tarihli Yönetmeliği'ne göre, Genel Sanat Yönetmenine bağlı olarak çalışacak Dramaturgların, Konservatuar veya Üniversitelerde Tiyatro bölümünü bitirmiş veya tiyatro dalında yazar araştırmacı, eleştirmen, çevirmen olarak ün yapmış kişilerden oluşacağı belirtilmiştir. Önemli yabancı dilleri bilen dramaturgların bulunmasına özen gösterilmesine de

²⁰¹ Nutku, 1969, a.g.e., 95 s.

²⁰² Nutku, 1970. a.e.g., 71 s.

²⁰³ Nutku, 1969, a.g.e., 122 s.

²⁰⁴ Nutku, 1970, a.g.e., 84 s.

²⁰⁵ Bkz, EK 4, devlet Tiyatroları'nın Kuruluşu Hakkında Kanun

vurgu yapılmıştır. Dramaturgların, Şehir Tiyatrosuna gönderilen oyunları, tiyatronun amaçları ışığında inceleyip, sanatsal ve teknik açıdan ön değerlendirmesini yapacakları, Dünya Tiyatrolarını izleyerek dilimize çevrilmesini uygun buldukları oyunları Genel Sanat Yönetmeni'ne önerecekleri ve inceledikleri oyunlar hakkında raporlar hazırlayacakları belirtilmektedir. Bu denli çok yönlü bir yaklaşımın, tiyatro yazarlarımızın ufkunu açma, yönlendirme noktasında destekleyici bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

2.2.1.3.Köy Enstitüleri

19 Haziran 1942 tarih ve 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu ile kurulan Köy Enstitülerinin Türk Tiyatrosuna önemli katkıları olduğu hatırlanmalıdır. Köy Enstitüleri Kuruluş kanununda, köy enstitülerinin ve dolayısıyla enstitülerde görevli öğretmenlerin görevleri arasında, milli kültürün yükseltilmesine katkı sağlanması ve sanat alanında köylülere örnek işler yapmak da sayılmaktadır. Bu sebeple kültür ve sanat konusunun Köy Enstitüleri'nin öncelikli konuları arasında yer aldığı söylenebilir.²⁰⁶ 1954 yılından kapandığı döneme kadar açılan 21 Köy Enstitüsü, kuşkusuz o dönem nüfusun büyük bölümü köyde yaşayan bir toplum için eğitim alanında özgün bir uygulama alanı olmuştur. Köy Enstitüleri'nde müzik, folklor, milli oyunlar, sanat öğrenimi gibi çeşitli kültürel çalışmaların hayata geçirildiği bilinmektedir.²⁰⁷

Kültür sanat etkinlikleri kapsamında bazı enstitülerin hemen yanında bir anfitiyatro kurulduğunu biliyoruz. Kurulan bu açık hava tiyatrolarında yerli oyunların yanı sıra, dünya klasikleri de sunulmuştur ki bu tiyatroda köy çocuklarının Gogol, Moliere, Shakespeare, Çehov'un oyunlarını izledikleri bilinmektedir.²⁰⁸ Köy enstitülerinde cumartesi akşamları çevre köylülerinin de katılımı ile fıkralar anlatıldığı, ortaoyunları oynandığı, bu tiyatro, eğlence ortaoyunu gibi kültür sanat etkinliklerinin çoğunun doğaçlama olarak üretildiğini görüyoruz.²⁰⁹

²⁰⁶ ErçelebiH. , **Kuruluşunun 50. Yılında Köy Enstitüleri Ve Türk Eğitim Sistemine Katkıları**, Yayımlanmamış Doktora Tezi., Ankara Üniversitesi, Ankara, 1991, 36 s.

²⁰⁷ Şahhüseyinoğlu, H.N., **Köy Enstitülü Bir Öğretmen**.,Abece Yayınları, 1992, 26 s.

²⁰⁸ M.Tonguç Yolu Başaran,**Köy Enstitüleri**, Devrimci Eğitim, Varlık Yay., İstanbul,1974,161 s..

²⁰⁹ Mevlüt Kaplan,**Aydınlanma ve Köy Enstitüleri**, Kültür Bakanlığı Yay., 1.Basım 2002, 155 s..

Talim Terbiye Kurulu Üyesi ve Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü'nde görevli Sabahattin Eyuboğlu, kendisinden enstitüde sahnelenmek üzere tiyatro oyunu isteyen Arifiye Köy Enstitüsü Müdürü Edip Balkır'a, köy oyunlarından yararlanmasını salık vermesi önemli bir ayrıntıdır. Sabahattin Eyuboğlu'nun en büyük amacının köy oyunlarının seviyesini yükseltmek olduğu bilinmektedir.²¹⁰

İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç, Karaağaç Köy Eğitmeni Yetiştirme Kursu Eğitim Şefliğine 24 Eylül 1937 tarihinde gönderdiği yazıda, kurslarda bulunan eğitmenler tarafından yazılmış güzel yazılar, destanlar ve eğitmenler tarafından oynanan temsillerin herhangi bir ekleme yapılmadan aynen tutulmuş kayıtlarını istemiş ve bu manada bir arşiv çalışması başlatmıştır.²¹¹

Yine Temmuz 1936'da açılmış Mahmudiye eğitmen kursunu tamamlamış eğitmenler, 16.11.1936 tarihinde Ankara Halkevi'nde, Aka Gündüz'ün "Yarım Osman" adlı oyunu ile köylüler tarafından yazılan **Çoban** adlı oyunu oynamış ve köylüler tarafından yazılmış **Çoban** adlı oyun Aka Gündüz'ün **Yarım Osman** adlı oyunundan daha çok beğenilip ilgi görmüştür. Oyunun beğenilmesinde, halktan izler taşıyan dokusu ve doğallığının etkili olduğu belirtilmiştir. Bu durum bir anlamda halkın tiyatro oyununlarında görmek istediği doku hakkında bir bilgi vermesi açısından önemlidir.²¹² Sancaklıbozköy'de ise imece ile 300 kişilik Köy Tiyatro Binası'nın yapıldığını, Sancaklıbozköy gençleriyle Manisa Halkevi gençlerinin iki yılda **Sehit Fatma**, **Koyun Çalan Kavalcı**, **Adalı Halil**, **İstiklal**, **Pusuda**, **Ağzı Çiçekli** adlı oyunları oynadıklarını görüyoruz.²¹³

Köy Enstitüleri tarafından kurulan anfitiyatrolar, köye tiyatroların ulaştırılması açısından önemli bir girişim olarak değerlendirilmelidir. Bugün dahi köylerde sanatsal aktivitelerin gerçekleştirileceği kültürel merkezlerinin bulunmayışı,

²¹⁰ Mehmet Başaran, **Sabahattin Eyuboğlu ve Köy Enstitüleri**, Papirüs Yay., İstanbul, 2001, 54 s.

²¹¹ Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt1, Kısım 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, 131 s.

²¹² Ahmet Emin Yalman, **Türkiye'de Köy Enstitüleri**, Vatan Gazetesi, Aktaran Fay Kirby, Türkiye'de Köy Enstitüleri, 1936, 135 s.

²¹³ Mehmet Bilici, **Köy Enstitüleri Sisteminde Toplum Kalkınması Süreci**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 10, Muğla, 2003, 10 s.

o dönemdeki çabaların değerinin anlaşılması ve tiyatromuz adına bugün dahi gelemediğimiz noktanın tespiti açısından oldukça önemlidir. Tiyatronun yaygınlaşması ve sadece şehir merkezlerinde değil, köy ve kasabalarda da kendisine yer bulması yazarlarımıza farklı coğrafya ve kültürlerdeki seyircilere ulaşma, onlara ulaşırken dil ve konu bakımından kendilerini geliştirme imkanı verecektir. Bu durum ulusal bir tiyatro yaratılması noktasında yazarlarımıza farklı kaynaklardan yararlanma fırsatı da sunacaktır.

2.2.1.4. Halkevleri

CHP'nin 3. Kurultayında alınan kararlar gereği, 19 Şubat 1932 'de Türk Ocakları'nın kapatılıp yerine Halk Evleri'nin kurulduğu bilinmektedir. CHP'ye bağlı olarak kurulan Halkevlerinin kuruluş tüzüğünde yer alan “tiyatro sanatının korunmasını amaç bilir” ifadesi Halkevlerinin sanatsal ve dolayısıyla tiyatro alanındaki görevinin vurgulanması açısından önemlidir. Halkevlerinin kuruluşunda 9 kol halinde örgütlenmesinin uygun görüldüğü ve bunlardan bir tanesinin de tiyatro olduğu bilinmektedir. Kuruluşundan itibaren Halkevlerinin hemen hepsinde temsiller verildiği ve bu dönemde yerli oyunların yazılmasında bir artış görüldüğü tespit edilir. Bu artışta elbette CHP tüzüğünde yer alan, özellikle açılış gecesi, Halkevlerinin kuruluş amaçlarına uygun bir perdelik bir oyun oynanması isteği de etkili olmuştur denilebilir.²¹⁴

Halkevleri tiyatro kolları yönetmeliğinde oyun dağıtıcılığı ile ilgili iki temel görüş yer aldığını görüyoruz. Birincisi, köylünün, kasabalının, kentlinin, tiyatro gereksinimini karşılamak, ikincisi ise ülke ve toplum için yararlı öğretilerde bulunmak şeklinde açıklanmaktadır. Tiyatro oyunlarından, yeni Türk toplumunun çağdaş yaşamını bütünlemesi, ulusal duyguları doyurması, devrim ilkeleri ışığında ulusal sorunları işlemesi ve her sınıfa seslenebilmesi gibi temel özellikleri taşımasının beklendiğini görüyoruz.²¹⁵

²¹⁴ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982, 32 s.

²¹⁵ Nurhan Karadağ, **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988, 134 s.

1934 yılında, 80 halkevinin 511 tiyatro eseri, 1935’de ise 103 halkevi’nin toplam 782 tiyatro eseri sahnelediği bilinmektedir.²¹⁶ 1935’de ise 103 Halkevi, 782 tiyatro etkinliği gerçekleştirmiştir.²¹⁷

Halkevlerinde, Atatürkçülüğü öğreten ve yaygınlaştıran oyunlar şöyle sıralanabilir: **Mavi Yıldırım, Atatürk Köyünde Bir Uçak Günü, Eğitimci, İnkılâp Çocukları, 30 Ağustos, Bir Gönül Masalı, Gelin Alayı, Mete, Yaşayan Ölü, Cumhuriyet Çocukları, Değişen, Adam, Canavar, Çakır Ali, Bir Yağmur Gecesi, Bir Ses, Kahraman, Alev, Vatan ve Vazife, Uzun Mehmet, İstiklal, Cumhuriyet Çocukları, İnkılâp Çocukları, 5 Devir, Karagöz Stepte, Ak Akça, On Yılın Destanı, Beyaz Kahraman, Haydi Suna, Şeriye Mahkemesinde, Işık, Destan, Kartal, Ateş, Gün Doğarken, Kızıl Çağlayan, Yaman, Devrim Yolcuları, Tipi, Tohum, Yarım Osman, Gâvur İmam, Akın, Özyurt, Çoban, Atilla, Ergenekon, Bay Önder, Çorumlu, Koçyiğit Köroğlu, Kozanoğlu, Tırtıllar, Karagöz Ankara’da, Vergi Hırsızı, Haydi Suna, Belkis Hamdi Olcay’ın Köy Oyunları** adı altında yayınladığı **Ucuz Çoban, Elif, Tarla** gibi dramatik köy seyirlik oyunları özelliğinde olanlar, Aziz Hüdai’nin sağlık sorunlarını eğitsel amaçlı işleyen **Diş Ağrısı** adlı Monologu, Mehmet Hokna’nın, kente göçü önlemek amacıyla yazdığı **Toprak Çocuğu** oyunu, Vedat Örfi’nin, yasaların herşeyin üstünde olduğunu işleyen **Kanun Adamı** adlı oyunu, tiyatro ve tiyatrocunun saygınlığını vurgulayan İ. Galip Arcan’ın **Hava Parası**, karakter yaratma, psikolojik derinlikler işleme uğraşında olan **Bir Günü’nün Beyliği, Belkis, Bir Gemi, Gölge** gibi oyunlar da Halkevleri oyunları arasında yer aldığı bilinmektedir.²¹⁸

Yerli oyunların yanı sıra Fransız vodvillerinden, dolantı komedilerinden adaptelerve çevirilerin de Halkevleri repertuarında olduğunu görüyoruz. CHP’nin Halkevleri ve Halkodaları sahnesinde oynanmak üzere 111 oyun bastırdığı, Halkevi

²¹⁶ Tefik Çavdar, **Türkiye’nin Demokrasi Tarihi**, İmge Kitabevi, Ankara, 1995,10 s.

²¹⁷ Rauf İnan, **Gazi’nin Halkçılık Ülküsü**, Halkevleri ve Sonrası, Ankara 1988,907 s.

²¹⁸ Nurhan Karadağ **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**,Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi,Sayı 8, 1988, 137 s.

ve Halkodalarında yaklaşık 386 aşan sayıda oyun oynandığını biliyoruz. Köylere gidildiğinde açık havada uygun bir yere perdesiyle, üç duvar sahne kurulduğu ve oyun yazımı ve seçiminin de bu sahne koşullarına uygun yapıldığı görülmektedir. Bu durum, Halkevleri tiyatrolarının acemiliği olarak da tespit edilmekte, dramatik köy seyirlik oyunları, tuluat tiyatroları, ortaoyununun daha etkin olarak gündeme alınmış olsaydı daha geniş bir seyirci topluluğuna hitap edilebileceği konusuna vurgu yapılmaktadır. Halkevlerinde oyunların genel olarak Avrupa'dan gelen çerçeve sahne üslubunda yapılması ve oyun yazımının ve seçiminin de bu çerçeve sahne koşullarına uygun olarak yapılmasının batılı anlamda tiyatro yazımını teşvik ettiği söylenebilir.²¹⁹

Güzel sanatların eğitici ve yaratıcı işlevini kullanan Halkevleri aracılığı ile halkın sanat beğenisinin yükseldiği ve birçok sanatçının buradan yetiştiği bilinmektedir. Halkevlerinin tiyatroya desteği elbette ilk aşamada tiyatronun gelişmesi ve seyircinin sanat algısının yükseltilmesine katkı sağlamış, buna bağlı olarak, daha nitelikli oyunların talep edilmesinyle oyun yazarlığının gelişimine önemli bir destek sağlanmıştır. Nitekim İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu da, Halkevlerinin bir konservatuvar işlevi gördüğünü önemle vurgulamıştır.²²⁰ Özellikle Ankara Halkevi ile Eminönü Halkevi'nde oynanan oyunların düzeyinin çok üstün olduğu bilinmektedir.²²¹

Halkevleri sahnelerinin her birinde yılda on-oniki oyun oynanabildiği, bu sebeple Halkevlerinin amaçlarına uygun yeterli sayıda ve nitelikte oyun bulmak konusunda sorun yaşadığı bilinmektedir. Halkevleri ve Halkodaları ondokuz yıllık yıl boyunca yüzaltmıştan fazla yazarın beşyüze yakın oyun oynadığı buna rağmen oyun sıkıntısını aşılamadığı görülmektedir. Yaşanan telif oyun sıkıntısı sebebi ile Şehremini vekili Süleyman Kani Bey'in Avrupa Klasiklerinin çevriltilmesi amacıyla yarışma açtığını görüyoruz.²²²

²¹⁹ Y.a.g.e., 137 s.

²²⁰ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Halkın Evi** Chp Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29, Ankara, 1950, 125 s.

²²¹ And, 1970, 15 s.

²²² Nurhan Karadağ **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988, 145s.

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu, özyatıro ve Halkevleri amaçlarına uygun olarak yazılan oyunların konularının ve aksiyonunun ulusal olması gerektiğine vurgu yapmakta, bu görüşünü de, aksiyonların hayat anlayışı taşıyan şeyler olduğu ve her ulusun anlayışının değişik olduğu görüşü ile desteklemektedir. Ancak yine de Halkevleri tarafından açılan yarışmalara gönderilen oyunlara bakarak kendi kültürümüzün ürünü olan oyunların yazdırılmasının kolay olmadığını vurgulamaktadır. Reşat Nuri Güntekin ise, bizde özgür oyun yazan profesyonel yazar olmadığını belirtmekte buna sebep olarak da yeterli sayıda yetkin oyuncu olmamasını göstermektedir. Yetkin olan oyuncuların da belirli tiplerde uzlaştıkları için yeni roller yeni tipler yeni karakterler yaratmaya yanaşmadıklarını belirtmektedir.²²³

Tiyatro oyunları ile ilgili pek çok kapsamlı eleştiri yazısının Halkevi dergisinde yayınlandığını görüyoruz.²²⁴

Tablo 1 Yıllara Göre Halkevlerinde Oynanan Oyun Adetleri

Tarih	Halkevi Sayısı	Oyun Sayısı	Seyirci Sayısı	Açıklama
1932	55	511		
1934	80	539		
1935	103	782	294.5	
1936	124	1330		1330 oyunun 180'i Eminönü Halkevi tarafından oynanmıştır.
1937	167	1549		1549 oyunun 13'ü İzmit Halkevi tarafından oynanır ve 13 oyunu toplam 8.250 seyirci izler.
1938		341	142.699	
1939	373	300		
1940		200		
1942	389	652	753.404	Oyun dağarcığında bulunan 77 oyundan M. Ali Çamlıca'nın "İnsan Sarrafı" ve Reşat Nuri Güntekin'in "Bir Yağmur Gecesi" en çok oynan oyunlar arasındadır
1944	406 halkevi ve 365 Halkodası	3000		

²²³ Karadağ, 1970, 143 s.

²²⁴ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro alışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakóltesi, Ankara, 1982, 171 s.

Tiyatro adına Halkevlerinde uygulanan en önemli yenilik, 17 Haziran 1932 yapılan ikinci kademe Halkevleri açılış töreninde, Ankara temsil Şubesi’nce oynanan “Mavi Yıldırım” oyununun, radyo ile tüm yurttan dinlenmesidir.²²⁵

Halkevlerinde 1945–46 yılları arasında tiyatro kollarının çalışmalarının büyük bir hız kazandığını görüyoruz. Adana Halkevi, 1946 yılında halka daha iyi eserler vermek amacıyla konservatuar mezunu bir rejisör ile anlaşır ve aynı yıl toplam 10 oyun oynanır. Kadro konusundaki eksikliğin kapatılması için 5 Bölge rejisörlüğü kurulur ve ayrıca tiyatro çalışmalarında kolaylık sağlamak, özellikle amacıyla “Temsil Kolu Kılavuzu” hazırlanıp örgüte gönderilir. Oyun dağıtıcılığı için de bir komisyon kurulur ve tüm oyunlar yeniden gözden geçirilir. Bu süreçte eskiyen oyunlar elenir, repertuara yeni oyunlar alınır. Komisyon bu süreçte, Milli Eğitim Bakanlığının bastırdığı **Kaybolan Ses, Uludağ, Bir İlan Hatası, İhtiyar Kız, Pembe Hanım’ın Evi, Ayşe Pınar** adlı 10 oyunu da repertuarına alır.²²⁶

Adana Halkevi tiyatro kolu çalışmalarının bunlarla sınırlı kalmadığını görüyoruz. Köy tiyatrosu yapmak amacı ile Dramatik köy seyirlik oyunlarının tarandığını, Ordu Halkevi dergisinde dramatik köy seyirlik oyunlarının metinleri yayınlandığını görüyoruz. Tüm bu çalışmalardaki amacın, tiyatroyu halka ulaştırıp, talep edilen bir sanat dalı haline getirmek olduğu kadar, tiyatronun eğitici ve öğretici işlevinden yararlanıp, Cumhuriyet ilke ve inkılaplarını halka anlatmak amacı da taşıdığı söylenebilir. CHP’nin bu dönemde tiyatro ile ilgili çalışmalarının Halkevleri ile sınırlı kalmadığını, çeşitli yarışma, sipariş, ödüllendirme gibi yöntemlerle yerli oyun yazımını teşvik ettiği görülmektedir. 1950’ye kadar sayısı 478’i bulmuş olan Halkevlerinin 1951’de siyasal gerekçelerle kapatılması elbette tiyatromuz ve tiyatro yazarlığımız adına da bir kayıptır. Özellikle 1950’den sonraki çok partili dönemde devletin tiyatroya ilgisinin azaldığını söylemek yerinde olacaktır.²²⁷

²²⁵ Y.a.g.e., 121 s.

²²⁶ Y.a.g.e., 108

²²⁷ İnci San, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 146 s.

2.2.1.5.Cumhuriyet Halk Partisi'nin Çalışmaları

Cumhuriyet tarihimizde, yerli oyun yazarlığının gelişmesi yolunda Cumhuriyet Halk Partisi'nden başka bu denli yoğun bir çaba gösteren başka bir siyasi parti olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Atatürk inkılâplarının yerleştirilmesi ve benimsetilmesi noktasında tiyatroyu faydalı bir araç olarak gören CHP, çabalarını 1950'li yıllara kadar sürdürmüştür. Bu çabaları hatırlamak oyun yazarlığımızın gelişimi yolunda atılan adımların daha sağlıklı bir şekilde tespit edilmesine olanak verecektir.

İlk olarak 1932'de CHP Halk Fırkası Genel Yönetim Kurulu tarafından “Akın”, “Beyaz Kahraman”, “Mavi Yıldırım”, “Çoban”, “Köy Muallimi”, “Özyurt”, “İkizler” adlı yerli oyunların bastırıldığını görüyoruz. Bastırılan oyunların, oynanması amacıyla tüm ilçe teşkilatlarına gönderildiği bilinmektedir. Bu oyunlara iki örnek 1933 yılında örgüte oynanması için gönderilen **Mete** ve **Sönmeyen Ateş** oyunlarıdır. 1933 yılında CHP'nin, Cumhuriyet'in 10.yılı etkinlikleri kapsamında bir oyun yarışması düzenliğini görüyoruz. Kutlama Yüksek Komisyonu, sanatçılardan Cumhuriyetin ilk on yılında gerçekleştirilen değişim ve yenilikleri anlatan oyunlar yazmalarını ister. Yazılan 20 kadar oyundan dört tanesi Faruk Nafiz Çamlıbel tarafından yazılır.²²⁸

CHP'nin 1933'ten 1950'lere kadar her yıl yazılan oyunları Devlet Matbaası'na bastırıldığı ve bastırılanları bütün örgüte gönderdiğini ve oynanması için repertuarına eklenmesini sağladığını biliyoruz. Sadece 1947'de CHP Genel Sekreterliği doksana yakın oyun yazdırır, otuz kadar oyunu oynanması için örgüte gönderir ve sahnelenmesini sağlar.²²⁹

²²⁸ a.g.e., 1988, 101 s.

²²⁹ Selçuk Çıkla, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmî Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, Sayı 23, 2007, 3 s.

Bu yıllar arasında halkevlerinde oynan oyun sayısı 400'e yaklaşmaktadır. Bu arada sadece sahne oyunları değil, radyo oyunlarının da gelişme gösterdiği ve kent içine yerleştirilen hoparlörler ile canlı okuma çalışmaları yapıldığı bilinmektedir.²³⁰

Görüldüğü gibi CHP 1959 kadar olan süreçte tiyatro yazımı konusuna oldukça yoğun bir ilgi göstermiş, yine bu dönemde Türk tiyatrosu pek çok yeni yerli oyunla tanışmıştır. CHP'nin 1940'lı yarışmalar düzenlediği bilinmekle birlikte düzenlenen bu yarışmaların bugüne kadar hiçbir yazıya konu yapılmadığı görülmektedir.²³¹ Bununla birlikte, belli bir siyasi ideolojinin tiyatroyu kendi fikir ve ideallerinin bir taşıyıcı unsuru olarak kullanması da tartışılmalıdır. Hangi görüşten olursa olsun hükümetler kendi görüşlerini destekledikleri oranda tiyatroya özgür bir alan sağlamışlar, bu görüşlerle çatıştığı noktada ise tiyatroyu çeşitli kısıtlamalara karşı karşıya bırakmışlardır. Bu yaklaşımın, özgür bir düşünce ve yaratım ortamında çalışmalarını sürdürmesi gereken oyun yazarlarımız açısından da olumsuz bir durum yarattığı söylenebilir.

2.2.1.6. Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Kurulması

Tiyatronun yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi için her şeyden önce profesyonel bir eğitim ortamından beslenmesi gerektiği ortadadır. Özellikle Cumhuriyet'e kadar geçen süreçte, tiyatronun tamamen usta çırak ilişkisi içerisinde şekillendiğini, tiyatro yazarlığı için ise çeviri metinlerin eğitici bir işlev yüklendiğini görüyoruz.

Cumhuriyet'in ilandan sonraki süreçte, eğitilmiş tiyatrocuların Türk Tiyatrosu'na daha büyük katkı sağlayacağı düşüncesiyle, 1933 yılında, Musiki Muallim Mektebi'nde, o dönemin Milli Eğitim Bakanı Hikmet Bayur'un başkanlığında, Müdür Zeki Bey ve öğretmenlerden oluşan bir komisyon kurulduğu bilinmektedir. Kurulan komisyon, Temsil Akademisi Kanun Tasarısını hazırlar. Tasarının ardından bir de rapor hazırlanır. Rapora göre her türlü müzik ihtiyacını

²³⁰ Karadağ, 1988, 110 s.

²³¹ Selçuk Çıkla, *Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı*, 2003, 29 s.

karşılacak, bütün müzik şubelerini içine alan bir müessese kurulması gerektiği ve bu yapının adına da “Devlet Musikisi Konservatuvarı” veya “Tiyatro Akademisi” denilmesi görüşü vurgulanır. Tasarı ile ortaya konan ve raporla şekillenen çalışmalar kısa bir sürede sonuç verecek ve beklenen kanun 1934 yılında çıkacaktır. Ancak kanun çıktıktan beş yıl sonra, bu kanunun amacını ifade edemediği görülür ve beş yılın ardından yeni bir kanun tasarısı çıkarılarak 1939 yılında Musiki ve Temsil Akademisinin bir bölümü olarak, Ankara’da Devlet Konservatuvarı kurulur. Bu konservatuar, batılı anlamda sanat eğitimi veren ilk kurum olma özelliği taşıması bakımından da önemlidir.²³²

Ankara Devlet Konservatuvarı kuruluş kanunun 7., 8. ve 9. maddelerinde Devlet Konservatuvarına bağlı bir Tatbikat sahnesi kurulması öngörülmüştür. Öngörülen Tatbikat Sahnesinin 11 Ocak 1940’da Cebecideki konservatuar binasında temsiller vermeye başladığını ve bu temsillerin 1949 yılına kadar devam ettiğini görüyoruz. Tatbikat sahnesi’nin çalışmalarını bir anlamda Devlet Tiyatroları’nın hazırlık devresi olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır.²³³

Zaten Konservatuvarın başına Carl Ebert getirildikten sonra, Devlet Tiyatro Akademisi kurulması gerektiği konusundaki görüşleri paylaşmış ve bu konu ile ilgili bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor açıklanmamış olsa da bu yaklaşımın Devlet Tiyatrolarına doğru giden süreçte önemle hatırlanması gerektiği ortadadır.²³⁴

2.2.1.7.Devlet Tiyatrosu’nun Kuruluşu

Ülkemizde, Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşuna giden yolda Millî Musikî ve Temsil Akademisinin Kuruluşu'nun önemli bir adım olarak görülebileceğini belirtmiştik. Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşu aşamasında ise Milli Temsil Akademisi Kanunu’nun hatırlanması yerinde olacaktır.²³⁵

²³² And, 1983,a.g.e., 122 s.

²³³ Y.a.g.e, 212

²³⁴ And, 1983,a.g.e., 122 s.

²³⁵ Niyazi Ahmet Banoğlu, **Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk**, İstanbul,1954, 33 s.

Devlet tiyatrosu düşüncesinin öncelikle devlet ileri gelenleri arasında benimsendiği görülmektedir. Bu konuda atılan bazı adımlardan sonra, Kültür Bakanı Abidin Özmen, 1935 yılında Devlet Tiyatro, Operet, Opera ve Temsil Kollarını kurmak üzere Raşit Rıza'ya başvurur ve Reşat Nuri Güntekin'den de bir rapor ister. Bunun yanı sıra dışarıdan da bir uzman getirilmesine karar verilir.10 Haziran 1949 tarihli Devlet Tiyatrosu Kuruluş Kanunu çıkmadan, 1947 yılında Küçük Tiyatro'da oyunların sergilenmesine başlanmıştır.²³⁶

Devlet Tiyatroları'nın kuruluş kanununda yeralan bazı ifadeleri burada hatırlamak gerekir ki, bu ifadelere göre, Devlet Tiyatroları'nın yurtiçinde ve dışında Türk dram sanatını yayarak yerli ve yabancı eserlerle halkın kültür seviyesini yükseltmek kadar, tiyatronun yaygınlaşmasına aracılık etme misyonu yüklendiğini de tespit ederiz. Devlet Tiyatroları Kuruluşu hakkında kanun ek'te sunulmuştur.²³⁷

Tüm bu olumlu gelişmelere rağmen Demokrat Partinin iktidarda olduğu 1950'li yıllarda devletin tiyatroya ilgisinin azalmaya başladığı görülür. O zamana kadar sayısı 478'i bulmuş olan Halkevleri kapanmaya başlamış, Köy Enstitüleri Öğretmen Okullarına dönüştürülmüştür. 1950'lerden sonra, Ankara, İzmir, İstanbul, Bursa Adana, Trabzon, Diyarbakır'da Devlet tiyatrosu sahneleri açılmış, bir anlamda tiyatro devlet eliyle yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.²³⁸

1954–1958 yılları arasında İzmir ve Adana Devlet Tiyatroları kurulur. Tüm bunlar olumlu gelişmelerdir. Ancak 11 Temmuz 1958 tarihli Ulus Gazetesi 2. sayfasında yeralan habere göre, 1958 yılında Devlet Tiyatrosu'nun Ankara'da sahneye koyduğu on dört oyundan ancak üç tanesi yerli oyundur. 1931 yılında dahi aynı oranda yabancı oyuna karşılık yine 3 yerli oyun sahnelenmesi, geçen 21 yıllık süreçte istenen ivmenin yakalanamadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu dönemdeki en önemli çalışmanın, 1958 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya

²³⁶ Metin And, **Elli Yıllık Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul 1973 10 s.

²³⁷ Bkz., EK 4, Devlet Tiyatroları Kuruluşu Hakkında Kanun

²³⁸ And, 1983, a.g.e. 53 s.

Fakültesi'nde bir Tiyatro Enstitüsü kurulması olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.²³⁹

Devlet Tiyatrosu'nun Türk Tiyatrosu'nu gelişimine yönelik katkılarını dönemlere ve bu dönemler içerisinde sahnelenen yerli oyun sayılarına bakarak değerlendirmek yerinde olacaktır. Devlet Tiyatrosu'nun çalışmaları 1941-49 arasındaki Tatbikat sahneleri çalışmaları ile birlikte beş dönemde incelenebilir. 1941-49 yılları arasında Devlet Tiyatrolarında 4 yerli, 28 yabancı oyun oynanmıştır. Mevsime göre yerli oyun ortalaması 0,44'tür. 1949-51 yılları arasında sahnelenen yerli oyun sayısı 5'tir. Bunun yanı sıra sahnelenen 5 yabancı oyun ile oyun ortalaması 2,5'tir. 1951-54 arasını kapsayan 3. dönemde 10 yerli, 16 yabancı oyun oynanır ve yerli oyun ortalaması 3,30 olarak tespit edilir. 1954-58 arasını kapsayan dördüncü dönemde 17 yerli, 37 yabancı oyunla yerli oyun ortalaması 4,25'e yükselir. 1958-72 arasını kapsayan 5. dönemde ise bu ortalama 8,15'i bulur. 1965-66 ve 1969-70 tiyatro mevsimlerinde yerli oyun sayısının yabancı eserleri aştığı görülür.²⁴⁰

1960'lar devletin tiyatro adına bir şeyler yapabileceği bir dönem gibi görünmemektedir. Özel tiyatrolara destek sağlanmaz ve büyük bir umut olarak görülen Bölge Tiyatroları yasa tasarısı rafa kaldırılır. 1970'ler Devlet tiyatrosunun çökmeye başladığı yıllar olarak da değerlendirilmektedir. Yıllar yılı tek adama dayalı merkezden yönetimin sürdürülmesi sonucu kurum iyice yozlaşmış, kuruluş amaçlarına ters düşmeye başlamıştır. İşbirliğine girilmediği için yapıtlarının yanlış sahnelendiğini ileri süren kimi yerli yazarlar Devlet Tiyatrosu'na oyun vermeme kararı alır.²⁴¹

1970'li yıllarda Devlet Tiyatroları'nın en önemli çalışmalarından bazıları Ergin Orbey'in Genel Müdürlük yaptığı beşinci dönemde gerçekleştiği görülür. Bu dönemde Yaşar Kemal'in **Teneke**, Orhan Kemal'in **Murtaza** adlı oyunlarının

²³⁹ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1. 2, Ankara, 1987, 353-355 s.

²⁴⁰ SAN, İnci, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 144 s.

²⁴¹ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 140-142 s.

sahnelendiği bilinmektedir. Ergin Orbey'in kısa süren Genel Müdürlüğü'nden sonra Devlet Tiyatroları'nın başına yeniden Cüneyt Gökçer atandığında köylere kadar gidilerek oyunlar sergilenmeye başlanmıştır.²⁴²

Tablo 2 1995 yılında Devlet Tiyatroları, Şehir Tiyatroları ve Özel Tiyatroların İstanbul ve Türkiye Bazında Sahnelediği, Yerli Oyun Adetleri.

• Tiyatrolar, Koltuk, Oynanan Eser, Seans ve Seyirci Sayısı, 1995

• The Numbers of Theatres, Seats, Their Audiences, The Work Played, The Plays in 1995

	Türkiye	İstanbul
Devlet Tiyatroları Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	25	3
Koltuk Sayısı	8.119	888
Oynanan Eser Sayısı	180	23
Telif	101	15
Çeviri	79	8
Gösteri Sayısı	3.362	514
Telif	2.014	289
Çeviri	1.348	225
Seyirci Sayısı	920.196	138.653
Telif Eserleri Seyreden	561.533	77.158
Çeviri Eserleri Seyreden	358.663	61.495
Resmi Kurum Tiyatroları Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	17	6
Koltuk Sayısı	5.401	1.830
Oynanan Eser Sayısı	160	96
Telif	93	55
Çeviri	67	41
Gösteri Sayısı	3.868	1.413
Telif	2.613	843
Çeviri	1.255	570
Seyirci Sayısı	1.182.399	347.939
Telif Eserleri Seyreden	769.839	212.236
Çeviri Eserleri Seyreden	412.560	135.703
Özel Tiyatrolar Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	18	7
Koltuk Sayısı	6.836	3.167
Oynanan Eser Sayısı	49	15
Telif	40	10
Çeviri	11	5
Gösteri Sayısı	1.659	522
Telif	1.354	329
Çeviri	305	193
Seyirci Sayısı	322.575	113.915
Telif Eserleri Seyreden	268.412	85.452
Çeviri Eserleri Seyreden	54.163	28.463
Kaynak: DİE		

Kaynak: DİE

²⁴² And, 1973, a.g.e., 235 s.

Tabloda Devlet Tiyatrolarının 101 eserle resmi ve özel tiyatrolar arasında en fazla yerli oyuna yerverdiği görülmektedir

Tablo 3 1997–2007 Yılları Devlet Tiyatrolarında Oynanan Eser ve Seyirci Sayısı

Sezon Yılı	Salonu Sayısı	Oynanan Eser Sayısı			Seyirci Sayısı		
		Toplam	Telif	Çeviri	Toplam	Telif	Çeviri
1997–1998	74	431	308	123	1 956 990	1 339 139	617 851
1998–1999	100	522	388	134	2 792 839	1 976 647	816 192
1999–2000	108	735	547	188	3 746 161	2 376 066	1 370 095
2000–2001	99	630	376	254	2 570 120	1 554 886	1 015 234
2001–2002	102	713	460	253	2 634 841	1 666 463	968 378
2002–2003	97	898	632	266	2 758 206	1 809 068	949 138
2003–2004	115	977	674	303	2 567 491	1 787 714	779 777
2004–2005	123	1 177	1 002	175	2 716 251	2 110 523	605 728
2005–2006	112	608	448	160	2 161 537	1 519 852	641 685
2006–2007	130	848	607	241	2 419 262	1 701 291	717 971

Kaynak;<http://www.ibb.gov.tr>

Devlet Tiyatroları'nın oyun yazarlığının gelişimini desteklemek adına

1998–1999 tiyatro sezonunda tiyatro oyun yarışması düzenlediğini görüyoruz. Yarışma sonucunda 1. lik ödülü verilememiş, 2.ligi **Emin Bey Pansiyonu** adlı oyun ile Cahide Birgül Sesveren, 3.lüğü **Othello'nun Ölümü** adlı eseri ile Aslıhan Ünlü almıştır. **Üstüne Kül Yağan Hayatlar** ile Beliz Güçbilmez, **Kod adı Kongo** ile Mürsel Yaylalı ve **Don Kişot'un Ruhu** ile Hasan Erkek mansiyona layık görülmüştür.

1999–2009 yılları arasındaki tiyatro sezonlarında Devlet Tiyatrolarında sahnelenen yerli oyun sayıları aşağıda verilmiştir;

1999–2000 sezonunda 68 yerli oyun
2000–2001 sezonunda 79 yerli oyun
2001–2002 sezonunda 73 yerli oyun
2002–2003 sezonunda 69 yerli oyun
2003–2004 sezonunda 71 yerli oyun
2004–2005 sezonunda 64 yerli oyun
2005–2006 sezonunda 68 yerli oyun
2006–2007 sezonunda 75 yerli oyun
2007–2008 sezonunda 59 yerli oyun
2008–2009 sezonunda 73 yerli oyun

Görüldüğü gibi 10 yıllık süreç içerisinde yerli oyun sayısında küçük oranda değişimlerin dışında büyük bir artış görülmemektedir.

Devlet Tiyatroları Strateji birimini yaptığı değerlendirmeye göre 1900–2010 yılları arasında Devlet Tiyatroları repertuvarına 2888 oyun almıştır. Bu oyunların 1385 tanesi yabancı geri kalan 1506 tanesi yerli oyundur ve bu oyunların 776 tanesi sahnelenmiştir. Eldeki verilere göre repertuvarına alınan oyunların nerede ise yarısının sahnelenmediği tespit edilmektedir.²⁴³

Devlet Tiyatroları Dramaturglarından Selen Birkiye'nin belirlemelerine göre ise 2000'li yıllarda en çok sahnelenen “yeni” oyun yazarı olarak Tuncer Cücenoglu, Behiç Ak, Özen Yula, Raşit Çelikezer, Civan Canova, Turgay Nar gibi orta yaşa yaklaşmış ya da üstünde olan bir kuşak ile karşılaşırız. Selen Birkiye'nin görüşlerine göre, 2000'li yıllardan önce özel ve ödenekli tiyatrolarda oyunları çok sahnelenen Memet Baydur, Tarık Buğra, Turan Oflazoglu, Recep Bilginer, Refik Erduran, Necati Cumalı gibi yazarların oynanma oranlarında son yıllarda ciddi bir düşüş yaşanırken, Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday, Güngör Dilmen, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Nazım Hikmet, Haldun Taner, Aziz Nesin gibi yazarların popülerliklerini hala sürdürdükleri görülmektedir.²⁴⁴

Devlet Tiyatroları 2007 faaliyet raporunda yurtdışı faaliyetleri kapsamında ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Kültürel Değişim Programları ve ikili anlaşmalar çerçevesinde; Türk tiyatro edebiyatını ve Türk oyun yazarlarını yabancı ülkelerde tanıtmak amacıyla, 8 ayrı ülkenin farklı şehirlerinde ücretsiz olarak 25 temsil verildiği ve yerli oyunları 10.969 tiyatro seyircisinin izlediği bilinmektedir.²⁴⁵

Devlet Tiyatrolarını 2007 performans bilgilerinde, yazarlar, çevirmenler ve ajanslardan 106 adet yerli, 48 adet çeviri ve 41 adet çocuk oyunu olmak üzere toplam 195 adet tiyatro metni gönderildiği, 195 adet tiyatro metnin Genel Müdürlük ve

²⁴³ <http://www.devlettiyatrolari.gov.tr>

²⁴⁴ Bkz.Ek 15 / B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye’de yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**

²⁴⁵ <http://www.devtiyatro.gov.tr/web/strateji.html>, Devlet Tiyatroları Faaliyet Raporu, 2007; 7 S.

Bölge Müdürlüklerinde görev yapan 14 dramaturg tarafından okunduğu ve raporlandığı belirtilmiştir. Edebi Heyet Üyeleri tarafından 204 adet oyun incelendiği, değerlendirildiği, 102 adet oyunun olumlu görüş alarak Devlet Tiyatroları oyun repertuarına alındığı vurgulanmıştır. Buna rağmen 90 oyunun red edildiği, 12 oyunun yazarı tarafından tekrar gözden geçirilmesi kararı alındığı açıklanmıştır. Yıl içerisinde 68 tiyatro oyunu için ilk kez sözleşme yapıldığı, 23 tiyatro oyununun sözleşmeleri yenilenerek telif hakları ödendiği belirtilmiştir. 1949 yılından itibaren Devlet Tiyatrolarında oynamış yerli ve yabancı oyunların özetleri ve teknik bilgileri, yürütülen çalışmalar neticesinde kitap olarak basılmaya hazır olduğu vurgulanmıştır.²⁴⁶

Devlet Tiyatroları 2007 faaliyet raporunda sadece amaçlar açıklanmakla kalmamış, zayıflıklar belirlenerek en büyük eksikliğini yönetmen ve yazar yetiştirilememesi olduğu konusuna vurgu yapılmıştır.²⁴⁷

Eğer bir tiyatro devlet tarafından destekleniyorsa çalışma biçiminin de onun belirlediği kurallara uygun olması beklenir. Ancak tiyatro doğası gereği eleştiren ve yargılayan yapısı ile bu kuralların dışına çıkmaktadır. Bu anlamda Devlet'in tiyatroyu desteklemesi düşüncesi tartışmaya açılmalıdır.²⁴⁸

2.2.1.8.Kültür Bakanlığı'nın Destekleri

Türkiye'de oyun yazarlığını gelişmesine yönündeki girişimler arasında Kültür Bakanlığının özel tiyatrolara yaptığı devlet yardımlarının önemi vurgulanmalıdır. Kültür Bakanlığı, özel tiyatrolara devlet yardımı yönergesinde, yerli yazarların oyunlarını sahneleyen özel tiyatrolara öncelik verileceğini belirtilmiştir. Bu sayede, bu yardımdan yararlanmak isteyen özel tiyatroların repertuarlarına, yerli oyunları almaları teşvik edilmiştir.²⁴⁹

²⁴⁶ Bkz., EK 5, Devlet Tiyatrosu Arşivi'nde Bulunan Yerli Oyun Listesi

²⁴⁷ <http://www.devtiyatro.gov.tr/web/strateji.html>, Devlet Tiyatroları Faaliyet Raporu, 2007; 78 s.

²⁴⁸ Nurhan Tekerek, Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25, Ankara, 2008, 34 s.

²⁴⁹ Bkz., EK 6, Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik

15.03.2007 tarihli Resmi Gazete’de, 26463 sayılı yönetmelikte, özel tiyatroların projelerinin Müsteşar, Güzel Sanatlarla ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü ile tiyatro alanında tanınmış kişiler arasından Bakanlıkça belirlenen üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirildiği belirtilmektedir. Desteklenecek özel tiyatroların projelerinin, sosyo-kültürel gelişime katkısının yanında, tiyatro sanatının geliştirmesi, çağdaş, evrensel boyutlara ulaştırması, yeni sanatsal eğilimleri özendirme, klasikleri değerlendirme, Türk ve dünya kültürüne katkıda bulunması gibi temel nitelikleri barındırmasının beklendiğini görüyoruz. Kültür Bakanlığı’nın bu uygulaması, özel tiyatroların repertuarlarına yerli oyunlara yer vermesini teşvik etmekle birlikte, özel tiyatroların repertuarlarında yerli yazarların oyunlarına çok fazla yer vermedikleri görülmektedir.²⁵⁰

2.2.2.EĞİTİM

2.2.2.1.Oyun Yazarlığı Eğitimi

Tiyatro oyun yazarlığının gelişimine yönelik en önemli girişimler arasında kuşkusuz oyun yazarlığı eğitimi ilk sıralarda gelmektedir. Özellikle Cumhuriyet döneminde, Halk evlerinde ve köy enstitülerinde gerçekleşen tiyatro çalışmalarının tiyatro eğitimleri açısından önemli bir yer teşkil ettiği söyleyense de tiyatro yazarlığımız açısından beklenen ivmenin tam olarak yakalanamadığı ortadadır.

1931 yılından sonra Darülbedayi’in gelişimi ile ilgili önemli olaylardan birinin bu kuruluşa bağlı “Tiyatro Meslek Okulu”nun açılışı olduğunu söyleyebiliriz. Yönetmeliği Darülbedayi sahne yönetmeni ve belediyenin o dönem danışma kurulu tarafından oluşturulan ve öğretim süresi iki yıl olarak saptanan Meslek Okulu’na 3000 lira ödenek ayrılmış ancak bu ödenek iki yıl verilmiş ve iki yılsonunda okul kapanmıştır. Refik Ahmet Sevengil’in önerisi ve Belediye Başkanı Muhittin

²⁵⁰ Bkz., EK 7, Kültür Bakanlığı’nın 2005–2009 Yılları Arasında Özel Tiyatrolara Verdiği Destekler

Üstündağ'ın desteğiyle İstanbul'da bir konservatuvar açılması için hazırlıklara girişilmiş, Viyana Müzik ve Tiyatro Akademisi eski yöneticilerinden besteci Joseph Marx İstanbul'a çağırılmış ve 1933 yılının Ekim ayında öğrenci alımına başlanmıştır. Eğitim programında Dramaturji dersinin de bulunduğu önemle hatırlanmalıdır.²⁵¹

Cumhuriyet döneminde Devlet Konservatuvarı için ilk adımın, Alman besteci Paul Hindemith ile 27 Mart 1935'de Berlin'de bir sözleşme izalanmasıyla atıldığını ve 01 Kasım 1936'da öğretime başlandığını görüyoruz. Öğretime başladıktan sonra 22 Şubat 1936'da imzalanan bir sözleşmeyle, Devlet Konservatuvarı'nın düzenlenmesi için Almanya'dan Carl Ebert'in getirilmesinin de önemle hatırlanması gerekir. 20 Nisan 1940 tarihinde çıkan Devlet Konservatuvarı yasasında bir "Tatbikat Sahnesi" kurulması öngörülmüştür. Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşunda, Devlet Konservatuvarı Tatbikat Sahnesi'nin çok önemli bir yeri olduğu, 1940–1949 yılları arasında pek çok yabancı yazarın oyunlarının yanı sıra Ahmet Kutsi Tecer'in kısa oyunu “Yazılan Bozulmaz” Tatbikat Sahnesi'nde sergilendiği bilinmektedir. Devlet Konservatuvarı'nın 1981 yılının Kasım ayında çıkarılan YÖK Yasası ile Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlandığını görüyoruz.

1958 yılında ise Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nün kuruluşuna temel oluşturan Tiyatro Enstitüsü kurulmuştur. Aynı yıl ünlü Amerikalı tiyatro adamı Kenneth Mc Gowan, oyun yazarlığı seminerini yönetmek üzere çağrılır. Bu seminerlere yalnızca genç yazarlar katılabilmektedir. Tiyatro alanında henüz ilk ürünlerini yermiş olan Turgut Ozakman, Orhan Asena, Çetin Altan, Suat Taşer, Sevgi Sanlı, Aziz Nesin, Sabahattin Engin, Muvaffak İhsan Garan, Ziya Demirel bu seminerleri izleyenler arasında olduklarını bilinmektedir. İlk Tiyatro Enstitüsü, 1962 yılında bir enstitü kapsamı içinde ders verilemeyeceği gerekçesiyle kapatılır. 1964 yılında, bu kez Tiyatro Kürsüsü adı ile yeniden açılır. Burada gerek kuramsal, gerekse uygulamaya yönelik bir eğitim yaptırılmaktadır. Tiyatro kuramları, dramaturji problemlerinin yanı sıra, oyun yazarlığı, eleştiri-inceleme, derslerine verilir.

²⁵¹ Nutku, 1969, a.g.e., 72-73

1968 yılında, Tiyatro Bölümü ne bağlı olarak bir Tiyatro Araştırmaları Enstitüsü kurulur. Tiyatro kürsüsü ilk olarak “radyo oyun yazarlığı” dersini öğretim programına alır ve 1976’da “Tiyatro Yazarlığı” bölümünü açar. 1978-1979 eğitim öğretim yılında İzmir Güzel Sanatlar Fakültesi, Tiyatro Bölümü’nde “dramatik yazarlık” dersleri verilmeye başlanır.²⁵²1979’da ise Çocuk Tiyatrosu konularında birer sempozyum düzenler. Ancak, 1981 yılı kasım ayında çıkarılan Yüksek Öğretim Kurulu (YOK) yasasına göre, üniversitelerin bölümlerine bağlı enstitülerin varlıklarına son verilir. Böylece, Tiyatro Araştırmaları Enstitüsü’nün varlığı da sona ermiş olur.

Ülkemizde; Üniversite düzeyinde tiyatro eğitimi yapan ikinci kurum olarak Dokuz Eylül Üniversitesi, Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü’nü görüyoruz. (YÖK yasasından önceki adı "Ege Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi) Tiyatro Bölümü’nün 15 Ekim 1976’da kurulduğunu ve kuruluştaki hedefleri arasında “yazar” yetiştirmek olduğunu görüyoruz.²⁵³

Oyun yazarlığı eğitimi elbette salt yazarlık eğitimi ile sınırlanamaz. Oyun yazarlığı eğitimi için kolektif bir çalışma bilincinin de oluşturulması gereklidir. Prof. Dr. Özdemir Nutku’nun bu konudaki ifadeleri belki de oyun yazarlığı konusunda yaşanan çıkmazın sebepleri noktasında bizlere önemli bir ipucu sunmaktadır. Prof. Dr.Özdemir Nutku’ya göre tiyatro ne yalnızca yazarlıktır, ne yalnızca tasarım ne de salt oyunculuktur; ama bunların birlikte uyum denge ve belli bir estetik içinde oluşturulmasıyla varolan bir sanattır. Prof. Dr.Nutku tiyatro eğitimini de bu görüş çerçevesinde biçimlenmesi gerektiğini belirtir. Prof. Dr.Özdemir Nutku, tiyatro eğitiminin güncel sorunlarını açıklarken öncelikli olarak sayıca yüksek öğrenci kontenjanlarına değinir. Tiyatro eğitimin alanında öğretim elemanı sıkıntısı ise sorunların başında gelmektedir. Prof. Dr. Özdemir Nutku’ya göre, sanat eğitimi veren öğretim elemanlarının yaşam koşullarına uygun bir ücret almamaları da sanat

²⁵² Turgut Özakman, **Devlet Tiyatrolarının Sorunları**, Devlet Tiyatrosu Aylık Sanat Dergisi, Ankara,1978

²⁵³ Prof. Dr.Özdemir Nutku, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümü, Sahne Aylık Tiyatro Dergisi, sayı 5, İstanbul, 1981,12-13 s.

eğitiminin yeterli seviyeye çıkamaması noktasında önemli bir sorundur. Bir diğer önemli sorun ise tesis yokluğudur.²⁵⁴

Yüksek öğrenimin profili çizilirken elbette tiyatromuzun bugün içinde bulunduğu genel durumu da gözönüne almak gereklidir. İhtiyaca yönelik şekillenen bir eğitim anlayışı en büyük ihtiyaçlardan biridir. Oluşturulacak ders programlarının toplumun ve tiyatronun ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanması, oyun yazarlığının gelişimini noktasında büyük önem taşımaktadır. Tiyatro yazarlığının kolektif bir sanat olduğu gerçeği de gözden kaçırılmamalı ve bütüncül sanat anlayışı ile metin, sahne, oyuncu düzleminde bir eğitim anlayışı oluşturulmalıdır.

Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Dramatik yazarlık Eğitimi veren Üniversiteler;

- Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Isparta)
- Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (İzmir)
- Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Erzurum)
- Uludağ Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Bursa)
- Kocaeli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Kocaeli)
- Ankara Üniversitesi, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Tiyatro Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Ankara)
- Yakın Doğu Üniversitesi, Sahne Sanatları Fakültesi, Tiyatro Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)

Oyun yazarı eğitimi temelinde elbette aydın eğitimi barındırmaktadır. Oyun yazarının eğitiminde toplumu ve kültürünü derinlemesine tanımanın yollarının

²⁵⁴Kollektif, **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999 28 s.

öğretilmesi, kuşkusuz en önemli konulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatçının dışavurum biçimi ya da yeteneği elbette eğitimle belirlenemez. Eğitim entelektüel düzeyde bir bilgi birikimine yardımcı olur, sanatçı da bunu kendi seçtiği biçim ve yöntemle, yaşadığı toplumun koşulları, sıkıntıları, eksiklikleri genel olarak da gerçeklikleri ile harmanlayarak ortaya kendine has bir sanat eseri (Tiyatro oyunu) koyacaktır.

Son olarak 28–29 Mayıs 2009 tarihinde Beyoğlu Küçük Sahne’de Türkiye Üniversiteleri Tiyatro Şenliği kapsamında “Tiyatronun Dünü, Bugünü ve Yarını Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de tiyatro eğitiminin bugününü, zaman içinde değişen ihtiyaçlar ve talepler çerçevesinde gündeme gelen değişiklikleri, tiyatro eğitiminin geleceğine dair öngörü ve önerileri konunun uzmanlarının görüşleri ışığında tartışılmıştır.

“Dünden Bugüne Türkiye’de Tiyatro Eğitimi, Tiyatro Eğitiminin Yapısı ve Sorunları ve Tiyatro Eğitiminde Yeni Olanaklar ve Beklentiler” başlıklı oturumda Prof. Dr. Dikmen Gürün, Prof. Dr. Sevda Şener, Prof. Dr. Özdemir Nutku, Doç. Dr. Fakiye Özsoysal, Prof. Zeliha Berksoy, Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu, Prof. Dr. Hülya Nutku Prof. Dr. Suat Öztuna, Prof. Dr. Murat Tuncay, Prof. Dr. Metin Balay, Yrd. Doç. Dr. Yavuz Pekman, Doç. Dr. Selda Öndül, Doç. Dr. Çetin Sarıkartal, Doç. Dr. Kerem Karaboğa, Prof. Mehmet Birkiye, Yrd. Doç. Dr. Önder Parker, Dr. Türel Ezici, görüşlerini paylaşmıştır.

Oyun yazarı eğitiminde belirli kurallar bulunduğu kabul edilse bile, eğitim kendi içinde sürekli değişimi gerekli kılmaktadır. Sürekli aynı bilgileri işleyen ve değişen dünya ve insan gerçeğini göz ardı eden bir eğitimin, tiyatro oyun yazarlığımıza sağlayacağı katkı ayrıca tartışılmalıdır. Adalet Ağaoğlu, Dünyada olduğu gibi yurdumuzda da, başarı sağlamış pek çok yazarın oyun yazarlığı eğitimi almadığına dikkat çekerken, önemli olanın bir yazarlık kişiliğinin oluşturulması olduğuna vurgu yaparak²⁵⁵, sadece eğitimle tiyatro oyun yazarı yetiştirilemeyeceği

²⁵⁵ Adalet Ağaoğlu, **Oyun Yazarı'nın Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 65 s.

konusuna işaret etmektedir. Bu yaklaşım elbette bir yönü ile üzerinde tartışılması gereken bir konudur. Oyun yazarlığında eğitimle öğrenilen pek çok kuralın ve hatta tiyatro kurgusunun zaman içinde, değişen, gelişen toplumsal değerler ve koşullar çerçevesinde geçerliliğini yitirdiği ortadadır.

Tiyatro eğitimini üstlenmiş kuruluşlar, “tiyatronun gerçeği insandır” düşüncesinden hareketle, sürekli değişen ve karmaşık hale gelen bu insan yapısının aydınlatılması ve anlatılması konusunda aydınlatıcı açılımlar getirmelidirler. Ülkemizin siyasal, ekonomik ve kültürel yapısı göz önüne alındığında eğitim konusunun bir süre daha tiyatro oyun yazarlığımızın öncelikli sorunları arasındaki yerini koruyacağı görülmektedir.

2.2.2.2.Tiyatro Seyircisinin Eğitimi

İstanbul’da İlk tiyatrolar Türklerin yoğun olduğu Anadolu yakasında değil, Beyoğlu’nda başlamıştır. Beyoğlu, Tanzimat ve İstibdat dönemlerinde tehlikeli, kumar yerlerinden çıkanların halka saldırmaları, paralarını gaspettikleri bıçaklama gibi olayların olduğu bir yerdi. Bunun yanı sıra yolların ve taşıt imkânlarının yetersiz ve gece sokağa çıkmanın tehlikeli olduğu bir dönemde Müslümanların tiyatroya gitmemeleri istenmektedir.1838 yılında Beyoğlu’nda kurulan bir tiyatro sahibinin Türklerin gece temsillerine katılmasına izin vermediği, Türkler için ayrıca bir temsil vermeyi düşündüğü bilinmektedir. Naum Tiyatrosu’nda bir gösterimde dinsel bir giysi ya da bir seyircinin şapkası yüzünde tartışma çıktığı, gürültü yapanların zorla çıkarıldığı, ya tiyatronun kapatıldığı ya da bir yönetmelik çıkarıldığı bilinmektedir.

1859’da Gedikpaşa’nın yerine Tatlıkuyu yakınlarında kurulan tiyatro için beş bölümlük, otuzbir ve bir ek maddelik bir tüzük hazırlandığı, tüzüğün IV. bölümünün seyirciler için hazırlandığı bilinmektedir. Tüzük’te, salona silah, değnek, şemsiye vs. ile girilemeyeceği, sigara içmeye ayrılmış yerler dışında sigara içilmeyeceği, çocukların sorumlusunun büyükler olduğu, ıslık çalınmayacağı, gürültü yapılmayacağı gibi uyarılar yer almaktadır.²⁵⁶

²⁵⁶ And, 1983, a.g.e., 148 s.

1870 yılında Güllü Agop'a verilen imtiyazın maddeleri arasında bu kadar ayrıntılı olmasa da güvenlikle ilgili bir madde olduğu bilinmektedir.

Tiyatrolarda sigara içilmesinin ya da halkın birçok sahneyi anlamadığı halde alkışlamasının basında eleştirildiğini ve bu manada Fransız tiyatrolarının örnek alınmasının istendiğini görüyoruz. Basiret gazetesi 1264. sayısında ayıp değil mi başlıklı yazıda Besa oyununun en acıklı yerinde halkın kahkahalarla gülmesinin sert bir şekilde eleştirilmesi de bu konuya örnek verilebilir. Şark Gazetesi'nin ise ısıklık çalmak, aşağı kibrit atmak ayak vurmak doğru değilse de gülmekle ağlamaya polisin karışamayacağını belirten bir yazı yayınlayarak farklı bir bakış açısı ortaya koyduğunu görüyoruz. Kimi gazetelerde, Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa Valiliği'nden azlinde, halkı zorla tiyatroya gönderdiği, kendisi el çırtığında halkı da el çırpmaya zorladığı kendisi bir sahneyi alkışlamamış ise alkışlayanları uluorta azarlaması gibi konuların etkili olduğu belirtilmiştir. Oysa kimim görüşlere göre bu yöneliş halkın tiyatro konusunda eğitilmesi konusunda bir çaba olarak da değerlendirilmektedir. Tiyatroların halkı eğitmek için el ilanları dağıttığını bu ilanlarda yerlerin numaralı olduğu, sigara içilemeyeceği gürültü yapılamayacağı, hizmetçilerin, uşakların efendilerini nerede bekleyecekleri gibi konularda bilgi verildiği kimi görgü kurallarına vurgu yapıldığı görülmektedir.²⁵⁷

Seyircilerin eğitilmesi kadar tiyatroların seyirciye karşı sorumluluklarını ne derece yerine getirdiklerinin de ayrı bir tartışma konusu olarak gündeme geldiği bilinmektedir. Seyircilere perde aralarında sigara içecekleri yerlerin sağlandığına dair kimi gazetelerde ilanlara rastlanmaktadır. Tiyatroların gerekli güvenlik önlemlerini almamaları ise bir diğer sorundur. Örneğin 1882 de Şehzadebaşında bir tiyatro çökmesi ile 7 kişinin öldüğü bilinmektedir. Gedikpaşanın da çürük bir yapı oluşu, Hayal Gazetesi'nde yeralan ve Gedikpaşa Tiyatrosu'nu fareler ve sinekler içinde gösteren bir karikatür ile hicvedilmiştir.

²⁵⁷ Y.a.g.e.157 s.

Hükümetin güvenlik konusunda zaman zaman yönetmelik çıkardığını, denetlemelerde bulunduğunu ama yine istenen sonucun elde edilemediğini görüyoruz. 1849'da İstanbul Tiyatrosu için çıkarılan yönetmelikte 5. maddeden 8. maddeye dek her yıl oynayacak oyunların bir görevli tarafından denetleneceği, yeniden oynanan oyunların basılı olarak duyurulacağı, kaçınılmaz bir güçlük olmazsa oyunun oynanmasından vazgeçilemeyeceği ve kısaltılmayacağı belirtilmektedir. Kimi tiyatroların seyirci kazanmak için piyango düzenledikleri görülmektedir. Naum Tiyatrosu piyangodan çıkan eşyalar arasına piyano da koyarak bu konuda farklı bir adım atmıştır. Tiyatroya seyirci çekebilmek için kadın ve erkekler için ayrı fiyatlar konulması dikkat çekicidir. Özellikle Güllü Agop'un Osmanlı Tiyatrosu'nda buna benzer bir çalışmanın hayata geçirildiği, tiyatlara devlet adamları, yabancı elçilerin davet edilerek bunların basına duyurulduğunu biliyoruz. 1876'da Brezilya imparatoru Don Pedro ve imparatoriçenin Leblebici Hor Hor ağayı seyredeceği ilanlarla duyurulmuştur.²⁵⁸

Müslümanların sahneye çıkmalarının yasak olduğu dönemlerde, sahneye çıkan Ermeni oyuncuların bozuk Türkçeleri, uzun ağdalı bir dil ile birleşince ortaya seyircinin anlamadığı bir yapı ortaya çıktığını görüyoruz. Özellikle telaffuz gibi sorunlara çare bulmak amacı ile 1873 yılında eski Bakanlardan Reşit Paşa'nın Başkanlığında Namık Kemal, Halet Bey, Ali Bey, Nuri Bey ve Güllü Agop'tan oluşan bir kurul kurulduğu bilinmektedir. Kurul bir çeşit okuma ve sanat danışma kurulu olmasına rağmen, burada Namık Kemal ve Ali Bey telaffuz dersleri verdiğini görüyoruz. Benzer bir kurulun Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa'daki Tiyatrosu'nda kurulduğunu ve kurulda oyun yazarlarından Feraizcizade Mehmet Şakir Efendi'nin yer aldığını tespit ediyoruz.²⁵⁹

Meşrutiyet döneminde de tiyatro kültürünün tam olarak oluşturulamadığı görülmektedir. Meşrutiyet döneminde de kadın ve erkek seyircilerin birbiri ile ayrı zamanlarda oyun izledikleri görülmektedir. 1909 yılında İzmir'de Sporting Kulüp'te İttihat Terakki Partisi bir tiyatro gösterisi düzenler ve bu gösteriye katılmak isteyen

²⁵⁸ And, 1983a.g.e., 146-157 s.

²⁵⁹ Kanat Dergisi, **Metin And'ın Kaleminden Osmanlı Tiyatrosu ve Güllü Agop**, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi Yayınları, Sayı 6, 2001, 4 s.

kadınlara izin verilir. Fakat yobazlar tiyatroyu kuşatarak tiyatroya gelecek kadınları öldüreceklerini söylemişlerdir. Bu dönemde tiyatro ya da sinemaya gitmek isteyen kadınların ya erkek kılığına girdikleri ya da hristiyan kadınları gibi giyindikleri bilinmektedir.²⁶⁰

Cumhuriyet döneminde ise 1924’de Muhsin Ertuğrul Ferah Tiyatrosu süreminde seyirci için iki sayfa ve altı maddelik “Tiyatro Adab-ı –Bilinmeyenler için” başlıklı bir uyarı yayınlandığını görüyoruz. Ayrıca seyirciyi tiyatroya çekmek için 1949 yılında “ Tenzilatlı memur abone kartları çıkardığı görülmektedir. Sekiz yapraklı olan defterlerin her bir yaprağı bir aya aittir ve seyirci geleceğini iki gün önceden belirtmek zorundadır. Bu kartlar ile seyirci bileti %25 indirimli olacaktır. Ödemeler 8 taksitte olabilmektedir. Memur olmayanlar için de %10 abone indirimi uygulanabilmektedir.²⁶¹

Bir tiyatro olayında en önemli unsurlardan birinin seyirci olduğu ortadadır. Vasfî Rıza Zobu, aynı üslubun uzantısında tiyatro' seyircisinin nasıl olması gerektiğini belirtirken tiyatronun bir eğlence yeri değil, büyüklerin mektebi olduğuna vurgu yapmaktadır. Zobu’ya göre tiyatroya temiz kıyafetlerle gidilmeli, perde açıldıktan sonra konuşulmamalı, tiyatrodaki sigara içilmemeli, ıslık çalmak, ayaklarını yere vurmak ve gereksiz yere alkışlama gibi hareketlerden kaçınılmalıdır.

Kısaca ; “*Seyirci, öksürüğünü içinde susturmalı kahkahasını dudağında eritmeli, sıra arkadaşıyla konuşmasını perde sonuna bırakmalı ve büyük bir kitle halinde tek kulak ve tek ruh kesilmesini bilmelidir*”²⁶²

Ankara Halkevleri yeni açılmıştır. Oyun saatinden bir hayli erken bir saatte seyirciler tiyatronun kapısına yığılır, tiyatronun idare amiri Belediye Başkanı Reşit Galip’i arar ve “*Halk akın ediyor, salon doldu kapılardan geçilmiyor. Biz dış kapıyı kapamak, salona sığmayanları çıkarmak istedik, çıkmadılar. Israr ettik, yangın musluklarını açtılar. Bir hadise çıkacağı benziyor*” der. Reşit Galip ise “*Tamam işte bizim istediğimiz de bundan başka bir şey değildir. Halkı oraya akın ettirebilmek...*

²⁶⁰ And; 1983, a.g.e., 269-270

²⁶¹ Karadağ, 1988; 142 s.

²⁶² Y.a.g.e., 1988; 145 s.

Hiç kimseyi yerinden etmeyiniz. Görebilenler görsünler. Yalnızyangın musluklarını kapatınız." Der²⁶³

Görüldüğü gibi Tanzimat'tan bu yana seyirci beğenisini, kültürünü ve ilgisini artırmak adına çeşitli çalışmalar hayata geçirilmiştir. Bu çalışmaların her biri kuşkusuz ülkemizin tiyatro kültürünün artırılmasına da büyük katkı sağlayacaktır. Bu sebeple seyirci ile ilgili girişimler tiyatro tarihimiz içerisinde önemli bir yere sahiptir diyebiliriz. Oysa gördüğümüz kadarıyla Tanzimat'tan itibaren uzun bir süre bozuk sahne düzeni, yeterince hazırlanmamış gösteriler ile seyircinin tiyatro beğenisinin yine tiyatrolar tarafından köreltildiğini söyleyebiliriz. Öte taraftan çıkarılan yönetmeliklerle belli bir seyirci profili oluşturulmaya çalışıldığını görüyoruz. Ancak buradaki uygulamanın sınırlarının iyi çizilmesinin gerekliliği ortadadır. Tiyatronun ihtiyacı olan edilgen değil, etken seyircidir. 1929 yılında İzmir'de Süreyya Opereti Topluluğu Telefoncu Kız'ı oynarken, savcı yardımcısı Şükrü Bey'in temsili yasaklaması üzerine seyircilerin tepki göstermesi önemle hatırlanmalıdır.

"Halkevleri Temsil Kolları için Kılavuz" adlı kitapta seyircilerin ve salonun düzenliği bakımından dikkat edilecek hususların açıklandığını görüyoruz. Buna göre temsile tam ilan edilen saatte başlanacağı, bu saati geçiren seyircilerin salona alınmayacağı, ancak perde arasında içeri girileceği, temsil sırasında konuşmak, gürültü etmek, fındık fıstık yemek gibi oyuna zarar verecek davranışların önlenmesi amacıyla tedbirler alınacağı belirtilmektedir. Bu arada tiyatrodaki seyircinin önemi konusunda da yazılar yazıldığı görülmektedir. Nurullah Ataç, seyirciyi tiyatrodaki oyuncudan ve hatta yazardan da daha önemli bir öge olduğunu vurgulamaktadır.²⁶⁴

Seyircisini tanımayan, orta ve uzun vadeli repertuar politikaları belirlemeyen, seyircisini eğitme yolunda üzerine düşeni yapmayan, seyirciyi sadece oyunu izleyen dolu sandalye sayısı olarak gören anlayışın tiyatro oyun yazarlığına bir katkı sağlayamayacağı ortadadır. Her yazar elbette seyircinin algı sınırları ile sınırlanmıştır ancak seyircinin de tiyatroyu biçimlendirme gücünden söz etmek

²⁶³ Y.a.g.e., 1988, 143 s.

²⁶⁴ Y.a.g.e., 142 s.

gereklidir. Ulusal tiyatro kimliğimizin seyirci desteği ve örgütlenmesi olmadan başaramayacağı ortadadır.

2.2.3.YASALAR VE ÖRGÜTLENME

2.2.3.1.Telif Hakları

Telif Haklarının, yazarların desteklenmesi, yeni eserler vermeleri noktasında yüreklendirilmesi açısından büyük bir önem taşıdığı ortadadır. Sanatçı her şeyden önce sanatıyla geçinebilmeli, kendisine hayatını sürdürmek için ikinci bir iş aramak zorunda kalmamalıdır. Bu manada özel tiyatrolara da büyük görevler düştüğü söylenebilir.

Ülkemizde, telif hakkıyla ilgili ilk hukuksal metnin 1850 tarihli “Encümen-i Daniş Nizamnamesi olduğu bilinmektedir. Ancak eserin incelenmesinden sonra telif hakkı ödeneceği belirtilmesinden dolayı bir anlamda eserlerin denetlenmesi amaçlanmıştır.²⁶⁵

Gerçek anlamda telif haklarıyla ilgili ilk mevzuat düzenlemesi, Batı Avrupa devletlerinin desteğini almak amacıyla da yönelik olarak yapılan mevzuat düzenlemelerinden birisi olan, basılan eser tükeninceye kadar eseri basana tekel hakkı tanıyan, 1857 tarihli Telif Nizamnamesidir.²⁶⁶1872’de yapılan bir ekle, yazarın eseri için koruma süresi 45 yıl, tercüme eserlerin koruma süresi ise yirmi yıl olarak belirlenmiştir.²⁶⁷

Osmanlı dönemine gelindiğinde telif hakları konusundaki ilk kanunun 1910 tarihli “Hakkı Telif” Kanunu olduğunu görüyoruz. Bu kanun, 1 Ocak 1952 tarihine kadar yürürlükte kalmış, ardından da 1 Ocak 1952 tarihinde, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu yürürlüğe girmiştir. Türkiye aynı tarihte, Bern Sözleşmesi’

²⁶⁵ Hasan Basri Memduhoğlu, **Kültürel ve Sanatsal Yaratıcılığın Teşvik Edilmesi ve Etik Yükümlülükler Bağlamında Telif Haklarının Korunmasına İlişkin Kavramsal Bir Çözümleme**, D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 10. sayı, 2008, 124 s.

²⁶⁶ Diren Çakmak, **Osmanlı Telif Hukuku İle İlgili Mevzuat**, Selçuk Üniversitesi, Türkiyet Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 21. sayı, Selçuk, 2007, 204 s.

²⁶⁷ K.E. Gökyayla, **Telif Hakkı ve Telif Hakkının Devri Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000, 41 s.

nin 1938 tarihli Brüksel Belgesi'ne 5777 sayılı yasa ile katılmıştır. 1982 tarihinde kabul edilen Anayasa'da, genel bir ifadeyle telif haklarını kapsayan mülkiyet haklarının güvence altına alındığını görüyoruz. Türkiye'nin 1995 yılında 4117 sayılı yasa ile 1971 tarihli Paris Sözleşmesi'ne katılması, Edebiyat ve Sanat Eserlerinin korunmasına ilişkin ilk adımdır.²⁶⁸

Darülbeydi'nin ise, oyun yazarlarını desteklemeyi zaman zaman telif hakkını yükseltmedeki tutumuyla da belli ettiği görülmektedir. 22 Ekim 1929 tarihinde yerli eserler için verilecek telif hakkı % 12,5 olarak tesbit edilmiş, buna karşılık çeviri hakkı % 7 den % 5 e düşürülmüştür.²⁶⁹

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Türk tiyatrosuna yeni eserler kazandırmak, yazarları desteklemek için 2009 yılında telif ücretlerinde yeni düzenleme yaptığını görüyoruz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Müdürlüğü'nün 2010 yılı telif ve tercüme ücret tarifesine göre, yerli ve yabancı roman, hikâye gibi edebi eserlere, müzikal oyunlara, çeviri ve uyarlamalara, hâsılâtın %10 ila %35 oranında telif ücreti verilmesi kararlaştırılmıştır. Konusu ve içeriği yerli olan oyun metinlerinin yazarın, hayatta olmaması halinde yasal mirasçısı ya da mirasçılarına hâsılâtın yüzde 35'ine kadar telif ücreti olarak ödeneceği belirtilmektedir. Yabancı oyun metinlerinin yazarına, çevirmenine eğer hayatta değillerse yazarın ve çevirmenin mirasçısı ya da mirasçılarına, müsaade alındığına ve maddi bakımdan bir anlaşamaya varıldığına dair usulüne uygun bir sözleşme yapılması halinde ise oyun hâsılâtının % 30'una kadar telif ücreti ödeneceği, bu telifin yüzde 15'inin yazara, yüzde 15'inin çevirmene eşit olarak paylaştırılacağı bilinmektedir.²⁷⁰

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile diğer bazı kanunlarda değişiklik öngören 5101 sayılı kanun 12 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Fikir ve sanat eserlerinin milli kültürün vazgeçilmez unsurları olması da bu eserlerin kanun yolu ile korunmasını da gerekli kılmaktadır. Telif hakları bir ülkenin kültürel, sanatsal ve ekonomik gelişimi için büyük önem taşımaktadır. Ödenekli tiyatroların

²⁶⁸ <http://www.mesam.org.tr/>

²⁶⁹ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 94 S.

²⁷⁰ <http://www.ibb.gov.tr>

yazarın haklarının koruyan sözleşmeleri hayata geçirmesi ve gişe gelirinden pay vermesi de olumlu gelişmelerdir. Bu payın %25 civarında olması önemli olsa da oyunların sahnelenme şansı bulamaması sebebiyle bu haktan da pek çok yazarın faydalanamadığını görüyoruz. Özel tiyatroların gişe kaygısı sebebiyle çeviri oyunlara yönelmesi de yazarlarımızın önemli bir gelir kapısına engel olmaktadır.²⁷¹

1959 yılında Osman N. Karaca tarafından kurulan, ONK Ajans Ltd.' nin (eski adı ile ONK Copyriht Ajansı) yapıt hakları alanında Türkiye'de etkinlik göstermek amacıyla kurulan ilk yasal kuruluş olduğu bilinmektedir. Özellikle başta yazın ve tiyatro olmak üzere her alanda geniş kapsamlı bir çalışma yapan ONK Ajans'ın bünyesinde bugün seksen kadar Türk yazarı, çevirmeni, çizeri, sanatçısı toplandığını görüyoruz. ONK Ajans birçok Türk yazarının oyun haklarını korumakta, ONK Ajans, çok önemli ulusal kuruluşun Türkiye temsilciliğini yapmaktadır.²⁷²

Ödenekli tiyatrolar ve özel tiyatroların telif uygulamalarına baktığımızda uygulanan yöntem aynı olmasına karşın yüzdelerin değişik olduğu görülmektedir. Ödenekli tiyatroların bütçe yasalarıyla saptanan bir yüzde ile yapıt hakkını ödediklerini bilinmektedir. Bugün geçerli olan yüzde 30'dur. KDV'siz bilet ücretinden belediye payı çıktıktan sonra kalan bölüm üzerinden hesaplanan yapıt hakkı yabancı oyunlarda yazarla çevirmen arasında yarı yarıya paylaşılır %30 yapıt hakkı %15'er olarak bölüşülür. Devlet Tiyatroları, sadece Türk yapıtları için geçerli olmak üzere, yüzde 30 payı yüzde 40'a çıkarmış bulunmaktadır. Özel tiyatrolar KDV'siz bilet ücretinden belediye payı çıktıktan sonra kalan bölüm üzerinden %10, yabancı oyunlarda bu yüzdenin % 6 yazara, % 4 çevirmene olmak üzere bölüşüldüğü bilinmektedir. Turne oyunlarında ise yüzde oranı 7'e indirilmektedir. Özel tiyatrolarda oyunların yenilenmesi halinde yapıt hakkı üzerinden istenen yüzde %8'e indirilmektedir. Tiyatro oyunları ile ilgili olarak oluşan yapıt haklarında da diğer haklarda olduğu gibi Türk yazarlarında yasa gereği SDF'li %16,5'lik stopaj, kesintisi yapıldığı görülmektedir.²⁷³

²⁷¹ Bkz., EK 8, Devlet Tiyatroları Telif Yönergeleri ve Örnek Sözleşme

²⁷² <http://onkajans.com/home.asp>

²⁷³ <http://onkajans.com>

2.2.3.2. Örgütlenme

Cumhuriyetin ilk yıllarında tiyatronun bir kamu hizmeti olduğu ve kamu eliyle korunması, desteklenmesi görüşü sonucunda, Şadi Bey ve arkadaşları “Türk Tiyatrosunu Himayet Cemiyeti adında bir dernek kurar. Dernek tüzüğü’nün kuruluş amacında “Türk Tiyatrosu’nun tam ve mütekâmil bir teesi’s ve inkişaf kazanmasını temini için” olduğu belirtilmesi önemli bir ayrıntı olarak dikkat çekmektedir.²⁷⁴

Cumhuriyet Halk Fırkası’nın desteğinde kurulan Halkevleri Temsil Şubeleri, 1936 yılında Almanya’dan getirilen Carl Ebert’in öncülüğünde Ankara’da kurulan Devlet Konservatuarı ve ardından Tatbikat Sahnesi ve 1949’da çıkartılan Devlet Tiyatrosu Kanunu’yla birlikte devletin de kültürü ve tiyatroyu yayma girişimine başladığı görülmektedir. 1930 yılında çıkan Belediyeler Kanunu’nun 15. maddesi, 59. fıkrasında belirtilen “ihtiyarî” görev gereği Darülbedayi’nin kurumlaşmaya başladığı ve belediyenin esas bütçesinden ayrılan belli bir ödenekle çalışan bir kuruma dönüştüğü tespit edilir.

1964 yılında, İstanbul’da Güzel Sanatlar Akademisi’nde, Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu toplantısı yapılır. Burada bir Kültür Bakanlığı ya da Kültür Müsteşarlığı ya da yetkileri genişletilmiş bir genel müdürlük kurulması talep edilir. İlk toplantıdan sonra Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu dağılır ve 1965 yılında Kültür Müsteşarlığı kurulur.²⁷⁵

1965 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosu için yeni bir yönetmelik hazırlandığını görüyoruz. Bu yönetmeliği göre Denetleme Kurulu kurulması gündeme alınmıştır. Denetleme Kurulu bir anlamda sansür kurulu olarak da değerlendirilebilir. İstanbul Şehir Meclisi’nde tasarı onaylanıp kabul edilirken Şehir Tiyatroları ile ilgili yeni yönetmelik konusunda ilk tepki tiyatro yazarlarından gelir. Aralarında Cevat Fehmi Başkut, Refik Erduran, Çetin Altan, Nihal Karamağralı, Haldun Taner, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Melih Cevdet Anday, A. Kutsi Tecer, Selçuk Kaskan’ın da bulunduğu tiyatro yazarları bir araya gelerek tepki olarak Türk Yazarlar Birliği’ni kurarlar.

²⁷⁴ And, 1973, a.g.e., 683 s.

²⁷⁵ Yüksel, 1978, a.g.e., 193 s.

Süreç içerisinde, tiyatro örgütlenmesi adına çeşitli dernek, vakıf veya birlik kurulur. Ancak Emekli Sahne Sanatkârları Yurdu Cemiyeti, 1976’da kurulan Tiyatro Emekçileri Derneği, 1979’da kurulan Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği (Ti-San), Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği ve Devlet Tiyatroları Çalışanları gibi dernekler uzun ömürlü olamaz. Bu dernekler birebir tiyatro yazarları derneği olmasalar da tiyatromuzun ve tiyatro sanatçılarımızın sorunlarına çözüm üretebilmek adına kurulmuş olmaları açısından hatırlanmaları yerinde olacaktır. Türkiye Opera, Tiyatro ve Yardımcı İşçileri Sendikası (TOTSİS) ise tiyatro adına kurulmuş ilk sendika olma özelliği taşımaktadır. TOTSİS’den sonra kurulan ikinci sendika olarak Türkiye Tiyatrocuları Sendikası’nın ve 1960 ‘lı yıllarda ise İşçi Tiyatrosu ve sendikaya bağlı tiyatro topluluğu Tiyatro TÖS’ün kuruluşuna tanıklık ederiz²⁷⁶

28 Aralık 1981 ‘de kurulan Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı ise (TOBAV) çocuk tiyatrosu şenlikleri, oyun yazma yarışmaları ve seminerler düzenleyerek önemli bir misyon yüklenmiştir. TOBAV’ın Özellikle 1989’dan itibaren, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi yöneticileri ve sanatçılar ile ülkenin bazı saygın tiyatro kişilerinin de katıldığı bir seri söyleşi/tartışma/inceleme toplantıları düzenleyerek, ülkemizde tiyatronun yaygınlaşması adına önemli çalışmalar gerçekleştirdiğini görüyoruz.²⁷⁷

1997 yılında TOBAV’ın Kültür Bakanlığı desteği ile Hasan Ali Yücel Oyun Yazma Yarışmasını düzenlediğini görüyoruz.2004 yılında TOMB’in Kültür ve Turizm Bakanlığının desteği ile düzenlediği “Türkiye Ütopyası” adlı oyun yazma yarışmasının organizasyonu da yine TOBAV tarafından gerçekleştirilmiştir. TOBAV’ın kimi çalışma ve girişimleri aşağıda listelenmiştir.²⁷⁸

- Antalya’da Dünya Çocukların Tiyatroları Festivali,18–26.04.1992
- Kırşehir’de Uluslararası Kukla Ve Gölge Oyunları Festivali,13–15.12.1993

²⁷⁷ Bkz., EK 8, Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Vakfı (TOBAV) Kuruluş Kararı

²⁷⁸ <http://www.tobavnet.org>

- Avrupa Gençlerinin Tiyatro Buluşması, 15–30.07.199
- 22. Aıta-Iata Dünya Kongresi, 23–30.07.1995
- Aıta-Iata 9 Bölge Tiyatro Festivali, 23–30.07.1995
- Erciyes Üniversitesi Üniversitelerarası Tiyatro Festivali, 06–12.05.2002

Ülkemizde tiyatro eleştirileri ve eleştirmenlerinin kurduğu Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (TEB) belki de Cumhuriyet döneminden bu yana karşımıza çıkan ve tiyatro eleştirisi anlamında sistematik çalışmaların sürdürüldüğü tek birlik olarak dikkat çekmektedir.²⁷⁹ Anayasamızda da örgütlenme konusuna özel olarak yer verilmekte II. Bölüm 27. Madde’de; devletin şeklini belirleyen ilk üç maddeye ihlal etmemek koşuluyla herkesin, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda araştırma hakkı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca gerek Kültür Bakanlığı, gerekse Belediyeler bağlamında ödenekli tiyatroların kuruluşu, geliştirilmesi, desteklenmesi konusunda da bir takım tedbirler alındığı da görülmektedir.²⁸⁰ Bu konudaki çabaların yeterli olup olmadığı konusu da tartışılması gereken bir unsur olarak güncelliğini korumaktadır.

Aşağıda isimleri belirtilen kimi dernek, girişim ve platformun sanatın ve özellikle tiyatronun sorunlarına ve çözümlerine yönelik sunum, toplantı, panel gibi kimi etkinlikleri hayat geçirdiğini görüyoruz. Özellikle 2006 yılından bu yana Türkiye genelinde, özel, profesyonel, belediye, amatör ve üniversite topluluklarının bir arada örgütlendiği, Türkiye Tiyatrolar Birliği’nin 12. Uluslararası Ankara Tiyatro Festivali’nde başlayan örgütlülüğünü, üç yıldır düzenlediği Türkiye Tiyatro Buluşması’nda var olan değişik yapıdaki tiyatro örgütlerinin bir araya gelerek bir “Çatı Örgütü” kurma önerisi ile devam ettirdiğini görüyoruz.²⁸¹

İzmir’in Urla ilçesinde 3. Türkiye Tiyatro Buluşması’nda bir araya gelen tiyatro kuruluşlarının ve topluluklarının örgütlediği “Türkiye Tiyatro Kurultayı’nın ise 2009 yılında İstanbul’da yapıldığı bilinmektedir. Türkiye’nin değişik illerinden

²⁷⁹ Bkz., EK 9, Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Derneği Tüzüğü

²⁸⁰ Nurhan Tekerek, Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25, Ankara, 2008

²⁸¹ <http://www.tiyatrokurultayi.org>

toplam yüzseksen sanatçının katıldığı kurultayda örgütlenmenin önemine, sanatçıların haklarını koruyan tüm örgütleri kapsayan bir çatı örgütlenmesi ile her şeyden evvel bir tiyatro yasasının çıkarılması gerekliliğine vurgu yapıldığını görüyoruz.²⁸²

Tiyatromuzun ve oyun yazarlığımızın geliştirilmesi amacı ile kurulan kimi dernek ve birlikler ne yazık ki uzun soluklu olamamıştır. 14 Temmuz 2006’da kurulan OYÇED (Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği) şu an Türkiye’nin tek oyun yazarları örgütü olarak çalışmalarını sürdürmektedir. OYÇED amaçlarını; *“Oyun yazarlarının ve çevirmenlerinin haklarını korumak, ülkenin her köşesinde yaygın bir örgütlenme ağı kurarak yeni oyun yazarlarının yetişmesine katkıda bulunmak, uluslar arası yazarlık örgütleriyle işbirliği yaparak oyun yazarlığımızın dünyaya açılmasını sağlayacak etkinlikler ve organizasyonlar gerçekleştirmek...”* şeklinde açıklamaktadır.²⁸³

Oyun yazarı ve çevirmenlerinin haklarını koruyan Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği (OYÇED) oyun yazarı olan üyelerinin sahnelenmemiş olan oyunlarını değerlendirmek, yönetmenlere, tiyatro yöneticilerine, eleştirmenlere ve genç yazarlara etkili bir biçimde tanıtmak amacıyla Mayıs 2009 tarihinde ilk çalışmasını gerçekleştirmiş ve “OYÇED Okumu Tiyatrosu” kurarak bu manada önemli bir adım atmıştır. Tiyatro, her ayın son Pazartesi günü, OYÇED üyesi bir yazarın oyununu “Okuma Tiyatrosu” etkinliğiyle tanıtmaktadır. İlk olarak OYÇED Onur üyesi Yılmaz Onay’ın “Karagöz’ün Muamması” adlı oyunu, ardından Mine Ölce’nin “Portakallı Ördek” oyunu tanıtılmıştır. Yönetmen Yılmaz Onay tarafından yönetilen “Okuma Tiyatrosu” nda sunulan oyunların ardından ilgili oyun ile ilgili bir söyleşi de düzenlenmektedir. OYÇED tüzüğü ekte sunulmuştur.²⁸⁴

²⁸² <http://www.tiyatro-kurultay1.org>

²⁸³ <http://www.oyced.org>

²⁸⁴ Bkz., EK 10, OYÇED Tüzüğü

Ülkemizde faaliyette bulunan Tiyatro Dernek, Birlik ve Vakıfları;

- Devlet Tiyatroları, Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı
<http://www.tobavnet.org>
- PEN Yazarlar Derneği, <http://www.pen.org.tr>
- Türkiye Yazarlar Birliği www.tyb.org.tr
- İstanbul Alternatif Tiyatrolar Platformu <http://www.iatp-web.org>
- Uluslararası Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği
- Tiyatro İşçileri Sendikası - Girişimi
- Tiyatro Yayıncıları Birliği tiyatroyayincilaribirligi.org
- Tiyatro Oyuncuları Derneği TODER <http://www.to-der.com>
- Türkiye Tiyatrolar Birliği <http://tiyatrolaribirligi.googlepages.com>
- Türkiye Tiyatro Yapımcıları Meslek Birliği
Türkiye Tiyatroları Güç Birliği Girişimi <http://www.tiyatro-kurultayi.org>

2.2.5.KİŞİSEL ÇABALAR

2.2.5.1.Edebiyat Akım Temsilcilerinin Türk Tiyatrosuna Katkıları

Edebiyat-ı Cedideciler'in istibdat döneminde tiyatro alanında eser vermediklerini ancak Meşrutiyet dönemi ile birlikte pek çok yerli oyun yazdıklarını görüyoruz. Bu manada üzerinde önemle durulması gereken isim Hüseyin Suat Yalçın'dır. Hüseyin Suat Yalçın'ın "Yamalar"(1920) adlı oyunu önemle hatırlanmalıdır. Yine bu dönemde Mehmet Rauf'un dört dram yazdığını, Cenap Şahabettin, Halid Ziya Uşaklıgil, Ali Ekrem Bolayır, Safveti Ziya ve Faik Ali Oronsoy gibi isimlerin de tiyatro denemeleri yaptığını görüyoruz. Yine Fecr-i Ati'den Şehabettin Süleyman ve Tahsin Nahit bu dönemde pek çok oyun yazmış, Müfit Ratip, Refik Halid Karay, İzzet Melih Devrim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Midhat Cemal Kuntay, Yusuf Ziya Ortaç, Reşat Nuri Güntekin, Hüseyin Rahmi Gürpınar da tiyatro ile ilgilenmişlerdir.²⁸⁵

²⁸⁵ Çalışlar, 1995, a.g.e., 422 s.

Milli Edebiyat Akımından tiyatroya ve dolayısıyla oyun yazarlığına desteklerin ise Midhat Cemal Kuntay, Yusuf Ziya Ortaç, Reşat Nuri Güntekin, Ömer Seyfettin, Raif Necdet Kestelli ile M. Raif, Ziya Gökalp, Aka Gündüz gibi isimlerden geldiğini tespit ediyoruz. İbnüferrik Ahmet Nuri Sekizinci ve Musahipzade Celal ise tiyatro çalışmalarını sadece Meşrutiyet döneminde değil, Cumhuriyet döneminde de sürmüşlerdir. Tiyatro tarihçisi Aziz Çalışlara göre Musahipzade Celal her ne kadar en önemli tiyatro eserlerini Cumhuriyet Döneminde vermiş olsa dahi, “Köprülüler” (1901), “Türk Kızı” (1909) ve “İtaat İlâmı”(1923) gibi oyunları, Meşrutiyet Dönemi içerisinde ele alınmalıdır.

2.2.5.2.1950-2000’li Yıllar arası Çalışmalar

1950’li yıllarda, tiyatromuz adına görülen en büyük gelişmenin özel tiyatro topluluklarındaki artış olduğunu görüyoruz. İlk olarak 1955 yılında Dormen Tiyatrosu’nun kurulduğunu ve dört yıl sonra 1959’da Karaca Tiyatroda Kent Oyuncularının temellerinin atıldığını tespit ediyoruz. Daha sonra Yapı Kredi Bankasının girişimiyle Muhsin Ertugrul’un yönetiminde Küçük Sahne’nin kurulduğunu, yine bu dönemde Oda Tiyatrosu, İstanbul Tiyatrosu, Karaca Tiyatro, Besinci Tiyatro, Tevhit Bilge Topluluğu, Senses Opereti gibi toplulukların öne çıktığını biliyoruz. 1960’lı yıllarda özellikle 27 Mayıs ihtilalinin belirlediği belirlediği toplumsal yapı, sanatı, dolayısıyla tiyatroyu ve oyun yazarlığımızı da biçimlendirmiştir denilebilir. 1960’lar tiyatrosu artık toplumun farklı kesimlerinin gerek ekonomik ve gerekse politik sorunlarına eğilmeye başlamıştır. Yön Dergisi çevresinde birleşen Çetin Altan, Melih Cevdet Anday, Orhan Asena, Necati Cumalı, Tarik Dursun gibi yazarlar, 27 Mayıs düşüncesini ve ilkelerini savunmak ve yerleştirmek amacıyla Yön Bildirisi’ne imza atarak bu dönemin ilk ideolojik akımını oluşturmuşlardır. 1960 yılında yazarların artık toplumsal sorunları fark ettiğini görüyoruz. Derinlemesine işlenen insan psikolojisi ve gerçekçi tarzda yazılan oyunlarla artık Türk tiyatrosunda yerli oyun sıkıntısı çekilmemekte, hem öz hem de biçim açısından doyurucu oyunlar yazılmakta ve sahnelenmektedir demek yanlış olmayacaktır. Altmışlı yıllarda tiyatro dünyasındaki yaşanan bu hareketlilik sadece İstanbul Şehir Tiyatrolarında değil, özel tiyatrolarda da kendisini göstermeye

başlamıştır. Bu açıdan öz ve biçim açısından oyun yazarlığında kimlik arayışımızın 1960’larda başladığını söylemek yerinde olacaktır.²⁸⁶

1960’lı yıllarda İstanbul’da kurulan Arena Tiyatrosu’nun çalışmaları özellikle tiyatro yazarlığımız adına olumlu pek çok çaba içermektedir. Arena Tiyatrosu’nun bu dönemde Türk yazarlarla işbirliği yaparak başarılı yerli oyunlar sahnelediği bilinmektedir.²⁸⁷

1963 yılında Ankara’da İstanbul’daki Arena tiyatrosunun bir devamı olarak Asaf Çiyltepe yönetiminde Ankara Sanat Tiyatrosu’nun kurulduğunu görüyoruz. Ankara Sanat Tiyatrosu’nun çizdiği repertuar tiyatrosu portresi üzerinde önemle durmak gereklidir. Bu dönemde çağdaş Türk tiyatrosuna büyük önem verildiğini ve Nazım Hikmet, Orhan Kemal, Cahit Atay, Turgut Özakman gibi yeni Türk yazarların yetişmesine katkı sağlandığı görülmektedir. Selim Andak’ın 14 Mayıs 1964 tarihli Cumhuriyet Gazetesi’nin 5. sayfasında Arena Tiyatrosunun yanı sıra Ankara Sanat Tiyatrosu’nun Türk oyunlarına yer veren anlayışını övdüğü görülmektedir.²⁸⁸

1960’lı yılların topluluklarının çoğunlukla batı tiyatrosunu model aldıklarını görüyoruz. Bu dönemi, Gülriz Sururi-Engin Cezzar Topluluğu, Çevre Tiyatrosu, Nisa Serezli -Tolga Askıner Tiyatrosu, Kent Oyuncuları, Oraloglu Tiyatrosu, II. Baskent Tiyatrosu, Ankara Drama Tiyatrosu, Dormen Tiyatrosu, II. Arena Tiyatrosu, Altan Karındaş-Cenk Güner Topluluğu, Alpago Tiyatro, Gong Tiyatrosu, Mücap Ofluoglu Tiyatrosu gibi tiyatro toplulukları ile tanıştığımız dönem olarak da adlandırılabiliriz. Bu dönemdeki bazı özel tiyatro toplulukların, yeni türlere yöneldiği bilinmektedir. Bunlar arasında Devekuşu Kabare Tiyatrosu önemli bir yer tutar. Bu topluluğun ardından çok sayıda yeni kabare toplulukları kurulduğu, ancak hiç birinin onun kadar iz bırakmadığı bilinmektedir. İlerici toplumcu tiyatro toplulukları olarak I.Arena Topluluğu, AST, “Dostlar Tiyatrosu, Halk Oyuncuları Birliği, Yenişehir Tiyatrosu Topluluğu gibi toplulukların hatırlanması gerekir. Politik tiyatro yapan

²⁸⁶ Emre Kongar, **İmparatorluktan Günümüze Türkiye ‘nin Yapısı**, Cem Yayınları, İstanbul, 1975, 177 s.

²⁸⁷ Y.a.g.e., 140 s.

²⁸⁸ Cumhuriyet Gazetesi, 14 Mayıs 1964, 5 s.

topluluklar arasında Halk Oyuncuları, Ankara Birliği Sahnesi, Devrim İçin Hareket Tiyatrosu gibi tiyatrolar da sayılmalıdır. 1960 'lı yıllarda ayrıca İşçi Tiyatrosu ve sendikaya bağlı tiyatro Topluluğu Tiyatro TÖS'ün kuruluşuna tanıklık ederiz. Ülkemizde işçiye yönelen sokak tiyatrosu denemelerinin yine bu yıllarda gerçekleştiğini görüyoruz. Gönül Ülkü - Gazanfer Özcan Topluluğu, Nejat Uygur Topluluğu, Münir Özkul'un kurduğu kısa süreli topluluklar geleneksel tiyatromuzun meddahlık geleneğinden ve tuluat özelliğinden yararlanarak oyun sahneleyen tiyatro toplulukları olarak karşımıza çıkmaktadır. Dost Oyuncular, Ulvi Uraz Tiyatrosu, Kadıköy İl Tiyatrosu, Maltepe Küçük Komedi Tiyatrosu, Vahi Öz Topluluğu, Orhan Erçin Topluluğu, Aziz Basmacı ve Kenan Büke Toplulukları, İstanbul Başkent Tiyatrosu, Muzaffer Hepgüler ise vodvil türünde oyunlar sahneleyen topluluklar olarak hatırlanır. Bu dönemde kimi özel ve amatör tiyatro topluluklarının kendi yazarlarının eserlerini sergiledikleri, bunu yanı sıra konusunu Osmanlı mitolojisinden alan, gülmece kurgusunda yazılan ama öz açısından doyurucu pek çok oyun yazıldığı görülmektedir. 60'lı yıllar, tiyatromuzun epik ve absürd gibi yeni akımlarla tanıştığı bir dönem de olmuştur. Haldun Taner, Turgut Özakman, Sermet Çağan, Güngör Dilmen Kalyoncu, Çetin Altan, Aziz Nesin, Adalet Ağaoglu, Nazım Kurşunlu, Melih Cevdet Anday, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Haşmet Zeybek, Aydın Arıt, Aydın Engin, Erol Toy, Cahit Atay, Güner Sümer, Turan Oflazoglu, Refik Erduran, Başar Sabuncu, Necati Cumalı, Selçuk Kaskan, Rıfat Ilgaz, Recep Bilginer, Tarık Buğra, Sabahattin Engin ise bu dönemde karşımıza çıkan yeni yerli oyun yazarlardır.²⁸⁹

1968 yılında Arena Tiyatro'sunun, Asaf Çiyiltepe ve arkadaşlarının İstanbul sahnelerine getirdiği ve Türk tiyatrosunda bir türlü oturtulamamış “ kendine özgü repertuar” uygulamasını hatırlamak yerinde olacaktır. 1960'lar tiyatro topluluklarının sayısının arttığı, yeni yazarların yetiştiği, yeni türlerin denendiği kısaca Türk tiyatrosu'nun kültür ve kimlik arayışına başladığı verimli bir dönem olarak değerlendirilebilir. 1960'lı yıllarda başlayan bu ivme 1970'lere gelindiğinde

²⁸⁹ Güleysa Erkoç, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara, 2002, 12 s.

yavaşlayacak ve tiyatromuz birkaç olumlu girişim ve çabanın dışında deyim yerinde ise tam bir tıkanma dönemine girecektir.

12 Mart Dönemi'yle başlayan ve 12 Eylül'le noktalan 70'li yıllarda oyun yazarlarımızın slogancı söylemlerle beslenen politik oyunlara yöneldikleri görülmektedir. Aydınlar bir yandan iktidara yönelik görüş ayrılıkları yaşarken, öğrenci gösterilerinden işçi grevlerine uzanan bir gergin süreç başlar. Bu dönemde Türkiye Opera, Tiyatro ve Yardımcı İşçileri Sendikası (TOTSIS) ile Türkiye Tiyatro İşçileri Sendikası'nın(TISEN) kurulduğunu görüyoruz.²⁹⁰

1971-72 mevsiminde Ankara Sanat Tiyatrosu ad değiştirir, Ankara Kardeş Oyuncular, Ankara Oyuncuları, Ankara Sahnesi, Dost oyuncuları gibi yeni ya da ad değiştiren topluluklar, oyunlarını sergilemeye devam ederler. İstanbul ve Ankara'daki bu toplulukların büyük çoğunluğunun sadece yerli oyunları repertuarlarına almaları dikkat çekicidir.²⁹¹

1970-71 tiyatro döneminde Ankara Altındağ Tiyatrosu'nun çalışmaları da önemlidir. Ankara'nın Altındağ semtinde açılmış olan bu tiyatro, yalnız yerli oyunları sahneleyerek bir "Halk Tiyatrosu" olma savını sürdürmektedir. Ankara Altındağ Tiyatrosu 224 yerli oyun ile oyunla 68.175 seyirci sayısına ulaşır.²⁹²

Kimi tiyatro toplulukları bu dönemde yerli oyunları sahnelemeyi sürdürür. 30 Mart 1970 yılında Cumhuriyet Gazetesi Pazar eki s.6'daki konuşmasında Haldun Dormen şu açıklamayı yapar "(...) Yerli oyunlara gitmeyi tercih ediyorum. Böylece Türk Tiyatrosunun oluşumuna katkıda bulunuyorum inancındayım (...) İyi eserler yazılmaya başlandı Türkiye'de "Ancak yine de özel topluluklarda repertuar hazırlanırken iktidar ile ters düşülmeyecek oyunların tercih edildiği görülür. Bu arada yapıtlarını yanlış sahnelendiğini ileri süren yazarlar Devlet tiyatrolarına oyun vermeme kararı alır.

²⁹⁰ Güleysa Erkoç, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara,2002, 14 s.

²⁹¹ And, 1970, a.g.e., 280-284 s.

²⁹² San, 1972, a.g.e., 156 s.

Türk Yazarları Tiyatrosu'nun bu dönemde, Türk yazarlara ve onların oyunlarına önem ve öncelik vererek oyun yazarlığının gelişmesi yönünde önemli bir misyon yüklendiğini görüyoruz. Tiyatronun kurucu sanatçılarından komedyen Nevzat Açıkgöz, 07 Ekim 1972 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin 6. sayfasında kuruluş amaçlarını açıklar ve şimdiye kadar bilinmiş bilinmemiş, yayınlanmış, yayınlanmamış, oynanmış oynanmış tam 370 adet Türk tiyatro oyunu bulduklarını ve repertuara aldıklarını ve bu yazarların oyunlarını sırasıyla hazırlayacaklarını belirtir.²⁹³

1970'lerin sonlarına doğru tiyatro konusunda yapılan yanlışların telafisi için çabalar başlar. İstanbul halkını yeniden tiyatroya çekmek için İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları merkezden yönetimden, yerinde yönetime geçer. İstanbul şehir tiyatrolarına bağlı Fatih, Harbiye, Üküdar, Kadıköy sahnelerinde 1976–1977 tiyatro döneminde, o döneme kadar ödenekli tiyatroların oyun dağarcığına girmeyen yerli oyunlar sahnelenmeye başlanır.²⁹⁴

Ancak genel olarak tiyatronun içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulması amacıyla bir tiyatro politikası belirlenmesi gereği ortaya çıkmıştır. 1978 yılının 27 Mart'ında Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın “Dünya Tiyatrolar Günü” nedeniyle verdiği demeç oldukça olumlu bulunur. Bu demecinde Ahmet Taner Kışlalı, tiyatronun ülke çapında yaygınlaştırılması amacıyla devletin kendi bünyesindeki tiyatro eğitim ve sahne sanatları kurumlarını örgütlemesi gerektiği konusuna vurgu yapar. Yıllardır tartışması yapılan bölge tiyatroları, yerel tiyatrolar, bölge tiyatro okullarının uygulamaya geçirilmesi amacıyla gerekli kadroların hazırlanması da Kışlalı'nın üzerinde önemle durduğu çalışmalardan biridir. Elbette ancak bu koşullar gerçekleşince Anadolu'nun kendi tiyatro yazarını, oyuncusunu yönetmeninin, yöneticisini kendi içinden çıkarabilmesi mümkün olabilecektir. Ahmet Taner Kışlalı, Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nü, oyunculuk eğitimi yanında,

²⁹³ Cansın Genç, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 31 s.

²⁹⁴ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 144 s.

yönetmenlik, yazarlık, tiyatro eğitmenliği ve yöneticiliği alanlarında da uzman yetiştirebilecek bir yapıya kavuşturma gereğine de dikkat çeker. Kışlalı'ya göre amatör tiyatrolara salon ve turne olanakları sağlamak ve Devletin sanatçıya özgür düşünce ortamını sağlaması da önemle üzerinde durulması gereken konulardandır.

1980'lere geldiğimizde tiyatromuz adına öz ve biçimi arayışlarının devam ettiğini tespit ederiz. Bu dönemde yine özel toplulukların çabaları dikkat çeker. 07 Kasım 1987 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin beşinci sayfasında Genco Erkal, 1987 yılında. 30 oyun sergilediklerini ve bu otuz oyunun onbeşinin yerli olduğunu belirtir. 19 Mayıs 1989 yılında Yapı Kredi tarafından düzenlenen Gençlik Festivali etkinliklerinde düzenlenen panelde Tuncer Cücenoglu, kırk yaşın altında Türk yazarın oyununu oynayan ödenekli tiyatro olmadığını belirterek, sürecin böyle devam etmesi durumunda on yıl süresi içerisinde Türkiye'de yazar kalmayacağından yakınır. Cücenoglu ulusal tiyatromuzun ancak Türk yazarıyla kurtulabileceğine inanmaktadır. 1990'lara gelindiğinde çok daha farklı bir siyasal ve toplumsal yapı ile karşılaşırız. Koalisyon hükümetinin iktidarda olduğu, çetelerin ortaya çıktığı, terörün olanca şiddeti ile yaşandığı, tüketim çılgınlığı ile bunalmış bir toplumda çok çeşitli ve farklı konularda tiyatro oyunlarının yazıldığı tespit edilir. Ancak yine de 90'lı yıllar, tiyatro yazarlığı adına beklenen ivmenin yakalanamadığı bir dönem olarak hatırlanacaktır. 1990'lar tiyatrosunda işçi ve köylünün tüm sorunları bir kenarı itilmiş, yazarlar kendilerine konu olarak yabancılaşma, yalnızlaşma temalarını seçmişlerdir. Artık ulusal tiyatro arayışının bir kenarı bırakıldığını ve tüm çabaların bireysel çabalardan öteye geçemediğini tespit ederiz.

2000'li yıllarda ise tiyatromuzun ve dolayısıyla yazarlarımızın sorunlarının çözümüne yönelik hala köklü adımlar atılmadığı görülmektedir. Tiyatroya halen talep yaratılamaması, seyirci azlığı, yerli oyunların çoğunun sahnelenme şansı bulamaması, her şeyden evvel tiyatronun yaygınlaştırılması adına bilinçli ve örgütlü bir çabanın olmayışı en temel sorunlar olarak gündemdeki yerini korumaktadır.

2.2.6 GİRİŞİMLER

Ülkemizde Tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimine yönelik kurumların yanı sıra farklı girişimlerinin olduğunu da görüyoruz. Bunlar arasından önemli görülenler aşağıda listelenmiş ve çalışmalar hakkında bilgiler sunulmuştur.

- Kocaeli Üniversitesi Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu
- Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali
- Yeni Metin Yeni Tiyatro
- Ulusal Tiyatro Festivali
- OYÇED Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği'nden “Oyun yazarlarıyla Buluşma

2.2.6.1.Kocaeli Üniversitesi Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu

Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği'nin ortak etkinliği olarak düzenlenen ve Oyun yazarlığı alanında Türk tiyatrosu tarihinde ilk kez gerçekleştirilen Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu önemle hatırlanması gereken girişimler arasında değerlendirilebilir. Şubat 2009 'da gerçekleştirilen sempozyumda, “Oyun Yazarı ve Sorumluluğu”, “Oyun Yazarlığının Dünü, Bugünü ve Yarını”, “Yazarın Eğitimi”, “Oyun Yazarlığı Mesleği”, “Oyun Yazarı ve Sorumluluğu” başlıklarında görüşler bildirilmiştir. Sempozyum'a konuşmacı olarak katılan isimler arasında, Yılmaz Onay, Burcu Aksakal, Ahmet Önel, Okday Korunan, Ceren Olpak, Sündüz Haşar Şener Aksu, Lokman Zor, Ömer Kemiksiz, Dr. Efdal Sevinçli, Çiğdem Kılıç, Prof. Dr. Hasan Erkek Tuncer Cücenoglu, Asmin N. Singez, Funda Özşener, Alpay Ekler, M. Sadık Aslankara, Metin Boran, Yrd. Doç.Dr. Erbil Göktaş, Dr. Selen Korad Birkiye, Prof.Dr. Murat Tuncay, Prof.Dr. Hülya Nutku, Doç.Dr. Sema Göktaş, Yrd. Doç.Dr. Nil Ünlü Aycıl, Bünyamin Aydemir, Burak Akyüz, Ülkü Ayvaz, Tamer Levent, Burhan Gün, Yrd. Doç.Dr. Önder Parker, Doç.Dr. Sema Göktaş, Yrd. Doç.Dr. Erbil Göktaş ve Ersin Çakmak gibi isimler bulunmaktadır.²⁹⁵

²⁹⁵ <http://www.kocaeli.edu.tr>

2.2.6.2. Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali

Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali, tiyatro oyun yazarlığımızın gelişmesi noktasında önemli bir çalışma olarak dikkat çekmektedir. Her ne kadar Türkiye’de gerçekleştirilen bir festival olmasa da, 18–26 yaş aralığındaki genç yazarlara sunduğu fırsatlar açısından üzerinde önemle durulması gerektiği ortadadır. Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali Türkiye ayağı, Anadolu Üniversitesi Devlet Kosenkartuvarı, Sahne Sanatları Bölümü Başkanı Prof. Dr. Dr. Hasan Erkek tarafından koordine edilmektedir. Genç yazarlar, sözkonusu festivale, yazmış oldukları ancak henüz sahnelenmeye hazır olmayan oyunları ile katılabilmekte, festivalde, oyunların geliştirilmesi için tartışma programlarının yanı sıra, seminerler, workshoplarda, yönetmenlerle görüşebilmektedirler. Her katılımcı ülkenin üç genç yazar kontenjanı bulunmaktadır. Katılımcı genç yazarların yemek ve konaklama giderleri festival tarafından karşılanması da önemlidir. Festivale ilk ya da ikinci yazılımları yapılmış ancak henüz tamamlanmamış oyunlarla katılmak mümkün olabilmektedir. Festival boyunca her oyun tartışılmakta ve tamamlanmamış olanların tamamlanmasına katkı sağlanmaktadır.

Interplay’in Türkiye temsilcisi ve seçicisi olan Doç. Dr. Hasan Erkek’e gönderilen oyunlar arasından seçim yapıldıktan sonra seçilen oyunlar İngilizceye çevirilerek festivale gönderilmektedir. Bu festivale katılan genç oyun yazarlarının iyi derecede İngilizce bilmeleri ön şart olarak belirlenmiştir.

Bu festival ile genç oyun yazarlarına düzenlenen seminer ve workshoplar ile dünya ölçeğinde yapılan çalışmalardan haberdar olma imkânı verilmesinin yanı sıra, kendilerini geliştirmeleri yönünde bir şans da sunulmuştur diyebiliriz.

2.2.6.3. Yeni Metin Yeni Tiyatro

Yeşim Özsoy GÜLAN’ın kurucusu olduğu “Ve Diğer Şeyler Topluluğu” koordinatörlüğünde gerçekleştirilen “Yeni Metin Yeni Tiyatro” projesi de gençleri oyun yazmaya çağıran bir proje olması sebebi ile dikkat çekmektedir. Liseli gençlere

yönelik düzenlenen oyun yazarlığı atölyelerinde, oyun yazarı, dramaturg ve akademisyenler, lise öğrencileriyle oyun yazımı üzerine bilgi ve tecrübelerini paylaşmaktadır. 2006 yılından bu yana düzenlenen atölyede Şubat 2009 tarihinde Romanya, Finlandiya, İran, Rusya, Yunanistan ve Portekiz'den gelen, uluslararası üne sahip çağdaş oyun yazarları konuk edilmiştir. Haziran 2009'a kadar süren projede kapsamında konuk yazarların katılacağı atölye çalışmaları devam etmiştir.

Atölye çalışmaları sonucunda ortaya çıkan metinler, Haziran 2009'da okuma tiyatrosu olarak seyirciyle bulunduğu bilinmektedir. Seçilen metinlerin kitap olarak basılması da planlanmaktadır. İsteyen oyun yazarları, üzerlerinde çalıştıkları ve 10 sayfayı geçmeyen oyun metinlerini ve kişisel bilgileri ile atölye çalışmalarına katılmak üzere başvurabilmektedirler.

2.2.7 DİĞER ÇABALAR

2.2.7.1. Tiyatro Oyunu Basımı

Oyun yazarlığımızın gelişmesinde en önemli etkenlerden biri de kuşkusuz oyun metinlerinin kitap halinde basılmasıdır. Ancak bugün yayınevlerinin, satışlarının az olduğu gerekçesiyle oyun basmayı tercih etmedikleri görülmektedir. Arz talep dengesine bakıldığında, talep yaratılamayan bir ortamda yeterli oranda arzın olabileceğini söylemek de mümkün değil. Bu noktada, Devlet tiyatrolarının sahnelediği oyunları basarak bir katkı sağladığı söylene bile bunun bir çözüm olmadığı ortadadır.

Türkiye'de henüz bilinçli bir tiyatro seyircisi kitlesi oluşturulamamıştır. Bu yüzden de basılmış tiyatro oyun talep eden ve satın alan bir okur kitlesi yaratılması daha uzun zaman alacaktır. Oyunların kitap halinde basılmasının, ülkemizde tiyatro eleştirisinin gelişmesi açısından da oldukça önemli olduğu ortadadır. Metin ile sahnelenmiş oyunlar arasında karşılaştırılmalı bir değerlendirme yapmak, gerek oyun yazarlığımız, gerek ve gerekse sahne tekniğinin geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bir dönem Milli Eğitim Bakanlığı'nın da tiyatro oyunu bastığı

bilinmektedir. Tiyatro oyunlarının yanı sıra tiyatro kuram, eleştiri, inceleme kitapları da yok denecek kadar az sayıda basılması elbette çözüm bekleyen sorunlardan biri olarak değerlendirilmelidir.

Tiyatro Oyunu Basımı konusundaki çabalardan sözederken özellikle Mitos Yayınevi ve Adam Yayınlarının çabalarından söz etmek yerinde olacaktır. Özellikle Mitos Yayınlarının yıllardır yerli yazarların yazdıkları oyunların basımı konusunda sistemli bir çalışma sürdürdükleri görülmektedir. Bunun yanı sıra Yapı Kredi Yayınları, Kültür Bakanlığı Yayınları, Devlet Tiyatroları Yayınları, İş Bankası Yayınları, Galata Yayınları, Adam Yayınları, TOMEY Yayınları, Aram Yayınları gibi kuruluşlar da yerli tiyatro oyunu basarak tiyatromuza hizmet etmektedirler.²⁹⁶

Kocaeli Üniversitesi Dramatik Yazarlık Bölüm Başkanı Doç. Dr. Sema Göktaş 2005 yılında yaptığı “2000’li Yıllarda Tiyatromuz” başlıklı araştırmada, Türkiye’de 2000-2005 sürecinde kitap olarak basılan yerli oyun sayısının 133 olduğunu belirtmektedir.

Doç. Dr. Sema Göktaş basılan oyunlarla ilgili şu belirlemeleri yapmaktadır.

*Basılan oyunlardan 17’si oyun yazarlığı yarışmalarında ödül almış ve ödül alanlardan sadece 2 tanesi sahnelenmiştir ki bunlar Özen Yula’nın “**Gayrı Resmi Hurrem**” ve Aslı Öngören’in “**Yel mi Değirmen mi ?**” oyunlarıdır. Özen Yula’nın oyunu sahnelendikten sonra tekrar Tiyatro Tiyatro Dergisi’nin ismet Küntay ödülünü almıştır.*

Basılan 125 oyunun 35’i, 2000–2005 sürecinde profesyonel topluluklarca sahnelenmiş, sahnelenen oyunlardan 5 tanesine sahnelendikten sonra yazarlık ödülü verilmiştir. Bu oyunlar ; (Tek Kişilik Şehir/Behiç Ak, Bana Bir Şeyhler Oluyor/Yılmaz Erdoğan, Olağan Mucizeler/Kubilay Tunçer, Gayrı Resmi Hurrem/Özen Yula, Mem ile Zîn/Cuma Boynukara)²⁹⁷

²⁹⁶ Bkz., EK 11 , Mitos Boyut Yayın Evi Tarafından Basılan Yerli Oyunlar Listesi

²⁹⁷ Bkz., EK 15 / C GÖKTAŞ, Sema, İkibinli Yıllarda Oyun Yazarlığımız, Kocaeli, 2009

Doç Dr. Sema Göktaş 2000–2005 sürecinde basılan oyunların %28’i sahnelendiğini, %72’sinin ise sahnelenmediğini belirtmiştir. Yazarlık yarışmalarında ödül alanların %12’si sahnelenmiş, %88’i sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmasında ödül almış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı %50’dir. Basılmış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı ise %12’dir.

Göktaş, “2000’li Yıllarda Tiyatromuz” başlıklı araştırmasına göre baskı tarihlerine göre 2000 yılından günümüze kadar basılan oyunların listesi ek’te sunulmuştur. Araştırmada, basılan oyunların ortalama 1,37 yıl sonra sahnelendiği, oyunun sahnelendikten sonra basılması durumunda ise aradaki süre ortalama 2,9 yıla çıktığı belirtilmektedir. Basılan yerli oyunların 20’si özel tiyatrolar 10 tanesini ise Devlet Tiyatroları tarafından ve 4’nün de İBBŞT ve diğer şehir tiyatroları tarafından sahnelendiği belirtilmektedir. Bu manada özel tiyatroların yerli oyunlara ilgisinin ve desteğinin olduğu görülse de burada Kültür Bakanlığı’nın verdiği yardımlarda, yerli oyunları sahneleyen özel tiyatrolara öncelik vermesinin itici bir güç olduğu söylenebilir.²⁹⁸

“2000’li Yıllarda Tiyatromuz” adlı araştırmada Doç. Dr. Sema Göktaş, 2000–2005 yılında basılan 125 oyunun % 72’sinin sahnelenmeyişinin çarpıcı bir sonuç olduğunu belirtir ve bir oyunun basıldıktan 1–1,5 yıl sonra sahnelendiği bulgusunda yola çıkarak basılan oyunlar içerisinde 30–40 tanesinin hiçbir zaman sahnelenemeyeceği olasılığını ortaya koymaktadır.

2.2.7.2.İzmir’deki Tiyatro Girişimleri

Tarih süreci içerisinde, Tanzimat’tan itibaren İzmir’in, İstanbul dışındaki diğer şehirlerin aksine tiyatro adına önemli bir misyon yüklendiğini görüyoruz. Prof. Dr. Efdal Sevinçli “İzmir’de Tiyatro” adını verdiği kitabında, İzmir’de tiyatro yaşamını ayrıntılı bir şekilde işlemiştir. Bunun yanı sıra Metin And’ın **II. Meşrutiyet Döneminde Türk Tiyatrosu**, Prof. Dr.Özdemir Nutku’nun **Dar’ül Bedayi’nin Elli Yılı**, Rauf Beyru’nun **19. Yüzyılda İzmir’de Yaşam**, Bilge Umar’ın **İzmir de Yunanlıların Son Günleri** ve Vasfı Rıza Zobu’nun **O Günden Bu Güne Anılar**,

²⁹⁸ Y.a.g.e. 2009

adlı eserlerinde İzmir’de tiyatro yaşamı hakkında önemli bilgiler paylaştıklarını görüyoruz. Çınar Atay, Gökhan Akçura, Refik Ahmet Sevengil, Ömer Faruk gibi isimlerin de İzmir’de tiyatro yaşamına dair görüş ve bilgilerini çeşitli makalarında ve kitaplarında ele aldıkları bilinmektedir. Bu manada İzmir’de tiyatro yaşamı pek çok yazar, araştırmacı ve tarihçi tarafından da ilgi ile izlenmiştir diyebiliriz.²⁹⁹

Ömer Faruk Huyugüzel’in İzmir’e dair paylaştıkları arasındaki bilgi oldukça dikkat çekicidir. Bu bilgiye göre ilk tiyatro binası 1830 yılında İzmir’de inşa edilmiştir.³⁰⁰ Öte taraftan 1657 yılında Corneille’nin **Nicomede** adlı oyunun ilk olarak İzmir’de sahnelenmesi de üzerinde durulması gereken önemli bir ayrıntıdır. Bunca araştırmaya ve kitaba konu olan İzmir’in, tiyatro açısından önemi düşünüldüğünde bu manadaki ilklerin sürpriz olması beklenemez.

İzmir’in Avrupa ile yakın temas içinde olması ve etnik unsurların şehirde önemli bir nüfusa sahip olması kuşkusuz İzmir’de tiyatro faaliyetlerinin yoğun bir şekilde sürdürülmesine uygun bir ortam hazırlamıştır. Tanzimat dönemi tiyatromuzda etkin rol oynayan Osmanlı Tiyatrosu’ndan ayrılan oyuncuların İzmir’e yaptıkları turneler de İzmir’in tiyatro hayatını hareketlendiren girişimler olarak değerlendirilebilir.

1890’larda Mınakyanın öncülüğünde, Osmanlı Dram Kumpanyası’nın, Ahmet Fehim Efendi’nin ve özellikle Türklere yönelik ve Türkçe oynan oyunların katkıları ile İzmir tiyatro hayatının daha da canlandığını görüyoruz. 1889–1890 yılları arasında İzmir Belediyesi’nin İzmir’de, uygun bir yerde tiyatro binası yapmak amacıyla girişimlerde bulunması ve bu amaçla piyango düzenlenmesi de önemli bir çabadır. Belediyenin başlangıçta bu girişime destek verdiğini, ancak bu çabanın bir sonuca ulaşmadığını görüyoruz.³⁰¹

İzmir, görünürde yerleşik bir tiyatro geleneği oluşturmamadan, günümüze değin bir turne kenti olarak tiyatrocuların ilgisini çekmiş, İstanbul’a giden yolda

²⁹⁹ Bilge uMAR, **İzmir de Yunanlıların Son Günleri**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1974, 19 s.

³⁰⁰ Özlem Nemitlu, **2. Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’in İlanına Kadar İzmir’de Tiyatro Faaliyetleri**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), 2005, 236 s.

³⁰¹ Hizmet, No:515, 21 Kanun-i evvel 1307/2 Kanun-i Sani (Ocak) 1891 Tarihli İzmir Belediyesi Kanunu. Bkz. SEVİNÇLİ, Efdal, **İzmir’de Tiyatro**, İzmir Kent Kitaplığı, İzmir, 2002

yabancı toplulukların sevdikleri bir kent olmuştur. Vaspuragan Tiyatrosundan Osmanlı Tiyatrosuna uzanan süreçte, Serovpe Bengliyan topluluğunun, 1882 yılı başında Selanik'ten İzmir'e geldiğini Namık Kemal'in “**Zavallı Çocuk**” ve **Akif Bey** oyunlarını oynadığını biliyoruz.³⁰²

Bu dönemde İstanbul'dan gelip oyunlarını İzmir'de sahneleyen pek çok topluluk olduğunu biliyoruz. Bu topluluklar şu şekilde sıralanmaktadır;

Burhanettin Bey Tiyatrosu,

Milli Osmanlı Tiyatrosu,

Reşat Rıdvan ve Benliyan,

Milli Osmanlı Operet ve Dram Kumpanyası,

Manastır Milli Tiyatro Heyeti,

Osmanlı Sahne-i Adap Dram Komedi Kumpanyası

Bu dönemde Milli Osmanlı Tiyatrosu'nun İzmir'de iyi iş yaptığı ve izleyiciden büyük ilgi gördüğü bilinmektedir. İzmir'de II. Meşrutiyet döneminde varolan kimi topluluklar şöyle sıralanabilir; Osmanlı Dram Kumpanyası, Osmanlı Komedi Kumpanyası, Milli Osmanlı, Tiyatrosu, Heveskaran Kumpanyası, Sahne-i Milliye-yi Osmaniye, Milli Osmanlı, Dram Komedi ve Operet Kumpanyası, Sahne-yi Bedayi, Milli Sahne, Osmanlı Donanma Cemiyeti, Türk Tiyatrosu, İstanbul Operet Heyeti, Sahir Opereti, Burhaneddin Bey ve Kumpanyası, Yeni Sahne, Edebi Tiyatro, Şark Dram Kumpanyası, Milli Operet Heyeti, Dar'ül Bedayi-i Osmanî. İzmir'de II. Meşrutiyet döneminde kurulan tiyatro toplulukları içinde Sahne-i Osmanî Heveskaran Heyeti diğer topluluklara göre daha fazla yaşamıştır. Bu noktada Anadolu Gazetesi sahibi Haydar Rüştü'nün Sahne-i Osmanî Heveskaran Heyeti'ni himaye etmesi önemlidir. İzmir'de tiyatro yapan topluluklardan İzmirli Heveskârların “Heveskaran Kumpanyası” adı altında Kordon Palais Sinemasında “Aşk Ferdası”, 1917 yılı Şubat ayında ise da Karşıyaka Kulüp Sineması'nda “Kafkas'ta Hilal” adlı oyunları oynadığını da hatırlamak gerekmektedir.³⁰³

³⁰² Efdal Sevinçli, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991

³⁰³ Yrd. Doç. Dr. Günver Güneş, **II. Meşrutiyet Döneminde İzmir'de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı: 18, Ankara, 2005, 139 s.

Metin And 1908 yılında İzmir’de ilk tiyatro oyununun, Sahne-i Osmanî tarafından sahnelenen Namık Kemal’in **Vatan Yahut Silistre** adlı oyunu olduğunu belirtir.

Tablo 4 1909’den İtibaren İzmir’de Sahnelenen Oyunlar

YIL	Topluluk Adı	Sahnelendiği Yer	Oyun Adı	Yazar Adı
1909	Sahne-yi Osmanî Heveskaran Cemiyeti	Pate Frer sineması	Tezer	Hamid
1909	Heveskaran Heyeti	Sporting Kulüp’te	Vatan Yashut Silistre, Efendi Ava Gidiyor	Namık Kemal
1909	Heveskaran Heyeti	Sporting Kulüp’te	Akif Bey	Namık Kemal
1909	Milli Osmanlı Tiyatrosu	Sporting Kulüp’te	III. Selimya da Alemdar Mustafa Paşa, “Meşrutiyetten Evvel,	
			Kirli Çamaşır Zevcem Kaşya, Aile Saadeti	
1909	Milli Osmanlı Tiyatrosu	Sporting Kulüp’te	“Tayyazade”	
	Paradisos Tiyatrosu		Jön Türklerin Muzafferiyeti	
	Kardovili Aberisi Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı Operet Komedi	Sporting Kulüp	Leblebici Horhor Ağa	
	ve Dram Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı Operet Komedi	Sporting Kulüp	Sultan-ı Selim-i Salis	Salah Cimcoz, Celal Esat Arseven
	ve Dram Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı		Köse Yahya, Pembe Kız, Selim-i Salis’in Şahadeti, Alemdar Paşa, Dreyfus,	
			Derse Devam Edelim, Osman Gazi,	
			Leblebici Horhor	
1913	Sahne-yi Osmanî		Osmanlı’nın İstiklali	Mahmud Reşat
	Heveskaran Heyetince			
1913	Sahne-i Bedayi	Osmanlı Sineması	Edime Müdafaası Yahut Şükrü Paşa	Melekzade Fuat
	Milli Tiyatro ve Heveskaran Heyeti			

Kaynak; Güneş, 2005;155

Meşrutiyet Dönemi de tiyatro oyunları açısından İzmir’de verimli bir dönem olarak karşımıza çıkar. Örneğin Ahmet Fehim’in anılarında Büyük yazlık tiyatro olarak ifade ettiği, Kordon’daki Kukuli Açık Hava Tiyatrosunda **Kırmızı Cüzdan**, **Balmumcular** ve **Ekmekçi Kadın** adlı oyunların oynandığını görüyoruz.³⁰⁴

1909 yılı Ekim ayında Ahenk Gazetesi’ndeki ilana göre, İzmir’e gelen Milli Osmanlı Tiyatrosu’nun, siyasal-belgesel tiyatromuzun ilginç örneklerinden olan **Yıldız’da bir Vakıa**, **Meşrutiyet’den Evvel**, **Yıldız’ın Sonu**, **Yeniçeri Devrinde Bir Batakhane**, **Şair**, **Fener Bekçileri**, **Hoşkadem**, **Aile Terbiyesi** ve **İzah ve İstizah** gibi oyunları birbiri ardına oynadığı bilinmektedir.

Yine İzmir’de yazılan bazı bazı oyun metinlerinin gazetelerde yayınlandığını da görüyoruz ki bu çaba tiyatronun yaygınlaştırılması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Tablo 5 İzmir’de Bazı Gazeteler Tarafından Basılan Tiyatro Oyunları

Yıl	Yazar	Oyun Adı
	Abdülhalim Memduh	
1911	Refik Nevzat	" Abdülhamit ve Genç Bir Türk Haremağası" "Osmanlı-İtalya Trablusgarb Muharebesi yahut Osmanlı Muzafferiyeti"
1911	Mehmet Raif	"Cihad-ı Mukaddes Yahut
1911	Mehmet Sezai	Tarblusgarb'ta Osmanlı-İtalya Cengi"
1912	Mehmet Sezai	"Mithatpaşa Yahut Hük-m-i İdam"
1912	Mehmet Sırrı	"İncinmiş Bekaretler", "Gelin İntihabı"
1913	Mehmet Sırrı	"Türkkanı"
1913	Melekzade Fuat	"Edirne Müdafaası Yahut Şükrü Paşa"
1913	Mehmet Sadullah	"Köylü Mürşidi"
1913	Mahmut Reşat	"Osmanlı İstiklali"

Kaynak; Güneş, 2005;160

2. Meşrutiyet döneminde özellikle 1911–1913 yılları arasında İzmir’de on tane tiyatro oyunu basıldığı bilinmektedir. II. Meşrutiyet döneminde İzmir’de de bu

³⁰⁴ Alpman, 1977, a.g.e.,121-124

yıllarda birçok tiyatro eseri yazılıp basılmış, önemli bir kısmı da sahnelenmiştir. Oyunlar tarih sırasına göre şunlardır;

Abdülhalim Memduh- Refik Nevzat; **Abdülhamit ve Genç Bir Türk Haremağası** (1911)

Mehmet Raif; **Osmanlı-İtalya Trablusgarb Muharebesi Yahut Osmanlı Muzafferiyeti** (1911)

Mehmet Sezai; **Cihad-ı Mukaddes Yahut Trablusgarb'ta Osmanlı- İtalya Cengi**(1911), **Mithat Paşa Yahut Hük-m-i İdam**(1912)

Mehmet Sırrı; **İncinmiş Bekâretler**(1912), **Gelin İntihabı** (1912), **Türk Kanı** (1913)

Melekzade Fuat; **Edirne Müdafaası Yahut Şükrü Paşa** (1913)

Mehmet Sadullah; **Köylü Mürşidi**(1913)

Mahmut Reşat; **Osmanlı İstiklali** (1913)

Oyunları basılan yazarlardan Abdülhalim Memduh dışındakilerin hemen hepsinin İzmirli ya da İzmir'e yerleşmiş yazarlar olduğu bilinmektedir. Yukarıda saydığımız profesyonel manada tiyatro yapan bu toplulukların yanı sıra, İzmir'de gösteriler yapan amatör toplulukların bulunduğunu da biliyoruz. Özellikle 1910 yılındaki çalışmalarına devam eden ve **Leblebici Horhor, Pembe Kız, Köse Yahya** gibi oyunları sahneleyen Hacı Recep Efendi Tiyatrosu bunlardan en önemlisidir. Ayrıca 1910 yılında dönemin ünlü meddahı Sururi Efendi'nin İzmir'e gelerek Hüseyin Rahmi ve Şemsettin Sami'nin bazı hikâyelerini anlatıp, taklitlerini yaptığı bir gösteri sunduğu bilinmektedir. 1915 yılına kadar tiyatro konusunda oldukça aktif görünen İzmirli tiyatrocuların faaliyetleri, I. Dünya Savaşı'nın şiddetlendiği ve savaş koşullarının yıkıcı etkilerinin hissedildiği yıllarda, özellikle 1916 yılından itibaren gittikçe azalmaya başlamıştır.³⁰⁵

İzmir'de çeşitli tiyatro toplulukların çalışmalarının yanı sıra, İzmir Türk Ocaklarının çalışmaları da oyun yazarlığımızın gelişmesi yolundaki önemli çabalardan biri olarak hatırlanmalıdır. 1911 yılından itibaren dönemin Valisi Rahmi

³⁰⁵ Güneş, 2005, a.g.e., 161-168 s.

Bey ve İttihat Terakki yöneticilerinin, Donanma Cemiyeti, Hilal-i Ahmer, Müdafaa-ı Milliye ve Türk Ocağı gibi cemiyetlerin faaliyetlerini sürekli destekledikleri ve tiyatro gösterilerinin valilik himayesinde gerçekleşmesini sağladıkları bilinmektedir. İttihat ve Terakki'nin ileri gelenleri tiyatroyu siyasi görüşlerinin aktarılabilceği en önemli alan olarak görüyorlardı. Bu dönemde ilk olarak istibdat döneminde yasaklanmış ve geçmiş yönetimi kötüleyen oyunlar oynanmıştır. Tiyatroların bu dönemde elde edilen gelirleri çeşitli yardım derneklerine aktardıkları bilinmektedir. 1917 yılında Hilal-i Ahmer Cemiyeti'ne tiyatro gösterilerinden 918 lira aktarıldığı bilinmektedir. Yine bu dönemde Müdafaa-ı Milliye Cemiyeti'nin İzmir Şubesi valiliğin yardımları ile kurulmuş olan “Temsil-i Vekayi-i”nin, Hahişkaran Tiyatro Heyetini” himayesine aldığı görüyoruz.³⁰⁶

İzmir'deki tiyatro faaliyetlerinin yanı sıra 12 Mart 1912'de açılan Türk Ocakları faaliyetlerinden söz etmek de yerinde olacaktır. Zira kuruluş amaçları arasında “...*Türk Ocağı adıyla kulüpler açmak, dersler, konferanslar ve müsamere tertip etmek...*” gibi işlevlerden söz edilen Türk Ocakları'nın pek çok tiyatro çalışmasını desteklediğini görüyoruz.³⁰⁷

Tiyatro elbette sadece İzmir Türk Ocağının faaliyetleri ile sınırlı kalmamış, İstanbul Türk Ocağı 1913 yılında İzmir'e bir gezi düzenleyerek burada Mehmed Fuat Köprülü'nün “Türk'ün Duası” isimli şiirini İttihat ve Terakki Numune Mektebi'nde tiyatro oyunu olarak sahnelemiştir.³⁰⁸

İzmir'de 1914 Şubat, Mart ve Nisan aylarında, Hüseyin Hüsnü Bey önderliğinde ve Yine İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin himayesi altında oyunlar sahneleyen “Temsil-i Veka-yi Hahişkaran adıyla yeni bir tiyatro kurulduğunu görüyoruz. Karşıyaka ve Irgat Pazarın'daki salonlarda oynanan oyunlardan 677 kuruş elde edilmiş ve bu gelir İzmir Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'ne bırakılmıştır. Daha sonra bu topluluk da dağılmış yine İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin

³⁰⁶ Y.a.g.e., 167 s.

³⁰⁷ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Halkın Evi Chp**, Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29 , Ankara, 1950, 21-22 s.

³⁰⁸ Güneş, 2005,a.g.e., 158 s.

himayesi altında pek çok yeni topluluk kurulmuş, bu topluluklar oyunlarını sergilemeye devam etmişlerdir.

Tablo 6 Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti’nin Himayesi Altında Kurulan Tiyatro Grupları

Topluluk Adı	Yazar Adı	Oyun	Oynanış Yılı
Sahne-i Edep Osmanlı Tiyatro Kumpanyası	Aka Gündüz	Muhterem Katilini	1915-Haziran
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşa veya Heyet-i Temsiliyesi		Kafkas Kahramanları	1915
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşası	Hüseyin rahmi	Mürebbiye	1915
veya Heyet-i Temsiliyesi			
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşası veya Heyet-i Temsiliyesi	Şehit Nihat Bey ve Direktör Ali Bey	Geveze Berber	1915

Kaynak; Güneş, 2005;162

Yine Ahenk Gazetesi’nden 1916 yılı Eylül ayında İzmir’e gelen Şark Drama Kumpanyası’nın Fehime Nüzhet’in yazdığı “Adalet Yerini Buldu” yahut **Mazlum Bir Miralayın Vaziyeti** adlı oyunu ile 1917 yılında **Kahraman Türk Zabiti** veya **Kafkasya’da Rus Mezalimi** oyunları sergilediklerini öğreniyoruz.³⁰⁹

Türk ocaklarının da desteğini alan İzmir’de tiyatro yaşamının, 15 Nisan 1931’de Türk Ocaklarının kapatılması ile farklı bir yönde çalışmalarına devam ettiği, İzmir Şehir Tiyatrosu kurma çabalarının 1989 yılında Prof. Dr. Özdemir Nutku tarafından canlandırılmaya çalışıldığını ancak bugüne kadar gerekli desteğin sağlanamaması sebebiye bir sonuca ulaşamadığı bilinmektedir.

³⁰⁹ Güneş;2005,162

2.2.7.3.Geleneksel Tiyatromuzun Katkıları

Şarkı, dans, söz oyunları ve taklit geleneksel Türk tiyatrosunun en önemli öğeleri olduğu bilinmektedir.³¹⁰ Bu şekilde form bulan geleneksel tiyatromuzun, modern Türk tiyatrosu için gerçek manada bir çıkış yolu olarak görülüp görülemeyeceği sorusuna uzun yıllardır cevap aranmıştır. Geleneksel tiyatronun öğelerinden kısmen faydalanmak elbette bir yöntem olarak görülebilir ancak ulusal tiyatromuzun kurulması noktasında bir çözüm olabileceği konusu uzun süre tartışılmıştır. Zaman zaman Geleneksel tiyatromuzda ortaya çıkan çeşitli türlerden Türk Tiyatrosunun kurtuluşu anlamında yararlanıldığı bilinmektedir. Özellikle altmışlı yıllar bize özgü tiyatro kavramlarının yoğun biçimde tartışıldığı yıllar olmuştur.³¹¹ Meddah, Karagöz ve Ortaoyunu gerek öz, gerek biçim açısından Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu'nda bir kaynak ve çıkış yolu olarak görülüp değerlendirilmiştir. Özellikle İsmayil Hakkı Baltacıoğlu, geleneksel tiyatromuzun meydana oynamak, ritmik-müzikal olmak, diyalog yapısı, sürrealist olmak, irticalen oynamak gibi kalıcı özelliklerinden faydalanılması gerektiğinin altını çizmiştir.

Bunun yanı sıra Tanzimat döneminde de Todor Kasap'ın Batı taklitçiliğine karşı çıkarak, tiyatronun ancak kendi ülkemiz gerçekleri içinde yoğrulabileceğine vurgu yaptığını görüyoruz.³¹²

Cenap Şehabettin, halkı tiyatroya alıştırmak için sosyolojik bir tavırla halk hikâyelerinin güncel konular eklenerek yeniden gündeme getirilmesi gerektiğine vurgu yaparken, Güllü Agop'un, yazarları halkı tiyatroya çekmek için halkın yakından tanıdığı Leylâ ile Mecnun, Arzu ile Kanber, Tahir ile Zühre, Tayyazade ve Binbirdirek gibi hikâyeleri işleyen oyunlar yazmaya yönelttiğini biliyoruz.³¹³

Avrupa tiyatrosu karşısında Türk tiyatrosunu güçlendirmek adına, Avrupa

³¹⁰ And, a.g.e.,1992-199;41 s.

³¹¹ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Ortaoyunu**, Ülkü Dergisi, C: 2,1942, 11-14 s.

³¹² Çalışlar, 1995,a.g.e., 359 s.

³¹³ Ayşe Ulusoy Tunçel, **Türk Edebiyatında'Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 55 s.

Tiyatrosu ile geleneksel Türk tiyatrosunun sentezinin yapılarak Ortaoyununun, Tulûat Tiyatrosu adı ile sahneye çıkarıldığı bilinmektedir. İlk kez 1875 yılında Pişekâr Küçük İsmail Efendi, Agâh Efendi, Kavuklu Hamdi Efendi ve Büyük İsmail Efendi tarafından örnekleri verilen Tuluat tiyatrosu geleneksel tiyatro estetiğinden oldukça faydalanmıştır.³¹⁴ Geleneksel tiyatromuzun müzik, dans, eylem ve sözün bir arada kullanılması gibi bazı temel özellikleri, söz kalıplarının, kurmaca deyişlerin kullanılması, dil mantığının bozulması gibi kimi özellikler, geleneksel tiyatromuzun çağdaş tiyatro ile buluşan özellikleri olarak da değerlendirilmiştir.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğluna göre geleneksel tiyatromuzdaki estetik anlayış ve felsefe, Avrupa tiyatrosundan daha ileridir. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Tanzimat'tan Cumhuriyet'e uzanan süreçte, Batılılaşmayı, yalnızca taklit etme olarak algılayan zihniyete karşı mücadele etmiş ve yaşadığı dönemlerin kültürel-sanatsal zenginliklerinden yola çıkarak ulusal tiyatroyu oluşturulması konusunda bir tez ortaya atmıştır. 1940'lı yıllarda, kukla, karagöz ve Ortaoyununun yola çıkarak ortaya koyduğu bu "Öz Tiyatro" tezinden hareketle, Karagöz, Kukla ve Ortaoyunun modernleştirildiği oyunlar yazmıştır. Kütahya, Afyon, Akşehir, İstanbul, Sarıyer Halkevlerinde bu çalışmalarını sahnelendiği ve büyük beğeni topladığı bilinmektedir. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun, ulusal tiyatronun batı aktarmacılığı yerine, karagöz, kukla, ortaoyunu, köy seyirlik oyunları, tuluat tiyatroları gibi geleneksel türlere ve kaynaklara dayanması konusundaki görüşlerinin bir benzerini de Ceyhun Atuh Kansu'da görmekteyiz. Kansu, Halk Tiyatrosu'nun köylü tiyatrosuyla özdeşleştirilmesini ve tiyatronun halka indirilmesi gerektiğini savunmuş, bununla yetinmemiş, konservatuarda ve köy enstitülerinde halk tiyatrosu bölümleri açılması gerekliliğini savunmuştur.³¹⁵

1960'lı yıllarda Ankara Deneme Sahnesi'nin deneysel çalışmalarıyla başlayan süreçte, Türk Tiyatrosu'nun kültürel kimliğini çağdaş tiyatroda değerlendirme yolunda yeni arayışlar başladığı görülmektedir.³¹⁶

³¹⁴ Prof. Dr. Erman Artun, **Tarihsel Süreçte Değişen Geleneksel Tiyatromuz**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2009

³¹⁵ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982, 149 s.

³¹⁶ **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 56 s.

Ankara Deneme Sahnesi'nin çalışmaları ile geleneksel oyun yapısından ve sahne tekniklerinden yararlanılarak kurgulanmış oyunların seyircinin ilgisini çekmeye başladığını ancak belli bir estetik anlatım, belirli bir form (üslub) ortaya konulamadığını görüyoruz. Geleneksel Türk Tiyatrosu, Türkiye'de oyun yazarlığının gelişmesi yönünde hala önemli bir kaynak olarak görülmekte ve bu konudaki çaba ve çalışma ve araştırmalar sürmektedir. Aşağıda ortaoyunu Karagöz Meddah gibi Geleneksel türlerden kişi ve olay dizisi alınarak yapılan kimi denemeler sıralanmıştır.

Oktay Rıfat; **Oyun İçinde Oyun**

Sadık Şendil; **Kanlı Nigar ve Yedi Kocalı Hürmüz**

Mehmet Akan; **Hamhum Şaralop**

Mehmet Keskinoglu; **Hamdi**

Vedat Nedim Tör; **Aşağıda Yukarıda**

Rıfat Ilgaz ; **Çatal Matal Oyunu**

Halit Fahri Ozansoy; **Bir Dolaptır Dönüyor**

Haldun Taner; **Keşanlı Ali Destanı, Eşeğin Gölgesi, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım**

Sermet Çağan; **Ayak Bacak Fabrikası**

Oktay Arayıcı; **Rumuz Goncagül, Bir Ölünün Toplumsal Anatomisi**

Turgut Özakman; **Sarıpınar 1914, Fehim Paşa Konağı, Resimli Osmanlı Tarihi**

Aziz Nesin; **Düdükcülerle Fırçaçıların Savaşı**

Yaşar Kemaş; **Yer Demir Gök Bakır**

Chit Atay; **Kırlangıçlar**

317

Türk tiyatrosunda oyun yazarlığının geliştirilmesi yolunda dünyaya Batılı gözle bakan, ama doğulu özellikleriyle biçimlenmiş bir tiyatro üslubu bir çıkış yolu olarak görülebileceği söylenebilir. Geleneksel tiyatromuzdaki politik eleştiri, hiciv, taşlama, yergi, açık biçim yabancılaştırma, sürrealizm, grotesk saçma, anti illüzyonist gibi biçemlerin oyun yazarlarına zengin bir kaynak sunacağı vurgulanmalıdır. Önemli olan bu öğeleri bereketli bir düşünce atmosferinde, çağdaş,

³¹⁷ And, 1983,a.g.e., 479 s.

evrensel bir anlatım ile harmanlayabilmektir. Çağdaş Türk tiyatrosundaki arayış ve çabaların temelinde, geleneksel tiyatromuzun biçimsel zenginlikleriyle, Batı tiyatrosunun teknik yaklaşımlarını buluşturma özlemi yattığını söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar geçen süreçte ne yazık ki, aydın ve yazarlarımızın Batı tiyatrosunu tercih etmeleri sonucu geleneksel tiyatromuzun kaynaklarının bir kısmının yazıya geçirilmeden unutulup gittiği görülmektedir.

Ahmet Hamdi Tanpınar, yeniliğin, hem eskiyi olumsuzlayıp hem de içinde eriterek, diyalektik bir süreçle gerçekleşebileceğine vurgu yaptığı düşüncelerinin burada hatırlamak yerinde olacaktır. Tanpınar,

*"Fakat sıçrayabilmek, ufuk değiştirmek için dahi bir yere basmak lâzım. Bu hüviyeti her millet mazisinden alıyor."*³¹⁸ diyerek geçmişten gelen değerler ile yeniye inşa etmenin yollarına vurgu yapmaktadır. Bu konu, tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimine yönelik hala tartışılan bir konu olarak güncelliğini korumaktadır.

Tanpınar'a göre, Doğu düşüncesi, insana derinlemesine tasarruf edemeyen, zaman ve mekândan sıyrılan, ayrıntıya ve somuta inemeyen anlatılar ortaya koymakla yetinmiş, Batı ise somuta inen, ayrıntıya önem veren, tek tek varlıkların üzerinde duran, kişinin bilincinde ve içebakış yönetiminde kaynağını bulan anlatı türlerini yaratmıştır. Tanpınar, Doğunun insana derinlemesine tasarruf edemeyen, kendisini toplumdan koparamayan anlatılar ortaya koymasının nedenleri, Doğu kültüründe aranmıştır.³¹⁹ Ancak yine de Doğu'nun "Duygusallığının" özellikle insanı anlama ve ulaşma, dolayısıyla evrenseli yakalama noktasında bizlere tiyatro oyun yazarlığımız açısından önemli bir kaynak olabileceği düşünülebilir.

Elbette, bir gelenekten beslenmeyen tiyatro anlayışının, köklü, temelli ve uzun soluklu olması beklenemez. Gelenekten beslenmek gereklidir ancak öte taraftan özgün olmayan hiçbirşey de hatırlanmayacaktır. Geçmiş, bugün ve geleceği "Şimdi" de buluşturabilmek, yukarıda sayılan bütün tiyatro elemanlarını bir arada, gerektiği

³¹⁸ Yeni Dergi, Sayı:106 1972,18 s.

³¹⁹ Beşir Ayvazoğlu, **İslam Estetiği ve İslam**, Çağ Yayınları, İstanbul, 1989, 60 s.

gibi kullanılabilmek, kuşkusuz günümüzde sahne denilen platformda bir mucize yaratabilmek ile eş anlamlıdır.

2.2.7.4.Oyun Yazarı-Yönetmen İşbirliği

Tiyatroyu hem metin ve sahne olarak tek bir potada eritecek bir anlayışa ihtiyaç olduğu ortadadır. Oyun metni ve sahne hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip tiyatro adamları elbette Türk tiyatrosuna ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın gelişimine büyük bir ivme katacaktır. Bu noktada uyarlama yoluyla metin oluşturan Ali Taygun, Ergin Orbey ve Kerim Avşar gibi kimi yönetmenlerle, tiyatro adamlığını yazdıkları önemli oyunlarla bir arada götüren Başar Sabuncu, Vasıf Öngören, Ferhan Şensoy ve Yılmaz Onay gibi isimleri saymak yerinde olacaktır.³²⁰

Tiyatro tarihimiz içerisinde hem yönetmen hem de yazar olarak tiyatroya hizmet eden **Üç Derste Aşk, Kâtip Çıkmazı, Eski Fotoğraflar, Maviydi Bisikletim, Gül Satardı Melek Hanım, Karacaoğlan** gibi oyunların yazarı Dinçer Sümer'i hatırlamak yerinde olacaktır.

Özdemir Nutku, “Tiyatro Yönetmeninin Çalışması” adlı kitabında, çağdaş incelemecilerin tiyatro tarihini, sahneye oyun koyma sanatı olarak değerlendirdiğini belirtirken, tiyatro yönetmenini tiyatroya yol gösteren en önemli bir güç olarak gördüğünü vurgulamaktadır. Özdemir Nutku’ya göre çağdaş tiyatro, varlığını ve gelişimini yazar başta olmak üzere tiyatronun bütün öğelerini denetleyen, onlara ne yapacaklarını gösteren büyük tiyatro yönetmenlerinin çalışmalarına borçludur. Özdemir Nutku’ya göre yönetmen birleştirici, bütünleyici estetik gücün temsilcisidir. Bir ülkenin, tiyatrosunu yenilemesi ve geliştirmesi için yönetmen önemli bir işleve sahiptir. Bu açıdan yönetmen bir yazar kadar yaratıcı olmak zorundadır ve bu değerlendirmelerin ışığında yönetmenin oyun yazarı ile işbirliği kaçınılmaz bir şekilde olarak ortaya çıkmaktadır. Yönetmen ikinci bir yazar olarak bir yapıtı yeniden düzenleyebilir, eklemeler ve budamalar yaparak o yapıtı içinde yaşanan gerçeklere en yakın biçime getirir.³²¹

³²⁰ Metin And, **Tanzimattan 1908’e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992, 98 s.

³²¹ Özdemir Nutku, **Tiyatro Yönetmeninin Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 55 s.

2.2.7.5.Tiyatro Eleştirisi

Türkiye’de ilk tiyatro eleştirisinin 1800’lü yıllara kadar uzandığı bilinmektedir. Cumhuriyet’ten önce ilk tiyatro eleştirisinin 1871 yılında Todor Kasap Efendi’nin çıkarttığı **Diyojen Gazetesi’nde** yapıldığını görüyoruz. Todor Kasap Güllü Agop’un Osmanlı Dram Kumpanyasına yönelik eleştirilerinde Türk Tiyatrosu’nun yüzünü körü körüne batıya değil kendi geleneksel türlerine çevirmesi gerektiğini savunur. Yine 1840’larda **Ceride-i Havadis Gazetesi’nde** zaman zaman seyirci eğitime amaçlı yazılar yazılmıştır.1870’lerin sonlarında ise Ahmet Vefik Paşa’nın Bursa’da çıkan **Hüdavendigâr Gazetesi’nde** halka, tiyatro izleme adabı konusunda yazılar yazdığı bilinmektedir. Namık Kemal’in 1872’de Hadika Gazetesi’nde çıkan tiyatro sanatı üstüne iki yazısı tiyatro eleştirisi açısından önemli yazılardır ve bu yazılarda ‘Tiyatro nedir?’ sorusuna yanıt aranır.³²²

1908’den sonra tiyatro yaşamının hareketlenmesiyle birlikte tiyatro eleştirisinde bir canlılık görülür. Birinci dünya savaşını izleyen yıllarda Reşat Nuri Güntekin, Muhsin Ertuğrul, Nurullah Ataç, Selami İzzet Sedes, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Halit Ziya Uşaklıgil gibi isimlerin tiyatromuza yönelik genel sorunlar ve telif, adepte, çeviri oyunlar üstüne eleştiri yazıları yazdıklarını görüyoruz.

Elbette eleştirmenlik bir uzmanlık alanı olduğunu söyleyebiliriz. Bu noktada Namık Kemal’in eleştiriye yeni bir tür olarak değerlendirdiği görüşlerini hatırlamak yerinde olacaktır.³²³ Telif, adapte, çeviri gibi konuların, eleştiri konuları arasında yerini alması, eleştiri kavramının artık daha sağlam bir temele oturmaya başladığının ve tiyatro eleştirisinin de ayrı bir meslek dalı olduğu olarak görüldüğünün ve en az oyun yazarlığı kadar bir eğitime gerek duyulduğunun bir göstergesidir kuşkusuz.

³²² Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,35 s.

³²³ Çıkla, 2003,a.g.e., 561 s.

İlk sayısı 1918’de çıkan **Temaşa Dergisi**’nde de tiyatro konusundaki temel konuların tartışılmaya devam ettiğini görüyoruz.1940’lı yıllarda ise tiyatro eleştirisinde Nusret Safa Coşkun, Selim Nüzhet, TunçYalman, Fikret Adil, Vecdi Bürün, Süni Mümtez, Burhan Arpad gibi birtakım isimlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Tiyatro eleştirisi 1940’lı yıllardan 1960’lı yıllara doğru telif, adapte, çeviri gibi kuramsal konulardan yine tiyatronun işlevi üzerine tartışmalara kaymıştır.

Selim Nüzhet Gerçek 5 Aralık 1944 tarihli Akşam Gazetesi’nde “Türk tiyatrosunun gelişmesinin tek yolunun yabancı eserlerin taklidi ile değil, telif eserlerin yazılması ile mümkün olacağına dikkat çekmektedir.³²⁴

Cumhuriyetin ilk yıllarında 1950’lerden 1960’lara uzanan süreçte, eleştirilerin tiyatro sanatının işlevi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Tiyatro eleştirisi alanında, Mufit Ratip ve Kemal Emin Bara’nın yanı sıra İbrahim Nemci Dilmen, Nurullah Ataç, Selami İzzet Sedes, Refik Ahmet Sevengil, Fikret Adil gibi adlara rastlanmaktadır. Daha sonra tiyatro eleştirisinin süreklilik kazandığını ve eleştiri alanına Hasan Ali Ediz İbrahim Hoyi, Sabri Esat Siyavuşgil, Celalettin Ezine Lütfi Ay Burhan Arpad gibi isimlerin katıldığını görüyoruz.³²⁵

Tiyatro eleştirisinin, 1960’lardan sonra toplumsal ve düşünsel gelişmelere bağlı olarak önem kazanmaya başladığı, gazete ve dergilerde yayınlanan tiyatro eleştirilerinden anlaşılmaktadır. Bu dönemde metin çözümlemesine yönelik eleştirilerin yapıldığını, metinlerin en ince detayına kadar incelendiğini görüyoruz. Bu dönemde gazetelerde yer alan haberlerde Türk tiyatrosunun gelişmesi için yerli yapıtlara gerek duyulduğu ancak Edebi Heyetlerin yerli yazarları kösteklediği görüşlerine vurgu yapıldığı tespit edilmektedir. Yıllar boyunca “Ulusal tiyatromuz nasıl olmalıdır?” sorusunun tiyatro eleştiri ve yorumlamaları arasında yer bulduğunu, Ulusal tiyatronun nasıl olması gerektiği konusunda farklı görüşler ortaya çıktığı görülmektedir.

³²⁴ Sevgi Gözütok, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Akşam Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1990, 25 S.

³²⁵ Çalışlar, 1995, a.g.e., 633 s.

Tanzimat döneminde tiyatro eleştirisinin Şinasi Namık Kemal gibi aydınların, halkı bilinçlendirme çabaları içerisinde yer aldığını görüyoruz. Cumhuriyet ile birlikte tiyatro eleştirisinin daha çok bir tanıtım yazısı şeklinde forme edildiği ve bu yazıların tiyatro eleştirmeni olmadığı için edebiyat adamlarınca yazıldığı bilinmektedir. 1930-1940'lı yıllarda ise eleştirilerin, nitelikli eleştirinin nasıl olması gerektiği noktasında şekillendiğini tespit ediyoruz. 1940–1960 döneminde tiyatronun evrensel niteliği üzerinde daha fazla durulmaya başlanmış, eleştirilerin çoğu, çağdaş bir tiyatro yaratılması noktasında yoğunlaşmıştır. Bu anlamda bu dönemlerin en önemli ismi Adnan Benk'i ve uzun yıllar çıkardığı **Eleştiri Dergisi**'ni hatırlamak yerinde olacaktır.³²⁶

1960-70'ler tiyatro eleştirisi en parlak dönemini yaşar. Bu duruma 61 anayasasının yarattığı demokratik ve özgürlükçü ortamın imkân verdiği de söylenebilir. 1980 lerden başlayarak günümüze uzanan çizgide tiyatro eleştirisinin darbeler, baskıcı eğilimler, büyüyen ekonomik dengesizlikler sebebiyle eski coşkuyu taşımadığı görülecektir.

Ülkemizde tiyatro eleştirileri ve eleştirmenlerinin kurduğu Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (TEB) belki de Cumhuriyet döneminden bu yana karşımıza çıkan ve tiyatro eleştirisi anlamında sistematik çalışmaların sürdürüldüğü tek birlik olarak dikkat çekmektedir.³²⁷

1990 yılında otuz beş üyeye resmen kurulan Tiyatro Eleştirmenleri Birliği'nin, tiyatro alanında eleştiri disiplininin yurdumuzda gelişmesi, yurtdışında kullanılan yöntem ve teknikleri ülkemize tanıtarak ve sahne faaliyetlerimizi yurt içinde ve dışında tanıtılması konusunda çalışmalarına devam ettiğini görüyoruz. Tiyatro Eleştirmenleri Birliği aynı zamanda Uluslararası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği'nin de bir parçası olduğu ve uluslararası yönetim kadrolarında da sorumluluk üstlendiği bilinmektedir.

³²⁶ Nuri Aksu, **Adnan Benk ve Türkiye'de Modern Edebiyat Eleştirisi**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Eylül 2003

³²⁷ <http://www.teb-bir.org>

Ülkemizde tiyatro eleştirisi alanında çok sistematik çalışmalar göremesek dahi Metin And, Özdemir Nutku, Hayati Asilyazıcı, Sevgi Sanlı, Günay Akarsu, Şevket Ataseven, Atilla Sav, Zeynep Oral, T.Özçelik, Esen Çamurdan, Yaşar İlksavaş, Zehra İpşiroğlu, Ayşegül Yüksel, Dikmen Gürün, Seçkin Selvi gibi isimlerin tiyatro eleştirisi ve kuramları konusunda tiyatromuza büyük katkılar sağladıkları bilinmektedir.

2.2.7.6.Çeviri

Ülkemizde yerli oyun yazarlarının ve yerli oyunların teşviki ve yaygınlaşmasının yanında bir başka adım atılması daha gerekmektedir. Bu da oyun çevirileri ile dünyaya açılmak, dünya ölçeğinde bir Türk Tiyatrosu seyircisi yaratmak. Bu sebeple Türk tiyatro oyunlarının evrenselliği yakalayıp yakalayamadığı ya da yakalayıp yakalayamayacağı konusu da tartışılması gereken bir diğer önem unsur olduğu söylenebilir. Ayrıca dünyaya açılacak kalitede yazılmış oyunlarımız için de çeviri sorunları ortaya çıkmaktadır ki bunu da bir başka başlık altında incelemek yerinde olacaktır. Metin And'ın dediği gibi “...her şeyden önce Türk yazarlarını eserlerinin iyi çevirilerinin yapılması sonra bu çevirilerin örgütler eliyle dünya sahnelerine sunulması gerekmektedir.”³²⁸

Türk tiyatro yazarlarımızın eserlerinin iyi çevirilerinin yapılması, oyunlarımızın gerçek değerinin anlaşılması için en gerekli yollardan biri olarak karşımızda durmaktadır. Ancak ne yazık ki bugüne kadar bu konuda çok yönlü bir çalışma yapılamamış, oyunlarımız geniş manada dünya sahnelerinde değerlendirilme şansı bulamamıştır. Selahattin Batu'nun **Güzel Helenası**'nın 1959'da Bregenz Şenliğinde oynanması ve Burgthetare'nin repertuvarına kabul edilmesi o dönem için oldukça olumlu bir gelişmedir. Haldun Taner'in **Keşanlı Ali Destanı** adlı oyunun Avrupa'nın çeşitli sahnelerinde oynandığı da bilinmektedir. Ancak bunlar ulusal tiyatromuzun dünya ölçeğinde tanıtılması noktasında yeterli çalışmalar olarak görülmemektedir. Daha sistematik ve örgütlü bir çalışmanın gerekliliği ortadadır.

³²⁸ And, 1992, a.g.e., 194 s.

Türk kültür, sanat ve edebiyatının yurtdışında tanıtılmasında bugüne kadar önemli eksiklikler olduğu ortadadır. Bu eksikliğin giderilebilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde çeviri ve yayım destek projesi çalışmaları başlatıldığı ve 14 Şubat 2005 tarihinde yürürlüğe giren yönergeyle TEDA Projesi'nin hayata geçirildiği bilinmektedir.³²⁹

Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatı ile ilgili eserlerin Türkçe dışındaki dillerde yayımlanmasına destek projesi olan TEDA, Türk kültür, sanat ve edebiyatının klasik ve çağdaş eserlerinin ilgili ülkelerin tanınmış yayınevlerince Türkçe dışındaki dillere çevrilmesi, o ülke veya ülkelerde yayınlanması, tanıtılması ve pazarlanması esasına dayanmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile başlatılan TEDA'nın kuruluş yönergesi madde 1'de amacı, *Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığınca Türk kültür, sanat ve edebiyatının dışa açılması çalışmaları kapsamında Türkçe'nin yazı dili birikimini dünyaya tanıtmayı sağlamak için uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve dernek gibi, Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserleri yayımlayan tüzel kişiliklere projeler kapsamında karşılıksız destekte bulunmak.*³³⁰ Şeklinde açıklanmaktadır.

Projenin esası; Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen Yönerge ve Başvuru formu çerçevesinde, yayınlanacak olan eserlere çeviri veya baskı veya tanıtım desteği sağlanmasıdır. TEDA Projesinin hedefi; Türk kültür, sanat ve edebiyatını yurt dışında entelektüel hedef kitle ile buluşturarak Türk kültür, sanat ve edebiyatının kaynaklarına yönlendirmektir.

TEDA Projesi kapsamında 2005, 2006 ve 2007 yıllarında yayımlanan eserler şu şekilde sıralanmaktadır.

³²⁹ <http://www.tedaproject.com>

1-Çağdaş Türk Oyunları Seçkisi/Tuncer Cücenoglu, Civan Canova, Behiç Ak, Özen Yula

Çevirmen: Hüseyin Mevsim

Ülke: Bulgaristan

Yayıncı: Balkani 93 Ltd.

Yıl: 2007

Bu derleme seçki, Tuncer Cücenoglu'nun **Çığ**, Civan Canova'nın **Erkekler Tuvaleti**, Behiç Ak'ın **Fay Hattı**, Özen Yula'nın **Gayri Resmi Hürrem** adlı eserlerini içermektedir. Bulgaristan'da ilk kez bu nitelikte çağdaş Türk oyun seçkisi yayınlanmıştır.

2-Özgürlük Yarışı / Hasan Erkek

Çevirmen: Zehra Gümüş

Ülke: Almanya

Yayınevi: Frieling&Huffmann GmbH

Yıl: 2007

Hasan Erkek'in, yayımlanmış 11. kitabı olan Özgürlük Yarışı, ülkemizden bir yazarın yurtdışında yayımlanmış ilk çocuk oyunu olma özelliği de taşımaktadır.

3-Eşik (Rusça)/Hasan Erkek

Çevirmen: Makbule Muharremova

Ülke: Azerbaycan

Yayıncı: Mütercim Tercüme Merkezi

Yıl: 2007

4-Çığ-Çıkmaz Sokak/Tuncer Cücenoglu

Çevirmen: Murat Aykaç Erginöz-Valérie Gay-Aksoy

Ülke: Fransa

Yayıncı: L'espace D'un Instant

Yıl: 2008

İlk kez Abdi İpekçi Ödülü'nü daha sonra da Avni Dilligil En Başarılı Yazar ve Hollanda İnsan Hakları Ödülü'nü kazanan **Çıkmaz Sokak** ise, hemen hemen

bütün Dünya dillerine çevrilmiş, başta Amerika, Almanya ve Yunanistan olmak üzere birçok ülkede sahnelenmiş ya da repertuarlara girmeyi başarmış bir oyundur. Bugünlerde Yunanistan'da Selanik Devlet Tiyatrosu, Güney Kıbrıs Devlet Tiyatrosu ile Bulgaristan ve Romanya'da da repertuarlara alınmıştır. TEDA Yönergesi ek'te sunulmuştur.³³¹

2.2.7.7. Radyo Tiyatrosu

Türkiye'de radyo yayınlarının ilk kez 1927 yılında başladığı, TRT Kurumu'nun Anayasa'nın 121. maddesine dayanılarak hazırlanan 24.12.1963'te kabul edilen ve 1.5.1964'de yürürlüğe giren 359 sayılı TRT yasası ile kurulduğu bilinmektedir. TRT'nin yayın esasları arasında, insan haklarına dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal cumhuriyete, Türk Devleti'nin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne bağlılığı güçlendirmek; Atatürk devrimlerinin, Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesini öngören dünya görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek gibi temel esaslar olduğunu görüyoruz. Radyo tiyatrosu seçimi konusunda belirlenen ilkeler arasında ise, seçilecek oyunların, kişi ya da toplumun değerlerini yansıtması, çağdaş tiyatronun verilerinin benimsetilmesi, kültür, düşünce, eğitim, sanat ve gözlem unsurlarından hiç değilse birinin bulunmasına önem verilmesi gibi temel kavramlara yerverilmesi dikkat çekicidir. Bununla birlikte, Türk hikâyesi, Türk romanı ve Türk folkloruna yer verilmesi, hedef aldığı dinleyici kitlelerinin hayat anlayışı ve yaşama şekline aykırı düşmeyecek yerli ve yabancı oyunların yayınlanması konusunda seçici davranılması gerektiği konularına vurgu yapılmasının, radyo tiyatrolarına yüklenen misyonun anlaşılması açısından önemi olduğu ortadadır. Temel esaslar arasında yeralan, oyun ve edebiyat türlerine giren eserlerimizin değerlendirilerek, ulusal kültürümüzün oluşmasına yardımcı olmak konusu ise üzerinde önemle durulan temel esaslar olarak dikkat çekmektedir.³³²

³³¹ Bkz., EK 12, TEDA Projesi Yönergesi

³³² Nurhan Karadağ, **Radyo Tiyatrosu Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 165 s.

Tablo 7 1963-1975 Yılları arası TRT’de Yayınlanan Yerli ve Yabancı Yayın Adetleri

		Yerli	Yabancı	Toplam
Ankara Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	122	198	320
	Arkası yarın	24	137	161
	Çocuk Bahçesi	8	95	103
İstanbul Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	123	201	324
	Arkası yarın	61	58	119
İzmir Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	10	29	39

Kaynak; Karadağ; 1976

Verilen sayılara göre 1975 yılı itibari ile radyo tiyatrosu olarak 255, arkası yarın 85 ve çocuk bahçesi olarak 8 adet yerli oyunun yayınlandığı bilinmektedir. Yabancı eserlerden uyarlamalar ise radyo tiyatrosu olarak 428, arkası yarın 195 ve çocuk bahçesi olarak 95 oyun olarak tespit edilmektedir. TRT Kurumunun çıkardığı **Yayıncılık Dergisi**’nin 1. Sayısında Dr. Haluk Şahin radyo yayıncılığı konusunda, dinleyici umduğunu değil, bulduğunu dinler" görüşüyle hareket edilmesini bırakın bilimsel izleyici araştırmaları yapılmasını, gelen mektupların bile sistematik bir biçimde değerlendirilmemesini eleştirmektedir. TRT'nin özerklik döneminde bu alanda tek tük bazı girişimlerin olduğunu ancak izleyici araştırmalarının ancak 1974 yılında başlayabildiğini belirtmektedir. Dinleyici profili, yöneliş ve eleştirilerinin değerlendirilmesi, yazılacak radyo oyunlarının daha geniş bir kitleye ve istenen şekilde ulaştırılabilemsi açısından da büyük önem taşımaktadır.³³³

1973 Nisan ayında Ankara ili Belediye sınırları içinde bin kişiye mülakat yöntemi ile yapılan ankette ankete katılanların % 80' inin hergün radyo dinlediği ve bu kişilerin % 72 sinin radyo oyunlarını dinlediği belirtilmektedir. Bu dinleyicilerin

³³³Y.a.g.e., 167 s.

% 23'ünün radyo oyunlarını neden dinliyorsunuz sorusuna "eğlendirdiği için", %20'sinin ise "eğittiği ve eğlendirdiği için" "yanıtını verdikleri görülmektedir. Radyo oyunlarında hangi tür oyunlara yer verilmelidir sorusuna %66 gibi bir oranda "Gerçek hayat", % 21 gibi bir oranla da "Güldürücü – eğlendirici" konulara yerverilmelidir dediğini görüyoruz. Facialı – Trajedi ve Hayali oyunlara yerverilmeli diyen kesimin %4 gibi bir oranda kaldıkları görülmektedir. Tarihi ve toplumsal konular, Köy Hayatı konuları en çok dinlenmek istenen konuların başında gelmektedir. Bugün Türkiye'de ortalama kaç kişinin radyo tiyatrosunu dinlediği, bu kişilerin kültür ve ekonomik yapıları gibi konular hakkında yeterince araştırılma yapılmadığı görülmektedir. Radyo oyun yazarlığı konusunda bir diğer önemli konuda kuşkusuz eğitim konusudur. Turgut Özakman, 1969 yılında basılan "Radyo Notları"nda Radyo oyunu yazarı, yönetmeni, oyuncusu ve efektçisinin tüm ses ve söz etmenlerini ayrıntılarına kadar bilmesi, değerlendirmesi ve uygulayabilmesi gereğine dikkat çektiğini, bu kadar etkin bir olay için de yazarından, yönetmenine, oyuncusundan dramaturg, prodöktör ve efektör üne kadar her birimin eğitiminin gerekliliğine vurgu yaptığını görmekteyiz. Özakman, Basın Yayın Yüksek Okulu, genel çizgileri içinde radyocu ya da söz programcısı hazırlanmaya çalışılmasını eleştirmekte, radyo konusunda çalışan kişilerin kişilerin genelde işi içinde eğitilebilmesini eleştirmektedir.³³⁴

2.2.7.YARIŞMALAR

Türkiye'de Oyun Yazarlığının gelişimine yönelik girişimler arasında çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen tiyatro oyunu yazım yarışmalarının önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Bununla birlikte farklı kurum, sektör ve firmalar tarafından gerçekleştirilen bu yarışmaların ne yazık ki sistematik bir hale gelemediği görülmektedir.

Doç. Dr. Sema Göktaş'ın **2000'li Yıllarda Tiyatromuz** adlı araştırmasında ortaya çıkan sonuç oldukça çarpıcıdır. Bu araştırmaya göre yazarlık yarışmalarında ödül alıp sahnelenmeyen oyunların oranı %88 gibi yüksek bir orandır. Bu tür yarışmaların, tiyatro yazarlığımızın gelişmesine yönelik önemli bir çaba olduğu,

³³⁴ Y.a.g.e., 172 s.

ancak bu çabaların ödül alan oyunların sahnelenmesi noktasında yetersiz kaldığı görülmektedir.

Aşağıda tiyatro oyun yazarlığı alanında düzenlenen bazı yarışmalar ile ilgili bilgiler verilmiştir. Ayrıca Ek'te bazı yarışma şartname örnekleri sunulmuştur.³³⁵

Oyun Yazarlığı Yarışmaları;

1. Türk Ocakları Yazma Yarışması (1912)
2. CHP Cumhuriyet'in 10. Yılı Oyun Yarışması (1933)
3. Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu Yarışması (1941)
4. CHP Sanat Mükâfatı Ödülleri (1938–1948)
5. İnönü Sanat Armağanları (1946-1950)
6. İstanbul Şehir Tiyatrosu İstanbul'un Fethinin 500. Yıldönümü Oyun Yarışması (1952)
7. Türk Dil Kurumu Oyun Yarışması (1955-1980)
8. Sinema Tiyatro Dergisi Ödülü (1959)
9. Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması (1972-1974)
10. Dünder Taşer Tiyatro Oyunu Yarışması (1974)
11. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması (1982)
12. Uluslar arası Endüstri ve Ticaret Bankası Tiyatro Oyun Yarışması (1984)
13. T.B.M.M. Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması (1985)
14. Salihli Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (1986)
15. İş Bankası Tiyatro Büyük Ödülü (1988)
16. Çankaya Belediyesi-TOBAV 3. Çocuk Oyunu Yazım Yarışması (1989)
17. TOBAV Çankaya Belediyesi Çocuk ve Gençlik Oyunu Yazma Yarışması (1991)
18. Üsküdar Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (1992)
19. Bakırköy Belediyesi Yunus Emre Özgün Ve Uyarlama Oyun Yazma Yarışması (1995)
20. Hasan Ali Yücel Ödülü (1998)

³³⁵ Bkz., EK 13, Oyun Yazarlığı Yarışma Şartnameleri

21. Atatürk Üniversitesi Kısa Oyun Yazma Yarışması (1999)
22. Kadıköy Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (2000)
23. Adana Tiyatro Dergisi Oyunu Yazım Yarışması (2001)
24. Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği "Kadın Oyunları ve Öykü Yarışması (2002)
25. Tiyatro Oyuncuları Meslek Birliği (TOMEB) “Türkiye Ütopyası” Oyun Yazma Yarışması (2004)
26. TCDD Çocuk Oyunu Yazım Yarışması (2004)
27. Kültür ve Turizm Bakanlığı Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması (2005)
28. T.C. Kültür Bakanlığı Türk Masallarından Uyarlama Çocuk Oyunu (2005)
29. İsviçre Hastanesi Sanat Edebiyat Ödülleri-Oyun Yarışması(2005).
30. Gelir İdaresi Başkanlığı Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması (Çocuk, Gençlik ve Yetişkin Dalı'nda) (2007)
31. ABK Yayın Grubu Tiyatro Oyun Yazma Yarışması (2007)
32. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Toplum Gerçekçi Oyun Yazma Yarışması (2008)
33. Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyun Yazım yarışması (2005-.....)
34. İBŞB Şehir Tiyatroları “Cumhuriyet Konulu Oyun Yazma Yarışması (2007)
35. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Çocuk Oyunu Dalında “Enerji Verimliliği” Konulu Tiyatro Oyunu Yazım Yarışması (2009)
36. Zonguldak Kültür ve Eğitim Vakfı Tiyatrocu Memduh Oynar Anısına Çocuk Oyunu Yarışması (2010)

2.2.7.1. Türk Ocakları Yazma Yarışması (1912)

12 Mart 1912’de açılan Türk Ocaklarının ilk kez bir Milli yarışma açtığını biliyoruz. Yarışmaya katılacak oyunların 30-40 dakikalık bir perdelik komedi olması, yabancı eserlerden uyarlama olmaması ve milli hayatımıza dair konuları içermesinin yanısıra hiç sahnelenmemiş olması istenmektedir. Bu yarışmada Cenap Şahabettin’in “Körebe” adlı oyunu birinci gelmiş ve yüz lira ödül kazanmıştır. İkinciliği ise Reşat Nuri Güntekin kazanmıştır.

2.2.7.2.CHP Cumhuriyet'in 10. Yılı Oyun Yarışması (1933)

Cumhuriyet'in 10. yılı kapsamında Kutlama Yüksek Komisyonu, sanatçılardan inkılâbın anlamını ve cumhuriyetin ilk on yılında gerçekleştirilen değişim ve yenilikleri anlatan tiyatro oyunu yazmalarını istemiştir. Bu ilk kapsamlı sipariş ve özendirme yarışmasına pek çok sanatçı katılmış, yarışmaya katılan oyunların çoğu Devlet Matbaası'nda basılmıştır. Nafiz Çamlıbel bu dönemde dört oyun yazdığı bilinmektedir. Yusuf Ziya Ortaç (1895–1967), bu sipariş olayını **Bizim Yokuş Dergisi**'nde ayrıntılı bir şekilde anlatmaktadır.

2.2.7.3. Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu Yarışması (1941)

1941 yılının Ağustos ayında, “Ulusal Ekonomi Ve Arttırma Kurumu” 12. Tasarruf ve Yerli Malı Haftası nedeniyle Halkevi sahnesinde oynanmak üzere sahne oyun yarışması düzenlemiş ve yarışmada propoganda olmadan savurganlıkla savaş ve bireylerin tasarruflu bir yaşama yönlendirilmesi konularında üç perdelik bir oyun yazması istenmiştir. Oyun dram ya da komedi türünde olabilecektir. Oyunda en çok üç kadın olması istenmiştir. Birinci gelen esere 150 lira telif verilecektir.³³⁶

2.2.7.4. CHP Sanat Mükâfatı Ödülleri (1938–1948)

CHP'nin, 1932–1950 yılları arasında yukarıda sayılan çabalarından başka, yazarlara verdiği siparişler, açtığı yarışmalar ve verdiği ödüllerden de ayrıca söz etmek yerinde olacaktır. CHP'nin, sipariş oyun yazdırmasının yanı sıra, sahnelerde oynanabilecek türden tiyatro oyunları yazılmasını sağlamak için yarışmalar düzenlediği de görülmektedir. 1940'lı yıllarda İstanbul Şehir tiyatrolarında oynanan oyunların sadece dörtte birinin yerli oyun olması tiyatro oyun yazımını teşvik edilmesinin en önemli sebeplerinden biri olarak gösterilebilir

Halkevleri Dergisi'nin Eylül 1938 tarihli sayısında yeralan duyuruya göre CHP'nin 3 ayrı dalda yarışma açtığı belirtilmiştir. Buna göre birincisi yetişkinler arası Halkevleri sahneleri için oyun yarışması, ikincisi memleket hikâyeleri yarışması ve küçük memleket hikâyeleri yarışmasıdır. *Bu duyuruda “Genel esaslar*

³³⁶ Karadağ, 1982,a.g.e., 117 s.

ve milli davalarımızın ve inkılâp prensiplerimizin çerçevesi içerisinde kalmak kaydıyla konu seçimi serbesttir denilerek bir yandan konu seçimi serbest bırakılmış gibi görülmekte, öte taraftan milli davaya hizmet eden ve inkılâp prensiplerine ters düşmeyecek oyunlar talep edilerek yaratıcılığın önüne bir sınır çekilmiş gibi görülmektedir. 1939 yılında CHP'nin düzenlediği ilk tiyatro oyunu yarışmasına toplam 27 eser katıldığını ve jüride Cevdet Kerim, İncedayı, Nafi Atuf Kansu, Reşat Nuri Güntekin, Bedrettin Tuncel, Dr. Ali Süha Delilbaşı ve Muhsin Ertuğrul gibi isimlerin yer aldığını görüyoruz. CHP'nin 1939'da düzenlediği ilk yarışmanın ardından ikincisinin 1945'te düzenlendiğini görüyoruz. Bu yarışmaların şartlarında, yazarların konu olarak mutlaka Cumhuriyet devrim ilkelerine bağlı kalmalarının vurgulandığı görülmektedir. Elbette o dönem ve şartları içerisinde inkılâpları korumak düşüncesi ön planda olacaktır ancak bu yönelişle birlikte, tiyatronun ve tiyatro yazarlığının eleştirel yanı devre dışı bırakılmıştır da denilebilir.³³⁷

1939 yılında yarışmaya gönderilen tiyatro oyunlarının ödül almaya hak kazanamadığını, bir eserin dördüncü, üç eserin de beşinci seçilerek oyunların CHP tarafından bastırılıp oynanmalarının sağlandığını görüyoruz.

Tablo 8 CHP Mükâfatı 1939 Yılı Ödül Kazanan Oyunlar

Yazar	Eser	Derece	Ödül
	Değer eser bulunmadı	1	
	Değer eser bulunmadı	2	
	Değer eser bulunmadı	3	
Samsun Halkevi üyelerinden Vedat Örfi Bengü	Beyaz Baykuş	4	200
Bursa Halkevi Üyelerinden Celal Sıtkı Gürler	Eğitmen	5	100
İzmit Halkevi üyelerinden Yusuf Nüzhet Unat			
Mardin Halkevi üyelerinden Sedat Yesüğe Eser	O Varken	5	100

Kaynak; Çıkla,2007;33

³³⁷ Selçuk Çıkla, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmî Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, Sayı 23, 2007, 32 s.

1940–1941 yılları arasında ise CHP’nin bir yarışma düzenlemediği, 1942 yılı ödülünün roman ve 1943 yılı ödülünün ise musiki dalına ayrıldığı görülmektedir. Eldeki bilgiler CHP’nin 1942’den itibaren "Sanat Mükâfatı" adı altında daha sistemli bir yarışma geleneği oluşturmaya çalıştığını söyleyebiliriz. 1945 yılı Sanat Mükâfatı ödülünün tamamen tiyatroya ayrıldığını görüyoruz. Ülkü Dergisi, 01 Mart 1945 tarihli sayısında, jüride "Reşat Nuri Güntekin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ali Süha Delilbaşı, Muhsin Ertuğrul, Suat Kemal Yetkin, Bedrettin Tuncel, Yunus Kâzım Köni, Sabahattin Eyüboğlu, Nurullah Ataç, Ertuğrul İlgün’in bulunduğu belirtilmekte ve yarışma şartnamesinde “*Konuların, Cumhuriyetin ilânından bugüne kadar geçen süre içinde, toplumsal hayatımızda görülen çeşitli değişmelerin, ilerlemelerin göz önünde tutularak işlenmesi,*” şeklinde ifadeler yer aldığı vurgulanmaktadır.³³⁸

Jürinin CHP Genel Sekreterliğine sunduğu rapora göre 1945 yılında düzenlenen yarışmaya 149 eser katılmış, ancak sadece 11 tanesinin şartnameye uygun olduğu tespit edilip yarışmaya kabul edilmiştir. Ancak bu 11 eser içerisinde de sahnelenmeye değer eser bulunamamış, sadece Hamdi Olcay’ın **Kafa Kâğıdı** adlı oyunu diğerlerine göre daha başarılı bulunarak 300 lira ödüllendirilmiştir. Bu oyun daha sonra basılıp örgüte gönderildiği bilinmektedir. 01 Mart 1946 tarihli Ülkü Dergisi’nde yeralan habere göre, 1949 yılında tiyatro dalında açılan yarışmaya 102 tiyatro oyunu katıldığı yine dereceye layık eser bulunamadığı ve yarışmanın gelecek yıl yenilenmesine karar verildiği belirtilmektedir.³³⁹

1947–48 yıllarında düzenlenen yarışmanın koşullarının hemen hemen diğer yıllarda düzenlenen yarışmalar ile aynı olduğunu tespit ediyoruz. Tek farkın 1947 yılında düzenlenen yarışmaya artık yazarların takma isim ile değil, gerçek isimleri ile katılabilmeleri olduğunu görüyoruz. Yarışma Seçici Kurul ise, İstanbul Üniversitesi,

³³⁸ Çalışlar, 1995, a.g.e., 654 s.

³³⁹ Çıkla, 2007, a.g.e., 38 s.

Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Devlet Konservatuvarı ve İstanbul Şehir Tiyatrosu'ndan bir kişi ile CHP'nin seçeceği 3'er kişiden oluştuğu görülmektedir.³⁴⁰

1947 yılında düzenlenen bu yarışmada birinciliği kazanan Necip Fazıl'ın ödülünün iptal edilmesi için bazı girişimlerde bulunulduğu ve bu girişimlerde de başarıya ulaşıldığı bilinmektedir.

Tablo 9 CHP Mükâfatı 1947 Yılı Ödül Kazanan Oyunlar

Yıl 1947			
Şair	Eser	Derece	Ödül
Necip Fazıl Kısakürek	Sabır Taşı	1	x
Ahmet Muhip Dıranas	Gölgeler	2	x
İlhan Tarus	Bir Gemi	2	x

Kaynak; Çıkla, 2007; 40

CHP'nin, 1939' den itibaren düzenlediği sanat yarışmalarına 1948'de son vermesinin sebebi 1947 yılındaki sorunlu ödül konusunun yanı sıra ilk ve son olarak 1948 yılında verilen İnönü Sanat Armağanları'nın etkisi olduğu da söylenebilir.³⁴¹

2.2.7.5. İnönü Sanat Armağanları (1946-1950)

İnönü Sanat Armağanlarının, 1946 Haziran'ında Meclis'te kabul edilip aynı ay içinde Resmi Gazete'de yayınlanarak "İnönü Armağanları Kanunu" çerçevesinde verilen bir armağan olduğu bilinmektedir. Bakanlar Kurulu'nun 13.6.1946 tarih ve 4933 nolu "İnönü Armağanları Kanunu"nun bu armağanlarla ilgili maddelerine göre yarışmaya sadece Türk vatandaşları katılabilmekte ve ödüller değerlendirme ve özendirme olarak 2 ana başlık altında verilmektedir. Yirmi beş bin liralık üç armağan olarak ve üç yılda bir verilecek olan ödüllerin yanısıra, beşer bin liralık on ve üçer

³⁴⁰ Karadağ, 1988, a.g.e., 119 s.

³⁴¹ Çıkla, 2007, a.g.e., 42 s.

bin liralık on beş armağandan oluşan özendirme armağanları verileceği belirtilmektedir. İnönü Sanat Armağanlarının Tüzüğü ek'te sunulmuştur.³⁴²

1948 tarihinde **Küçük Şehir** tiyatro oyunu ile Cevat Fehmi Başkut İnönü Sanat ödüllerine layık görüldüğü bilinmektedir. 1949 yılında Nurullah Ataç'ın "Verilmeyen Armağan" başlıklı yazısından öğrendiğimize göre Ataç, İnönü Armağanları Kurulu'na çok sert eleştiriler yöneltmiş, 1950 yılı başında 1949 yılı için İnönü Sanat Armağanı'nı almaya lâyık bir eserin bulunamadığı açıklanmıştır. 14 Mayıs 1950'de yapılan seçimlerde iktidara gelen Demokrat Parti yarışmayı iptal etmiştir. Bu tarihten sonra yarışmanın tekrar düzenlenmediğini görüyoruz.³⁴³

2.2.7.6. İstanbul Şehir Tiyatrosu İstanbul'un Fethinin 500. Yıldönümü Oyun Yarışması (1952)

1952 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosu tarafından, İstanbul'un fethinin 500. yıldönümü için bir oyun yarışması açılmıştır. Tiyatro Müdürü Orhan Hançerlioğlu, 14 Haziran 1952 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin 2. sayfasında yarışmaya girecek yazarların sayısını artırmak için, oyun teslim tarihini 1953 senesi ocak ayına kadar uzattıklarını belirtmiştir.³⁴⁴

2.2.7.7. Türk Dil Kurumu Oyun Yarışması (1955-1980)

1955 yılında beri verilmeye başlanan Türk Dil Kurumu Ödülleri her yıl 26 Eylül Dil Bayramında verilmektedir. Türk Dil Kurumu ödüllерinin 1983 yılında Türk Dil Kurumu'nun Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesine alınmasının ardından kaldırıldığı bilinmektedir. Yıllara göre Türk Dil Kurumu oyun dalında ödül kazanan oyunlar ve yazarları aşağıda sıralanmıştır.

1960-Orhan Asena, **Tanrılar ve İnsanlar**

1963- Vüs'at O. Bener, **İhlamur Ağacı**

1968-Turan Oflazoğlu, **Deli İbrahim**

1970-Aziz Nesin, **Çiçu**

³⁴² Bkz., EK 14, İnönü Sanat Armağanları Tüzüğü

³⁴³ Y.a.g.e., 42-43 s.

³⁴⁴ Yeşim gezer, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 8 s.

1972-Haldun Tanser, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**
1974-Adalet Ağaoğlu, **Üç Oyun**
1976-Güngör Dilmen, **Midas'ın Kördüğümü**
1977 (Dinçer Sümer, **Eski Fotoğraflar**
1979-Oktay Arayıcı, **Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi**
1980-Recep Bilginer, **Yunus Emre**

2.2.7.8. Sinema Tiyatro Dergisi Ödülü (1959)

1959 yılında Güngör Dilmen **Midas'ın Kulakları** isimli oyunu ile ödül kazandığı bilinmektedir.

2.2.7.9. Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması (1972-1974)

Türk çocuk edebiyatının gelişmesini sağlamak amacıyla, Arkın Kitabevi tarafından 1972'de düzenlenmeye başlamıştır. Çocuk şiiri, çocuk hikâyesi (veya masalı) ve çocuk oyunu türlerinde 1973 ve 1974 yılları arasında düzenlenmiştir.

2.2.7.10. Dünder Taşer Tiyatro Oyunu Yarışması (1974)

Töre-Devlet Yayınevi'nin (Ankara), milliyetçi yazar Dünder Taşer (1925-1972) adına açtığı bir edebiyat yarışmasıdır. Ödül verilen tür her yıl değişir. 1974 yılındaki ilk yarışmada ilk armağan tiyatro alanında verilmiş, seçiciler kurulu birinci ve ikinciliğe değer eser bulamayarak üçüncülüğü **Alpaslan** adlı eseriyle Yaşar Sağlam'a vermiştir.³⁴⁵

2.2.7.11. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması (1982-...)

Tiyatro sanatçısı ve tiyatro eğitimcisi Suat Taşer'in anısını canlı tutmak ve tiyatromuzda genç oyun yazarlarının yetişmesine ve tanıtılmasına katkı sağlamak amacıyla, Suat Taşer Ailesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından 1982 yılından bu yana düzenlenen "Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması"nın amacı, dramatik yazarlık alanında nitelikli yapıtlar verilmesini

³⁴⁵ Töre Dergisi, Haziran 1974, 37 s.

özendirirken, genç yazarları kamuoyuna tanıtip destekleyerek oyun yazarlığımızın gelişimine katkı sağlamaktır.

Yaklaşık 28 yıldır düzenlenen bu yarışmada dört oyun seçilip sahnelenmekte, iki oyuna da mansiyon verilmektedir. Türk tiyatrosuna 28 yılda toplam 168 oyun kazandıran bu yarışma, Dünya’da ve Türkiye’de de bir ilki gerçekleştirmiştir. Yarışmaya yalnızca üniversitelerin tiyatro bölümlerinde Dramatik Yazarlık eğitimi görmekte olan öğrenciler katılabilmektedir. Yarışmaya katılan oyunların daha önce ödüllendirilmemiş, yayınlanmamış ve sahnelenmemiş olması ön koşuldur. Yarışmaya katılacak oyunların 30 dakikalık oynanma süresinde olması istenmektedir.

Suat taşer Kısa Oyun Yarışması, öğrencilere, ödül kazanan ve sahnelenen oyunları sayesinde, yazarlığı sahne üzerinde uygulamalı olarak öğrenme fırsatı sunması açısından da büyük önem taşımaktadır.

2.2.7.12. Uluslar arası Endüstri ve Ticaret Bankası Tiyatro Oyun Yarışması (1984)

1984 yılında düzenlendiği ve Güngör Dilmen’in **Ben Anadolu** isimli oyunu ile kazandığı bilinmektedir.

2.2.7.13. T.B.M.M. Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması (1985)

T.B.M.M. tarafından 23 Nisan 1985 tarihinde açılan “Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması” ile Türk tiyatrosuna, Milli Egemenlik anlayışı temasını işleyen, yeni çocuk oyunları kazandırmanın amaçlandığı görülmektedir. Amatör ve profesyonel herkese açık olduğu belirtilen bu yarışmanın şartnamesinde, dans, şarkı vb. gibi dramatik anlatım araçlarının estetik bir bütünlük içinde kullanılması konusunda yazarlara büyük tolerans gösterileceği belirtilmiştir. Bu tolerans elbette oyun ayzralığımızın eğişmesi noktasında yazarlara özgür bir yaratım alanı sunması açısından önemlidir. Yarışma seçici kurulu, Fikri Sağlar, Turgut

Özakman, Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Sıtkı Tekmen, Tansu Aytar, Macide Tanır, Rüştü Asyalı, Maral Üner, Leyla Tecer, Doç. Dr. Anıl Çeçen, Erol Günaydın gibi isimlerden oluşturulmuştur. Sözkonusu yarışmada birinciliğe değer eser bulunamadığı bilinmektedir. Zekeriya Kaya'nın **Yonca Sevmeyen Kralla Bilge Tavşan** isimli eseri ikinciliğe, Ali Meriç 'in **Bir Varmış, İki de Varmış** isimli eseri üçüncülüğe, Ali Erkan Güneri'nin **Biz Atatürk'üz** ile Yusuf Kenan Işık'ın **Keloğlan'la Zülfü Sarı** isimli eserleri mansiyona değer görülmüştür. Derece ve mansiyon alan eserlerin yazarları ile bir dramaturgi çalışması yapılarak basılması da bu yarışmanın bir dieğer olumlu özelliği olarak ortaya çıkmaktadır.

2.2.7.14. İş Bankası Tiyatro Büyük Ödülü (1988)

İş Bankası tarafından 1988 yılında Güngör Dilmen **Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını** adlı oyun ile ödülü almaya hak kazandığını görüyoruz.

Türkiye'de Oyun Yazarlığını gelişimine yönelik girişimler arasında incelenen tiyatro oyun yazarlığı yarışmalarının çoğunda amaç, "Türk oyun yazarlığının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması" olarak belirtilmektedir. Hemen hemen her yarışmanın jürisinde önemli tiyatro adamları ile yazarları yer almıştır. Bu yarışmalarda çok büyük para ödülüne rastlanmasa da, yazarların teşvik edilmesi noktasında bu yarışmaların üzerinde önemle durulması ve yaygınlaştırılması gerektiği ortadadır. Oyun yazma yarışmasını kazanan yazarlara verilecek ödülün büyüklüğü, yazılan oyunların kalitesini artırmak adına başlı başına bir sebep olmasa da, yazarların desteklenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Oyun yarışmalarının bazılarında belli bir tema üzerinden oyun yazılması istenmişse de bu birkaç yarışmanın dışına çıkmamıştır. Konu kısıtlamasının, oyun yazım yarışmaları için olduğu kadar yaratıcılığın önüne bir sınır çizilmesi noktasında olumsuz bir tutum olduğu söylenebilir. Bu yarışmalardan çok azı sistematik bir hale getirilmiş, diğerleri 1-2 kez düzenlendikten sonra kaldırılmıştır. Yarışma şartnameleri

2.2.7.15.Hasan Ali Yücel Ödülü (1998)

Devlet Tiyatroları Opera Ve Balesi Çalışanları Vakfı'nın (TOBAV) Kültür Bakanlığı desteği ile Cumhuriyet döneminin ilk Milli Eğitim Bakanı, köy enstitülerinin mimarı Hasan Ali Yücel adına 1998 yılında düzenlediği oyun yarışmasında büyük ödüle Mustafa Nogay Kesim'in **Ağalık Belası** adlı oyunu layık görülmüştür. Başarı Ödülü: Erkan Gökgücü'nün **Promete 1940**, Kazım Eryüksel **Gri Gölgele** ve Vural Parker'in **Gençlik Yargılıyor** oyunları arasında paylaşılmıştır. Jüri takdir Ödülleri, Coşkun Irmak'ın **Terentius'un Afrikalı**, Yılmaz Şekerbay'ın **Kibele** ve Tayfun Orhon'un **Özel Bir Gün** oyunlarına verilmiştir.

TOBAV'ın 1991 ve 1992 yıllarında Çankaya Belediyesi ile birlikte düzenlediği Çocuk ve Gençlik Oyunu Yazma Yarışması düzenlediğini görüyoruz.1996 yılında büyükler ve çocuklar kategorisinde ödüle değer yapıt bulunamadığı, gençler dalında üçüncülüğe Kıvanç Nalça'nın **Demayan Masalı** eseri layık görüldüğü bilinmektedir.

2.2.7.16.TOMEB OYUN Yazma Yarışması (2005)

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle, Tiyatro Oyuncuları Meslek Birliği (TOMEB), Türkiye'de sanat kültürünün gelişmesini sağlamak, tiyatro edebiyatına yeni eserler kazandırmak, Türkiye'nin kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla **Türkiye Ütopyası** konulu bir oyun yarışması düzenlenlediği bilinmektedir.

2.2.7. 17. Yılı İBŞB Şehir Tiyatroları “Cumhuriyet Konulu Oyun Yazma Yarışması (2008)

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 85. yıldönümü nedeniyle İstanbul Şehir Tiyatroları'nın düzenlemiş olduğu yarışmaya 46 eser katılmış, Büyük Ödül'e layık eser bulunamamıştır. Diğer "10 Özel Ödül" sahiplerine dağıtılmıştır.

- 1.Mansiyon: **İlk Ateşi Yaksınlar** - Aslıhan Candan
- 2.Mansiyon: **Karazıpkalılar** - Serdar Doğan
- 3.Mansiyon: **Bede**” - Hasan Öztürk

- 4.Mansiyon: **İlk Kurşunları Anadolu'nun** - Adem Atar
- 5.Mansiyon: **Toprağa Gömülü Mektuplar** - Feraye Şahin
- 6.Mansiyon: **Kuşlar Döndüğünde** - Eşref Karadağ
- 7.Mansiyon: **Güneş Doğarken** - Hidayet Sayın
- 8.Mansiyon: **Bir Milenyum Kazası** - Pervin Yıldırım
- 9.Mansiyon: **Gelibolu Mahşeri** - Salim Ağkaş
10. Mansiyon: **Kafes** - Tuba Zarşat

SONUÇ

Dünyada ve Türkiye’deki sürece baktığımızda, yazılan yüzlerce tiyatro oyundan ancak küçük bir bölümünün bugüne kaldığını, oynandığını ve hala alkışlandığını görüyoruz. Peki, o halde bu oyunları diğerlerinden ayıran nedir? Yazarın engin bir dünya görüşü mü? Yoksa yetenek mi? Tiyatro oyunun temelinde varolan matematik kurgunun tam ve sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi mi? Nedir tiyatro tarihi ve tiyatro olgusu içinde metnin ve dolayısıyla yazarın yeri? Bu gün ne olmuştur?

Tiyatro tarihi içerisinde, yazarın tiyatro içindeki önemine vurgu yapıldığını, öte taraftan yönetmenin ve oyuncuların birlikte olduğu sahne deneyleriyle ortaya çıkarılan oyun metinlerine dikkat çekildiğini görüyoruz. Yazar özü sağlam tutmak zorundadır elbette ama “Ne eskiyor?” ve “Nasıl eskiyor?” sorularına da sağlıklı yanıtlar vermek mecburiyetindedir. Bu soruları yöneltmek ve cevaplarını aramak, bizlere tiyatro oyun yazarlığımızın bugüne kadarki gelişimine yönelik girişimleri doğru bir perspektifte değerlendirme fırsatı vereceği gibi, bugünden yarına uzanan süreçte yapılması gerekenler noktasında önemli bir yol haritası sunacaktır.

Günümüzde hızlanan yaşam ritmi, özün de bu ritmin ışığında hızlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eski özü’ü yeni biçim ve kendini tekrarlamayan formlarla farklı bir estetik anlatımla ortaya koymak, günümüz yazarının ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın başarısı için gereklidir de denilebilir.

Özellikle Tanzimat döneminde batılılaşmanın bir uzantısı olarak görülen batılı anlamda tiyatronun, ülkemize Fransız çeviri ve uyarlamalar ile girdiği, tiyatromuzun uzun bir dönem bu çeviri ve uyarlamaların etkisinde şekillendiği bilinmektedir. Ancak ulusal tiyatro düşüncesi ile birlikte çeşitli yöntem ve içerik arayışlarının gündeme geldiğini ve geleneksel tiyatromuzun bir çıkış yolu olup olamayacağının tartışılmaya başlandığını görüyoruz. Bu süreçte, Batılılaşmanın bir uzantısı olarak görülen ve bir eğitici ve öğretici görev yüklenen tiyatronun yaygınlaştırılması amacıyla çeşitli girişim ve çalışmaların hayata geçirildiği

görülmektedir. Bu çalışmaların hemen her biri kuşkusuz tiyatro yazarlığımızın gelişmesi yolunda da önemle hatırlanacak çabalaradır.

Bilindiği gibi tiyatro yazarlarımız yıllarca Osmanlı toplum yapısının etkisinde kendi özel fikirlerinin değil, toplumda geçerli olan fikirlerin izleyicisi olmuşlardır. Bu ortam içerisinde gerçek anlamda karakter yaratabilmek mümkün olmamış, bu kısıtlayıcı çerçeveyi kırıp peşinden gidilecek bir fikir ve duygu dünyası kurulamamıştır. İstibdat Dönemi'nin baskıcı yönetimi ve sonrasında, Cumhuriyet Dönemi'ni de kapsayan sansür olgusu, oyun yazarlığımızın önünde aşılmayı bekleyen sorunlar olarak uzun yıllar önemini korumuştur ve korumaktadır. Öykünün ve dolayısıyla tiyatro metninin yaşamın metaforu olduğu gerçeğinden hareketle, oyun yazarlığımızın sorunları sosyal koşullarda ve yazarlarımızın bu sosyal koşullar içerisinde toplumla ilişkilerinde de aranabilir.

Tanzimat'tan itibaren Fransızca'dan çeviri ve uyarlamaların oyun yazarlığımıza katkıları elbet yadsınamaz. Bu sayede batılı anlamda tiyatro ile tanışan ülkemiz, sonrasında Güllü Agop ve Gedikpaşa Tiyatrosu'nun çalışmaları ile farklı bir ivme yakalamış, Ahmet Mithat, Ahmet Fehim Efendi gibi isimlerin çalışmaları, Osmanlı Padişahları ve devlet adamlarının tiyatroya destekleri, dilde sadeleşme çabaları ile ulusal tiyatro oluşturulması çabaları sürüp gitmiştir. Cumhuriyet'in ilanı ile Darülbâedayi, Ankara Devlet Konservatuvarı ve Devlet Tiyatrosunun Kuruluşu elbette oyun yazarlığımızın gelişimi yolundaki en önemli çaba ve girişimler olarak adlandırılabilir. Köy Enstitüleri'nin ve Halkevlerinin çabaları, kurum ve kuruluşların teşvikleri ve düzenledikleri yarışmalarla oyun yazarlarının sorunlarının giderilmeye çalışıldığını görüyoruz.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında özellikle roman ve hikâye yazarlarının tiyatro oyunu yazma konusunda teşvik edildiğini, tiyatronun ve oyun yazarlığının gelişmesi yolunda yazarların bireysel çabalarının yanı sıra, edebiyat akımlarının temsilcilerinin ve çeşitli derneklerin çabalarının da dikkat çektiği görülmektedir. Ancak tüm çabalara rağmen ne yazık ki bugüne kadar oyun yazarlığımız adına istenen ivmenin yakalanamadığını görüyoruz.

Oyun yazarlığımızın sorunlarını, repertuar kurulu sorunu, bölge tiyatrosu kurulma çalışmalarının sonuçsuz kalması, 1980’li yıllardaki sıkıyönetimin oyun yazarlığımıza etkilerinin yanı sıra, telif ücreti sorununa uzun yıllar çözüm getirilememesi, yerli oyun metni basımının yetersizliği, edebi heyet’in çalışmalarının yetersizliği gibi alanlarda şekillendirmek de mümkün. Tüm bunların yanı sıra, Devlet Tiyatroları’nda zaman zaman yaşanan yönetsel sorunlar, dramaturjik çalışmaların yetersizliği, oyun eleştirisi geleneğinin olmayışı ve örgütsüzlük gibi temel sorunlar oyun yazarlığı tarihimiz içerisinde kimi girişim ve çabalarla aşılmaya çalışılmıştır.

Özel tiyatroların gişe kaygısı sebebi ile yerli oyun yazarlarına ve dolayısıyla yeli oyunlara temkinli yaklaşımları da bir diğer çözülmesi gereken sorun olarak değerlendirilebilir. Özel tiyatrolar imkânlarının kısıtlı oluşu sebebiyle ucuza çıkan dekorlar ile az kadrolu oyunları tercih etmekte bu da oyun yazarlığımızın hem teknik hem de düşünsel manada gelişmesine ket vuran bir diğer yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum da elbette yerli oyun yazarlarının önemli bir kaynağını da işlevsiz hale getirmektedir.

Gerek Devlet kurumları ve gerekse özel sektör tarafından düzenlenen oyun yazarlığı yarışmaları, telif konusunda çıkarılan kanunlar ile oyun yazarlarının maddi anlamdaki kaygılarını giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. Tüm bunlara rağmen günümüzde tiyatro küçük bir çevrenin ilgi alanı dışına taşamamış, tiyatro adına doğru adımlar atılmış olsa bile bazen yönetimlerin baskısı, bazen de yaşanan ciddiyetsizlik sebebiyle bu girişimler tamamlanıp amacına ulaşamamıştır. Batı aktarmacılığı, tiyatronun toplumun gelişim çizgisinin gerisinde kalışı ve kurum ve kuruluşlardan yeterli desteği görememesi gibi temel sorunlar çözülebildiği oranda, tiyatromuzun ve oyun yazarlığımızın önemli bir ivme yakalayacağı söylenebilir. Geleneksel tiyatromuzun ulusal bir tiyatro yaratılması noktasında bir çıkış yolu olarak görülmesi ve bu manada kısıtlı da olsa çalışmalar gerçekleştirilmesi elbette olumlu yaklaşımlar olarak değerlendirilebilir.

Genel anlamda baktığımızda tiyatroya talep yaratılabilmesi, tüm sorunların çözümünde ortak bir nokta olarak ön plana çıkmaktadır. Ulusal bir tiyatro dili yaratılması noktasında yeni biçem arayışları ise halen sürmektedir. Tanzimat'tan bu yana gidilen yolda; Ahmet Hamdi Tanpınar 'ın deyimiyle "Desbussy'i, Wagner'i seven ve Mâhur Besteyi yaşayan" bizler için merkez belki de ancak "sentez" olabilir.

Tiyatro yazarlığımızın öykünme ile değil ancak özgünlük ile bir ilerleme sağlayabileceği ortadadır. Bu özgünlük ulusal tiyatromuzun yapısında olduğu kadar, bu tiyatroyu oluşturacak yazarlarımızın kimliğinde ve ürettiklerinde de ortaya konulmalıdır. İçerik, yapı ve biçimde de şimdinin ötesine geçebilmek ve tiyatrodaki varolan içerik ve biçimlere mahkûm değil, hâkim olabilmek, özgürleşebilmek kilit kelimelerdir. Ne yazık ki pek az yazar, yeteneğini ve bilgisini bir sanata dönüştürecek sabra sahiptir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- **20.YY'da Tiyatro**, Mitos Boyut, Tiyatro, Kültür Dizisi, 1. Baskı, 1993, İstanbul, 12 S.
- ADANIR, Oğuz, **Sinemada Anlam ve Anlatım**, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2003
- ALPMAN, Kadri Hafi, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977
- AND, Metin, **Ataç Tiyatroda**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982
- AND, Metin, **Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992
- AND, Metin, **Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1983
- AND, Metin, **Elli Yılın Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul 1973
- AND, Metin, **Meşrutiyet Döneminde Türk Tiyatrosu 1908-1923**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sanat Dizisi
- AND, Metin, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999
- AND, Metin, **Tanzimat Ve İstibdat Döneminde Türk Tiyatrosu (1839-1908)**, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1972
- AND, Metin, **Tanzimat'tan 1908'e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992
- AND, Metin, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1983
- AYVAZOĞLU, Beşir, **İslam Estetiği ve İslam**, İstanbul, Çağ Yayınları, 1989
- BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı, **Halkın Evi**, Chp Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29, Ankara, 1950
- BANOĞLU, Niyazi Ahmet, **Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk**, İstanbul, 1954
- BAŞARAN, M. Tonguç Yolu, **Köy Enstitüleri**, Devrimci Eğitim, Varlık Yayınları, İstanbul, 1974

- BAŞARAN, Mehmet, **Sabahattin Eyuboğlu ve Köy Enstitüleri**, Papirüs Yayınevi, İstanbul, 2001
- BAYIR, Ferit Oğuz, **Köyün Gücü**, Ulusal Basımevi, Ankara 1971
- BAYUR, Yusuf Hikmet, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt1, Kısım 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991
- BERKES, Niyazi, **Unutulan Yıllar**, İletişim Yayınları, İstanbul,1997
- ÇALIŞLAR, Aziz, **Tiyatro Sözlüğü**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1995
- ÇAVDAR, Tevfik, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi 1839-1950**, İmge Kitabevi, Ankara, 1995
- DİNO, Güzin, **Türk Romanının Doğuşu**, Cem Yayınevi, İstanbul,1978
- EGRİ, Lajos, **Piyes Yazma Sanatı**,Çev.S. Taser,İleri Kitabevi, İzmir, 1993
- ENGİNÜN, İnci, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990
- GÖKALP, Ziya, **Türkçülüğün Esasları**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976
- GÖKYAYLA, K.E. **Telif Hakkı ve Telif Hakkının Devri Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000
- GÜÇHAN, Gülseren, **Toplumsal Değişme ve Türk Sineması**, İmge Kitabevi, Ankara, 1992
- GÜR, Âlim Gür, **Ebüzziya Tevfik Hayatı**; Dil, Edebiyat, BasınYayın ve Matbaacılığı, Ankara,1998
- GÜRAY, Sevim, **Ahmet Vefik Paşa**, T.D.K Yayınları, No 250, Ankara, 1991
- İNALCIK, Halil, **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2000
- İNAN, Ayşe Afet, **Türkiye Cumhuriyeti Ve Türk Devrimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1977
- İNAN,Rauf, **Gazi'nin Halkçılık Ülküsü**, Halkevleri ve Sonrası, Ankara 1988
- İPŞİROĞLU, Zehra, **Eleştirinin Eleştirisi**, Cem Yayınevi, İstanbul,1992

- KABACALI, Alpay, **Türkiye’de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984
- KAPLAN, Mehmet, İnci Enginün, Birol Emin, Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi III, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1988
- KAPLAN, Mevlüt, **Aydınlanma ve Köy Enstitüleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. Basım 2002
- KARAL, Enver Ziya, **Osmanlı Tarihinde Türk Dili Sorunu -Tarih Açısından Bir Açıklama-**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1978
- KERMAN, Zeynep, **Sami Paşazâde Sezaî’nin Hikâye-Hatıra-Mektup ve Edebî Makaleleri**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981
- KİLİ, Suna, **Türk Anayasaları**, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1982
- Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Aysın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999
- KONGAR, Emre, **İmparatorluktan Günümüze Türkiye ‘nin Yapısı**, Cem Yayınları, İstanbul, 1975
- KONGAR, Emre, **Kültür Üzerine**, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1982
- KONUR, Tahsin, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1.2, Ankara, 1987
- KORKMAZ, Zeynep, **Cumhuriyet Döneminde Türk Dili**, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973
- KUDRET, Cevdet, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1994
- **Kültür Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik**, Resmi Gazete Tarihi: 15.03.2007, Sayı: 26463
- LEVEND, Agah Sırrı, **Şemseddin Sami**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1969
- LEVEND, Agâh Sırrı, **Türk Dilinde Gelişme Ve Sadeleşme Evreleri**, Ankara, 1972
- NUTKU, Hülya, **Oyun Yazarlığı**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999

- NUTKU, Özdemir, **Darülbedayiin Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969
- NUTKU, Özdemir; **Dram Sanatı**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2001
- OKAY, Orhan, **Beşir Fuad, İlk Türk Pozitivist ve Natüralisti**, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2008
- ORTAYLI, İlber, **Osmanlı Toplumunda Aile**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2001
- ÖZAKMAN, Turgut; **Oyun Ve Senaryo Yazma Tekniği**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2001
- PERİN Cevdet, **Tanzimat Edebiyatında Fransız Tesiri**, Pulhan Matbaası, İstanbul, 1946
- REFİK, Ahmet, **Yakın Çağlarda Türk Tiyatrosu**, Cilt 1, İstanbul, 1934
- SEVENGİL, Refik Ahmet, **Tanzimat Tiyatrosu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1968
- SEVİNÇLİ, Efdal, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991
- SEVİNÇLİ, Efdal, **İzmir'de Tiyatro**, İzmir Kent Kitaplığı, İzmir, 2002
- ŞAHHÜSEYİNOĞLU, H.N., **Köy Enstitülü Bir Öğretmen**. Abece Yayınları, İstanbul, 1992.
- ŞENER, Sevda, **Çağdaş Türk Tiyatrosunda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları** A.Ü. DTCF Yayınları, Ankara, 1971
- ŞENER, Sevda, **Gelişim Sürecinde Türk Tiyatrosu**, Alkım Kitabevi, İstanbul, 2003
- TANPINAR, Ahmet Hamdi. **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul, 1956
- TUNCAY, Murat, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991
- **Türkiye Cumhuriyeti Anayasaları**, Geçit Kitabevi, Derleyen: Avukat Ayhan Yalçın, İstanbul, 1987
- UMAR, Bilge, **İzmirde Yunanlıların Son Günleri**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1974,

- ÜLKEN, Hilmi Ziya, **Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü**, Ülken Yayınları, İstanbul,1997
- YALÇIN, Alemdar, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara,1985
- YALMAN, Ahmet Emin, **Türkiye'de Köy Enstitüleri**, Vatan Gazetesi, Türkiye'de Köy Enstitüleri, 1936
- YAZICI, Mine, **Çeviri Eğitimi: Kuramsal Yaklaşımda ve Uygulamada Kaynak Odaklıktan Erek Odaklığa Geçiş**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit., İstanbul,1998

TEZLER

- AKSU, Nuri, **Adnan Benk ve Türkiye'de Modern Edebiyat Eleştirisi**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Eylül 2003
- BAHTİYAROĞLU, Alper, **Ahmet Mithat Efendi'nin Tiyatroları'nda Metinbilimsel Görünümler**”,(Yüksek Lisans Tezi), Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kars, 2006
- ERÇELEBİ, H. , **Kuruluşunun 50. Yılında Köy Enstitüleri Ve Türk Eğitim Sistemine Katkıları**, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.1991
- GENÇ, Cansın, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991
- GEZER, Yeşim, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar FakültesiYüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- GÖZÜTOK, Sevgi, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Akşam Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1990

- GÜNAY, Arzu, **1920-1929 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- KARADAĞ, Nurhan, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982
- KILIÇ, Çiğdem, **Türk Tiyatrosu'nun Oluşumu'nda Oyun Önsözlerinin Çözümlemesi ve Sonuçları (1859-1923)**,D.E.Ü., Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, 2009
- KOÇ, Raşit, **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkçe'nin Öğretimi'ndeki Gelişmeler ve Aşamalar**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2006
- KOPÇAL, Songül Çelik, **1960-1970 Yılları Tiyatro Haberlerinin Tercüman Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi,İzmir,1994
- NEMUTLU, Özlem, **2. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'in İlanına Kadar İzmir'de Tiyatro Faaliyetleri**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), 2005
- ÖZDEMİR, Sıdar, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Akşam Gazetesine Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, İzmir,1989
- ŞAHİN, Mürüvet, **1988-1998 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'nde Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- TAŞAN, Dilek, **1961-1970 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**,Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1994
- TOPBAŞ, Ertuğrul, **1875-1905 Yılları Arasındaki Sözlükler Üzerinde Bir İnceleme**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisâns Tezi), Ankara, 1987
- ULUĞTEKİN, Melahat Gül, **Ahmet Vefik Paşa'nın Çevirilerinde Osmanlılaşan Moliere**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisan Tezi, Ankara, 2004

MAKALELER

- AĞAOĞLU, Adalet, **Oyun Yazarı'nın Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976
- AKALIN, Şükrü Haluk, **Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu**, Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2003
- ALPASLAN, Gonca Gökalp, **İlk Türkçe Oyunlardan Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed Üzerine Bir İnceleme**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, Adana, 2008
- ARTUN, Erman, **Tarihsel Süreçte Değişen Geleneksel Tiyatromuz**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 11.02.2009
- AYDIN, Abdulhalim, **Şinasi'nin Şair Evlenmesi'nde Fransız Etkisi**, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 11/sayı 1, Elazığ
- BALTACIOĞLU, İsmayıl Hakkı, **Tiyatro Problemi**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi Sayı: 3, 1943
- BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı, **Ortaoyunu**, Ülkü Dergisi, C: II, 1942,
- BİLİCİ, Mehmet, **Köy Enstitüleri Sisteminde Toplum Kalkınması Süreci**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 10, Muğla, 2003
- CERECİ, Sedat, **Teleziyon İzleyici Araştırma Sonuçları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Cilt 9, Sayı 1, 2009
- ÇAKMAK, Diren, **Osmanlı Telif Hukuku İle İlgili Mevzuat**, Selçuk Üniversitesi, Türkiyet Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 21. sayı, Selçuk, 2007
- ÇAVDAR, Tevfik, **Halkevleri**, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim, IV, 1932-1935
- ÇIKLA, Selçuk, **Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı**, 77-78-79, 2003
- ÇIKLA, Selçuk, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmi Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, Sayı 23, 2007

- ERKOÇ, Güleysa, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara,2002
- ERTUĞRUL, Muhsin, **Kalkınma Plânında Tiyatro**, Cumhuriyet, 20 Ocak 1963
- GÜNEŞ, Günver, **2. Meşrutiyet Döneminde İzmir’de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Ankara,2005
- GÜNEŞ, Günver, **II. Meşrutiyet Döneminde İzmir’de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı: 18, Ankara, 2005
- GÜNEŞ, Günver, **Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Dergisi**, Sayı 18, 2005
- GÜNEŞ, Zeliha, **Millî Edebiyatın Doğuşu ve Temel Nitelikleri**, Çağdaş Türk Edebiyatı Dergisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 3. cilt, Ankara, 1998
- Kanat Dergisi, **Metin And'ın Kaleminden Osmanlı Tiyatrosu ve Güllü Agop**, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi Yayınları, Sayı 6, Ankara, 2001
- KARADAĞ, Nurhan, **Radyo Tiyatrosu Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara,1976
- KARADAĞ, Nurhan, **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988
- MEMDUHOĞLU, Hasan Basri, **Kültürel ve Sanatsal Yaratıcılığın Teşvik Edilmesi ve Etik Yükümlülükler Bağlamında Telif Haklarının Korunmasına İlişkin Kavramsal Bir Çözümleme**, D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 10. sayı, 2008
- NUTKU, Özdemir, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümü, **Sahne Aylık Tiyatro Dergisi**, sayı 5, İstanbul, 1981
- NUTKU, Özdemir, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970

- NUTKU, Özdemir, **Tiyatro Yönetmeninin Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976
- OFLAZOĞLU, Turan, **Türkiye’de Oyun Yazarlığı’nın Gelişimi ve Sorunları**, Türk Dili Dergisi, TDK Yayınları, Sayı:433, 1988
- ÖZAKMAN, Turgut, **Devlet Tiyatrolarının Sorunları**, Devlet Tiyatrosu Aylık Sanat Dergisi, Ankara,1978
- ÖZÇAM, **İntikad’a Göre Muallim Naci Ve Beşir Fuad’ın Dilimize Bakışları**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 12, 97-100, Ocak,2002
- PEKMAN, Yavuz, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002
- SAN, İnci, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972
- ŞENGEL, Deniz, **Shakespear’dan Türkçe’ye İlk Çeviri (1881)** Mehmet Nadir Ve Hamlet’ten Üç Pasaj, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: X, Sayı 1, İzmir,2008
- TEKEREK, Nurhan, **Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25,Ankara, 2008
- TEKEREK, Nurhan, **Tiyatromuzun Modern Tiyatroyla Kesismesi Yolunda Gelenekselin Önemi ve Baltacıoğlu’ndan Bir Deneme: Kafa Tamircisi**, Tiyatro Arastırmaları Dergisi, Sayı:17,Ankara, 2004
- **Töre Dergisi**, Haziran 1974
- **Türk Dili Dergisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Sayı:433, Ankara,1988
- TUNCAY, Murat, **Muhsin Ertuğrul Ve Onun Düşünce Kırıntıları**, Çağdaş Eleştiri Dergisi, İzmir,1984
- TUNÇEL, Ayşe Ulusoy, **Türk Edebiyatında‘Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007
- YÜKSEL, Ayşegül, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi,Sayı 1,Ankara 1978

ANSİKLOPEDİLER

- BURCU, Ebru, **Yenileşme Dönemi Türk Tiyatrosu ve Ahmet Vefik Paşa**, Türkler Ansiklopedisi Cilt.15, Ankara 2006
- ÇAVDAR, Tefik, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,5. cilt, İletişim Yayınları, İstanbul,1983
- **TÜRK ANSİKLOPEDİSİ**, MEB Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1983

FAALİYET RAPORLARI

- **Devlet Tiyatroları 2007 Yılı Faaliyet Raporu**

ÖZGEÇMİŞ

Ad,Soyad : Mine ARTU
Doğum yeri ve yılı : İzmir- 22.02.1972
Yabancı Dil : İngilizce
Eğitim :
Lisans : 1994, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Sahne ve Görüntü Sanatları Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı
Lise :1990, Karşıyaka Gazi Lisesi

İş Tecrübesi: 1998-1999 TRT İstanbul Televizyonu-Yapım Yönetmen Yardımcısı
1999-2001 Link Holding -Kurumsal İletişim Müdürü
2004-2007 Okan Üniversitesi- Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü
2008- Okan Üniversitesi MYO-Öğretim Görevlisi,
Görsel ve İşitsel teknikler ve Medya Yapımcılığı
Bölüm Başkanı

Ödüller:

-Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Sedat Simavi Ödülü
Televizyon Dalı'nda Ödül, 'TRT Ankara Televizyonu Yapımı, ÖTEKİ' Belgeseli
(2009)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1994)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1993)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1992)

Yayınları:

-Barak'tan Avrasya'ya, Doğan Yayıncılık, İstanbul,2010
-Ama Ben Hiç Günah İşlemedim, Akademi Yayıncılık, İstanbul, 2007

- Zula, Timaş Yayınları, İstanbul, 2005
- Pembe Cadillac, Timaş Yayınları, İstanbul, 2004

Tiyatro Oyunları:

- Vasati Dört Kişi, Devlet Tiyatroları Repertuarı,2003
- Vasati Dört Kişi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, 1999

Makaleleri:

- Sevmek ve güvenmek, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul, 2007
- Sizin programınız hangisi?,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Kimbilir Bir Hayat Kaç Kontör Ediyor? Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Gecikmiş ve Sararmış Şiirlerde Saklanan Acılar, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Kadınlar, Erkekler ve Ötekiler, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Cilalı Aşk Devri ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Asla Sorulmaması Gereken Sorular ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul, 2006
- Haldun Dormen'in Nesi Var? Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Bir Kitap Alana, Patlamış Mısır Bedava!,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Yüreği Bıçaklı Sevgililer ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Sanat Güzelliğin İfadesi, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Sen, Ben, Biz Değilsek Asıl Suçlu Kim?,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Unutkanlık Tarihi Bir Hastalık ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Kültür Zehirlenmesi,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Engeller Kalkıyor, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SAHNE SANATLARI ANASANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TÜRK TİYATROSU'NDA
OYUN YAZARLIĞININ GELİŞİMİNE YÖNELİK GİRİŞİMLER
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Hazırlayan

Mine ARTU

Danışman

Prof. Dr. Murat TUNCAY

İZMİR- 2010

ÖNSÖZ

Türkiye’de, bugün hala oyun yazarlığımızın sorunlarından bahsediyoruz. Ülkemizde tiyatro yazarı yetişmediğinden dem vuruyoruz. Yazılan oyunların ulusal bir tiyatro kimliği oluşturulması noktasında yetersizliğinden söz ediyoruz. Oysa Tanzimat’ın ilanı ile birlikte batı tarzı tiyatro ile tanışan ülkemizde yaklaşık iki yüzyıllık bir süreç istenen ivmenin yakalanması için oldukça yeterli bir süre.

Bugün Dünya tiyatro tarihine damgasını vuran bir Türk Tiyatrosundan bahsedemiyorsak sorunların temelini insan kaynağında aramak en doğrusu olacaktır. Hayatın içerisinde kendine, insana bir anlam yükleyememiş, insana ait sorunlara dair duyarlılıklar geliştirememiş, eleştirememiş bir kişi yazamaz, yazdıkları ile değil yarını bugün dahi yanındakine aktaramaz. Dolayısıyla yazarlığımızın tespit edilen sorunları içerisinde kurumlara yüklenen sorumluluklar olsa dahi kurumları işletenlerin de insan olduğu gerçeği hep hatırlanmalıdır.

Her bilinçli varlık gibi yarına kalmak istiyoruz hatırlanmak ve varlığımıza bir anlam katmak... Bunun yolunun da üretmekten değil, üretenlerin, üretmek isteyenlerin önüne bir engel koymaktan geçtiğine inanıyoruz fark etmediğimiz çaresizliğimizle. Oysa tükettiğimiz sayılı zamanlarımız, kimin dünyayı hak ettiğini elbet koyuyor ortaya

Üreterek var olan dostlarıma varlıkları için teşekkür ediyorum. Öncelikle tez danışmanı hocam sayın Prof. Dr. Murat Tuncay’a bana tiyatro yazarlığımız konusunda bu kadar detaylı bir araştırma yapmaya olanak verecek bir konu önerdiği ve tezim süresince verdiği destek için çok teşekkür ediyorum. Böyle detaylı bir tezin oluşmasında sayın hocamın büyük emeğini unutmam mümkün değil.

Kocaeli Üniversitesi’nden Araştırma Görevlisi çok değerli ve özel dostum Erhan Mutlugün’e tezime verdiği emek, akıl ve katkılardan dolayı teşekkür ediyorum. O olmasaydı kayıp olduğum yollardan dönüşüm biraz zor olabilirdi.

Bir diğerk teŖekkürüm ise, Türkiye’de bir tiyatro oyun yazarlığı gemiŖi oluŖmasına, yazdıkları oyunlar ile destek veren tüm oyun yazarlarımıza ve tiyatro adamlarımıza...

Yazarlık serüvenime baŖladığım ve yazarlık eğitime devam ettiğim dönemlerde, adına konulmuş tiyatro ödölünü alarak yazmaya daha da bağlandığım ve bu ödölü almış olmaktan her zaman onur duyduğum, tiyatro büyüğüm Sayın Suat TaŖer’i saygı ve rahmetle anıyorum.

ÖZET

Bu araştırmada, ulusal tiyatromuz ve oyun yazarlığımızın tarihi bir perspektiften değerlendirilmiştir. İlk bölümde oyun yazarlığımızın sosyal, kültürel ve ekonomik sorunları bir bütün olarak ele alınmış ve araştırılmıştır. İkinci Bölümde ise sorunların çözümüne yönelik yapılan çalışma ve girişimler değerlendirilmiştir.

Bilindiği gibi günümüz Türk Tiyatrosu iki kaynaktan beslenmektedir, Batı Tiyatrosu ve Geleneksel Türk Tiyatrosu. Osmanlı imparatorluğundan günümüze, Türk Tiyatrosu'nun özgünleşmesi yolunda, gelenekselden çağdaşa uzanan bize özgü yöntemler bulunması gerektiği ortadadır. Bu araştırmada tiyatro uzmanlarının yeni fikirler ve çabaları araştırılıp değerlendirilmiştir.

Araştırmada, Osmanlı toplum yapısının olumsuz etkileri, kurumsal çalışmaların yetersizliği, telif hakkı sorunu, eleştiri ve eleştirmenlik olgusu, sinema ve televizyon'un olumsuz yansımaları ve sansür gibi temel sorunlar irdelenmiş, Bugüne kadar bu sorunların çözümüne yönelik girişimler değerlendirilmiştir.

ABSTRACT

In this research, our national theatre and play writing history was evaluated by historical perspective. In first part Social, cultural and economical issues of our playwriting were taken and researched together. In second part, all efforts for solutions of our playwriting issues were given a matter preferential consideration. As is known, today's Turkish Theatre is fed by two sources, Western Theatre and Turkish Traditional Theatre. It's obvious that, Since Ottoman Empire, different way or method was to be found to the originality of Turkish Theatre. In this research, new ideas and efforts of theatre experts were researched and evaluated. Research topics are negative effects of the Ottoman social structure, lack of institutional study, copyright issue, case review and criticism, effects of cinema and television, censorship. Interventions have been evaluated for the solution of this problem.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	II
TUTANAK	III
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ	IV
ÖNSÖZ	V
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
<u>İÇİNDEKİLER</u>	IX
<u>TABLOLAR</u>	XII
EKLER LİSTESİ	XIII
<u>GİRİŞ</u>	1

1. BÖLÜM

TÜRK TİYATROSU'NDA OYUN YAZARLIĞI GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN OLUMSUZ FAKTÖRLER

1.1.Osmanlı Toplum Yapısının Olumsuz Etkileri	9
1.2.Yönetimlerin Baskıcı Tutumları	10
1.2.1.İstibdat Dönemi	
1.2.2.Cumhuriyet Dönemi'ndeki Sansür Uygulamaları	12
1.3. Kurumsal Çalışmaların Yetersizliği	
1.3.1. Edebi Heyet Ve Repertuar Kurulu'ndan Kaynaklı Sorunlar	16
1.3.2. Bölge Tiyatrosu Kurma Çalışmalarının Sonuçsuz Kalması	23
1.3.3.Dramaturgluğun Yetersiz Çalışmaları	24
1.3.4. Örgütlenme Sorunu	28
1.4. Diğer Sorunlar	
1.4.1.Geleneksel Türk Tiyatrosu Kaynaklı Sorunlar	28
1.4.2.Seyirci Sorunu Ve Yaşanan Dil Sorununun Seyirciye Yansıması	30
1.4.3.Telif Hakkı Sorunu	32
1.4.4. Eleştiri Ve Eleştirmenlik Olgusunun Yerleşmemesi	33
1.4.5.Yazar –Yönetmen İşbirliği Sorunu	35
1.4.6.Sinema Ve Televizyon'un Etkilerinin Olumsuz Yansımaları	36

2. BÖLÜM

TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞINI GELİŞTİRME ÇABALARI

2.1.Tanzimat Ve İstibdat Döneminde Türk Tiyatro Oyun Yazarlığı Adına Girişilen Çabalar	40
2.1.1.Kurumsal Çabalar	42
2.1.1.1.Doğu Dilleri Okulu	42
2.1.1.2.Tiyatro-yi Sultani Kurma Çabaları	45
2.1.1.3.Güllü Agop Ve Gedikpaşa Tiyatrosu	46
2.1.1.4.Fransızcadan Çeviri Ve Uyarlamalar	50
2.1.2.Kişisel Çabalar	54
2.1.2.1 Ermeni Asıllı Tiyatrocuların Katkıları	54
2.1.2.2 Ahmet Mithat Efendi	55
2.1.2.3. Ahmet Fehim Efendi	56
2.1.3.Osmanlı Padişahları Ve Devlet Adamlarının Katkıları	57
2.1.4.Dilde Sadeleşme Çabaları	61
2.2.Meşrutiyet ve Cumhuriyet Dönemindeki Çabalar	69
2.2.1.Kurumsal Çabalar	70
2.2.1.1.Darülbeydi'nin (İstanbul Şehir Tiyatroları) Kuruluşu	70
2.2.1.2.Edebi Heyet ve Repertuar Kurulu	75
2.2.1.3.Köy Enstitüleri	79
2.2.1.4.Halkevleri	81
2.2.1.5.Cumhuriyet Halk Partisi'nin Çalışmaları	86
2.2.1.6.Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Kurulması	87
2.2.1.7.Devlet Tiyatrosu'nun Kuruluşu	88
2.2.1.8.Kültür Bakanlığı'nın Destekleri	94
2.2.2.Eğitim	94
2.2.2.1.Oyun Yazarlığı Eğitimi	95
2.2.2.2.Tiyatro Seyircisinin Eğitimi	100
2.2.3.Yasalar ve Örgütlenme	105
2.2.3.1.Telif Hakları	105
2.2.3.2. Örgütlenme	108
2.2.5.Kişisel Çabalar	112
2.2.5.1.Edebiyat Akım Temsilcilerinin Türk Tiyatrosuna Katkıları	112
2.2.5.2.1950-2000'li Yıllar arası Çalışmalar	113
2.2.6 Girişimler	119
2.2.6.1.Kocaeli Üniversitesi Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu	119
2.2.6.2.Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali	120
2.2.6.3.Yeni Metin Yeni Tiyatro	120

2.2.7 Diğer Çabalar	121
2.2.7.1.Tiyatro Oyunu Basımı	121
2.2.7.2.İzmir'deki Tiyatro Girişimleri	123
2.2.7.3.Geleneksel Tiyatromuzun Katkıları	131
2.2.7.4.Oyun Yazarı-Yönetmen İşbirliği	135
2.2.7.5.Tiyatro Eleştirisi	136
2.2.7.6.Çeviri	139
2.2.7.7. Radyo Tiyatrosu	142
2.2.7.Yarışmalar	144
2.2.7.1. Türk Ocakları Yazma Yarışması (1912)	146
2.2.7.2.CHP Cumhuriyet'in 10. Yılı Oyun Yarışması (1933)	147
2.2.7.3. Ulusal Ekonomi Ve Artırma Kurumu Yarışması (1941)	147
2.2.7.4. CHP Sanat Mükâfatı Ödülleri (1938–1948)	147
2.2.7.5. İnönü Sanat Armağanları (1946-1950)	150
2.2.7.6. İstanbul Şehir Tiyatrosu İstanbul'un Fethinin 500. Yıldönümü Oyun Yarışması (1952)	151
2.2.7.7. Türk Dil Kurumu Oyun Yarışması (1955-1980)	151
2.2.7.8. Sinema Tiyatro Dergisi Ödülü (1959)	152
2.2.7.9. Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması (1972-1974)	152
2.2.7.10. Dünder Taşer Tiyatro Oyunu Yarışması (1974)	152
2.2.7.11. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması (1982-...)	152
2.2.7.12. Uluslar Arası Endüstri ve Ticaret Bankası Tiyatro Oyun Yarışması (1984)	153
2.2.7.13. T.B.M.M. Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması (1985)	154
2.2.7.14. İş Bankası Tiyatro Büyük Ödülü (1988)	154
2.2.7.15. Hasan Ali Yücel Ödülü (1998)	155
2.2.7.16.TOMEB Oyun Yazma Yarışması (2005)	155
2.2.7.17.İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları “Cumhuriyet Konulu Oyun Yazma Yarışması (2008)	155
<u>SONUC</u>	157
<u>KAYNAKÇA</u>	161
<u>ÖZGEÇMİŞ</u>	171
<u>EKLER</u>	173

TABLOLAR

TABLO 1 YILLARA GÖRE HALKEVLERİNDE OYNANAN OYUN ADETLERİ	80
TABLO 2 1995 YILINDA DEVLET TİYATROLARI, ŞEHİR TİYATROLARI VE ÖZEL TİYATROLARIN İSTANBUL VE TÜRKİYE BAZINDA SAHNELEDİĞİ, YERLİ OYUN ADETLERİ	87
TABLO 3 1997–2007 YILLARI DEVLET TİYATROLARINDA OYNANAN ESER VE SEYİRCİ SAYISI	88
TABLO 4 1909’DAN İTİBAREN İZMİR’DE SAHNELENEN OYUNLAR	122
TABLO 5 İZMİR’DE BAZI GAZETELER TARAFINDAN BASILAN TİYATRO OYUNLARI	123
TABLO 6 MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİ’NİN HİMAYESİ ALTINDA KURULAN TİYATRO GRUPLARI	131
TABLO 7 1963-1975 YILLARI ARASI YAYINLANAN YERLİ VE YABANCI YAYINLARIN ON İKİ YILLIK DÖNEM İÇİNDEKİ SAYILARI	139
TABLO 8 CHP MÜKÂFATI 1939 YILI ÖDÜL KAZANAN OYUNLAR	144
TABLO 8 CHP MÜKÂFATI 1947 YILI ÖDÜL KAZANAN OYUNLARI.....	146

E K L E R L İ S T E S İ

EK 1 KÜLTÜR BAKANLIĞI'NIN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME	13
EK 2 GÜLLÜ AGOP'A VERİLEN TÜRKÇE TİYATRO OYUN OYNAMA İMTİYAZI ŞARTNAMESİ	46
EK 3 1916–2010 YILLARI ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI'NDA SEZONLARA GÖRE SAHNELENEN YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ	74
EK 4 DEVLET TİYATROLARI KURULUŞU HAKKINDA KANUN	89
EK 5 DEVLET TİYATROSU ARŞİVİ'NDE BULUNAN YERLİ OYUN LİSTESİ .	94
EK 6 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NCA YEREL YÖNETİMLERİN, DERNEKLERİN, VAKIFLARIN VE ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE YAPILACAK YARDIMLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK.....	95
EK 7 KÜLTÜR BAKANLIĞI'NIN 2005–2009 YILLARI ARASINDA ÖZEL TİYATROLARA VERDİĞİ DESTEKLER.....	95
EK 8 DEVLET TİYATROSU, OPERA VE BALE ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI (TOBAV) KURULUŞ KARARI.....	109
EK 9 TİYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ TÜZÜĞÜ.....	110
EK 10 OYÇED TÜZÜĞÜ.....	112
EK 11 MİTOS BOYUT YAYIN EVİ TARAFINDAN BASILAN YERLİ OYUNLAR LİSTESİ .	123
EK 12 TEDA PROJESİ YÖNERGESİ DEVLET TİYATROLARI TELİF YÖNERGELERİ VE ÖRNEK SÖZLEŞME	143
EK 13 OYUN YAZARLIĞI YARIŞMA ŞARTNAMESİLERİ	146
• ABK Yayın Grubu Tiyatro Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi	
• Adana Tiyatro Oyunu Yazma Yarışma Şartnamesi	
• Atatürk Üniversitesi Kısa Oyun Yarışması Şartnamesi	
• Çocuk Oyunu Dalında “Enerji Verimliliği” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Şartnamesi	
• Gelir İdaresi Başkanlığı Çocuk Oyunu Dalında Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması (2007)	
• Gelir İdaresi Başkanlığı Gençlik Oyunu Dalında Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması	

- Gelir İdaresi Başkanlığı Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması
- KASAİD Geleneksel Yarışması Şartnamesi
- Kocaeli Belediyesi Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Toplum Gerçekçi Oyun Yazma Şartnamesi
- Kültür Ve Turizm Bakanlığı Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması Şartnamesi
- Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım Yarışması 2006 Katılım Şartnamesi
- Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım 2007 Yılı Katılım Şartnamesi
- Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması 2007 Yılı Yarışma Şartnamesi
- TCDD Çocuk Oyunu Yazım Yarışması
- T.C. Kültür Bakanlığı Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması

EK 14 İNÖNÜ SANAT ARMAĞANLARI TÜZÜĞÜ

152

EK 15 MAKALELER

- Ek 15 / A : Prof. Dr. Murat Tuncay, **Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu'nda Neden Marka Olamadı?**
- Ek 15 / B : Dr. Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**
- Ek 15 / C : Doç. Dr. Sema Göktaş, **İkibinli Yıllarda Tiyatromuz**

GİRİŞ

Türklerin tarihini belli bir tiyatro perspektiften incelediğimizde, Orta Asya'dan itibaren bir tiyatro geleneğine sahip oldukları görülmektedir. Bu gelenek Anadolu'da köylü tiyatrosu ile halk tiyatrosunun birleşimi olan Geleneksel Türk tiyatrosu adı altında ortaya çıkmaktadır. Geleneksel Türk tiyatrosunda metnin yerini şarkı, dans, söz oyunlarının aldığı görülmektedir. Köylü tiyatrosu da, halk tiyatrosu da doğmacaya dayanır ve metinsizdir. Bu nedenle de Geleneksel Türk tiyatrosunda bir yazar geleneğinin gelişmediğini söyleyebiliriz.¹

Özellikle Tanzimat'ın ilanı ile başlayan Batılılaşma süreci içerisinde, batılı tarzda tiyatro ile tanışan Osmanlı'da ülkemizde oyun yazarlığının Şinasi'nin, "**Şair Evlenmesi**" (1854) adlı oyunu ile başlayan ve henüz iki yüzyılı bile bulmayan kısa bir geçmişi olduğu görülmektedir.² Batı tarzı tiyatronun benimsenmesiyle, ülkemizde tiyatrodaki yazılı metne geçildiği ancak buna rağmen yine de ağırlıklı olarak yabancı eserlerden çeviri ve uyarlamaların yapıldığı görülür. Pek başarılı olmayan bu çeviri ve uyarlamalara tepki olarak, seyircinin tiyatroya beklenen ilgiyi göstermediği anlaşılmaktadır.³

Murat Tuncay'a göre, Tanzimat'ın ilanı ile birlikte halk, yeni bir yaşam biçimi ve bunun bayraktarlığını yapan Batı Tiyatrosu ile tanışmıştır. Kimi zaman tiyatroyu gözü kapalı desteklemekte, kimi zaman da kendisine dayatılan bu yeni değerlere karşı tepkisini yine tiyatro salonlarında göstermektedir. Tuncay, koşullar ne olursa olsun tiyatroyu asıl biçimlendiren ve yönlendiren etmenlerden birinin seyirci olduğunu vurgulamaktadır. Tiyatronun ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın, seyirci beğenisi ve toplumsal değişimlere bağlı olarak kendisini yenilemesi gereğine dikkat çekmektedir.⁴

¹ Metin And, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1983, 18 s.

² Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 19 s.

³ Nurhan Tekerek, **Tiyatromuzun Modern Tiyatroyla Kesismesi Yolunda Gelenekselin Önemi ve Baltacıoğlu'ndan Bir Deneme: Kafa Tamircisi**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:17, Ankara, 2004, 48 s.

⁴ Murat Tuncay, **Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu'nda Neden Bir Marka Olamadı?**

Özellikle, XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere Geleneksel gösterim türlerinin yeterli ölçüde yanıt veremediği görülür. Dramatik metnin, tiyatro için önemli hale gelmesi ile birlikte de doğaçlamadan ve dolayısıyla Geleneksel Türk tiyatrosundan iyice uzaklaşıldığı bir dönem başlamaktadır. Tanzimat'tan itibaren başlayan dilde sadeleşme çabaları ile kimi dil ve söyleyiş kaybolmuş, geleneksel tiyatro kaynakları da tam anlamıyla derlenip yazıya geçirilemeden unutulup gitmiştir.⁵

Bu dönemde yazılan kimi Türkçe oyunların, tiyatronun edebiyatın bir dalı olarak görülmesi ve Türk yazarların uzun süre edebiyatı etkileyen ağır manzum dilin etkisinden kurtulamaması sebebiyle yaygınlaşamadığı görülür. Oyun yazarlarının şair olarak görüldüğü bu dönemde, yazarların pek çoğu oyunlarını oynamak için değil okunmak için yazdıklarını belirtmişlerdir. Namık Kemal'in "**Celeddin Harzemşah**" adlı oyununun önsözünde, bu oyunu oynamak için değil, okunması için yazdığını belirtmesi oldukça önemli bir örnektir.⁶ Bu durumun, seyircinin, benimsemediği ve destek vermediği bir tiyatronun oluşmasına neden olduğu söylenebilir ve tiyatromuzun, uzun süre geniş halk kitlesinin desteğini alamaması bu yöneltte aranabilir.

Tanzimat döneminde, Divan edebiyatının şiire odaklanmış ağır Osmanlıcası'nın, sahneye uygun düşmediği, sık sık tekrarlınsa da, yazarların Osmanlıca'nın söz hünerlerine dayalı bir tarzda oyun yazmaya devam ettikleri görülmektedir. Bu yöneliş, ulusal repertuvarımızı besleyemeyen, ancak çok ağır dramaturjik çalışma yapılarak sahneye getirilen, metin yığınlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur.⁷

Meşrutiyet döneminde, herkesin tiyatro yaptığı özgür bir dönem başlar. Bu dönemde tiyatroyu takip eden seyirci sayısının az olması ve sahnelenen oyunların çok geçmeden seyirciler tarafından tüketilmesi kısa sürede yeni oyun yazılması

⁵ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,56 s.

⁶ Efdal Sevinçli , **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir,1991, 138 s.

⁷Murat Tuncay, "Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu'nda Neden Bir Marka Olamadı?"

ihtiyacını ortaya koyar. Üzerinde çok çalışılmadan yazılan, dramaturjik temelden yoksun oyunların sahneye getirildiği bu dönemde, sahnelerde müsamere tarzında oyunlara sıkça rastlanmaktadır. Bunun sonucunda, kolay beğenen ve kolay alkışlayan dönemin tiyatro izleyicisi salonları doldurmuştur. Ancak bu anlayış, nitelik arayışlarının da önüne geçerek, oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır.⁸

Tanzimat ile başlayan dönemde, oyuncuların çeşitli sebeplerle sık sık topluluk değiştirdikleri, ustaların başka tiyatroların kendi repertuarlarını kullanmamaları için oyuncuya deftere yazdıkları oyunların sadece kendisine ait bölümlerini verdikleri bilinmektedir. Telif yasalarının ve isim haklarının olmadığı bu dönemde, el değiştiren oyunlar hakkında hak talep etmek mümkün değildi. Bu sürecin yansımaları olarak, tiyatro oyunlarının basılmadığı ve tiyatroların repertuarlarındaki oyunların yaygınlaşmadığı, zamanla da bu eserlerin kaybolup gittikleri görülmektedir.

Cumhuriyet dönemi ile Türk tiyatrosunda yeni bir dönem başladığı tespit edilir. Eğitimde en iyi okul tiyatrodur anlayışı yerleştirilerek, Cumhuriyet ve ilkelerinin anlatılması için tiyatro bir araç olarak kullanılır. Bir anlamda tiyatro ile Cumhuriyet propogandası yapılmaktadır. Tiyatroya daha çok seyircinin gelmesini sağlamak için de, ağırlıklı olarak vodviller tercih edilir. Bu seçim, tiyatrodan ciddi amaçlar bekleyen seyircileri memnun etmez ve oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda ne yazık ki yeterli bir ivme yaratmaktan uzaktır.⁹

Gülhane Hatt-ı Humayunu'nun ilanından bu güne kadar ulusal tiyatromuzun gelişmesi yolunda pek çok çaba sarfedildiği ortadadır. Ancak bu çabalar sistematik bir çerçeveye oturmamış, gerekli kurum ve kurulların zamanında oluşturulamaması sebebi ile de kalıcı olamamışlardır. Cumhuriyet döneminde büyük bir umut olarak görülen Halkevlerinin kapatılması kuşkusuz Türk tiyatrosu adına en büyük

⁸ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 4 s.

⁹ Yavuz Pekman, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002, 20-21 s.

kayıplardan biridir. Bölge tiyatroları yasa tasarısının halen hayata geçirilememesi ise bir diğer önemli sorun olarak karşımızda durmaktadır. İstanbul Şehir Tiyatrolarının ardından Devlet Tiyatroları'nın kurulması, Devlet Konservatuvarı'nın açılması elbette Türk Tiyatrosu adına kurumsal anlamda büyük çabalar ve çalışmalardır ancak bu kurumların çalışmalarının, kuruluş amaçlarını hayata geçirme noktasında ne derece başarılı olup olmadıkları da hala sorgulanmaya açıktır.

Murat Tuncay, Tanzimat'tan bu yana ulusal tiyatro kavramının gerçek manada oluşturulmasının sebebini, ulusal tiyatro sentezini ortaya çıkaracak ürünlerle kendisini kabul ettirebilen ve ulusal tiyatronun gerçek anlamda kurulması için sağlam bir temel oluşturabilecek bir yazar çıkmaması düşüncesinde aramaktadır.¹⁰

1998 yılında gerçekleştirilen “**Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**” Panelinde Özdemir Nutku da, tiyatromuzun sorunlarını sosyo-ekonomik-yönetsel sorunlar ve estetik sorunlar olarak iki başlıkta belirlemiştir. Sosyo-ekonomik ve yönetsel sorunların içine vergi sistemi, bina yetersizliği, örgütlenme, planlama ve günümüzde artık işlevini yitirmiş olan Devlet Tiyatroları yasasını da eklemiştir. Özdemir Nutku'ya göre estetik sorunların başında yıllardır tartışılan Türk Tiyatrosu'nun kimlik ve sentezi gelmektedir. Bir diğer önemli nokta da yazar-oyuncu-yönetmen işbirliğidir. Özdemir Nutku, söz konusu sorunlarının çözüm için öncelikle çağdaş bir eğitim sisteminin gerekliliğine dikkat çekmektedir.¹¹

Oyun metni çevirisi, telif hakları, edebi heyet, tiyatro oyunu basımı gibi konular oyun yazarlığımızın önünde aşılmayı bekleyen sorunlar olarak hala güncelliğini korumaktadır. Tiyatro yazarlarının haklarını koruyan ve oyun yazarlığının geliştirilmesi noktasında araştırma ve çalışmalar gerçekleştirecek sağlıklı bir örgütün olmayışı da elbette oyun yazarlığımızın önündeki en büyük sorunlardan birdir. Yazar, oyuncu, yönetmen, dramaturg, tiyatro sahibi ya da tiyatro

¹⁰ Murat Tuncay, “Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu’nda Neden Bir Marka Olamadı?”

¹¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Aysın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 56 s.

adamlarının tam bir birlik içerisinde Türk tiyatrosunun sorunlarına sahip çıkması artık bir ihtiyaç değil gereklilik haline gelmiştir.

Tiyatro kurumunun, oyun yazımı ile başlayan, çeviri, basım, telif, dramaturji ve sahnelemeye kadar uzanan çizgide profesyonel olarak bir yönetim ve organizasyon becerisi gerektirdiği ortadadır. Tiyatro ve yönetim becerisi ilk başta birbirinden tamamen ayrı ifadeler gibi görülse de günümüzde özellikle tiyatronun pazarlanması (burada pazarlama ifadesi tiyatroyu geniş kitlelere ulaştırabilme ve talep yaratabilme anlamında kullanılmıştır.) noktasında büyük önem kazanmaktadır. Tiyatro, finansmanından, stratejine kadar iyi yapılanmaya ihtiyaç duyulan bir sektördür. Sanatın yönetimi ile bir işletmenin yönetimi artık birbirinden ayrı düşünülmemelidir. Tiyatro oyun yazarlığının gelişmesi yönündeki önemli girişimlerden biri de bu bilincin geliştirilmesi ve yerleştirilmesi olacaktır.

Ancak öncelikle yapılması gereken tiyatroyu talep edilen bir sanat dalı haline getirmektir. Talebin olduğu yerde yazarın maddi ve manevi sorunları da bir ölçüde çözüme kavuşturulabilecektir. Peki, ne olmuştur da Türkiye’de hala gerçek manada tiyatro talep eden, bir tiyatro seyircisi yaratılamamıştır. Yozlaşan beğeni, oyun seçimlerinin etkilemiş, kolay beğenen ve kolay alkışlayan halk tiyatroları doldurmaya başlamış belki kısa vadede gişe sorunu çözümlenmiş ama oyun yazarlığının gelişimi noktasında istenen ivme ne yazık ki yakalanamamıştır.

Özel tiyatro girişimcilerinin ise gişe kaygısı sebebi ile Türk oyun yazarlarına ve dolayısıyla yeli oyunlara temkinli yaklaştıklarını söylemek mümkündür. Bu tercih, yerli oyun yazarlarının önemli bir gelir kaynağını da işlevsiz hale getirmektedir. Özel tiyatrolar, imkânlarının kısıtlı oluşu sebebiyle maliyeti düşük sahne dekorları, dar oyuncu kadrolu oyunları tercih ederek, bir anlamda tiyatro oyun yazarlığımızın hem teknik hem de düşünsel manada gelişmesine ket vuran bir diğer yaklaşımı sergilemektedir. Bu noktada ödenekli tiyatroların bir çare olabileceği düşünülse bile repertuar kurullarının kısıtlayıcı yönelişleri sebebiyle bir çözüm olamayacaklarını söylemek yerinde olacaktır.

Tiyatro kuramcısı İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'na göre, tiyatrodaki temel olan “tiyatro felsefesidir”. Bu düşüncesini, Yeni Adam Dergisi'ndeki yazısında; “Bizim bir tiyatro felsefemiz yoktur. Millete tiyatroyu kazandıracak ne bina, ne sahne, ne de tecrübeli aktördür, ancak tiyatro kafasıdır. Bu da sosyal bir organizasyondan doğabilir” diyerek ifade eder.¹²

Osmanlı toplumunun henüz birey olma sürecini tamamalamamış olması sebebi ile varolan toplumsal yapı, yazarın uzun bir süre özgün karakterler oluşturmaya imkân vermemiştir.

Toplum yapısı itibari ile bu durumun çok çabuk değişkenlik göstermesi nedeniyle oyunlarda tiplerle seyirciye ulaşılmaya çalışılmış bu durum bir sorun olarak tiyatro felsefesi oluşmasının önündeki engellerden biri olarak sıralanabilir. Geleneksel tiyatromuzun dinamiklerinin unutulmuş olması, yazarların geleneksel tiyatroya sahip çıkmaması, toplumdaki birey olma süreci oturmadığı için karakter oluşturmada problemler ortaya çıkması, toplumun tipi sevmesi ancak yapısı itibari ile tipin çok çabuk değişmesi ve politik çalkantılarda yazarın yön bulamaması gibi sorunlar da kesin bir tiyatro felsefesi oluşturmaya önündeki engellerimizden sadece bir kaçı olarak sıralanabilir.

Sevda Şener “**Çağdaş Türk Tiyatrosu'nda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları**” adlı kitabında oyun yazarının kişisel yaklaşımları ile toplum eğilimleri arasında bağlantı kurabildiği sürece halka dönük ürünler verebileceği görüşünü vurgular. Çünkü bir yazar sadece oyun değil aynı zamanda hayatı da yazar. Hayatı yazması beklenen bir yazarın toplumsal eğilimlerden, çatışma ve çelişkilerinden bi haber olması beklenemez. Sevda Şener, yazarın, yaşamın en önemli ayrıntılarını, en önemsiz ve sıradan görünen şeylerin arasına sıkıştırmayı bilme becerisine de sahip olması gerektiğine de vurgu yapar. Oyun yazarı tüm bunları da seyircinin algı düzeyini göz önüne alarak gerçekleştirmelidir. Konusuna vurgu yaparak, oyun yazarlığının düşünsel ve sosyal yönüne dikkat çeker.¹³ Bir yazarın toplumun

¹² İsmayıl Hakkı BALTACIOĞLU, *Teşkilatsız Tiyatro*, Yeni Adam, Sayı:120, (16 Nisan 1936) 2 s.

¹³ Sevda, ŞENER, *Çağdaş Türk Tiyatrosunda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları*, A.Ü. DTCF Yayınları, Ankara, 1971, 20 s.

gerçeklerini kavrayış düzeyi ve bunları yansıtır biçimi de oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda önemli bir unsur olduğu ortadadır.

Ülkemizde sıkıyönetimlerle kesintiye uğrayan demokrasi ortamının elbette yaratacılığa bir darbe vurduğu söylenebilir. Bu etkilerin kendini bilinçsiz bir otokontrol şeklinde ortaya koyduğu da görülmüştür. Devlet Tiyatrosu dramaturglarından Selen Birkiye'nin belirlediği günümüz tiyatrosunun sorunlarından biri de yazarlarımızın, oyunlarını x ülkede tamamen kimliğimize yabancı kişi ve ortamlarda geçirmeleridir belirlemesini bu gerçeğin bir sonucu olarak tespit edebiliriz.¹⁴

Kamu görevlileri ve sorumlularının çok partili döneme geçişte tiyatroya ilgisinin azalması, kültür işlerine yön verecek yetkililerin yetkin olmayan kişiler arasından seçilmesi ve özellikle Anadolu'yu dolaşan tiyatro topluluklarına yönelik her tür zorluğun çıkarılması etkileri bugüne kadar uzanan bir olumsuzluk olarak karşımızda durmaktadır. Cumhuriyete ve hatta Cumhuriyet sonrası devletin ciddi boyutta ödenekli tiyatro yapma ve yazarları destekleme programlarının olmayışı, çabalar olsa dahi bunların gerektiği gibi uygulanamayışı ciddi açıklarımız olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

Özellikle 1960'lardan sonra eğitimin kurumsallaşmasının ardından üniversitelerin yazarlığa el atması ile birlikte bu işin bir eğitim sorunu olduğu da ortaya çıkmıştır. Sahne tekniğinin ıkkılığı, tiyatronun uzun yıllar sahenin değil, edebiyatın bir parçası olarak görülmesi, yeterli bir eleştiri ortamı olmayışı, tiyatronun yaygınlaşamaması ve 1960'lara kadar tiyatro yazarının şair edebiyatçı olarak görülmesi gibi sorunlar çözümün de daha geniş bir perspektifte ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

¹⁴ Bkz, Ek 15 / B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de Yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009, 7 s.

Televizyon, sinema sektörünün ekonomik cazibe haline gelmesi pek çok yazarın bu alana yönelmesine sebep olmuştur.

Tüm bunlarla beraber, yukarıda sayılan tüm unsurları içine alan yapıda tiyatroya talep yaratabilmek bir diğer önemli unsurdur ve bu konuda da yazara hiç de küçümsenmemesi gereken ödevler düşmektedir. Bu noktada görebileceğimiz gibi tiyatronun ana malzemesini oluşturan oyun yazarı'nın tiyatrodaki işlevini ne küçültmek ne de fazlası ile abartmak gerekmektedir.

1. BÖLÜM

TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞI GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN OLUMSUZ FAKTÖRLER

1.1.OSMANLI TOPLUM YAPISININ OLUMSUZ ETKİLERİ

Tanzimat ve Meşrutiyet dönemine ve kısmen de Cumhuriyet dönemine baktığımızda, tiyatro oyunlarının genelde aile, din, gelenek, görenek, ahlak, millet, milliyetçilik gibi kalıplar içerisinde yazıldığını tespit ediyoruz. Osmanlı'nın geleneksel ve tutucu yapısı, sorgulayan, araştıran, eleştiren ve gerektiğinde değiştiren bir yönelişe müsait olmadığından, tiyatro oyun yazarlarının uzun yıllar düşünsel anlamda kısır bir döngünün içerisinde mücadelelerini sürdürdüklerini söylemek yanlış olmayacaktır. İstibdat döneminde ailenin kutsallığı sebebi ile aile ile ilgili konuların sahneye getirilemediği, tarihi dram ve siyasi oyunların da hassasiyeti sebebiyle yazılıp oynanamadığı görülmektedir. İstibdat döneminde Türk oyun yazarlarının siyasi bir bildiri taşıyan oyunlarını Afganistan ya da Arabistan gibi ülkelerde geçirmeleri bu dönemde sansürden ve kısıtlamalardan kaçabilmek için bir yöntem olarak kullandıkları tespit edilmektedir.¹⁵

Tanzimat dönemi oyunlarında genellikle, hürriyet, birey, alafrangalık karşısında Osmanlı aydını, kadının toplumdaki konumu, aile kurumu ve ahlak gibi konulara yer verildiğini, bu konular arasında değişmeyen ve taviz verilmeyen yegâne konunun da toplum ve ahlak kavramı olduğunu görüyoruz. Dönemin Osmanlı toplum yapısı göz önüne alındığında bu kavramın öneminin daha net biçimde ortaya çıkacağı söylenebilir.¹⁶ Kapalı toplum yapısı, töre anlayışının baskın etkisi, güçlü kadın erkek ayrımı gibi temel belirlemeler üzerine şekillenen ve bir anlamda ümmet tipi “statü toplumu” özelliği taşıyan Osmanlı toplum yapısı, kuşkusuz sanatın ve dolayısıyla tiyatro yazarlığımızın ilk dönemlerinin şekillenmesinde başlıca belirleyici unsur olmuştur.

¹⁵ Metin And, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1983, 155 s.

¹⁶ İlber Ortaylı, **Osmanlı Toplumunda Aile**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2001, 28 s.

Cevdet Kudret'e göre "ahlak", hem Batı hem de Doğu için önemli bir ölçüttür ve bu noktada tiyatro oyunları dâhil olmak üzere edebi yapıtlar "ahlak düzeltmeye" yardımcı araçlar olarak algılanmaktadır. Bu sebeple "ahlak" kavramının, tiyatro oyun yazarlığımızda uzun yıllar kendisini hissettirdiğini görüyoruz.¹⁷

Tiyatro, ülkemizde batılılaşmanın bir uzantısı olarak bir eğitici ve öğretici işlev görürken, Osmanlı toplum yapısının getirdiği kısıtlamalar sebebi ile özellikle konu seçiminde ciddi bir zorlanmanın olduğu tespit edilmektedir. Bu gelenekçi yapının, oyun yazarlığımızda kendisini bir dinamizm kaybı, içine kapanma ve yeniyi bütünüyle kabul etmeme gibi yönelişler ile ortaya koyduğu da söylenebilir.

1.2.YÖNETİMLERİN BASKICI TUTUMLARI

1.2.1.İstibdat Dönemi

İstibdat Dönemi, tiyatro oyun yazarlığı tarihimiz içerisinde, pek çok olumsuzluğun yaşandığı dönem olarak hatırlanmaktadır. 1884'te Ahmet Mithat Efendi'nin çağdaş gelişme ve düşünce tarzını savunan "**Çerkes Özdenleri**" adlı oyununun sahnelemesi üzerine, oyunun "Çerkez propogandası yapılıyor" denilerek yasaklanması ve ardından da Gedikpaşa Tiyatrosu'nun yıktırılmasıyla devam eden sürecin, 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanına kadar devam ettiği bilinmektedir.¹⁸

İstibdat Dönemi içerisinde, 1873 yılında Namık Kemal'in "**Vatan Yahut Silistre**" oyunu yüzünden (tiyatro tarihimizde ilk kez) Gedikpaşa Tiyatrosu yazı kurulu sansüre uğrayıp sürgüne gönderilmiş ve Osmanlı tiyatrosu sansür ile tanışmıştır. Oyun yazarının dışında oyunu övdükleri gerekçesi ile Ahmet Mithat Efendi, Ebu Ziya Tevfik ve yazı kurulu üyesi Mustafa Nuri'nin de Padişah Abdulaziz tarafından sürgüne gönderildiğini görüyoruz. İstibdat döneminde bu yasaklamaların, başında Mehmet Hilmi'nin bulunduğu Tiyatrolar Umumi Müfettişliği Kurulu

¹⁷ Cevdet Kudret, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul,1994, 16 s.

¹⁸ Aziz Çalışlar, **Tiyatro Sözlüğü**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1995, 476 s.

tarafından yapıldığı, sansür etme yetkisinin Matbuat Kalemi'nden Şehremaneti'ne ve ardından da Encümen-i Teftiş ve Muayene adlı kurula geçip durduğu bilinmektedir.¹⁹

Basılacak ve yayınlanacak eserler için Maarif Nezareti'nde 74 üyeli bir teftiş ve Muayene Encümeni ve 18 kişiden oluşan bir Tetkik-i Müellefat Kurulu olması, bu kurulun dışarıdan gelen yayınların Türkiye'ye sokulup sokulmamasına da karar vermesi, İstibdat Döneminde sansürün kurumsal bir yapı içerisinde varlığını sürdürdüğünü göstermesi açısından önemli bir örnektir. Bu dönemde farklı yazarlara ait 19 oyunun yasakladığı bilinmektedir.²⁰

Ahmet Fehim Bey hatıralarında sansür konusunda şu belirlemelerini yapar”

....Ramazan-ı Şerif ibadet ayıdır.
Oyun haramdır! Der oyunları
yasaklarlar... İstanbul'da Zaptiye
Nazırı Ramazan için müsaade
vermez, Araya bir de Arap Abdullah
gibi Şehzadebaşını haraca kesmiş bir
bela girer. Ya sansür? En felaketlisi
bu. Kâh maarif, kâh zaptiye, kâh
matbuat! Cahillerden kurulmuş bir
sansür komisyonu keyfine göre
çalakalem eserin ötesini berisini
bilmeden, anlamadan, sırf Saray'a
yaranmak için siler. Bazen de yasak
eder.”²¹

Ahmet Fehim, Çanakkalel turnesi sırasında “**Kırmızı Köprü Vakası**” adlı oyunu oynamak ister ancak daha önce şehirde harcanan para sebebi ile tartışma konusu olan bu köprü olayının içi yüzünün sahnede anlatılacağını düşünen yetkililer oyunu yasaklar.²²

1904 yılında, oğlunun tiyatro yapmasını istemeyen İstanbul Belediye Başkanı Rıdvan Paşa'nın, İstanbul'da Türkçe oyun oynanmasını yasaklaması da İstibdat

¹⁹ Murat Tuncay, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991, 13 s.

²⁰ And, 1983, a.g.e., 200 s.

²¹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977, 41 S.

²² Y.a.g.e., 49 s.

Dönemi'nde hatırlanması gereken engellemeler arasındaki yerini almıştır. İstanbul'da tiyatroları yasaklayan Rıdvan Paşa sebebiyle, tiyatrocuların şehir dışında çalışmaya mecbur bırakıldığını, daha sonra Bursa Valisi Reşit Paşa'nın İstanbul Belediye Başkanlığı'na atanması ile bu yasaklamanın kalktığını görüyoruz.²³

İstibdat dönemi baskıcı yönetiminin, oyun yazarlarımız açısından oldukça verimsiz bir ortam yarattığı söylenebilir. Bu dönemde sahnelenme şansı bulan çeviri oyunların çevirilerinin yetersiz olması ve Türk insanına tamamen yabancı bir dünya sunması açısından bu girişimlerin olumlu girişimler olarak değerlendirilemeyeceği ortadadır. İstibdat Dönemi'nden 2. Meşrutiyet'in ilanına kadar, sansür uygulaması, jurnaller ve sürgünlerle geçen süreçte, yerli oyunların yazılıp oynanmasının hoş karşılanmaması, çevirilerin de ancak sansür edilerek oynanmasına izin verilmesi, telif oyun yazımını geciktirdiği gibi, yabancı oyun uyarlamalarının ve niteliksiz melodramların yaygınlaşmasına yol açması açısından tiyatro oyun yazarlığımızın önünde en büyük engellerden biri olarak değerlendirilmelidir.²⁴

1.2.2.Cumhuriyet Dönemi'ndeki Sansür Uygulamaları

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Cumhuriyet'in temel ilkelerinin korunması amacıyla tiyatro oyunlarının sıkı bir sansür ile karşı karşıya kaldıklarını görüyoruz. Namık Kemal'in birçok oyununun da bu süreçte yasaklandığı, "**Vatan Yahut Silistre**" adlı oyunun da ancak içindeki "Padişahım çok yaşa", "Yaşasın Osmanlılar" gibi sözlerin çıkarılması koşuluyla oynanmasına izin verildiği bilinmektedir.²⁵

Cumhuriyet döneminde, repertuarı kontrol etme yetkisi'nin 29 Mayıs 1934 tarihli, 2559 sayılı "Basın Yayın Müdürlüğü Teşkilâtına ve Vazifelerine Dair Kanun"un 2. madde K fıkrası ile Matbuat Umum Müdürlüğü'ne (Basın Y a y ı n Genel Müdürlüğü) verilmesi ile birlikte tiyatro oyunlarının birer birer yasaklanmaya başlandığının görüyoruz. İlk olarak, Halit Fahri'nin **İlk Şair**; Claude Fairere'den çevrilen **Katil Kim?** ve bir zamanlar Minakyan Topluluğu tarafından oynanan

²³ Tuncay, 1991,a.g.e., 11 s.

²⁴ And, 1983,a.g.e., 155 s.

²⁵ Metin And, **Elli Yılın Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş BankasıYayınları, İstanbul 1973, 11 s.

Simone Marie ve Atala adlı oyunları yasaklanır. Ardından Mahmut Yesari'nin **Tatili İşgal**, İ. Galip Arcan'ın M. Bernstein'dan uyarladığı **Bora**, Kemal Ragıp'ın Paul Gavault'dan uyarladığı “**Devlet Kuşu**”, Selâmi İzzet Sedes'in M. Hannequin'den uyarladığı **Üçüzler**, Namık Kemal'in **Vatan ve Kara Belâ**, Aka Gündüz'ün **Muhterem Katil**, Cenap Şehabettin'in **Körebe**, **Adalar Şarkısı**, “**Bir Millet Uyanıyor**, **Değirmenci Kızı**, **Ekmekçi Kadın** adlı oyunları ile tuluat topluluklarının oyun dağarlarında bulunan **Rahibin Aşkı**, **Lerouge Dâvası**, **Reji Kızı**, **Karnaval Kokozları** adlı oyunlar yasaklanır. Sansür artık Cumhuriyet döneminde de yasal olarak yürürlükte dir.²⁶

Tiyatro sansürü yetkisinin, 1950 yılında Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nden alınmasıyla sansür yasal olarak ortadan kalksa da dolaylı yollardan sansürün devam ettiği tespit edilir. Bugün de olduğu gibi bu dönemde resmi bir tiyatro sansürü olmamasına rağmen il yöneticilerinin, PolisVazife ve Selâhiyetleri Kanunu'nun 8 / D maddesine dayanarak tiyatro kapatabildikleri ve oyunları sahneden kaldırebildikleri görülmektedir.²⁷

1962'de, Fakir Baykurt'un aynı adlı romanından Ergin Orbey tarafından uyarlanan **Yılanların Öcü** adlı oyun, Devlet Tiyatroları'nda, Edebî Kurul'dan çıkmasına, Genel Müdürlük'çe sahnelenmesine karar verilmesine rağmen oyun dağarından çıkarılır. 1964 yılında İzmit Bölge Tiyatrosu'nun sergilemek istediği ve Oktay Arayıcı tarafından yazılan **Kondulu Hayriye** ile yine 1964 yılında Muammer Karaca'nın İzmit'te oynamak istediği **Senatür** adlı oyuna, İsmet İnönü'yü ve hükümeti küçük düşürdüğü gerekçesiyle, izin verilmez.²⁸

Sansür adına uygulamalar, 1965 yılında, Kültür Müsteşarlığı'nın kurulması ve başkanlığına da Adnan Ötüken'in getirilmesiyle farklı bir yönde uygulanmaya devam eder.²⁹ Kültür Müsteşarı Adnan Ötüken, Devlet Tiyatroları Müdürlüğü'ne bir

²⁶ y.a.g.e., 373-375 s.

²⁷ y.a.g.e., 378 s.

²⁸ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet-Tiyatro İlişkisi** Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt: 31 Sayı:1,2, 1987, 347-349 s.

²⁹ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 193 s.

yazı göndererek tiyatronun repertuarında bulunan yerli ve yabancı oyunların taranarak sakıncalı sözcüklerin ayıklanmasını ister. Aksi halde oyunlar oynatılmayacaktır. Uygulamaları eleştirilen Müsteşarlık, tepkiler de göz önüne alınarak 1970 yılında Kültür Bakanlığı'na³⁰ dönüştürülecektir.³¹

Kısaca 1960'lı yıllar, sansürün tüm ağırlığı ile kendisini hissettirdiği yıllar olarak da adlandırılabilir. 1965 yılında Adana Şehir Tiyatrosu tarafından sahnelenen Musahipzade Celal'in **Kafes Arkasında** adlı oyunun sahneden kaldırılması, 1966 yılında, Haldun Taner'in İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda oynanan **Eşeğin Gölgesi** adlı oyun hakkında sınıflar arasında kin yarattığı gerekçesiyle dava açılması sansür uygulamalarına örnek olarak gösterilebilir. Yine 1966'da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nun oynadığı Kartal Tekmesi adlı oyunun, savcılık soruşturmasına uğradığı, 1967 yılında, Nazım Hikmet'in İstanbul ve Ankara'da uzunca bir süre oynan **Yolcu** adlı oyunun oynanmasına Samsun Valiliği'nin izin vermediği görülmektedir. 1969'da Musahipzade Celal'in **Mum Söndü** oyunu hakkında dava açılması ve 1968'de Ankara Basın Savcılığı tarafından, **Sultan Abdülhamit** adlı oyun için soruşturma açılması ile sansür uygulamalarının devam ettiği görülür.³²

Yasaklamalar ve sansür uygulamaları, 1960'lı yıllara damgasını vurmuş gibidir. Aydın Engin'in Halk Oyuncuları Topluluğu tarafından sahnelenen **Devri Süleyman** adlı siyasal taşlaması, 7 Mart 1968'de İstanbul Valiliği ve Ankara, Valiliği tarafından yasaklanır. Halk Oyuncuları, yürütmenin durdurulması için Danıştay'a başvurur. Oyunun ismi **Devri Küheylan**'a çevrilse de oyun Ankara Valiliği tarafından yeniden yasaklanır. Danıştay 12. Dairesi yürütmeyi durdurur ama Cumhuriyet Savcılığı oyun hakkında yine de bir soruşturma açar. Prof. Dr. Uğur Alacakaptan, Doç. Dr. Adnan Güriz, Doç. Dr. Sevda Şener'den oluşan Bilirkişi Kurulu, oyunda herhangi bir suç unsuru bulunmadığına dair rapor üzerine savcılık takipsizlik kararı verir. 27 Ocak 1968 tarihinde oyunun oynandığı tiyatroya bir saldırı düzenlenir ve Aksaray'daki tiyatro, bir yangın sonucu tamamen yanar.³³

³⁰ Bkz., EK 1, Kültür Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

³¹ Emre Kongar, **Kültür Üzerine**, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1982, 65 s.

³² Konur, a.g.e., 349 s.

³³ And, a.g.e., 1983, 382 s.

Tiyatro oyunlarına yönelik bu uygulamaların etkileri sürerken, 1974-75 yıllarında 38. Hükümet döneminde Kültür ve Turizm Bakanı İlhan Evîiyaoğlu tarafından, özel tiyatrolara yardım konusunun, Danışma Meclisi Bütçe Plan Komisyonu'nda dile getirmesi ile başka sansür tartışmasının ateşlendiği görülür. Eviiyaoğlu'nun

*“sinema ve özel tiyatroların
sergileyecekleri oyunlar millî
amaçlara yönelik, genel kültürümüze,
örf, âdet ve ananelerimize uygun
olmalıdır.”*

İfadeleri, yardım ile birlikte tiyatroya denetimin gireceği düşüncesiyle eleştirilir. Bu konuşma sanat ve basın çevresinden büyük tepki çeker. Dönemin Tiyatro Yazarları Derneği Genel Sekreteri ve İstanbul Gazeteciler Cemiyeti, Yönetim Kurulu Üyesi, oyun yazarı Recep Bilginer

*" . . . Özel tiyatroların
oynayacakları piyeslerin sansüre tabi
tutulması düşüncesi bize padişahlık
dönemini hatırlatıyor. Tiyatroda
sansürün kalkması aşağı yukarı
Atatürk Cumhuriyetiyle yaşıttır. Şimdi
yeniden Cumhuriyet öncesine mi
dönüyoruz? ³⁴*

Diğer konuşma ve yaklaşımı eleştirir.

1980'lere gelindiğinde sanat açısından bir durgunluk dönemine girildiği tespit edilmektedir. 12 Eylül askeri darbesinin 1980'li yıllarda, toplumun her alanında olduğu gibi oyun yazarlığı alanında da büyük bir tahribata neden olduğu görülmektedir. Siyasal gelişmelerin etkisinde şekillenen tiyatro dünyamızda oyun yazarları, istedikleri ve ihtiyaç duydukları özgür düşünce ortamından bir hayli uzaktadır. Yazarlar ciddi bir otosansür uygulamaktadır. Bu dönemin coşkuz bir dönem olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. 1980 yılından itibaren yazılmış

³⁴ Konur,a.g.e., 338 s.

oyunlar tarandığında, yazılan tiyatro oyunun aksine sahnelenenlerin oranının bir hayli düşük olduğu gör÷lmektedir.³⁵

Tiyatro oyun yazarlığı tarihimizde sansürün sadece İstibdat Dönemi içerisinde sınırlı kalmadığı Cumhuriyet Döneminde de, yeni kurulan devletin, ilke ve inkılâplarının korunması amacıyla, oyunlar üzerinde sıkı bir denetim uygulandığı gör÷lmektedir. Öte taraftan sansür olgusu ve uygulamalarının, tiyatro oyun yazarlarının ve dolayısıyla tiyatroların kendi içlerinde de bir oto sansür yaşamalarına neden oldukları da söylenebilir.

1.3. KURUMSAL ÇALIŞMALARIN YETERSİZLİĞİ

1.3.1. Edebi Heyet ve Repertuar Kurulu’ndan Kaynaklı Sorunlar

Tiyatrolarda, oyun seçimiyle, oyunların edebi nitelikleri üzerinde yargı vermekle ve genel oyun dağarcığını oluşturmakla yükümlü kurul olan Edebi Heyet’in, Türkiye’de ilk kez Gedikpaşa Tiyatrosu’nda, bir komite niteliğinde, Ali Bey, Ebuzziya Tevfik ve Osman Hamdi’den oluştuğu bilinmektedir. Bu dönemdeki çalışmaların ağırlıklı olarak Osmanlı Tiyatrosu’nu geliştirme amacı taşıdığı gör÷lmektedir. Daha sonra Dar÷lbedayi’de gör÷len ve o dönemde çok sık tartışmalara neden olan Edebi Heyet’in çalışmalarının, bugün Devlet Tiyatrosu ile İstanbul Şehir Tiyatrosu yapısı içinde sürdür÷ldüğünü gör÷yoruz.³⁶

Ödenekli tiyatrolarda, dramaturgluğun karşısında eskimiş bir kurum olarak yeralan edebi heyetlerin, sık sık düzenleyici ve yaratıcı bilimsel bir dramaturji kurumu niteliği taşıyamadıkları, tiyatronun yaratıcı etkisini kısıtladıkları ve yasaklayıcı kurallarla tiyatronun gelişmesini engelledikleri sebebiyle eleştiri konusu olduğu bilinmektedir.

³⁵ Bkz, Ek 15/B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye’de yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009

³⁶ Çalışlar, a.g.e., 188 s.

Özdemir Nutku da “...*Güllü Agop'un bir tiyatro coşkusu ve düzeni yaratabilmek için, bundan yüz yıl önce, yazarlardan ve şairlerden kurulu bir 'Edebi Heyet' kurmuş olması, yüz yıl önceki bu aynı düzeni sürdürmemizi gerektirmez.*³⁷ “diyerek, Dramaturg düzeninin önemine dikkat çekmektedir. Bu noktada Edebi Kurul’un bir yapı olarak eleştirilmediğini, çalışmalarının ve bu kurulun işletilme biçiminin tartışıldığını görüyoruz.

Darülbedayi’nin ilk kuruluşunda Edebi Kurul üyelerinin zamanın en tanınmış şair ve yazarlarından oluştuğu bilinmektedir. Bu kurul daha çok bir sınav kurulu olarak görev yapmakta ve Darülbedayi’ye girmek isteyen adayların seçimi konusunda çalışmaktadır. Edebi Kurul’a yönelik bir diğer eleştiri de, üyelerinin sürekli kendi eserlerini oynatmaları ve eser seçimlerinde savruk bir şekilde davranmalarıdır. 1918 yılında, Darülbedayi’nin oynadığı oyunlara ve tutumu hakkında Reşat Nuri Güntekin ise bu kurumun yalnızca beş altı temsil veren bir yer olmaması gerektiğini belirtirken, seçilen oyunların hemen hepsinin sadece eğlendirmek için yazılmış hafif komedilerden olmasını eleştirmektedir. Bir önceki Edebi Kurulun üyeliğinde bulunan Tahsin Nahid hariç, aşağıda isimleri belirtilen ve oyunları repertuara kabul edilen yazarların çoğunun o sırada kurul üyesi olmasının hoşnutsuzluk yarattığı bilinmektedir.³⁸

8 Haziran 1918 Halit Ziya- **Furuzan**
11 Haziran 1918 Ahmet Nuri- **Hisse-i Şayia**
13 Haziran 1918 Halit Ziya- **Fare**
15 Haziran 1918 Hüseyin Suat- **Kirli çamaşırlar**
17 Haziran 1918 Tahsin Nahid- **Bir çiçek İki Böcek**
21 Haziran 1918 Halit Ziya- **Kâbus**
22 Haziran 1918 İ.Ahmet Nuri- **Dört Cıhar**³⁹

Edebi Kurul'un disiplinli bir çalışmaya giremediği, kurul üyelerinin düzenli bir yolda toplanamadığı, eserlerin kabul edilip edilmediğinin yazar ya da çevirmenlerine bildirilmediği, bazen de metnin ortadan yok olduğu konusunda yoğun

³⁷ Özdemir Nutku, **Darülbedayi'nin Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969, 121 S.

³⁸ Özdemir Nutku, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, Ankara, 1970, 70 s.

³⁹ Y.ag.e. 75 s.

eleştiriler yapıldığı görülmektedir. Toplantı günleri çok uğraşmamak için üyelere birinin eseri okuyup kurula tanıttığı da eleştiriler arasındaki yerini alır.⁴⁰

1920 yılında Darülbeydi'de yaşanan uyarlama sorununa bir çözüm getirilmesi ve yerli yazarların oyun yazmaya teşvik edilmesi amacıyla, Halit Ziya Uşaklıgil başkanlığında bir kurul toplanır ve bir yönetmelik hazırlanır. Bu yönetmeliğe göre yönetim ve okuma kurullarının birleştirildiği ancak yine de sağlıklı bir repertuar oluşturulamadığı, uyarlama sorununun sürüp gittiği görülür.⁴¹

1920 yılının kışından, 1921 ilkbaharına kadar, kurulun aldığı karar üzerine, iki yerli oyun oynandığı görülmektedir. Bu oyunlardan biri Hüseyin Suat'ın **Sanat Vesikaları** ve Reşat Nuri'nin **Eski Ruya** adlı eserleridir. Darülbeydi'nin yerli oyunları destekleme kararı ile Edebi Kurul'a eskisinden daha çok sayıda yerli oyun gönderilmeğe başlandığı ve gönderilen eserler arasında Ömer Seyfettin'in **İhtiyar Olsam da**, Hüseyin Suat'ın **Çifteli Mikroplar**, Sait Hikmet'in **Hıçkırıklar** Hüseyin Suat'ın **Çanta'da Keklik**, Reşat Nuri'nin **Hançer**, yine Hüseyin Suat'ın **Ballı Baba** gibi oyunlarının olduğu bilinmektedir.⁴²

1927 yılında, kurulun seçtiği bir oyunun, Muhsin Ertuğrul tarafından, sahneye uygun olmadığı gerekçesiyle provasını kaldırılması ile Edebi Kurul ile yeni bir anlaşmazlık yaşanır. Bazı üyeler istifa eder. 22 Ocak 1928 tarihinde Belediye Başkanı Muhittin Üstündağ, istifaları kabul etmediğini belirtir. Edebi Kurul'a Milliyet Gazetesi müdürü Ahmet Şükrü atanır. Dönem sonunda tiyatro tatile girer ve 1928-29 da kurul yeniden davet edilmez. Böylece Edebi Kurul kendiliğinden ortadan kalkmış olur. Darülbeydi'nin ve dolayısı ile Türk tiyatrosunun ilk dramaturg'u Suphi Sadık dramaturg olarak seçilir. İlerleyen dönemlerde, dramaturgluğun Avrupa

⁴⁰ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 71-74 s.

⁴¹ Çalışlar, a.g.e., 153 s.

⁴² Nutku, a.g.e., 71 s.

Tiyatrosu'nda görülen dramaturg sisteminden oldukça farklı olduğu, daha çok bir "raportörlük" görevi yaptığı tespit edilir.⁴³

II. Dünya Savaşının üçüncü yılında Edebi Kurul düşüncesinin yeniden gündeme geldiği görülür. Bu konuda tepkiler gecikmez ve Vasfi Rıza Zobu, 1 Ocak 1942 ve 15 Mart 1942 tarihli **Türk Tiyatrosu** dergilerinde bu düşünceye karşı çıkar. Bu sistemin hiçbir yararı olmadığını, bizde yerli oyun yazarı yetişmediğini, yetişse de bu yazarların bu işi sürdüremediklerinin görüldüğünü belirtir. Bu işi, yeteri kadar bilgisi olamayan yazarların, şairlerin yapmasının mümkün olmadığını ve dünyanın hiçbir tiyatrosunda yazarlardan ve şairlerden kurulu bir Edebi Kurul olmadığına vurgu yapar.⁴⁴

1955 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosunda yaşanan sorunların kaynağı olarak da Edebi Heyet gösterilir. Şehir Tiyatrosu'nda baştan beri sorun olan edebi heyet tartışmaları, 1959 yılında Muhsin Ertuğrul'un yeniden Şehir Tiyatrolarının başına getirilmesiyle doruğa tırmanır ve anlaşmazlıklar, edebi heyetin istifası ile sonuçlanır. Bu gelişme 16 Ekim 1956 tarihli Akşam Gazetesi'nin 1-5. sayfalarında şu şekilde yeralır.

*“Milli Eğitim Bakanı
tarafından Devlet Tiyatrosu Genel
Müdürlüğü görevinden alınan daha
sonra İstanbul D.P. İl ve Beldiye
Başkanı Kemal Aygün'ün
teşebbüsüyle tam yetkili olarak
Belediye Şehir Tiyatrosu'nun başına
getirilen Muhsin Ertuğrul'un bu
göreve başlamasında sonra tiyatrodaki
baş gösteren anlaşmazlık Edebi
Heyetin istifası ile son bulmuştur.*

1960'larda Edebi Heyetlere yönelik eleştirilerin devam ettiği görülmektedir. Eleştiriler, edebi heyetlerin Türk Tiyatrosu'nun gelişmesi yolunda üzerine düşenleri gerektiği gibi yapamadığı yönündedir. Bu kurumlarda köhnemiş edebi heyet

⁴³ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 75 s.

⁴⁴ Y.a.g.e.82 s.

mekanizmasının yerini dramaturglara bırakması istenmektedir. Eleştirilere göre edebi heyet'in çalışmaları Türk Tiyatrosunun gelişmesi yolunda işlevlevini yerine getirememektedir. Bu dönemde ödenekli tiyatrolar ve dolayısıyla edebi heyet, iktidar yanlısı tutumları ile eleştirilmeye devam eder. Sahnelenen sıradan oyunlar, büyük masraflarla sahneye getirilen müzikaller, toplumdan kopuk, toplumu uyuşturan yapıtlar olarak görülmektedir.

Sevda Şener'e göre, Cumhuriyetten önce de, sonra da, tiyatro repertuarı saptanırken ciddi sorunları ele alan oyunların yanı sıra, suya sabuna dokunmayan, hafif ve eğlenceli oyunlara yer verilmesi, seyircinin ayağını tiyatroya alıştırmak için uygulanan bir yöntem olarak görülmektedir. Eğlenceli oyunlar, ciddi oyunlara sabır gösteren seyircinin ödülü olarak değerlendirilmektedir.. Tiyatro sanatının ruhuna, tümüyle aykırı olan bu ayırım, Sevda Şener tarafından tiyatromuzun kemikleşmiş sorunlarından biri olarak tespit edilmektedir.⁴⁵

1960'larda çokça özgün tiyatro eserleri yazılsa bile, bu dönemde Devlet tiyatrosu repertuarına yerli oyunları almaz. Bunun sonucunda, kuruluş amaçları arasında yerli oyun yazarı yetiştirmek gibi önemli bir işlevleri olan Oda ve Büyük Tiyatroda Türk oyunlarının oynanması geleneği yıkılmış olur.⁴⁶

12 Mart 1960 tarihli Tercüman Gazetesi'nde Ergun Sav“...*Edebi Heyet birçok yerli eser gelmesine rağmen, aralarında oynanacak seviyede eser bulunmadığını belirterek hiçbirini kabul etmemiştir*” diyerek bu duruma tepkisini dile getirir.⁴⁷

1965 Nisan'ında Belediye Meclisi bir Edebi Kurul toplaması için yeniden çalışmalara başlar. Prof. Dr. Özdemir Nutku ise Şehir Tiyatrosu'nun başına yeniden Edebi Kurul sisteminin getirilmesinin büyük bir yanlışlık olduğunu vurgular.⁴⁸

⁴⁵ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999, 71 s.

⁴⁶ Metin And, **Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1983

⁴⁷ Tercüman Gazetesi, 12 Mart 1960

⁴⁸ Nutku,a.g.e., 84 s.

Repertuar sorunu 1960–69 yılları arasında tiyatromuzun hala en çok tartışılan sorunları arasında yerini korumaktadır. Bu dönemde, hangi seviyede olursa olsun, Türk oyun yazarlarının oyunlarına yerverilmesinin yaygın bir görüş olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Edebi Heyetin, gönderilen eserleri yetersiz bularak geri göndermesi, Türk oyun yazarlığının gelişmesinin önündeki bir engellerden olarak da değerlendirilebilir.

19 Mart 1970 tarihli Tercüman Gazetesi'nin 3. sayfasında Ergun Sav, Edebi Kurul'un öğretici ve uyarıcı bir kurul olmadığını, kendisine gelen oyunları okuyan ve içlerinden en iyilerini seçip yöneticilere veren bir aktarma kurulu olduğunu belirtir. Ergun Sav'a göre Edebi Heyet dramaturg görevini yüklenmek istiyorsa, oyunların zayıf ve kusurlu yerlerini yazara göstermek zorundadır.⁴⁹ Yönetmenlerin seçtikleri oyunlar ile yetinilmesi, seçilmeyen oyunların neden seçilemediğine dair bir açıklama yapılmaması oldukça önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde Edebi Heyet'in bir yandan yerli eserlerin yetersizliğinden yakındığı, öte taraftan dramatik kurgudan yoksun ve eksikliklerle dolu pek çok eseri repertuara aldığı görülmektedir. Bu durum, Edebi kurulun işleyişindeki aksaklıkların tespiti açısından önemlidir. Edebi Kurulun seçilmeyen oyunların neden seçilemediğine dair bir açıklama yapmaması, dramatik kurgudan yoksun ve eksikliklerle dolu pek çok eseri repertuara alması, Edebi Kurulların kendilerinden beklenen, yazara yol gösterme işlevlevini yerine getirmediğini göstermektedir.

Özdemir Nutku da Edebi Kurul üyeliğinin bir ek görev olarak verilmesini eleştirmekte ve kurulun haftada bir ya da iki defa toplanması ve her şeyden evvel oyun yazarına yol gösterme görevini gerçek manasıyla yapamamasını ciddi bir sorun olarak tespit etmektedir.⁵⁰

Devlet Tiyatroları 7. dönem Genel Müdürü Turgut Özakman'ın, Genel Müdür Başyardımcılığı görevi sırasında yazdığı "Devlet Tiyatrolarının Sorunları" başlıklı yazıda, sorunların çoğunun Devlet Tiyatrolarının Kuruluş ve işleyişini düzenleyen

⁴⁹ Songül Çelik Kopçal **1960-1970 Yılları Tiyatro Haberlerinin Tercüman Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1994, 35 s.

⁵⁰ Nutku, a.g.e., 83 s.

14.7.1970 gün ve 1310 sayılı yasa ile değiştirilen 5441 sayılı yasadan kaynaklandığı tespit edilmektedir. Özakman'a göre bu yasa, Türk tiyatro yaşamının çağdaş tiyatro gereksinimini karşılayacak düzeyde değildir. Özakman, her şeyden evvel Edebi Kurul sisteminin halen geçerliliğini korumasını eleştirmekte, Dramaturgi bölümünün çok yönlü bir işlerliğe kavuşturulması zorunluluğuna dikkat çekmektedir. 1978 Haziran ayında Devlet Tiyatrolarında sadece bir dramaturg olması da en büyük eksikliklerden biri olarak bu yazıda tespit edilir. Dramaturg eksikliği sebebi ile pek çok yazarın okunmamış ya da karara bağlanmamış oyunları olduğuna dikkat çekilmekte ve tiyatro yazarlarıyla sağlıklı bir iletişim kurulmasının büyük önem taşıdığı belirtilmektedir.⁵¹

1980'li yıllarda en çok yapılan eleştirilen başında oyun yazarlarının oyunlarına gerektiği zamanda ve gerektiği şekilde cevap verilmemesi olduğunu görüyoruz. 05 Mayıs 1985 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Necati Cumalı'nın görüşlerini içeren **“Tiyatro Yazarları Devlet Tiyatrosundan Şikâyetçi”** başlıklı bir yazı yayımlanır. Bu yazıda Necati Cumalı, Devlet Tiyatroları'na verdikleri oyunlara ve dilekçelerine cevap gelmediğinden, Edebi Heyet'in hem savcı hem tiyatrocusu gibi çalışmasından yakınmaktadır.⁵²

Nurulah Ataç da Türk oyun yazarlığının gelişmesi için Türk yazarlarının eserlerinin iyi olmasalar dahi sahneye çıkma ve oynanma olanağın bulmalarını ister ve edebi heyetin yerli oyunlara ilgi göstermediğinden yakınır.⁵³

Tüm bu gelişmelerin ışığında, Edebi Heyet'in oyun yazarlığımızın gelişmesi yolunda gereken çabayı ortaya koyamadığı, kimi uygulamalar ile oyun yazarlığımızın önünde ciddi manada engel teşkil ettiği söylenebilir. İlk aşamada oyun seçimi ve oyun dağıtıcılığı oluşturmakla yükümlü olan Edebi Heyet'in, sadece oyun seçen bir yapıda çalışmalarını sürdürmesi, yazılan oyunların geliştirilmesine ve yazarları yönlendirmeye yönelik bir çalışma sistemi oluşturamaması elbette eleştirilmelidir. Ulusal bir Türk Tiyatrosu oluşturulması noktasında Edebi Heyet'in

⁵¹ Konur, a.g.e., 332-334 s.

⁵² Milliyet Gazetesi, 05 Mayıs 1985

⁵³ Metin And, **Ataç Tiyatroda**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982, 90 s.

üzerine düşen sorumluluğu yerine getiremediği, zaman zaman iktidar yanlısı tutumları ile sanatın özgür ortamından saptığı görülmektedir. Kısaca, Güllü Agop'un bir tiyatro coşkusu ve düzeni yaratabilmek amacıyla oluşturduğu Edebi Heyet ne yazık ki bu coşku ve düzeni yaratmayı başaramamıştır.

1.3.2. Bölge Tiyatrosu Kurma Çalışmalarının Sonuçsuz Kalması

1960'lı yıllarda, tiyatronun yaygınlaştırılmasını sağlayacak, halkın ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak oyunların seçilmesini koordine edecek, halkevleri gibi yöresel kaynakların kullanılmasının gündeme geldiği bilinmektedir. Bu düşünce sonucunda Bölge Konservatuvarları, Halk ya da semt tiyatroları düşüncesini ortaya çıktığını biliyoruz. Kamu ödenekleriyle gerçekleşmesi planlanan bu tiyatroların yönetim ve dramaturji olarak da bağımsız olması beklendiği ortadadır.

Bölge tiyatrolarının hayat geçirilmesi amacıyla, 1961 yılında 7. Milli Eğitim Şurası, Tiyatro ve Opera Komitesi'nin bir tasarı kaleme alması, bu manada atılmış ilk önemli adım olarak değerlendirilebilir. Tasarının kısa bir süre içinde meclise sunulması bir diğer olumlu gelişmedir ancak Bölge Tiyatroları ile ilgili yasa tasarıları sonuçsuz kalır. 1963 yılında Bursa CHP Milletvekili Sadrettin Çanga ve arkadaşları tarafından, önceki tasarıya benzer biçimde hazırlanan tasarı da geçici komisyonda kabul edilip gündeme alınmasına rağmen, sonuçsuz kalır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, 3–7 Ağustos 1964'de İstanbul'da düzenlenen; Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu toplantısında konu bir kez daha ele alınır ancak bir sonuca varılamaz. 1971 yılında Kültür Bakanı Talat Halman konuya yeniden eğilir. Ankara ve İstanbul'da iki danışma kurulu oluşturulur ve Bölge Tiyatroları kuruluğu için yeni bir taslak hazırlanır. Tüm bunlar olumlu gelişmeler olarak değerlendirilebilir ancak Kültür Bakanlığı kaldırıldığı için hazırlanan taslaklar bir daha gündeme alınmaz. İlerleyen dönemlerde kimi çabaların Bölge tiyatroları ile ilişkilendirilmeye çalışıldığı görülür. 1970 yılında çıkan Devlet Tiyatrosu ve Devlet Opera ve Balesi yasasına konulan bir madde ile bu kuruluşların yurdun çeşitli bölgelerinde tiyatro açabileceği kabul edilmiş ve İzmir, İstanbul, Ankara, Diyarbakır, Trabzon ve Erzurum Devlet Tiyatroları açılmıştır. Bu girişimler ile Devlet

tiyatrolarına bir anlamda Bölge tiyatrolarının işlevinin yüklenmeye çalışıldığı söylenebilir. Ancak açılan bu tiyatroların merkeze bağlı olması, özerk olmaması gibi sebeplerle Bölge tiyatrolarının temel amacından bir hayli uzak olduğu görülür⁵⁴

İlerleyen dönemlerde Fatih'te, Kadıköy'de, Üsküdar'da, Zeytinburnu'nda semt tiyatroları açılır, Devlet Tiyatroları'na Oda Tiyatrosu, Üçüncü Tiyatro ve Yeni Sahne eklenir ancak bu girişimlerin de bölge tiyatroları felsefesi ve amacı ile örtüşen bir yapıda olamadıkları bilinmektedir.⁵⁵

Temel düşüncesini Fransa'daki Centres Dramatiques Nationaux'dan alan ve saptanmış ilkeleri arasında, “Yurdun coğrafı, toplumsal, etik bölgelere ayrılarak her bölgenin merkezinde gezici bir tiyatro oluşturulması, yöresel yeteneklerin eğitimi için tiyatroya bağlı bir okulun bulunması, yönetim ve oyun seçimi bakımından özerk olması”⁵⁶ gibi temel amaçlar bulunan Bölge Tiyatrolarının bugün hala hayata geçirilememesi kuşkusuz hem Türk tiyatrosu hem de oyun yazarlığımızın gelişimi noktasında önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

1.3.3.Dramaturgluğun Yetersiz Çalışmaları

Dramaturgun, oyun dağırcığı politikasını saptayarak, bir oyun dağırcığı hazırlamak, oynanacak oyunları incelemek, raporlar hazırlamak, sahneye koyucu ve sahne tasarımcıyla işbirliği içinde oyunu sahneye hazırlamak, oyun yazarları ve yayınevleri ile ilişkileri işletmek gibi temel görevleri olduğu bilinmektedir. Tiyatroda, metin aşamasından, sahne aşamasına kadar geniş ve çok yönlü bir hareket alanı bulması gereken dramaturji kavramının ülkemizde uzun yıllar gerçek manada anlaşılamadığı, dramaturgun sadece oyun okuyup rapor yazan bir konumda çalışmalarını sürdürdüğü görülmektedir.⁵⁷

⁵⁴ And, 1973, a.g.e., 68 s.

⁵⁵ And, 1973, a.g.e., 61-62

⁵⁶ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1.2, Ankara, 1987

⁵⁷ Çalışlar, a.g.e., 177

Cumhuriyet döneminde halkevleri kapanınca yetersiz dramaturjik teknikler ile naif oyunların seçilip oynandığı bilinmektedir. Bu durumun, üzerinde yeterince çalışılmamış oyunların sahneye getirilmesine ve seyircinin tepkisine sebep olması açısından tiyatromuz adına oldukça olumsuz bir durum yarattığı söylenebilir. Bunun ötesinde, dramaturg eksikliği sebebi ile pek çok yazarın okunmamış ya da karara bağlanmamış oyunları olduğu da bir gerçektir. Toplumunu hızla değişmesi ve tiyatro oyunlarının eskimesi ve bunun yanı sıra dramaturg ve yazarın bir arada çalışamaması önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Politik ve etnik açıdan ülkemizde bulunan hassas dengeler, yazar ve dramaturg işbirliğini daha gerekli kılmaktadır. Dramaturjinin gündemimize 1960'lerden sonra girdiği düşünülecek olursa bu manada oyun yazarlığımızın uzun yıllar önemli bir destekten mahrum kaldığını ve dramaturjinin eksikliğinin yazara yüklendiğini söyleyebiliriz. İyi bir yazarın aynı zamanda iyi dramaturg olması gerektiği düşünülse bile yazarlığın özneliği, dramaturjinin ise nesneliği gerektirdiği gerçeğinden hareketle, dramaturgun oyun yazarlığımız açısından farklı bir konumda özel bir yerinin olması gerektiği ortadadır.

İyi bir dramaturg yazarı yeniden yaratabilir gerçeğinden hareketle, ülkemizde 1970'lerden sonra önemi daha da anlaşılmaya başlanan dramaturji bölümünün çok yönlü bir işlerliğe kavuşturulması zorunluluğuna dikkat çekmek yerinde olacaktır. Tiyatro yazarlarıyla sağlıklı bir iletişim kurulması oyun yazarlığımız kadar tiyatromuz adına da bir kazanç olacağı düşünülebilir.⁵⁸

Günümüzde ise özellikle Devlet Tiyatrolarında çalışmalarını sürdüren dramaturgların, oyun yazarlığımıza katkı sağlayıp, bir yön verecek çalışmalar gerçekleştirdikleri, ortaya koydukları raporlar ile oyun yazarlığımıza bir katkıda bulundukları görülmektedir. Bu çalışmaları kendi tiyatro estetiklerine göre gerçekleştirmiş olsalar dahi bu çabalar oyun yazarlığımıza katkı sağlayan çabalar olarak dikkat çekmektedir.

Devlet Tiyatroları dramaturglarından Selen Birkiye, bir oyunun sahnelenme yeterliliği için dramaturjik değerlendirmeler sonucu estetik ve teknik yeterliğinin 10

⁵⁸ Konur, a.g.e., 332-334

üzerinden 7 puan alması gerektiğini ancak sahnelenen ya da yayınlanan oyunların pek çoğunun 4 ya da 5 alabildiğini vurgularken oyunların dramaturjik açıdan yetersizliğine dikkat çekmektedir. Oyunların pek çoğunun eylem/aksiyondan habersiz sadece diyaloglardan ibaret bir yapı içerisinde şekillendirilmeye çalışıldığına da vurgu yapmaktadır. Selen Birkiye oyun yazarlarının düştüğü diğer yanlışları şu şekilde sıralar.

- i. Diyalog yazamama
- ii. Çatışma kurgulama ve uygulamadaki zaafılar
- iii. Tür seçiminde ve uygulamasındaki kayganlıklar
- iv. Konu seçiminde sınırlı kalma
- v. Tiyatronun kendine özgü isterlerini hesaba katmama
- vi. Yeni bir tiyatro dili geliştirmek için gerekli alt yapıya ve entelektüel birikime sahip olamama
- vii. Ekonomik olamama

Selen Birkiye'nin 27–28 Şubat 2009 tarihleri arasında Kocaeli Üniversitesi ve OYÇED işbirliği ile düzenlenen sempozyumda yaptığı değerlendirme, Devlet Tiyatrolarına gönderilen pek çok yerli tiyatro oyununun okunma ve değerlendirilme noktasında oyun yazarlarımızın seçtikleri konuların profili ve yazarlarımızın yönelişleri hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu bilgiler bizlere oyun yazarlığımızın ve dolayısıyla yazarlarımızın geldiği nokta ve yapılan yanlışların ve eksikliklerin tespiti açısından önemli fikirler vermektedir.

- a) Oyunlarda hala 80'lerin mirası taşınıyor. Kendine yabancılaşmış birey konusu çok fazla işleniyor.
- b) Dini ve tarihi kişiler üzerine oyunlar az.
- c) Edebiyat uyarlamaları bir hayli fazla (ki Selen Birkiye bunu olumlu bulmaktadır.)
- d) Köy ve Gecekondu konuları artık popüler değil bu da olumlu bir yöneliş
- e) Aile yön değiştirdi. Artık kalabalık aile değil, çekirdek aile konuları işleniyor
- f) İlişkiler komedinin konusu oldu

- g) Kadının bireysel savaşımlı(feminist hikayeler) ağırlıkta
- h) Artık sınıf çatışmasını konu alan oyunlar az
- i) Geleneksel Türk Tiyatrosu'ndan faydalanan oyunlar sayılı.
- j) Fantastik ve absürd oyun enflasyonu var.
- k) 12 Eylül süreci ile hesaplaşan oyunlar sayıca az.
- l) Siyasi düşünceleri işleyen oyunlar x ülkede geçiyor. Bu da seyircilerin gerçeğe yüzleşmesine engel oluyor.
- m) Eylem ve aksiyondan yoksun oyunlar var. Olayları eylem içerisinde anlamamız gerekiyor.
- n) Çok sağlıklı diyalog yazılamıyor. Suni bir dil kullanılıyor. Her oyun karakteri yazarın ağzından konuşuyor. Absürd oyunlarda daha iyi bir dil kullanımı var.
- o) Çatışma kurgulanmasında problem yaşanıyor
- p) Tür seçimi ve uygulamada kayganlıklar var.
- q) Konu seçimi çok sınırlı. Tiyatro iç dökme edebiyatına doğru gidiyor.
- r) Sahnenin teknik gerçeklikleri ve imkânları göz önünde alınmıyor.⁵⁹

Görüldüğü gibi Selen Birkiye'nin değerlendirmeleri doğrultusunda öykü seçimi ve işlenmesi konusunda Devlet Tiyatroları'na gönderilen oyunlarda ciddi yapısal boşluklar olduğu ortadadır. Elbette öykü, formüllerle ilgili değil, evrensel biçimlerle ilgidir. Ancak özgünlük, biçim ve içeriğin birleştirilebilmesinin, oyun yazarlığımız için önemli bir birleşim olduğu da bir gerçektir. Ne söylediğiniz kadar, onu nasıl söylediğiniz de önemlidir.

Oyun yazarlarının oyunlarının sahneleme şansı bulamaması bir anlamda eserlerin dramaturjik açıdan yeterli olmadıkları gerçeği ile örtüşmektedir. Sahnelenen oyunlarda yeterli bir dramaturjik çalışmanın yapılmaması ise kurumların, dramaturjik çalışmaların gerekliliğinin yeterince farkında olmadıkları anlamına gelebileceği söylenebilir.

⁵⁹ Bkz, Ek 15/B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye'de Yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**, 2009

1.3.4. Örgütlenme Sorunu

Metin And, uzun süre kültür işlerimize yön verecek bir örgütün kurulmadığını, kurulduğu zaman da başına uzman olmayan kişilerin getirildiğini, bu kişilerin de bilenlere danışmadıklarını belirtmektedir.⁶⁰ Kuşkusuz her meslek örgütünde olduğu gibi tiyatro ve tiyatro yazarları açısından da örgütsüzlük büyük bir güçten mahrum kalınması ile eş anlamlıdır.

Prof. Dr.Özdemir Nutku ‘ya göre tiyatromuzun sorunları sadece ödenek, bina, araç gereçle bitmemektedir. Henüz tam olarak bir örgütlenmenin olmayışı da önemli bir sorun olarak ortada durmaktadır.⁶¹

Tiyatro konusunda iletişim ve koordinasyonu sağlayacak, tiyatronun sorunlarına etkili bir şekilde müdahale edebilecek bir örgüte ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Tiyatronun sorunlarına yönelik ortak bir tavır geliştirilebildiği oranda tiyatromuzun maddi ve manevi sorunlarına çözüm üretilmesinin mümkün olacağı söylenebilir.

1.4. DİĞER SORUNLAR

1.4.1.Geleneksel Türk Tiyatrosu Kaynaklı Sorunlar

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişimine değinirken, tiyatromuz üzerindeki geleneksel etkiden söz etmek yerinde olacaktır. Cumhuriyet döneminde yazarlığımızın iki kaynaktan beslendiği bilinmektedir. Birincisi açık biçim özellikleri taşıyan, karakterden çok tiplermeye ve doğaçlamaya dayanan, güldürü temelli şarkılı seyirlik geleneğimiz, ikincisi ise Tanzimat’la birlikte uygulanmasına başlanan kapalı biçim’e yönelmiş, benzetmecî, yazılı metne dayalı, karakter yaratmayı hedefleyen ve hem drama hem de komediyi içinde barındıran batı modelinde bir tiyatro anlayışı.⁶²

⁶⁰ And, 1983, a.g.e., 607-608 s.

⁶¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkiran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,33-47s.

⁶²Y.a.g.e., 47 s.

Osmanlı toplumunda dramatik edebiyat olmadığı bilinmektedir. Tanzimat'tan önceki dönemi kapsayan Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun yazılı bir metne dayanmamasını göz önüne alarak, tiyatromuz dramasız tiyatrodur belirlemesi yapmak yanlış olmayacaktır. Dramanın olmaması demek, tragedya, komedyaya gibi temel dramatik türlerin de olmaması anlamına gelir. Geleneksel Türk tiyatrosunda şarkı, dans, söz oyunlarının oyun yapısı içinde büyük bir önem taşıdığını biliyoruz. Bu manada metnin yerini ağırlıklı olarak bu öğelerin aldığını söylemek de mümkün olacaktır.⁶³

Geleneksel tiyatroda karakterden çok tiplmeye yer verilmesi, açık biçim, göstermeci özellikler içermesi, taklit, doğaçlama ve güldürü, dans gibi öğeleri içermesi, kimi görüşlere göre temel nitelikler olarak ele alınamaz ve bu öğelerin yanında daha başka öğelerin de bulunması gereklidir. Dönemin toplumsal yapısının bir sonucu olarak ortaya çıkan bu özellikleri göz önüne alarak, Geleneksel Türk tiyatromuzun estetik özelliklerini, genelde Osmanlı toplum yapısının belirlemiş olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Tragedya ve komedyanın ortaya çıktığı toplumsal yapılarda, ciddi manada eleştiriye imkân veren bir özellik olduğunu görüyoruz. Bildiğimiz şekli ile drama çatışmadan beslenmektedir. Dramatik çatışmanın kaynağının belli toplumsal güçler ile belli toplumsal gelişim eğilimleri arasındaki mücadelede yattığı bilinmektedir. Dramatik çatışmayı öbür çatışmalardan ayıran başlıca özellik, toplumsal içeriğindeki karşıtlıkların sivrilme ölçüsüdür ve Osmanlı toplumsal yapısının bu sivirmeye imkân verecek bir yapıda olmadığını söyleyebiliriz.

Osmanlı'nın düşünsel ve toplumsal yapısı itibarıyla, tiyatrodaki biçimsel özelliklerin ağırlıklı olarak ön plana çıktığı, anlatının çokça gülmece üzerinde şekillendiğini görülmektedir. Bu yapının yanı sıra, Geleneksel tiyatromuzda karakterin olmayışı, oyun kişilerinin tipleme düzeyinde kalması, sorunların bir diğeri olarak olarak tespit edilebilir.

⁶³ Çalışlar, a.g.e., 241 s.

Geleneksel tiyatromuzun özellikle, XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere yeterli ölçüde yanıt verememiş olması, seyircinin kendisini eğlendirmeyen, eskiyen bu tiyatroyu terk etmesi ve onu bir kültür değeri olarak saklamayı düşünmemesi de ayrı bir sorun başlığı olarak karşımızda durmaktadır.

Tanzimat döneminde, tiyatro ve geleneksel tiyatromuz üzerine yapılan tartışmaların farklı biçimlerde de karşımıza çıktığı görülmektedir. Geleneksel Türk tiyatrosunun kaynak olarak değerlendirilip bir ulusal tiyatronun kurulabileceğini ilk kez ileri süren Ziya Paşa'nın görüşlerinin ⁶⁴ 28 Mayıs 1870 tarihli İnkılâp gazetesinde, ortaoyununun tiyatroya başlangıç sayılamayacağı ve sarayda her gece oynatılan karagözün kültür eğitimi için kullanılamayacağı belirtilerek eleştirilmiştir. Ayrıca, içlerinde Namık Kemal'in de bulunduğu belli başlı Tanzimat aydınlarının ortaoyununu sanattan saymadıkları, hatta zararlı buldukları bilinmektedir.⁶⁵ Bu anlamda, geleneksel Türk tiyatrosunun uzun bir süre gerek biçimsel özellikleri ve gerekse ona sahip çıkmayan seyircinin ve tiyatro adamlarının yaklaşımı sebebi ile ulusal Türk tiyatrosu yaratılması konusunda bir kaynak olarak görülemediği ortadadır.

Özellikle 1950'li yıllara gelindiğinde geleneksel Türk tiyatrosu kaynaklarının tam anlamıyla derlenip yazıya geçirilemeden unutulmaya terk edildiği, deyim yerinde ise tam manasıyla bir kültür boşluğu yaşandığı görülmektedir.⁶⁶

1.4.2.Seyirci Sorunu Ve Yaşanan Dil Sorununun Seyirciye Yansıması

Tanzimat'tan itibaren tiyatro seyircisinin sayıca az olması ve sahnelenen oyunların çok geçmeden seyirciler tarafından tüketilmesi, kısa sürede yeni oyun yazılması ihtiyacını ortaya koyuyordu. Üzerinde çok düşünülüp, çalışılmamış oyunların sahneye getirilmesine, sahne tasarımının yetersizliği ve oyun dilinden

⁶⁴ Ahmet Hamdi Tanpınar, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul,1956, 8 s.

⁶⁵ Cevdet Kudret, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul,1994, 11 s.

⁶⁶ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,56 s.

uzak, neredeyse edebiyat paralamaya yönelen diyaloglar da eklenince seyircinin tepkisi kaçınılmaz oluyordu. Oyun yazarlığımızın gelişmesi yolundaki Tanzimat Dönemin’de belirlenen bir diğer önemli unsur da Türk aktör eksikliğidir ki Türkçe telaffuzda zorlanan Ermeni aktörler nedeniyle Tuluat Tiyatrosu’na ilginin arttığını söylemek yanlış olmayacaktır.⁶⁷

Seyircinin dış yaşamda, saray ve aydınların baskısı nedeniyle gösteremediği batılılaşmaya olan tepkisini tiyatro sahnesini alaya alarak gerçekleştirmeye yönelmesi de oyun yazarlığımızın sorunlarından biri olarak irdelenebilir. Geleneksel tiyatrodan gelen seyircinin, batı örneğindeki tiyatroya ısınamamasındaki en önemli sebep, dönemin çeviri ve derme çatma uyarlama oyunlarına yönelik tepkide de aranabilir. Ahmet Fehim’in Trabzon turnesi sırasında, Trabzon Jandarma Kumandanı Şevki Bey, bir oyun yazdığını, eğer oynanırsa bütün biletleri kendisinin satacağını söyler. Hayalat-ı Şevki isimli bu oyunun okunması onbeş dakika bile sürmez, Fasulyeciyan bu oyunun oynanamayacağını söylese de Ahmet Fehim oyun sandığının başına geçer ve 10-15 oyun seçerek seçtiklerinin içinden beşer sayfalık pasajlar alır ve Hayalt-Şevki nin süjesini toplanan bir yığın pasaja yerleştirir. Oyun oynanır ve oyun büyük bir hâsılat kazandırır ve ilgi üzerine 3 gün üst üste oynanır.⁶⁸ Bu örnek sahnelenen oyunların hangi şartlarda yazıldığına güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Yazarların pek çoğunun oyunlarını oynamak için değil, okunmak için yazmaları ise bir diğer tartışılacak konu olarak gündeme getirilebilir. ⁶⁹Namık Kemal **Celaleddin Harzemşah** adlı oyununun önsözünde, oyunu oynamak için değil, okunmak için yazdığını belirtmesi de bu konuya önemli örnektir.⁷⁰

⁶⁷ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet’te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 4 s.

⁶⁸ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977, 40 Ss

⁶⁹ Çiğdem Kılıç, **Türk Tiyatrosu'nun Oluşumu'nda Oyun Önsözlerinin Çözümlemesi ve Sonuçları (1859-1923)**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, 2009

⁷⁰ Efdal Sevinçli, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991, 138 s.

Her yazar dün de bugün de seyircinin kavrama sınırları ile kısıtlanmıştır. Seyircinin algılama sınırlarının gelişmesi kadar, seyirciyi etkileyecek anlam kodlarının estetize edilerek bir forma ulaştırılması ve bu kodların halkın anlayabileceği sade bir dil vasıtası ile aktarılması, oyun yazarlığımızın gelişmesi ve yerli tiyatro oyunlarının talep edilmesi açısından üzerinde önemli durulması gereken konulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.4.3.Telif Hakkı Sorunu

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişmesi noktasında önemli sorunlardan birinin, telif hakları konusu olduğu söylenebilir. Prof. Dr.Özdemir Nutku ‘ya göre, yabancı ülkelerde yazarın hakkı yayınevi tarafından korurken, bizde yazarı sömürenlerin başında yayınevi gelmektedir. Yazarın sosyal güvencesinin olmayışı ve sanatçıyı koruyan bir derneğin olmayışı da diğer önemli sorunlar olarak tespit edilmektedir.⁷¹

1932 yılında Faruk Nafiz Çamlıbel’in, **Akın, Özyurt** ve **Kahraman** isimli üç oyun yazdığını ve CHP’den 500 lira telif ücreti aldığı bilinmektedir. Bu yıllarda Şehir Tiyatroları (Darülbedayi) yazarlara gişe gelirlerinden belli bir pay vermektedir. Nazım Hikmet’in **Kafatası** adlı oyunu 1932 yılında 5 defa oynanır. **Bir Ölü Evi** adlı oyunu da 1933 yılında 7 defa oynanarak 136 lira telif ücreti alır. Necip Fazıl Kısakürek’in ise **Yarattığım Adam** adlı oyununun telif haklarını satarak 200 lira aldığı bilinmektedir.⁷²

Cevat Fehmi Başkut’un **Paydos** adlı oyunu, İstanbul Şehir Tiyatrosu’nda 1948–49 sezonunda sahnelenmiş ve 140 kez temsil edilmiştir. İstanbul temsilinden yaklaşık altı bin, Ankara temsilinden üç bin, İzmir’den iki bin, Atina Temsilinden bin

⁷¹ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,33 s.

⁷² Alpay Kabacalı, **Türkiye’de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984, 69-73 s.

lira aldığı bilinmektedir. Ancak yine de bu telif ücretlerinin sadece yazarlık yaparak hayatlarını sürdürmelerini sağlayacak bir rakama ulaşamadığı görülmektedir.⁷³

1967 Haziran ayında Orhan Kemal'in 72. Koğuş oyunundan gelen paralarla bir ev satın alması belki de hatırlanabilecek pek az örnekten biridir. Bugün ne yazık ki birden fazla oyun oynansa dahi bir tiyatro yazarının yazdıklarından elde ettiği telif hakkı ile bir ev alması mümkün olamamaktadır. Orhan Kemal de 28.02.1968 tarihli mektubunda sahnelenmesi sürüncemede kalan **Murtaza** ve İstanbul ve Ankara'da oynanmakta olan **Kardeş Payı** ve **72. Koğuş** ve **İspinozlar** oyunlarından fazla telif alamadığından yakınmaktadır. 1968 yılında Rıfat Ilgaz "Hababam Sınıfı" oyunundan 185 lira kazanır. 1983 yılında ise Şehir tiyatroları telif haklarını yüzde otuzdan yüzde onbeşe düşürünce, Tiyatro Yazarları Derneği'nin baskıları artar ve telif hakkı tekrar %30'a çıkarılır. Tüm bu gelişmeler göz önüne alınsa dahi 1960'lardan 1980'lere uzanan süreçte telif hakları konusunda yeterli gelişmenin sağlanamadığı görülebilir.⁷⁴

Ülke gerçekleri ön planda değerlendirildiğinde, oyun yazarlığımızın gelişimi yönünde karşılaşılan sorunlar arasında ekonomik sorunların baş sırayı aldığı görülmektedir. Yazdıklarının telifi ile geçinemeyen bir yazar, elbette geçimini başka bir işten kazanmaya çalışacak, bu da ya oyun üretilmemesine ya da üretilen eserlerin istenen ve beklenen nitelikte olmamasına neden olacaktır. Bugün Türkiye'de oyun yazarlarımız maddi sorunlar sebebi ile oyun yazarlığını birinci iş olarak görememekte, geçimlerini sağlayacakları ikinci iş gereksinim duymaktadır. Bugün Türkiye'de de tıpkı dünyada olduğu gibi bir tiyatro oyunu yazarı ikinci işe duymadan sadece telif hakları ile geçinme hakkına sahiptir.

1.4.4. Eleştiri Ve Eleştirmenlik Olgusunun Yerleşmemesi

Tiyatro eleştirisinin, gerek tiyatronun ve gerekse oyun yazarlığımızın gelişmesi açısından büyük önem taşıdığı bilinmektedir. Bilindiği gibi eleştiri bir oyun (drama) ile gösterim(tiyatro) arasında içerik ve biçimce ne denli uyumluk ve

⁷³ Alpay Kabacalı **Türkiye'de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984, 94 s.

⁷⁴ Mürüvet Şahin, **1988-1998 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'nde Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 95 S.

bütünlük olduğunu ya da olamadığını ortaya koymaya çalışır.⁷⁵Tiyatro eleştirisi bir tiyatro yapıtını sadece gösterimle sınırlı kalarak değil, tiyatro politikası ve tiyatro kültürü açısından da ele alınıp değerlendirilebilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde tiyatro eleştirisi, oyun yazarlığının gelişimine yönelik önemli dinamiklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1800'lü yıllarda tiyatro eleştirisinin daha çok seyirciye yönelik, oyun izleme adabı noktasında şekillendiğini görüyoruz. Eleştirinin özellikle Tanzimatta eskinin reddi ve yeninin kabulü biçiminde şekillendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bunun yanı sıra dönemin gerek tiyatro ve gerekse diğer türlerle ilgili eleştiri yazılarında üzerinde birleşilen temel konunun, yazılan ya da yazılacak eserlerin konu bakımından Osmanlı'nın tarihine, ahlak anlayışına ve İslamiyete ters düşmemesi olarak belirlendiğini görüyoruz. Ahmet Mithat Efendi Aleksandr İstamatyadı'nın "Gazi Osman" isimli eserini Osmanlı ve İslamiyet ahlakına uygun bulmadığı için eleştirmesi, ⁷⁶1882 'de Fransızcadan uyarlanan **Raife** adlı oyunun kadınların başlarını örtmedikleri ve törelere aykırı davrandıkları gerekçesiyle yoğun eleştiri alması önemli birer örnektir.⁷⁷

Görüldüğü gibi Tanzimat'ın ilk yıllarında, batı medeniyeti örnek alınırken, dine ve geleneğe zarar vermeyecek eserlerin yazılması konusu yazarları her zaman meşgul etmiş ve bu konu ayrıca eleştirinin de konusu olmuştur. Özellikle adapte ve tercüme eserlerde bize ait olmayan hayat biçiminin, bizim kültürümüze uygun hale getirilmesine özen gösterildiği görülmektedir.⁷⁸

Tanzimat'ın ilk yıllarında, eleştirilerin teknik konularda değil, daha çok toplumsal yapıların getirdiği konular üzerinde şekillendiği görülmektedir. Batılı anlamdaki eleştiri Türk edebiyatına Tanzimat'tan sonra girmiş olsa bile, tiyatro konusunda yazılmış eleştiri yazılarının düzenli bir görünüm sergilememesi de bu manada sıralanabilecek olumsuzluklardan biri olarak değerlendirilebilir.

⁷⁵ Çalışlar, a.g.e., 362 s.

⁷⁶ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 17 S.

⁷⁷ And, 1983, a.g.e.s, 155 s.

⁷⁸ Selçuk Çıkla, **Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı**, 2003, 561 S.

1.4.5.Yazar –Yönetmen İşbirliği Sorunu

Yazarlarımız, oyunlarını iyi yönetmenlerle buluşmadığını ve dolayısıyla oyunlarının yeteri kadar anlaşılamadığını söylüyor, yönetmenler ise sahneye uygun yetkin tiyatro oyunu bulamamaktan şikâyet ediyor. Peki, asıl sorun nerede düğümleniyor?

Metin And'a göre, yönetmenlerimiz sadece yorumlama aşamasında kalmakta ve yaratıcı tiyatroculuğu gerçekleştirememektedir Yazarlar da evlerinde yazdıkları oyunları tiyatro sanatına yabancı kalmaktadırlar. Bu sebeple tiyatro sanatının daha çok edebiyata yaklaştığı görülmektedir.⁷⁹

Işıl Kasapoğlu, 1998 yılında gerçekleştirilen Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu Panelinde yönetmenlerin de tıpkı diğer sanatçılar gibi bir sanatçı olduğunu dolayısıyla kendisine verilen herhangi bir oyunu sadece bir zanaatkâr gibi sahneye uygulamasının beklenmemesini ister. Kasapoğlu'na göre, tiyatro yönetmeni, bir zanaatkâr değildir. Bir yönetmen anlatacak, aktaracak bir "derdi" sebebi ile oyun sahneler, ancak tiyatro yönetimleri repertuvarlarını belirledikten sonra yönetmenlere oyun önererek, bir anlamda onlara hangi oyunu sahneleyeceklerini dikte ettirmektedir. Kasapoğlu'na göre bir yönetmene her şeyden evvel sahneleyeceği tiyatro oyununu seçme hakkı verilmelidir.⁸⁰

Bir yönetmenin, yazarla aynı yöne bakabilecek düzeyde olması, metin kurgusunu iyi bilmesi, Işıl kasapoğlu'nun da belirttiği gibi anlatacak bir derdinin olması beklenmelidir. Yazar ve yönetmen arasında bir ortaklık kurulamadığı oranda kaybedenin Türk tiyatrosu olacağı ortadadır. Yönetmen ve yazarın ortak bir paydada buluşması gerekliliğini, tiyatronun kolektif bir sanat olduğu gerçeği de vurgulamaktadır. Metnin üzerinde ortaya çıkan sorunların en doğru biçimde sahne

⁷⁹ Metin And, **Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992, 204 s.

⁸⁰ Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Ayşın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 78 s.

üzerinde çözümlenebileceği gerçeği de göz ardı edilmemelidir. Bu uygulama kuşkusuz yazara kâğıt üzerindeki metin ile sahnelenen metin arasında varolan uygulanma sorunlarını fark etme ve düzeltme imkânı da vermesi açısından da önemlidir.

Bir oyunun sahnelenmesi konusunda yazar ve yönetmenin ortak görüşe varmalarının, oyun yazarlığımızın gelişmesi noktasında da büyük önem taşıdığı söylenebilir.

Yönetmenin, yazar başta olmak üzere, tiyatronun bütün öğelerini denetleyen, onlara ne yapacaklarını gösteren ve bu öğeleri uyumlu bir biçimde birleştiren bir otorite olması beklenmektedir. Bunun ötesinde, yönetmenin eğitimi de ayrı bir başlık altında ele alınması gereken bir konu olarak dikkat çekmektedir. Günümüze kadar Türk tiyatrosu için büyük önemi olan Tiyatro Yönetmenliği Bölümünün, Carl Ebert'in bütün çabalarına karşı çalıştırılamaması ve bugüne kadar hiçbir öğrencinin tiyatro yönetmenliği alanında uzmanlık eğitimi alamaması da bir diğer önemli konudur.⁸¹

1.4.6.Sinema Ve Televizyon'un Etkilerinin Olumsuz Yansımaları

Sinema'nın, 1894 yılında icadından çok kısa bir süre sonra Osmanlı Sarayı'nda gösterilmeye başlandığını biliyoruz. Ülkemizde ilk açık hava sineması ise 1918 yılında kurulmuştur. Sinemanın tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir ilgi ile karşılandığı bilinmektedir.

Ülkemizde ilk sinema uygulamaları, 1915 yılında Merkez Ordu Sinema Dairesi, 1917 yılında Müdafa-i Milliye Cemiyeti ile Malul Gazateciler Cemiyeti'nin çalışmaları ile gündeme gelmiştir. Çevrilen ilk Türk filmi olarak da Faik Uzkınay'ın 1914 tarihli Ayastafenos Abidesi'nin Yıkılışı adlı filmini görüyoruz. Çevrilen ilk filmlerin kolay anlaşılabilir, eğlenceye yönelik filmler olması Birinci Dünya savaşının yarattığı bunaltıcı koşulların bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

⁸¹ Nutku, 1970, a.g.e., 55-59 s.

Dünyada en çok izlenen kitle iletişim aracı olan televizyon ve etkileri değişik ortamlarda araştırma konusu olmuştur. Dünyanın en çok televizyon izlenen ülkelerinden biri olan Türkiye'de de televizyonun toplum içindeki yeri ve etkileri ayrı zamanlarda çalışma konusu yapılmaktadır. Sonuçları Mart 2009'da elde edilen araştırmada, Türkiye'nin yalnızca birkaç ilinin belirli semtlerinde değil, her yöresinden en az birkaç ilde, ilçelerde, köylerde ve farklı sosyal, kültürel özelliklere sahip değişik yaş ve meslek gruplarından televizyon izleyicileriyle birebir görüşülmüş, "Her gün televizyon izler misiniz?" sorusuna, 969 izleyici tarafından "evet her gün televizyon izlerim" şeklinde yanıt verilmiştir. Buna rağmen, ne kadar sıklıkla sinema veya tiyatroya gidersiniz?" sorusuna, 531 izleyicinin "yılda birkaç kez giderim" şeklinde cevap verdiği görülmektedir. 442 kişi bu soruya "ayda 1 kere giderim" diyerek yanıtlamış, 149 izleyici hiç sinema veya tiyatroya gitmediğini belirtmiştir. bazı izleyicilerin soruya "televizyon varken sinema veya tiyatroya ne gerek var?" diyerek karşılık verdikleri tespit edilmiştir.⁸²

Görüldüğü gibi Cumhuriyet'in ilanından sonra ülkemizde siyasal sosyal ve kültürel açıdan yaşanan köklü değişimlerin, tiyatromuzu ve dolayısıyla tiyatro oyun yazarlığımızı etkilediği ortadadır. Özellikle televizyonun kolay ulaşılabilirliği, ve sinemanın geniş teknolojik imkânları, seyirci açısından olduğu kadar sanatçılar açısından da büyük bir cazibe alanı haline gelmiştir. Bu sebeple, televizyon ve sinemanın karşısında, ikinci planda elit bir sanat dalı olarak görülmeye başlanan tiyatroya talep gün geçtikçe azalmıştır. Yazarların birçoğunun tiyatroyu bir kazanç kapısı olarak görmeyerek sinema ve televizyon yazarlığına yönelmeleri, tiyatroyu yazar desteğinden de mahrum bırakmıştır. Popüler olan, reyting ve para kazandıran alternatifler karşısında tiyatro güç kaybetmeye devam etmektedir.

⁸² Prof. Dr. Sedat Cebeci, **Televizyon İzleyici Araştırma Sonuçları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Cilt 9, Sayı 1, 2009, 4 S.

2.BÖLÜM

TÜRK TİYATROSUNDA OYUN YAZARLIĞINI GELİŞTİRME ÇABALARI

Tiyatronun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimi noktasında ihtiyaç duyulan, fikirlerin özgürce ifade edilebileceği sosyal ortamdır. Bu manada Türkiye’de tiyatronun ve oyun yazarlığının gelişimine yönelik bir tarih verilmek istense Gülhane-i Hatt-ı Humayun’un ilanı bir başlangıç olarak kabul edilebilir. Zira 1839 tarihinde ilan edilen Gülhane-i Hatt-ı Hümayun, Türk tarihinde demokratikleşmenin de ilk somut adımıdır. İhtiyaç duyulan bu özgürlük ortamının oluşturulmasında diğer önemli tarih ve girişim ise 1856 tarihli Islahat Fermanı’nın ilanı olarak belirlenebilir.⁸³

1839 yılında ilan edilen Gülhane Hatt-i Hümayun bir anlamda batılışmanın da ilanı olarak da değerlendirilebilir. Ülkede hemen her alanda yenilikler gündeme gelmiş ve böylelikle batılı oyun yazarlığına ilk adımı atacak ortam da hazırlanmıştır. 1839 Gülhane Hatt-ı Hümayun ile sanat alanında da büyük gelişmeler ortaya çıktığı ve bu dönemde İstanbul’da dört tane tiyatro binası açıldığı bilinmektedir.⁸⁴

Tanzimat Dönemi’nde ilk örneklerini gördüğümüz tiyatro yazarlığı, uzun bir süre batılılaşmanın taşıyıcı unsuru olduğu bilinmektedir. Batılı olmak ile ülkenin refah ve aydınlığa kavuşacağına inanan kimi aydınlar, toplumun aydınlanması için tiyatroyu bir araç gibi görmüş ve özellikle tiyatro zevkinin gelişmesini ve tiyatrodan zevk almayı batılılaşmanın bir ölçütü olarak kabul etmişlerdir.

Tanzimat dönemi yazarlarından ve aydınlarından Ahmet Mithat Efendi’nin *”Tiyatro her memleket için gereklidir ancak bizim gibi henüz tam manasıyla gelişmemiş memleketlerde bunun gerekliliği bir kat daha artar”*⁸⁵ diyerek tiyatronun önemine ciddi bir vurgu yaptığını görüyoruz.

⁸³ Suna Kili, **Türk Anayasaları**, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1982, 69 S.

⁸⁴ Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 19 S.

⁸⁵ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 2 S.

Tanzimat Dönemi'nde "Yeni Osmanlılar" hareketi adı ile anılan aydınlar hareketini, geleneğin boyunduruğundan kurtularak, batının temsil ettiği anlamda aydınlık düşünceye varılmasını amaçlayan önemli atılımlardan biri olarak hatırlamak yerinde olacaktır. Bu hareketin temellerinin ilk Türk oyun yazarı olan Şinasi tarafından atılması da bu manada önemli bir ayrıntı olarak karşımıza çıkmaktadır.⁸⁶

"Yeni Osmanlılar" tarafından ortaya konulan bu yeni ideolojik temel Türk modernleşmesinin de ilk basamağını oluşturmuştur denilebilir. Sanatsal alanda da kendini ortaya koyan bu ideolojinin, okuma yazma bilmeyen halka, fikir ve yeni kavramları aktarma noktasında tiyatroyu bir araç olarak kullanarak tiyatroya yeni bir görev yüklendiği görülmektedir. Batılı düşünce tarzı ile bütünleşmiş ve tiyatro yolu ile de halka ulaştırılmaya çalışılan dönemin bu yeni kavramlarının, Namık Kemal, Ziya Pasa, Ahmet Mithat, Ahmet Vefik Pasa, Direktör Ali Bey, Ebüziya Tevfik, Ali Süavi, Nabizade Nazim, Recaizade Mahmut Ekrem gibi isimlerin tiyatro oyunları aracılığı ile dile getirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Tanzimat Dönemi aydınlarının bu dönemde geleneklere, baskıcı toplumsal kurallara adeta savaş açtıkları bilinmektedir. Bu dönemde kaleme alınan oyunların yine dönemin sosyal ve düşünsel ortamı tarafından biçimlendiğini tespit ediyoruz Ali Bey'in **Letafet**, **Ayyar Hamza**, Feraizcizade Mehmet Sakir'in **Kırk Yalan Köse**, **Yalan Tükendi**, Recaizade Mahmut Ekrem'in **Çok Bilen Çok Yanılır** gibi oyunlarında geleneklere ve baskıcı toplumsal kurallara yönelik yapılan eleştiriler açıkça görülmektedir. Bu oyunların pek çoğunun Moliere ve Goldoni'den uyarlama olduğunu biliyoruz. Bunun en önemli nedeni, Moliere ve Goldoni 'nın oyunlarının halk tiyatrosu geleneğinden beslenmiş olmalarıdır ki bu özelliğin de dönemin seyircisine bu oyunları anlamalarında büyük kolaylık sağladığı söylenebilir.⁸⁷

"Yeni Osmanlılar" tarafından ortaya çıkan "Batılılaşma" olgusunun, oyun konularına olduğu kadar oyun kişilerine, oyun diline ve biçimine de etki ettiğini görüyoruz. İstibdat, 2.Meşrutiyet ve Cumhuriyet Dönemlerinde de tiyatronun ve

⁸⁶ Tevfik Çavdar, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi 1839-1950**, Imge Kitabevi, Ankara, 1995, 26 S.

⁸⁷ Yavuz Pekman, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002, 20 S.

dolayısıyla da oyun yazarlığının gelişimine yönelik farklı ve somut adımlar atıldığı bilinmektedir. Sosyal, ekonomik ve siyasal yapının biçimlendirdiği bu girişimleri her birini kendi dönemi içerisinde önemli ve bugün hala geliştirilmeye çalışılan ulusal tiyatromuzun oluşumunda da etkin girişimler olarak değerlendirebiliriz.

Gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde saray ve çevresinin destekleri, gerek kişisel çabalar ve gerekse kimi birlik ve cemiyetlerin çabaları, yerli azınlıkların, yurtdışından gelen tiyatroların yanı sıra yabancı elçiliklerin, devlet adamlarının, aydınların ve yurtdışına gönderdiğimiz elçilerin ve gerekse yazarların gözlemlerinin tiyatromuza önemli bir kaynak teşkil ettiğini görüyoruz. Sefaretnameler ve tercüme, dilde sadeleşme çabaları, telif haklarına yönelik iyileştirmeler, çeviri çalışmaları, yarışmalar ve kurumların destek ve çabaları tiyatromuzun gelişiminde önemli bir rol oynayan belli başlı unsurlar olarak tespit edilmektedir.

2.1.Tanzimat Ve İstibdat Döneminde Türk Oyun Yazarlığı Adına Girişilen Çabalar

Batılı Türk Tiyatrosunun üç devre içinde değerlendirilebileceği görülmektedir. Birinci devre Tanzimat ve İstibdat Dönemlerini içine alan “Giriş” devresidir. Meşrutiyet Dönemi ise, pek yerli tiyatro oyunu yazılması bakımından “Gelişme” devresi olarak da değerlendirilebilir ama bu bildiğimiz, özlediğimiz, hedeflediğimiz manada bir “Gelişme”yi içermemektedir. “Sonuç” devresi ise Cumhuriyet Dönemi’dir ki çoğu zaman “Çağdaş Türk Tiyatro”su devresi olarak da adlandırılabilir. Tanzimat Döneminden bu yana süren oyun yazarlığımızda yöntem ve dil arayışlarının günümüzde de devam ettiği bilinmektedir.⁸⁸

Tanzimat dönemini kapsayan “Giriş” devresinde oyun yazarların Batılı örneklere öykündüklerini görüyoruz. 1915'ten sonra yazılmağa başlanılan güldürülerin daha çok Fransız güldürülerinden seçildiği bilinmektedir. Ülkemizde ilk tiyatro faaliyetlerinin, İstanbul’da Sefaretnameler tarafından gerçekleştirildiği, Batı

⁸⁸ Çalışlar, a.g.e., 654 s.

örneğinde ilk tiyatro açma imtiyazının ise 1840 yılında yine bir Fransız oyuncunun aldığı bilinmektedir. Ancak bu imtiyazın da belirli sınırları olduğunu görüyoruz. Bu imtiyaza göre sadece Fransızca oyunlar oynanacak ve bu temsillerin Beyoğlu'nun dışına çıkmasına izin verilmeyecektir. Belli bir zümreye ait ve belli bir bölge ve belli bir dilin eserleri ile kısıtlanmış tiyatronun, “ Ulusal Türk Tiyatrosu” adına eserler ortaya koyamayacağı ortadadır. Fransız oyuncuya verilen imtiyazın ardından İllizyonist Bosco'ya sonrasında saraydan büyük destek gören Naum Tiyatrosuna ve nihayetinde Gedikpaşa tiyatrosuna verilen imtiyazlar ile bu olumsuz durumun aşılma çalışıldığı görülmektedir.⁸⁹

1845'de Beyoğlu Hrista Pasajı'nda bulunan Naum Tiyatrosu'nda Avrupa'dan gelen gruplar tarafından oyunlar sahnelendiği ve seyircilere bu oyunların Türkçe tercümelerinin dağıtıldığı bilinmektedir. Bu tercümeler, halkın tiyatro metinleri ile tanışması açısından büyük önem taşımaktadır. 1854'lere gelindiğinde gayrimüslüm Cemaat Okulları'nda oynanan oyunların ardından yeni tiyatro topluluklarının ortaya çıktığı görülmektedir. 1856'da Mıgırdiç Beşiktaşlıyan'ın idaresinde bir grubun temsil verdiğini, aynı yıl Naum Tiyatrosu'nda Ekşiyan'ın idareciliğinde bir grubun oyun sahnelediğini görüyoruz ki bu grup halka temsil veren ilk yerli tiyatro grubu olması açısından önemlidir. Sahneledikleri oyunlar arasında İtalyanca'dan Türkçe'ye çevrilen Don Grigor'un bir oyunu ile **Odun-Kılıç** isimli bir diğer oyun bulunmaktadır. Bu oyunlara Sultan Abdulhamit'in de katılıp oyunları izlediği önemin ünlü gazetelerinden Ceride-i Havadis' ise bu oyunların metinlerini basıp dağıtımını yaptığı bilinmektedir. Ceride-i Havadis Gazetesi'nin bu girişimi, tiyatronun yaygınlaştırılması adına önemli çabalardan bir tanesi olarak değerlendirilebilir.⁹⁰

Tiyatromuzda bilinen ilk imtiyazın, Güllü Agop'tan önce Naum Efendi'ye verildiğini belirtmiştik. Ancak Naum Efendi'ye verilen bu imtiyaz, “Türkçe“ tiyatro oyunu oynama imtiyazı değil, “yabancı dilde oyun oynama” imtiyazı şeklindedir.

⁸⁹ Murat Tuncay, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991, 12 S.

⁹⁰ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 2 S.

Aynı dönem yine bir grup Ermeni öğretmenden oluşan “Hasköy Tiyatrosu” nun gösteriler yaptığı ancak Naum Tiyatrosu karşısında duramayarak dağıldığını görüyoruz. 1859 yılında İstanbul’da Arakael Altinyan isimli bir kişinin tiyatro binası yaptırdığı ve Naum Efendi’nin şikâyeti ile bu tiyatro binasının yıktırıldığı da bilinmektedir. Tiyatro adına atılımlar az olsa dahi, rekabetin yoğun olarak yaşandığı görülmektedir. Arakel Altinyan, daha sonra Beyoğlu’nda Tokatlıyan Han’da Cafe Ruayal’i kiralar ve Şark Tiyatrosu’nu kurar ve 1861’de Ermenice temsillere başlar. **İki Ahbap Çavuşlar** ve **Punçinella** adlı oyunlar, 14 Aralık 1861 yılında oynanır ve Şark Tiyatrosu, 1866 yılına kadar Simon Tangıryan ‘ın desteği ile oyun sahnelemeye devam eder. Ancak büyük emekler ve harcamalarla dönemin en modern sahnesi olarak açılan Şark Tiyatrosu, 1874 yılında ilgisizlikten dolayı dağılır ve tiyatro binası kapanır.

Bilindiği gibi Türk dram sanatının İbrahim Şinasi'nin yazdığı ve ilk özgün Türk oyun olan **Şair Evlenmesi**'yle (1860) başladığı kabul edilir. Bunun yanı sıra M.M. Niccolitch'in yazdığı makaleye göre ise, Türklerin yaklaşık dörtbin yıl önce, kahramanlığa dair epik karakterli iki yazdığı vurgulanmaktadır. Ancak ne yazık ki bu oyunların metinleri elimizde mevcut değildir.

2.1.1.KURUMSAL ÇABALAR

2.1.1.1.Doğu Dilleri Okulu

Doğu Dilleri Okulu’nda, Fransa ve başka ülkelerden gelen gençlere Arapça, Fransıza ve Türkçe öğretilerek, Türkiye’deki elçiliklerde görevlendirilmeleri sağlandığı bilinmektedir. **Şair Evlenmesi** oyunundan önce yazılan ilk Türkçe oyunlardan bazılarının, Viyana’daki Türk elçiliğinden Doğu Dilleri Okulu’na ders veren Türk diplomatlarınca yazılmış olabileceği düşünülmektedir. Eldeki diğer kaynaklar, 1859 yılından önce yazılmış Türkçe oyun metinleri olduğunu ve tiyatro tarihimizde ilk telif eserin **Vak’ayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Kefşer Ahmed (Pabuççu Ahmed’in Garip Vak’aları ve Sergüzeştleri)** adlı 3 perdelik komedi olduğunu göstermektedir. Bu oyun Prof. Fahir İz tarafından Viyana Millî

Kütüphanesinde bulunmuştur. Aynı kütüphanede bu oyunun Fransızca, Almanca, İtalyanca tercümeleri de bulunduğu görülmüştür. Oyunun İtalyanca tercümesi 1809 tarihlidir. Eserin en sonunda **Ketebe el-fakir İskerleç** yazısının yazarın ismi olup olmadığı hala açıklık kazanmamıştır. İlk Türkçe tiyatro oyunu olarak literatüre giren Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** adlı oyunundan önce yazılmış pek çok Türkçe tiyatro oyununun çeviri olup olmadığı ya da yazarlarının kim olduğu tam olarak bilinmemektedir.⁹¹

Viyana'daki Doğu Dilleri Okulunda Türkçe öğrenen yabancıların, Türkçelerini geliştirmek için Türkçe oyunlar yazıp oynadıkları, bunları İtalyanca, Fransızca ve Almanca'ya çevirdikleri bilinmektedir. Doğu Dilleri Okulu'nun yanı sıra, Türkçe oyun yazılmasında ve Türkçeye çevrilmesinde önemle hatırlanması gereken bir diğer yapı da Ermenilerin ve Venedik'teki St. Lazare Manastırı'nda Katolik Ermeni Mihitaryonlarının Ermeni Harfleriyle hazırladıkları yayınlarıdır. Bu yayınlar arasında Türkçe oyunlar olduğunu kaynaklardan öğreniyoruz.⁹²

Doğu Dilleri Okulları'nın yanı sıra elçilerin de dış ülkelerde yaşayıp gördüklerini Sefaretnamelerine yazdıkları ve yurtdışında edindikleri tiyatro bilgilerini yurda döndüklerinde paylaştıkları bilinmektedir. Bu çabanın, Türk tiyatrosunun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimine görece olsa da katkı sağladığı söylenebilir. Bunun yanı sıra, Türkiye'de bulunan yabancı elçiliklerin, kendi tiyatrolarını tanıtmak adına gösteriler düzenlediklerini, yabancı ülkelere gelen toplulukların da Türkiye'ye gelerek oyunlarını sergiledikleri bilinmektedir. Bu topluluklarla birlikte gelen kimi sanatçıların yerli tiyatro topluluklarında görev alarak bilgi ve birikimlerini paylaşarak, oyun yazarlığına büyük katkı sağladıklarını söyleyebiliyoruz.⁹³

Her ne kadar tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimi yolunda planlı bir çaba olmasa da, Doğu Dilleri Okulu'nun tiyatro oyun yazarlığımıza katkılarını hatırlamak yerinde olacaktır. Bu dönemde Doğu Dilleri Okulları'nda yazıldığı düşünülen

⁹¹ And, 1983, a.g.e., 26 s.

⁹² Y.a.g.e., 28 s.

⁹³ Türk Ansiklopedisi, MEB Devlet Kitapları, 1983; 299

oyunlar arasında; Thomas Chabert'in Türkçe yazdığı **Hikâyet-i İbda-i Yeniçeriyân bâ Bereket-i Pîr-i Bektaşiyân Şeyh Hacı Bektaş Velî-i Müslimân** (1810) adlı üç perdelik dramı bulunmaktadır. Dramın çevirisinin, 1969'da Prof Dr. Niyazi Akı tarafından yapıldığı ve Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Enstitüsü'nce yayınlandığı bilinmektedir. Yazarı bilinmeyen "Godefroi de Bouillon" adlı Türkçe ve Fransızca üç perdelik tragedyanın ise, 1761'de yayınlandığını görüyoruz. "**Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed**" adlı oyun ise, Batı tiyatrosunun yapısal özellikleriyle geleneksel Türk tiyatrosunu birleştiren yapısı ile dikkat çekmektedir. Bu oyun 1956 yılında Fahir İz tarafından Viyana Ulusal Kitaplığı'nda bulunmuştur. Fahir İz, eseri 1 Haziran 1958'de "150 Yıl Önce Yazılmış Bir Türkçe " başlıklı yazısında tanıtarak oyunun tam metnini 1958 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nde ve 1961 yılında da **Pabuççu Ahmed'in Garip Maceraları** adıyla kitap olarak yayınlamıştır. Nasreddin Hoca'nın fıkralarının birbirine eklenmesiyle meydana getirilmiş olan "Nasreddin Hoca'nın Mansıbı" adlı oyunun dışında, Abdülhak Hamit'in babası Hayrullah Efendi'nin oyun denemesi olan **Hikâye-i İbrahim Paşa ve İbrahimi Gülşenî**'de, Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** oyunundan önce yazılan Türkçe oyunlar olarak sayılabilir. Oyunun ilk baskısını yapan İsmail Hami Danişmend, oyunu tanıtan yazıda bu oyunun Şair Evlenmesinden en az onbeş yıl önce yazıldığını belirtmektedir.⁹⁴

Ancak yine de **Şair Evlenmesi**'nden önce yazılan bu Türkçe oyunların, gerek dil ve gerekse teknik bakımdan oyun yazarlığına bir katkısının olmadığı, asıl katkıyı **Şair Evlenmesi**'nin yaptığı söylenebilir.⁹⁵

⁹⁴ Gonca Gökalp Alpaslan, **İlk Türkçe Oyunlardan Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed Üzerine Bir İnceleme**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, Adana, 2008, 2 S.

⁹⁵ And, 1983, a.g.e., 22 s.

2.1.1.2.Tiyatro-yi Sultani Kurma abaları

Tanzimat döneminde saray ve saray çevresinin tiyatro ile ilgilendiğı, tiyatroyu batılılaşma yolunda önemli bir adım olarak gördüğü ve sarayda tiyatroya yer verdiği bilinmektedir. Bu yönelişin, tiyatronun gelişmesi yolunda sanatçılara önemli bir ortam yarattığı ortadadır. 28 Aralık 1869 tarihinde, Darülfünundan Ali Suavi Efendi'nin, Sadrazam Ali Paşa ve birkaç yüksek rütbeli görevli çağrılarak bir tiyatro kurmakla görevlendirilir. Kurulması planlanan tiyatronun adı "Tiyatro-yi Sultani" olacaktır. Devlet Tiyatrosu niteliğinde olması istenen bu tiyatroda, Rumca ve Bulgarca'nın yanı sıra Türkçe oyunların oynanması istenmektedir. Derneğin üyelerinden Murat Efendi takma adlı F. Von Werner, bu dönemde tiyatromuzun öykünme olduğuna, ulusumuzun içten gelen bir gereksinimini karşılamadığına dikkat çeker. Werner'e göre halkbilincinden doğmamış, içten bir gereksinmeyi karşılamayan hiçbirşey sağlam gelişemeyecektir. Werner'in bu ifadelerinde ulusal tiyatro düşüncesinin filizlenmeye başladığı tespit edilebilir.⁹⁶ Tiyatro-yi Sultani'de Türkçe oyunların oynanmasının istenmesi, yerli oyun yazarlığının gelişmesi noktasında itici bir unsur olarak düşünülmelidir. Tiyatro-yi Sultani, bir anlamda tiyatronun kurumsallaşmasının da temellerini atan bir anlayışın ifadesi olarak görülmeli, F. Von Werner'in bugün dahi halen geliştirilmeye çalışılan ulusal tiyatro düşüncesinin temellerini, "halkbilincinden doğan tiyatro" düşüncesi ile ifade etmesi, yerli oyun yazarlığımızın gelişmesi açısından önemli çaba olarak değerlendirilmelidir.

Büyük umutlarla çalışmalarına başlanan Tiyatro Sultani'de öncelikli olarak oyunların sahnelenebileceğı bir tiyatro binasına ihtiyaç duyulmaktadır. İlerleyen günlerde istenen yer bir türlü tahsis edilemeyince Tiyatro-yi Sultani'nin kuruluşu ertelenir. Türkçe oyun oynanması konusundaki çabaların yarım kalmaması için başka bir yol bulunur ve Güllü Agop'a 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekeli verilir.⁹⁷ Bu tekelin, tiyatro tarihimiz içerisinde yeni yazarların yetişmesi ve halkın yerli oyunlarla tanışması açısından büyük önem taşıdığı ortadadır.

⁹⁶ And, 1972, a.g.e., 156 s.

⁹⁷ And,1983,a.g.e., 197 S.

Çoğu zaman Güllü Agop'un Gedikpaşa tiyatrosuna verilen 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekelinin, Türk tiyatrosunun ve oyun yazarlığının gelişmesi noktasında öneminden bahsedilse de bu tekel kimi görüşlere göre Türk tiyatrosunun sadece Tuluat ve Gedikpaşa Tiyatrosu arasında kısılıp kalmasına neden olduğu için Türk tiyatrosunun gelişmesi noktasında bir engel olarak da değerlendirilmektedir. Zira Güllü Agop'un kurduğu bu tiyatronun dışında başka tiyatrolara Türkçe oyun sahneleme hakkı tanınmaması, bu anlamda da tiyatronun yaygınlaşmasının önüne konulan on yıllık bir engel olarak görülmektedir.⁹⁸

2.1.1.3. Güllü Agop ve Gedikpaşa Tiyatrosu

“Souiller” adlı bir Fransızın sirk gösterileri için yaptırdığı Gedikpaşa tiyatrosunda temsiller vermeye başlayan Güllü Agop'un, Gedikpaşa Tiyatrosu ve Tiyatro'yu Osman-i adlarıyla da anılan “Osmanlı Tiyatrosu”nun perdelerini ilk olarak 1869 da Fuzuli Mehmet Efendi'nin yazdığı beş perdelik Leyla ile Mecnun adlı oyunla açtığı bilinmektedir.⁹⁹ Osmanlı Tiyatrosu'nu ilk olarak Mısırlı Mustafa Fazıl Paşa finanse ettiğini ve sahneye konulacak eserleri de Ali Bey'in tercüme ettiğini görüyoruz.¹⁰⁰

Güllü Agop 1870 yılında on yıl süreyle Türkçe gösteriler verme ayrıcalığını alınca Gedikpaşa Tiyatrosu adeta Tanzimat dönemi Türk Tiyatrosu'nun merkezi haline gelmiştir. ¹⁰¹ Bu imtiyaz, Avrupa-i tarzda Türkçe temsil veren bir tiyatro grubuna verilen ilk imtiyaz olması açısından da önemlidir.

Güllü Agop'a verilen tekel ile ilgili şartname onbir maddedir. Bu maddelere göre iki yıl içinde on değişik oyun oynanacak ve bu sayı ilerleyen yıllarda artırılacaktır. Kar ve zarara bakılmaksızın her yıl Galata ve İstanbul'da en az elli gösterim verilmesi istenmiştir. Bu anlamda Güllü Agop'a verilen Türkçe oyun

⁹⁸ Tuncay, 1991, a.g.e., 11 S.

⁹⁹ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

¹⁰⁰ Alemdar Yalçın, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, 3 S.

¹⁰¹ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

oynama ayrıcalığı neticesinde İstanbul'da başka tiyatroların Türkçe oyun oynamasının engellenmiş olduğunu görüyoruz.¹⁰² Bu tekel sebebiyle Türkçe tiyatro oynayan çoğu tiyatro topluluğunun İstanbul dışına turneye gittiği bilinmektedir.¹⁰³ Bu sebeple, bu tekelin Türkçe oyunların İstanbul dışında sahnelenmesi ve yaygınlaşması adına da bir katkı olduğu söylenebilir.

Yine Güllü Agop'a on yıllık imtiyazın ardından Ferman-ı Ali yayınlanmış ve Müslümanların da resmen tiyatroya gidebileceği kabul edilmiştir. Devletin tiyatroyu her anlamda kabulü bu şartname ile olmuştur da denilebilir.¹⁰⁴

Ahmet Vefik Paşa, **Arslan Avcıları yahut Hak Yerini Bulur** (1887) adlı oyunu yazmış, Namık Kemal'in, **Vatan Yahut Silistre** (1873), **Zavallı Çocuk** (1873), **Akif Bey** (1874) gibi eserleri bu dönemde oynanmıştır. Ayrıca Namık Kemal **Gülnihal** (1875), **Celaleddin Harzemşah** (1885), **Karabela** (1910) adlı oyunları da kaleme almıştır. Mustafa Nuri, Mehmet Rıfat, Hasan Bedrettin yine bu dönemde eserler vermiş, Şemseddin Sami'nin **Besa yahut Ahde Vefa** (1875), **Seydi Yahya** (1875), **Gave** (1876) oyunları sahnelenmiştir. Ali Bey'in **Misafiri İstiskal** (1870), **Geveze Berber** (1872), **Letafet** (1897), **Ayyar Hamza** isimli oyunları bulunmaktadır. Recaizade Mahmut Ekrem **Çok Bilen Çok Yanılır** oyununun dışında üç oyun daha yazmıştır. Bunlar; **Afife Anjelik** (1870), **Atala Yahut Amerika Vahşileri** (1874), **Vuslat yahut Süreksiz Sevinç** (1914) gibi oyunlardır. Ebuzziya Tevfik **Habibe Yahut Semahat-i Aşk** (1875), **Ecel'i Kaza** (1872), Samipaşazade Sezai **Şir** (1887), Muallim Naci **Hazım Bey Yahut Heder** adlı oyunları yazmıştır. Abdülhak Hamit 'in pek çok eseri bu yıllarda yazılmakla birlikte daha sonra yayınlanmıştır. Bu eserler; **İçki Kız** (1873), **Macera-i Aşk** (1873), **Sabr-ü Sebat** (1874), **Duhter-i Hindu** (1875), **Nazife** (1876), **Nesteren** (1876), **Eşber** (1880), **Tezer** (1880), **Tarık Ya da Endülüs Fethi** (1879), **Fitnen** (1916), **Zeynep** (1908), **Sardanapal** (1917) ve **Liberte** dir. Tüm bu oyunların yanı sıra, Ahmet Mithat Efendi 'nin en önemli oyunu **Eyvah** (1872), **Açıkbaş** (1875), **Ahz-ı Sar Avrupa'nın Eski Medeniyeti** (1875), **Çengi yahut Daniş Çelebi**, **Fürs-i Kadimde bir Facia**

¹⁰² Bkz., EK 2, Güllü Agop'a verilen Türkçe Tiyatro Oyun Oynama İmtiyazı Şartnamesi

¹⁰³ And, 1983, a.g.e., 198 S.

¹⁰⁴ Yalçın, a.g.e., 4 s.

yahut Siyavuş (1885), **Çerkez Özdenler** (1883) ve **Zeybekler** (1885), **Hükm-ü Dil** (1875) gibi oyunlar sayılabilir. Teodor Kasap ve Ahmet Necip gibi yazarlar, Tanzimat döneminde Osmanlı tiyatrosunda eserler vermelerinin yanı sıra, oluşturdukları yazı kurulu ile Türkiye’de oyun yazarlığının gelişmesi yolundaki önemli girişimlerden birini hayata geçirmişlerdir.¹⁰⁵

Gedikpaşa Tiyatrosu’na Türkçe oyun oynama imtiyaz hakkı, pek çok Türk oyun yazarının yetişmesine ve dolayısıyla Türkçe oyunların yazılmasına büyük katkı sağlamıştır demek yanlış olmayacaktır.

Güllü Agop’un, halkı tiyatroya çekmek için yazarları, halkın yakından tanıdığı **Leylâ ile Mecnun**, **Arzu ile Kanber**, **Tahir ile Zühre**, **Tayyarzade ve Binbirdirek** gibi hikâyeleri işleyen oyunlar yazmaya yönelttiğini görüyoruz. Bu oyunların yanı sıra 1869 yılında, **Sergüzeşt-i Perziz**, **Telemak**, **Fevzi Paşa**, **Bekar Filozof**, **Tosun Ağa**, **Misafirli İstiskal**, **Kocaya Tuzak**, **Divanelerin Hekimi** gibi oyunların oynadığını biliyoruz.¹⁰⁶

Bu yazarların yanı sıra Mehmet Rifat ve Hasan Bedrettin adlarını da saymak yerinde olacaktır. Bu dönemin komedi alanındaki en önemli yazarı Moliere etkisi ile töre ve karakter komedyaaları yazan Fericizade Mehmet Şakir de önemli yazarlar arasında yerini alır. Oyunları arasında **Teehhül yahut İlk Göz Ağrısı** (1885), **İnatçı Yahut Çöpçatan** (1884), **Evhami** (1884), **İcab-ı Guru yahut İnkılab-ı Muhabbet** (1884), **Kırk Yalan Köse ve Yalan Tükendi** (1885) gibi oyunlar bulunduğunu biliyoruz.¹⁰⁷

Gedikpaşa Tiyatrosu’nun on yıllık Türkçe oyun sahneleme imtiyazını aldıktan sonra zengin bir oyun dağarcığına sahip olmasında oluşturulan yazı kurulunun büyük katkı sağladığı söylenebilir. Bu kurulun aynı zamanda dramaturgluk çalışmaları yaptığını da biliyoruz. 1874 yılında “**Görenek**”, “**Besa**

¹⁰⁵ Çalışlar, a.g.e., 476 S.

¹⁰⁶ Ayşe Ulusoy Tunçel, **Türk Edebiyatında‘Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 55 S.

¹⁰⁷ TÜRK ANSİKLOPEDİSİ, MEB Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1983, 302 s.

Yahut Ahde Vefa", "**İşte Alafranga**" gibi yerli oyunlar sahnelenmiştir. 1874–75 dönemi için oyuncular, repertuarı, yönetim kadrosunu ve fiyatları gösteren onbir sayfalık bir kitapçık da bastırılması da, tiyatronun kurumsal bir hale gelmesi yolunda atılan ilk adımlardan biri olarak değerlendirilebilir.¹⁰⁸ Ayrıca Güllü Agop'un tiyatro oyun ilanlarında "imtiyaz- mahsus" cümlesi üzerine yaldızlı tuğra kullanması da bu manada hatırlanması gereken ayrıntılardan biridir.¹⁰⁹

Güllü Agop'un kurduğu Gedikpaşa Tiyatrosu'nun (Osmanlı Tiyatrosu) kuruluşunda kuşkusuz kendisinden önce kurulan toplulukların da büyük bir payı olduğu düşünülebilir. Bu noktada halkın ilgisini çekmek için çeşitli cambazlık ve ortaoyunu gibi gösterilere önem veren Ohannes Kasparyan ve Gedikpaşa Tiyatrosunu temsillere açan Aramyan Topluluğu hatırlanmalıdır. Naum Efendi ve Şark Tiyatrosu ve oyuncuların aralarındaki anlaşmazlıktan dolayı dağılan ve İzmir'de Vaspuragan adlı topluluğu kuran yapıyı da önemle vurgulamak yerinde olacaktır. Hükümet'in Şark Tiyatrosu'nu kapatmasının ardından Asya Kumpanyası kurulmuş ve onu da Güllü Agop'un Gedikpaşa Tiyatrosu'nda temsiller veren Osmanlı tiyatrosu izlemiştir.¹¹⁰

I. Meşrutiyetin ilanı pek çok sanatçı için bir umut ışığı olarak görülmüş olsa da yazarların sürgüne gönderilmesi, ekonomik güçlükler ve Güllü Agop'un yazar hakkı vermemesi, on yıllık tekelin bitmesi ve istibdat dönemi baskılarının yoğunlaşması yüzünden tiyatronun bir düşüş sürecine girdiği görülmektedir. 1881'de Güllü Agop'a verilen 10 yıllık Türkçe oyun oynama tekeli sona erince, Belediye, Üsküdar ve Kadıköy'de Türkçe'den başka dillerde tiyatro yapılmasını engellemiş, Gedikpaşa tiyatrosu bu dönemde Minakyan yönetimine geçmiştir.¹¹¹

Tüm bu gelişmelerden sonra Güllü Agop'un, 1881'de Gedikpaşa Tiyatrosu'ndan ayrılarak, Şehzadebaşı'nda kiraladığı bir sahnede Türkçe oyunlar sahnelemeye başladığını görüyoruz.. Güllü Agop'un Saray tiyatrosuna alınmasının

¹⁰⁸ And, 1983, a.g.e., 176 S

¹⁰⁹ Alpman, a.g.e., 25 s.

¹¹⁰ Refik Ahmet Sevengil, **Tanzimat Tiyatrosu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1968, 53 s.

¹¹¹ And, 1983, a.g.e., 184 s.

ardından, ulusal tiyatromuzun Mınakyan önderliğinde yeni bir ivme yakaladığı söylenebilir. Mınakyan'ın 1884'de kurduğu Osmanlı Dram Tiyatrosu'nda Türk dilinde tiyatro eylemini sürdürmesi ve Batı tiyatrosu anlayışında oyunlar yazılıp sahnelenmesini desteklemesi önemlidir.

2.1.1.4.Fransızca'dan Çeviri ve Uyarlamalar

Tanzimat'tan itibaren, henüz bir tiyatro kimliğimizin oluşmadığı dönemlerde, Fransızca'dan yapılan oyun çevirilerinin tiyatromuzu ciddi manada etkilediği, hatta biçimlendirdiği bilinmektedir. Bugün dahi tiyatromuzu geldiği noktada Fransızca'dan yapılan çevirilerin izleri ve etkilerinden bahsetmek mümkündür. Tanzimat ile birlikte Fransızcadan yapılan çeviri oyunların, gerek biçim ve gerekse konu itibari ile tiyatroyla henüz yeni tanışan bir halkın anlayabileceği seviyede ve halkın sosyal, kültürel kimliği ile örtüşen oyunlardan seçildiği görülmektedir.¹¹²

Fransızca'dan ilk tiyatro çevirisinin, sarayda Savfet Bey tarafından çevrilen Moliere'in eserleri olduğu bilinmektedir. Ne yazık ki bu çevirilerin metinleri bugün elimizde bulunmamaktadır. Bu süreç içerisinde, batının önemli yazarlarından en çok Moliere çevrilmiştir. Bu çeviriler Türk tiyatrosuna batılı tiyatroyu tanıtmak adına olumlu bir atılım olarak görülebilir. Bu çevirilerden Sırabyan Hekimyan'ın İtalyanca'dan çevirdiği oyunun “Riyakâr ve Müseyyib” adlı isimle 1858 yılında Naum tiyatrosunda oynandığını biliyoruz. Aynı oyun 1863 yılında “Mürai Filozof ile Hayırhah Müseyyib” adıyla oynanmıştır. Abdulmecit'in saray tiyatrosu'nda ise çeviri eserlerin sahnelendiği, bunların başında da Hekimyan ve arkadaşlarının oynadığı, “Sultan Don Gregio”, “Titizmeşreb Keremkar”, “Mahcubiyetin Mükâfâtı” ve “Don Cesar “ gibi oyunlar olduğu bilinmektedir. Bu dönemlerde Şinasi'nin, Fransız şairlerden çevirdiği şiirlerini, 1858 yılında “Terceme-i Manzume” adıyla kitaplaştırarak yayınladığını görüyoruz. 1876 yılında Güllü Agop'un tiyatrosuna giren Ahmet Fehim'in daha sonra gidilen Bursa 'da Fransız Konsolosu Konsoloshane tercümanı Avusturya–Macar Konsolosu, Aşar Nazırı Wiesental, Rasim Bey, Şakir Efendi ve Hoca İbrahim Efendi'den oluşan bir tiyatro Sevenler

¹¹² Cevdet Perin, **Tanzimat Edebiyatında Fransız Tesiri**, Pulhan Matbaası, İstanbul, 1946, 34 S.

Komisyonu oluşturduğu ve burada Moliere'in eserlerini tercüme ettiği bilinmektedir.¹¹³

Özellikle Ahmet Vefik, Moliere'in çeviri eserlerini, töre ve dolantı komedya örgüsü içinde, yerli biçime oturtmuş, oyunlara ve karakterlere kültürümüze has kimi biçimsel ve karakteristik özellikler eklemiştir. Bu yöneliş, oyunların dönem seyircisine yönelik oldukça tanıdık motifler içeren bir yapıda şekillenmesine olanak sağlamıştır ve bu açıdan tiyatroya talep yaratılması noktasında önemli bir çabadır.

Ahmet Vefik'in Fransızca'dan çevirdiği oyunlarda, özellikle politik, dini ve ahlaki uzantıları olan kimi sahne ve cümleleri çeviri metine aktarmaması da bu anlamda hatırlanması gereken önemli bir ayrıntı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ahmet Vefik'in çevirinin pek çok yerinde yerel yönlendirmeler kullandığı tespit edilebilir. Örneğin Fransızca metinde **Tartuffe** ikiyüzlü bir papazdır ancak Ahmet Vefik Paşa'nın çevirisinde "birkaç kadeh şarap" değil, "üç beş fincan kahve" yuvarladığı görülür.¹¹⁴

Ahmet Vefik Paşa'nın **Adamcıl, Tartuffe, Savruk, Kocalar Mektebi, Kadınlar Mektebi, Okumuş Kadınlar, İnfial-i Aşk, Don Cívani, Dudu Kuşları** gibi oyunları, küçük değişiklikler düz yazıya aktardığı da bilinmektedir.¹¹⁵

Ahmet Vefik Paşa'nın Molière çeviri ve uyarlamalarının, Molière külliyyatının tümünü içerdiği bilinmektedir. Bu çevirilerin ne yazık ki ancak on dokuz tanesinin baskısı yapılabilmektedir.¹¹⁶ Bugün Ahmet Vefik'in Moliere ve çeviri oyunlarından onaltı tanesi elimizdedir.¹¹⁷

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Vefik Paşa'nın Molière'den yaptığı çeviri ve uyarlamaları, tiyatromuz için başarılı ve gerekli girişimler olarak değerlendirmesi,

¹¹³ Alpman, a.g.e., 15 s.

¹¹⁴ Melahat Gül Uluğtekin, **Ahmet Vefik Paşa'nın Çevirilerinde Osmanlılaşan Moliere**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisan Tezi, Ankara, 2004, 5 S.

¹¹⁵ Çalışlar, a.g.e., 11 s.

¹¹⁶ And, 1983, 438 s.

¹¹⁷ Y.a.g.e., 204 s.

kuşkusuz bu çevirilen öneminin daha net bir şekilde değerlendirmemize fırsat verecektir.¹¹⁸

Ahmet Vefik'ten başka, Âli Bey, Ziya Paşa, Ahmet Hilmi, Teodor Kasab ve Mirza Habib'in de Molière çeviri ve uyarlamaları olduğu,¹¹⁹ Tanınmış güldürü yazarlarından İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin de Fransızca'dan yaptığı uyarlamalarla tiyatromuza birçok oyun kazandırdığı bilinmektedir.¹²⁰

Metin And'a göre, Tanzimat döneminde, uyarlamalar alanında en etkin çalışma, Tulûat tiyatroları tarafından yapılmıştır. Tuluat tiyatrolarının, diğer toplulukların başarılı olan oyunlarını kendilerine göre değiştirip oynadıkları bilinmektedir. Ancak Metin And da, yabancı oyunları yerli kişilere, yerli çevreye uyarlamada en büyük başarıyı Ahmet Vefik Paşa'nın gösterdiğini vurgulamaktadır. Metin And'a göre, bu uyarlamaların en başarılı olanları arasında **Zor Nikâh** (Le Mariage forcé), **Tabib-i Aşk** (L'Amour médecin), **Merakî** (Le malade imaginaire), **Zoraki Tabib** (Lemédecin malgré lui) adlı uyarlamalar bulunmaktadır.¹²¹

Tanzimat döneminde pek çok tiyatro çevirisi ve uyarlaması yapılmasına rağmen, bu çevirilerin ve uyarlamaların belli bir kültür politikası çerçevesinde yapılmadığı görülmektedir. Güzin Dino'ya göre, yazarlar, seçilen yapıtlarda, düşüncelerinde ve seçtikleri kitaplarda tam bir karmaşıklık ve seçmecilik (eklektizm) içindedir. Bu manada çevrilen kitaplar ve oyunların tesadüfî bir ortam içerisinde şekillendiği de söylenebilir.¹²² Hilmi Ziya Ülken de Tanzimat sonrası tercümelerin “dağınık” ve “tesadüfî” olduğu görüşüne destek vermektedir.¹²³

¹¹⁸ And, 1983, a.g.e., 157 s.

¹¹⁹ Y.a.g.e. 438 s.

¹²⁰ And, 1972, a.g.e., 174 s.

¹²¹ Ahmet Hamdi Tanpınar, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul, 1956, 446 s.

¹²² Güzin Dino, **Türk Romanının Doğuşu**, Cem Yayınevi, İstanbul, 1978, 34 S.

¹²³ Hilmi Ziya Ülken, **Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü**, Ülken Yayınları, İstanbul, 1997, 382 s.

Moliere'den sonra eğitimci ve matematikçi Mehmed Nâdir tarafından gerçekleştirilen Shakespeare'in çevirileri de oyun yazarlığımız tarihi içerisinde önemli bir yere sahiptir.¹²⁴

Özellikle Cumhuriyet döneminde, yeni harf devrimi ile birlikte, İngiliz ve Fransız eserlerin çevrilmesi amacıyla, 19 Mayıs 1940'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak Tercüme Bürosu kurulduğu bilinmektedir. Çevirilerin daha sistematik ve kurumsal bir yapıda şekillenmesi sayesinde Türk yazınında büyük değişiklik ve gelişmeler olduğu bu gelişmelerin de oyun yazarlığımıza katkı sağladığı söylenebilir.¹²⁵

19 Mart 1947'ye kadar süren bu çalışmalar sırasında Tercüme Dergisi'nin çıkarıldığını ve 42 sayı ve 7 cilde ulaştığını biliyoruz. Yabancı dillerden Türkçe'ye çevirilerin yanı sıra, 1950'li yıllarda pek çok yazarımızın eserlerinin yabancı dillere çevirilerinin yapıldığını ve yabancı ülkelerde sahnelendiğini görüyoruz. Bu isimlere bir örnek Vedat Nedim Tör'dür Bir başka örnek ise Selahattin Batu'nun **Güzel Helena**'sının 1959'da Avusturya'da Bregenz Şenliği'nde oynanması ve Burgtheatre repertuarına kabul edilmesidir. Haldun Taner'in **Keşanlı Ali Destanı** da Avrupa'nın çeşitli sahnelerinde oynandığı bilinmektedir.¹²⁶

Batılılaşma yolunda bir modernleşme projesi hayata geçiren yazarların, Fransızca oyun çevirileri ile bir anlamda toplumun kültür planlamacısı rolünü üstlendiklerinin söylemek yanlış olmayacaktır. Türk toplumunun örf, adet, gelenek ve ahlaki kimi değerleri gözetilerek yapılan çeviriler ve uyarlamalar, bir yanda tutuculuğun izlerini taşısa da, farklı bir kültürün dinamiklerini tiyatro yolu ile halka ulaştırılması noktasında olumlu çabalar olarak değerlendirilmelidir.

¹²⁴ Deniz Şengel, **Shakespear'den Türkçe'ye İlk Çeviri (1881) Mehmet Nadir Ve Hamlet'ten Üç Pasaj**, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: 10, Sayı 1, İzmir,2008, 2 s.

¹²⁵ Mine Yazıcı, **Çeviri Eğitimi: Kuramsal Yaklaşımda Ve Uygulamada Kaynak Odaklıktan Erek Odaklığa Geçiş**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit., İstanbul,1998, 47 s.

¹²⁶ Metin And, **Tanzimattan 1908'e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul,1992, 195 s.

2.1.2.KİŞİSEL ÇABALAR

2.1.2.1 Ermeni Asıllı Tiyatrocuların Katkıları

Güllü Agop'a dolayısıyla Osmanlı Tiyatrosu'na verilen on yıllık imtiyaz, müzikli oyunları kapsamadığından, İstanbul'da bu on yıllık süreçte Dikran Çuhacıyan ve Dikran Kalemciyan'ın kurduğu Opera Tiyatrosu'nda müzikli oyunlar sahnelenmeye başlandığı bilinmektedir. Ancak 1880 yılından sonra Osmanlı altını veren herkese Türkçe oyun oynayabilmesi için "Ruhsat Tezkeresi verilmeye başlandığını görülecektir.¹²⁷

Dikran Çuhacıyan ve Dikran Kalemciyan'ın, 1874 yılında Opera Tiyatrosu'nda **Arif Ağa** ve **Çin Çiçeği** adlı müzikli oyunları sahnelediklerini biliyoruz. 1875 yılında ise **Tayyarzede Bindirek Vak'ası**, **Yufkan (?)**, **Talihsiz Delikanlı**, **İşkili Memo**, **Cezayir**, **Fettan Çelebi**, **İftira'dan Halas**, **Madam Angnot'un Kızı** adlı oyunlar sahneye getirilir.¹²⁸

Güllü Agop'un 10 yıllık ayrıcalığı almadan önce özellikle 1862–1864 yılları arasında, kimi Ermeni toplulukların Türkçe oyunlar sahneledikleri bilinmektedir. Ekşiyan ve arkadaşları İzmir'de daha önce kurulmuş ancak daha sonra kapanmış olan Vaspuragan tiyatrosunu kendilerine ad olarak seçmişler ve 1863–1864 döneminde en parlak dönemi yaşamışlardır. Bu dönemde Vaspuragan Tiyatrosu'nda "**Kocasını Aldatan Karı**", "**Mahcubiyet'in Mükâfatı**", **Odun Kılıç**, **Don cesar de Bazen**, **Hoca'nın Telaşı** gibi oyunlar sahnelendiğini görüyoruz. Yine bu dönemde, İstanbul'da Magakyan'ın bir topluluk kurduğunu ve Türkçe oyunlar sahnelemeye devam ettiğini biliyoruz. 1840 yıllarda öğrenimini İtalya'da tamamlayıp yurda dönen Hekimyan da 1857 de yazdığı oyunları bir kitapta toplayarak Türkçe gösteriler sunmuş ve Türk Tiyatrosu'nun ve oyun yazarlığını gelişmesi yönünde büyük çaba göstermiştir. Bir çaba ise Aramyan Topluluğunun çabasıdır ki ilk profesyonel

¹²⁷ Tuncay, 1991, a.g.e., 13 s.

¹²⁸ And, 1983, a.g.e., 177 s.

topluluk olarak, İstibdat döneminde tiyatro binaları kurup, geleneksel Türk tiyatrosuna yakın usluhta oyunlar sergilediği bilinmektedir.¹²⁹

1879 yılında, Ahmet Fehim ve Küçük İsmail'in bulunduğu topluluk ile Bursa Tiyatrosuna giden Fasulyeciyan'ın, 1884 yılında Asıl Osmanlı Tiyatrosu adıyla bir topluluk kurduğu ve Gedikpaşa tiyatrosunu kiralayarak bu tiyatroda Münif Bey'in çevirilerini oynamaya başladığını görüyoruz.¹³⁰ Bu çeviriler Batılı anlamdaki tiyatro ile halkı yakınlaştırma ve örnekleme yolu ile yerli oyun yazarlarını oyun yazmaya yönlendirmesi açısından önemlidir.

2.1.2.2 Ahmet Mithat Efendi

Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatro hakkındaki fikirlerinin ve yazılarının, Türk tiyatrosunun, dolayısıyla oyun yazarlığının gelişmesi noktasında büyük ve önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. 1892 de Corneillenin **Le Cid** adlı eserini Türkçe'ye çeviren Ahmet Mithat Efendi'nin, çevirinin ön sözünde tiyatro eserinin sadece konudan ibaret olmadığını belirttiği yorumlarında, tiyatro kuramcılığına yaklaştığını tespit ederiz. Ahmet Mithat Efendi'nin bütün oyunlarının, sahne imkânları düşünülerek yazılmış olması da dönem itibarıyla üzerinde önemle durulması gereken bir yöneliştir. Bunun ötesinde yazdığı oyunlarda kadro kalabalık değildir, oyunlar belli fikirleri ortaya koymak için hazırlanmıştır. Ahmet Mithat, oyunlarındaki karakterlerin derin psikolojik analizlerine girmez ve sade bir dil kullanır. Bu yönelişle Ahmet Mithat Efendi, döneminin çok ötesinde bir yaklaşım ortaya koyar.¹³¹ Ahmet Hamdi Tanpınar da, **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi** adlı eserinde, Ahmet Mithat Efendi'nin eserlerindeki sade ve halka yakın dilini över ve bu özelliği ile tiyatro çalışmalarında başarılı olacağına vurgu yapar. Henüz ele geçmeyen karagöz livrelerinin araştırılması gerektiğini söyleyerek Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatro alanındaki önemine dikkat çeker.¹³²

¹²⁹ And, 1983, a.g.e., 171 s.

¹³⁰ And, 1983, a.g.e., 186 s.

¹³¹ İnci Enginün, **Ahmet Mithat Efendi'nin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990, 5 s.

¹³² Tanpınar, a.g.e., 46 s.

Ahmet Mithat Efendi, hemen her yazısında ve eserlerinde, tiyatroyu sadece bir eğlence ve edebiyat alanı olarak görmediğini, Türkiye gibi geri kalmış ve okuma oranı çok düşük bir ülkede bir eğitim aracı olarak gördüğünü vurgulayarak, tiyatronun eğitici ve öğretici işlevine de dikkat çekmektedir.¹³³

Türkçeye çevirdiği romanları oyunlaştıran ve pek çok tiyatro eserini de Türkçe'ye çevirerek, döneminin önemli tiyatro yazarlarından biri haline gelen Ahmet Mithat'ın, oyun yazarlığı tarihimizde önemli bir yeri olduğu ortadadır. Ahmet Mithat'ın **Eyvah, Açık Bas, Ahz-ı Sar Yahut Avrupa'nın Eski Medeniyeti, Hükm-i Dil, Çengi Yahut Danis Çelebi, Fürs-i Kadimde Bir Facia Yahut Siyavus, Çerkez Özdenleri ve Zeybekler**" adlı oyunlarının sahnelendiği bilinmektedir. Bu oyunlardan başka **Çavuş, Kürt Kızı, Ziba, Arnavutlar, İntikam, Yürek Pazarlığı, Zuhur-i Osmaniyan** ve romanlardan uyarlama **Kafkas** ve **Merdut Kız** adlı oyunları olduğunu biliyoruz.¹³⁴

Ahmet Mithat Efendi'nin bütün oyunlarını, sahne imkânları düşünülerek yazılmış olması, oyunlarında sade bir dil kullanması Ahmet Mithat Efendi'nin, döneminin çok ötesinde bir yaklaşım ortaya koyduğunu ve bu yaklaşımı ile oyun yazarlarına bir örnek oluşturduğu söylenebilir. Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatroyu sadece bir eğlence ve edebiyat alanı olarak değil, bir eğitim aracı olarak görmesi de önemle hatırlanmalıdır.

2.1.2.3. Ahmet Fehim Efendi

Ahmet Fehim Efendi'nin, Osmanlı Komedi ve Vodvil heyeti kurarak çıktığı gezilerle, tiyatroyu İstanbul'un dışında, Anadolu'da da tanıtır yaygınlaştırarak, batılı anlamdaki tiyatronun daha geniş bir halk kitlesine tanıtılması noktasında aracılık ettiğini görüyoruz. Osmanlı Tiyatrosu adıyla kurduğu toplulukla çalışmalarına devam

¹³³ And, 1983, a.g.e., 155 s.

¹³⁴ Metin And, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999, 168 s.

eden Ahmet Fehim Efendi'nin¹³⁵ daha sonra çalışmalarını Tepebaşı ve Donanma Cemiyeti Tiyatroları'nda devam ettirdiğini tespit ediyoruz.¹³⁶

1876 yılında Güllü Agop tiyatrosuna giren Ahmet Fehim'in, Güllü Agop ile birlikte Ahmet Vefik 'in valisi olduğu Bursa'ya gittiğini burada **Merakî** ve **Zor Nikah**'ı oynadıkları bilinmektedir. Bu dönemde Ahmet Vefik Paşa'nın destekleri ile yaptırılan tiyatro binasında kira vermeden oyunlarını sergilemeye devam ettiğini görüyoruz.¹³⁷

Ahmet Fehim, Gedikpaşa Tiyatrosu zamanında oynanan Namık Kemal, Şemsettin Sami ve Midhat Efendi'nin oyunlarının, bir tiyatro eseri özelliği taşımadığını ancak güzel bir hitabet eserleri olduğunu belirterek eleştirdiği bilinmektedir. Buna rağmen Ahmet Fehim telif oyunlar yazılmaya devam etseydi büyük bir tiyatro kütüphanemiz olurdu diyerek telif eser yazımının oyun yazarlığımız açısından önemine dikkat çekmiştir. Bu dönemde Namık Kemal'in **Zavallı Çocuk** adlı oyunundan sonra bir telif oyun yazma modasının başladığını ancak yazılan oyunların kötü bir taklitten öteye geçemediğini görüyoruz.¹³⁸

Ahmet Fehim'in tiyatro çalışmaları ile ilgili anılarını içeren **Ahmet Fehim'in Hatıraları** adlı kitabı¹³⁹, tiyatro tarihimiz için değerli bir kaynak niteliğindedir. Ahmet Fehim bu kitabında Anadolu turnelerinde yaşadıklarını, oyun sahnelenen tiyatro binalarından, temsil verilen şehirlerdeki devlet adamları ve halkın yönelişlerine dair pek çok sosyal, kültürel ve ekonomik bilgiler paylaşmıştır.

2.1.3.OSMANLI PADİŞAHLARI VE DEVLET ADAMLARININ KATKILARI

İstibdat döneminde 3. Selim'in, 2. Mahmut'un, Abdülmecit'in, zaman zaman Abdulaziz'in ve 2. Abdülhamit'in tiyatroya verdikleri önem bilinmektedir. Sultan

¹³⁵ And, 1983, 189 s.

¹³⁶ Çalışlar, a.g.e., 10 s.

¹³⁷ Alpman, a.g.e.,

¹³⁸ Alpman, a.g.e., 190 s.

¹³⁹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977

Abdülmecid ve Sultan Abdulaziz'in sık sık saray dışındaki tiyatrolara da gittikleri, Abdülhamit'in 1899'da Yıldız Sarayı'nda tiyatro yaptırdığı ve yerli, yabancı toplulukların, Dolmabahçe ve Yıldız Saray tiyatrolarında oyunlar oynadığı, sarayın kendi oyuncularına Türkçe temsiller verdirdiğı kaynaklar tarafından doğrulanmaktadır.¹⁴⁰

2. Mahmut'un kitaplığında 500 tiyatro oyunun bulunması, Batılı tarzda Türk tiyatrosunun başlangıcı sayılan şinasi'nin **şair Evlenmesi**'nin saray tarafından ısmarlanması, sarayın tiyatro sanatına ne kadar sıcak baktığını gösteren önemli örnekler olarak değerlendirilmelidir. şinasi'nin **şair Evlenmesi** adlı oyunu her ne kadar saray tarafından ısmarlanmış olsa da, sarayda oynanıp oynanmadığına dair bir kaynak ne yazık ki elimizde mevcut değildir.

Sarayda bulunan Mabeyn Mızıkası da yapısı itibari ile hatırlanması gereken önemli bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Mabeyn Mızıkası saray içerisinde adeta bir konservatuar gibi çalışmış, 1859'da tiyatro ve müzik bölümü olarak ikiye'ye ayrılıp tiyatronun ayrı bir formda desteklenmesine katkı sağlamıştır. Özellikle Abdülhamit'in Hassa Ordusu birinci fırka komutanı Mehmet Saadettin Paşa'nın, Çemberlitaş'ta bulunan konağına bir tiyatro yaptırdığı, tanınmış dekorcu şişeciyana da tiyatroyu dekore ettirdiğı bilinmektedir. Minakyan ve Ahmet Fehim Paşa'nın burada oyunlar oynadığını kaynaklardan öğreniyoruz.¹⁴¹

Görüldüğü gibi saray ve çevresi tiyatroyu çoğunlukla batılılaşmaşma yolunda bir gereklilik olarak gördüğü, bu manada kısıtlı da olsa desteklerini srdrererek tiyatromuzun ve dolayısıyla oyun yazarlığının gelişimine katkı sağladıkları söylenebilir.

1840 yılında Gülhane Hatt-ı Hümayun'un okunmasının ardından her alanda yenileşme hareketleri devam ederken, zeki ve lisan bilen gençler de yurtdışına gönderiliyor, burada geniş bir perpektifte eğitim almaları sağlanıyordu. Bu girişimler sırasında Londra'ya sefaret kâtipliğine gönderilen Ahmet Vefik Paşa, burada nl

¹⁴⁰ And, 1990; 49

¹⁴¹ And, 1983, a.g.e., 21-22 s.

yazarların eserleri ile tanışma fırsatı bulmuş ve Viktor Hugo, Lasage ve Voltaire'den çeviriler yapmaya başlamıştır. Fransa'da kaldığı dönemlerde de seyrettiği tiyatro eserlerinin etkisiyle tiyatroya ilgi duyduğu bilinmektedir. Bursa Valiliği sırasında da tiyatroya ilgisi devam eden Ahmet Vefik Paşa, bir gazinoyu tiyatro binası haline getirerek Bursa Tiyatrosu'nu kurmuştur. Bursa Tiyatrosu'nda Türk diline önem veren, konuşma dili ile yazan Ahmet Vefik Paşa'nın eserlerinin halk tarafından da büyük ilgi ile karşılandığı bilinmektedir. Ahmet Vefik Paşa'nın, tiyatronun dramatik sorunlarına yaklaşımı ile tiyatro etkinliklerinin yayılmasına aracılık ettiği söylenebilir.¹⁴²Bu açıdan Bursa tiyatrosu, Osmanlı Tiyatrosu (Gedikpaşa Tiyatrosu) gibi, Tanzimat döneminin tiyatro okulu olmuştur demek yanlış olmayacaktır. Özellikle yerli oyunların yazıldığı bu dönem, Türk tiyatrosuna doğru ilk adım olarak değerlendirilebilir.

Ahmet Vefik Paşa'nın "Tiyatro Muhibleri Encümeni" üyelerinden Wiesenthal Efendi'nin de birçok eseri tercüme edip Fasulyeciyan'a verdiği bilinmektedir. Bu oyunlar arasında Yunanca'dan çevirdiği "Değirmenciler" adlı bir oyun da bulunmaktadır.¹⁴³

Gedikpaşa Tiyatrosu'nun II. Abdülhamit'in emriyle yıkılmasının ardından, Ahmet Vefik Paşa işsiz kalan Türk ve Ermeni oyuncularını Bursa Tiyatrosu'nda himayesi altına almış, oyuncuların başına da Fasulyeciyanı getirmiştir. Ardından bu tiyatro binası, Fasulyeciyan rejisörlüğü altında oluşturulan tiyatroya ücretsiz olarak verilmiş, kira olarak sadece memleket hastanesi yararına yılda iki defa temsil verilmesi şartı konulmuştur. Ahmet Vefik Paşa'nın, bu tiyatronun dekorundan oyuncularına kadar her şeyi ile ilgilendiği bilinmektedir.¹⁴⁴Ahmet Vefik Paşa açtığı ayrıca Bursa Tiyatrosuna kentin ileri gelenlerini ve memurlarını zorla abone yaptığı da kaynaklarda yer almaktadır.¹⁴⁵

¹⁴² Çalışlar, a.g.e., 10 s.

¹⁴³ Alpman, a.g.e., 190 s.

¹⁴⁴ Ebru Burcu, **Yenileşme Dönemi Türk Tiyatrosu ve Ahmet Vefik Paşa**, Türkler Ansiklopedisi Cilt.15, Ankara 2006

¹⁴⁵ Arzu Günay, **1920-1929 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 30 s.

Adeta resmi bir tiyatro haline gelen Bursa Tiyatrosu'nda, yılda dokuz oyun oynandığı ve Bursa'da bulunan 4,5 sene içinde Moliere'in gerek adapte gerek tercüme otuz eserinin sahnelendiği bilinmektedir.¹⁴⁶

Ayrıca Ahmet Vefik Paşa'nın bu dönemde yazdığı **George Dandin**, **Zor Nikâh**, **Haydutlar**, **Hayali Hasta** adlı çeviri oyunları da anmamız gerekir. Ahmet Vefik'in Bursa Valiliğinden 18 Nisan 1878 tarihinde azledilmesi ile tiyatromuz için önemli bir devre de kapanmıştır denilebilir.¹⁴⁷

Ahmet Vefik Paşa'nın 15.000'e varan kitaptan oluşan kütüphanesini de hatırlamak gereklidir ki çoğunun Doğu ve Batı edebiyatının önemli eserlerini barındırdığı bilinmektedir. Bu kütüphane Ahmet Vefik Paşa'nın ölümünden sonra borçlarının ödenebilmesi için 1902 yılına kadar kısım kısım satılmıştır.¹⁴⁸ Ahmet Vefik Paşa'nın Kütüphanesi korunabilmiş olsaydı Türk edebiyatına ve dolayısıyla tiyatrosuna büyük bir katkı sağlanacağı söylenebilir.

Ahmet Fehim, hatıralarını kaleme aldığı kitapta¹⁴⁹ yurdun çeşitli il ve illerdeki devlet adamlarının tiyatro binası yaptırarak tiyatroya destek verdiklerini belirtmektedir ki bunlardan biri de Adana Valisi Ziya Paşa'dır. Ziya Paşa'nın Adana'da bir tiyatro açtığı ve bu tiyatroyu desteklediği bilinmektedir.

Sadrazam Ali Paşa'nın da da Güllü Agop'a 10 yıllık imtiyaz tanınmasının yanı sıra çeşitli şehirlerdeki görevleri sırasında da tiyatroyu teşvik ettiği bilinmektedir.¹⁵⁰ Yurtdışındaki tiyatro örneklerini gören ve halkın eğitimi ve batılışması noktasında tiyatroyu önemli bir araç olarak belirleyen devlet adamları, misyonlarının bir gereği olarak tiyatroyu desteklemişler, tiyatro adamlarının çalışmalarına maddi ve manevi anlamda katkı sağlayarak tiyatroya daha özgür bir ortam yaratılması noktasında aracılık etmişlerdir. Bunun yanı sıra, kişisel çabaları ve çalışmaları ile ön plana çıkan

¹⁴⁶ Alpman, a.g.e., 16-18 s.

¹⁴⁷ And, 1983, a.g.e., 181 s.

¹⁴⁸ Akgün, 1989; 150 s.

¹⁴⁹ Kadri Hafi Alpman, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977

¹⁵⁰ Y. a.g.e., 35 s.

kimi isimlerin, oluşturulmaya çalışılan ulusal tiyatromuz ve ulusal tiyatro yazınıımızda, Osmanlı padişahları ve devlet adamları kadar özel ve önemli bir yere sahip oldukları görülmektedir.

2.1.4.Dilde Sadeleşme Çabaları

Türkiye’de oyun yazarlığının gelişime yönelik çabalar içerisinde kuşkusuz en önemli girişim dilde sadeleşme çabalarıdır. Dilde sadeleşme çabaları ulusal yazının ve dilimizin olduğu kadar ulusal tiyatromuzun oluşturulmasında da önemli bir basamak teşkil etmektedir.

Özellikle batı etkisi altında şekillenen Türk Tiyatrosu’nun ilk evrelerinde Fransızca’dan yapılan yetersiz çevirilerin yanı sıra, saray ve saray çevresinde gelişen ağdalı dilin etkisinde, tiyatronun halka inemediği, tiyatro yazını konusunda bir gelişim sağlanamadığı görülmektedir. Bu dönemde tiyatro adamlarının özellikle “dil” konusu üzerinde önemle durduğu da bilinmektedir.

Dilde sadeleşme çabalarının geçmişine baktığımızda, bu çabanın Kaşgarlı Mahmut’un yazdığı Divanü Lügati’t Türk ile başladığı söylenebilir. Kaşgarlı Mahmut ile başlayan bu süreç Türk-i Basit ile sürdürülmüş ve Tanzimat’ta yeniden yeşermiştir. Dilin sadeleşme konusunun, özellikle Tanzimat döneminde Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Süleyman Paşa, Ahmet Vefik Paşa, Şemsettin Sami tarafından sık sık dile getirildiği görülmektedir. Dilde sadeleşme çabalarının Tanzimattan önce III. Selim döneminde başladığını, bu dönemde Mütercim Asım’ın Türkçe sözlük çalışması yaptığını ve Arapça ile Farsça kelimelere Türkçe karşılık ararken halk dilinden faydalandığını biliyoruz. İngiliz bilginlerinden Arthur Lumley Davids ise aynı dönemde **Grammar of the Turkish Language** adlı Türkdili gramerini hazırlayıp III. Selim’e ithaf etmiştir. **Kitab’ül İlm’in Nâfi** adıyla anılan bu eser daha sonra Sultan Mahmut Devrinde Fransızcaya çevrilmiş ve Türk dili hakkında içerdiği bilgilerle Türk yazar ve aydınları üzerinde büyük bir etki yapmıştır.¹⁵¹

¹⁵¹ Ziya Gökalp, **Türkçülüğün Esasları**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976, 2 s.

Tanzimat döneminin şair ve yazarlarının, Osmanlıca dediğimiz dile en güçlü tepkiyi gösterdikleri ve hemen hemen dönemin bütün yazarlarının Türkçenin sadeleşmesi konusunda düşüncelerini ilettikleri bilinmektedir.¹⁵²

Tanzimat döneminde kimi yazarların gazetelerde dilin nasıl olması gerektiğini konusunu tartıştıkları yazılar yazdıklarını görüyoruz. Özellikle Şinasi'nin, 1860 yılında Agâh Efendi ile birlikte çıkardıkları **Tercüman-ı Ahval Gazetesi**'nde halkın anlayabileceği bir dile gereksinim duyulduğunun altı çizilmiştir. Halkın anlayacağı dil meselesi elbette ulusal bir oyun dili yaratılması ve tiyatro oyunlarına talep yaratılabilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde Şinasi'nin **Şair Evlenmesi** adlı oyununun, **Tercüman-ı Ahval Gazetesi**'nde tümüyle yayınlanmasını da hatırlamak yerinde olacaktır.¹⁵³

Türk dilinin sadeleşmesi konusundaki en önemli örneklerden bir tanesi de kuşkusuz Şinasi'nin nesirleridir. Şinasi'nin nesirlerinde seci ve kafiyeleri kaldırıp, cümleleri, paragraflara ayırarak herkesin anlayabileceği bir forma getirdiğini, bu aşamada da oyun diline biraz daha yaklaştığını görüyoruz.¹⁵⁴

Tiyatro oyunlarında dille ilgili önemli sorunlardan biri kuşkusuz manzum dilin kullanılmasıdır. Ayşe Ulusoy Tunçel, Türk Edebiyatının ilk manzum tiyatro eserlerinin batılı etkisinde yazılmasının yanında, Geleneksel Türk Tiyatrosu, Destanlar, Türk Halk Hikâyeleri ve Mesnevîlerden de izler taşıdığı konusuna vurgu yapmaktadır.¹⁵⁵ Tunçel'e göre bu eserler Türk Edebiyatında manzum tiyatro formunun bilinçaltını oluşturmaktadırlar. Eserlerin içeriğini oluşturan trajik duygu ise Doğu felsefesinin sanat eserleri vasıtasıyla geliştirdiği kendine has bir yapı ortaya koymaktadır. Türk Edebiyatında **Següzeşt-i Pervîz** (1866) ile doğduğu bilinen bu

¹⁵² Zeynep Korkmaz, **Cumhuriyet Döneminde Türk Dili**, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973, 26 s.

¹⁵³ And, 1983, a.g.e., 24 s.

¹⁵⁴ Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi, 1979

¹⁵⁵ Ayşe Ulusoy Tunçel, "Türk Edebiyatında 'Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu'", Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 1 s.

formu geliştirebilmek için Tanzimat'tan itibaren yazarların bir çaba içine girdikleri bilinmektedir.¹⁵⁶

Namık Kemal, dilde sadeleşme çabaları içinde, tiyatro şiiri için hece vezninin kullanılması isteyen yazarların başında gelmektedir. Ancak Namık Kemal'in uygun vezin arayışları bir sonuç vermemiştir. Bunun sonucunda Namık Kemal'in kafiyeye yöneldiğini ve bir ara da "bahr-i tavîl" nazım şeklini gündeme getirdiğini görüyoruz. Yine bu dönemde Ziya Paşa'nın **Tartuffe**'yi kafiyesiz olarak çevirdiğini bu çabanın da Namık Kemal'i memnun etmediğini ve son olarak da **Celâl Mukaddimesi**'nde, tiyatronun manzum yazılmasına gerek olmadığını söylediğini tespit ediyoruz.¹⁵⁷

Namık Kemal Celal Mukaddimesi'nin önsözünde eserini manzum yazmayışının nedenini aruzun Türk diline uygun olmaması şeklinde açıklamaktadır. Tanzimatta manzum dramların başarılı olamadığı ve çoğunlukla aruzun kullanıldığının tespit edilmesi, Namık Kemal'in görüşlerini destekler niteliktedir. Aruz dilinde ilk denemeleri Ali Bey'in **Sergüzeş-i Perviz** ve **İkinci Ersa** eserlerinde görüyoruz. Her ne kadar Namık Kemal oyunlarında kullandığı dil ve karakterleri, durumu ortaya çıkaracak şekilde kullanmış ve **Akif Bey** ile **Gülnihal** oyunlarında kullandığı dil oldukça başarılı bulunmuş olsa da, Tanzimat dönemi yazarlarının tam bir sahne diline ulaşamadığı ortadadır.¹⁵⁸

Namık Kemal'in 1866 yılında yayınlanan **Tasvir-i Efkâr** adlı gazetede, "Lisan-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şamildir" başlıklı yazdığı yazıda, divan dilinin yapaylığını ve karmaşıklığını eleştirirerek edebiyat dilinin yeniden inşasının ancak tiyatro ile mümkün olabileceğine vurgu yaptığını görüyoruz.¹⁵⁹

Namık Kemal gibi birçok yazarımızın ifade ettiğı gibi dil konusunda kendi kaynağıımıza dönmek zorunluluğı apaçık ortaya çıkmakta, yazı dili, konuşma dili

¹⁵⁶ Y.a.g.e., 43 s.

¹⁵⁷ Y.a.g.e., 17 s.

¹⁵⁸ And, 1983,a.g.e., 221 s.

¹⁵⁹ Prof.Dr. Şükrü Haluk Akalın, **Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu**, Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 25. s.

arasındaki uçurumun aşılması, özellikle tiyatro sanatının halka indirilebilmesi ve eğitici gücünden faydalanılması açısından önem kazanmaktaydı. Türk Edebiyatında ilk vezinsiz yazılan tiyatro eserinin Abdülhak Hâmid'in **Nesteren** adlı oyunu olduğunu, daha sonra ise Nesteren'i örnek alan Abdulhalim Memduh'un **Bedriye** isimli bir oyun yazdığı biliyoruz. Bu arada Abdülhak Hamid'in denediği yeni nazım şekilleri, her karakteri farklı vezinle konuşturmak gibi uygulamaları, Namık Kemal'in oyunlarına serpiştirdiği şiirlerini hep duraksız, 8'li hece vezniyle kaleme alması tarzında uygulamalar, tiyatro şiirinin sahneye hazırlanması olarak da değerlendirilmiştir. Tiyatro dili konusunda arayışların Tanzimat dönemi ile birlikte ivme kazandığı söylenebilir. Bu noktada sahne için yazılan oyun ile okunmak için yazılan oyun şeklinde bir ayrımın ortaya çıktığını da tespit ediyoruz. Aruz vezni ile yazılan tiyatro eserlerinin sahneye uygun olmamasının yanı sıra, manzum eserlerin de hece vezni ile yazılmasından dolayı henüz sahneye uygun olmadığı düşünülmektedir. Yusuf Ziya ve Faruk Nafiz Çamlıbel, aruz ve hece vezinlerinin kullanıldığı eserlere örnek verirken, **Baykuş** ve **Binnaz** oyunlarını seçmişler, aruz vezniyle yazılan **Baykuş**'ta şiirin, hece vezniyle yazılan Binnaz'da ise sahnenin daha kuvvetli olduğu gerçeğine işaret etmişlerdir. Ali Haydar'ın **Sergüzeşt-i Pervîz** (1866) ve **İkinci Ersas** (1866) adlı eserleri, Yeğenzâde Hüseyin Fazıl'ın **Ahenk** (1872) adlı eseri, Mustafa Hilmi'nin **Bahtiyar yâhud Son Gürlüğü** (1875) , Tepedenlizade H.Kâmil'in **Ma'sûka yâhud Muhafaza-i Aşk** (1887) ve Abdulhalim Memduh'un **Bedriye** (1888) isimli eserleri ilk manzum trajedilerimiz olarak kabul edilmektedir. Ali Haydar Bey'in **Rüya Oyunu** (1876) adlı eseri ise, ilk manzum komedi olarak bilinmektedir.¹⁶⁰

Dilde sadeleşme çabalarının uzun dönem yazarlarımızı etkisi altına aldığı bir gerçektir. Bu yazarlardan Muallim Naci ve Beşir Fuad'ın dil hakkındaki görüşlerini yansıtan önemli eserlerden biri de İntikad'tır. Muallim Naci ile Beşir Fuad'ın birbirlerine yazdıkları toplam yedi mektuptan oluşan eser, genel olarak eleştiri, edebiyat, dil, şiir ve şair, vezin vekâfiye, hayal-hakikat, mübalağa ve teşbih gibi konular üzerinde dururken, Beşir Fuad dilimizin sadeleşmesi için yapılan çalışmaları

¹⁶⁰ Tunçel, a.g.e., 18-21 s.

büyük bir hizmet olarak değerlendirir. Bu çabaların oyun yazarlığımız adına da büyük bir hizmet olduğunu söylemek yerinde olacaktır.¹⁶¹

Ahmet Midhat Efendi yazılarında devrinin en sade dilini kullanırken, 1871 yılında, Dağarcık gazetesindeki yazısında bir kelimenin Türkçesi varsa Arapça ve Farsça kullanılmaması gerektiğini belirtirek tavrını kesin bir biçimde ortaya koyduğunun görüyoruz.¹⁶²

Yine dilin sadeleştirilmesi noktasında İkdâm Gazetesi'nin çabalarını hatırlamak yerinde olacaktır. Bunun yanı sıra Sait Bey, Emrullah Efendi ve Veled Çelebi bu sahada önemli çalışmalar yapmışlar, Kemalpaşazade Arapça ve Farsça karşısında Türkçeyi savunmuşlar ve **İkdâm Gazetesi**'nde yayınlanan yazıları ile bunu desteklemişlerdir. Türk dili üzerine sesini ilk yükselten ilk aydınlardan biri Ali Suavi'dir. Ali Suavi, Muhibir ve Ulûm gazetelerindeki yazılarında Türkçenin dünyanın en eski ve en zengin dillerinden biri olduğunu belirtir ve Türkçesi olan kelimelerin yabancı karşılıklarının kullanılmamasını ister.¹⁶³

Bu dönemde gazetede çıkan yazılar ve tartışmaların yanı sıra kişisel çaba ve çalışmalar da dilde sadeleşme çabaları içinde dikkat çekmektedir.

Ahmet Vefik Paşa, Türk Moliere Tiyatro Okulu'nu kurarak yaptığı çeviri çalışmaları ile Türk diline büyük önem verdiğini ortaya koymuş, konuşma dili ve hece ölçüsü ile yazması sebebiyle halk tarafından benimsenmiştir.¹⁶⁴ Ayrıca **Zor Nikâh** adlı eserinde, Ahmet Vefik Paşa'nın, o dönemin aydınlarının ağdalı dil tercihlerini, oyun kahramanı Üstad-ı Sani kişiliğinde gülünç duruma düşürerek eleştirdiğini görüyoruz.¹⁶⁵

¹⁶¹ ÖZÇAM, **İntikad'a Göre Muallim Naci Ve Beşir Fuad'ın Dilimize Bakışları**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 12, 97-100, Ocak, 2002

¹⁶² Ağâh Sırrı Levend, **Türk Dilinde Gelişme Ve Sadeleşme Evreleri**, Ankara, 1972, 127 s.

¹⁶³ Tanpınar, a.g.e., 222 s.

¹⁶⁴ Çalışlar, a.g.e., 11 s.

¹⁶⁵ Sevim Güray, **Ahmet Vefik Paşa**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1966, 45 s.

Şemsettin Samî ise dilde sadeleşme çabalarında hatırlamamız gereken önemli isimlerden bir tanesidir. Şemsettin Samî, **Lisan-ı Türkî, Kitabet ve İnşa, Okuyup Yazmak ve Usul-i Mürâsele** gibi makalelerinde, Türkçenin kendine has bir dil olduğunu Farsça ve Arapça kelimelerinin mümkün olduğu kadar az kullanılması gerektiğini belirtmiş diğer yazarların aksine sadece Türkçe karşılığı bulunan Farsça ve Arapça kelimelerin dilimizden çıkarılmasını savunmuştur. Bu manada yine halkın anlayacağı bir dil düşüncesine yaklaştığını tespit etmekteyiz.

Türk dilinin sadeleşme çabaları içerisinde, basılan “sözlükler” de önemli bir yer tutmaktadır. Bunlardan biri de Ahmed Vefik Paşa’nın doğu Türkçesinden İstanbul Türkçesine **Lehçe-i Osmanî** adıyla çevirdiği Türkçe sözlüktür. 1876 yılında Cemiyet-i Tedrisiye-i Osmaniye tarafından birinci baskısı yapılan sözlük, 1888 yılında yeniden bastırılmıştır.¹⁶⁶ Şemsettin Samî’nin de Türk dilinin ilk sözlüklerinden olan **Kamus’i Türkî**’yi hazırladığını ve **Kâmûs-ı Türkî**’nin, dilimizin derli toplu, belli bir zihniyette kaleme alınmış ilk sözlüğü olduğu ve bugüne kadar hazırlanan sözlüklere de kaynaklık ettiği bilinmektedir.¹⁶⁷ Hatırlamamız gereken diğer önemli sözlüklerden biri de Muallim Naci tarafından yazılan, **Lûgat-i Naci**’dir.¹⁶⁸

Kâmûs-i Osmanî ise Mehmet Salahi tarafından hazırlanmış ve 1837 Türkçe kelime açıklanmıştır. Ali Nazîmâ ve Reşâd tarafından Ağustos 1900 yılında bastırılan **Mükemmel Osmanlı Lûgatı** ise 19.330 Türkçe kelimedenden oluşmaktadır. Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan **Lûgat-ı Ebüzziya** da eksikliklerine rağmen dilde sadeleşme çabaları çerisinde değerlendirilebilecek önemli bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.¹⁶⁹

Sami Paşazade Sezai, 1898’de **Rumuzü’l-edeb** adlı dergide yayınlanan "Musahabe" başlıklı yazısında Bir Türk’e ancak Türkçe kelimelerin etki

¹⁶⁶ Ertuğrul Topbaş, **1875-1905 Yılları Arasındaki Sözlükler Üzerinde Bir İnceleme**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisâns Tezi), Ankara, 1987, 104 s.

¹⁶⁷ Agah Sırrı Levend, **Şemseddin Sami**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1969, 111 s.

¹⁶⁸ Topbaş, a.g.e., 63 s.

¹⁶⁹ Âlim Gür, **Ebüzziya Tevfik Hayatı; Dil, Edebiyat**, BasınYayın ve Matbaacılığı, Ankara, 1998, 83 s.

edebileceğini belirtir ve Sami Paşazade Sezai bu görüşünü desteklercesine bu dönemde en sade dille eser veren yazar olarak karşımıza çıkar.¹⁷⁰

Özellikle Gedikpaşa tiyatrosuna kendi yazdığı ve çevirdiği birçok yapıtı kazandıran Ali Efendi'nin oyunları da, dilde sadeleşme, halk deyişi ve konuşma diline yakınlığı açısından örnek oyunlar olarak sıralanabilir.¹⁷¹ Tiyatro alanında halk diline yönelen ilk yazarlardan biri olan Ahmet Vefik Paşa, Ali Bey, Teodor Kasap gibi yazarların eserlerinin sanat yönünden olmasa da dilde sadelik açısından amacına ulaştığını söyleyebiliyoruz. Özellikle tiyatro dilinde Şinasi ile başlayan, Ahmet Vefik Paşa, Ali Bey ve Teodor Kasap ile süren sadeleşme çabalar, ilerleyen dönemlerde yazarların çabaları ile bir sonuca ulaştırılmaya çalışılacaktır.¹⁷²

Daha önce çıkarılan **Hüsn ve Şiir** adlı derginin devamı olan Genç Kalemler Dergisi'nin ilk sayısında yer alan "Yeni Lisan" başlıklı imzasız yazıda Ömer Seyfettin, dilde ulusal bir yazın oluşturabilmek için önce ulusal bir dilin gerekliliği üzerinde durmuştur. Bu manada ulusal dil arayışlarının "ulusal tiyatro" arayışlarının temeli olduğu söylemek yanlış olmayacaktır. Türk yazın tarihinde "Genç Kalemler" ya da "Yeni Lisan Hareketi" adlarıyla anılan ve Türk Ocağı gibi kuruluşlarca da beslenen bu düşünsel temel, Milli Edebiyat akımını hazırlamış ve ulusal kaynaklara yönelik yeni bir edebiyat anlayışının doğmasına öncülük etmiştir.¹⁷³

Tüm bunların yanında, dilde sadeleşme çabaları içerisinde belki de üzerinde daha da önemle durulması gereken, **Genç Kalemler Dergisi**'nin ilk sayısında "Türk Derneği Beyannamesi" başlığı altında, dilin yalınlaştırılması için yapılması gerekenlerin madde madde açıklanmasıdır. Türk Derneği Beyannamesi'ne göre; Osmanlı Türkçesi'nin bütün Osmanlılar arasında kullanılan ulusal bir dil olabilmesi için tüm devreleri araştırılarak, Türk dilinin nitelikleri ortaya konulacaktır. Dildeki Arapça ve Farsça sözcüklerin Türkçe karşılıkları olanlar kullanılmayacak, derneğin

¹⁷⁰ Zeynep Kerman, **Sami Paşazâde Sezai'nin Hikâye-Hatıra-Mektup Ve Edebî Makaleleri**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981, 62 s.

¹⁷¹ Çalışlar, a.g.e., 18 s.

¹⁷² Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihinde Türk Dili Sorunu -Tarih Açısından Bir Açıklama**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1978, 62 s.

¹⁷³ Orhan, Beşir Okay, **Fuad, İlk Türk Pozitivist ve Natüralisti**, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2008, 126 s.

yayınlarında en yalın Osmanlı Türkçesinin kullanılmasına dikkat edilecektir. Ayrıca resmi yazışmalarda, ilân ve levhalarda, halkın kolaylıkla anlayabileceği bir dil kullanılmasına dikkat edilecektir. Görüldüğü gibi dört maddede de, dilde sadeleşme çabaları adına yapılması gerekenler kısa ve öz bir biçimde açıklanmıştır.¹⁷⁴

Tanzimat dönemi ve sonrasında edebiyatçıların çoğu dilde sadeleşme çabalarını gerek bireysel ve gerekse çeşitli yapılar dâhilinde sürdürmüşler ve ağırlaşan Osmanlıca'ya karşı yeni bir dil ve üslup arayışına girmişlerdir. Ne yazık ki Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar kadar sürdürülen bu tüm çabaların bugüne kadar sistematik bir biçimde ele alınamadığını söyleyebiliyoruz.¹⁷⁵

Dilde sadeleşme çabalarının Cumhuriyet döneminde ilk olarak İzmir İktisat Kongresinde gündeme geldiği ve reddedildiği bilinmektedir. 1924 yılında Şükrü Saraçoğlu tarafından TBMM'de gündeme getirilen dil sorunu ne yazık ki yine sonuçsuz kalmıştır. 03 Mart 1924 tarihinde Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmesiyle birlikte, dil birliği için Latin harflerinin kabulü düşünülmeye başlanmıştır. 23 Mayıs 1928 tarihinde, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde resmen bir dil encümeni kurulmuş, Türkçe'nin özellikleri ve ihtiyaçları göz önünde tutularak bir rapor hazırlanmıştır. Rapor sonrasında 09 Ağustos'tan 1 Kasım'a kadar geçen zaman içerisinde yeni harflerle döneminin basınında denemeler yapılmıştır.¹⁷⁶

Özellikle Cumhuriyet döneminde büyük bir ivme yakalayan dilde sadeleşme çabaları, kuşkusuz ulusal tiyatromuzun oluşturulması açısından olduğu kadar, ulusal ortak bir dil yaratılması açısından da önemli bir çabadır. Özellikle dil devrimiyle birlikte dilde, Tanzimat'tan bu yana özlem duyulan dilde sadeleşme olgusunun, artık başarıldığını görüyoruz. Yine bu dönemde tiyatro sanatının kendi bütünlüğü içinde kavranmaya ve tanınmaya başladığı tespit edilmektedir. Ancak dil devrimine kadar ortaya konulan çabaların, sistematik bir hale gelememesi sonucu, dil sorunu

¹⁷⁴ Zeliha Güneş, **Millî Edebiyatın Doğuşu ve Temel Nitelikleri**, Çağdaş Türk Edebiyatı Dergisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 3. cilt, Ankara, 1998, 38 s.

¹⁷⁵ Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt1, Kısım 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, 24 s.

¹⁷⁶ Ayşe Afet İnan, **Türkiye Cumhuriyeti Ve Türk Devrimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1977

yazarlarımızın ve dolayısıyla da oyun yazarlığımızın önünde uzun bir süre büyük bir engel olarak kalmaya devam etmiştir. Günümüzde dil sorunu aşılmış olmakla birlikte, tiyatromuzun biçim diline dair araştırmalar ve arayışlar halen güncelliğini korumaktadır.

2.II. MEŞRUTİYET VE CUMHURİYET DÖNEMİNDEKİ ÇABALAR

II. Meşrutiyet Dönemi (1908–1923), tiyatro tarihimiz içerisinde tiyatro alanında sorunların tartışıldığı, tiyatro dilinde sadeleşmeye gidildiği, tiyatro öğretimini öneminin anlaşıldığı, kısaca Cumhuriyet tiyatrosunun temelerinin atıldığı dönem olarak önemli bir yere sahiptir. II.Meşrutiyet dönemi, pek çok tiyatro oyun yazarının oyun denemeleri ile karşılaştığımız bir dönem olarak da önem taşımaktadır.

Meşrutiyet’in ilanı ile birlikte Ahmet Fehim’in, Tepebaşı’ndaki Amfi tiyatroyu kiralayarak, İstibdat ve Gedikpaşa olayı üzerine yasak edilmiş oyunları oynamaya başlaması şüphesiz bu dönemdeki en önemli girişimlerden biridir. Ahmet Fehim ilk olarak “ Besa” yı yeni bir mizansenle oynar. Sinanyan’a “Besa” için büyük bir beste yaptırır ve Ermeni Müzik Okulu’ndan seksen öğrenci de oyuna katılır. Ahmet Fehim daha sonra Namık Kemal’in “Vatan Yahut Silistre” adlı oyununu oynayacağını gazetelerden duyurur. Ardından Salah Cimcoz ve Celal Esad Beyler’in yazdığı Selim-i Salis, Hüseyin Bey’in “Derse Devam Edelim” ile Kirli Çamaşırlar oyunu ile İbnüferrik Ahmed Nuri Bey’in “ Zifaf-ı Bakir” adlı oyunlarını oynar.¹⁷⁷

1908'den sonra oyun yazmayı deneyen belli başlı sanatçılar ve eserleri arasında Hüseyin Suat Yalçın’ın “Şehbâl yahut İstibdadın Son Perdesi” ile “Kirli Çamaşırlar” oyunlarını, Mehmet Rauf’un “Pençe”, “Cidâl”, Cenap Şehabettin’in “Yalan”, “Körebe”, Halit Ziya Uşaklıgil’in “Kâbus”, Ali Ekrem’in “Sukût”, Mama Dadım Darılır” ile Safveti Ziya’nın “Payitahtın Kapısında” adlı eserlerini sayabiliriz.

II. Meşrutiyet döneminde yazılan oyunlara baktığımızda konularının daha çok siyasal, tarihsel olaylar, toplum ve aile sorunlarından seçildiğini görüyoruz.

¹⁷⁷ Alpman, a.g.e., 198 s.

Meşrutiyet döneminde, özellikle Edebiyat Akım Temsilcilerinin tiyatroya önemli destekleri olduğu görülmektedir.

2.2.1.KURUMSAL ÇABALAR

2.2.1.1.Darülbedayi'in (İstanbul Şehir Tiyatroları) Kuruluşu

İstanbul'da II. Meşrutiyetin ilanından sonra Batıya açılma etkinliklerinin kültür alanındaki bir devamı olarak, 1914'de Belediye Başkanı Cemil Topuzlunun girişimiyle hem müzik hem de tiyatro dallarında öğretim vermek amacıyla kurulan Darülbeday-i'nin, özellikle tiyatro eğitimi alanına katkılarından bahsetmek yerinde olacaktır. Müzik ve tiyatro eğitimi alanında büyük umutlarla kurulan Darülbedayi'nin başına ilk olarak Fransız yönetmen ve tiyatro adamı A.Antoine getirilir. İlerleyen dönemlerde, Dünya savaşının ortaya çıkardığı zorluklar, yönetim kurulu ve sanatçılar arasındaki anlaşmazlıklar gibi çeşitli sıkıntılar sebebiyle Darülbedayi kadrosundan ayrılmalar başlayacak, ayrılan kişiler "Yeni Sahne", "Türk Tiyatrosu", "Yeni Tiyatro", "Milli Sahne" gibi tiyatrolar kuracaktır.¹⁷⁸

Darülbedayi'nin resmi varlığı sürmektedir ancak kadrosu ortadan kalkmış ve yerine onun adını taşıyan özel bir topluluk kurulmuştur. Sadi Fikret ve arkadaşlarının, Darülbedayi'den ayrılarak kurdukları "Milli Sahne" de, ilk turnede kadronun darlığı sebebi ile az oyuncu isteyen "Hisse-i Şaiye" ve "Sekizinci" adlı eserleri oynadığını görüyoruz. Daha sonra aralarına yeni katılan oyuncularla büyüyen topluluğun merkezini Ankara'ya taşıdığını, ilerleyen dönemlerde Fikret Sadi'nin Ankara'nın ileri gelenlerinin katkıları ile "Türk Tiyatrosunu Himaye" adında bir dernek kurduğu bilinmektedir. Dernek bir vakıf aracılığı ile devletten yardım alan ilk topluluktur. Derneğin çalışma alanlarından biri de temsil heyetlerinden birinin himaye altına alınması, bütün maddi ve manevi ihtiyaçlarının karşılanması ve ülkenin hemen her yerinde tiyatro yapılması için çalışmalar gerçekleştirilmesidir. Bu amaçla Şadi Bey ve arkadaşları, Darülbedayi Sanatkârları Anadolu Temsil Heyeti adı altında Anadolu'ya turneye giderek çeşitli şehirlerde oyunlar oynamaya başlarlar. İzmir'e turne yaptıkları bir dönemde İzmir'de bulunan Atatürk, Şadi Bey ve

¹⁷⁸ Çalışlar, a.g.e., 153 s.

arkadaşlarını kabul ederek Anadolu'da temsiller vermeleri için maddi ve manevi destekte bulunur. Bu destek şüphesiz tiyatromuz için olduğu kadar oyun yazarlığımız adına da önemli bir destek olarak görülmelidir.¹⁷⁹

Darülbeydi'den ayrılanların, oluşturdıkları yeni yapılar içerisinde, tiyatro adına oldukça olumlu değerlendirebilecek çalışmalar gerçekleştirdikleri görülmektedir. Özellikle Türk Tiyatrosunu Himaye Derneği'nin çalışmaları ve Anadolu turnelerinin, tiyatronun Anadolu'ya ulaştırılması aşamasında büyük önem taşıdığı ortadadır.

Fikret Sadi ve arkadaşlarının kurduğu topluluğun 1926 yılında dağılmasının hemen ardından, dönemin Başbakan'ı İsmet İnönü'nün, 1927'de Ankara'ya gelerek temsiller veren Darülbeydi sanatçılarıyla görüşerek; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ödenekli bir tiyatro kurulması konusunda onların düşüncelerini aldığı bilinmektedir. Daha sonra 1930 yılında çıkarılan Belediyeler Kanunu on beşinci maddesinin belediyeleri tiyatro topluluğu kurmaya yetkilendirdiğini görüyoruz. Bu kanun ile o güne kadar belediyeden yardım anlamında destek alan Darülbeydi, artık belediyenin esas bütçesinden pay almaya başlamış ve adı ise 1934 yılında "Şehir Tiyatrosu " olarak değiştirilmiştir.¹⁸⁰

Özellikle 1927 yılında Muhsin Ertuğrul'un Darülbeydi'nin başına getirilmesi ile ulusal tiyatromuz adına olumlu bir süreç başladığını söyleyebiliriz. Bu süreçte ilk olarak yerli tiyatro yazarlarınının desteklendiği, yeni oyunlar yazılması konusunda imkân ve ortamlar yaratıldığı görülmektedir. Muhsin Ertuğrul dönemindeki bir diğer önemli atılım da 1928 yılında Dramaturgluğun kurulmasıdır.¹⁸¹

Muhsin Ertuğrul'un Darülbeydi'nin başına geçtiği dönemden itibaren pek çok yeni yerli oyun yazıldığını görüyoruz. Ancak buna rağmen Cumhuriyet'in ilk yıllarında büyük bir yerli yazar sıkıntısı çekildiği bilinmektedir. Cumhuriyet'in ilk

¹⁷⁹ Ahmet Refik, **Yakın Çağlarda Türk Tiyatrosu**, Cilt 1, İstanbul, 1934, 110 s.

¹⁸⁰ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969, 67 s.

¹⁸¹ Çalışlar, a.g.e., 154 s.

yıllarında çekilen yerli yazar sıkıntısı Muhsin Ertuğrul'un dönemin şair ve yazarlarını tiyatroya özendirmesi sayesinde aşılmaya çalışılmış, roman, öykü, şiir yazan yazarlar aynı zamanda tiyatro oyunu yazmaya yönelmişlerdir. Bu dönemin en önemli atılımı olarak, Muhsin Ertuğrul'un yazılan yerli oyunları ard arda sahnelemesini gösterebiliriz.

Prof. Dr. Özdemir Nutku da, Darülbeyazıt'ın yerli oyunlara verilen önemin 1924–25 Ferah döneminde başladığını ve 1927–28 yani Muhsin Ertuğrul'un başa geçmesi ile arttığını belirtirken, Darülbeyazıt'ta yıllara göre yerli oyun sahnelenme oranlarını şu şekilde aktarmaktadır;

1916–1926 yılları arasında %1,6

1927–1930 yılları arasında 17 yerli oyun ile %4,20

1931–1946 yılları arasında 84 yerli oyun ile %5,25

1947–1958 yılları arasında %4,50 oranında yerli oyun oynanmıştır.¹⁸²

Aşağıda özellikle 1929–1939 yılları arasında Şehir Tiyatrosu'nun sahnelediği belli başlı yerli oyunlar belirtilmiştir.

Cevdet Kudret Aksal;“Tersine Akan Nehir”-1930

İ.Galip Arcan;“Bir Komedi”-1930–1931

Musahipzade Celal;“Bir Kavuk Devrildi”-1930–1931–1935–1938

Musahipzade Celal;“Aynaroz Kadısı”-1930–1931–1932–1936–1937–1938

Faruk Nafiz Çamlıbel;“Akın”-1932

Nazım Hikmet;“Kafatası”-1932

Cemal Reşit Rey;“Üç Saat”-1932–1935

Cemal Reşit Rey;“Lüküs Hayat”-1933–1934–1936–1937

Musahipzade Celal;“İstanbul Efendisi”-1934

Cemal Reşit Rey;“Dalga”-1938

¹⁸² Özdemir Nutku, **Darülbeyazıt'ın Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 91 s.

1945–46 tiyatro mevsiminde İstanbul Şehir tiyatrosunun repertuarında bir tane bile telif eser olmaması dikkat çekicidir. 1950'li yıllar ise Şehir Tiyatrosu'nun duraklama ve huzursuzluk dönemi olarak hatırlanabilir. Bu dönemdeki tek önemli yenilik, Eminönü Bölümü ve Yeni Tiyatro adını taşıyan iki yeni salonun açılmasıdır. 1955 yılına gelindiğinde durgunluğu aşmak adına Muhsin Ertuğrul'un katkıları ile yeni bir edebi heyet oluşturulduğunu görüyoruz. Bu karar 21 Ağustos 1955 tarihli **Cumhuriyet Gazetesi**'nin 5. sayfasında açıklanırken, Şehir Tiyatrolarının yeni edebi heyetin amacının Türk yazarları teşvik etmek olduğu belirtilmekte ve Türk tiyatrosunun ancak bu şekilde gelişebileceğine vurgu yapılmaktadır. Tanınmış romancı ve hikâyeciler de tiyatroda bir deneme yapmaya çağırılmaktadır. Oyunların tiyatroya verilmesi için bir zaman kaydı konumlanmamıştır. Edebi Heyet, yılın herhangi bir döneminde ulaştırılan telif eserleri bir zaman kısıtlaması olmadan kabul edip değerlendirecektir. Bu tutum oyun yazarlığının geliştirilmesi ve Türk tiyatrosuna yeni oyunlar kazandırılması konusunun üzerinde ne derece ciddiyetle ve istekle durulduğunun önemli bir göstergelerinden biri olarak değerlendirilebilir.¹⁸⁴

Bütün bu çabalara rağmen 1959–1965 yıllarında oynan yerli oyun sayısı 76 iken, 1966–1970 arasında bu sayının 21'e düştüğü görülmektedir.¹⁸⁵ 1962–63 dönemleri arasında kabul edilmeyen yerli oyun sayısı 751'dir. Bu durum büyük oranda oyun yazıldığını ama istenen nitelikte oyun yazılamadığını belgelemektedir. Bu dönemde seçilip sergilenmeyen oyun sayısı 73 olarak tespit edilmiştir.¹⁸⁶

1965 yılında Muhsin Ertuğrul **Türk Tiyatrosu Dergisi**'nde tiyatronun bağımsızlığını savunan bir yazı yazınca, dergi toplatılır ve Muhsin Ertuğrul haysiyet divanına verilir. 1966 yılında Muhsin Ertuğrul Şehir Tiyatrolarındaki görevinden uzaklaştırılmıştır. Muhsin Ertuğrul'un uğradığı haksızlığı gidermek için Türk

¹⁸³ Y.a.g.e., 96 s.

¹⁸⁴ Sevim Güray, **Ahmet Vefik Paşa**, T.D.K Yayınları, No 250, Ankara, 1991, 31 s.

¹⁸⁵ And,a.g.e.,1970, 2 s.

¹⁸⁶ İnci San, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 49 s.

Yazarları Birliği devreye girer ve buna rağmen haksızlık düzeltilmez ve bunu üzerine yazarlar Şehir Tiyatrolarına oyun vermeme kararı alırlar. Yaşananlar sebebi ile Şehir Tiyatroları'nın eski niteliğini yavaş yavaş kaybetmeye başladığını tespit ederiz.¹⁸⁷

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir tiyatrolarının yerli oyun yazarlığının geliştirilmesine yönelik çalışmaları sürdürüldüğü bilinmektedir. 1985–2010 yılları arasında İstanbul Şehir Tiyatroları'nın çocuk oyunları da dahil toplam 198 oyunu repertuvarına aldığını görüyoruz.¹⁸⁸ Özellikle 2008–2009 repertuarında Türk tiyatrosunda gözden kaçmış yazarların eserlerine yer verileceği belirtilmesi, İstanbul'u konu alan yazarların roman ve anılarının oyunlaştırılacağına vurgulanması önemlidir. Bu yazarlar arasında Nuri Pakdil, Aydın Arıt, Kemal Demirel, Vüs'at O. Bener ve Sevim Burak olmak üzere Abdülhak Hamid, Recaizade Mahmud Ekrem gibi tiyatromuzun kuruluş dönemi yazarlarının eserlerini de seyirci ile buluşturmak adına atılımlar yapıldığını görüyoruz. Ahmet Rasim, Reşat Ekrem Koçu ve Orhan Pamuk gibi İstanbul'u konu edinen yazarların roman ve anılarını oyunlaştırarak sahneleme çalışmaları da gündemdeki yerini almıştır.¹⁸⁹

İstanbul Şehir Tiyatrolarının bu manada ortaya koyduğu bir diğer önemli çalışma da “İstanbul 2010 Repertuarı” adı ile başlattığı çalışmadır.”İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti” Projesi kapsamında, konusunu İstanbul'un oluşturduğu oyunlar sahnelenmesi planlanmaktadır.Musahipzade Celal'in “İstanbul Efendisi”, Savaş Dinçel'in “Meraklısı İçin Öyle Bir Hikâye”, Edip Cansever'in “Bezik Oynayan Kadınlar” adlı oyunları tiyatroseverlerin yeni sezonda İstanbul Repertuarı'ndan izleyeceği oyunlar olarak belirlenmiştir. Şehir Tiyatroları, bu repertuarda Yahya Kemal'e de yer vermiş. Vefatının 50. yılında, Sönmez Atasoy'un yazdığı “Kendi Gök Kubbemiz” adlı oyununu sahneleneceği belirtilmiştir. Bu oyunların yanı sıra, Ragıp Yavuz'un yazdığı “Mecbur Adam”, Cahide Sonku'nun hayatını anlatan “Dinmeyen Akışlar”, Bilgesu Erenus'un “Arka Bahçe” isimli oyunu ile Haldun Taner'in yeni keşfedilen ve daha önce hiç oynanmamış “Timsah” adlı

¹⁸⁷ Dilek Taşan, **1961-1970 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1994, 48 s.

¹⁸⁸ Bkz., EK 3, 1916–2010 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda Sezonlara Göre Sahnelenen Yerli Oyun Listesi

¹⁸⁹ <http://www.tiyatrodergisi.com.tr/detay.php?hng=9>

oyunu da sahnelenecek oyunlar arasındaki yerini almıştır. Murathan Mungan'ın "Mezopotamya Üçlemesi" ve Dinçer Sezgin'in "Telefon Defteri", Musahipzade Celal'in İstanbul Efendisi'nin ve ilk kez orijinal formatıyla sahnelenmesi planlanmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları yazarlık atölyeleri ile de dikkat çekmektedir. Vatan Caddesi, Göngören, Bahçelievler, Üsküdar, Beyoğlu ve Harbiye'de açılan bu atölyelerde yeni tiyatro yazarlarının yetiştirilmesi amacı ile uygulamalı çalışmalar yapıldığı bilinmektedir.¹⁹⁰

2.2.1.2.Edebi Heyet ve Repertuar Kurulu

Tiyatro tarihimizde ilk olarak Osmanlı Tiyatrosu Yazı Kurulu'nun dramaturji çalışmaları yaptığı bilinmektedir.¹⁹¹ Tiyatronun dramaturjik ve teknik sorunları ile ilk olarak Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa Valiliği sırasında ilgilendiğini biliyoruz.

Darülbeyazıt'ın kuruluşunda, zamanın en tanınmış yazar ve şairlerinden oluşan edebi kurul oluşturulduğu, bu kurulun ilk yerli oyun olarak, Halit Fahri'nin Baykuş adlı oyununu görüyoruz.¹⁹²

Daha ilk yıllarda Darülbeyazıt'ın ve dolayısıyla edebi kurulun eser seçiminin yerilmeğe başladığını görüyoruz. 1918 yılında, Darülbeyazıt'ın oynadığı oyunlara ve tutumuna değinen Reşat Nuri, oyun seçimini hafif bulduğunu, bu kurumun yalnızca beş altı temsil veren bir yer olmaması gerektiğini, "bir tiyatro edebiyatı darülfünunu" niteliği alması gerektiğini belirtmektedir.¹⁹³

1917 yılında, yerli eser olarak oynanan Hüseyin Suat'ın **Kundak Takımları** adlı oyununun ne kadarının "telif" ne kadarının uyarlama olduğu üzerinde bir tartışmaya girildiğini görüyoruz. Bu eser yerli oyun sayılsa bile o yıl, yerli oyun sayısı ikiyi geçmez, 1918 yılında bu sayı bire düşer. 1919'da Yusuf Ziya'nın **Binnaz** ve Hüseyin Suat'ın **Yamalar** adlı oyunları ile yerli oyun sayısı yeniden ikiye çıkar.

¹⁹⁰ <http://www.kenthaber.com/Haber/kultur-sanat/Normal/sehir-tiyatrolarinda-degisim/945703fb-8a6c-408d-96f0-82627c0c9870>, 17 Eylül 2008

¹⁹¹ Çalışlar, a.g.e., 476, 11 s.

¹⁹² Özdemir Nutku, **Darülbeyazıt'ın Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 89 S.

¹⁹³ Y.a.g.e., 70 s.

1923'de üçe çıkan sayının 1925-26 da sıfıra indiği görülmektedir. Darülbedayi'in genel oyun listesine bakıldığında, yerli oyunlara verilen önemin 1927-28 yılları arası, Muhsin Ertuğrul'un Darülbeyai'nin başına geçmesinin ardından arttığı tespit edilmektedir. 1928-29 da beşe çıkan yerli oyun sayısı, 1932-33 de yediye, 1936-37'de ona yükselmiştir. Bu sayı yine Muhsin Ertuğrul'un başta olduğu döneme rastlayan 1961-62 tarihleri arasında on altıyı bulur. Yerli oyunların sayılarını Darülbedayi'in gelişimi için ileri sürdüğümüz beş dönem içinde düşünecek olursak karşımıza çıkan tablo şu şekildedir;

1916 – 1926; 11 Yılda 17 yerli oyun
1927 – 1930; 4 yılda 17 yerli oyun
1931 – 1946; 16 yılda 84 yerli oyun
1947 - 1958; 12 yılda 54 yerli oyun
1959 – 1966; 7 yılda 71 yerli oyun
50 yılda toplam 243 yerli oyun ¹⁹⁴

1920 yılında Darülbedayi'de yaşanan uyarlama sorununa bir çözüm getirilmesi ve yerli yazarların oyun yazmaya teşvik edilmesi amacıyla, Halit Ziya Uşaklıgil başkanlığında bir kurul toplanmış ve bir yönetmelik hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre sağlıklı bir repertuar oluşturabilmek amacıyla yönetim ve okuma kurulları birleştirilmiştir. Yine de uyarlama sorununun sürüp gittiği görülmektedir. ¹⁹⁵

1920 yılının kışından, 1921 ilkbaharına kadar, kurulun aldığı karar üzerine, iki yerli oyun oynamıştır; bunlardan biri Hüseyin Suat'ın **Sanat Vesikaları** ve Reşat Nuri'nin **Eski Ruya** adlı eserleridir. Darülbedayi'in yerli oyunları destekleme kararı ile Edebi Kurul'a eskisinden daha çok sayıda yerli oyun gönderilmeğe başlandığını görüyoruz. 1920 yılı içinde, kurula gönderilen eserler arasında Ömer Seyfettin'in **İhtiyar Olsam da**, Hüseyin Suat'ın **Çifteli Mikroplar**, Sait Hikmet'in **Hıçkırıklar**

¹⁹⁴ NUTKU, Özdemir, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 91 s.

¹⁹⁵ Çalışlar, a.g.e., 153

Hüseyin Suat'ın **Çanta'da Keklik**, ReşatNuri'nin **Hançer**, yine Hüseyin Suat'ın **Ballı Baba** adlı oyunları sayılabilir.¹⁹⁶

1927 yılına Darülbedayide yeni bir Edebi Kurul kurulduğunun görüyoruz. Bu kurula Münir Nigar, İbrahim Necmi, Mithat Cemal gibi isimler üye seçilir. O zamana kadar birkaç tiyatro dönemi başreisörlük makamı tarafından seçilmekte olan oyunlar, yeniden bir kurul tarafından seçilecektir. Ancak alınan karar gereği, kurulun üyesi olanlar kendi eserlerini Darülbedayi'de oynatamayacaklardır. Bu karar, edebi kurulların işleyişi adına önemli bir karardır.¹⁹⁷1928-29 sezonunda Edebi Kurul yeniden davet edilmez ve böylece Edebi Kurul kendiliğinden ortadan kalkmış olur. Ardından Suphi Sadık'ın dramaturg seçilir. 15 Temmuz 1930 yılında Dramaturglug resmen kabul edilir.¹⁹⁸

Edebi Kurulun kaldırılması, pek çok tiyatro adamı tarafından olumlu bir girişim olarak değerlendirilir. Yaşar Nabi, "Yeni Türk Mecmuası"nda yazdığı yazıda Darülbedayi'in 1931-32 tiyatro döneminin bir bilançosunu yapar ve dönemin oyun dağarcığında dört yerli oyun olduğunu belirtir.¹⁹⁹

1930'lu yıllar İstanbul'da bir konservatuvar açılması için hazırlıklara başladığı yıl olarak hatırlanabilir. Bu amaçla Viyana Müzik ve Tiyatro Akademisi eski yöneticilerinden besteci Joseph Marx İstanbul'a çağrılır ve 1933 yılının Ekim ayında öğrenci alımına başlanır. Eğitim programında Dramaturji dersininin de bulunması kuşkusuz önemli bir ayrıntıdır.²⁰⁰

21 Ekim 1949 tarihinde İstanbul Belediyesi Genel Kurulu bir yönetmelik hazırlar ve İstanbul Şehir Tiyatrosu dramaturg bürosu ve dramaturg ile ilgili konularda bir belirleme yapar. Bu yönetmeliğe göre dramaturg bürosu; yüksek öğrenim görmüş ve en az bir yabancı dil bilen bir "sürekli yazman" ile iki ya da gerekirse sayıları dörde çıkan yardımcıdan, bir kitaplık memurundan ve bir yazıcıdan

¹⁹⁶ Nutku, 1970, a.g.e., 71 s.

¹⁹⁷ Y.a.g.e., 75 s.

¹⁹⁸ Nutku, 1969, a.g.e., 116 s.

¹⁹⁹ Nutku, 1970, a.a.g., 80 s.

²⁰⁰ Y.a.g.e., 72 s.

oluşacaktır. Bu düzenleme, dramaturji bölümünün daha sistemli çalışmasını sağlamak adına önemli bir düzenleme olarak değerlendirilebilir.²⁰¹

1959 yılında, tekrar Şehir Tiyatrosu'na dönen Muhsin Ertuğrul ile yerli oyuna olan ilginin artması yanı sıra, çok sayıda değerli yazarlar da temsil edilmeye başlandığını görüyoruz.²⁰²

1965 yılında, İstanbul Belediye Kurultayı'nın bir edebi heyet oluşturmak üzere yeniden çalışmalara başladığı tespit edilir. 1966 yılında dramaturgluk bir kez daha ortadan kaldırılır.²⁰³

Tiyatro için büyük önem taşıyan dramaturg ve dramaturji kavramının hazırlanan Bölge Tiyatroları ve Devlet Tiyatroları kanun tasarılarında yeniden gündeme alınması ve dramaturg'luğun kabul edilmesi önemle hatırlanması gereken konulardan biridir.²⁰⁴

1970 tarihli ve 1310 sayılı Devlet Tiyatrosu ve Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim ve Bütçe Komisyonları yasası ile Devlet Tiyatrolarında oynanacak yapıtların edebi kurul tarafından seçileceği, kurulun sanat ve edebiyat alanında tanınmış üç kişi ile genel müdür, başrejisör, baş dramaturg ve bir sanatçıdan oluşacağı belirtilmiştir. Baş dramaturgun emrinde yeteri kadar dramaturg bulunması konusu önemle vurgulanmıştır. Bu da Devlet Tiyatrolarında dramaturgluk sisteminin kurulması yolunda önemli bir girişim olarak hatırlanmalıdır.²⁰⁵

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın 20.05.1981 tarihli Yönetmeliği'ne göre, Genel Sanat Yönetmenine bağlı olarak çalışacak Dramaturgların, Konservatuar veya Üniversitelerde Tiyatro bölümünü bitirmiş veya tiyatro dalında yazar araştırmacı, eleştirmen, çevirmen olarak ün yapmış kişilerden oluşacağı belirtilmiştir. Önemli yabancı dilleri bilen dramaturgların bulunmasına özen gösterilmesine de

²⁰¹ Nutku, 1969, a.g.e., 95 s.

²⁰² Nutku, 1970. a.g.e., 71 s.

²⁰³ Nutku, 1969, a.g.e., 122 s.

²⁰⁴ Nutku, 1970, a.g.e., 84 s.

²⁰⁵ Bkz, EK 4, devlet Tiyatroları'nın Kuruluşu Hakkında Kanun

vurgu yapılmıştır. Dramaturgların, Şehir Tiyatrosuna gönderilen oyunları, tiyatronun amaçları ışığında inceleyip, sanatsal ve teknik açıdan ön değerlendirmesini yapacakları, Dünya Tiyatrolarını izleyerek dilimize çevrilmesini uygun buldukları oyunları Genel Sanat Yönetmeni'ne önerecekleri ve inceledikleri oyunlar hakkında raporlar hazırlayacakları belirtilmektedir. Bu denli çok yönlü bir yaklaşımın, tiyatro yazarlarımızın ufkunu açma, yönlendirme noktasında destekleyici bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

2.2.1.3.Köy Enstitüleri

19 Haziran 1942 tarih ve 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu ile kurulan Köy Enstitülerinin Türk Tiyatrosuna önemli katkıları olduğu hatırlanmalıdır. Köy Enstitüleri Kuruluş kanununda, köy enstitülerinin ve dolayısıyla enstitülerde görevli öğretmenlerin görevleri arasında, milli kültürün yükseltilmesine katkı sağlanması ve sanat alanında köylülere örnek işler yapmak da sayılmaktadır. Bu sebeple kültür ve sanat konusunun Köy Enstitüleri'nin öncelikli konuları arasında yer aldığı söylenebilir.²⁰⁶ 1954 yılından kapandığı döneme kadar açılan 21 Köy Enstitüsü, kuşkusuz o dönem nüfusun büyük bölümü köyde yaşayan bir toplum için eğitim alanında özgün bir uygulama alanı olmuştur. Köy Enstitüleri'nde müzik, folklor, milli oyunlar, sanat öğrenimi gibi çeşitli kültürel çalışmaların hayata geçirildiği bilinmektedir.²⁰⁷

Kültür sanat etkinlikleri kapsamında bazı enstitülerin hemen yanında bir anfitiyatro kurulduğunu biliyoruz. Kurulan bu açık hava tiyatrolarında yerli oyunların yanı sıra, dünya klasikleri de sunulmuştur ki bu tiyatroda köy çocuklarının Gogol, Moliere, Shakespeare, Çehov'un oyunlarını izledikleri bilinmektedir.²⁰⁸ Köy enstitülerinde cumartesi akşamları çevre köylülerinin de katılımı ile fıkralar anlatıldığı, ortaoyunları oynandığı, bu tiyatro, eğlence ortaoyunu gibi kültür sanat etkinliklerinin çoğunun doğaçlama olarak üretildiğini görüyoruz.²⁰⁹

²⁰⁶ ErçelebiH. , **Kuruluşunun 50. Yılında Köy Enstitüleri Ve Türk Eğitim Sistemine Katkıları**, Yayımlanmamış Doktora Tezi., Ankara Üniversitesi, Ankara, 1991, 36 s.

²⁰⁷ Şahhüseyinoğlu, H.N., **Köy Enstitülü Bir Öğretmen**.,Abece Yayınları, 1992, 26 s.

²⁰⁸ M.Tonguç Yolu Başaran,**Köy Enstitüleri**, Devrimci Eğitim, Varlık Yay., İstanbul,1974,161 s..

²⁰⁹ Mevlüt Kaplan,**Aydınlanma ve Köy Enstitüleri**, Kültür Bakanlığı Yay., 1.Basım 2002, 155 s..

Talim Terbiye Kurulu Üyesi ve Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü'nde görevli Sabahattin Eyuboğlu, kendisinden enstitüde sahnelenmek üzere tiyatro oyunu isteyen Arifiye Köy Enstitüsü Müdürü Edip Balkır'a, köy oyunlarından yararlanmasını salık vermesi önemli bir ayrıntıdır. Sabahattin Eyuboğlu'nun en büyük amacının köy oyunlarının seviyesini yükseltmek olduğu bilinmektedir.²¹⁰

İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç, Karaağaç Köy Eğitim Yetiştirme Kursu Eğitim Şefliğine 24 Eylül 1937 tarihinde gönderdiği yazıda, kurslarda bulunan eğitimciler tarafından yazılmış güzel yazılar, destanlar ve eğitimciler tarafından oynanan temsillerin herhangi bir ekleme yapılmadan aynen tutulmuş kayıtlarını istemiş ve bu manada bir arşiv çalışması başlatmıştır.²¹¹

Yine Temmuz 1936'da açılmış Mahmudiye eğitim kursunu tamamlamış eğitimciler, 16.11.1936 tarihinde Ankara Halkevi'nde, Aka Gündüz'ün "Yarım Osman" adlı oyunu ile köylüler tarafından yazılan **Çoban** adlı oyunu oynamış ve köylüler tarafından yazılmış **Çoban** adlı oyun Aka Gündüz'ün **Yarım Osman** adlı oyunundan daha çok beğenilip ilgi görmüştür. Oyunun beğenilmesinde, halktan izler taşıyan dokusu ve doğallığının etkili olduğu belirtilmiştir. Bu durum bir anlamda halkın tiyatro oyunlarında görmek istediği doku hakkında bir bilgi vermesi açısından önemlidir.²¹² Sancaklıbozköy'de ise imece ile 300 kişilik Köy Tiyatro Binası'nın yapıldığını, Sancaklıbozköy gençleriyle Manisa Halkevi gençlerinin iki yılda **Sehit Fatma**, **Koyun Çalan Kavalcı**, **Adalı Halil**, **İstiklal**, **Pusuda**, **Ağzı Çiçekli** adlı oyunları oynadıklarını görüyoruz.²¹³

Köy Enstitüleri tarafından kurulan anfitiyatrolar, köye tiyatroların ulaştırılması açısından önemli bir girişim olarak değerlendirilmelidir. Bugün dahi köylerde sanatsal aktivitelerin gerçekleştirileceği kültürel merkezlerinin bulunmayışı,

²¹⁰ Mehmet Başaran, **Sabahattin Eyuboğlu ve Köy Enstitüleri**, Papirüs Yay., İstanbul, 2001, 54 s.

²¹¹ Yusuf Hikmet Bayur, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt I, Kısım I, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, 131 s.

²¹² Ahmet Emin Yalman, **Türkiye'de Köy Enstitüleri**, Vatan Gazetesi, Aktaran Fay Kirby, Türkiye'de Köy Enstitüleri, 1936, 135 s.

²¹³ Mehmet Bilici, **Köy Enstitüleri Sisteminde Toplum Kalkınması Süreci**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 10, Muğla, 2003, 10 s.

o dönemdeki çabaların değerinin anlaşılması ve tiyatromuz adına bugün dahi gelemediğimiz noktanın tespiti açısından oldukça önemlidir. Tiyatronun yaygınlaşması ve sadece şehir merkezlerinde değil, köy ve kasabalarda da kendisine yer bulması yazarlarımıza farklı coğrafya ve kültürlerdeki seyircilere ulaşma, onlara ulaşırken dil ve konu bakımından kendilerini geliştirme imkanı verecektir. Bu durum ulusal bir tiyatro yaratılması noktasında yazarlarımıza farklı kaynaklardan yararlanma fırsatı da sunacaktır.

2.2.1.4.Halkevleri

CHP'nin 3. Kurultayında alınan kararlar gereği, 19 Şubat 1932 'de Türk Ocakları'nın kapatılıp yerine Halk Evleri'nin kurulduğu bilinmektedir. CHP'ye bağlı olarak kurulan Halkevlerinin kuruluş tüzüğünde yer alan “tiyatro sanatının korunmasını amaç bilir” ifadesi Halkevlerinin sanatsal ve dolayısıyla tiyatro alanındaki görevinin vurgulanması açısından önemlidir. Halkevlerinin kuruluşunda 9 kol halinde örgütlenmesinin uygun görüldüğü ve bunlardan bir tanesinin de tiyatro olduğu bilinmektedir. Kuruluşundan itibaren Halkevlerinin hemen hepsinde temsiller verildiği ve bu dönemde yerli oyunların yazılmasında bir artış görüldüğü tespit edilir. Bu artışta elbette CHP tüzüğünde yer alan, özellikle açılış gecesi, Halkevlerinin kuruluş amaçlarına uygun bir perdelik bir oyun oynanması isteği de etkili olmuştur denilebilir.²¹⁴

Halkevleri tiyatro kolları yönetmeliğinde oyun dağıtıcılığı ile ilgili iki temel görüş yer aldığını görüyoruz. Birincisi, köylünün, kasabalının, kentlinin, tiyatro gereksinimini karşılamak, ikincisi ise ülke ve toplum için yararlı öğretilerde bulunmak şeklinde açıklanmaktadır. Tiyatro oyunlarından, yeni Türk toplumunun çağdaş yaşamını bütünlemesi, ulusal duyguları doyurması, devrim ilkeleri ışığında ulusal sorunları işlemesi ve her sınıfa seslenebilmesi gibi temel özellikleri taşımasının beklendiğini görüyoruz.²¹⁵

²¹⁴ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982, 32 s.

²¹⁵ Nurhan Karadağ, **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988, 134 s.

1934 yılında, 80 halkevinin 511 tiyatro eseri, 1935’de ise 103 halkevi’nin toplam 782 tiyatro eseri sahnelediği bilinmektedir.²¹⁶ 1935’de ise 103 Halkevi, 782 tiyatro etkinliği gerçekleştirmiştir.²¹⁷

Halkevlerinde, Atatürkçülüğü öğreten ve yaygınlaştıran oyunlar şöyle sıralanabilir: **Mavi Yıldırım, Atatürk Köyünde Bir Uçak Günü, Eğitimci, İnkılâp Çocukları, 30 Ağustos, Bir Gönül Masalı, Gelin Alayı, Mete, Yaşayan Ölü, Cumhuriyet Çocukları, Değişen, Adam, Canavar, Çakır Ali, Bir Yağmur Gecesi, Bir Ses, Kahraman, Alev, Vatan ve Vazife, Uzun Mehmet, İstiklal, Cumhuriyet Çocukları, İnkılâp Çocukları, 5 Devir, Karagöz Stepte, Ak Akça, On Yılın Destanı, Beyaz Kahraman, Haydi Suna, Şeriye Mahkemesinde, Işık, Destan, Kartal, Ateş, Gün Doğarken, Kızıl Çağlayan, Yaman, Devrim Yolcuları, Tipi, Tohum, Yarım Osman, Gâvur İmam, Akın, Özyurt, Çoban, Atilla, Ergenekon, Bay Önder, Çorumlu, Koçyiğit Köroğlu, Kozanoğlu, Tırtıllar, Karagöz Ankara’da, Vergi Hırsızı, Haydi Suna, Belkis Hamdi Olcay’ın Köy Oyunları** adı altında yayınladığı **Ucuz Çoban, Elif, Tarla** gibi dramatik köy seyirlik oyunları özelliğinde olanlar, Aziz Hüdayi’nin sağlık sorunlarını eğitsel amaçlı işleyen **Diş Ağrısı** adlı Monologu, Mehmet Hokna’nın, kente göçü önlemek amacıyla yazdığı **Toprak Çocuğu** oyunu, Vedat Örfi’nin, yasaların herşeyin üstünde olduğunu işleyen **Kanun Adamı** adlı oyunu, tiyatro ve tiyatrocunun saygınlığını vurgulayan İ. Galip Arcan’ın **Hava Parası**, karakter yaratma, psikolojik derinlikler işleme uğraşında olan **Bir Günü’nün Beyliği, Belkis, Bir Gemi, Gölge** gibi oyunlar da Halkevleri oyunları arasında yer aldığı bilinmektedir.²¹⁸

Yerli oyunların yanı sıra Fransız vodvillerinden, dolantı komedilerinden adaptelerve çevirilerin de Halkevleri repertuarında olduğunu görüyoruz. CHP’nin Halkevleri ve Halkodaları sahnesinde oynanmak üzere 111 oyun bastırdığı, Halkevi

²¹⁶ Tefik Çavdar, **Türkiye’nin Demokrasi Tarihi**, İmge Kitabevi, Ankara, 1995,10 s.

²¹⁷ Rauf İnan, **Gazi’nin Halkçılık Ülküsü**, Halkevleri ve Sonrası, Ankara 1988,907 s.

²¹⁸ Nurhan Karadağ **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**,Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi,Sayı 8, 1988, 137 s.

ve Halkodalarında yaklaşık 386 aşan sayıda oyun oynandığını biliyoruz. Köylere gidildiğinde açık havada uygun bir yere perdesiyle, üç duvar sahne kurulduğu ve oyun yazımı ve seçiminin de bu sahne koşullarına uygun yapıldığı görülmektedir. Bu durum, Halkevleri tiyatrolarının acemiliği olarak da tespit edilmekte, dramatik köy seyirlik oyunları, tuluat tiyatroları, ortaoyununun daha etkin olarak gündeme alınmış olsaydı daha geniş bir seyirci topluluğuna hitap edilebileceği konusuna vurgu yapılmaktadır. Halkevlerinde oyunların genel olarak Avrupa'dan gelen çerçeve sahne üslubunda yapılması ve oyun yazımının ve seçiminin de bu çerçeve sahne koşullarına uygun olarak yapılmasının batılı anlamda tiyatro yazımını teşvik ettiği söylenebilir.²¹⁹

Güzel sanatların eğitici ve yaratıcı işlevini kullanan Halkevleri aracılığı ile halkın sanat beğenisinin yükseldiği ve birçok sanatçının buradan yetiştiği bilinmektedir. Halkevlerinin tiyatroya desteği elbette ilk aşamada tiyatronun gelişmesi ve seyircinin sanat algısının yükseltilmesine katkı sağlamış, buna bağlı olarak, daha nitelikli oyunların talep edilmesinyle oyun yazarlığının gelişimine önemli bir destek sağlanmıştır. Nitekim İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu da, Halkevlerinin bir konservatuvar işlevi gördüğünü önemle vurgulamıştır.²²⁰ Özellikle Ankara Halkevi ile Eminönü Halkevi'nde oynanan oyunların düzeyinin çok üstün olduğu bilinmektedir.²²¹

Halkevleri sahnelerinin her birinde yılda on-oniki oyun oynanabildiği, bu sebeple Halkevlerinin amaçlarına uygun yeterli sayıda ve nitelikte oyun bulmak konusunda sorun yaşadığı bilinmektedir. Halkevleri ve Halkodaları ondokuz yıllık yıl boyunca yüzaltmıştan fazla yazarın beşyüze yakın oyun oynadığı buna rağmen oyun sıkıntısını aşılamadığı görülmektedir. Yaşanan telif oyun sıkıntısı sebebi ile Şehremini vekili Süleyman Kani Bey'in Avrupa Klasiklerinin çevriltilmesi amacıyla yarışma açtığını görüyoruz.²²²

²¹⁹ Y.a.g.e., 137 s.

²²⁰ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Halkın Evi** Chp Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29, Ankara, 1950, 125 s.

²²¹ And, 1970, 15 s.

²²² Nurhan Karadağ **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988, 145s.

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu, özyatıro ve Halkevleri amaçlarına uygun olarak yazılan oyunların konularının ve aksiyonunun ulusal olması gerektiğine vurgu yapmakta, bu görüşünü de, aksiyonların hayat anlayışı taşıyan şeyler olduğu ve her ulusun anlayışının değışik olduğu görüşü ile desteklemektedir. Ancak yine de Halkevleri tarafından açılan yarışmalara gönderilen oyunlara bakarak kendi kültürümüzün ürünü olan oyunların yazdırılmasının kolay olmadığını vurgulamaktadır. Reşat Nuri Güntekin ise, bizde özgür oyun yazan profesyonel yazar olmadığını belirtmekte buna sebep olarak da yeterli sayıda yetkin oyuncu olmamasını göstermektedir. Yetkin olan oyuncuların da belirli tiplerde uzlaştıkları için yeni roller yeni tipler yeni karakterler yaratmaya yanaşmadıklarını belirtmektedir.²²³

Tiyatro oyunları ile ilgili pek çok kapsamlı eleştiri yazısının Halkevi dergisinde yayınlandığını görüyoruz.²²⁴

Tablo 1 Yıllara Göre Halkevlerinde Oynanan Oyun Adetleri

Tarih	Halkevi Sayısı	Oyun Sayısı	Seyirci Sayısı	Açıklama
1932	55	511		
1934	80	539		
1935	103	782	294.5	
1936	124	1330		1330 oyunun 180'i Eminönü Halkevi tarafından oynanmıştır.
1937	167	1549		1549 oyunun 13'ü İzmit Halkevi tarafından oynanır ve 13 oyunu toplam 8.250 seyirci izler.
1938		341	142.699	
1939	373	300		
1940		200		
1942	389	652	753.404	Oyun dağarcığında bulunan 77 oyundan M. Ali Çamlıca'nın "İnsan Sarrafı" ve Reşat Nuri Güntekin'in "Bir Yağmur Gecesi" en çok oynan oyunlar arasındadır
1944	406 halkevi ve 365 Halkodası	3000		

²²³ Karadağ, 1970, 143 s.

²²⁴ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafiya Fakültesi, Ankara, 1982, 171 s.

Tiyatro adına Halkevlerinde uygulanan en önemli yenilik, 17 Haziran 1932 yapılan ikinci kademe Halkevleri açılış töreninde, Ankara temsil Şubesi’nce oynanan “Mavi Yıldırım” oyununun, radyo ile tüm yurttan dinlenmesidir.²²⁵

Halkevlerinde 1945–46 yılları arasında tiyatro kollarının çalışmalarının büyük bir hız kazandığını görüyoruz. Adana Halkevi, 1946 yılında halka daha iyi eserler vermek amacıyla konservatuar mezunu bir rejisör ile anlaşır ve aynı yıl toplam 10 oyun oynanır. Kadro konusundaki eksikliğin kapatılması için 5 Bölge rejisörlüğü kurulur ve ayrıca tiyatro çalışmalarında kolaylık sağlamak, özellikle amacıyla “Temsil Kolu Kılavuzu” hazırlanıp örgüte gönderilir. Oyun dağıtıcılığı için de bir komisyon kurulur ve tüm oyunlar yeniden gözden geçirilir. Bu süreçte eskiyen oyunlar elenir, repertuara yeni oyunlar alınır. Komisyon bu süreçte, Milli Eğitim Bakanlığının bastırdığı **Kaybolan Ses, Uludağ, Bir İlan Hatası, İhtiyar Kız, Pembe Hanım’ın Evi, Ayşe Pınar** adlı 10 oyunu da repertuarına alır.²²⁶

Adana Halkevi tiyatro kolu çalışmalarının bunlarla sınırlı kalmadığını görüyoruz. Köy tiyatrosu yapmak amacı ile Dramatik köy seyirlik oyunlarının tarandığını, Ordu Halkevi dergisinde dramatik köy seyirlik oyunlarının metinleri yayınlandığını görüyoruz. Tüm bu çalışmalardaki amacın, tiyatroyu halka ulaştırıp, talep edilen bir sanat dalı haline getirmek olduğu kadar, tiyatronun eğitici ve öğretici işlevinden yararlanıp, Cumhuriyet ilke ve inkılaplarını halka anlatmak amacı da taşıdığı söylenebilir. CHP’nin bu dönemde tiyatro ile ilgili çalışmalarının Halkevleri ile sınırlı kalmadığını, çeşitli yarışma, sipariş, ödüllendirme gibi yöntemlerle yerli oyun yazımını teşvik ettiği görülmektedir. 1950’ye kadar sayısı 478’i bulmuş olan Halkevlerinin 1951’de siyasal gerekçelerle kapatılması elbette tiyatromuz ve tiyatro yazarlığımız adına da bir kayıptır. Özellikle 1950’den sonraki çok partili dönemde devletin tiyatroya ilgisinin azaldığını söylemek yerinde olacaktır.²²⁷

²²⁵ Y.a.g.e., 121 s.

²²⁶ Y.a.g.e., 108

²²⁷ İnci San, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 146 s.

2.2.1.5.Cumhuriyet Halk Partisi'nin Çalışmaları

Cumhuriyet tarihimizde, yerli oyun yazarlığının gelişmesi yolunda Cumhuriyet Halk Partisi'nden başka bu denli yoğun bir çaba gösteren başka bir siyasi parti olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Atatürk inkılâplarının yerleştirilmesi ve benimsetilmesi noktasında tiyatroyu faydalı bir araç olarak gören CHP, çabalarını 1950'li yıllara kadar sürdürmüştür. Bu çabaları hatırlamak oyun yazarlığımızın gelişimi yolunda atılan adımların daha sağlıklı bir şekilde tespit edilmesine olanak verecektir.

İlk olarak 1932'de CHP Halk Fırkası Genel Yönetim Kurulu tarafından “Akın”, “Beyaz Kahraman”, “Mavi Yıldırım”, “Çoban”, “Köy Muallimi”, “Özyurt”, “İkizler” adlı yerli oyunların bastırıldığını görüyoruz. Bastırılan oyunların, oynanması amacıyla tüm ilçe teşkilatlarına gönderildiği bilinmektedir. Bu oyunlara iki örnek 1933 yılında örgüte oynanması için gönderilen **Mete** ve **Sönmeyen Ateş** oyunlarıdır. 1933 yılında CHP'nin, Cumhuriyet'in 10.yılı etkinlikleri kapsamında bir oyun yarışması düzenliğini görüyoruz. Kutlama Yüksek Komisyonu, sanatçılardan Cumhuriyetin ilk on yılında gerçekleştirilen değişim ve yenilikleri anlatan oyunlar yazmalarını ister. Yazılan 20 kadar oyundan dört tanesi Faruk Nafiz Çamlıbel tarafından yazılır.²²⁸

CHP'nin 1933'ten 1950'lere kadar her yıl yazılan oyunları Devlet Matbaası'na bastırıldığı ve bastırılanları bütün örgüte gönderdiğini ve oynanması için repertuarına eklenmesini sağladığını biliyoruz. Sadece 1947'de CHP Genel Sekreterliği doksana yakın oyun yazdırır, otuz kadar oyunu oynanması için örgüte gönderir ve sahnelenmesini sağlar.²²⁹

²²⁸ a.g.e., 1988, 101 s.

²²⁹ Selçuk Çıkla, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmî Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, Sayı 23, 2007, 3 s.

Bu yıllar arasında halkevlerinde oynan oyun sayısı 400'e yaklaşmaktadır. Bu arada sadece sahne oyunları değil, radyo oyunlarının da gelişme gösterdiği ve kent içine yerleştirilen hoparlörler ile canlı okuma çalışmaları yapıldığı bilinmektedir.²³⁰

Görüldüğü gibi CHP 1959 kadar olan süreçte tiyatro yazımı konusuna oldukça yoğun bir ilgi göstermiş, yine bu dönemde Türk tiyatrosu pek çok yeni yerli oyunla tanışmıştır. CHP'nin 1940'lı yarışmalar düzenlediği bilinmekle birlikte düzenlenen bu yarışmaların bugüne kadar hiçbir yazıya konu yapılmadığı görülmektedir.²³¹ Bununla birlikte, belli bir siyasi ideolojinin tiyatroyu kendi fikir ve ideallerinin bir taşıyıcı unsuru olarak kullanması da tartışılmalıdır. Hangi görüşten olursa olsun hükümetler kendi görüşlerini destekledikleri oranda tiyatroya özgür bir alan sağlamışlar, bu görüşlerle çatıştığı noktada ise tiyatroyu çeşitli kısıtlamalara karşı karşıya bırakmışlardır. Bu yaklaşımın, özgür bir düşünce ve yaratım ortamında çalışmalarını sürdürmesi gereken oyun yazarlarımız açısından da olumsuz bir durum yarattığı söylenebilir.

2.2.1.6. Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Kurulması

Tiyatronun yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi için her şeyden önce profesyonel bir eğitim ortamından beslenmesi gerektiği ortadadır. Özellikle Cumhuriyet'e kadar geçen süreçte, tiyatronun tamamen usta çırak ilişkisi içerisinde şekillendiğini, tiyatro yazarlığı için ise çeviri metinlerin eğitici bir işlev yüklendiğini görüyoruz.

Cumhuriyet'in ilandan sonraki süreçte, eğitilmiş tiyatrocuların Türk Tiyatrosu'na daha büyük katkı sağlayacağı düşüncesiyle, 1933 yılında, Musiki Muallim Mektebi'nde, o dönemin Milli Eğitim Bakanı Hikmet Bayur'un başkanlığında, Müdür Zeki Bey ve öğretmenlerden oluşan bir komisyon kurulduğu bilinmektedir. Kurulan komisyon, Temsil Akademisi Kanun Tasarısını hazırlar. Tasarının ardından bir de rapor hazırlanır. Rapora göre her türlü müzik ihtiyacını

²³⁰ Karadağ, 1988, 110 s.

²³¹ Selçuk Çıkla, **Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı**, 2003, 29 s.

karşılacak, bütün müzik şubelerini içine alan bir müessese kurulması gerektiği ve bu yapının adına da “Devlet Musikisi Konservatuarı” veya “Tiyatro Akademisi” denilmesi görüşü vurgulanır. Tasarı ile ortaya konan ve raporla şekillenen çalışmalar kısa bir sürede sonuç verecek ve beklenen kanun 1934 yılında çıkacaktır. Ancak kanun çıktıktan beş yıl sonra, bu kanunun amacını ifade edemediği görülür ve beş yılın ardından yeni bir kanun tasarısı çıkarılarak 1939 yılında Musiki ve Temsil Akademisinin bir bölümü olarak, Ankara’da Devlet Konservatuarı kurulur. Bu konservatuar, batılı anlamda sanat eğitimi veren ilk kurum olma özelliği taşıması bakımından da önemlidir.²³²

Ankara Devlet Konservatuarı kuruluş kanunun 7., 8. ve 9. maddelerinde Devlet Konservatuarına bağlı bir Tatbikat sahnesi kurulması öngörülmüştür. Öngörülen Tatbikat Sahnesinin 11 Ocak 1940’da Cebecideki konservatuar binasında temsiller vermeye başladığını ve bu temsillerin 1949 yılına kadar devam ettiğini görüyoruz. Tatbikat sahnesi’nin çalışmalarını bir anlamda Devlet Tiyatroları’nın hazırlık devresi olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır.²³³

Zaten Konservatuvarın başına Carl Ebert getirildikten sonra, Devlet Tiyatro Akademisi kurulması gerektiği konusundaki görüşleri paylaşmış ve bu konu ile ilgili bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor açıklanmamış olsa da bu yaklaşımın Devlet Tiyatrolarına doğru giden süreçte önemle hatırlanması gerektiği ortadadır.²³⁴

2.2.1.7.Devlet Tiyatrosu’nun Kuruluşu

Ülkemizde, Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşuna giden yolda Millî Musîkî ve Temsil Akademisinin Kuruluşu'nun önemli bir adım olarak görülebileceğini belirtmiştik. Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşu aşamasında ise Milli Temsil Akademisi Kanunu’nun hatırlanması yerinde olacaktır.²³⁵

²³² And, 1983,a.g.e., 122 s.

²³³ Y.a.g.e, 212

²³⁴ And, 1983,a.g.e., 122 s.

²³⁵ Niyazi Ahmet Banoğlu, **Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk**, İstanbul,1954, 33 s.

Devlet tiyatrosu düşüncesinin öncelikle devlet ileri gelenleri arasında benimsendiği görülmektedir. Bu konuda atılan bazı adımlardan sonra, Kültür Bakanı Abidin Özmen, 1935 yılında Devlet Tiyatro, Operet, Opera ve Temsil Kollarını kurmak üzere Raşit Rıza'ya başvurur ve Reşat Nuri Güntekin'den de bir rapor ister. Bunun yanı sıra dışarıdan da bir uzman getirilmesine karar verilir.10 Haziran 1949 tarihli Devlet Tiyatrosu Kuruluş Kanunu çıkmadan, 1947 yılında Küçük Tiyatro'da oyunların sergilenmesine başlanmıştır.²³⁶

Devlet Tiyatroları'nın kuruluş kanununda yeralan bazı ifadeleri burada hatırlamak gerekir ki, bu ifadelere göre, Devlet Tiyatroları'nın yurtiçinde ve dışında Türk dram sanatını yayarak yerli ve yabancı eserlerle halkın kültür seviyesini yükseltmek kadar, tiyatronun yaygınlaşmasına aracılık etme misyonu yüklendiğini de tespit ederiz. Devlet Tiyatroları Kuruluşu hakkında kanun ek'te sunulmuştur.²³⁷

Tüm bu olumlu gelişmelere rağmen Demokrat Partinin iktidarda olduğu 1950'li yıllarda devletin tiyatroya ilgisinin azalmaya başladığı görülür. O zamana kadar sayısı 478'i bulmuş olan Halkevleri kapanmaya başlamış, Köy Enstitüleri Öğretmen Okullarına dönüştürülmüştür. 1950'lerden sonra, Ankara, İzmir, İstanbul, Bursa Adana, Trabzon, Diyarbakır'da Devlet tiyatrosu sahneleri açılmış, bir anlamda tiyatro devlet eliyle yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.²³⁸

1954–1958 yılları arasında İzmir ve Adana Devlet Tiyatroları kurulur. Tüm bunlar olumlu gelişmelerdir. Ancak 11 Temmuz 1958 tarihli Ulus Gazetesi 2. sayfasında yeralan habere göre, 1958 yılında Devlet Tiyatrosu'nun Ankara'da sahneye koyduğu on dört oyundan ancak üç tanesi yerli oyundur. 1931 yılında dahi aynı oranda yabancı oyuna karşılık yine 3 yerli oyun sahnelenmesi, geçen 21 yıllık süreçte istenen ivmenin yakalanamadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu dönemdeki en önemli çalışmanın, 1958 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya

²³⁶ Metin And, **Elli Yıllık Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul 1973 10 s.

²³⁷ Bkz., EK 4, Devlet Tiyatroları Kuruluşu Hakkında Kanun

²³⁸ And, 1983, a.g.e. 53 s.

Fakültesi'nde bir Tiyatro Enstitüsü kurulması olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.²³⁹

Devlet Tiyatrosu'nun Türk Tiyatrosu'nu gelişimine yönelik katkılarını dönemlere ve bu dönemler içerisinde sahnelenen yerli oyun sayılarına bakarak değerlendirmek yerinde olacaktır. Devlet Tiyatrosu'nun çalışmaları 1941-49 arasındaki Tatbikat sahneleri çalışmaları ile birlikte beş dönemde incelenebilir. 1941-49 yılları arasında Devlet Tiyatrolarında 4 yerli, 28 yabancı oyun oynanmıştır. Mevsime göre yerli oyun ortalaması 0,44'tür. 1949-51 yılları arasında sahnelenen yerli oyun sayısı 5'tir. Bunun yanı sıra sahnelenen 5 yabancı oyun ile oyun ortalaması 2,5'tir. 1951-54 arasını kapsayan 3. dönemde 10 yerli, 16 yabancı oyun oynanır ve yerli oyun ortalaması 3,30 olarak tespit edilir. 1954-58 arasını kapsayan dördüncü dönemde 17 yerli, 37 yabancı oyunla yerli oyun ortalaması 4,25'e yükselir. 1958-72 arasını kapsayan 5. dönemde ise bu ortalama 8,15'i bulur. 1965-66 ve 1969-70 tiyatro mevsimlerinde yerli oyun sayısının yabancı eserleri aştığı görülür.²⁴⁰

1960'lar devletin tiyatro adına bir şeyler yapabileceği bir dönem gibi görünmemektedir. Özel tiyatrolara destek sağlanmaz ve büyük bir umut olarak görülen Bölge Tiyatroları yasa tasarısı rafa kaldırılır. 1970'ler Devlet tiyatrosunun çökmeye başladığı yıllar olarak da değerlendirilmektedir. Yıllar yılı tek adama dayalı merkezden yönetimin sürdürülmesi sonucu kurum iyice yozlaşmış, kuruluş amaçlarına ters düşmeye başlamıştır. İşbirliğine girilmediği için yapıtlarının yanlış sahnelendiğini ileri süren kimi yerli yazarlar Devlet Tiyatrosu'na oyun vermeme kararı alır.²⁴¹

1970'li yıllarda Devlet Tiyatroları'nın en önemli çalışmalarından bazıları Ergin Orbey'in Genel Müdürlük yaptığı beşinci dönemde gerçekleştiği görülür. Bu dönemde Yaşar Kemal'in **Teneke**, Orhan Kemal'in **Murtaza** adlı oyunlarının

²³⁹ Tahsin Konur, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1. 2, Ankara, 1987, 353-355 s.

²⁴⁰ SAN, İnci, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972, 144 s.

²⁴¹ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 140-142 s.

sahnelendiği bilinmektedir. Ergin Orbey'in kısa süren Genel Müdürlüğü'nden sonra Devlet Tiyatroları'nın başına yeniden Cüneyt Gökçer atandığında köylere kadar gidilerek oyunlar sergilenmeye başlanmıştır.²⁴²

Tablo 2 1995 yılında Devlet Tiyatroları, Şehir Tiyatroları ve Özel Tiyatroların İstanbul ve Türkiye Bazında Sahnelediği, Yerli Oyun Adetleri.

• Tiyatrolar, Koltuk, Oynanan Eser, Seans ve Seyirci Sayısı, 1995

• The Numbers of Theatres, Seats, Their Audiences, The Work Played, The Plays in 1995

	Türkiye	İstanbul
Devlet Tiyatroları Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	25	3
Koltuk Sayısı	8.119	888
Oynanan Eser Sayısı	180	23
Telif	101	15
Çeviri	79	8
Gösteri Sayısı	3.362	514
Telif	2.014	289
Çeviri	1.348	225
Seyirci Sayısı	920.196	138.653
Telif Eserleri Seyreden	561.533	77.158
Çeviri Eserleri Seyreden	358.663	61.495
Resmi Kurum Tiyatroları Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	17	6
Koltuk Sayısı	5.401	1.830
Oynanan Eser Sayısı	160	96
Telif	93	55
Çeviri	67	41
Gösteri Sayısı	3.868	1.413
Telif	2.613	843
Çeviri	1.255	570
Seyirci Sayısı	1.182.399	347.939
Telif Eserleri Seyreden	769.839	212.236
Çeviri Eserleri Seyreden	412.560	135.703
Özel Tiyatrolar Toplamı		
Tiyatro Salonu Sayısı	18	7
Koltuk Sayısı	6.836	3.167
Oynanan Eser Sayısı	49	15
Telif	40	10
Çeviri	11	5
Gösteri Sayısı	1.659	522
Telif	1.354	329
Çeviri	305	193
Seyirci Sayısı	322.575	113.915
Telif Eserleri Seyreden	268.412	85.452
Çeviri Eserleri Seyreden	54.163	28.463
Kaynak: DİE		

Kaynak: DİE

²⁴² And, 1973, a.g.e., 235 s.

Tabloda Devlet Tiyatrolarının 101 eserle resmi ve özel tiyatrolar arasında en fazla yerli oyuna yerverdiği görülmektedir

Tablo 3 1997–2007 Yılları Devlet Tiyatrolarında Oynanan Eser ve Seyirci Sayısı

Sezon Yılı	Salonu Sayısı	Oynanan Eser Sayısı			Seyirci Sayısı		
		Toplam	Telif	Çeviri	Toplam	Telif	Çeviri
1997–1998	74	431	308	123	1 956 990	1 339 139	617 851
1998–1999	100	522	388	134	2 792 839	1 976 647	816 192
1999–2000	108	735	547	188	3 746 161	2 376 066	1 370 095
2000–2001	99	630	376	254	2 570 120	1 554 886	1 015 234
2001–2002	102	713	460	253	2 634 841	1 666 463	968 378
2002–2003	97	898	632	266	2 758 206	1 809 068	949 138
2003–2004	115	977	674	303	2 567 491	1 787 714	779 777
2004–2005	123	1 177	1 002	175	2 716 251	2 110 523	605 728
2005–2006	112	608	448	160	2 161 537	1 519 852	641 685
2006–2007	130	848	607	241	2 419 262	1 701 291	717 971

Kaynak;<http://www.ibb.gov.tr>

Devlet Tiyatroları'nın oyun yazarlığının gelişimini desteklemek adına

1998–1999 tiyatro sezonunda tiyatro oyun yarışması düzenlediğini görüyoruz. Yarışma sonucunda 1. lik ödülü verilememiş, 2.ligi **Emin Bey Pansiyonu** adlı oyun ile Cahide Birgül Sesveren, 3.lüğü **Othello'nun Ölümü** adlı eseri ile Aslıhan Ünlü almıştır. **Üstüne Kül Yağan Hayatlar** ile Beliz Güçbilmez, **Kod adı Kongo** ile Mürsel Yaylalı ve **Don Kişot'un Ruhu** ile Hasan Erkek mansiyona layık görülmüştür.

1999–2009 yılları arasındaki tiyatro sezonlarında Devlet Tiyatrolarında sahnelenen yerli oyun sayıları aşağıda verilmiştir;

1999–2000 sezonunda 68 yerli oyun
2000–2001 sezonunda 79 yerli oyun
2001–2002 sezonunda 73 yerli oyun
2002–2003 sezonunda 69 yerli oyun
2003–2004 sezonunda 71 yerli oyun
2004–2005 sezonunda 64 yerli oyun
2005–2006 sezonunda 68 yerli oyun
2006–2007 sezonunda 75 yerli oyun
2007–2008 sezonunda 59 yerli oyun
2008–2009 sezonunda 73 yerli oyun

Görüldüğü gibi 10 yıllık süreç içerisinde yerli oyun sayısında küçük oranda değişimlerin dışında büyük bir artış görülmemektedir.

Devlet Tiyatroları Strateji birimini yaptığı değerlendirmeye göre 1900–2010 yılları arasında Devlet Tiyatroları repertuvarına 2888 oyun almıştır. Bu oyunların 1385 tanesi yabancı geri kalan 1506 tanesi yerli oyundur ve bu oyunların 776 tanesi sahnelenmiştir. Eldeki verilere göre repertuvarına alınan oyunların nerede ise yarısının sahnelenmediği tespit edilmektedir.²⁴³

Devlet Tiyatroları Dramaturglarından Selen Birkiye'nin belirlemelerine göre ise 2000'li yıllarda en çok sahnelenen “yeni” oyun yazarı olarak Tuncer Cücenoglu, Behiç Ak, Özen Yula, Raşit Çelikezer, Civan Canova, Turgay Nar gibi orta yaşa yaklaşmış ya da üstünde olan bir kuşak ile karşılaşırız. Selen Birkiye'nin görüşlerine göre, 2000'li yıllardan önce özel ve ödenekli tiyatrolarda oyunları çok sahnelenen Memet Baydur, Tarık Buğra, Turan Oflazoglu, Recep Bilginer, Refik Erduran, Necati Cumalı gibi yazarların oynanma oranlarında son yıllarda ciddi bir düşüş yaşanırken, Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday, Gungör Dilmen, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Nazım Hikmet, Haldun Taner, Aziz Nesin gibi yazarların popülerliklerini hala sürdürdükleri görülmektedir.²⁴⁴

Devlet Tiyatroları 2007 faaliyet raporunda yurtdışı faaliyetleri kapsamında ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Kültürel Değişim Programları ve ikili anlaşmalar çerçevesinde; Türk tiyatro edebiyatını ve Türk oyun yazarlarını yabancı ülkelerde tanıtmak amacıyla, 8 ayrı ülkenin farklı şehirlerinde ücretsiz olarak 25 temsil verildiği ve yerli oyunları 10.969 tiyatro seyircisinin izlediği bilinmektedir.²⁴⁵

Devlet Tiyatrolarını 2007 performans bilgilerinde, yazarlar, çevirmenler ve ajanslardan 106 adet yerli, 48 adet çeviri ve 41 adet çocuk oyunu olmak üzere toplam 195 adet tiyatro metni gönderildiği, 195 adet tiyatro metnin Genel Müdürlük ve

²⁴³ <http://www.devlettiyatrolari.gov.tr>

²⁴⁴ Bkz.Ek 15 / B, Selen Korad Birkiye, **Türkiye’de yeni Kuşak Oyun Yazarlığı**

²⁴⁵ <http://www.devtiyatro.gov.tr/web/strateji.html>, Devlet Tiyatroları Faaliyet Raporu, 2007; 7 S.

Bölge Müdürlüklerinde görev yapan 14 dramaturg tarafından okunduğu ve raporlandığı belirtilmiştir. Edebi Heyet Üyeleri tarafından 204 adet oyun incelendiği, değerlendirildiği, 102 adet oyunun olumlu görüş alarak Devlet Tiyatroları oyun repertuarına alındığı vurgulanmıştır. Buna rağmen 90 oyunun red edildiği, 12 oyunun yazarı tarafından tekrar gözden geçirilmesi kararı alındığı açıklanmıştır. Yıl içerisinde 68 tiyatro oyunu için ilk kez sözleşme yapıldığı, 23 tiyatro oyununun sözleşmeleri yenilenerek telif hakları ödendiği belirtilmiştir. 1949 yılından itibaren Devlet Tiyatrolarında oynamış yerli ve yabancı oyunların özetleri ve teknik bilgileri, yürütülen çalışmalar neticesinde kitap olarak basılmaya hazır olduğu vurgulanmıştır.²⁴⁶

Devlet Tiyatroları 2007 faaliyet raporunda sadece amaçlar açıklanmakla kalmamış, zayıflıklar belirlenerek en büyük eksikliğini yönetmen ve yazar yetiştirilememesi olduğu konusuna vurgu yapılmıştır.²⁴⁷

Eğer bir tiyatro devlet tarafından destekleniyorsa çalışma biçiminin de onun belirlediği kurallara uygun olması beklenir. Ancak tiyatro doğası gereği eleştiren ve yargılayan yapısı ile bu kuralların dışına çıkmaktadır. Bu anlamda Devlet'in tiyatroyu desteklemesi düşüncesi tartışmaya açılmalıdır.²⁴⁸

2.2.1.8.Kültür Bakanlığı'nın Destekleri

Türkiye'de oyun yazarlığını gelişmesine yönündeki girişimler arasında Kültür Bakanlığının özel tiyatrolara yaptığı devlet yardımlarının önemi vurgulanmalıdır. Kültür Bakanlığı, özel tiyatrolara devlet yardımı yönergesinde, yerli yazarların oyunlarını sahneleyen özel tiyatrolara öncelik verileceğini belirtilmiştir. Bu sayede, bu yardımdan yararlanmak isteyen özel tiyatroların repertuarlarına, yerli oyunları almaları teşvik edilmiştir.²⁴⁹

²⁴⁶ Bkz., EK 5, Devlet Tiyatrosu Arşivi'nde Bulunan Yerli Oyun Listesi

²⁴⁷ <http://www.devtiyatro.gov.tr/web/strateji.html>, Devlet Tiyatroları Faaliyet Raporu, 2007; 78 s.

²⁴⁸ Nurhan Tekerek, Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25, Ankara, 2008, 34 s.

²⁴⁹ Bkz., EK 6, Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik

15.03.2007 tarihli Resmi Gazete’de, 26463 sayılı yönetmelikte, özel tiyatroların projelerinin Müsteşar, Güzel Sanatlarla ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü ile tiyatro alanında tanınmış kişiler arasından Bakanlıkça belirlenen üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirildiği belirtilmektedir. Desteklenecek özel tiyatroların projelerinin, sosyo-kültürel gelişime katkısının yanında, tiyatro sanatının geliştirmesi, çağdaş, evrensel boyutlara ulaştırması, yeni sanatsal eğilimleri özendirilmesi, klasikleri değerlendirmesi, Türk ve dünya kültürüne katkıda bulunması gibi temel nitelikleri barındırmasının beklendiğini görüyoruz. Kültür Bakanlığı’nın bu uygulaması, özel tiyatroların repertuvarlarına yerli oyunlara yer vermesini teşvik etmekle birlikte, özel tiyatroların repertuarlarında yerli yazarların oyunlarına çok fazla yer vermedikleri görülmektedir.²⁵⁰

2.2.2.EĞİTİM

2.2.2.1.Oyun Yazarlığı Eğitimi

Tiyatro oyun yazarlığının gelişimine yönelik en önemli girişimler arasında kuşkusuz oyun yazarlığı eğitimi ilk sıralarda gelmektedir. Özellikle Cumhuriyet döneminde, Halk evlerinde ve köy enstitülerinde gerçekleşen tiyatro çalışmalarının tiyatro eğitimleri açısından önemli bir yer teşkil ettiği söyleyense de tiyatro yazarlığımız açısından beklenen ivmenin tam olarak yakalanamadığı ortadadır.

1931 yılından sonra Darülbeyti’nin gelişimi ile ilgili önemli olaylardan birinin bu kuruluşa bağlı “Tiyatro Meslek Okulu”nun açılışı olduğunu söyleyebiliriz. Yönetmeliği Darülbeyti sahne yönetmeni ve belediyenin o dönem danışma kurulu tarafından oluşturulan ve öğretim süresi iki yıl olarak saptanan Meslek Okulu’na 3000 lira ödenek ayrılmış ancak bu ödenek iki yıl verilmiş ve iki yılsonunda okul kapanmıştır. Refik Ahmet Sevengil’in önerisi ve Belediye Başkanı Muhittin

²⁵⁰ Bkz., EK 7, Kültür Bakanlığı’nın 2005–2009 Yılları Arasında Özel Tiyatrolara Verdiği Destekler

Üstündağ'ın desteğiyle İstanbul'da bir konservatuvar açılması için hazırlıklara girilmiş, Viyana Müzik ve Tiyatro Akademisi eski yöneticilerinden besteci Joseph Marx İstanbul'a çağırılmış ve 1933 yılının Ekim ayında öğrenci alımına başlanmıştır. Eğitim programında Dramaturji dersinin de bulunduğu önemle hatırlanmalıdır.²⁵¹

Cumhuriyet döneminde Devlet Konservatuvarı için ilk adımın, Alman besteci Paul Hindemith ile 27 Mart 1935'de Berlin'de bir sözleşme izalanmasıyla atıldığını ve 01 Kasım 1936'da öğretime başlandığını görüyoruz. Öğretime başladıktan sonra 22 Şubat 1936'da imzalanan bir sözleşmeyle, Devlet Konservatuvarı'nın düzenlenmesi için Almanya'dan Carl Ebert'in getirilmesinin de önemle hatırlanması gerekir. 20 Nisan 1940 tarihinde çıkan Devlet Konservatuvarı yasasında bir "Tatbikat Sahnesi" kurulması öngörülmüştür. Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşunda, Devlet Konservatuvarı Tatbikat Sahnesi'nin çok önemli bir yeri olduğu, 1940–1949 yılları arasında pek çok yabancı yazarın oyunlarının yanı sıra Ahmet Kutsi Tecer'in kısa oyunu “Yazılan Bozulmaz” Tatbikat Sahnesi'nde sergilendiği bilinmektedir. Devlet Konservatuvarı'nın 1981 yılının Kasım ayında çıkarılan YÖK Yasası ile Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlandığını görüyoruz.

1958 yılında ise Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nün kuruluşuna temel oluşturan Tiyatro Enstitüsü kurulmuştur. Aynı yıl ünlü Amerikalı tiyatro adamı Kenneth Mc Gowan, oyun yazarlığı seminerini yönetmek üzere çağrılır. Bu seminerlere yalnızca genç yazarlar katılabilmektedir. Tiyatro alanında henüz ilk ürünlerini yermiş olan Turgut Ozakman, Orhan Asena, Çetin Altan, Suat Taşer, Sevgi Sanlı, Aziz Nesin, Sabahattin Engin, Muvaffak İhsan Garan, Ziya Demirel bu seminerleri izleyenler arasında olduklarını bilinmektedir. İlk Tiyatro Enstitüsü, 1962 yılında bir enstitü kapsamı içinde ders verilemeyeceği gerekçesiyle kapatılır. 1964 yılında, bu kez Tiyatro Kürsüsü adı ile yeniden açılır. Burada gerek kuramsal, gerekse uygulamaya yönelik bir eğitim yaptırılmaktadır. Tiyatro kuramları, dramaturji problemlerinin yanı sıra, oyun yazarlığı, eleştiri-inceleme, derslerine verilir.

²⁵¹ Nutku, 1969, a.g.e., 72-73

1968 yılında, Tiyatro Bölümü ne bağlı olarak bir Tiyatro Araştırmaları Enstitüsü kurulur. Tiyatro kürsüsü ilk olarak “radyo oyun yazarlığı” dersini öğretim programına alır ve 1976’da “Tiyatro Yazarlığı” bölümünü açar. 1978-1979 eğitim öğretim yılında İzmir Güzel Sanatlar Fakültesi, Tiyatro Bölümü’nde “dramatik yazarlık” dersleri verilmeye başlanır.²⁵²1979’da ise Çocuk Tiyatrosu konularında birer sempozyum düzenler. Ancak, 1981 yılı kasım ayında çıkarılan Yüksek Öğretim Kurulu (YOK) yasasına göre, üniversitelerin bölümlerine bağlı enstitülerin varlıklarına son verilir. Böylece, Tiyatro Araştırmaları Enstitüsü’nün varlığı da sona ermiş olur.

Ülkemizde; Üniversite düzeyinde tiyatro eğitimi yapan ikinci kurum olarak Dokuz Eylül Üniversitesi, Sahne ve Görüntü Sanatları Bölümü’nü görüyoruz. (YÖK yasasından önceki adı "Ege Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi) Tiyatro Bölümü’nün 15 Ekim 1976’da kurulduğunu ve kuruluştaki hedefleri arasında “yazar” yetiştirmek olduğunu görüyoruz.²⁵³

Oyun yazarlığı eğitimi elbette salt yazarlık eğitimi ile sınırlanamaz. Oyun yazarlığı eğitimi için kolektif bir çalışma bilincinin de oluşturulması gereklidir. Prof. Dr. Özdemir Nutku’nun bu konudaki ifadeleri belki de oyun yazarlığı konusunda yaşanan çıkmazın sebepleri noktasında bizlere önemli bir ipucu sunmaktadır. Prof. Dr.Özdemir Nutku’ya göre tiyatro ne yalnızca yazarlıktır, ne yalnızca tasarım ne de salt oyunculuktur; ama bunların birlikte uyum denge ve belli bir estetik içinde oluşturulmasıyla varolan bir sanattır. Prof. Dr.Nutku tiyatro eğitimini de bu görüş çerçevesinde biçimlenmesi gerektiğini belirtir. Prof. Dr.Özdemir Nutku, tiyatro eğitiminin güncel sorunlarını açıklarken öncelikli olarak sayıca yüksek öğrenci kontenjanlarına değinir. Tiyatro eğitimin alanında öğretim elemanı sıkıntısı ise sorunların başında gelmektedir. Prof. Dr. Özdemir Nutku’ya göre, sanat eğitimi veren öğretim elemanlarının yaşam koşullarına uygun bir ücret almamaları da sanat

²⁵² Turgut Özakman, **Devlet Tiyatrolarının Sorunları**, Devlet Tiyatrosu Aylık Sanat Dergisi, Ankara,1978

²⁵³ Prof. Dr.Özdemir Nutku, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümü, Sahne Aylık Tiyatro Dergisi, sayı 5, İstanbul, 1981,12-13 s.

eğitiminin yeterli seviyeye çıkamaması noktasında önemli bir sorundur. Bir diğer önemli sorun ise tesis yokluğudur.²⁵⁴

Yüksek öğrenimin profili çizilirken elbette tiyatromuzun bugün içinde bulunduğu genel durumu da gözönüne almak gereklidir. İhtiyaca yönelik şekillenen bir eğitim anlayışı en büyük ihtiyaçlardan biridir. Oluşturulacak ders programlarının toplumun ve tiyatronun ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanması, oyun yazarlığının gelişimini noktasında büyük önem taşımaktadır. Tiyatro yazarlığının kolektif bir sanat olduğu gerçeği de gözden kaçırılmamalı ve bütüncül sanat anlayışı ile metin, sahne, oyuncu düzleminde bir eğitim anlayışı oluşturulmalıdır.

Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Dramatik yazarlık Eğitimi veren Üniversiteler;

- Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Isparta)
- Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (İzmir)
- Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Erzurum)
- Uludağ Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Bursa)
- Kocaeli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Kocaeli)
- Ankara Üniversitesi, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Tiyatro Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Ankara)
- Yakın Doğu Üniversitesi, Sahne Sanatları Fakültesi, Tiyatro Bölümü, Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)

Oyun yazarı eğitimi temelinde elbette aydın eğitimi barındırmaktadır. Oyun yazarının eğitiminde toplumu ve kültürünü derinlemesine tanımanın yollarının

²⁵⁴Kollektif, **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999 28 s.

öğretilmesi, kuşkusuz en önemli konulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatçının dışavurum biçimi ya da yeteneği elbette eğitimle belirlenemez. Eğitim entelektüel düzeyde bir bilgi birikimine yardımcı olur, sanatçı da bunu kendi seçtiği biçim ve yöntemle, yaşadığı toplumun koşulları, sıkıntıları, eksiklikleri genel olarak da gerçeklikleri ile harmanlayarak ortaya kendine has bir sanat eseri (Tiyatro oyunu) koyacaktır.

Son olarak 28–29 Mayıs 2009 tarihinde Beyoğlu Küçük Sahne’de Türkiye Üniversiteleri Tiyatro Şenliği kapsamında “Tiyatronun Dünü, Bugünü ve Yarını Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de tiyatro eğitiminin bugününü, zaman içinde değişen ihtiyaçlar ve talepler çerçevesinde gündeme gelen değişiklikleri, tiyatro eğitiminin geleceğine dair öngörü ve önerileri konunun uzmanlarının görüşleri ışığında tartışılmıştır.

“Dünden Bugüne Türkiye’de Tiyatro Eğitimi, Tiyatro Eğitiminin Yapısı ve Sorunları ve Tiyatro Eğitiminde Yeni Olanaklar ve Beklentiler” başlıklı oturumda Prof. Dr. Dikmen Gürün, Prof. Dr. Sevda Şener, Prof. Dr. Özdemir Nutku, Doç. Dr. Fakiye Özsoysal, Prof. Zeliha Berksoy, Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu, Prof. Dr. Hülya Nutku Prof. Dr. Suat Öztuna, Prof. Dr. Murat Tuncay, Prof. Dr. Metin Balay, Yrd. Doç. Dr. Yavuz Pekman, Doç. Dr. Selda Öndül, Doç. Dr. Çetin Sarıkartal, Doç. Dr. Kerem Karaboğa, Prof. Mehmet Birkiye, Yrd. Doç. Dr. Önder Parker, Dr. Türel Ezici, görüşlerini paylaşmıştır.

Oyun yazarı eğitiminde belirli kurallar bulunduğu kabul edilse bile, eğitim kendi içinde sürekli değişimi gerekli kılmaktadır. Sürekli aynı bilgileri işleyen ve değişen dünya ve insan gerçeğini göz ardı eden bir eğitimin, tiyatro oyun yazarlığımıza sağlayacağı katkı ayrıca tartışılmalıdır. Adalet Ağaoğlu, Dünyada olduğu gibi yurdumuzda da, başarı sağlamış pek çok yazarın oyun yazarlığı eğitimi almadığına dikkat çekerken, önemli olanın bir yazarlık kişiliğinin oluşturulması olduğuna vurgu yaparak²⁵⁵, sadece eğitimle tiyatro oyun yazarı yetiştirilemeyeceği

²⁵⁵ Adalet Ağaoğlu, **Oyun Yazarı'nın Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 65 s.

konusuna işaret etmektedir. Bu yaklaşım elbette bir yönü ile üzerinde tartışılması gereken bir konudur. Oyun yazarlığında eğitimle öğrenilen pek çok kuralın ve hatta tiyatro kurgusunun zaman içinde, değişen, gelişen toplumsal değerler ve koşullar çerçevesinde geçerliliğini yitirdiği ortadadır.

Tiyatro eğitimini üstlenmiş kuruluşlar, “tiyatronun gerçeği insandır” düşüncesinden hareketle, sürekli değişen ve karmaşık hale gelen bu insan yapısının aydınlatılması ve anlatılması konusunda aydınlatıcı açılımlar getirmelidirler. Ülkemizin siyasal, ekonomik ve kültürel yapısı göz önüne alındığında eğitim konusunun bir süre daha tiyatro oyun yazarlığımızın öncelikli sorunları arasındaki yerini koruyacağı görülmektedir.

2.2.2.2.Tiyatro Seyircisinin Eğitimi

İstanbul’da İlk tiyatrolar Türklerin yoğun olduğu Anadolu yakasında değil, Beyoğlu’nda başlamıştır. Beyoğlu, Tanzimat ve İstibdat dönemlerinde tehlikeli, kumar yerlerinden çıkanların halka saldırmaları, paralarını gaspettikleri bıçaklama gibi olayların olduğu bir yerdi. Bunun yanı sıra yolların ve taşıt imkânlarının yetersiz ve gece sokağa çıkmanın tehlikeli olduğu bir dönemde Müslümanların tiyatroya gitmemeleri istenmektedir.1838 yılında Beyoğlu’nda kurulan bir tiyatro sahibinin Türklerin gece temsillerine katılmasına izin vermediği, Türkler için ayrıca bir temsil vermeyi düşündüğü bilinmektedir. Naum Tiyatrosu’nda bir gösterimde dinsel bir giysi ya da bir seyircinin şapkası yüzünde tartışma çıktığı, gürültü yapanların zorla çıkarıldığı, ya tiyatronun kapatıldığı ya da bir yönetmelik çıkarıldığı bilinmektedir.

1859’da Gedikpaşa’nın yerine Tatlıkuyu yakınlarında kurulan tiyatro için beş bölümlük, otuzbir ve bir ek maddelik bir tüzük hazırlandığı, tüzüğün IV. bölümünün seyirciler için hazırlandığı bilinmektedir. Tüzük’te, salona silah, değnek, şemsiye vs. ile girilemeyeceği, sigara içmeye ayrılmış yerler dışında sigara içilmeyeceği, çocukların sorumlusunun büyükler olduğu, ıslık çalınmayacağı, gürültü yapılmayacağı gibi uyarılar yer almaktadır.²⁵⁶

²⁵⁶ And, 1983, a.g.e., 148 s.

1870 yılında Güllü Agop'a verilen imtiyazın maddeleri arasında bu kadar ayrıntılı olmasa da güvenlikle ilgili bir madde olduğu bilinmektedir.

Tiyatrolarda sigara içilmesinin ya da halkın birçok sahneyi anlamadığı halde alkışlamasının basında eleştirildiğini ve bu manada Fransız tiyatrolarının örnek alınmasının istendiğini görüyoruz. Basiret gazetesi 1264. sayısında ayıp değil mi başlıklı yazıda Besa oyununun en acıklı yerinde halkın kahkahalarla gülmesinin sert bir şekilde eleştirilmesi de bu konuya örnek verilebilir. Şark Gazetesi'nin ise ısıklık çalmak, aşağı kibrit atmak ayak vurmak doğru değilse de gülmekle ağlamaya polisin karışamayacağını belirten bir yazı yayınlayarak farklı bir bakış açısı ortaya koyduğunu görüyoruz. Kimi gazetelerde, Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa Valiliği'nden azlinde, halkı zorla tiyatroya gönderdiği, kendisi el çırtığında halkı da el çırpmaya zorladığı kendisi bir sahneyi alkışlamamış ise alkışlayanları uluorta azarlaması gibi konuların etkili olduğu belirtilmiştir. Oysa kimim görüşlere göre bu yöneliş halkın tiyatro konusunda eğitilmesi konusunda bir çaba olarak da değerlendirilmektedir. Tiyatroların halkı eğitmek için el ilanları dağıttığını bu ilanlarda yerlerin numaralı olduğu, sigara içilemeyeceği gürültü yapılamayacağı, hizmetçilerin, uşakların efendilerini nerede bekleyecekleri gibi konularda bilgi verildiği kimi görgü kurallarına vurgu yapıldığı görülmektedir.²⁵⁷

Seyircilerin eğitilmesi kadar tiyatroların seyirciye karşı sorumluluklarını ne derece yerine getirdiklerinin de ayrı bir tartışma konusu olarak gündeme geldiği bilinmektedir. Seyircilere perde aralarında sigara içecekleri yerlerin sağlandığına dair kimi gazetelerde ilanlara rastlanmaktadır. Tiyatroların gerekli güvenlik önlemlerini almamaları ise bir diğer sorundur. Örneğin 1882 de Şehzadebaşında bir tiyatro çökmesi ile 7 kişinin öldüğü bilinmektedir. Gedikpaşanın da çürük bir yapı oluşu, Hayal Gazetesi'nde yeralan ve Gedikpaşa Tiyatrosu'nu fareler ve sinekler içinde gösteren bir karikatür ile hicvedilmiştir.

²⁵⁷ Y.a.g.e.157 s.

Hükümetin güvenlik konusunda zaman zaman yönetmelik çıkardığını, denetlemelerde bulunduğunu ama yine istenen sonucun elde edilemediğini görüyoruz. 1849'da İstanbul Tiyatrosu için çıkarılan yönetmelikte 5. maddeden 8. maddeye dek her yıl oynayacak oyunların bir görevli tarafından denetleneceği, yeniden oynanan oyunların basılı olarak duyurulacağı, kaçınılmaz bir güçlük olmazsa oyunun oynanmasından vazgeçilemeyeceği ve kısaltılmayacağı belirtilmektedir. Kimi tiyatroların seyirci kazanmak için piyango düzenledikleri görülmektedir. Naum Tiyatrosu piyangodan çıkan eşyalar arasına piyano da koyarak bu konuda farklı bir adım atmıştır. Tiyatroya seyirci çekebilmek için kadın ve erkekler için ayrı fiyatlar konulması dikkat çekicidir. Özellikle Güllü Agop'un Osmanlı Tiyatrosu'nda buna benzer bir çalışmanın hayata geçirildiği, tiyatlara devlet adamları, yabancı elçilerin davet edilerek bunların basına duyurulduğunu biliyoruz. 1876'da Brezilya imparatoru Don Pedro ve imparatoriçenin Leblebici Hor Hor ağayı seyredeceği ilanlarla duyurulmuştur.²⁵⁸

Müslümanların sahneye çıkmalarının yasak olduğu dönemlerde, sahneye çıkan Ermeni oyuncuların bozuk Türkçeleri, uzun ağdalı bir dil ile birleşince ortaya seyircinin anlamadığı bir yapı ortaya çıktığını görüyoruz. Özellikle telaffuz gibi sorunlara çare bulmak amacı ile 1873 yılında eski Bakanlardan Reşit Paşa'nın Başkanlığında Namık Kemal, Halet Bey, Ali Bey, Nuri Bey ve Güllü Agop'tan oluşan bir kurul kurulduğu bilinmektedir. Kurul bir çeşit okuma ve sanat danışma kurulu olmasına rağmen, burada Namık Kemal ve Ali Bey telaffuz dersleri verdiğini görüyoruz. Benzer bir kurulun Ahmet Vefik Paşa'nın Bursa'daki Tiyatrosu'nda kurulduğunu ve kurulda oyun yazarlarından Feraizcizade Mehmet Şakir Efendi'nin yer aldığını tespit ediyoruz.²⁵⁹

Meşrutiyet döneminde de tiyatro kültürünün tam olarak oluşturulamadığı görülmektedir. Meşrutiyet döneminde de kadın ve erkek seyircilerin birbiri ile ayrı zamanlarda oyun izledikleri görülmektedir. 1909 yılında İzmir'de Sporting Kulüp'te İttihat Terakki Partisi bir tiyatro gösterisi düzenler ve bu gösteriye katılmak isteyen

²⁵⁸ And, 1983a.g.e., 146-157 s.

²⁵⁹ Kanat Dergisi, **Metin And'ın Kaleminden Osmanlı Tiyatrosu ve Güllü Agop**, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi Yayınları, Sayı 6, 2001, 4 s.

kadınlara izin verilir. Fakat yobazlar tiyatroyu kuşatarak tiyatroya gelecek kadınları öldüreceklerini söylemişlerdir. Bu dönemde tiyatro ya da sinemaya gitmek isteyen kadınların ya erkek kılığına girdikleri ya da hristiyan kadınları gibi giyindikleri bilinmektedir.²⁶⁰

Cumhuriyet döneminde ise 1924’de Muhsin Ertuğrul Ferah Tiyatrosu süreminde seyirci için iki sayfa ve altı maddelik “Tiyatro Adab-ı –Bilinmeyenler için” başlıklı bir uyarı yayınlandığını görüyoruz. Ayrıca seyirciyi tiyatroya çekmek için 1949 yılında “ Tenzilatlı memur abone kartları çıkardığı görülmektedir. Sekiz yapraklı olan defterlerin her bir yaprağı bir aya aittir ve seyirci geleceğini iki gün önceden belirtmek zorundadır. Bu kartlar ile seyirci bileti %25 indirimli olacaktır. Ödemeler 8 taksitte olabilmektedir. Memur olmayanlar için de %10 abone indirimi uygulanabilmektedir.²⁶¹

Bir tiyatro olayında en önemli unsurlardan birinin seyirci olduğu ortadadır. Vasfî Rıza Zobu, aynı üslubun uzantısında tiyatro' seyircisinin nasıl olması gerektiğini belirtirken tiyatronun bir eğlence yeri değil, büyüklerin mektebi olduğuna vurgu yapmaktadır. Zobu’ya göre tiyatroya temiz kıyafetlerle gidilmeli, perde açıldıktan sonra konuşulmamalı, tiyatrodaki sigara içilmemeli, ıslık çalmak, ayaklarını yere vurmak ve gereksiz yere alkışlama gibi hareketlerden kaçınılmalıdır.

Kısaca ; “*Seyirci, öksürüğünü içinde susturmalı kahkahasını dudağında eritmeli, sıra arkadaşıyla konuşmasını perde sonuna bırakmalı ve büyük bir kitle halinde tek kulak ve tek ruh kesilmesini bilmelidir*”²⁶²

Ankara Halkevleri yeni açılmıştır. Oyun saatinden bir hayli erken bir saatte seyirciler tiyatronun kapısına yığılır, tiyatronun idare amiri Belediye Başkanı Reşit Galip’i arar ve “*Halk akın ediyor, salon doldu kapılardan geçilmiyor. Biz dış kapıyı kapamak, salona sığmayanları çıkarmak istedik, çıkmadılar. Israr ettik, yangın musluklarını açtılar. Bir hadise çıkacağı benziyor*” der. Reşit Galip ise “*Tamam işte bizim istediğimiz de bundan başka bir şey değildir. Halkı oraya akın ettirebilmek...*

²⁶⁰ And; 1983, a.g.e., 269-270

²⁶¹ Karadağ, 1988; 142 s.

²⁶² Y.a.g.e., 1988; 145 s.

Hiç kimseyi yerinden etmeyiniz. Görebilenler görsünler. Yalnızyangın musluklarını kapatınız." Der²⁶³

Görüldüğü gibi Tanzimat'tan bu yana seyirci beğenisini, kültürünü ve ilgisini artırmak adına çeşitli çalışmalar hayata geçirilmiştir. Bu çalışmaların her biri kuşkusuz ülkemizin tiyatro kültürünün artırılmasına da büyük katkı sağlayacaktır. Bu sebeple seyirci ile ilgili girişimler tiyatro tarihimiz içerisinde önemli bir yere sahiptir diyebiliriz. Oysa gördüğümüz kadarıyla Tanzimat'tan itibaren uzun bir süre bozuk sahne düzeni, yeterince hazırlanmamış gösteriler ile seyircinin tiyatro beğenisinin yine tiyatrolar tarafından köreltildiğini söyleyebiliriz. Öte taraftan çıkarılan yönetmeliklerle belli bir seyirci profili oluşturulmaya çalışıldığını görüyoruz. Ancak buradaki uygulamanın sınırlarının iyi çizilmesinin gerekliliği ortadadır. Tiyatronun ihtiyacı olan edilgen değil, etken seyircidir. 1929 yılında İzmir'de Süreyya Opereti Topluluğu Telefoncu Kız'ı oynarken, savcı yardımcısı Şükrü Bey'in temsili yasaklaması üzerine seyircilerin tepki göstermesi önemle hatırlanmalıdır.

"Halkevleri Temsil Kolları için Kılavuz" adlı kitapta seyircilerin ve salonun düzenliği bakımından dikkat edilecek hususların açıklandığını görüyoruz. Buna göre temsile tam ilan edilen saatte başlanacağı, bu saati geçiren seyircilerin salona alınmayacağı, ancak perde arasında içeri girileceği, temsil sırasında konuşmak, gürültü etmek, fındık fıstık yemek gibi oyuna zarar verecek davranışların önlenmesi amacıyla tedbirler alınacağı belirtilmektedir. Bu arada tiyatrodaki seyircinin önemi konusunda da yazılar yazıldığı görülmektedir. Nurullah Ataç, seyirciyi tiyatrodaki oyuncudan ve hatta yazardan da daha önemli bir öge olduğunu vurgulamaktadır.²⁶⁴

Seyircisini tanımayan, orta ve uzun vadeli repertuar politikaları belirlemeyen, seyircisini eğitme yolunda üzerine düşeni yapmayan, seyirciyi sadece oyunu izleyen dolu sandalye sayısı olarak gören anlayışın tiyatro oyun yazarlığımıza bir katkı sağlayamayacağı ortadadır. Her yazar elbette seyircinin algı sınırları ile sınırlanmıştır ancak seyircinin de tiyatroyu biçimlendirme gücünden söz etmek

²⁶³ Y.a.g.e., 1988, 143 s.

²⁶⁴ Y.a.g.e., 142 s.

gereklidir. Ulusal tiyatro kimliğimizin seyirci desteği ve örgütlenmesi olmadan başaramayacağı ortadadır.

2.2.3.YASALAR VE ÖRGÜTLENME

2.2.3.1.Telif Hakları

Telif Haklarının, yazarların desteklenmesi, yeni eserler vermeleri noktasında yüreklendirilmesi açısından büyük bir önem taşıdığı ortadadır. Sanatçı her şeyden önce sanatıyla geçinebilmeli, kendisine hayatını sürdürmek için ikinci bir iş aramak zorunda kalmamalıdır. Bu manada özel tiyatrolara da büyük görevler düştüğü söylenebilir.

Ülkemizde, telif hakkıyla ilgili ilk hukuksal metnin 1850 tarihli “Encümen-i Daniş Nizamnamesi olduğu bilinmektedir. Ancak eserin incelenmesinden sonra telif hakkı ödeneceği belirtilmesinden dolayı bir anlamda eserlerin denetlenmesi amaçlanmıştır.²⁶⁵

Gerçek anlamda telif haklarıyla ilgili ilk mevzuat düzenlemesi, Batı Avrupa devletlerinin desteğini almak amacıyla da yönelik olarak yapılan mevzuat düzenlemelerinden birisi olan, basılan eser tükeninceye kadar eseri basana tekel hakkı tanıyan, 1857 tarihli Telif Nizamnamesidir.²⁶⁶1872’de yapılan bir ekle, yazarın eseri için koruma süresi 45 yıl, tercüme eserlerin koruma süresi ise yirmi yıl olarak belirlenmiştir.²⁶⁷

Osmanlı dönemine gelindiğinde telif hakları konusundaki ilk kanunun 1910 tarihli “Hakkı Telif” Kanunu olduğunu görüyoruz. Bu kanun, 1 Ocak 1952 tarihine kadar yürürlükte kalmış, ardından da 1 Ocak 1952 tarihinde, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu yürürlüğe girmiştir. Türkiye aynı tarihte, Bern Sözleşmesi’

²⁶⁵ Hasan Basri Memduhoğlu, **Kültürel ve Sanatsal Yaratıcılığın Teşvik Edilmesi ve Etik Yükümlülükler Bağlamında Telif Haklarının Korunmasına İlişkin Kavramsal Bir Çözümleme**, D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 10. sayı, 2008, 124 s.

²⁶⁶ Diren Çakmak, **Osmanlı Telif Hukuku İle İlgili Mevzuat**, Selçuk Üniversitesi, Türkiyet Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 21. sayı, Selçuk, 2007, 204 s.

²⁶⁷ K.E. Gökyayla, **Telif Hakkı ve Telif Hakkının Devri Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000, 41 s.

nin 1938 tarihli Brüksel Belgesi'ne 5777 sayılı yasa ile katılmıştır. 1982 tarihinde kabul edilen Anayasa'da, genel bir ifadeyle telif haklarını kapsayan mülkiyet haklarının güvence altına alındığını görüyoruz. Türkiye'nin 1995 yılında 4117 sayılı yasa ile 1971 tarihli Paris Sözleşmesi'ne katılması, Edebiyat ve Sanat Eserlerinin korunmasına ilişkin ilk adımdır.²⁶⁸

Darülbeydi'nin ise, oyun yazarlarını desteklemeyi zaman zaman telif hakkını yükseltmedeki tutumuyla da belli ettiği görülmektedir. 22 Ekim 1929 tarihinde yerli eserler için verilecek telif hakkı % 12,5 olarak tesbit edilmiş, buna karşılık çeviri hakkı % 7 den % 5 e düşürülmüştür.²⁶⁹

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Türk tiyatrosuna yeni eserler kazandırmak, yazarları desteklemek için 2009 yılında telif ücretlerinde yeni düzenleme yaptığını görüyoruz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Müdürlüğü'nün 2010 yılı telif ve tercüme ücret tarifesine göre, yerli ve yabancı roman, hikâye gibi edebi eserlere, müzikal oyunlara, çeviri ve uyarlamalara, hâsılâtın %10 ila %35 oranında telif ücreti verilmesi kararlaştırılmıştır. Konusu ve içeriği yerli olan oyun metinlerinin yazarın, hayatta olmaması halinde yasal mirasçısı ya da mirasçılarına hâsılâtın yüzde 35'ine kadar telif ücreti olarak ödeneceği belirtilmektedir. Yabancı oyun metinlerinin yazarına, çevirmenine eğer hayatta değillerse yazarın ve çevirmenin mirasçısı ya da mirasçılarına, müsaade alındığına ve maddi bakımdan bir anlaşamaya varıldığına dair usulüne uygun bir sözleşme yapılması halinde ise oyun hâsılâtının % 30'una kadar telif ücreti ödeneceği, bu telifin yüzde 15'inin yazara, yüzde 15'inin çevirmene eşit olarak paylaştırılacağı bilinmektedir.²⁷⁰

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile diğer bazı kanunlarda değişiklik öngören 5101 sayılı kanun 12 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Fikir ve sanat eserlerinin milli kültürün vazgeçilmez unsurları olması da bu eserlerin kanun yolu ile korunmasını da gerekli kılmaktadır. Telif hakları bir ülkenin kültürel, sanatsal ve ekonomik gelişimi için büyük önem taşımaktadır. Ödenekli tiyatroların

²⁶⁸ <http://www.mesam.org.tr/>

²⁶⁹ Özdemir Nutku, **Darülbeydi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970, 94 S.

²⁷⁰ <http://www.ibb.gov.tr>

yazarın haklarının koruyan sözleşmeleri hayata geçirmesi ve gişe gelirinden pay vermesi de olumlu gelişmelerdir. Bu payın %25 civarında olması önemli olsa da oyunların sahnelenme şansı bulamaması sebebiyle bu haktan da pek çok yazarın faydalanamadığını görüyoruz. Özel tiyatroların gişe kaygısı sebebiyle çeviri oyunlara yönelmesi de yazarlarımızın önemli bir gelir kapısına engel olmaktadır.²⁷¹

1959 yılında Osman N. Karaca tarafından kurulan, ONK Ajans Ltd.' nin (eski adı ile ONK Copyriht Ajansı) yapıt hakları alanında Türkiye'de etkinlik göstermek amacıyla kurulan ilk yasal kuruluş olduğu bilinmektedir. Özellikle başta yazın ve tiyatro olmak üzere her alanda geniş kapsamlı bir çalışma yapan ONK Ajans'ın bünyesinde bugün seksen kadar Türk yazarı, çevirmeni, çizeri, sanatçısı toplandığını görüyoruz. ONK Ajans birçok Türk yazarının oyun haklarını korumakta, ONK Ajans, çok önemli ulusal kuruluşun Türkiye temsilciliğini yapmaktadır.²⁷²

Ödenekli tiyatrolar ve özel tiyatroların telif uygulamalarına baktığımızda uygulanan yöntem aynı olmasına karşın yüzdelerin değişik olduğu görülmektedir. Ödenekli tiyatroların bütçe yasalarıyla saptanan bir yüzde ile yapıt hakkını ödediklerini bilinmektedir. Bugün geçerli olan yüzde 30'dur. KDV'siz bilet ücretinden belediye payı çıktıktan sonra kalan bölüm üzerinden hesaplanan yapıt hakkı yabancı oyunlarda yazarla çevirmen arasında yarı yarıya paylaşılır %30 yapıt hakkı %15'er olarak bölüşülür. Devlet Tiyatroları, sadece Türk yapıtları için geçerli olmak üzere, yüzde 30 payı yüzde 40'a çıkarmış bulunmaktadır. Özel tiyatrolar KDV'siz bilet ücretinden belediye payı çıktıktan sonra kalan bölüm üzerinden %10, yabancı oyunlarda bu yüzdenin % 6 yazara, % 4 çevirmene olmak üzere bölüşüldüğü bilinmektedir. Turne oyunlarında ise yüzde oranı 7'e indirilmektedir. Özel tiyatrolarda oyunların yenilenmesi halinde yapıt hakkı üzerinden istenen yüzde %8'e indirilmektedir. Tiyatro oyunları ile ilgili olarak oluşan yapıt haklarında da diğer haklarda olduğu gibi Türk yazarlarında yasa gereği SDF'li %16,5'lik stopaj, kesintisi yapıldığı görülmektedir.²⁷³

²⁷¹ Bkz., EK 8, Devlet Tiyatroları Telif Yönergeleri ve Örnek Sözleşme

²⁷² <http://onkajans.com/home.asp>

²⁷³ <http://onkajans.com>

2.2.3.2. Örgütlenme

Cumhuriyetin ilk yıllarında tiyatronun bir kamu hizmeti olduğu ve kamu eliyle korunması, desteklenmesi görüşü sonucunda, Şadi Bey ve arkadaşları “Türk Tiyatrosunu Himayet Cemiyeti adında bir dernek kurar. Dernek tüzüğüünün kuruluş amacında “Türk Tiyatrosu’nun tam ve mütekâmil bir teesi’s ve inkişaf kazanmasını temini için” olduğu belirtilmesi önemli bir ayrıntı olarak dikkat çekmektedir.²⁷⁴

Cumhuriyet Halk Fırkası’nın desteğinde kurulan Halkevleri Temsil Şubeleri, 1936 yılında Almanya’dan getirtilen Carl Ebert’in öncülüğünde Ankara’da kurulan Devlet Konservatuarı ve ardından Tatbikat Sahnesi ve 1949’da çıkartılan Devlet Tiyatrosu Kanunu’yla birlikte devletin de kültürü ve tiyatroyu yayma girişimine başladığı görülmektedir. 1930 yılında çıkan Belediyeler Kanunu’nun 15. maddesi, 59. fıkrasında belirtilen “ihtiyarî” görev gereği Darülbedayi’nin kurumlaşmaya başladığı ve belediyenin esas bütçesinden ayrılan belli bir ödenekle çalışan bir kuruma dönüştüğü tespit edilir.

1964 yılında, İstanbul’da Güzel Sanatlar Akademisi’nde, Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu toplantısı yapılır. Burada bir Kültür Bakanlığı ya da Kültür Müsteşarlığı ya da yetkileri genişletilmiş bir genel müdürlük kurulması talep edilir. İlk toplantıdan sonra Müzik ve Sahne Sanatları Danışma Kurulu dağılır ve 1965 yılında Kültür Müsteşarlığı kurulur.²⁷⁵

1965 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosu için yeni bir yönetmelik hazırlandığını görüyoruz. Bu yönetmeliği göre Denetleme Kurulu kurulması gündeme alınmıştır. Denetleme Kurulu bir anlamda sansür kurulu olarak da değerlendirilebilir. İstanbul Şehir Meclisi’nde tasarı onaylanıp kabul edilirken Şehir Tiyatroları ile ilgili yeni yönetmelik konusunda ilk tepki tiyatro yazarlarından gelir. Aralarında Cevat Fehmi Başkut, Refik Erduran, Çetin Altan, Nihal Karamağralı, Haldun Taner, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Melih Cevdet Anday, A. Kutsi Tecer, Selçuk Kaskan’ın da bulunduğu tiyatro yazarları bir araya gelerek tepki olarak Türk Yazarlar Birliği’ni kurarlar.

²⁷⁴ And, 1973, a.g.e., 683 s.

²⁷⁵ Yüksel, 1978, a.g.e., 193 s.

Süreç içerisinde, tiyatro örgütlenmesi adına çeşitli dernek, vakıf veya birlik kurulur. Ancak Emekli Sahne Sanatkârları Yurdu Cemiyeti, 1976’da kurulan Tiyatro Emekçileri Derneği, 1979’da kurulan Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği (Ti-San), Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği ve Devlet Tiyatroları Çalışanları gibi dernekler uzun ömürlü olamaz. Bu dernekler birebir tiyatro yazarları derneği olmasalar da tiyatromuzun ve tiyatro sanatçılarımızın sorunlarına çözüm üretebilmek adına kurulmuş olmaları açısından hatırlanmaları yerinde olacaktır. Türkiye Opera, Tiyatro ve Yardımcı İşçileri Sendikası (TOTSİS) ise tiyatro adına kurulmuş ilk sendika olma özelliği taşımaktadır. TOTSİS’den sonra kurulan ikinci sendika olarak Türkiye Tiyatrocuları Sendikası’nın ve 1960 ‘lı yıllarda ise İşçi Tiyatrosu ve sendikaya bağlı tiyatro topluluğu Tiyatro TÖS’ün kuruluşuna tanıklık ederiz²⁷⁶

28 Aralık 1981 ‘de kurulan Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı ise (TOBAV) çocuk tiyatrosu şenlikleri, oyun yazma yarışmaları ve seminerler düzenleyerek önemli bir misyon yüklenmiştir. TOBAV’ın Özellikle 1989’dan itibaren, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi yöneticileri ve sanatçılar ile ülkenin bazı saygın tiyatro kişilerinin de katıldığı bir seri söyleşi/tartışma/inceleme toplantıları düzenleyerek, ülkemizde tiyatronun yaygınlaşması adına önemli çalışmalar gerçekleştirdiğini görüyoruz.²⁷⁷

1997 yılında TOBAV’ın Kültür Bakanlığı desteği ile Hasan Ali Yücel Oyun Yazma Yarışmasını düzenlediğini görüyoruz.2004 yılında TOMB’in Kültür ve Turizm Bakanlığının desteği ile düzenlediği “Türkiye Ütopyası” adlı oyun yazma yarışmasının organizasyonu da yine TOBAV tarafından gerçekleştirilmiştir. TOBAV’ın kimi çalışma ve girişimleri aşağıda listelenmiştir.²⁷⁸

- Antalya’da Dünya Çocukların Tiyatroları Festivali,18–26.04.1992
- Kırşehir’de Uluslararası Kukla Ve Gölge Oyunları Festivali,13–15.12.1993

²⁷⁷ Bkz., EK 8, Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Vakfı (TOBAV) Kuruluş Kararı

²⁷⁸ <http://www.tobavnet.org>

- Avrupa Gençlerinin Tiyatro Buluşması, 15–30.07.199
- 22. Aıta-Iata Dünya Kongresi, 23–30.07.1995
- Aıta-Iata 9 Bölge Tiyatro Festivali, 23–30.07.1995
- Erciyes Üniversitesi Üniversitelerarası Tiyatro Festivali, 06–12.05.2002

Ülkemizde tiyatro eleştirileri ve eleştirmenlerinin kurduğu Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (TEB) belki de Cumhuriyet döneminden bu yana karşımıza çıkan ve tiyatro eleştirisi anlamında sistematik çalışmaların sürdürüldüğü tek birlik olarak dikkat çekmektedir.²⁷⁹ Anayasamızda da örgütlenme konusuna özel olarak yer verilmekte II. Bölüm 27. Madde’de; devletin şeklini belirleyen ilk üç maddeye ihlal etmemek koşuluyla herkesin, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda araştırma hakkı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca gerek Kültür Bakanlığı, gerekse Belediyeler bağlamında ödenekli tiyatroların kuruluşu, geliştirilmesi, desteklenmesi konusunda da bir takım tedbirler alındığı da görülmektedir.²⁸⁰ Bu konudaki çabaların yeterli olup olmadığı konusu da tartışılması gereken bir unsur olarak güncelliğini korumaktadır.

Aşağıda isimleri belirtilen kimi dernek, girişim ve platformun sanatın ve özellikle tiyatronun sorunlarına ve çözümlerine yönelik sunum, toplantı, panel gibi kimi etkinlikleri hayat geçirdiğini görüyoruz. Özellikle 2006 yılından bu yana Türkiye genelinde, özel, profesyonel, belediye, amatör ve üniversite topluluklarının bir arada örgütlendiği, Türkiye Tiyatrolar Birliği’nin 12. Uluslararası Ankara Tiyatro Festivali’nde başlayan örgütlülüğünü, üç yıldır düzenlediği Türkiye Tiyatro Buluşması’nda var olan değişik yapıdaki tiyatro örgütlerinin bir araya gelerek bir “Çatı Örgütü” kurma önerisi ile devam ettirdiğini görüyoruz.²⁸¹

İzmir’in Urla ilçesinde 3. Türkiye Tiyatro Buluşması’nda bir araya gelen tiyatro kuruluşlarının ve topluluklarının örgütlediği “Türkiye Tiyatro Kurultayı”nın ise 2009 yılında İstanbul’da yapıldığı bilinmektedir. Türkiye’nin değişik illerinden

²⁷⁹ Bkz., EK 9, Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Derneği Tüzüğü

²⁸⁰ Nurhan Tekerek, Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25, Ankara, 2008

²⁸¹ <http://www.tiyatrokurultayi.org>

toplam yüzseksen sanatçının katıldığı kurultayda örgütlenmenin önemine, sanatçıların haklarını koruyan tüm örgütleri kapsayan bir çatı örgütlenmesi ile her şeyden evvel bir tiyatro yasasının çıkarılması gerekliliğine vurgu yapıldığını görüyoruz.²⁸²

Tiyatromuzun ve oyun yazarlığımızın geliştirilmesi amacı ile kurulan kimi dernek ve birlikler ne yazık ki uzun soluklu olamamıştır. 14 Temmuz 2006’da kurulan OYÇED (Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği) şu an Türkiye’nin tek oyun yazarları örgütü olarak çalışmalarını sürdürmektedir. OYÇED amaçlarını; *“Oyun yazarlarının ve çevirmenlerinin haklarını korumak, ülkenin her köşesinde yaygın bir örgütlenme ağı kurarak yeni oyun yazarlarının yetişmesine katkıda bulunmak, uluslar arası yazarlık örgütleriyle işbirliği yaparak oyun yazarlığımızın dünyaya açılmasını sağlayacak etkinlikler ve organizasyonlar gerçekleştirmek...”* şeklinde açıklamaktadır.²⁸³

Oyun yazarı ve çevirmenlerinin haklarını koruyan Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği (OYÇED) oyun yazarı olan üyelerinin sahnelenmemiş olan oyunlarını değerlendirmek, yönetmenlere, tiyatro yöneticilerine, eleştirmenlere ve genç yazarlara etkili bir biçimde tanıtmak amacıyla Mayıs 2009 tarihinde ilk çalışmasını gerçekleştirmiş ve “OYÇED Okumu Tiyatrosu” kurarak bu manada önemli bir adım atmıştır. Tiyatro, her ayın son Pazartesi günü, OYÇED üyesi bir yazarın oyununu “Okuma Tiyatrosu” etkinliğiyle tanıtmaktadır. İlk olarak OYÇED Onur üyesi Yılmaz Onay’ın “Karagöz’ün Muamması” adlı oyunu, ardından Mine Ölce’nin “Portakallı Ördek” oyunu tanıtılmıştır. Yönetmen Yılmaz Onay tarafından yönetilen “Okuma Tiyatrosu” nda sunulan oyunların ardından ilgili oyun ile ilgili bir söyleşi de düzenlenmektedir. OYÇED tüzüğü ekte sunulmuştur.²⁸⁴

²⁸² <http://www.tiyatro-kurultay1.org>

²⁸³ <http://www.oyced.org>

²⁸⁴ Bkz., EK 10, OYÇED Tüzüğü

Ülkemizde faaliyette bulunan Tiyatro Dernek, Birlik ve Vakıfları;

- Devlet Tiyatroları, Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfı
<http://www.tobavnet.org>
- PEN Yazarlar Derneği, <http://www.pen.org.tr>
- Türkiye Yazarlar Birliği www.tyb.org.tr
- İstanbul Alternatif Tiyatrolar Platformu <http://www.iatp-web.org>
- Uluslararası Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği
- Tiyatro İşçileri Sendikası - Girişimi
- Tiyatro Yayıncıları Birliği tiyatroyayincilaribirligi.org
- Tiyatro Oyuncuları Derneği TODER <http://www.to-der.com>
- Türkiye Tiyatrolar Birliği <http://tiyatrolarbirligi.googlepages.com>
- Türkiye Tiyatro Yapımcıları Meslek Birliği
- Türkiye Tiyatroları Güç Birliği Girişimi <http://www.tiyatro-kurultayi.org>

2.2.5.KİŞİSEL ÇABALAR

2.2.5.1.Edebiyat Akım Temsilcilerinin Türk Tiyatrosuna Katkıları

Edebiyat-ı Cedideciler'in istibdat döneminde tiyatro alanında eser vermediklerini ancak Meşrutiyet dönemi ile birlikte pek çok yerli oyun yazdıklarını görüyoruz. Bu manada üzerinde önemle durulması gereken isim Hüseyin Suat Yalçın'dır. Hüseyin Suat Yalçın'ın "Yamalar"(1920) adlı oyunu önemle hatırlanmalıdır. Yine bu dönemde Mehmet Rauf'un dört dram yazdığını, Cenap Şahabettin, Halid Ziya Uşaklıgil, Ali Ekrem Bolayır, Safveti Ziya ve Faik Ali Ozonsoy gibi isimlerin de tiyatro denemeleri yaptığını görüyoruz. Yine Fecr-i Ati'den Şehabettin Süleyman ve Tahsin Nahit bu dönemde pek çok oyun yazmış, Müfit Ratip, Refik Halid Karay, İzzet Melih Devrim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Midhat Cemal Kuntay, Yusuf Ziya Ortaç, Reşat Nuri Güntekin, Hüseyin Rahmi Gürpınar da tiyatro ile ilgilenmişlerdir.²⁸⁵

²⁸⁵ Çalışlar, 1995, a.g.e., 422 s.

Milli Edebiyat Akımından tiyatroya ve dolayısıyla oyun yazarlığına desteklerin ise Midhat Cemal Kuntay, Yusuf Ziya Ortaç, Reşat Nuri Güntekin, Ömer Seyfettin, Raif Necdet Kestelli ile M. Raif, Ziya Gökalp, Aka Gündüz gibi isimlerden geldiğini tespit ediyoruz. İbnüferrik Ahmet Nuri Sekizinci ve Musahipzade Celal ise tiyatro çalışmalarını sadece Meşrutiyet döneminde değil, Cumhuriyet döneminde de sürmüşlerdir. Tiyatro tarihçisi Aziz Çalışlara göre Musahipzade Celal her ne kadar en önemli tiyatro eserlerini Cumhuriyet Döneminde vermiş olsa dahi, “Köprülüler” (1901), “Türk Kızı” (1909) ve “İtaat İlâmı”(1923) gibi oyunları, Meşrutiyet Dönemi içerisinde ele alınmalıdır.

2.2.5.2.1950-2000’li Yıllar arası Çalışmalar

1950’li yıllarda, tiyatromuz adına görülen en büyük gelişmenin özel tiyatro topluluklarındaki artış olduğunu görüyoruz. İlk olarak 1955 yılında Dormen Tiyatrosu’nun kurulduğunu ve dört yıl sonra 1959’da Karaca Tiyatroda Kent Oyuncularının temellerinin atıldığını tespit ediyoruz. Daha sonra Yapı Kredi Bankasının girişimiyle Muhsin Ertugrul’un yönetiminde Küçük Sahne’nin kurulduğunu, yine bu dönemde Oda Tiyatrosu, İstanbul Tiyatrosu, Karaca Tiyatro, Besinci Tiyatro, Tevhit Bilge Topluluğu, Senses Opereti gibi toplulukların öne çıktığını biliyoruz. 1960’lı yıllarda özellikle 27 Mayıs ihtilalinin belirlediği belirlediği toplumsal yapı, sanatı, dolayısıyla tiyatroyu ve oyun yazarlığımızı da biçimlendirmiştir denilebilir. 1960’lar tiyatrosu artık toplumun farklı kesimlerinin gerek ekonomik ve gerekse politik sorunlarına eğilmeye başlamıştır. Yön Dergisi çevresinde birleşen Çetin Altan, Melih Cevdet Anday, Orhan Asena, Necati Cumalı, Tarik Dursun gibi yazarlar, 27 Mayıs düşüncesini ve ilkelerini savunmak ve yerleştirmek amacıyla Yön Bildirisi’ne imza atarak bu dönemin ilk ideolojik akımını oluşturmuşlardır. 1960 yılında yazarların artık toplumsal sorunları fark ettiğini görüyoruz. Derinlemesine işlenen insan psikolojisi ve gerçekçi tarzda yazılan oyunlarla artık Türk tiyatrosunda yerli oyun sıkıntısı çekilmemekte, hem öz hem de biçim açısından doyurucu oyunlar yazılmakta ve sahnelenmektedir demek yanlış olmayacaktır. Altmışlı yıllarda tiyatro dünyasındaki yaşanan bu hareketlilik sadece İstanbul Şehir Tiyatrolarında değil, özel tiyatrolarda da kendisini göstermeye

başlamıştır. Bu açıdan öz ve biçim açısından oyun yazarlığında kimlik arayışımızın 1960’larda başladığını söylemek yerinde olacaktır.²⁸⁶

1960’lı yıllarda İstanbul’da kurulan Arena Tiyatrosu’nun çalışmaları özellikle tiyatro yazarlığımız adına olumlu pek çok çaba içermektedir. Arena Tiyatrosu’nun bu dönemde Türk yazarlarla işbirliği yaparak başarılı yerli oyunlar sahnelediği bilinmektedir.²⁸⁷

1963 yılında Ankara’da İstanbul’daki Arena tiyatrosunun bir devamı olarak Asaf Çiyltepe yönetiminde Ankara Sanat Tiyatrosu’nun kurulduğunu görüyoruz. Ankara Sanat Tiyatrosu’nun çizdiği repertuar tiyatrosu portresi üzerinde önemle durmak gereklidir. Bu dönemde çağdaş Türk tiyatrosuna büyük önem verildiğini ve Nazım Hikmet, Orhan Kemal, Cahit Atay, Turgut Özakman gibi yeni Türk yazarların yetişmesine katkı sağlandığı görülmektedir. Selim Andak’ın 14 Mayıs 1964 tarihli Cumhuriyet Gazetesi’nin 5. sayfasında Arena Tiyatrosunun yanı sıra Ankara Sanat Tiyatrosu’nun Türk oyunlarına yer veren anlayışını övdüğü görülmektedir.²⁸⁸

1960’lı yılların topluluklarının çoğunlukla batı tiyatrosunu model aldıklarını görüyoruz. Bu dönemi, Gülriz Sururi-Engin Cezzar Topluluğu, Çevre Tiyatrosu, Nisa Serezli -Tolga Askıner Tiyatrosu, Kent Oyuncuları, Oraloglu Tiyatrosu, II. Baskent Tiyatrosu, Ankara Drama Tiyatrosu, Dormen Tiyatrosu, II. Arena Tiyatrosu, Altan Karındaş-Cenk Güner Topluluğu, Alpago Tiyatro, Gong Tiyatrosu, Mücap Ofluoglu Tiyatrosu gibi tiyatro toplulukları ile tanıştığımız dönem olarak da adlandırılabiliriz. Bu dönemdeki bazı özel tiyatro toplulukların, yeni türlere yöneldiği bilinmektedir. Bunlar arasında Devekuşu Kabare Tiyatrosu önemli bir yer tutar. Bu topluluğun ardından çok sayıda yeni kabare toplulukları kurulduğu, ancak hiç birinin onun kadar iz bırakmadığı bilinmektedir. İlerici toplumcu tiyatro toplulukları olarak I.Arena Topluluğu, AST, “Dostlar Tiyatrosu, Halk Oyuncuları Birliği, Yenişehir Tiyatrosu Topluluğu gibi toplulukların hatırlanması gerekir. Politik tiyatro yapan

²⁸⁶ Emre Kongar, **İmparatorluktan Günümüze Türkiye ‘nin Yapısı**, Cem Yayınları, İstanbul, 1975, 177 s.

²⁸⁷ Y.a.g.e., 140 s.

²⁸⁸ Cumhuriyet Gazetesi, 14 Mayıs 1964, 5 s.

topluluklar arasında Halk Oyuncuları, Ankara Birliği Sahnesi, Devrim İçin Hareket Tiyatrosu gibi tiyatrolar da sayılmalıdır. 1960 'lı yıllarda ayrıca İşçi Tiyatrosu ve sendikaya bağlı tiyatro Topluluğu Tiyatro TÖS'ün kuruluşuna tanıklık ederiz. Ülkemizde işçiye yönelen sokak tiyatrosu denemelerinin yine bu yıllarda gerçekleştiğini görüyoruz. Gönül Ülkü - Gazanfer Özcan Topluluğu, Nejat Uygur Topluluğu, Münir Özkul'un kurduğu kısa süreli topluluklar geleneksel tiyatromuzun meddahlık geleneğinden ve tuluat özelliğinden yararlanarak oyun sahneleyen tiyatro toplulukları olarak karşımıza çıkmaktadır. Dost Oyuncular, Ulvi Uraz Tiyatrosu, Kadıköy İl Tiyatrosu, Maltepe Küçük Komedi Tiyatrosu, Vahi Öz Topluluğu, Orhan Erçin Topluluğu, Aziz Basmacı ve Kenan Büke Toplulukları, İstanbul Başkent Tiyatrosu, Muzaffer Hepgüler ise vodvil türünde oyunlar sahneleyen topluluklar olarak hatırlanır. Bu dönemde kimi özel ve amatör tiyatro topluluklarının kendi yazarlarının eserlerini sergiledikleri, bunu yanı sıra konusunu Osmanlı mitolojisinden alan, gülmece kurgusunda yazılan ama öz açısından doyurucu pek çok oyun yazıldığı görülmektedir. 60'lı yıllar, tiyatromuzun epik ve absürd gibi yeni akımlarla tanıştığı bir dönem de olmuştur. Haldun Taner, Turgut Özakman, Sermet Çağan, Güngör Dilmen Kalyoncu, Çetin Altan, Aziz Nesin, Adalet Ağaoglu, Nazım Kurşunlu, Melih Cevdet Anday, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Haşmet Zeybek, Aydın Arıt, Aydın Engin, Erol Toy, Cahit Atay, Güner Sümer, Turan Oflazoglu, Refik Erduran, Başar Sabuncu, Necati Cumalı, Selçuk Kaskan, Rıfat Ilgaz, Recep Bilginer, Tarık Buğra, Sabahattin Engin ise bu dönemde karşımıza çıkan yeni yerli oyun yazarlardır.²⁸⁹

1968 yılında Arena Tiyatro'sunun, Asaf Çiyiltepe ve arkadaşlarının İstanbul sahnelerine getirdiği ve Türk tiyatrosunda bir türlü oturtulamamış “ kendine özgü repertuar” uygulamasını hatırlamak yerinde olacaktır. 1960'lar tiyatro topluluklarının sayısının arttığı, yeni yazarların yetiştiği, yeni türlerin denendiği kısaca Türk tiyatrosu'nun kültür ve kimlik arayışına başladığı verimli bir dönem olarak değerlendirilebilir. 1960'lı yıllarda başlayan bu ivme 1970'lere gelindiğinde

²⁸⁹ Güleysa Erkoç, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara, 2002, 12 s.

yavaşlayacak ve tiyatromuz birkaç olumlu girişim ve çabanın dışında deyim yerinde ise tam bir tıkanma dönemine girecektir.

12 Mart Dönemi'yle başlayan ve 12 Eylül'le noktalan 70'li yıllarda oyun yazarlarımızın slogancı söylemlerle beslenen politik oyunlara yöneldikleri görülmektedir. Aydınlar bir yandan iktidara yönelik görüş ayrılıkları yaşarken, öğrenci gösterilerinden işçi grevlerine uzanan bir gergin süreç başlar. Bu dönemde Türkiye Opera, Tiyatro ve Yardımcı İşçileri Sendikası (TOTSIS) ile Türkiye Tiyatro İşçileri Sendikası'nın(TISEN) kurulduğunu görüyoruz.²⁹⁰

1971-72 mevsiminde Ankara Sanat Tiyatrosu ad değiştirir, Ankara Kardeş Oyuncular, Ankara Oyuncuları, Ankara Sahnesi, Dost oyuncuları gibi yeni ya da ad değiştiren topluluklar, oyunlarını sergilemeye devam ederler. İstanbul ve Ankara'daki bu toplulukların büyük çoğunluğunun sadece yerli oyunları repertuarlarına almaları dikkat çekicidir.²⁹¹

1970-71 tiyatro döneminde Ankara Altındağ Tiyatrosu'nun çalışmaları da önemlidir. Ankara'nın Altındağ semtinde açılmış olan bu tiyatro, yalnız yerli oyunları sahneleyerek bir "Halk Tiyatrosu" olma savını sürdürmektedir. Ankara Altındağ Tiyatrosu 224 yerli oyun ile oyunla 68.175 seyirci sayısına ulaşır.²⁹²

Kimi tiyatro toplulukları bu dönemde yerli oyunları sahnelemeyi sürdürür. 30 Mart 1970 yılında Cumhuriyet Gazetesi Pazar eki s.6'daki konuşmasında Haldun Dormen şu açıklamayı yapar "(...) Yerli oyunlara gitmeyi tercih ediyorum. Böylece Türk Tiyatrosunun oluşumuna katkıda bulunuyorum inancındayım (...) İyi eserler yazılmaya başlandı Türkiye'de "Ancak yine de özel topluluklarda repertuar hazırlanırken iktidar ile ters düşülmeyecek oyunların tercih edildiği görülür. Bu arada yapıtlarını yanlış sahnelendiğini ileri süren yazarlar Devlet tiyatrolarına oyun vermeme kararı alır.

²⁹⁰ Güleysa Erkoç, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara,2002, 14 s.

²⁹¹ And, 1970, a.g.e., 280-284 s.

²⁹² San, 1972, a.g.e., 156 s.

Türk Yazarları Tiyatrosu'nun bu dönemde, Türk yazarlara ve onların oyunlarına önem ve öncelik vererek oyun yazarlığının gelişmesi yönünde önemli bir misyon yüklendiğini görüyoruz. Tiyatronun kurucu sanatçılarından komedyen Nevzat Açıkgöz, 07 Ekim 1972 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin 6. sayfasında kuruluş amaçlarını açıklar ve şimdiye kadar bilinmiş bilinmemiş, yayınlanmış, yayınlanmamış, oynanmış oynanmış tam 370 adet Türk tiyatro oyunu bulduklarını ve repertuara aldıklarını ve bu yazarların oyunlarını sırasıyla hazırlayacaklarını belirtir.²⁹³

1970'lerin sonlarına doğru tiyatro konusunda yapılan yanlışların telafisi için çabalar başlar. İstanbul halkını yeniden tiyatroya çekmek için İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları merkezden yönetimden, yerinde yönetime geçer. İstanbul şehir tiyatrolarına bağlı Fatih, Harbiye, Üküdar, Kadıköy sahnelerinde 1976–1977 tiyatro döneminde, o döneme kadar ödenekli tiyatroların oyun dağarcığına girmeyen yerli oyunlar sahnelenmeye başlanır.²⁹⁴

Ancak genel olarak tiyatronun içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulması amacıyla bir tiyatro politikası belirlenmesi gereği ortaya çıkmıştır. 1978 yılının 27 Mart'ında Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın “Dünya Tiyatrolar Günü” nedeniyle verdiği demeç oldukça olumlu bulunur. Bu demecinde Ahmet Taner Kışlalı, tiyatronun ülke çapında yaygınlaştırılması amacıyla devletin kendi bünyesindeki tiyatro eğitim ve sahne sanatları kurumlarını örgütlemesi gerektiği konusuna vurgu yapar. Yıllardır tartışması yapılan bölge tiyatroları, yerel tiyatrolar, bölge tiyatro okullarının uygulamaya geçirilmesi amacıyla gerekli kadroların hazırlanması da Kışlalı'nın üzerinde önemle durduğu çalışmalardan biridir. Elbette ancak bu koşullar gerçekleşince Anadolu'nun kendi tiyatro yazarını, oyuncusunu yönetmeninin, yöneticisini kendi içinden çıkarabilmesi mümkün olabilecektir. Ahmet Taner Kışlalı, Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nü, oyunculuk eğitimi yanında,

²⁹³ Cansın Genç, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991, 31 s.

²⁹⁴ Ayşegül Yüksel, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi, Sayı 1, Ankara 1978, 144 s.

yönetmenlik, yazarlık, tiyatro eğitmenliği ve yöneticiliği alanlarında da uzman yetiştirebilecek bir yapıya kavuşturma gereğine de dikkat çeker. Kışlalı'ya göre amatör tiyatrolara salon ve turne olanakları sağlamak ve Devletin sanatçıya özgür düşünce ortamını sağlaması da önemle üzerinde durulması gereken konulardandır.

1980'lere geldiğimizde tiyatromuz adına öz ve biçimi arayışlarının devam ettiğini tespit ederiz. Bu dönemde yine özel toplulukların çabaları dikkat çeker. 07 Kasım 1987 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin beşinci sayfasında Genco Erkal, 1987 yılında 30 oyun sergilediklerini ve bu otuz oyunun onbeşinin yerli olduğunu belirtir. 19 Mayıs 1989 yılında Yapı Kredi tarafından düzenlenen Gençlik Festivali etkinliklerinde düzenlenen panelde Tuncer Cücenoglu, kırk yaşın altında Türk yazarın oyununu oynayan ödenekli tiyatro olmadığını belirterek, sürecin böyle devam etmesi durumunda on yıl süresi içerisinde Türkiye'de yazar kalmayacağından yakınır. Cücenoglu ulusal tiyatromuzun ancak Türk yazarıyla kurtulabileceğine inanmaktadır. 1990'lara gelindiğinde çok daha farklı bir siyasal ve toplumsal yapı ile karşılaşırız. Koalisyon hükümetinin iktidarda olduğu, çetelerin ortaya çıktığı, terörün olanca şiddeti ile yaşandığı, tüketim çılgınlığı ile bunalmış bir toplumda çok çeşitli ve farklı konularda tiyatro oyunlarının yazıldığı tespit edilir. Ancak yine de 90'lı yıllar, tiyatro yazarlığı adına beklenen ivmenin yakalanamadığı bir dönem olarak hatırlanacaktır. 1990'lar tiyatrosunda işçi ve köylünün tüm sorunları bir kenarı itilmiş, yazarlar kendilerine konu olarak yabancılaşma, yalnızlaşma temalarını seçmişlerdir. Artık ulusal tiyatro arayışının bir kenarı bırakıldığını ve tüm çabaların bireysel çabalardan öteye geçemediğini tespit ederiz.

2000'li yıllarda ise tiyatromuzun ve dolayısıyla yazarlarımızın sorunlarının çözümüne yönelik hala köklü adımlar atılmadığı görülmektedir. Tiyatroya halen talep yaratılamaması, seyirci azlığı, yerli oyunların çoğunun sahnelenme şansı bulamaması, her şeyden evvel tiyatronun yaygınlaştırılması adına bilinçli ve örgütlü bir çabanın olmayışı en temel sorunlar olarak gündemdeki yerini korumaktadır.

2.2.6 GİRİŞİMLER

Ülkemizde Tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimine yönelik kurumların yanı sıra farklı girişimlerinin olduğunu da görüyoruz. Bunlar arasından önemli görülenler aşağıda listelenmiş ve çalışmalar hakkında bilgiler sunulmuştur.

- Kocaeli Üniversitesi Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu
- Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali
- Yeni Metin Yeni Tiyatro
- Ulusal Tiyatro Festivali
- OYÇED Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği'nden “Oyun yazarlarıyla Buluşma

2.2.6.1.Kocaeli Üniversitesi Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu

Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği'nin ortak etkinliği olarak düzenlenen ve Oyun yazarlığı alanında Türk tiyatrosu tarihinde ilk kez gerçekleştirilen Ulusal Oyun Yazarlığı Sempozyumu önemle hatırlanması gereken girişimler arasında değerlendirilebilir. Şubat 2009 'da gerçekleştirilen sempozyumda, “Oyun Yazarı ve Sorumluluğu”, “Oyun Yazarlığının Dünü, Bugünü ve Yarını”, “Yazarın Eğitimi”, “Oyun Yazarlığı Mesleği”, “Oyun Yazarı ve Sorumluluğu” başlıklarında görüşler bildirilmiştir. Sempozyum'a konuşmacı olarak katılan isimler arasında, Yılmaz Onay, Burcu Aksakal, Ahmet Önel, Okday Korunan, Ceren Olpak, Sündüz Haşar Şener Aksu, Lokman Zor, Ömer Kemiksiz, Dr. Efdal Sevinçli, Çiğdem Kılıç, Prof. Dr. Hasan Erkek Tuncer Cücenoglu, Asmin N. Singez, Funda Özşener, Alpay Ekler, M. Sadık Aslankara, Metin Boran, Yrd. Doç.Dr. Erbil Göktaş, Dr. Selen Korad Birkiye, Prof.Dr. Murat Tuncay, Prof.Dr. Hülya Nutku, Doç.Dr. Sema Göktaş, Yrd. Doç.Dr. Nil Ünlü Aycıl, Bünyamin Aydemir, Burak Akyüz, Ülkü Ayvaz, Tamer Levent, Burhan Gün, Yrd. Doç.Dr. Önder Parker, Doç.Dr. Sema Göktaş, Yrd. Doç.Dr. Erbil Göktaş ve Ersin Çakmak gibi isimler bulunmaktadır.²⁹⁵

²⁹⁵ <http://www.kocaeli.edu.tr>

2.2.6.2.Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali

Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali, tiyatro oyun yazarlığımızın gelişmesi noktasında önemli bir çalışma olarak dikkat çekmektedir. Her ne kadar Türkiye’de gerçekleştirilen bir festival olmasa da, 18–26 yaş aralığındaki genç yazarlara sunduğu fırsatlar açısından üzerinde önemle durulması gerektiği ortadadır. Interplay, Uluslararası Genç Oyun Yazarları Festivali Türkiye ayağı, Anadolu Üniversitesi Devlet Kosenkartuvarı, Sahne Sanatları Bölümü Başkanı Prof. Dr. Dr. Hasan Erkek tarafından koordine edilmektedir. Genç yazarlar, sözkonusu festivale, yazmış oldukları ancak henüz sahnelenmeye hazır olmayan oyunları ile katılabilmekte, festivalde, oyunların geliştirilmesi için tartışma programlarının yanı sıra, seminerler, workshoplarda, yönetmenlerle görüşebilmektedirler. Her katılımcı ülkenin üç genç yazar kontenjanı bulunmaktadır. Katılımcı genç yazarların yemek ve konaklama giderleri festival tarafından karşılanması da önemlidir. Festivale ilk ya da ikinci yazılımları yapılmış ancak henüz tamamlanmamış oyunlarla katılmak mümkün olabilmektedir. Festival boyunca her oyun tartışılmakta ve tamamlanmamış olanların tamamlanmasına katkı sağlanmaktadır.

Interplay’in Türkiye temsilcisi ve seçicisi olan Doç. Dr. Hasan Erkek’e gönderilen oyunlar arasından seçim yapıldıktan sonra seçilen oyunlar İngilizceye çevirilerek festivale gönderilmektedir. Bu festivale katılan genç oyun yazarlarının iyi derecede İngilizce bilmeleri ön şart olarak belirlenmiştir.

Bu festival ile genç oyun yazarlarına düzenlenen seminer ve workshoplar ile dünya ölçeğinde yapılan çalışmalardan haberdar olma imkânı verilmesinin yanı sıra, kendilerini geliştirmeleri yönünde bir şans da sunulmuştur diyebiliriz.

2.2.6.3.Yeni Metin Yeni Tiyatro

Yeşim Özsoy GÜLAN’ın kurucusu olduğu “Ve Diğer Şeyler Topluluğu” koordinatörlüğünde gerçekleştirilen “Yeni Metin Yeni Tiyatro” projesi de gençleri oyun yazmaya çağıran bir proje olması sebebi ile dikkat çekmektedir. Liseli gençlere

yönelik düzenlenen oyun yazarlığı atölyelerinde, oyun yazarı, dramaturg ve akademisyenler, lise öğrencileriyle oyun yazımı üzerine bilgi ve tecrübelerini paylaşmaktadır. 2006 yılından bu yana düzenlenen atölyede Şubat 2009 tarihinde Romanya, Finlandiya, İran, Rusya, Yunanistan ve Portekiz'den gelen, uluslararası üne sahip çağdaş oyun yazarları konuk edilmiştir. Haziran 2009'a kadar süren projede kapsamında konuk yazarların katılacağı atölye çalışmaları devam etmiştir.

Atölye çalışmaları sonucunda ortaya çıkan metinler, Haziran 2009'da okuma tiyatrosu olarak seyirciyle buluştuğu bilinmektedir. Seçilen metinlerin kitap olarak basılması da planlanmaktadır. İsteyen oyun yazarları, üzerlerinde çalıştıkları ve 10 sayfayı geçmeyen oyun metinlerini ve kişisel bilgileri ile atölye çalışmalarına katılmak üzere başvurabilmektedirler.

2.2.7 DİĞER ÇABALAR

2.2.7.1. Tiyatro Oyunu Basımı

Oyun yazarlığımızın gelişmesinde en önemli etkenlerden biri de kuşkusuz oyun metinlerinin kitap halinde basılmasıdır. Ancak bugün yayınevlerinin, satışlarının az olduğu gerekçesiyle oyun basmayı tercih etmedikleri görülmektedir. Arz talep dengesine bakıldığında, talep yaratılamayan bir ortamda yeterli oranda arzın olabileceğini söylemek de mümkün değil. Bu noktada, Devlet tiyatrolarının sahnelediği oyunları basarak bir katkı sağladığı söylene bile bunun bir çözüm olmadığı ortadadır.

Türkiye'de henüz bilinçli bir tiyatro seyircisi kitlesi oluşturulamamıştır. Bu yüzden de basılmış tiyatro oyun talep eden ve satın alan bir okur kitlesi yaratılması daha uzun zaman alacaktır. Oyunların kitap halinde basılmasının, ülkemizde tiyatro eleştirisinin gelişmesi açısından da oldukça önemli olduğu ortadadır. Metin ile sahnelenmiş oyunlar arasında karşılaştırılmalı bir değerlendirme yapmak, gerek oyun yazarlığımız, gerek ve gerekse sahne tekniğinin geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bir dönem Milli Eğitim Bakanlığı'nın da tiyatro oyunu bastığı

bilinmektedir. Tiyatro oyunlarının yanı sıra tiyatro kuram, eleştiri, inceleme kitapları da yok denecek kadar az sayıda basılması elbette çözüm bekleyen sorunlardan biri olarak değerlendirilmelidir.

Tiyatro Oyunu Basımı konusundaki çabalardan söz ederken özellikle Mitos Yayınevi ve Adam Yayınlarının çabalarından söz etmek yerinde olacaktır. Özellikle Mitos Yayınlarının yıllardır yerli yazarların yazdıkları oyunların basımı konusunda sistemli bir çalışma sürdürdükleri görülmektedir. Bunun yanı sıra Yapı Kredi Yayınları, Kültür Bakanlığı Yayınları, Devlet Tiyatroları Yayınları, İş Bankası Yayınları, Galata Yayınları, Adam Yayınları, TOMEY Yayınları, Aram Yayınları gibi kuruluşlar da yerli tiyatro oyunu basarak tiyatromuza hizmet etmektedirler.²⁹⁶

Kocaeli Üniversitesi Dramatik Yazarlık Bölüm Başkanı Doç. Dr. Sema Göktaş 2005 yılında yaptığı “2000’li Yıllarda Tiyatromuz” başlıklı araştırmada, Türkiye’de 2000-2005 sürecinde kitap olarak basılan yerli oyun sayısının 133 olduğunu belirtmektedir.

Doç. Dr. Sema Göktaş basılan oyunlarla ilgili şu belirlemeleri yapmaktadır.

*Basılan oyunlardan 17’si oyun yazarlığı yarışmalarında ödül almış ve ödül alanlardan sadece 2 tanesi sahnelenmiştir ki bunlar Özen Yula’nın “**Gayrı Resmi Hurrem**” ve Aslı Öngören’in “**Yel mi Değirmen mi ?**” oyunlarıdır. Özen Yula’nın oyunu sahnelendikten sonra tekrar Tiyatro Tiyatro Dergisi’nin ismet Küntay ödülünü almıştır.*

Basılan 125 oyunun 35’i, 2000–2005 sürecinde profesyonel topluluklarca sahnelenmiş, sahnelenen oyunlardan 5 tanesine sahnelendikten sonra yazarlık ödülü verilmiştir. Bu oyunlar ; (Tek Kişilik Şehir/Behiç Ak, Bana Bir Şeyhler Oluyor/Yılmaz Erdoğan, Olağan Mucizeler/Kubilay Tunçer, Gayrı Resmi Hurrem/Özen Yula, Mem ile Zîn/Cuma Boynukara)²⁹⁷

²⁹⁶ Bkz., EK 11 , Mitos Boyut Yayın Evi Tarafından Basılan Yerli Oyunlar Listesi

²⁹⁷ Bkz., EK 15 / C GÖKTAŞ, Sema, İkibinli Yıllarda Oyun Yazarlığımız, Kocaeli, 2009

Doç Dr. Sema Göktaş 2000–2005 sürecinde basılan oyunların %28’i sahnelendiğini, %72’sinin ise sahnelenmediğini belirtmiştir. Yazarlık yarışmalarında ödül alanların %12’si sahnelenmiş, %88’i sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmasında ödül almış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı %50’dir. Basılmış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı ise %12’dir.

Göktaş, “2000’li Yıllarda Tiyatromuz” başlıklı araştırmasına göre baskı tarihlerine göre 2000 yılından günümüze kadar basılan oyunların listesi ek’te sunulmuştur. Araştırmada, basılan oyunların ortalama 1,37 yıl sonra sahnelendiği, oyunun sahnelendikten sonra basılması durumunda ise aradaki süre ortalama 2,9 yıla çıktığı belirtilmektedir. Basılan yerli oyunların 20’si özel tiyatrolar 10 tanesinin ise Devlet Tiyatroları tarafından ve 4’nün de İBBŞT ve diğer şehir tiyatroları tarafından sahnelendiği belirtilmektedir. Bu manada özel tiyatroların yerli oyunlara ilgisinin ve desteğinin olduğu görülse de burada Kültür Bakanlığı’nın verdiği yardımlarda, yerli oyunları sahneleyen özel tiyatrolara öncelik vermesinin itici bir güç olduğu söylenebilir.²⁹⁸

“2000’li Yıllarda Tiyatromuz” adlı araştırmada Doç. Dr. Sema Göktaş, 2000–2005 yılında basılan 125 oyunun % 72’sinin sahnelenmeyişinin çarpıcı bir sonuç olduğunu belirtir ve bir oyunun basıldıktan 1–1,5 yıl sonra sahnelendiği bulgusunda yola çıkarak basılan oyunlar içerisinde 30–40 tanesinin hiçbir zaman sahnelenemeyeceği olasılığını ortaya koymaktadır.

2.2.7.2.İzmir’deki Tiyatro Girişimleri

Tarih süreci içerisinde, Tanzimat’tan itibaren İzmir’in, İstanbul dışındaki diğer şehirlerin aksine tiyatro adına önemli bir misyon yüklendiğini görüyoruz. Prof. Dr. Efdal Sevinçli “İzmir’de Tiyatro” adını verdiği kitabında, İzmir’de tiyatro yaşamını ayrıntılı bir şekilde işlemiştir. Bunun yanı sıra Metin And’ın **II. Meşrutiyet Döneminde Türk Tiyatrosu**, Prof. Dr.Özdemir Nutku’nun **Dar’ül Bedayi’nin Elli Yılı**, Rauf Beyru’nun **19. Yüzyılda İzmir’de Yaşam**, Bilge Umar’ın **İzmir de Yunanlıların Son Günleri** ve Vasfı Rıza Zobu’nun **O Günden Bu Güne Anılar**,

²⁹⁸ Y.a.g.e. 2009

adlı eserlerinde İzmir’de tiyatro yaşamı hakkında önemli bilgiler paylaştıklarını görüyoruz. Çınar Atay, Gökhan Akçura, Refik Ahmet Sevengil, Ömer Faruk gibi isimlerin de İzmir’de tiyatro yaşamına dair görüş ve bilgilerini çeşitli makalarında ve kitaplarında ele aldıkları bilinmektedir. Bu manada İzmir’de tiyatro yaşamı pek çok yazar, araştırmacı ve tarihçi tarafından da ilgi ile izlenmiştir diyebiliriz.²⁹⁹

Ömer Faruk Huyugüzel’in İzmir’e dair paylaştıkları arasındaki bilgi oldukça dikkat çekicidir. Bu bilgiye göre ilk tiyatro binası 1830 yılında İzmir’de inşa edilmiştir.³⁰⁰ Öte taraftan 1657 yılında Corneille’nin **Nicomede** adlı oyunun ilk olarak İzmir’de sahnelenmesi de üzerinde durulması gereken önemli bir ayrıntıdır. Bunca araştırmaya ve kitaba konu olan İzmir’in, tiyatro açısından önemi düşünüldüğünde bu manadaki ilklerin sürpriz olması beklenemez.

İzmir’in Avrupa ile yakın temas içinde olması ve etnik unsurların şehirde önemli bir nüfusa sahip olması kuşkusuz İzmir’de tiyatro faaliyetlerinin yoğun bir şekilde sürdürülmesine uygun bir ortam hazırlamıştır. Tanzimat dönemi tiyatromuzda etkin rol oynayan Osmanlı Tiyatrosu’ndan ayrılan oyuncuların İzmir’e yaptıkları turneler de İzmir’in tiyatro hayatını hareketlendiren girişimler olarak değerlendirilebilir.

1890’larda Mınakyanın öncülüğünde, Osmanlı Dram Kumpanyası’nın, Ahmet Fehim Efendi’nin ve özellikle Türklere yönelik ve Türkçe oynan oyunların katkıları ile İzmir tiyatro hayatının daha da canlandığını görüyoruz. 1889–1890 yılları arasında İzmir Belediyesi’nin İzmir’de, uygun bir yerde tiyatro binası yapmak amacıyla girişimlerde bulunması ve bu amaçla piyango düzenlenmesi de önemli bir çabadır. Belediyenin başlangıçta bu girişime destek verdiğini, ancak bu çabanın bir sonuca ulaşmadığını görüyoruz.³⁰¹

İzmir, görünürde yerleşik bir tiyatro geleneği oluşturmamadan, günümüze değin bir turne kenti olarak tiyatrocuların ilgisini çekmiş, İstanbul’a giden yolda

²⁹⁹ Bilge uMAR, **İzmir de Yunanlıların Son Günleri**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1974, 19 s.

³⁰⁰ Özlem Nemitlu, **2. Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’in İlanına Kadar İzmir’de Tiyatro Faaliyetleri**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), 2005, 236 s.

³⁰¹ Hizmet, No:515, 21 Kanun-i evvel 1307/2 Kanun-i Sani (Ocak) 1891 Tarihli İzmir Belediyesi Kanunu. Bkz. SEVİNÇLİ, Efdal, **İzmir’de Tiyatro**, İzmir Kent Kitaplığı, İzmir, 2002

yabancı toplulukların sevdikleri bir kent olmuştur. Vaspuragan Tiyatrosundan Osmanlı Tiyatrosuna uzanan süreçte, Serovpe Bengliyan topluluğunun, 1882 yılı başında Selanik'ten İzmir'e geldiğini Namık Kemal'in “**Zavallı Çocuk**” ve **Akif Bey** oyunlarını oynadığını biliyoruz.³⁰²

Bu dönemde İstanbul'dan gelip oyunlarını İzmir'de sahneleyen pek çok topluluk olduğunu biliyoruz. Bu topluluklar şu şekilde sıralanmaktadır;

Burhanettin Bey Tiyatrosu,

Milli Osmanlı Tiyatrosu,

Reşat Rıdvan ve Benliyan,

Milli Osmanlı Operet ve Dram Kumpanyası,

Manastır Milli Tiyatro Heyeti,

Osmanlı Sahne-i Adap Dram Komedi Kumpanyası

Bu dönemde Milli Osmanlı Tiyatrosu'nun İzmir'de iyi iş yaptığı ve izleyiciden büyük ilgi gördüğü bilinmektedir. İzmir'de II. Meşrutiyet döneminde varolan kimi topluluklar şöyle sıralanabilir; Osmanlı Dram Kumpanyası, Osmanlı Komedi Kumpanyası, Milli Osmanlı Tiyatrosu, Heveskaran Kumpanyası, Sahne-i Milliye-yi Osmaniye, Milli Osmanlı Dram Komedi ve Operet Kumpanyası, Sahne-yi Bedayi, Milli Sahne, Osmanlı Donanma Cemiyeti, Türk Tiyatrosu, İstanbul Operet Heyeti, Sahir Opereti, Burhaneddin Bey ve Kumpanyası, Yeni Sahne, Edebi Tiyatro, Şark Dram Kumpanyası, Milli Operet Heyeti, Dar'ül Bedayi-i Osmanî. İzmir'de II. Meşrutiyet döneminde kurulan tiyatro toplulukları içinde Sahne-i Osmanî Heveskaran Heyeti diğer topluluklara göre daha fazla yaşamıştır. Bu noktada Anadolu Gazetesi sahibi Haydar Rüştü'nün Sahne-i Osmanî Heveskaran Heyeti'ni himaye etmesi önemlidir. İzmir'de tiyatro yapan topluluklardan İzmirli Heveskârların “Heveskaran Kumpanyası” adı altında Kordon Palais Sinemasında “Aşk Ferdası”, 1917 yılı Şubat ayında ise da Karşıyaka Kulüp Sineması'nda “Kafkas'ta Hilal” adlı oyunları oynadığını da hatırlamak gerekmektedir.³⁰³

³⁰² Efdal Sevinçli, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991

³⁰³ Yrd. Doç. Dr. Günver Güneş, **II. Meşrutiyet Döneminde İzmir'de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı: 18, Ankara, 2005, 139 s.

Metin And 1908 yılında İzmir’de ilk tiyatro oyununun, Sahne-i Osmanî tarafından sahnelenen Namık Kemal’in **Vatan Yahut Silistre** adlı oyunu olduğunu belirtir.

Tablo 4 1909’dan İtibaren İzmir’de SahnelenenOyunlar

YIL	Topluluk Adı	Sahnelendiği Yer	Oyun Adı	Yazar Adı
1909	Sahne-yi Osmanî Heveskaran Cemiyeti	Pate Frer sineması	Tezer	Hamid
1909	Heveskaran Heyeti	Sporting Kulüp’te	Vatan Yashut Silistre, Efendi Ava Gidiyor	Namık Kemal
1909	Heveskaran Heyeti	Sporting Kulüp’te	Akif Bey	Namık Kemal
1909	Milli Osmanlı Tiyatrosu	Sporting Kulüp’te	III. Selimya da Alemdar Mustafa Paşa, “Meşrutiyetten Evvel,	
			Kirli Çamaşır ZevcemKaşya, Aile Saadeti	
1909	Milli Osmanlı Tiyatrosu	Sporting Kulüp’te	“Tayyazade”	
	Paradisos Tiyatrosu		Jön Türklerin Muzafferiyeti	
	Kardovili Aberisi Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı Operet Komedi	Sporting Kulüp	Leblebici Horhor Ağa	
	ve Dram Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı Operet Komedi	Sporting Kulüp	Sultan-ı Selim-i Salis	Salah Cimcoz, Celal Esat Arseven
	ve Dram Kumpanyası			
1912	Milli Osmanlı		Köse Yahya, Pembe Kız, Selim-i Salis’in Şahadeti, Alemdar Paşa, Dreyfus,	
			Derse DevamEdelim, Osman Gazi,	
			Leblebici Horhor	
1913	Sahne-yi Osmanî		Osmanlı’nın İstiklali	Mahmud Reşat
	Heveskaran Heyetince			
1913	Sahne-i Bedayi	Osmanlı Sineması	Edime Müdafaası Yahut Şükrü Paşa	Melekzade Fuat
	Milli Tiyatro ve Heveskaran Heyeti			

Kaynak; Güneş, 2005;155

Meşrutiyet Dönemi de tiyatro oyunları açısından İzmir’de verimli bir dönem olarak karşımıza çıkar. Örneğin Ahmet Fehim’in anılarında Büyük yazlık tiyatro olarak ifade ettiği, Kordon’daki Kukuli Açık Hava Tiyatrosunda **Kırmızı Cüzdan**, **Balmumcular** ve **Ekmekçi Kadın** adlı oyunların oynandığını görüyoruz.³⁰⁴

1909 yılı Ekim ayında Ahenk Gazetesi’ndeki ilana göre, İzmir’e gelen Milli Osmanlı Tiyatrosu’nun, siyasal-belgesel tiyatromuzun ilginç örneklerinden olan **Yıldız’da bir Vakıa**, **Meşrutiyet’den Evvel**, **Yıldız’ın Sonu**, **Yeniçeri Devrinde Bir Batakhane**, **Şair**, **Fener Bekçileri**, **Hoşkadem**, **Aile Terbiyesi** ve **İzah ve İstizah** gibi oyunları birbiri ardına oynadığı bilinmektedir.

Yine İzmir’de yazılan bazı bazı oyun metinlerinin gazetelerde yayınlandığını da görüyoruz ki bu çaba tiyatronun yaygınlaştırılması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Tablo 5 İzmir’de Bazı Gazeteler Tarafından Basılan Tiyatro Oyunları

Yıl	Yazar	Oyun Adı
	Abdülhalim Memduh	
1911	Refik Nevzat	" Abdülhamit ve Genç Bir Türk Haremağası" "Osmanlı-İtalya Trablusgarb Muharebesi yahut Osmanlı Muzafferiyeti"
1911	Mehmet Raif	"Cihad-ı Mukaddes Yahut
1911	Mehmet Sezai	Tarblusgarb'ta Osmanlı-İtalya Cengi"
1912	Mehmet Sezai	"Mithatpaşa Yahut Hüküm-i İdam"
1912	Mehmet Sırrı	"İncinmiş Bekaretler", "Gelin İntihabı"
1913	Mehmet Sırrı	"Türkkanı"
1913	Melekzade Fuat	"Edirne Müdafası Yahut Şükrü Paşa"
1913	Mehmet Sadullah	"Köylü Mürşidi"
1913	Mahmut Reşat	"Osmanlı İstiklali"

Kaynak; Güneş, 2005;160

2. Meşrutiyet döneminde özellikle 1911–1913 yılları arasında İzmir’de on tane tiyatro oyunu basıldığı bilinmektedir. II. Meşrutiyet döneminde İzmir’de de bu

³⁰⁴ Alpman, 1977, a.g.e.,121-124

yıllarda birçok tiyatro eseri yazılıp basılmış, önemli bir kısmı da sahnelenmiştir. Oyunlar tarih sırasına göre şunlardır;

Abdülhalim Memduh- Refik Nevzat; **Abdülhamit ve Genç Bir Türk Haremağası** (1911)

Mehmet Raif; **Osmanlı-İtalya Trablusgarb Muharebesi Yahut Osmanlı Muzafferiyeti** (1911)

Mehmet Sezai; **Cihad-ı Mukaddes Yahut Trablusgarb'ta Osmanlı- İtalya Cengi**(1911), **Mithat Paşa Yahut Hük-m-i İdam**(1912)

Mehmet Sırrı; **İncinmiş Bekâretler**(1912), **Gelin İntihabı** (1912), **Türk Kanı** (1913)

Melekzade Fuat; **Edirne Müdafaası Yahut Şükrü Paşa** (1913)

Mehmet Sadullah; **Köylü Mürşidi**(1913)

Mahmut Reşat; **Osmanlı İstiklali** (1913)

Oyunları basılan yazarlardan Abdülhalim Memduh dışındakilerin hemen hepsinin İzmirli ya da İzmir'e yerleşmiş yazarlar olduğu bilinmektedir. Yukarıda saydığımız profesyonel manada tiyatro yapan bu toplulukların yanı sıra, İzmir'de gösteriler yapan amatör toplulukların bulunduğunu da biliyoruz. Özellikle 1910 yılındaki çalışmalarına devam eden ve **Leblebici Horhor, Pembe Kız, Köse Yahya** gibi oyunları sahneleyen Hacı Recep Efendi Tiyatrosu bunlardan en önemlisidir. Ayrıca 1910 yılında dönemin ünlü meddahı Sururi Efendi'nin İzmir'e gelerek Hüseyin Rahmi ve Şemsettin Sami'nin bazı hikâyelerini anlatıp, taklitlerini yaptığı bir gösteri sunduğu bilinmektedir. 1915 yılına kadar tiyatro konusunda oldukça aktif görünen İzmirli tiyatrocuların faaliyetleri, I. Dünya Savaşı'nın şiddetlendiği ve savaş koşullarının yıkıcı etkilerinin hissedildiği yıllarda, özellikle 1916 yılından itibaren gittikçe azalmaya başlamıştır.³⁰⁵

İzmir'de çeşitli tiyatro toplulukların çalışmalarının yanı sıra, İzmir Türk Ocaklarının çalışmaları da oyun yazarlığımızın gelişmesi yolundaki önemli çabalardan biri olarak hatırlanmalıdır. 1911 yılından itibaren dönemin Valisi Rahmi

³⁰⁵ Güneş, 2005, a.g.e., 161-168 s.

Bey ve İttihat Terakki yöneticilerinin, Donanma Cemiyeti, Hilal-i Ahmer, Müdafaa-ı Milliye ve Türk Ocağı gibi cemiyetlerin faaliyetlerini sürekli destekledikleri ve tiyatro gösterilerinin valilik himayesinde gerçekleşmesini sağladıkları bilinmektedir. İttihat ve Terakki'nin ileri gelenleri tiyatroyu siyasi görüşlerinin aktarılabilceği en önemli alan olarak görüyorlardı. Bu dönemde ilk olarak istibdat döneminde yasaklanmış ve geçmiş yönetimi kötüleyen oyunlar oynanmıştır. Tiyatroların bu dönemde elde edilen gelirleri çeşitli yardım derneklerine aktardıkları bilinmektedir. 1917 yılında Hilal'i Ahmer Cemiyeti'ne tiyatro gösterilerinden 918 lira aktarıldığı bilinmektedir. Yine bu dönemde Müdafaa-ı Milliye Cemiyeti'nin İzmir Şubesi valiliğin yardımları ile kurulmuş olan "Temsil-i Vekayi-i"nin, Hahişkaran Tiyatro Heyetini" himayesine aldığı görüyoruz.³⁰⁶

İzmir'deki tiyatro faaliyetlerinin yanı sıra 12 Mart 1912'de açılan Türk Ocakları faaliyetlerinden söz etmek de yerinde olacaktır. Zira kuruluş amaçları arasında "...*Türk Ocağı adıyla kulüpler açmak, dersler, konferanslar ve müsamere tertip etmek...*" gibi işlevlerden söz edilen Türk Ocakları'nın pek çok tiyatro çalışmasını desteklediğini görüyoruz.³⁰⁷

Tiyatro elbette sadece İzmir Türk Ocağının faaliyetleri ile sınırlı kalmamış, İstanbul Türk Ocağı 1913 yılında İzmir'e bir gezi düzenleyerek burada Mehmed Fuat Köprülü'nün "Türk'ün Duası" isimli şiirini İttihat ve Terakki Numune Mektebi'nde tiyatro oyunu olarak sahnelemiştir.³⁰⁸

İzmir'de 1914 Şubat, Mart ve Nisan aylarında, Hüseyin Hüsnü Bey önderliğinde ve Yine İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin himayesi altında oyunlar sahneleyen "Temsil-i Veka-yi Hahişkaran adıyla yeni bir tiyatro kurulduğunu görüyoruz. Karşıyaka ve Irgat Pazarın'daki salonlarda oynanan oyunlardan 677 kuruş elde edilmiş ve bu gelir İzmir Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'ne bırakılmıştır. Daha sonra bu topluluk da dağılmış yine İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin

³⁰⁶ Y.a.g.e., 167 s.

³⁰⁷ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Halkın Evi Chp**, Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29 , Ankara, 1950, 21-22 s.

³⁰⁸ Güneş, 2005,a.g.e., 158 s.

himayesi altında pek çok yeni topluluk kurulmuş, bu topluluklar oyunlarını sergilemeye devam etmişlerdir.

Tablo 6 Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti’nin Himayesi Altında Kurulan Tiyatro Grupları

Topluluk Adı	Yazar Adı	Oyun	Oynanış Yılı
Sahne-i Edep Osmanlı Tiyatro Kumpanyası	Aka Gündüz	Muhterem Katilini	1915-Haziran
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşa veya Heyet-i Temsiliyesi		Kafkas Kahramanları	1915
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşası veya Heyet-i Temsiliyesi	Hüseyin rahmi	Mürebbiye	1915
Müdafaa-i Milliye Heyet-i Temaşası veya Heyet-i Temsiliyesi	Şehit Nihat Bey ve Direktör Ali Bey	Geveze Berber	1915

Kaynak; Güneş, 2005;162

Yine Ahenk Gazetesi’nden 1916 yılı Eylül ayında İzmir’e gelen Şark Drama Kumpanyası’nın Fehime Nüzhet’in yazdığı “Adalet Yerini Buldu” yahut **Mazlum Bir Miralayın Vaziyeti** adlı oyunu ile 1917 yılında **Kahraman Türk Zabiti** veya **Kafkasya’da Rus Mezalimi** oyunları sergilediklerini öğreniyoruz.³⁰⁹

Türk ocaklarının da desteğini alan İzmir’de tiyatro yaşamının, 15 Nisan 1931’de Türk Ocaklarının kapatılması ile farklı bir yönde çalışmalarına devam ettiği, İzmir Şehir Tiyatrosu kurma çabalarının 1989 yılında Prof. Dr. Özdemir Nutku tarafından canlandırılmaya çalışıldığını ancak bugüne kadar gerekli desteğin sağlanamaması sebebiye bir sonuca ulaşamadığı bilinmektedir.

³⁰⁹ Güneş;2005,162

2.2.7.3. Geleneksel Tiyatromuzun Katkıları

Şarkı, dans, söz oyunları ve taklit geleneksel Türk tiyatrosunun en önemli öğeleri olduğu bilinmektedir.³¹⁰ Bu şekilde form bulan geleneksel tiyatromuzun, modern Türk tiyatrosu için gerçek manada bir çıkış yolu olarak görülüp görülemeyeceği sorusuna uzun yıllardır cevap aranmıştır. Geleneksel tiyatronun öğelerinden kısmen faydalanmak elbette bir yöntem olarak görülebilir ancak ulusal tiyatromuzun kurulması noktasında bir çözüm olabileceği konusu uzun süre tartışılmıştır. Zaman zaman Geleneksel tiyatromuzda ortaya çıkan çeşitli türlerden Türk Tiyatrosunun kurtuluşu anlamında yararlanıldığı bilinmektedir. Özellikle altmışlı yıllar bize özgü tiyatro kavramlarının yoğun biçimde tartışıldığı yıllar olmuştur.³¹¹ Meddah, Karagöz ve Ortaoyunu gerek öz, gerek biçim açısından Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu'nda bir kaynak ve çıkış yolu olarak görülüp değerlendirilmiştir. Özellikle İsmayil Hakkı Baltacıoğlu, geleneksel tiyatromuzun meydana oynamak, ritmik-müzikal olmak, diyalog yapısı, sürrealist olmak, irticalen oynamak gibi kalıcı özelliklerinden faydalanılması gerektiğinin altını çizmiştir.

Bunun yanı sıra Tanzimat döneminde de Todor Kasap'ın Batı taklitçiliğine karşı çıkarak, tiyatronun ancak kendi ülkemiz gerçekleri içinde yoğrulabileceğine vurgu yaptığını görüyoruz.³¹²

Cenap Şehabettin, halkı tiyatroya alıştırmak için sosyolojik bir tavırla halk hikâyelerinin güncel konular eklenerek yeniden gündeme getirilmesi gerektiğine vurgu yaparken, Güllü Agop'un, yazarları halkı tiyatroya çekmek için halkın yakından tanıdığı Leylâ ile Mecnun, Arzu ile Kanber, Tahir ile Zühre, Tayyazade ve Binbirdirek gibi hikâyeleri işleyen oyunlar yazmaya yönelttiğini biliyoruz.³¹³

Avrupa tiyatrosu karşısında Türk tiyatrosunu güçlendirmek adına, Avrupa

³¹⁰ And, a.g.e., 1992-199; 41 s.

³¹¹ İsmail Hakkı Baltacıoğlu, **Ortaoyunu**, Ülkü Dergisi, C: 2, 1942, 11-14 s.

³¹² Çalışlar, 1995, a.g.e., 359 s.

³¹³ Ayşe Ulusoy Tunçel, **Türk Edebiyatında 'Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007, 55 s.

Tiyatrosu ile geleneksel Türk tiyatrosunun sentezinin yapılarak Ortaoyununun, Tulûat Tiyatrosu adı ile sahneye çıkarıldığı bilinmektedir. İlk kez 1875 yılında Pişekâr Küçük İsmail Efendi, Agâh Efendi, Kavuklu Hamdi Efendi ve Büyük İsmail Efendi tarafından örnekleri verilen Tuluat tiyatrosu geleneksel tiyatro estetiğinden oldukça faydalanmıştır.³¹⁴ Geleneksel tiyatromuzun müzik, dans, eylem ve sözün bir arada kullanılması gibi bazı temel özellikleri, söz kalıplarının, kurmaca deyişlerin kullanılması, dil mantığının bozulması gibi kimi özellikler, geleneksel tiyatromuzun çağdaş tiyatro ile buluşan özellikleri olarak da değerlendirilmiştir.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğluna göre geleneksel tiyatromuzdaki estetik anlayış ve felsefe, Avrupa tiyatrosundan daha ileridir. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Tanzimat'tan Cumhuriyet'e uzanan süreçte, Batılılaşmayı, yalnızca taklit etme olarak algılayan zihniyete karşı mücadele etmiş ve yaşadığı dönemlerin kültürel-sanatsal zenginliklerinden yola çıkarak ulusal tiyatroyu oluşturulması konusunda bir tez ortaya atmıştır. 1940'lı yıllarda, kukla, karagöz ve Ortaoyunundan yola çıkarak ortaya koyduğu bu "Öz Tiyatro" tezinden hareketle, Karagöz, Kukla ve Ortaoyunun modernleştirildiği oyunlar yazmıştır. Kütahya, Afyon, Akşehir, İstanbul, Sarıyer Halkevlerinde bu çalışmalarını sahnelendiği ve büyük beğeni topladığı bilinmektedir. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun, ulusal tiyatronun batı aktarmacılığı yerine, karagöz, kukla, ortaoyunu, köy seyirlik oyunları, tuluat tiyatroları gibi geleneksel türlere ve kaynaklara dayanması konusundaki görüşlerinin bir benzerini de Ceyhun Atuh Kansu'da görmekteyiz. Kansu, Halk Tiyatrosu'nun köylü tiyatrosuyla özdeşleştirilmesini ve tiyatronun halka indirilmesi gerektiğini savunmuş, bununla yetinmemiş, konservatuarda ve köy enstitülerinde halk tiyatrosu bölümleri açılması gerekliliğini savunmuştur.³¹⁵

1960'lı yıllarda Ankara Deneme Sahnesi'nin deneysel çalışmalarıyla başlayan süreçte, Türk Tiyatrosu'nun kültürel kimliğini çağdaş tiyatroda değerlendirme yolunda yeni arayışlar başladığı görülmektedir.³¹⁶

³¹⁴ Prof. Dr. Erman Artun, **Tarihsel Süreçte Değişen Geleneksel Tiyatromuz**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2009

³¹⁵ Nurhan Karadağ, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982, 149 s.

³¹⁶ **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999, 56 s.

Ankara Deneme Sahnesi'nin çalışmaları ile geleneksel oyun yapısından ve sahne tekniklerinden yararlanılarak kurgulanmış oyunların seyircinin ilgisini çekmeye başladığını ancak belli bir estetik anlatım, belirli bir form (üslub) ortaya konulamadığını görüyoruz. Geleneksel Türk Tiyatrosu, Türkiye'de oyun yazarlığının gelişmesi yönünde hala önemli bir kaynak olarak görülmekte ve bu konudaki çaba ve çalışma ve araştırmalar sürmektedir. Aşağıda ortaoyunu Karagöz Meddah gibi Geleneksel türlerden kişi ve olay dizisi alınarak yapılan kimi denemeler sıralanmıştır.

Oktay Rıfat; **Oyun İçinde Oyun**

Sadık Şendil; **Kanlı Nigar ve Yedi Kocalı Hürmüz**

Mehmet Akan; **Hamhum Şaralop**

Mehmet Keskinoglu; **Hamdi**

Vedat Nedim Tör; **Aşağıda Yukarıda**

Rıfat Ilgaz ; **Çatal Matal Oyunu**

Halit Fahri Ozansoy; **Bir Dolaptır Dönüyor**

Haldun Taner; **Keşanlı Ali Destanı, Eşeğin Gölgesi, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım**

Sermet Çağan; **Ayak Bacak Fabrikası**

Oktay Arayıcı; **Rumuz Goncagül, Bir Ölünün Toplumsal Anatomisi**

Turgut Özakman; **Sarıpınar 1914, Fehim Paşa Konağı, Resimli Osmanlı Tarihi**

Aziz Nesin; **Düdükcülerle Fırçaçıların Savaşı**

Yaşar Kemaş; **Yer Demir Gök Bakır**

Chit Atay; **Kırlangıçlar**

317

Türk tiyatrosunda oyun yazarlığının geliştirilmesi yolunda dünyaya Batılı gözle bakan, ama doğulu özellikleriyle biçimlenmiş bir tiyatro üslubu bir çıkış yolu olarak görülebileceği söylenebilir. Geleneksel tiyatromuzdaki politik eleştiri, hiciv, taşlama, yergi, açık biçim yabancılaştırma, sürrealizm, grotesk saçma, anti illüzyonist gibi biçemlerin oyun yazarlarına zengin bir kaynak sunacağı vurgulanmalıdır. Önemli olan bu öğeleri bereketli bir düşünce atmosferinde, çağdaş,

³¹⁷ And, 1983,a.g.e., 479 s.

evrensel bir anlatım ile harmanlayabilmektir. Çağdaş Türk tiyatrosundaki arayış ve çabaların temelinde, geleneksel tiyatromuzun biçimsel zenginlikleriyle, Batı tiyatrosunun teknik yaklaşımlarını buluşturma özlemi yattığını söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar geçen süreçte ne yazık ki, aydın ve yazarlarımızın Batı tiyatrosunu tercih etmeleri sonucu geleneksel tiyatromuzun kaynaklarının bir kısmının yazıya geçirilmeden unutulup gittiği görülmektedir.

Ahmet Hamdi Tanpınar, yeniliğin, hem eskiyi olumsuzlayıp hem de içinde eriterek, diyalektik bir süreçle gerçekleşebileceğine vurgu yaptığı düşüncelerinin burada hatırlamak yerinde olacaktır. Tanpınar,

*"Fakat sıçrayabilmek, ufuk değiştirmek için dahi bir yere basmak lâzım. Bu hüviyeti her millet mazisinden alıyor."*³¹⁸ diyerek geçmişten gelen değerler ile yeniye inşa etmenin yollarına vurgu yapmaktadır. Bu konu, tiyatro oyun yazarlığımızın gelişimine yönelik hala tartışılan bir konu olarak güncelliğini korumaktadır.

Tanpınar'a göre, Doğu düşüncesi, insana derinlemesine tasarruf edemeyen, zaman ve mekândan sıyrılan, ayrıntıya ve somuta inemeyen anlatılar ortaya koymakla yetinmiş, Batı ise somuta inen, ayrıntıya önem veren, tek tek varlıkların üzerinde duran, kişinin bilincinde ve içebakış yönetiminde kaynağını bulan anlatı türlerini yaratmıştır. Tanpınar, Doğunun insana derinlemesine tasarruf edemeyen, kendisini toplumdan koparamayan anlatılar ortaya koymasının nedenleri, Doğu kültüründe aranmıştır.³¹⁹ Ancak yine de Doğu'nun "Duygusallığının" özellikle insanı anlama ve ulaşma, dolayısıyla evrenseli yakalama noktasında bizlere tiyatro oyun yazarlığımız açısından önemli bir kaynak olabileceği düşünülebilir.

Elbette, bir gelenekten beslenmeyen tiyatro anlayışının, köklü, temelli ve uzun soluklu olması beklenemez. Gelenekten beslenmek gereklidir ancak öte taraftan özgün olmayan hiçbirşey de hatırlanmayacaktır. Geçmiş, bugün ve geleceği "Şimdi" de buluşturabilmek, yukarıda sayılan bütün tiyatro elemanlarını bir arada, gerektiği

³¹⁸ Yeni Dergi, Sayı:106 1972,18 s.

³¹⁹ Beşir Ayvazoğlu, **İslam Estetiği ve İslam**, Çağ Yayınları, İstanbul, 1989, 60 s.

gibi kullanılabilmek, kuşkusuz günümüzde sahne denilen platformda bir mucize yaratabilmek ile eş anlamlıdır.

2.2.7.4.Oyun Yazarı-Yönetmen İşbirliği

Tiyatroyu hem metin ve sahne olarak tek bir potada eritecek bir anlayışa ihtiyaç olduğu ortadadır. Oyun metni ve sahne hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip tiyatro adamları elbette Türk tiyatrosuna ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın gelişimine büyük bir ivme katacaktır. Bu noktada uyarlama yoluyla metin oluşturan Ali Taygun, Ergin Orbey ve Kerim Avşar gibi kimi yönetmenlerle, tiyatro adamlığını yazdıkları önemli oyunlarla bir arada götüren Başar Sabuncu, Vasıf Öngören, Ferhan Şensoy ve Yılmaz Onay gibi isimleri saymak yerinde olacaktır.³²⁰

Tiyatro tarihimiz içerisinde hem yönetmen hem de yazar olarak tiyatroya hizmet eden **Üç Derste Aşk, Kâtip Çıkmazı, Eski Fotoğraflar, Maviydi Bisikletim, Gül Satardı Melek Hanım, Karacaoğlan** gibi oyunların yazarı Dinçer Sümer'i hatırlamak yerinde olacaktır.

Özdemir Nutku, “Tiyatro Yönetmeninin Çalışması” adlı kitabında, çağdaş incelemecilerin tiyatro tarihini, sahneye oyun koyma sanatı olarak değerlendirdiğini belirtirken, tiyatro yönetmenini tiyatroya yol gösteren en önemli bir güç olarak gördüğünü vurgulamaktadır. Özdemir Nutku’ya göre çağdaş tiyatro, varlığını ve gelişimini yazar başta olmak üzere tiyatronun bütün öğelerini denetleyen, onlara ne yapacaklarını gösteren büyük tiyatro yönetmenlerinin çalışmalarına borçludur. Özdemir Nutku’ya göre yönetmen birleştirici, bütünleyici estetik gücün temsilcisidir. Bir ülkenin, tiyatrosunu yenilemesi ve geliştirmesi için yönetmen önemli bir işleve sahiptir. Bu açıdan yönetmen bir yazar kadar yaratıcı olmak zorundadır ve bu değerlendirmelerin ışığında yönetmenin oyun yazarı ile işbirliği kaçınılmaz bir şekilde olarak ortaya çıkmaktadır. Yönetmen ikinci bir yazar olarak bir yapıtı yeniden düzenleyebilir, eklemeler ve budamalar yaparak o yapıtı içinde yaşanan gerçeklere en yakın biçime getirir.³²¹

³²⁰ Metin And, **Tanzimattan 1908’e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992, 98 s.

³²¹ Özdemir Nutku, **Tiyatro Yönetmeninin Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 55 s.

2.2.7.5.Tiyatro Eleştirisi

Türkiye’de ilk tiyatro eleştirisinin 1800’lü yıllara kadar uzandığı bilinmektedir. Cumhuriyet’ten önce ilk tiyatro eleştirisinin 1871 yılında Todor Kasap Efendi’nin çıkarttığı **Diyojen Gazetesi’nde** yapıldığını görüyoruz. Todor Kasap Güllü Agop’un Osmanlı Dram Kumpanyasına yönelik eleştirilerinde Türk Tiyatrosu’nun yüzünü körü körüne batıya değil kendi geleneksel türlerine çevirmesi gerektiğini savunur. Yine 1840’larda **Ceride-i Havadis Gazetesi’nde** zaman zaman seyirci eğitime amaçlı yazılar yazılmıştır.1870’lerin sonlarında ise Ahmet Vefik Paşa’nın Bursa’da çıkan **Hüdavendigâr Gazetesi’nde** halka, tiyatro izleme adabı konusunda yazılar yazdığı bilinmektedir. Namık Kemal’in 1872’de Hadika Gazetesi’nde çıkan tiyatro sanatı üstüne iki yazısı tiyatro eleştirisi açısından önemli yazılardır ve bu yazılarda ‘Tiyatro nedir?’ sorusuna yanıt aranır.³²²

1908’den sonra tiyatro yaşamının hareketlenmesiyle birlikte tiyatro eleştirisinde bir canlılık görülür. Birinci dünya savaşını izleyen yıllarda Reşat Nuri Güntekin, Muhsin Ertuğrul, Nurullah Ataç, Selami İzzet Sedes, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Halit Ziya Uşaklıgil gibi isimlerin tiyatromuza yönelik genel sorunlar ve telif, adepte, çeviri oyunlar üstüne eleştiri yazıları yazdıklarını görüyoruz.

Elbette eleştirmenlik bir uzmanlık alanı olduğunu söyleyebiliriz. Bu noktada Namık Kemal’in eleştiriye yeni bir tür olarak değerlendirdiği görüşlerini hatırlamak yerinde olacaktır.³²³ Telif, adapte, çeviri gibi konuların, eleştiri konuları arasında yerini alması, eleştiri kavramının artık daha sağlam bir temele oturmaya başladığının ve tiyatro eleştirisinin de ayrı bir meslek dalı olduğu olarak görüldüğünün ve en az oyun yazarlığı kadar bir eğitime gerek duyulduğunun bir göstergesidir kuşkusuz.

³²² Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Aysın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul,1999,35 s.

³²³ Çıkla, 2003,a.g.e., 561 s.

İlk sayısı 1918’de çıkan **Temaşa Dergisi**’nde de tiyatro konusundaki temel konuların tartışılmaya devam ettiğini görüyoruz.1940’lı yıllarda ise tiyatro eleştirisinde Nusret Safa Coşkun, Selim Nüzhet, TunçYalman, Fikret Adil, Vecdi Bürün, Süni Mümtez, Burhan Arpad gibi birtakım isimlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Tiyatro eleştirisi 1940’lı yıllardan 1960’lı yıllara doğru telif, adapte, çeviri gibi kuramsal konulardan yine tiyatronun işlevi üzerine tartışmalara kaymıştır.

Selim Nüzhet Gerçek 5 Aralık 1944 tarihli Akşam Gazetesi’nde “Türk tiyatrosunun gelişmesinin tek yolunun yabancı eserlerin taklidi ile değil, telif eserlerin yazılması ile mümkün olacağına dikkat çekmektedir.³²⁴

Cumhuriyetin ilk yıllarında 1950’lerden 1960’lara uzanan süreçte, eleştirilerin tiyatro sanatının işlevi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Tiyatro eleştirisi alanında, Mufit Ratip ve Kemal Emin Bara’nın yanı sıra İbrahim Nemci Dilmen, Nurullah Ataç, Selami İzzet Sedes, Refik Ahmet Sevengil, Fikret Adil gibi adlara rastlanmaktadır. Daha sonra tiyatro eleştirisinin süreklilik kazandığını ve eleştiri alanına Hasan Ali Ediz İbrahim Hoyi, Sabri Esat Siyavuşgil, Celalettin Ezine Lütfi Ay Burhan Arpad gibi isimlerin katıldığını görüyoruz.³²⁵

Tiyatro eleştirisinin, 1960’lardan sonra toplumsal ve düşünsel gelişmelere bağlı olarak önem kazanmaya başladığı, gazete ve dergilerde yayınlanan tiyatro eleştirilerinden anlaşılmaktadır. Bu dönemde metin çözümlemesine yönelik eleştirilerin yapıldığını, metinlerin en ince detayına kadar incelendiğini görüyoruz. Bu dönemde gazetelerde yer alan haberlerde Türk tiyatrosunun gelişmesi için yerli yapıtlara gerek duyulduğu ancak Edebi Heyetlerin yerli yazarları kösteklediği görüşlerine vurgu yapıldığı tespit edilmektedir. Yıllar boyunca “Ulusal tiyatromuz nasıl olmalıdır?” sorusunun tiyatro eleştiri ve yorumlamaları arasında yer bulduğunu, Ulusal tiyatronun nasıl olması gerektiği konusunda farklı görüşler ortaya çıktığı görülmektedir.

³²⁴ Sevgi Gözütok, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Akşam Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1990, 25 S.

³²⁵ Çalışlar, 1995, a.g.e., 633 s.

Tanzimat döneminde tiyatro eleştirisinin Şinasi Namık Kemal gibi aydınların, halkı bilinçlendirme çabaları içerisinde yer aldığını görüyoruz. Cumhuriyet ile birlikte tiyatro eleştirisinin daha çok bir tanıtım yazısı şeklinde forme edildiği ve bu yazıların tiyatro eleştirmeni olmadığı için edebiyat adamlarınca yazıldığı bilinmektedir. 1930-1940'lı yıllarda ise eleştirilerin, nitelikli eleştirinin nasıl olması gerektiği noktasında şekillendiğini tespit ediyoruz. 1940–1960 döneminde tiyatronun evrensel niteliği üzerinde daha fazla durulmaya başlanmış, eleştirilerin çoğu, çağdaş bir tiyatro yaratılması noktasında yoğunlaşmıştır. Bu anlamda bu dönemlerin en önemli ismi Adnan Benk'i ve uzun yıllar çıkardığı **Eleştiri Dergisi**'ni hatırlamak yerinde olacaktır.³²⁶

1960-70'ler tiyatro eleştirisi en parlak dönemini yaşar. Bu duruma 61 anayasasının yarattığı demokratik ve özgürlükçü ortamın imkân verdiği de söylenebilir. 1980 lerden başlayarak günümüze uzanan çizgide tiyatro eleştirisinin darbeler, baskıcı eğilimler, büyüyen ekonomik dengesizlikler sebebiyle eski coşkuyu taşımadığı görülecektir.

Ülkemizde tiyatro eleştirileri ve eleştirmenlerinin kurduğu Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (TEB) belki de Cumhuriyet döneminden bu yana karşımıza çıkan ve tiyatro eleştirisi anlamında sistematik çalışmaların sürdürüldüğü tek birlik olarak dikkat çekmektedir.³²⁷

1990 yılında otuz beş üyeye resmen kurulan Tiyatro Eleştirmenleri Birliği'nin, tiyatro alanında eleştiri disiplininin yurdumuzda gelişmesi, yurtdışında kullanılan yöntem ve teknikleri ülkemize tanıtarak ve sahne faaliyetlerimizi yurt içinde ve dışında tanıtılması konusunda çalışmalarına devam ettiğini görüyoruz. Tiyatro Eleştirmenleri Birliği aynı zamanda Uluslararası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği'nin de bir parçası olduğu ve uluslararası yönetim kadrolarında da sorumluluk üstlendiği bilinmektedir.

³²⁶ Nuri Aksu, **Adnan Benk ve Türkiye'de Modern Edebiyat Eleştirisi**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Eylül 2003

³²⁷ <http://www.teb-bir.org>

Ülkemizde tiyatro eleştirisi alanında çok sistematik çalışmalar göremesek dahi Metin And, Özdemir Nutku, Hayati Asilyazıcı, Sevgi Sanlı, Günay Akarsu, Şevket Ataseven, Atilla Sav, Zeynep Oral, T.Özçelik, Esen Çamurdan, Yaşar İksavaş, Zehra İpşiroğlu, Ayşegül Yüksel, Dikmen Gürün, Seçkin Selvi gibi isimlerin tiyatro eleştirisi ve kuramları konusunda tiyatromuza büyük katkılar sağladıkları bilinmektedir.

2.2.7.6.Çeviri

Ülkemizde yerli oyun yazarlarının ve yerli oyunların teşviki ve yaygınlaşmasının yanında bir başka adım atılması daha gerekmektedir. Bu da oyun çevirileri ile dünyaya açılmak, dünya ölçeğinde bir Türk Tiyatrosu seyircisi yaratmak. Bu sebeple Türk tiyatro oyunlarının evrenselliği yakalayıp yakalayamadığı ya da yakalayıp yakalayamayacağı konusu da tartışılması gereken bir diğer önem unsur olduğu söylenebilir. Ayrıca dünyaya açılacak kalitede yazılmış oyunlarımız için de çeviri sorunları ortaya çıkmaktadır ki bunu da bir başka başlık altında incelemek yerinde olacaktır. Metin And'ın dediği gibi “...her şeyden önce Türk yazarlarını eserlerinin iyi çevirilerinin yapılması sonra bu çevirilerin örgütler eliyle dünya sahnelerine sunulması gerekmektedir.”³²⁸

Türk tiyatro yazarlarımızın eserlerinin iyi çevirilerinin yapılması, oyunlarımızın gerçek değerinin anlaşılması için en gerekli yollardan biri olarak karşımızda durmaktadır. Ancak ne yazık ki bugüne kadar bu konuda çok yönlü bir çalışma yapılamamış, oyunlarımız geniş manada dünya sahnelerinde değerlendirilme şansı bulamamıştır. Selahattin Batu'nun **Güzel Helenası**'nın 1959'da Bregenz Şenliğinde oynanması ve Burgthetare'nin repertuvarına kabul edilmesi o dönem için oldukça olumlu bir gelişmedir. Haldun Taner'in **Keşanlı Ali Destanı** adlı oyunun Avrupa'nın çeşitli sahnelerinde oynandığı da bilinmektedir. Ancak bunlar ulusal tiyatromuzun dünya ölçeğinde tanıtılması noktasında yeterli çalışmalar olarak görülmemektedir. Daha sistematik ve örgütlü bir çalışmanın gerekliliği ortadadır.

³²⁸ And, 1992, a.g.e., 194 s.

Türk kültür, sanat ve edebiyatının yurtdışında tanıtılmasında bugüne kadar önemli eksiklikler olduğu ortadadır. Bu eksikliğin giderilebilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde çeviri ve yayım destek projesi çalışmaları başlatıldığı ve 14 Şubat 2005 tarihinde yürürlüğe giren yönergeyle TEDA Projesi'nin hayata geçirildiği bilinmektedir.³²⁹

Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatı ile ilgili eserlerin Türkçe dışındaki dillerde yayımlanmasına destek projesi olan TEDA, Türk kültür, sanat ve edebiyatının klasik ve çağdaş eserlerinin ilgili ülkelerin tanınmış yayınevlerince Türkçe dışındaki dillere çevrilmesi, o ülke veya ülkelerde yayınlanması, tanıtılması ve pazarlanması esasına dayanmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile başlatılan TEDA'nın kuruluş yönergesi madde 1'de amacı, *Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığınca Türk kültür, sanat ve edebiyatının dışa açılması çalışmaları kapsamında Türkçe'nin yazı dili birikimini dünyaya tanıtmayı sağlamak için uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve dernek gibi, Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserleri yayımlayan tüzel kişiliklere projeler kapsamında karşılıksız destekte bulunmak.*³³⁰ Şeklinde açıklanmaktadır.

Projenin esası; Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen Yönerge ve Başvuru formu çerçevesinde, yayınlanacak olan eserlere çeviri veya baskı veya tanıtım desteği sağlanmasıdır. TEDA Projesinin hedefi; Türk kültür, sanat ve edebiyatını yurt dışında entelektüel hedef kitle ile buluşturarak Türk kültür, sanat ve edebiyatının kaynaklarına yönlendirmektir.

TEDA Projesi kapsamında 2005, 2006 ve 2007 yıllarında yayımlanan eserler şu şekilde sıralanmaktadır.

³²⁹ <http://www.tedaproject.com>

1-Çağdaş Türk Oyunları Seçkisi/Tuncer Cücenoglu, Civan Canova, Behiç Ak, Özen Yula

Çevirmen: Hüseyin Mevsim

Ülke: Bulgaristan

Yayıncı: Balkani 93 Ltd.

Yıl: 2007

Bu derleme seçki, Tuncer Cücenoglu'nun **Çığ**, Civan Canova'nın **Erkekler Tuvaleti**, Behiç Ak'ın **Fay Hattı**, Özen Yula'nın **Gayri Resmi Hürrem** adlı eserlerini içermektedir. Bulgaristan'da ilk kez bu nitelikte çağdaş Türk oyun seçkisi yayınlanmıştır.

2-Özgürlük Yarışı / Hasan Erkek

Çevirmen: Zehra Gümüş

Ülke: Almanya

Yayınevi: Frieling&Huffmann GmbH

Yıl: 2007

Hasan Erkek'in, yayımlanmış 11. kitabı olan Özgürlük Yarışı, ülkemizden bir yazarın yurtdışında yayımlanmış ilk çocuk oyunu olma özelliği de taşımaktadır.

3-Eşik (Rusça)/Hasan Erkek

Çevirmen: Makbule Muharremova

Ülke: Azerbaycan

Yayıncı: Mütercim Tercüme Merkezi

Yıl: 2007

4-Çığ-Çıkmaz Sokak/Tuncer Cücenoglu

Çevirmen: Murat Aykaç Erginöz-Valérie Gay-Aksoy

Ülke: Fransa

Yayıncı: L'espace D'un Instant

Yıl: 2008

İlk kez Abdi İpekçi Ödülü'nü daha sonra da Avni Dilligil En Başarılı Yazar ve Hollanda İnsan Hakları Ödülü'nü kazanan **Çıkmaz Sokak** ise, hemen hemen

bütün Dünya dillerine çevrilmiş, başta Amerika, Almanya ve Yunanistan olmak üzere birçok ülkede sahnelenmiş ya da repertuarlara girmeyi başarmış bir oyundur. Bugünlerde Yunanistan'da Selanik Devlet Tiyatrosu, Güney Kıbrıs Devlet Tiyatrosu ile Bulgaristan ve Romanya'da da repertuarlara alınmıştır. TEDA Yönergesi ek'te sunulmuştur.³³¹

2.2.7.7. Radyo Tiyatrosu

Türkiye'de radyo yayınlarının ilk kez 1927 yılında başladığı, TRT Kurumu'nun Anayasa'nın 121. maddesine dayanılarak hazırlanan 24.12.1963'te kabul edilen ve 1.5.1964'de yürürlüğe giren 359 sayılı TRT yasası ile kurulduğu bilinmektedir. TRT'nin yayın esasları arasında, insan haklarına dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal cumhuriyete, Türk Devleti'nin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne bağlılığı güçlendirmek; Atatürk devrimlerinin, Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesini öngören dünya görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek gibi temel esaslar olduğunu görüyoruz. Radyo tiyatrosu seçimi konusunda belirlenen ilkeler arasında ise, seçilecek oyunların, kişi ya da toplumun değerlerini yansıtması, çağdaş tiyatronun verilerinin benimsetilmesi, kültür, düşünce, eğitim, sanat ve gözlem unsurlarından hiç değilse birinin bulunmasına önem verilmesi gibi temel kavramlara yerverilmesi dikkat çekicidir. Bununla birlikte, Türk hikâyesi, Türk romanı ve Türk folkloruna yer verilmesi, hedef aldığı dinleyici kitlelerinin hayat anlayışı ve yaşama şekline aykırı düşmeyecek yerli ve yabancı oyunların yayınlanması konusunda seçici davranılması gerektiği konularına vurgu yapılmasının, radyo tiyatrolarına yüklenen misyonun anlaşılması açısından önemi olduğu ortadadır. Temel esaslar arasında yeralan, oyun ve edebiyat türlerine giren eserlerimizin değerlendirilerek, ulusal kültürümüzün oluşmasına yardımcı olmak konusu ise üzerinde önemle durulan temel esaslar olarak dikkat çekmektedir.³³²

³³¹ Bkz., EK 12, TEDA Projesi Yönergesi

³³² Nurhan Karadağ, **Radyo Tiyatrosu Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976, 165 s.

Tablo 7 1963-1975 Yılları arası TRT’de Yayınlanan Yerli ve Yabancı Yayın Adetleri

		Yerli	Yabancı	Toplam
Ankara Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	122	198	320
	Arkası yarın	24	137	161
	Çocuk Bahçesi	8	95	103
İstanbul Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	123	201	324
	Arkası yarın	61	58	119
İzmir Radyosu				
	Radyo Tiyatrosu	10	29	39

Kaynak; Karadağ; 1976

Verilen sayılara göre 1975 yılı itibari ile radyo tiyatrosu olarak 255, arkası yarın 85 ve çocuk bahçesi olarak 8 adet yerli oyunun yayınlandığı bilinmektedir. Yabancı eserlerden uyarlamalar ise radyo tiyatrosu olarak 428, arkası yarın 195 ve çocuk bahçesi olarak 95 oyun olarak tespit edilmektedir. TRT Kurumunun çıkardığı **Yayıncılık Dergisi**’nin 1. Sayısında Dr. Haluk Şahin radyo yayıncılığı konusunda, dinleyici umduğunu değil, bulduğunu dinler" görüşüyle hareket edilmesini bırakın bilimsel izleyici araştırmaları yapılmasını, gelen mektupların bile sistematik bir biçimde değerlendirilmemesini eleştirmektedir. TRT’nin özerklik döneminde bu alanda tek tük bazı girişimlerin olduğunu ancak izleyici araştırmalarının ancak 1974 yılında başlayabildiğini belirtmektedir. Dinleyici profili, yöneliş ve eleştirilerinin değerlendirilmesi, yazılacak radyo oyunlarının daha geniş bir kitleye ve istenen şekilde ulaştırılabilemsi açısından da büyük önem taşımaktadır.³³³

1973 Nisan ayında Ankara ili Belediye sınırları içinde bin kişiye mülakat yöntemi ile yapılan ankette ankete katılanların % 80’inin hergün radyo dinlediği ve bu kişilerin % 72 sinin radyo oyunlarını dinlediği belirtilmektedir. Bu dinleyicilerin % 23’ünün radyo oyunlarını neden dinliyorsunuz sorusuna “eğlendirdiği için”, %20’sinin ise “eğittiği ve eğlendirdiği için “yanıtını verdikleri görülmektedir. Radyo

³³³Y.a.g.e., 167 s.

oyunlarında hangi tür oyunlara yer verilmelidir sorusuna %66 gibi bir oranda “Gerçek hayat”, % 21 gibi bir oranla da “Güldürücü – eğlendirici” konulara yerverilmelidir dediğini görüyoruz. Facialı – Trajedi ve Hayali oyunlara yerverilmeli diyen kesimin %4 gibi bir oranda kaldıkları görülmektedir. Tarihi ve toplumsal konular, Köy Hayatı konuları en çok dinlenmek istenen konuların başında gelmektedir. Bugün Türkiye’de ortalama kaç kişinin radyo tiyatrosunu dinlediği, bu kişilerin kültür ve ekonomik yapıları gibi konular hakkında yeterince araştırılma yapılmadığı görülmektedir. Radyo oyun yazarlığı konusunda bir diğer önemli konuda kuşkusuz eğitim konusudur. Turgut Özakman, 1969 yılında basılan "Radyo Notları”nda Radyo oyunu yazarı, yönetmeni, oyuncusu ve efektçisinin tüm ses ve söz etmenlerini ayrıntılarına kadar bilmesi, değerlendirmesi ve uygulayabilmesi gereğine dikkat çektiğini, bu kadar etkin bir olay için de yazarından, yönetmenine, oyuncusundan dramaturg, prodöktör ve efektör üne kadar her birimin eğitiminin gerekliliğine vurgu yaptığını görmekteyiz. Özakman, Basın Yayın Yüksek Okulu, genel çizgileri içinde radyocu ya da söz programcısı hazırlanmaya çalışılmasını eleştirmekte, radyo konusunda çalışan kişilerin kişilerin genelde işi içinde eğitilebilmesini eleştirmektedir.³³⁴

2.2.7.YARIŞMALAR

Türkiye’de Oyun Yazarlığının gelişimine yönelik girişimler arasında çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen tiyatro oyunu yazım yarışmalarının önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Bununla birlikte farklı kurum, sektör ve firmalar tarafından gerçekleştirilen bu yarışmaların ne yazık ki sistematik bir hale gelemediği görülmektedir.

Doç. Dr. Sema Göktaş’ın **2000’li Yıllarda Tiyatromuz** adlı araştırmasında ortaya çıkan sonuç oldukça çarpıcıdır. Bu araştırmaya göre yazarlık yarışmalarında ödül alıp sahnelenmeyen oyunların oranı %88 gibi yüksek bir orandır. Bu tür yarışmaların, tiyatro yazarlığımızın gelişmesine yönelik önemli bir çaba olduğu, ancak bu çabaların ödül alan oyunların sahnelenmesi noktasında yetersiz kaldığı görülmektedir.

³³⁴ Y.a.g.e., 172 s.

Aşağıda tiyatro oyun yazarlığı alanında düzenlenen bazı yarışmalar ile ilgili bilgiler verilmiştir. Ayrıca Ek'te bazı yarışma şartname örnekleri sunulmuştur.³³⁵

Oyun Yazarlığı Yarışmaları;

1. Türk Ocakları Yazma Yarışması (1912)
2. CHP Cumhuriyet'in 10. Yılı Oyun Yarışması (1933)
3. Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu Yarışması (1941)
4. CHP Sanat Mükâfatı Ödülleri (1938–1948)
5. İnönü Sanat Armağanları (1946-1950)
6. İstanbul Şehir Tiyatrosu İstanbul'un Fethinin 500. Yıldönümü Oyun Yarışması (1952)
7. Türk Dil Kurumu Oyun Yarışması (1955-1980)
8. Sinema Tiyatro Dergisi Ödülü (1959)
9. Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması (1972-1974)
10. Dünder Taşer Tiyatro Oyunu Yarışması (1974)
11. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması (1982)
12. Uluslar arası Endüstri ve Ticaret Bankası Tiyatro Oyun Yarışması (1984)
13. T.B.M.M. Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması (1985)
14. Salihli Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (1986)
15. İş Bankası Tiyatro Büyük Ödülü (1988)
16. Çankaya Belediyesi-TOBAV 3. Çocuk Oyunu Yazım Yarışması (1989)
17. TOBAV Çankaya Belediyesi Çocuk ve Gençlik Oyunu Yazma Yarışması (1991)
18. Üsküdar Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (1992)
19. Bakırköy Belediyesi Yunus Emre Özgün Ve Uyarlama Oyun Yazma Yarışması (1995)
20. Hasan Ali Yücel Ödülü (1998)
21. Atatürk Üniversitesi Kısa Oyun Yazma Yarışması (1999)
22. Kadıköy Belediyesi Oyun Yazma Yarışması (2000)

³³⁵ Bkz., EK 13, Oyun Yazarlığı Yarışma Şartnameleri

23. Adana Tiyatro Dergisi Oyunu Yazım Yarışması (2001)
24. Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği "Kadın Oyunları ve Öykü Yarışması (2002)
25. Tiyatro Oyuncuları Meslek Birliği (TOMEB) “Türkiye Ütopyası” Oyun Yazma Yarışması (2004)
26. TCDD Çocuk Oyunu Yazım Yarışması (2004)
27. Kültür ve Turizm Bakanlığı Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması (2005)
28. T.C. Kültür Bakanlığı Türk Masallarından Uyarlama Çocuk Oyunu (2005)
29. İsviçre Hastanesi Sanat Edebiyat Ödülleri-Oyun Yarışması(2005).
30. Gelir İdaresi Başkanlığı Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması (Çocuk, Gençlik ve Yetişkin Dalı'nda) (2007)
31. ABK Yayın Grubu Tiyatro Oyun Yazma Yarışması (2007)
32. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Toplum Gerçekçi Oyun Yazma Yarışması (2008)
33. Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyun Yazım yarışması (2005-.....)
34. İBŞB Şehir Tiyatroları “Cumhuriyet Konulu Oyun Yazma Yarışması (2007)
35. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Çocuk Oyunu Dalında “Enerji Verimliliği” Konulu Tiyatro Oyunu Yazım Yarışması (2009)
36. Zonguldak Kültür ve Eğitim Vakfı Tiyatrocu Memduh Oynar Anısına Çocuk Oyunu Yarışması (2010)

2.2.7.1. Türk Ocakları Yazma Yarışması (1912)

12 Mart 1912’de açılan Türk Ocaklarının ilk kez bir Milli yarışma açtığını biliyoruz. Yarışmaya katılacak oyunların 30-40 dakikalık bir perdelik komedi olması, yabancı eserlerden uyarlama olmaması ve milli hayatımıza dair konuları içermesinin yanısıra hiç sahnelenmemiş olması istenmektedir. Bu yarışmada Cenap Şahabettin’in “Körebe” adlı oyunu birinci gelmiş ve yüz lira ödül kazanmıştır. İkinciliği ise Reşat Nuri Güntekin kazanmıştır.

2.2.7.2.CHP Cumhuriyet'in 10. Yılı Oyun Yarışması (1933)

Cumhuriyet'in 10. yılı kapsamında Kutlama Yüksek Komisyonu, sanatçılardan inkılâbın anlamını ve cumhuriyetin ilk on yılında gerçekleştirilen değişim ve yenilikleri anlatan tiyatro oyunu yazmalarını istemiştir. Bu ilk kapsamlı sipariş ve özendirme yarışmasına pek çok sanatçı katılmış, yarışmaya katılan oyunların çoğu Devlet Matbaası'nda basılmıştır. Nafiz Çamlıbel bu dönemde dört oyun yazdığı bilinmektedir. Yusuf Ziya Ortaç (1895–1967), bu sipariş olayını **Bizim Yokuş Dergisi**'nde ayrıntılı bir şekilde anlatmaktadır.

2.2.7.3. Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu Yarışması (1941)

1941 yılının Ağustos ayında, “Ulusal Ekonomi Ve Arttırma Kurumu” 12. Tasarruf ve Yerli Malı Haftası nedeniyle Halkevi sahnesinde oynanmak üzere sahne oyun yarışması düzenlemiş ve yarışmada propoganda olmadan savurganlıkla savaş ve bireylerin tasarruflu bir yaşama yönlendirilmesi konularında üç perdelik bir oyun yazması istenmiştir. Oyun dram ya da komedi türünde olabilecektir. Oyunda en çok üç kadın olması istenmiştir. Birinci gelen esere 150 lira telif verilecektir.³³⁶

2.2.7.4. CHP Sanat Mükâfatı Ödülleri (1938–1948)

CHP'nin, 1932–1950 yılları arasında yukarıda sayılan çabalarından başka, yazarlara verdiği siparişler, açtığı yarışmalar ve verdiği ödüllerden de ayrıca söz etmek yerinde olacaktır. CHP'nin, sipariş oyun yazdırmasının yanı sıra, sahnelerde oynanabilecek türden tiyatro oyunları yazılmasını sağlamak için yarışmalar düzenlediği de görülmektedir. 1940'lı yıllarda İstanbul Şehir tiyatrolarında oynanan oyunların sadece dörtte birinin yerli oyun olması tiyatro oyun yazımını teşvik edilmesinin en önemli sebeplerinden biri olarak gösterilebilir

Halkevleri Dergisi'nin Eylül 1938 tarihli sayısında yeralan duyuruya göre CHP'nin 3 ayrı dalda yarışma açtığı belirtilmiştir. Buna göre birincisi yetişkinler arası Halkevleri sahneleri için oyun yarışması, ikincisi memleket hikâyeleri yarışması ve küçük memleket hikâyeleri yarışmasıdır. *Bu duyuruda “Genel esaslar*

³³⁶ Karadağ, 1982,a.g.e., 117 s.

ve milli davalarımızın ve inkılâp prensiplerimizin çerçevesi içerisinde kalmak kaydıyla konu seçimi serbesttir denilerek bir yandan konu seçimi serbest bırakılmış gibi görülmekte, öte taraftan milli davaya hizmet eden ve inkılâp prensiplerine ters düşmeyecek oyunlar talep edilerek yaratıcılığın önüne bir sınır çekilmiş gibi görülmektedir. 1939 yılında CHP'nin düzenlediği ilk tiyatro oyunu yarışmasına toplam 27 eser katıldığını ve jüride Cevdet Kerim, İncedayı, Nafi Atuf Kansu, Reşat Nuri Güntekin, Bedrettin Tuncel, Dr. Ali Süha Delilbaşı ve Muhsin Ertuğrul gibi isimlerin yer aldığını görüyoruz. CHP'nin 1939'da düzenlediği ilk yarışmanın ardından ikincisinin 1945'te düzenlendiğini görüyoruz. Bu yarışmaların şartlarında, yazarların konu olarak mutlaka Cumhuriyet devrim ilkelerine bağlı kalmalarının vurgulandığı görülmektedir. Elbette o dönem ve şartları içerisinde inkılâpları korumak düşüncesi ön planda olacaktır ancak bu yönelişle birlikte, tiyatronun ve tiyatro yazarlığının eleştirel yanı devre dışı bırakılmıştır da denilebilir.³³⁷

1939 yılında yarışmaya gönderilen tiyatro oyunlarının ödül almaya hak kazanamadığını, bir eserin dördüncü, üç eserin de beşinci seçilerek oyunların CHP tarafından bastırılıp oynanmalarının sağlandığını görüyoruz.

Tablo 8 CHP Mükâfatı 1939 Yılı Ödül Kazanan Oyunlar

Yazar	Eser	Derece	Ödül
	Değer eser bulunmadı	1	
	Değer eser bulunmadı	2	
	Değer eser bulunmadı	3	
Samsun Halkevi üyelerinden Vedat Örfi Bengü	Beyaz Baykuş	4	200
Bursa Halkevi Üyelerinden Celal Sıtkı Gürler	Eğitmen	5	100
İzmit Halkevi üyelerinden Yusuf Nüzhet Unat			
Mardin Halkevi üyelerinden Sedat Yesüğe Eser	O Varken	5	100

Kaynak; Çıkla,2007;33

³³⁷ Selçuk Çıkla, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmî Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, Sayı 23, 2007, 32 s.

1940–1941 yılları arasında ise CHP’nin bir yarışma düzenlemediği, 1942 yılı ödülünün roman ve 1943 yılı ödülünün ise musiki dalına ayrıldığı görülmektedir. Eldeki bilgiler CHP’nin 1942’den itibaren "Sanat Mükâfatı" adı altında daha sistemli bir yarışma geleneği oluşturmaya çalıştığını söyleyebiliriz. 1945 yılı Sanat Mükâfatı ödülünün tamamen tiyatroya ayrıldığını görüyoruz. Ülkü Dergisi, 01 Mart 1945 tarihli sayısında, jüride "Reşat Nuri Güntekin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ali Süha Delilbaşı, Muhsin Ertuğrul, Suat Kemal Yetkin, Bedrettin Tuncel, Yunus Kâzım Köni, Sabahattin Eyüboğlu, Nurullah Ataç, Ertuğrul İlgin’in bulunduğu belirtilmekte ve yarışma şartnamesinde “*Konuların, Cumhuriyetin ilânından bugüne kadar geçen süre içinde, toplumsal hayatımızda görülen çeşitli değişmelerin, ilerlemelerin göz önünde tutularak işlenmesi,*” şeklinde ifadeler yer aldığı vurgulanmaktadır.³³⁸

Jürinin CHP Genel Sekreterliğine sunduğu rapora göre 1945 yılında düzenlenen yarışmaya 149 eser katılmış, ancak sadece 11 tanesinin şartnameye uygun olduğu tespit edilip yarışmaya kabul edilmiştir. Ancak bu 11 eser içerisinde de sahnelenmeye değer eser bulunamamış, sadece Hamdi Olcay’ın **Kafa Kâğıdı** adlı oyunu diğerlerine göre daha başarılı bulunarak 300 lira ödüllendirilmiştir. Bu oyun daha sonra basılıp örgüte gönderildiği bilinmektedir. 01 Mart 1946 tarihli Ülkü Dergisi’nde yeralan habere göre, 1949 yılında tiyatro dalında açılan yarışmaya 102 tiyatro oyunu katıldığı yine dereceye layık eser bulunamadığı ve yarışmanın gelecek yıl yenilenmesine karar verildiği belirtilmektedir.³³⁹

1947–48 yıllarında düzenlenen yarışmanın koşullarının hemen hemen diğer yıllarda düzenlenen yarışmalar ile aynı olduğunu tespit ediyoruz. Tek farkın 1947 yılında düzenlenen yarışmaya artık yazarların takma isim ile değil, gerçek isimleri ile katılabilmeleri olduğunu görüyoruz. Yarışma Seçici Kurul ise, İstanbul Üniversitesi,

³³⁸ Çalışlar, 1995, a.g.e., 654 s.

³³⁹ Çıkla, 2007, a.g.e., 38 s.

Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Devlet Konservatuvarı ve İstanbul Şehir Tiyatrosu'ndan bir kişi ile CHP'nin seçeceği 3'er kişiden oluştuğu görülmektedir.³⁴⁰

1947 yılında düzenlenen bu yarışmada birinciliği kazanan Necip Fazıl'ın ödülünün iptal edilmesi için bazı girişimlerde bulunulduğu ve bu girişimlerde de başarıya ulaşıldığı bilinmektedir.

Tablo 9 CHP Mükâfatı 1947 Yılı Ödül Kazanan Oyunlar

Yıl 1947			
Şair	Eser	Derece	Ödül
Necip Fazıl Kısakürek	Sabır Taşı	1	x
Ahmet Muhip Dıranas	Gölgeler	2	x
İlhan Tarus	Bir Gemi	2	x

Kaynak; Çıkla, 2007; 40

CHP'nin, 1939' den itibaren düzenlediği sanat yarışmalarına 1948'de son vermesinin sebebi 1947 yılındaki sorunlu ödül konusunun yanı sıra ilk ve son olarak 1948 yılında verilen İnönü Sanat Armağanları'nın etkisi olduğu da söylenebilir.³⁴¹

2.2.7.5. İnönü Sanat Armağanları (1946-1950)

İnönü Sanat Armağanlarının, 1946 Haziran'ında Meclis'te kabul edilip aynı ay içinde Resmi Gazete'de yayınlanarak "İnönü Armağanları Kanunu" çerçevesinde verilen bir armağan olduğu bilinmektedir. Bakanlar Kurulu'nun 13.6.1946 tarih ve 4933 nolu "İnönü Armağanları Kanunu"nun bu armağanlarla ilgili maddelerine göre yarışmaya sadece Türk vatandaşları katılabilmekte ve ödüller değerlendirme ve özendirme olarak 2 ana başlık altında verilmektedir. Yirmi beş bin liralık üç armağan olarak ve üç yılda bir verilecek olan ödüllerin yanısıra, beşer bin liralık on ve üçer

³⁴⁰ Karadağ, 1988, a.g.e., 119 s.

³⁴¹ Çıkla, 2007, a.g.e., 42 s.

bin liralık on beş armağandan oluşan özendirme armağanları verileceği belirtilmektedir. İnönü Sanat Armağanlarının Tüzüğü ek'te sunulmuştur.³⁴²

1948 tarihinde **Küçük Şehir** tiyatro oyunu ile Cevat Fehmi Başkut İnönü Sanat ödüllerine layık görüldüğü bilinmektedir.1949 yılında Nurullah Ataç'ın "Verilmeyen Armağan" başlıklı yazısından öğrendiğimize göre Ataç, İnönü Armağanları Kurulu'na çok sert eleştiriler yöneltmiş, 1950 yılı başında 1949 yılı için İnönü Sanat Armağanı'nı almaya lâayık bir eserin bulunamadığı açıklanmıştır. 14 Mayıs 1950'de yapılan seçimlerde iktidara gelen Demokrat Parti yarışmayı iptal etmiştir. Bu tarihten sonra yarışmanın tekrar düzenlenmediğini görüyoruz.³⁴³

2.2.7.6. İstanbul Şehir Tiyatrosu İstanbul'un Fethinin 500. Yıldönümü Oyun Yarışması (1952)

1952 yılında İstanbul Şehir Tiyatrosu tarafından, İstanbul'un fethinin 500. yıldönümü için bir oyun yarışması açılmıştır. Tiyatro Müdürü Orhan Hançerlioğlu, 14 Haziran 1952 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nin 2. sayfasında yarışmaya girecek yazarların sayısını artırmak için, oyun teslim tarihini 1953 senesi ocak ayına kadar uzattıklarını belirtmiştir.³⁴⁴

2.2.7.7. Türk Dil Kurumu Oyun Yarışması (1955-1980)

1955 yılında beri verilmeye başlanan Türk Dil Kurumu Ödülleri her yıl 26 Eylül Dil Bayramında verilmektedir. Türk Dil Kurumu ödüllерinin 1983 yılında Türk Dil Kurumu'nun Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesine alınmasının ardından kaldırıldığı bilinmektedir. Yıllara göre Türk Dil Kurumu oyun dalında ödül kazanan oyunlar ve yazarları aşağıda sıralanmıştır.

1960-Orhan Asena, **Tanrılar ve İnsanlar**

1963- Vüs'at O. Bener, **İhlamur Ağacı**

1968-Turan Oflazoğlu, **Deli İbrahim**

1970-Aziz Nesin, **Çiçu**

³⁴² Bkz., EK 14, İnönü Sanat Armağanları Tüzüğü

³⁴³ Y.a.g.e., 42-43 s.

³⁴⁴ Yeşim gezer, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1991, 8 s.

1972-Haldun Tanser, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**
1974-Adalet Ağaoğlu, **Üç Oyun**
1976-Güngör Dilmen, **Midas'ın Kördüğümü**
1977 (Dinçer Sümer, **Eski Fotoğraflar**
1979-Oktay Arayıcı, **Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi**
1980-Recep Bilginer, **Yunus Emre**

2.2.7.8. Sinema Tiyatro Dergisi Ödülü (1959)

1959 yılında Güngör Dilmen **Midas'ın Kulakları** isimli oyunu ile ödül kazandığı bilinmektedir.

2.2.7.9. Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması (1972-1974)

Türk çocuk edebiyatının gelişmesini sağlamak amacıyla, Arkın Kitabevi tarafından 1972'de düzenlenmeye başlamıştır. Çocuk şiiri, çocuk hikâyesi (veya masalı) ve çocuk oyunu türlerinde 1973 ve 1974 yılları arasında düzenlenmiştir.

2.2.7.10. Dünder Taşer Tiyatro Oyunu Yarışması (1974)

Töre-Devlet Yayınevi'nin (Ankara), milliyetçi yazar Dünder Taşer (1925-1972) adına açtığı bir edebiyat yarışmasıdır. Ödül verilen tür her yıl değişir. 1974 yılındaki ilk yarışmada ilk armağan tiyatro alanında verilmiş, seçiciler kurulu birinci ve ikinciliğe değer eser bulamayarak üçüncülüğü **Alpaslan** adlı eseriyle Yaşar Sağlam'a vermiştir.³⁴⁵

2.2.7.11. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması (1982-...)

Tiyatro sanatçısı ve tiyatro eğitimcisi Suat Taşer'in anısını canlı tutmak ve tiyatromuzda genç oyun yazarlarının yetişmesine ve tanıtılmasına katkı sağlamak amacıyla, Suat Taşer Ailesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından 1982 yılından bu yana düzenlenen "Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması"nın amacı, dramatik yazarlık alanında nitelikli yapıtlar verilmesini

³⁴⁵ Töre Dergisi, Haziran 1974, 37 s.

özendirirken, genç yazarları kamuoyuna tanıtip destekleyerek oyun yazarlığımızın gelişimine katkı sağlamaktır.

Yaklaşık 28 yıldır düzenlenen bu yarışmada dört oyun seçilip sahnelenmekte, iki oyuna da mansiyon verilmektedir. Türk tiyatrosuna 28 yılda toplam 168 oyun kazandıran bu yarışma, Dünya’da ve Türkiye’de de bir ilki gerçekleştirmiştir. Yarışmaya yalnızca üniversitelerin tiyatro bölümlerinde Dramatik Yazarlık eğitimi görmekte olan öğrenciler katılabilmektedir. Yarışmaya katılan oyunların daha önce ödüllendirilmemiş, yayınlanmamış ve sahnelenmemiş olması ön koşuldur. Yarışmaya katılacak oyunların 30 dakikalık oynanma süresinde olması istenmektedir.

Suat taşer Kısa Oyun Yarışması, öğrencilere, ödül kazanan ve sahnelenen oyunları sayesinde, yazarlığı sahne üzerinde uygulamalı olarak öğrenme fırsatı sunması açısından da büyük önem taşımaktadır.

2.2.7.12. Uluslar arası Endüstri ve Ticaret Bankası Tiyatro Oyun Yarışması (1984)

1984 yılında düzenlendiği ve Güngör Dilmen’in **Ben Anadolu** isimli oyunu ile kazandığı bilinmektedir.

2.2.7.13. T.B.M.M. Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması (1985)

T.B.M.M. tarafından 23 Nisan 1985 tarihinde açılan “Milli Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları Yarışması” ile Türk tiyatrosuna, Milli Egemenlik anlayışı temasını işleyen, yeni çocuk oyunları kazandırmanın amaçlandığı görülmektedir. Amatör ve profesyonel herkese açık olduğu belirtilen bu yarışmanın şartnamesinde, dans, şarkı vb. gibi dramatik anlatım araçlarının estetik bir bütünlük içinde kullanılması konusunda yazarlara büyük tolerans gösterileceği belirtilmiştir. Bu tolerans elbette oyun ayzralığımızın eğişmesi noktasında yazarlara özgür bir yaratım alanı sunması açısından önemlidir. Yarışma seçici kurulu, Fikri Sağlar, Turgut

Özakman, Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Sıtkı Tekmen, Tansu Aytar, Macide Tanır, Rüştü Asyalı, Maral Üner, Leyla Tecer, Doç. Dr. Anıl Çeçen, Erol Günaydın gibi isimlerden oluşturulmuştur. Sözkonusu yarışmada birinciliğe değer eser bulunamadığı bilinmektedir. Zekeriya Kaya'nın **Yonca Sevmeyen Kralla Bilge Tavşan** isimli eseri ikinciliğe, Ali Meriç 'in **Bir Varmış, İki de Varmış** isimli eseri üçüncülüğe, Ali Erkan Güneri'nin **Biz Atatürk'üz** ile Yusuf Kenan Işık'ın **Keloğlan'la Zülfü Sarı** isimli eserleri mansiyona değer görülmüştür. Derece ve mansiyon alan eserlerin yazarları ile bir dramaturgi çalışması yapılarak basılması da bu yarışmanın bir dieğer olumlu özelliği olarak ortaya çıkmaktadır.

2.2.7.14. İş Bankası Tiyatro Büyük Ödülü (1988)

İş Bankası tarafından 1988 yılında Güngör Dilmen **Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını** adlı oyun ile ödülü almaya hak kazandığını görüyoruz.

Türkiye'de Oyun Yazarlığını gelişimine yönelik girişimler arasında incelenen tiyatro oyun yazarlığı yarışmalarının çoğunda amaç, "Türk oyun yazarlığının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması" olarak belirtilmektedir. Hemen hemen her yarışmanın jürisinde önemli tiyatro adamları ile yazarları yer almıştır. Bu yarışmalarda çok büyük para ödülüne rastlanmasa da, yazarların teşvik edilmesi noktasında bu yarışmaların üzerinde önemle durulması ve yaygınlaştırılması gerektiği ortadadır. Oyun yazma yarışmasını kazanan yazarlara verilecek ödülün büyüklüğü, yazılan oyunların kalitesini artırmak adına başlı başına bir sebep olmasa da, yazarların desteklenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Oyun yarışmalarının bazılarında belli bir tema üzerinden oyun yazılması istenmişse de bu birkaç yarışmanın dışına çıkmamıştır. Konu kısıtlamasının, oyun yazım yarışmaları için olduğu kadar yaratıcılığın önüne bir sınır çizilmesi noktasında olumsuz bir tutum olduğu söylenebilir. Bu yarışmalardan çok azı sistematik bir hale getirilmiş, diğerleri 1-2 kez düzenlendikten sonra kaldırılmıştır. Yarışma şartnameleri

2.2.7.15.Hasan Ali Yücel Ödülü (1998)

Devlet Tiyatroları Opera Ve Balesi Çalışanları Vakfı'nın (TOBAV) Kültür Bakanlığı desteği ile Cumhuriyet döneminin ilk Milli Eğitim Bakanı, köy enstitülerinin mimarı Hasan Ali Yücel adına 1998 yılında düzenlediği oyun yarışmasında büyük ödüle Mustafa Nogay Kesim'in **Ağalık Belası** adlı oyunu layık görülmüştür. Başarı Ödülü: Erkan Gökgücü'nün **Promete 1940**, Kazım Eryüksel **Gri Gölgele** ve Vural Parker'in **Gençlik Yargılıyor** oyunları arasında paylaşılmıştır. Jüri takdir Ödülleri, Coşkun Irmak'ın **Terentius'un Afrikalı**, Yılmaz Şekerbay'ın **Kibele** ve Tayfun Orhon'un **Özel Bir Gün** oyunlarına verilmiştir.

TOBAV'ın 1991 ve 1992 yıllarında Çankaya Belediyesi ile birlikte düzenlediği Çocuk ve Gençlik Oyunu Yazma Yarışması düzenlediğini görüyoruz.1996 yılında büyükler ve çocuklar kategorisinde ödüle değer yapıt bulunamadığı, gençler dalında üçüncülüğe Kıvanç Nalça'nın **Demayan Masalı** eseri layık görüldüğü bilinmektedir.

2.2.7.16.TOMEB OYUN Yazma Yarışması (2005)

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle, Tiyatro Oyuncuları Meslek Birliği (TOMEB), Türkiye'de sanat kültürünün gelişmesini sağlamak, tiyatro edebiyatına yeni eserler kazandırmak, Türkiye'nin kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla **Türkiye Ütopyası** konulu bir oyun yarışması düzenlenlediği bilinmektedir.

2.2.7. 17. Yılı İBŞB Şehir Tiyatroları “Cumhuriyet Konulu Oyun Yazma Yarışması (2008)

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 85. yıldönümü nedeniyle İstanbul Şehir Tiyatroları'nın düzenlemiş olduğu yarışmaya 46 eser katılmış, Büyük Ödül'e layık eser bulunamamıştır. Diğer "10 Özel Ödül" sahiplerine dağıtılmıştır.

- 1.Mansiyon: **İlk Ateşi Yaksınlar** - Aslıhan Candan
- 2.Mansiyon: **Karazıpkalılar** - Serdar Doğan
- 3.Mansiyon: **Bede**” - Hasan Öztürk

- 4.Mansiyon: **İlk Kurşunları Anadolu’nun** - Adem Atar
- 5.Mansiyon: **Toprağa Gömülü Mektuplar** - Feraye Şahin
- 6.Mansiyon: **Kuşlar Döndüğünde** - Eşref Karadağ
- 7.Mansiyon: **Güneş Doğarken** - Hidayet Sayın
- 8.Mansiyon: **Bir Milenyum Kazası** - Pervin Yıldırım
- 9.Mansiyon: **Gelibolu Mahşeri** - Salim Ağkaş
10. Mansiyon: **Kafes** - Tuba Zarşat

SONUÇ

Dünyada ve Türkiye’deki sürece baktığımızda, yazılan yüzlerce tiyatro oyundan ancak küçük bir bölümünün bugüne kaldığını, oynandığını ve hala alkışlandığını görüyoruz. Peki, o halde bu oyunları diğerlerinden ayıran nedir? Yazarın engin bir dünya görüşü mü? Yoksa yetenek mi? Tiyatro oyunun temelinde varolan matematik kurgunun tam ve sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi mi? Nedir tiyatro tarihi ve tiyatro olgusu içinde metnin ve dolayısıyla yazarın yeri? Bu gün ne olmuştur?

Tiyatro tarihi içerisinde, yazarın tiyatro içindeki önemine vurgu yapıldığını, öte taraftan yönetmenin ve oyuncuların birlikte olduğu sahne deneyleriyle ortaya çıkarılan oyun metinlerine dikkat çekildiğini görüyoruz. Yazar özü sağlam tutmak zorundadır elbette ama “Ne eskiyor?” ve “Nasıl eskiyor?” sorularına da sağlıklı yanıtlar vermek mecburiyetindedir. Bu soruları yöneltmek ve cevaplarını aramak, bizlere tiyatro oyun yazarlığımızın bugüne kadarki gelişimine yönelik girişimleri doğru bir perspektifte değerlendirme fırsatı vereceği gibi, bugünden yarına uzanan süreçte yapılması gerekenler noktasında önemli bir yol haritası sunacaktır.

Günümüzde hızlanan yaşam ritmi, özün de bu ritmin ışığında hızlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eski özü’ü yeni biçim ve kendini tekrarlamayan formlarla farklı bir estetik anlatımla ortaya koymak, günümüz yazarının ve dolayısıyla oyun yazarlığımızın başarısı için gereklidir de denilebilir.

Özellikle Tanzimat döneminde batılılaşmanın bir uzantısı olarak görülen batılı anlamda tiyatronun, ülkemize Fransız çeviri ve uyarlamalar ile girdiği, tiyatromuzun uzun bir dönem bu çeviri ve uyarlamaların etkisinde şekillendiği bilinmektedir. Ancak ulusal tiyatro düşüncesi ile birlikte çeşitli yöntem ve içerik arayışlarının gündeme geldiğini ve geleneksel tiyatromuzun bir çıkış yolu olup olamayacağının tartışılmaya başlandığını görüyoruz. Bu süreçte, Batılılaşmanın bir uzantısı olarak görülen ve bir eğitici ve öğretici görev yüklenen tiyatronun yaygınlaştırılması amacıyla çeşitli girişim ve çalışmaların hayata geçirildiği

görülmektedir. Bu çalışmaların hemen her biri kuşkusuz tiyatro yazarlığımızın gelişmesi yolunda da önemle hatırlanacak çabalaradır.

Bilindiği gibi tiyatro yazarlarımız yıllarca Osmanlı toplum yapısının etkisinde kendi özel fikirlerinin değil, toplumda geçerli olan fikirlerin izleyicisi olmuşlardır. Bu ortam içerisinde gerçek anlamda karakter yaratabilmek mümkün olmamış, bu kısıtlayıcı çerçeveyi kırıp peşinden gidilecek bir fikir ve duygu dünyası kurulamamıştır. İstibdat Dönemi'nin baskıcı yönetimi ve sonrasında, Cumhuriyet Dönemi'ni de kapsayan sansür olgusu, oyun yazarlığımızın önünde aşılmayı bekleyen sorunlar olarak uzun yıllar önemini korumuştur ve korumaktadır. Öykünün ve dolayısıyla tiyatro metninin yaşamın metaforu olduğu gerçeğinden hareketle, oyun yazarlığımızın sorunları sosyal koşullarda ve yazarlarımızın bu sosyal koşullar içerisinde toplumla ilişkilerinde de aranabilir.

Tanzimat'tan itibaren Fransızca'dan çeviri ve uyarlamaların oyun yazarlığımıza katkıları elbet yadsınamaz. Bu sayede batılı anlamda tiyatro ile tanışan ülkemiz, sonrasında Güllü Agop ve Gedikpaşa Tiyatrosu'nun çalışmaları ile farklı bir ivme yakalamış, Ahmet Mithat, Ahmet Fehim Efendi gibi isimlerin çalışmaları, Osmanlı Padişahları ve devlet adamlarının tiyatroya destekleri, dilde sadeleşme çabaları ile ulusal tiyatro oluşturulması çabaları sürüp gitmiştir. Cumhuriyet'in ilanı ile Darülbâedayi, Ankara Devlet Konservatuvarı ve Devlet Tiyatrosunun Kuruluşu elbette oyun yazarlığımızın gelişimi yolundaki en önemli çaba ve girişimler olarak adlandırılabilir. Köy Enstitüleri'nin ve Halkevlerinin çabaları, kurum ve kuruluşların teşvikleri ve düzenledikleri yarışmalarla oyun yazarlarının sorunlarının giderilmeye çalışıldığını görüyoruz.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında özellikle roman ve hikâye yazarlarının tiyatro oyunu yazma konusunda teşvik edildiğini, tiyatronun ve oyun yazarlığının gelişmesi yolunda yazarların bireysel çabalarının yanı sıra, edebiyat akımlarının temsilcilerinin ve çeşitli derneklerin çabalarının da dikkat çektiği görülmektedir. Ancak tüm çabalara rağmen ne yazık ki bugüne kadar oyun yazarlığımız adına istenen ivmenin yakalanamadığını görüyoruz.

Oyun yazarlığımızın sorunlarını, repertuar kurulu sorunu, bölge tiyatrosu kurulma çalışmalarının sonuçsuz kalması, 1980’li yıllardaki sıkıyönetimin oyun yazarlığımıza etkilerinin yanı sıra, telif ücreti sorununa uzun yıllar çözüm getirilememesi, yerli oyun metni basımının yetersizliği, edebi heyet’in çalışmalarının yetersizliği gibi alanlarda şekillendirmek de mümkün. Tüm bunların yanı sıra, Devlet Tiyatroları’nda zaman zaman yaşanan yönetsel sorunlar, dramaturjik çalışmaların yetersizliği, oyun eleştirisi geleneğinin olmayışı ve örgütsüzlük gibi temel sorunlar oyun yazarlığı tarihimiz içerisinde kimi girişim ve çabalarla aşılmaya çalışılmıştır.

Özel tiyatroların gişe kaygısı sebebi ile yerli oyun yazarlarına ve dolayısıyla yeli oyunlara temkinli yaklaşımları da bir diğer çözülmesi gereken sorun olarak değerlendirilebilir. Özel tiyatrolar imkânlarının kısıtlı oluşu sebebiyle ucuza çıkan dekorlar ile az kadrolu oyunları tercih etmekte bu da oyun yazarlığımızın hem teknik hem de düşünsel manada gelişmesine ket vuran bir diğer yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum da elbette yerli oyun yazarlarının önemli bir kaynağını da işlevsiz hale getirmektedir.

Gerek Devlet kurumları ve gerekse özel sektör tarafından düzenlenen oyun yazarlığı yarışmaları, telif konusunda çıkarılan kanunlar ile oyun yazarlarının maddi anlamdaki kaygılarını giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. Tüm bunlara rağmen günümüzde tiyatro küçük bir çevrenin ilgi alanı dışına taşamamış, tiyatro adına doğru adımlar atılmış olsa bile bazen yönetimlerin baskısı, bazen de yaşanan ciddiyetsizlik sebebiyle bu girişimler tamamlanıp amacına ulaşamamıştır. Batı aktarmacılığı, tiyatronun toplumun gelişim çizgisinin gerisinde kalışı ve kurum ve kuruluşlardan yeterli desteği görememesi gibi temel sorunlar çözülebildiği oranda, tiyatromuzun ve oyun yazarlığımızın önemli bir ivme yakalayacağı söylenebilir. Geleneksel tiyatromuzun ulusal bir tiyatro yaratılması noktasında bir çıkış yolu olarak görülmesi ve bu manada kısıtlı da olsa çalışmalar gerçekleştirilmesi elbette olumlu yaklaşımlar olarak değerlendirilebilir.

Genel anlamda baktığımızda tiyatroya talep yaratılabilmesi, tüm sorunların çözümünde ortak bir nokta olarak ön plana çıkmaktadır. Ulusal bir tiyatro dili yaratılması noktasında yeni biçem arayışları ise halen sürmektedir. Tanzimat'tan bu yana gidilen yolda; Ahmet Hamdi Tanpınar 'ın deyimiyle "Desbussy'i, Wagner'i seven ve Mâhur Besteyi yaşayan" bizler için merkez belki de ancak "sentez" olabilir.

Tiyatro yazarlığımızın öykünme ile değil ancak özgünlük ile bir ilerleme sağlayabileceği ortadadır. Bu özgünlük ulusal tiyatromuzun yapısında olduğu kadar, bu tiyatroyu oluşturacak yazarlarımızın kimliğinde ve ürettiklerinde de ortaya konulmalıdır. İçerik, yapı ve biçimde de şimdinin ötesine geçebilmek ve tiyatrodaki varolan içerik ve biçimlere mahkûm değil, hâkim olabilmek, özgürleşebilmek kilit kelimelerdir. Ne yazık ki pek az yazar, yeteneğini ve bilgisini bir sanata dönüştürecek sabra sahiptir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- **20.YY'da Tiyatro**, Mitos Boyut, Tiyatro, Kültür Dizisi, 1. Baskı, 1993, İstanbul, 12 S.
- ADANIR, Oğuz, **Sinemada Anlam ve Anlatım**, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2003
- ALPMAN, Kadri Hafi, **Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları**, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, 1977
- AND, Metin, **Ataç Tiyatroda**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1982
- AND, Metin, **Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992
- AND, Metin, **Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1983
- AND, Metin, **Elli Yılın Türk Tiyatrosu**, Türkiye İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul 1973
- AND, Metin, **Meşrutiyet Döneminde Türk Tiyatrosu 1908-1923**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sanat Dizisi
- AND, Metin, **Osmanlı Tiyatrosu**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999
- AND, Metin, **Tanzimat Ve İstibdat Döneminde Türk Tiyatrosu (1839-1908)**, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1972
- AND, Metin, **Tanzimat'tan 1908'e Türk Tiyatrosu**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992
- AND, Metin, **Türk Tiyatrosu'nun Evreleri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1983
- AYVAZOĞLU, Beşir, **İslam Estetiği ve İslam**, İstanbul, Çağ Yayınları, 1989
- BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı, **Halkın Evi**, Chp Halkevleri Bürosu, Kılavuz Kitaplar No 29, Ankara, 1950
- BANOĞLU, Niyazi Ahmet, **Nükte, Fıkra ve Çizgilerle Atatürk**, İstanbul, 1954
- BAŞARAN, M. Tonguç Yolu, **Köy Enstitüleri**, Devrimci Eğitim, Varlık Yayınları, İstanbul, 1974

- BAŞARAN, Mehmet, **Sabahattin Eyuboğlu ve Köy Enstitüleri**, Papirüs Yayınevi, İstanbul, 2001
- BAYIR, Ferit Oğuz, **Köyün Gücü**, Ulusal Basımevi, Ankara 1971
- BAYUR, Yusuf Hikmet, **Türk İnkılâbı Tarihi**, Cilt1, Kısım 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991
- BERKES, Niyazi, **Unutulan Yıllar**, İletişim Yayınları, İstanbul,1997
- ÇALIŞLAR, Aziz, **Tiyatro Sözlüğü**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1995
- ÇAVDAR, Tevfik, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi 1839-1950**, İmge Kitabevi, Ankara, 1995
- DİNO, Güzin, **Türk Romanının Doğuşu**, Cem Yayınevi, İstanbul,1978
- EGRİ, Lajos, **Piyes Yazma Sanatı**,Çev.S. Taser,İleri Kitabevi, İzmir, 1993
- ENGİNÜN, İnci, **Ahmet Mithat Efendinin Tiyatroları**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1990
- GÖKALP, Ziya, **Türkçülüğün Esasları**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976
- GÖKYAYLA, K.E. **Telif Hakkı ve Telif Hakkının Devri Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000
- GÜÇHAN, Gülseren, **Toplumsal Değişme ve Türk Sineması**, İmge Kitabevi, Ankara, 1992
- GÜR, Âlim Gür, **Ebüzziya Tevfik Hayatı**; Dil, Edebiyat, BasınYayın ve Matbaacılığı, Ankara,1998
- GÜRAY, Sevim, **Ahmet Vefik Paşa**, T.D.K Yayınları, No 250, Ankara, 1991
- İNALCIK, Halil, **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2000
- İNAN, Ayşe Afet, **Türkiye Cumhuriyeti Ve Türk Devrimi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1977
- İNAN,Rauf, **Gazi'nin Halkçılık Ülküsü**, Halkevleri ve Sonrası, Ankara 1988
- İPŞİROĞLU, Zehra, **Eleştirinin Eleştirisi**, Cem Yayınevi, İstanbul,1992

- KABACALI, Alpay, **Türkiye’de Yazarın Kazancı**, Değişen Dünya Yayınları, İstanbul, 1984
- KAPLAN, Mehmet, İnci Enginün, Birol Emin, Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi III, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1988
- KAPLAN, Mevlüt, **Aydınlanma ve Köy Enstitüleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1. Basım 2002
- KARAL, Enver Ziya, **Osmanlı Tarihinde Türk Dili Sorunu -Tarih Açısından Bir Açıklama-**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1978
- KERMAN, Zeynep, **Sami Paşazâde Sezaî’nin Hikâye-Hatıra-Mektup ve Edebî Makaleleri**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981
- KİLİ, Suna, **Türk Anayasaları**, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1982
- Kollektif (Karadağ - Kenan Işık - Işıl Kasapoğlu - Nesrin Kazankaya - Aysın Candan - Nihal Koldaş - Müge Gürman - Kerem Kurdoğlu - Şahika Tekand - Mustafa Avkıran), **Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999
- KONGAR, Emre, **İmparatorluktan Günümüze Türkiye ‘nin Yapısı**, Cem Yayınları, İstanbul, 1975
- KONGAR, Emre, **Kültür Üzerine**, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1982
- KONUR, Tahsin, **Cumhuriyet Döneminde Devlet Tiyatro İlişkisi**, A.Ü. D.T.C. Fakültesi Yayınları, Cilt: 31 Sayı: 1.2, Ankara, 1987
- KORKMAZ, Zeynep, **Cumhuriyet Döneminde Türk Dili**, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973
- KUDRET, Cevdet, **Ortaoyunu**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1994
- **Kültür Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik**, Resmi Gazete Tarihi: 15.03.2007, Sayı: 26463
- LEVEND, Agah Sırrı, **Şemseddin Sami**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1969
- LEVEND, Agâh Sırrı, **Türk Dilinde Gelişme Ve Sadeleşme Evreleri**, Ankara, 1972
- NUTKU, Hülya, **Oyun Yazarlığı**, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999

- NUTKU, Özdemir, **Darülbedayiin Elli Yılı**, A.Ü.-D.T.C.F. Yayınları, Ankara, 1969
- NUTKU, Özdemir; **Dram Sanatı**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2001
- OKAY, Orhan, **Beşir Fuad, İlk Türk Pozitivist ve Natüralisti**, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2008
- ORTAYLI, İlber, **Osmanlı Toplumunda Aile**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2001
- ÖZAKMAN, Turgut; **Oyun Ve Senaryo Yazma Tekniği**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2001
- PERİN Cevdet, **Tanzimat Edebiyatında Fransız Tesiri**, Pulhan Matbaası, İstanbul, 1946
- REFİK, Ahmet, **Yakın Çağlarda Türk Tiyatrosu**, Cilt 1, İstanbul, 1934
- SEVENGİL, Refik Ahmet, **Tanzimat Tiyatrosu**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1968
- SEVİNÇLİ, Efdal, **Namık Kemal ve Tiyatro**, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir, 1991
- SEVİNÇLİ, Efdal, **İzmir'de Tiyatro**, İzmir Kent Kitaplığı, İzmir, 2002
- ŞAHHÜSEYİNOĞLU, H.N., **Köy Enstitülü Bir Öğretmen**. Abece Yayınları, İstanbul, 1992.
- ŞENER, Sevda, **Çağdaş Türk Tiyatrosunda Ahlak, Ekonomi, Kültür Sorunları** A.Ü. DTCF Yayınları, Ankara, 1971
- ŞENER, Sevda, **Gelişim Sürecinde Türk Tiyatrosu**, Alkım Kitabevi, İstanbul, 2003
- TANPINAR, Ahmet Hamdi. **19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul, 1956
- TUNCAY, Murat, **Modern Türk Tiyatrosu'nun İlk Sıkıntıları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir 1991
- **Türkiye Cumhuriyeti Anayasaları**, Geçit Kitabevi, Derleyen: Avukat Ayhan Yalçın, İstanbul, 1987
- UMAR, Bilge, **İzmirde Yunanlıların Son Günleri**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1974,

- ÜLKEN, Hilmi Ziya, **Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü**, Ülken Yayınları, İstanbul,1997
- YALÇIN, Alemdar, **2. Meşrutiyet'te Tiyatro Edebiyatı Tarihi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara,1985
- YALMAN, Ahmet Emin, **Türkiye'de Köy Enstitüleri**, Vatan Gazetesi, Türkiye'de Köy Enstitüleri, 1936
- YAZICI, Mine, **Çeviri Eğitimi: Kuramsal Yaklaşımda ve Uygulamada Kaynak Odaklıktan Erek Odaklığa Geçiş**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstit., İstanbul,1998

TEZLER

- AKSU, Nuri, **Adnan Benk ve Türkiye'de Modern Edebiyat Eleştirisi**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Eylül 2003
- BAHTİYAROĞLU, Alper, **Ahmet Mithat Efendi'nin Tiyatroları'nda Metinbilimsel Görünümler**”,(Yüksek Lisans Tezi), Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kars, 2006
- ERÇELEBİ, H. , **Kuruluşunun 50. Yılında Köy Enstitüleri Ve Türk Eğitim Sistemine Katkıları**, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.1991
- GENÇ, Cansın, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1991
- GEZER, Yeşim, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar FakültesiYüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- GÖZÜTOK, Sevgi, **1940-1949 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Akşam Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1990

- GÜNAY, Arzu, **1920-1929 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- KARADAĞ, Nurhan, **Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951**, Doçentlik tezi, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara, 1982
- KILIÇ, Çiğdem, **Türk Tiyatrosu'nun Oluşumu'nda Oyun Önsözlerinin Çözümlemesi ve Sonuçları (1859-1923)**,D.E.Ü., Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, 2009
- KOÇ, Raşit, **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkçe'nin Öğretimi'ndeki Gelişmeler ve Aşamalar**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2006
- KOPÇAL, Songül Çelik, **1960-1970 Yılları Tiyatro Haberlerinin Tercüman Gazetesi'ne Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi,İzmir,1994
- NEMUTLU, Özlem, **2. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'in İlanına Kadar İzmir'de Tiyatro Faaliyetleri**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), 2005
- ÖZDEMİR, Sıdar, **1950-1959 Yılları Tiyatro Haberlerinin Akşam Gazetesine Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Doktora Tezi, İzmir,1989
- ŞAHİN, Mürüvet, **1988-1998 Yılları Tiyatro Haberlerinin Cumhuriyet Gazetesi'nde Yansımaları**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1991
- TAŞAN, Dilek, **1961-1970 Yılları Tiyatro Haberleri'nin Milliyet Gazetesi'ne Yansımaları**,Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir,1994
- TOPBAŞ, Ertuğrul, **1875-1905 Yılları Arasındaki Sözlükler Üzerinde Bir İnceleme**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisâns Tezi), Ankara, 1987
- ULUĞTEKİN, Melahat Gül, **Ahmet Vefik Paşa'nın Çevirilerinde Osmanlılaşan Moliere**, Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisan Tezi, Ankara, 2004

MAKALELER

- AĞAOĞLU, Adalet, **Oyun Yazarı'nın Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976
- AKALIN, Şükrü Haluk, **Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu**, Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 2003
- ALPASLAN, Gonca Gökalp, **İlk Türkçe Oyunlardan Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed Üzerine Bir İnceleme**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, Adana, 2008
- ARTUN, Erman, **Tarihsel Süreçte Değişen Geleneksel Tiyatromuz**, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayınları, 11.02.2009
- AYDIN, Abdulhalim, **Şinasi'nin Şair Evlenmesi'nde Fransız Etkisi**, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 11/sayı 1, Elazığ
- BALTACIOĞLU, İsmayıl Hakkı, **Tiyatro Problemi**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi Sayı: 3, 1943
- BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı, **Ortaoyunu**, Ülkü Dergisi, C: II, 1942,
- BİLİCİ, Mehmet, **Köy Enstitüleri Sisteminde Toplum Kalkınması Süreci**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 10, Muğla, 2003
- CERECİ, Sedat, **Teleziyon İzleyici Araştırma Sonuçları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Cilt 9, Sayı 1, 2009
- ÇAKMAK, Diren, **Osmanlı Telif Hukuku İle İlgili Mevzuat**, Selçuk Üniversitesi, Türkiyet Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 21. sayı, Selçuk, 2007
- ÇAVDAR, Tevfik, **Halkevleri**, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim, IV, 1932-1935
- ÇIKLA, Selçuk, **Hece Dergisi Eleştiri Özel Sayısı**, 77-78-79, 2003
- ÇIKLA, Selçuk, **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve İnönü Sanat Armağanları**, İlmi Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi, Gökkubbe Yayınları, Sayı 23, 2007

- ERKOÇ, Güleysa, **1960-1970 Dönemi Tiyatro Hareketleri**, Ankara Üniversitesi Dil- Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 13, Ankara,2002
- ERTUĞRUL, Muhsin, **Kalkınma Plânında Tiyatro**, Cumhuriyet, 20 Ocak 1963
- GÜNEŞ, Günver, **2. Meşrutiyet Döneminde İzmir’de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Ankara,2005
- GÜNEŞ, Günver, **II. Meşrutiyet Döneminde İzmir’de Tiyatro Yaşamı**, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı: 18, Ankara, 2005
- GÜNEŞ, Günver, **Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Dergisi**, Sayı 18, 2005
- GÜNEŞ, Zeliha, **Millî Edebiyatın Doğuşu ve Temel Nitelikleri**, Çağdaş Türk Edebiyatı Dergisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 3. cilt, Ankara, 1998
- Kanat Dergisi, **Metin And'ın Kaleminden Osmanlı Tiyatrosu ve Güllü Agop**, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi Yayınları, Sayı 6, Ankara, 2001
- KARADAĞ, Nurhan, **Radyo Tiyatrosu Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara,1976
- KARADAĞ, Nurhan, **1932-1951 Yılları Arasında Halkevleri Tiyatro Çalışmaları**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 8, 1988
- MEMDUHOĞLU, Hasan Basri, **Kültürel ve Sanatsal Yaratıcılığın Teşvik Edilmesi ve Etik Yükümlülükler Bağlamında Telif Haklarının Korunmasına İlişkin Kavramsal Bir Çözümleme**, D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 10. sayı, 2008
- NUTKU, Özdemir, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümü, **Sahne Aylık Tiyatro Dergisi**, sayı 5, İstanbul, 1981
- NUTKU, Özdemir, **Darülbedayi'nin Oyun Seçimindeki Tutumu Üzerine Notlar**, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Ankara, 1970

- NUTKU, Özdemir, **Tiyatro Yönetmeninin Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı: 7, Ankara, 1976
- OFLAZOĞLU, Turan, **Türkiye’de Oyun Yazarlığı’nın Gelişimi ve Sorunları**, Türk Dili Dergisi, TDK Yayınları, Sayı:433, 1988
- ÖZAKMAN, Turgut, **Devlet Tiyatrolarının Sorunları**, Devlet Tiyatrosu Aylık Sanat Dergisi, Ankara,1978
- ÖZÇAM, **İntikad’a Göre Muallim Naci Ve Beşir Fuad’ın Dilimize Bakışları**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 12, 97-100, Ocak,2002
- PEKMAN, Yavuz, **Tanzimat Dönemi Oyun Yazarlığında Batılılaşma Olgusu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı:14, Ankara 2002
- SAN, İnci, **Tiyatro Ve Halk Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, sayı :3, 1972
- ŞENGEL, Deniz, **Shakespear’dan Türkçe’ye İlk Çeviri (1881)** Mehmet Nadir Ve Hamlet’ten Üç Pasaj, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: X, Sayı 1, İzmir,2008
- TEKEREK, Nurhan, **Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi**, Ankara Üniversitesi, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 25,Ankara, 2008
- TEKEREK, Nurhan, **Tiyatromuzun Modern Tiyatroyla Kesismesi Yolunda Gelenekselin Önemi ve Baltacıoğlu’ndan Bir Deneme: Kafa Tamircisi**, Tiyatro Arastırmaları Dergisi, Sayı:17,Ankara, 2004
- **Töre Dergisi**, Haziran 1974
- **Türk Dili Dergisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Sayı:433, Ankara,1988
- TUNCAY, Murat, **Muhsin Ertuğrul Ve Onun Düşünce Kırıntıları**, Çağdaş Eleştiri Dergisi, İzmir,1984
- TUNÇEL, Ayşe Ulusoy, **Türk Edebiyatında‘Manzum Tiyatro Formunun Doğuşu**, Tiyatro Araştırmaları Dergisi, Sayı 24, 2007
- YÜKSEL, Ayşegül, **Tiyatro ve Devlet**, Kültür Bakanlığı Ulusal Kültür Dergisi,Sayı 1,Ankara 1978

ANSİKLOPEDİLER

- BURCU, Ebru, **Yenileşme Dönemi Türk Tiyatrosu ve Ahmet Vefik Paşa**, Türkler Ansiklopedisi Cilt.15, Ankara 2006
- ÇAVDAR, Tefik, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,5. cilt, İletişim Yayınları, İstanbul,1983
- **TÜRK ANSİKLOPEDİSİ**, MEB Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1983

FAALİYET RAPORLARI

- **Devlet Tiyatroları 2007 Yılı Faaliyet Raporu**

ÖZGEÇMİŞ

Ad,Soyad : Mine ARTU
Doğum yeri ve yılı : İzmir- 22.02.1972
Yabancı Dil : İngilizce
Eğitim :
Lisans : 1994, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Sahne ve Görüntü Sanatları Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı
Lise :1990, Karşıyaka Gazi Lisesi

İş Tecrübesi: 1998-1999 TRT İstanbul Televizyonu-Yapım Yönetmen Yardımcısı
1999-2001 Link Holding -Kurumsal İletişim Müdürü
2004-2007 Okan Üniversitesi- Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü
2008- Okan Üniversitesi MYO-Öğretim Görevlisi,
Görsel ve İşitsel teknikler ve Medya Yapımcılığı
Bölüm Başkanı

Ödüller:

-Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Sedat Simavi Ödülü
Televizyon Dalı'nda Ödül, 'TRT Ankara Televizyonu Yapımı, ÖTEKİ' Belgeseli
(2009)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1994)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1993)
-Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
'Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması' Ödülü (1992)

Yayınları:

-Barak'tan Avrasya'ya, Doğan Yayıncılık, İstanbul,2010
-Ama Ben Hiç Günah İşlemedim, Akademi Yayıncılık, İstanbul, 2007

- Zula, Timaş Yayınları, İstanbul, 2005
- Pembe Cadillac, Timaş Yayınları, İstanbul, 2004

Tiyatro Oyunları:

- Vasati Dört Kişi, Devlet Tiyatroları Repertuarı,2003
- Vasati Dört Kişi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, 1999

Makaleleri:

- Sevmek ve güvenmek**, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul, 2007
- Sizin programınız hangisi?**,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Kimbilir Bir Hayat Kaç Kontör Ediyor?** Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Gecikmiş ve Sararmış Şiirlerde Saklanan Acılar**, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Kadınlar, Erkekler ve Ötekiler**, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Cilalı Aşk Devri** ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2007
- Asla Sorulmaması Gereken Sorular** ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul, 2006
- Haldun Dormen'in Nesi Var?** Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Bir Kitap Alana, Patlamış Mısır Bedava!**,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Yüreği Bıçaklı Sevgililer** ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Sanat Güzelliğın İfadesi**, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Sen, Ben, Biz Değilsek Asıl Suçlu Kim?**,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Unutkanlık Tarihi Bir Hastalık** ,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Kültür Zehirlenmesi**,Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006
- Engeller Kalkıyor**, Diplomatik Forum Gazetesi, İstanbul,2006

EK 1

**KÜLTÜR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

KÜLTÜR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (1)

Kanun Hük.Karar.nin Tarihi : 24/1/1989 No: 354

Yetki Kanununun Tarihi : 12/3/1986 No: 3268

9/4/1987 3347

12/10/1988 3479

Yayımlandığı R.G.`nin Tarihi : 2/3/1989 No: 20096 Mükerrer

V.Tertip Düsturun Cildi : Sh:

Bu KHK ile ilgili olarak çıkarılan tüzük için "Tüzükler Külliyyatı"nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

BİRİNCİ KISIM

Amaç,Görev,Teşkilat

Amaç

Madde 1 - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı,kültürel değerleri yaşatmak, geliştirmek,yaymak,tanıtmak,değerlendirmek ve benimsetmek,kültür konularıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek ve işbirliğinde bulunmak,tarihi ve kültürel varlıkların tahribini ve yokedilmesini önlemek için Kültür Bakanlığının kurulmasına,teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Görev

Madde 2 - Kültür Bakanlığının görevleri şunlardır:

a) Milli,manevi,tarihi ve kültürel değerleri

araştırmak,geliştirmek,korumak,yaşatmak,değerlendirmek,yaymak,tanıtmak,benimsetmek ve bu suretle milli bütünlüğün sağlanmasına yardımcı olmak,

b) Kültür konuları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek işbirliğinde bulunmak,

c) Kültürel varlıkların tahribini ve yokedilmesini önlemek,

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilat

Madde 3 - Kültür Bakanlığı teşkilatı, merkez teşkilatı ile taşra ve yurtdışı teşkilatından,bağlı ve ilgili kuruluşlardan meydana gelir.

İKİNCİ KISIM

Bakanlık Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı

Madde 4 - Bakanlık merkez teşkilatı ana hizmet birimleriyle danışma ve denetim birimleri ve yardımcı birimlerden meydana gelir.Bakanlık merkez teşkilatı ekli cetvelde gösterilmiştir.

(1) 17.3.1989 tarih ve 364 sayılı K.H.K`nin 1 inci maddesi ile;bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin (b)bendi,başlığı da dahil olmak üzere 10 uncu maddesi ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvelin Ana Hizmeti

Birimle-

ri bölümünün (2) numaralı sırasında ve diğer mevzuatta yer alan "Eski Eser-

ler ve Müzeler Genel Müdürlüğü" ibaresi, "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiş, ve metne işlenmiştir. Ayrıca bu birimin Başkanına, Genel Müdürler için öngörülen ek gösterge ile zam ve tazminatların uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

K.H.K. 'LER ŞUBAT 1992 (Ek - 10)

BİRİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Makamı

Bakan

Madde 5 - Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir ve Bakanlık hizmetlerini mevzuata, hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve programlara uygun olarak yürütmekle ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli, Başbakana karşı sorumludur. Bakan, emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar

Madde 6 - Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde, Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip ve temin eder. Müsteşar, yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşar Yardımcıları

Madde 7 - (Değişik: 13/12/1991 - KHK - 468/1 md. Bakanlıkta Müsteşara yardımcı olmak üzere dört Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ana Hizmet Birimleri

Ana Hizmet Birimleri

Madde 8 - (Değişik: 13/12/1991 - KHK - 468/2 md.)

Bakanlığın ana hizmet birimleri şunlardır:

- a) Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü,
- b) Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü,
- c) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü,
- d) Kütüphaneler Genel Müdürlüğü,
- e) Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü,
- f) Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
- g) Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğü,
- h) Milli Kütüphane Başkanlığı,
- ı) Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı,
- i) Yayınlar Dairesi Başkanlığı,

Madde 9 - Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Geçmiş ve çağdaş sanat akımlarını takip ederek yurdumuzda sanat faaliyetlerinin milli kültür ve çağdaş anlayışa uygun olarak yürütülmesi ve yayılmasını, milletin bu yönden bilgi sahibi olmasını, güzel sanatlarımızın yurtiçinde ve yurtdışında tanıtılmasını sağlamak ve bu hususlarda ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- b) Diğer ülke sanatlarının yurtiçinde tanıtılması amacıyla tedbirler almak,
- c) Devlet koleksiyonunu geliştirmek,
- d) Güzel sanatlara ilişkin çalışmaların sosyal ve kültürel gelişme bakımından verimli olması için tedbirler almak,
- e) (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/3 md.) Güzel sanatlar ile ilgili Orkestralar, korolar, çalgı, ses ve halk oyunları toplulukları, resim ve heykel müzeleri, güzel sanatlar galerileri kurulmasını teklif etmek ve bunlara ilişkin hizmetleri yürütmek, milli varlıklarımızı yurtiçinde ve yurtdışında tanıtmak amacıyla yarışmalar, sergiler, konserler düzenlemek mükafata vermek,
- f) (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/3 md.) Güzel sanatlar alanında ilmi araştırma, inceleme ve yayınlar yapmak, arşiv kurmak, geliştirmek ve faydalanılmasını sağlamak.

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Madde 10 - (Değişik: 13/9/1989 - KHK - 379/4 md.)

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Yurdumuzdaki korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının arkeolojik araştırma ve kazılarla açığa çıkarılmasını, korunmasını, değerlendirilmesini ve tanıtılmasını sağlamak; tahribini ve kaçırılmasını önleyici tedbirleri almak,
- b) Gerekli görülen yerlerde müzeler, röle ve anıtlar müdürlükleri, restorasyon ve konservasyon laboratuvarları kurulmasını teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek, özel müzelerin kurulmasına rehberlik etmek, desteklemek ve belirli esaslar çerçevesinde kontrol altında bulundurmak,
- c) Milli sınırlarımız dışında kalan korunması gerekli ata yadigarı taşınmaz kültür varlıklarını tespit etmek, karşılıklı kültürel anlaşmalar ve kültürel mübadele programları çerçevesinde bunların bakım ve onarımlarını sağlayıcı tedbirleri almak,
- d) İlmi faaliyetleri yansıtan yayınlar yapmak,
- e) Müzelerin geliştirilmesi, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının bakımı ve restorasyonu konularında gerekli tedbirleri almak ve uygulamak,
- f) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

Madde 10/A - (Ek: 13.9.1989 - KHK - 379/5 md.)

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarına verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla araştırma, inceleme, tespit, değerlendirme ve planlamaya yönelik hizmetleri yapmak ve yaptırmak,
- b) Kültür ve Tabiat Varlıklarını koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurulları kararlarının alınmasına ve uygulanmasına dair işlemlerin yürütülmesini ve koordinasyonunu sağlamak,

- c) Gerekli görülen yerlerde kültür ve tabiat varlıkları koruma kurulları ile büro müdürlükleri kurulmasını Bakanlık Makamına teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek,
 - d) Her türlü imkân ve araçtan faydalanarak, koruma kültürünün geliştirilmesini sağlamak,
 - e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

Madde 11 - (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/6 md.)

Kütüphaneler Genel Müdürlüğünün Görevleri şunlardır;

- a) Vatandaşların kütüphanelerden yararlanması için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, yeni kütüphaneler kurulmasına teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- b) Kütüphane ve kütüphanecilik hizmetleriyle ilgili kural ve ilkelerle, standartları belirlemek ve bunlara uygun hizmet üretimi için gerekli tedbirleri almak,
- c) Yurtiçinde ve yurtdışında basılmış, okuyucuya faydalı yayınları, Türk Kültürü ile ilgili yazma eser ve belgeleri ve diğer kütüphane malzemelerini temin etmek, kütüphanelerin koleksiyonlarını zenginleştirmek,
- d) Kıymetli yazma eserleri ilgili kütüphanelerde toplayarak araştırmacı ve okuyucunun hizmetine sunmak, bunların gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacı ile bakım ve onarımını yapmak,
- e) Halkımızın geçmişteki her çeşit eserlerimizi kolaylıkla bulmasını ve onlardan faydalanmasını sağlamak,
- f) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca idare olunan kütüphanelerle birlikte, gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan umuma açık kütüphanelerin idari, ilmi ve teknik faaliyetlerinin düzenlenmesi, gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesine yardımcı olmak ve rehberlik etmek,
- g) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

K.H.K.LER, ŞUBAT 1992 (Ek-10)

Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü

Madde 11/A - (Ek: 13/9/1989 - KHK - 379/7 md.)

Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile verilen görevleri yürütmek,
- b) Birliklerin idari ve mali yönlerden denetimini sağlamak,
- c) Eser sahipleri ve birliklerle Bakanlık arasındaki ilişkileri düzenlemek,
- d) Fikir ve Sanat Eserlerinin işaretlenmesi ile ilgili çalışmaları yürütmek, kontrol etmek ve denetlemek,
- e) Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından yayımlanan eserlerden, memleketin tarihi ve kültürü bakımından önemli olanların çoğaltılması ve bir nüshasının Milli Kütüphanede saklanması sağlamak,
- f) 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu ile verilen görevleri yapmak,
- g) Milli varlıklarımızı yurtiçinde ve yurtdışında tanıtmak amacıyla film gösterileri ve festivaller düzenlemek veya desteklemek, belgesel filmler sağlamak, yaptırmak, film satın almak,
- h) Film, video ve benzeri konularda arşiv kurmak, geliştirmek ve faydalanılmasını sağlamak,

- i) Telif hakları konusunda milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmak Ve gerekli çalışmaları yürütmek,
- j) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

Madde 12 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/3 md.)(1)

Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Halk kültürlerinin, halk edebiyatı ve tiyatrosu, gelenek, görenek ve inançları, halk müziği ve oyunları, sanatları, mutfağı, giyim, kuşam, süsleme ve benzeri bütün dallarında araştırma, derleme, inceleme ve diğer ilmi çalışmaları yapmak, yaptırmak, yayımlamak, tanıtmak,
- b) Halk kültürleri arşivini kurmak,
- c) Türkiye`de ve Türkiye dışında yaşayan Türklerin kültür varlıklarını, kültür anlaşımları ve kültürel mübadele programları çerçevesinde araştırmak, incelemek, derlemek ve diğer ilmi çalışmaları yapmak, yaptırmak, bunları yayımlamak, tanıtmak, açık hava müzelerine ve halk kültürleri arşivine kazandırmak,
- d) Yabancı ülkelerde halen konuşulmakta olan Türkçe lehçe, ve şiveleri ile bunlara yardımcı dilleri öğretmek ve bu konuda araştırmalar yapmak üzere mevcut mevzuat çerçevesinde enstitü kurulmasını sağlamak,
- e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğü

Madde 13 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/4 md.)(1)

Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Ülkemizin dış politikası doğrultusunda, çeşitli ülkeler ve milletlerarası kuruluşlarla kültür ilişkilerini düzenlemek ve geliştirmek,
- b) Kültür alanında çeşitli ülkelerin hükümetleriyle aktedilecek işbirliği anlaşmaları ile mübadele programlarının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin işlemleri yürütmek,
- c) Milletlerarası kültür kuruluşları ile ilişkileri düzenlemek ve bunların yürütülmesinde gerekli koordinasyonu sağlamak,

(1) Bu madde numaraları sırasıyla 15 ve 16 iken, 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı KHK ile 12 ve 13 olarak yeniden düzenlenmiş olup, metne işlenmiştir.

424-1

- d) Her türlü imkan ve araçtan faydalanarak, milli, manevi, tarihi ve kültürel değerleri yaymak ve tanıtmak,
- e) Yurtdışı teşkilatıyla ilgili idare ve ihtisas işlerini yürütmek ve koordinasyonu sağlamak,
- f) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda, Avrupa Topluluğu ile ilgili hususlarda koordinasyonu sağlamak, bu alanda Hükümetin genel politikasını uygulamaya yönelik tedbirleri almak, uyum ve uygulama çalışmaları ile ilgili işleri yürütmek,
- g) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Madde 14 - Milli Kütüphane Başkanlığı,Türkiye`nin milli kültür ve bilgi birikimini ve bilgi akımını sağlar ve özel kanunlarla verilen görevleri yapar.(1)
Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı

Madde 15 - Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun 104 üncü maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlığa tahsis edilmiş ve edilecek tesis ve alanların; yönetim, işletme, kullanma, devir ve kiraya verilmesi işlemlerini yapmak,
- b) İstanbul Atatürk Kültür Merkezi ve diğer il ve ilçelerdeki kültür merkezlerinin inşa, onarım, yönetim, işletme ve diğer mali işlerini yürütmek,
- c) Bakanlık makamınca verilecek benzeri görevleri yapmak.(1)

Yayımlar Dairesi Başkanlığı

Madde 16 - (Değişik:13/9/1989-KHK-379/8 md.)

Yayımlar Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Milli kültürümüzün yazılı belgelerini, fikir, sanat ve edebi eserlerini hazırlatarak yayımlamak ve yayınlamak,
- b) Kültürümüzün gelişmesine iştiraki sağlamak için yeni kültür eserleri vermeyi teşvik edici ve destekleyici tedbirleri almak,
- c) Yayın danışma kurulları teşkil etmek,
- d) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.(1)

(1) Bu madde numaraları sırasıyla 12,13 ve 14 iken, 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı KHK`nin 5 inci maddesiyle 14,15 ve 16 olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.(Bkz. R.G.: 24/12/1991-21091)
K.H.K.LER,ŞUBAT 1992 (Ek-10)

424 - 2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Danışma ve Denetim Birimleri

Danışma ve Denetim Birimleri

Madde 17 - Kültür Bakanlığı merkez kuruluşundaki danışma ve denetim birimleri şunlardır:

- a) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
 - b) Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,
 - c) Hukuk Müşavirliği,
 - d) Bakanlık Müşavirleri,
 - e) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Teftiş Kurulu Başkanlığı

Madde 18 - Teftiş Kurulu Başkanlığı,Bakanın emri ve onayı üzerine Bakan adına aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Bakanlık teşkilatı ve Bakanlığa bağlı ve Bakanlıkla ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak denetim, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- b)Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek,mevzuata,plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakan'a sunmak,

- c) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak,
- d) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Teftiş Kurulunun ve müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulleri tüzükle düzenlenir.

Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Madde 19 - Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığa, hükümet programı,kalkınma plan ve programları,Bakanlar Kurulu kararları ve milli güvenlik siyaseti çerçevesinde verilen emir ve görevlerin yerine getirilmesi için çalışma esaslarını tesbit etmek,bu esaslara uygun olarak Bakanlığın ana hizmet politikasının ve planlarının hazırlanmasına yardımcı olmak,
 - b) Uzun vadeli planlarla, kalkınma planlarında ve yıllık programlarda öncelikle yer alması gerekli görülen hizmet ve tedbirlerin ve bunlarla ilgili temel politikaların ilmi araştırma esaslarına göre tesbitini sağlamak,Bakanın onayını aldıktan sonra Devlet Planlama Teşkilatına göndermek,
 - c) Hizmet ve faaliyetlerin ekonomik ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi için insan,para ve malzeme gibi mevcut kaynakların en uygun ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlık bütçesini plan ve program esaslarına göre hazırlamak ve uygulanmasını takip etmek,
- K.H.K.LER, ŞUBAT 1992 (EK-10)
- d) Bakanlık yıllık çalışma programlarını hazırlamak,Bakanlık hizmetleriyle ilgili gerekli istatistikleri toplamak ve değerlendirmek,
 - e) Kalkınma plan ve programları ile Bakanlık yıllık çalışma programlarının uygulanmaları sırasında,Bakanlık teşkilatında ortaya çıkan çözümlenmesi gereken güçlükleri,aksaklıkları ve tikanıklıkları Bakanlık veya bakanlıklararası seviyede giderici tedbirleri tesbit ederek makama sunmak,organizasyon ve metod hizmetlerini yürütmek,
 - f) Planlama ve koordinasyon konularında verilen diğer görevleri yerine getirmek,yıllık çalışma programlarının yürütülmesini takip etmek,
 - g) Bakanlığın tarihçesini hazırlamak,
 - h) Bakan tarafından verilen konularda araştırma ve inceleme yapmak ve diğer hizmetleri yürütmek.

Hukuk Müşavirliği

Madde 20 - Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki,mali, cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek,
- b) Bakanlığın menfaatlerini koruyucu,anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak,anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,
- c) 8 Ocak 1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre idari ve adli davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Bakanlığı temsil etmek,
- d) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek,mevzuat,plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve Bakanlık makamına sunmak,

- e) Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan veya diğer bakanlıklardan ve Başbakanlıktan gönderilen kanun,tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek Bakanlık görüşlerini tesbit etmek,
f) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
Bakanlık Müşavirleri

Madde 21 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/6 md.)

Bakanlığın görev alanına giren ve özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık Müşaviri görevlendirilebilir.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Madde 22 - Bakanlıkta basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetleri planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak üzere Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği teşkil edilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı Birimler

Madde 23 - Kültür Bakanlığı merkez kuruluşundaki yardımcı birimler şunlardır:

- a) Personel Dairesi Başkanlığı,
 - b) Eğitim Dairesi Başkanlığı,
 - c) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
 - d) Savunma Sekreterliği,
 - e) Özel Kalem Müdürlüğü.
- Personel Dairesi Başkanlığı

Madde 24 - Personel Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın insan gücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmaları yapmak; personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili tekliflerde bulunmak,
 - b) Bakanlık personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek,
 - c) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- Eğitim Dairesi Başkanlığı

Madde 25 - Eğitim Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların eğitim planını hazırlamak, yayımlamak ve uygulanmasını takip etmek,
 - b) Bakanlık personeli ile ilgili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
 - c) Kültür sektörlerinin eğitilmiş eleman ihtiyacının tesbiti, planlaması ve eğitim programlarının uygulanmasını sağlamak,
 - d) Bakanlık ve meslek personelinin yurtiçi ve yurtdışında yetiştirilmesini planlamak ve gerçekleştirmek,
 - e) Toplumda kültürü geliştirmek amacı ile faaliyetler düzenlemek,
 - f) Kültür eğitimi faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli araç, gereç, yayın ve dokümantasyon hizmetlerini yürütmek,
 - g) Yönetici ve uzman yetiştirmek üzere teknik yardım sağlamak,
 - h) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Madde 26 - İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
 - b) İhtiyaç duyulan bina ve arazinin kiralanma, satın alma işlemlerini yürütmek,
 - c) Bakanlığın mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,
 - d) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve taşıma hizmetlerini yapmak,
 - e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
 - f) Bakanlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,
 - g) Bakanlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenlerin Bakan veya Müsteşara sunulmasını sağlamak,
 - h) Bakan ve Müsteşarın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, bakanlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,
- K.H.K.LER, TEMMUZ 1989 (EK - 3)
- ı) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,
 - j) Bakanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak,
 - k) Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
 - l) Bakan ve Müsteşarca verilecek diğer görevleri yapmak.
- Savunma Sekreterliği

Madde 27 - Savunma Sekreterliği özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir.

Özel Kalem Müdürlüğü

Madde 28 - Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bakanın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- b) Bakanın her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- c) Bakanın ziyaret, davet, karşılama, uğurlama, ağırlama ve milli ve dinî bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,
- d) Bakanca verilecek diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Süreklî Kurullar

Süreklî Kurul

Madde 29 - Kültür Bakanlığındaki süreklî kurul, Milli Kültür Şurasıdır.

Millî Kültür Şurası

Madde 30 - Millî Kültür Şurası, kültür konusunda Bakanlığın en yüksek danışma organıdır.

Millî Kültür Şurası, gerekli görülen kültür konularını görüşmek üzere üç yılda bir normal,

gerektiğinde olağanüstü olarak Bakanın davetiyle toplanabilir. Milli Kültür Şurasının kararları istişaridir. Milli Kültür Şurası sekreteryaya hizmetleri, Araştırma, Geliştirme, Planlama

ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığınca yürütülür. Milli Kültür Şurasının teşekkülü ve çalışma usulleri yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı, Bağlı Kuruluşlar
Taşra Teşkilatı

Madde 31 - Bakanlık, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esaslarını Düzenleyen 3046 sayılı Kanun, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü illerde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Yurtdışı Teşkilatı

Madde 32 - Bakanlık, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Bağlı Kuruluşlar

Madde 33 - Kültür Bakanlığının bağlı kuruluşları şunlardır:

- a) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü,
- b) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin Sorumlulukları

Madde 34 - Bakanlık merkez, taşra, yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü bulundukları hizmet veya görevleri, Bakanlık emir ve direktifleri yönünde, mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve İşbirliği Konusunda Bakanlığın Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Madde 35 - Bakanlık ana hizmet ve görevlerine ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir. Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlamaktan sorumludur.

Mahalli İdarelerle Koordinasyon Sorumluluğu

Madde 36 - Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Yetki Devri

Madde 37 - Bakan,Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık ve kuruluş yöneticileri sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir.Yetki devri,yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler

Mükafat

Madde 38 - Bakanlık,kendi görev alanına giren konularda üstün başarı göstermiş kişi,topluluk ve kuruluşlara mükafat verebilir.Verilecek mükafatın miktarı ile verilme esas ve usulleri Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle tayin ve tesbit edilir.

Kadrolar

Madde 39 - Kadroların tesbit,ihdas,kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Atama

Madde 40 - 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanuna ekli 1 ve 2 sayılı cetvelde sayılanlar dışında kalan memurların atanmaları,taşra teşkilatına ilişkin bulunanlar valilik emrine olmak ve bunlar hakkında 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uygulanmak kaydıyla,Bakan tarafından yapılır.Ancak,Bakan bu yetkisini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.
K.H.K.LER,ŞUBAT 1990 (Ek - 4)

Bakanlık bağlı kuruluşlarının kuruluş kanunlarında atamaya ilişkin hükümler saklıdır.

(Üçüncü fıkra mülga: 13/9/1989 - KHK - 379/11 md.)

Yurtdışı teşkilatına atananlar,yurtdışında her defasında 3 yıl kalabilirler.Hizmette başarılı olmadıkları belgelenenler bu süreden önce geri alınabilirler.Gerekli görüldüğü taktirde yurtdışında kalma süresi Bakan onayıyla uzatılabilir.Ancak bu uzatma süresi iki yılı geçemez.Yurtdışına yeniden atanabilmek için Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında en az üç yıl çalışmış olmak şarttır.

Geçici Madde 1 - Kültür ve Turizm Bakanlığının Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü,Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü,Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü,Milli Kütüphane Başkanlığı,Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı,Fikir ve Sanat Eserleri Dairesi Başkanlığı,Milli Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı,Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı,danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birim personeli kadroları ile birlikte Kültür Bakanlığına devredilmiştir.

Geçici Madde 2 - Kültür ve Turizm Bakanlığına ait her türlü menkul ve gayrimenkul,araç,gereç,malzeme,döşeme,demirbaş, taşıt ve personel ile merkez ve taş-
ra teşkilatına ait kadroların Kültür Bakanlığı ile Turizm Bakanlığına devri iki bakanlık arasında yapılacak protokolle tesbit edilir.İhtilaf halinde Başbakanlık ihtilafı

çözümler.İptal ve ihdas edilecek kadro cetvelleri bir ay içinde gereği yapılmak üzere Başbakanlığa gönderilir.

Kültür Bakanlığının 1989 Mali yılı harcamaları Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanır.Bu konuda düzenlemeler yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 3-(Değişik:17/3/1989 - KHK-364/2 md.)

Bakanlık taşra ve yurtdışı teşkilatı bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenen esaslara göre yeniden düzenleninceye kadar,taşra teşkilatına ilişkin görev ve hizmetler mevcut taşra teşkilatı tarafından; yurtdışına ilişkin görev ve hizmetler de Turizm Bakanlığı yurtdışı teşkilatı tarafından yürütülür.

Geçici Madde 4 - Diğer mevzuatta Kültür ve Turizm Bakanlığına yapılmış olan atıflar,hizmetin özelliğine göre Kültür Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümlerine yapılmış sayılır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü "İl Kültür Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 5 - (Ek: 17/3/1989 - KHK-364/3 md.)

Bu Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 6 - (Ek: 17/3/1989 - KHK-364/3 md.)

Kadro ve görev unvanları değişenler veya kaldırılanlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar,durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler.Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük hakları şahıslarına bağlı olarak devam eder.

Madde 41 - Bu Kanun Hükmünde Kararname 18/3/1989 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

Madde 42 - Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*

* *

24/1/1989 TARİHLİ VE 354 SAYILI KHK`YE İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1) 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1 - 7 nci madde dışında kalan personelden kadro unvanları değişenler veya kaldırılanlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler. Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük hakları şahıslarına bağlı olarak devam eder.

K.H.K.LER,ŞUBAT 1992 (Ek-10)

KÜLTÜR BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI

(Değişik: 13/12/1991-KHK-468/8 md.)

Müsteşar	Ana Hizmet	Danışma ve Denetim	Yardımcı	
Müsteşar	Yardımcısı	Birimleri	Birimleri	Birimler
Müsteşar	Müsteşar	1.Güzel Sanatlar	1.Teftiş Kurulu	1.Personel
Yardımcısı	Yardımcısı	Gn.Md.	Başkanlığı	Dai.Bşk
Müsteşar	Müsteşar	2.Anıtlar ve	2.A.P.K.Kurulu	2.Eğitim Dai.
Yardımcısı	Yardımcısı	Müzeler Gn.Md.	Bşk.	Bşk.
Müsteşar	Müsteşar	3.Kültür ve	3.Hukuk	3.İd.ve Mali
Yardımcısı	Yardımcısı	Tabiat Var.	Müşavirliği	İş.Dai.Bşk.
		Koruma Gn.Md.		
Müsteşar	Müsteşar	4..Kütüphaneler	4.Bakanlık	4.Savunma
Yardımcısı	Yardımcısı	Gn.Md.	Müşavirleri	Sekreterliği
		5.Telif Hakları	5.Basın ve Halkla	5.Özel Kalem
		ve Sin.Gn.Md.	İliş.Müşavirliği	Md.
		6.Halk Kültürlerini		
		Araş. ve Geliş.Gn		
		Md.		
		7.Dış İlişkiler ve		
		Av.Top.Koor.Gn.Md.		
		8.Milli Kütüphane Bşk.		
		9.Kültür Mrk.Dai.Bşk.		
		10.Yayımlar Dai.Bşk.		

432-1

354 SAYILI KHK'YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun	Yürürlüğe
No. Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler giriş tarihi	
364	23/3/1989
379	6/11/1989
468	24/12/1991

KHK'LER, ŞUBAT 1992 (Ek-10)

EK 2
GÜLLÜ AGOP'A VERİLEN
TÜRKÇE TİYATRO OYUN OYNAMA
İMTİYAZI ŞARTNAMESİ

GÜLLÜ AGOP'A VERİLEN TÜRKÇE TİYATRO OYUN OYNAMA İMTİYAZI ŞARTNAMESİ

Birinci madde: Dersaadet (İstanbul) ve bilad-ı selasede (Eyüp, Galata, Üsküdar) lisan-ı Türki üzere dram tragedya ve komedy ve vodvil oyunları ircaa kılınmak üzere İstanbul ciheti için 1291(1874) senesi Ramazanından ve Üsküdar ve Galata tarafları için dahi şerefsadır olacak fermanı-ı Ali tarihinden itibaren tebea-i Devlet-i Aliyye2den Güllü Agop'a şerait-i atıye ve onar sene müddetle imtiyaz verilmiştir.

İkinci madde:İmtiyaz-ı menkur lisan-ı Türk-i üzre te'lif veya terceme olunan oyunlar hakkında olup opera ve misillu şarkı ile icra edilecek oyunlara şamil olmayacaktır.

Üçüncü madde: Elhaletü hazihi mevcut olan ve bundan sonra açılacak olan sair tiyatrolarda enva-ı balada beyan olunan oyunların Türkçe olarak icrası için müdet-i imt'yaziye zarfında sairine ruhsat verilmeyecektir.

Dördüncü madde: Sahib-i imtiyaz mumaileyh Üsküdar'da nihayet altı ay zarfında ve Galata ve Tophane ve Beyoğlu tarafları için üç sene zarfında ve İstanbul'da dahi imtiyaz tarihinden itibaren nihayet altı ay zarfında birer tiyatro güşadına mecbur olup bu müddetler içinde tiyatro güşad etmez,veya devam eylemez ise hakk-ı imtiyazdan sakıt olacaktır.

Beşinci Madde: Mümaileyh tiyatro için intihab eylieyeceği mahalleri evvelce Hükümete irae edecek ve bilmuayene zabıta ve idare-i Belediyece bir günü mahzuru olmadığı tahakkuk ettikten sonra icray-ı lubiyat eyleyecektir.

Altıncı madde: terceme ve te'lif olunan oyunlar evvela Şehremanetine verilip ruhsat alınmadıkça tiyatroda oynatılmayacaktır.

Yedinci madde: Birinci sene laakal on türlü oyun oynanıp ilerüde tezyid edilecektir.

Sekizinci madde: Kar ve zarara bakılmayup beher sene laakal Üsküdar'daki tiyatroda otuz ve Galata ve İstanbul cihetlerindeki tiyatrolarda ellişer defa oyun icra kılınacaktır.

Dokuzuncu madde: Bir oyunun üç kere icrasından sonra her kaçınıcı murad olunur ise fukara menfaati için oynattırılıp masarifi çıktıktan sonra hâsılatı Belediye tarafına teslim olunacaktır.

Onuncu madde: Muvafık-ı nizam bir maslahat veyahud imtiyazına aid mevad hakkında Hükümet-i Seniyyeye müracaatı vuku'unda teshilat-ı lazime ifa buyrulacak ve oyun vakitleri tiyatronun derun haricinde lüzumu mikdar neferat-ı zabtıye bulundurulacaktır.

On birinci madde: Tiyatroda mevaki-i muhtelifenin fiatı zirde muharrer miktardan ziyade olmayacaktır.

15 Safer 287 4 Mayıs 86 17 Mayıs 1870)

Birinci mevki locası 60

İkinci mevki locası 40

Üçüncü mevki locası 20

Duhuliye 6

Kanape ve koltuk 20

Numaralı kanape 15

Daha arkası 10

Asakir-i Şahane neferatından mülazım rütbesine kadar nısıf ücret

Paradi (bunun dahi nısfı asakir içindir) 6

ALPMAN, Hafi Kadri, Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul, 1977, sf,221-223

EK 3

1916 – 2010 YILLARI ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARINDA SEZONLARA GÖRE SAHNELENEN YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

1916 – 1985 TARİHLERİ ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI'NDA SAHNELENEN YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

1916 – 1917 - 1918

Yerli Oyunlar

Çürük Temel
Hisse-İ Şayia
Uyarlama)
Kısmet Değilmiş
Baykuş
Kundak Takımları
Kayseri Gülleri
Uyarlama)
Kırlı Çamaşırlar
Wicheler'den Uyarlama)
Kabus
Dört Cihar
Uyarlama)
Odalık
Normand'dan Uyarlama)

Hüseyin Suat (Emile Fabre'den Uyarlama)
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Daniel Riche'den
İ. Ahmet Nuri Sekizinci
Halit Fahri Ozansoy
Hüseyin Suat (Andre Sylvane'den Uyarlama)
M. Nigar – H. Suat (F. Fonson – Fernand'dan
Hüseyin Suat (A. Valabregue, F.
Halit Ziya Uşaklıgil
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (T. Bernard'dan
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Maupassant, J.

1919 – 1920

Yerli Oyunlar

Yamalar
Name
Binnaz
Belkıs
Uyarlama)
Çifteli Mikroplar
Haçer
Ceza Kanunu
Courteline'den Uyarlama)
Küçük Beyler
Sanat Vesikaları
Romanından Uyarlama)

Hüseyin Suat
Yusuf Ziya
Yusuf Ziya
İ. Ahmet Nuri Sekizinci(H. Bernstein'den
Hüseyin Suat
Reşat Nuri Güntekin
İ. Ahmet Nuri Sekizinci(Georges
H. Suat, Cenap Şhabettin
Hüseyin Suat (Mahmut Sadık'ın

1921 – 1922

Yerli Oyunlar

Lokman Zade
Uyarlama)

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Albert Carre'den

Eski Rüya
Yegane
Uyarlama)
Sekizinci
Uyarlama)
İzmir
Uyarlama)
Nazlı İle Annesi
Caillavet'den Uyarlama)
İnhiraf
Uyarlama)

1923 – 1924

Yerli Oyunlar
Taş Parçası
Dokuzuncu
Uyarlama)
Gönül
Karaman Kahvesi
Uyarlama)
Sivrisinekler
Nur Baba Köşkü
Uyarlama)
İç Acısı
Eski Adetler
İzmirli Kız
Uyarlama)
Vefaen Ferağ
İstanbul Havası
Coulus'dan Uyarlama)
Maşuk Efendi
Sevda Hanım Zevcem
Charvay'dan Uyarlama)

1924 – 1925

Yerli Oyunlar
Muhayyel Hasta (Meraki)
Azarya (Cimri)
Yorgaki Dandini (Georges Dandin)
İşsizler
Canavar
Bekar Ali Bey
Uyarlama)

1925 – 1926

Yerli Oyunlar

Reşat Nuri Güntekin
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Alfred Savoir'den

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Alfred Savoir'den

Mahmut Yesari (Gaston Leroux'den

Selami İzzet (R. De Flers – G. A. De

Arapzade Cevdet (M. Bernstein'den

Reşat Nuri Güntekin
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Felix Gandera'dan

Reşat Nuri Güntekin
Reşat Nuri Güntekin (T. Bernard'dan

İ. Ahmet Nuri Sekizinci
İ. Ahmet Nuri Sekizinci (A. Bisson'dan

M. Kemal Küçük
İ. Ahmet Nuri Sekizinci
Kemal Emin (Alphonse Daudet'den

Vedat Orfi
A. Ve B. Muvahhit (M. Hennequin, B.

Selami İzzet (M. Hennequin'den Uyarlama)
A. Ve B. Muvahhit (Paul Gavault, R.

Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)
Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)
Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)
Vedat Nedim Tör
Faruk Nafiz Çamlıbel
İ. Galip Arcan (Erkmann – Chatrian'dan

Ahrette Bir Gün

Hüseyin Suat

1926 – 1927

Yerli Oyunlar

Hocanın Eşği
Caillavet'den Uyarlama)
İstanbul Havası
Coulus'dan Uyarlama)
Hintir Hoşnutyan
Harman Sonu
Sönen Kandiller
Kar Düğüm
Üç Kişi Arasında
Çarliston

Sadrettin Celal (R. De Flers, G. A.

A. Ve B. Muvahhit (M. Hennequin, B.

İ. Galip Arcan (A. Birabeau'den Uyarlama)
Hüseyin Suat
Halit Fahri Ozansoy
İ. Ahmet Nuri Sekizinci
Vedat Nedim Tör
Vedat Nedim Tör

1927 – 1928

Yerli Oyunlar

Yasin Hoca
Müral
Uyarlama)
Tezer
Fermanlı Deli Hazretleri
Fevkalasriler
Avukat Zehra Ferit
Uyarlama)

Nabi Zeki (Otto Ernest Hesse'den Uyarlama)
S. Rauf – M. K. Küçük (Moliere'den

Abdülhak Hamit
Musahipzade Celal
Vedat Nedim Tör
İ. Galip Arcan (Louis Verneuil, G. Berr'den

1928 – 1929

Yerli Oyunlar

Deyyus ERCÜMENT BEHZAT LAV ("Le Coucou Magnifique" Grommelynck'den
Uyarlama)

Kör
Mahcupluk İmmihani
Sağanak
Aynaroz Kadısı
Nedim

Vedat Nedim Tör
Ömer Seyfettin
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Musahipzade Celal
Halit Fahri Ozansoy

1929 – 1930

Yerli Oyunlar

Hızır Aleyhisselam

İ. Galip Arcan (Marcel Pagnol'dan Uyarlama)

Hayvan Fikri Yedi

Vedat Nedim Tör

Tersine Akan Nehir
Kafes Arkasında
Kadın Polis Olursa
Kör
Mürai
Uyarlama)

1930 – 1931
Yerli Oyunlar

Geçti Borun Pazarı
Croisset, R. De Flers'den Uyarlama)

Dokuz Kişi Kendi İsminde
Aynaroz Kadısı
Fermanlı Deli Hazretleri
Bir Kavuk Devrildi
Arzuhalci Mehmet Efendi
Rüya İçinde Rüya
Yasin Hoca
Kör
Bir Komedi

1931 – 1932
Yerli Oyunlar
Velinin Çocuğu
Doktor İhsan
Uyarlama)
Mum Söndü
Kafatası Nazım Hikmet Ran
Akın Faruk Nafiz Çamlıbel
Önünde – Sonunda
Verneuil'den Uyarlama)
Saatçı Celal Esat
Aynaroz Kadısı

1932 – 1933
Yerli Oyunlar
Pazartesi Perşembe
Bir Ölü Evi
Kadın Erkekleşince
Üç Saat (Operet)
Kafes Arkasında
Mum Söndü
Büyük İkramiye

Cevdet Kudret
Musahipzade Celal
Vedat Nedim Tör
Vedat Nedim Tör
S. Rauf – M. K. Küçük (Moliere'den

Vasfi Rıza Zobu, Bedia Muvahhit (F. De

N. Zeki – H. Körmükçü
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
İ. Galip Arcan – Reşat Nuri Güntekin
Cevdet Kudret
Nabi Zeki (Otto Ernst Hesse'den Uyarlama)
Vedat Nedim Tör
İ. Galip Arcan

İ. Galip Arcan (M. L. Doillet'den Uyarlama)
K. Necati, H. Körmükçü (Fodor Lszlo'dan

Musahipzade Celal

Bedia Muvahhit, Vasfi Rıza Zobu (L.

Musahipzade Celal

Musahipzade Celal
Nazım Hikmet Ran
H. Rahmi Gürpınar
Ekrem Reşit Rey
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
C. Esat – Y. Sururi

1933 – 34

Yerli Oyunlar

On Yılın Destanı

Gül Ve Gönül

Kurtlar Cevdet Kudret

Köksüzler Vedat Nedim Tör

Lüküs Hayat

İstanbul Efendisi

Halit Fahri

Musahipzade Celal

Ekrem – Cemal Reşit Rey

Musahipzade Celal

1934 – 1935

Yerli Oyunlar

Unutulan Adam

Bu Bir Rüya'dır

Deli Dolu Ekrem – Cemal Reşit Rey

Balaban Ağa

Üç Saat (Operet)

Nazım Hikmet Ran

Selma Muhter

Musahipzade Celal

Ekrem – Cemal REŞİT REY

1945 – 1936

Yerli Oyunlar

Hülleci Reşat Nuri Güntekin

Saz – Caz Ekrem – Cemal Reşit Rey

Tohum Necip Fazıl Kısakürek

Mınav Afif Obay

Aynaroz Kadısı

Deli Dolu Ekrem – Cemal Reşit Rey

Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları

Çocuklara İlk Tiyatro Dersi

Gülmeyen Çocuk

M. Kemal

M. Kemal

1936 – 1937

Yerli Oyunlar

Sürtük Mahmut Yesari

Maskara (Operet)

Leyla İle Mecnun

Aşk Mektebi (Operet)

Lüküs Hayat (Operet)

Leblebici Horhor

Saz Caz (Operet)

Ekrem – Cemal Reşit Rey

İ. Galip – M. Cemil

Y. Ziya, M. Sabahattin

Ekrem – Cemal Reşit Rey

Takfor Naylan

Ekrem – Cemal Reşit Rey

Çocuk Oyunları

Fatmacık Afif Obay

Doğan'la Selma

Halit Fahri

1937 – 1938

Yerli Oyunlar

Bir Adam Yaratmak
Dalga (Operet)
Lafonten Baba (Operet)
Aynaroz Kadısı
Bir Kavuk Devrildi
Sürtük Mahmut Yesari

Necip Fazıl Kısakürek
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Mavi Boncuk

M. Zeki Taşkın

1938 - 1939
Yerli Oyunlar
Bir Misafir Geldi
Yüz Karası
Mum Söndü
Pazartesi Perşembe

Celalettin Ezine
Cemal Nadir Güler
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Uçman Yalçın
Küçük Komutan

M. Zeki Taşkın
Ragıp Tok

1939 – 1940
Yerli Oyunlar
İki Kere İki
Pembe Sokak No: 46

İ. Galip Arcan
M. Feridun

Çocuk Oyunları
Keloğlan Sami Ayanoglu
Efe Ali M. Zeki Taşkın

1940 – 1941
Yerli Oyunlar
İmralı'nın İnsanları
Hürriyet Apartmanı
Şair Evlenmesi
Geveze Berber
Biçare Nuri Bey
İşkak-I Cenih
Zamane Şıkları
Görenek Mehmet Rıfat

Vedat Nedim Tör
Sedat Simavi
Şinasi
Ali Bey

Hasan Bedrettin
Nuri Bey

Çocuk Oyunları
Çizmeli Kedi
Bir Varmış Bir Yokmuş

Emil A. Hermann (Çev: Sabih Gözen)
Mebrure S. Koray

1941 – 1942
Yerli Oyunlar
Meraki Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)

Merdivende Bir Işık	M. Feridun
Ceza Sedat Simavi	
Para N. Fazıl Kısakürek	
İşçi Kız Sabih Gözen	
Ökse Ve Sükse	S. Konur
Deli Dolu (Operet)	Ekrem – Cemal Reşit Rey
İşkilli Memo	Teodor Kasap (Moliere'den Uyarlama)
Ayyar Hamza	Ali Bey
Eceli Kaza	Ebuzziya Tevfik
Eyvah Ahmet Mithat	
Vuslat Rezaizade Ekrem	
Sabri Sebat	Abdülhak Hamit
Çocuk Oyunları	
Parmak Çocuk	Selahattin Küçük
Mavi Gözlük	Sabih Gözen
1942 – 1943	
Yerli Oyunlar	
Büyük Şehir	Cevat Fehmi Başkut
Vatan Yahut Silistre	Namık Kemal
Çocuk Oyunları	
İşksız Ada	Sabih Gözen
1943 – 1944	
Yerli Oyunlar	
İstiklal Reşat Nuri Güntekin	Reşat Nuri Güntekin
Yaprak Dökümü	
Ayarsızlar Cevat Fehmi Başkut	
Mum Söndü	Musahipzade Celal
Çocuk Oyunları	
Kara Bulut	Selahattin Küçük
Şeytan Sabih Gözen	
1944 – 1945	
Yerli Oyunlar	
Yayla Kartalı	Faruk Nafiz Çamlıbel
Casuslar Va – Nu, N. Karamağaralı	
Hacı Kaptan	Cevat Fehmi Başkut
Çocuk Oyunları	
Ben Çalmadım	Ferih Egemen
Her Şeyden Biraz	Sabih Gözen
1945 – 1946	

Yerli Oyunlar
Sanatkar Aşkı
Gölgeler Ahmet Muhip Dranas
Dev Aynası
Küçük Şehir
Hava Parası

Vedat Nedim Tör

Faruk Nafiz Çamlıbel
Cevat Fehmi Başkut
İ. Galip Arcan

Çocuk Oyunları
Memişin Rüyası
Nar Tanesi

Neşet Berküren
M. Zeki Taşkın

1946 – 1947

Yerli Oyunlar
Gök Korsan
Ağlayan Kız
Koca Bebek
Küçük Şehir

Cahit Uçuk
Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Tiyatro Dersi
Fırtına William Shakespeare

M. Kemal Küçük

1947 – 1948

Yerli Oyunlar
Köşebaşı Ahmet Kutsi Tecer
Evin Üstündeki Bulut
Baykuş Halit Fahri Ozansoy
İnsanlar Arasında

S. Kudret Aksal

Reşat Benek

Çocuk Oyunları
Yalancının Mumu
Gülmeyen Çocuk

Celal Balkır
M. Kemal Küçük

1948 – 1949

Yerli Oyunlar
Nam-I Diğer
Parmaksız Salih
O Böyle İstemezdi
Paydos Cevat Fehmi Başkut
Olan Oldu (Operet)
Oyun İçinde Oyun

Necip Fazıl Kısakürek

Ahmet Muhip Dranas

Ekrem Reşit Rey
Oktay Rıfat

Çocuk Oyunları
Abdi İle Memiş İstanbul'da
Sihirli Kılıç

Neşet Berküren
Nuri Işılç

1949 – 1950

Yerli Oyunlar
Para Uğruna

Nahit Sırrı Örik

Çocuk Oyunları
Artist Aranıyor
Fatmacık Afif Obay
1950 – 1951

Kadri Ögelman

Yerli Oyunlar
Tersine Dünya
Sana Rey Veriyorum
Dilsizlerin Dili
Hep Veya Hiç
Eski Şarkı Reşat Nuri Güntekin

Refik Kordağ
Cevat Fehmi Başkut
Sevgi Sanlı
Vedat Nedim Tör

Çocuk Oyunları
Rüya Ülkesi
Yurt Gezisi

Ferih Egemen
Azize Tözem

1951 – 1952
Yerli Oyunlar
Soygun Cevat Fehmi Başkut
Şakacı S. Kudret Aksal
Hava Parası
Serseri Mahmut Yesari
Pembe Evin Kaderi
Bir Kavuk Devrildi

İ. Galip Arcan

Turgut Özakman
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Küçük Reis
Pamuk Prenses

Ferih Egemen
S. Kalıarhu (Çev: Necdet Mahfi Ayrıl)

1952 – 1953
Yerli Oyunlar
Balıkesir Muhasebecisi
Kadıköy İskeleyi
Bugün Pazar
Koca Bebek

Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Seniha Cemal Kanbay
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Altın Zincir
Bir Varmış Bir Yokmuş

Ferih Egemen
Mebrure S. Koray

1953 – 1954
Yerli Oyunlar
Ters Yüz Galip Güran
Makine Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları

Mavi Kuş M. Maeterlinck
Küçük Gezginciler

(Çev: Göksel Erden)
S. Kaplangı – F. İşhan

1954 – 1955
Yerli Oyunlar
Mahallenin Romanı
Dökmeci Bekir Büyükarkın
Hava Parası
İşkilli Memo
Geveze Berber

Rıfat Can

İ. Galip Arcan
Moliere (Uyrl: Teodor Kasap)
Ali Bey

Çocuk Oyunları
Robenson Ölmeme
Sihirli Pabuçlar

R. Forster (Çev: Türkiş Noyan)
A. Wagner Celal Balkır

1955 – 1956
Yerli Oyunlar
Harput'ta Bir Amerikalı
Buzdolabı Antan Özer
Meraki

Cevat Fehmi Başkut

Moliere
Çocuk Oyunları
Adını Çocuklar Koyun
Kel Oğlan Sami Ayanoglu

(Uyrl: Ahmet Vefik Paşa)

M. Zeki Taşkın

1956 – 1957
Yerli Oyunlar
Tanrıdağı Ziyafeti
Kleopatra'nın Mezarı
Sam Rüzgarları
Bu Gece Başka Gece
Meraki Moliere
Saçlarından Utan

Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Melih Vassaf
Reşat Nuri Güntekin
(Uyrl: Ahmet Vefik Paşa)
Mahmut Yesari

Çocuk Oyunları
Harami Çeşmesi
Ali Ve Küçük Hafiyeler

Ferih Egemen
Erich Kaestner (Uyrl: Leyla Pamir)

1957 – 1958
Yerli Oyunlar
Deli Refik Erduran
Aşka Susamışlardı

Melih Vassaf

Çocuk Oyunları
Oyuncakçı Dede
Mavi Gözlük

M. Zeki Taşkın
Sabih Gözen

1958 – 1959

Yerli Oyunlar
Bir Kilo Namus
Tablodaki Adam

Refik Erduran
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Üç Hikaye Ferih Egemen
Pollyanna Eleanor H. Porter

(Uyrl: Kemal Sönmez)

1959 – 1960
Yerli Oyunlar
Mine Necati Cumalı
Tahtarevalli
Öbür Gelişte
Fazilet Eczanesi
Deli Refik Erduran
Akif Bey Namık Kemal, Reşat Nuri Güntekin

Çetin Altan
Cevat Fehmi Başkut
Haldun Taner

Çocuk Oyunları
Yıldız Ece M. Zeki Taşkın

1960 – 1961
Yerli Oyunlar
Bir Kavuk Devrildi
Beybaba Çetin Altan
Büyük Çınar
Lütfen Dokunmayın
Hacıyatmaz
Sabır Ve Sebat
Selma Musahipzade Celal
Bir Takım İnsanlar
Satılık Ev Ahmet Kutsi Tecer

Musahipzade Celal

Hüseyin Batuhan
Haldun Taner
Cevat Fehmi Başkut
Abdulhak Hamit (Uyrl: Selami İzzet Sedes)

Oktay Rıfat

Çocuk Oyunları
Yoklar Dağındaki Nar
Peter Pan J. M. Barrie

M. Zeki Taşkın
(Çev: Can Gürzap)

1961 – 1962
Yerli Oyunlar
Göç Cevat Fehmi Başkut
Gecenin Sonu
İpler Elimizde Değil
Çivi Çiviye Söker
Atlarla Filler
Gazeteciden Dost
Sahildeki Kanepe
Pusuda Cahit Atay
Aman Avcı
Satılık Ev Ahmet Kutsi Tecer

Orhan Asena
Nazım Kurşunlu
Nazım Kurşunlu
Oktay Rıfat
Recep Bilginer
Cahit Atay

Refik Erduran

Bir Kavuk Devrildi
Mor Defter
Üçüncü Selim

Musahipzade Celal
Çetin Altan
Salah Cimcoz, Celal Esat Arseven

Çocuk Oyunları
Yoklar Dağındaki Nar
Kuğular Lamia Bal
Milyonluk Yeğen

M. Zeki Taşkın
V. Karamehmet

1962 – 1963
Yerli Oyunlar
Biraz Gelir Misiniz
Mum Söndü
Çalıkuşu Reşat Nuri Gündekin
Dilekçe Çetin Altan
Huzur Çıkmazı
Paydos Cevat Fehmi Başkut
Hamdi Ve Hamdi
Kerpiç Mehmet
Tarık A. Hamit Tarhan, S. Irmak, B. K. Çağlar
Mirasçılar Nihal Karamağaralı

Aziz Nesin
Musahipzade Celal

Haldun Taner

Cahit Atay
Cahit Atay

Çocuk Oyunları
Hırsız Var Erol Gürman
Şans Adası
Tam Sawyer

V. Karamehmet
Mark Twain (Çev: Ali Poyrazoğlu)

1963 – 1964
Yerli Oyunlar
Gülnehal Namık Kemal, Ergun Köknar
Evcilik Oyunu
Yedinci Köpek
Parisli Kız İ. Galip Arcan
Tepeden İnme
Küçük Şehir
İsyancılar Recep Bilginer

Adalet Ağaoğlu
Çetin Altan
Refik Kordag
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Fareli Köyün Kavalcısı
Sihirli Topaç
Tombikin Başına Gelenler

Menelaos Mavridis (Çev: N. Mahfi Ayrıl)
Mark Twain (Çev: Ferih Egemen)
Ferih Egemen

1964-65
Yerli Oyunlar
İspinozlar
Elektronik Beyin
Kurt
Buzlar Çözülmeden

Orhan Kemal
Toygar Akman
Sedat Veyis Örnek
Cevat Fehmi Başkut

Pazartesi-Perşembe
Sultan Gelin
Orman
Hülleci
Dolap Beygiri
İçerdekiler
Bozuk Düzen
Topuzlu
Haremde
Kapının Ardında
Çocuk Oyunları
Çizmeli Kedi
Dans Eden Eşek
Robenson Ölmeme
Efe Ali

1965-66
Yerli Oyunlar
Kahvede Şenlik Var
Eşğin Gölgesi
Hepimiz Bir Kişi İçin
Suçlular
Sürüp Gider
Çatıdaki Çatlak
Çil Horoz

1966/67
Yerli Oyunlar
Nuh'un Gemisi
Çatallı Köy
Bir Kavuk Devrildi

1967-68
Yerli Oyunlar
Yarısı
Susuz Yaz
Tırampacılar
Kocadağlar Ağası
Utanç Dünyası
Bir Kavuk Devrildi

1968-69
Yerli Oyunlar
Utanç Dünyası
Aynaroz Kadısı
Köşebaşı
Büyük Otmarlas
Keziban

Musahipzade Celal
Cahit Atay
Cahit Atay
Reşat Nuri Güntekin
Selçuk Kaskan
Melih Cevdet Anday
Güner Sümer
Hidayet Sayın
Aysel Kılıç
Nihal Karamağaralı

E. Alfred Hermann(Uyrl: Sabih Gözen)
R. Erik Voss (Çev: Can Gürzap)
Friedrich Forster (Çev: S. Turkis Noyan)
M Zeki Taşkın

Sabahattin Kudret Aksal
Haldun Taner
C F Başkut
Çetin Altan
Mustafa Yalçın
Adalet Ağaoğlu
Oktay Rifat

Melih Vassaf
Ali Yürük
Musahipzade Celal

Bekir Büyükarın
Necati Cumalı
M Necati Sepetçioğlu
Sabahattin Engin
Recep Bilginer
Musahipzade Celal

Recep Bilginer
Musahipzade Celal
Ahmet Kutsi Tecer
M N Sepetçioğlu
Turan Oflazoğlu

Allahın Deddiği Olur

Turan Oflazoğlu

1969-70

Yerli Oyunlar
Balıkesir Muhasebecisi
Tehlikeli Güvercin
Gecikenler
Vur Emri
Pirinçler Yeşerecek
Balaban Ağa

R N Güntekin
Necati Cumalı
Nâzım Kurşunlu
Necati Cumalı
Sedat Veis Örnek
Musahipzade Celal

1970-71

Yerli Oyunlar
Ayrıklar
Sokrates Savunuyor
Koca Sinan
Balaban Ağa
Duman

Güner Namlı
Turan Oflazoğlu
F Hayati Çorbacıoğlu
Musahipzade Celal
Bekir Büyükarkın

1971-72

Yerli Oyunlar
İlk Göz Ağrısı
Düzenleyen Kemal Tözem
Koca Sinan
Kâtip Çıkmazı

Feraizcizade Mehmet Şakir Efendi /
F. Hayati Çorbacıoğlu
Dinçer Sümer

1972- 1973

Yerli Oyunlar
Meraki
Moliere'den Uyarlama

Le Mlade Imaginaire Ahmet Vefik Paşa

Buzlar Çözülmeden
Osmangiller
Sarı Naciye
Hacıyatmaz
Balaban Ağa
İlk Göz Ağrısı

Düzenleyen Kemal Tözem Nüvit Özdoğru
C Fehmi Başkut
Nur Güngör
Recep Bilginer
C F Başkut
Musahipzade Celal
Feraizcizade Mehmet Hisse-İ Şayia
İbnürrefik Ahmet –
İ.Ahmet Nuri Sekizinci

1973-74

Yerli Oyunlar
Mutemet Ali Rıza Beyin Yaşanmış Hayat Hikâyesi
Şair Evlenmesi
Pabuççu Ahmet'in Garip Maceraları
Düzenleyen Ersan Uysal)
Geveze Berber
Soytarı
Yaprak Dökümü

Başar Sabuncu
İbrahim Şinasi
İşkerleç (Yazarı Belli Değil, Yeniden
Âli Bey
Bekir Büyükarkın
R N Güntekin

Kubilay
Hissei Şayia
Ömür Satan Hüsam Çelebi
Köprünün Hikâyesi
Kör Doğuşu
Bizans Düştü
Genç Osman
1974-75

Yerli Oyunlar
Adsız Oyun
Düğün Ya Da Davul
Genç Osman
Seferi Ramazan Beyin Nafile Dünyası
Ağrı Dağı Efsanesi
Göç
Oyun Nasıl Oynanmalı
Yabancılar
Kadınlar Arasında
Toroslardan Öteye
Yunus Emre
Ferhat İle Şirin
Devlet Baba
Gültepe Oyunları
Gözlemeci
Altıntak
Pazartesi – Perşembe

1975-76
Yerli Oyunlar
Hakan
Düğün Ya Da Davul
Besleme
Adsız Oyun
Cellat
Tatar Ramazan
Ölen Hangisi
Ana Hanım – Kız Hanım
Bu Ölü Kalkacak
1976-77

Yerli Oyunlar
Demokrasi Gemisi
Gardiyan
Sacide
Kendini Yazan Şarkı
Sırtımızdakiler
Hadi Öldürsene Canikom
Düğün Ya Da Davul
Sabahat

Fuat İşhan
İbnürrefik Ahmet – İ.Ahmet Nuri Sekizinci
Adnan Giz
Fazıl Hayati Çorbacıoğlu
Erkan Doğan
Turan Oflazoğlu
Musahipzade Celal-Mehmet Şükrü Erden

Zeynep Oral
Haşmet Zeybek
Musahipzade Celal – M. Şükrü Erden
Oktay Arayıcı
Yaşar Kemal / Ali Taygun Uyarlaması
C F Başkut
Vasıf Öngören
Hidayet Sayın
Oktay Rifat
Orhan Asena
Recep Bilginer
Nâzım Hikmet Ran
Necmi Onur
Cahit Atay
Anonim Ortaoyunu / Düzenleyen: Rauf
Musahipzade Celal

Günsar Türköz
Haşmet Zeybek
Ülker A Köksal
Zeynep Oral
Yıldırım Keskin
Kerim Korcan
C F Başkut
Cahit Atay
Vedat Türkali

Aziz Nesin
Turan Oflazoğlu
Ülker Köksal
Adalet Ağaoğlu
Taner Barlas
Aziz Nesin
Haşmet Zeybek
Nazım Hikmet Ran

Sular Aydınlanıyordu
Kardeş Payı
Yitik Köpek
Islıkçı
Bozuk Düzen
Belgelerle Kurtuluş Savaşı

Nezihe Meriç
Orhan Kemal
Orhan İyiler
Çetin Altan
Güner Sümer
Ergin Orbey

1977 - 78

Yerli Oyunlar
Hadi Öldürsene Canikom
Eşegin Gölgesi
Yolcu
İşgal
Yorgun Savaşçı
Ayışığında Şamata
Hülleci
Sapak
Kafatası
Sarıpınar 1914
Romanından
Uyarlama)
Taranta Babu'ya Mektuplar
Jokond İle Si-Ya-U
Zengin Mutfağı

Aziz Nesin
Haldun Taner
Nazım Hikmet Ran
Başar Sabuncu
Kemal Tahir / Ayşe Şasa
Haldun Taner
R N Güntekin
Cengiz Gündoğdu
Nazım Hikmet Ran
Turgut Özakman (R N Güntekin: Değirmen

Nazım Hikmet Ran
Nazım Hikmet Ran
Vasıf Öngören

1978-79

Yerli Oyunlar
Atmasyonya Berberi
Ayak Bacak Fabrikası
Dilekçe
Ölü Kentin Nabzı
Gökyüzünde Bir Kızı
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı
Besleme
Bizler Ve Bizler

Aziz Nesin
Sermet Çağan
Çetin Altan
Orhan Asena
Oben Güney
Haldun Taner
Ülker Köksal
Umur Bugay

1979-80

Yerli Oyunlar
Beş Para Etmez Oyun
Opera'sından Uyarlama
Tırpan
Yollar Tükendi
"Baba"Nın Gorilleri
Erkek Satı
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı
Karar 71
Kanlı Nigar
Atmasyonya Berberi

Engin Noyan Brecht'in Üç Kuruşluk

Fakir Baykurt/Taner Barlas
Ülker Köksal
Adnan Giz
F Hayati Çorbacıoğlu
Haldun Taner
Cengiz Gündoğdu
Sadık Şendil
Aziz Nesin

Ölü Kentin Nabzı

Orhan Asena

1980-81

Yerli Oyunlar

Elif Ana

Erkek Satı

Hızır Doktor

Balaban Ağa

İlk Göz Ağrısı

Bayrak Böyle Yükseldi

Turan Oflazoğlu

F Hayati Çorbacıoğlu

Erhan Bener

Musahipzade Celal

Feraizcizade Mehmet Şakir

Fuat İşhan

1981-82

Yerli Oyunlar

Deli İbrahim

Öyle Bir Nevcivan

Taş Bademleri

Ezo Gelin

İp Oyunu

Aynaroz Kadısı

Utanç Dünyası

Bayrak Böyle Yükseldi

Turan Oflazoğlu

Nezihe Araz

Remzi Özçelik

Orhan Elmas

Refik Erduran

Musahipzade Celal

Recep Bilginer

Fuat İşhan

1982-83

Yerli Oyunlar

Mürai

M.Kemal Küçük

Hürrem Sultan

Münasip Beyin Dünya Evi

Dün Neredeydiniz

Çil Horoz

Moliere (Seniha Rauf'tan Uyarlayan:

Orhan Asena

Fazıl Hayati Çorbacıoğlu

Necati Cumalı

Oktay Rifat

1983-84

Yerli Oyunlar

III. Selim

Susuz Yaz

Sevdiğim Adam

İpekçi Merhum

Rumuz Goncagül

Turan Oflazoğlu

Necat Cumalı

Recep Bilginer

İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci

Oktay Arayıcı

1984-85

Yerli Oyunlar

Lüküs Hayat

Misafir

Rumuz Goncagül

Eski Fotoğraflar

Büyük Jüstinyen

Karım Ve Kızım

Hulusi Beyin Kızları

Ekrem Reşit Rey- Cemal Reşit Rey

Bilgesu Erenus

Oktay Arayıcı

Diğer Sümer

Refik Erduran

Recep Bilginer

Müzeyyen Engin Erim

1985-2010 YILLARI ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI'NDA SEZONLARA GÖRE
SAHNELENEN YERLİ OYUNLAR LİSTESİ

1985 - 1986	YERLİ OYUN	BİR ŞEHNAZ OYUN	Turgut ÖZAKMAN	Engin GÜRMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZZUN LEŞE	Orhan ASENİ	Nedret DENİZHAN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	İBİŞ'İN RÜYASI	Tarık BUĞRA	Engin ULUDAĞ
1985 - 1986 - 1987 - 1988 - 1989 - 1990 - 1991 - 1992 - 1993 - 1994 - 1995 - 1996 - 1997 - 1998 - 1999 - 2000 - 2001 - 2002 - 2003 - 2004 - 2006 - 2007 - 2008 - 2009 - 2010	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	HULUSİ BEY'İN KIZLARI	Müzeyyen Engin ERİM	Engin GÜRMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	KARIM ve KIZIM	Recep BİLGİNER	Perihan TEDÜ
1985 - 1986	YERLİ OYUN	MİSAFİR	Bilgesu ERENUS	Nurhan KARADAĞ
1985 - 1986	ÇOCUK OYUNU	KUKLACI	Muharrem BUHARA	Deniz UYGUNER
1985 - 1986	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCİYİ YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1986 - 1987	YERLİ OYUN	TAZİYE	Murathan MÜNGAN	Nurhan KARADAĞ
1986 - 1987	YERLİ OYUN	GENÇ OSMAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Erol KESKİN

1986 - 1987	YERLİ OYUN	HANÇER	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin ULUDAĞ
1986 - 1987	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1986 - 1987	ÇOCUK OYUNU	SAKA KUŞU	Serpil AKILLIOĞLU	Oben GÜNEY
1986 - 1987	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCIYI YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1987 - 1988	YERLİ OYUN	GEÇENİN KULLARI	Dinçer SÜMER	Erdoğan GEMİCİOĞLU
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Ferhan ŞENSOY
1987 - 1988	YERLİ OYUN	DALLAR YEŞİL OLMALI	Vedat TÜRKALİ	Hakan ALTINER
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1987 - 1988	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1987 - 1988	YERLİ OYUN	HANÇER	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin ULUDAĞ
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KISKANÇ	Recep BİLGİNER	Perihan TEDÜ
1987 - 1988	ÇOCUK OYUNU	SAKA KUŞU	Serpil AKILLIOĞLU	Oben GÜNEY
1987 - 1988	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCIYI YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	ÇİL HOROZ	Oktay RİFAT	Hamit AKINLI
1988 - 1989	YERLİ OYUN	KARALARIN MEMETLERİ (ERMİŞ MEMET-YANGIN MEMET-KERPİÇ MEMET)	Cahit ATAY	Engin GÜRMEN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	İÇERDEKİLER	Melih Cevdet ANDAY	Nedret DENİZHAN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1988 - 1989	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	YILDIZCI KRAL ile AKILLI SOYTARI	Türel EZİCİ ŞENAY	Salih KALYON
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	RÜYALARIN EN GÜZELİ	Hadi ÇAMAN	Erhan YAZICIOĞLU
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	BALON	Murat KARAHÜSEYİNOĞLU	Doğan BAVLI
1989 - 1990	YERLİ OYUN	AĞRI DAĞI EFSANESİ (M.O.)	Yaşar KEMAL	Ali TAYGUN

1989 - 1990	YERLİ OYUN	BUZLAR ÇÖZÜLMEDEN	Cevat Fehmi BAŞKUT	Engin ULUDAĞ
1989 - 1990	YERLİ OYUN	DELİ EDER İNSANI BU DÜNYA (M.O.)	Erkan AKIN	Macit KOPER
1989 - 1990	YERLİ OYUN	CUMHURİYET KIZI	Memet BAYDUR	Cüneyt TÜREL
1989 - 1990	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1989 - 1990	YERLİ OYUN	KARALARIN MEMETLERİ (ERMİŞ MEMET-YANGIN MEMET-KERPİÇ MEMET)	Cahit ATAY	Engin GÜRMEN
1989 - 1990	YERLİ OYUN	İÇERDEKİLER	Melih Cevdet ANDAY	Nedret DENİZHAN
1989 - 1990	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1989 - 1990	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1989 - 1990	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1989 - 1990	ÇOCUK OYUNU	YILDIZCI KRAL ile AKILLI SOYTARI	Türel EZİCİ ŞENAY	Salih KALYON
1989 - 1990	ÇOCUK OYUNU	BALON	Murat KARAHÜSEYİNOĞLU	Doğan BAVLİ
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BAY HİÇ/SONSUZLUK KİTABEVİ	Sabahattin Kudret AKSAL	Başar SABUNCU
1990 - 1991	YERLİ OYUN	THEOPE	Coşkun BÜKTEL	Ali TAYGUN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BİR GARİP OYUN	Ülker KÖKSAL	Nedret DENİZHAN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BİR SABAH GÜLEREK UYAN	Necati CUMALI	Engin GÜRMEN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	TELEFON KİMİN İÇİN ÇALIYOR?	Çetin ALTAN	Engin ULUDAĞ
1990 - 1991	YERLİ OYUN	DELİ EDER İNSANI BU DÜNYA (M.O.)	Erkan AKIN	Macit KOPER
1990 - 1991	YERLİ OYUN	CUMHURİYET KIZI	Memet BAYDUR	Cüneyt TÜREL
1990 - 1991	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1990 - 1991	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1990 - 1991	ÇOCUK OYUNU	MAVİ MASAL	Salih YAKIN	Zuhal ERGEN

1990 - 1991	ÇOCUK OYUNU	BARIŞ KERVANI (M.O.)	Ergun SAV	Can DOĞAN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1991 - 1992	YERLİ OYUN	HÜZÜNLÜ BİR KOMEDİ (M.O.)	Şefik ONAT	Başar SABUNCU
1991 - 1992	YERLİ OYUN	ÇİÇEK SEPETLİ KIZ	Yıldırım KESKİN	Erol KESKİN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1991 - 1992	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1991 - 1992	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	BARIŞ'A ŞANS VERİN (G.O)	Can DOĞAN	Can DOĞAN
1991 - 1992	ÇOCUK OYUNU	PALYAÇO PRENS (M.Ç.)	Turgay YILDIZ	Erhan YAZICIOĞLU
1991 - 1992	ÇOCUK OYUNU	SIRIK-OBUR-CAMGÖZ	Muharrem ŞEN	Aliye UZUNATAĞAN
1992 - 1993	YERLİ OYUN	VLADİMİR KOMAROV	Memet BAYDUR	Engin ULUDAĞ
1992 - 1993	YERLİ OYUN	AYRANGEVEN	Haşmet ZEYBEK	Haşmet ZEYBEK
1992 - 1993	YERLİ OYUN	DELİ	Refik ERDURAN	Çetin İPEKKAYA
1992 - 1993	YERLİ OYUN	HÜZÜNLÜ BİR KOMEDİ (M.O.)	Şefik ONAT	Başar SABUNCU
1992 - 1993	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1992 - 1993	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1992 - 1993	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1992 - 1993	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1992 - 1993	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1992 - 1993	ÇOCUK OYUNU	İNSAN BAHÇESİ	Gülsün SİREN KINAL	Orhan ALKAYA
1992 - 1993	ÇOCUK OYUNU	PALYAÇO PRENS (M.O.)	Turgay YILDIZ	Erhan YAZICIOĞLU
1993 - 1994	YERLİ OYUN	GÖLGE USTASI	Yeşim DORMAN - Yıldırım TÜRKER	Orhan ALKAYA
1993 - 1994	YERLİ OYUN	SULAR AYDINLANIYORDU	Nezihe MERİÇ	Başar SABUNCU

1993 - 1994	YERLİ OYUN	BİR BAŞKASI	Ergun SAV	Engin GÜRMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	İSTANBUL'UN GÖZLERİ MAHMUR	Melisa GÜRPINAR	Hakan ALTINER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	AYRANGEVEN	Haşmet ZEYBEK	Haşmet ZEYBEK
1993 - 1994	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1993 - 1994	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	GÖLGENİN CANI	Fikret TERZİ	Cem DAVRAN
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	İNSAN BAHÇESİ	Gülsün SİREN KINAL	Orhan ALKAYA
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	SIRIK-OBUR-CAMGÖZ	Muharrem ŞEN	Aliye UZUNATAĞAN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	TENSİNG	Memet BAYDUR	Çetin İPEKKAYA
1994 - 1995	YERLİ OYUN	GÖZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM (M.O)	Haldun TANER	Savaş DİNÇEL
1994 - 1995	YERLİ OYUN	ASLOLAN HAYATTIR	Nazım Hikmet RAN	Macit KOPER
1994 - 1995	YERLİ OYUN	CANLI MAYMUN LOKANTASI	Güngör DİLMEN	Ali TAYGUN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1994 - 1995	YERLİ OYUN	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	Orhan GÜNER	Arif AKKAYA
1994 - 1995	YERLİ OYUN	ALTIN POST	Tarık GÜNERSEL - Sandro MREVLİSHVİLİ	Çetin İPEKKAYA - Sandro MREVLİSHVİLİ
1994 - 1995	YERLİ OYUN	İSTANBUL'UN GÖZLERİ MAHMUR	Melisa GÜRPINAR	Hakan ALTINER
1994 - 1995	YERLİ OYUN	SULAR AYDINLANIYORDU	Nezihe MERİÇ	Başar SABUNCU
1994 - 1995	YERLİ OYUN	BİR BAŞKASI	Ergun SAV	Engin GÜRMEN

1994 - 1995	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	GÖLGE USTASI	Yeşim DORMAN - Yıldırım TÜRKER	Orhan ALKAYA
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	BİRLİKTE OYNAYALIM	Deniz UYGUNER	Deniz UYGUNER
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	YAVRU KİMİN?	Şevket AVŞAR-Esra ÜLGER-Ertuğrul POSTOĞLU-Murat Derya KILIÇ	Şevket AVŞAR
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	GÖLGENİN CANI (M.O.)	Fikret TERZİ	Cem DAVRAN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	GAZETECİDEN DOST	Recep BİLGİNER	Engin GÜRMEN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	GÜRÜLTÜLÜ PATİRTİLİ	Savaş DİNÇEL	Hakan ALTINER
1995 - 1996	YERLİ OYUN	BİR HİKAYE		
1995 - 1996	YERLİ OYUN	ÇATIDAKİ ÇATLAK	Adalet AĞAOĞLU	Engin ULUDAĞ
1995 - 1996	YERLİ OYUN	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	Melih Cevdet ANDAY	Erol KESKİN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	SAHİBİNİN SESİ	Sevim BURAK	Orhan ALKAYA
1995 - 1996	YERLİ OYUN	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	Orhan GÜNER	Arif AKKAYA
1995 - 1996	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1995 - 1996	YERLİ OYUN	CANLI MAYMUN LOKANTASI	Güngör DİLMEN	Ali TAYGUN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	ASLOLAN HAYATTIR	Nazım Hikmet RAN	Macit KOPER
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜLÜ GÖL	Erbil GÖKTAŞ - Sema GÖKTAŞ	Can DOĞAN
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	AKILLI SOYTARI	Fikret TERZİ	Deniz UYGUNER
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	BİRLİKTE OYNAYALIM	Deniz UYGUNER	Deniz UYGUNER
1996 - 1997	YERLİ OYUN	AYRILIK	Behiç AK	Taner BARLAS
1996 - 1997	YERLİ OYUN	ESTEPETA PÜF (Ortaoyunu)	Anonim	Rauf ALTINTAK
1996 - 1997	YERLİ OYUN	FARKLI BİR KADIN	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ

1996 - 1997	YERLİ OYUN	KOCA SİNAN	Fazıl Hayati ÇORBACIOĞLU	Can DOĞAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1996 - 1997	YERLİ OYUN	MAVİYDİ BİSİKLETİM	Dinçer SÜMER	Mustafa ALABORA
1996 - 1997	YERLİ OYUN	METRO CANAVARI	Gürkan GÜR	Engin ALKAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	SİLVANLI KADINLAR	İsmail KAYGUSUZ	Mustafa ARSLAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	SAHİBİNİN SESİ	Sevim BURAK	Orhan ALKAYA
1996 - 1997	YERLİ OYUN	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	Melih Cevdet ANDAY	Erol KESKİN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	ÇATIDAKİ ÇATLAK	Adalet AĞAOĞLU	Engin ULUDAĞ
1996 - 1997	YERLİ OYUN	GAZETECİDEN DOST	Recep BİLGİNER	Engin GÜRMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜLÜ GÖL	Erbil GÖKTAŞ - Sema GÖKTAŞ	Can DOĞAN
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	AKILLI SOYTARI	Fikret TERZİ	Deniz UYGUNER
1997 - 1998	YERLİ OYUN	BİR GECE BEKÇİSİ DAHA	Ali GÖÇER	Mustafa ARSLAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	VASATİ DÖRT KİŞİ	Mine ARTU	Hülya KARAKAŞ
1997 - 1998	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	ESKİ FOTOĞRAFLAR	Dinçer SÜMER	Hakan ALTINER
1997 - 1998	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ
1997 - 1998	YERLİ OYUN	GÜLME KOMŞUNAAA... (Ortaoyunu)	Anonim	Yalçın AKÇAY
1997 - 1998	YERLİ OYUN	HALAY	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	HUZUR	Ahmet Hamdi TANPINAR	Y.Kenan IŞIK
1997 - 1998	YERLİ OYUN	İBİŞ'İN RÜYASI	Tarık BUĞRA	Hakan ALTINER

1997 - 1998	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1997 - 1998	YERLİ OYUN	KOCA SİNAN	Fazıl Hayati ÇORBACIOĞLU	Can DOĞAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	AYRILIK	Behiç AK	Taner BARLAS
1997 - 1998	YERLİ OYUN	SİLVANLI KADINLAR	İsmail KAYGUSUZ	Mustafa ARSLAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	AH KARAGÖZ VAH KARAGÖZ	Fikret TERZİ	Çetin İPEKKAYA
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	ALAADDİN'İN SİHİRLİ LAMBASI	Anonim	Namık AGAYEV
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	Meral BABACAN	Naşit ÖZCAN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1998 - 1999	YERLİ OYUN	AYDINLANMA ATEŞİ (M.O.)	Taner BARLAS	Taner BARLAS
1998 - 1999	YERLİ OYUN	EŞİK	Hasan ERKEK	Prof. Dr. Nurhan KARADAĞ
1998 - 1999	YERLİ OYUN	FOTOĞRAFÇI (Ortaoyunu)	Anonim	Y.Kenan IŞIK - Haşmet ZEYBEK
1998 - 1999	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
1998 - 1999	YERLİ OYUN	OYUNLARLA YAŞAYANLAR	Oğuz ATAY	Macit KOPER
1998 - 1999	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	TİYATRO ŞARKILARI (M.O)	Selim ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	ESKİ FOTOĞRAFLAR	Dinçer SÜMER	Hakan ALTINER
1998 - 1999	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1998 - 1999	YERLİ OYUN	HUZUR	Ahmet Hamdi TANPINAR	Y.Kenan IŞIK
1998 - 1999	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ

1998 - 1999	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ARKADAŞ ARAYAN KARGA (Kukla Tiyatrosu)	Anonim	Münevver KIRMIZI
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	BİR AVUÇ İNSAN MİNSAN	Ayşe SELEN	Ayşe SELEN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	HOŞU'NUN UTANCI	Şinasi EKİNCİOĞLU	Zuhal ERGEN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ALAADDİN'İN SİHİRLİ LAMBASI	Anonim	Namık AGAYEV
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	Meral BABACAN	Naşit ÖZCAN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	AŞK HASTASI	Y.Kenan IŞIK	Y.Kenan IŞIK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KEDİ	Behçet NECATİGİL	Mehmet ATAK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KURNAZ KARISI (M.O)		
1999 - 2000	YERLİ OYUN	SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI	Civan CANOVA	Arif AKKAYA
1999 - 2000	YERLİ OYUN	ŞU BİZİM EVLİYA ÇELEBİ	Melisa GÜRPINAR	Erol KESKİN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	FOTOĞRAFÇI (Ortaoyunu)	Anonim	Y.Kenan IŞIK - Haşmet ZEYBEK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	GÜZ BİTİMİNDE MOLİERE ya da KİBARLIK BUDALASI	MOLİERE - Turgay NAR	Mehmet ULUSOY
1999 - 2000	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENA	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL

1999 - 2000	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBİHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	TİYATRO ŞARKILARI (M.O)	Selim ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	HOŞU'NUN UTANCI	Şinasi EKİNCİOĞLU	Zuhal ERGEN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK	Şevket AVŞAR
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SABAHA AZ KALA	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	ÇİN SABAHTA	Nezihe MERİÇ	Mazlum KİPER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	BARIŞ'A ŞANS VERİN	Can DOĞAN	Can DOĞAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SARIPINAR 1914 (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	AŞK HASTASI	Y.Kenan IŞIK	Y.Kenan IŞIK
2000 - 2001	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2000 - 2001	YERLİ OYUN	KEDİ	Behçet NECATİGİL	Mehmet ATAK
2000 - 2001	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
2000 - 2001	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLERE SOBE	Sevim AK	Özkan SCHULZE

2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	UÇURTMANIN KUYRUĞU	Savaş DİNÇEL	Savaş DİNÇEL
2001 - 2002	YERLİ OYUN	MEMLEKETİMDEN	Nazım Hikmet RAN	Rutkay AZİZ
2001 - 2002	YERLİ OYUN	İNSAN MANZARALARI 1		
2001 - 2002	YERLİ OYUN	UNUTULAN ADAM	Nazım Hikmet RAN	Mazlum KİPER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	ÇIN SABAHTA	Nezihe MERİÇ	Mazlum KİPER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2001 - 2002	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SABAHA AZ KALA	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SARIPINAR 1914 (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLER SİRKİ BAŞLIYOOOR	Ümran İNCEOĞLU	Eftal GÜLBUDAK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Erhan ÖZÇELİK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	MASAL DRAMATİZASYONU		Figen YALÇINKAYA
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	FARKLI OLAN ve FARKLI GELİŞENLERLE TİYATRO PROJESİ		Yonca AVDAN - Mehmet AVDAN
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	Nesrin GİRAY - Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK

2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	ÇÖP CANAVARI (Gölge Oyunu)	Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	BİR ADAM YARATMAK	Necip Fazıl KISAKÜREK	Mahmut GÖKGÖZ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	DÜĞÜN ya da DAVUL	Haşmet ZEYBEK	Nurhan KARADAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	BİZANS DÜŞTÜ	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2002 - 2003	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENA	Engin ULUDAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI 1	Nazım Hikmet RAN	Rutkay AZİZ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2002 - 2003	YERLİ OYUN	UÇURTMANIN KUYRUĞU	Savaş DİNÇEL	Savaş DİNÇEL
2002 - 2003	YERLİ OYUN	UNUTULAN ADAM	Nazım Hikmet RAN	Mazlum KİPER
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	Tekin ÖZERTEM	Arslan KACAR
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜN SÖZÜ		Hasan Hüseyin KARABAĞ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	Nesrin GİRAY - Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLER SİRKİ BAŞLIYOOOR	Ümran İNCEOĞLU	Eftal GÜLBUDAK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU

2003 - 2004	YERLİ OYUN	HAKİMİYET-İ MİLLİYE AŞEVİ	Güngör DİLMEN	Taner BARLAS
2003 - 2004	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	PAZARTESİ-PERŞEMBE	Musahipzade CELAL	Engin GÜRMEN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	ÇENGİ (M.O)	Ahmet Mithat Efendi	Naşit ÖZCAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BİZANS DÜŞTÜ	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2003 - 2004	YERLİ OYUN	MİDAS'IN KULAKLARI	Güngör DİLMEN	Kemal KOCATÜRK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	SULTAN GELİN (Türkü Müzikali)	Cahit ATAY	Mustafa ARSLAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ (M.O)	Sadık ŞENDİL	Kemal KOCATÜRK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CANDAN CAN KOPARMAK	Orhan ASENSA	Mahmut GÖKGÖZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BİR ADAM YARATMAK	Necip Fazıl KISAKÜREK	Mahmut GÖKGÖZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	DÜĞÜN ya da DAVUL	Haşmet ZEYBEK	Nurhan KARADAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	ALTIN KÜP	Zerrin AKDENİZLİ	Erhan YAZICIOĞLU
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	Tekin ÖZERTEM	Arslan KACAR

2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YAĞMUR SIKINTISI	Oktay RİFAT	Erol KESKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KİRALIK KONAK	Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU	Tarık GÜNERSEL
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	ÇENGİ (M.O)	Ahmet Mithat Efendi	Naşit ÖZCAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	PAZARTESİ-PERŞEMBE	Musahipzade CELAL	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HAKİMİYET-İ MİLLİYE AŞEVİ	Güngör DİLMEN	Taner BARLAS
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2004 - 2005	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ (M.O)	Sadık ŞENDİL	Kemal KOCATÜRK
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KELOĞLAN	Işıl ÖZGENTÜRK	Şevket AVŞAR
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN (M.O.)	Serpil AKILLIOĞLU	Mustafa ARSLAN
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN

2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	FERHAD ile ŞİRİN	Nazım Hikmet RAN	Ragıp YAVUZ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	DOSYA	Tuncer CÜCENOĞLU	Erhan YAZICIOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BAĞDAT HATUN	Güngör DİLMEN	Burçin ORALOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BENİ DÜNYA KADAR SEV	Dinçer SÜMER	Tarık ŞERBETÇİOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KİRALIK KONAK	Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU	Tarık GÜNERSEL
2005 - 2006	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	YAĞMUR SIKINTISI	Oktay RİFAT	Erol KESKİN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin GÜRMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2005 - 2006	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	ÇEVRECİ PRENS	Fikret YAYAN	Can DOĞAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN (M.O.)	Serpil AKILLIOĞLU	Mustafa ARSLAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KELOĞLAN	Işıl ÖZGENTÜRK	Şevket AVŞAR
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN

2006 - 2007	YERLİ OYUN	DÜŞ ve KLARNET	Arslan KACAR	Arslan KACAR
2006 - 2007	YERLİ OYUN	CEZA KANUNU	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin GÜRMEN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2006 - 2007	YERLİ OYUN	RUMUZ GONCAGÜL	Oktay ARAYICI	Taner BARLAS
2006 - 2007	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	KOZALAR	Adalet AĞAOĞLU	Hülya KARAKAŞ
2006 - 2007	YERLİ OYUN	LEYLA ile MECNUN (M.O)	İskender PALA	Ali TAYGUN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	İLK GÖZ AĞRISI	Feraizcizade Mehmet ŞAKİR	Erhan YAZICIOĞLU
2006 - 2007	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	Dersu Yavuz ALTUN (Aziz NESİN'in öykülerinden esinlenerek)	Eftal GÜLBUDAK
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE	Zerrin AKDENİZLİ	Ersin UMULU
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	TRAFİK CANAVARINI GÖRDÜNÜZ MÜ	Mürsel YAYLALI	Savaş BARUTÇU
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	TEMİZLİK ÜLKESİ	Ayten SOYKÖK	Sevgi SAKARYA
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Bahtiyar ENGİN
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	ÇEVRECİ PRENS	Fikret YAYAN	Can DOĞAN
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2007 - 2008	YERLİ OYUN	DİVANE AĞAÇ (YUNUS EMRE)	Turgay NAR	Hüseyin KÖROĞLU
2007 - 2008	YERLİ OYUN	TOZLU ÇİZMELER	İsmet KÜNTAY	Engin ULUDAĞ
2007 - 2008	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2007 - 2008	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN

2007 - 2008	YERLİ OYUN	CEZA KANUNU	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin GÜRMEN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	İLK GÖZ AĞRISI	Feraizcizade Mehmet ŞAKİR	Erhan YAZICIOĞLU
2007 - 2008	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	LEYLA ile MECNUN (M.O)	İskender PALA	Ali TAYGUN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2007 - 2008	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	TRAFİK CANAVARINI GÖRDÜNÜZ MÜ	Mürsel YAYLALI	Savaş BARUTÇU
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE	Zerrin AKDENİZLİ	Ersin UMULU
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	Dersu Yavuz ALTUN (Aziz NESİN'in öykülerinden esinlenerek)	Eftal GÜLBUDAK
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	TEMİZLİK ÜLKESİ	Ayten SOYKÖK	Sevgi SAKARYA
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YEDİ TEPELİ AŞK (G.T)	Nezihe MERİÇ-Ayşe KİLİMCİ - Seray ŞAHİNER-Evrin YAĞBASAN - Melisa GÜRPINAR	Ersin UMULU
2008 - 2009	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Ergün IŞILDAR
2008 - 2009	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
2008 - 2009	YERLİ OYUN	İSTANBUL EFENDİSİ (M.O)	Musahipzade CELAL	Engin ALKAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	DİNMEYEN ALKIŞLAR	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	İNEK (G.T)	Nazım Hikmet RAN	Mehmet AVDAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	HERŞEYİN BİR SINIRI VAR (G.O)	Turgut DENİZER	Ümit DENİZER

2008 - 2009	YERLİ OYUN	DİVANE AĞAÇ (YUNUS EMRE)	Turgay NAR	Hüseyin KÖROĞLU
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BENİM ARKADAŞIM YOK	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	SOKAK KEDİLERİ	Reha BİLGİN	Ragıp YAVUZ
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BİR DENİZ MASALI	Seden EDGÜ	Can DOĞAN
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	DELİ DUMRUL(Gölge Oyunu)	Güngör DİLMEN	Ebru KARA
2009 - 2010	YERLİ OYUN	ÇIKMAZ SOKAK	Tuncer CÜCENOĞLU	Mazlum KİPER
2009 - 2010	YERLİ OYUN	MECBUR ADAM	Ragıp YAVUZ	Erol KESKİN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BOZUK DÜZEN	Güner SÜMER	Burteçin ZOGA
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BEKLEME SALONU (G.T)	Yiğit SERTDEMİR	Tolga YETER
2009 - 2010	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Ergün IŞILDAR
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	İNEK (G.T)	Nazım Hikmet RAN	Mehmet AVDAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2009 - 2010	YERLİ OYUN	İSTANBUL EFENDİSİ (M.O)	Musahipzade CELAL	Engin ALKAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	DİNMEYEN ALKIŞLAR	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZ GERİ DÖNDÜ	Caner BİLGİNER	Caner BİLGİNER
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	İYİ GECELER	Gökçe DELAGRANGE	Ece OKAY
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	BOYA BENEK	Gökçe DELAGRANGE	Ece OKAY
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	ŞAHMERAN	Gülşah GÜLEBENZER	Semah TUĞSEL

2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	KAZUU	Hakan YAVAŞ	Hakan YAVAŞ
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER

EK 4
DEVLET TİYATROSU KURULUŞU HAKKINDA
KANUN

DEVLET TİYATROSU KURULUŞU HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası: 5441

Kabul Tarihi: 10/06/1949

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 16/06/1949

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 7234

Madde 1 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Ankara'da Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, "Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

Genel Müdürün emrinde yeteri kadar Genel Müdür yardımcısı bulunur.

Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında milli ve milletlerarası festivaller ile turneler tertib edebilir.

Genel Müdürlük mali, idari ve teknik imkanların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara ve İstanbul dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihan rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkar ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkar, uzman memurlarla çalıştırabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarında oynanacak eserler edebi kurul tarafından seçilir. Bu kurul sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 kişi ile genel müdür, başrejisör, başdramaturg ve bir sanatkardan teşekkül eder. Kurul başkanını kendi üyeleri arasından seçer.

Edebi kurul salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çokluğu ile karar verir.

Başdramaturg emrinde yeteri kadar dramaturg bulunur.

Edebi kurulun tiyatrodaki memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira toplantı ödeneği verilir.

Madde 3 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatrolarının sanat, teknik ve bu kanunda gösterilen işlerine bakmak üzere; Edebi Kurul Başkanı, başrejisör, sanat teknik müdürü, müzik işleri yöneticisi, genel müdürün görevlendireceği bir sanatkardan mürekkep "Sanat ve Yönetim" Kurulu vardır.

Genel müdür, bu kurulun başkanıdır.

B) Devlet Tiyatrolarının disiplin işlerine bakmak üzere başrejisör, hukuk müşaviri, özlük işleri müdürü, Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği bir sanatkardan mürekkep "Disiplin Kurulu" vardır.

Genel Müdür veya yardımcılarının biri bu kurulun başkanıdır. Sanat ve Yönetim Kurulu ile Disiplin Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Madde 4 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarında;

A) (Değişik bent: 27/05/1983 - 2833/1 md.) Genel Müdür, Kültür ve Turizm Bakanının teklifi üzerine, yükseköğretim kurumlarının birinden mezun, özel veya kamu kuruluşlarında veya bunların her ikisinde en az 15 yıl hizmet görmüş; sahne hayatında başarılarıyla tanınmış sanatçılar, tiyatro yazarları, eleştirmenleri, temayüz etmiş tiyatro yönetmenleri ile üniversitelerde tiyatro sanatı dalında görev yapan öğretim elemanları arasından, müşterek kararname ile, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 59 uncu maddesi hükmüne göre,

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Kültür ve Turizm Bakanı tarafından,

C) Edebi Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Kültür ve Turizm Bakanı tarafından, sanatkar üyesi ise Devlet Tiyatrosu sanatkarları arasından Genel Müdür tarafından,

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler Genel Müdür tarafından, göreve alınırlar.

Madde 5 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktrisler, rejisi asistanları, müzik işleri yöneticisi ile başkorrepitör, tiyatro orkestrası, korosu ve balesi ile müzikli tiyatro icracıları, sanat teknik müdürü ve dekoratörler, kostüm kreatörleri Devlet Tiyatroları Sanatkar memurlardır.

B) Başdramaturg ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizatör, başışık uzmanı, başperukacı, korrepitör, bale piyanisti de Devlet Tiyatroları uygulatıcı uzman memurlarıdır.

C) Kondüvitler, suflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressamaları, butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne set ve makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne

demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne amirleri ve yardımcıları, sahne kostümcüleri, aksesuarcular, sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

6388 sayılı Kanun hükümleri Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü uygulatıcı uzman memurları hakkında da, uygulanır. Uzman memurlardan kondüvit ve süflörler 6388 sayılı Kanunun Devlet Tiyatroları sanatkarlarına şamil olan hükümlerinden diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 üncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Devlet, Tiyatroları sanatkar memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurları sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine Genel Müdürle aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir.

Mali hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet memuru niteliklerine hanel gelmemek üzere sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.

Madde 6 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet konservatuvarları mezunları, stajyer kadrolarına göre idari sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Tiyatrolarına alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajyer olarak çalışırlar. Bu sürenin bitiminde sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkarlığa alınırlar ve idari sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremiyenler veya bunlardan sanat ve yönetim kurulu kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar.

Stajyerler, staj süresi içinde idari sözleşmeli sanatkarlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar.

Madde 7 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkarlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve yönetim kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkarlığına alınabilirler. Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Madde 8 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Sanat ve Yönetim Kurulu bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında sanatkar memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini göstermiş oldukları ehliyeteye göre kararlaştırır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye Sanat ve Yönetim Kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisabedilen hakları ihlal edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.

Madde 9 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Genel Müdürle sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir. Ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 10 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü sanatkarları, uygulatıcı uzman memurları ile uzman memurları ve stajyerler tespit edilecek ehliyet ve iktidarlara nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar:

Stajyerler ayda	1200.TL.
Uzman memurlar ayda	800 3500.TL"
Uygulatıcı uzman memurlar ayda	1 000 4250.TL"
Sanatkar memurlar ayda	1 500 5500.TL"

B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne en yüksek sanatkar memur ücretine ilave olarak Bakanlar Kurulunca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

C) Sanatkarlar içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi halde sözleşmeleri Genel Müdürlükçe re'sen feshedilir.

Madde 11 - (Mülga madde: 11/03/1954 - 6388/5 md.)

Madde 12 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarının gelirleri:

- a) Genel bütçenin Kültür ve Turizm Bakanlığı kısmının "Eğitim kurumları giderleri" tertibinden ayrılan ödenek,
- b) Temsillerden elde edilecek hasılat,
- c) Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlardan temin olunacak gelirler,
- d) Tiyatro Faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- e) Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirler,
- f) Tertiplenecek milli ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hasılatlardan ibarettir.

Madde 13 - Devlete ait binalardan Devlet Tiyatrosuna lüzumlu görülenler Kültür ve Turizm Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca eşya ve tesisleriyle beraber bu müesseseye parasız olarak tahsis edilebilir.

Madde 14 - Devlet Tiyatrosu muameleatında 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Müessesenin alım ve satım muameleleriyle hesap usulleri Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak esaslara göre yürütülür. Devlet Tiyatrosunun hasılat ve muameleleri her türlü vergi, harç ve resimlerden muaftır.

Madde 15 - (Değişik madde: 13/03/1990 - KHK - 409/1 md.)

Devlet Tiyatrosunun bütçesi her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığının olumlu görüşü üzerine Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Kültür Bakanlığınca tasdik edilir.

Madde 16 - (Mülga madde: 25/03/1957 - 6940/25 md.)

Madde 17 - (Mülga madde: 14/07/1970 - 1310/3 md.)

Madde 18 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatroları sanatkarlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırmak amacıyla, yol parasını ve almakta oldukları aylık ücretleri, müessese bütçesinden ödenmek suretiyle en çok bir yıla kadar ve beş yıl içinde bir defaya mahsus olmak üzere, yabancı ülkelere göndermeye, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu konuda, Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye maruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya ferakat ile muayene ve tedavi ettirmeye gerekli ilaç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır.

C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkar ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

Madde 19 - Sanatkarların sözleşme prim, tedavi, ayrılış ve ölüm tazminatı, askerlik, izin, yaz tatili aylarında Devlet Tiyatrosu dışında kendi hesaplarına çalışma, yolluk, inceleme seyahati ve disiplin işleriyle yabancı sanatkar ve trup getirme ve Tiyatronun iç ve yönetim işleri bir tüzükle belirtilir.

Madde 20 - (Değişik madde: 07/02/1990 - 3612/25 md.)

Devlet Tiyatrosunun, Kültür Bakanlığınca tasdik edilecek olan bütçesi ve buna dayanılarak yıl içinde yapılacak giderlere ve gelirlere ait evrak, tetkik ve vize edilmek üzere kesinhesap cetvelleriyle birlikte yıl sonlarından itibaren en çok üç ay içinde Sayıştaya gönderilir.

Madde 21 - Milli Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları hakkındaki 10/06/1946 tarihli ve 4926 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 8 işaretli kısmının (Tatbikat sahnesi) başlığı altındaki kadrolarla aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin 6 işaretli kısmının (Devlet Konservatuarı, başlığı altındaki kadrolardan, bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilenler kaldırılmıştır.

Madde 22 - 16/12/1940 tarihli ve 3942 sayılı kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir:

Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası konserlerinden elde edilecek giriş ücretlerinin yarısı Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıklarınca belirtilecek esaslara göre orkestra üyelerine ödenir.

Madde 23 - Devlet Konservatuarında parasız yatılı okuyanlardan Devlet Tiyatrosu sanatkarlığına alınan stajyer ve sözleşmeli sanatkarların burada geçirdikleri süre mecburi hizmetlerine mahsup olunur.

Madde 24 - 20/05/1940 tarihli ve 3829 sayılı kanunun 7 ve 9 uncu maddeleriyle 10 uncu maddesinin Devlet Tiyatrosuna alınacak mezunlar hakkındaki hükümleri, keza aynı kanunun 05/03/1945 tarihli ve 4702 sayılı kanunun birinci maddesiyle değiştirilen 8 inci maddesi, 12/06/1936 tarihli ve 3045 sayılı kanunun 05/03/1945 tarihli ve 4701 sayılı kanunun 3 üncü maddesiyle

değiştirilen geçici birinci maddesi, 16/12/1940 tarihli ve 3942 sayılı kanunda temsile ait hükümler ve 4450 sayılı kanun kaldırılmıştır.

Madde 25 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 26 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek Madde 1 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md; Mülga madde: 19/06/1979 - 2252/11 md.)

Ek Madde 2 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tayin olunur. Harcırah yevmiyelerinde her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkarlara, ikinci görevi için, bu sanatkarların almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

Devlet Tiyatroları mensupları 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan haklardan yararlanırlar. İdari sözleşmeli memurlara ödenecek meblağ, idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilave edilmek suretiyle hesaplanır.

Ek Madde 5 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, Sanat ve Yönetim Kurulu tarafından ifa edilir.

Ek Madde 6 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

274 ve 275 sayılı kanunların hükümleri Devlet Tiyatrosu mensupları için uygulanmaz.

Ek Madde 7 - (Ek madde: 17/03/1983 - KHK 58/2 md.; Aynen kabul 27/05/1983 -2833/2 md.)

Kanunda geçen Milli Eğitim Bakanı ifadeleri, Kültür ve Turizm Bakanı, Milli Eğitim Bakanlığı ifadeleri de, Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1 - Devlet Konservatuarı ve Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası döner sermayesi hakkındaki 4450 sayılı kanunla verilmiş olan döner sermayenin sonradan yapılmış olan ilaveler de dahil olmak ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih esas tutulmak üzere kanunun yürürlüğünden itibaren Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları tarafından bir ay içerisinde bir bilançosu yaptırılır. Döner sermayenin bu bilançoya göre tahakkuk eden nakit ve bu mahiyette olan menkul kıymetteki mevcudu ile her türlü hak ve borçları Hazineye geçer. Döner sermayeden sağlanmış olan her çeşit menkul eşya mefruşat ve demirbaş Devlet Tiyatrosuna devrolunur.

Geçici Madde 2 - Devlet Konservatuarı tatbikat sahnesinde çalışmış olanlar Devlet Tiyatrosu sanatkarlığına alındıktan sonra bunların ayrılma ve ölüm tazminatı hesaplanırken tatbikat sahnesinde geçmiş olan hizmet süreleri, kadro ünvanlarına bakılmaksızın, Devlet Tiyatrosunda geçmiş gibi sayılır. Tatbikat sahnesinde kazandıkları emeklilik hakları muteber olmaz.

Geçici Madde 3 - 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmında Ankara Devlet Konservatuarı başlığı altında gösterilen kadrolardan, bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmıştır.

Geçici Madde 4 - 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmındaki ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen tertiplerden (353 015) lira aynı kısımda Devlet Tiyatrosuna yardım adıyla yeniden açılan 613/A bölümüne olağanüstü ödenek olarak aktarılmıştır.

Geçici Madde 5 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/4 md.)

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Kanunu kabul edilip yürürlüğe girinceye kadar 5441 sayılı Kanunun opera ile ilgili hükümleri uygulanır.

EK 5
DEVLET TİYATROSU ARŞİVİNDE BULUNAN YERLİ
OYUN LİSTESİ

DT ARŞİVİNDE YER ALAN OYUNLAR (Son Edebi Kurul:22.12.2009)							
	Oyun Adı	Türü	Yazar	Müzik	Karar Tar.	Oynadı	Sezon
1	16 MART 1920	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	26.11.1979	Hayır	
2	1212 GÜN	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	29.05.1999	Hayır	
3	403. KİLOMETRE	OYUN	İSMET KÜNTAY	Yok	19.04.1974	Hayır	
4	72.KOĞUŞ	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	22.05.1985	Evet	1990-1991-1992-1998-1999-2006-2007-2008-2009-2010
5	ABDURRAHMAN EFENDİ GEBE	KOMEDİ	MEHMET TALAT	Yok	13.11.2005	Hayır	
6	ABDÜLCANBAZ	KOMEDİ	TURHAN SELÇUK UYARLAYAN:GENCO ERKAL-MACİT KOPER-ENGİN ARDIÇ-MEHMET AKAN	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003
7	ABDÜLCANBAZ	OYUN	TURHAN SELÇUK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996-1999-2000-2001
8	ACILAR ŞENLİĞİ	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	30.06.1993	Hayır	
9	ACILI TOPRAK	MÜZİKLİ OYUN	H.VASFİ UÇKAN	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
10	AÇIL KAFAM AÇIL "AÇIL SUSAM AÇIL"	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	16.12.1995	Evet	1998-1999
11	ADAM ADAM	PSİKOLOJİK OYUN	NURİ GÖKAŞAN	Yok	30.04.2005	Hayır	
12	ADEM'İN KABURGA KEMİĞİ	DRAM	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1980	Evet	1980-1981
13	ADINI ÇOCUKLAR KOYSUN	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	02.10.1952	Evet	1952-1953
14	ADINI SİZ KOYUN	KOMEDİ	ÜNAL AKPINAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
15	ADINI SİZ KOYUN	BELGESEL OYUN	Derleyen: SEDAT ŞENOĞLU	Yok	15.08.2009	Hayır	
16	ADVİYE	MODERN	H.CAN UTKU	Yok	07.08.2007	Evet	2007-2008-2009
17	AFİFE ANJELİK	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	30.04.2005	Hayır	
18	AFİFE JALE	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988-1989-1991-1992
19	AFYON SAVAŞI	POLİTİK	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
20	AĞAM	DRAM	CEM DÜZOVA	Yok	07.04.2008	Hayır	
21	AĞRIDAĞI EFSANESİ	OYUN	YAŞAR KEMAL, UYARLAYAN :ALİ TAYGUN	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995

22	AH KARAGÖZ VAH KARAGÖZ	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	21.01.2000	Hayır	
23	AH ŞU GENÇLER	GENÇLİK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	28.12.1984	Evet	1984-1985-1986-1989-1990
24	AH TAMARA	DRAM	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	30.04.2005	Hayır	
25	AHMET YESEVİ	TARİHİ OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	14.11.2007	Hayır	
26	AHMETLERİM	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	29.11.1976	Evet	1976-1977-1990-1991
27	AH-U ZELHA	DRAM	PERVİN OKUR	Yok	15.08.2009	Hayır	
28	AİLE ŞEREFİ	OYUN	GÜLSÜN SİREN	Yok	22.01.1994	Hayır	
29	AK KARTALIN OĞLU	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.08.1991	Hayır	
30	AK MASAL KARA MASAL	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	06.10.2001	Evet	2001-2002
31	AK TANRILAR	DESTANSI OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	20.10.1978	Evet	1983-1984
32	AKAD'IN YAYI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	12.08.1967	Evet	1967-1968
33	AKIL DAĞILIRKEN SEN NEREDEYDİN	ÇOCUK OYUNU	FEVZİ GÖNENÇ	Yok	12.11.1985	Hayır	
34	AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	25.05.1996	Evet	1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2008-2009-2010
35	AKILLI TAVŞAN İLE AÇ GÖZLÜ ASLAN	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	06.09.2008	Hayır	
36	AKILLI TAVŞAN VE GÜÇLÜ ASLAN	ÇOCUK OYUNU	NEZİHE ARAZ	Yok	22.05.1985	Evet	1985-1986-1987-1991-1992
37	AKIN	TARİHİ OYUN	FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL	Yok	06.07.1973	Evet	1973-1974-1981-1982
38	AKİDE ŞEKERİ	MÜZİKLİ KOMEDİ	ALİ MERİÇ	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995-1996-1997-2007-2008
39	AKİF BEY	DRAM	NAMIK KEMAL, SADELEŞTİREN: REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	28.09.1955	Evet	1955-1956
40	AKLI BAŞINDA BİR ADAM	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	30.11.1977	Evet	1977-1978
41	AKREBİN KUYRUĞU	DENEYSEL TİYATRO	HASAN ÖZTÜRK	Yok	07.07.2001	Hayır	
42	AKŞAM GÜNEŞİ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN,UYARLAYAN:AJLAN SAYILAN	Yok	05.09.1989	Hayır	
43	AKÜMÜLATÖRLÜ RADYO	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	18.07.1980	Evet	1980-1981-1982-1987-1988-1989
44	ALAADDİN VE SİHİRLİ LAMBA	ÇOCUK OYUNU	FERDİ MERTER	Yok	15.12.1971	Evet	1972-1973
45	ALABORA	OYUN	BEKİ L.BAHAR	Yok	11.11.1969	Evet	1969-1970

46	ALACAKARANLIK	DRAM	NEZİHE ARAZ	Yok	12.07.1980	Evet	1980-1981
47	ALACALI ŞEMSIYE	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	23.10.1986	Evet	1986-1987-1996-1997-1998-1999-2000-2001
48	ALADAĞLI MIHO	KOMEDİ	ÖMER POLAT	Yok	21.02.2009	Hayır	
49	ALİ	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	26.03.1994	Hayır	
50	ALİ AYŞE'Yİ SEVİYÖ	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-2000-2001-2003-2004-2005
51	ALİ BABA VE KIRK HARAMİLER	ÇOCUK OYUNU	CAN DOĞAN	Yok	24.09.2006	Hayır	
52	ALLEM KALLEM	ÇOCUK OYUNU	NAZİM HİKMET RAN OYUNLAŞTIRAN ERMAN OKAY	Yok	13.11.2005	Hayır	
53	ALNİMİZİN YAZISI	OYUN	ZEKİ DİNÇAY	Yok	21.07.1954	Hayır	
54	ALTIN KAFESTE YANGIN	TARİHİ OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	10.06.2000	Hayır	
55	ALTIN KALPLI ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SÜMER	Yok	07.02.1970	Evet	1969-1970-1971
56	ALTIN POST	DESTANSI OYUN	TARIK GÜNERSEL	Yok	06.09.2008	Hayır	
57	ALTINDAĞ ANILARI (HÜZNÜN COŞKUSU)	DRAM	YAŞAR SEYMAN, UYARLAYAN ADEM ATAR	Yok	28.11.1991	Evet	1992-1993-1997-1998-2005-2006
58	ALTINDAĞ ANILARI (HÜZNÜN COŞKUSU) "Yeni metin"	DRAM	YAŞAR SEYMAN, UYARLAYAN ADEM ATAR	Yok	11.10.1992	Evet	1992-1993-1996-1997-1998-2005-2006
59	ALTIY DAKİKA YA DA DİĞER ZAMANLAR	MODERN OYUN	HARUN ÖZER	Yok	25.06.2006	Hayır	
60	AMAN BANA BİR EĞLENCE	ÇOCUK OYUNU	CEVDET YAVUZDOĞAN	Yok	20.04.1976	Evet	1976-1977-1978
61	ANA	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	10.05.1988	Evet	1996-1997-1998-2000-2001
62	ANA BABA GÜNLERİ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	10.04.1999	Evet	1995-1996
63	ANA HANIM KIZ HANIM	SEYİRLİK OYUN	CAHİT ATAY	Yok	01.07.1981	Evet	1981-1982-1988-1989-2003-2004-2005
64	ANADOLAR	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ, UYARLAYAN:FERDİ MERTER	Yok	06.04.2003	Evet	2005-2006
65	ANAM BACIM AVRADIM	GÜLDÜRÜ	İNANÇ YILAN	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
66	ANILARLA YAŞAMAK	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	09.10.1999	Hayır	
67	ANITKABİR	BELGESEL OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	27.03.1981	Hayır	

68	ANRİCO'NUN PEŞİNDE	OYUN	KUBİLAY TUNCER	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995-1996-1998-1999
69	ANTİGONE (KEMAL DEMİREL)	TRAGEDYA	KEMAL DEMİREL	Yok	30.05.1974	Evet	1974-1975-1998-1999
70	ANTONIUS, KLEOPATRA ARADA BİR CAESAR	OYUN	ORHAN GÜNER	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
71	ANYA MANYA KUMpanyA	ÇOCUK OYUNU	BİLGESU ERENUS	Yok	09.10.1999	Hayır	
72	APTALİSTAN	ÇOCUK OYUNU	SITKI TEKMEK	Yok	21.12.1990	Hayır	
73	ARAF TA SEKİZ KİŞİ	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	21.01.2000	Hayır	
74	ARAP ABDO	MÜZİK Lİ OYUN	NECMİ ONUR	Yok	14.06.2008	Hayır	
75	ARILAR VE SİNEKLER	ÇOCUK OYUNU	NURİ GÜNGÖR	Yok	21.12.1990	Hayır	
76	ARIZA AŞKLAR	KOMEDİ	DUR SUN KUV ELOĞLU	Yok	29.12.2007	Hayır	
77	ARKA BAĞÇE	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	22.01.1994	Evet	1998-1999-2000
78	ARKADAŞIM ROBENSON	MODERN OYUN	HARUN ÖZER	Yok	13.11.2005	Hayır	
79	ARMAĞAN	OYUN	YAKUP ALMELEK-TÜLAY GÜNGÖR UYR. HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	21.02.2009	Hayır	
80	ASİLZADELER	DRAM	ÖMER SEYFETTİN	Yok	07.08.2007	Evet	2008-2009
81	ASİYE NASIL KURTULUR?	EPIK OYUN	VASIF ÖNGÖREN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996-1999-2000-2005-2006-2008-2009
82	ASLA BİLEMEZSİN	DRAM	NACİ TANER BÜYÜKARMAN-DİDEM ARDALI BÜYÜKARMAN	Yok	15.08.2009	Hayır	
83	AŞAĞIDAKİLER	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
84	AŞK	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	05.10.1998	Hayır	
85	AŞK	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	23.10.1994	Hayır	
86	AŞK BİR MASALDIR	OYUN	GÜNER SÜMER	Yok	05.06.1992	Evet	2005-2006
87	AŞK EVLERDEN UZAK	DRAM	ÖZEN YULA	Yok	24.05.2004	Evet	2004-2005-2006
88	AŞK GREVİ	KOMEDİ	SAVAŞ AYKILIÇ	Yok	04.03.2000	Hayır	
89	AŞK İHANET YALNIZLIK VESİRE	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
90	AŞK KÖPEKLİKTİR	OYUN	AHMET ÜMIT	Yok	07.04.2008	Hayır	
91	AŞK VE BARIŞ	OYUN	SUAT TAŞER	Yok	22.09.1960	Evet	1960-1961
92	AŞK YARASI	GENÇLİK OYUNU	TOPRAK IŞIK	Yok	15.08.2009	Hayır	

93	AŞK-I MEMNU	DRAM	HALİT ZİYA UŞAKLIGİL Romandan uyarlayan TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Evet	2007-2008
94	AŞKIMIZ AKSARAY'IN EN BÜYÜK YANGINI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	07.05.1989	Evet	1989-1990-1994-1995
95	AŞKIN KENDİSİ AŞK	OYUN	CÜNEYT ÜLSEVER	Yok	06.09.2008	Hayır	
96	AŞUKUM BEN	OYUN	ERKAN AKIN	Yok	19.12.1992	Hayır	
97	ATÇALI KEL MEMET	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	22.05.1970	Evet	1970-1971-1989-1990-1998-1999
98	ATEŞÇİ	DRAM	HÜSEYİN ERDOĞAN	Yok	05.10.2009	Hayır	
99	ATEŞLE GELEN	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	29.03.1998	Hayır	
100	ATEŞLE OYNAYAN	OYUN	NIHAT ASYALI	Yok	14.06.1994	Evet	1997-1998
101	ATEŞTE GÖRENLER	OYUN	OSMAN ÖZKAN	Yok	24.05.2004	Hayır	
102	ATIN VARSA DİRDİN VAR	KOMEDİ	NAİL GAYETBAY-TÜLAY GÜNGÖR	Yok	22.09.2002	Hayır	
103	ATLI ASES	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	04.03.2000	Hayır	
104	ATMASYONYA BERBERİ	KOMEDİ	AZİZ NESİN	Yok	15.08.1979	Hayır	
105	AVCI	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	29.05.1999	Evet	1999-2000
106	AVCI KARKAP	DRAM	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
107	AVRUPA KOMEDYASI	DRAM	ÖZCAN ÖZER	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
108	AVRUPA MAHALLESİ	KOMEDİ	ALİ DİLBER	Yok	25.12.2005	Hayır	
109	AY ŞEHZADE'NİN ŞAHANE SERÜVENLERİ	ÇOCUK OYUNU	SELEN KORAD BİRKİYE	Yok	24.09.2006	Hayır	
110	AY TEDİRGİNLİĞİ	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	28.09.1996	Evet	2005-2006
111	AYAK BACAK FABRİKASI	OYUN	SERMET ÇAĞAN	Yok	14.06.1994	Evet	1998-1999-2005-2006
112	AYAK PARMAKLARI	ABSÜRD	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	21.02.2009	Hayır	
113	AYAKTA DURMAK İSTİYORUM	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	05.03.1966	Evet	1965-1966-1967-1970-1971-1981-1982-1983
114	AYÇA'NIN MASALI	ÇOCUK OYUNU	COŞKUN IRMAK	Yok	17.04.1987	Evet	1989-1990-1991
115	AYDINLIĞA BÜYÜYEN KARDELENLER	OYUN	ADEM ATAR	Yok	20.11.1998	Hayır	
116	AYININ FENDİ AVCİYİ YENDİ	ÇOCUK OYUNU	MUHARREM BUHARA	Yok	21.06.1983	Evet	1984-1985-1986-1992-1993-1997-1998-2008-2009-2010

117	AYIŞIĞINDA ŞAMATA	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	11.05.1986	Evet	1987-1988-1990-1991-1992-1993-1994-1997-1998
118	AYİN	DRAM	MEHMET KARAMAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
119	AYLA ÖĞRETMEN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.05.1989	Evet	1991-1992
120	AYNARÖZ KADISI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL UYARLAYAN HALDUN MARLALI	Yok	07.01.1995	Evet	2000-2001
121	AYRI DÜNYALAR	OYUN	ŞAHAP SITKI	Yok	10.10.1960	Evet	1960-1961
122	AYRILIK	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004-2005-2006
123	AYYAR HAMZA	KOMEDİ	ALİ BEY,UYARLAYAN MUSTAFA NİHAT ÖZÖN	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1984-1985-1988-1989-2004-2005-2006
124	AYYAR HAMZA	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Evet	2008-2009
125	AZİZNAME 95	OYUN	AZİZ NESİN, UYARLAYAN YÜCEL ERTEN	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2000-2006-2007
126	BABA EVİ	OYUN	NAZİM KURŞUNLU	Yok	21.11.1977	Evet	1977-1978
127	BABAM	OYUN	MÜJDAT GEZEN	Yok	04.12.1999	Hayır	
128	BACILARLA YUNUS	OYUN	YUNUS EMRE SAHNEYE UYR. MARAL ÜNER,TOMRİS ÇETİNEL,MUSTAFA ŞEKERCİOĞLU	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995-1996
129	BACILARLA YUNUS	OYUN	MARAL ÜNER - TOMRİS ÇETİNEL	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995
130	BAĞDAT HATUN	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	16.11.1973	Evet	1973-1974-1975-1980-1981-2001-2002-2004-2005
131	BAĞIŞ	OYUN	TÜLAY GÜNGÖR - REFİK ERDURAN	Yok	01.06.1987	Evet	1987-1988
132	BAĞLANMA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
133	BAHAR GECİKTİ	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	10.06.2000	Hayır	
134	BAHÇEMDEKİ AYI	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	25.01.2003	Evet	2002-2003-2004-2005-2006
135	BAHÇIVAN AMCA'NIN ALTINLARI	ÇOCUK OYUNU	HASAN BALLIKTAŞ	Yok	21.12.2008	Hayır	
136	BAL SİNEĞİ	KOMEDİ	AYDIN ARIT	Yok	27.03.1965	Evet	1965-1966-1975-1976
137	BALABAN AĞA	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	29.05.1999	Hayır	
138	BALBAL BEBEK	ÇOCUK OYUNU	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	28.08.1991	Hayır	

139	BALE PATİKLERİ	ÇOCUK OYUNU	İLHAN YILGÖR	Yok	04.03.2000	Hayır	
140	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	10.08.1968	Evet	1968-1969
141	BALLAR BALINI BULDUM "YUNUS EMRE"	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	15.12.1989	Evet	1989-1990-1991
142	BALON	ÇOCUK OYUNU	MURAT KARAHÜSEYİNOĞLU	Yok	22.08.1988	Evet	1988-1989-1994-1995
143	BANA MASTİKA ÇALSANA	MÜZİKLİ OYUN	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	15.04.2007	Hayır	
144	BANA YARINI SOR	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	04.12.1999	Hayır	
145	BARBARA' NIN DOĞUMU	DRAM	DUYGU ERGUN	Yok	24.03.2009	Hayır	
146	BARBOROS HAYRETTİN	OYUN	FAZİL HAYATİ ÇORBACIOĞLU	Yok	24.11.1987	Evet	1990-1991
147	BARİŞ GEZEĞENİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	06.10.1975	Evet	1975-1976-1977-1978-1981-1982-1983-1989-1990-1991-1999-2000-2001
148	BARİŞ İÇİN SAVAŞ	ÇOCUK OYUNU	KEMAL KOCATÜRK	Yok	24.09.2006	Hayır	
149	BARİŞ ORMANINDA YARIŞ	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	28.02.2004	Hayır	
150	BASKIYI DURDUR USTA	DRAM	HÜSEYİN YURTTAŞ	Yok	29.12.2007	Hayır	
151	BAŞAK MASALLAR ÜLKESİNDE	ÇOCUK OYUNU	ŞENGÜL KOPARER	Var	05.10.2009	Hayır	
152	BATAK	OYUN	GALİP GÜRAN	Yok	04.07.1953	Evet	1953-1954-1971-1972-1973
153	BATAK GÖL	DRAM	O.ZEKİ ÖZTURANLI	Yok	10.10.1992	Hayır	
154	BATAKHANE GÜZELİ	MÜZİKLİ OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	10.05.1988	Evet	1988-1989-1991-1992-1993-2005-2006
155	BAVUL HİKAYESİ	DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009
156	BAVULLAR	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
157	BAY HIÇ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.02.1980	Evet	1979-1980-1981
158	BEBEK UYKUSU	OYUN	KENAN IŞIK	Yok	14.05.1987	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-1993
159	BEBELERE BALON (BİRİMİZ HEP İÇİN)	OYUN	ZÜHTÜ ERKAN	Yok	25.05.1996	Evet	1999-2000
160	BECERİKLİ KANGURU	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	28.06.1985	Hayır	
161	BEDEL	DRAM	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.02.2009	Hayır	

162	BEHÇET BEY'İN FÖTR ÇAPKASI	OYUN	YUSUF KENAN IŞIK	Yok	28.06.1981	Evet	1981-1982
163	BEKÇİ MURTAZA	KOMEDİ	ORHAN KEMAL	Yok	22.09.2002	Hayır	
164	BEKİR OLAYI	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	24.09.1993	Hayır	
165	BEN ,MIMAR SINAN	GENÇLİK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1989
166	BEN ANADOLU	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.04.1999	Evet	1997-1998-1999- 2000-2001-2002
167	BEN BİR İNSAN	OYUN	RUŞTÜ ASYALI-MUSTAFA ŞERİF ONARAN	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003
168	BEN BİR KRAL OLSAYDIM	ÇOCUK OYUNU	FEVZİ GÖNENÇ	Yok	12.11.1985	Hayır	
169	BEN KİMİM	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	12.07.1980	Evet	1980-1981
170	BEN RUHİ BEY NASILIM	OYUN	EDİP CANSEVER	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002-2003- 2004-2005-2006- 2007
171	BENERCİ KENDİNİ NİÇİN ÖLDÜRDÜ	OYUN	NAZİM HİKMET	Yok	18.08.1998	Evet	2001-2002-2003- 2004-2005-2006- 2007-2008
172	BENİ DÜNYA KADAR SEV	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	16.12.1995	Evet	1998-1999-2000- 2001
173	BENİM GÜZEL PABUÇLARIM	ÇOCUK OYUNU	DERSU YAVUZ ALTUN	Yok	22.11.1997	Evet	1998-1999-2000- 2004-2005
174	BENİM KÜÇÜK KÜRESEL KÖYÜM	ABSÜRD	BEHİÇ AK	Yok	15.08.2009	Hayır	
175	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	ÇOCUK OYUNU	CENGİZ ÖZEK	Yok	12.02.2006	Hayır	
176	BENİM MESKENİM DAĞLARDIR	OYUN	SABAHATTİN ALİ UAYARLAYAN ALİ BERKTAY	Yok	28.02.2004	Hayır	
177	BENİM TATLI MELEĞİM	ÇOCUK OYUNU	METİN ARSLAN	Var	05.10.2009	Hayır	
178	BENİMLE OYNARMISINIZ?	ÇOCUK OYUNU	OZAN YILDIRIM	Yok	21.01.2000	Evet	1999-2000-2001
179	BERSİSA (Yazarları Tarafından Geri Çekildi)	DRAM	B.BABÜR TURNA-GÜLEBRU TURNA	Yok	14.11.2007	Hayır	
180	BESLEME	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.06.1973	Evet	1978-1979-1991- 1992
181	BEŞ KIZ ARKADAŞ	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	24.09.1993	Hayır	
182	BEŞGEN	ABSÜRD	AYDIN ARIT	Yok	27.11.1972	Hayır	
183	BEŞİNCİ BASAMAK	DRAM	MEHMET YILMAZ AK	Yok	24.03.2009	Hayır	

184	BEYAZ BARIŞ HEMEN ŞİMDİ	ÇOCUK OYUNU	TANSEL ÖNGEL	Var	15.08.2009	Hayır	
185	BIÇAK SIRTİ	OYUN	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997
186	BİB BİB DELİSİ (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
187	BİGA 1920	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	21.09.1985	Evet	1985-1986-1998-1999
188	BİLUMUM HANELER	OYUN	FERHAN ŞENSOY	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
189	BİNA	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-2001-2002
190	BİNBÖĞALAR EFSANESİ	OYUN	YAŞAR KEMAL	Yok	30.06.1993	Hayır	
191	BİR ADAM YARATMAK	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
192	BİR ATEŞ YUMAĞI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	04.12.1999	Hayır	
193	BİR BAŞKANA AĞIT (SALVADAR ALLENDE)	BELGESEL OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
194	BİR BAŞKASI	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	21.05.1990	Evet	1990-1991-1992
195	BİR BEN VARDIR BENDE BENDEN İÇERİ(YUNUS EMRE)	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	23.12.1990	Evet	1990-1991-1992-1993-1997-1998
196	BİR BEYAZ ADAM	OYUN	ALPAGUT ERENULUĞ	Yok	24.09.1993	Hayır	
197	BİR CEZA AVUKATININ ANILARI	OYUN	FARUK EREM, UYARLAYAN AHMET YUVANÇ	Yok	21.01.2000	Evet	1992-1993-2000-2001-2003-2004-2005
198	BİR DOLAP KI DÖNÜYÖR	OYUN	HALİT FAHRİ OZANSOY	Yok	03.06.1952	Hayır	
199	BİR DÜĞÜN MASALI	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	22.01.1986	Hayır	
200	BİR DÜNYA İSTİYORUM (ANNE YILDIZLAR UYUR MU?)	ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÇAKIR	Yok	26.03.1994	Hayır	
201	BİR DÜŞ GİBİ	OYUN	HALUK İŞİK	Yok	22.09.2002	Hayır	
202	BİR ELİN NESİ VAR İKİ ELİN SESİ VAR	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	21.09.1985	Evet	1985-1986
203	BİR GARİP ORHAN VELİ	OYUN	MURATHAN MÜNGAN	Yok	23.10.1994	Evet	1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2007-2008-2009-2010
204	BİR GARİP OYUN	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	23.10.1994	Hayır	
205	BİR GECE GÜZELİ RUYASI	OYUN	FİLİZ OFLUOĞLU	Yok	20.09.2003	Hayır	

206	BİR GENÇLİK ŞARKISI	GENÇLİK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	29.05.1995	Hayır	
207	BİR HANİMEFENDİNİN ÖLÜMÜ	DRAM	PERİDE CELAL	Yok	05.10.2009	Hayır	
208	BİR HAZİN HÜRRIYET	DRAM	SERDAR DOĞAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
209	BİR HİLAL UĞRUNA	GENÇLİK OYUNU	SEMIH SERGEN	Yok	04.09.1989	Evet	1990-1991
210	BİR HÜZNÜN HİKAYESİ (SARIKAMIŞ)	TARİHİ OYUN	ERDEM YILDIRIM-İBRAHİM KARAOĞLANOĞLU-HAYDAR KILIÇ	Yok	05.10.2009	Hayır	
211	BİR İNSAN BAŞI ÜSTÜNE ÜÇ SESLİ ÜZÜNÇ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
212	BİR KADIN (ZUHAL)	DRAM	SELÇUK SARISALTIK	Yok	19.07.2008	Hayır	
213	BİR KADIN BİR ERKEK VARDI	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	19.12.1992	Evet	1993-1994-1995
214	BİR KADIN İÇİN DÜET	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
215	BİR KAHVE MOLASI	DRAM	ŞİFA MEYDANAL	Yok	11.02.2007	Hayır	
216	BİR KAVANOZ KAHKAHA	OYUN	TAYFUN ORHON	Yok	19.12.1992	Evet	2000-2001-2002
217	BİR KAVUK DEVRİLDİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.07.1961	Evet	1999-2000
218	BİR KİTAP İÇİN	ÇOCUK OYUNU	MUSTAFA TANER ÇELİK	Var	22.12.2009	Hayır	
219	BİR KUŞLUK VAKTİ	ABSURD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	05.05.2002	Evet	2003-2004
220	BİR MAHALLE Kİ	KOMEDİ	MÜNİR CANAR	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006-2007-2008
221	BİR ÖLÜ EVİ	KOMEDİ	NAZİM HİKMET	Yok	18.08.1998	Evet	2001-2002
222	BİR ÖLÜMÜN TOPLUMSAL ANATOMİSİ	DRAM	OKTAY ARAYICI	Yok	12.07.1978	Evet	1978-1979-1998-1999-2000
223	BİR ÖMRÜN AKŞAMINDA	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.06.1997	Hayır	
224	BİR PAZAR GÜNÜ	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	20.06.1983	Evet	2000-2001
225	BİR PİYES YAZALIM	OYUN	ADALET AĞAOĞLU, UYARLAYAN SEVİM UZGÖREN	Yok	07.06.1952	Evet	1952-1953
226	BİR SABAH GÜLEREK UYAN	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	23.12.1984	Evet	1985-1986
227	BİR ŞARKICI VARMIŞ	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	21.12.1990	Evet	1994-1995-1996-1997
228	BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ	ÇOCUK OYUNU	SAMED BEHRENGİ, UYARLAYAN SALİH KALYON	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004

229	BİR ŞEHNAZ OYUN	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	20.06.1988	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1997-1998-1999-2001-2002-2007-2008-2009
230	BİR ŞİŞE GÖZYAŞI	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SEZGİN	Yok	24.03.2009	Hayır	
231	BİR TUZ MASALI	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
232	BİR VARMIŞ BİN YOKMUŞ (KUNDURACININ TÜRKÜLERİ)	ÇOCUK OYUNU	BAYAZIT GÜLERCAN	Yok	13.09.1979	Evet	1985-1986-1997-1998-1999
233	BİR VARMIŞ İKİDE VARMIŞ	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	03.02.1986	Evet	1985-1986-1987-2001-2002-2003
234	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE "YELDEĞİRMENİ"	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN AKDENİZLİ ÇELENK	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1999-2000-2001
235	BİR YÜREK SATILDI	OYUN	EMİNE İŞINSU ÖKSÜZ	Yok	02.03.1990	Hayır	
236	BİRAZ GELİR MİSİNİZ	ABSURD	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
237	BİRİCİK ARKADAŞIM	ÇOCUK OYUNU	ÖZGE AYIK BABAOĞLU	Yok	07.04.2008	Hayır	
238	BİRİMİZ HEPİMİZ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	17.04.1987	Hayır	
239	BİRİNE BİR ŞEY VER	ÇOCUK OYUNU	FİDE ACARLAR	Yok	16.02.2002	Hayır	
240	BİRLİKTE OYNAYALIM	ÇOCUK OYUNU	JALE SANCAK	Yok	21.12.1990	Hayır	
241	BİŞEY YAP MET	ABSURD	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
242	BİYOGRAFİ	OYUN	MEHMET ALİ CİMCOZ	Yok	22.09.1978	Hayır	
243	BİZ ATATÜRK'ÜZ	OYUN	ALİ ERKAN GÜNERİ	Yok	03.02.1986	Hayır	
244	BİZDEN DEĞİLSİN	ÇOCUK OYUNU	NEDİM BUĞRAL	Yok	24.03.2009	Hayır	
245	BİZİM YUNUS	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	28.09.1996	Hayır	
246	BOĞAÇ HAN	OYUN	FURUZAN TOPRAK	Yok	06.07.1973	Hayır	
247	BOĞAÇ HAN	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	07.04.2008	Hayır	
248	BOK ÇUKURU	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	04.12.1999	Hayır	
249	BORDELLO	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Evet	1999-2000-2001
250	BOSNA ŞARKISI	DRAM	NIHAT G. KINIKOĞLU	Yok	14.06.2008	Hayır	
251	BOŞ BEŞİK	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	01.07.1981	Evet	1981-1982-1987-1988

252	BOYACI	KOMEDİ	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998-2004-2005
253	BOZ EŞEĞE KİM BİNER	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Var	15.08.2009	Hayır	
254	BOZKIR DİRLİĞİ	SEYİRLİK OYUN	UNAL AKPINAR	Yok	25.08.1979	Evet	1996-1997-1998-2006-2007
255	BOZKIR GÜNEŞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	04.12.1999	Hayır	
256	BOZKIR GÜZELLEMEŞİ (ÇORAK TOPRAK)	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	08.10.1974	Evet	1974-1975-1983-1984-1985
257	BOZUK DÜZEN	OYUN	GÜNER SÜMER	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-2002-2003
258	BÖYLE AŞK DUYDUNUZ MU?	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	24.09.2006	Hayır	
259	BÖYLE BİR AŞK MASALI	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
260	BÖYLESİ BİR AŞK	OYUN	SAMİ PAŞA-ZADE SEZAL BEY, UYARLAYAN FERDİ MERTER	Yok	15.02.1997	Evet	2000-2001
261	BRANDA BEZİ	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	07.01.1952	Evet	1951-1952
262	BREMEN MIZIKACILARI	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON - ALİ MERİÇ	Yok	18.11.2006	Hayır	
263	BREMEN MIZIKACILARI	ÇOCUK OYUNU	ZÜHAL FİNCAN ÇINAR	Yok	24.09.2006	Hayır	
264	BREMEN MIZIKACILARININ HİKAYESİ	ÇOCUK OYUNU	YUSUF GÖKHAN ATALAY	Yok	24.09.2006	Hayır	
265	BU BİR OYUN DEĞİL	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
266	BU BİR RÜYADIR	OYUN	NAZIM HİKMET	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002
267	BU DİZİ BAŞKA DİZİ (DİZİ DEDİĞİN)	KOMEDİ	İHSAN SANIVAR	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
268	BU DÜNYA HEPİMİZİN	ÇOCUK OYUNU	BIROL ENGELER	Yok	15.02.1997	Hayır	
269	BU GECE BAŞKA GECE	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	12.04.1956	Evet	1956-1957
270	BU SİZİN İÇİN BİR ŞARKIDIR	OYUN	FARUK EREM	Yok	10.10.1992	Hayır	
271	BUGÜN BENİM DOĞUM GÜNÜM	DRAM -PSİKOLOJİK	BİNNUR ŞERBETÇİOĞLU	Yok	29.04.2006	Hayır	
272	BUKALEMUN	GENÇLİK OYUNU	BURAK AKYÜZ	Yok	24.03.2009	Hayır	
273	BULUŞMA	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
274	BUNU YAPAN İKİ KİŞİ	OYUN	REFİK ERDURAN -(TÜLAY GÜNGÖR Öykülerinden)	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1989-1990-1991

275	BURADA VE ŞİMDİ	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	26.03.1994	Hayır	
276	BURNUNU KAYBEDEN PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	15.02.1997	Evet	1996-1997-1998-2005-2006
277	BUZLAR ÇÖZÜLMEDEN	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965-2005-2006
278	BÜCÜR İLE GEVEZE	ÇOCUK OYUNU	F.İNCİ BİLALOĞLU	Yok	14.06.2008	Hayır	
279	BÜLBÜLLE GÜL	OYUN	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.11.1979	Hayır	
280	BÜROKRATLAR	OYUN	ERHAN BENER	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004
281	BÜTÜN DÜNYA OYUN SAHNESİ	OYUN	TAMER LEVENT	Yok	01.01.1900	Evet	1987-1988
282	BÜTÜN MENEKŞELER ANNEM KOKAR (BAŞKA YERDE BAŞKA..)	OYUN	MÜZEYYEN ENGİN ERİM	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987
283	BÜYÜK ÇINAR	OYUN	HÜSEYİN BATU	Yok	02.06.1957	Hayır	
284	BÜYÜK JÜSTİNYEN	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	19.08.1960	Evet	1960-1961-1962
285	BÜYÜK ŞEHRİN SERÇE İNSANI	OYUN	TURHAN ÖZER	Yok	07.01.1995	Hayır	
286	BÜYÜKBABANIN PİRELERİ	ÇOCUK OYUNU	AFİF OBAY	Yok	14.01.1986	Evet	1947-1948
287	BÜYÜMEK İSTİYORUM	ÇOCUK OYUNU	MEHMET AKAY	Yok	06.09.2008	Hayır	
288	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	ÇOCUK OYUNU	TURGUT DENİZER	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2005-2006-2008-2009-2010
289	CADILARIN MACBETH'İ	TRAGEDYA	MÜGE GÜRMAN	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1988
290	CAHİDE	DRAM	NEZİHE ARAZ	Yok	01.04.1987	Hayır	
291	CAHİDE	OYUN	SELİM İLERİ	Yok	27.05.1995	Hayır	
292	CAMBAHÇE KADINLARI	DRAM	YAŞAR SEYMAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
293	CAMDAN KALP	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	15.08.2009	Hayır	
294	CAN ATEŞİNDE KANATLAR	OYUN	TURGAY NAR	Yok	13.10.2000	Evet	2000-2001-2002
295	CAN BEBEK	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	13.02.1993	Evet	1997-1998
296	CAN TARLASI	DRAM	KEMAL KOCATÜRK	Yok	19.07.2008	Hayır	
297	CANAN	OYUN	PEYAMİ SAFA	Yok	29.04.2006	Hayır	
298	CANAVAR SOFRASI		ERKAN DOĞAN	Yok	05.07.1979	Evet	1992-1993
299	CANDAN CAN KOPARMAK	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996

300	CANIN YONGASI	OYUN	A.TOLUN	Yok	03.06.1950	Hayır	
301	CANIN YONGASI	OYUN	ORHAN BURİAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
302	CANLI MAYMUN LOKANTASI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	03.07.1963	Evet	1984-1985-1996-1997-1998-2000-2001
303	CAPON	OYUN	NACİ ÇELİK -KERİM KORCAN	Yok	26.11.1979	Hayır	
304	CARLOS	KOMEDİ	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	24.03.2009	Hayır	
305	CEHENNEMDE ÜÇ AY	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	04.03.2000	Hayır	
306	CEHENNEME GİT	ABSÜRD	ALİ MUSTAFA KEMAL TUT	Yok	24.03.2009	Hayır	
307	CEKETİMİ NERE ASSAM	KOMEDİ	PERVİN ÜNALP	Yok	14.11.2007	Hayır	
308	CEM SULTAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Hayır	
309	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1970-1971-1981-1982-1992-1993-1997-1998-2001-2002
310	CENNET ANA VE OĞULLARI	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	12.07.1980	Hayır	
311	CENNETTE ÜÇ KİŞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.10.1994	Hayır	
312	CEVİZ İLE KARINCA DOST OLUNCA	ÇOCUK OYUNU	TANER BARLAS	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003
313	CEYLAN ÇOCUK	OYUN	ORHAN BURİAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
314	CEZA ALACAĞI	OYUN	ADEM ATAR	Yok	28.09.1996	Hayır	
315	CEZA KANUNU	OYUN	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	08.02.1974	Evet	1973-1974-1998-1999
316	CEZA KANUNU	KOMEDİ	Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	27.01.2008	Evet	2008-2009-2010
317	CHE GUEVARA	BİYOGRAFİK	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	14.11.2007	Hayır	
318	CİBİL KURT	ÇOCUK OYUNU	AYHAN AKALIN	Yok	22.01.1986	Evet	2008-2009-2010
319	CİCİM ŞU PAMUĞU ELLER MİSİN (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
320	CİNCİ HOCA	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.01.2000	Hayır	
321	CON LENON	OYUN	SEMİH FIRINCIOĞLU	Yok	24.11.1988	Hayır	
322	COŞKU VE SAYIKLAMA	DRAM	CEREN OLPAK	Yok	14.11.2007	Hayır	
323	CUMHURİYET KIZI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990

324	CUMHURİYET YOLU	TARİHİ OYUN	YÜCEL ERTEN	Yok	05.10.2009	Hayır	
325	CUMHURİYETİN İLK SADASI	BELGESEL	ASIYE DEMET ÇİZMELİ-BARIŞ PINAR ÇELEBİOĞLU	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
326	ÇALIKUŞU	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, NECATİ CUMALI	Yok	11.11.1962	Evet	1962-1963-1974-1975
327	ÇALMASINI BİL DÜDÜĞÜ	OYUN	M.TANER ÇELİK	Yok	07.01.1995	Hayır	
328	ÇANAKKALE	GÖSTERİ METNİ	EROL İPEKİ	Yok	28.01.2001	Hayır	
329	ÇANAKKALE BOĞAZINDAN GEÇEN GEMİLER	DESTANSI ŞİİR	CAN POLAT YÜCEL	Yok	13.10.2000	Hayır	
330	ÇARIÇENİN FENDİ	DRAM	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
331	ÇARK	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	16.05.1970	Evet	1970-1971
332	ÇATALLI KÖY	OYUN	ALİ YÖRÜK	Yok	01.03.1966	Evet	1965-1966
333	ÇATIDAKİ ÇATLAK	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	30.10.1965	Evet	1965-1966-1978-1979-1980-1988-1989
334	ÇAYLAKLAR	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	19.03.1995	Evet	1995-1996
335	ÇELEBİ	ORTA OYUNU	SÖNMEZ ATASOY	Yok	11.05.1986	Hayır	
336	ÇEMBERLER	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	04.07.1957	Evet	1957-1958
337	ÇETE	OYUN	REFİK HALİT KARAY	Yok	29.04.2006	Hayır	
338	ÇEVRE BARIŞI BARIŞ YARIŞI	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Var	05.10.2009	Hayır	
339	ÇEVRECİ DEDE	ÇOCUK OYUNU	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
340	ÇİĞ	KOMEDİ	NAZIM KURŞUNLU	Yok	16.09.1952	Evet	1952-1953-1971-1972
341	ÇİĞ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	06.10.2001	Evet	2003-2004-2005-2007-2008
342	ÇİĞLİK	OYUN	HİLAL KÖSEOĞLU	Yok	29.03.1998	Hayır	
343	ÇİĞLİK ÇİĞLİĞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
344	ÇIK ORTAYA ÇIK	MÜZİKLI ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
345	ÇIKAYIM MIII?	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
346	ÇIKMAZ SOKAK	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	13.02.1993	Evet	1993-1994-1998-1999
347	ÇIN SABAHTA -BALKIYAN NE-	OYUN	NEZİHE MERİÇ	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
348	ÇINAR DEDE	ÇOCUK OYUNU	HÜSEYİN YURTTAŞ	Var	15.08.2009	Hayır	

349	ÇINAR DEDE İLE İHLAMUR NİNE "FİLEMON İLE BUSİS"	GENÇLİK OYUNU	SEMİH SERGEN	Yok	05.09.1968	Evet	1968-1969-1986-1987-1988
350	ÇIPLAK KRAL	KUKLA OYUNU	GÜLEN İPEK ABALİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
351	ÇİTİR KÖY	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	11.10.1983	Evet	1984-1985-1986-1994-1995-1996-1997
352	ÇİÇEĞİM SOLMASIN	ÇOCUK OYUNU	KEREM GÖKÇER	Yok	27.06.2004	Evet	2006-2007
353	ÇİÇEK ECE	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	08.09.1949	Hayır	
354	ÇİÇEK PRENSES	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	15.04.2007	Hayır	
355	ÇİÇEK SEPETLİ GENÇ KIZ	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	05.12.1993	Hayır	
356	ÇİÇEKLERİ SARİ GIZA YEDİRDİM	KOMEDİ	NIHAT GENÇ	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004-2005
357	ÇİÇÜ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	05.05.1970	Evet	1970-1971-1991-1992-1993-1997-1998-1999-2000-2001
358	ÇİKOLATA	OYUN	ORHAN KEMAL, UYARLAYAN NACİ ÇELİK	Yok	26.11.1979	Hayır	
359	ÇİL HOROZ	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	16.03.1964	Evet	1963-1964-1965-1973-1974-1981-1982-1984-1985-1986-1988-1989-1990-1995-1996
360	ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU	ÇOCUK OYUNU	GÜLEN İPEK ABALİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
361	ÇİRKİN PRENSESLE, ŞİŞKO PRENS	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	13.11.2005	Evet	2007-2008-2009-2010
362	ÇİZMELİ KEDİ	ÇOCUK OYUNU	METİN ARSLAN	Var	05.10.2009	Hayır	
363	ÇOCUK ÜLKESİ	ÇOCUK OYUNU	GÜLEN İPEK ABALİ	Yok	26.02.2005	Hayır	
364	ÇOCUK VE BALIK	ÇOCUK OYUNU	HÜSEYİN AVNİ DANYAL	Yok	26.12.1998	Evet	1998-1999-2000
365	ÇOK BİLEN ÇOK YANILIR	KOMEDİ	RECAİZADE EKREM Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
366	ÇOK BİLEN ÇOK YANILIR	KOMEDİ	RECAİZADE MAHMUT EKREM, UYARLAYAN MUSTAFA N. ÖZÖN	Yok	04.08.1984	Evet	1987-1988-2004-2005
367	ÇOK GEÇ OLMADAN	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	26.03.1994	Hayır	
368	ÇOK ORJİNAL BİR OYUN	KOMEDİ	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009-2010
369	ÇOK UZAK FAZLA YAKIN	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	20.08.1990	Hayır	

370	ÇÖL OYUNU	DRAM	BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	14.06.2008	Hayır	
371	ÇÖP CANAVARI	ÇOCUK OYUNU	CENGİZ ÖZEK	Yok	12.02.2006	Hayır	
372	ÇÖP SAATİ	DRAM	ÖMER UĞUR	Yok	26.03.1994	Hayır	
373	ÇÖPLÜK	OYUN	TURGAY NAR	Yok	07.01.1995	Evet	1999-2000-2001-2006-2007
374	ÇÖPLÜK AYINI	MODERN OYUN	MUSTAFA ÇALIŞKAN	Yok	06.09.2008	Hayır	
375	ÇUF ÇUF	ÇOCUK OYUNU	HASAN TANAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
376	ÇUKUR	ABSÜRD	ALİ MUSTAFA KEMAL TUT	Yok	24.03.2009	Hayır	
377	ÇUKUR	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	23.10.1994	Hayır	
378	DAĞ DENİZE KAVUŞTU	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
379	DAĞ GÜLÜ BEYBİN	DRAM	ASMIN N. SINGEZ	Yok	22.12.2009	Hayır	
380	DAĞINIK GAZEL	DRAM	ERKAN TUNÇ	Yok	21.12.2008	Hayır	
381	DAĞLARIN TÜRKÜSÜ	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	25.05.1996	Hayır	
382	DALGACI MAHMUT KENDİNE GEL	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	05.06.1992	Hayır	
383	DALGAKIRAN (Yemekçi Kadın)	OYUN	MURAT İPEK	Yok	06.04.2003	Hayır	
384	DALLAR YEŞİL OLMALI	OYUN	VEDAT TÜRKALİ	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
385	DAMDAKİLER	DRAM	ALİ H.NEYZİ	Yok	26.03.1994	Hayır	
386	DAMLALARIN DANSI	ÇOCUK OYUNU	SEMA ERGENEKON - GÖKHAN AKTEMUR	Yok	28.01.2001	Hayır	
387	DEDE TORUN	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	06.11.1986	Hayır	
388	DEDEM ÇOCUK OLDU	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET KARAKUŞ	Yok	13.11.2005	Hayır	
389	DEFİNE NİME	OYUN	SİNAN BAYRAKTAR	Yok	27.05.1995	Evet	2005-2006
390	DEFNE DEDE MAHALLESİ	ÇOCUK OYUNU	FERİDE BİLGİN	Yok	21.12.1990	Hayır	
391	DELİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	06.07.1983	Evet	1984-1985
392	DELİ BAYRAMI	MÜZİKLI OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008-2009
393	DELİ DUMRUL	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	12.04.1979	Evet	1979-1980-1990-1991-1992-1993-2001-2002-2004-2005-2006-2007-2007-2008-2009
394	DELİ EMİNE	OYUN	VASFI UÇKAN	Yok	21.05.1990	Evet	1990-1991-2002-2003
395	DELİ İBRAHİM	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	05.04.1967	Evet	1967-1968-1969-

							1986-1987-1995-1996
396	DELİLER EVİ	KOMEDİ	KEREM KOBANBAY	Yok	21.02.2009	Hayır	
397	DEMOKRASİ GEMİSİ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	12.09.1979	Hayır	
398	DENİZ DİBİNDE ZİL SESİ	ÇOCUK OYUNU	ÖZEL ARABUL	Yok	20.11.1998	Evet	1998-1999
399	DENİZİN MEKTUBU	ÇOCUK OYUNU	SEVİL DİNÇER	Yok	06.11.1958	Evet	1958-1959
400	DENİZKIZI VE SEVİMLİ KORSANLAR	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Yok	21.12.2008	Hayır	
401	DERBİ YA DA DARBE (BATON YA DA BATON)	POLİTİK OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	24.09.2006	Evet	2009-2010
402	DEREBEYİ OYUNU	ORTA OYUNU	HALDUN MARLALI	Yok	07.01.1995	Hayır	
403	DERMEYAN MASALI	GENÇLİK OYUNU	KIVANÇ NALÇA	Yok	27.11.2004	Hayır	
404	DERYA GÜLÜ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	17.11.1977	Evet	1977-1978-1984-1985-1986-1990-1991-1992-2005-2006-2007-2008
405	DEV MASALI	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	25.06.2006	Hayır	
406	DEVETABANI	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987
407	DEVLET ANA	OYUN	KEMAL TAHİR	Yok	29.04.2006	Hayır	
408	DIŞ SES	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
409	DIŞARDAKİLER	OYUN	HALDUN TANER	Yok	01.07.1957	Evet	1957-1958
410	DİKKAT KÖPEK VAR	ABSURD	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	30.04.2005	Hayır	
411	DİLE BENDEN ÜÇ YILDIZ	ÇOCUK OYUNU	KAMİL ATLI MAN	Yok	07.08.2007	Hayır	
412	DİREKLER ARASINDA	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003
413	DİRLİK DÜZENLİK (ATLARLA FİLLER)	DRAM	OKTAY RIFAT	Yok	03.02.1975	Evet	1974-1975-1976-1977-1978
414	DİVÂNE AĞAÇ (Yunus Emre)	SEMBOLİST	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
415	DIYORİT TAŞI	OYUN	MEMET TÜRKKAN	Yok	05.12.1993	Hayır	
416	DOBRİNJA'DA DÜĞÜN	MODERN DRAM	NESRİN KAZANKAYA	Yok	27.01.2008	Hayır	
417	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	29.04.2006	Hayır	
418	DOKTOR AYI BOBO	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	11.10.1983	Hayır	
419	DOLAP BEYGİRİ	OYUN	SELÇUK KASKAN	Yok	20.06.1983	Evet	1983-1984-1985
420	DOMATES İLE GÖZLÜK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	06.09.2008	Hayır	

421	DON KİŞOT'UN RUHU	OYUN	HASAN ERKEK	Yok	10.04.1999	Hayır	
422	DORUK HIRSI	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	05.10.1998	Hayır	
423	DOSYA	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	24.09.1993	Hayır	
424	DOSYA	OYUN	NUVİT ÖZDOĞRU	Yok	26.11.1979	Hayır	
425	DÖNÜŞ YOLUNDA BİR ÇOCUK	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
426	DÖNÜŞÜM	OYUN	ÖMER LÜTFİ METE	Yok	22.01.1994	Hayır	
427	DÖRT GENCİN AŞK HİKAYESİ	OYUN	KAPTAN ESER	Yok	21.12.1990	Hayır	
428	DÖRT KÖŞE PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	TAMAY SAYAR - ŞEKİP TAŞPINAR	Yok	23.10.1994	Evet	1994-1995-1996
429	DÖRTBAŞI MAMUR ŞAHİN ÇAKIR PENÇE	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	16.10.1991	Evet	1995-1996-1997
430	DUMANLI'DA TELAKİ VAR	DRAM	NAZIM KURŞUNLU	Yok	01.01.1900	Evet	1985-1986
431	DUVAR ÖYKÜSÜ TOHUM TÜRKÜSÜ	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	11.01.1979	Hayır	
432	DUVARLARIN ÖTESİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	06.08.1958	Evet	1958-1959-2009-2010
433	DUYARLILIK ÜZERİNE VIVACE	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	25.05.1996	Hayır	
434	DUYULMAMIŞ BİR AŞK İLLETİ "KAYNANAM NASIL KUDURDU"	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHİMİ GÜRPINAR, UYARLAYAN AYŞEGÜL ÇELİK ŞAHİN	Yok	06.09.2008	Evet	2009-2010
435	DÜDÜKÇÜLERLE FIRÇACILARIN SAVAŞI	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	1996-1997-1998-1999-2000
436	DÜDÜKLÜDE KIYMALI BAMYA	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	28.08.1991	Evet	1991-1992-1993-2004-2005-20 2-2005-2006
437	DÜĞÜN EVİ OYUN EVİ	SEYİRLİK OYUN	ANONİM, UYARLAYAN NURHAN KARADAĞ	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
438	DÜĞÜN ŞARKISI	DRAM	CİVAN CANOVA	Yok	25.01.2003	Evet	2006-2007-2008-2009
439	DÜĞÜN YA DA DAVUL	SEYİRLİK OYUN	HAŞMET ZEYBEK	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1988-1989-1990-1992-1993-1996-1997-2000-2001-2007-2008-2009
440	DÜN NEREDEYDİNİZ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	11.02.1982	Evet	1981-1982-1983
441	DÜNYADA MEKAN YAHUT HİLEKAR	ORTA OYUNU	CANER BİLGİNER	Yok	28.02.2004	Hayır	
442	DÜNYADA TEK BAŞINA	DRAM	COŞKUN IRMAK	Yok	24.09.2006	Hayır	
443	DÜNYANIN ESKİ ZAMANLARINDA	ÇOCUK OYUNU	IŞIL KASAPDOĞLU	Yok	27.01.2008	Evet	2007-2008-2009-2010

444	DÜNYANIN ORTASINDA BİR YER	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	28.09.1996	Evet	2003-2004-2006-2007
445	DÜNYANIN YAŞLI ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	05.06.1992	Evet	1995-1996-2002-2003
446	DÜNYANIN YAŞLI ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	28.11.1991	Evet	1995-1996
447	DÜNYAYA ATILAN ÇIĞLIK	OYUN	ALİ BERKTAY	Yok	25.05.1996	Hayır	
448	DÜRÜST DOLANDIRICI	VODVİL	ZEYNEP TEMÜROĞLU	Yok	16.02.2002	Hayır	
449	DÜŞ OYUNLARI	MODERN	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	22.12.2009	Hayır	
450	DÜŞ YADA GERÇEK	OYUN	BAYAZIT GÜLERCAN TRUMAN CAPOTE'NİN ÖYKÜSÜNDEN UYARLAMA	Yok	24.11.1987	Evet	1989-1990
451	DÜŞ YÜKLÜ BULUTLAR (DÜŞLERİN OYUNU)	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	24.09.1993	Evet	1995-1996
452	DÜŞLER BAHÇESİ	ÇOCUK OYUNU	SAVAŞ ÖZDEMİR	Yok	10.06.2000	Evet	2000-2001-2002
453	DÜŞLERDE SELİMİYE	DRAM	CEM GÜNEN	Yok	07.04.2008	Hayır	
454	DÜŞLERE SOBE	ÇOCUK OYUNU	SEVİM AK	Yok	25.01.2003	Hayır	
455	DÜŞLERİM BENİM	ÇOCUK OYUNU	GÖKHAN AKTEMUR	Yok	21.12.2008	Evet	2008-2009-2010
456	DÜŞMANLA SEVİŞENLER	DRAM	ENDER ÇAKMAK	Yok	25.12.2005	Evet	2009-2010
457	DÜŞÜŞ (SULTAN HAMİT DÜŞERKEN)	OYUN	NAHİT SİRRI ÖRİK , UYARLAYAN KEMAL BEKİR ÖZMANAV	Yok	10.10.1975	Evet	1975-1976-1984-1985
458	DÜZMECE MÜZİKAL	MÜZİKAL	METİN BALAY	Yok	07.07.2001	Hayır	
459	E TİPİNDE GODOYU BEKLERKEN	KOMEDİ	HARUN ÖZER	Yok	25.06.2006	Hayır	
460	EBEKAYA	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	20.06.1974	Evet	1974-1975
461	EFERVESAN İLİŞKİLER	KOMEDİ	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	21.12.2008	Hayır	
462	EFRASİYAB'IN HİKAYELERİ	OYUN	İHSAN OKTAY ANAR, UYARLAYAN ZEYNEP AVCI	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004
463	EFRUZ BEY	MÜZİKAL KOMEDİ	ÖMER SEYFETTİN, UYARLAYAN ÜLKÜ AYVAZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
464	EFRUZ BEY (HÜRRİYETÇİ ASILZADE)	KOMEDİ	ÖMER SEFETTİN	Yok	29.12.2007	Hayır	
465	EKODEKALOG	KOMEDİ	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	06.09.2008	Hayır	
466	EL ELE (KURTARIRKEN KURTULANLAR)	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	12.02.2006	Evet	2005-2006
467	EL KAPISI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
468	ELELE	ÇOCUK OYUNU	FİKRET ARIT	Yok	22.01.1986	Hayır	
469	ELİF ANA	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	22.02.1980	Evet	1979-1980-1981

470	ELLİ METRE YÜKSEKTEN İÇİ SU DOLU.....	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	16.12.1995	Evet	2000-2001-2002
471	ELLİSİNDEN SONRA	OYUN	NAHİT SİRRI ÖRİK	Yok	02.11.1951	Hayır	
472	ELMA HIRSIZLARI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	28.06.1997	Hayır	
473	ELMACI GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	YALÇIN AKÇAY	Var	05.10.2009	Hayır	
474	ELMADAKİ BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	İSMAİL KILINÇ - ÖNDER PAKER	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981-1982
475	ELMANIN YARISI	ÇOCUK OYUNU	HİLAL ÇELENK	Yok	07.04.2008	Hayır	
476	EMEKLİ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	15.08.1967	Evet	1967-1968
477	EMİN BEY PANSİYONU	OYUN	CAHİDE BİRGÜL SESVEREN	Yok	10.04.1999	Hayır	
478	EMİN DİYE BİRİ (ÇIKMAZ)	OYUN	AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	26.11.1976	Evet	1976-1977-1978
479	EMMANUEL ARAGO'NUN GÜNLÜĞÜ	OYUN	MEHMET MURAT İLDAN	Yok	28.02.2004	Hayır	
480	ERKEK SATI	OYUN	FAZİL HAYATİ ÇORBACIOĞLU	Yok	10.07.1976	Evet	1976-1977
481	ERKEK VE KADIN	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	15.08.2009	Hayır	
482	ERKEKLER TUVALETİ	AVANGARD OYUN	CİVAN CANOVA	Yok	30.04.2005	Hayır	
483	ERTELEME OYUNU	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	04.12.1999	Hayır	
484	ESKİ FOTOĞRAFLAR	DRAM	DİNÇER SÜMER	Yok	31.08.1976	Evet	1976-1977-1978- 1979-1980-1988- 1989-1992-1993- 1995-1996-1997- 1998-1999-2000
485	ESKİ ŞARKI (ESKİ HASTALIK)	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	01.11.1950	Evet	1950-1951
486	ESKİCİ	OYUN	REFİK HALİT KARAY, UYARLAYAN NACİ ÇELİK	Yok	26.11.1979	Hayır	
487	ESKİCİ DUKKANI	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	22.09.2002	Evet	2007-2008
488	ESTER İLE ZİNAR	DRAM	KEMAL ŞERİF ÖZTÜRK	Yok	25.06.2006	Hayır	
489	EŞEĞİN GÖLGESİ	OYUN	HALDUN TANER	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000- 2001-2005-2006
490	EŞİK	OYUN	HASAN ERKEK	Yok	20.11.1998	Evet	2008-2009
491	EŞİKTE	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
492	EVÇİLİK OYUNU	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	02.07.1963	Evet	1964-1965
493	EVHAMİ	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, UYARLAYAN CEVDET KUDRET	Yok	24.11.1972	Evet	1972-1973
494	EVİM GÜZEL EVİM	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	05.05.2001	Hayır	

495	EVİMİZİN İNSANLARI	OYUN	KEMAL DEMİREL	Yok	10.10.1992	Hayır	
496	EVİN KADINLARI (KOLYE) (HIÇ BİR ŞEY GERÇEK DEĞİL)	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	21.05.1990	Hayır	
497	EVLER EVLER	OYUN	İSMET KÜNTAY	Yok	23.10.1994	Evet	1999-2000
498	EVLER VE İNSANLAR	OYUN	NAZİM KURŞUNLU	Yok	18.09.1974	Evet	1974-1975
499	EVLERE ŞENLİK	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHİMİ GÜRPINAR, UYARLAYAN NECDET ÖKMEN	Yok	02.12.1967	Evet	1967-1968
500	EVRENLE EVLENME	OYUN	HANDE ÖKSÜZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
501	EX-PRESS	MÜZİKLİ OYUN	Sahne Çalışmasını Yazan: ŞİRİN AKTEMUR TOPRAK	Yok	05.10.2009	Evet	2008-2009-2010
502	EYLÜL PENCERESİNDEN İKİ KOZYATAĞI MANZARASI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	26.12.1998	Hayır	
503	EZİK OTLAR	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	20.05.1969	Evet	1969-1970
504	FADİK KIZ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	20.06.1988	Evet	1988-1989
505	FAKİR BİR DUMAN	DRAM	YAŞAM KAYA	Yok	21.12.2008	Hayır	
506	FANTASYA VE GERÇEK	GENÇLİK OYUNU	SEVİM KOPARAL	Yok	17.04.1987	Hayır	
507	FATİH	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Hayır	
508	FATİH	TARİHİ OYUN	NAZİM KURŞUNLU	Yok	28.03.1953	Evet	1952-1953-1954-1972-1973-1974
509	FATİH-HARBIYE	OYUN	PEYAMI SAFA	Yok	29.04.2006	Hayır	
510	FAZİLET ECZANESİ	DRAM	HALDUN TANER	Yok	19.01.1961	Evet	1976-1977-1978-1982-1983
511	FEHİM PAŞA KONAĞI	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	09.04.1984	Evet	1992-1993-1994-1995-1998-1999-2002-2003-2004-2005
512	FELATUN BEY RAKİM EFENDİ	MÜZİKLİ OYUN	AHMET MİTHAT EFENDİ, UYARLAYAN TÜREL EZİCİ	Yok	24.09.2006	Evet	2008-2009
513	FERHAD İLE ŞİRİN	OYUN	NAZİM HİKMET	Yok	12.09.1979	Evet	1993-1994-1995-1998-1999
514	FERHAT İLE ŞİRİN	OYUN	ÜMIT DENİZER	Yok	07.01.1995	Evet	1998-1999-2000-2005-2006
515	FERHAT İLE ŞİRİN	OYUN	NAZİM HİKMET Dramaturji Çalışması:Nikol Poppe Çev:Sibel Bilgin	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004-2005
516	FERHAT'IN YENİ ACILARI (yeni metin)	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	05.06.1992	Evet	1992-1993
517	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	10.04.1999	Evet	1993-1994-1996-1997-2004-2005
518	FESLEĞEN ÇIKMAZI	DRAM	MELTEM YILDIRIM	Yok	15.04.2007	Evet	2009-2010

519	FINTEN	OYUN	ABDÜLHAK HAMİT TARHAN, AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	10.04.1956	Evet	1956-1957-1969-1970
520	FIYASKO	DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	23.12.1984	Evet	1988-1989
521	FOSFORLU CEVRİYE	DRAM	SUAT DERVİŞ	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009-2010
522	FOTO BAHAR	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998
523	FUL YAPRAKLARI	DRAM	CİVAN CANOVA	Yok	06.04.2003	Evet	2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010
524	GALATEA İLE PİGMALİON	BALE-OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
525	GALERİ SEVGİ	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	28.08.1991	Hayır	
526	GALİLEO GALİLEİ	OYUN	MEHMET MURAT İLDAN	Yok	29.05.1999	Hayır	
527	GALİLEO GALİLEİ	ÇOCUK OYUNU	GÜLTEN KARLI	Yok	04.12.1999	Hayır	
528	GALİLEO'NUN GÜNAHLARI	TARİHSEL	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	21.12.2008	Hayır	
529	GARDİYAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-2002-2003
530	GARİP DEDE ÇIKMAZI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	02.12.1957	Hayır	
531	GAYRİ RESMİ HÜRREM	TARİHİ OYUN	ÖZEN YULA	Yok	05.05.2002	Evet	2007-2008-2009-2010
532	GAZETECİDEN DOST	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.04.2003	Evet	2002-2003-2004
533	GAZETECİNİN ÖLÜMÜ	DRAM	SEMRA URAS	Yok	05.10.2009	Hayır	
534	GECE BOYUNCA	ABSURD	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	22.09.2002	Hayır	
535	GECE GÜZELİ	OYUN	FİLİZ OFLUOĞLU	Yok	10.05.1988	Hayır	
536	GECE KULÜBÜ	DRAM	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	22.12.2009	Hayır	
537	GEÇENİN KULLARI (GECE)	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	21.06.1988	Evet	1992-1993-1994-2000-2001-2008-2009
538	GEÇENİN TADI	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995
539	GEÇİKENLER	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	30.03.1968	Evet	1968-1969-1975-1976-1977-1982-1983
540	GEÇ KALANLAR	DRAM	PERVİN ÜNALP	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
541	GEÇKİN KIZ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
542	GEÇMİŞ ZAMAN OLUR KI	OYUN	MÜNİR CANAR	Yok	07.01.1995	Evet	1996-1997-2000-2001-2002-2003-

							2004
543	GEL EVLENELİM YÜRÜ BOŞANALIM	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001-2002
544	GELDİM GÖRDÜM GÜLDÜM	KABARE	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	20.06.1989	Evet	1994-1995
545	GELECEKTE BİR GÜN	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	06.09.2008	Hayır	
546	GELİN YARIŞALIM	ÇOCUK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	28.11.1991	Evet	1991-1992-1993-1995-1996-1997
547	GENÇ OSMAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	20.10.1978	Evet	1980-1981-1985-1986-1991-1992-2002-2003-2008-2009-2010
548	GENÇ OSMAN	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL - MEHMET ŞÜKRÜ ERDEN	Yok	15.05.1955	Evet	1955-1956-1957-1958
549	GENERALİN KABUSLARI	DRAM	ADEM ATAR	Yok	05.10.2009	Hayır	
550	GERÇEK KURBANIN ACISI	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	22.11.1997	Hayır	
551	GERİYE BAKMA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
552	GEVEZE BERBER	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖGÜT	Yok	27.01.2008	Evet	2008-2009
553	GEYİKLER LANETLER	OYUN	MURATHAN Mungan	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1998-1999
554	GILGAMESH	DRAM	ŞİRİN AKTEMUR TOPRAK-GÖKHAN AKTEMUR	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
555	GILGAMESH (TANRILAR VE İNSANLAR)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	21.07.1954	Evet	1954-1955-1982-1983
556	GILGAMIŞ	OYUN	ZEYNEP AVCI	Yok	23.10.1994	Evet	1996-1997
557	GIORDANO BRUNO	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	21.06.1989	Evet	1995-1996-2007-2008-2009
558	GİZLER ÇARŞISI	SEMBOLİST	TURGAY NAR	Yok	07.04.2008	Evet	2009-2010
559	GOL KRALI SAİT HOPSALIT	OYUN	AZİZ NESİN, OSMAN ÖZKAN	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-2003-2004-2005-2006
560	GOZORT	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ - METİN BALAY	Yok	24.09.1993	Evet	1993-1994
561	GÖÇ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	19.03.1962	Evet	1961-1962-1963
562	GÖÇSÜ LENİN DOĞMELİ ADAM	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
563	GÖK GÜRÜLTÜSÜ KARDEŞLERİ	ÇOCUK OYUNU	YASERİ ŞAHBUDAK	Yok	19.07.2008	Hayır	
564	GÖKKUŞAĞI MASALI	ÇOCUK OYUNU	LEVENT GÜNER	Yok	10.06.2000	Evet	2001-2002-2003
565	GÖKKUŞAĞINDA BİR ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	22.01.1986	Hayır	

566	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	ÇOCUK OYUNU	NİLBANU ENGİNDENİZ	Yok	20.11.1998	Evet	2001-2002-2003
567	GÖKTEN KAYDI UÇ YILDIZ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	09.10.1999	Hayır	
568	GÖKYÜZÜNDE BİR KIYI	OYUN	OBEN GÜNEY	Yok	16.12.1995	Hayır	
569	GÖLGE USTASI	OYUN	YEŞİM DORMAN - YILDIRIM TÜRKER	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981-1982-1983
570	GÖLGELER	OYUN	AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	26.09.1951	Evet	1952-1953-1976-1977-1981-1982
571	GÖLGENİN CANI	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	29.05.1995	Evet	1996-1997-1998-2005-2006
572	GÖMÜ (BİR KÜP ALTIN)	KOMEDİ	NECATİ CUMALI	Yok	12.11.1971	Evet	1971-1972-1982-1983-1996-1997
573	GÖŞ (GÜZEL ÖLÜM ŞİRKETİ)	KADIN OYUNU	M. TANER ÇELİK-UFUK ERSOY	Yok	05.10.2009	Hayır	
574	GÖZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1980-1989-1990-1991-1993-1994-1997-1998-1999-2000-2001-2004-2005
575	GÜLYABANI	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, LALE ORALOĞLU	Yok	20.11.1998	Evet	1999-2000-2002-2003
576	GÜLYABANI	MÜZİKLİ OYUN	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, YAŞAR ÜRÜK	Yok	04.08.1984	Evet	2002-2003-2004
577	GURURLA AŞK ARASINDA (İCAB-I GURUR) AŞK VE GURUR	OYUN	FERİZİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, CEVDET KUDRET	Yok	18.09.1974	Evet	1976-1977
578	GÜL EMRİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
579	GÜL EMRİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	15.07.1980	Hayır	
580	GÜL GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Evet	2007-2008
581	GÜL MEMİŞ SÖYLE MEMİŞ	ÇOCUK OYUNU	E.ERDİNÇ DOĞAN	Yok	14.06.2008	Hayır	
582	GÜL PRENSES	ÇOCUK OYUNU	RÜVEYDA SİNANOĞLU, ESİN AFŞAR ARAL	Yok	21.06.1983	Evet	2006-2007
583	GÜL SATARDI MELEK HANIM	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	21.11.1984	Evet	1985-1986-1990-1991-1992
584	GÜLDÜRÜ ÜSTÜNE ALDATMA YADA TAM TERSİ	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	10.06.2000	Hayır	
585	GÜLE GÜLE ARKADAŞIM	ÇOCUK OYUNU	FUNDA ÖZSENER GİNYOL	Yok	05.05.2002	Evet	2004-2005-2006
586	GÜLİSTAN	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET SAYIN	Yok	29.03.1998	Evet	2002-2003
587	GÜLME KOMŞUNA...!	ORTA OYUNU	YALÇIN AKÇAY	Yok	29.12.2007	Hayır	
588	GÜLNİHAL	OYUN	NAMİK KEMAL, UYARLAYAN KENAN AKYÜZ	Yok	01.09.1977	Evet	1977-1978

589	GÜMÜŞ SAÇLI ALTIN GÖZLÜ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	25.12.2005	Hayır	
590	GÜN ANNEME GEBE	KADIN OYUNU	CEREN OLPAK	Yok	25.06.2006	Hayır	
591	GÜN EKSİLMESİN PENCEREMDEN	BİYOGRAFİK	CAHİT SITKI TARANCI Oyunlaştıran. ENGİN YÜKSEL	Yok	07.08.2007	Hayır	
592	GÜNAH GECEİ	OYUN	PERİHAN ZORLU	Yok	07.11.1957	Evet	1957-1958
593	GÜNAYDINLARA UYANMAK	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	22.11.1997	Hayır	
594	GÜNE BAKAN CAM KIRIKLARI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000-2001-2002-2003
595	GÜNEŞ VE ARSLAN	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	20.11.1984	Evet	1985-1986
596	GÜNEŞİ PARLATANLARIN GÖLGESİNDE	MODERN OYUN	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
597	GÜNEŞİN OĞLU	ÇOCUK OYUNU	BETÜL AVUNÇ	Yok	22.09.2002	Hayır	
598	GÜNEŞTE ON KİŞİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	03.12.1954	Evet	1954-1955-1977-1978
599	GÜNEŞTEN SARI BALDAN TATLI	ÇOCUK OYUNU	SIMLA SUNAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
600	GÜNEYDEKİ ORMAN	ÇOCUK OYUNU	MURAT KARAHÜSEYİNOĞLU	Yok	29.05.1995	Hayır	
601	GÜNEYLİ BAYAN	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	30.06.1993	Evet	2002-2003-2004
602	GÜNÜN ADAMI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	27.05.1995	Evet	2000-2001
603	GÜRÜLTÜLÜ PATİRTİLİ BİR HİKAYE	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-1996
604	GÜZEL HELENA	MAZLUM TRAGEDYA	SELAHATTİN BATU	Yok	21.06.1952	Evet	1953-1954
605	HABABAM SINIFI UYANIYOR	KOMEDİ	RIFAT ILGAZ	Yok	19.12.1992	Hayır	
606	HACİ BEKTAŞ VELİ	OYUN	RAHMİ DİLLİGİL	Yok	20.11.1998	Hayır	
607	HACİ İVAZ PAŞA	DRAM	FIRAT YUMUN	Yok	15.08.2009	Hayır	
608	HACİYATMAZ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	13.10.1960	Evet	1960-1961
609	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1992-1993-1994-1995-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007
610	HALAY	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	10.10.1992	Evet	1995-1996-1997
611	HALİDE	DRAM	BİLGESU ERENUS	Yok	03.05.2003	Hayır	
612	HAMDİ VE HAMDİ	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	28.06.1962	Evet	1962-1963
613	HAMİYET YIKILMASIN	FARS	REFİK ERDURAN	Yok	20.09.2003	Hayır	

614	HAMLET EFENDİ	OYUN	MÜJDAT GEZEN	Yok	16.12.1995	Evet	1996-1997-1998
615	HANDAN'IN KISMETİ	KOMEDİ	HASAN ÖZTÜRK	Yok	07.07.2001	Hayır	
616	HAPŞIRIKLI KRAL	ÇOCUK OYUNU	MEHMET KESKİNOĞLU	Yok	22.01.1986	Hayır	
617	HAREMDEN KADIN KAÇIRMA	OYUN	YUKSEL PAZARKAYA	Yok	19.03.1995	Hayır	
618	HARİKALAR MUTFAĞI	ÇOCUK OYUNU	EGE IŞIK - HALUK IŞIK	Yok	22.11.1997	Evet	1997-1998-1999- 2000-2003-2000- 2005-2008-2009
619	HARİKALAR SİRKİ	ÇOCUK OYUNU	METİN COŞKUN - ADEM ATAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
620	HARMAN YERİ 1915	BELGESEL DRAMA	GÜRDAL UĞUR	Yok	26.02.2005	Hayır	
621	HARMS DEDE (BİZ ALMANYADA'YKEN)	KOMEDİ	BEDRİ KANOK	Yok	21.11.1984	Evet	1985-1986
622	HARPUTTA BİR AMERİKALI	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	07.10.1955	Evet	1955-1956-2005- 2006
623	HASAN SABBAH	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.05.1988	Evet	1998-1999
624	HASRET	OYUN	HALUK IŞIK	Yok	09.10.1999	Hayır	
625	HASTA OSMAN HASTANEYE YATTIĞINA PIŞMAN	OYUN	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.11.1979	Hayır	
626	HATIRLA AVRUPA	OYUN	KEREM KURDOĞLU	Yok	24.09.2006	Hayır	
627	HAVADA BULUT YOK	ŞİİR TİYATROSU	SEMA İŞİSAĞ	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998
628	HAYALI KÜÇÜK MEMO	MÜZİKLI ÇOCUK OYUNU	IŞIK NOYAN	Yok	30.04.2005	Hayır	
629	HAZIR OL	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
630	HAZIR OL "YAZILI" VAR...!	GENÇLİK OYUNU	ÜMIT KİREMİTÇİ	Yok	18.11.2006	Hayır	
631	HAZRETİ İBRAHİM	OYUN	AYDIN HATİPOĞLU	Yok	13.10.2000	Hayır	
632	HELİKOPTER	OYUN	TUNCER CUCENOĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1995-1996-1997- 1998-2005-2006
633	HEP VATAN İÇİN (MUM İŞİĞİNDA)	OYUN	İSA COŞKUNER	Yok	02.07.1963	Evet	1973-1974-1980- 1981-1990-1991
634	HEPSİ BENİM SENİN HİÇ YOK	KOMEDİ	BURAK AKYÜZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
635	HERKES SİHIRBAZ OLACAK	ÇOCUK OYUNU	KUBİLAY TUNÇER	Var	22.12.2009	Evet	-2009
636	HERKESİN BİLDİĞİ SIRLAR	OYUN	YAVUZ ÖZKAN	Yok	13.02.1999	Hayır	
637	HERŞEYE RAĞMEN	DRAM	FERDİ MERTER	Yok	24.09.2006	Hayır	
638	HIZIR DOKTOR	DRAM	ERHAN BENER	Yok	17.07.1989	Evet	1989-1990-1991
639	HİÇ BİR ŞEY	OYUN	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	17.01.2004	Evet	2005-2006-2007

640	HİÇ KİMSENİN ÖYKÜSÜ	ABSÜRD	ERDİ MAMİKOĞLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
641	HİKAYE-İ MAHMUT BEDREDDİN	OYUN	MEHMET AKAN	Yok	23.06.2003	Evet	2004-2005
642	HİSSELİ HARİKALAR KUMPANYASI	MÜZİKAL	HALDUN DORMEN	Yok	29.12.2007	Hayır	
643	HİTİT GÜNEŞİ	OYUN	TURGAY NAR	Yok	04.12.1999	Evet	2005-2006
644	HORTUMU SEVMEYEN FİL	ÇOCUK OYUNU	IŞIL SELÇUK BAYAK	Yok	15.04.2007	Hayır	
645	HOŞGELDİN AMERİKA	KOMEDİ	HALUK IŞIK	Yok	30.06.1993	Evet	1995-1996-2003-2004
646	HOŞU'NUN UTANCI	ÇOCUK OYUNU	ŞİNASİ EKİNCİOĞLU	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1989-1998-1999
647	HULUSİ BEY'İN KIZLARI	OYUN	MÜZEYYEN ENGİN ERİM	Yok	24.11.1987	Hayır	
648	HURREM SULTAN	DRAM	ORHAN ASENA	Yok	24.03.1958	Evet	1958-1959-1960-1979-1980
649	HUZUR ÇIKMAZI	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	11.11.1962	Evet	1962-1963-1983-1984
650	HÜCRE İNSANI "HÜCRE"	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
651	HÜLLECİ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965
652	HÜNKAR İLE MİMAR (Muhteşem Süleyman Koca Sinan)	DRAM	CEM GÜNEN	Yok	18.11.2006	Evet	2009-2010
653	HÜZÜN MAHALLESİ OTOBÜSÜ	OYUN	MURAT KARASU	Yok	11.05.1986	Evet	1993-1994-2004-2005
654	HÜZZAM	OYUN	GÜNER SÜMER	Yok	07.04.1984	Evet	1984-1985-1986-1987-1988-1989-1992-1993-1994-1995-1996-1998-1999-2000-2001-2008-2009-2010
655	IHLAMUR AĞACI	OYUN	VÜS'AT O.BENER	Yok	12.07.1978	Evet	2000-2001
656	ILIK SULARDA DURDUK	OYUN	NIHAL GEYRAN KOLDAŞ	Yok	27.05.1995	Hayır	
657	ISLAK EKMEK	DRAM	SAMİM KOCAGÖZ	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
658	ISLIKÇI	EPİK OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
659	IV. MURAT	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	12.08.1969	Evet	1970-1971-1972-1973-1974-1975-1980-1981-1995-1996-1997-1998
660	IV. MURAT'IN MASKARASI	TARİHİ OYUN	KEMAL KOCATÜRK	Yok	11.02.2007	Hayır	
661	İBİŞ'İN RUYASI	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	20.03.1972	Evet	1972-1973-1983-1984-1990-1991-

							1999-2000
662	İÇERDEKİLER	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	05.03.1964	Evet	1964-1965-1974-1975-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1996-1997-1998-1999-2002
663	İÇİMİZDEKİ GÖÇÜK	DRAM	ADEM ATAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
664	İĞRETİ TUTUNANLAR	DRAM	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	14.06.2008	Hayır	
665	İHANET	OYUN	NAHİT SİRRI ÖRİK	Yok	16.09.1953	Hayır	
666	İKİ BAVUL DOLUSU	ÇOCUK OYUNU	NEDİM BUĞRAL	Yok	26.02.2005	Evet	2008-2009-2010
667	İKİ ÇARPI İKİ	MODERN	BEHİÇ AK	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
668	İKİ KALAS BİR HEVES	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-2002-2003
669	İKİ KÖYÜN MASALI	ÇOCUK OYUNU	ÜNAL YETER	Yok	07.08.2007	Hayır	
670	İKİLİ YAŞAM	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
671	İKİNCİ BASKI	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	04.03.2000	Hayır	
672	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	OYUN	ORHAN GÜNER	Yok	26.03.1994	Evet	1994-1995
673	İKİSİNDEN BİRİ	OYUN	SÜLEYMAN KAZMAZ	Yok	06.11.1949	Hayır	
674	İLK GÖZ AĞRISI	KOMEDİ	FERAİZCİZADE MEHMET ŞAKİR Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
675	İLK KADIN	OYUN	NEDİM GÜRSEL, UYARLAYAN ESEN ÖZMAN	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995
676	İLK YILLAR (ROKSALAN)	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	01.06.1985	Evet	1985-1986
677	İLKBAHARI YAŞAMAK	DRAM	GÜLŞEN GİRGİNKOÇ	Yok	21.12.1984	Evet	1987-1988
678	İLKEL VE DÜŞNE (HEM ORMANDA HEM SARAYDA)	ÇOCUK OYUNU	DİDEM ARDALI - TANER BÜYÜK ARMAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
679	İMBÖ	ÇOCUK OYUNU	ABBAS CILGA	Yok	29.05.1995	Hayır	
680	İMPARATORUN İKİ OĞLU	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	27.11.1982	Evet	1982-1983
681	İNATÇI	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, UYARLAYAN OĞUZ BORA	Yok	01.06.1987	Hayır	
682	İNSANIN BAŞINA GELEN ŞEYLER	ABSÜRD	BERKUN OYA	Yok	07.08.2007	Hayır	
683	İNSANSIZLAR (ÖDEŞMEK)	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	20.11.1958	Evet	1961-1962
684	İPİN UCU	OYUN	VÜS'AT O.BENER	Yok	16.02.2002	Evet	2003-2004
685	İSMAIL MAŞUKİ DURUŞMASI	OYUN	İSMAIL KAYGUSUZ	Yok	28.06.1997	Hayır	

686	İSPİNOZLAR	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	12.07.1978	Evet	1985-1986
687	İSTANBUL EFENDİSİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	28.10.1968	Evet	1965-1966-1967-1973-1974-1975-1980-1981-1983-1984-1993-1994-1995-2004-2005-2009-2010
688	İSTANBUL TÜRKÜSÜ	OYUN	JALE BAYSAL	Yok	13.07.1978	Hayır	
689	İSTİBDAT KUMPANYASI	KOMEDİ	UĞUR SAATÇİ	Yok	24.03.2009	Evet	2009-2010
690	İSYANCILAR	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965-1966-1995-1996
691	İŞ ADAMI	MÜZİKLI OYUN	YAKUP ALMELEK	Yok	19.07.2008	Hayır	
692	İŞKİLLİ MEMO	KOMEDİ	TEODOR KASAP Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
693	İŞTE BAŞ İŞTE GÖVDE İŞTE KANATLAR	OYUN	SEVİM BURAK	Yok	22.09.1978	Evet	-2009-2010
694	İŞTE İNSAN	PANDOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	27.03.1981	Evet	1980-1981-1982
695	İT DİŞİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
696	İTAAT DENEYİ	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	29.03.1998	Hayır	
697	İTAAT İLAMI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	04.03.2000	Hayır	
698	İYİ GECELER	DRAM	MUZAFFER İZGÜ	Yok	21.12.2008	Hayır	
699	İYİ SAATTE OLSUNLAR	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	23.12.1957	Hayır	
700	İYİ ŞANSLAR	OYUN	OKTAY KORUNAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
701	İZİNİZ VAR	DRAM	CEREN OLPAK	Yok	14.11.2007	Hayır	
702	JÜLİDE KÜRESEL İSINMAYA KARŞI	ÇOCUK OYUNU	AZADE BÜYÜKAYCAN	Yok	21.12.2008	Hayır	
703	KABARE - MABARE "PANDOMİM GÖSTERİSİ"	KABARE	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1990-1991
704	KABUS	OYUN	HALİT ZİYA UŞAKLIGİL, UYARLAYAN MUNİS FAİK OZANSO	Yok	06.04.1958	Evet	1958-1959
705	KAÇIŞ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	27.05.1995	Hayır	
706	KAÇSAM BIRAKIP	MÜZİKLI OYUN	CEMAL ÜNLÜ	Yok	07.07.2001	Evet	2003-2004
707	KADER KISMET OYUNU	KOMEDİ	UMUR BUGAY	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999-2000-2002-2003-2009-2010
708	KADERE UYMALI (Ters Yüz)	OYUN	REFİK RAKIMOĞLU	Yok	15.04.1952	Hayır	

709	KADEŞ GELİNİ	TARİHİ OYUN	HÜSEYİN ERDOĞAN	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
710	KADIN HİKAYELERİ	OYUN	DENİZ KAPLAN	Yok	29.12.2007	Hayır	
711	KADIN VE KEDİ	OYUN	BEHÇET NECATİGİL	Yok	28.06.1997	Hayır	
712	KADINCIKLAR	OYUN	TUNCER CUCENOĞLU	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1992-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2006-2007
713	KADININ KURDU	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	18.11.2006	Hayır	
714	KADINLAR ARASINDA YA DA FETTAH PAŞALAR	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	07.08.1978	Evet	1947-1948-1991-1992
715	KADINLAR DEVLETİ	OYUN	YÜCEL ERTEN	Yok	09.10.1999	Hayır	
716	KADINLAR KOĞUŞU	OYUN	LALE ORALOĞLU	Yok	10.11.1979	Hayır	
717	KADINLARIN İSYANI	MÜZİKLİ GÜLDÜRÜ	NAZIM HİKMET	Yok	18.08.1900	Hayır	
718	KAFAMDA ÇİÇEKLER AÇTI	ÇOCUK OYUNU	GÜLTEN KARLI	Yok	04.12.1999	Hayır	
719	KAĞIT ŞENLİĞİ - 1-	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	30.04.2005	Hayır	
720	KAĞIT ŞENLİĞİ -2- (Sözsüz Oyun)	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
721	KAĞIT TAŞ KUMAŞ	MODERN SONRASI OYUN	MURATHAN Mungan	Yok	07.04.2008	Hayır	
722	KAHKAHA VE HIÇKIRIK	MÜZİKLİ DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	24.03.2009	Hayır	
723	KAHRAMAN KARINCA	ÇOCUK OYUNU	ÇAĞLAR DENİZ	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
724	KAHRAMANLAR VE SOYTARILAR	OYUN	TALAT SAİT HALMAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
725	KAHVEDE ŞENLİK VAR	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	01.07.1965	Evet	1965-1966-1967-1968-1969-1973-1974-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1988-1989
726	KALPAKLILAR	OYUN	SAMİM KOCAGÖZ	Yok	28.06.1985	Evet	2003-2004
727	KAMİL BEY	OYUN	KEMAL TAHİR, UYARLAYAN KEMAL BEKİR ÖZMANAV	Yok	10.04.1986	Evet	1987-1988
728	KAMP ATEŞİ	ÇOCUK OYUNU	AHMET SOMERS	Var	05.10.2009	Hayır	
729	KAMYON	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	10.11.1992	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007

730	KANATLI DOĞANLAR	DRAM	KEMAL KOCATÜRK	Yok	19.07.2008	Hayır	
731	KANAVİÇELİ OYUN (KANAVİÇE)	KOMEDİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	18.08.1960	Evet	1960-1961-1979-1980-1999-2000-2001
732	KANLI KUŞKU	TARİHİ OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
733	KANLI NİGAR	OYUN	SADIK ŞENDİL	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1986-1989-1991-1994-1995-1997-1998-1999-2000-2003-2004-2006-2007-2008
734	KANUNİ SÜLEYMAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	29.03.1998	Evet	2002-2003-2004
735	KAPI	OYUN	TAYFUN ORHON	Yok	24.09.2006	Hayır	
736	KAPILAR	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Evet	1996-1997
737	KARA BONCUK	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	27.12.1949	Evet	1950-1951
738	KARA BÖCEK	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	13.09.1950	Evet	1948-1949-1950-1951
739	KARA KEDİ GEÇTİ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Evet	2007-2008-2009
740	KARACAÖĞLAN	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1984
741	KARADUL EFSANESİ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
742	KARAGÖZ (GÜLMEYEN SULTAN)	ÇOCUK OYUNU	FERHAN TANSELİ	Yok	21.06.1983	Evet	1997-1998-1999
743	KARAGÖZ AMCA	ÇOCUK OYUNU	EKMEL HÜROL	Yok	17.04.1951	Evet	1951-1952
744	KARAGÖZ İLE HACİVAT	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
745	KARAGÖZ PARK BEKÇİSİ	ÇOCUK OYUNU	ÜNVER ORAL	Yok	29.05.1995	Hayır	
746	KARAGÖZ-KUKLA OYUNLARI	ÇOCUK OYUNU	MUSTAFA MUTLU	Yok	01.01.1900	Evet	1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1988-1989-1989-1990-1991-1992-1993-1994
747	KARAGÖZÜM AH YİNE YIKTIN PERDEYİ...	OYUN	FEVZİ GÜVENÇ	Yok	12.11.1985	Evet	1985-1986-1987
748	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	ÇOCUK OYUNU	TEKİN ÖZERTEM	Yok	20.11.1984	Evet	1984-1985-1986
749	KARAGÖZÜN ANTRÖNÖRLÜĞÜ	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	03.02.1986	Hayır	
750	KARAGÖZÜN BERBERLİĞİ YA DA ATMASYONYA BERBERİ	KOMEDİ	AZİZ NESİN	Yok	03.02.1986	Hayır	
751	KARAGÖZ'ÜN MUAMMASI	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998
752	KARAGÖZÜN SALINCAK SEFASI	ÇOCUK OYUNU	Derleyen: CEMAL ÜNLÜ	Yok	03.05.2003	Evet	2003-2004-2006-

							2007-2007-2008
753	KARAGÖZ'ÜN YALNIZLIĞI	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	29.03.1998	Hayır	
754	KARALARIN MEMETLERİ	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	03.07.1973	Evet	1973-1974-1991-1992-2002-2003
755	KARANLIK YÜREKLER	DRAM	BARIŞ EREN	Yok	05.10.2009	Hayır	
756	KARANLIKTA İLK IŞIK (KUBİLAY)	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	12.07.1990	Evet	1994-1995-1998-1999
757	KARANTİNA	OYUN	ATADAN KANTARCI	Yok	22.01.1994	Hayır	
758	KARAYAR KÖPRÜSÜ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	13.06.1959	Evet	1959-1960
759	KARAZİPKALILAR	DRAM	SERDAR DOĞAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
760	KARDEŞ KANI	GENÇLİK OYUNU	SEMİH SERGEN	Yok	29.05.1995	Hayır	
761	KARGALAR	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	26.06.1962	Evet	1962-1963
762	KARGI	TRAGEDYA	HİLAL KÖSEOĞLU	Yok	14.05.1987	Hayır	
763	KARILARINDAN HANGİSİ	KOMEDİ	YILDIRIM KESKİN	Yok	24.05.2004	Hayır	
764	KARIM VE KIZIM	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	01.06.1985	Evet	1985-1986-1987
765	KARINCA KARARINCA	ÇOCUK OYUNU	AHMET HALDUN TERZİOĞLU	Yok	21.12.2008	Hayır	
766	KARŞI PENCEREDEKİ KADIN	OYUN	YAVUZ ÖZKAN	Yok	13.10.2000	Hayır	
767	KARŞILAŞMALAR	DRAM	H.CAN UTKU	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
768	KASETÇİ	OYUN	YILMAZ GRUDA	Yok	22.11.1997	Hayır	
769	KAŞIKÇILAR	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	21.03.1970	Evet	1970-1971
770	KAŞIF-I EYVAH NADİR EFENDİ	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000
771	KATİP ÇIKMAZI	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	11.08.1971	Evet	1971-1972-1984-1985-1999-2000
772	KAVANOZYA	KABARE	OBEN GÜNEY	Yok	16.12.1995	Hayır	
773	KAVUŞMA (VUSLAT)	OYUN	İSMET HÜRMÜZLÜ	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998
774	KAYALIKLAR MERYEM'İ	ABSÜRD	FUNDA ÖZŞENER GINYOL	Yok	24.03.2009	Hayır	
775	KAYBOLAN EŞEK	ÇOCUK OYUNU	DENİZ BOZER	Yok	22.01.1986	Hayır	
776	KAYGUSUZ ABDAL	TARİHİ OYUN	SEVGİ SANLI	Yok	26.03.1994	Evet	2002-2003-2004
777	KAYIP PRENSES	ÇOCUK OYUNU	SEMRA URAS	Var	15.08.2009	Hayır	
778	KAYIP ŞEHİR ATLANTİS	KUKLA OYUNU	MELİS MAY	Yok	11.02.2007	Hayır	
779	KAZAN DAİRESİ	ABSÜRD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	30.04.2005	Hayır	

780	KAZANMAK İSTEMİYORUM	OYUN	MUAMMER ÇULLU	Yok	06.12.1961	Hayır	
781	KAZANMAK YA DA KAYBETMEK	OYUN	ÜNAL BÜYÜK	Yok	24.03.2009	Hayır	
782	KAZIM İLE HAVVA	OYUN	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	26.04.1991	Evet	1991-1992-1996-1997-1998
783	KELEBEĞİN GÜNLÜĞÜ	ÇOCUK OYUNU	ALİ YOLERİ	Yok	29.04.2006	Evet	2009-2010
784	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
785	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	22.12.1990	Evet	1981-1982-1983-1999-2000-2001
786	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ÜMİT DENİZER	Yok	13.09.1979	Evet	2002-2003-2004
787	KELOĞLAN (ZİYA DEMİREL)	ÇOCUK OYUNU	ZİYA DEMİREL	Yok	27.12.1949	Evet	1949-1950
788	KELOĞLAN HEKİMBAŞI	ÇOCUK OYUNU	CEMALETTİN E. KAVAKLIĞİL	Yok	25.06.2006	Hayır	
789	KELOĞLAN KELEŞOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ULVİYE BURSA	Yok	25.12.2005	Evet	2005-2006-2007-2008-2009-2010
790	KELOĞLAN OYUNCAKLAR ÜLKESİNDE	ÇOCUK OYUNU	ASUMAN FIRTINA - PERRAN ERSAN	Yok	25.05.1996	Evet	1996-1997-1998
791	KELOĞLAN SES ARIYOR	ÇOCUK OYUNU	ALİ H.ÖZGENTÜRK	Yok	02.02.1979	Evet	1979-1980
792	KELOĞLAN VE BÜYÜLÜ FASULYELER	ÇOCUK OYUNU	M.ZEKİ GÜLSOY	Yok	21.01.1986	Hayır	
793	KELOĞLAN VE DEVLET KUŞU	ÇOCUK OYUNU	NIHAT ASYALI	Yok	11.01.1979	Hayır	
794	KELOĞLAN YALNIŞLIKLAR GÜLDÜRÜSÜ	ÇOCUK OYUNU	MAHMUT TUNABOYLU	Yok	21.06.1993	Hayır	
795	KELOĞLAN'IN EŞEĞİ	ÇOCUK OYUNU	LALE ORALOĞLU	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995-1996-1997-1998
796	KELOĞLAN'LA ZÜLFÜSARI	ÇOCUK OYUNU	KENAN IŞIK	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987-1988-1989-1990-1998-1999
797	KENDİ DÜŞEN AĞLAMAZ	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	13.02.1999	Hayır	
798	KENDİ GÖKKUBBEMİZ (KENDİ GÖKYÜZÜMÜZ) "YAHYA KEMAL"	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	11.07.1990	Evet	1990-1991-1992-1993-1994-1995-1998-1999
799	KENDİ KENDİNE KONUŞMAKTIR AŞK	DRAM	CEZMİ ERSÖZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
800	KERBELA	OYUN	ALİ BERKTAY	Yok	22.09.2002	Evet	2009-2010
801	KEREM İLE DOSTLARI	ÇOCUK OYUNU	LEYLA ONAT	Yok	05.05.2001	Hayır	
802	KEŞANLI ALİ DESTANI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	20.06.1983	Evet	1984-1985-1986-1994-1995-1999-2000-2002-2003-2006-2007
803	KEZİBAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	27.06.1965	Evet	1965-1966-1975-

							1976
804	KILÇIK MAHALLESİ	ÇOCUK OYUNU	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	25.01.2003	Evet	2005-2006
805	KIRIK BOYNUZUN HİKAYESİ	ÇOCUK OYUNU	KEMAL BAŞAR	Yok	15.02.1997	Evet	1997-1998-2000-2001-2002
806	KIRIK UÇLU KALEMLER	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	29.04.2006	Hayır	
807	KIRK HARAMİLER	ÇOCUK OYUNU	EFLATUN CEM GÜNEY, UYARLAYAN DR. DENİZ TAŞKAN	Yok	24.09.2006	Hayır	
808	KIRK YALAN KÖSE	KOMEDİ	FERİZCI-ZADE MEHMET ŞAKİR	Yok	04.08.1984	Hayır	
809	KIRLANGIÇLAR	DRAM	ÖZEL ARABUL	Yok	29.03.1998	Hayır	
810	KIRLANGIÇLAR	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	06.02.1966	Evet	1966-1967
811	KIRMIZI BAŞLIKLİ KIZ	ÇOCUK OYUNU	ULVİYE BURSA KARACA	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009-2010
812	KIRMIZI KARAAĞAÇ	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	16.12.1995	Evet	1999-2000-2001-2002
813	KIRMIZI SOKAĞIN SUZANI	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	11.01.1979	Evet	1979-1980-1985-1986
814	KIRMIZI ŞAPKALI KURT	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	HAKAN GÜVEN	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008-2009-2010
815	KIRMIZI ŞEMSİYE	ÇOCUK OYUNU	AYTÜL AKAL - MAVİSEL YENER - NİLAY YILMAZ	Yok	07.04.2008	Hayır	
816	KIRMIZI YORGUNLARI	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	05.05.2001	Evet	2002-2003
817	KISIR	KÖY OYUNU	K.FİKRET ERGİN	Yok	25.01.2003	Evet	2003-2004
818	KISKANÇ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.11.1986	Evet	1987-1988-1989
819	KISKANÇ OYUNCAKLAR	ÇOCUK OYUNU	FATMA BAŞOL	Yok	11.02.2007	Hayır	
820	KISKANÇLAR	OYUN	OKTAY RIFAT - MELİH CEVDET ANDAY	Yok	10.02.1950	Evet	1949-1950
821	KISMET	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	10.04.1986	Evet	1986-1987-1988
822	KIŞ BABANIN ÇOCUKLARI	ÇOCUK OYUNU	N.KÜBRA ERBAY	Yok	21.02.2009	Hayır	
823	KIŞ GELMEDEN	DRAM	FURUZAN	Yok	21.12.2008	Evet	2008-2009
824	KIŞ GELMEDEN (İPTAL EDİLDİ)	DRAM	BAŞAR SABUNCU	Yok	16.10.1991	Hayır	
825	KIŞ GÜNEŞİ	DRAM	NECMETTİN TETİK	Yok	22.12.2009	Hayır	
826	KIYAMET SULARINDA (KIYAMET GÜNÜ)	OYUN	CIVAN CANOVA	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996
827	KIZ DOĞDU	OYUN	TÜLİN TINAZ TANKUT	Yok	18.01.1992	Evet	1992-1993
828	KIZ KALESİ EFSANESİ	OYUN	MEHMET ATAY	Yok	28.01.2001	Hayır	
829	KIZ KULESİ	OYUN	TÜLİN TINAZ TANKUT	Yok	23.10.1994	Hayır	

830	KIZILIRMAK	MÜZİKAL	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002
831	KİM DEMİŞ NE DEMİŞ	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	24.05.2004	Hayır	
832	KİM KOPARIYOR BU GÜLLERİ	DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	07.04.2008	Hayır	
833	KIRALIK KONAK	DRAM	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU, UYARLAYAN TARIK GÜNERSEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
834	KIRAZ İLE MESTAN	SEYİRLİK OYUN	ERGÜN UÇUCU	Yok	05.10.2009	Hayır	
835	KIRPILAR	DRAM	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
836	KLEOPATRA'NIN MEZARI	KOMEDİ	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	03.12.1956	Evet	1956-1957
837	KOCA AYAK	ÇOCUK OYUNU	ARZU GÜNEŞ	Yok	28.01.2001	Evet	2009-2010
838	KOCA SİNAN	TARİHİ OYUN	FAZIL HAYATİ ÇORBACIOĞLU	Yok	09.06.1975	Evet	1975-1976-1977-1978
839	KOCADAĞLAR EFESİ	OYUN	SABAHATTİN ENGİN	Yok	16.09.1967	Hayır	
840	KOCADOĞLAN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.07.1951	Evet	1961-1962
841	KOÇYİĞİT KÖROĞLU	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	06.07.1973	Evet	1948-1949-1960-1961-1962-1973-1974-1976-1977
842	KOD ADI İVAN	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	22.11.1997	Hayır	
843	KOD ADI KONGO	KOMEDİ	MÜRSEL YAYLALI	Yok	10.04.1999	Evet	2009-2010
844	KOKONA YATİYOR	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Evet	2008-2009
845	KOLTUK SEVDASI	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	14.06.2008	Hayır	
846	KOMPARTİMAN	OYUN	ŞAİKA GÜNSEL	Yok	05.09.1989	Hayır	
847	KOMŞU KÖYÜN DELİSİ	OYUN	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	28.06.1997	Evet	2001-2002-2003-2004-2005
848	KONSTANTİNİYE'NİN GÜNEŞİ	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	22.11.1997	Hayır	
849	KONUK	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	29.05.1999	Evet	2000-2001
850	KONUŞAN HİNDİ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	07.08.2007	Hayır	
851	KONUŞULMAYANLAR	DRAM	MERAL ERBİL	Yok	22.12.2009	Hayır	
852	KORİDOR	GERÇEKÇİ DRAM	HASAN ÖZTÜRK	Yok	22.12.2009	Hayır	
853	KORKU	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.08.1956	Evet	1956-1957-1994-1995
854	KORKULUĞUN KALBI	ÇOCUK OYUNU	YALVAÇ URAL, UYARLAYAN ALİ YOLERİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
855	KORKUNÇ OYUN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	

856	KORKUT ATA	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	20.11.1998	Evet	2000-2001
857	KOSTANTİNİYEDEN İSTANBUL'A (FATİH-THE CONQUEROR)	TARİHİ OYUN	NIHAT KELEŞ	Yok	19.07.2008	Hayır	
858	KOZALAR	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998-2004-2005
859	KÖKLERDEKİ KURLAR (ZİNCİRLER)	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	05.03.1982	Evet	1982-1983
860	KÖPEKLER	MÜZİKAL OYUN	ARDA AYDIN	Yok	30.04.2005	Evet	2006-2007
861	KÖR KADI	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	10.01.1970	Evet	1969-1970-1971
862	KÖRDÖVÜŞÜ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	25.11.1987	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-2002-2003
863	KÖRDÜĞÜM	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	27.08.1965	Evet	1965-1966
864	KÖRDÜĞÜM "MİDASIN KÖRDÜĞÜMÜ"	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	23.01.1975	Evet	1965-1966-1974-1975-1976-1988-1989
865	KÖSE DAĞI'NIN KÖPRÜSÜ	OYUN	EROL AKSOY	Yok	29.03.1998	Evet	1999-2000
866	KÖSEM SULTAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	15.07.1981	Evet	1981-1982-1983-1984-1985-1986
867	KÖSTEBEK YUVASI	OYUN	MUVAFFAK İHSAN GARAN	Yok	17.09.1953	Hayır	
868	KÖŞE KAPMACA	KOMEDİ	HİDAYET SAYIN	Yok	16.07.1981	Evet	1981-1982-1983-1984
869	KÖŞEBAŞI	OYUN	AHMET KUTSI TECER	Yok	25.03.1952	Evet	1947-1948-1951-1952-1965-1966-1980-1981-1982-1983-1984-2007-2008-2009
870	KÖŞETAŞI	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	05.12.1993	Hayır	
871	KÖTÜ BİR OYUN	OYUN	ERHAN BENER	Yok	26.11.1979	Hayır	
872	KRAL GİTTİ DAYAK BİTTİ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	17.04.1987	Hayır	
873	KRAL ÜŞÜMESİ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	07.10.1966	Evet	1969-1970-1989-1990
874	KREDİ KARTI	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
875	KREM KAMEL	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
876	KUĞULAR ŞARKI SÖYLEMEZ	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	22.01.1994	Evet	1995-1996-1997-1998
877	KULEDE BİR KADIN	DRAM	CAHİT ATAY	Yok	21.02.2009	Hayır	

878	KUMSAL	DRAM	MERT KARABEY	Yok	19.07.2008	Hayır	
879	KURBAN	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	18.07.1980	Evet	1980-1981-1985-1986-1989-1990-1991-1998-1999-2000-2001-2006-2007-2008-2009-2010
880	KURŞUN ASKERİN UTANCI	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1998-1999-2005-2006
881	KURT DİŞİ	OYUN	AHMET OKTAY	Yok	24.11.1988	Evet	1973-1974
882	KURTARILMIŞ TOPRAKLARI	DRAM	SERAP IŞIK	Yok	03.05.2003	Hayır	
883	KURTULUŞ DÜĞÜNÜ	DRAM	SEMA FINDIKLI	Yok	06.09.2008	Hayır	
884	KURTULUŞ SAVAŞINDAN BELGELER	OYUN	ERGİN ORBEY	Yok	06.07.1983	Evet	1983-1984-1985
885	KURTULUŞTAN KURULUŞA	BELGESEL OYUN	MEHMET EGE	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
886	KUŞ	GENÇLİK OYUNU	COŞKUN IRMAK	Yok	21.12.1990	Evet	1991-1992
887	KUŞ KAFESİ (GENELEVDE YAS)	DRAM	İRFAN YALÇIN UYR.DOĞAN KORKMAZ	Yok	07.08.2007	Hayır	
888	KUŞAKTAN KUŞAĞA NUTUK	BELGESEL	TANER BARLAS	Yok	03.02.1986	Hayır	
889	KUŞKAYASI	OYUN	MUSTAFA KOÇYİĞİT	Yok	24.09.1993	Hayır	
890	KUŞKUCU	OYUN	SULHİ DÖLEK	Yok	10.04.1999	Hayır	
891	KUŞLAR İZMİR ÜSTÜNDE UÇAR	GENÇLİK OYUNU	MEHMET BÜYÜKAĞAOĞLU	Yok	22.05.1985	Evet	1984-1985-1986
892	KUŞLAR MAHKEMESİ	ÇOCUK OYUNU	PEMBE AKGÜN KÖSE	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
893	KUŞLARIN SIRLARI	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	24.09.2006	Hayır	
894	KUTU KUTU	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	29.05.1999	Hayır	
895	KUVAY-I MİLLİYE KADINLARI	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	22.11.1997	Evet	1997-1998-1999-2000-2007-2008-2009-2010
896	KUVAY-I MİLLİYE "KURTULUŞ SAVAŞI DESTANI"	DESTAN	NAZİM HİKMET	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008
897	KUYU	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	24.11.1988	Hayır	
898	KUYU	OYUN	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
899	KUYUDAKİ ASLAN (SEN DE GEL)	MUZİKLI ÇOCUK OYUNU	ÖMER NACİ TOPÇU	Yok	27.11.2004	Evet	2004-2005-2006

900	KUZGUNCUK TÜRKÜSÜ	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
901	KUZGUNCUKLU FAZİLET	OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	16.12.1995	Evet	1997-1998
902	KÜÇÜK BİR AİLE SORUNU	OYUN	TEVFİK AKBAŞLI	Yok	29.03.1998	Hayır	
903	KÜÇÜK BİR MUCİZE	ÇOCUK OYUNU	ULVİYE BURSA	Yok	24.10.2007	Evet	2007-2008-2009
904	KÜÇÜK BİR ÖYKÜ	MÜZİKAL	FERDİ MERTER	Yok	15.02.1997	Hayır	
905	KÜÇÜK ESMA SULTAN	TARİHİ OYUN	ADNAN GİZ	Yok	05.06.1975	Evet	1975-1976
906	KÜÇÜK KAÇAKLAR	ÇOCUK OYUNU	NEJAT ŞENER	Yok	21.06.1983	Hayır	
907	KÜÇÜK KORSAN	ÇOCUK OYUNU	NECMETTİN TETİK	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
908	KÜÇÜK MÜFETTİŞLER	ÇOCUK OYUNU	ÜMIT KÖREKEN - NURSEN ÇETİN KÖREKEN	Yok	21.12.2008	Hayır	
909	KÜÇÜK NASRETTİN	ÇOCUK OYUNU	SERPİL AKILLIOĞLU	Yok	11.10.1983	Evet	1983-1984-1985- 1986-1987-1988- 1989-1990-1991- 1992-1995-1996- 1997-1998
910	KÜÇÜK ÖLÜM	OYUN	ÖZCAN ÖZER	Yok	22.11.1997	Hayır	
911	KÜÇÜK ŞEHİR	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	29.08.1949	Evet	1949-1950-1971- 1972
912	KÜÇÜLECEK YER KALMADI	KOMEDİ	BEHİÇ AK	Yok	15.08.2009	Hayır	
913	KÜL BELLEK (ÜSTÜNE KÜL YAĞAN HAYATLAR)	OYUN	BANU BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	10.04.1999	Hayır	2004-2005-2006- 2007-2008-2009- 2010
914	KÜLHANBEYİ OPERASI	MÜZİKAL	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	15.02.1997	Evet	1999-2000-2001- 2002-2003
915	KÜLTÜR EVİ	GERÇEKÇİ	AHMET ÖNEL	Yok	17.01.2004	Hayır	
916	KÜP HAMİT	DRAM	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
917	LADES YA DA AİLE OCAĞI	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	28.06.1997	Hayır	
918	LALE DEVRİ	TARİHİ	İSKENDER PALA	Yok	21.02.2009	Hayır	
919	LANET	DRAM	TAYFUN TİMOÇİN	Yok	07.08.2007	Hayır	
920	LEBLEBİCİ HORHOR AĞA	MÜZİKAL	DİKRAN TCHOUHADJIAN	Yok	26.02.2005	Hayır	
921	LEILA-ARTEMİS'İN KIZI	DRAM	SİNAN ERGÜN	Yok	15.08.2009	Hayır	
922	LEKE ÇİZGİ, BENEK RENK	KUKLA OYUNU	ÜMIT DENİZER	Yok	12.09.1979	Hayır	
923	LETAFET	OYUN	ALİ BEY	Yok	06.07.1983	Hayır	
924	LEYLEK SULTAN	ÇOCUK OYUNU	HALDUN MARLALI	Yok	19.03.1959	Evet	1958-1959-1960-

							1961-1975-1976
925	LIMON	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	12.11.1983	Evet	1983-1984
926	LİMONLUK ARISI	ABSÜRD	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
927	LODOS	OYUN	BAYAZIT GÜLERCAN	Yok	13.10.1975	Evet	1975-1976-1986-1987
928	LOZAN	OYUN	EROL TOY	Yok	19.12.1992	Hayır	
929	LOZAN	OYUN	ATAOL BEHRAMOĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
930	LOZAN	BELGESEL OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
931	LUNAPARK	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
932	LÜKÜS HAYAT	MÜZİKAL	CEMAL REŞİT REY	Yok	30.04.2005	Hayır	
933	LÜTFEN DOKUNMAYIN	OYUN	HALDUN TANER	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1992-1993-1994-1995
934	LÜTFEN KIZIMLA EVLENİR MİSİN?	GÜLDÜRÜ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	06.12.2003	Evet	2003-2004-2005
935	MACUN HOKKASI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1996-1997
936	MADALYON	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.01.1994	Evet	1993-1994
937	MAHMUT İLE YEZİDA	OYUN	MURATHAN Mungan	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995
938	MAİ VE SİYAH	OYUN	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL, UYARLAYAN CEREN OLPAK	Yok	11.02.2007	Hayır	
939	MAKİNE	TARİHİ OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1984
940	MALAZGİRT (ÖZGÜRLERİN KADERİ)	DRAM	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
941	MASAL ADASI	ÇOCUK OYUNU	MEHMET K. DOSTAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
942	MASAL BAĞÇESİ	ÇOCUK OYUNU	ALİ TAYGUN	Yok	01.03.1990	Evet	1989-1990-1991-1992-2005-2006
943	MASAL DERİNDE ÇİZGİ YERİNDE	ÇOCUK OYUNU	İNCİ GÜRBÜZATİK	Yok	09.10.1999	Hayır	
944	MASAL GEZEGENİNE YOLCULUK	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN POLAT	Yok	29.05.1995	Evet	2000-2001
945	MASAL KADINLAR	OYUN	OSMAN ÖZKAN-TAMER LEVENT	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003
946	MASAL MASAL İÇİNDE (SEVGİYE YOLCULUK)	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998
947	MASAL VAR MASALCIK VAR	ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	04.03.2000	Hayır	
948	MASALLARLA YENİDEN	ÇOCUK OYUNU	ÖZAN SANLI ŞENTÜRK	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000-2001
949	MASALLAR-TÜRKÜLER	ÇOCUK OYUNU	SELİM GURATA - RUMEN STEFANOV RACEV	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009

950	MAT	OYUN	TAYGUN ORBAY	Yok	05.10.1998	Evet	2000-2001
951	MATRUŞKA	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.10.1994	Evet	1996-1997-1999-2000-2001-2002
952	MAVİ GEZEĞENİ KİM KURTARSIN	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	14.11.2007	Hayır	
953	MAVİ MASAL	ÇOCUK OYUNU	SALİH YAKIN	Yok	26.11.1982	Evet	1983-1984-1987-1988-1989-1994-1995-1996
954	MAVİ PULLU BALIK	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	21.06.1983	Evet	1983-1984-1985-2002-2003-2004
955	MAVİ SAÇLAR PEMBE GÖZLER	ÇOCUK OYUNU	AYLA KUTLU UYR.MUHAMMET ULAŞ	Yok	14.11.2007	Evet	2007-2008
956	MAVİYDİ BİSİKLETİM	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-2001-2002
957	MAYIN TARLASI	DRAM	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	21.02.2009	Hayır	
958	MECNUN'UN İZDIRABI	KUKLA OYUNU	MERİH ATAK	Yok	21.12.2008	Hayır	
959	MEDDAH AMCA "MEDDAH"	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SÜMER	Yok	17.04.1987	Evet	1988-1989-1990-1991
960	MEDDAH METİN (İKİ ARKADAŞIN SEYAHATI)	OYUN	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR	Yok	07.08.1978	Hayır	
961	MEDİHA	TRAGEDYA	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988-1989
962	MEKRUH KADINLAR MEZARLIĞI	DRAM	AYLA KUTLU UYR. ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
963	MELEKLER VE ŞEYTANLAR	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	03.06.1950	Evet	1950-1951
964	MEMDUH MUTLU'NUN MUTSUZ SONU	OYUN	TEKİN ÖZERTEM	Yok	26.03.1994	Hayır	
965	MEMİŞ DAYI (TEMBEL MEMİŞ)	ÇOCUK OYUNU	NURHAN KARADAĞ	Yok	13.02.1999	Evet	2001-2002
966	MEMLEKETİM MEMLEKETİM	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	25.05.1996	Hayır	
967	MEMURİN FASLI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005
968	MEMUROĞLU MEMUR	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-1996-1997-1998
969	MENDİLİMDE GÜL OYA	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987
970	MENEVŞE YAPRAĞINDAN İNCİNEN KIZ	OYUN	SEVGİ SANLI	Yok	03.04.1966	Evet	1966-1967
971	MERAKLISI İÇİN "ÖYLE BİR HİKAYE"	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	15.02.1997	Evet	1997-1998-1999
972	MERDİVEN	KOMEDİ	NAZIM KURŞUNLU	Yok	02.03.1964	Evet	1963-1964-1965-1976-1977-2001-2002
973	MEVLANA	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	20.12.1987	Evet	1993-1994-2006-2007

974	MEVLANA	GÖSTERİ METNİ	SEMİH SERGEN	Yok	28.01.2001	Hayır	
975	MICHELANGELO	DRAM	IRMAK BAHÇECİ	Yok	24.03.2009	Hayır	
976	MICHELANGELO HAKLIYDI	OYUN	HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	05.12.1993	Hayır	
977	MİDAS'IN ALTINLARI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.08.1969	Evet	1969-1970
978	MİDAS'IN KULAKLARI	ÇOCUK OYUNU	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	17.03.1960	Evet	1960-1961-1988-1989-1996-1997-2007-2008-2009
979	MİĞFER	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-2003-2004-2005
980	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	18.11.1971	Evet	1971-1972-1977-1978-1983-1984-1985-1988-1989-1990-1995-1996-1997-1998-2002
981	MİLETOS GÜZELİ	KOMEDİ	COŞKUN IRMAK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
982	MİMAR SİNAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988-1989
983	MİNE	DRAM	NECATİ CUMALI	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
984	MİSAFİR	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1988-1990-1991-1997-1998-2005-2006-2007-2008-2009-2010
985	MİSAFİRİ İSTİSKAL	OYUN	ALİ BEY	Yok	20.08.1990	Hayır	
986	MİSAFİRİ İSTİSKAL	KOMEDİ	ALİ BEYGünümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	27.01.2008	Hayır	
987	MİSYONER	KISA OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
988	MOR DEFTER	DRAM	ÇETİN ALTAN	Yok	26.01.1962	Evet	1961-1962-1963
989	MOR GECE MAVİ GÜN	ÇOCUK OYUNU	AYTÜL AKAL - MAVİSEL YENER - NİLAY YILMAZ	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
990	MOZART	GENÇLİK OYUNU	GÖKNİL GENÇ	Yok	07.08.2007	Hayır	
991	MUAMMER MUAMMER	OYUN	ORHAN KEMAL,ERMAN CANATAN	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996
992	MUHTARO	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	19.03.1995	Hayır	
993	MURAŞANTİYA	TARİHİ OYUN	ABDULLAH KARAER	Yok	21.02.2009	Hayır	
994	MURTAZA	OYUN	ORHAN KEMAL,ORHAN ASENA	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1991-1992-2002-2003
995	MUSTAFA DİYE BİRİ	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	24.03.1981	Evet	1980-1981-1982-1985-1986-1987-1990-1991-1992

996	MUSTAFA DİYE BİRİ	OYUN	YAŞAR ÜRÜK	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988
997	MUSTAFAM KEMALİM	BELGESEL OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	21.12.2008	Hayır	
998	MUTEMET ALİ RIZA BEY'İN YAŞANMIŞ HAYAT HİKAYESİ	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	05.06.1972	Evet	1972-1973
999	MUTLU AYILAR	ÇOCUK OYUNU	BANU BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999
1000	MUTLU BERABERLİK	DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	14.11.2007	Hayır	
1001	MUTLU EVLİLİK	OYUN	HÜSEYİN BATUHAN	Yok	25.06.1970	Hayır	
1002	MUTLU OLACAĞIM YER	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	16.12.1995	Hayır	
1003	MUTSUZ ANNELER KULÜBÜ	TRAJİ-KOMEDİ	KIVANÇ NALÇA	Yok	29.03.1998	Hayır	
1004	MÜJDE'NİN MÜJDESİ	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1005	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	OYUN	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	20.08.1990	Hayır	
1006	MÜZİKLİ KENT	ÇOCUK OYUNU	AYÇE ABANA TÜRE	Yok	06.10.2001	Evet	2001-2002
1007	NAAŞ-I MUHTEREMLER	OYUN	TAYFUN TÜRKİLİ	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999-2000-2001
1008	NAKŞİDİL	TARİHİ OYUN	MURAT AYKAÇ ERGİNÖZ	Yok	26.03.1994	Hayır	
1009	NALINCI İLE PADİŞAH	ÇOCUK OYUNU	ANONİM TÜRK MASALINDAN, MİYASE SERTBARUT	Yok	24.09.2006	Hayır	
1010	NALINLAR	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	16.03.1962	Evet	1973-1974-1986-1987-1988-1997-1998-2005-2006
1011	NAMUS BUDALALARI	DRAM	HANDE ÖKSÜZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
1012	NAR TANESİ	ÇOCUK OYUNU	BİLGİN ADALI	Yok	04.12.1999	Hayır	
1013	NASREDDİN HOCA BİR GÜN...	MİM OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	21.12.1990	Hayır	
1014	NASREDDİN İNADIN SONU	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	25.01.2003	Evet	2006-2007
1015	NAZİM ÜÇLEMESİ "ARAYAN ADAM"	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1016	NAZİM ÜÇLEMESİ 2 (İÇERDEKİ ADAM)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1017	NAZİM ÜÇLEMESİ 3 (DÜNYA YURTTAŞI)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1018	NE DERSİN AZİZİM ? (TAM AZİZ NESİNLİK)	KOMEDİ	AZİZ NESİN, UYARLAYAN YÜCEL ERTEN	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009-2010
1019	NE GÜZEL ŞEY	ÇOCUK OYUNU	İSMET KÜR	Yok	01.12.1971	Evet	1971-1972-1989-1990-1991
1020	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	05.12.1993	Hayır	
1021	NEHİR	DRAM	GÜLŞEN KARAKADIOĞLU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1022	NEMRUT	OYUN	GÜLŞAH BANDA	Yok	22.11.1997	Evet	1998-1999-2004-

							2005-2006
1023	NEREYE	DRAM	H. ALP TAHMAZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1024	NEREYE PAYIDAR	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	13.02.1999	Hayır	
1025	NERİMAN'IN KILICI "KAHRAMANLAR ÖLDÜ MÜ"	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	05.05.2001	Evet	2009-2010
1026	NERON İLE AGRIPINO	TRAGEDYA	TARIK GÜNERSEL	Yok	06.09.2008	Hayır	
1027	NEŞELİ TAŞLAR	ÇOCUK OYUNU	İNCİ KALKAN-NAZMİ KALKAN	Yok	06.09.2008	Hayır	
1028	NEWTON BİLGİSAYARDAN NE ANLAR?	ABSÜRD KOMEDİ	BEHİÇ AK	Yok	17.01.2004	Hayır	
1029	NEYZEN	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	26.12.1998	Evet	2006-2007-2008
1030	NİCE YILLARA	DRAM	TUNCAY ÖZİNEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1031	NİHAVENT LONGA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1032	NO OYUNLARI	OYUN	ZEYYAT SELİMOĞLU	Yok	06.04.1968	Hayır	
1033	NUR BABA EFSANESİ	GÜLDÜRÜ	HİDAYET SAYIN	Yok	05.10.2009	Hayır	
1034	OCAK	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	09.01.1962	Evet	1961-1962-1973-1974-1991-1992-2006-2007
1035	ODALAR	ABSÜRD	MERT KARABEY	Yok	14.11.2007	Hayır	
1036	ODUN (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1037	ODUNCU	OYUN	NÜZHET ERYETİŞİR	Yok	26.03.1981	Hayır	
1038	ODUNCU İLE ORMAN PERİSİ	ÇOCUK OYUNU	HASAN BALLIKTAŞ	Yok	14.06.2008	Hayır	
1039	OĞUZ ATA	OYUN	SELAHATTİN BATU	Yok	06.07.1973	Hayır	
1040	OLMAYAN KADIN	OYUN	KENAN IŞIK	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995
1041	ONLARI KAHREDEN ŞARKILAR	OYUN	İNCİ GÜRBÜZATİK	Yok	04.12.1999	Hayır	
1042	O'NUN SALTANATI	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	20.11.1998	Hayır	
1043	ONÜÇÜNCÜ GECE:SHAKESPEARE'E SALDIRI	KOMEDİ	PÜRNUR UÇAR ÖZBİRİNCİ	Yok	22.12.2009	Hayır	
1044	OPHELIA	DRAM	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	24.09.2006	Hayır	
1045	ORKESTRA	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	-2009-2010
1046	ORMANIN BEKÇİLERİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1978	Evet	1978-1979
1047	ORMANLARIN BARIŞ ATEŞİ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	02.01.1986	Hayır	
1048	ORTAK AĞIT	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	05.05.2002	Hayır	

1049	ORTAKÇILAR	OYUN	TALİP APAYDIN - DİNÇER SÜMER	Yok	13.07.1978	Evet	1996-1997
1050	OSMANCIK	TARİHİ OYUN	TARIK BUĞRA, UYARLAYAN DİNÇER SÜMER	Yok	09.04.1984	Evet	1984-1985-2005-2006
1051	OSMANLI DRAM KUMPANYASI	MÜZİKLI TARİHİ OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	06.10.2001	Evet	2003-2004
1052	OSMANLI SEFİRİ	MÜZİKAL KOMEDİ	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
1053	OTHELLO'NUN ÖLÜMÜ	OYUN	ASLIHAN ÜNLÜ	Yok	10.04.1999	Evet	1999-2000
1054	OTOBÜS DURAĞINDA ÜÇ BENCİL	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	17.01.2004	Evet	2003-2004-2005-2006
1055	OTOPARK CİNAYETLERİ	ABSÜRD DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	28.02.2004	Evet	2004-2005
1056	OTOYOLDA PİKNİK	KOMEDİ	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	25.12.2005	Hayır	
1057	OYUN BİTMEDİ	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	12.07.1985	Hayır	
1058	OYUN BİTTİ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	12.02.1982	Evet	1981-1982-1983
1059	OYUN İÇİNDE OYUN	ÇOCUK OYUNU	TEKİN ÖZERTEM	Yok	04.03.2000	Evet	2000-2001
1060	OYUN MU GERÇEK Mİ	ÇOCUK OYUNU	CEREN AKILLIOĞLU	Yok	25.06.2006	Hayır	
1061	OYUN NASIL OYNANMALI	EPİK	VASİF ÖNGÖREN	Yok	04.03.2000	Evet	2000-2001-2004-2005
1062	OYUNCAK	ÇOCUK OYUNU	HAKKI BİGEÇ	Yok	05.01.1951	Evet	1950-1951
1063	OYUNCAKÇI DEDE	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	06.11.1956	Evet	1955-1956-1982-1983
1064	OYUNDA SINIR YOK	ÇOCUK OYUNU	SERDAR SAATMAN	Var	05.10.2009	Hayır	
1065	OYUNLARLA YAŞAYANLAR	DRAM	OĞUZ ATAY	Yok	12.07.1978	Evet	1979-1980-1986-1987-1989-1990-2005-2006
1066	OYUNUN ADI KÜLKEDİSİ	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	04.03.2000	Evet	2001-2002-2005-2006-2007-2008-2009
1067	ÖÇ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Evet	2002-2003-2007-2008-2009
1068	ÖDÜL	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	05.10.1998	Evet	2006-2007
1069	ÖĞRETMEN	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	12.02.1973	Evet	1972-1973-1999-2000-2001
1070	ÖĞRETMENİN JUDOSU (IŞIK ÖĞRETMEN)	MÜZİKLI OYUN	TÜLAY GÜNGÖR	Yok	28.01.2001	Evet	2008-2009
1071	ÖĞÜT	DRAM	CEM USLU	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1072	ÖLEN HANGİSİ ?	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	09.02.1970	Evet	1968-1969-1970

1073	ÖLÜ KENTİN NABZI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
1074	ÖLÜ MEVSİMLER	DRAM	GÜNER SÜMER	Yok	22.01.1994	Hayır	
1075	ÖLÜLER KONUŞMAK İSTERLER	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998
1076	ÖLÜM DOĞUM DÜĞÜN	BELGESEL OYUN	YEŞİM DORMAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
1077	ÖLÜM KABINI	OYUN	İSMET HÜRMÜZLÜ	Yok	04.03.2000	Hayır	
1078	ÖLÜMSÜZ KULLAR	OYUN	BEKİ L.BAHAR	Yok	22.11.1997	Hayır	
1079	ÖLÜMSÜZLER YA DA BİR CİNAYETİN SÖYLENCESİ	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987-2005-2006-2007
1080	ÖLÜMÜ YAŞAMAK	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	27.05.1995	Evet	2009-2010
1081	ÖMÜR YOLU	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	30.10.1965	Hayır	
1082	ÖNCE İNSAN	TARİHİ OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	16.12.1995	Evet	1999-2000-2001
1083	ÖNCE SEVMEYİ ÖĞREN	GERÇEKÇİ DRAM	DİNÇER SÜMER	Yok	22.12.2009	Hayır	
1084	ÖNEMLİ ADAM	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	22.12.1982	Evet	1982-1983-1987-1988
1085	ÖRÜMCEĞİN YAŞAMI	KÖY OYUNU	UFUK ERSOY	Yok	29.04.2006	Hayır	
1086	ÖYKÜLERDEN OYUNLAR "MÜZİK VE ÖYKÜ"	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ, UYARLAYAN SAVAŞ BAŞAR	Yok	26.11.1979	Evet	1979-1980-1981-1993-1994-1995-2001-2002
1087	ÖYKÜLERİN AZİZLİĞİ	OYUN	M.TANER ÇELİK	Yok	07.01.1995	Hayır	
1088	ÖYLE BİR AKIL KI..	ORTA OYUNU	MÜNİR CANAR	Yok	05.05.2002	Evet	2003-2004
1089	ÖYLE BİR HİKAYE	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK, UYARLAYAN SAVAŞ BAŞAR	Yok	26.11.1979	Evet	1952-1953-1979-1980-1981-1983-1984-1998-1999-2000
1090	ÖYLE BİR NEVCİVAN	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	12.09.1979	Evet	1979-1980
1091	ÖZGÜRLÜĞE YÜRÜYÜŞ	GENÇLİK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
1092	ÖZGÜRLÜK OYUNU	OYUN	ADEM ATAR	Yok	07.01.1995	Evet	1998-1999-2000
1093	PABUÇCU AHMET'İN GARİP MACERALARI	OYUN	İSKERLEÇ, UYARLAYAN FAHİR İZ	Yok	04.08.1984	Evet	2003-2004
1094	PAÇI	KOMEDİ	BURAK AKYÜZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1095	PADİŞAH-I HALİ OSMAN	KOMEDİ	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	25.12.2005	Hayır	
1096	PALYAÇO PRENS "KOMİK PRENS İLE MUTSUZ PRENSES"	ÇOCUK OYUNU	TURGAY YILDIZ	Yok	28.08.1991	Evet	1994-1995-1996-2002-2003-2004

1097	PALYAÇOLAR	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON	Yok	03.01.1989	Evet	1988-1989-1990-1996-1997
1098	PANSİYON HUZUR	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	23.09.1988	Evet	1988-1989
1099	PAPAĞAN KAÇTI	ÇOCUK OYUNU	ÖZEN RODOP	Yok	30.04.2005	Hayır	
1100	PARA	OYUN	NECİP FAZIL KISAKÜREK	Yok	30.04.2005	Hayır	
1101	PARA BABASI	OYUN	GÜLEN AKBAY	Yok	26.11.1979	Hayır	
1102	PARAMPARÇA	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	10.06.1963	Evet	1963-1964
1103	PARASIZ YAŞAMAK PAHALI	KOMEDİ	FERHAN ŞENSOY	Yok	06.10.2001	Hayır	
1104	PARKTA BİR SONBAHAR GÜNÜYDÜ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	26.09.1975	Evet	1975-1976-1977
1105	PASCAL İLE STEPHANIE VE DİĞERLERİ	OYUN	İSMAİL KAYGUSUZ	Yok	28.06.1997	Hayır	
1106	PASİFİST	MİM OYUNU	COŞKUN IRMAK	Yok	04.03.2000	Hayır	
1107	PASTA YAPMA SANATI	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	05.10.2009	Hayır	
1108	PATRON	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	21.01.2000	Evet	1999-2000-2001
1109	PAYDOS	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	02.09.1986	Evet	1948-1949-1981-1982-1983-1991-1992-1993
1110	PAZARTESİ PERŞEMBE	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	13.07.1978	Evet	1979-1980-1995-1996-1997-1998-1999-2000
1111	PEMBE EVİN KADERİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	27.01.1951	Evet	1950-1951
1112	PEMBE KADIN	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	20.06.1983	Evet	1983-1984
1113	PERA PALAS	OYUN	S.H.ÜNEL	Yok	10.04.1999	Hayır	
1114	PERİCİN NASIL PERİSEV OLDU	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN POLAT	Yok	14.11.2007	Hayır	
1115	PERİLİ DEĞİRMEN	ÇOCUK OYUNU	ZİYA DEMİREL	Yok	24.10.1953	Evet	1948-1949-1952-1953-1954
1116	PERVANELER	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	28.05.1959	Evet	1959-1960-1990-1991
1117	PIRTLATAN BAL	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	03.07.1979	Evet	1995-1996-1979-1980-1999-2000-2001-2002-2004-2005
1118	PİNTİ HAMİT	KOMEDİ	TEODOR KASAP, Günümüz Türkçesine Uyr. MUSTAFA ÖZCAN	Yok	29.12.2007	Evet	2007-2008-2009
1119	PİR SULTAN ABDAL	TARİHİ OYUN	MAHMUT GÖKGÖZ	Yok	24.03.2009	Hayır	
1120	PIRİNÇLER YEŞERECEK	OYUN	SEDAT VEYİS ÖRNEK	Yok	27.05.1969	Evet	1969-1970

1121	PİSİLER PİSLERE KARŞI	ÇOCUK OYUNU	ERDEM ULUSAL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1122	PIŞTI	KOMEDİ	MUSTAFA NOGAY KESİM	Yok	21.01.2000	Hayır	
1123	POF'LA PAF	ÇOCUK OYUNU	ERGÜN SAV	Yok	12.12.1967	Evet	1967-1968-1969-1978-1979-1980-1989-1990-1991-2002-2003
1124	PRENSES PARLA	ÇOCUK OYUNU	ŞENGÜL KOPARER	Yok	29.12.2007	Hayır	
1125	PRENSES VE ÇOBAN	GENÇLİK OYUNU	ÜNVER ORAL	Yok	10.10.1992	Hayır	
1126	PROFESÖR NEBULUS YA DA BİLİMİN TEHLİKESİ	KOMEDİ	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1127	PROMETE 1940	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	20.11.1998	Hayır	
1128	PROMETHEIA	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
1129	PRÖMİYER	KOMEDİ	CİVAN CANOVA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1130	PUSUDA	KOMEDİ	CAHİT ATAY	Yok	12.07.1961	Evet	1961-1962-1963-1964-1965-2000-2001-2002-2003-2007-2008-2009
1131	PUŞİDE-İ SİYAH (KARA ÖRTÜ)	DRAM	ZERRİN TİĞLIOĞLU	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
1132	RAB ŞEYTAN'A DEDİ Kİ	OYUN	NIHAT ASYALI	Yok	30.04.2005	Evet	2009-2010
1133	RADYO OYUNLARI	OYUN	BEHÇET NECATİGİL	Yok	20.06.1983	Hayır	
1134	RAHVAN GİDEN ATLILAR	DRAM	ÖZEN YULA	Yok	14.11.2007	Hayır	
1135	RAMAZAN'LA CÜLİDE	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	07.01.1995	Evet	1999-2000-2004-2005-2006
1136	RAMİZ İLE JÜLİDE	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	05.10.1998	Hayır	
1137	REDİFE'YE GÜZELLEME	MÜZİKLİ OYUN	FURUZAN	Yok	13.09.1979	Hayır	
1138	REİS BEY	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	22.06.1989	Hayır	
1139	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ	KOMEDİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-1996-2000-2001-2006-2007-2008-2009
1140	REZERVUAR KANİŞLERİ	KOMEDİ	BÜLENT USTA	Yok	07.04.2008	Evet	2009-2010
1141	ROMANTİK İHTİYAR	OYUN	HASAN ÖZSAN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1142	RUMUZ GONCAGÜL	OYUN	OKTAY ARAYICI	Yok	01.06.1987	Evet	1988-1989-1991-1992-1997-1998-1999-2000-2001-2008-2009-2010

1143	RÜYADAKİ OYUNCAKLAR	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR - METİN COŞKUN	Yok	13.02.1993	Hayır	
1144	RÜYALARIN EN GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	HADİ ÇAMAN	Yok	19.12.1992	Hayır	
1145	RÜZGAR DEV	MÜZİKLİ DANSLI ÇOCUK OYUNU	MERİH ATAĞ - GÜLHAN TEKİN	Yok	24.09.2006	Hayır	
1146	RÜZGAR SAYFAYI ÇEVİRDİ	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	07.04.1989	Hayır	
1147	RÜZGARLA YARIŞAN TAY (İPTAL EDİLMİŞTİR)	ÇOCUK OYUNU	DERSU YAVUZ ALTUN	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000- 2001
1148	RÜZGARLI KADIN	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	10.05.1988	Evet	1988-1989
1149	SAATİN YOLCULUĞU	ÇOCUK OYUNU	AYLİN ÇALAP	Yok	29.12.2007	Hayır	
1150	SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTUSU	KOMEDİ	AHMET HAMDİ TANPINAR, UYARLAYAN ÖZGÜR YALIM	Yok	07.04.2008	Evet	2008-2009
1151	SABAHATTİN ALİ	ANLATI	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	25.01.2003	Hayır	
1152	SABRI DEMLEYENLER	OYUN	GÜLŞAH BANDA	Yok	04.12.1999	Hayır	
1153	SACİDE	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	05.01.1972	Evet	1972-1973-1984- 1985-1986
1154	SADME	ABSÜRD	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	06.09.2008	Hayır	
1155	SAFİYEDİR KIZIN ADI	KOMEDİ	ATIF YILMAZ	Yok	27.04.1991	Hayır	
1156	SAĞIRLAR KAVGASI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	13.02.1993	Hayır	
1157	SAHİBİNİN SESİ "Yanık saraylar" adlı uyr.	OYUN	SEVİM BURAK	Yok	22.09.1978	Evet	1985-1986-1991- 1992
1158	SAHİCİ İNSANLAR / PLASTİK ÖLÜMLER	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
1159	SAHNE DIŞINDAKİ OYUN	OYUN	REFİK AHMET SEVENGİL	Yok	12.02.1952	Evet	1952-1953
1160	SAHTE SULTAN	OYUN	VEDAT NEDİM TÖR	Yok	09.05.1975	Hayır	
1161	SAKARCA	ÇOCUK OYUNU	FAKİR BAYKURT	Yok	24.03.2009	Evet	2008-2009-2010
1162	SALİH REİS'İN DULLARI	DRAM	GÜZİN EMBİL	Yok	28.12.1950	Hayır	
1163	SALPA	OYUN	YILMAZ GÜNEY, UYARLAYAN METİN BALAY	Yok	04.12.1999	Hayır	
1164	SAMUR KÜRK	BELGESEL OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	06.04.2003	Hayır	
1165	SANDALIM KIYIYA BAĞLI	ŞİİR	DİNÇER SÜMER,	Yok	17.01.2004	Evet	2005-2006
1166	SANIK	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	28.06.1997	Hayır	
1167	SANSÜR VAR	DRAM	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
1168	SAPAN	DRAM	UFUK ERSOY	Yok	07.04.2008	Hayır	

1169	SAPANELİ (KELOĞLAN'IN RÜYASI)	ÇOCUK OYUNU	OSMAN GÜNGÖR FEYZOĞLU	Yok	21.11.1984	Hayır	
1170	SARAY ÖNÜNDE	OYUN	ÜNAL AKPINAR	Yok	14.06.2008	Hayır	
1171	SARAYDAKİ KİM	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN AKDENİZLİ ÇELENK-FUNDA ÖZŞENER	Yok	13.10.2000	Evet	2001-2002
1172	SARI KÖPEK	OYUN	MURAT CAN KİBİROĞLU	Yok	22.12.2009	Hayır	
1173	SARI NACİYE	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.11.1971	Evet	1971-1972-1973-1982-1983-1984-1997-1998
1174	SARI TENKE, KIRMIZI TENKE, YEŞİL TENKE (TENEKE ŞÖVALYELER)	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987-1988-1993-1994-1995-2005-2006
1175	SARIPINAR 1914 "DEĞİRMEN"	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, UYARLAYAN TURGUT ÖZAKMAN	Yok	13.09.1979	Evet	1979-1980-1991-1992-1993-1997-1998
1176	SARMAL	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	15.08.2009	Hayır	
1177	SATILIK EV	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	17.09.1953	Hayır	
1178	SAVAŞ DENİLEN ESKİ ŞARKI	OYUN	YAŞAR ÜRÜK	Yok	21.05.1990	Hayır	
1179	SAVAŞ DÜŞLERİMİ ÇALDI	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	17.02.1998	Evet	1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2006-2007
1180	SAVAŞ VURGUNU (YORGUNU) KADINLAR)"BOSNALI KADINLARA AĞIT"	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	19.12.1992	Evet	1992-1993-1995-1996-1997
1181	SAVAŞA GİDEN SAKA KUŞU	ÇOCUK OYUNU	SERPİL AKILLIOĞLU	Yok	23.09.1988	Hayır	
1182	SAVAŞTAN BARIŞA AŞKTAN KAVGAYA	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999
1183	SAYIM SUYUM HINZIR SUYUM	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	22.01.1986	Evet	1986-1987
1184	SAZ KAFESTE MOR KUŞLAR	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	30.11.1991	Evet	1991-1992
1185	SCHUBERT VE ŞEVKİ BEY	OYUN	ALİ İHSAN KALECİ	Yok	03.05.2003	Evet	2004-2005
1186	SEFERİ RAMAZAN BEY'İN NAFİLE DÜNYASI	OYUN	OKTAY ARAYICI	Yok	22.01.1994	Evet	1996-1997-1998-2000-2001-2002-2005-2006
1187	SEHER VAKTİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.11.1997	Evet	1999-2000-2001-2006-2007
1188	SEKİZ OYUN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	28.08.1966	Hayır	
1189	SEKİZİNCİ	KOMEDİ	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	09.04.1973	Evet	1973-1974

1190	SEKSEN BİRİNCİ CADDE ONDÖRDÜNCÜ BİNA İKİ NUMARALI DAİRE	MODERN OYUN	ERDİ MAMİKOĞLU	Yok	25.12.2005	Evet	2006-2007
1191	SELANIKTEN ANITKABİRE	GENÇLİK OYUNU	MUSTAFA AHMET YUVANÇ	Yok	25.06.2006	Evet	2006-2007
1192	SELMA	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.12.1956	Hayır	
1193	SEN DE GİTME TRIYANDAFİLİS	OYUN	AYLA KUTLU, UYARLAYAN AFFET BABAT	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005
1194	SEN DOĞRU BEN YALNIZ	DRAM	DOĞUŞ ELDEN	Yok	15.08.2009	Hayır	
1195	SEN GARA DEĞİLSİN	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	2002-2003-2004
1196	SENSİZ DAHA İYİYİM	OYUN	MURAT YAYA	Yok	15.04.2007	Hayır	
1197	SERGÜZEŞT	DRAM	SAMI PAŞAZADE SEZAL, UYARLAYAN TANER YAZGAN	Yok	14.11.2007	Hayır	
1198	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	27.11.1972	Evet	1972-1973-1985-1986-1987-1988-1989-1991-1992-1993-1994-1996-1997-1998-2004
1199	SESSİZLİĞİN İÇİNDEN	PANTOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1984-1985-1986
1200	SESSİZLİĞİN SESİ (Sessiz Dünya)	PANTOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1987-1988-1993-1994-1995-1997-1998-1999
1201	SEVDA DOLU BİR YAZ	OYUN	FURUZAN	Yok	04.03.2000	Evet	2001-2002-2003-2004-2005-2006
1202	SEVDALI BULUT	ÇOCUK OYUNU	NAZIM HİKMET, UYARLAYAN SELÇUK SAZAK	Yok	28.01.2001	Evet	2000-2001
1203	SEVDALI BULUT	ÇOCUK OYUNU	NAZIM HİKMET UYARLAYA NORHAN GÜNER	Yok	29.05.1995	Evet	2000-2001-2005-2006
1204	SEVDALI BULUT	GENÇLİK OYUNU	NAZIM HİKMET RAN OYN: DENİZ TAŞKAN	Yok	18.11.2006	Hayır	
1205	SEVGİ BAHÇESİNDEKİ AĞAÇ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	12.02.2006	Hayır	
1206	SEVGİ ÇEMBERİ	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	27.06.2004	Evet	2004-2005
1207	SEVGİ GÜVERCİNLERİ	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET SAYIN	Yok	25.12.2005	Hayır	
1208	SEVGİ TEPEŞİ	ÇOCUK OYUNU	KENAN HALİS KIZILDAĞ	Yok	21.01.2000	Hayır	
1209	SEVGİ VE BARIŞ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	26.12.1998	Hayır	
1210	SEVGİLİ BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	TURAN ÖZDEMİR	Yok	09.10.1999	Hayır	
1211	SEVGİLİ HAYAT	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	28.02.2004	Evet	2005-2006
1212	SEVGİLİ KULÜBEMİZ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	

1213	SEVGİLİ TİYATRO	GENÇLİK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988
1214	SEVİLMEK	OYUN	BİLGE KARASU	Yok	28.06.1997	Hayır	
1215	SEVİMLİ KEDİCİKLER VE RUPİ	ÇOCUK OYUNU	REHA BİLGİN	Var	15.08.2009	Hayır	
1216	SEVİYORLARDI YAŞAMI	GENÇLİK OYUNU	FERDİ MERTER	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998
1217	SEYİR DEFTERİ	OYUN	NESRİN KAZANKAYA	Yok	27.01.2008	Hayır	
1218	SEYİŞBAŞI YALISI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981
1219	SIĞINTI	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	06.11.1986	Evet	2004-2005
1220	SINDİM EFE	OYUN	HAKKI KAMİL BEŞE	Yok	19.04.1951	Hayır	
1221	SIRADAN BİR AİLENİN MAHREMİYETİ	DRAM	TOPRAK IŞIK	Yok	15.08.2009	Hayır	
1222	SIRADIŞI ÖYKÜLER	PANTOMİM- MİMODRAM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	16.12.1995	Hayır	
1223	SIRAT KÖPRÜSÜ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	27.05.1995	Hayır	
1224	SİRÇA KÖŞK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Evet	1998-1999-2002- 2003-2004
1225	SİRÇA SARAY	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	23.10.1994	Hayır	
1226	SİZİNTİ	DRAM	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	19.07.2008	Hayır	
1227	SIHİRBAZ VE OYUNCULAR (KABARE - MABARE)	KABARE-MİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1987-1988-1989
1228	SIHİRLİ ANAHTAR	ÇOCUK OYUNU	İNAN AMBARKÜTÜK	Yok	30.04.2005	Hayır	
1229	SIHİRLİ DEĞNEK	ÇOCUK OYUNU	ARZU DAŞTAN MUTLU-MUSTAFA MUTLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
1230	SIHİRLİ DEMİR	ÇOCUK OYUNU	VEDİ-İ CEZAYİRLİ	Yok	10.06.1950	Hayır	
1231	SIHİRLİ HEDİYELER	ÇOCUK OYUNU	AYŞEN İNCİ	Yok	14.06.2008	Hayır	
1232	SIHİRLİ KAVAL	ÇOCUK OYUNU	GÜNDÜZ BADAĞ	Yok	28.02.2004	Evet	2003-2004-2005
1233	SIHİRLİ KİTAP	ÇOCUK OYUNU	NESRİN KAZANKAYA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1234	SIHİRLİ KÖPEK	ÇOCUK OYUNU	NİL ÜNLÜ AYÇİL	Yok	05.05.2001	Evet	2005-2006
1235	SİLAHLAR VE ÇİÇEKLER	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	18.08.1969	Evet	1969-1970
1236	SİLVANLI KADINLAR	TRAJİ KOMİK	İSMAİL KAYGUSUZ	Yok	25.05.1996	Evet	1997-1998
1237	SİMAVNALI ŞEYH BEDRETTİN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	26.03.1994	Evet	2002-2003-2004- 2007-2008-2009
1238	SİNAN SÜLEYMANİYE'DE	OYUN	CEM GÜNEN	Yok	06.09.2008	Hayır	
1239	SİNEK KADAR KOCAM OLSUN BAŞIMDA BULUNSUN	ÖYKÜ	HATİCE MERYEM Derleyen: FUNDA METE	Yok	05.10.2009	Evet	2009-2010

1240	SİNEKLİ BAKKAL	OYUN	HALİDE EDİP ADIVAR, UYARLAYAN SEVGİ SANLI	Yok	22.11.1997	Hayır	
1241	SIYAH - BEYAZ (KIRMIZI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1242	SIYAH - BEYAZ (MOR SOKAK SALGINI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1243	SIYAH - BEYAZ (PEMBE TÜFEK)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1244	SIYAH - BEYAZ (PEMBE TÜFEK- MOR SOKAK SALGINI - KIRMIZI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1245	SIYAH ÇORAPLILAR	TARİHSEL	COŞKUN IRMAK	Yok	05.05.2002	Evet	2002-2003-2006-2007
1246	SİZ NE DERSİNİZ?	ÇOCUK OYUNU	FAİK ERTENER	Yok	21.09.1985	Evet	1986-1987-1988-1994-1995-2002-2003-2004-2005-2006
1247	SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI	ABSURD	CİVAN CANOVA	Yok	24.05.2004	Hayır	
1248	SOKAK KEDİSİ MARILU	ÇOCUK OYUNU	YEŞİM DORMAN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1993-2006-2007
1249	SOKRATES'İN SAVUNMASI	TRAGEDYA	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	07.08.1969	Evet	1968-1969
1250	SOKULLU NE YAPMALIYDI?	TARİHİ OYUN	ADNAN GİZ	Yok	04.08.1980	Evet	1980-1981
1251	SON ÇIKAN IŞIĞI SÖNDÜRSÜN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	06.04.2003	Hayır	
1252	SON DURAK	OYUN	MUVAFFAK İHSAN GARAN	Yok	01.03.1955	Evet	1955-1956
1253	SON FIRSAT	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1254	SON GÜN	MODERN OYUN	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
1255	SON KUŞLAR	DRAM	SEMİH SERGEN	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
1256	SON YAĞMUR	OYUN	PERİHAN ZORLU	Yok	16.12.1959	Evet	1959-1960
1257	SON YAZI	OYUN	DİNÇER SEZGİN	Yok	04.12.1999	Hayır	
1258	SONBAHAR YALANLARI	DRAM	SÜHA ÖZTARTAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
1259	SONSUZLUK KİTABEVİ YA DA KUYRUKLU YILDIZ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.02.1980	Evet	1979-1980
1260	SONUNU NASIL OYNAYALIM (ALTIN KUŞ)	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	23.09.1954	Evet	1954-1955
1261	SORUŞTURMA	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	26.08.1964	Evet	1964-1965
1262	SOYUT PADİŞAH	KOMEDİ	FERHAN ŞENSOY	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004
1263	SÖYLEV	GENÇLİK OYUNU	ÖZDEMİR NUTKU	Yok	04.08.1984	Evet	1986-1987-1988-2003-2004-2005
1264	STRATONİKE YA DA EFLATUN BİR AŞK ÖYKÜSÜ	ŞİİRSEL OYUN	AHMET NECDET	Yok	28.01.2001	Hayır	

1265	SU DAMLASI VE ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	ASLIHAN ÜNLÜ	Yok	04.03.2000	Evet	2003-2004
1266	SU GELİNCE	OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	26.11.1982	Evet	1982-1983
1267	SU İZLER	MİTOLOJİK/FOLKLORİK	KEMAL KOCATÜRK	Yok	25.12.2005	Hayır	
1268	SU KUYUSU	ÇOCUK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
1269	SUAVİ EFENDİ	OYUN	İLHAN TARUS	Yok	11.10.1960	Evet	1960-1961
1270	SUÇLULAR	OYUN	SABAHATTİN ENGİN	Yok	04.03.1960	Evet	1962-1963
1271	SULAR AYDINLANIYORDU "DURUP DİNLEDİ BİR KAÇI"	OYUN	NEZİHE MERİÇ	Yok	05.01.1969	Evet	1968-1969-1970-1985-1986-1987-1988-1990-1991-1992
1272	SULTAN ABDÜLAZİZ VAKASI	TARİHİ OYUN	YILMAZ GRUDA	Yok	22.11.1997	Hayır	
1273	SULTAN GELİN	KOMEDİ	CAHİT ATAY	Yok	11.01.1979	Evet	1978-1979-1984-1985-1999-2000
1274	SULTAN KIZ	ÇOCUK OYUNU	OSMAN GÜNGÖR FEYZOĞLU	Yok	07.03.1983	Evet	1982-1983-1984
1275	SULTANLAR SULTANI ALPARSLAN	TARİHSEL	MUSTAFA ASOĞLU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1276	SURNAME	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	29.04.2006	Hayır	
1277	SUSUZ YAZ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	18.06.1974	Evet	1974-1975-1992-1993-1998-1999
1278	SÜPER KURBAĞA	ÇOCUK OYUNU	MURAT TUNCEL	Yok	20.03.2004	Hayır	
1279	ŞAHANE LUNAPARK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYYAZ	Yok	05.05.1987	Hayır	
1280	ŞAHMERAN	OYUN	ERHAN BENER	Yok	10.04.1999	Evet	1999-2000
1281	ŞAİR BABA VE DAMDAKİLER	GERÇEKÇİ	İBRAHİM BALABAN UYR. HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	13.11.2005	Hayır	
1282	ŞAİR EVLENMESİ	OYUN	İBRAHİM ŞİNASİ	Yok	10.04.1999	Evet	1939-1940-1971-1972
1283	ŞAKA	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
1284	ŞAKACI	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.08.1950	Evet	1950-1951-1952-1984-1985
1285	ŞAN, ŞEREF, ÜN (AMFİTRUON)	KOMEDİ	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	27.06.2004	Hayır	
1286	ŞANLI AVİZE	DRAM	COŞKUN IRMAK	Yok	28.01.2001	Hayır	
1287	ŞAPKA	KARA GÜLDÜRÜ	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	07.04.1996	Evet	1999-2000-2001
1288	ŞARKILARIMIZ ÖLMESİN	ÇOCUK OYUNU	YILMAZ ONAY	Yok	21.12.1990	Evet	1991-1992-1993-1998-1999
1289	ŞARKIYLA SALLANAN SALINCAK	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	25.06.2006	Evet	2006-2007

1290	ŞAŞKIN TEPEGÖZ	ÇOCUK OYUNU	E.ERDİNÇ DOĞAN	Yok	14.06.2008	Hayır	
1291	ŞAŞKINLAR SARAYI	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	24.03.2009	Hayır	
1292	ŞEHRAZAT'IN OYUNU	MASAL	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
1293	ŞEREFİNE İNSANOĞLU	OYUN	TOYGUN ORBAY	Yok	27.11.2004	Evet	2009-2010
1294	ŞEREFİYE	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	09.08.1968	Evet	1967-1968-1969-1971-1972
1295	ŞEYTAN ÖRÜMCEĞİ	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	19.03.1995	Evet	1996-1997
1296	ŞEYTANIN KAŞIK OYUNLARI	POLİTİK GÜLDÜRÜ	VEDAT TÜRKALİ	Yok	24.03.2009	Hayır	
1297	ŞEYTANIN TELEFONU (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1298	ŞİPSEVDİ	OYUN	HÜSEYİN RAHİMİ GÜRPINAR, UYARLAYAN RAHİMİ DİLLİGİL	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000
1299	ŞİFRELİ KÖPEK (KARAGÖZ OYUNU)	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1992-1993-1998-1999
1300	ŞİL'DE AV	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
1301	ŞİMDİ SÖYLE	ÇOCUK OYUNU	NESRİN KAZANKAYA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1302	ŞİZOFREN AŞKA MEKTUP	DRAM	CEZMİ ERSÖZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
1303	ŞU 1941 YILINDA	OYUN	NAZİM HİKMET, UYARLAYAN İŞİL KASAPOĞLU	Yok	01.01.1900	Evet	2008-2009
1304	ŞU ÇILGIN TÜRKLER	TARİHİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	07.08.2007	Hayır	
1305	TABLODAKİ ADAM	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	21.01.1959	Evet	1958-1959
1306	TAC-I KAYSER	DRAM	ABDULLAH KARAER	Yok	05.10.2009	Hayır	
1307	TAÇ GÜÇ VE SUÇ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.12.1992	Hayır	
1308	TAHTA	DRAM	NECATİ CUMALİ	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
1309	TAMAR AH TAMAR	DRAM	CEM DÜZOVA	Yok	14.11.2007	Hayır	
1310	TAMİRCİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	17.07.1989	Evet	1991-1992-1997-1998
1311	TANRIDAĞI ZİYAFETİ (TANRILAR DAĞI BATAĞI)	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	10.07.1953	Evet	1954-1955-1989-1990
1312	TANRILAR ERKEK OLUNCA	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001
1313	TANRILARIN OYUNCAKLARI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	07.01.1995	Hayır	
1314	TANRININ UNUTTUĞU ÇOCUKLAR	DRAM	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	29.12.2007	Hayır	
1315	TARIK	OYUN	SADİ İRMAK - B.KEMAL ÇAĞLAR	Yok	07.04.1984	Hayır	
1316	TARIK	OYUN	ABDÜLHAK HAMİT TARHAN	Yok	06.12.1962	Hayır	

1317	TARTÜF 59	OYUN	NAZIM HİKMET, UYARLAYAN MAZLUM BEYHAN	Yok	28.05.1995	Evet	2000-2001
1318	TAŞ BADEMLERİ	OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	06.11.1981	Evet	1981-1982
1319	TAŞ PARÇASI	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	18.11.1971	Evet	1971-1972
1320	TAŞKONAK	OYUN	ELİF ŞEREF ARTUN	Yok	21.01.2000	Hayır	
1321	TATA'NIN ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
1322	TAVŞAN KIZ İLE ÜÇ ŞEHZADE	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
1323	TAVŞANLAR	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
1324	TAZİYE	OYUN	MURATHAN MÜNGAN	Yok	10.11.1992	Evet	1992-1993-1994-1995
1325	TEK GÖZ ODA (KADINLAR)	OYUN	SUPHİ TEKNİKER	Yok	22.01.1994	Hayır	
1326	TEK KİŞİLİK CİNAYET	ABSÜRD KOMEDİ	ALİ DOĞANBAY	Yok	05.10.2009	Hayır	
1327	TEK KİŞİLİK İNSAN (KARTVİZİT)	ANLATI	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	05.10.2009	Hayır	
1328	TEK KİŞİLİK ŞEHİR	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	05.05.2002	Evet	2007-2008-2009-2010
1329	TEK YOL	KOMEDİ	AZİZ NESİN, OYUNLAŞTIRAN OSMAN ÖZKAN	Yok	13.11.2005	Evet	2005-2006
1330	TEKİR NOKTALAMA İŞARETLERİNİ ÖĞRENIYOR	ÇOCUK OYUNU	YALVAÇ URAL, UYARLAAN ERKAN GÖKGÜCÜ	Yok	20.09.2003	Hayır	
1331	TELEFON DEFTERİ	DRAM	DİNÇER SEZGİN	Yok	22.12.2009	Hayır	
1332	TELEFON KİMİN İÇİN ÇALIYOR	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	11.07.1990	Hayır	
1333	TELEVİZYON CUMHURİYETİ	KOMEDİ	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	15.08.2009	Hayır	
1334	TENEKE	OYUN	YAŞAR KEMAL	Yok	15.12.1978	Evet	1978-1979
1335	TEPEGÖZ	OYUN	TURGAY NAR	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-2004-2005
1336	TERENTIUS'UN AFRIKALI'SI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	29.03.1998	Hayır	
1337	TERSİNE DÖNEN ŞEMSİYE	KOMEDİ	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	23.12.1990	Evet	1990-1991-1992
1338	TERZİ MAKASI	OYUN	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
1339	TETİKÇİ	GERÇEKÇİ	EBRU NİLHAN CELKAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
1340	TETİKÇİ	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	29.03.1998	Evet	2000-2001
1341	THEOPE	OYUN	COŞKUN BUKTEL	Yok	17.07.1989	Hayır	
1342	TILSIM	ÇOCUK OYUNU	TAYFUN ORHON	Yok	01.06.1987	Evet	1987-1988-1994-1995-1996
1343	TINGİR MINGİR ÜLKE	ÇOCUK OYUNU	KAZIM GÜÇLÜ	Yok	18.11.2006	Hayır	

1344	TIRPAN	SEYİRLİK OYUN	FAKİR BAYKURT - TANER BARLAS	Yok	13.08.1979	Evet	1979-1980
1345	TIYATRO ÇOCUKLARI	ÇOCUK OYUNU	MEHMET ŞEKİP TAŞPINAR	Yok	21.12.2008	Evet	2009-2010
1346	TIYATROULAR	KOMEDİ	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	29.12.2007	Hayır	
1347	TIYATRONUN BÜYÜSÜ	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	05.10.2009	Hayır	
1348	TOHUM	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	30.06.1983	Hayır	
1349	TOHUM VE TOPRAK "ALEMDAR PAŞA"	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	12.06.1963	Evet	1963-1964-1986-1987-1988
1350	TOMBALA	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	27.05.1969	Evet	1969-1970
1351	TOPAL MARTI	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK	Yok	26.03.1981	Hayır	
1352	TOPAL TARZAN	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK	Yok	26.03.1981	Hayır	
1353	TOPAL TARZAN	ÇOCUK OYUNU	FAHRİ ERDİNÇ	Yok	08.09.1949	Hayır	
1354	TOPIĞIN PARKI MUTLULUK ÇARKI	ÇOCUK OYUNU	ENİS FOSFOROĞLU	Yok	28.01.2001	Hayır	
1355	TOPIK NASIL ADAM OLUR	ÇOCUK OYUNU	ENİS FOSFOROĞLU	Yok	04.12.1999	Evet	2000-2001-2002
1356	TOPLAR VE PAŞALAR	KISA OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
1357	TOPRAK	TARİHİ DRAM	KEMAL ŞERİF ÖZTÜRK	Yok	24.03.2009	Hayır	
1358	TOPUZLU	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.08.1988	Evet	1963-1964-1965-1977-1978-1993-1994-2000-2001
1359	TOROS CANAVARI	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	1999-2000-2002-2003-2004
1360	TOROSLARDAN ÖTEYE	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.04.1984	Evet	1984-1985-1996-1997
1361	TORUNA CANIM FEDA	DRAM	AHMET TANER YAZGAN	Yok	14.11.2007	Hayır	
1362	TOZLU ÇİZMELER	OYUN	İSMET KUNTAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
1363	TÖRE	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	19.05.1987	Evet	1987-1988-1989-1990-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2009-2010
1364	TRAFİK KAMPANYA	GENÇLİK OYUNU	FEYZULLAH ARSLAN-NERMİN ERTÜRKMEN	Yok	20.03.2004	Evet	2006-2007
1365	TRAPEZ	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	02.06.1957	Hayır	
1366	TROYA İÇİNDE VURDULAR BENİ	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1367	TROYA'YI ÖZLÜYORUM	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	22.01.1994	Hayır	
1368	TUFAN	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	18.08.1956	Evet	1956-1957

1369	TUT ELİMDEN ROVNI	DRAM	AZİZ NESİN	Yok	22.05.1974	Evet	1974-1975
1370	TUT KI ÖLECEKSİN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	26.02.1972	Evet	1972-1973
1371	TÜNELDEKİ KELEBEKLER	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.12.1984	Hayır	
1372	TÜRKAN HANIM'IN ÖLÜMÜ	OYUN	SELÇUK BARAN	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990
1373	TÜRKMEN DÜĞÜNÜ	OYUN	ALİ YÖRÜK	Yok	15.06.1973	Evet	1975-1976-1977- 1986-1987-1988- 1996-1997-1998
1374	UÇAMAYAN KUŞLAR TUTULUR	OYUN	AYDIN ARIT	Yok	27.06.1973	Evet	1973-1974
1375	UÇAN ŞEMSIYE	ÇOCUK OYUNU	ÜMIT DENİZER	Yok	10.11.1992	Evet	1992-1993-2004- 2005
1376	UÇTU UÇTU MIDAS UÇTU	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON	Yok	26.02.2005	Evet	2005-2006
1377	UÇURTMANIN KUYRUĞU	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004-2005- 2006-2008-2009- 2010
1378	UÇURTMANIN ZİNCİRİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	26.06.1965	Evet	1965-1966
1379	UĞUR BÖCEĞİ	MÜZİKLİ OYUN	FERDİ MERTER	Yok	05.09.1989	Hayır	
1380	UMUT CİNAYETİ	OYUN	BURAK MİKAIL UÇAR	Yok	05.02.1991	Evet	1991-1992-1993- 2002-2003
1381	UMUT ÇİÇEĞİ	OYUN	ŞÜKRAN YÜCEL	Yok	07.01.1995	Hayır	
1382	UTANÇ DÜNYASI	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	21.01.2000	Evet	2000-2001
1383	UUUU	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Hayır	
1384	UYGUNSUZLAR	ABSURD	ERMAN CANATAN	Yok	15.02.1997	Hayır	
1385	UYSAL YURTTAŞ PROJESİ	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.01.2000	Evet	2009-2010
1386	UZAKLAR	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1980	Evet	1984-1985-1986- 1989-1990-2000- 2001
1387	UZUN BİR GÜN	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	28.09.1996	Hayır	
1388	UZUN BİR HECEDİR AŞK	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
1389	ÜÇ KAFADAR HIRSIZ KUKLACI OLURSA	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	19.07.2008	Hayır	
1390	ÜÇ KAĞITÇI	MÜZİKLİ GÜLDÜRÜ	ORHAN KEMAL, UYARLAYAN ERSAN UYSAL	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998-2008- 2009
1391	ÜÇ KIZ KARDEŞ	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	04.12.1999	Hayır	
1392	ÜÇ ŞEKERLİ OYUN (ÇİPİLİP)	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	07.08.2007	Hayır	
1393	ÜÇ TAVŞAN KARDEŞ	ÇOCUK OYUNU	NURAY SAN	Yok	11.02.2007	Hayır	

1394	ÜÇÜNCÜ SELİM	TARİHİ OYUN	CELAL ARSEVER, UYARLAYAN SEMİH SERGEN	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001
1395	ÜÇÜNCÜ SELİM (KILIÇ VE NEY)	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988
1396	ÜÇÜNCÜ SELİM (SULTAN SELİM-İ SALİS)	OYUN	CELAL ESAT ARSEVEN - SALAH CİMCOZ	Yok	22.10.1956	Evet	1956-1957-1958-1977-1978-1999-2000-2001
1397	ÜSTAD HARPAGON'A DESTEK GECESİ	ABSÜRD	CİVAN CANOVA	Yok	12.02.2006	Hayır	
1398	ÜSTÜSTE İKİ ADAM	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	05.01.1969	Hayır	
1399	VAHŞİ DOĞA	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Evet	2000-2001
1400	VAK'AA	DRAM	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1401	VALİ-İ VİLAYET HADEME-İ DEVLET	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	15.02.1997	Hayır	
1402	VASATİ DÖRT KİŞİ	ABSÜRD	MİNE ARTU	Yok	06.04.2003	Hayır	
1403	VATAN DİYE DİYE	DRAM	NECATİ CUMALI	Yok	24.11.1987	Evet	1988-1989-1990-1991
1404	VATAN KURTARAN ŞABAN	KABARE	HALDUN TANER	Yok	07.07.2001	Hayır	
1405	VATAN YAHUT NAMİK KEMAL	GENÇLİK OYUNU	ERGÜN SAV	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1996-1997-1998-1999-2000
1406	VE DEĞİRMEN DÖNERDİ	OYUN	HALDUN TANER	Yok	15.07.1958	Evet	1958-1959
1407	VE OYUN BİTTİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	16.12.1995	Hayır	
1408	VELİ İLE GÜLPERİ (TEMBEL OĞUL)	ÇOCUK OYUNU	HASAN FAHRİ KİNAL	Yok	26.03.1994	Evet	1995-1996
1409	VUR EMRİ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	20.05.1969	Evet	1969-1970
1410	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.07.1981	Evet	1982-1983-1998-1999
1411	YA TUTARSA	OYUN	TAMER LEVENT	Yok	22.11.1997	Hayır	
1412	YABAN	OYUN	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU,UYARLAYAN BERKUN OYA	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004
1413	YABAN	OYUN	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU, UAYRALAYAN TURGAY NAR	Yok	04.12.1999	Hayır	
1414	YABANCI	DRAM	BARİŞ EREN	Yok	19.07.2008	Hayır	
1415	YAĞ YAĞ YAĞMUR	ÇOCUK OYUNU	ŞUAYİP ÜNSAL	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008
1416	YAĞMUR AĞACI	ÇOCUK OYUNU	SERPİLHAN KANIBOL	Yok	24.03.2009	Evet	2009-2010
1417	YAĞMUR SIKINTISI	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	25.12.1969	Evet	1969-1970-1971-1972-1973
1418	YAĞMURLA GELEN	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	02.06.1990	Evet	1992-1993-2008-2009

1419	YALAN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.10.1959	Evet	1959-1960
1420	YALAN TÜKENDİ	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR	Yok	04.08.1984	Hayır	
1421	YALI ÇAPKINI	OYUN	YUSUF ZİYA ORTAÇ	Yok	29.03.1951	Hayır	
1422	YALNIZ ÖLÜ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	10.10.1992	Hayır	
1423	YALNIZLAR PARKI	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
1424	YANGIN DUASI	ABSURD	BERKUN OYA	Yok	20.03.2004	Evet	2004-2005-2006
1425	YANGIN MEMET	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	01.01.1900	Evet	1980-1981
1426	YANGIN YERİNDE ORKİDELER	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1995-1996-1997
1427	YANLIŞ ADAMLAR	ABSURD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	06.10.2001	Hayır	
1428	YAPRAK DÖKÜMÜ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	20.06.1983	Evet	1984-1985
1429	YARALI GEYİK	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	22.02.1980	Evet	1979-1980-1981
1430	YARIM BARDAK SU	OYUN	TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Hayır	
1431	YARIM KALAN MASAL	BELGESEL	NEZİHE ARAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
1432	YARIM MİLYONLUK KAZIM BEY (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1433	YARIN BAŞKA KORUDA	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	01.02.1978	Evet	1978-1979-1980
1434	YARINI AKIL YAPAR	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
1435	YARINLARA GEÇ KALMADAN	GENÇLİK OYUNU	FEYZULLAH ARSLAN-NERMİN ERTÜRKMEN	Yok	07.04.2008	Evet	2008-2009-2010
1436	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1999-2000-2004-2005-2006-2007-2008
1437	YAŞASIN BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998-1999-2000-2005-2006-2007
1438	YAŞASIN EDEBİYAT	OYUN	SAİK FAİK ABASIYANIK -ORHAN VELİ KANIK, UYARLAYAN KERİM AFŞAR	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1988-1989-1990-1995-1996-1997-1998
1439	YAŞASIN GÖKKUŞAĞI	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	01.03.1987	Evet	1987-1988-1994-1995-1998-1999
1440	YAŞASIN KAVUNİÇİ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	2002-2003-2004
1441	YAŞASIN TİYATRO	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	21.12.1984	Evet	1985-1986-2005-

							2006
1442	YAŞLI PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	İRFAN GÜRKAN ÇELEBİ	Yok	07.04.2008	Evet	-2009-2010
1443	YATIK EMİNE	OYUN	REFİK HALİT KARAY, UYARLAYAN NAZIM KURŞUNLU	Yok	27.08.1965	Evet	1965-1966
1444	YAZAR AJANI	MODERN OYUN	HIKMET TEMEL AKARSU	Yok	18.11.2006	Hayır	
1445	YAZARIN ÖLÜMÜ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	17.07.1989	Hayır	
1446	YAZICI	OYUN	ERGÜN UÇUCU	Yok	07.08.1978	Evet	1978-1979
1447	YAZILAN BOZULMAZ	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	20.06.1983	Evet	1946-1947
1448	YAZILIKAYA	DRAM	SEVGİ SANLI	Yok	29.12.2007	Hayır	
1449	YEDEKÇİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	12.06.1968	Evet	1968-1969-1985-1986-1987-2002-2003-2004
1450	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ	OYUN	SADİK ŞENDİL	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988-1995-1996-2006-2007
1451	YEDİ KÖYÜN YARGICI	ÇOCUK OYUNU	SÖNMEZ ATASOY	Yok	22.01.1994	Evet	1978-1979-1980-1988-1989-1992-1993-1994-1995-1999-2000-2006-2007
1452	YEDİNCİ KÖPEK	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	12.03.1964	Evet	1963-1964-2006-2007
1453	YEMENİMİN UÇLARI	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	28.06.1998	Evet	1998-1999-2000-2001
1454	YENİDEN DOĞARKEN (ÇANKAYA)	OYUN	FALİH RIFKI ATAY, UYARLAYAN RUŞTÜ ASYALI	Yok	17.01.2004	Hayır	
1455	YENİDEN YARATMA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	13.12.1984	Evet	1992-1993
1456	YER DEMİR GÖK BAKIR	OYUN	YAŞAR KEMAL, UYARLAYAN NİHAT ASYALI	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003-2004
1457	YEŞİL GECE	MÜZİKLİ KARA GÜLDÜRÜ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, UYARLAYAN TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	12.04.1979	Evet	2004-2005
1458	YEŞİL PAPAĞAN LİMİTED	DRAM	MEMET BAYDUR	Yok	13.02.1993	Evet	1993-1994-1995-2001-2002
1459	YEŞİL TRAMPETÇİ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996
1460	YILANLAR	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	14.09.1949	Hayır	
1461	YILANLARIN ÖCÜ	OYUN	FAKİR BAYKURT, UYARLAYAN ERGİN ORBEY	Yok	25.11.1961	Hayır	
1462	YILDIRIM BEYAZİT	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	28.06.1981	Evet	1986-1987
1463	YILDIRIM BÖLGE KADINLAR KOĞUŞU	DRAM	SEVGİ SOYSAL	Yok	30.04.2005	Hayır	

1464	YILDIRIM KEMAL	GENÇLİK OYUNU	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
1465	YILDIZ OLMAK KOLAY MI!	DRAM	NAHİD SIRRİ ÖRİK Romandan uyarlayan TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
1466	YILDIZ TARİHİ	ÇOCUK OYUNU	AYÇE ABANA -	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
1467	YILDIZ YARGILANMASI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Evet	1994-1995-2000-2001-2007-2008
1468	YILDIZCI KRAL İLE AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	TÜREL EZİCİ ŞENAY	Yok	23.09.1988	Evet	1988-1989-2003-2004
1469	YILDIZIN KAYDIĞI	DRAM	ALPEREN YEŞİL	Yok	24.03.2009	Hayır	
1470	YILKI ATI	OYUN	ABBAS SAYAR, UYARLAYAN: HÜSEYİN AVNİ DANYAL	Yok	23.06.2003	Hayır	
1471	YILKI İNSANLARI	OYUN	TAHSİN YÜCEL, UYARLAYAN FİKRET TERZİ	Yok	22.12.2009	Hayır	
1472	YİNE BİR GÜLNİHAL	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	28.06.1997	Hayır	
1473	YIRMI ÜÇ NİSAN	ÇOCUK OYUNU	ÇAĞLAR TUNCAY	Yok	17.04.1987	Hayır	
1474	YIRMI YILLIK VESİKALIK	DRAM	COŞKUN IRMAK	Yok	25.06.2006	Hayır	
1475	YIRMİBEŞLİK	OYUN	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	05.10.2009	Hayır	
1476	YIRMİBİRİRONBEŞ TRENİ	OYUN	TOYGUN ORBAY	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005-2006
1477	YİTİK BİR DENİZİN KIYISINDA	DRAM	HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1478	YOKLAR DAĞINDAKİ NAR	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	11.10.1960	Evet	1961-1962-1980-1981-1982
1479	YOKSUL EVİN KIRMIZI ELMALARI	ÇOCUK OYUNU	GÜLİZAR IRMAK	Yok	29.05.1999	Hayır	
1480	YOKSUN	DRAM	CUMA BOYNUKARA	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1481	YOL AYRIMLARI	MÜZİKLİ OYUN	GÜRSEL KORAT	Yok	18.11.2006	Hayır	
1482	YOLCU	OYUN	NAZİM HİKMET RAN	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000-2002-2003-2004-2005-2006
1483	YOLLAR TÜKENDİ	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	29.06.1973	Evet	1973-1974
1484	YOLLARDA	OYUN	HALUK IŞIK	Yok	04.12.1999	Evet	2009-2010
1485	YONCA SEVMEYEN KRALLA AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	ZEKERİYA KAYA	Yok	03.02.1986	Evet	1985-1986-1987
1486	YOSUNLAR	DRAM	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1487	YUKARDAKİLER, AŞAĞIDAKİLER	KOMEDİ	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	25.12.2005	Hayır	
1488	YUNUS DİYE GÖRÜNDÜM	OYUN	NİHAT ASYALI	Yok	07.05.1989	Evet	1989-1990
1489	YUNUS DÜRÜR BENİM ADIM	MANZUM OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	24.10.2007	Evet	2007-2008-2009

1490	YUNUS EMRE	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	16.09.1974	Evet	1974-1975-1981- 1982-1984-1985- 1989-1990-1991- 1997-1998-1999
1491	YUNUS EMRE	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998
1492	YURDUM KILINDIĞINDA TÜM DÜNYA	MÜZİKLİ OYUN	HALUK IŞIK	Var	22.12.2009	Hayır	
1493	YUSUF İLE MENOFİS	OYUN	NAZİM HİKMET	Yok	28.05.1995	Evet	1998-1999
1494	YUSUF İLE ZÜLEYHA	MİTOLOJİK	SİNAN BAYRAKTAR	Yok	14.06.2008	Hayır	
1495	YÜK	PANDOMİM	OBEN GÜNEY	Yok	15.12.1978	Hayır	
1496	YÜZLERCE ÇİÇEK BIRDEN AÇTI	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	12.08.1982	Evet	1989-1990
1497	YÜZLEŞME	DRAM	TUNCAY ÖZİNEL	Yok	14.06.2008	Hayır	
1498	ZALİM (MAHMUT)	KOMEDİ	SALİH DÜNDAR	Yok	22.12.2009	Hayır	
1499	ZAMAN FIRIRIYLA YOLCULUK	ÇOCUK OYUNU	SEMİH ÇELENK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1500	ZENGİN MUTFAĞI	OYUN	VASİF ÖNGÖREN	Yok	22.01.1994	Evet	1994-1995-1996- 1998-1999-2000
1501	ZIPLAYAMAYAN KURBAĞA	OYUN	TOLGA KÖSEOĞLU	Yok	24.05.2004	Hayır	
1502	ZİLLİ ZARİFE	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004
1503	ZİRVEDEN SONRA (SOKOLLU)	OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	24.11.1987	Evet	1989-1990-1991
1504	ZİYARETÇİ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.10.1994	Evet	2008-2009-2010
1505	ZOR GÜNLER	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	03.02.1986	Evet	1987-1988
1506	ZORBA	DRAM	YUNUS EMRE GÜMÜŞ	Yok	15.08.2009	Hayır	

EK 6

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA YEREL
YÖNETİMLERİN DERNEKLERİN VAKIFLARIN
VE ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE
YAPILACAK YARDIMLARINA İLİŞKİN
YÖNETMELİK**

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA YEREL YÖNETİMLERİN,
DERNEKLERİN, VAKIFLARIN VE ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE
YAPILACAK YARDIMLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi:15/03/ 2007 Sayısı: 26463

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kültür, sanat ve turizmi geliştirmek ve tanıtmak için hazırlanan projelere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yerel yönetimlerin, özel tiyatroların ve asıl amacı kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olan dernek ve vakıfların projelerine Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden yardım yapılması ve bu yardımların kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personelini desteklemek için kurulan dernekler ve aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
 - b) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,
 - c) Komisyon: Değerlendirme komisyonunu,
 - ç) Müsteşar: Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarını,
 - d) Özel tiyatro: Gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından sadece belirli bir projeyi veya sürekli bir tiyatro faaliyetini gerçekleştirmek için kurulan tiyatro topluluklarını,
 - e) Proje: Kültür, sanat ve turizmi geliştirmek ve tanıtmak amacıyla teşekküllerce gerçekleştirilecek her bir faaliyeti,
 - f) Sanat sezonu: Her yılın 1 Eylül günü ile bir sonraki yılın 30 Haziran günü arasındaki dönemi,
 - g) Teşekkül: Yardım yapılacak yerel yönetim, dernek, vakıf ve özel tiyatroyu,
 - ğ) Yardım: Bakanlık bütçesinden teşekküllere yapılacak nakdî yardımı,
 - h) Yerel yönetim: Büyükşehir belediyesi, belediye, mahalli idare birlikleri ve il özel idarelerini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yardım Yapılma Esasları

Yardım yapılabilme şartları

MADDE 5 – (1) Bakanlıkça teşekküllere yardım yapılabilmesi için;

- a) Bakanlık bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,

- b) Projenin kültürel, sanatsal ve turistik gelişmeye ve tanıtıma katkı sağlamaya yönelik olması,
 - c) Dernek veya vakfın asıl amacının kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olması,
 - ç) Teşekkül ile Bakanlık arasında protokol yapılmış olması,
 - d) Dernek veya vakfın, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personelinin desteklemek için kurulan derneklerden veya aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflardan olmaması,
 - e) Teşekkülün Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması,
- gerekir.

Yardım yapılabilecek etkinlikler

MADDE 6 – (1) Kültür, sanat ve turizm değerlerimizi ve zenginliklerimizi yaşatıcı, yayıcı, destekleyici, geliştirici ve tanıtıcı, yerel, ulusal ve uluslararası nitelikteki şenlik, festival, anma günleri, konser, sergi, gösteri, kongre, sempozyum, seminer, panel, güzel sanatlar, fuar ve benzeri etkinliklere ilişkin projelere yardımda bulunulabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme Komisyonu ve Değerlendirme Ölçütleri

Başvuru

MADDE 7 – (1) Başvurular, aşağıda belirtilen belgeler eklenmek suretiyle, etkinlik tarihinden önce İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine yapılır.

- a) Başvuru sahiplerinin adını, talebin özetini ve kanuni tebligat adresini belirten başvuru dilekçesi.
 - b) Başvuruyu yapan özel hukuk tüzel kişisi ise kuruluş sözleşmesi veya senedinin onaylı örneği, yerel yönetimlerde kurumun adı, gerçek kişilerde nüfus cüzdanının onaylı örneği.
 - c) Projenin adını, amacını, etkinlik tarih ya da tarihlerini, tahmini maliyet tablosunu ve benzeri bilgileri içeren ayrıntılı rapor.
 - ç) Proje etkinliği için davet edilen yerli ve yabancı kişi ve toplulukların isim listesi.
 - d) Proje konusu faaliyet için mülki idare amirliğinden alınan izin belgesi.
- (2) (Değişik:R.G. 26/09/2008-27009) Özel tiyatroların projelerinde birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen belge aranmaz ve bu projeler için, en geç her yılın 15 Ağustos tarihine kadar, bir sanat sezonunu kapsayacak şekilde Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne başvurulur. Bu süre, makul gerekçelerle Bakanlıkça iki aya kadar uzatılabilir. Çocuk projeleri için uygulanacak projenin metni başvuru belgelerine eklenir.

Değerlendirme komisyonları

MADDE 8 – (1) Bakanlıkça hangi projelere ne miktarda yardımda bulunulacağı aşağıda belirtilen komisyonlarca incelenerek karara bağlanır.

a) İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerince Bakanlığa gönderilen projeler Müsteşarın başkanlığında ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Tanıtma Genel Müdürü ile Araştırma ve Eğitim Genel Müdüründen oluşan komisyon.

b) Özel tiyatroların projeleri Müsteşar, Güzel Sanatlarla ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü ile

tiyatro alanında tanınmış kişiler arasından Bakanlıkça belirlenecek üç kişiden oluşan komisyon.

(2) Komisyonlar üye tamsayısı ile toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır, çekimser oy kullanılamaz. Komisyon kararları Bakan onayına sunulur.

(3) Yardım yapacak birim konusundaki tereddütleri gidermeye Komisyon yetkilidir.

Değerlendirme ölçütleri

MADDE 9 – (1) Yardım taleplerinin komisyonca değerlendirilmesinde aşağıdaki ölçütler göz önünde bulundurulur:

- a) Projenin kültür, sanat ve turizm değerlerini yaşatıcı, yayıcı, tanıtıcı, destekleyici olma niteliği, yeterliliği ve önemi.
- b) Teşekkülün sahip olduğu alt yapı, tesis ve donanım.
- c) Projenin gerçekleştirileceği yöredeki ulaşım imkanları.
- ç) Projenin gerçekleştirileceği yöredeki konaklama kapasitesi.
- d) Projenin sosyo-kültürel gelişime katkısı.
- e) Varsa, daha önceki proje ve faaliyetlerin uygulanmasındaki başarı derecesi.

(2) Özel tiyatroların projelerine yapılacak desteklerde 1 inci fıkranın (a), (d) ve (e) bentlerindeki ölçütlerin yanı sıra aşağıdaki ölçütler de dikkate alınır.

a) Tiyatro sanatını geliştirmesi, çağdaş, evrensel boyutlara ulaştırması, yeni sanatsal eğilimleri özendirilmesi, klasikleri değerlendirmesi, Türk ve dünya kültürüne katkıda bulunması.

b) Türk oyun yazarlarına ait eserlere öncelik verilmesi.

c) Yurtiçi turneler düzenleyerek tiyatroyu yurt sathına yayması.

ç) Yeni oyunlar yazdırarak tiyatro edebiyatımızın zenginleşmesine katkıda bulunması.

d) Sezon içinde sahnelediği oyun sayısı.

e) Seçilen oyunların sanat seviyesi ve uygun şekilde sahnelenip sahnelenmediği.

f) İstikrarlı ve sürekli bir tiyatro geleneğini yaşatıp yaşatmadığı.

g) Sezon içinde açmış olduğu perde sayısı.

ğ) Türk tiyatrosunun gelişmesi açısından, tiyatro binası ve benzeri yatırımlar ile eğitim ve yayın gibi alanlarda gösterdiği etkinlikler.

(3) Sosyo-ekonomik açıdan diğerlerine göre daha az gelişmiş yörelerde uygulanacak projelere öncelik verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Protokol, Yardımın Gönderilme, İzlenme ve Denetlenme Şekli

Protokolde yer alacak hususlar

MADDE 10 – (1) Bakan tarafından onaylanan yardımlar, protokol yapılmasını müteakip ödenir.

(2) Protokolde yer alacak hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Taraflar,
- b) Teşekkülün kanuni tebligat adresi,
- c) Etkinliğin adı, tarihi, yeri,
- ç) Yardım miktarı,
- d) Protokole uygun davranılmaması halinde uygulanacak müeyyideler,
- e) Bakanlığın denetim yetkisi,

f) Gerekli görülen diğer hususlar.

Yardıma gönderilme şekli

MADDE 11 – (1) Yardım, projeyi sunan teşekkülün banka hesap numarasına yatırılır.

Yardıma kullanılması, izlenmesi ve denetlenmesi

MADDE 12 – (1) Teşekküller, yardımları verilış amacına uygun olarak kullanmak zorundadır.

(2) Teşekküllerin proje konusu faaliyetleri Bakanlık personeli tarafından izlenir ve izleme sonucu düzenlenen tutanağın birer örneğı ilgili birime ve proje sahibine verilir. Teşekküller verilen bu tutanakları dosyalarında muhafaza etmek zorundadırlar.

(3) Teşekküller, yardımın amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığına ilişkin bilgi, belge ve kayıtların birer örneğı ile proje sonuç raporlarını, projenin bitimini müteakip bir ay içinde veya devam eden projelerine ilişkin bilgi, belge ve raporlarını takip eden yılın ilk ayı içinde İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine vermek zorundadırlar.

(4) Bakanlık, yapılan yardımla sınırlı olmak üzere gerekli gördüğü her türlü inceleme, kontrol ve denetimi yapmaya yetkilidir. Denetim sırasında görevli memur tarafından istenecek bilgi, belge ve kayıtların gösterilmesi, verilmesi, sorulan soruların yazılı veya sözlü olarak cevaplandırılması zorunludur.

(5) Özel tiyatrolar, bu maddede belirtilen belgeleri, sanat sezonunu izleyen 10 Temmuz tarihine kadar ilgili İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne göndermek zorundadır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından, bu Yönetmeliğın 13 üncü maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler incelenir, inceleme sonucunda eksiklik varsa tamamlattırılır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne hazırlanan rapor en geç 15 Ağustos tarihine kadar Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük, gönderilen dosyaları inceler, eksik bilgi veya belgeler tamamlattırılır, müteakiben değerlendirme raporunu Komisyona sunar. Proje raporları Komisyon tarafından karara bağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Teşekküllerin yükümlölükleri

MADDE 13 – (1) Teşekküller aşağıda belirtilen yükümlölüklere uymak zorundadırlar.

a) Projelere ilişkin olarak hazırlayacakları afiş, broşür gibi her türlü basılı materyalde "Kültür ve Turizm Bakanlığının Maddi Katkılarıyla" ibaresini bulundurmak.

b) Projeye ilişkin giderleri, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa uygun olarak alınan fatura veya fatura yerine geçen vesikalarla yapmak ve bu vesikaları gerektiğinde ibraz etmek üzere dosyasında hazır bulundurmak.

Yardımların kamuoyuna duyurulması

MADDE 14 – (1) Bakanlık, yardım yapılan teşekküllerin isimlerini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar resmi internet sitesinden ve basın açıklamaları ile kamuoyuna duyurur.

Yardıma geri alınması

MADDE 15 – (1) Teşekkürler; yardım konusu projenin gerçekleştirilemeyeceğinin veya yardımın amacına uygun olarak harcanmadığının tespiti hâlinde, tespitin yapılmasını müteakip durumun teşekkürle tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, Bakanlığa yardım tutarını aynen iade etmek zorundadır.

(2) Yardımın süresi içinde iade edilmemesi durumunda, yardım tutarı kanuni faiziyle birlikte genel hükümlere göre ilgili teşekkürden tahsil edilir.

(3) Yardımı süresi içinde iade etmeyen teşekkürler, bu Yönetmelik kapsamındaki yardımlardan bir daha yararlandırılmaz.

Sekretarya hizmetleri

MADDE 16 – (1) Yardımlara ilişkin sekretarya hizmetleri, bütçesinden yardım yapılacak Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Geçmiş yılda başlamış projeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Özel tiyatroların 2006-2007 sanat sezonu için bu Yönetmeliğin yayımından önce yapmış oldukları başvurular, bu Yönetmeliğin yayımını izleyen on gün içinde başvurularını yenilemeleri halinde, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. Bu kapsamdaki özel tiyatrolar, sürmekte olan ve geçen yıl bildirdikleri projeleri için destek alabilecekleri gibi, istedikleri takdirde projelerinde değişiklik yapabilir veya yeni proje sunabilirler.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür

EK 7
KÜLTÜR BAKANLIĞININ
2005 – 2009 YILLARI ARASINDA
ÖZEL TİYATROLARA VERDİĞİ DESTEKLER

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA
ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE YAPILAN YARDIMLAR
KAPSAMINDA
MADDİ DESTEK VERİLEN TÜRK OYUN YAZARLARINA AİT ESERLER

* Bu Listede Bakanlığımızca Yapılan Tüm Yardımlar Değil, Sadece Türk Oyun Yazarlarına Ait Eserlere Verilen Yardımlar Listelenmiştir.
2004-2005 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Hastane Mi? Kestane Mi?	Turhan Temuçin
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Oyunun Sonu	Doç. Dr. Semih Çelenk
Ankara Sanat Tiyatrosu	Benim Meskenim Dağlardır	Ali Berkday
Bizim Tiyatro – Zafer Dıper	Kafa Kağıdı	Zafer Dıper
Çorum Bölge Tiyatrosu	Evde Şamata Var	Nail Demir
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti.	Bu İşte Bir Sakatlık Var	Fatih Yıldız
G. Ülkü – G. Özcan Tiyatro İşl. Ltd. Şti.	Kiralık Daire	Gazanfer Özcan
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Bu Oyunun Adı Yok	Hadi Çaman
Kartal Sanat İşliğı Tiyatrosu	Bankamatik	Dersu Yavuz Altun
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Hayatımız Köşebaşı	Metin Balay
Kenter Sinemacılık Ve Tiyatroculuk A.Ş.	Nasreddin Hoca	Sönmez Atasoy
Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Hüznün Dalgın Kuşları	Ruşen Hakkı
Nokta Tiyatrosu – Abdullah Şahin	Kayıp Aranıyor (Babanı Gördün Mü)	Nermin Ertürkmen
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yay. A.Ş.	Kiralık Oyun	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Binbir Gece	Selma Köksal - Emrah Kolukisa
Sadri Alışık Tiyatrosu	Ağır Roman	Metin Kaçan
Samsun Düşevi Oyuncuları	Kamyon	Mehmet Baydur
Semaver Kumpanya	Süleykan Ve Öbürsüler	Yavuz Pekman
Stüdyo Drama	Yunus Emre "Sevelim Sevillelim"	Yunus Emre
Tiyatro Ayna	Pir Sultan Abdal	Mahmut Gökgöz
Tiyatro Kare	Evde Hapis	Burak Akkul - Murat Dişli
Tiyatro Stüdyosu	Bugün Yarın	Ahmet Levendoğlu
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Yaşamın Sesi	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı

Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi	Çiftlikteki Hırsız	Mustafa Ahmet
Ankara Çağdaş Sanat Tiyatrosu	Hadi Usta, Işık Çal !	Fazıl Ufuktepe
Çan Tiyatrosu	Afacanlar Sanal Dünyada	Kenan Halis Kızıldağ
Karınca Çocuk Tiyatrosu (Kutlay Akbal)	Robinson Ve Cuma	Zeynep Özkan
Masal Gerçek Tiyatrosu	Robinson Crusoe	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Özgür Kaplumbağa	Murat Yener Yıldırım
Sarıyer Sanat Tiyatrosu	Prens'in Hazinesi	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş	Büyülü Şehir	Serhat Akkaş
Bartın Sanat Tiyatrosu	Yarını Akıl Yapar	Ülker Köksal
Eskişehir Arkadaş Çocuk Tiyatrosu	Dünyayı Güldüren Adam	Necmi Ünver
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu	Uçan Şemsiye	Ümit Denizer
Yol Tiyatrosu – Sürmeli Kayabaşı	Meddah Amca	Dinçer Sümer

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Alperen Sanat Evi	Son Köylü	Yahya Akengin
Altı Nokta Körler Derneği Ankara Şubesi	Deli	Turhan İçli
Bahar Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Kültürüm	Fevzi Özyürek
Bulancak Sanat Tiyatrosu	Dilencinin Kehaneti	Dr. Mehmet Murat İldan
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Ceberrut Kaynana	Erzurum Şehir Tiy. Yazar Kurulu
Giresun Anadolu Engelliler Yard. Der.	Satılık Şapka	Fazıl Hayati Çorbacıoğlu
Haşim Kayabaşı Tiyatrosu	Lütfen Çeker Misiniz	Sefer Akay
Özel Eğitim Tiyatrosu (Özürlüler Tiyatrosu)	Mavi Bir Masal	Hakan Üşenti - Ülkü Akça
Umut Sanat Tiyatrosu	Berivan	İsmail Akar

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ankara Sanat Evi (Anse)	Sahne-İ Tebessüm	Ömer Pekin
Eşref Seyitoğlu	Karagözün Seyir Defteri	Mustafa Partal
Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz & Hacivat Cadılar	Mahmut Hazım Kısakürek
Hadi Poyrazoğlu Tiyatrosu	İbiş Alfabe Öğreniyor	Hadi Poyrazoğlu
Mehmet Aziz Baycan	Karagöz'ün Öğretmenliği	Mehmet Aziz Baycan
Mustafa Partal	Hafiye Karagöz	Mustafa Partal
Tevfik Dinç	Karagöz Hacivat (Uzaylı)	Tevfik Dinç
Tiyatro İzmit	Korsan Cd'ci Karagöz	Tiyatro İzmit

2005-2006 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Misafir	Bilgesu Erenus
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Ben Eskiden Küçüktüm...	Ali Poyrazoğlu
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Vatan Kurtaran Şaban	Haldun Taner
Ankara Sanat Evi (Anse)	Benden Sonra Ölüm Gelir	Serkan Öztürk
Arama Tiyatrosu	Neron İle Agrapina	Tarık Günersel
Bizim Tiyatro	Özkıyım	Zafer Dipar
Çisenti Sanat Reklamcılık Ltd. Şti.	Bir Kadın Ve Bir Erkeğin Hikayesi	Enver Aysever
Çorum Bölge Tiyatrosu	Oohf Yasaklar	Nail Demir
Değişim Atölyesi Oyuncuları	Vatandaş Oyunu	Genç Oyuncular
Enis Fosforoğlu Tiyatrosu	Tahterevalli	Çetin Altan
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti.	Bir Taşla İki Kuş	Fatih Yıldız
Ertan Prodüksiyon Tiyatro Eğitim Org. Ltd.Şti.	Nenemin Hikâyeleri	Kenan Olpak - Savaş Ertan
Güzel Sanatlar Oyuncuları Tiyatro Topluluğu	Resimli Osmanlı Tarihi	Turgut Özakman
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Herşeye By By	Asuman Çakır
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	İstanbul Hatırası	Nihat Nadi Ülger
Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Bekçi	Muzaffer İzgü
Nokta Tiyatrosu - Abdullah Şahin	Ekmek Arası Hayat	Osman Ali Cavcı
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yay. A.Ş.	Aşkımızın Son Durağı	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Rüya	Gülsüm Soydan
Pan Tiyatro Sinemacılık Ve Tur. Ltd. Şti.	Ayşe	Gülriş Sururi
Samsun Düşevi Oyuncuları	Duvarların Ötesi	Turgut Özakman
Samsun Sanat Tiyatrosu	Seferi Ramazan Bey'in Nafile Dünyası	O. Arayıcı
Tiyatro Ayna	Zaman Adında Bir Kadın	Melisa Erdönmez Gürpınar
Tiyatro Kedi / Bizim Stüdyo Ltd. Şti.	Casablanca	İpek Kadınlar Altınar
Tiyatro Stüdyosu	Yoksun	Cuma Boynukara
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Aşkın Gözüne Gözlük	Ferhan Şensoy

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Sen Seni Bil	Turgay Yıldız
Atölye Tempo Ltd. Şti.	İyi Ki Doğdun Karagöz	Ahmet Önel
Çan Tiyatrosu	Maskeli Çocuk	M. Celal Kızıldağ
Karınca Çocuk Tiyatrosu	Yıldız Çocuk	M. Ahmet Yuvanc

Manisa Afsem Tiyatrosu	Sevimli Afacanlar	Hediye Aydın
Masal Gerçek Tiyatrosu	Sevimli Kedicikler Ve Rupi	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Sevimli Kediler	Murat Yener Yıldırım
Tiyatro Akkaş	Karlar Kraliçesi	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Hayal Ettiğim Dünya	Okay Şenol
Tiyatro Mie	Bremen Mızıkacıları	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden	Uçan Adam	Dersu Yavuz Altun
Ankara Deneme Sahnesi	Sevgi Çemberi	Hasan Erkek
Ankara Genç Oyuncular Tiyatrosu	Hayvanlar Okulu	Ahmet Akat
Ankara Komedi Tiyatrosu	Ormanların Barış Ateşi	Adem Atar
Bartın Sanat Tiyatrosu	Dünyanın En Güzel Ekmeği	Özlem Sezer
Başkent Sanat Sahnesi	Yonca Sevmeyen Kralla Bilge Tavşan	Z. Kaya
Eskişehir Arkadaş Çocuk Tiyatrosu	Köroğlu	Necmi Ünver
Merhaba Sanat Tiyatrosu	Miğfer	Ayla Çınaroğlu
Panki Sahne Sanatları / Tiyatro Tiyatro Çocuk Tiyatrosu	Çiftlikteki Ziyaretçi	Tufan Ünlü
Sincan Bölge Tiyatrosu	Hürriyet Ana	Murat Demirci

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Alperen Sanat Evi	İbni Sina	Remzi Özçelik
Ankara Orta Oyuncuları Tiyatrosu	Su Testisi Su Yolunda	Ünal Çeken
Ankara Yeni Umut Sahnesi	Ahmet Yesevi	Remzi Özçelik
Bursa Sanat Tiyatrosu	Bizim Sokak	Bursa Sn. Tiy. Yazar Kurulu
Dünya Eğitim Kültür Ve Sanat Vakfı	Ölümsüzler	Melih Cevdet Anday
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Kılıbık	Erz. Şeh.Tiy. Yazar Kurulu
Genç Oyuncular Sahnesi	Ekmeç Parası	Genç Oyuncular Sahnesi
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	Düşler (Işık-Kuyu-Türkü)	Gülüm Pekcan
Hakkari Umut Sanat Tiyatrosu	Devlet Malı	İsmail Akar
İstanbul Dünya Sahnesi	Son Duruşma	Ekrem Dumanlı
Lüleburgaz Genç Oyuncular Tiyatro Topluluğu	Hikaye-İ Ceng-İ Truva	Gündoğdu Gencer
Osmancık Belediyesi Şehir Tiyatrosu	Sarı Çizmeli	Feridun Akın
Özgür Tiyatro	Şair İle Postacı	Pelin Temur
Sinop Tiyatro Derneği	Büyünün Gözleri	Murat İldan
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu	Üç Mektup	M. Güven Cengiz
Tiyatro Boyalı Kuş - Jale Karabekir	Bu Bir Oyun Değildir	Zeynep Kaçar
Tiyatro Kübele	Ah Şu Büyükler	Savaş Aykılıç

Tiyatro Sürmeli	Bir Adam Yaratmak	Necip Fazıl Kısakürek
Trabzon Sanat Tiyatrosu	Karagöz'ün Muamması	Yılmaz Onay

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Bakkallığı	Cevdet Kudret
Çocuk Eğlenceleri Ve Kukla Gösteri Merkezi	Bir Müzikli Gösteri Sanki Yıldızlar Geçidi	Rıdvan Pars
Eşref Seyitoğlu	Neredesin Karagöz	Eşref Seyitoğlu
Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz & Hacivat Romeo Ve Jüliet	Mahmut Hazım Kısakürek
Hadi Poyrazoğlu Tiyatrosu	Sihirli Sopa	Hadi Poyrazoğlu
Kırmızı Kukla Tiyatrosu	Karagöz'ün Halleri	Erdal Göze
Kukla Çocuk Tiyatrosu	Gizli Şeytanlar	Metin Ateş
Kukla Merkezi	İbiş'in Misafirleri	Alp Arısoy
Mehmet Aziz Baycan	Karagözüm İki Gözüm	Mehmet Aziz Baycan
Mustafa Partal	Karagöz Emlak	Mustafa Partal
Tevfik Dinç	Karagöz & Hacivat (Bezirganın Parası)	Tevfik Dinç
Yunus Emre Turanlı	Karagöz'ün Derdi Başından Aşkın	Eşref Seyitoğlu

2006-2007 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Ah Şu Gençler	Turgut Özakman
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Tak Tak Takıntı	Ali Poyrazoğlu- L. Baffie
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Midasın Kördüğümü	Güngör Dilmen
Ankara Sanat Evi (Anse)	Bir Cinayetin Anatomisi	Ömer Pekin
Bizim Tiyatro - Zafer Diper	Soytarısoy	Zafer Diper
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Tavtati Kütüpatı	Atila Alpöge
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Çatkapı	Fatih Yıldız
Gelenbe Tiyatro Sin. Rad. Prog. Yap. Rek. San. Tic. Ltd. Şti.	Tepeden İnme	Mahmut Yesari
Güzel Sanatlar Oyuncuları Tiy. Topl. - Murat Karamanoğlu	Matruşka	Tuncer Cücenoglu
Hamle Tiyatrosu	Hayat Oyunları	Ali Haydar Erçığ
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Film Koptu	Nihat Nadi Ülger
Müjdat Gezen Tiyatrosu	Tuhaf Bir Aile	Müjdat Gezen
Nokta Tiyatrosu	Tanıştırayım Burası Türkiye	Abdullah Şahin

Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	Fername	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Hişt Hişt	Selma Köksal Çekiç - Emrah Kolukısa
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Güllü	Atıf Yılmaz
Samsun Düşevi Oyuncuları	Namuslu Namussuz	Aziz Nesin
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Bir Pulsuz Dilekçe	Uğur Mumcu
Tiyatro Birikim - Ertan Özak	Memurin Faslı	Coşkun Irmak
Tiyatro Ti - Ti Gösteri Hizmetleri Ve Tic. Ltd. Şti.	Başkan Ve Hayalet	Sevgi Saygı
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Yüzleşme	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Çirkin Ördek Yavrusu	Ali Okyar
Anaç Ajans - Ümit Anaç	Göçebe	Yılmaz Yöndem
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Sevimli Korkuluk	M. Celal Kızıldağ
İdil Abla Çocuk Tiyatrosu - İdil Oğuzoğlu (Yazgan)	Dilden Dile	İdil Yazgan
Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Şarkılarımız Yaşasın	Yılmaz Onay
Manisa Afsem Tiyatrosu	Nasrettin Hoca	Hediye Aydın
Masal Gerçek Tiyatrosu - Reha Bilgen	Kristal Ormanı	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Sevgi Bahçesi	Murat Yener Yıldırım
Sarıyer Sanat Tiyatrosu - Sebahattin Mutluer	Sihirli Çizmeli Komedi	Sebahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş - Akkaş Tiyatroculuk Sinemacılık Tic. Ltd. Şti.	Pamuk Prenses	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Ben Çöp Değilim	Oktay Şenol
Tiyatro Yeniden - Dersu Yavuz Altun	En Güçlü Kim	Dersu Yavuz Altun
Van Bölge Tiyatrosu - Nedim Salman	Ak Masal Kara Masal	Turgut Özakman
Abt Çocuk Tiyatrosu - Bilge Can Göker	Kazıdaki Büyük Sır	Zeki Göker
Bülent Ünsür	Kaybolan Palyoçalar	Bülent Ünsür
Panki Sah. San. 'Tiyatro Tiyatro Çocuk' Çocuk Tiy.- Tufan Ünlü	Bay Mikrop Parkta Gezerken	Tufan Ünlü
Serap Gültekin Tiyatrosu	Kaybolan Satranç Taşlarım	Gülağ Öz
Van Şehir Tiyatrosu - Bülent Öner	Savaş Düşlerimi Çaldı	Haluk Işık

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ankara Deneme Sahnesi	Kardeşlik Töreni - Samah	Prof. Dr. Nurhan Karadağ
Anadolu Sanat Tiyatrosu	Reis Bey	Necip Fazıl Kısakürek
Ankara Ortaoyuncular Tiyatrosu – Ünal Çeken	Taptuk İle Yunus	Ünal Çeken
Bulancak Sanat Tiyatrosu	Töre	Turgut Özakman
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Ayrıntılar	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.
Çukurova Kültür Merkezi	Çılgılık – Sözde Ermeni Soykırımı Masalı	İdris Şahin
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Fıkralarla Erzurum	Erz. Şeh. Tiy. Yazar Kurulu
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Faturatör	Şahin Kelleci
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	Çöplük - Soruyorum	Gülüm Pekcan
Özgür Sahne - Turgay Ön	403. Kilometre	İsmet Künitay
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu - M. Güven Cengiz	Töre	M. Güven Cengiz
Umudum Tiyatro - Metin Zakoğlu	Yanlış Adres	Metin Zakoğlu

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aliş Mübarek	Küresel Karagöz	Aliş Mübarek
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Salıncak Sefası	Cevdet Kudret
Cenk Yılmaz	Karagöz Okulda	Cenk Yılmaz
Çocuk Eğlenceleri Ve Kukla Gösteri Merkezi	Kukla Kukla Eğlen Hopla	Rıdvan Pars
Eşref Seyitoğlu	Karagöz Trafikte	Eşref Seyitoğlu
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Anadolu'nun Kuklaları	Derya Uslu - Hakan Arısoy
Kukla Merkezi - Alp Arısoy	Nasreddin Hoca Bizlerle	Alp Arısoy
Mustafa Partal	Karagöz Duman Avcısı	Mustafa Partal
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Uzaylı	Tevfik Dinç
Tevfik Dinç	Karagöz Trafikte	Tevfik Dinç
Tolga Ersan	Karagöz Okuma-Yazma Öğreniyor	Tolga Ersan
Yunus Emre Turanlı	Karagöz Ve Hacivat Hayvanat Bahçesinde	Deniz Degirmenci

2007-2008 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	İçimdeki Timsah	Ali Poyrazoğlu
Altıdan Sonra Yapım Reklam Film Yayın Ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti.	444	Yiğit Sertdemir
Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi Ltd. Şti.	Müfettişler Müfettişi	Orhan Kemal
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Deliler Boşandı	Aziz Nesin
Ankara Sanat Evi (Anse)	Yeryüzündeki Yıldızlar	Burak Tarık
Bizim Tiyatro - Zafer Diper	Olya	Zafer Diper
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Çöplük	Turgay Nar
Dostlar Filmcilik Ve Tiyatro Ltd. Şti.	Sivas - Madımak	Genco Erkal
Enis Fosforoğlu Tiyatrosu	Ayna Ayna	Ali Erdoğan
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Milyonluk Bebekler	Hakan Doğan - Enver Demirkan
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Şarap Doktoru	Yakup Almelek
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Ali Ayşe'yi Seviyo	Dinçer Sümer
Kırca Yapım Sanat Ürünleri Tic. Ltd. Şti.	Sözün Bittiği Yer	Uygar Asan
Nokta Tiyatrosu	Çılgın Yenge	Sadık Şendil
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	Boşgezen Ve Kalfası	Ferhan Şensoy
Öteki Tiyatro Tic. Ltd.Şti.	Hesap Lütfen	Murat Karahüseyinoğlu
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Kadıncıklar	Tuncer Cücenoglu
Samsun Düşevi Oyuncuları	Lidert	Can Kibiroğlu
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Şu Çılgın Türkler	Turgut Özakman
Tiyatro Ayna - Dilek Türker	Var Mısın?	Önder Parker
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Nice Yıllara	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Uzaktan Gelen Misafirler	Ali Okyar
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Kurnaz Karga	Murat Celal Kızıldağ

Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Alacalı Şemsiye	Ahmet Önel
Manisa Afsem Tiyatrosu	Bugünkü Dersimiz	Deniz Turhan Hotiç
Masal Gerçek Tiyatrosu - Reha Bilgen	Pollyanna	Reha Bilgen - Burcu Tekin
Mavi Sahne – M. Tevfik Tunga	Şirin At Titi	M. Tevfik Tunga
Pembe Kurbağa Gösteri Etkinlikleri Ltd. Şti.	Ormanın Kralı	Ali Nihat Yavşan
Sarıyer Sanat Tiyatrosu – Sebahattin Mutluer	Prens İle Denizkızı	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş – Akkaş Tiyatroculuk Sin. Tic. Ltd. Şti.	Tılsımlı Gelincik	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış – Okay Şenol	Tarzan; Yağmur Ormanları	Oktay Şenol
Tiyatro Mie – Salim Dörtcan	Küçük Balık Bambam	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden – D. Yavuz Altun	Sonsuz Gökkuşağı	Dersu Yavuz Altun

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Tiyatro Derneği Tiyatro Topluluğu	Eroin Güncesi	Kanat Güner
Ankara Deneme Sahnesi	Oyun Ve Düğün	Prof.Dr. Nurhan Karadağ
Ankara Ortaoyuncuları Tiyatrosu - Ünal Çeken	Kaos	Ünal Çeken
Aydın Sanat Etkinlikleri Merkezi Derneği	Parkta Bir Sonbahar Günüyüdü	Recep Bilginer
Bademler Köyü Kültür Ve Sanat Derneği	İki Kalas Bir Heves	Erhan Gökgücü
Bulancak Sanat Tiyatrosu	72. Koğuş	Orhan Kemal
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Kavuklu İş Başında	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.
Çukurova Kültür Merkezi - İdris Şahin	Melek Değilmiş Komşularımız	A. Tolgay
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Paydos	Cevat Fehmi Başkurt
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Hacıbektaş Destanı	Abdülkadir Paksoy
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	4 Mevsim - Küresel Isınma	Gülüm Pekcan Şimşir
Özgür Sahne - Turgay Ön	Tango	Şenol Tiryaki
Özgür Tiyatro - Özgür Başkaya	Savaş Oyunu	Özgür Başkaya

Trabzon Sanat Tiyatrosu	Hikaye-İ Mahmud Berdreddin	Mehmet Akan

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ayhan Leylek	Karagöz Ramazan Davulcusu	Cevdet Kudret
Cenk Yılmaz	Bekçi	Mehmet M. Sevilen
Gepetto İpli Kukla Tiyatrosu	Masallar Diyarı İmparatorluğu	Ferhat Kolçak
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Bir Başka Zaman	Hakan Arısoy
Kukla Merkezi - Alp Arısoy	Yaşasın Karagöz	Alp Arısoy
M. Hazım Kısakürek - Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz'ün Korkulu Rüyası	M. Hazım Kısakürek
Nihat Mürşitpınar	Hititli Karagöz	Nihat Mürşitpınar
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Şarkıcı	Cemal Dönmez
Tevfik Dinç	Karagöz İle Hacivat Bitirim Bebe	Tevfik Dinç
Tolga Ersan	Karagöz'ün Şairliği	Tolga Ersan
Yunus Emre Turanlı	Karagöz İngilizce Öğreniyor	Deniz Değirmenci

2008-2009 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
A Prodüksiyon - Cumhur Murat Aygen	Çizgi	Dilruba Saatçi
Adım Tiyatro - Metin Karaman	Komşu Köyün Delisi	Üstün Dökmen
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Bir Sen Kaldın Yalnızlık Geline	Ali Poyrazoğlu
Anaç Ajans - Ümit Anaç	Kör Nokta	Ümit Anaç
Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi Ltd. Şti.	Gerçek Bir Yaşam Öyküsü	Adnan Gergeroğlu
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Heccav (Şair Eşref)	Prof. Dr. Semih Çelenk
Ankara Sanat Evi (Anse)	Ö.S.S. (Öğrenci Sever Sınırı)	Ömer Pekin
Asuman Dabak Birsell	Vanilyalı İlişkiler	Asuman Çakır
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Hıdırellez	Firuze Engin
Duru Tiyatro Film Yapım Ltd. Şti.	Rahvan Giden Atlılar	Özen Yula

Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Arap Saçı	Fatih Yıldız
Ertan Prodüksiyon Tv Film Tiyatro Ltd.Şti.	Hastahane	Behiç Ak
Hamle Tiyatrosu	Hangi Karakter	Ali Haydar Erçığ
Kartal Sanat İşliğı Tiyatro İşletmeciliğı Ltd. Şti.	Yoksun	Cuma Boynukara
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etkinlikleri Org. Ltd. Şti.	Bekçi	Muzaffer İzgü
Kırca Yapım Sanat Ürünleri Tic. Ltd. Şti.	Sersem Kocanın Kurnaz Karısı	Haldun Taner
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	2019	Ferhan Şensoy
Öteki Tiyatro Tic. Ltd. Şti.	Korkuyu Beklerken	Oğuz Atay
Samsun Düşevi Oyuncuları	İnsan Dükkanı	Can Kibiroğlu
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Diriliş	Turgut Özakman
Su Gösteri San.Yay.Org.Hiz.Ltd.Şti.- Mask-Kara Tiyatrosu	Tartüf Milenyum	Nazım Hikmet Ran
Tiyatro Kedi / Bizim Stüdyo Ltd. Şti.	Çalıkuşu	Reşat Nuri Güntekin
Tiyatro Oyunevi	Beklerken	Birgül Oğuz
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Hırsızistan	Tuncay Özinel
Ve Diğer Şeyler Topluluğı - Yeşim Özsoy Gülan	Üçüncü Evren	Yeşim Özsoy Gülan
Ysm Sanat Etk. Prod. Rek. Yay. Hiz. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Para Oyunu	Necip Fazıl Kısakürek
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Yeşil Papağan Limited	Memet Baydur

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Keloğlan Veziroğlan	H. Gazi İnce - Ali Okyar
Atölye Tempo Ltd. Şti. - Tiyatro Tempo	Uçmak Özgürlüktür (H. Ahmet Çelebi)	Ahmet Önel
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Yardımsever Kurt	M. Celal Kızıldağ
Ege Sanat Merkezi Ve Tic. Ltd.Şti.	İçimde Bir Şey Var	Efsun Naz
İst. Mavi Sahne - Mehmet Tefik Tunga	Küçük Kedi Tırtık	M. Tefik Tunga
Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Zaman Fırfırıyla Yolculuk	Prof. Dr. Semih Çelenk
Manisa Afsem Tiyatrosu	Sarıkoz Boya Bolacıya Karşı	Adem Atar

Mavi Uçurtma Komedi Tiyatrosu - Ramazan Karakaş	Hayvanlar Ve Çocuklar	Nahide Karakaş
Pembe Kurbağa Gösteri Etkinlikleri Ltd. Şti.	Küçük Denizkızı	Figen Çakmakoglu
Sarıyer Sanat Tiyatrosu - Sebahattin Mutluer	Ali Babanın Çiftliği	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş - Akkaş Tiyatroculuk Sinemacılık Tic. Ltd. Şti.	Atlı Karınca	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Pamuk Prenses Ve Yedi Cüceler	Oktay Şenol
Tiyatro Mie - Salim Dörtcan	Kırmızı Başlıklı Kız	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden - Dersu Yavuz Altun	Parmaklarım Konuşuyor	Dersu Yavuz Altun
Ümraniye Renkli Sahne Çocuk Tiyatrosu - Güngör Varlı	Barış'ın Serüveni	Erkan Çelikkol
Tiyatro Minimax - Emine Kaygun	Neşeli Bahçe	Emine Kaygun

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Tiyatro Derneği Tiyatro Topluluğu	Kuvayı Milliye	Kanat Güner
Ankara Deneme Sahnesi	Kurban	Güngör Dilmen
Ankara Ortaoyuncuları Tiyatrosu - Ünal Çeken	Melek	Ünal Çeken
Aydın Sanat Etkinlikleri Merkezi Derneği	Kayıp Hayatlar	Mehmet Tekkanat
Bademler Köyü Kültür Ve Sanat Derneği	Teneke	Yaşar Kemal
Beşminare Sanat Tiyatrosu	Ah Şu Gençler	Turgut Özakman
Bulancak Sanat Tiyatrosu	İki Kalas Bir Heves	Erhan Gökçücü
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Dengesizler	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.
Çukurova Kültür Merkezi - İdris Şahin	Veli İle Emine	Mustafa Yavuz
Emel Bala Gürel (Han Tiyatrosu)	Bozuk Düzen	Güner Sümer
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Oduncular	Sebahattin Bulut
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Yaşasın Tiyatro	Genç Oyuncular Sahnesi
Giresun Bedensel Engelliler Gençlik Ve Spor Kulübü	Ocak	Turgut Özakman
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	7 X 24 = Bir Ömür	Gülüm Pekcan Şimşir

Kiğı Kaymakamlığı	Doğudan Batıya Sanat Yolculuğu	Aytekin Vural
Ohal Gazileri Şehit Aileleri Dayanışma Derneği	Kuyu	Gürkan Tanyaş
Ordu Sanat Evi Derneği	Ölümü Yaşamak	Orhan Asena
Özgür Sahne - Turgay Ön	Yolcu	Nazım Hikmet
Özgür Tiyatro - Özgür Başkaya	Selam Olsun Nazım'a	Özgür Tiyatro Çalışanları
Sinop Sanat Tiyatrosu	Dilencinin Kehaneti	M. Murat İldan
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu - M. Güven Cengiz	Eğitim ! Şart	M. Güven Cengiz
Türkiye Sakatlar Derneği Genel Merkezi	Bu İşte Bir Sakatlık Var	Fatih Yıldız
Arslanköy Çadır Tiyatrosu - Hüseyin Arslanköylü	Kadının Feryadı	Hüseyin Arslanköylü
Gürhan Arıttürk - (Yeşilköy Köy Tiyatrosu)	Düğün Ya Da Davul	Haşmet Zeybek
Hüsniye Akçin - Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Tren Gidiyor	Yılmaz Onay

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Açıkgöz Kukla Tiyatrosu - A. Duygu Tansı	İbiş Çöp Canavarı	H. Oya Tansı
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Yazıcılığı	Cevdet Kudret
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Şimdi Okullu Olduk	Selvin Namlı
Kukla Merkezi - Alp Arısoy	Kuklaların Dünyası	Alp Arısoy
Mahmut Hazım Kısakürek - Geleneksel Gösteri Sanatları Tpl.	Karagöz Satıcı	Mahmut Hazım Kısakürek
Mehmet Aziz Baycan	Karagöz Hacivat Okulda	Mehmet Aziz Baycan
Nihat Mürşitpınar	Karagöz'ün Kış Hazırlığı	Nihat Mürşitpınar
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Öğretmen	Cemal Dönmez
Tevfik Dinç	Huysuz İhtiyar	Tevfik Dinç
Yaşar Uraslı	Karagöz'ün Gelin Olması	Yaşar Uraslı
Yunus Emre Turanlı	Pazarcı Karagöz	Yunus Emre Turanlı

EK 8

DEVLET TİYATROSU OPERA VE BALE

ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI (TOBAV)

KURULUŞ KARARI

TOBAV TÜZÜK

KURULUŞ KARARI

ESAS NO : 1981/ 369
KARAR NO : 1981/571
KARAR TARİHİ : 09.07.1981
14. Asliye Hukuk Mahkemesi
Resmi Gazetede Yayını : 28.11.1981
Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez Sicil No :699

DEĞİŞİKLİK

KARAR NO : 1985/19
KARAR TARİHİ : 29.01.1985
6. Asliye Hukuk Mahkemesi

DEĞİŞİKLİK

KARAR NO : 2005/111
KARAR TARİHİ : 29.03.2005
20. Asliye Hukuk Mahkemesi

DEVLET TİYATROSU, OPERA VE BALE ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI SENEDİ

VAKFIN ADI VE MERKEZİ

Madde 1 – Vakfin adı “DEVLET TİYATROSU, OPERA VE BALE ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI” dır. Kısa adı “TOBAV” olup, iş bu resmi senette sadece Vakıf denilecektir.

Madde 2 – Vakfin Genel Merkezi Ankara ili Çankaya ilçesinde olup adresi Tunalı Hilmi Cad. 72/6 06680 Kavaklıdere/Ankara’dır. Adres değişikliği için senet değişikliğine gerek yoktur. Yönetim Kurulu Şube ve temsilcilikler açabilir ve vakıf senedine aykırı davranışların tesbiti halinde kapatabilir. Şubeler en az beş kişi, temsilcilikler en az üç kişiden oluşur.

Çalışma koşulları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

KONU VE AMAÇ

Madde 3 – Vakıf sosyal yardımlaşma, dayanışma, tiyatro, opera,bale ve çok sesli müzik sanatlarının yaygınlaşması,bunlarla ilişkili kültürel değerlerin demokratik ve laik cumhuriyet ilkeleri doğrultusunda korunması ve gelişmesi amacı ile kurulmuş olup;

Üyelerden emekli olanlara, çalışırken daimi malul olanlara veya ölenlerin mirasçılarına, mağdur olanlara, üyelikten ayrılanlara vakıf senedinde yazılı hükümler gereğince yardım etmek.

Vakfın imkanları ölçüsünde üyelerine zaruri ihtiyaçları için elverişli faizlerle kredi vermek,

Üyelerin evlenmeleri, çocuklarının doğumu, anne, baba, eş ve çocuklarının ölümü hallerinde faizsiz kredi vermek.

Çalışanlara öğle yemeği verilmesine yardımcı olmak.

Üyelerin ihtiyaçlarının giderilmesi için lokal ve pazar açmak, kooperatifler kurmak, kurulmuş olanlarla anlaşmak, ortak olmak veya birleşmek.

Üyelerinin mesleki eğitimine yardımcı olmak, ekonomik, demokratik haklarının korunması ve geliştirilmesine çalışmak, yardımcı olmak,

Tiyatro, opera, bale ve çok sesli müzik sanatlarının gelişmesine ve yaygınlaşmasına yardımcı olmak üzere bu sanat dalları ile ilgili eğitim ve öğretim veren kuruluşlar açmak, ulusal ve uluslararası kurslar, seminerler, söyleşiler, açık oturumlar, sempozyumlar, festivaller, şenlikler, yarışmalar, ödüllendirmeler tertip etmek ve bu alanlarda ulusal ve uluslararası etkinliklere katılmak, ortak projeler üretmek ve yayın çıkarmak.

Vakfın imkanları ölçüsünde tatil yerleri açmak, kiralamak veya anlaşmalarla yararlanmak.

Üyelerin mesleki ihtiyaçlarını yurt içinden veya yurtdışından temine çalışmak, ulusal ve uluslararası sanat kuruluşlarına, birliklere üye olmak, kültür ve sanat çalışmalarına danışmanlık yapmak.

Gerekli yardımlar için yönetmeliklerle fonlar oluşturmak.

Bu sanat dalları ile ilgili kitaplık, arşiv, müze ve belgelik kurulmasını sağlamak, varolanları desteklemek, telif hakları ajansı kurmak,

Üyeleri arasındaki ilişkiyi geliştirmek amacıyla dinlenme tesisi, galeri, kültür merkezi v.b. işletmelerin inşaatını, işletmesini ve işlettilmesini sağlamak.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

VAKFIN GAYESİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN YAPABİLECEĞİ İŞ VE İŞLEMLER

Madde 4 – Vakıf gayesine ulaşmak için yasal sınırlamalar dışında, miktar ve değeri kısıtlanmamış taşınır ve taşınmaz mallara bağış, vasiyet, satın alma ve kiralama suretiyle sahip olmaya ve kullanmaya, vakıflara ilişkin yasa hükümleri uyarınca sahip olduklarını satmaya, devir ve ferağ etmeye, gelirlerini almaya ve harcamaya, vakıf mal varlığına giren bir ya da birden çok taşınmaz mal veya gelirlerini bir ya da bir çok kez yatırımda kullanmaya, vakıf amaç ve hizmet konularına aykırı olmamak koşulu ile yapılacak bağış ve vasiyet, satın alma ve diğer yollarla mal ettiği taşınır ve taşınmaz malları ve paraları yönetim ve tasarrufa, menkul değerleri almaya ve vakfın amacı doğrultusunda bunları değerlendirip satmaya, vakfın amaçlarına benzer çalışmalarda bulunan yurtiçi ve yasal izin alındığında yurt dışındaki vakıflar, gerçek ve tüzel kişiler ile işbirliği yapmaya, bunlardan yardım almaya, bu yardımı sağlamak için anlaşmalar yapmaya, taşınmaz malların irtifak, intifa, süknâ, üst, rehin, ipotek gibi mülkiyetin aynı haklarını kabule, bu hakları kullanmaya, olan yada olacak gelirleri ile kuracağı sözleşmeler için taşınır ve taşınmaz malların rehin ve ipoteği dahil her türlü güvenceleri almaya, geçerli banka kefaletlerini kabule, vakfın amaç ve

hizmet konularını gerçekleştirmek için gerektiğinde ödünç almaya, kefalet, rehin, ipotek ve diğer güvenceleri vermeye, vakfın amaç ve hizmet konularına uygun olarak yürütülen ve yürütülecek projelerden ve her türlü çalışmalardan gelir elde etmeye ve vakfa gelir sağlamak amacı ile olağan işletme ilkelerine göre çalışacak iktisadi işletmeler, ortaklıklar kurmaya, kurulu olanlara iştirake, bunları doğrudan işletmeye yada denetimi altında bir işletmeciyeye işletmeye, vakfın amaç ve hizmet konularından birinin yada tümünün gerçekleştirilmesi için yararlı ve gerekli görülen girişim, tasarruf, mal edinme, inşaat ve benzeri sözleşmeleri yapmaya Türk Medeni Kanunun 48. Maddesinde belirtildiği üzere izinli ve yetkilidir. Ancak Vakıf bu yetkilerini ve gelirlerini 4721 ve 5072 Sayılı Kanunlarla yasaklanan maksatlarla kullanamaz.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

ÜYELİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 5 – 01.01.2002 tarihine kadar Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfını üyelerinin Vakıf üyelikleri aynen devam eder.

a) Vakıf üyesinin ölümü ve istifası halinde üyeliği sona erer.

Emekli olanlar isterlerse üyeliklerini sürdürebilirler.

Her ne şekilde olursa olsun Vakıftaki üyeliği sona erenlerin vakfa olan borçları muaccel olur ve vakıftaki alacaklarından mahsup edilir. Bakiye borç kaldığı takdirde herhangi bir ihbara ve hüküm alınmasına lüzum kalmaksızın kanuni yollarla tahsil edilir.

Belirli bir amaç için verilen hibe vesair, ancak o amaç için harcanır veya başka bir amaç için harcanmasına genel kurul karar verir.

Vakıf lokalinden yararlanmak isteyen kişiler, lokal üyesi olabilir. Lokal üyesi olabilmek için, iki üyenin önerisi, yönetim kurulunun kararı gerekir.

Askerlik görevi için ayrılanlar ve ücretsiz izinli sayılanların üyelikleri istifa etmezler ise dondurulur. Üyelik yükümlülüklerini yerine getirenlerin üyeliği devam eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 6 – Üyenin üyelik hakkı sınırlanamaz, başkasına devir olunamaz. Bu husustaki her türlü akit ve taahhütler hükümsüzdür. Üyeler yazılı müracaatla üyelikten ayrılabilirler.

VAKFIN ORGANLARI

Madde 7 – Vakfın organları şunlardır.

A – Genel Kurul

B – Yönetim Kurulu

C – Denetleme Kurulu

A - GENEL KURUL :

Madde 8 – Genel Kurul, vakfın en yetkili organı olup 1.1.2002 tarihine kadar mevcut vakfın üyelerinden oluşur. Genel Kurul olağan olarak iki yılda bir toplanır.

Madde 9 – Genel Kurulun yetki ve görevleri şunlardır :

Vakfın hesaplarını inceleyerek yeni görevleri tespit etmek.

Vakıf senedi hükümlerinin yerine getirilmesini gözetmek,

Vakfı senedinin değiştirilmesi, yeni maddeler eklenmesi, vakfın feshi ve tasfiyesine karar vermek.

Üyelerden alınacak aidat ve sosyal Yardım fonu limitlerini tespit etmek (ve yeni kurulacak fonların)

Üyelere verilecek madde 3-a da ki hakların düzenlenmesi.

İhraç edilen üyelerin başvurularını inceleyerek sonuçlandırmak.

Kurulları aklamak, yeni kurulların asil ve yedeklerini seçmek.

Vakıf senediyle kendisine tanınan diğer görevleri yapmak ve yetkilerini kullanmak.

Madde 10 - Genel Kurulun Toplanması;

Yönetim Kurulu Kararı

Denetleme Kurulunun yazılı isteği

Vakıf üyelerinin 1/5 inin yazılı isteği üzerine, Yönetim kurulunun daveti ile olağanüstü toplanır. Yazılı istekler Yönetim Kuruluna yapılır. Yönetim Kurulu, Genel Kurulu toplantıya çağırmaktan kaçınmaz.

Ancak, olağan Genel Kurula dört ay kalmışsa, Yönetim Kurulu Olağanüstü Genel Kurul isteğini erteleyebilir.

Madde 11 – YÖNETİM KURULU ;

Olağan Genel Kurul için çalışma raporu ve bilançoyu,

Olağanüstü Genel Kurul için toplantı gerekçesini,

Olağan veya olağanüstü Genel Kurul toplantılarının günü, saati, yeri ve gündemi, toplantıdan en az on beş (15) gün önce üyelere duyurur.

Madde 12 – Genel Kurul toplantılarının gündemi ile tarihi, yeri, saati toplantı tarihinden on beş gün önce en yüksek baskısı yapan mahalli bir gazetede ilan edilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 13 – Genel Kurul toplantılarının yapılabilmesi için salt çoğunluğun toplantıda hazır bulunması şarttır. Bu çoğunluk olmadığı takdirde, ikinci toplantı bir hafta sonra aynı gün ve saatte – yer – müsaitse aynı yerde – yapılır. İkinci toplantı için Yönetim ve Denetleme Kurulları asil üye tamsayılarının iki katı yeter sayıdır.

Aksine karar alınmaz ise gündem maddeleri sıra ile görüşülerek karar bağlanır. Olağan ve olağanüstü toplantılarda, ilan olunan gündemde yer almayan konular görüşülemez. Ancak, olağan toplantıda divanın teşkilinden hemen sonra, hazır bulunanların, en az onda birinin yazılı önerisi ile; senet değişikliği ve Vakıf organları ile Vakfa yükümlülük ve sorumluluklar yükleyecek konular dışında gündeme madde ilavesi mümkündür. Mevcut üyelerin 1/10'u tarafından teklif edilen konuların gündeme alınması, görüşülmesi ve gündem sırasının tespiti için Genel Kurulun karar vermesi zorunludur. Ancak vakıf güncelini etkileyecek mahiyetteki teklifler temenni olarak görüşülür.

Gerekirse bu hususta Yönetim Kuruluna görev verilir. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Ancak Vakfın amaçlarına uygun olmak şartıyla vakıf senedinin değiştirilmesi veya vakfın feshi ve tasfiyesine karar verebilmek için Genel Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisinin (2/3) çoğunluğu ile karar alınması gerekir.

Genel Kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır. Bir üye diğerinin yerine vekaletle oy kullanabilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 14 – Toplantı Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği birisi tarafından açılır. Genel Kurula Başkanlık etmek üzere üyeler arasından bir Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve en az bir yazman olmak üzere seçimle Divan oluşturulur. Divan başkanlığının isteğiyle yazman sayısı arttırılabilir. Başkanlık divanı seçimleri açık oylama ile yapılır.

Madde 15 – Divan Başkanlığının görev ve yetkileri:

Toplantıya ait işlemlerin vakıf senedi hükümlerine uygun olarak yapıp yapılmadığını inceler.

Toplantı için yeterli çoğunluğun olup olmadığını kontrol eder.

Gündem maddelerinin görüşülmesini sağlar.

Genel Kurulca yapılacak seçim sonuçlarını tasnif ve ilan eder.

Genel Kurulda yapılan görüşmeler ve alınan kararları tutanağa geçirir. Tutanağın bir nüshası Yönetim Kuruluna verilir. Alınan kararlar üyelere duyurulur.

B – YÖNETİM KURULU :

Madde 16 – Vakfın her türlü işlemlerini 7 (yedi) kişilik Yönetim Kurulu yürütür. Yönetim Kurulu bu vakıf senedi, ilgili kanun ve tüzük hükümlerinin verdiği görevleri yapmakla yükümlü, aksine davranışlardan dolayı Türk Ticaret Kanununun hükümlerine tabidir.

Yönetim Kurulu seçimden sonra bir hafta içinde toplanarak görev bölümü yapar. Yönetim Kurulu seçimden sonraki toplantısında, Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter, Genel Saymanı seçer.

GENEL BAŞKAN : Vakfı her bakımdan temsil eder. Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak, resmi ilişkilerde bulunma, vakfın idari, mali ve sanatsal konulardaki çalışmalarında eşgüdümü sağlamak, gereğinde belirli işlerin izlenmesi için, Vakıf üyesi olan kişilere temsil yetkisi vermek, davaya vekalet vermek.

GENEL BAŞKAN YARDIMCISI : Genel Başkanın en yakın çalışma arkadaşıdır. Başkanın vereceği yetkilerle, Yönetim Kurulunun vereceği yetkiler içinde vakfı en iyi şekilde temsil eder. Genel Başkan olmadığı zaman ona vekalet eder. Yönetim Kurulu kararı ile Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak yetkisini kullanır.

GENEL SEKRETER : Genel Başkanın en yakın çalışma arkadaşı olup, Vakıf yazışmalarını yürütür, Genel Başkan ve Yönetim Kurulunun verdiği yetkiler içinde çalışır. Özellikle sanatsal çalışmaları organize eder, yönlendirir. Yönetim Kurulu toplantısının gündemini hazırlar, basınla olan ilişkileri kurar. Yönetim Kurulu kararı ile Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak yetkisini kullanır.

GENEL SAYMAN : Vakfın mali işlerini yürütür. Üyelerle olan ilişkiyi sağlar. Yönetim Kurulunun vereceği yetkiler çerçevesinde, bina kiralamak, salon tutmak, belirli

oranda harcama yapmak, şube ve temsilciliklerin hesaplarını kontrol eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 17 – Yönetim Kurulu iki yıl için Genel Kurulca vakıf üyeleri arasından seçilir. Yönetim Kurulunca seçilecek üyelerin Ankara’da ikamet etmeleri şarttır.

Bir yıl içinde mazeretsiz olarak dört toplantıya katılmayan, üyelerinin bu görevleri sona erer. Bu uygulamanın takibini Yönetim Kurulu yapar.

Seçim gizli oyla yapılır. 7 asil, 5 yedek üye seçimleri aynı anda yapılır. Oylarda eşitlik olduğunda kura çekilir.

Madde 18 – Türk Medeni Kanununun 4721 Sayılı Kanunla değiştirilen 112. maddesi gereğince Yönetim Kurulunun mahkeme kararı ile görevden alınması halinde Denetleme Kurulu Başkanının başkanlığında Yönetim Kurulu yedek üyelerince yönetim yürütülür.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 19 – Yönetim kurulu, Başkanın veya kurul üyelerinden ikisinin isteği ile toplanır. Kararlar çoğunlukla verilir. Toplantının geçerli olabilmesi için salt çoğunluğun hazır bulunması lazımdır. Kararlar karar defterine yazılır. Verilen kararlara muhalif kalan üyeler, muhalefet şerhini gerekçeli olarak iki gün içinde yazar ve imza ederler.

Madde 20 – Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri :

Yönetim Kurulu, Vakfın mallarını, gelirlerini ve her türlü işlemlerini yürütür. Bu konudaki harcamaları yapar.

Vakıf işlerinin yürütülmesi amacı ile kendi sorumluluğu altında olmak üzere Vakıf personeli tayin eder. Kadro için Genel Kurul kararı gereklidir.

Vakfı, yargı organları ile idari makamlara, gerçek ve tüzel kişilere karşı temsil eder. Yönetim Kurulu kararlarına dayanarak, vakfı yüküm altına sokan her türlü sözleşmeler, Başkan, Başkan Yardımcısı veya Yönetim Kurulunun görevlendireceği üyeler tarafından müştereken imzalanır. Bunların dışında kalan işlerin yürütülmesi için de Yönetim Kurulu kararı ile kurullar oluşturulabilir.

Vakfın bilanço ve hesap dönemi takvim yılıdır. Hesaplar Mart ayı sonuna kadar Genel Merkez ve Şubelerde ilan edilir. Kongre döneminde Genel Kurula sunulur. Vakfın mali durumu Vakıflar Genel Müdürlüğündeki siciline tescil ettirilir.

Genel Kurula sunulacak çalışma programını hazırlar, o yıla ait gayri menkul yatırımları, gelecek döneme ait teklif ve önerileri belirler.

Vakıf bürosunun yönetici veya memurlarına gerekli ihtiyaç göz önüne alınarak, satın alma ve sarf yetkisi verebilir.

Vakıf amaçlarını kapsayan yönetmelikler hazırlar ve Genel kurula sunar.

Vakfın varlıklarını arttırmak için gayri menkul alabilir, inşa ettirebilir, satabilir. Devlet, şirket tahvilleri ve hisse senetleri alabilir. Holdinglere, limited ve anonim şirketlere, kooperatiflere iştirak edebilir, kendi bünyesinde şirket ve işletmeler kurabilir. Sigorta acentelikleri ile ithalat, ihracat ve ticari mümessillikler, komisyon işleri de yapabilir.

Vakfın, her türlü faaliyetlerinin idamesi için gerektiğinde istikrazda bulunabilir. Sahibi bulunduğu gayri menkuller üzerine ipotek ve her türlü aynı haklar tesis ettirebilir. Menkul ve gayri menkul üzerinde vakıf lehine rehin ve her türlü aynı haklar tesis edebilir.

Vakıf senedine göre üyeliği sona erenler hakkında karar verir.

Genel Kurulun vakıf amaçlarına uygun olarak alacağı kararlara göre yeni görevleri yerine getirir.

Yasaların yükleyeceği yeni görevleri yapar.

Üyelerden, Vakıf senedi hükümlerini yerine getirmeyenleri, vakfa olan borçlarını zamanında ödemeyenleri, yöneticiler hakkında yalan yanlış dedikodu edenleri, vakıf mallarına zarar verenleri, vakıf yıkıcılığı yapanları cezalandırır.

Yönetim Kurulu suçun niteliğine göre şu cezaları verebilir.

Uyarma

Kınama

Üç aydan, bir yıla kadar üyelik haklarından mahrum etmek.

Vakıf üyeliğinden ihraç.

Bu senedin 4. Maddesinde belirtilen iş ve işlemleri yapar.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 21 – Yönetim Kurulu cezalarına karşı bir ay içinde Denetleme Kuruluna başvurulabilir. Denetleme Kurulu, Yönetim Kurulu kararını yeniden gözden geçirir. Yönetim Kurulunca aynı ceza verilirse ancak tekrar Genel Kurula itiraz başvurusu yapılabilir. Genel Kurulun kararına karşı üç ay içinde yasal yollara başvurulabilir.

C – DENETLEME KURULU

Madde 22 – Denetleme Kurulu iki yıl için 3 asil, 3 yedek olmak üzere Genel Kurulca üyeler arasından seçilir. Denetleme Kuruluna seçilecek üyelerin Ankara’da ikamet etmeleri şarttır.

Kurul, üyeleri arasından birisini başkan seçer. Herhangi bir nedenle Yönetim Kurulunun yeniden seçime gidilmesi halinde denetleme kurulunun görevi sona erer.

Denetçiler, istedikleri takdirde Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, söz hakkı vardır, ama oylamaya katılamazlar.

Denetçiler en az yılda bir toplanarak vakfın işlemleri, mali durumu vesaire hususları hakkında rapor hazırlarlar. Genel kurula rapor sunarlar. Ayrıca Kurul Başkanının ve Yönetim Kurulunun isteği üzerine toplanılır.

İhraç edilen üyelerin başvurularını inceler, kararını Yönetim Kuruluna bildirir.

Genel Kurulun olağanüstü toplanması için Yönetim Kuruluna başvurabilir. İkinci kez çağrısına Yönetim Kurulu uymaz ise yasal yollara başvurulabilir.

Denetçiler, bu Vakıf senedi ile ilgili kanunlar ve Türk Ticaret Kanunun anonim şirketlere ait denetçilere verdiği görevleri yapmakla yükümlüdür. Aksine davranışlardan dolayı aynı hükümlere göre sorumludur.

SEÇİM SİSTEMİ

Madde 23 – Tüm üyeler, cezalıların dışında, Genel Kurula katılırlar.

Genel Kurulda Yönetim ve Denetleme Kurulu gizli oy açık tasnif sistemiyle seçilir.

İki sandık oluşturularak aynı anda bir üye iki kurul için oyunu kullanır.

Oylamada oy kullanacak olanlar listede isimleri karşılığını imzalayarak oy kullanırlar.

Oylar eşit çıktığında divanda kura çekilir.

VAKFIN KAYNAK VE GELİRLERİ VAKIFCA YAPILACAK ÖDEMELER

Madde 24 – Vakfın mal varlığı : Ankara Devlet Tiyatro Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Derneğinin 31.12.1980 tarihli hesaplarına göre :2.258.686 TL

(İkimilyonikiyüzellisekizbinaltıyüzseksenaltı) Biriktirme, sosyal yardım ve emeklilik fonunun döner sermayesi ile 125.000 TL(Yüzyirmibeşbin) değerinde demirbaş malzemeden ibarettir.(31.12.1980 tarihi buyana ve kuruluşu kadar elde edilecek gelir ve aidatlar da Vakfın varlığına eklenecektir.)

Madde 25 – VAKFIN KAYNAK VE GELİRLERİ ;

A – VAKFIN KAYNAKLARI; Aylık aidatlarla, Biriktirme Sosyal Yardım ve Emeklilik Fonu iştirak aidatlarından ibarettir.

Yönetim Kurulu yeni fonlar için, önerisini yönetmeliklerle hazırlayarak Genel Kurula sunar. Üyeler yeni fonlara girip girmemekte serbesttirler.

Vakıf üyeliği aidatı Genel Kurul tarafından tespit edilir.

Biriktirme, Sosyal Yardım ve Emeklilik Fonu giriş aidatı Genel Kurulca tespit edilir.

Fona iştirak aidatı üst sınırları Genel Kurulca tespit olunur. Eski üyeler istemezlerse, eski limitlerinden devam ederler.

Fon ve kurulacak yeni fonların işleyişi yönergelerle düzenlenir. Bu senedin yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde yönerge çıkartılır.

Bütün aidatlar, üyelerin talimatları ile kredi kartlarından veya banka hesaplarından, elden veya posta havalesi yoluyla tahsil edilir. Ayrıca vakıf saymanlığına veya banka hesabına yatırılabilir. Yazılı olarak fon limitini bildirmeyenler en alt limiti seçmiş sayılır. Limit değiştirmek her zaman mümkündür. Kredi ve sosyal yardımlarda fon birikimleri ölçü alınır.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

B – VAKFIN GELİRLERİ ;

Vakıf varlıklarının işletilmesinden elde edilecek nemalarla, temsil, balo, konser, gece, piyango, yarışmalar, yayın, sosyal ve kültürel etkinliklerden faaliyetlerden elde edilecek gelirler.

Gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin yapacağı bağışlar, vasiyetler, yardım ve diğer gelirler.

Vakıf senedine yazılı diğer faaliyetlerden ve senet gereği elde edilecek gelirler.

Vakıf 5072 Sayılı Kanuna ve yasal mevzuata aykırı gelir elde edemez.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

C – ÜYELERE YAPILACAK YARDIMLAR;

Üyeler biriktirme fonuna girdikleri yıl, ayrıldıkları ve emekli oldukları yıl için faiz alamazlar.

Mağdur olanların hesabının kapatılması Yönetim Kurulu kararı ile yapılır.

Emekli olan, ölen, mağdur yada kurumdan ayrılıp, Vakıftan istifa eden üyelere tüm birikimleri %5 leri ile birlikte ödenir. Bu ödemeleri yeniden düzenlemek ve fonları onaylamak Genel Kurulun yetkisindedir.

Üyelerin biriktirme, sosyal yardım ve emeklilik fonundaki parasına her yıl ödenecek ve üyelere bu fondan verilecek kredilere uygulanacak faiz oranları günün koşullarına göre Yönetim Kurulunca belirlenir. Ancak bir yıl içinde üç ay aidat ödemeyen üyeye faiz ödenmez.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 26 - Vakıf yöneticileri, kurul üyeleri ve kadrolu personel görevlerini yaparken, üyelerin ve ailelerinin veya mirasçılarının özel durumlarını yasal merciler dışında titizlikle korumak zorundadırlar.

Madde 27 - Üyeler Vakıf senedi hükümlerine göre kendilerine verilmesi gereken alacaklarının ölümleri halinde kimlere ödeneceğine dair vasiyetnameleri vakfa verebilirler. Bunun dışında normal yasal varislerine kalır.

Madde 28 – Vakıf üyeleri, Vakıfça istenilen bilgileri ve evrakları Vakfa göndermek zorundadır.

Madde 29 – Üyelerin alacakları, vakıf veya Vakfın kuracağı tesis, ortak olacağı kuruluşlara olan borçları mahsup edilerek ödenir. Borcu kalırsa icra yoluyla kendisinden veya kefillerinden alınır. Vakıftan ayrılan, emekli olan üyeler bir yıl içinde alacaklarını almazlarsa vakfa kalır.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 30 – Türkiye’de tiyatro, opera, bale, pandomim, çok sesli müzik gibi sahne sanatları ile ilgili bilimsel araştırmaları finanse edebilir. Bu gibi çalışmalara yardımcı olabilir. Bu amaçla kurulmuş ve kurulacak her fonu kabul eder ve yönetir. Devletçe verilecek sanat ödeneklerinin dağıtımını yükümlenebilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 31 - Vakfın amaçlarına uygun olarak her çeşit katkıda bulunan gerçek ve tüzel kişiler talepleri halinde TOBAV Gönüllüsü olarak kabul edilebilirler. TOBAV Gönüllüsü olabilme Yönetim Kurulu kararına bağlıdır. TOBAV Gönüllüleri Vakıf organlarında görev alamazlar, Genel Kurula katılabilirler ancak oy kullanamazlar.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 32 – Vakıf süresiz olarak kurulmuştur.

Madde 33 – Vakfın feshi halinde tüm mal varlığı konu ve amacı aynı olan en uygun vakfa intikal eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde34 – Vakfın kurucusu olan Ankara Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Derneğinin varlığının tamamı bütün hak ve vecibeleri ile birlikte Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Vakfına devredilmiştir.

VAKIF KURUCULARI:Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Vakfi adına kurucular:

RIZA ŞAHİN
UĞUR UYGURER
CEM GEDİK
BAYRAM KAYA
İSMAİL SEDEF
İSMAİL DOĞAN
BEKİR ASLAN

EK 9
TİYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ
TÜZÜĞÜ

TIYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

25 Mart 2006 tarihinde toplanan Genel Kurul tarafından kabul edilen

değiştirilmiş metin

ADI VE ÇALIŞMA MERKEZİ

Madde 1- İstanbul'da 2908 sayılı kanun hükümlerine uygun olarak, mesleki ve bilimsel çalışmalarda bulunmak üzere, "Tiyatro Eleştirmenleri Birliği" adı altında bir dernek kurulmuştur.

Derneğin çalışma yeri ve merkezi, İstanbul'da "İstiklal Caddesi, Beyoğlu İş Hanı No:265 B Blok, No:143 Beyoğlu" adresinde Pen Yazarlar Derneği bürosudur.

AMACI

Madde 2- Tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) alanında eleştiri disiplininin yurdumuzda gelişmesini, diğer milletlerin bu alandaki çalışmalarını, kullandıkları yöntem ve teknikleri ülkemizde tanıtarak bilimsel ve çağdaş düzeye ulaşmasını, sahne faaliyetlerimizin yurt içinde ve dışında tanıtılmasında güvenilir bir değerlendirme kaynağının oluşmasını sağlamaya çalışmaktır.

TANIMLAR

Madde 3- Bu tüzükte geçen;

- a) "UNESCO", Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nu,
 - b) "A.I.C.T. Genel Merkezi", Milletlerarası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Genel Merkezi'ni,
 - c) "I.T.I Milli Merkezi", Milletlerarası Tiyatro Enstitüsü Türkiye Milli Merkezi'ni,
 - d) "Birlik", Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Derneği'ni
- ifade eder.

GÖREVLER

Madde 4- Birlik, amacı doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirmeye uğraşır:

- a) Ülkemizin çeşitli bölgelerinde tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) ile ilgili eleştiri çalışmaları yapan ve bu alanda Birlik merkezinin çalışmalarına katılmak, ya da bunlardan yararlanmak isteyen kişi ve gruplarla ilgilenir, bunları biraraya getirmeye veya bünyesine almaya çalışır.
- b) UNESCO'nun bir yan kuruluşu olan kısaca A.I.C.T diye anılan "Milletlerarası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (Association Internationale des Critiques de Theatre) - Paris" ile mesleki, bilimsel ve teknik alanlarda işbirliği yapmak üzere, Dernekler Kanunu'nun 11. Maddesi'nde öngörülmüş olan Bakanlar Kurulu müsaadesinin sağlanabilmesi için gerekli girişimlerde bulunur.
- c) I.T.I Milli Merkezi ile işbirliği yaparak ülkemizdeki tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) faaliyetini dış sanat merkezlerine, dış sanat merkezlerindeki aynı türden ilginç sanat faaliyetlerini de ülkemizde tanıtır.
- d) Görev konularıyla ilgili olarak mahalli, milli ve milletlerarası nitelikte kongre, konferans, sempozyum, seminer ve staj gibi bilimsel sanat faaliyetleri ile sergi ve festivaller düzenleme ve bunlara katılma olanaklarını sağlamaya çalışır.
- e) Görev konularıyla ilgi olarak dilimizde ve gerektiğinde yabancı dillerde tanıtıcı, eğitici sanat yayınları hazırlar, bunları yazılı basın, TV, radyo, film, video ve benzeri iletişim araçlarıyla kamuya duyurur.
- f) Sahne sanatlarımızla ilgili olarak yapacağı yayınlar, sağlayacağı belgeler, kuracağı arşivlerden, aynı amaçlar doğrultusunda çalışma ve araştırmalar yapan kişilerle mesleki kuruluşların yararlanmalarını sağlar.
- g) Genç eleştirmenlerin mesleki gelişmelerini, bilgi ve görgülerini arttırmalarını kolaylaştırmak için stajlar düzenler, başka ülkelerde düzenlenen bu gibi mesleki stajlara katılmalarına yardımcı olur.

h) Üniversitelerimizin tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) bölümleriyle Konservatuarlarımızda genç eleştirmenlerin de yetişebilmelerine olanak sağlayacak eleştiri eğitim ve öğretimine yer verilmesini sağlamaya çalışır.

i) Tiyatro eleştirmenlerinin mesleki ve manevi haklarının güvence altına alınmasına ve korunmasına çaba harcar.

ÜYELİK

Madde 5- Ülkemizde tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) eleştirmenliğini meslek edinerek, yazılı (gazete ve dergilerde), görsel (televizyon) ve işitsel (radyo) yayın organlarında sürekli olarak, icra eden veya etmiş olan, bu alanda eleştiri niteliğinde inceleme veya araştırma eserleri yayınlamış olan, ya da sahne sanatlarıyla ilgili eğitim ve öğretim kurumlarında eleştiri dalında eğitim görevi yapmış olan, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip, 18 yaşını bitirmiş bulunanlar Birliğe üye olabilirler.

Birlik, üyelik için yapılan başvuruları Yönetim Kurulu'nda inceleyerek, en çok otuz gün içinde inceleme sonucunu, üyeliğe kabul veya isteğin reddi şeklinde, müracaat sahibine yazıyla bildirmek zorundadır.

a) Tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) eleştirisinde üstün katkılarda bulunmuş olan kimseler, Yönetim Kurulu kararıyla 'Onur Üyesi' seçilebilirler. Onur üyelerinin oy hakkı yoktur.

Madde 6- Yazılı olarak üyelikten çekilme isteğinde bulunanların üyelikle ilişkileri kesilir.

a) Dernek ödentisini haklı bir neden olmaksızın, üst üste üç yıl vermeyenler Yönetim Kurulu kararıyla üyelikten çıkarılır.

b) Tüzüğe aykırı hareket edenler Onur Kurulu'na sevk edilir. Onur Kurulu, üyenin üyelikten çıkarılıp çıkarılmamasını Yönetim Kurulu'na teklif eder. Yönetim Kurulu, ilgilinin üyelikten çıkarılıp çıkarılmamasına karar verir.

c) Üyelikten çıkarma kararına itiraz, önce Yönetim Kurulu'na, sonra Genel Kurul'a yapılır.

BİRLİĞİN ORGANLARI

Madde 7- Birliğin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
- b) Yönetim Kurulu
- c) Denetim Kurulu
- d) Onur Kurulu

GENEL KURUL

Madde 8- Genel Kurul, üç yılda bir olağan olarak, Mart ayı içinde, belirlenen bir tarihte toplanır. Genel Kurul toplantıya Yönetim Kurulu tarafından çağrılır.

Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu'nun gerekli gördüğü hallerde, ya da Birlik üyelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü olarak da toplanır.

Madde 9- Genel Kurul, Birliğe kayıtlı asli üyelerin yarısından bir fazlasının katılmasıyla toplanır. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak ikinci toplantıya katılan asli üye sayısı Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulu üyelerinin toplam sayısının iki katından eksik olamaz. Kararlar, toplantıya katılan asli üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Birlik tüzüğünün değiştirilmesine veya Birliğin kapatılmasına dair kararlar ancak Genel Kurul'a ya da Olağanüstü Genel Kurul'a katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınabilir.

Madde 10- Yönetim Kurulu, Genel Kurul'a katılma hakkı olan asli üyelerin listesini düzenler. Genel Kurul'a katılacak üyeler, en az on beş gün öncesinden tarihi, saati, yeri ve gündemi belirtilerek, yazılı olarak ya da elektronik posta aracılığıyla toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması nedeniyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün ve saatte, nerede yapılacağı da belirtilir.

İlk toplantı tarihi ile ikinci toplantı arasında bırakılacak zaman yedi günden az altmış günden fazla olamaz.

Madde 11- Toplantı başka bir nedenle geri bırakılırsa, bu durum geri bırakma nedeni de belirtilmek suretiyle, üyelere duyurulur. İkinci toplantının, geri bırakma tarihinden itibaren, en geç iki ay içinde yapılması zorunludur.

Üyeler ikinci toplantıya 9. ve 10. Maddelerde belirtilmiş esaslara göre yeniden çağırılırlar.

Genel Kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

Madde 12- Genel Kurul toplantıları Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği bir salonda yapılır ve üyelere önceden yapılacak duyurularda belirtilir.

Madde 13- Genel Kurul toplantıları, üyelere duyurulan tarih, saat ve yerde yapılır. Genel Kurul'a katılacak üyeler, Yönetim Kurulu'nca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler.

9. Madde'de belirtilen tam sayı sağlanmışsa durum bir tutanakla tespit edilir ve toplantı Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği Yönetim Kurulu üyelerinden biri tarafından açılır.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir Divan Başkanı ile iki yazman seçilir. Toplantının yönetimi Divan Başkanı'na aittir. Yazmanlar toplantı tutanağını düzenler ve Başkan'la birlikte imzalarlar. Toplantı sonunda, bütün tutanak ve belgeler seçilmiş olan Yönetim Kurulu'na verilir.

Madde 14- Genel Kurul toplantısında yalnız gündem maddeleri görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi istenen hususlar da gündeme alınır.

GENEL KURUL'UN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 15- Genel Kurul'un görev ve yetkileri şunlardır:

- Birlik organlarını seçer.
- Tüzük değişikliklerini karara bağlar.
- Yönetim ve Denetim Kurulu raporlarını görüşür, Yönetim Kurulu'nu ibra eder.
- Yönetim Kurulu'nca hazırlanan bütçeyi görüşür, aynen veya değiştirerek kabul eder.
- Onur üyelerini seçer.
- Yıllık üyelik aidatını gerektiğinde arttırır.
- Birlik için gerekli taşınır ve taşınmaz malların satın alınması ve satılması için Yönetim Kurulu'na yetki verir.
- Gerek gördüğünde Birliği fesheder.
- Mevzuatta ve Birlik tüzüğünde Genel Kurulca yapılması belirtilen diğer görevleri yerine getirir.

GENEL KURUL'DA ÜYELERİN OY VE TEMSİL HAKLARI

OYLAMA USÛL VE ŞEKİLLERİ

Madde 16- Genel Kurul'da, Birliğe üyelik aidatını ödemiş olan her üyenin bir oy hakkı vardır. Her üye oyunu ancak kendisi kullanabilir.

Madde 17- Genel Kurul'da oylar gizli veya açık oylama ile belirlenebilir. Gizli oylamada sonuç, Yönetim Kurulu'nca mühürlenmiş kapalı oy pusulalarının dökümü yapılarak belirlenir. Açık oylamada ise, Genel Kurul Divan Başkanı'nın tesbit edeceği yöntem uygulanır.

YÖNETİM KURULU'NUN TEŞKİLİ VE GÖREVLERİ

Madde 18- Birliğin çalışmaları, Genel Kurul tarafından seçilen beş kişilik bir Yönetim Kurulu'nca yürütülür.

Yönetim Kurulu, beş asil ve beş yedek üzedan az olmamak üzere, Genel Kurulca gizli oyla seçilir. Asil üyeliklerde boşalma olduğu takdirde, yedek üyelerin göreve çağırılması zorunludur.

Yönetim Kurulu, kendi üyeleri arasından Başkan, bir başkan yardımcısı, bir Genel Sekreter ile Muhasip Üye seçer. Bu seçim, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında yapılır.

Madde 19- Genel Kurul toplantısını izleyen yedi gün içinde, Genel Kurul ve tutanaklarıyla Yönetim Kurulu'na seçilen asil ve yedek üyelerin ad ve soyadları, doğum yerleri ve tarihleri, meslekleri ve ikametgahları, Yönetim Kurulu Başkanı tarafından Birliğin bulunduğu yerin en büyük mülki amirliğine yazı ile bildirir. Madde 20- Yönetim Kurulu'nun normal ve olağanüstü toplantıları, Başkanın uygun göreceği yer ve zamanda yapılır. Yönetim Kurulu, ayda en az bir kez toplanmak zorundadır. Yönetim kurulu, Başkan, Başkan bulunmadığı zaman Başkan Yardımcısı veya Genel Sekreter'in başkanlığında en az iki üyenin katılımıyla toplanır.

Yönetim Kurulu kararları çoğunlukla alınır.

Madde 21- Yönetim Kurulu'nun başlıca görevleri şunlardır:

- a) Birliği temsil eder. Bu hususta kendi üyelerinden bir veya birkaçına yetki verir.
- b) Kongre, sempozyum, seminer, stajlar gibi mesleki toplantılar ve festivaller düzenler, bunlara katılır, göndereceği kişi ve gurupları belirler.
- c) Birliğe üye olmak için yapılan müracaatları inceler, inceleme sonuçlarına göre red veya kabul eder.
- d) 5. Maddenin 'a bendi'nde belirtilmiş olan esaslar dairesinde Birliğe alınabilecek Onur Üyelerini seçer.
- e) Onur Kurulu tarafından tüzüğe aykırı hareketler nedeniyle 8. maddenin 'a bendi' gereğince, Birlik üyeliğinden çıkarılmaları veya çıkarılmamaları Yönetim Kurulu'nun takdirine bırakılmış olan üyeler hakkında son ve kesin kararı verir.
- f) Birliğin gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemlerini yaparak ve gelecek döneme ait bütçe tasarısını hazırlayarak Genel Kurul'a sunar.
- g) İki yıllık faaliyet dÖmneminin sonuçlarını, gerçekleştirilen veya gerçekleştirilemeyen işleri bir raporla Genel Kurul'a yansıtır.
- h) Birlik tüzüğünün ve mevzuatın kendisine verdiği diğer işleri yürütür ve yetkileri kullanır.

DEFTER VE KAYITLAR

Madde 22- Yönetim Kurulu, Dernekler Kanunu hükümlerine göre tutulması gereken aşağıdaki defterlerin Birlikçe noterden tasdikli olarak tutulmasını ve muntazam bir şekilde işlenmesini sağlar:

- 1- Üye kayıt defteri.
- 2- Karar defteri.
- 3- Gelen ve giden evrak kayıt defteri.
- 4- Gelir ve gider defteri.
- 5- Bütçe kesin hesap ve bilanço defteri.
- 6- Demirbaş defteri.

DENETİM KURULU'NUN TEŞKİLİ VE GÖREVLERİ

Madde 23- Denetim Kurulu, üç asil ve üç yedek üyeden az olmamak üzere Genel Kurul'ca seçilir.

Bu kurul denetim görevini bir yılı geçmeyen aralıklarla yapar ve denetleme sonuçlarını bir rapor halinde Yönetim Kurulu'na, toplandığında Genel Kurul'a sunar. Denetleme Kurulu, incelemeleri sonunda Dernekler Kanunu'na veya tüzüğe aykırı durumlar görürse, Yönetim Kurulu'na Genel Kurul'u toplaması için çağrıda bulunabilir. Yönetim Kurulu bu takdirde, Genel Kurul'u bir ay içinde toplamak zorundadır.

Denetim Kurulu üyelerinin isteği üzerine her türlü bilgi, belge ve kayıtların, Birlik yetkilileri tarafından kendilerine gösterilmesi veya verilmesi zorunludur.

Denetleme Kurulu, Genel Kurulca seçildikten en geç bir hafta sonra toplanarak asil üyeler arasından bir Başkan seçer.

Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi bağımsız denetim kurullarına da denetim yaptırılabilir. Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya bağımsız denetim kurullarınca denetim yapılmış olması, Denetim Kurulu'nun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

ONUR KURULU

Madde 24- Genel Kurul'ca, üç asil, üç yedek üyeden oluşan bir Onur Kurulu seçilir. Onur Kurulu, Birliğin çalışmalarını zorlaştıran, engelleyen, aleyhine çalışan üyelerin üyelik durumlarını görüşür, inceler ve karara bağlar. Kararını, gereği yapılmak üzere Yönetim Kurulu Başkanlığı'na bildirir.

Yönetim Kurulu tarafından havale edilmedikçe, üyelerin bu gibi durumları Onur Kurulu'nda ele alınıp görüşülemez.

ŞUBE

Madde 25- Birliğin şubesi yoktur.

YILLIK AİDAT MİKTARI

Madde 26- Birlik üyelerinin ödeyecekleri yıllık ödenti miktarı 50 YTL.'dir.

BİRLİĞİN GELİRLERİ

Madde 27- Birliğin gelir kaynakları:

- Birlik asli üyelerinin ödeyecekleri yıllık aidatlardan;
- Birlikçe yapılan yayınlarla düzenlenecek temsil, konser, sergi, konferans, açık oturum gibi mesleki faaliyetlerden sağlanacak gelirlerden;
- Resmi ve özel kuruluşlardan, Yönetim Kurulu kararıyla sağlanacak yardımlardan;
- Yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanacak her türlü ayni ve nakdi bağışlardan oluşur.

GELİR VE GİDERLERDE USUL

Madde 28- Birlik gelirleri alındı belgesi ile toplanır ve giderler harcama belgesiyle yapılır. Bu belgelerin saklama süresi, özel kanunlarında gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, beş yıldır.

Bağış ve aidat toplayacak kişi ve kişileri Birlik yönetim Kurulu bir kararla belirtir. Bu karar mahallin en büyük mülki amirliğine tescil ettirilir.

Birliğin faaliyetleri için gerekli harcamalar Yönetim Kurulu Başkanı ile Muhasip üye tarafından yapılır.

DİĞER HÜKÜMLER

Madde 29- Birlik adına bildiri, beyanname ve benzeri yayınlar yapmaya yalnızca Yönetim Kurulu yetkilidir. Yönetim Kurulu bu konuda Başkan ve Genel Sekreteri yetkili kılar.

FESİH

Madde 30- Birlik Genel Kurulu her zaman derneğin feshine karar verebilir.

Genel Kurulun Birliğin feshine karar verebilmesi için, tüzüğe göre Genel Kurula katılma hakkına sahip Birlik asli üyelerinin en az üçte ikisinin toplantıda hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda bu çoğunluğun sağlanamaması halinde üyeler tüzüğün 10. Maddesine göre ikinci toplantıya çağrılır. İkinci toplantıya katılan üye sayısı ne olursa olsun fesih konusunu görüşebilir. Feshe ilişkin kararın toplantıda bulunan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilmesi zorunludur.

Derneğin feshi, Yönetim Kurulu tarafından, beş gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine bildirilir.

Fesih kararı ile birlikte, Birliğin taşınır ve taşınmaz mal varlığı Milletlerarası Tiyatro Enstitüsü (I.T.I.) Türkiye Milli Merkezi'ne bırakılır.

Tasfiye ve intikal, mahallin en büyük mülki amirliğinin emirleri doğrultusunda yapılır.

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

Madde 31- Olağan veya olağanüstü toplantı gündemine konulmak, yeterli bir süre önce değişiklik önerileri yazılı olarak üyelere bildirmek koşulu ile tüzük değişiklikleri yapılabilir.

Görüşmelere başlanması için Genel Kurl toplantısının yapılabilirliğine ilişkine çoğunluk uygulanır.

Tüzük değişikliği için karar çoğunluğu toplantıya katılan üyelerin 2/3'ünün oyudur.

TÜRK MEDENİ KANUNUN UYGULANMASI

Madde 32- Dernek tüzüğünde hüküm bulunmayan durumlarda, Dernekler Kanunu, bu kanunda hüküm bulunmayan hallede Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.

KURUCU ÜYELER

Madde 36- Birliğin Kurucu Üyeleri aşağıda gösterilmiştir:

Kurucu Üyeler:

Zeynep ORAL

Lütfi AY

Prof.Dr. Melahat ÖZGÜ

Esen ÇAMURDAN

Hayati ASILYAZICI

Sevgi SANLI

Zehra İPŞİROĞLU

Dikmen Gürün UÇARER

YÜRÜRLÜK

Madde 36- Bu tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

EK 10
OYUN YAZARLARI VE ÇEVİRMENLERİ
DERNEĞİ (OYED) TÜZÜĞÜ

OYUN YAZARLARI VE ÇEVİRMENLERİ

DERNEĞİ (OYÇED) TÜZÜĞÜ (14.01.2007)

Derneğin Adı Ve Merkezi

Madde 1- Derneğin Adı: “Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği”dir. Derneğin adı OYÇED olarak kısaltılmıştır.

Derneğin Merkezi İstanbul’dur.

Derneğin Amacı Ve Bu Amacı Gerçekleştirmek İçin Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları Ve Biçimleri

Madde 2-Dernek, tiyatro yazarlarının ve çevirmenlerinin haklarını korumak, onları yurtiçinde ve yurtdışında temsil etmek, tiyatro yazarları ve çevirmenleri arasındaki iletişimi ve dayanışmayı güçlendirmek, ülkemizdeki tiyatro yazarlığının ve çevirmenliğinin gelişmesini desteklemek, tiyatronun yaygın ve etkin hale gelmesine ve ülkemizin demokratikleşmesine katkıda bulunmak amacı ile kurulmuştur.

Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

1-Üyeleri arasındaki iletişimi güçlendirmek için, ortak e-mail adresi, websitesi vb. her türlü iletişim ağını kurmak ve işletmek,

2-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin yapıtlarının yurtiçinde ve yurtdışında oynanması ve yayımlanması amacıyla tanıtılması ve yayılması konusunda projeler üretmek ve bu projeleri hayata geçirmek,

3-Yurtiçindeki ve yurtdışındaki tiyatro gündemini izlemek, gündemle ilgili, üyesi olan yazar ve çevirmenlerin görüşlerini yönetim kurulu aracılığıyla kamuoyuyla paylaşmak,

4-Tiyatronun ülkemiz genelinde yayılması ve yetkinleşmesi için girişimlerde bulunmak, başlatılan girişimleri desteklemek,

5-Tiyatronun daha yaygın ve etkin hale gelmesi için tiyatroların repertuvar politikalarını ve faaliyetlerini izlemek, bu doğrultudaki görüşlerini ve eleştirilerini tiyatrolarla ve kamoyuyla paylaşmak,

6-Genç oyun yazarlarının ve çevirmenlerinin yetişmesi ve yetkinleşmesi için kurs, seminer, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları düzenlemek,

7-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin bilgi ve deneyimlerini arttırmak amacıyla yurtdışına çıkmalarına katkıda bulunmak üzere yurtdışında etkinlik gösteren benzer dernek ve birliklerle işbirliği yapmak,

8-Başka ülkelerdeki yazar ve çevirmen dernekleri, birlikleri vb. kurumlarla, bilgi ve deneyimi paylaşımı için, ulusal ve uluslararası düzeyde, yazar ve çevirmen festivalleri, paneller, konferanslar, çalıştaylar vb. düzenlemek,

9-Yazarlık ve çevirmenlik bölümleri bulunan üniversitelerle işbirliği yapmak, bu bölümlerin tiyatro yazarlığı ve çevirmenliği eğitimlerini desteklemek,

10-Oyun yazarlığının ve çevirmenliğinin geliştirilmesi konusunda yarışmalar açmak, açılan yarışmalara derneği temsilen jüri üyesi önermek, çeşitli ödüller koymak ve bunların dağıtımlarını gerçekleştirmek,

11-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin yapıtlarının yurtdışında ve yurtiçinde yayımlanması için, yayınevleri, bakanlıklar, kültür dernekleri vb. kurumlarla işbirliği yapmak,

12-Derneğin faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi için inceleme ve araştırmalar yapmak,

13- Amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olan her türlü bilgi, belge, doküman ve yayınları temin etmek, dokümantasyon merkezi oluşturmak, derneğin çalışmalarını duyurmak için üyelere dağıtmak üzere gazete, dergi, kitap gibi yayınlar ile çalışma ve bilgilendirme bültenleri çıkarmak,

14-Amacın gerçekleştirilmesi için sağlıklı bir çalışma ortamını sağlamak, her türlü teknik araç ve gereci, demirbaş ve kırtasiye malzemelerini temin etmek,

15-Gerekli izinler alınmak şartıyla yardım toplama faaliyetlerinde bulunmak ve yurt içinden ve yurt dışından bağış kabul etmek,

16-Tüzük amaçlarının gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyduğu gelirleri temin etmek amacıyla iktisadi, ticari ve sanayi işletmeler kurmak ve işletmek,

17-Üyelerinin yararlanmaları ve boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için lokal açmak, sosyal ve kültürel tesisler kurmak ve bunları donatmak,

18-Üyeleri arasında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve devam ettirilmesi için yemekli toplantılar, anma günleri, konser, balo, tiyatro, sergi, spor, gezi ve eğlenceli etkinlikler vb. düzenlemek,

19-Dernek faaliyetleri için ihtiyaç duyulan taşınır, taşınmaz mal satın almak, satmak, kiralamak, kiraya vermek ve taşınmazlar üzerinde aynı hak tesis etmek,

20-Amacın gerçekleştirilmesi için gerek görülmesi durumunda vakıf kurmak, federasyon kurmak veya kurulu bir federasyona katılmak, Gerekli izin alınarak derneklerin izinle kurabileceği tesisleri kurmak,

21-Uluslararası faaliyette bulunmak, yurt dışındaki dernek veya kuruluşlara üye olmak ve bu kuruluşlarla proje bazında ortak çalışmalar yapmak veya yardımlaşmak,

22-Amacın gerçekleştirilmesi için gerek görülmesi halinde, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütmek,

23-Gerekli görülen yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla temsilcilik açmak,

24-Derneğin amacı ile ilgisi bulunan ve kanunlarla yasaklanmayan alanlarda, diğer derneklerle veya vakıf, birlik, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek için plâtıformlar oluşturmak,

Derneğin Faaliyet Alanı

Dernek, oyun yazarlığı ve oyun çevirmenliği alanında faaliyette bulunur.

Üye Olma Hakkı ve Üyelik İşlemleri

Madde 3- Fiil ehliyetine sahip bulunan ve derneğin amaç ve ilkelerini benimseyerek bu doğrultuda çalışmayı kabul eden, bir tiyatro oyunu yazmış, uyarlamış ya da çevirmiş olan herkes bu derneğe üye olmak için başvurma hakkına sahiptir. Üye olup olamamaya ise çalışmaları değerlendiren Yönetim Kurulu karar verir.

Onursal üyelik için bu koşul aranmaz. Tiyatroya, önemli katkılardan bulunmuş kişiler, yönetim kurulu kararıyla onursal üye olabilirler. Onursal üyeler isterlerse aidat öderler.

Dernek başkanlığına yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, dernek yönetim kurulunca en çok otuz gün içinde üyeliğe kabul veya isteğin reddi şeklinde karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir.

Derneğin asıl üyeleri, derneğin kurucuları ile müracaatları üzerine yönetim kurulunca üyeliğe kabul edilen kişilerdir.

Derneğe maddi ve manevi bakımdan önemli destek sağlamış bulunanlar yönetim kurulu kararı ile onursal üye olarak kabul edilebilir.

Dernek üyeleri eşit haklara sahiptir. Her üyenin, derneğin faaliyetlerine ve yönetimine katılma hakkı vardır.

Derneğin şube sayısı üçe ulaştığında dernek merkezinde kayıtlı bulunanların üyelik kayıtları o şubelere aktarılır. Yeni üyelik müracaatları şubelere yapılır. Üyeliğe kabul ve üyelikten silinme işlemleri şube yönetim kurulları tarafından yapılır ve en çok otuz gün içinde bir yazıyla Genel Merkeze bildirilir.

Üyelikten Çıkma

Madde 4- Her üye yazılı olarak bildirmek kaydıyla, dernekten çıkma hakkına sahiptir.

Üyenin istifa dilekçesi yönetim kuruluna ulaştığı anda çıkış işlemleri sonuçlanmış sayılır. Üyelikten ayrılma, üyenin derneğe olan birikmiş borçlarını sona erdirmez.

Üyelikten Çıkarılma

Madde 5-Dernek üyeliğinden çıkarılmayı gerektiren haller.

- 1-Dernek tüzüğüne aykırı davranışlarda bulunmak,
- 2-Verilen görevlerden sürekli kaçınmak,
- 3-Yazılı ikazlara rağmen üyelik aidatını bir yıl içinde ödememek,
- 4-Dernek organlarınca verilen kararlara uymamak.
- 5-Üye olma şartlarını kaybetmiş olmak,

Yukarıda sayılan durumlardan birinin tespiti halinde yönetim kurulu kararı ile üyelikten çıkarılır.

Dernek üyeliğinden çıkarılanların bu çıkarma kararında haklı sebep bulunmadığı ileri sürülerek genel kurula itiraz hakları vardır. Genel kurul, üyelikten çıkarma hakkında son kararı verir.

Dernekten çıkan veya çıkarılanlar, üye kayıt defterinden silinir ve dernek malvarlığında hak iddia edemez.

Dernek Organları

Madde 6-Derneğin organları aşağıda gösterilmiştir.

- 1-Genel kurul,
- 2-Yönetim kurulu,
- 3-Denetim kurulu,

Dernek Genel Kurulunun Kuruluş Şekli, Toplanma Zamanı ve Çağrı ve Toplantı Usulü

Madde 7-Genel kurul, derneğin en yetkili karar organı olup; derneğe kayıtlı üyelere; şube sayısı üçe ulaştığında da şubenin doğal delegeleri ile şubede kayıtlı üyeler tarafından seçilmiş delegelerden oluşur.

Genel kurul;

- 1-Bu tüzükte belli edilen zamanda olağan,
- 2-Yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya dernek üyelerinden beşte birinin yazılı isteği üzerine otuz gün içinde olağanüstü toplanır.

Olağan genel kurul, 2 yılda bir, Ocak ayı içerisinde, yönetim kurulunca belirlenecek gün yer ve saatte toplanır.

Genel kurul toplantıya yönetim kurulunca çağrılır.

Yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağırmasa; üyelere birinin başvurusu üzerine sulh hakimi, üç üyeyi genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir.

Çağrı Usulü

Yönetim kurulu, dernek tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesini düzenler. Genel kurula katılma hakkı bulunan üyeler, en az onbeş gün önceden, günü, saati, yeri ve gündemi bir gazetede ilan edilmek veya yazılı ya da elektronik posta ile bildirilmek suretiyle toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması sebebiyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün, saat ve yerde yapılacağı da belirtilir. İlk toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre yedi günden az, altmış günden fazla olamaz.

Toplantı, çoğunluk sağlanamaması sebebinin dışında başka bir nedenle geri bırakılırsa, bu durum geri bırakma sebepleri de belirtilmek suretiyle, ilk toplantı için yapılan çağrı usulüne uygun olarak üyelere duyurulur. İkinci toplantının geri bırakma tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapılması zorunludur. Üyeler ikinci toplantıya, birinci fıkrada belirtilen esaslara göre yeniden çağrılır.

Genel kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

Toplantı Usulü

Genel kurul, katılma hakkı bulunan üyelerin salt çoğunluğunun, tüzük değişikliği ve derneğin feshi hallerinde ise üçte ikisinin katılımıyla toplanır; çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesi toplantı yerinde hazır bulundurulur. Toplantı yerine girecek üyelerin resmi makamlarca verilmiş kimlik belgeleri, yönetim kurulu üyeleri veya yönetim kurulunca görevlendirilecek görevliler tarafından kontrol edilir. Üyeler, yönetim kurulunca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler.

Toplantı yeter sayısı sağlanmışsa durum bir tutanakla tespit edilir ve toplantı yönetim kurulu başkanı veya görevlendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından açılır. Toplantı yeter sayısı sağlanamaması halinde de yönetim kurulunca bir tutanak düzenlenir.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilerek divan heyeti oluşturulur.

Dernek organlarının seçimi için yapılacak oylamalarda, oy kullanan üyelerin divan heyetine kimliklerini göstermeleri ve hazırun listesindeki isimlerinin karşılarını imzalamaları zorunludur.

Toplantının yönetimi ve güvenliğinin sağlanması divan başkanına aittir.

Genel kurulda, yalnızca gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak toplantıda hazır bulunan üyelerin onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur.

Genel kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır; üye oyunu şahsen kullanmak zorundadır. Onursal üyeler genel kurul toplantılarına katılabilir ancak oy kullanamazlar. Tüzel kişinin üye olması halinde, tüzel kişinin yönetim kurulu başkanı veya temsille görevlendireceği kişi oy kullanır.

Toplantıda görüşülen konular ve alınan kararlar bir tutanağa yazılır ve divan başkanı ile yazmanlar tarafından birlikte imzalanır. Toplantı sonunda, tutanak ve diğer belgeler yönetim kurulu başkanına teslim edilir. Yönetim kurulu başkanı bu

belgelerin korunmasından ve yeni seçilen yönetim kuruluna yedi gün içinde teslim etmekten sorumludur.

Genel Kurulun Oy kullanma ve Karar Alma Usul ve Şekilleri

Madde 8-Genel kurulda, aksine karar alınmamışsa, yönetim ve denetim kurulu üyelerin seçimleri gizli oylama ile diğer konulardaki kararlar ise açık olarak oylanır. Gizli oylar, toplantı başkanı tarafından mühürlenmiş kağıtların veya oy pusulalarının üyeler tarafından gereği yapıldıktan sonra içi boş bir kaba atılması ile toplanan ve oy vermenin bitiminden sonra açık dökümü yapılarak belirlenen oylardır.

Açık oylamada, genel kurul başkanının belirteceği yöntem uygulanır.

Genel kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alınır. Şu kadar ki, tüzük değişikliği ve derneğin feshi kararları, ancak toplantıya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğuyla alınabilir.

Toplantısız veya Çağrısız Alınan Kararlar

Bütün üyelerin bir araya gelmeksizin yazılı katılımıyla alınan kararlar ile dernek üyelerinin tamamının bu tüzükte yazılı çağrı usulüne uymaksızın bir araya gelerek aldığı kararlar geçerlidir. Bu şekilde karar alınması olağan toplantı yerine geçmez.

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

Madde 9-Aşağıda yazılı hususlar genel kurulca görüşülüp karara bağlanır.

- 1-Dernek organlarının seçilmesi,
- 2-Dernek tüzüğünün değiştirilmesi,
- 3-Yönetim ve denetim kurulları raporlarının görüşülmesi ve yönetim kurulunun ibrası,
- 4-Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabul edilmesi,
- 5-Derneğin diğer organlarının denetlenmesi ve gerek görüldüğünde haklı sebeplerle onların görevden alınması,
- 6- Üyeliğin reddi veya üyelikten çıkarma hakkında verilen yönetim kurulu kararlarına karşı yapılan itirazların incelenmesi ve karara bağlanması,
- 7-Dernek için gerekli olan taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- 8-Yönetim kurulunca dernek çalışmaları ile ilgili olarak hazırlanacak yönetmelikleri inceleyip aynen veya değiştirilerek onaylanması,
- 9-Dernek yönetim ve denetim kurullarının kamu görevlisi olmayan başkan ve üyelerine verilecek ücret ile her türlü ödenek, yolluk ve tazminatlar ile dernek hizmetleri için görevlendirilecek üyelere verilecek gündelik ve yolluk miktarlarının tespit edilmesi,
- 10-Derneğin federasyona katılması ve ayrılmasının kararlaştırılması ve bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- 11-Derneğin şubelerinin açılmasının kararlaştırılması ve bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- 12-Derneğin uluslar arası faaliyette bulunması, yurt dışındaki dernek ve kuruluşlara üye olarak katılması veya ayrılması,
- 13-Derneğin vakıf kurması,
- 14-Derneğin fesih edilmesi,
- 15-Yönetim kurulunun diğer önerilerinin incelenip karara bağlanması,

16-Derneğin en yetkili organı olarak derneğin diğer bir organına verilmemiş olan işlerin görülmesi ve yetkilerin kullanılması,

17-Mevzuatta genel kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesi,

Yönetim Kurulunun Teşkili, Görev ve Yetkileri

Madde 10-Yönetim kurulu yedi asıl ve yedi yedek üye olarak genel kurulca seçilir.

Yönetim kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında bir kararla görev bölüşümü yaparak başkan, 2.Başkan, Genel Sekreter, Sayman ve üyeleri aldıkları oylara göre belirler. En çok oy alan derneğin başkanı, ikinci en çok oyu alan 2.Başkan, üçüncü en çok oyu alansa Genel Sekreter olur.

Yönetim kurulu, tüm üyelerin haberdar edilmesi şartıyla her zaman toplantıya çağrılabilir. Üye tamsayısının yarısından bir fazlasının hazır bulunması ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılan üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Yönetim kurulu asıl üyeliğinde istifa veya başka sebeplerden dolayı boşalma olduğu takdirde genel kurulda aldığı oy çokluğu sırasına göre yedek üyelerin göreve çağrılması mecburidir.

Yönetim Kurulu üyeleri, seçildikleri takdirde, en çok iki dönem üst üste yönetim kurulunda görev alabilirler. Yeniden aday olabilmeleri için, en az bir dönem, yönetim kurulu dışında kalmak zorundadırlar.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Yönetim kurulu aşağıdaki hususları yerine getirir.

1-Derneği temsil etmek veya bu hususta kendi üyelerinden birine veya bir üçüncü kişiye yetki vermek,

2-Gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemleri yapmak ve gelecek döneme ait bütçeyi hazırlayarak genel kurula sunmak,

3-Derneğin çalışmaları ile ilgili yönetmelikleri hazırlayarak genel kurul onayına sunmak,

4-Genel kurulun verdiği yetki ile taşınmaz mal satın almak, derneğe ait taşınır ve taşınmaz malları satmak, bina veya tesis inşa ettirmek, kira sözleşmesi yapmak, dernek lehine rehin ipotek veya ayni haklar tesis ettirmek,

5-Genel kurulun verdiği yetki ile şube açmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesini sağlamak,

6-Derneğin şubelerinin denetlenmesini sağlamak ve gerek görüldüğünde haklı sebeplerle şube yönetim kurullarını görevden almak,

6-Gerelki görülen yerlerde temsilcilik açılmasını sağlamak,

7-Genel kurulda alınan kararları uygulamak,

8-Her faaliyet yılı sonunda derneğin işletme hesabı tablosu veya bilanço ve gelir tablosu ile yönetim kurulu çalışmalarını açıklayan raporunu düzenlemek, toplandığında genel kurula sunmak,

9-Bütçenin uygulanmasını sağlamak,

10-Derneğe üye alınması veya üyelikten çıkarılma hususlarında karar vermek,

11-Derneğin amacını gerçekleştirmek için yetkisi dahilinde her çeşit kararı almak ve uygulamak,

12-Dernek başkanı, yönetim kurulu üyeleri arasından (eşitler arasından) birincidir. Derneği ve yönetim kurulunu temsil eder.

13-Genel kurul kararları ve dernek tüzüğü doğrultusunda alıncak bütün kararlar yönetim kurulunun oyçokluğuyla alıp uygular. Başkan yönetim kurulunun kararı

olmadan dernek adına kendi başına karar alamaz, kamouyuna dernek adına açıklama yapamaz.

14- Dernek adına, festival, toplantı vb. etkinliklere katılan yönetim kurulu üyeleri, katıldıkları etkinliklerle ilgili yönetim kuruluna yazılı bir rapor sunmak zorundadır. Sunulan raporlar, faaliyet raporuyla birlikte Genel Kurul toplantısına da sunulur.

15-Başkanın olmadığı yerde 2.Başkan derneğe vekalet eder.

16-Yazışmalar Başkanın, başkanın bulunmadığı durumlarda 2.Başkanın ya da Genel Sekreter'in imzasıyla gerçekleştirilir.

17-Yönetim Kurulu, derneğin parasal işlerini yürütmek üzere Sayman'a yetki verir. Ancak Sayman, her yönetim kurulu toplantısında derneğin bütçesiyle ilgili yönetim kurulu üyelerine bilgi verir.

18-Mevzuatın kendisine verdiği diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

Denetim Kurulunun Teşkili, Görev ve Yetkileri

Madde 11-Denetim kurulu, üç asıl ve üç yedek üye olarak genel kurulca seçilir.

Denetim kurulu asıl üyeliğinde istifa veya başka sebeplerden dolayı boşalma olduğu takdirde genel kurulda aldığı oy çokluğu sırasına göre yedek üyelerin göreve çağırılması mecburidir.

Denetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Denetim kurulu; derneğin, tüzüğünde gösterilen amaç ve amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediğini, defter, hesap ve kayıtların mevzuata ve dernek tüzüğüne uygun olarak tutulup tutulmadığını, dernek tüzüğünde tespit edilen esas ve usullere göre ve bir yılı geçmeyen aralıklarla denetler ve denetim sonuçlarını bir rapor halinde yönetim kuruluna ve toplandığında genel kurula sunar.

Denetim kurulu, gerektiğinde genel kurulu toplantıya çağırır.

Derneğin Gelir Kaynakları

Madde 12-Derneğin gelir kaynakları aşağıda sayılmıştır.

1-Üye aidatı: Üyelerden giriş ödentisi olarak 20 YTL, yıllık olarak ta 30 YTL aidat alınır. Bu miktarları artırmaya veya eksiltmeye genel kurul yetkilidir,

2-Şube ödentisi: Derneğin genel giderlerini karşılamak üzere şubeler tarafından tahsil edilen üye ödentilerinin %25'i altı ayda bir genel merkeze gönderilir,

2-Gerçek ve tüzel kişilerin kendi isteği ile derneğe yaptıkları bağış ve yardımlar,

3-Dernek tarafından tertiplenen çay ve yemekli toplantı, gezi ve eğlence, temsil, konser, spor yarışması ve konferans gibi faaliyetlerden sağlanan gelirler,

4-Derneğin mal varlığından elde edilen gelirler,

5-Yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak toplanacak bağış ve yardımlar,

6-Derneğin, amacını gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu geliri temin etmek amacıyla giriştiği ticari faaliyetlerden elde edilen kazançlar,

7-Üyelerinin yazdığı ya da çevirdiği oyunlar oynandığında, telif ücretleri üzerinden yapacakları bağışlar,

8-Tiyatroların dernek yararına oynayacakları oyunlardan elde ettikleri gelirlerden yapacakları bağışlar,

9-Diğer gelirler.

Derneğin Defter Tutma Esas ve Usulleri ve Tutulacak Defterler

Madde 13-Defter tutma esasları;

Dernekte, işletme hesabı esasına göre defter tutulur. Ancak, yıllık brüt gelirin 2005 yılı için 500 Bin YTL'yi aşması durumunda takip eden hesap döneminden başlayarak bilanço esasına göre defter tutulur.

Bilanço esasına geçilmesi durumunda, üst üste iki hesap döneminde yukarıda belirtilen haddin altına düşülürse, takip eden yıldan itibaren işletme hesabı esasına dönülebilir.

Yukarıda belirtilen hadde bağlı kalmaksızın yönetim kurulu kararı ile bilanço esasına göre defter tutulabilir.

Derneğin ticari işletmesi açılması durumunda, bu ticari işletme için, ayrıca Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre defter tutulur.

Kayıt Usulü

Derneğin defter ve kayıtları Dernekler Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esasa uygun olarak tutulur.

Tutulacak Defterler

Dernekte, aşağıda yazılı defterler tutulur.

a)İşletme hesabı esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

1-Karar Defteri: Yönetim kurulu kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır ve kararların altı toplantıya katılan üyelerce imzalanır.

2-Üye Kayıt Defteri: Derneğe üye olarak girenlerin kimlik bilgileri, derneğe giriş ve çıkış tarihleri bu deftere işlenir. Üyelerin ödedikleri giriş ve yıllık aidat miktarları bu deftere işlenebilir.

3-Evrak Kayıt Defteri: Gelen ve giden evraklar, tarih ve sıra numarası ile bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalanır. Elektronik posta yoluyla gelen veya giden evraklar çıktısı alınmak suretiyle saklanır.

4-Demirbaş Defteri: Derneğe ait demirbaşların edinme tarihi ve şekli ile kullanıldıkları veya verildikleri yerler ve kullanım sürelerini dolduranların kayıttan düşürülmesi bu deftere işlenir.

5-İşletme Hesabı Defteri: Dernek adına alınan gelirler ve yapılan giderler açık ve düzenli olarak bu deftere işlenir.

6-Alındı Belgesi Kayıt Defteri: Alındı belgelerinin seri ve sıra numaraları, bu belgeleri alan ve iade edelerin adı, soyadı ve imzaları ile aldıkları ve iade ettikleri tarihler bu deftere işlenir.

b)Bilanço esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

1-(a) bendinin 1, 2, 3 ve 6 ncı alt bentlerinde kayıtlı defterler bilanço esasında defter tutulması durumunda da tutulur.

2-Yevmiye Defteri, Büyük Defter ve Envanter Defteri: Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu Kanununun Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği esaslarına göre yapılır.

Defterlerin Tasdiki

Dernekte, tutulması zorunlu olan defterler kullanmaya başlamadan önce il dernekler müdürlüğüne veya notere tasdik ettirilir. Bu defterlerin kullanılmasına sayfaları bitene kadar devam edilir ve defterlerin ara tasdiki yapılmaz. Ancak, bilanço esasına göre tutulan defterler ile form veya sürekli form yapraklı defterlerin, kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda, her yıl yeniden tasdik ettirilmesi zorunludur.

Gelir Tablosu ve Bilanço Düzenlenmesi

İşletme hesabı esasına göre kayıt tutulması durumunda yıl sonlarında (31 Aralık) (Dernekler Yönetmeliği EK-16'da belirtilen) "İşletme Hesabı Tablosu" düzenlenir. Bilanço esasına göre defter tutulması durumunda ise, yıl sonlarında (31 Aralık), Maliye Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerini esas alarak bilanço ve gelir tablosu düzenlenir.

Derneğin Gelir ve Gider İşlemleri

Madde 14-Gelir ve gider belgeleri;

Dernek gelirleri, (Dernekler Yönetmeliği EK- 17'de örneği bulunan) "Alındı Belgesi" ile tahsil edilir. Dernek gelirlerinin bankalar aracılığı ile tahsili halinde banka tarafından düzenlenen dekont veya hesap özeti gibi belgeler alındı belgesi yerine geçer.

Dernek giderleri ise fatura, perakende satış fişi, serbest meslek makbuzu gibi harcama belgeleri ile yapılır. Ancak derneğin, Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesi kapsamında bulunan ödemeleri için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gider pusulası, bu kapsamda da bulunmayan ödemeleri için (Dernekler Yönetmeliği EK-13'te örneği bulunan) "Gider Makbuzu" düzenlenir.

Dernek tarafından kişi, kurum veya kuruluşlara yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri (Dernekler Yönetmeliği EK-14'te örneği bulunan) "Ayni Yardım Teslim Belgesi" ile yapılır. Kişi, kurum veya kuruluşlar tarafından derneğe yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri ise (Dernekler Yönetmeliği EK-15'te örneği bulunan) "Ayni Bağış Alındı Belgesi" ile kabul edilir.

Alındı Belgeleri

Dernek gelirlerinin tahsilinde kullanılacak "Alındı Belgeleri" (Dernekler Yönetmeliği EK- 17'de gösterilen biçim ve ebatla) yönetim kurulu kararıyla, matbaaya bastırılır.

Alındı belgelerinin bastırılması ve kontrolü, matbaadan teslim alınması, deftere kaydedilmesi, eski ve yeni saymanlar arasında devir teslimi ve alındı belgesi ile dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler tarafından bu alındı belgelerinin kullanımına ve toplanılan gelirlerin teslimine ilişkin hususlarda Dernekler Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

Yetki Belgesi

Dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler, yetki süresi de belirtilmek suretiyle, yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Gelir tahsil edecek kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını ihtiva eden (Dernekler Yönetmeliği EK- 19'da örneği bulunan) "Yetki Belgesi " dernek tarafından üç nüsha olarak düzenlenerek, dernek yönetim kurulu başkanınca onaylanır. Yetki belgelerinin birer sureti dernekler birimlerine verilir. Yetki belgesi ile ilgili değişiklikler yönetim kurulu başkanınca, onbeş gün içerisinde dernekler birimine bildirilir.

Dernek adına gelir tahsil edecek kişiler, ancak adlarına düzenlenen yetki belgelerinin bir suretinin dernekler birimine verilmesinden itibaren gelir tahsil etmeye başlayabilirler.

Yetki belgesinin kullanımı, yenilenmesi, iadesi ve sair hususlarda Dernekler Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

Gelir ve Gider Belgelerinin Saklama Süresi

Defterler hariç olmak üzere, dernek tarafından kullanılan alındı belgeleri, harcama belgeleri ve diğer belgeler özel kanunlarda belirtilen süreler saklı kalmak üzere, kaydedildikleri defterlerdeki sayı ve tarih düzenine uygun olarak 5 yıl süreyle saklanır.

Beyanname Verilmesi

Madde 15-, Derneğin, bir önceki yıla ait faaliyetleri ile gelir ve gider işlemlerinin yıl sonu itibarıyla sonuçlarına ilişkin (Dernekler Yönetmeliği EK-21’de sunulan) “Dernek Beyannamesi” dernek yönetim kurulu tarafından onaylandıktan sonra, her takvim yılının ilk dört ayı içinde dernek başkanı tarafından ilgili mülki idare amirliğine verilir.

Bildirim Yükümlülüğü

Madde 16-Mülki amirliğe yapılacak bildirimler;

Genel Kurul Sonuç Bildirimi

Olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarını izleyen otuz gün içinde, yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asıl ve yedek üyeleri içeren (Dernekler Yönetmeliği EK-3 te sunulan) “Genel Kurul Sonuç Bildirimi” ve ekleri yönetim kurulu başkanı tarafından ilgili mülki idare amirliğine bildirilir:

Genel kurul sonuç bildirimine;

1-Divan başkanı, başkan yardımcıları ve yazman tarafından imzalanmış genel kurul toplantı tutanağı örneği,

2-Tüzük değişikliği yapılmışsa, tüzüğün değişen maddelerinin yeni ve eski şekli ile dernek tüzüğünün son şeklinin her sayfası yönetim kurulunca imzalanmış örneği,

Eklenir.

Taşınmazların Bildirilmesi

Derneğin edindiği taşınmazlar tapuya tescilinden itibaren otuz gün içinde (Dernekler Yönetmeliği EK-26’da sunulan) “Taşınmaz Mal Bildirimi”ni doldurmak suretiyle mülki idare amirliğine bildirilir.

Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi

Dernek tarafından, yurtdışından yardım alınacak olması durumunda yardım alınmadan önce (Dernekler Yönetmeliği EK-4’te belirtilen) “Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi” iki nüsha olarak doldurup mülki idare amirliğine bildirimde bulunurlar.

Bildirim formuna, yurt dışından yardım alınması hususunda alınmış yönetim kurulu kararı örneği, varsa bu konuda düzenlenen protokol, sözleşme ve benzeri belgeler ile yardımın aktarıldığı hesaba ilişkin dekont, ekstra ve benzeri belgenin bir örneği de eklenir.

Nakdi yardımların bankalar aracılığıyla alınması ve kullanılmadan önce bildirim şartının yerine getirilmesi zorunludur.

Kamu Kurum ve Kuruluşları İle Birlikte Yürütülen Ortak Projelerle İlgili Bildirim

Derneğin görev alanına ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşları ile yürüttüğü ortak projelerle ilgili olarak yapılan protokol ve projenin örneği (Dernekler Yönetmeliği EK-23’de gösterilen) “Proje Bildirimi”ne eklenerek, protokol tarihini izleyen bir ay içinde dernek merkezinin bulunduğu yerin valiliğine verilir.

Değişikliklerin Bildirilmesi

Derneğin yerleşim yerinde meydana gelen değişiklik (Dernekler Yönetmeliği EK-24’te belirtilen) “Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimi”; genel kurul toplantısı dışında dernek organlarında meydana gelen değişiklikler (Dernekler Yönetmeliği

EK-25’te belirtilen) “Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimi” doldurulmak suretiyle, değişikliği izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Dernek tüzüğünde yapılan değişiklikler de tüzük değişikliğinin yapıldığı genel kurul toplantısını izleyen otuz gün içinde, genel kurul sonuç bildirimi ekinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Derneğin İç Denetimi

Madde 17-Dernekte genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması, denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Denetim kurulu tarafından en geç yılda bir defa derneğin denetimi gerçekleştirilir. Genel kurul veya yönetim kurulu, gerek görülen hallerde denetim yapabilir veya bağımsız denetim kuruluşlarına denetim yaptırabilir.

Derneğin Borçlanma Usulleri

Madde 18-Dernek amacını gerçekleştirmek ve faaliyetlerini yürütebilmek için ihtiyaç duyulması halinde yönetim kurulu kararı ile borçlanma yapabilir. Bu borçlanma kredili mal ve hizmet alımı konularında olabileceği gibi nakit olarak ta yapılabilir. Ancak bu borçlanma, derneğin gelir kaynakları ile karşılanamayacak miktarlarda ve derneği ödeme güçlüğüne düşürecek nitelikte yapılamaz.

Derneğin Şubelerinin Kuruluşu

Madde 19-Dernek, gerekli görülen yerlerde genel kurul kararıyla şube açabilir. Bu amaçla dernek yönetim kurulunca yetki verilen en az üç kişilik kurucular kurulu, Dernekler Yönetmeliği’nde belirtilen şube kuruluş bildirimini ve gerekli belgeleri, şube açılacak yerin en büyük mülki amirliğine verir.

Şubelerin Görev ve Yetkileri

Madde 20-Şubeler, tüzel kişiliği olmayan, dernek amaç ve hizmet konuları doğrultusunda özerk faaliyetlerde bulunmakla görev ve yetkili, tüm işlemlerinden doğan alacak ve borçlarından ötürü kendisinin sorumlu olduğu dernek iç örgütüdür.

Şubelerin Organları ve Şubelere Uygulanacak Hükümler

Madde 21- Şubenin organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu’dur.

Genel kurul, şubenin kayıtlı üyelerinden oluşur. Yönetim kurulu, beş asıl ve beş yedek, denetim kurulu ise üç asıl ve üç yedek üye olarak şube genel kurulunca seçilir.

Bu organların görev ve yetkileri ile bu tüzükte yer alan dernekle ilgili diğer hükümler, mevzuatın öngördüğü çerçevede şube’de de uygulanır.

Şubelerin Genel Kurullarının Toplanma Zamanı ve Genel Merkez Genel Kurulunda Nasıl Temsil Edileceği

Madde 22 -Şubeler, genel kurul olağan toplantılarını genel merkez genel kurulu toplantısından en az iki ay önce bitirmek zorundadırlar.

Şubelerin olağan genel kurulu, 2 yılda bir, Haziran ayı içerisinde, şube yönetim kurulunca belirlenecek gün yer ve saatte toplanır.

Şubeler, genel kurul sonuç bildiriminin bir örneğini toplantının yapıldığı tarihi izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine ve dernek genel merkezine bildirmek zorundadırlar.

Şubeler, genel merkez genel kurulunda doğal delegelerle temsil edilir. Şubelerin her üyesi merkez genel kuruluna katılma hakkına sahiptir.

Şubelerin yönetim veya denetim kurulunda görevli olanlar genel merkez yönetim veya denetim kuruluna seçildiklerinde şubedeki görevinden ayrılırlar.

Temsilcilik Açma

Madde 23-Dernek, gerekli gördüğü yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla yönetim kurulu kararıyla temsilcilik açabilir. Temsilciliğin adresi, yönetim kurulu kararıyla temsilci olarak görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından o yerin mülkî idare amirliğine yazılı olarak bildirilir. Temsilciler, Genel Merkez Genel Kuruluna katılabilir ve oy kullanabilirler. Şubeler temsilcilik açamazlar.

Tüzüğün Ne Şekilde Değiştirileceği

Madde 24-Tüzük değişikliği genel kurul kararı ile yapılabilir.

Genel kurulda tüzük değişikliği yapılabilmesi için genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğu aranır. Çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Tüzük değişikliği için gerekli olan karar çoğunluğu toplantıya katılan ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin oylarının 2/3'ü'dür. Genel kurulda tüzük değişikliği oylaması açık olarak yapılır.

Derneğin Feshi ve Mal Varlığının Tasfiye Şekli

Madde 25-Genel kurul, her zaman derneğin feshine karar verebilir.

Genel kurulda fesih konusunun görüşülebilmesi için genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğu aranır. Çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Fesih kararının alınabilmesi için gerekli olan karar çoğunluğu toplantıya katılan ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin oylarının 2/3'ü'dür. Genel kurulda fesih kararı oylaması açık olarak yapılır.

Tasfiye İşlemleri

Genel kurulca fesih kararı verildiğinde, derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi son yönetim kurulu üyelerinden oluşan tasfiye kurulunca yapılır. Bu işlemlere, feshe ilişkin genel kurul kararının alındığı veya kendiliğinden sona erme halinin kesinleştiği tarihten itibaren başlanır. Tasfiye süresi içinde bütün işlemlerde dernek adında "Tasfiye Halinde Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği" ibaresi kullanılır.

Tasfiye kurulu, mevzuata uygun olarak derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi işlemlerini baştan sonuna kadar tamamlamakla görevli ve yetkilidir. Bu kurul, önce derneğin hesaplarını inceler. İnceleme esnasında derneğe ait defterler, alındı belgeleri, harcama belgeleri, tapu ve banka kayıtları ile diğer belgelerinin tespiti yapılarak varlık ve yükümlülükleri bir tutanağa bağlanır. Tasfiye işlemleri

sırasında derneğin alacaklılarına çağrıda bulunulur ve varsa malları paraya çevrilerek alacaklılara ödenir. Derneğin alacaklı olması durumunda alacaklar tahsil edilir. Alacakların tahsil edilmesi ve borçların ödenmesinden sonra kalan tüm para, mal ve hakları, genel kurulda belirlenen yere devredilir. Genel kurulda, devredilecek yer belirlenmemişse derneğin bulunduğu ildeki amacına en yakın ve fesih edildiği tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredilir.

Tasfiyeye ilişkin tüm işlemler tasfiye tutanağında gösterilir ve tasfiye işlemleri, mülki idare amirliklerince haklı bir nedene dayanılarak verilen ek süreler hariç üç ay içinde tamamlanır.

Derneğin para, mal ve haklarının tasfiye ve intikal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip tasfiye kurulu tarafından durumun yedi gün içinde bir yazı ile dernek merkezinin bulunduğu yerin mülki idare amirliğine bildirilmesi ve bu yazıya tasfiye tutanağının da eklenmesi zorunludur.

Derneğin defter ve belgelerini tasfiye kurulu sıfatıyla son yönetim kurulu üyeleri saklamakla görevlidir. Bu görev, bir yönetim kurulu üyesine de verilebilir. Bu defter ve belgelerin saklanma süresi beş yıldır.

Hüküm Eksikliği

Madde 26-Bu tüzükte belirtilmemiş hususlarda Dernekler Kanunu, Türk Medeni Kanunu ve bu kanunlara atfen çıkartılmış olan Dernekler Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatın dernekler hakkındaki hükümleri uygulanır.

EK 11
MİTOS BOYUT YAYINEVİ TARAFINDAN BASILAN
TÜM YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

MİTOS BOYU YAYINEVİ TARAFINDAN BASILAN TÜM YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

1	Vasıf ÖNGÖREN / Bütün Oyunları
2	Almanya Defteri/Asiye Nasıl Kurtulur/Oyun Nasıl Oynanmalı/Zengin Mutfağı
3	Turgut ÖZAKMAN / Toplu Oy. 1 Ah Su Gençler/ Töre/ Ocak
4	Yılmaz ONAY / Toplu Oyunları 1
5	Sanatçının Ölümü/ Arafta Kalanlar/ Karagöz'ün Muamması
6	Turgut ÖZAKMAN / Toplu Oyunları 2
7	Sarıpınar 1914 / Fehim Pasa Konagi/ Resimli Osmanlı Tarihi/ Bir Sehnaz Oyun
8	Oktay ARAYICI / Bütün Oyunları 1
9	Nafie Dünya/Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi /Rumuz Goncagül/Tanilli Dosyası
10	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları 1
11	Uzaklar/Bir Garip Oyun/ Sevdalı Fidanlar/ Karanlıkta İlk Isık
12	Mehmet AKAN / Toplu Oyunları 1
13	Hikâye-i Mahmud Bedreddin / Analık Davası / Midirfillik Oyunu
14	Memet BAYDUR / Toplu Oyunları 1 T
15	Dogum/ Limon/ Yalnızlığın Oyuncakları / Kadın Istasyonu
16	Ataol BEHRAMOĞLU / Toplu Oy. 1 Lozan / İyi Bir Yurttas Aranıyor
17	Yavuzer ÇETINKAYA / Gün Dönerken
18	Sule GÜRBÜZ / Akıl Yoktur
19	Tuncer CÜCENOĞLU / Toplu Oy. 1 Çıkamaz Sokak / Dosya / Kördövüsü
20	Sermet ÇAGAN / Bütün Oy. Ayakbacak Fabrikası / Savas Oyunu
21	Adalet AGAOĞLU / Toplu Oyunları. 2
22	Çıkıs / Kozalar / Kendini Yazan Sark ı/ Çok Uzak Fazla Yakın
23	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 1
24	Midasın Kulakları / Midasın Altınları / Midasın Kördüğümü
25	İsmet KÜNTAY / Bütün Oy. Tozlu Çizmeler/ Evler Evler/ 403. Kilometre
26	BURAK M. UÇAR/Toplu Oy. 1 Umut Cinayeti/Oda Saklambacı/ Samatacılar
27	KANADA OYUNLARI / D. FRENCH-G. WALKER Pırpırlı Yasam / Karanlık Güçler Üstadı (Zastrozzi)
28	Tuncer CÜCENOĞLU/Toplu Oy. 2 Helikopter /Yıldırım Kemal /Kadıncıklar
29	Yılmaz ONAY / Toplu Oyunları 2
30	Karadul Efsanesi/ Hücre İnsanı / Prometheia / Karakedi Geçti / Tren Gidiyor
31	Memet BAYDUR / Tensing
32	Diğer SÜMER / Toplu Oyunları 1
33	Kâtip Çıkmaşı/ Eski Fotoğraflar/ Gül Satardı Melek Hanım/ Maviydi Bisikletim
34	Memet BAYDUR / Toplu O.3 Yeşil Papagan Ltd./ Sevgi Ayakları/ Kamyon
35	Çetin ALTAN / Toplu Oy.1 Çemberler/ Tahterevallı/ Dilekçe/ Mor Defter
36	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları 2
37	Sacide/ Yollar Tükendi/ Ademin Kaburga Kemigi/ Gün Dönerken
38	Cevdet KUDRET / Yasayan Ölüler
39	Lev TOLSTOY / Savas ve Baris
40	Ülkü AYVAZ / Toplu Oyunları 1
41	Nihavent Longa/ Vali-i Vilayet Hadem-i Devlet/ Yeniden Yaratmak
42	Nezihe MERİÇ / Çın Sabahta
43	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 2 (Kadın Oyunları)
44	Bagdat Hatun / Kurban / Askımız Aksaray'ın En Büyük Yangını
45	Memet BAYDUR / Kutu Kutu

46	Müjdat GEZEN / Toplu Oyunları 1 Hamlet Efendi/ İstanbul Müzikali
47	Bilgesu ERENUS / Kırmızı Karaağaç
48	Orhan GÜNER / Toplu Oyunları 1
49	İkinci Nöbetçinin Sıkıntıları / Sevdalı Bulut / Antonius, Kleopatra ve Aradabir Caesar
50	Özen YULA/Toplu Oy.1 Ay Tedirginliği / Dünyanın Ortasında Bir Yer
51	Tuncer CÜCENOGLU/Toplu Oy. 3 Sapka / Ziyaretçi / Matruska/ Öğretmen
52	Savas DINÇEL / Gürültülü Patırtılı Bir Hikâye
53	Zeynep AVCI / Gilgams
54	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 3 Kısa Oyunlar (7 Oyun)
55	Ali BERKTAY / Kerbela
56	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları 1
57	Günaydınlara Uyanmak / Çok Geç Olmadan / Muhtar
58	Erhan GÖKGÜCÜ / Toplu Oyunları. 1
59	Gerçek Kurbanın Acısı / Duyarlılık Üzerine Vivace
60	Ülkü AYVAZ / Külhanbeyi Operası
61	Tuncer CÜCENOGLU / Boyacı
62	Turgay NAR /Toplu Oy. 1 Çöplük / Sehzat'ın Oyunu / Kuyu / Terzi Makası 13.-
63	Memet BAYDUR / Toplu Oyunları 4
64	Elma Hırsızları / Yalancının Resmi / Genel Anlamda Öpüsmek / Çin Kelebegi
65	Ali H. NEYZİ /Toplu Oy. 1 Alas Hatun / Yardirektörün Esi / Mektuplar
66	Tamer LEVENT / Ya Tutarsa
67	Müjdat GEZEN / Salak Oglum
68	Behiç AK / Ayrılık
69	Müjdat GEZEN / Babam
70	Funda GINYOL / Konstantiniye'nin Günesi
71	Dinçer SÜMER / Toplu Oyunları 2 Gecenin Kulları / Memuroğlu Memur
72	Müjdat GEZEN / Gırgiriye
73	Isıl ÖZGENTÜRK / Toplu Oyun. 1 Küçük Sevinçler Bulmalıyım /Avluda
74	Özen YULA / Toplu Oyunları 2
75	İstanbul Beyaz, Rakı Rengârenk / Kırmızı Yorgunları / Gözü Kara Alaturka
76	Güngör DILMEN /Toplu Oyunları 4 Deli Dumrul / Akad'ın Yayı
77	Turgut ÖZAKMAN /Toplu Oy. 3 Gençlik ve Çocuk Oyunları (7 Kısa Oy.)
78	Tuncer CÜCENOGLU / Neyzen
79	Ülker KÖKSAL/Toplu O.3 Besleme /Önce Sevgi /Dünyanın Yaslı Çocukları
80	Coskun IRMAK/Toplu Oyunları 1
81	İtaat Deneyi / Eylül Penceresinden / Eli Metreden / Gece Boyunca
82	Ülkü AYVAZ /Toplu Oyunları 2 Geriye Bakma / Bağlanma
83	Behiç AK / Hastane
84	Turgut ÖZAKMAN / Toplu O. 4 Pembe Evin Kaderi / Güneste On Kisi
85	ÖDÜLLÜ OYUNLAR 1 / Kadıköy Belediyesi Oyun Yarışması
86	Ölü Törenleri / Ormanda / Düşmanla Sevisenler / 3 Ekim'de Nostalji / Sapan
87	Kâzım ERYÜKSEL / Toplu Oy. 1 Adalet Adaleti Arıyor / Yontu
88	Turgut ÖZAKMAN/Toplu O. 5 Duvarların Ötesi / Kanaviçe / Paramparça
89	Eugène IONESCO/Toplu Oyunları. 4
90	Gergedanlar / Bavullu Adam / Su Kahpe Dünya
91	Memet BAYDUR/Toplu Oy. 5 Maskeli Süvari / Menekse Korsanları
92	Savas AYKILIÇ / Toplu Oy. 1 Ah Su Büyükler / Ask Grevi
93	Erman CANATAN/ Toplu Oyunları 1
94	Batakhane Güzeli / Uyumsuzlar / Evin Kadınları
95	Bilgesu ERENUS / Halide

96	ÖDÜLLÜ OYUNLAR 2 / Kadıköy Belediyesi Oyun Yarışması
97	Murat Ildan-Büyünün Gözleri/A. Önel-Baton ya da Baton
98	/Kerim Yavuz- Seytan Tırnağı /Hasan Öztürk - Ilmık Ilmık
99	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 5
100	Kuzguncuk Türküsü / San, Seref, Ün=Amfitrion / Troya İçinde Vurdular Beni
101	Kâzım ERYÜKSEL / Toplu Oyunları 2 Basaklar / Mahkûmlar
102	Rasit ÇELIKEZER /Toplu Oyun. 1 Yagmurum Olsana / Yanlıs Adamlar
103	Civan CANOVA / Toplu Oy. 1 Kıyamet Sularında / Kızıl Ötesi Aydınlık
104	Civan CANOVA /Toplu Oy. 2 Erkekler Tuvaleti / Sokaga Çıkma Yasası
105	Cuma BOYNUKARA / Ölüm Uykudaydı 9.-
106	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları. 2 Atesle Gelen / Mem ile Zin
107	Caner BILGINER / Çağdas Ortaoyunları 1 Hayırlı Evlat / İnternetçi
108	A. VEFİK PASA/Eski Türk Oyunları 1 / Zoraki Tabip
109	ÂLİ BEY/ Eski Türk Oyunları 2 Ayyar Hamza / Kokona Yatıyor
110	Rasit ÇELIKEZER / Toplu Oy. 2 Mutlu Beraberlik / Bir Kusluk Vakti
111	Behiç AK / Tek Kisilik Şehir
112	Özen YULA/Toplu Oyunları 3 Tükendi
113	Gayri Resmi Hürrem / Sahibinden Kiralık / Yakındogu’dan Emanet
114	Teodor KASAP / Eski Türk Oy. 3 Pinti Hamit / İskilli Memo
115	RECAİZEDE EKREM /Eski Türk Oy. 4 Çok Bilen Çok Yanılır
116	Cuma BOYNUKARA / O’nun Saltanatı
117	Rasit ÇELIKEZER / Hiçbir Sey
118	Güngör DILMEN / Osmanlı Dram Tiyatrosu
119	Civan CANOVA / Toplu Oyunları 3 Ful Yaprakları / Dügün Sarkısı
120	Tuncer CÜCENOGLU / Çığ
121	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları.4 Kısa Oyunlar (8 Adet)
122	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları 3 Suyun Rengi / Beceriksizler
123	Coskun IRMAK / Siyah Çoraplılar
124	Feraizade MEHMET SAKIR / Eski Türk Oyunları.5 İlk Göz Ağrısı
125	Sinan BAYRAKTAR / Definename
126	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 6
127	Devlet ve İnsan / İttihat Terakki / Hakimiyet-i Milliye Asevi
128	Tuncer CÜCENOGLU / Sabahattin Ali’yi Kim Öldürdü
129	Behiç AK / Toplu Oyunları 1 Fay Hattı / Newton Bilgisayardan Ne Anlar
130	Metin BALAY / Toplu Oyunları 1 İnadına yaşamak / İnadına İnsan
131	Mine ÖLCE / Toplu Oyunları 1 Dün, Bugün, Yarın / Biletler İki Kisilik
132	Caner BILGINER/ Çağdas Ortaoyunları 2 Dünyada Mekân yahut Hilekâr
133	Ülker KÖKSAL / Değişim
134	Rasit ÇELIKEZER / Otopark Cinayetleri
135	Savas AYKILIÇ / Toplu Oyunları 2
136	Kral Karun / Troya Geçilmez / Bir Kalem, Bir Kılıç, Bir de Kalp / Ksantos Trajedisi
137	Ali BERKTAY / Benim Meskenim Dağlardır
138	A.ÖNGÖREN-I.SYALIOGLU- I.KÖKLÜ/ YARISMA OYUNLARI Yel mi Degirmen mi/ Bakır Kalkan/ Mendil Alır mısınız
139	Cemal ARSLAN / Mahpusluk Zor Zanaat
140	Müjdat GEZEN / Artiz Mektebi
141	William SHAKESPEARE / Hırçın Kız
142	Diğer SÜMER / Toplu Oyunları 3
143	“Ali Ayseyi Seviyo...” / Beni Dünya Kadar Sev
144	Turgay NAR / Can Atesinde Kanatlar (Mevlânâ)

145	Müzeyyen E. ERİM / Toplu Oyunları 1
146	Hulûsi Bey'in Kızları / Bütün Menekseler Annem Kokar / Murat Otel
147	Beki L. BAHAR / Demokles'in Kılıcı
148	Kıvanç NALÇA / Toplu Oyunları 1
149	Dermeyan Masalı/ Esya ile Münasebeti Tayin P./ Büyü-Düğüm/ Mutsuz Anneler
150	Metin BALAY/ Deniz Diye Bir Delikanlı
151	Erhan GÖKGÜCÜ/Toplu Oy. 2 İki Kalas Bir Heves / Ramazan'la Cülide
152	Behiç AK / İmaj Katili
153	Tarık GÜNERSEL / Yarım Bardak Su
154	Atıla ALPÖGE / Gençlik Oyunları Çürük Elma / Tavatı Kütüpatı
155	Funda ÖZSENER / Sevgili Hayat
156	Bilgesu ERENUS / Misafir
157	Okday KORUNAN / İyi Sanslar
158	Sadık ASLANKARA / Toplu Oy. 1 Kevser'di / Ev-Ses / Hayal Ustası
159	Metin BALAY / Düzmece Müzikal
160	Erman CANATAN / Toplu Oyunları 2
161	Muammer Muammer / Dağların Türküsü / İyi Yurttas / Çukur
162	Coskun IRMAK/ Toplu Oyunları. 2 Miletos Güzeli / Memurin Faslı
163	Rasit ÇELİKEZER / Kazan Dairesi
164	Müzeyyen E. ERİM /Toplu Oyunları 2
165	Bekârlar Apartmanı / Başarı / Ormanda
166	Maksim GORKI / Toplu Oyunları 3
167	Yazlıkçılar (Yaz Misafirleri) / Vassa Jeleznova
168	Beki L. BAHAR / Toplu Oyunları 1
169	Ölümsüz Kullar / Senyora / Alabora
170	Coskun IRMAK / Toplu Oyunları. 3 Dünyada Tek Basına / Kus
171	Kemal KOCATÜRK /Toplu Oyunları 1
172	Kanatlı Doganlar / Su İzler / Medeia
173	Sinan BAYRAKTAR / Toplu Oyunları. 1 Denizatı / İdris Baba
174	Yigit SERTDEMİR /Toplu Oyunları 1 Bekleme Salonu / O.B.E.B.
175	Funda ÖZSENER / Ah! Tamara
176	Yalçın BAYKUL / İlklerin Efendisi Sinasi
177	Okday KORUNAN / Toplu Oyunları 1 Alo 900 / Konfetiler
178	Nursen KARAS / Toplu Oyunları 1
179	Siir ya da Banka / Yogurt ve Kan / İki Çocuk Oyunu
180	Civan CANOVA/Toplu Oyunları 4
181	Üstad Harpagon'a Saygı Gecesi / Mitosmorfoz
182	Nesrin KAZANKAYA/Toplu Oyunları 1
183	Seyir Defteri (Julia) / Dobrinja'da Düğün
184	Güner SÜMER/ Bütün Oyunları 1
185	Ask Bir Masaldır / Ölü Mevsimler
186	Bayazıt GÜLERCAN / Lodos
187	Aydın ARIT/ Toplu Oyunları 1
188	Bal Sinegi / Aya Bir Yolcu / Uçamayan Kuslar Tutulur / Besgen
189	Mine ERGEN / Surname-İdamname
190	İbnürrefik Ahmet Nuri / Ceza Kanunu (Günümüz Türkçesiyle)
191	Alma Dogaçlaması / Yeni Kiracı/ Görev Kurbanları
192	ÂLI BEY / Eski Türk Oyunları 6 Geveze Berber / Misafiri İstiskal
193	Aydın ARIT / Toplu Oyunları 2
194	Gözlüklünün Maceraları / Sansür Var / Anarhist Avcıları

195	Sema GÖKTAS / Toplu Oyunları 1 Duvar / Yerin Altında
196	Turgay NAR / Divâne Ağaç (Yunus Emre)
197	Güner SÜMER / Toplu Oyunları 3 Bozuk Düzen / Hüzzam
198	Mitos-Boyut 1. OYUN YARISMASI Ercan Erdem-Lanet / Can Utku-Ölü Güvercin / Meltem Yıldırım-
199	Çıkmazı/ Ali Doganbay-Tek Kisilik Cinayet/ Mehmet Esli-Gecenin / Alp Tahmaz-Karsılama
200	Civan CANOVA / Niobe
201	Aydın ARIT / Toplu Oyunları 3
202	Bir Sorumlu Aranıyor, Tüm Ülke Taranıyor / Günesi Parlatanların Gölgesinde Limonluk Arısı / Son Gün
203	Ceren OLPAK / Toplu Oyunları 1
204	Gün Anneme Gebe /Aydınlık Ama Kaç Mumluk / Cosku ve Sayıklama /İziniz
205	Gökçin GENÇ / Mozart
206	Hasan ERKEK / Esik
207	Guillaume APOLLINAIRE / Tiresias'ın Memeleri
208	Behiç AK / İki Çarpı İki
209	Lev TOLSTOY / Anna Karenina
210	Zeynep KAÇAR / Kadın Oyunları
211	Ask, İhanet / Bavullar / Bu Bir Oyun / Dış Ses / Krem Karamel / Mekruh K.
212	Gülsüm CENGİZ / Yasamın İzindeki Kadınlar
213	Tuncer CÜCENOĞLU / Kızılırmak
214	Mitos-Boyut 2. YARISMA OYUNLARI Juliet'in Salı /Hamartia'nın Yolculuğu /Arka Bahçede / Vahsi Komedi
215	Tarık GÜNERSEL / Toplu Oyunları 1 Altın Post / Neron ile Agripina
216	Binnur SERBETÇIOĞLU / Toplu Oyunları 1
217	Benim Bugün Doğum Günüm / Numan Nokta Net / Adı Maksut
218	Roland SCHIMMELPFENNIG / Geçmisten Gelen Kadın
219	Dogan KORKMAZ / Falaka (Ahmet Rasim'den uyarlama)
220	Hasmet ZEYBEK / Düğün ya da Davul
221	Haldun DORMEN / Hisseli Harikalar Kumpanyası
222	Dinçer SÜMER /Karacaoglan
223	Yücel ERTEN / Azizname'95
224	Genco ERKAL / Birtakım Azizlikler
225	25Civan CANOVA / Neon
226	Orhan ASENSA / Toplu Oy. 2 Hürrem Sultan / Ya Devlet Basa... / Korku
227	AHMET VEFİK PASA / Meraki (Hastalık Hastası)
228	Haldun DORMEN / Kantocu
229	Hasan ERKEK / Kutsal Döngü
230	Deniz KAPTAN / Kadın Hikâyeleri (8 ad. Tek Kisilik oyun)
231	İlhami EMIN / Fil
232	Hasan ERKEK / Bir Gençlik Sarkısı
233	Dinçer SÜMER /Toplu Oy. 4 Sandalım Kıyıya Bağlı / Marion ile Memet
234	Erhan GÖKGÜCÜ/Toplu Oy. 3 Giordano Bruno/Memleketim Memleketim
235	Cuma BOYNUKARA / Yoksun
236	Mert KARABEY / Odalar
237	Özdemir NUTKU / Söylev
238	Cüneyt ÜLSEVER /Askın Kendisi Ask
239	Civan CANOVA / Prömiyer
240	Andreas FLUORAKIS / Yapraklar
241	Özgür YALIM/Yeralından Notlar / Saatleri Ayarlama Enstitüsü
242	Dogan KORKMAZ / Kadınca (20 Tek Kisilik Kadın Oyunu)

243	Tuncer CÜCENOGLU / Yesil Gece
244	Özen YULA / Itiraz Oyunları
245	Sems! Unutma / Derin Bir Ülkede / Pusulasız / Küçük Fantezi
246	Erkan TUNÇ / Dagnık Gazel (Yılmaz Güney'in Yasamı)
247	Nihat KINIKOGLU / Bosna Sarkısı
248	Ömer POLAT / Aladagli Miho
249	Özcan ÖZER / Toplu Oy. 1 Avrupa Komedyası / Güzel Zamanlar
250	Tülin TANKUT / Toplu Oyunları 1 Kız Dogdu / Kızkulesi
251	Zeynep KAÇAR / Toplu Oyunları 2
252	Sahici İnsanlar-Plastik Ölümler / Böyle Bir Ask Masalı
253	Mitos-Boyut / YARISMA OYUNLARI 3 (2008)
254	Istibdat Kumpanyası (Ugur Saatçi) / Yıldızın Kaydı (Alperen Yesil) / Michelangelo
255	(Irmak Bahçeci) / Besinci Basamak (M. Yılmaz Ak) / Tetikçi (Ebru Nihan Celkan)
256	Cuma BOYNUKARA / Görüldü
257	Feyzullah ARSLAN / Yarınlar Geç Kalmadan
258	Ali Mustafa Kemal TUT / Toplu Oyunları 1 Çukur / Cehenneme Git
259	Tuncer CÜCENOGLU / Mustafam Kemalim
260	Funda ÖZSENER / Kayalıklar Meryemi
261	Duygu ERGUN / Barbara'nın Dogumu
262	Mert KARABEY / Kumsal
263	Hasmet ZEYBEK / Theodora
264	Okday KORUNAN / Toplu Oyunları 2 33. Kursun / Portakal
265	Ülkü AYVAZ / Toplu Oyunları 2 Troya'yı Özlüyorum / 8 Kısa Oyun
266	Behiç AK / Toplu Oyunları 2
267	Küçülecek Yer Kalmadı / Benim Küçük Küresel Köyüm
268	Erol TOY / Toplu Oyunları 1 Meddah / Ipteki / Kadınlar Matinesi
269	Ahmet ÖNEL / Toplu Oyunları 1
270	Yüzleşme Oyunu / Erteleme Oyunu / Kaçma Oyunu
271	Ayşe SELEN-Sehsuvar AKTAŞ-Çetin SARIKARTAL Tiyatrotem Oyunları Lahana Sarma / Böyle Devam Edemeyiz /
272	Nasıl Anlatsak Sunu / Âlem Buysa Kral Übü / III. Riçird Faciası / Tartüf
273	Müjdat GEZEN / Sınıf Bunadı
274	Erhan GÖKGÜCÜ / Profesör Nebulus ya da Bilimin Tehlikesi
275	Semih ÇELENK / Heccav ya da Sair Esref'in Esrarengiz Macerası
276	MITOS-BOYUT/4. Oyun Yarışması (2009) Yalnızlık Odaları
277	–Yusuf Demirkol/Ziggurat–Erkan Yılmaz /Zamaro Binası
278	–Özlem Lale /Bu Böceği... –Elif Solak /Ah-u Zelha –Pervin Okur
279	Diğer SÜMER / Ortakçılar
280	Ahmet K. TECER/Toplu Oyunları. 1
281	Kösebası / Satılık Ev / Bir Pazar Günü
282	Basar SABUNCU /Toplu Oyunları 1 Serefiye / Zemberek / Çark
283	Güngör DILMEN / Galileo'nun Günahları
284	Funda ÖZSENER / Onları Eve Getir
285	Mert KARABEY / Baskınlar ve Düşler
286	Tülin TANKUT / Toplu Oyunları 2 Yaz Kızım / Kız Dogulmaz
287	Ülker KÖKSAL/Toplu Oy. 5 Bir Diploma Töreni / Karagöz Trafikte
288	Orhan ASENA / Toplu Oyunları. 3
289	Simavnalı Seyh Bedreddin / Atçalı Kel Mehmet / Tanrılarve İnsanlar (Gilgames)
290	Civan CANOVA / Lydia
291	Tuncer CÜCENOGLU / Gece Kulübü

292	Yigit SERTDEMİR / Toplu Oyunları 2
293	Özdemir NUTKU / Bana William Deyin
294	Orhan ASENA /T. Oy. 4 Fadik Kız / Kocaoglan / Ölümü Yasamak
295	Basar SABUNCU / Toplu Oy. 2 Mutemet Ali Rıza Bey /
296	Sayın Muhbir Vatandas /Memurlar / Lades / Kargalar
297	Bilgesu ERENUS / Nereye Payidar
298	Turgay NAR / Gizler Çarsısı
299	Basar SABUNCU / Kaldırım Serçesi
300	Ayşe BAYRAMOĞLU / Tiyatrotem Oyunları 2 - Hakiki Gala

EK 12

TÜRK KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT
ESERLERİNİN TÜRKÇE DIŞINDAKİ DİLLERDE
YAYIMLANMASINA DESTEK PROJESİ
YÖNERGESİ (TEDA)

**TÜRK KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNİN TÜRKÇE
DIŞINDAKİ DİLLERDE YAYIMLANMASINA DESTEK PROJESİ
YÖNERGESİ (TEDA)**

AMAÇ

Madde 1- Bu Yönergenin amacı; Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığınca Türk kültür, sanat ve edebiyatının dışa açılması çalışmaları kapsamında Türkçe'nin yazı dili birikimini dünyaya tanıtmayı sağlamak için uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve dernek gibi, Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserleri yayımlayan tüzel kişiliklere projeler kapsamında karşılıksız destekte bulunmaktır.

KAPSAM

Madde 2- Bu Yönerge , Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserlerin yurtdışında yayımlanması için Türkiye dışında yer alan Yayımcıya sağlanacak karşılıksız maddi desteğe ilişkin usul ve esasları kapsar.

DAYANAK

Madde 3- Bu Yönerge, 11 Aralık 2007 tarihli ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın Yönetmeliği uyarınca hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4- Bu Yönergede geçen :

Bakanlık: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı,

Genel Müdürlük: Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'nü,

TEDA: Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Türkçe Dışındaki Dillerde Yayımlanmasına Destek Projesi'ni

Kurul: TEDA Projesi Danışma ve Değerlendirme Kurulu'nu

Yayımcı: Kitabı yayımlayan ve karşılıksız maddi destek verilecek tüzel kişileri,

Destek: Türk kültür, sanat ve edebiyatıyla ilgili eserleri Türkçe dışındaki dillerde yayımlayacak uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve dernek gibi tüzel kişiliklere sağlanacak Türk parası karşılığı Döviz,

Taahhütname: Karşılıksız destek verilecek projeyi gerçekleştirecek yayımcının taahhüdünü Bakanlıkça belirlenen esaslar dahilinde yerine getireceğine ilişkin belgeyi ifade eder.

DESTEĞİN TÜRÜ

Madde 5-Türkçede veya başka bir dilde yayımlanmış Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserlerin Türkiye ve Türkçe dışında, öncelikle çok konuşulan dünya dillerinde yayımlanması amacıyla Bakanlık Bütçesinin ilgili tertibinden karşılıksız maddi destek verilir.

YARARLANABİLECEK YAYIMCILAR

Madde 6- Destekten, eserin yayımlanacağı ülkedeki tanınmış Yayımcılar ile yayın yapan diğer kuruluşlar yararlanabilir.

DESTEĞİN MİKTARI VE ÖDEME

Madde 7- Kültür, sanat ve edebiyat eserlerinin yayımı için karşılıksız destek verilir. Sağlanacak destek, eser ve ülke özellikleri dikkate alınarak Danışma ve Değerlendirme Kurulu tarafından Türk parası karşılığı döviz olarak belirlenir. Destek, Danışma ve Değerlendirme Kurul kararı, Bakan onayı ve taahhünameye istinaden

ödenir. Ödeme taahhütnamenin imzalanmasını müteakip ilgili Saymanlık aracılığıyla yapılır. Bakanlıkça, Yayımcıya bu proje için başka hiçbir biçim ve ad altında ödeme yapılmaz.

YAYIMCININ SORUMLULUKLARI

Madde 8- Bakanlıkça, verilecek destek Yayımcı tarafından amacına uygun olarak kullanılır. Yayımcı projenin tamamlanmasını müteakip 15 gün içerisinde otuz adet örneği Bakanlığa gönderir. Yayımcı projeyi Bakanlığın onayını almaksızın kısmen veya tamamen başkalarına devredemez ve Bakanlığın onayı olmaksızın çevirmeni değiştiremez. Yayımcı başvuru tarihinden itibaren olabilecek idari ve fiziki değişiklikleri (adres, iletişim vb.) 10 gün içerisinde, Bakanlığa yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bakanlık Yayımcıdan projenin aşamaları hakkında bilgi veya belge isteyebilir ve Yayımcı bu bilgi veya belgeleri azami 30 gün içerisinde Bakanlığa gönderir. Bu süre içerisinde istenilen bilgi veya belgelerin gönderilmemesi halinde veya Yayımcı ile üçüncü taraflar arasında meydana gelebilecek anlaşmazlık sonucunda veya başka nedenlerle eserin programa uygun olarak yayımlanmasının mümkün olmadığı veya taahhütnamedeki yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin Bakanlıkça tespiti halinde, taahhüt yerine getirilmemiş sayılır. Proje kapsamında karşılıksız destek almasına rağmen taahhüdünü yerine getirmeyen Yayımcıya Bakanlık bütçesinden hiçbir ad ve başlık altında başkaca yeni destek verilmez.

SÜRE

Madde 9- Yayımcıya, eseri yayımlaması için 2 yıl süre verilir. Projenin uygulanmasına yönelik 2 yıllık süre; taahhütnamenin imzalanmasıyla başlar ve eserin yayımlanmasıyla sona erer. Zaruri hallerde Danışma ve Değerlendirme Kurulu kararı ile süre en fazla 1 yıla kadar uzatılabilir.

KURUL

Madde 10- Karşılıksız maddi destek konusundaki başvuruları değerlendirmek, desteklenecek eserleri belirlemek ve destek miktarını saptamak için Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan Olur'u ile Danışma ve Değerlendirme Kurulu oluşturulur.

Kurul; Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü Başkanlığında, Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanı ile birlikte Bakanlık dışından kültür, sanat ve edebiyat alanında tanınmış kişiler arasından Makam onayı ile belirlenecek beş kişi olmak üzere, toplam yedi kişiden oluşur. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü ve Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanı Kurulun daimi üyesidir. Daimi üyeler ilgili görevlerinden ayrıldıklarında üyelikleri düşmüş sayılır. Kurul üyeleri Genel Müdürlükçe teklif edilir ve Bakan tarafından görevlendirilir. Görev süresi bir yıldır. Bir yıldan önce kuruldan ayrılan veya görevden alınan üyenin yerine yeni üye Makam Onayı ile belirlenir.

Kurul Genel Müdürlüğün gerekli gördüğü hallerde üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır. Toplantılar Genel Müdürlükçe hazırlanan gündemle yapılır. Proje başvuru şartlarına uymayan eserler Kurul gündemine alınmaz. Alınan kararlar gerekçeli olarak tutanağa geçirilir ve kurul üyelerince imzalanır. Kurul gerekli gördüğü hallerde eserle ilgili uzmanlara danışabilir. Kurulca alınan destek kararı Bakanın onayından sonra uygulanır. Bakanlıkça gerek görüldüğü hallerde kurul toplantıya çağrılabilir. Danışma ve Değerlendirme Kurulu kararı, onay tarihini izleyen 15 gün içinde destek talebinde bulunan yayımcıya bildirilir.

Kurulun sekreteryaya ve raportörlük görevi Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanlığınca yürütülür. Kurul üyelerinin toplantı ücreti ve harcırahları, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde ödenir. Ayrıca destek verilecek eserler için uzmanlara yaptırılacak incelemelerde ilgili mevzuat doğrultusunda inceleme ücreti ödenir.

BAŞVURU

Madde 11- Başvurular, Yayımcı tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığının www.kulturturizm.gov.tr, veya www.tedaproject.com internet adreslerinden, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünden, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri ve Konsoloslukları, Kültür ve Tanıtma Müşavirlikleri ile Türkiye Yayıncı ve Yazar Meslek Kuruluşlarından temin edilecek başvuru formu ile formda belirtilen başvuru belgelerinin eklendiği zarf ile birlikte iadeli taahhütlü olarak “TEDA PROJESİ-Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü”ne posta yoluyla ya da elden teslim edilmek suretiyle yapılır. Başvuru formu ve eklerinin tesliminde herhangi bir eksiklik olması halinde ilgilinin bu eksikliği kendisine bildirilmesinden itibaren 15 gün içerisinde tamamlaması gerekir. Bu süre içerisinde eksikliğin giderilmemesi durumunda başvuru değerlendirmeye alınmaz.

Başvurular Danışma ve Değerlendirme Kurulunca, yılda en az iki kere olmak üzere yapılacak toplantılarda değerlendirilir. Kurulun toplanacağı tarihler Bakanlık internet sayfasında duyurulur. Yıl boyunca başvuru yapılabilir

BAŞVURU BELGELERİ

Madde 12-

- 1) Başvuru Formu,
- 2) Başvuru sahibinin ülkesinden sağlayacağı yayımcılık faaliyeti gösterdiğine ilişkin belge,
- 3) Telif hakkı sahibinin izin verdiğini gösterir anlaşmanın örneği.
- 4) Çevirmen ile yapılan anlaşmanın örneği
- 5) Orijinal kitabın bir nüshası,
- 6) Yayımcı katalogu veya elektronik katalog,

DENETİM

Madde 13- Bakanlık Yayımcıdan projenin aşamaları hakkında bilgi veya belge isteyebilir. Yayımcı bu bilgi ve belgeleri azami 30 gün içerisinde Bakanlığa göndermekle yükümlüdür. Söz konusu bilgi veya belgelerin gönderilmemesi durumunda, taahhütnamede öngörülen taahhütlerin Yayımcı tarafından yerine getirilmediği kabul edilerek taahhüt yerine getirilmemiş sayılır.

YÜRÜRLÜK

Madde 14- Bu Yönerge Kültür ve Turizm Bakanı tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 15- Bu Yönerge hükümlerini Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü yürütür.

EK 13
TİYATRO OYUN YAZARLIĞI
YARIŞMA ŞARTNAMELERİ

ABK YAYIN GRUBU TİYATRO OYUN YAZMA YARIŞMASI

ŞARTNAMESİ.

Dramaturg Kitaplığı, Ülkemizde Ana-Akım Tiyatro Anlayışı Dışındaki Yenilikçi Metinleri Okurlarla/İzleyicilerle/Tiyatro-Sanat Dünyasıyla Tanıştırmak Ve Alana Yeni, Özgün, Çağdaş Denemeler Ve Alternatif Bir Oyun/Sahne Metni Kitaplığı Kazandırmak Amacıyla Bir Oyun Yazma Yarışması Düzenlemiştir.

Koşullar

1. Yarışmaya, Yeni, Çağdaş, Alternatif Ürünler Verdiğini Düşünen Herkes Katılabilir.
2. Katılım Dili Türkçe'dir.
3. Herhangi Bir Konu, Tür, Akım, Ve Benzeri Sınırlamalar Yoktur.
4. Oyunlar/Sahne Metinleri Yetişkinlere Yönelik Olmalıdır.
5. Oyunlar/Sahne Metinleri Özgün Olmalıdır (Uyarlama Olmamalıdır.).
6. Metinler Times New Roman, 12 Punto, 1.5 Aralıklı, En Az 40 (Kırk) En Fazla 45 (Kırk Beş) A4 Sayfası İçinde Ve Raftakiler Dergisi Aralık 2007 Sayısında İlan Edildiği Biçimde Yazılmalıdır. Belirtilen Biçimde Yazılmayan Metinler Değerlendirme Dışı Tutulacaktır.
7. Oyunlar/Metinler Son Başvuru Tarihine Kadar Sözlü Ve/Veya Yazılı/Veya Sanal Ortamda Yayınlanmamış, Amatör Ve/Veya Profesyonel Herhangi Bir Topluluk Tarafından Oynanmamış Olmalıdır.
8. Yarışmada Derecelendirme Yoktur. Seçici Kurulun Oyçokluğuyla Karar Verdiği Beş Metin Dramaturg Kitaplığı Tarafından Yayınlanacak, Yazarlara Telif Hakları Yasası Çerçevesinde Belirlenen Telif Ödenecektir.
9. A. Metinler, 15.02.2008 Tarihine Kadar 7 (Yedi) Kopya Ve 1 Adet Cd İle Yayınevine (Dramaturg Kitaplığı) Teslim Edilmeli Ya Da Kargo İle Gönderilmelidir.
B. 7 (Yedi) Kopyanın Her Birinin Üzerinde 5 Basamaklı (Harf Veya Sayı) Bir Rumuz Yazılmalıdır.
C. Metin Yazarının Adı, Soyadı, Açık Posta Adresi, Elektronik Posta Adresi, Sabit Ve Mobil Telefon Numaraları Kapalı Bir Zarfın İçinde Metinlerin Yer Aldığı Paketin İçine Konmalıdır.
D. Kimliği Ve Rumuzu Olmayan Metinler Değerlendirme Dışında Tutulacaktır.
10. Katılımcılar, Yarışmaya Birden Fazla Metinle -Aynı Rumuzu Yazmak Kaydıyla- Katılabilirler. Ancak, Birden Fazla Ödül Alamayacaklarını Önceden Bilmelidirler.
11. Yarışmaya Seçici Kurul Üyeleri Ve 1. Derece Yakınları Katılamaz.

Sonuçlar

Değerlendirme Sonuçları Raftakiler Dergisi'nde Mayıs 2008'de Açıklanacaktır.

Seçici Kurul

Selda Öndül

A.Ü. Dtcf Tiyatro Bölümü

Tülin Sağlam

Assitej Türkiye Merkezi Başkanı

Süreyya Karacabey

A.Ü. Dtcf Tiyatro Bölümü

Mahir Günşiray

Tiyatro Oyunevi

Murat Daltaban

Dot

Kıvanç Nalça

Dramaturg Kitaplığı Editörü

İlker Balkan

Abk Yayın Grubu

Genel Yayın Yönetmeni

Dramaturg Kitaplığı
İhlamurdere Cad. Altıntaş Sok. No: 12 Besiktaş - İstanbul - Türkiye
Tel: 0212 258 50 61 / Faks: 0212 258 50 71
Www.Altinbilekyayinlari.Com

ADANA TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMA ŞARTNAMESİ

Amaç: Yarışma Türk Tiyatrosuna Yeni Eserler Kazandırmayı Ve Adanalı Tiyatro Seyircisinin Çağdaş Sorunları Ele Alan Yeni Eserlerle Buluşmasını, Bu Bağlamda Yazarlara Destek Sağlanmasını Amaçlamaktadır.

Katılma Şartları:

1. Yarışma Daha Önce Sahnelenmemiş, Yayınlanmamış Ve Herhangi Bir Ödül Almamış Oyunlara Açıktır.
2. Yarışmaya, Yarışma Jürisi Üyeleri Ve Yakınları Katılamazlar.
3. Yarışmaya Gönderilecek Oyunlar İçin Herhangi Bir Konu Sınırlaması Yok-Tur.Her Yarışmacı En Fazla İki Eser İle Yarışmaya Katılabilir.
4. Oyunlar İki Aralıklı Sayfa Düzeniyle Daktiloda (Ya Da Bilgisayar Da)Yazılmış Olacak ; Oynanma Süreleri İse 90 Dakikadan Az, 150 Dakikadan Çok Olmayacaktır.
5. Katılımcılar Yarışmaya Gönderdikleri Oyunlarının 2001-2002 Tiyatro Sezonunda, Adana’da Perde Açan Tiyatro Toplulukları Tarafından Sahnelenmesini Peşinen Kabul Etmiş Sayılırlar.
6. Yarışmaya Gönderilen Oyunlar Sekiz Nüsha Çoğaltılmış Olacak Ve Her Bir O-Yunun Üzerine Yazarının Adı Yerine Rumuzu Yazılacaktır.
7. Katılımcılar Kimlik Bilgilerini Ve Özgeçmişlerinin Bulunduğu Bilgi Formu-Nu, Üzerinde Rumuzlarının Yazılı Olduğu Kapalı Bir Zarf İçerisine Koymuş O-Larak Yarışmaya İleteceklerdir.

Başvurular:

1. Başvurular İçin Son Tarih 15 Temmuz 2001 Olarak Saptanmıştır. Postadaki Gecikmeler Dikkate Alınmaz.

Jüri:

Yarışma Jürisi Şu Şekildedir:

- 1.Prof. Dr. Özdemir Nutku(Yazar-Yönetmen-Kuramcı-Öğr.Üyesi)
- 2.Zuhal Ergen (İstanbul Belediyesi Şehir Tiy. Baş Dramaturgu)
- 3.Haşmet Zeybek(Yazar-Yönetmen)
- 4.Şahika Tekand(Tiyatro Sanatçısı)
- 5.Mustafa Kurt(Adana Devlet Tiyatrosu Müd.Yön.-Oyuncu)
- 6.Murat Çağlar(Ç.Ü. Devlet Kons. Tiyatro Asd.Öğ.Görevlisi)
- 7.Hüseyin Akşen(Adana Tiyatro Derneği Başkanı)

Ödüllendirme:

1. Yarışmada Ödüle Değer Bulunan Oyunlara Verilecek Ödüller :
Birincilik Ödülü 2.000.000.000.-
İkincilik Ödülü 1.000.000.000.-
Üçüncülük Ödülü 500.000.000.-
2. Jüri Herhangi Bir Ödüle Değer Oyun Bulamaması Halinde Söz Konusu Ödüller Verilmez. Herhangi Bir Ödüle Birden Fazla Oyunun Değer Bulunması Halinde İse Söz Konusu Ödül Birden Fazla Oyun Arasında Eşit Olarak Paylaştırılır.
3. Oyunları Değerlendiren Jüri Üyeleri 22-23 Eylül 2001 Tarihlerinde Adana’da

Konuk Edilecek Ve Bu Tarihlerde Yapacağı Toplantılarla Son Değerlendirmelerini Yapıp Ödüllerin Dağılımına Karar Verecektir.

4. Jüri Her Konudaki Kararını Oy Çokluğuyla Alır.

5. Yarışma Sonuçları 2001 Yılı Eylül Ayının Son Haftasında Açıklanacaktır.

6. Ödül Alan Eserler, Adana'daki Yerel Tiyatrolar Tarafından 2001 Yılı Ekim Ayı İçerisinde Sahnelenecektir.Ödül Töreni Sahnelenen İlk Oyunun Prömiyerinde Gerçekleştirilecektir.

7. Ödül Alan Eserler, Bir Kitapta Toplanacak, Telif Hakları Bir Yıl İçin Adana Tiyatro Derneğine Ait Olacaktır.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ KISA OYUN YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Katılma Koşulları

Yarışmaya Yalnızca Üniversitelerimizin Tiyatro Bölümlerinde Dramatik Yazarlık Eğitimi Görmekte Olan Öğrenciler Katılabilir.

Yarışmaya Birden Fazla Oyun Gönderilebilir. Ancak Yarışmaya Katılan Oyunların Daha Önce Ödüllendirilmemiş, Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olması Gerekmetedir.

Yarışmaya Katılacak Oyunların 30 Dakikalık Oynanma Süresini (15-17 Sayfa) Aşmaması Zorunludur.

Yarışmaya Katılacak Yapıtların Üzerinde Yazarının Adı Olmayacak, Yalnızca Dört Harften Oluşan Bir Rumuz Yazılacaktır. Aynı Rumuzun Yazılı Olduğu Bir Zarfa İse Katılımcının Kimliğini, Kısa Özgeçmişini, İrtibat Telefonlarını Ve Adresini Belirten Bir Yazı İle Katılımcının Bir Fotoğrafı Konulacaktır.

Oyunlar 5 (Beş) Kopya Olarak Teslim Edilecektir.

ÇOCUK OYUNU DALINDA “ENERJİ VERİMLİLİĞİ” KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Madde 1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.
B) Oyun Değerlendirme Kurulu'nda Görev Alan Üyeler Ve Bu Kişilerin Birinci Dereceden Akrabaları Bu Yarışmaya Katılamazlar.

Madde 2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Yarışmanın Konusu; “Enerji Verimliliği”, Amacı; Çocuklarda Enerji Verimliliği Bilincinin Artırılmasına Ve Geliştirilmesine Katkı Sağlamaktır.
B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.
C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.
D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.
E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz. Oyun Değerlendirme Kurulu'nun Yapacağı Araştırma Sonucu

Böyle Bir Durumun Saptanması Durumunda Eser Yarışma Dışı Bırakılır.
Madde 3. Yarışmaya Son Katılım Tarihi
Yarışmaya Katılacak Eserler 30/09/2009 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

Madde 4. Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres
Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Genel Evrak Şefliği
Eskişehir Yolu 7.Km No:166,
Ankara,

Madde 5. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları
A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Satır Aralığıyla Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.
C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafı Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

Madde 6. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Alma Koşulları

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Kimlik Zarfı Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan Genel Müdürlüğümüz Sorumludur. Değildir.

Madde 7. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi

A) Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Dereceye Girmemiş Eserleri İade Etmekle Yükümlü Değildir.

B) Katılımcı Yazarlara, Talebi Doğrultusunda Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarfları İade Edebilir.

Madde 8. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

8.1. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünce Oluşturulan Oyun Değerlendirme Kurulu Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

8.2. Oyun Değerlendirme Kurulu

- A) Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünden Bir Temsilci
B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden Dört Tiyatro Sanatçı; (Üç Oyuncu, Bir Rejisör)
C) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden Bir Dramaturg
D) Eleştirmenler Birliğinden Bir Eleştirmenden Oluşacaktır.

8.3. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 02/11/2009 Tarihinde Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü İnternet Sitesinde ([Http://Www.Eie.Gov.Tr](http://Www.Eie.Gov.Tr)) Açıklanacaktır.

8.4. Ödüller

- 1.Lik Ödülü 15.000 Tl
2.Lik Ödülü 10.000 Tl
3.Lük Ödülü 5.000 Tl

8.5. Dereceye Giren Oyunlar Elektrik İşleri Genel Müdürlüğünce Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

8.6. Oyun Değerlendirme Kurulu, Çocuk Oyunu Dalında “Enerji Verimliliği” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasında En Fazla 3 Eseri Ödül Vermeye Değer Bulabileceği Gibi Hiçbir Eseri Ödül Vermeye Değer Bulmayabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ÇOCUK OYUNU DALINDA VERGİ KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI (2007)

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Toplumumuzda Vergi Bilincinin Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer almaktadır. Vergi Bilincinin Küçük Yaşta Oluşturulabileceği Gerçeğinden Hareketle, Geleceğimizi Emanet Edeceğimiz Çocuklarımızda Vergi Bilincini Oluşturmak Amacıyla Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Çocuklara Yönelik “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Çocuklarımızın Ne Denli Önemli Varlıklar Olduklarının Farkına Varmalarını Sağlayacaktır. Ayrıca Onlara Gelecekte Bu Ülkede Vergi Ödeyen Kişiler Oldukları Bilincini Kazandırarak Geleceğin Büyüklerinin, Yeni Açılımlar Sağlamalarına Yardımcı Olacaktır

Bu Yarışmaya; ”Çocuklarımızın Vergi Bilincini Oluşturacak Ve Geliştirebilecek Konuları” İşleyen Çocuk Oyunları Katılabilecektir.

Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasının Amacı, Düzenlenme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Koşulları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmelerine İlişkin Şartlar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I - Yarışmanın Adı :Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması.

II - Yarışmayı Düzenleyen Kurum :Gelir İdaresi Başkanlığı

III -Yarışmanın Amacı :Çocuklarda Vergi Bilincinin Oluşturulması Ve Vergi Konulu Seçkin

Tiyatro Oyunlarının Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılması

Iv - Yarışmanın Duyurulması : Yarışmaya, Ülkemiz Genelinde Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel

Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı : Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma

Yarışması’nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığı’nca Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla

Gerçekleşecektir.

V1 - Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu’nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; “Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarılma Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler 01.06.2007 Tarihinden 30/11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

İlkadım Cad. Dikmen - Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik

Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafı Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi.

A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.

B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybolmasından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

A) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi

B) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Belirlenecek İki Tiyatro Adamı

C) Gelir İdaresi Başkanlığı Ve Devlet Tiyatroları'na Belirlenecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.

D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.

E) Gelir İdaresi Başkanlığı Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

III. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde (www.gib.gov.tr) Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir.

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

IV. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığı'na Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif

Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

V.Jüri, "Çocuk Oyunu Dalında "Vergi" Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması"nda Biri, Birkaçı Veya Tamamına Ödül Vermeye Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

VI. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GENÇLİK OYUNU DALINDA VERGİ KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Genç Nesillerde Vergi Bilincinin Oluşturulması, Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer almaktadır. Vergi Bilincinin Genç Yaşta Oluşturulabileceği Gerçeğinden Hareketle Geleceğimizin Mükellefleri Olacak Gençlerimizde Vergi Bilincini Oluşturmak Amacıyla Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Gençlere Yönelik “Vergi” Konulu Oyun Yazma Yarışması; Gençlerimizin Vergi Sorumluluğunun Bilincine Varmalarını Sağlayacaktır. Ayrıca Onların Gelecekte Bu Ülkede Vergi Ödeyen Kişiler Oldukları Bilincini Kazandırarak Geleceğin Mükelleflerine, Yeni Açılımlar Sağlamalarına Yardımcı Olacaktır.

Bu Yarışmaya; ”Gençlerimizin Vergisel Hususlara Yönelik Düşüncelerini Geliştirebilecek Konuları” İşleyen Üniversite Öğrencisi Gençlerimizin Yazdığı Oyunlar Katılabilecektir.

Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasının Amacı, Düzenlenme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Koşulları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmelerine İlişkin Şartlar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I - Yarışmanın Adı: Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması.

II - Yarışmayı Düzenleyen Kurum: Gelir İdaresi Başkanlığı

III - Yarışmanın Amacı: Gençlerde Vergi Bilincinin Geliştirilmesine Yönelik Eserlerin Türk

Tiyatro Literatürüne Kazandırılması

IV - Yarışmanın Duyurulması: Yarışmaya, Ülkemiz Geneline Geniş Bir Katılımın Sağlanması

İçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler

Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı: Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma

Yarışması’nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığı Bünyesinde Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla

Gerçekleşecektir.

V1 - Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşı Olup Halen Üniversite Eğitimi Gören Herkes Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu’nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan

Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; “Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler 01/06/2007 Tarihinden 30/11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
İlkadım Cad. Dikmen - Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafi Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi.

A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.

B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybolmasından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve

Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

- A) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi
- B) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Belirlenecek İki Tiyatro Adamı
- C) Gelir İdaresi Başkanlığı Ve Devlet Tiyatroları'na Belirlenecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.
- D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.
- E) Gelir İdaresi Başkanlığı Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

İİ. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde (www.Gib.Gov.Tr) Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir.

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

İv. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığı'na Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

V.Jüri, "Gençlik Oyunu Dalında "Vergi" Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması"Nda Biri, Birkaçı Veya Tamamına Ödül Vermeye Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

Vİ. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI YETİŞKİNLER DALINDA VERGİ KONULU ÖZGÜN TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Mükellef Odaklı Hizmet Anlayışı İle Vergi Bilincinin Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer Almaktadır.

Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Hedefi Doğrultusunda, Sağlıklı Bir Vergi Bilincinin Toplumun Bütün Kesimlerinde Yerleştirilmesi Gerçeğinden Hareketle Gelir İdaresi Başkanlığı Tarafından Yetişkinlere Yönelik Olarak Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması; Verginin Önemini Anlatan, Vatandaşları Vergi İle İlgili Hakları Ve Ödevleri Konusunda Bilgilendirmeyi Ve Vergi Ödemenin Sadece Bir Yükümlülük Değil Vatandaş Olma Ve Sorgulama Hakkı Olduğu Bilincinin Yerleşmesini Sağlayan Oyunların Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılmasına İmkan Verecektir.

Bu Yarışmaya; Yetişkinlerin Deneyim Ve Beklentilerinin Türk Vergi Sistemine Işık Tutacak Şekilde Özgün Olarak Ele Alan Eserler Katılabilecektir.

Bu Yarışmanın Amacı, Düzenleme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Şartları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirtilmiştir.

I - Yarışmanın Adı : Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma

Yarışması

İİ - Yarışmayı Düzenleyen Kurum: Gelir İdaresi Başkanlığı

İİİ -Yarışmanın Amacı : Toplumda Vergi Bilincinin Yerleştirilmesi Ve Vergi Konulu Seçkin

Tiyatro Oyunlarının Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılmasıdır.

İv - Yarışmanın Duyurulması :Yarışmaya, Ülkemiz Geneline Geniş Bir Katılımın

Sağlanması İçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı : Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma

Yarışması'nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığınca Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla

Gerçekleşecektir.

V1 - Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu'nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; “Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları” Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz.

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler, 01/06/2007 Tarihinden İtibaren 30/ 11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
İlkadım Cad. Dikmen/Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafi Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı

Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi

(A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.

B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybol- Masından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

A) Gelir İdaresi Başkanlığınca Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi.

B) Gelir İdaresi Başkanlığınca Belirlenecek İki Tiyatro Adamı,

C) Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatrolarınca Görevlen- Dirilecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.

D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.

E) Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

III. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir:

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

IV. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığınca

Basılacak Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

V. Jüri, "Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma

Yarışması"nda Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

VI. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir

Yine 2007 Yılında Abk Yayın Grubu Tarafından Gerçekleştirilen Tiyatro Oyun Yazma Yarışmasının Sistematiik Bir Şekilde Devamının Gelmediğini Görüyoruz.

KASAİD GELENEKSEL YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği "Kadın Oyunları Ve Öykü Yarışması" Şartnamesi

Amaç

1- Kadının Toplumsal, Psikolojik Yaşamını İrdeleyen, Sorunlarını

Tartışan Çağdaş Tiyatro Oyunları Ve Öykülerin Teşvik Edilmesi, Türk Tiyatro

Repertuarına Ve Edebiyatına Kazandırılması.

Kapsam

2- Yarışma Bütün Türk Yazarlarına Açıktır.

3- Yarışmaya Değerlendirme Kurulu Üyeleri Katılamaz.

4- Her Yazar, Daha Önce Ödül Almamış, Profesyonel Topluluklarca Oynanmamış Ve Yayınlanmamış, Yalnızca Bir Eseriyle Katılabilir.

5- Bir Önceki Yıl Derece Alan Eser Sahipleri Bu Yıl Yarışmaya Katılamaz.

6- Çeviri Ve Uyarlama Oyunları Yarışmaya Katılamaz.

7- Yarışma Oyun Ve Öykü Olmak Üzere İki Ayrı Dalda Gerçekleştirilecektir.

Başvuru

8- Yarışma Oyunları Aşağıdaki Adrese Elden Teslim Edilebilir Veya Posta (İadeli Taahhütlü, Aps Veya Kargo) İle Gönderilebilir.

Teslim Adresi: Dede Korkut Sokak 4/2 A. Ayrancı/ Ankara

9-Eserler Aşağıda Belirtilen Esaslar Çerçevesinde Teslim Edilecektir.

A) Her İki Dalda Eserler 7 (Yedi) Kopya Olarak A/4 Kağıda Daktilo Edilmiş Olarak Yazılmalı

B) Öyküler 15 Sayfayı Geçmemeli.

C) Her Eserin Üzerine, Kimlik Yerine Bir Kelimeden Oluşan Rumuz Yazılacaktır. (Eserlerin Üzerinde Yazara İlişkin Kimlik Belirtilmeyecektir.)

D) Yazarlar Ayrıca, Eserleri İle Birlikte, Üzerinde Aynı Rumuzun Bulunduğu Ve İçerisinde 1 Adet Fotoğrafla Birlikte Oyunun Adı, Yazarın Adı Ve Soyadı, Adresi, Telefon Numarası Ve Yarım Daktilo Sayfasını Geçmeyen Özgeçmiş Ve Şartnamedeki Maddeleri Kabul Ettiklerini Bildiren İmzalı Bir Dilekçeyle Birlikte Kapalı Bir Zarfla Teslim Edeceklerdir.

E) Son Başvuru Tarihi: 28 Haziran 2002

10-Değerlendirme Kurulu

Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. A. Deniz Bozer

H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi Filiz Arel

Devlet Tiyatroları Tansu Aytar

Tobav (Tiyatro Opera Ve Bale Çalışmaları Vakfı) Şenol Tiryaki

Türkiye Edebiyatçılar Derneği Celal İnal

Prodüktör Yardımcısı C. Önder Bostancı

Kasaid (Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği) Canan Kırımsoy, Temsilcilerinden Oluşur.

11- Değerlendirme Kurulu, Başvuruların Bitimini Takip Eden Hafta İçinde Toplanıp Aralarında Bir Kurul Başkanı Seçer, Eserlerin Okunması İçin Bir Süre Tespit Eder. Sonuçlar En Geç Ekim Ayında Açıklanır.

12- Değerlendirme Kurulu, Yarışmaya Katılan Eserler Arasında 1., 2. Ve 3.'Yü Seçer. (Kasaid Jürinin Önerisiyle Mansiyon Verebilir)

13- Değerlendirme Kurulu, Ödüllendirilecek Oyunların Seçimini Önceden Tespit Ettikleri Güne Kadar Sonuçlandırır. Alınan Kararlar Gerekçeli Olarak Tutanağa Geçirilir Ve Kurul Üyelerince İmzalanır.

Diğer Hükümler

14- Değerlendirme Kurulu'nca Belirlenecek Eserlerden; 1.Ye 300 Milyon,

2.Ye 200 Milyon, 3.Ye 100 Milyon Başarı Ödülü Verilecektir.

15- Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği, Dereceye

Giren Oyunların Kitap Haline Getirilmesi Ve Sahnelenmesi İçin Girişimlerde Bulunur. Telif Hakları Derneğe Aittir.

16- Değerlendirmeye Katılan Bütün Yazarlar Bu Şartname Hükümlerini Kabul Etmiş Sayılırlar.

KOCAELİ BELEDİYESİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI TOPLUM GERÇEKÇİ OYUN YAZMA ŞARTNAMESİ

Katılım Bilgileri

1-Amaç:

Günümüz Tiyatrosunda Ülke Çapında Eksikliği Hissedilen, Seyircinin Bugüne Dair Sorunsallarını Dile Getiren Konuları İşleyen, Çağdaş, Toplumsal, Gerçekçi Oyunların Yazımına Özendirmek, Desteklemek, Türk Tiyatrosu'nda Yeni Yazar Ve Yeni Oyun Oluşumuna Katkıda Bulunmak İle Yeni Seyirci Potansiyellerini Tiyatroya Çekebilmek Amacı Güdülmemektedir.

2- Oyunların Özelliği:

Toplum Sorunlarına Parmak Basan, Bugünü İrdeleyen, Tartışan Ve Paylaşan; Türkiye Ve Dünya Seyircisinin Yaşamına Ayna Olan, Gerçekçi Bir Üslupla Yazılıp, Sahnelenmesi Öngörülen Oyunlarda Bu Özellikler Aranacaktır.

3- Katılım Koşulları

A- Oyun Yazarlarının 15 Yaşını Bitirmiş Olmaları Şartı Aranır.

B- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Çalışanları Ve Birinci Derece Yakınları Katılamazlar

4- Seçici Kurul

Ön Seçici Kurul, Gelen Oyunları Eler Ve 5 Oyuna İndirir Ve Seçici Kurul'a Yönlendirir.

Ön Seçici Kurul, Genel Sanat Yönetmeni'nin Belirleyeceği Yarışma Organizasyon Sorumlusu Ve Kadrodaki Sanatçılardan Oluşur.

Seçici Kurul 7 Kişidir.

1- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Ve Sosyal İşler Daire Başkanı

2- Kocaeli Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni

3- Kocaeli Şehir Tiyatroları Yönetim Kurulu'ndan Bir Üye

4- Üniversitelerin Yazarlık Bölümü Olan Tiyatro Bölümleri/Tiyatro

Eleştirmenliği/Edebiyat Bölümleri Öğretim Üyelerinden Bir Kişi

5- Tiyatro Eleştirmenleri Birliğinin Belirleyeceği Bir Üye

6- Tiyatro Oyunu Basan Yayınevi Editörü- Sorumlusu

7- Tanınmış Bir Oyun Yazarı

5- Sunuş:

Oyunlar Bilgisayarda 14 Punto İle Dizilmiş Olacak Ve 8 Nüsha Halinde Elden Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Müdürlüğü'ne Veya Posta İle Madde 8'deki Adrese İletilecektir. Katılım Kapalı İsim (Rumuzlu) İle Olacak Ve Katılımcılar Kısa Özgeçmişlerini, Açık Adres Ve Diğer İletişim Bilgilerini (Telefon, Faks, E-Mail Vb.) Kapalı Bir Zarf İçinde Her Bir Dosyaya Ekleyecektir. Yarışmaya Katılacak Oyunlar Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olmalıdır.

6- Ödüller:

Başvuran Oyunlar Arasından Tek Bir Oyun Seçilecek Ve Ödüllendirilecektir. Seçilen

Oyun, Ödül Olarak; Bir Sonraki Tiyatro Sezonunda Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Repertuarında Yer Alıp Sahnelenenecektir.

7- Yarışma Takvimi:

İlk Yarışmamızın Duyurusu 2008 Şubat Ayında Yapılacaktır.

Oyunların Tiyatro Müdürlüğü'ne Teslim Tarihi 1 Aralık 2008'dir.

Sonuçlar 2009 Şubat Ayında Açıklanacaktır.

2009-2010 Tiyatro Sezonunda Da Oyun Repertuara Alınıp Sahnelenenecektir.

İkinci Yarışmamızın Duyurusu İse 2009 Şubat Ayında Gerçekleşecektir.

8- Adres:

Oyun Yazma Yarışması

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü

Sdkm, Yahya Kaptan, İzmit

Tel: 0262 311 59 08

E-Mail: Tiyatro@Kocaeli.Bel.Tr

www.Kocaeli.Bel.Tr

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KLASİK TÜRK EDEBİYATINDAN OYUN UYARLAMA YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından "Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi Ve Türk Tiyatro Literatürüne Yeni Oyunlar Kazandırılması Amacıyla İki Ana Başlıkta Oyun Yazarlığı Yarışması Düzenlenmiştir.

Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışması, Türk Edebiyatının Seçkin Örneklerinden Yapılacak Uyarlamalar İle Türk Tiyatro Literatürü'ne Yeni Eserler Kazandıracaktır..

Bu Yarışmaların Amaçları, Düzenlenme Biçimleri Ve Yarışmaya Katılma Koşulları İle Değerlendirmeye İlişkin Hususlar Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I. Yarışmanın Adı:

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması"

II. Yarışmayı Düzenleyen Kurum:

Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması, T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından Düzenlenmiştir.

III. Yarışmanın Amacı :

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışmasının Düzenlenme Amacı Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi, Klasik Türk Edebiyatı'nın Seçkin Örneklerinden Yapılacak Uyarlama Oyunların Tiyatro Literatürüne Kazandırılması, Böylece Klasik Türk Edebiyat Tarihinde Önemli Yeri Olan Eserlerin Daha Geniş Kitlelerle Buluşturulması, İlgi Uyandırarak Yeniden Okunması Ve Genç Kuşaklara Tanıtılması İle Ulusal Tiyatromuzun Zenginleştirilmesidir.

IV. Yarışmanın Duyurulması:

Yarışmaya Ülkemiz Genelinde Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin Yazılı Ve Görsel Medya Yoluyla Duyumlar Yapılacak, Ayrıca Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V. Yarışmanın Tanıtımı:

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması'nın Tanıtımı Kültür Ve Turizm Bakanlığı Bünyesinde Yapılacak Basın Toplantısı Yoluyla Gerçekleşecektir.

Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışması Özel Şartnamesi

I. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar:

1. Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.
2. Değerlendirme Kurulunda Görev Alan Kişiler, Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar İle Sihri Yakınları Yarışmaya Katılamazlar.

II. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Nitelikleri:

1. Katılımcılar Uyarlama Yapacakları Eseri Seçmekte Özgürdür.
2. Uyarlanacak Eser, Klasik Türk Edebiyatından Seçilmiş Özgün Bir Tek Eser Olmalı, Uyarlama Birden Çok Esere Gönderme Yapmamalıdır.
3. Bir Kişi Yarışmaya Birden Çok Eserle Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortak Eser Ya Da Eserlerle Katılımı Kabul Edilir.
4. Yapılacak Uyarlamalar, Öz, Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmalıdır.
5. Basılmış, Yayınlanmış,, Oynanmış Ya Da Başka Yaramalarda Ödül Kazanmış Dereceye Girmiş Eserler Yarışmaya Katılamaz.

III. Yarışmaya Katılma Koşulları

1. Yarışmaya Son Katılma Tarihi:

Yarışmaya Katılar Eserler 01 Kasım 2005 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Aşağıdaki Adrese Ulaştırılmalıdır.

2. Eserlerin Gönderileceği/Teslim Edileceği Adres:

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Baş Dramaturgluk Opera / Ulus

3. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları:

- Eserler 12 Punto İle, Bilgisayar Ortamında I .S Aralık, Daktilo Ortamında Çift Aralıkla Yazılarak, 7 Nüsha Halinde Gönderilmeli/Teslim Edilmelidir.
- Her Nüshanın İlk Sayfasına Uyarlanan Eserin Ve Yazarının Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.
- Her Nüshanın İlk Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.
- Her Nüshanın İlk Sayfasında Uyarlayanın Rumuzu Yer Almalıdır. Eser Üzerinde Yarışmacının Kimlik Bilgileri Kesinlikle Bulunmamalıdır.
- Yarışmaya Katılanlar, Uyarlama Eserler İle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.
- Bu Zarfın İçinde Yarışmacının, İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefonu Ve 1 Adet Fotoğrafı İle Koruma Süresi (Yazarın Ölümünden İtibaren 70 Yıl) Kapsamına Giren Eserler İçin Yazarın Kendisinden Ya Da Varislerinden Alınacak Uyarlama İzin Belgesi Bulunacaktır.
- Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

4. Değerlendirmeye Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya kadar Saklanacaktır.

5. Dereceye Giremeyen Yapıtlar Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte Sahibine Talep Üzerine İade Edilecektir. İade İşlemlerinin Başladığı Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezden Geri Alınmayan Eserlerin Kaybından Veya Uğrayabileceği Hasardan Sorumluluk Kabul Edilmez.

6. Hangi Nedenle Olursa Olsun I. Maddede Belirtilen Tarih Ve Saatten Sonra İlgili Adrese Ulanacak Eserler Değerlendirme Dışı Bırakılır. Postada Meydana Gelecek, Gecikme Ve Kayıplardan Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sorumlu Değildir.

7. Yaramaya Gönderilen Eserlerin Üzerine Yazarın / Yazarların Kimliğini Belirten

Ad, İmza Vb. İşaret Konulmamalıdır.

İv. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi:

1. Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Değerlendirilecektir.
2. Yarışmaya Katılan Eserler; Konu, Dil, Edebi Değer, Süre, Oyun Yazma Tekniği Ve Uyarlaması Yapılan Eserin Yazarlık Üslubu İle İletisine Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.
3. Jüride;
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Atanacak 1 Bakanlık Temsilcisi
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Seçilecek 2 Tiyatro Adamı
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nce Görevlendirilecek 1 Dramaturg, 1 Rejisör, 1 Oyuncu
 - Eleştirmenler Birliği'nce Atanacak 1 Eleştirmen Yer Alacaktır.
 - Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üyelerinin Sayısını Artırabilir.
4. Jüri Üyelerine Huzur Hakkı Ödenir.
5. Sonuçlar, 15 Aralık 2005 Tarihinde Açıklanacak, Kazananlar Şöyle Ödüllendirilecektir.
1.Lik Ödülü 10.000 Ytl. 2.Lik Ödülü 6.000 Ytl 3.Lik Ödülü 4.000 Ytl Mansiyon Ödülü 2.000 Ytl. Mansiyon Ödülü 2.000 Ytl
6. Dereceye Giren Oyunlar Kültür Bakanlığı'nca Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.
- 7.Jüri, "Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışmasında Ödüllerden Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

MİTOS BOYUT YAYINLARI TİYATRO OYUNU YAZIM YARIŞMASI 2006 KATILIM ŞARTNAMESİ

Tiyatro Yayınlarına Başlamasının 15. Yılında, Tiyatro Yaşamımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Amacıyla, Bundan Sonra Her Yıl Tekrarlanacak Bir Oyun Yazma Yarışması Düzenlemiştir.

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar Yarışma Dışındır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.
4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.

5. Oyunlar, 30 Haziran 2006 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Temyapim@Yahoo.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir. Yayınevinin Adresi: Ağa Çırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34037 İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8)

6. Başvuruda Bulunanlar, Adları, Adresleri, Kısa Özgeçmişleri Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 15 Ekim 2006'de Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E-Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- Ödüller

Kazanan Üç Yazara, 15.Ekim. 2006 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

F- Seçici Kurul

Doç.Dr. Metin Balay	Yeditepe Üni. Gsf. Tiyatro Bölümü Başkanı; Oyun Yazarı.
Behiç Ak	Oyun Yazarı; Karikatür Sanatçısı.
Funda Özşener	Oyun Yazarı.
Ragıp Yavuz	İstanbul Büyükşehir Tiyatroları Rejisörü.
Raşit Çelikezer	Oyun Yazarı; Sinema Ve Televizyon Yönetmeni. Kaynak:
Tiyotroevi.Com	

MİTOS BOYUT YAYINLARI TİYATRO OYUNU YAZIM 2007 YILI KATILIM ŞARTNAMESİ

Mitos-Boyut Yayınları, Tiyatro Yaşamımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Amacıyla Düzenlediği Oyun Yazma Yarışmasının 2.Sini Gençlik Oyunları'na Ayırmıştır.

Bu Yarışma Assitej-Uluslararası Çocuk Ve Gençlik Tiyatroları Birliği Türkiye Merkezi İle Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları'nın İşbirliğiyle Düzenlenmektedir. Yarışma İçin Temel Alınacak Olan Gençlik Oyunu Tanımı, Gençler İçin Veya Gençler Tarafından Yapılan, Araştırmacı, Yenilikçi, Özgür Ve Özgün, Yaşadığı Toplumun Kültürüne, Sorunlarına Duyarlı, Evrensel Nitelikli Ve Tiyatro Sanatının İsterlerine Uygun Tiyatro Yapıtı Olarak Belirlenmiştir.

A- Amaç Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Gençlik Oyunu Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımızda Sayısal Olarak Çok Az Olan Bu Tür Yapıtlar Arasına Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman,

Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar Yarışma Dışındır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.

4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beş Yüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.

5. Oyunlar, 02.01.2007 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Temyapim@Yahoo.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir.

Yayınevinin Adresi: Ağa Çırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34037 Beyoğlu/İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8). 6. Başvuruda Bulunanlar, Adları, Adresleri, Kısa Özgeçmişleri Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur. Yarışmacılar, Bu Yarışmaya Birden Fazla Oyunla Katılamazlar.

C- Sonuçlar Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 20 Mart 2007 Dünya Çocuk Ve Gençlik Tiyatroları Günü'nde Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E-Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- Ödüller Kazanan Üç Yazara, 20 Mart 2007 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

E- Seçici Kurul

- 1) Ahmet Önel, Yazar, Assitej Üyesi
- 2) Zerrin Yanıkkaya, Öğretim Görevlisi, Assitej Üyesi
- 3) Ali Kırkar, Yönetmen, Assitej Üyesi
- 4) Nihal Kuyumcu, Eleştirmen Ve Öğretim Görevlisi, Assitej Üyesi
- 5) Ali Meriç, Devlet Tiyatrosu Sanatçısı, (Yayınevi'nin Temsilcisi)

Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım 2008 Yılı Katılım Şartnamesi

Mitos-Boyut Yayınları'nın Her Yıl Düzenlemekte Olduğu, 2008 Yılına İlişkin Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi Aşağıdadır.

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar İle Çocuk Oyunları Ve Kısa Oyunlar Yarışma Dışındır.

3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.

4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.

5. Oyunlar, 30 Haziran 2008 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevimize Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Mitosboyut@Gmail.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir.

Yayınevinin Adresi: Ağa Çırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34437 İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8)

6. Başvuruda Bulunanlar, Adlarını, Adreslerini, Kısa Özgeçmişlerini Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 15 Ekim 2008'de Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E.Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- Ödüller

Kazanan Üç Yazara, 15.Ekim. 2008 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

F- Seçici Kurul

Prof.Dr. Metin Balay Yeditepe Üniversitesi Gsf. Tiyatro Bölümü Başkanı; Oyun Yazarı.

Ragıp Yavuz İstanbul Şehir Tiyatroları Rejisörü.

Funda Özşener Oyun Yazarı.

Yrd. Doç. Dr. Gülayşe Temeltaş Öğretim Üyesi; Oyuncu.

Doğan Korkmaz Mitos-Boyut Yayınevi Temsilcisi, Dramaturg

Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım 2009 Yılı Katılım Şartnamesi

Mitos-Boyut Yayınları'nın Her Yıl Düzenlemekte Olduğu, 2009 Yılına İlişkin Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi Yayınlandı.

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları 4. Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi (2009)

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.

2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar İle Çocuk Oyunları Ve Kısa Oyunlar Yarışma Dışındır. Oyun Metinleri En Az 50 000 Bilgisayar Vuruşlu Olacaktır; Bu Koşula Uymayan Metinler Yarışma Dışı Bırakılacaktır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar, Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.
4. Yarışmaya Yalnızca 1 (Bir) Oyunla Başvurulabilir.
5. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.

6. Oyunlar, 30 Mayıs 2009 Tarihi Akşamına Kadar, Mutlaka Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Mitosboyut@Gmail.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir. Yayınevinin Adresi:
Ağa Çırağı Sokak 7/2
Gümüşsuyu-34437 İstanbul
(Tel. 212. 249 87 37-8)

7. Başvuruda Bulunanlar, Adlarını, Adreslerini, Kısa Özgeçmişlerini Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 21 Eylül 2009 Pazartesi Günü Açıklanacaktır. Sonuçlar Aynı Tarihte Yayınevimizin İnternet Sitesinde Wwv.Mitosboyut.Net İlan Edilecektir; Kazananlara Ayrıca E-Mail Veya Telefonla Bilgi Verilecektir.

D- Ödüller

Kazanan Üç Yazara, 21.Eylül. 2009 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

E- Seçici Kurul Prof. Dr. Metin Balay Yeditepe Üniversitesi Gsf. Tiyatro Bölümü Öğr. Üyesi; Oyun Yazarı. Ragıp Yavuz İstanbul Şehir Tiyatroları Rejisörü. Funda Özşener Oyun Yazarı. Hasan Şahintürk Haliç Üni. Devlet Konservatuarı Tiyatro Bl. Öğr. Gör. Doğan Korkmaz Mitos-Boyut Yayınevi Temsilcisi, Dramaturg."

SUAT TAŞER KISA OYUN YARIŞMASI 2007 YILI YARIŞMA ŞARTNAMESİ

Amaç

Değerli Tiyatro Sanatçısı Ve Tiyatro Eğitmcisi Suat Taşer'in Anısını Canlı Tutmak Ve Tiyatromuzda Genç Oyun Yazarlarının Yetişmesine Ve Tanıtılmasına Katkı Sağlamak Adına Suat Taşer Ailesi Ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tarafından 1983 Yılından Bu Yana Düzenlen "Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması"nın Amacı,
-Oyun Yazarlığımızın Gelişimine Katkı Sağlamak,

- Dramatik Yazarlık Alanında Nitelikli Yapıtlar Verilmesini Özendirmek,
- Genç Yazarları Kamuoyuna Tanıtmak Ve Desteklemektir.

Katılma Koşulları

Yarışmanın Bu Yılkı Teması Serbesttir.

Yarışmaya Yalnızca Üniversitelerimizin Tiyatro Bölümlerinde Dramatik Yazarlık Eğitimi Görmekte Olan Öğrenciler Katılabilir.

Yarışmaya Birden Fazla Oyun Gönderilebilir. Ancak Yarışmaya Katılan Oyunların Daha Önce Ödüllendirilmemiş, Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olması Gerekmeştir.

Yarışmaya Katılacak Oyunların 30 Dakikalık Oynanma Süresini (15-17 Sayfa)

Aşmaması Zorunludur.

Yarışmaya Katılacak Yapıtların Üzerinde Yazarının Adı Olmayacak, Yalnızca Dört Harften Oluşan Bir Rumuz Yazılacaktır. Aynı Rumuzun Yazılı Olduğu Bir Zarfa İse Katılımcının Kimliğini, Kısa Özgeçmişini, İrtibat Telefonlarını Ve Adresini Belirten Bir Yazı İle Katılımcının Bir Fotoğrafi Konulacaktır.

Oyunlar 5 (Beş) Kopya Olarak Teslim Edilecektir.

Oyunlar En Geç 16 Kasım 2007 Cuma Günü Mesai Saati Bitimine Kadar, Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması, Deü Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Gündoğdu Sokak No:4 Narlıdere-İzmir Adresine Aps, Adrese Teslim Kargo Olarak Ya Da Elden Teslim Edilmelidir.

Yukarıda Belirtilen Koşulları Yerine Getirmeyen Oyunlar Yarışma Sekreterliğince Yarışma Dışı Bırakılacaktır.

Seçici Kurul'un Değerlendirmeleri Sonucunda Sahnelenmeye Değer Bulunan Dört Kısa Oyun 27 Mart Tiyatro Haftası Etkinlikleri İçinde Uygun Koşullar Bulunduğu Takdirde Sahnelenecektir.

TCDD ÇOCUK OYUNU YAZIM YARIŞMASI

Bildiğiniz Gibi Demiryolları 1856'dan Beri Anadolu İnsanın En Önemli Taşıma Aracı Oldu, Gün Geldi Cepheye Asker Ve Mermi Taşdı, Gün Geldi Gurbete Gidenlere Yoldaşlık Etti, Gün Geldi Anayı Oğula, Sevgiliye Kavuşturdu. Tüm Bunların Ötesinde Tiyatro, Roman, Öykü Ve Şiirde Baş Tacı Edildi, Sinema Sahnelerinde Ve Fotoğraf Karelerinde En Özel Görüntülerin Kaynağı Oldu. Bunlar İşin Duygusal Kısmı. Gelelim Daha Teknik Olan Yanına. Çevre Kirliliği Ve Ekonomi Açısından Bakacak Olursak, Trenler, Gelmiş Geçmiş En Avantajlı Taşıma Aracı Oldu Şimdiye Kadar. Ama, Politik Veya Değil, Pek Çok Nedenen Ötürü Ülkemizde Hep Alt Sıralarda Kaldı Ve Deyim Yerindeyse Paslanmaya Yüz Tuttu. Dünyanın Tüm Gelişmiş Ve Gelişmekte Olan Ülkelerinde, Sunduğu Avantajlardan Dolayı Demiryolları Hala Ön Planda Tutuluyor Ve İlk Tercih Olması İçin Büyük Çabalar Harcanıyor. Avrupa Birliği'ne Girme Aşamasında Olduğumuz Bu Süreçte, Yıllar Önce Ülkemizde Altın Çağını Yaşayan Demiryollarımızın Tekrar O Parlak Günlerine Kavuşturulması Gerekıyor.

Tcdd Bütün Bu Nedenleri Göz Önünde Bulundurarak, Geleceğin Büyükleri Olacak Genç Kuşaklara Demiryolu Sevgisi Aşılınması Amacıyla "Çocuk Oyunu Senaryo Yarışması" Düzenliyor.

Yarışmanın Konusu: Senaryonun Konusu, Demiryollarının Avantajları, Ülke Ekonomisine Katkıları, Demiryollarına Ve Demiryolu Araçlarına Zarar Verilmemesi (Trene Taş Atma Vb), Demiryollarının Tarihsel Gelişimi, Diğer Ulaşım Sistemlerine Göre Artıları Gibi Hususları İçerecek Şekilde, Çocuk Ruhunu Okşayan, Oyunu İzlerken Bilgi Dağarcığına Yeni Bilgiler Eklenmesini Sağlayan, Demiryolu Sevgisi Aşılayan Ve Sonuç Olarak "Demiryolu İle Çocuk" Kavramının Bir Potada Kaynaştırılmasından Oluşuyor. Yarışmaya Katılım: "Çocuk Oyunu Senaryo Yarışması"Na Amatör/Profesyonel Her Yaştan Herkes Katılabilir

Yarışmanın Koşulları:

1. Yazılacak Oyunun Hedef Kitlesi 7-12 Arası Yaş Grubu, Bunu Göz Ardı Etmeyin.
2. Yarışmacılar En Fazla Üç Eserle Katılabilirler.
3. Yarışmaya Gönderilen Eserler, Dereceye Girsin/Girmesin İade Edilmez.
4. Yarışmaya Katılacak Eserler, Senaryo Tekniğine Uygun Olarak Yazılacak Ve Sahnelenme Olanağı Bulunacaktır.
5. Senaryolar, En Az 2 Perde Olacak Şekilde Kaleme Alınacak Ve Süre 45 Dakikadan Az Olmayacaktır.
6. Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı, Dereceye Giremeyen Eserleri De Herhangi Bir Telif Ücreti Ödemeden 5 Yıl Süre İle Kullanım Hakkına Sahiptir.
7. Yarışmada Dereceye Giren Veya Mansiyon Kazanan Eserlerin Yayın Ve Sahneye Koyma Hakları 5 Yıllık Süre İçerisinde Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı'na Aittir. Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı, Bu Süre İçerisinde Başka Kurum/Kuruluşların Da Söz Konusu Eserleri Sahneye Koymalarına İzin Verebilecektir.
8. Senaryolar, Bilgisayar İle Çift Aralıklı Yazılarak, 6 Nüsha Olarak Gönderilecektir.
9. Yarışmaya Gönderilecek Olan Senaryoların Daha Önce Herhangi Bir Yarışmaya Katılmamış Olması Gerekliyor.
10. Senaryoların Üzerine Yazarın Kimliği Yazılmayacak, Kimlik Yerine 5 Rakamdan Oluşan Bir Rumuz Kullanılacaktır. Ancak Katılımcı Adını, Soyadını, Kısa Özgeçmişini, Adres-Telefon Bilgilerini Ve Kullandığı Rumuzu Yazarak Kapalı Bir Zarfa Yerleştirecektir.
11. Yarışmaya Katılan Eserler Ön Elemeden Geçirilerek Uygun Olanlar Jürinin Değerlendirmesine Sunulacaktır.
12. Yarışmaya Katılım Süresi 1 Temmuz 2004 Tarihinde Sona Erecektir.
13. Ödül Töreni; Tcdd'nin 148. Kuruluş Yıldönümü Olan 23 Eylül 2004 Tarihinde Tcdd Genel Müdürlüğü'nde Yapılacaktır. Yarışma Sonuçları, Bu Tarihten En Geç Bir Hafta Önce Yazılı-Görsel İletişim Araçlarıyla Yarışmacılara Ve Kamuoyuna Duyurulacaktır.

Yarışma Jürisi:

1. Süleyman Karaman - (Tcdd Genel Müdürü Ve Yönetim Kurulu Başkanı)
2. Gökhan Akçiçek - (Şair, Çocuk Edebiyatçısı)
3. Mehmet Ulusoy - (Tiyatro Sanatçısı)
4. Mehmet Ayıcı - (Tcdd Basın-Yayın Ve Halkla İlişkiler Müşaviri)
5. Kamil Yeşil - (Yazar) Metin Taşdemir - (Kamu Yönetimi Bilim Uzmanı)

Yarışmanın Ödülleri:

1. Olan Eser Sahibine 2 000 000 000 TL
2. Olan Eser Sahibine 1 500 000 000 TL
3. Olan Eser Sahibine 1 000 000 000 TL
- 3 Adet Mansiyon 500 000 000 TL

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI TÜRK MASALLARINDAN ÇOCUK OYUNU YARIŞMASI

Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması İse Çocuk Tiyatrosu Alanında Ulusal Kimliğimize Yönelerek Geleceğin Seyircisine Yeni Açılımlar Sağlayacaktır

I.Yarışmanın Adı:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"

II.Yarışmayı Düzenleyen Kurum:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması", T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından Düzenlenmiştir.

III.Yarışmanın Amacı :

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışmasının Düzenlenme Amacı Çocuklara Yönelik Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi, Sözlü Kültürümüzün Birikimlerini Yansıtan Başlıca Yazınsal Kaynaklar Arasında Bulunan Masalların Oyunlar Yoluyla Yazıya Geçirilmesi Ve Tiyatro Literatürüne Kazandırılması, Böylece Bu Birikimin Daha Geniş Kitlelerle Buluşturulması Ve Genç Kuşaklara Tanıtılmasıdır.

IV.Yarışmanın Duyurulması:

Yarışmaya Ülkemiz Genelinde Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin Yazılı Ve Görsel Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ayrıca Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V.Yarışmanın Tanıtımı:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"Nın Tanıtımı Kültür Ve Turizm Bakanlığı Bünyesinde Yapılacak Basın Toplantısı Yoluyla Gerçekleşecektir.

Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması Özel Şartnamesi

I. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar:

1. Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

2. Değerlendirme Kurulunda Görev Alan Kişiler, Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar İle Sihri Yakınları Yarışmaya Katılamazlar.

Yarışmaya Katılacak Eserlerin Nitelikleri:

1.Katılımcılar -Varsa- Uyarlama Yapacakları Basılı Eserleri Seçmekte Özgürdür.

2.Oyunlar Anonim Masallara Gönderme Yapabilir. Ancak Derleme Ya Da Özgün Masalların Kaynak Eser Seçilmesi Durumunda, Yazılan Oyunlar Uyarlama Kapsamında Değerlendirilir.

3.Bir Kişi Yarışmaya Birden Çok Eserle Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortak Eser Ya Da Eserlerle Katılımı Kabul Edilir.

4.Yazılan Oyunlar, Öz, Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar İle Pedagojik Koşullar Çerçevesinde Kaleme Alınmalıdır.

5.Basılmış,Yayınlanmış, Oynanmış Ya Da Başka Yaramalarda Ödül Kazanmış, Dereceye Girmiş, Eserler Yarışmaya Katılamaz.

III. Yarışmaya Katılma Koşulları

1.Yarışmaya Son Katılma Tarihi:

Yarışmaya Katılan Eserler 01 Kasım 2005 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Aşağıdaki Adrese Ulaştırılmalıdır.

2.Eserlerin Gönderileceği/Teslim Edileceği Adres:

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Baş. Dramaturgluk Opera / Ulus

3.Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları:

1-Eserler 12 Punto İle, Bilgisayar Ortamında I .S Aralık, Daktilo Ortamında Çift Aralıkla Yazılarak, 7 Nüsha Halinde Gönderilmeli/Teslim Edilmelidir.

2-Her Nüshanın İlk Sayfasına Uyarlanan Eserin Ve Yazarının Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

3-Her Nüshanın İlk Sayfasında Oyunun Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

4-Her Nüshanın İlk Sayfasında Uyarlayanın Rumuzu Yer Almalıdır. Eser Üzerinde Yarışmacının Kimlik Bilgileri Kesinlikle Bulunmamalıdır.

5-Yarışmaya Katılanlar, Eser İle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

A)Bu Zarfın İçinde Yarışmacının, İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefonu

Ve 2 Adet Fotoğrafi İle Uyarlama Olması

Durumunda Koruma Süresi (Yazarın Ölümünden İtibaren 70 Yıl) Kapsamına Giren Eserler İçin Yazarın Kendisinden Ya Da Varislerinden Alınacak Uyarlama İzin Belgesi Bulunacaktır.

B)Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı Bu Şartnameyi Okumuş Ve Kofullarım Kabul Etmiş Sayılır.

4. Değerlendirmeye Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

5. Dereceye Giremeyen Yapıtlar Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte Sahibine Talep Üzerine İade Edilecektir. İade İşlemlerinin Başladığı Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezden Geri Alınmayan Eserlerin Kaybından Veya Uğrayabileceği Hasardan Sorumluluk Kabul Edilmez.

6. Hangi Nedenle Olursa Olsun I. Maddede Belirtilen Tarih Ve Saatten Sonra İlgili Adrese Ulaşacak Eserler Değerlendirme Dışı Bırakılır. Postada Meydana Gelecek, Gecikme Ve Kayıplardan Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Gönderilen Eserlerin Üzerine Yazarın / Yazarların Kimliğini Belirten Ad, İmza Vb. İşaret Konulmamalıdır.

IV. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi:

1.Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Değerlendirilecektir.

2.Yarışmaya Katılan Eserler; Konu, Dil, Edebi Değer, Süre, Oyun Yazma Tekniği Ve Çocuk Tiyatrosunun Gereklerine Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

3. Jüride;

- Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Atanacak I Bakanlık Temsilcisi

- Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Seçilecek 2 Tiyatro Adamı (Çocuk Tiyatrosu Alanında Yetkinliği Kabul Edilen)

- Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nce Görevlendirilecek I Dramaturg, I Rejisör, I Oyuncu (Çocuk Tiyatrosu Alanında Yetkinliği Kabul Edilen)

- Assitej Türkiye Temsilciliği Tarafından Atanacak I Yetkili Yer Alacaktır.

- Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üyelerinin Sayısını Artırabilir.
- 4.Jüri Üyelerine Huzur Hakkı Ödenir.
- 5.Sonuçlar, L5 Aralık 2005 Tarihinde Açıklanacak, Kazananlar Şöyle Ödüllendirilecektir.
 - 1.Lik Ödülü :10.000 Ytl
 - 2.Lik.Ödülü :6.000 Ytl
 - 3.Lik Ödülü :4.000 Ytl
 - Mansiyon Ödülü :2.000 Ytl
 - Mansiyon Ödülü :2.000 Ytl.
- 6. Dereceye Giren Oyunlar Kültür Bakanlığı'nca Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Olacaktır.
- 7.Jüri, "Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"Nda Ödüllerden Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

EK 14
İNÖNÜ ARMAĞANLARI TÜZÜĞÜ

İNÖNÜ ARMAĞANLARI TÜZÜĞÜ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 5.9.1948, No: 3/8007

Dayandığı Kanunun Tarihi : 13.6.1946, No: 4933

Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 2.10.1948, No: 7023

Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 3, Cildi : 29, S. 1444

Madde 1 - 4933 sayılı kanun gereğince tesis edilen ve Türk vatandaşlarından hak edenlere verilecek olan İnönü Armağanları biri (İnönü Değerlendirme) ve diğeri (İnönü Özendirme) armağanları olmak üzere iki nevidir.

Madde 2 - İnönü Değerlendirme Armağanları üç bölümden ibaret olup şu sıraya konulmuştur;

1 - Bilim eserleri,

2 - Sanat eserleri,

3 - İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişmesine ve iyileşmesine yarıyan keşif ve ihtiralar.Bu bölüm sıralarına rastlayan yıllarda aynı bölüme ait eser,keşif ve ihtiralar jüri komisyonları tarafından incelenip başka bölüme ait eser, keşif ve ihtiralar incelenemez.Aynı yılda aynı bölüme ait eser, keşif ve ihtiralar jüri komisyonlarına verildiği takdirde bunlardan armağana en layık olanı komisyonlarca belirtilerek karara bağlanır.

Madde 3 - İnönü Özendirme Armağanları beşer bin liralık on,ve üçer bin liralık on beş armağandan ibaret olup bölümleri arasında her hangi bir sıra gözetilmeksizin hak edenler bulundukça hepsine her yıl dağıtılır.

Madde 4 - Armağanları hakedenlerin tayini ve belirtilmesi için kanun gereğince üç jüri komisyonu kurulur. Bu komisyonların her biri kendi bölümlerine ait eserleri tetkik etmek ve bu armağanlara hak kazananları belirtmekle görevlidir. Komisyonlardan her birinin inceleyeceği ve karar vereceği eserler her biri bir komisyona ait olmak üzere sırasıyla şu üç bölüme ayrılmıştır.

A) Bilim eserleri,

B) Sanat eserleri,

C) İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişme ve iyileşmesine yarayan keşif ve ihtiralar.

Madde 5 - Jüri komisyonları üyeleri,her komisyon için ikişer tane olmak üzere her fakülte veya yüksek okul, profesör veya öğretmenler kurullarınca kendi fakültelerinden veya okullarından veyahut bunların dışında gösterilerek ilgili Bakanlıklar vasıtasıyla Başbakanlığa bildirilecek adaylar arasından her komisyon İçin dördü asıl ve üçü yedek olmak üzere Bakanlar Kurulunca seçilir. Bu seçimler üç yılda bir yapılır ve keyfiyet Başbakanlıkça üyelere yazı ile bildirilir. Komisyon başkanları,asıl üyelerin tam sayı ile yapacakları toplantıda üyeler

arasında gizli oyla seçilir ve seçilenlerin adları Başbakanlığa bildirilir.

Madde 6 - Jüri komisyonu üyelerinin süresi üç yıldır.Üç yıl sonunda yukarıdaki maddede yazılı usul ile yeni seçim yapılır. Süresi biten komisyonlardaki asıl ve yedek üyeler yeniden aday gösterilebilir ve üye seçilebilir.

Madde 7 - Jüri komisyonları Başkentte bu işe tahsis edilmiş olan büroda toplanırlar.Lüzumlu hallerde bu komisyonların başka yerlerde toplanmalarına ve çalışmalarına Başbakan tarafından izin verilebilir.

Madde 8 - Jüri komisyonları asıl üyelerin tam sayısıyla toplanırlar. Kararlar oy çokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde çokluk başkanın bulunduğu yandadır.Özür dolayısıyla komisyon toplantısına katılamayanların yerine ad çekmek suretiyle yedek üyelere geçici olarak alınarak komisyon tamamlanır ve keyfiyet Başbakanlığa bildirilir.

Madde 9 - İnönü Değerlendirme Armağanına hangi eser,keşif ve ihtirarı layık olduğunun jüri komisyonlarınca incelenmesi:

A) Üyesi bulunduğu jüri komisyonundan,o komisyon üyeleri;

B) Her jüri komisyonundan fakülteler ve yüksek öğretim ve bilim araştırma kurumları;isteyebilirler.

İnönü Özendirme Armağanı için bu incelemenin yapılmasını:

A) İnönü Değerlendirme Armağanı için inceleme isteyebilecek olanlar;

B) Bu armağana layık olduğunu iddia edecekler veya bunların mirasçıları;isteyebilirler.

Bu maddede yazılı istemlerin armağanın verilme gününden beş ay önce jüri komisyonuna verilmesi lazımdır.

Madde 10 - Armağanlara layık olanların jüri komisyonları üyelerinden olması

armağan almalarına engel teşkil etmez.Şu kadar ki: Bu hususta verilecek kararlarda anılan üye hazır bulunamayacağı gibi o devrede jüriolikten de çekilir.

Madde 11 - İnönü Armağanları 1946 yılı başından sonra yapılan ve yayımlanan eserlerle sağlanan keşif ve ihtiralara ve elde edilen başarılarla verilir.

Madde 12 - Jüri komisyonları, kanunun 7 nci maddesi uyarınca kuracakları geçici jüri komisyonlarının kurulma sebebi ile bunlara verilecek iş ve çalışma şekil ve zamanı ve üyeleri hakkında Başbakanlığa yazı ile bilgi verirler. Bu hüküm sözü geçen maddenin son fıkrasında yazılı bilim adamlarıyla uzmanlar hakkında da uygulanır.

Madde 13 - Jüri komisyonları inceliyecekleri konuların gerektirdiği bilgi, tecrübe, mütalaa ve müşahadeler için Devlet daire ve müesseselerine başvurabilir ve bunlardan yardım ve malumat isteyebilirler.

Madde 14 - Jüri komisyonları vermeği kararlaştırdığı her armağan için ayrı ayrı gerekçeli raporlar tanzim edip üyelerine imzalatılarak bunları kararla riyle beraber Aralık ayının 20 nci gününe kadar Başbakanlığa verirler. Bu kararlar Birinci İnönü Zaferinin yıldönümüne rastlayan Ocak ayının 10 uncu günü Baş bakanlıkça radyo ve gazetelerle yayımlanır ve armağanlar Başkentte ve armağanla ra hak kazananlar gelmedikleri takdirde bunların bulundukları yerlerde Hükümetçe tertip edilecek törende bir anma madalyası ve diploma ile birlikte kendilerine verilir.

Madde 15 - İnönü Armağanları Devlet, özel idare, belediye ve köylere ait her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır. Armağanlar borç için haczedilemez. Armağan alanların eser, keşif, ihtira ve başarılarına ilişkin her türlü hakları saklıdır. Armağanı hakedenler bunu alamadan ölürler ise armağan kanuni mirasçılarına verilir.Bu intikalden dolayı hiçbir vergi, resim ve harç alınmaz. Mirasçılar yukarki fıkra hükümlerinden de faydalanırlar.

Madde 16 - Armağan alanların ad ve soyadlarıyla armağan miktarı ve armağana konu olan eser, keşif ve ihtira veya olağanüstü başarı alfabetik bir deftere yazılır.

Madde 17 - Aşağıdaki hususlarda jüri komisyonları birlikte toplanıp karar verirler.

a) İnönü Özendirme Armağanlarının hakedenlere göre bölümler arasında ne sayıda tahsis edileceği,

b) Jürilerin ve Başbakanlığın armağanlarla ilgili olarak lüzum göstereceği konuların incelenmesi,

c) Armağanları hakedenlere verilecek anma madalyaları ile diplomaların şekillerinin belirtilmesi,

Jüri komisyonlarının birlikte toplanmaları, Başbakanın emri veya jüri komisyonlarından herhangi birinin Başbakan tarafından tasvip olunacak teklifine göre yapılır.Bu toplantılarda her üye yalnız bir oy sahibidir. Bu toplantıların başkanlığı, bölüm sırasına göre komisyon başkanları tarafından nöbetleşe yapılır ve kararlar oy çokluğu ile verilir. Oy eşitliğinde çokluk başkanın bulunduğu yandadır.

Madde 18 - Jüri ve geçici jüri komisyonları üyeleri ile kendileriyle danışma yapılan bilim adamları ve uzmanlara gördükleri iş karşılığında çalışma sürele rine ve harcadıkları emeklerine göre Başbakan tarafından tayin edilecek maktu tutarda bir ücret verilir. Ancak bu ücretlerin toplamı, kanununa göre bir yıl içinde verilebilecek bütün armağanlar toplamının

yüzde onunu geçemez. Şu kadar ki zaruri hallerde bu miktar Başbakan tarafından takdir edilecek lüzuma göre bir misline kadar artırılabilir.

Madde 19 - Jüri ve geçici jüri komisyonları üyeleriyle danışman ve uzmanların başka yerlerden gelmeleri veya 7 nci maddesi mucibince başka bir yere gitmeleri hallerinde yolluk ve zaruri gider olarak kendilerine ödenecek para miktarı zaruri ve mütat giderleri gözönünde tutularak Başbakan tarafından belirtilir. İnönü Armağanları kaynak akçasının idare şekli

Madde 20 - İnönü Armağanları kaynak akçasını teşkil etmek üzere her yıl Başbakanlık bütçesine konulan ödenek Başbakanının tensip edeceği milli bankalardan birinde (İnönü Armağanları kaynak akçası) adı altında açtırılacak hesaba yatırılır. Kaynak akçasından yapılacak ödemeler Genel Muhasebe Kanunu hükümlerine ve Sayıştay vizesine bağlı değildir.

Madde 21 - İnönü Armağanları kaynak akçası hesabına giren paralarla Başbakanlığın vereceği talimat dairesinde en fazla gelir getiren Devlet tahvilleri alınarak aynı bankada saklanır. Tahvile yatırılmayan paralar kısmen vadeli ve kısmen de vadesiz olarak bankada saklanır. Bu suretle saklanacak paraların faiz haddi banka ile kararlaştırılır.

Giderlerin ödenmesi

Madde 22 - Aşağıda yazılı ücret, yolluk ve giderler İnönü Armağanları kaynak akçasından ödenir:

- a) İnönü Değerlendirme ve İnönü Özendirme Armağanları,
- b) Jüri komisyonları üyelerinin ücret, yolluk ve zaruri giderleri ile bu komisyonların diğer her türlü giderleri,
- c) Jüri komisyonlarınca görevlendirilecek bilim adamları ile uzmanların ücret, yolluk ve her türlü giderleri,
- d) Bankalara verilecek komisyon ve diğer giderler,
- e) İnönü Armağanları hakkındaki Jüri komisyonları rapor ve kararlarının yayımlanması, anma madalyalarının yapılması, armağan diplomalarının basılması gibi doğrudan doğruya armağanlarla ilgili işlere ait giderler. İnönü Armağanları kaynak akçasından yapılacak ödemeler Başbakanın veya yetkili kılacağı kimselerin imzasıyla yapılır.

Muhasebe usulü

Madde 23 - İnönü Armağanları kaynak akçasının ve bunun işletilmesinden elde edilen gelirlerle bu tüzük gereğince yapılan bütün giderlerin hesabı, muzaaf usule göre tutulur. Her yıla ait hesap durumu, o yılın bitiminden başlayarak bir ay içinde düzenlenecek bir raporla belirtilir ve Başbakanın tasvibine sunulur.

Her türlü ödemeler çek karşılığında ve banka marifetiyle yapılır.

Madde 24 - Bütün ödemelerin, giderlerin nevilerine göre Başbakan tarafından onaylanacak bir cetvelde belirtilmiş olan müsbet evraka dayanması şarttır.

Madde 25 - İvedili hallerde ödenecek giderler için, Başbakanın en çok haddini tayin edeceği miktarda, mutemetlere avans verilebilir. Ancak her mutemet aldığı avanstaki sarfettiği paraya ait müsbet evrakı en çoküç ay içinde mahsubunu yaptırmaya ve artanını geri vermeğe mecburdur.

Madde 26 - Defterlerin ve hesapların tutulması ve kovuşturmasıyla görevlendirilecek sayman, avans akçalarının vaktinde tahsil ve mahsup edilmemesinden sorumludur.

Madde 27 - Yolluk avansı alan hak sahipleri, hizmetin görülmesini kovuşturan ay içinde müsbet evrakı vermek suretiyle bu paraların mahsubunu yaptırmak ödevindedirler.

Madde 28 - 4933 sayılı kanunun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmış ve Danıştay`ca incelenmiş olan bu tüzük Resmi Gazete ile yayımlandığının ertesi günü yürürlüğe girer.

Madde 29 - Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK 15
MAKALELER

Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu’nda Neden Bir Marka Olamadı?

Prof. Dr. Murat Tuncay

Neden “Ulusal olamadan evrensel olunamayacağı kuralı” sanatlar içinde en çok tiyatro için geçerlidir denir ? En kısa tanımıyla estetize edilmiş bir iletişim yöntemiye sanat, bunun içinde en geniş ölçüde bir arada canlı olarak paylaşılını tiyatrodur da ondan. Burada Ulusal bir tiyatrodan söz ettiğimizde: Tiyatroyu evrensel anlamda vareden ve “Taklit” , “Eylem” , “Topluca Katılım” başlıkları altında kümelenen öğelerin, zaman ve mekân sınırlarını aşan ortak özelliklerine ulusal ve tarihsel renklerini katabilmiş; tiyatronun kendine özgü estetiğine bu renklerle yeni boyutlar, yeni tadlar getirebilmiş ve getirdiklerini özgün bir estetik çizgide uluslararası sanat dünyasına kabul ettirebilmiş bir tiyatro’dan söz ettiğimizi de hemen vurgulamalıyız.

Ekonomik ilişkilerin ve teknolojik gelişmelerin uluslar arasındaki kültürel farklılıkları hızla ortadan kaldıran, global bir insanlık kültürü oluşturmaya yöneldiği ve özendirdiği bilgi çağının eşliğinde, ikiyüz yıla yaklaşan bir çaba içinde yerleştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalıştığımız Batı örneğinde gelişen tiyatromuzun, ortaya koyduğu yapıtlarla, Türkçe olmasından öte dünya tiyatrosu içinde henüz kendine özgü bir yer edinebildiğini söyleyemeyiz. Doğaçlama ustalıklarıyla övünen, yazmayan, yazılı belgeleri olmayan, ya da derlenebilen üç beş parça bilginin estetik yeni yaratılar için ateşleyici özelliği gereğince değerlendirilmemiş Geleneksel tiyatromuzun kendine özgü estetik özelliklerinin bugün bize hayrı yok ki Batı tiyatrosu’nun çağdaş estetiği ile uğraşanlar için bir ateşleyici yanı olsun. Türk Tiyatrosu, Türk dili konuşan ülkeler içinde elbette ağırlığı olan bir tiyatro konumunu koruyor. Ama dünya genelinde kişiliğini koruyabilmiş, damgasını vurabilmiş bir tiyatromuzun varolduğunu ileri sürmek oldukça aşırı bir milliyetçi iyimserliğin ötesinde anlam taşımıyor. Verilen bunca emek, bunca destek, çekilen bunca sıkıntı ve aşılın bunca engele rağmen neden bir Marka olamadı tiyatromuz dünya tiyatrosunda ? Bu yazının sınırlı çerçevesi içinde konuyla ilgili bazı temel noktalara değinmeye çalışacağız.

XIX. yüzyılın başlarına kadar birbirlerinden neredeyse habersiz olarak gelişen Doğu ve Batı tiyatro geleneklerine tarihsel perspektiften baktığımızda Hint, Çin, Japon, Kore, Türk gibi dili ve estetiği tümüyle kendisine özgü ulusal özellikler taşıyan; kökleri çok eski yüzyıllara uzanan Doğu tiyatrosunun aksine Batı tiyatrosunda “Ulusal” renkleri edinme, onlara sahip çıkma ve geliştirme endişelerinin Renaissance yıllarına kadar pek görülmediği dikkati çeker. Burada hiç kuşkusuz tüm kültürü Geleneksel anlamda koruyucu şemsiyesi altına alan “Din” faktörünün rolü büyüktür. Yüzyılların birbiri ardından getirdiği değişim rüzgârlarına, Tanrı-insan ilişkisinin hiç değişmeyen ve değişmemesi gereken ilkeleriyle direnen uzakdoğu dinleri Tiyatro sanatını da bu çerçeve içinde değişimlere kapalı bir geleneksel estetik anlayışı içine hapsederek, özgün niteliğini korumayı başarmıştır. İslam düşüncesinin canlandırma ve değişime yönelik sanatlara yönelik kapalı tutumu, Geleneksel tiyatromuzda bu tür bir korumacılıktan mahrum kalmasına yol açmıştır. Karagöz

oyunlarında Şeyh Küşteri kavramı çerçevesinde estirilen tasavvuf motiflerinin ya da Meddah oyunlarımızın Peygamber ve din büyüklerini öven, islam kültürü çerçevesinde oluşturulmuş geçerli ahlak anlayışlarını yücelten öyküleri Uzakdoğu tiyatrosunun dinsel motiflerle içiçeliğinden çok uzaktır. Geleneksel tiyatromuz genelde ahlaki dersi en sonunda yapılan bir kaç söyleyişe bırakılmış bir eğlence tiyatrosu olarak kalmıştır. Bu tiyatroyu vareden sanatçıların Uzakdoğu kültüründe görüldüğü ölçüde dinsel kökenli bir saygınlıkla korunmadığı da ortadadır. Nitekim Batılılaşma eğilimlerine pek çok noktada direnen çevrelere destek veren İslami eğilimin Geleneksel tiyatromuza koruyucu bir destek vermekten her zaman uzak durduğu bunun en açık göstergesidir. Türk müziğine ya da Mehter takımına verilen desteğin yüzde biri Meddah, Karagöz ya da Ortaoyunu can çekişirken gösterilmemiştir. Bu yok sayma eğiliminin Cumhuriyet yıllarında zaman zaman iktidarı, dolayısıyla Kültür bakanlığını denetimine geçiren muhafazakâr çevreler tarafından da sürdürüle gelmesinin altını çizmek gerekir.

Ortaçağın ulusal eğilimleri uzun yüzyıllar boyu görmezlikten gelen katolik kültürü temel ateşleme gücünü insan ilişkilerindeki çatışmalar üzerine kuran ve insanı sürekli boyun eğen cemaat şemsiyesinin dışına çıkamayan edilgin ve günahkâr bir mümin anlayışının dışına çıkarıp insan olmanın, birey olmanın onurunu duymaya yönelten; kendisini ve çevresini değiştirmeye yöneltecek ölçüde güçlendirmeyi amaçlayan tiyatro sanatına sırtını döndüğünü. Unutulması gereken bir pagan geleneği olarak aşağıladığı tiyatro ve tiyatrocuları Reneaissance yıllarında ulusal bir birlik oluşturmaya çabalayan sivil-askeri otoritelerin arka çıktığı biliniyor. Coğrafi ve etnik ayrımları tanımayan Hristiyan düşüncesinin aksine varlığını dil, kültür, ulusal sınırlar ve çıkarlar üstüne kuran milliyetçi yaklaşımlar çağın gerektirdiği dinamizmi ve değişim bilincini geniş kitleler arasında yaymak ve ulusallık bilincini ayakta tutmak için sanattan, özellikle de tiyatro sanatından yararlanmayı düşündüler. Kilisenin tüm düşmanca davranışlarına karşı tiyatroyu ve tiyatrocuları korudular ve kendi ulusal dillerinde, kendi halklarının beğenilerine ve çıkarlarına uygun bir tiyatro yaşamının yaygınlaşması için gereken desteği esirgemediler. Bu desteğin tiyatro estetiğine ulusal ve evrensel anlamda damgasını vurabilen Shakespeare, Marlowe, Lope de Vega, Calderon, Racine, Moliere, Goldoni, Ostrovsky, Cehov, Cynge, Lessing, Goethe, Schiller, O'Casey, Albee, Tennessee Williams, Miller vb. yazarların ürünleriyle birleşebildiğinde, ulusal tiyatroların ortaya çıktığı ve birbirlerini etkilediği görüldü.

Ulusal tiyatroların oluşma sürecine kuşbakışı baktığımızda görülen şudur. Ya ortaya ulusal tiyatro sentezini ortaya çıkarıp verdiği ürünlerle kendisini kabul ettiren ve arkasında pek çok yazarı sürükleyerek ulusal tiyatronun gerçek anlamda kurulması için sağlam bir temel oluşturan bir yazar çıkmaktadır ya da yine Ulusal bir tiyatro oluşturabilmek adına bir dizi aydın henüz istenilen düzeyde bir tiyatro yaşamı ve bilinci oluşmamış ülkelerinde bu işi gerçekleştirmek için ithalat çalışmalarına yönelmektedirler. Bu, Ulusal tiyatro oluşumunu tamamlamış, repertuvar ve tiyatro seyirci ilişkilerini bir düzene oturtmuş ülkelerden oyun çevrelmesi, tiyatro topluluğu ve sanatçıları davet edilerek kökü ulusal renklere dayanmayan bir yapay tiyatro yaşamını o ülkede varetmeye çalışmaları demektir. Pek çok noktada ulusal tiyatro oluşturma aşamalarına yararından çok zararı dokunan bu yola sapanlardan biri de biziz.

Tanzimat yıllarından başlayarak toplumda yerleştirilmeye çalışılan Batı kültürüne özgü yaşam biçimi ve değerlerinin benimsetilmesi; Geleneksel yaşam biçimi ve kültürün Batı yaşam biçimi ve kültürünün yerleşmesini engelleyen tüm özelliklerinden arındırılması için ülke aydınlarının giriştiği seferberlikte Tiyatro sanatını çok önemli bir kitle eğitim aracı olarak kullanma girişimlerinin, tiyatro sanatımızın ulusal renklerine; bu renkleri ağdaş estetikle birleştirerek gerçekleştirilmek istenen Ulusal tiyatro estetiğimizin oluşturulması yolundaki çalışmalara ne lde olumsuz etkilediğini artık daha net görebiliyoruz.

Ülkenin st yönetim otoritesi ve bu otoritenin eğilimlerinden de destek alan aydınların girişimleriyle kendisini dayatılan yeni yaşam biçimi ve değerlere sokakta açıkça karşı çıkamayan, çok da iyi kavrayamadığı değişimin görünürde en açık biçimde bayraktarlığını yapan Batı Tiyatrosunu ya gözü kapalı destekleyen ya da daha büyük bir çoğunlukla alaya alan , tepki gösteren tiyatro seyircilerinin Geleneksel tiyatronun hiç olmazsa eski değerlerle yaşatılmasında, ona sahip çıkılmasında gösterdiği kayıtsızlığı da görmezlikten gelemeyiz. Koşullar ne olursa olsun tiyatroyu asıl biçimlendiren, yönlendiren seyircidir. Tiyatro seyirci beğenisinin zaman içinde ortaya çıkan değişimlere, beklentilere yanıt verecek şekilde kendisini yeniler. Görülen odur ki XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere Geleneksel tiyatromuz yeterli lde yanıt verememiş; Seyirci de giderek kendisini eğlendirmeyen, eskiyen bu tiyatroyu terketmiş; onu bir kültür değeri olarak saklamayı düşünmemiştir.

Batı rneğinde bir tiyatro izlemenin gerektirdiği görgü ve disiplin anlayışının sahnede oynanan oyuna karşı beğenilsin beğenilmesin belli bir saygı ve sonunda alkış gerektirdiği konusunda verilen mücadele sonunda tiyatroyu çok da önemli olmayan bir kültür olayı olarak algılayan, oyuna kendisini kaptıran, oyun sonunda beğense de beğenmese de alkışlayan ve çoğunlukla doğru ve yerinde tepkiler vermeyen, tiyatrosuna pek de sahip çıkmayan; dolayısıyla tiyatronun kendini bulması, yönünü belirlemesi ve kimliğini bulmasında üstüne düşen rolü doğru oynamayan bir seyirci kitlesi ile başbaşa kalınmıştır. Seyirci faktörünün sadece oyunu izleyen dolu sandalye sayısı olarak değerlendirilmesi gerek tiyatrolar, gerekse oyun yazarları açısından yeterli ve isabetli olamamıştır. Böylece denekli ya da deneksiz olsun : Seyircisini tanıyan, onun istedikleri ve istemesi gerekenleri sağlıklı olarak değerlendiren; orta ve uzun vadeli repertuvar politikaları ile seyircisini eğiten, beğeni düzeyini yükselten tiyatro topluluklarımız olamadığı gibi tiyatrosuna sahip çıkan; sahnede gördüğü doğruyu ve yanlışı birbirinden ayıran ve bunu doğru tepkilerle ortaya koyarak tiyatrosunu yazarıyla, yönetmeniyle, oyuncusu ve tasarımcısıyla yukarı doğru iten bir seyirci kitlemiz de oluşamamıştır. Ulusal tiyatro çizgimizin oluşmasını engelleyen en önemli faktörlerin başında tiyatroyu gerçek anlamda vareden bu iki önemli kesimin birbirini motive edememekten doğan kopukluğu görüyorum.

Oyun dilinin sokağın kullandığı kestirme iletişim yöntemleri ile edebi-sanatlı ifade arasında gidip gelen; ama ne biri ne ötekisi olmayan bir değişken akım dalgası gibi akıp geçen yapısını biz çok geç ğrendik.

Divan edebiyatının Farsça-Arapça terkiplerinden, süslemelerinden oluşan şiire odaklanmış ağdalı Osmanlıca'sının, sokağın kullandığı sadelikten özenle kaçınan özellikleriyle yazılan bir oyunun sahneye uygun düşmediğini oyun yazarlarımızın bir bölümü gerçi Şinasi'nin Şair Evlenmesi 'nden beri biliyorlardı. Sık sık oyun yazmanın "Lisan-ı avam" ile yani halkın konuştuğu net, bir duyuşta anlaşılır, sade Türkçe ile yazılması gerekliliği sık sık tekrarlandı tekrarlanmasına. Ama bu özellik daha çok sahnede söylenenin bir duyuşta anlaşılır olma zorunluluğunun bir kaçınılmaz gereği olarak görülmenin ötesine de geçemedi. Oyun yazarlarımızın bir bölümü Abdülhak Hamid'in oyunlarında kullandığı saltanatlı Osmanlıca'nın söz hünerlerine dayalı zenginliğini, ozan olmanın bir gereği gibi görüp sürdürdüler yazmayı. Edebiyatçı olmanın ağır bastığı bu eğilim, çeviri ve uyarlamalarda da kendisini gösterince, ancak töre komedyası ya da nostaljik değerinden ötürü, zaman zaman, o da çok ağır dramaturgik operasyonlarla ancak sahneye getirilebilen ölü doğmuş sahne metinleri yığını, ulusal repertuvarımızı beslemenin çok gerilerinde kaldı.

Tanzimat'dan bu yana çok ciddi sadeleşme evreleri geçiren Türkçe'mizin, arılaşmaya dönük değişim süreci giderek bu edebi, entellektüel olma havasından uzaklaşan, daha esnek bir dil anlayışını sahneye getirdi getirmesine. Ama bu sadeleşme çabasının, yerleşme aşamasında, günlük konuşmanın değişen yaşam biçimi ve ilişkilerle birlikte terkedilen eski ve dilimize giren yeni anlam kodları ile birlikte, ulusal renklerimizi oluşturan, iz bırakan dil özelliklerimizin pek çoğunu da silip süpürdüğü bir gerçek.

Sahne dilinin bir ülkede konuşulan dilin en seçkin örneği olması gerektiğini savunan görüşler bir yandan İstanbul ağzını bu niteliğe en uygun biçim olarak benimserken Geleneksel tiyatronun bir numaralı güldürü malzemesi olan lehçe farklılıklarının taklitlerinden oluşan renkleri de dışladı. Türkçeyi İstanbul ağzına göre daha farklı, daha kaba konuşan ya da konuşurken İstanbul ağzını beceremeyen çeşitli Anadolu ve Rumeli lehçelerinin kullanımından sakınılması hatta sahnede ve mikrofonda şive taklitlerinin yasaklanması olgusunu, o yöre insanlarımızı, yöreye özgü dil-tavır özelliklerinden giderek gülünçleştirilmesini, bir anlamda aşağılanmasını engellemek amacını taşıyor olsa da ulusal tiyatromuzu oluşturma yolunda atılan kısırlaştırıcı, yanlış bir adım olarak kaydetmek gerekir.

Ulusal tiyatro kuşkusuz ulusal bir dramatik edebiyat üzerine kurulur. Çağdaş oyun dili anlayışı artık bu dilin oluşumunu dramatik tasarımı oluşturup bunu bir metin haline getiren oyun yazarlarına bırakılmıyor. Sahneden seyirciye yönelen, görsel ve işitsel iletişim yöntemlerinin tümünün estetik bütünlüğünden oluşan bir dil olarak görülüyor sahne dili. Yazarın, yönetmenin, tasarımcının, dramaturgun, oyuncunun birlikte varettikleri bu sentezi oluşturmadaki boşluklarımız, ulusal tiyatromuzu oluşturmada belimizi büken bir başka noktadır.

Tiyatral anlatım, yazarla başlayıp yazarla biten bir ileti olmaktan çoktan çıktığı gibi bu dilin oyuncunun vazgeçilmez varlığına indirgendiği değerlendirmelerin de çok ötesine geçmiş bulunuyor. Sahne tasarımının, oyun metninin, dramaturginin çözümlenme ve araştırma yoluyla ortaya çıkardığı çağrışım materyallerinin ve oyuncunun yaratıcı deviniminden oluşan bir bütünlüğe ulaşmaya çabalayan çağdaş

tiyatro dili bu iletişimi seyirciyle en etkin biçimde buluşturacak ağdaş sahne tekniğini ve tiyatro mimarisini birlikte değerlendirmeyi gerektiriyor. Sahne ve seyirci arasındaki organik iletişimi ağdaş ölçülerde gerçekleştirmek oyun yerlerine ve yardımcı ekipmana bir türlü sahip olamıyoruz.

Yazarlarımızın pek çoğu gözlerini artık bu boyutta yeni iletişim yollarının denenmesine olanak vermeyen eski  duvarlı İtalyan sahne düzenlerinde açıyor, kendilerini bu sahnenin sağlayabildiği olanaklarla sınırlandırıyorlar. Yazarlarımızın pek çoğu artık bilgi çağının teknolojiyle hayatlarını biçimlendirmeye yönelmiş seyircileri etkilemek amacıyla yapılan denemelerin, geliştirilen yeni anlatım olanaklarının farkında değil. Farkında olanların da ortaya koydukları yapıtlar çoğu 20. yüzyılın başından kalma tiyatro yapılarımızın yetersiz sahne olanakları içinde kayboldu gitti. Bugün hala batıdaki sahne ve ışıkla ma olanaklarına sahip tiyatro yapılarına sahip olamayışımız en yaygın yakınma konularımızın başında geliyor. şu halde bugünün tiyatro diline anlatım olanaklarına sahip olmadan, geçmişten gelen bir tiyatro anlıyışi içinde oluşmuş seyir estetiğinin ipuçlarını araştırmaya arkasını dönmüş ve bugünü yaşayan seyircisine seslenebilmenin yollarını araştırmadan, aklına geleni denemeye, daha doğrusu oynamaya çalışan bir tiyatromuzun bulunduğu gerçeğini kimden saklayabiliriz ?

Geleneksel tiyatro estetiğinin özelliklerine yetişemeyen; doğru ve güzel örneklerini izleyemeyen; dolayısıyla köklerini tanımayan; ağdaş sahne dilinin anlatım olanaklarına sahip olamayan; Globalleşme hareketlerinin ulusal kültürel ayrıntıları silip süpürdüğü bir ortamda; geç kalmış bir ulusallaşma hareketinin ulusal birlik adına bel bağlamaya çalıştığı değerlerin üstüne çıkmaya; müsamere havasının ötesine geçip, ağdaş bir sahne estetiği ile ulusal renkleri yeniden oluştırmaya yönelecek geleceğin tiyatro sanatlarımız bu ciddi sorunlar yumağı ile karşı karşıya, i içe yaşamaktadırlar.

Sonuç olarak : Estetik değerleri zaman ve mekân sınırlarını aşarak klasikleşen, böylece uluslararası bir kültür ortamında iz bırakacak güçte yapıtlar ortaya koyabilmek önce kendi seyircine ulaşmayı, onu anlatmalı, onun renklerinden yararlanarak kendine özgü bir giysi ile uluslararası ortamda kişilikli bir yer edinmeyi gerektirdiğini bir kez daha vurgulamalıyız diye düşünüyorum. Devlet tiyatrosunun kapatılmasından söz edilmeye başlandığı bir ortamda, bu çok yönlü bilimsel araştırma ve sanatsal uygulamayı bir araya getirmesi gereken deneysel çalışmalarla Ulusal Türk tiyatrosuna ne zaman ve nasıl ulaşacağımız konusunda iyimser bir bekleyiş içinde olduğumuzu söyleyebilirim. Ulusal tiyatromuz hal onu Haldun Taner'in getirdiği çizginin ötesine taşıyacak sanatlarını beklemektedir...

TÜRKİYE’DE YENİ KUŞAK OYUN YAZARLIĞI

Dr. Selen Korad

Birkiye³⁴⁶

Bildiri iki amaç üzerine temellenmiştir. Birincisi, yeni kuşak oyun yazarlarının tema, konu ve tür bağlamında genel eğilimini saptamak; ikincisi ise, söz konusu kuşağın oyun yazımındaki zaafları ile bunların giderilme yöntemleri üzerinde durmaktır.

Cumhuriyet döneminde belli aşamalar geçirerek ivme kazanan ve 12 Eylül itibariyle bir durgunluk dönemine giren oyun yazarlığı, ikibinli yıllara doğru farklı yönelimlere doğru ilerlemeye başlamıştır. Son on yıl içinde yeni bir yazar kuşağı yetişmeye başlamıştır. Bu kuşağın algıları, hayata bakışı ve aktarmak istedikleri kendilerinden öncekilerle kimi farklar taşımaktadır. Artık Türk tiyatrosunun popüler tema ve eğilimleri ortadan kalkmaya, değişmeye ya da tam tersi bir obsesyona dönüşmeye başlamıştır. Tüm bunların saptanması, oyunlardaki yansımalarının sergilenmesi, tiyatro toplum ilişkisinin temel basamaklarından birisi olan yazarın teşkil ettiği yer bakımından oldukça önemlidir.

İkinci olarak, tiyatrodaki yazar sorunundan bahsediliyorsa, bunun pratikte tiyatroya yönelecek yazar potansiyelinin çeşitli sebeplerden başka alanlara kayması kadar, var olan yazarların oyunlarındaki zaafları nedeniyle ortaya çıktığını da görmek gerekir. Bu zaafların nelerden kaynaklandığı, hangi eğilimlerin tiyatroyu günün, dünyanın, dramatik tekniğin gerisine düşürdüğünü belirlemek de hayatidir. Ancak bunların belirlenmesi, tek başına yazarların daha nitelikli eserler vermelerini sağlamayacağı için, bunun alternatif yazar yetiştirme yollarıyla da desteklenmesi gerekir. Yazarlık atölyeleri, prodüksiyon aşamasında yazarlarla birlikte çalışılması, yeni kuşak tiyatro deneme sahneleri bu yöntemlerden bazılarıdır. Ancak buradaki temel varsayım, bir tiyatro metninin sahnelendiği anda tamamlanacağıdır. Dolayısıyla, oyunun son şekli ortaya çıkana kadar sahneleme metni üzerinde oynama ve düzeltmelere yazarların da gönüllü olması ve katkıda bulunması gereklidir.

Sonuç olarak iki farklı amacı tek bir ortak hedefte, yani Türkiye’de yeni kuşak oyun yazarlığının geliştirilmesinde birleştirecek olan bu bildiri, tanımlayıcı bir araştırma olacak, birincil ve ikincil verilerden yola çıkarak yapılacak bir literatür taramasının ardından, nitel araştırma tekniklerinden içerik analizini kullanarak sonuçları yorumlayacaktır. Bildirinin birinci amacıyla bağlantılı olarak tarihsel karşılaştırmalı bir yöntem izlenecektir.

Anahtar Kelimeler: “Yeni kuşak” oyun yazarlığı, temalar, türler, dramatik teknik

E-posta: koradbirkiye@yahoo.com

GİRİŞ

Ödenekli bir tiyatrodaki çalışan bir dramaturg olarak -sadece bir sezon içinde bile-okuduğumuz ve değerlendirmeye aldığımız metin sayısı, yerli yazarların eğilimleri hakkında bir fikir elde etmek için oldukça önemli ipuçları vermektedir. Her ne kadar işgal ettiğim pozisyon, özellikle yazarlar tarafından antipatik, ya da en hafif deyişle “karşı taraftan” olarak algılsa da bu bildiride, Devlet Tiyatrolarının oyun seçme kısıtları ve mekanizmasını değil -çünkü dramaturglar bunda zaten karar

³⁴⁶ İstanbul Devlet Tiyatrosu’nda dramaturg. Beykent Üniversitesi’nde öğretim üyesi.

merci değildir ve dolayısıyla “iktidar”la ilişkinin uzağında durmaktadırlar- var olan durumu objektif bir şekilde analiz edeceğimi belirtmek isterim.

1980-2008 Yılları Arasında Türk Tiyatro Yazarlığının Analizi

1980 yılından itibaren yazılmış oyunlar tarandığında, tiyatrolar tarafından sahnelenen oyunların, yazılanların hayli altında bir oran oluşturduğu görülmektedir. Bu doğal bir süreç gibi gözükse de aradaki büyük fark, sahnelenmeyen oyunların neden sahnelenmediğine dair pek çok soru işaretini de gündeme getirmektedir. 12 Eylül askeri darbesinin toplumun pek çok alanında olduğu gibi, oyun yazarlığında da büyük bir tahribata yol açtığı açıktır. Bu travmanın atlatılabilmesi, yeni bir yol çizilebilmesi için uzun zaman geçmesi gerekmiştir. 1980’lerin içine kapanık aydın yazarları, 1990’lardan itibaren yavaş bir kıpırdanma göstermeye başlamış, özellikle 2000’li yıllarda basım imkanlarının ve tiyatro sayılarının artışıyla birlikte, yeni bir yazar kuşağı yetişmeye ve görünür olmaya başlamıştır. Ancak yeni yazar kuşağının dünya ve ülke gündemini takip ettiğini söylemek güçtür. Tabii bu tabloda tiyatroların repertuvar seçimlerindeki pek çok nedene bağlı yanlışlıklar ve zaaflar da olumsuz bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak son 10 senelik döneme göz atıldığında bile (1999-2009), sezon başına tiyatrolarda oynanan ortalama yeni yerli yazar ve oyun sayısı DT’de 6, İBŞT’de 1, Eskişehir Şehir Tiyatrosu’nda 1’dir. Bu ortalamalar Kocaeli Şehir Tiyatrosu ile Bakırköy Şehir Tiyatrosu’nda, Ankara ve İstanbul’daki özel tiyatrolarda ise sezon/tiyatro başına 1 ve 1’den azdır.

Öte yandan en çok sahnelenen “yeni” oyun yazarları olarak Tuncer Cücenoglu, Behiç Ak, Özen Yula, Raşit Çelikezer, Civan Canova, Turgay Nar gibi orta yaşa yaklaşmış ya da üstünde olan bir kuşaktan söz edebiliyoruz. Bu arada, 2000’li yıllardan önce özel ve ödenekli tiyatrolarda oyunları çok sahnelenen Memet Baydur, Tarık Buğra, Turan Oflazoglu, Recep Bilginer, Refik Erduran, Necati Cumalı gibi yazarların oynanma oranlarında son yıllarda ciddi bir düşüş yaşanırken, Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday, Güngör Dilmen, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Nazım Hikmet, Haldun Taner, Aziz Nesin gibi yazarların popülerliklerini hala sürdürdükleri görülmektedir.

Tür ve temalara göre sahnelenen oyunlara göz attığımızda, 2000’li yılların yetiştirdiği oyun yazarlarının ve sahnelenme şansı olan oyunların pek çoğunun 1980’lerin mirasını taşıdığı görülmektedir. Yazılan oyunları tematik olarak ayırdığımızda, hala yabancılaşmış bireyin kendini sorgulamasının, kadın erkek ilişkilerinin ve domestik komedilerin en popüler konu dağarcığını oluşturduğu söylenebilir. Dini ve tarihi kişiler ya da olaylar, yoğun olmasa da yazarlarca tercih edilen konulardır. Edebiyat uyarlamaları en çok rağbet edilen oyunlar arasında yer almaya başlamıştır. Artık köy ya da gecekondu gerçeği üzerine yazılan ya da bütünleşememiş kent nüfusunun sorunlarını işleyen oyunlar yok denecek kadar az yazılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet’in ilk yıllarından beri popüler bir konu olan aile, başka bir yönelime kaymış, eksene kadın-erkek ilişkisini koyan, modern toplumda parçalanmış birliktelikleri ya da aydın bireylerin her şeye karşın beraber olabilmek şartlarının sorguladığı oyunlara yerini bırakmıştır. Bu noktadan bakıldığında aile kurumu, çekirdek ailenin de temeli olan kadın-erkeğe indirgenmiş, komediler dışında, çocuklar ile olan ilişkiler büyük ölçüde dışlanmıştır. Geniş ailenin diğer fertleri de yine komediler dışında, aynı kaderi paylaşmışlardır. Kadının birey olma mücadelesi ya da daha geniş anlamıyla kadın sorunları da “feminist tiyatro” yazan birkaç yazar ve grup dışında popülerliğini kaybetmiş konulardır. Sınıf çatışması da yazarlarımızın ilgi alanının dışına çıkmış, bunun yerine popülist “yeni

dünya düzeni” eleştirileri tercih edilmeye başlanmıştır. Bir zamanlar politik kimlikleri dolayısıyla hapisanede yatan yazarların rağbet ettikleri mapushane oyunları, günümüz yazarlarının koşullarında geçerliliği yitirmiş ve yok olmakta olan bir temaya dönüşmüştür. Sayısı çok fazla olmasa da geleneksel Türk tiyatrosunun meddah, ortaoyunu ve köy seyirlik geleneğini kullanan göstermecî oyunları, yazarların elinde tekrar şekillenmekte, çağdaş konuları geleneksel formlarla kaynaştırarak aktarmaya çalışılmaktadır, ama bunlar da yeni bir biçim, form denemesine girişmekten uzaktırlar ve denenmiş kalıpları kullanmaktadırlar. Bir başka yönelim de yazılmaya başlayan fantastik-absürd formulu oyunlardaki artıştır. Birkaçı hariç, toplumsal duyarlılığa sahip yazarların pek çoğu, toplumsal-siyasal konulardaki düşüncelerini daha dolaylı üsluplar seçerek anlatma yolunu tutmuşlardır. Bir süredir kişi, olay ve durumlar Türkiye’nin belli bir bölgesinde belli kişiler üzerinden kurgulanmaktansa, dünyanın belirsiz bir yerinde, genel ya da absürd isimler almış kahramanlar üzerinden aktarılmaktadır. Böylece faşizm, işkence, diktatörlük, darbe gibi konular görünüşte daha evrensel, ama daha çekingen bir üsluba oturmakta, hatta Mrozeck tarzı bir absürd izleğin benimsendiği görülmektedir. 12 Eylül’le hesaplaşma süreci üzerine gidilen oyunlar gibi doğrudan toplumsal eleştiri yapılan metinler yazılmakla birlikte, tiyatrolar henüz bu tür oyunlara repertuvarlarında pek yer vermemektedirler. AB ilişkileri üzerine birkaç oyun yazılmıştır, ancak sahnelenme şansına çok nadiren sahip olmaktadır.

12 Eylül ve ardından yaşanan yeni dünya düzeninin aydın ve sanatçılar üzerinde ciddi bir travma yarattığı açıktır. Üstelik bu dönem dünyada, neoliberal politikaların fırtınalar estirdiği küreselleşmenin ve bunun kültürel mantığını oluşturan post-modernizmin tüm şiddetiyle yaşandığı yıllara tekabül etmektedir. Yalnız ülkemizde değil, tüm dünyada politik bakış açısının ve onunla bağlantılı bir sanat formu olan toplumcu gerçekçiliğin ciddi bir düşüşe geçtiği gözlemlenmektedir. Artık birey toplumsal ideallerin değil, yakın çevresindeki gündelik sorunların üzerine daha çok odaklanmaktadır. Aile kavramının uğradığı erozyon da göz önüne alınacak olursa, kadın-erkek ilişkisi ve çevresine yabancılaşan okumuş, aydın birey, özellikle oyun yazarlarının algısı içinde temel odağı oluşturmaktadır.

Kısacası, ülke ve dünya gerçekliğine referans veren, gündeme dair sözü olan oyunların seçilmemesi ve az yazılması tiyatro sanatının aleyhine bir görüntü vermektedir. Bu da ne yazık ki tiyatromuzun dünyayı, ülkeyi ve gündemi görece daha çok işleyen roman ve sinema gibi sanat dallarının arkasında kalarak takip ettiği imajını doğurmaktadır.

Yeni Kuşak Oyun Yazarlarının Durumu

Son on yılda oyun yazımında -sahnelenme şansı çok bulunmasa da- bir canlanma olduğundan bahsedebiliriz. Ancak bu oyunların sahnelenmemesinde alt yapı koşulları, gişe kaygısı, oyuncu kadrosu gibi tiyatro işletmesine yönelik pek çok faktör olumsuz rol oynayabilmekle birlikte, dramatik yazım tekniği ve konu seçiminde düşülen zaafların da büyük yeri olduğu kuşku götürmez bir gerçektir.³⁴⁷

Ödenekli tiyatrolara başvuran yerli oyunların büyük bir kısmı, “yerli yazarları desteklemek” adına olumlu kategorisinde değerlendirilmekte ve repertuvar havuzuna kabul edilmektedir. Ancak, bu oyunların pek çoğunun sahnelenme şansı oldukça düşüktür. Normal şartlarda kabaca bir oyunun sahnelenmesi için gerekli teknik ve estetik yeterliliği 10 üzerinden minimum 7 olarak saptayacak olursak, ne yazık ki,

³⁴⁷ Sadece mesleki tanıklıktan pek çok özel ve ödenekli tiyatro yöneticisinin, iyi yazılmış, çağdaş yerli oyun arayışında olduğunu bizatihi gözlemledim.

sahnelenen oyunlar dahil olmak üzere, yazılanların pek çoğu 4 ya da 5 alacak kadar sıradandırlar.³⁴⁸ Bu nedenle oyunların genel zaaflarını özetlemenin faydalı olacağı kanısındayım:

1. Öncelikle oyun yazarlarının pek çoğu dramanın temelini oluşturan “eylem/aksiyon” sözcüğünün anlamından habersiz gözükmetedirler. 40-50 sayfa boyunca oturup konuşmanın ya da bir şeyleri anlatmanın bir tiyatro oyunu için yeterli olduğu düşünülmektedir. Bu olsa olsa öykü anlatıcılığı ya da acemice yazılmış radyo tiyatrosu için yeterli bir yöntem olabilir. Oysa öncelikle anlatılanları mümkün olduğunca eylem içinde anlamamız, kişilik yapılarını, değişimleri bu eyleme paralel şekilde çözmemiz gerekir. Burada önce karakter mi gelir, yoksa eylem mi gibi kısır bir tartışma yapmak anlamsızdır. Dramanın yapı taşlarından birisi olan eylem olmadan, tiyatronun da olamayacağı ilkesinin altını çizmek istiyorum. Üstelik klasik dramaturjinin serim, düğüm, gelişme, doruk, final formülü de illa ki uygulanmak zorunlu değildir. Önemli olan dramatik anların ve insanlık gerçeğinin bir eylem içinde aktarılması zorunluluğudur.
2. Diyalog yazamama: Tüm tiyatro akımları kendine ait özel bir dil kullanımıyla kendilerini kabul ettirmişlerdir. Her çağın ve üslubun isterleri farklı olmakla birlikte, özellikle 20. yüzyıl tiyatrosunun konvansiyonel akımı olan realizm, gündelik dilin sahne gerçekliği içinde yeniden üretilmesi üzerine, tüm akımlardan daha fazla odaklanmıştır. Bu nedenle ele aldığı toplumsal tabaka, kişilik özellikleri gerçek hayat izlenimi veren bir mimesisi göstermelidir. Ancak bu gerçek hayattaki dil kullanımının birebir kopyalanması değil, sahne gerçekliğinin ve estetik ölçütlerin de hesaba katılarak kurgulandığı bir izlenimdir. Bu nedenle oyun yazarının temel becerilerinden biri, bu dili sahne üzerinde üretebilmektir. Zaten bu dilin doğrudan aktardıkları ve satır araları, gerçekçi üslubun alt metin ve üst metin çatışmasıyla ilerleyen eyleminin ve anlamının temelini oluşturur. Oysa yerli oyun yazarlarının pek çoğu ki buna “profesyonel ya da nitelikli oyun yazarlarının” bir kısmı da dahildir, dil konusunda oldukça zaaflıdırlar. Edebi, ağdalı ya da suni bir dil kullanma, ya da kişiler, tabakalar, konumlar arasındaki dilsel ayrımları görmezden gelme, her oyun kişisini yazarın ağzından konuşturma, doğal yerine sıradan ve özelliksiz olma, temel sorunlar olarak sayılabilir. Absürd oyun yazarlarının dil kullanımı ise görece daha başarılı ve türün isterlerine uygundur. Ancak bazı genç yazarlar bunda da savurganlığa, ifrata kaçabilmektedirler. Tüm kaotik yapısına rağmen absürd diyalogun da kendi içinde bir düzeni, mantığı olduğu unutulmaktadır. Göstermecî oyunlar 1960 ve 70’lerin yazarlarının etkilerini büyük ölçüde taşımakta, ama bunu geliştirmekten çok, yetersiz taklitler seviyesinde kalmaktadırlar. Yeni kuşak arasında Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday ya da Güngör Dilmen gibi dili ustalıkla kullanan yazarlardan söz etmek gittikçe zorlaşmaktadır. Kısacası diyalogun, dramatik bir metnin en temel sürükleyici öğelerinden birisi olduğu çoğunlukla atlanmakta, sıradanlıkla doğallık arasındaki uçurum her geçen gün kendisini daha da çok belli etmektedir.
3. Çatışma kurgulama ve uygulamadaki zaaflar: Diyalog yazamamaya paralel bir başka zaaflı da, çatışmayı taşıyacak ve yürütecek dramatik bir yöntem

³⁴⁸ Tabii burada oyunların değerlendirme ölçütleri üzerine bir tartışma yapmaktan çok, “nesnel” dramaturjik değerlendirme ölçütleri söz konusudur.

kurgulamadaki sorunlardır. Kağıt üzerinde var görünen çatışma, pratikte dramatik eylemi yürütecek olan meydan okumalardan, düğümlerden ve çelişkilerden uzaktır. Bu nedenle pek çok çatışma “adı var, kendi yok” bir görüntü ortaya çıkartmaktadır. Fiziksel/dış çatışma kadar önemli bir unsur olan iç çatışma bu nedenle derinine aktarılamamakta ya da kurgulanamamaktadır.

4. Tür seçiminde ve uygulamasındaki kayganlıklar: Oyun yazarının yeni bir metne başlarken doğal olarak hangi türde yazacağına karar vermesi gerekir. Günümüzde türler arasındaki ayırımlar çok keskin dayatmalar getirmese de tema ve konuyla bağlantılı olarak, seçilen türün gerekleri göz önüne alınmalıdır. Gerçekçi başlayıp absürde giden, arada göstermeci olup, bir de bilinç akışı deneyeyim diyen pek çok örnekle karşılaşmaktayız. Ama karşımıza çıkan örnekler bilinçli yapılmış seçimler, arayışlar ve denemelerden çok, ben yazdım oldu türünden bilgisizlik ya da donanım eksikliğiyle bağlantılı çabalaradır.
5. Konu seçiminde sınırlı kalma: Bir önceki başlıkta belirtildiği üzere, yeni kuşak oyun yazarlarının seçtiği konular ülke ve dünya gündeminin dışına düşmektedir ve yazarların kendi mikrokozmoslarını çok nadir aşabilmektedirler. Tiyatromuz kabaca “iç dökme” edebiyatına/tiyatrosuna doğru gitmektedir. Oysa yazarın bir derdi, felsefesi, insan ve toplum derinliğini anlamak için bir bakış açısı ve yorumlama gücü olması gerekir. Buna ek olarak, konu kaynağının neredeyse sınırsız açılımlar verdiği Türkiye’de hepimizin hergün boğuşmak zorunda olduğumuz sorunlar, absürlükler ve haksızlıklar o kadar hayatın içindedir ki, yazarların konu kaynağı ararken çok fazla sıkıntı çekmemeleri gerekir. Bilindiği gibi, özellikle mesleğe yeni adım atmış yazarların ilk başvuracakları kaynak, en iyi bildikleridir. Ama etnik, dinsel ve ekonomik ayrımcılığı böylesine şiddetle yaşarken, dönüp dolaşıp, hala aynı içedönük gözlüklerle dünyayı değerlendirmek, tiyatroyu da bir tıkanmaya doğru götürmektedir. Dolayısıyla, izleyici de “yaşayan tiyatro”ya bir türlü ulaşamamakta, tiyatrodan beklediği ihtiyaçlarını -anlık haz dışında- tatmin edememektedir.
6. Tiyatronun kendine özgü isterlerini hesaba katmama: Tiyatronun sinemadan farklı bir tür olduğu, konuyu farklı işlediği görmezden gelinmektedir. Buna ek olarak, memleketimizdeki tiyatroların salon, teknik donanım gibi alt yapı sorunlarıyla boğuştuğunun hiçbir zaman gözden kaçırılmaması gerekir. Onlarca kişinin rol aldığı, sıkça değişen devasa dekorlar ve aşırı teknolojik yatırım gerektiren oyunların sahnelenme olanakları son derece sınırlıdır. Bir konuyu anlatmanın pek çok yolundan birisi de az kişiyle, sınırlı dekor ve teknik donanımla aktarmaktır. Hatta bu tür durumların yaratıcılığı kamçılادığı, çok daha özgün ürünler verilmesine neden olan meydan okumalar yarattığı tecrübelerle sabittir. Bu durumda yazarların tercihlerini zengin, hatta müsrif tiyatrodan yana kullanmamaları oyunların sahnelenme şanslarını büyük ölçüde artıracaktır.
7. Yeni bir tiyatro dili geliştirmek için gerekli alt yapıya ve entelektüel birikime sahip olamama: Seneler boyunca Türk tiyatrosunun kendine özgü bir dile nasıl sahip olacağı tartışmaları yapıldı. Ortaya çıkan başarılı örnekler de bir müddet sonra tüketildi. Ancak post-modern çağın insanı artık kalıplaşmış, klişeleşmiş oyun tarzlarının ötesine geçecek, farklı açılımlar ve anlatım

biçimleri deneyen oyunlardan heyecan duymaya başlamıştır. Bir süredir, sanatın her dalı disiplinlerarası olmaya ve diğer sanatlardaki gelişmeleri kendi alanına aktarmaya başlamıştır. Ama belli ki yazarlarımızın çoğunun böyle bir kaygısı yoktur. Bildik olanın güvenli limanından öteye çıkmaya çalışmamak, pek çok yazar için en tercih edilen yoldur ki bu da kendini tekrar, kendini aşamama batağına kolaylıkla saplanabilmektedir. Bu tür denemelere giren birkaç kişi ise, yazarlık uğraşısında kendini kabul ettirttikten sonra bunlara girişecek cesareti sergilemektedirler.

8. Ekonomik olamama: Bu zaaf yukarıda saydığım tüm teknik özellikler için geçerlidir. Yani dili ekonomik kullanamama, lafı gereksiz uzatma, oyuna bir şey katmayacak tekrarların tuzağına düşme, yazarın kendi yazdığı cümlelerin büyüünden kurtulamayıp vazgeçememesi, yani yazmada müsrif olması bunlardan birincisidir. Oyuna gereksiz sayıda kişi eklemek, çok daha az kişiyle etkili bir şekilde anlatılabilecek bir durumu ya da konuyu, kalabalıklıkla anlatmak bir diğeridir. Üçüncü olarak aksiyonun gelişiminde gereksiz sahneler yazarak, oyunun dağılmasına, aşağı çekilmesine, temadan ve olay akışından kopmasına neden olunması bir başka zaaftır. Zaman son derece kıymetli bir olguya dönüşmüştür. Gişede izleyicinin ilk sorduğu sorulardan birisi “oyun kaç saat?”tir. Artık izleyicinin sabır sınırlarının 19. yüzyıl izleyicisinden çok daha düşük olduğu düşünülecek olursa, konu çok gerektirmedikçe 50-60 sayfayı geçen oyunlar kaleme almak, sahneleme aşamasında metnin başkaları tarafından budanma müdahalesi olasılığıyla karşılaşacağı anlamını taşımaktadır. Buradaki süre sınırlılığı aynı zamanda aksiyonun sıkıştırılmasını ve daha yüksek bir tempo kazanmasını da sağlayan faktörlerden birisidir.

Yukarıda saydığım eksikler, Scribe’ın modası geçmiş “iyi kurulu oyun” tekniğini anımsatmakla birlikte, konvansiyonel tiyatronun çizgisinden bakıldığında, Aristoteles’ten bu yana gelen kimi dramatik tiyatro ilkelerinin hala yeni kuşak oyun yazarları arasında kifayyetli bir şekilde uygulanmasında sorunlarla karşılaşıldığını göstermek açısından önemlidir. Kaldı ki, sözü edilen zaafaların pek çoğu, absürd ya da göstermeciy oyunlar için de geçerlidir. Türk tiyatrosunun kendine özgü üslubunu hala tartışmaktan uzak olduğumuz göz önüne alınacak olunursa, konvansiyonel olanın başarılı şekilde kaleme alınmasının bile ne kadar kritik bir dönemeç olduğu anlaşılacaktır.

SONUÇ YERİNE

Sonuç olarak çeşitli nedenler dolayısıyla gittikçe tiyatrodan uzaklaşan bir seyirci, mali ve sanatsal zorluklarla boğuşan ve 5-6 kişiyi geçmeyen prodüksiyonları tercih eden bir tiyatro camiası ile tiyatrodan geçinemediği için dizi yaparak hayatını kazanan ve bu arada asal mesleği olan oyunculuğa lüks bir hobi olarak bakan bir oyuncu kuşağı ile karşı karşıyayız. Eskiden kulağımıza terane olan memlekette yazar ve yönetmen yetişmiyor şikayetleri artık çok daha derin ve varoluşsal sorunlarla kol kola gitmektedir. Oysa bir ülkenin tiyatrosu o ülkenin yazarlarıyla anılır. Her ne kadar uzun süredir rejisör tiyatrosu hakim eğilim olsaydı da, tarihe kalacak olan çoğunlukla tiyatro yazınıdır. Bu nedenle yeni kuşak oyun yazarlarının desteklenmesi ve eğitilmesi son derece önemlidir. Nitekim DOT, Galataperform, Tiyatro Boyalıkuş ya da Mehmet Ergen’in yaptığı Oyun Yaz atölyeleri gibi farklı stratejilerle oyun yazarı yetiştirmeye ya da

desteklemeye yönelmek büyük önem taşımaktadır. Bu konuda ödenekli kurumlara ve üniversitelere de büyük görevler düşmektedir:

Buradaki asıl mesele yöntem, kaynak ve iyi niyet sorunudur. Devlet Tiyatroları ya da Şehir Tiyatroları gibi büyük ödenekli kurumların –ve hatta üniversite ve konservatuvarların tiyatro bölümlerinin de- ana misyonu, tiyatroyu ülke çapında yaygınlaştırmaktır ki, bunun da yazar yetiştirmekle paralel olduğu inkar edilemez. Artık Muhsin Ertuğrul’un yaptığı gibi kalemi kuvvetli edebiyatçıya ya da gazetecilere oyun ısmarlamak başvurulacak bir yöntem olmaktan çıkmıştır. Tiyatro yazarının olgunlaşması madem yazdığı oyunu sahnede görmesiyle ve eksiklerini fark etmesiyle mümkün olmaktadır, bu durumda, yeni yazarlara ve yeni oyunlara yönelik deneme sahneleri açılması kaçınılmazdır. Bunun maliyetinin ciddi yükler getireceği göz önüne alınarak, bahsi geçen kurumlar tarafından, en azından senede bir ya da iki kere açılacak ve umut vaat eden metinlerin yazarlarının katılacağı bir çalıştay ile tiyatro insanlarının ya da öğrencilerinin yani dramaturg, yönetmen, oyuncu ve tasarımcı buluşmasının sağlanması, sonuçta ortaya çıkan eserlerin en azından bir kısmının sahnelenmesi olanağının tanınması, ülkemizdeki yazar oluşumunun canlanmasında, gereken teknik, sanatsal desteğin sağlanması ve oyun yazma motivasyonunun artırılmasında önemli bir yöntem olabilir.

Kısacası, tiyatroyu hala aranan, zevk alınan, itibarını geri kazanmış, naftalinlerinden silkinmiş bir sanata dönüştürmek istiyor, 1960’ların yaratıcı patlamalarını bir hayalden öteye götürmeyi arzuluyorsak, yazarlar, üniversiteler ve sanat kurumları olarak hep birlikte daha iyi eserler yazılması için harekete geçmeliyiz.

İKİBİNLİ YILLARDA OYUN YAZARLIĞIMIZ*

Sema Göktaş

2005'i yarıladiğimiz şu günlerde ne yazık ki tiyatromuzun gündemi on yıl hatta yirmi yıl öncesinden pek farklı değil. Diğer temel sorunların yanı sıra, katlanarak artan seyirci azlığı artık sadece özel tiyatroların değil ödenekli tiyatroların da yaşamsal bir sorununa dönüşüyor. Seyirci bir daha dönmek üzere tiyatro salonlarından uzaklaşıyor. Buna karşılık hiçbir şey olmuyormuş gibi yine oyunlar sahneleniyor, eleştiriliyor, ödüller veriliyor vs. vs. Oysa süreç kendi doğal gelişimine bırakılamayacak kadar vahim bir hal almış. Bu çalışmayla meseleyi yazarlık açısından gözden geçirmek ve şimdiye kadar bu sorunsalla ilgilenen hemen herkesin ısrarla vurguladığı “oyunların sayısındaki ve kalitesindeki düşüş” saptamasından yola çıkarak öncelikle oyun yazarlığında “nicelik” açısından durum nedir, ona bakmak istedim. 2000-2005 yıllarında basılan oyunlar üzerinden yapılan bu araştırma, bu dönemde belki bir o kadar da sahnelenen ama basılmayan oyun olabileceği düşünülürse eksik gibi gelebilir. Ancak bu çalışma sözü edilen dönemde gün ışığına çıkan tüm oyunları değil, daha çok sahnelenmeyen oyunları saptayabilmek için gerçekleştirildi. Buna göre ulaştığım sonuçlar şunlar:

1. 2000-2005 sürecinde kitap olarak basılan oyun sayısı 133'tür. Bu süreçte ilk kez basılan bütün oyunları listeledim. Böylece 90'lı yıllarda sahnelenmelerine rağmen ancak 2000'lerde kitap olarak basılabildikleri için listeye giren bazı oyunlar da oldu (*Kadınlık Bizde Kalsın/Yılmaz Erdoğan, Kıyamet Sularında ve Sokağa Çıkma Yasağı/Civan Canova, Kuş ve Miletos Güzeli/Coşkun Irmak, İnadına Yaşamak/Metin Balay, Anrico'nun Peşinde/Kubilay Tunçer, Nemrut/Gülşah Banda*). Bu oyunlar sadece kayda geçirmek amacıyla listeye dahil edilmişlerdir. Onları bütün hesaplamaların dışında tuttum. Buna karşılık 90'lı hatta 80'li yıllarda yazarlık ödülü almış, sahnelenmemiş ve yine ancak 2000'lerde basılan oyunlar ise toplam sayıya ve –sahnelenmedikleri için– bütün hesaplamalara dahil edilmişlerdir (*Uygunsuzlar ve Evin Kadınları/Erman Canatan, Terentius'un Afrikalı/Coşkun Irmak, Kevser'di ve Ev-Ses/Sadık Aslankara*). Öyleyse 2000-2005 sürecinde toplam 125 yeni oyun kitap olarak basılmış diyebiliriz.
2. Bu oyunların 17'si oyun yazarlığı yarışmalarında ödül almış.
3. Ödül alanlardan sadece 2'si sahnelenmiş (*Gayri Resmi Hurrem/Özen Yula, Yel mi Değirmen mi/Aslı Öngören*).
4. Bunlardan biri sahnelendikten sonra tekrar yazarlık ödülleri almış (*Gayri Resmi Hurrem: Afife/Cevat Fehmi Başkut, Tiyatro...Tiyatro, İsmet Küntay*).
5. Bu 125 oyunun 35'i 2000-2005 sürecinde profesyonel topluluklarca sahnelenmiş.
6. Sahnelenenlerden 5'ine –sahnelendikten sonra– yazarlık ödülü verilmiş (*Tek Kişilik Şehir/Behiç Ak, Bana Bir Şeyhler Oluyor/Yılmaz Erdoğan, Olağan Mucizeler/Kubilay Tunçer, Gayri Resmi Hurrem/Özen Yula, Mem ile Zîn/Cuma Boynukara*).

Buna göre, 2000-2005 sürecinde basılan oyunların %28'i sahnelenmiş, %72'si sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmalarında ödül alanların %12'si sahnelenmiş, %88'i sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmasında ödül almış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı %50'dir. Basılmış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı ise %12'dir.

7. Baskı tarihlerine göre 2000 yılından günümüze kadar basılan oyunlar şunlardır (*Koyu harflerle yazılanlar sahnelenmiş oyunlardır. (*) işaretli oyunlar ise yazarlık yarışmalarında ödül almış oyunlardır.*):

Sayı	Yazar	Oyun	Yayınevi	Yayın Yılı
1	Ahmet Önel	*Baton ya da Baton ^I	MitosBoyut	2000
2	Bilgesu Erenus	Halide	“	“
3	Erhan Bener	Şahmeran ^{II}	Kültür Bakanlığı	“
4	Erman Canatan	*Uygunsuzlar ^{III}	MitosBoyut	“
5	“ “	*Evin Kadınları ^{IV}	“	“
6	Güngör Dilmen	Kuzguncuk Türküsü	“	“
7	“ “	Şan, Şeref, Ün=Amfitrion	“	“
8	Hasan Öztürk	*İlmik İlmik ^V	“	“
9	Hidayet Sayın	Paragonya	Kültür Bakanlığı	“
10	Kâzım Eryüksel	Başaklar	MitosBoyut	“
11	“ “	Mahkumlar	“	“
12	Kerim Yavuz	*Şeytan Tırnağı ^{VI}	“	“
13	Mehmet Murat İldan	Sakyamuni	Kültür Bakanlığı	“
14	“ “ “	Ormanın Hayaletleri	“	“
15	“ “ “	*Büyünün Gözleri ^{VII}	MitosBoyut	“
16	Mustafa Nogay Kesim	Piştî	Kültür Bakanlığı	“
17	“ “	Ağalık Belâsı	“	“
18	Nurettin İğci	Kosova Cehennemindeki Çiçek	“	“
19	Savaş Aykılıç	Ah Şu Büyükler	MitosBoyut	“
20	“ “	Aşk Grevi ^{VIII}	“	“
21	Vural Pakel	Gençlik Yargılanıyor	Kültür Bakanlığı	“
22	Yılmaz Erdoğan	Kadınlık Bizde Kalsın ^{IX}	Sel	“
1	Caner Bilginer	Hayırlı Evlât	MitosBoyut	2001
2	“ “	İnternetçi	“	“
3	Civan Canova	Kıyamet Sularında ^X	“	“
4	“ “	Kızıl Ötesi Aydınlık	“	“

5	“ “	Erkekler Tuvaleti ^{XI}	“	“
6	“ “	Sokağa Çıkma Yasağı ^{XII}	“	“
7	Coşkun İrmak	*Terentius’un Afrikalı ^{XIII}	Kültür Bakanlığı	“
8	Cuma Boynukara	Ateşle Gelen	MitosBoyut	“
9	“ “	Mem ile Zîn ^{XIV}	“	“
10	“ “	Ölüm Uykundaydı ^{XV}	“	“
11	Gülşah Banda	Nemrut ^{XVI}	Karya	“
12	Mehmet Murat İldan	Galileo Galilei	Kültür Bakanlığı	“
13	“ “ “	Dilencinin Kehaneti	“ “	“
14	Nuri Güngör	Osmangiller	“ “	“
15	“ “	1212 Gün	“ “	“
16	Raşit Çelikezer	Yağmurum Olsana	MitosBoyut	“
17	“ “	Yanlış Adamlar	“	“
18	“ “	Mutlu Beraberlik	“	“
19	“ “	Bir Kuşluk Vakti ^{XVII}	“	“
20	Şener Aksu	İlk Yardım Son Yardım	Kültür Bakanlığı	“
21	“ “	Kağıtçı	“	“
1	Behiç Ak	Tek Kişilik Şehir ^{XVIII}	MitosBoyut	2002
2	Civan Canova	Ful Yaprakları ^{XIX}	“	“
3	“ “	Düğün Şarkısı	“	“
4	Coşkun İrmak	Siyah Çoraplılar ^{XX}	“	“
5	Cuma Boynukara	Suyun Rengi	“	“
6	“ “	Beceriksizler	“	“
7	“ “	O’nun Saltanatı	“	“
8	Güngör Dilmen	Osmanlı Dram Kumpanyası ^{XXI}	“	“
9	Kemal Demirel	İkili Ölüm	Simurg	“
10	Kubilay QB Tunçer	Olağan Mucizeler ^{XXII}	Can Yayınları	“
11	“ “	Nargile	“ “	“
12	“ “	Anrico’nun Peşinde ^{XXIII}	“ “	“
13	Mehmet Murat İldan	Gandhi	Kültür Bakanlığı	“
14	“ “ “	William Shakespeare	“	“
15	Özen Yula	Gayri Resmi Hurrem ^{XXIV}	MitosBoyut	“
16	“ “	Sahibinden Kiralık	“	“
17	“ “	Yakındoğu’da Emanet ^{XXV}	“	“
18	Raşit Çelikezer	Hiçbir Şey ^{XXVI}	“	“
19	Tuncer Cücenoglu	Çığ ^{XXVII}	“	“
1	Ali Berktaş	Benim Meskenim Dağlardır ^{XXVIII}	“	2003
2	Aslı Öngören	*Yel mi Değirmen mi ^{XXIX}	“	“

3	Behiç Ak	Fay Hattı ^{xxx}	“	“
4	“	Newton Bilgisayardan Ne Anlar ^{xxxi}	“	“
5	Caner Bilginer	Dünyada Mekân yahut Hilekâr	“	“
6	Cemal Arslan	Mahpusluk Zor Zanaat	“	“
7	İlker Köklük	*Mendil Alır mısınız ^{xxxii}	“	“
8	İpek Seyahioğlu	*Bakır Kalkan ^{xxxiii}	“	“
9	Metin Balay	İnadına Yaşamak ^{xxxiv}	“	“
10	“	İnadına İnsan ^{xxxv}	“	“
11	Mine Ölce	Dün, Bugün, Yarın	“	“
12	“	Biletler İki Kişilik	“	“
13	Müjdat Gezen	Artiz Mektebi	“	“
14	Müzeyyen E. Erim	Hulusi Beyin Kızları	“	“
15	“	Bütün Menekşeler Annem Kokar	“	“
16	“	Murat Oteli	“	“
17	Nezihe Meriç	Öyle Bir Gün (Toplu Oyunlar içinde)	YKY	“
18	Raşit Çelikezer	Otopark Cinayetleri ^{xxxvi}	MitosBoyut	“
19	Savaş Aykılıç	Kral Karun	“	“
20	“	Troya Geçilmez	“	“
21	“	Bir Kalem, Bir Kılıç, Bir de Kalp	“	“
22	“	Ksantos Trajedisi	“	“
23	Sinan Bayraktar	Definename ^{xxxvii}	“	“
24	Tuncer Cücenoglu	Sabahattin Ali	“	“
25	Yıldız Kenter	Hep Aşk Vardı ^{xxxviii}	İş Bankası	“
1	Adalet Ağaoğlu	Duvar Öyküsü	“	2004
2	Behiç Ak	İmaj Katili	MitosBoyut	“
3	Beki L. Bahar	Demokles’in Kılıcı	“	“
4	Funda Özşener	Sevgili Hayat	“	“
5	Kıvanç Nalça	Dermeyan Masalı	“	“
6	“	Eşya ile Münasebeti Tayin Problemi	“	“
7	“	Büyü-Düğüm	“	“
8	“	Mutsuz Anneler Kulübü	“	“
9	Metin Balay	Deniz Diye Bir Delikanlı ^{xxxix}	“	“
10	“	Düzmece Müzikal	“	“
11	Mustafa Şerif Onaran-Rüştü Asyalı	Ben Bir İnsan ^{xl}	Kültür Bakanlığı	“
12	Okday Korunan	İyi Şanslar ^{xli}	MitosBoyut	“
13	Sadık Aslankara	*Kevser’ di ^{xlii}	“	“
14	“	*Ev-Ses ^{xliii}	“	“
15	“	Hayal Ustası	“	“

16	Tarık Günersel	Yarım Bardak Su ^{xliiv}	“	“
17	Turgay Nar	Can Ateşinde Kanatlar ^{xlv}	“	“
18	Üstün Dökmen	Komşu Köyün Delisi ^{xlvi}	Galata	“
19	Vedat Türkali	141. Basamak	Gendaş	“
1	A.Cüneyt Yalaz-Sevilay Saral-Uluç Esen	Pilavdan Dönenin Kaşığı Kırılısın ^{xlvii}	BGST	2005
2	Beki L. Bahar	Ölümsüz Kullar	MitosBoyut	“
3	“ “	Senyora	“	“
4	“ “	Alabora	“	“
6	Coşkun Irmak	Miletos Güzeli ^{xlviii}	“	“
7	“ “	Memurîn Fash ^{xlix}	“	“
8	“ “	*Kuş ^l	“	“
9	“ “	Dünyada Tek Başına ^{li}	“	“
10	Emre Basalak	*D21 ^{lin}	TOMEB Yayını	“
11	Erman Canatan	Muammer Muammer	MitosBoyut	“
12	“ “	İyi Yurttaş	“	“
13	“ “	Dağların Türküsü	“	“
14	“ “	Çukur	“	“
15	Fırat Yumun	Mevlana	Milli Eğ.Bakanlığı	“
16	Kemal Kocatürk	Kanatlı Doğanlar	MitosBoyut	“
17	“ “	Su İzler	“	“
18	“ “	Medeia	“	“
19	Kollek.Çalışma/TEAB (Eğitim-Sen)	Dersimiz Kadın ^{lini}	Aram	“
20	Müzeyyen E. Erim	Bekârlar Apartmanı	MitosBoyut	“
21	“ “	Başarı	“	“
22	Raşit Çelikezer	Kazan Dairesi	“	“
23	Sema Göktaş	*Yerin Altında ^{liv}	TOMEB Yayını	“
24	Sevilay Saral	Yedi Kadın ^{lv}	BGST	“
25	Yıldırım Görücü	*Ömür 8 Gün Lakırdı 9 ^{lvi}	TOMEB Yayını	“
26	Yılmaz Erdoğan	Bana Bir Şeyhler Oluyor ^{lvii}	Sel	“
27	Zeynep Bayraktutan	*Yıldızları Sayarken ^{lviii}	TOMEB Yayını	“
133	2000-2005 sürecinde ilk kez basılan toplam oyun sayısı			

8. Sahnelenen oyunların basım ve sahnelenme tarihleri ile sahnelendikleri yerler şöyle: (Koyu harflerle yazılan oyunlar sahnelendikten sonra basılmışlardır.)

Oyun	Basıldığı Yıl	Sahnelendiği Yıl	Sahne
Şahmeran	2000	1999-2000	DT(Devlet Tiyatrosu)
Aşk Grevi	2000	1999-2000	ŞT(Şehir Tiyatrosu)
Erkekler Tuvaleti	2001	2004-2005	ÖT(Özel Tiyatro)
Mem ile Zîn	2001	2004-2005	ÖT
Ölüm Uykundaydı	2001	2001	ÖT
Bir Kuşluk Vakti	2001	2003-2004	DT
Tek Kişilik Şehir	2001	2001-2002	ÖT
Ful Yaprakları	2002	2004-2005	DT
Siyah Çoraplılar	2002	2002	DT
Osmanlı Dram Kumpanyası	2002	2003-2004	DT
Olağan Mucizeler	2002	2001-2002	ÖT
Gayrı Resmi Hürrem	2002	2003-2004	ŞT
Yakındoğu'da Emanet	2002	2003	DT
Hiçbir Şey	2002	2004-2005	ÖT
Çığ	2002	2003-2004	DT
Benim Meskenim Dağlardır	2003	2004-2005	ÖT
Yel mi Değirmen mi	2003	2003-2004	ÖT
Fay Hattı	2003	2003-2004	ÖT
Newton Bilgisayardan Ne Anlar	2003	2003-2004	ÖT
İnadına İnsan	2003	1999	ÖT
Otopark Cinayetleri	2003	2004-2005	DT
Definename	2003	2000-2001	DT
Hep Aşk Vardı	2003	2000-2001	ÖT
Deniz Diye Bir Delikanlı	2004	2000-2001	ÖT
İyi Şanslar	2004	2002	ÖT
Yarım Bardak Su	2004	2003-2004	ÖT
Can Ateşinde Kanatlar	2004	2004-2005	ŞT
Komşu Köyün Delisi	2004	2000	ŞT, DT
Pilavdan Dönenin Kaşığı Kırılın	2005	2003	ÖT
Memurîn Fashı	2005	2001	DT
Dünyada Tek Başına	2005	2005	ÖT
Dersimiz Kadın	2005	2004	ÖT
Yedi Kadın	2005	2001	ÖT
Bana Bir Şeyhler Oluyor	2005	2002-2003	ÖT

Basılan oyunlar ortalama 1,37 yıl sonra sahnelenmişlerdir. Oyunun sahnelendikten sonra basılması durumunda ise aradaki süre ortalama 2,9 yıla çıkmaktadır. Oyunların 20'si özel tiyatrolar tarafından, 10'u Devlet Tiyatroları tarafından ve 4'ü İBBŞT ve diğer şehir tiyatroları tarafından sahnelenmiştir.

Sayılarla konuşmak her zaman durumu daha net görmemize yardımcı olur. Buna göre ele alınan dönemde 125 yeni oyun basılmıştır; bu oyunların % 72'sinin sahnelenmeyişi ise çarpıcı bir sonuçtur. Bir oyunun basıldıktan sonra ortalama 1-1,5 yıl içinde sahnelendiği bulgusunu göz önüne alırsak, yukarıda anılan oyunlardan 30-40 kadarının belki de hiçbir zaman sahnelenmemesi olasılığı yüksektir ve üzüntü vericidir. Yazarlık yarışmalarında ödül alıp da sahnelenmeyenlerin %88 gibi yüksek bir orana ulaşması ise, aslında antik dönemde dram sanatı geleneğini olgunlaştıran oyun yazma yarışmalarının zamanımızda işlevini yerine getiremediğini göstermektedir. Bu tür yarışmalarda oyunlar genellikle para ve oyunun kitap olarak basılmasıyla ödüllendiriliyor. Oysa sahnelenmeyen oyunun ne yazarının gelişimine, ne de tiyatromuzun gelişimine katkısı vardır. Bir oyun en güzel sahnelenerek ödüllendirilebilir. Bir örnek: TRT'nin çok doğru bir kararla başlattığı radyo oyunu yazma yarışmaları, hem yazarların dikkatini radyo oyununa çekmiş, hem de oluşturulan rekabet ortamı ve seçilen oyunların seslendirilmesi gerçekten kaliteyi yükseltmiştir. Çeşitli kurumların oyun yazma yarışmaları düzenlemesi çok olumludur ama ne yazık ki ödüllendirilen oyunların sahnelenme olasılığı düşüktür; bu tür yarışmalar, Devlet Tiyatroları, İBBŞT gibi ödül alan oyunları sahneleyebilecek kurumlarca geleneksel olarak düzenlenirse ve seçilen oyunlar zaman geçirmeden sahnelenirse oyun yazarlığımıza nicelik ve nitelik açısından ciddi katkıları olabilir diye düşünüyorum. Son olarak, geride bıraktığımız 2004-2005 tiyatro yılında oyun yazarlığı açısından çok dikkate değer bir çalışma gerçekleştirildi. Bu, Mehmet Ergen'in British Council sponsorluğuyla düzenlediği "Oyun Yaz" atölyesiydi. Bu yönetmenimiz ülkemizi Van'dan Diyarbakır'a, İstanbul'dan Eskişehir'e kadar bir uçtan bir uca kat ederek, ayrıca İngiltere'den getirdiği tiyatro insanlarını katılımcılarla buluşturarak yıl boyunca her ay gerçekleştirdiği yazarlık atölyeleriyle oyun yazarlığımıza sıra dışı ve gerçekten idealistçe bir katkıda bulundu. Bu tür atölyelerin çeşitlenerek çoğalması, ülke çapında oyun yazarlığını gündemde tutmak ve oyun yazarlığıyla ilgilenenlerin sayısını artırmak açısından yararlı olacaktır.

^{lvi} TOMBEB Oyun Yazma Yarışması, 2005.

^{lvii} BKM, 2002-2003.

^{lviii} TOMB Oyun Yazma Yarışması, 2005.

EK 1

**KÜLTÜR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

KÜLTÜR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (1)

Kanun Hük.Karar.nin Tarihi : 24/1/1989 No: 354

Yetki Kanununun Tarihi : 12/3/1986 No: 3268

9/4/1987 3347

12/10/1988 3479

Yayımlandığı R.G.`nin Tarihi : 2/3/1989 No: 20096 Mükerrer

V.Tertip Düsturun Cildi : Sh:

Bu KHK ile ilgili olarak çıkarılan tüzük için "Tüzükler Külliyyatı"nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

BİRİNCİ KISIM

Amaç,Görev,Teşkilat

Amaç

Madde 1 - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı,kültürel değerleri yaşatmak, geliştirmek,yaymak,tanıtmak,değerlendirmek ve benimsetmek,kültür konularıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek ve işbirliğinde bulunmak,tarihi ve kültürel varlıkların tahribini ve yokedilmesini önlemek için Kültür Bakanlığının kurulmasına,teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Görev

Madde 2 - Kültür Bakanlığının görevleri şunlardır:

a) Milli,manevi,tarihi ve kültürel değerleri

araştırmak,geliştirmek,korumak,yaşatmak,değerlendirmek,yaymak,tanıtmak,benimsetmek ve bu suretle milli bütünlüğün sağlanmasına yardımcı olmak,

b) Kültür konuları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek işbirliğinde bulunmak,

c) Kültürel varlıkların tahribini ve yokedilmesini önlemek,

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilat

Madde 3 - Kültür Bakanlığı teşkilatı, merkez teşkilatı ile taşra ve yurtdışı teşkilatından,bağlı ve ilgili kuruluşlardan meydana gelir.

İKİNCİ KISIM

Bakanlık Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı

Madde 4 - Bakanlık merkez teşkilatı ana hizmet birimleriyle danışma ve denetim birimleri ve yardımcı birimlerden meydana gelir.Bakanlık merkez teşkilatı ekli cetvelde gösterilmiştir.

(1) 17.3.1989 tarih ve 364 sayılı K.H.K`nin 1 inci maddesi ile;bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin (b)bendi,başlığı da dahil olmak üzere 10 uncu maddesi ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvelin Ana Hizmeti Birimle-

ri bölümünün (2) numaralı sırasında ve diğer mevzuatta yer alan "Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü" ibaresi, "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Başkanlığı" şeklinde değiştirilmiş, ve metne işlenmiştir. Ayrıca bu birimin Başkanına, Genel Müdürler için öngörülen ek gösterge ile zam ve tazminatların uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

K.H.K. 'LER ŞUBAT 1992 (Ek - 10)

BİRİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Makamı

Bakan

Madde 5 - Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir ve Bakanlık hizmetlerini mevzuata, hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve programlara uygun olarak yürütmekle ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli, Başbakan'a karşı sorumludur. Bakan, emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar

Madde 6 - Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde, Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip ve temin eder. Müsteşar, yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşar Yardımcıları

Madde 7 - (Değişik: 13/12/1991 - KHK - 468/1 md. Bakanlıkta Müsteşara yardımcı olmak üzere dört Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ana Hizmet Birimleri

Ana Hizmet Birimleri

Madde 8 - (Değişik: 13/12/1991 - KHK - 468/2 md.)

Bakanlığın ana hizmet birimleri şunlardır:

- a) Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü,
- b) Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü,
- c) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü,
- d) Kütüphaneler Genel Müdürlüğü,
- e) Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü,
- f) Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
- g) Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğü,
- h) Milli Kütüphane Başkanlığı,
- ı) Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı,
- i) Yayınlar Dairesi Başkanlığı,

Madde 9 - Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Geçmiş ve çağdaş sanat akımlarını takip ederek yurdumuzda sanat faaliyetlerinin milli kültür ve çağdaş anlayışa uygun olarak yürütülmesi ve yayılmasını, milletin bu yönden bilgi sahibi olmasını, güzel sanatlarımızın yurtiçinde ve yurtdışında tanıtılmasını sağlamak ve bu hususlarda ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- b) Diğer ülke sanatlarının yurtiçinde tanıtılması amacıyla tedbirler almak,
- c) Devlet koleksiyonunu geliştirmek,
- d) Güzel sanatlara ilişkin çalışmaların sosyal ve kültürel gelişme bakımından verimli olması için tedbirler almak,
- e) (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/3 md.) Güzel sanatlar ile ilgili Orkestralar, korolar, çalgı, ses ve halk oyunları toplulukları, resim ve heykel müzeleri, güzel sanatlar galerileri kurulmasını teklif etmek ve bunlara ilişkin hizmetleri yürütmek, milli varlıklarımızı yurtiçinde ve yurtdışında tanıtmak amacıyla yarışmalar, sergiler, konserler düzenlemek mükafata vermek,
- f) (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/3 md.) Güzel sanatlar alanında ilmi araştırma, inceleme ve yayınlar yapmak, arşiv kurmak, geliştirmek ve faydalanılmasını sağlamak.

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Madde 10 - (Değişik: 13/9/1989 - KHK - 379/4 md.)

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Yurdumuzdaki korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının arkeolojik araştırma ve kazılarla açığa çıkarılmasını, korunmasını, değerlendirilmesini ve tanıtılmasını sağlamak; tahribini ve kaçırılmasını önleyici tedbirleri almak,
- b) Gerekli görülen yerlerde müzeler, rölöve ve anıtlar müdürlükleri, restorasyon ve konservasyon laboratuvarları kurulmasını teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek, özel müzelerin kurulmasına rehberlik etmek, desteklemek ve belirli esaslar çerçevesinde kontrol altında bulundurmak,
- c) Milli sınırlarımız dışında kalan korunması gerekli ata yadigarı taşınmaz kültür varlıklarını tespit etmek, karşılıklı kültürel anlaşmalar ve kültürel mübadele programları çerçevesinde bunların bakım ve onarımlarını sağlayıcı tedbirleri almak,
- d) İlmi faaliyetleri yansıtan yayınlar yapmak,
- e) Müzelerin geliştirilmesi, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının bakımı ve restorasyonu konularında gerekli tedbirleri almak ve uygulamak,
- f) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

Madde 10/A - (Ek: 13.9.1989 - KHK - 379/5 md.)

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarına verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla araştırma, inceleme, tespit, değerlendirme ve planlamaya yönelik hizmetleri yapmak ve yaptırmak,
- b) Kültür ve Tabiat Varlıklarını koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurulları kararlarının alınmasına ve uygulanmasına dair işlemlerin yürütülmesini ve koordinasyonunu sağlamak,

- c) Gerekli görülen yerlerde kültür ve tabiat varlıkları koruma kurulları ile büro müdürlükleri kurulmasını Bakanlık Makamına teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek,
 - d) Her türlü imkân ve araçtan faydalanarak, koruma kültürünün geliştirilmesini sağlamak,
 - e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

Madde 11 - (Değişik: 13.9.1989 - KHK - 379/6 md.)

Kütüphaneler Genel Müdürlüğünün Görevleri şunlardır;

- a) Vatandaşların kütüphanelerden yararlanması için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, yeni kütüphaneler kurulmasına teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- b) Kütüphane ve kütüphanecilik hizmetleriyle ilgili kural ve ilkelerle, standartları belirlemek ve bunlara uygun hizmet üretimi için gerekli tedbirleri almak,
- c) Yurtiçinde ve yurtdışında basılmış, okuyucuya faydalı yayınları, Türk Kültürü ile ilgili yazma eser ve belgeleri ve diğer kütüphane malzemelerini temin etmek, kütüphanelerin koleksiyonlarını zenginleştirmek,
- d) Kıymetli yazma eserleri ilgili kütüphanelerde toplayarak araştırmacı ve okuyucunun hizmetine sunmak, bunların gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacı ile bakım ve onarımını yapmak,
- e) Halkımızın geçmişteki her çeşit eserlerimizi kolaylıkla bulmasını ve onlardan faydalanmasını sağlamak,
- f) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca idare olunan kütüphanelerle birlikte, gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan umuma açık kütüphanelerin idari, ilmi ve teknik faaliyetlerinin düzenlenmesi, gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesine yardımcı olmak ve rehberlik etmek,
- g) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

K.H.K.LER, ŞUBAT 1992 (Ek-10)

Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü

Madde 11/A - (Ek: 13/9/1989 - KHK - 379/7 md.)

Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile verilen görevleri yürütmek,
- b) Birliklerin idari ve mali yönlerden denetimini sağlamak,
- c) Eser sahipleri ve birliklerle Bakanlık arasındaki ilişkileri düzenlemek,
- d) Fikir ve Sanat Eserlerinin işaretlenmesi ile ilgili çalışmaları yürütmek, kontrol etmek ve denetlemek,
- e) Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından yayımlanan eserlerden, memleketin tarihi ve kültürü bakımından önemli olanların çoğaltılması ve bir nüshasının Milli Kütüphanede saklanması sağlamak,
- f) 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu ile verilen görevleri yapmak,
- g) Milli varlıklarımızı yurtiçinde ve yurtdışında tanıtmak amacıyla film gösterileri ve festivaller düzenlemek veya desteklemek, belgesel filmler sağlamak, yaptırmak, film satın almak,
- h) Film, video ve benzeri konularda arşiv kurmak, geliştirmek ve faydalanılmasını sağlamak,

- i) Telif hakları konusunda milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmak Ve gerekli çalışmaları yürütmek,
- j) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

Madde 12 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/3 md.)(1)

Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Halk kültürlerinin, halk edebiyatı ve tiyatrosu, gelenek, görenek ve inançları, halk müziği ve oyunları, sanatları, mutfağı, giyim, kuşam, süsleme ve benzeri bütün dallarında araştırma, derleme, inceleme ve diğer ilmi çalışmaları yapmak, yaptırmak, yayımlamak, tanıtmak,
- b) Halk kültürleri arşivini kurmak,
- c) Türkiye`de ve Türkiye dışında yaşayan Türklerin kültür varlıklarını, kültür anlaşımları ve kültürel mübadele programları çerçevesinde araştırmak, incelemek, derlemek ve diğer ilmi çalışmaları yapmak, yaptırmak, bunları yayımlamak, tanıtmak, açık hava müzelerine ve halk kültürleri arşivine kazandırmak,
- d) Yabancı ülkelerde halen konuşulmakta olan Türkçe lehçe, ve şiveleri ile bunlara yardımcı dilleri öğretmek ve bu konuda araştırmalar yapmak üzere mevcut mevzuat çerçevesinde enstitü kurulmasını sağlamak,
- e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğü

Madde 13 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/4 md.)(1)

Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Ülkemizin dış politikası doğrultusunda, çeşitli ülkeler ve milletlerarası kuruluşlarla kültür ilişkilerini düzenlemek ve geliştirmek,
- b) Kültür alanında çeşitli ülkelerin hükümetleriyle aktedilecek işbirliği anlaşmaları ile mübadele programlarının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin işlemleri yürütmek,
- c) Milletlerarası kültür kuruluşları ile ilişkileri düzenlemek ve bunların yürütülmesinde gerekli koordinasyonu sağlamak,

(1) Bu madde numaraları sırasıyla 15 ve 16 iken, 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı KHK ile 12 ve 13 olarak yeniden düzenlenmiş olup, metne işlenmiştir.

424-1

- d) Her türlü imkan ve araçtan faydalanarak, milli, manevi, tarihi ve kültürel değerleri yaymak ve tanıtmak,
- e) Yurtdışı teşkilatıyla ilgili idare ve ihtisas işlerini yürütmek ve koordinasyonu sağlamak,
- f) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda, Avrupa Topluluğu ile ilgili hususlarda koordinasyonu sağlamak, bu alanda Hükümetin genel politikasını uygulamaya yönelik tedbirleri almak, uyum ve uygulama çalışmaları ile ilgili işleri yürütmek,
- g) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Madde 14 - Milli Kütüphane Başkanlığı,Türkiye`nin milli kültür ve bilgi birikimini ve bilgi akımını sağlar ve özel kanunlarla verilen görevleri yapar.(1)
Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı

Madde 15 - Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun 104 üncü maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlığa tahsis edilmiş ve edilecek tesis ve alanların; yönetim, işletme, kullanma, devir ve kiraya verilmesi işlemlerini yapmak,
- b) İstanbul Atatürk Kültür Merkezi ve diğer il ve ilçelerdeki kültür merkezlerinin inşa, onarım, yönetim, işletme ve diğer mali işlerini yürütmek,
- c) Bakanlık makamınca verilecek benzeri görevleri yapmak.(1)

Yayımlar Dairesi Başkanlığı

Madde 16 - (Değişik:13/9/1989-KHK-379/8 md.)

Yayımlar Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Milli kültürümüzün yazılı belgelerini, fikir, sanat ve edebi eserlerini hazırlatarak yayımlamak ve yayınlamak,
- b) Kültürümüzün gelişmesine iştiraki sağlamak için yeni kültür eserleri vermeyi teşvik edici ve destekleyici tedbirleri almak,
- c) Yayın danışma kurulları teşkil etmek,
- d) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.(1)

(1) Bu madde numaraları sırasıyla 12,13 ve 14 iken, 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı KHK`nin 5 inci maddesiyle 14,15 ve 16 olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.(Bkz. R.G.: 24/12/1991-21091)
K.H.K.LER,ŞUBAT 1992 (Ek-10)

424 - 2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Danışma ve Denetim Birimleri

Danışma ve Denetim Birimleri

Madde 17 - Kültür Bakanlığı merkez kuruluşundaki danışma ve denetim birimleri şunlardır:

- a) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
 - b) Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,
 - c) Hukuk Müşavirliği,
 - d) Bakanlık Müşavirleri,
 - e) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Teftiş Kurulu Başkanlığı

Madde 18 - Teftiş Kurulu Başkanlığı,Bakanın emri ve onayı üzerine Bakan adına aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Bakanlık teşkilatı ve Bakanlığa bağlı ve Bakanlıkla ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak denetim, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- b)Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek,mevzuata,plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakana sunmak,

- c) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak,
- d) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Teftiş Kurulunun ve müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulleri tüzükle düzenlenir.

Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Madde 19 - Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığa, hükümet programı,kalkınma plan ve programları,Bakanlar Kurulu kararları ve milli güvenlik siyaseti çerçevesinde verilen emir ve görevlerin yerine getirilmesi için çalışma esaslarını tesbit etmek,bu esaslara uygun olarak Bakanlığın ana hizmet politikasının ve planlarının hazırlanmasına yardımcı olmak,
 - b) Uzun vadeli planlarla, kalkınma planlarında ve yıllık programlarda öncelikle yer alması gerekli görülen hizmet ve tedbirlerin ve bunlarla ilgili temel politikaların ilmi araştırma esaslarına göre tesbitini sağlamak,Bakanın onayını aldıktan sonra Devlet Planlama Teşkilatına göndermek,
 - c) Hizmet ve faaliyetlerin ekonomik ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi için insan,para ve malzeme gibi mevcut kaynakların en uygun ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlık bütçesini plan ve program esaslarına göre hazırlamak ve uygulanmasını takip etmek,
- K.H.K.LER, ŞUBAT 1992 (EK-10)
- d) Bakanlık yıllık çalışma programlarını hazırlamak,Bakanlık hizmetleriyle ilgili gerekli istatistikleri toplamak ve değerlendirmek,
 - e) Kalkınma plan ve programları ile Bakanlık yıllık çalışma programlarının uygulanmaları sırasında,Bakanlık teşkilatında ortaya çıkan çözümlenmesi gereken güçlükleri,aksaklıkları ve tikanıklıkları Bakanlık veya bakanlıklararası seviyede giderici tedbirleri tesbit ederek makama sunmak,organizasyon ve metod hizmetlerini yürütmek,
 - f) Planlama ve koordinasyon konularında verilen diğer görevleri yerine getirmek,yıllık çalışma programlarının yürütülmesini takip etmek,
 - g) Bakanlığın tarihçesini hazırlamak,
 - h) Bakan tarafından verilen konularda araştırma ve inceleme yapmak ve diğer hizmetleri yürütmek.

Hukuk Müşavirliği

Madde 20 - Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki,mali, cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek,
- b) Bakanlığın menfaatlerini koruyucu,anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak,anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,
- c) 8 Ocak 1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre idari ve adli davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Bakanlığı temsil etmek,
- d) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek,mevzuat,plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve Bakanlık makamına sunmak,

- e) Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan veya diğer bakanlıklardan ve Başbakanlıktan gönderilen kanun,tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek Bakanlık görüşlerini tesbit etmek,
f) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
Bakanlık Müşavirleri

Madde 21 - (Değişik: 13/12/1991-KHK-468/6 md.)

Bakanlığın görev alanına giren ve özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık Müşaviri görevlendirilebilir.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Madde 22 - Bakanlıkta basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetleri planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak üzere Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği teşkil edilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı Birimler

Madde 23 - Kültür Bakanlığı merkez kuruluşundaki yardımcı birimler şunlardır:

- a) Personel Dairesi Başkanlığı,
 - b) Eğitim Dairesi Başkanlığı,
 - c) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
 - d) Savunma Sekreterliği,
 - e) Özel Kalem Müdürlüğü.
- Personel Dairesi Başkanlığı

Madde 24 - Personel Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın insan gücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmaları yapmak; personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili tekliflerde bulunmak,
 - b) Bakanlık personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek,
 - c) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- Eğitim Dairesi Başkanlığı

Madde 25 - Eğitim Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların eğitim planını hazırlamak, yayımlamak ve uygulanmasını takip etmek,
 - b) Bakanlık personeli ile ilgili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
 - c) Kültür sektörlerinin eğitilmiş eleman ihtiyacının tesbiti, planlaması ve eğitim programlarının uygulanmasını sağlamak,
 - d) Bakanlık ve meslek personelinin yurtiçi ve yurtdışında yetiştirilmesini planlamak ve gerçekleştirmek,
 - e) Toplumda kültürü geliştirmek amacı ile faaliyetler düzenlemek,
 - f) Kültür eğitimi faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli araç, gereç, yayın ve dokümantasyon hizmetlerini yürütmek,
 - g) Yönetici ve uzman yetiştirmek üzere teknik yardım sağlamak,
 - h) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Madde 26 - İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
 - b) İhtiyaç duyulan bina ve arazinin kiralanma, satın alma işlemlerini yürütmek,
 - c) Bakanlığın mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,
 - d) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve taşıma hizmetlerini yapmak,
 - e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
 - f) Bakanlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,
 - g) Bakanlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenlerin Bakan veya Müsteşara sunulmasını sağlamak,
 - h) Bakan ve Müsteşarın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, bakanlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,
- K.H.K.LER, TEMMUZ 1989 (EK - 3)
- ı) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,
 - j) Bakanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak,
 - k) Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
 - l) Bakan ve Müsteşarca verilecek diğer görevleri yapmak.
- Savunma Sekreterliği

Madde 27 - Savunma Sekreterliği özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir.

Özel Kalem Müdürlüğü

Madde 28 - Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bakanın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- b) Bakanın her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- c) Bakanın ziyaret, davet, karşılama, uğurlama, ağırlama ve milli ve dinî bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,
- d) Bakanca verilecek diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Süreklî Kurullar

Süreklî Kurul

Madde 29 - Kültür Bakanlığındaki süreklî kurul, Milli Kültür Şurasıdır.

Millî Kültür Şurası

Madde 30 - Millî Kültür Şurası, kültür konusunda Bakanlığın en yüksek danışma organıdır.

Millî Kültür Şurası, gerekli görülen kültür konularını görüşmek üzere üç yılda bir normal,

gerektiğinde olağanüstü olarak Bakanın davetiyle toplanabilir. Milli Kültür Şurasının kararları istişaridir. Milli Kültür Şurası sekreteryaya hizmetleri, Araştırma, Geliştirme, Planlama

ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığınca yürütülür. Milli Kültür Şurasının teşekkülü ve çalışma usulleri yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı, Bağlı Kuruluşlar
Taşra Teşkilatı

Madde 31 - Bakanlık, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esaslarını Düzenleyen 3046 sayılı Kanun, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü illerde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Yurtdışı Teşkilatı

Madde 32 - Bakanlık, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Bağlı Kuruluşlar

Madde 33 - Kültür Bakanlığının bağlı kuruluşları şunlardır:

- a) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü,
- b) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin Sorumlulukları

Madde 34 - Bakanlık merkez, taşra, yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü bulundukları hizmet veya görevleri, Bakanlık emir ve direktifleri yönünde, mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve İşbirliği Konusunda Bakanlığın Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Madde 35 - Bakanlık ana hizmet ve görevlerine ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir. Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlamaktan sorumludur.

Mahalli İdarelerle Koordinasyon Sorumluluğu

Madde 36 - Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Yetki Devri

Madde 37 - Bakan,Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık ve kuruluş yöneticileri sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir.Yetki devri,yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler

Mükafat

Madde 38 - Bakanlık,kendi görev alanına giren konularda üstün başarı göstermiş kişi,topluluk ve kuruluşlara mükafat verebilir.Verilecek mükafatın miktarı ile verilme esas ve usulleri Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle tayin ve tesbit edilir.

Kadrolar

Madde 39 - Kadroların tesbit,ihdas,kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Atama

Madde 40 - 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanuna ekli 1 ve 2 sayılı cetvelde sayılanlar dışında kalan memurların atanmaları,taşra teşkilatına ilişkin bulunanlar valilik emrine olmak ve bunlar hakkında 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uygulanmak kaydıyla,Bakan tarafından yapılır.Ancak,Bakan bu yetkisini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.
K.H.K.LER,ŞUBAT 1990 (Ek - 4)

Bakanlık bağlı kuruluşlarının kuruluş kanunlarında atamaya ilişkin hükümler saklıdır.

(Üçüncü fıkra mülga: 13/9/1989 - KHK - 379/11 md.)

Yurtdışı teşkilatına atananlar,yurtdışında her defasında 3 yıl kalabilirler.Hizmette başarılı olmadıkları belgelenenler bu süreden önce geri alınabilirler.Gerekli görüldüğü taktirde yurtdışında kalma süresi Bakan onayıyla uzatılabilir.Ancak bu uzatma süresi iki yılı geçemez.Yurtdışına yeniden atanabilmek için Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında en az üç yıl çalışmış olmak şarttır.

Geçici Madde 1 - Kültür ve Turizm Bakanlığının Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü,Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü,Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü,Milli Kütüphane Başkanlığı,Kültür Merkezleri Dairesi Başkanlığı,Fikir ve Sanat Eserleri Dairesi Başkanlığı,Milli Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı,Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı,danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birim personeli kadroları ile birlikte Kültür Bakanlığına devredilmiştir.

Geçici Madde 2 - Kültür ve Turizm Bakanlığına ait her türlü menkul ve gayrimenkul,araç,gereç,malzeme,döşeme,demirbaş, taşıt ve personel ile merkez ve taş-
ra teşkilatına ait kadroların Kültür Bakanlığı ile Turizm Bakanlığına devri iki bakanlık arasında yapılacak protokolle tesbit edilir.İhtilaf halinde Başbakanlık ihtilafi

çözümler.İptal ve ihdas edilecek kadro cetvelleri bir ay içinde gereği yapılmak üzere Başbakanlığa gönderilir.

Kültür Bakanlığının 1989 Mali yılı harcamaları Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanır.Bu konuda düzenlemeler yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 3-(Değişik:17/3/1989 - KHK-364/2 md.)

Bakanlık taşra ve yurtdışı teşkilatı bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenen esaslara göre yeniden düzenleninceye kadar,taşra teşkilatına ilişkin görev ve hizmetler mevcut taşra teşkilatı tarafından; yurtdışına ilişkin görev ve hizmetler de Turizm Bakanlığı yurtdışı teşkilatı tarafından yürütülür.

Geçici Madde 4 - Diğer mevzuatta Kültür ve Turizm Bakanlığına yapılmış olan atıflar,hizmetin özelliğine göre Kültür Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümlerine yapılmış sayılır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü "İl Kültür Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 5 - (Ek: 17/3/1989 - KHK-364/3 md.)

Bu Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 6 - (Ek: 17/3/1989 - KHK-364/3 md.)

Kadro ve görev unvanları değişenler veya kaldırılanlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar,durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler.Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük hakları şahıslarına bağlı olarak devam eder.

Madde 41 - Bu Kanun Hükmünde Kararname 18/3/1989 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

Madde 42 - Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*

* *

24/1/1989 TARİHLİ VE 354 SAYILI KHK`YE İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1) 13/12/1991 tarih ve 468 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1 - 7 nci madde dışında kalan personelden kadro unvanları değişenler veya kaldırılanlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler. Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük hakları şahıslarına bağlı olarak devam eder.

K.H.K.LER,ŞUBAT 1992 (Ek-10)

KÜLTÜR BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI

(Değişik: 13/12/1991-KHK-468/8 md.)

Müsteşar	Ana Hizmet	Danışma ve Denetim	Yardımcı	
Müsteşar	Yardımcısı	Birimleri	Birimleri	
-----		-----		
Müsteşar	Müsteşar	1.Güzel Sanatlar	1.Teftiş Kurulu	1.Personel
	Yardımcısı	Gn.Md.	Başkanlığı	Dai.Bşk
Müsteşar	Müsteşar	2.Anıtlar ve	2.A.P.K.Kurulu	2.Eğitim Dai.
	Yardımcısı	Müzeler Gn.Md.	Bşk.	Bşk.
Müsteşar	Müsteşar	3.Kültür ve	3.Hukuk	3.İd.ve Mali
	Yardımcısı	Tabiat Var.	Müşavirliği	İş.Dai.Bşk.
		Koruma Gn.Md.		
Müsteşar	Müsteşar	4..Kütüphaneler	4.Bakanlık	4.Savunma
	Yardımcısı	Gn.Md.	Müşavirleri	Sekreterliği
		5.Telif Hakları	5.Basın ve Halkla	5.Özel Kalem
		ve Sin.Gn.Md.	İliş.Müşavirliği	Md.
		6.Halk Kültürlerini		
		Araş. ve Geliş.Gn		
		Md.		
		7.Dış İlişkiler ve		
		Av.Top.Koor.Gn.Md.		
		8.Milli Kütüphane Bşk.		
		9.Kültür Mrk.Dai.Bşk.		
		10.Yayımlar Dai.Bşk.		

432-1

354 SAYILI KHK'YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun	Yürürlüğe
No. Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler giriş tarihi	
364	23/3/1989
379	6/11/1989
468	24/12/1991

KHK'LER, ŞUBAT 1992 (Ek-10)

EK 2
GÜLLÜ AGOP'A VERİLEN
TÜRKÇE TİYATRO OYUN OYNAMA
İMTİYAZI ŞARTNAMESİ

GÜLLÜ AGOP'A VERİLEN TÜRKÇE TİYATRO OYUN OYNAMA İMTİYAZI ŞARTNAMESİ

Birinci madde: Dersaadet (İstanbul) ve bilad-ı selasede (Eyüp, Galata, Üsküdar) lisan-ı Türki üzere dram tragedya ve komedy ve vodvil oyunları ircaa kılınmak üzere İstanbul ciheti için 1291(1874) senesi Ramazanından ve Üsküdar ve Galata tarafları için dahi şerefsadır olacak fermanı-ı Ali tarihinden itibaren tebea-i Devlet-i Aliyye2den Güllü Agop'a şerait-i atıye ve onar sene müddetle imtiyaz verilmiştir.

İkinci madde:İmtiyaz-ı menkur lisan-ı Türk-i üzre te'lif veya terceme olunan oyunlar hakkında olup opera ve misillu şarkı ile icra edilecek oyunlara şamil olmıyacaktır.

Üçüncü madde: Elhaletü hazihi mevcut olan ve bundan sonra açılacak olan sair tiyatrolarda enva-ı balada beyan olunan oyunların Türkçe olarak icrası için müdet-i imt'yaziye zarfında sairine ruhsat verilmiyecektir.

Dördüncü madde: Sahib-i imtiyaz mumaileyh Üsküdar'da nihayet altı ay zarfında ve Galata ve Tophane ve Beyoğku tarafları için üç sene zarfında ve İstanbul'da dahi imtiyaz tarihinden itibaren nihayet altı ay zarfında birer tiyatro güşadına mecbur olup bu müddetler içinde tiyatro güşad etmez,veya devam eylemez ise hakk-ı imtiyazdan sakıt olacaktır.

Beşinci Madde: Mümaileyh tiyatro için intihab eyliyeceği mahalleri evvelce Hükümete irae edecek ve bilmuayene zabıta ve idare-i Belediyece bir günü mahzuru olmadığı tahakkuk ettikten sonra icray-ı lubiyat eyleyecektir.

Altıncı madde: terceme ve te'lif olunan oyunlar evvela Şehremanetine verilip ruhsat alınmadıkça tiyatroda oynatılmayacaktır.

Yedinci madde: Birinci sene laakal on türlü oyun oynanıp ilerüde tezyid edilecektir.

Sekizinci madde: Kar ve zarara bakılmayıp beher sene laakal Üsküdar'daki tiyatroda otuz ve Galata ve İstanbul cihetlerindeki tiyatrolarda ellişer defa oyun icra kılınacaktır.

Dokuzuncu madde: Bir oyunun üç kere icrasından sonra her kaçınıcı murad olunur ise fukara menfaati için oynattırılıp masarifi çıktıktan sonra hâsılatı Belediye tarafına teslim olunacaktır.

Onuncu madde: Muvafık-ı nizam bir maslahat veyahud imtiyazına aid mevad hakkında Hükümet-i Seniyyeye müracaatı vuku'unda teshilat-ı lazime ifa buyrulacak ve oyun vakitleri tiyatronun derun haricinde lüzumu mikdar neferat-ı zabtıye bulundurulacaktır.

On birinci madde: Tiyatroda mevaki-i muhtelifenin fiatı zirde muharrer miktardan ziyade olmayacaktır.

15 Safer 287 4 Mayıs 86 17 Mayıs 1870)

Birinci mevki locası 60

İkinci mevki locası 40

Üçüncü mevki locası 20

Duhuliye 6

Kanape ve koltuk 20

Numaralı kanape 15

Daha arkası 10

Asakir-i Şahane neferatından mülazım rütbesine kadar nısıf ücret

Paradi (bunun dahi nısfı asakir içindir) 6

ALPMAN, Hafi Kadri, Ahmet Fehim Bey'in Hatıraları, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul, 1977, sf,221-223

EK 3

**1916 – 2010 YILLARI ARASINDA İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİR
TİYATROLARINDA SEZONLARA GÖRE
SAHNELENEN YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ**

1916 – 1985 TARİHLERİ ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI'NDA SAHNELENEN YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

1916 – 1917 - 1918

Yerli Oyunlar

Çürük Temel

Hisse-İ Şayia

Uyarlama)

Kısmet Değilmiş

Baykuş

Kundak Takımları

Kayseri Gülleri

Uyarlama)

Kirli Çamaşırlar

Wicheler'den Uyarlama)

Kabus

Dört Cihar

Uyarlama)

Odalık

Normand'dan Uyarlama)

Hüseyin Suat (Emile Fabre'den Uyarlama)

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Daniel Riche'den

İ. Ahmet Nuri Sekizinci

Halit Fahri Ozansoy

Hüseyin Suat (Andre Sylvane'den Uyarlama)

M. Nigar – H. Suat (F. Fonson – Fernand'dan

Hüseyin Suat (A. Valabregue, F.

Halit Ziya Uşaklıgil

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (T. Bernard'dan

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Maupassant, J.

1919 – 1920

Yerli Oyunlar

Yamalar

Name

Binnaz

Belkis

Uyarlama)

Çifteli Mikroplar

Hançer

Ceza Kanunu

Courteline'den Uyarlama)

Küçük Beyler

Sanat Vesikaları

Romanından Uyarlama)

Hüseyin Suat

Yusuf Ziya

Yusuf Ziya

İ. Ahmet Nuri Sekizinci(H. Bernstein'den

Hüseyin Suat

Reşat Nuri Güntekin

İ. Ahmet Nuri Sekizinci(Georges

H. Suat, Cenap Şehabettin

Hüseyin Suat (Mahmut Sadık'ın

1921 – 1922

Yerli Oyunlar

Lokman Zade

Uyarlama)

Eski Rüya

Yegane

Uyarlama)

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Albert Carre'den

Reşat Nuri Güntekin

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Alfred Savoir'den

Sekizinci
Uyarlama)
İzmir
Uyarlama)
Nazlı İle Annesi
Caillavet'den Uyarlama)
İnhiraf
Uyarlama)

1923 – 1924
Yerli Oyunlar
Taş Parçası
Dokuzuncu
Uyarlama)
Gönül
Karaman Kahvesi
Uyarlama)
Sivrisinekler
Nur Baba Köşkü
Uyarlama)
İç Acısı
Eski Adetler
İzmirli Kız
Uyarlama)
Vefaen Ferağ
İstanbul Havası
Coulus'dan Uyarlama)
Maşuk Efendi
Sevda Hanım Zevcem
Charvay'dan Uyarlama)

1924 – 1925
Yerli Oyunlar
Muhayyel Hasta (Meraki)
Azarya (Cimri)
Yorgaki Dandini (Georges Dandin)
İşsizler
Canavar
Bekar Ali Bey
Uyarlama)

1925 – 1926
Yerli Oyunlar
Ahrette Bir Gün

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Alfred Savoir'den

Mahmut Yesari (Gaston Leroux'den

Selami İzzet (R. De Flers – G. A. De

Arapzade Cevdet (M. Bernstein'den

Reşat Nuri Güntekin

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (Felix Gandera'dan

Reşat Nuri Güntekin

Reşat Nuri Güntekin (T. Bernard'dan

İ. Ahmet Nuri Sekizinci

İ. Ahmet Nuri Sekizinci (A. Bisson'dan

M. Kemal Küçük

İ. Ahmet Nuri Sekizinci

Kemal Emin (Alphonse Daudet'den

Vedat Orfi

A. Ve B. Muvahhit (M. Hennequin, B.

Selami İzzet (M. Hennequin'den Uyarlama)

A. Ve B. Muvahhit (Paul Gavault, R.

Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)

Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)

Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)

Vedat Nedim Tör

Faruk Nafiz Çamlıbel

İ. Galip Arcan (Erkmann – Chatrian'dan

Hüseyin Suat

1926 – 1927

Yerli Oyunlar
Hocanın Eşği
Caillavet'den Uyarlama)
İstanbul Havası
Coulus'dan Uyarlama)
Hintır Hoşnutyan
Harman Sonu
Sönen Kandiller
Kar Düşüm
Üç Kişi Arasında
Çarliston

Sadrettin Celal (R. De Flers, G. A.

A. Ve B. Muvahhit (M. Hennequin, B.

İ. Galip Arcan (A. Birabeau'den Uyarlama)
Hüseyin Suat
Halit Fahri Ozansoy
İ. Ahmet Nuri Sekizinci
Vedat Nedim Tör
Vedat Nedim Tör

1927 – 1928

Yerli Oyunlar
Yasin Hoca
Müral
Uyarlama)
Tezer
Fermanlı Deli Hazretleri
Fevkalasriler
Avukat Zehra Ferit
Uyarlama)

Nabi Zeki (Otto Ernest Hesse'den Uyarlama)
S. Rauf – M. K. Küçük (Moliere'den

Abdülhak Hamit
Musahipzade Celal
Vedat Nedim Tör
İ. Galip Arcan (Louis Verneuil, G. Berr'den

1928 – 1929

Yerli Oyunlar
Deyyus
Magnifique” Grommelynck'den Uyarlama)
Kör
Mahçupluk İmmtihanı
Sağanak
Aynaroz Kadısı
Nedim

Ercüment Behzat Lav (“Le Coucou
Vedat Nedim Tör
Ömer Seyfettin
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Musahipzade Celal
Halit Fahri Ozansoy

1929 – 1930

Yerli Oyunlar
Hızır Aleyhisselam
Hayvan Fikri Yedi
Tersine Akan Nehir
Kafes Arkasında
Kadın Polis Olursa
Kör
Mürai
Uyarlama)

İ. Galip Arcan (Marcel Pagnol'dan Uyarlama)
Vedat Nedim Tör
Cevdet Kudret
Musahipzade Celal
Vedat Nedim Tör
Vedat Nedim Tör
S. Rauf – M. K. Küçük (Moliere'den

1930 – 1931

Yerli Oyunlar

Geçti Borun Pazarı
Croisset, R. De Flers'den Uyarlama)
Dokuz Kişi Kendi İsminde
Aynaroz Kadısı
Fermanlı Deli Hazretleri
Bir Kavuk Devrildi
Arzuhalci Mehmet Efendi
Rüya İçinde Rüya
Yasin Hoca
Kör
Bir Komedi

1931 – 1932
Yerli Oyunlar
Velinin Çocuğu
Doktor İhsan
Uyarlama)
Mum Söndü
Kafatası
Akın
Önünde – Sonunda
Verneuil'den Uyarlama)
Saatçi
Aynaroz Kadısı

1932 – 1933
Yerli Oyunlar
Pazartesi Perşembe
Bir Ölü Evi
Kadın Erkekleşince
Üç Saat (Operet)
Kafes Arkasında
Mum Söndü
Büyük İkramiye

1933 – 34
Yerli Oyunlar
On Yılın Destanı
Gül Ve Gönül
Kurtlar
Köksüzler
Lüküs Hayat
İstanbul Efendisi

1934 – 1935
Yerli Oyunlar
Unutulan Adam

Vasfi Rıza Zobu, Bedia Muvahhit (F. De
N. Zeki – H. Körmükçü
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
İ. Galip Arcan – Reşat Nuri Güntekin
Cevdet Kudret
Nabi Zeki (Otto Ernst Hesse'den Uyarlama)
Vedat Nedim Tör
İ. Galip Arcan

İ. Galip Arcan (M. L. Doillet'den Uyarlama)
K. Necati, H. Körmükçü (Fodor Lszlo'dan

Musahipzade Celal
Nazım Hikmet Ran
Faruk Nafiz Çamlıbel
Bedia Muvahhit, Vasfi Rıza Zobu (L.

Celal Esat
Musahipzade Celal

Musahipzade Celal
Nazım Hikmet Ran
H. Rahmi Gürpınar
Ekrem Reşit Rey
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
C. Esat – Y. Sururi

Halit Fahri
Musahipzade Celal
Cevdet Kudret
Vedat Nedim Tör
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Musahipzade Celal

Nazım Hikmet Ran

Bu Bir Rüyadır
Deli Dolu
Balaban Ağa
Üç Saat (Operet)

Selma Muhter
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Musahipzade Celal
Ekrem – Cemal REŞİT REY

1945 – 1936
Yerli Oyunlar
Hülleci
Saz – Caz
Tohum
Mırnav
Aynaroz Kadısı
Deli Dolu

Reşat Nuri Güntekin
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Necip Fazıl Kısakürek
Afif Obay
Musahipzade Celal
Ekrem – Cemal Reşit Rey

Çocuk Oyunları
Çocuklara İlk Tiyatro Dersi
Gülmeyen Çocuk

M. Kemal
M. Kemal

1936 – 1937
Yerli Oyunlar
Sürtük
Maskara (Operet)
Leyla İle Mecnun
Aşk Mektebi (Operet)
Lüküs Hayat (Operet)
Leblebici Horhor
Saz Caz (Operet)

Mahmut Yesari
Ekrem – Cemal Reşit Rey
İ. Galip – M. Cemil
Y. Ziya, M. Sabahattin
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Takfor Naylan
Ekrem – Cemal Reşit Rey

Çocuk Oyunları
Fatmacık
Doğan'la Selma

Afif Obay
Halit Fahri

1937 – 1938
Yerli Oyunlar
Bir Adam Yaratmak
Dalga (Operet)
Lafonten Baba (Operet)
Aynaroz Kadısı
Bir Kavuk Devrildi
Sürtük

Necip Fazıl Kısakürek
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Musahipzade Celal
Musahipzade Celal
Mahmut Yesari

Çocuk Oyunları
Mavi Boncuk

M. Zeki Taşkın

1938 - 1939
Yerli Oyunlar
Bir Misafir Geldi
Yüz Karası

Celalettin Ezine
Cemal Nadir Güler

Mum Söndü
Pazartesi Perşembe

Musahipzade Celal
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Uçman Yalçın
Küçük Komutan

M. Zeki Taşkın
Ragıp Tok

1939 – 1940
Yerli Oyunlar
İki Kere İki
Pembe Sokak No: 46

İ. Galip Arcan
M. Feridun

Çocuk Oyunları
Keloğlan
Efe Ali

Sami Ayanoğlu
M. Zeki Taşkın

1940 – 1941
Yerli Oyunlar
İmralı'nın İnsanları
Hürriyet Apartmanı
Şair Evlenmesi
Geveze Berber
Biçare
İşkak-I Cenih
Zamane Şıkları
Görenek

Vedat Nedim Tör
Sedat Simavi
Şinasi
Ali Bey
Nuri Bey
Hasan Bedrettin
Nuri Bey
Mehmet Rıfat

Çocuk Oyunları
Çizmeli Kedi
Bir Varmış Bir Yokmuş

Emil A. Hermann (Çev: Sabih Gözen)
Mebrure S. Koray

1941 – 1942
Yerli Oyunlar
Meraki
Merdivende Bir Işık
Ceza
Para
İşçi Kız
Ökse Ve Sükse
Deli Dolu (Operet)
İşkilli Memo
Ayyar Hamza
Eceli Kaza
Eyvah
Vuslat
Sabrı Sebat

Ahmet Vefik Paşa (Moliere'den Uyarlama)
M. Feridun
Sedat Simavi
N. Fazıl Kısakürek
Sabih Gözen
S. Konur
Ekrem – Cemal Reşit Rey
Teodor Kasap (Moliere'den Uyarlama)
Ali Bey
Ebuzziya Tevfik
Ahmet Mithat
Recaizade Ekrem
Abdülhak Hamit

Çocuk Oyunları
Parmak Çocuk
Mavi Gözlük

Selahattin Küçük
Sabih Gözen

1942 – 1943
Yerli Oyunlar
Büyük Şehir
Vatan Yahut Silistre

Cevat Fehmi Başkut
Namık Kemal

Çocuk Oyunları
Işıksız Ada

Sabih Gözen

1943 – 1944
Yerli Oyunlar
İstiklal
Yaprak Dökümü
Ayarsızlar
Mum Söndü

Reşat Nuri Güntekin
Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Kara Bulut
Şeytan

Selahattin Küçük
Sabih Gözen

1944 – 1945
Yerli Oyunlar
Yayla Kartalı
Casuslar
Hacı Kaptan

Faruk Nafiz Çamlıbel
Va – Nu, N. Karamağaralı
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Ben Çalmadım
Her Şeyden Biraz

Ferih Egemen
Sabih Gözen

1945 – 1946
Yerli Oyunlar
Sanatkar Aşkı
Gölgeler
Dev Aynası
Küçük Şehir
Hava Parası

Vedat Nedim Tör
Ahmet Muhip Dranas
Faruk Nafiz Çamlıbel
Cevat Fehmi Başkut
İ. Galip Arcan

Çocuk Oyunları
Memişin Rüyası
Nar Tanesi

Neşet Berküren
M. Zeki Taşkın

1946 – 1947
Yerli Oyunlar

Gök Korsan
Ağlayan Kız
Koca Bebek
Küçük Şehir

Cahit Uçuk
Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Tiyatro Dersi
Fırtına

M. Kemal Küçük
William Shakespeare

1947 – 1948
Yerli Oyunlar
Köşebaşı
Evin Üstündeki Bulut
Baykuş
İnsanlar Arasında

Ahmet Kutsi Tecer
S. Kudret Aksal
Halit Fahri Ozansoy
Reşat Benek

Çocuk Oyunları
Yalancının Mumu
Gülmeyen Çocuk

Celal Balkır
M. Kemal Küçük

1948 – 1949
Yerli Oyunlar
Nam-I Diğer
Parmaksız Salih
O Böyle İstemezdi
Paydos
Olan Oldu (Operet)
Oyun İçinde Oyun

Necip Fazıl Kısakürek

Ahmet Muhip Dranas
Cevat Fehmi Başkut
Ekrem Reşit Rey
Oktay Rıfat

Çocuk Oyunları
Abdi İle Memiş İstanbul'da
Sihirli Kılıç

Neşet Berküren
Nuri Işılçay

1949 – 1950
Yerli Oyunlar
Para Uğruna

Nahit Sırrı Örik

Çocuk Oyunları
Artist Aranıyor
Fatmacık
1950 – 1951
Yerli Oyunlar
Tersine Dünya
Sana Rey Veriyorum
Dilsizlerin Dili
Hep Veya Hiç
Eski Şarkı

Kadri Ögelman
Afif Obay

Refik Kordağ
Cevat Fehmi Başkut
Sevgi Sanlı
Vedat Nedim Tör
Reşat Nuri Güntekin

Çocuk Oyunları
Rüya Ülkesi
Yurt Gezisi

Ferih Egemen
Azize Tözem

1951 – 1952
Yerli Oyunlar
Soygun
Şakacı
Hava Parası
Serseri
Pembe Evin Kaderi
Bir Kavuk Devrildi

Cevat Fehmi Başkut
S. Kudret Aksal
İ. Galip Arcan
Mahmut Yesari
Turgut Özakman
Musahipzade Celal

Çocuk Oyunları
Küçük Reis
Pamuk Prenses

Ferih Egemen
S. Kalırlı (Çev: Necdet Mahfi Ayral)

1952 – 1953
Yerli Oyunlar
Balıkesir Muhasebecisi
Kadıköy İskeleyi
Bugün Pazar
Koca Bebek

Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Seniha Cemal Kanbay
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Altın Zincir
Bir Varmış Bir Yokmuş

Ferih Egemen
Mebrure S. Koray

1953 – 1954
Yerli Oyunlar
Ters Yüz
Makine

Galip Güran
Cevat Fehmi Başkut

Çocuk Oyunları
Mavi Kuş
Küçük Gezginler

M. Maeterlinck (Çev: Göksel Erden)
S. Kaplangı – F. İşhan

1954 – 1955
Yerli Oyunlar
Mahallenin Romanı
Dökmeci
Hava Parası
İşkilli Memo
Geveze Berber

Rıfat Can
Bekir Büyükarkın
İ. Galip Arcan
Moliere (Uyrl: Teodor Kasap)
Ali Bey

Çocuk Oyunları
Robenson Ölmemeli
Sihirli Pabuçlar

R. Forster (Çev: Türkis Noyan)
A. Wagner Celal Balkır

1955 – 1956
Yerli Oyunlar
Harput'ta Bir Amerikalı
Buzdolabı
Meraki

Çocuk Oyunları
Adını Çocuklar Koysun
Kel Oğlan

1956 – 1957
Yerli Oyunlar
Tanrıdağı Ziyafeti
Kleopatra'nın Mezarı
Sam Rüzgarları
Bu Gece Başka Gece
Meraki
Saçlarından Utan

Çocuk Oyunları
Harami Çeşmesi
Ali Ve Küçük Hafiyeler

1957 – 1958
Yerli Oyunlar
Deli
Aşka Susamışlardı

Çocuk Oyunları
Oyuncakçı Dede
Mavi Gözlük

1958 – 1959
Yerli Oyunlar
Bir Kilo Namus
Tablodaki Adam

Çocuk Oyunları
Üç Hikaye
Pollyanna

1959 – 1960
Yerli Oyunlar
Mine
Tahtarevalli
Öbür Gelişte
Fazilet Eczanesi

Cevat Fehmi Başkut
Antan Özer

Moliere (Uyrl: Ahmet Vefik Paşa)

M. Zeki Taşkın
Sami Ayanoglu

Reşat Nuri Güntekin
Cevat Fehmi Başkut
Melih Vassaf
Reşat Nuri Güntekin
Moliere (Uyrl: Ahmet Vefik Paşa)
Mahmut Yesari

Ferih Egemen
Erich Kaestner (Uyrl: Leyla Pamir)

Refik Erduran
Melih Vassaf

M. Zeki Taşkın
Sabih Gözen

Refik Erduran
Cevat Fehmi Başkut

Ferih Egemen
Eleanor H. Porter (Uyrl: Kemal Sönmez)

Necati Cumalı
Çetin Altan
Cevat Fehmi Başkut
Haldun Taner

Deli
Akif Bey

Refik Erduran
Namık Kemal, Reşat Nuri Güntekin

Çocuk Oyunları
Yıldız Ece

M. Zeki Taşkın

1960 – 1961
Yerli Oyunlar
Bir Kavuk Devrildi
Beybaba
Büyük Çınar
Lütfen Dokunmayın
Hacıyatmaz
Sabır Ve Sebat
Selma
Bir Takım İnsanlar
Satılık Ev

Musahipzade Celal
Çetin Altan
Hüseyin Batuhan
Haldun Taner
Cevat Fehmi Başkut
Abdülhak Hamit (Uyrl: Selami İzzet Sedes)
Musahipzade Celal
Oktay Rıfat
Ahmet Kutsi Tecer

Çocuk Oyunları
Yoklar Dağındaki Nar
Peter Pan

M. Zeki Taşkın
J. M. Barrie (Çev: Can Gürzap)

1961 – 1962
Yerli Oyunlar
Göç
Gecenin Sonu
İpler Elimizde Değil
Çivi Çiviye Söker
Atlarla Filler
Gazeteciden Dost
Sahildeki Kanepe
Pusuda
Aman Avcı
Satılık Ev
Bir Kavuk Devrildi
Mor Defter
Üçüncü Selim

Cevat Fehmi Başkut
Orhan Asena
Nazım Kurşunlu
Nazım Kurşunlu
Oktay Rıfat
Recep Bilginer
Cahit Atay
Cahit Atay
Refik Erduran
Ahmet Kutsi Tecer
Musahipzade Celal
Çetin Altan
Salah Cimcoz, Celal Esat Arseven

Çocuk Oyunları
Yoklar Dağındaki Nar
Kuğular
Milyonluk Yeğen

M. Zeki Taşkın
Lamia Bal
V. Karamehmet

1962 – 1963
Yerli Oyunlar
Biraz Gelir Misiniz
Mum Söndü
Çalıkuşu

Aziz Nesin
Musahipzade Celal
Reşat Nuri Güntekin

Dilekçe
Huzur Çıkmazı
Paydos
Hamdi Ve Hamdi
Kerpiç Mehmet
Tarık
Mirasçılar

Çocuk Oyunları
Hırsız Var
Şans Adası
Tam Sawyer

1963 – 1964
Yerli Oyunlar
Gülnehal
Evcilik Oyunu
Yedinci Köpek
Parisli Kız
Tepeden İnme
Küçük Şehir
İsyancılar

Çocuk Oyunları
Fareli Köyün Kavalcısı
Sihirli Topaç
Tombikin Başına Gelenler

1964-65
Yerli Oyunlar
İspinozlar
Elektronik Beyin
Kurt
Buzlar Çözülmeden
Pazartesi-Perşembe
Sultan Gelin
Orman
Hülleci
Dolap Beygiri
İçerdekiler
Bozuk Düzen
Topuzlu
Haremde
Kapının Ardında
Çocuk Oyunları
Çizmeli Kedi
Dans Eden Eşek
Robenson Ölmeme

Çetin Altan
Haldun Taner
Cevat Fehmi Başkut
Cahit Atay
Cahit Atay
A. Hamit Tarhan, S. Irmak, B. K. Çağlar
Nihal Karamağaralı

Erol Gürman
V. Karamehmet
Mark Twain (Çev: Ali Poyrazoğlu)

Namık Kemal, Ergun Köknar
Adalet Ağaoğlu
Çetin Altan
İ. Galip Arcan
Refik Kordag
Cevat Fehmi Başkut
Recep Bilginer

Menelaos Mavridis (Çev: N. Mahfi Ayrıl)
Mark Twain (Çev: Ferih Egemen)
Ferih Egemen

Orhan Kemal
Toygar Akman
Sedat Veyis Örnek
Cevat Fehmi Başkut
Musahipzade Celal
Cahit Atay
Cahit Atay
Reşat Nuri Güntekin
Selçuk Kaskan
Melih Cevdet Anday
Güner Sümer
Hidayet Sayın
Aysel Kılıç
Nihal Karamağaralı

E. Alfred Hermann (Uyrl: Sabih Gözen)
R. Erik Voss (Çev: Can Gürzap)
Friedrich Forster (Çev: S. Turkis Noyan)

Efe Ali

M Zeki Taşkın

1965-66

Yerli Oyunlar
Kahvede Şenlik Var
Eşeğin Gölgesi
Hepimiz Bir Kişi İçin
Suçlular
Sürüp Gider
Çatıdaki Çatlak
Çil Horoz

Sabahattin Kudret Aksal
Haldun Taner
C F Başkut
Çetin Altan
Mustafa Yalçın
Adalet Ağaoğlu
Oktay Rifat

1966/67

Yerli Oyunlar
Nuh'un Gemisi
Çatallı Köy
Bir Kavuk Devrildi

Melih Vassaf
Ali Yürük
Musahipzade Celal

1967-68

Yerli Oyunlar
Yarısı
Susuz Yaz
Tırampacılar
Kocadağlar Ağası
Utanç Dünyası
Bir Kavuk Devrildi

Bekir Büyükarın
Necati Cumalı
M Necati Sepetçioğlu
Sabahattin Engin
Recep Bilginer
Musahipzade Celal

1968-69

Yerli Oyunlar
Utanç Dünyası
Aynaroz Kadısı
Köşebaşı
Büyük Otmarlas
Keziban
Allahın Dediği Olur

Recep Bilginer
Musahipzade Celal
Ahmet Kutsi Tecer
M N Sepetçioğlu
Turan Oflazoğlu
Turan Oflazoğlu

1969-70

Yerli Oyunlar
Balıkesir Muhasebecisi
Tehlikeli Güvercin
Gecikenler
Vur Emri
Pirinçler Yeşerecek
Balaban Ağa

R N Güntekin
Necati Cumalı
Nâzım Kurşunlu
Necati Cumalı
Sedat Veis Örnek
Musahipzade Celal

1970-71

Yerli Oyunlar
Ayrıklar

Güner Namlı

Sokrates Savunuyor
Koca Sinan
Balaban Ağa
Duman

Turan Oflazoğlu
F Hayati Çorbacıoğlu
Musahipzade Celal
Bekir Büyükarkın

1971-72

Yerli Oyunlar
İlk Göz Ağrısı
Düzenleyen Kemal Tözem
Koca Sinan
Kâtip Çıkmazı

Feraizcizade Mehmet Şakir Efendi /

F. Hayati Çorbacıoğlu
Dinçer Sümer

1972- 1973

Yerli Oyunlar
Meraki
Moliere'den Uyarlama

Le Mlade Imaginaire Ahmet Vefik Paşa

Buzlar Çözülmeden
Osmangiller
Sarı Naciye
Hacıyatmaz
Balaban Ağa
İlk Göz Ağrısı

Düzenleyen Kemal Tözem Nüvit Özdoğru
C Fehmi Başkut
Nur Güngör
Recep Bilginer
C F Başkut
Musahipzade Celal
Feraizcizade Mehmet Hisse-İ Şayia
İbnürrefik Ahmet –
İ.Ahmet Nuri Sekizinci

1973-74

Yerli Oyunlar
Mutemet Ali Rıza Beyin Yaşanmış Hayat Hikâyesi
Şair Evlenmesi
Pabuççu Ahmet'in Garip Maceraları
Düzenleyen Ersan Uysal)
Geveze Berber
Soytarı
Yaprak Dökümü
Kubilay
Hissei Şayia
Ömür Satan Hüsam Çelebi
Köprünün Hikâyesi
Kör Döğüşü
Bizans Düştü
Genç Osman

Başar Sabuncu
İbrahim Şinasi
İskerleç (Yazarı Belli Değil, Yeniden

Âli Bey
Bekir Büyükarkın
R N Güntekin
Fuat İşhan
İbnürrefik Ahmet – İ.Ahmet Nuri Sekizinci
Adnan Giz
Fazıl Hayati Çorbacıoğlu
Erkan Doğan
Turan Oflazoğlu
Musahipzade Celal-Mehmet Şükrü Erden

1974-75

Yerli Oyunlar
Adsız Oyun
Düğün Ya Da Davul
Genç Osman
Seferi Ramazan Beyin Nafile Dünyası
Ağrı Dağı Efsanesi

Zeynep Oral
Haşmet Zeybek
Musahipzade Celal – M. Şükrü Erden
Oktay Arayıcı
Yaşar Kemal / Ali Taygun Uyarlaması

Göç
Oyun Nasıl Oynanmalı
Yabancılar
Kadınlar Arasında
Toroslardan Öteye
Yunus Emre
Ferhat İle Şirin
Devlet Baba
Gültepe Oyunları
Gözlemeci
Altıntak
Pazartesi – Perşembe

1975-76
Yerli Oyunlar
Hakan
Düğün Ya Da Davul
Besleme
Adsız Oyun
Cellat
Tatar Ramazan
Ölen Hangisi
Ana Hanım – Kız Hanım
Bu Ölü Kalkacak

1976-77
Yerli Oyunlar
Demokrasi Gemisi
Gardiyan
Sacide
Kendini Yazan Şarkı
Sırtımızdakiler
Hadi Öldürsene Canikom
Düğün Ya Da Davul
Sabahat
Sular Aydınlanıyordu
Kardeş Payı
Yitik Köpek
Islıkçı
Bozuk Düzen
Belgelerle Kurtuluş Savaşı

1977 - 78
Yerli Oyunlar
Hadi Öldürsene Canikom
Eşegin Gölgesi
Yolcu
İşgal
Yorgun Savaşçı

C F Başkut
Vasıf Öngören
Hidayet Sayın
Oktay Rifat
Orhan Asena
Recep Bilginer
Nâzım Hikmet Ran
Necmi Onur
Cahit Atay
Anonim Ortaoyunu / Düzenleyen: Rauf

Musahipzade Celal

Günsar Türköz
Haşmet Zeybek
Ülker A Köksal
Zeynep Oral
Yıldırım Keskin
Kerim Korcan
C F Başkut
Cahit Atay
Vedat Türkali

Aziz Nesin
Turan Oflazoğlu
Ülker Köksal
Adalet Ağaoğlu
Taner Barlas
Aziz Nesin
Haşmet Zeybek
Nazım Hikmet Ran
Nezihe Meriç
Orhan Kemal
Orhan İyiler
Çetin Altan
Güner Sümer
Ergin Orbey

Aziz Nesin
Haldun Taner
Nazım Hikmet Ran
Başar Sabuncu
Kemal Tahir / Ayşe Şasa

Ayışığında Şamata
Hülleci
Sapak
Kafatası
Sarıpınar 1914
Romanından
Uyarlama)
Taranta Babu'ya Mektuplar
Jokond İle Si-Ya-U
Zengin Mutfağı

1978-79
Yerli Oyunlar
Atmasyonya Berberi
Ayak Bacak Fabrikası
Dilekçe
Ölü Kentin Nabzı
Gökyüzünde Bir Kıyı
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı
Besleme
Bizler Ve Bizler

1979-80
Yerli Oyunlar
Beş Para Etmez Oyun
Opera'sından Uyarlama
Tırpan
Yollar Tükendi
"Baba"Nın Gorilleri
Erkek Satı
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı
Karar 71
Kanlı Nigar
Atmasyonya Berberi
Ölü Kentin Nabzı

1980-81
Yerli Oyunlar
Elif Ana
Erkek Satı
Hızır Doktor
Balaban Ağa
İlk Göz Ağrısı
Bayrak Böyle Yükseldi

1981-82
Yerli Oyunlar
Deli İbrahim

Haldun Taner
R N Güntekin
Cengiz Gündoğdu
Nazım Hikmet Ran
Turgut Özakman (R N Güntekin: Değirmen

Nazım Hikmet Ran
Nazım Hikmet Ran
Vasıf Öngören

Aziz Nesin
Sermet Çağan
Çetin Altan
Orhan Asena
Oben Güney
Haldun Taner
Ülker Köksal
Umur Bugay

Engin Noyan Brecht'in Üç Kuruşluk

Fakir Baykurt/Taner Barlas
Ülker Köksal
Adnan Giz
F Hayati Çorbacıoğlu
Haldun Taner
Cengiz Gündoğdu
Sadık Şendil
Aziz Nesin
Orhan Asena

Turan Oflazoğlu
F Hayati Çorbacıoğlu
Erhan Bener
Musahipzade Celal
Feraizcizade Mehmet Şakir
Fuat İşhan

Turan Oflazoğlu

Öyle Bir Nevcivan
Taş Bademleri
Ezo Gelin
İp Oyunu
Aynaroz Kadısı
Utanç Dünyası
Bayrak Böyle Yükseldi

Nezihe Araz
Remzi Özçelik
Orhan Elmas
Refik Erduran
Musahipzade Celal
Recep Bilginer
Fuat İşhan

1982-83
Yerli Oyunlar
Mürai
M.Kemal Küçük
Hürrem Sultan
Münasip Beyin Dünya Evi
Dün Neredeydiniz
Çil Horoz

Moliere (Seniha Rauf'tan Uyarlayan:

Orhan Asena
Fazıl Hayati Çorbacıoğlu
Necati Cumalı
Oktay Rifat

1983-84
Yerli Oyunlar
III. Selim
Susuz Yaz
Sevdiğim Adam
İpekçi Merhum
Rumuz Goncagül

Turan Ofazoğlu
Necat Cumalı
Recep Bilginer
İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
Oktay Arayıcı

1984-85
Yerli Oyunlar
Lüküs Hayat
Misafir
Rumuz Goncagül
Eski Fotoğraflar
Büyük Jüstinyen
Karım Ve Kızım
Hulusi Beyin Kızları

Ekrem Reşit Rey- Cemal Reşit Rey
Bilgesu Erenus
Oktay Arayıcı
Dinçer Sümer
Refik Erduran
Recep Bilginer
Müzeyyen Engin Erım

1985-2010 YILLARI ARASINDA İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI'NDA SEZONLARA GÖRE
SAHNELENEN YERLİ OYUNLAR LİSTESİ

1985 - 1986	YERLİ OYUN	BİR ŞEHNAZ OYUN	Turgut ÖZAKMAN	Engin GÜRMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZZUN LEŞE	Orhan AŞENA	Nedret DENİZHAN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	İBİŞ'İN RÜYASI	Tarık BUĞRA	Engin ULUDAĞ
1985 - 1986 - 1987 - 1988 - 1989 - 1990 - 1991 - 1992 - 1993 - 1994 - 1995 - 1996 - 1997 - 1998 - 1999 - 2000 - 2001 - 2002 - 2003 - 2004 - 2006 - 2007 - 2008 - 2009 - 2010	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	HULUSİ BEY'İN KIZLARI	Müzeyyen Engin ERİM	Engin GÜRMEN
1985 - 1986	YERLİ OYUN	KARIM ve KIZIM	Recep BİLGİNER	Perihan TEDÜ
1985 - 1986	YERLİ OYUN	MİSAFİR	Bilgesu ERENUS	Nurhan KARADAĞ
1985 - 1986	ÇOCUK OYUNU	KUKLACI	Muharrem BUHARA	Deniz UYGUNER
1985 - 1986	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCİYİ YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1986 - 1987	YERLİ OYUN	TAZİYE	Murathan MÜNGAN	Nurhan KARADAĞ
1986 - 1987	YERLİ OYUN	GENÇ OSMAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Erol KESKİN

1986 - 1987	YERLİ OYUN	HANÇER	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin ULUDAĞ
1986 - 1987	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1986 - 1987	ÇOCUK OYUNU	SAKA KUŞU	Serpil AKILLIOĞLU	Oben GÜNEY
1986 - 1987	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCIYI YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1987 - 1988	YERLİ OYUN	GEÇENİN KULLARI	Diğer SÜMER	Erdoğan GEMİCİOĞLU
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Ferhan ŞENSOY
1987 - 1988	YERLİ OYUN	DALLAR YEŞİL OLMALI	Vedat TÜRKALİ	Hakan ALTINER
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1987 - 1988	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1987 - 1988	YERLİ OYUN	HANÇER	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin ULUDAĞ
1987 - 1988	YERLİ OYUN	KISKANÇ	Recep BİLGİNER	Perihan TEDÜ
1987 - 1988	ÇOCUK OYUNU	SAKA KUŞU	Serpil AKILLIOĞLU	Oben GÜNEY
1987 - 1988	ÇOCUK OYUNU	AYININ FENDİ AVCIYI YENDİ	Muharrem BUHARA	Engin GÜRMEN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	ÇİL HOROZ	Oktay RİFAT	Hamit AKINLI
1988 - 1989	YERLİ OYUN	KARALARIN MEMETLERİ (ERMİŞ MEMET-YANGIN MEMET-KERPİÇ MEMET)	Cahit ATAY	Engin GÜRMEN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	İÇERDEKİLER	Melih Cevdet ANDAY	Nedret DENİZHAN
1988 - 1989	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1988 - 1989	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	YILDIZCI KRAL ile AKILLI SOYTARI	Türel EZİCİ ŞENAY	Salih KALYON
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	RÜYALARIN EN GÜZELİ	Hadi ÇAMAN	Erhan YAZICIOĞLU
1988 - 1989	ÇOCUK OYUNU	BALON	Murat KARAHÜSEYİNOĞLU	Doğan BAVLI
1989 - 1990	YERLİ OYUN	AĞRI DAĞI EFSANESİ (M.O.)	Yaşar KEMAL	Ali TAYGUN

1989 - 1990	YERLİ OYUN	BUZLAR ÇÖZÜLMEDEN	Cevat Fehmi BAŞKUT	Engin ULUDAĞ
1989 - 1990	YERLİ OYUN	DELİ EDER İNSANI BU DÜNYA (M.O.)	Erkan AKIN	Macit KOPER
1989 - 1990	YERLİ OYUN	CUMHURİYET KIZI	Memet BAYDUR	Cüneyt TÜREL
1989 - 1990	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1989 - 1990	YERLİ OYUN	KARALARIN MEMETLERİ (ERMİŞ MEMET-YANGIN MEMET-KERPİÇ MEMET)	Cahit ATAY	Engin GÜRMEN
1989 - 1990	YERLİ OYUN	İÇERDEKİLER	Melih Cevdet ANDAY	Nedret DENİZHAN
1989 - 1990	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1989 - 1990	YERLİ OYUN	KAFES ARKASINDA	Musahipzade CELAL	Ergin ORBEY
1989 - 1990	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1989 - 1990	ÇOCUK OYUNU	YILDIZCI KRAL ile AKILLI SOYTARI	Türel EZİCİ ŞENAY	Salih KALYON
1989 - 1990	ÇOCUK OYUNU	BALON	Murat KARAHÜSEYİNOĞLU	Doğan BAVLİ
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BAY HİÇ/SONSUZLUK KİTABEVİ	Sabahattin Kudret AKSAL	Başar SABUNCU
1990 - 1991	YERLİ OYUN	THEOPE	Coşkun BÜKTEL	Ali TAYGUN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BİR GARİP OYUN	Ülker KÖKSAL	Nedret DENİZHAN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	BİR SABAH GÜLEREK UYAN	Necati CUMALI	Engin GÜRMEN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	TELEFON KİMİN İÇİN ÇALIYOR?	Çetin ALTAN	Engin ULUDAĞ
1990 - 1991	YERLİ OYUN	DELİ EDER İNSANI BU DÜNYA (M.O.)	Erkan AKIN	Macit KOPER
1990 - 1991	YERLİ OYUN	CUMHURİYET KIZI	Memet BAYDUR	Cüneyt TÜREL
1990 - 1991	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1990 - 1991	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1990 - 1991	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1990 - 1991	ÇOCUK OYUNU	MAVİ MASAL	Salih YAKIN	Zuhal ERGEN

1990 - 1991	ÇOCUK OYUNU	BARIŞ KERVANI (M.O.)	Ergun SAV	Can DOĞAN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1991 - 1992	YERLİ OYUN	HÜZÜNLÜ BİR KOMEDİ (M.O.)	Şefik ONAT	Başar SABUNCU
1991 - 1992	YERLİ OYUN	ÇİÇEK SEPETLİ KIZ	Yıldırım KESKİN	Erol KESKİN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1991 - 1992	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1991 - 1992	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1991 - 1992	YERLİ OYUN	BARIŞ'A ŞANS VERİN (G.O)	Can DOĞAN	Can DOĞAN
1991 - 1992	ÇOCUK OYUNU	PALYAÇO PRENS (M.Ç.)	Turgay YILDIZ	Erhan YAZICIOĞLU
1991 - 1992	ÇOCUK OYUNU	SIRIK-OBUR-CAMGÖZ	Muharrem ŞEN	Aliye UZUNATAĞAN
1992 - 1993	YERLİ OYUN	VLADİMİR KOMAROV	Memet BAYDUR	Engin ULUDAĞ
1992 - 1993	YERLİ OYUN	AYRANGEVEN	Haşmet ZEYBEK	Haşmet ZEYBEK
1992 - 1993	YERLİ OYUN	DELİ	Refik ERDURAN	Çetin İPEKKAYA
1992 - 1993	YERLİ OYUN	HÜZÜNLÜ BİR KOMEDİ (M.O.)	Şefik ONAT	Başar SABUNCU
1992 - 1993	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1992 - 1993	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1992 - 1993	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1992 - 1993	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1992 - 1993	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1992 - 1993	ÇOCUK OYUNU	İNSAN BAHÇESİ	Gülsün SİREN KINAL	Orhan ALKAYA
1992 - 1993	ÇOCUK OYUNU	PALYAÇO PRENS (M.O.)	Turgay YILDIZ	Erhan YAZICIOĞLU
1993 - 1994	YERLİ OYUN	GÖLGE USTASI	Yeşim DORMAN - Yıldırım TÜRKER	Orhan ALKAYA
1993 - 1994	YERLİ OYUN	SULAR AYDINLANIYORDU	Nezihe MERİÇ	Başar SABUNCU

1993 - 1994	YERLİ OYUN	BİR BAŞKASI	Ergun SAV	Engin GÜRMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	İSTANBUL'UN GÖZLERİ MAHMUR	Melisa GÜRPINAR	Hakan ALTINER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	AİLE ŞEREFİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1993 - 1994	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Macit KOPER
1993 - 1994	YERLİ OYUN	AYRANGEVEN	Haşmet ZEYBEK	Haşmet ZEYBEK
1993 - 1994	YERLİ OYUN	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ (M.O.)	Musahipzade CELAL	Engin ULUDAĞ
1993 - 1994	YERLİ OYUN	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ (M.O)	Turgut ÖZAKMAN	Ergin ORBEY
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	GÖLGENİN CANI	Fikret TERZİ	Cem DAVRAN
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	İNSAN BAHÇESİ	Gülsün SİREN KINAL	Orhan ALKAYA
1993 - 1994	ÇOCUK OYUNU	SIRIK-OBUR-CAMGÖZ	Muharrem ŞEN	Aliye UZUNATAĞAN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	TENSİNG	Memet BAYDUR	Çetin İPEKKAYA
1994 - 1995	YERLİ OYUN	GÖZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM (M.O)	Haldun TANER	Savaş DİNÇEL
1994 - 1995	YERLİ OYUN	ASLOLAN HAYATTIR	Nazım Hikmet RAN	Macit KOPER
1994 - 1995	YERLİ OYUN	CANLI MAYMUN LOKANTASI	Güngör DİLMEN	Ali TAYGUN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1994 - 1995	YERLİ OYUN	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	Orhan GÜNER	Arif AKKAYA
1994 - 1995	YERLİ OYUN	ALTIN POST	Tarık GÜNERSEL - Sandro MREVLİSHVİLİ	Çetin İPEKKAYA - Sandro MREVLİSHVİLİ
1994 - 1995	YERLİ OYUN	İSTANBUL'UN GÖZLERİ MAHMUR	Melisa GÜRPINAR	Hakan ALTINER
1994 - 1995	YERLİ OYUN	SULAR AYDINLANIYORDU	Nezihe MERİÇ	Başar SABUNCU
1994 - 1995	YERLİ OYUN	BİR BAŞKASI	Ergun SAV	Engin GÜRMEN

1994 - 1995	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1994 - 1995	YERLİ OYUN	GÖLGE USTASI	Yeşim DORMAN - Yıldırım TÜRKER	Orhan ALKAYA
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	BİRLİKTE OYNAYALIM	Deniz UYGUNER	Deniz UYGUNER
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	YAVRU KİMİN?	Şevket AVŞAR-Esra ÜLGER-Ertuğrul POSTOĞLU-Murat Derya KILIÇ	Şevket AVŞAR
1994 - 1995	ÇOCUK OYUNU	GÖLGENİN CANI (M.O.)	Fikret TERZİ	Cem DAVRAN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	GAZETECİDEN DOST	Recep BİLGİNER	Engin GÜRMEN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	GÜRÜLTÜLÜ PATİRTİLİ	Savaş DİNÇEL	Hakan ALTINER
1995 - 1996	YERLİ OYUN	BİR HİKAYE		
1995 - 1996	YERLİ OYUN	ÇATIDAKİ ÇATLAK	Adalet AĞAOĞLU	Engin ULUDAĞ
1995 - 1996	YERLİ OYUN	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	Melih Cevdet ANDAY	Erol KESKİN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	SAHİBİNİN SESİ	Sevim BURAK	Orhan ALKAYA
1995 - 1996	YERLİ OYUN	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	Orhan GÜNER	Arif AKKAYA
1995 - 1996	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1995 - 1996	YERLİ OYUN	CANLI MAYMUN LOKANTASI	Güngör DİLMEN	Ali TAYGUN
1995 - 1996	YERLİ OYUN	ASLOLAN HAYATTIR	Nazım Hikmet RAN	Macit KOPER
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜLÜ GÖL	Erbil GÖKTAŞ - Sema GÖKTAŞ	Can DOĞAN
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	AKILLI SOYTARI	Fikret TERZİ	Deniz UYGUNER
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1995 - 1996	ÇOCUK OYUNU	BİRLİKTE OYNAYALIM	Deniz UYGUNER	Deniz UYGUNER
1996 - 1997	YERLİ OYUN	AYRILIK	Behiç AK	Taner BARLAS
1996 - 1997	YERLİ OYUN	ESTEPETA PÜF (Ortaoyunu)	Anonim	Rauf ALTINTAK
1996 - 1997	YERLİ OYUN	FARKLI BİR KADIN	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ

1996 - 1997	YERLİ OYUN	KOCA SİNAN	Fazıl Hayati ÇORBACIOĞLU	Can DOĞAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1996 - 1997	YERLİ OYUN	MAVİYDİ BİSİKLETİM	Dinçer SÜMER	Mustafa ALABORA
1996 - 1997	YERLİ OYUN	METRO CANAVARI	Gürkan GÜR	Engin ALKAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	SİLVANLI KADINLAR	İsmail KAYGUSUZ	Mustafa ARSLAN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	SAHİBİNİN SESİ	Sevim BURAK	Orhan ALKAYA
1996 - 1997	YERLİ OYUN	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	Melih Cevdet ANDAY	Erol KESKİN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	ÇATIDAKİ ÇATLAK	Adalet AĞAOĞLU	Engin ULUDAĞ
1996 - 1997	YERLİ OYUN	GAZETECİDEN DOST	Recep BİLGİNER	Engin GÜRMEN
1996 - 1997	YERLİ OYUN	CEM SULTAN	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜLÜ GÖL	Erbil GÖKTAŞ - Sema GÖKTAŞ	Can DOĞAN
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1996 - 1997	ÇOCUK OYUNU	AKILLI SOYTARI	Fikret TERZİ	Deniz UYGUNER
1997 - 1998	YERLİ OYUN	BİR GECE BEKÇİSİ DAHA	Ali GÖÇER	Mustafa ARSLAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	VASATİ DÖRT KİŞİ	Mine ARTU	Hülya KARAKAŞ
1997 - 1998	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	ESKİ FOTOĞRAFLAR	Dinçer SÜMER	Hakan ALTINER
1997 - 1998	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ
1997 - 1998	YERLİ OYUN	GÜLME KOMŞUNAAA... (Ortaoyunu)	Anonim	Yalçın AKÇAY
1997 - 1998	YERLİ OYUN	HALAY	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	HUZUR	Ahmet Hamdi TANPINAR	Y.Kenan IŞIK
1997 - 1998	YERLİ OYUN	İBİŞ'İN RÜYASI	Tarık BUĞRA	Hakan ALTINER

1997 - 1998	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1997 - 1998	YERLİ OYUN	KOCA SİNAN	Fazıl Hayati ÇORBACIOĞLU	Can DOĞAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	AYRILIK	Behiç AK	Taner BARLAS
1997 - 1998	YERLİ OYUN	SİLVANLI KADINLAR	İsmail KAYGUSUZ	Mustafa ARSLAN
1997 - 1998	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	AH KARAGÖZ VAH KARAGÖZ	Fikret TERZİ	Çetin İPEKKAYA
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	ALAADDİN'İN SİHİRLİ LAMBASI	Anonim	Namık AGAYEV
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	Meral BABACAN	Naşit ÖZCAN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1997 - 1998	ÇOCUK OYUNU	KRAL'A OYUN	Arslan KACAR	Arslan KACAR
1998 - 1999	YERLİ OYUN	AYDINLANMA ATEŞİ (M.O.)	Taner BARLAS	Taner BARLAS
1998 - 1999	YERLİ OYUN	EŞİK	Hasan ERKEK	Prof. Dr. Nurhan KARADAĞ
1998 - 1999	YERLİ OYUN	FOTOĞRAFÇI (Ortaoyunu)	Anonim	Y.Kenan IŞIK - Haşmet ZEYBEK
1998 - 1999	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
1998 - 1999	YERLİ OYUN	OYUNLARLA YAŞAYANLAR	Oğuz ATAY	Macit KOPER
1998 - 1999	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	TİYATRO ŞARKILARI (M.O)	Selim ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1998 - 1999	YERLİ OYUN	ESKİ FOTOĞRAFLAR	Dinçer SÜMER	Hakan ALTINER
1998 - 1999	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL
1998 - 1999	YERLİ OYUN	HUZUR	Ahmet Hamdi TANPINAR	Y.Kenan IŞIK
1998 - 1999	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ

1998 - 1999	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ARKADAŞ ARAYAN KARGA (Kukla Tiyatrosu)	Anonim	Münevver KIRMIZI
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	BİR AVUÇ İNSAN MİNSAN	Ayşe SELEN	Ayşe SELEN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	HOŞU'NUN UTANCI	Şinasi EKİNCİOĞLU	Zuhal ERGEN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN	Serpil AKILLIOĞLU	Nedret DENİZHAN
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	ALAADDİN'İN SİHİRLİ LAMBASI	Anonim	Namık AGAYEV
1998 - 1999	ÇOCUK OYUNU	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	Meral BABACAN	Naşit ÖZCAN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	AŞK HASTASI	Y.Kenan IŞIK	Y.Kenan IŞIK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KEDİ	Behçet NECATİGİL	Mehmet ATAK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KURNAZ KARISI (M.O)		
1999 - 2000	YERLİ OYUN	SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI	Civan CANOVA	Arif AKKAYA
1999 - 2000	YERLİ OYUN	ŞU BİZİM EVLİYA ÇELEBİ	Melisa GÜRPINAR	Erol KESKİN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	FOTOĞRAFÇI (Ortaoyunu)	Anonim	Y.Kenan IŞIK - Haşmet ZEYBEK
1999 - 2000	YERLİ OYUN	GÜZ BİTİMİNDE MOLİERE ya da KİBARLIK BUDALASI	MOLİERE - Turgay NAR	Mehmet ULUSOY
1999 - 2000	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENA	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA (M.O)	Hüseyin Rahmi GÜRPINAR	Savaş DİNÇEL

1999 - 2000	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	MÜNEVVER'İN HASBIHALİ	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin ULUDAĞ
1999 - 2000	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
1999 - 2000	YERLİ OYUN	TİYATRO ŞARKILARI (M.O)	Selim ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	HOŞU'NUN UTANCI	Şinasi EKİNCİOĞLU	Zuhal ERGEN
1999 - 2000	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK	Şevket AVŞAR
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SABAHA AZ KALA	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	ÇİN SABAHTA	Nezihe MERİÇ	Mazlum KİPER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	BARİŞ'A ŞANS VERİN	Can DOĞAN	Can DOĞAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SARIPINAR 1914 (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2000 - 2001	YERLİ OYUN	AŞK HASTASI	Y.Kenan IŞIK	Y.Kenan IŞIK
2000 - 2001	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2000 - 2001	YERLİ OYUN	KEDİ	Behçet NECATİGİL	Mehmet ATAK
2000 - 2001	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
2000 - 2001	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2000 - 2001	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLERE SOBE	Sevim AK	Özkan SCHULZE

2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	ATATÜRK ve ÇOCUK	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
2000 - 2001	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	UÇURTMANIN KUYRUĞU	Savaş DİNÇEL	Savaş DİNÇEL
2001 - 2002	YERLİ OYUN	MEMLEKETİMDEN	Nazım Hikmet RAN	Rutkay AZİZ
2001 - 2002	YERLİ OYUN	İNSAN MANZARALARI 1		
2001 - 2002	YERLİ OYUN	UNUTULAN ADAM	Nazım Hikmet RAN	Mazlum KİPER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	ÇIN SABAHTA	Nezihe MERİÇ	Mazlum KİPER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	DERYA GÜLÜ	Necati CUMALI	Nedret DENİZHAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2001 - 2002	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	ÖNCE İNSAN	Yılmaz KARAKOYUNLU	Şükrü TÜREN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SABAHA AZ KALA	Neş'e ERÇETİN ATAKAN	Neş'e ERÇETİN ATAKAN
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SARIPINAR 1914 (M.O)	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Hakan ALTINER
2001 - 2002	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLER SİRKİ BAŞLIYOOOR	Ümran İNCEOĞLU	Eftal GÜLBUDAK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Erhan ÖZÇELİK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	MASAL DRAMATİZASYONU		Figen YALÇINKAYA
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	FARKLI OLAN ve FARKLI GELİŞENLERLE TİYATRO PROJESİ		Yonca AVDAN - Mehmet AVDAN
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	Nesrin GİRAY - Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK

2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	ÇÖP CANAVARI (Gölge Oyunu)	Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	OYUNCAKTAKİ SIR	Zerrin AKDENİZLİ ÇELENK - Funda ÖZŞENER	Şevket AVŞAR
2001 - 2002	ÇOCUK OYUNU	TEMBEL MEMİŞ	Nurhan KARADAĞ	Mustafa ARSLAN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	BİR ADAM YARATMAK	Necip Fazıl KISAKÜREK	Mahmut GÖKGÖZ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	DÜĞÜN ya da DAVUL	Haşmet ZEYBEK	Nurhan KARADAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	BİZANS DÜŞTÜ	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2002 - 2003	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENA	Engin ULUDAĞ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI 1	Nazım Hikmet RAN	Rutkay AZİZ
2002 - 2003	YERLİ OYUN	PEMBE KONAĞIN GELİNLERİ	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2002 - 2003	YERLİ OYUN	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI (M.O)	Haldun TANER	Orhan ALKAYA
2002 - 2003	YERLİ OYUN	UÇURTMANIN KUYRUĞU	Savaş DİNÇEL	Savaş DİNÇEL
2002 - 2003	YERLİ OYUN	UNUTULAN ADAM	Nazım Hikmet RAN	Mazlum KİPER
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	Tekin ÖZERTEM	Arslan KACAR
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜN SÖZÜ		Hasan Hüseyin KARABAĞ
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	Nesrin GİRAY - Cengiz ÖZEK	Cengiz ÖZEK
2002 - 2003	ÇOCUK OYUNU	DÜŞLER SİRKİ BAŞLIYOOOR	Ümran İNCEOĞLU	Eftal GÜLBUDAK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU

2003 - 2004	YERLİ OYUN	HAKİMİYET-İ MİLLİYE AŞEVİ	Güngör DİLMEN	Taner BARLAS
2003 - 2004	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	PAZARTESİ-PERŞEMBE	Musahipzade CELAL	Engin GÜRMEN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	ÇENGİ (M.O)	Ahmet Mithat Efendi	Naşit ÖZCAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BİZANS DÜŞTÜ	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2003 - 2004	YERLİ OYUN	MİDAS'IN KULAKLARI	Güngör DİLMEN	Kemal KOCATÜRK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	SULTAN GELİN (Türkü Müzikali)	Cahit ATAY	Mustafa ARSLAN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ (M.O)	Sadık ŞENDİL	Kemal KOCATÜRK
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	CANDAN CAN KOPARMAK	Orhan ASENSA	Mahmut GÖKGÖZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	AŞK-I MEMNU	Halit Ziya UŞAKLIGİL	Hakan ALTINER
2003 - 2004	YERLİ OYUN	BİR ADAM YARATMAK	Necip Fazıl KISAKÜREK	Mahmut GÖKGÖZ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	DÜĞÜN ya da DAVUL	Haşmet ZEYBEK	Nurhan KARADAĞ
2003 - 2004	YERLİ OYUN	LÜKÜS HAYAT(M.O)	Ekrem Reşit REY - Cemal Reşit REY	Haldun DORMEN
2003 - 2004	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	ALTIN KÜP	Zerrin AKDENİZLİ	Erhan YAZICIOĞLU
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	Tekin ÖZERTEM	Arslan KACAR

2003 - 2004	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YAĞMUR SIKINTISI	Oktay RİFAT	Erol KESKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KİRALIK KONAK	Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU	Tarık GÜNERSEL
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	ÇENGİ (M.O)	Ahmet Mithat Efendi	Naşit ÖZCAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	PAZARTESİ-PERŞEMBE	Musahipzade CELAL	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HAKİMİYET-İ MİLLİYE AŞEVİ	Güngör DİLMEN	Taner BARLAS
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HÜRREM SULTAN	Orhan ASENSA	Engin ULUDAĞ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	Refik ERDURAN	Erol KESKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2004 - 2005	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2004 - 2005	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2004 - 2005	YERLİ OYUN	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ (M.O)	Sadık ŞENDİL	Kemal KOCATÜRK
2004 - 2005	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KELOĞLAN	Işıl ÖZGENTÜRK	Şevket AVŞAR
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN (M.O.)	Serpil AKILLIOĞLU	Mustafa ARSLAN
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	GÜNEŞİN OĞLU	Betül AVUNÇ	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN

2004 - 2005	ÇOCUK OYUNU	DON KİŞOT PETMEN'E KARŞI	Sabahattin MUTLUER	Levent ÜZÜMCÜ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	FERHAD ile ŞİRİN	Nazım Hikmet RAN	Ragıp YAVUZ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	DOSYA	Tuncer CÜCENOĞLU	Erhan YAZICIOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BAĞDAT HATUN	Güngör DİLMEN	Burçin ORALOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BENİ DÜNYA KADAR SEV	Dinçer SÜMER	Tarık ŞERBETÇİOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KİRALIK KONAK	Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU	Tarık GÜNERSEL
2005 - 2006	YERLİ OYUN	GAYRİ RESMİ HÜRREM	Özen YULA	Ayşenil ŞAMLIOĞLU
2005 - 2006	YERLİ OYUN	KANLI NİGAR (M.O)	Sadık ŞENDİL	Engin GÜRMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	YAĞMUR SIKINTISI	Oktay RİFAT	Erol KESKİN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	ÇALIKUŞU	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Engin GÜRMEN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	Aziz NESİN	Orhan ALKAYA
2005 - 2006	YERLİ OYUN	GILGAMEŞ	Zeynep AVCI	Ragıp YAVUZ
2005 - 2006	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2005 - 2006	YERLİ OYUN	BEN ANADOLU	Güngör DİLMEN	Engin ALKAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Hikmet KÖRMÜKÇÜ
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	ÇEVRECİ PRENS	Fikret YAYAN	Can DOĞAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KÜÇÜK NASRETTİN (M.O.)	Serpil AKILLIOĞLU	Mustafa ARSLAN
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KELOĞLAN	Işıl ÖZGENTÜRK	Şevket AVŞAR
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2005 - 2006	ÇOCUK OYUNU	KURŞUN ASKERİN UTANCI	Haluk IŞIK	Bahtiyar ENGİN

2006 - 2007	YERLİ OYUN	DÜŞ ve KLARNET	Arslan KACAR	Arslan KACAR
2006 - 2007	YERLİ OYUN	CEZA KANUNU	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin GÜRMEN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2006 - 2007	YERLİ OYUN	RUMUZ GONCAGÜL	Oktay ARAYICI	Taner BARLAS
2006 - 2007	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	KOZALAR	Adalet AĞAOĞLU	Hülya KARAKAŞ
2006 - 2007	YERLİ OYUN	LEYLA ile MECNUN (M.O)	İskender PALA	Ali TAYGUN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	İLK GÖZ AĞRISI	Feraizcizade Mehmet ŞAKİR	Erhan YAZICIOĞLU
2006 - 2007	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	YAPRAK DÖKÜMÜ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2006 - 2007	YERLİ OYUN	IV.MURAT	A.Turan OFLAZOĞLU	Engin ULUDAĞ
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	Dersu Yavuz ALTUN (Aziz NESİN'in öykülerinden esinlenerek)	Eftal GÜLBUDAK
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE	Zerrin AKDENİZLİ	Ersin UMULU
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	TRAFİK CANAVARINI GÖRDÜNÜZ MÜ	Mürsel YAYLALI	Savaş BARUTÇU
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	TEMİZLİK ÜLKESİ	Ayten SOYKÖK	Sevgi SAKARYA
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	KEDİ ile PALYAÇO	Erhan ÖZÇELİK	Bahtiyar ENGİN
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	ÇEVRECİ PRENS	Fikret YAYAN	Can DOĞAN
2006 - 2007	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2007 - 2008	YERLİ OYUN	DİVANE AĞAÇ (YUNUS EMRE)	Turgay NAR	Hüseyin KÖROĞLU
2007 - 2008	YERLİ OYUN	TOZLU ÇİZMELER	İsmet KÜNTAY	Engin ULUDAĞ
2007 - 2008	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2007 - 2008	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN

2007 - 2008	YERLİ OYUN	CEZA KANUNU	İbnürrefik Ahmet - Nuri SEKİZİNCİ	Engin GÜRMEN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	İLK GÖZ AĞRISI	Feraizcizade Mehmet ŞAKİR	Erhan YAZICIOĞLU
2007 - 2008	YERLİ OYUN	KANTOCU (M.O)	Haldun DORMEN	Haldun DORMEN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	LEYLA ile MECNUN (M.O)	İskender PALA	Ali TAYGUN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	CAN ATEŞİNDE KANATLAR (MEVLANA)	Turgay NAR	S.Bora SEÇKİN
2007 - 2008	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2007 - 2008	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	TRAFİK CANAVARINI GÖRDÜNÜZ MÜ	Mürsel YAYLALI	Savaş BARUTÇU
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	Nilbanu ENGİNDENİZ	Nilbanu ENGİNDENİZ
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE	Zerrin AKDENİZLİ	Ersin UMULU
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	Dersu Yavuz ALTUN (Aziz NESİN'in öykülerinden esinlenerek)	Eftal GÜLBUDAK
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	TEMİZLİK ÜLKESİ	Ayten SOYKÖK	Sevgi SAKARYA
2007 - 2008	ÇOCUK OYUNU	LAY LAY LOM	Sevgi SAKARYA CENGİZ	Eftal GÜLBUDAK
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YEDİ TEPELİ AŞK (G.T)	Nezihe MERİÇ-Ayşe KİLİMCİ - Seray ŞAHİNER-Evrin YAĞBASAN - Melisa GÜRPINAR	Ersin UMULU
2008 - 2009	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Ergün IŞILDAR
2008 - 2009	YERLİ OYUN	KENDİ GÖK KUBBEMİZ	Sönmez ATASOY	Engin ULUDAĞ
2008 - 2009	YERLİ OYUN	İSTANBUL EFENDİSİ (M.O)	Musahipzade CELAL	Engin ALKAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	DİNMEYEN ALKIŞLAR	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	İNEK (G.T)	Nazım Hikmet RAN	Mehmet AVDAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	HERŞEYİN BİR SINIRI VAR (G.O)	Turgut DENİZER	Ümit DENİZER

2008 - 2009	YERLİ OYUN	DİVANE AĞAÇ (YUNUS EMRE)	Turgay NAR	Hüseyin KÖROĞLU
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2008 - 2009	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	KEŞANLI ALİ DESTANI(M.O)	Haldun TANER	Yücel ERTEN
2008 - 2009	YERLİ OYUN	ESKİCİ DÜKKANI	Orhan KEMAL	Ergün IŞILDAR
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BENİM ARKADAŞIM YOK	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	SOKAK KEDİLERİ	Reha BİLGİN	Ragıp YAVUZ
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	BİR DENİZ MASALI	Seden EDGÜ	Can DOĞAN
2008 - 2009	ÇOCUK OYUNU	DELİ DUMRUL(Gölge Oyunu)	Güngör DİLMEN	Ebru KARA
2009 - 2010	YERLİ OYUN	ÇIKMAZ SOKAK	Tuncer CÜCENOĞLU	Mazlum KİPER
2009 - 2010	YERLİ OYUN	MECBUR ADAM	Ragıp YAVUZ	Erol KESKİN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BOZUK DÜZEN	Güner SÜMER	Burteçin ZOGA
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BEKLEME SALONU (G.T)	Yiğit SERTDEMİR	Tolga YETER
2009 - 2010	YERLİ OYUN	MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE	Sait Faik ABASIYANIK	Ergün IŞILDAR
2009 - 2010	YERLİ OYUN	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	Reşat Nuri GÜNTEKİN	Nedret DENİZHAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	İNEK (G.T)	Nazım Hikmet RAN	Mehmet AVDAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ (M.O)	Aziz NESİN	Y.Kenan IŞIK
2009 - 2010	YERLİ OYUN	İSTANBUL EFENDİSİ (M.O)	Musahipzade CELAL	Engin ALKAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	Orhan ASENSA	Nedret DENİZHAN
2009 - 2010	YERLİ OYUN	DİNMEYEN ALKIŞLAR	Gülsün SİREN KINAL	Engin GÜRMEN
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	KARAGÖZ GERİ DÖNDÜ	Caner BİLGİNER	Caner BİLGİNER
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	İYİ GECELER	Gökçe DELAGRANGE	Ece OKAY
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	BOYA BENEK	Gökçe DELAGRANGE	Ece OKAY
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	ŞAHMERAN	Gülşah GÜLEBENZER	Semah TUĞSEL

2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	KAZUU	Hakan YAVAŞ	Hakan YAVAŞ
2009 - 2010	ÇOCUK OYUNU	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	Turgut DENİZER	Turgut DENİZER

EK 4
DEVLET TİYATROSU KURULUŞU HAKKINDA
KANUN

DEVLET TİYATROSU KURULUŞU HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası: 5441

Kabul Tarihi: 10/06/1949

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 16/06/1949

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 7234

Madde 1 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Ankara'da Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, "Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

Genel Müdürün emrinde yeteri kadar Genel Müdür yardımcısı bulunur.

Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında milli ve milletlerarası festivaller ile turneler tertib edebilir.

Genel Müdürlük mali, idari ve teknik imkanların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara ve İstanbul dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihan rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkar ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkar, uzman memurlarla çalıştırılabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarında oynanacak eserler edebi kurul tarafından seçilir. Bu kurul sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 kişi ile genel müdür, başrejisör, başdramaturg ve bir sanatkardan teşekkül eder. Kurul başkanını kendi üyeleri arasından seçer.

Edebi kurul salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çokluğu ile karar verir.

Başdramaturg emrinde yeteri kadar dramaturg bulunur.

Edebi kurulun tiyatroda memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira toplantı ödeneği verilir.

Madde 3 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatrolarının sanat, teknik ve bu kanunda gösterilen işlerine bakmak üzere; Edebi Kurul Başkanı, başrejisör, sanat teknik müdürü, müzik işleri yöneticisi, genel müdürün görevlendireceği bir sanatkardan mürekkep "Sanat ve Yönetim" Kurulu vardır.

Genel müdür, bu kurulun başkanıdır.

B) Devlet Tiyatrolarının disiplin işlerine bakmak üzere başrejisör, hukuk müşaviri, özlük işleri müdürü, Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği bir sanatkardan mürekkep "Disiplin Kurulu" vardır.

Genel Müdür veya yardımcılarının biri bu kurulun başkanıdır. Sanat ve Yönetim Kurulu ile Disiplin Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Madde 4 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarında;

A) (Değişik bent: 27/05/1983 - 2833/1 md.) Genel Müdür, Kültür ve Turizm Bakanının teklifi üzerine, yükseköğretim kurumlarının birinden mezun, özel veya kamu kuruluşlarında veya bunların her ikisinde en az 15 yıl hizmet görmüş; sahne hayatında başarılarıyla tanınmış sanatçılar, tiyatro yazarları, eleştirmenleri, temayüz etmiş tiyatro yönetmenleri ile üniversitelerde tiyatro sanatı dalında görev yapan öğretim elemanları arasından, müşterek kararname ile, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 59 uncu maddesi hükmüne göre,

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Kültür ve Turizm Bakanı tarafından,

C) Edebi Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Kültür ve Turizm Bakanı tarafından, sanatkar üyesi ise Devlet Tiyatrosu sanatkarları arasından Genel Müdür tarafından,

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler Genel Müdür tarafından, göreve alınırlar.

Madde 5 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktrisler, reji asistanları, müzik işleri yöneticisi ile başkorepetitör, tiyatro orkestrası, korosu ve balesi ile müzikli tiyatro icracıları, sanat teknik müdürü ve dekoratörler, kostüm kreatörleri Devlet Tiyatroları Sanatkar memurlardır.

B) Başdramaturg ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizatör, başışık uzmanı, başperukacı, korepetitör, bale piyanisti de Devlet Tiyatroları uygulatıcı uzman memurlarıdır.

C) Kondüvitler, suflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressamaları, butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne set ve makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne amirleri ve yardımcıları, sahne kostümcüleri, aksesuvarcılar, sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

6388 sayılı Kanun hükümleri Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü uygulatıcı uzman memurları hakkında da, uygulanır. Uzman memurlardan kondüvit ve süflörler 6388 sayılı Kanunun Devlet Tiyatroları sanatkarlarına şamil olan hükümlerinden diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 üncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Devlet, Tiyatroları sanatkar memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurları sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine Genel Müdürle aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir.

Mali hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet memuru niteliklerine halel gelmemek üzere sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.

Madde 6 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet konservatuvarları mezunları, stajyer kadrolarına göre idari sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Tiyatrolarına alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajyer olarak çalışırlar. Bu sürenin bitiminde sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkarlığa alınırlar ve idari sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremiyenler veya bunlardan sanat ve yönetim kurulu kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar.

Stajyerler, staj süresi içinde idari sözleşmeli sanatkarlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar.

Madde 7 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkarlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve yönetim kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkarlığına alınabilirler. Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Madde 8 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Sanat ve Yönetim Kurulu bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında sanatkar memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini göstermiş oldukları ehliyetle göre kararlaştırır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye Sanat ve Yönetim Kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisabedilen hakları ihlal edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.

Madde 9 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Genel Müdürle sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir. Ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 10 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü sanatkarları, uygulatıcı uzman memurları ile uzman memurları ve stajyerler tespit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar:

Stajyerler ayda	1200.TL.
Uzman memurlar ayda	800 3500.TL"
Uygulatıcı uzman memurlar ayda	1 000 4250.TL"
Sanatkar memurlar ayda	1 500 5500.TL"

B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne en yüksek sanatkar memur ücretine ilave olarak Bakanlar Kurulunca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

C) Sanatkarlar içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi halde sözleşmeleri Genel Müdürlükçe re'sen feshedilir.

Madde 11 - (Mülga madde: 11/03/1954 - 6388/5 md.)

Madde 12 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

Devlet Tiyatrolarının gelirleri:

- a) Genel bütçenin Kültür ve Turizm Bakanlığı kısmının "Eğitim kurumları giderleri" tertibinden ayrılan ödenek,
- b) Temsillerden elde edilecek hasılat,
- c) Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlardan temin olunacak gelirler,
- d) Tiyatro Faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- e) Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirler,
- f) Tertiplenecek milli ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hasılatlardan ibarettir.

Madde 13 - Devlete ait binalardan Devlet Tiyatrosuna lüzumlu görülenler Kültür ve Turizm Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca eşya ve tesisleriyle beraber bu müesseseye parasız olarak tahsis edilebilir.

Madde 14 - Devlet Tiyatrosu muameleatında 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Müessesenin alım ve satım muameleleriyle hesap usulleri Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak esaslara göre yürütülür. Devlet Tiyatrosunun hasılat ve muameleleri her türlü vergi, harç ve resimlerden muaftır.

Madde 15 - (Değişik madde: 13/03/1990 - KHK - 409/1 md.)

Devlet Tiyatrosunun bütçesi her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığının olumlu görüşü üzerine Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Kültür Bakanlığınca tasdik edilir.

Madde 16 - (Mülga madde: 25/03/1957 - 6940/25 md.)

Madde 17 - (Mülga madde: 14/07/1970 - 1310/3 md.)

Madde 18 - (Değişik madde: 14/07/1970 - 1310/1 md.)

A) Devlet Tiyatroları sanatkarlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırmak amacıyla, yol parasını ve almakta oldukları aylık ücretleri, müessese bütçesinden ödenmek suretiyle en çok bir yıla kadar ve beş yıl içinde bir defaya mahsus olmak üzere, yabancı ülkelere göndermeye, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu konuda, Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye maruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya ferakat ile muayene ve tedavi ettirmeye gerekli ilaç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır.

C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkar ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

Madde 19 - Sanatkarların sözleşme prim, tedavi, ayrılış ve ölüm tazminatı, askerlik, izin, yaz tatili aylarında Devlet Tiyatrosu dışında kendi hesaplarına çalışma, yolluk, inceleme seyahati ve disiplin işleriyle yabancı sanatkar ve trup getirme ve Tiyatronun iç ve yönetim işleri bir tüzükle belirtilir.

Madde 20 - (Değişik madde: 07/02/1990 - 3612/25 md.)

Devlet Tiyatrosunun, Kültür Bakanlığınca tasdik edilecek olan bütçesi ve buna dayanılarak yıl içinde yapılacak giderlere ve gelirlere ait evrak, tetkik ve vize edilmek üzere kesinhesap cetvelleriyle birlikte yıl sonlarından itibaren en çok üç ay içinde Sayıştaya gönderilir.

Madde 21 - Milli Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları hakkındaki 10/06/1946 tarihli ve 4926 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 8 işaretli kısmının (Tatbikat sahnesi) başlığı altındaki kadrolarla aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin 6 işaretli kısmının (Devlet Konservatuarı, başlığı altındaki kadrolardan, bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilenler kaldırılmıştır.

Madde 22 - 16/12/1940 tarihli ve 3942 sayılı kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir:

Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası konserlerinden elde edilecek giriş ücretlerinin yarısı Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıklarınca belirtilecek esaslara göre orkestra üyelerine ödenir.

Madde 23 - Devlet Konservatuarında parasız yatılı okuyanlardan Devlet Tiyatrosu sanatkarlığına alınan stajyer ve sözleşmeli sanatkarların burada geçirdikleri süre mecburi hizmetlerine mahsup olunur.

Madde 24 - 20/05/1940 tarihli ve 3829 sayılı kanunun 7 ve 9 uncu maddeleriyle 10 uncu maddesinin Devlet Tiyatrosuna alınacak mezunlar hakkındaki hükümleri, keza aynı kanunun 05/03/1945 tarihli ve 4702 sayılı kanunun birinci maddesiyle değiştirilen 8 inci maddesi, 12/06/1936

tarıhli ve 3045 sayılı kanunun 05/03/1945 tarihli ve 4701 sayılı kanunun 3 üncü maddesiyle değıştirilen geçici birinci maddesi, 16/12/1940 tarihli ve 3942 sayılı kanunda temsile ait hükümler ve 4450 sayılı kanun kaldırılmıştır.

Madde 25 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 26 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek Madde 1 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.; Mülga madde: 19/06/1979 - 2252/11 md.)

Ek Madde 2 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkar memurlar, uygulamacı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğeri görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tayin olunur. Harcırah yevmiyelerinde her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkarlara, ikinci görevi için, bu sanatkarların almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

Devlet Tiyatroları mensupları 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan haklardan yararlanırlar. İdari sözleşmeli memurlara ödenecek meblağ, idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilave edilmek suretiyle hesaplanır.

Ek Madde 5 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, Sanat ve Yönetim Kurulu tarafından ifa edilir.

Ek Madde 6 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/2 md.)

274 ve 275 sayılı kanunların hükümleri Devlet Tiyatrosu mensupları için uygulanmaz.

Ek Madde 7 - (Ek madde: 17/03/1983 - KHK 58/2 md.; Aynen kabul 27/05/1983 -2833/2 md.)

Kanunda geçen Milli Eğitim Bakanı ifadeleri, Kültür ve Turizm Bakanı, Milli Eğitim Bakanlığı ifadeleri de, Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak değıştirilmiştir.

Geçici Madde 1 - Devlet Konservatuvanı ve Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası döner sermayesi hakkındaki 4450 sayılı kanunla verilmiş olan döner sermayenin sonradan yapılmış olan ilaveler de dahil olmak ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih esas tutulmak üzere kanunun yürürlüğünden itibaren Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları tarafından bir ay içerisinde bir bilançosu yaptırılır. Döner sermayenin bu bilançoya göre tahakkuk eden nakit ve bu mahiyette olan menkul kıymetteki mevcudu ile her türlü hak ve borçları Hazineye geçer. Döner sermayeden sağlanmış olan her çeşit menkul eşya mefruşat ve demirbaş Devlet Tiyatrosuna devrolunur.

Geçici Madde 2 - Devlet Konservatuvanı tatbikat sahnesinde çalışmış olanlar Devlet Tiyatrosu sanatkarlığına alındıktan sonra bunların ayrılma ve ölüm tazminatı hesaplanırken tatbikat sahnesinde geçmiş olan hizmet süreleri, kadro ünvanlarına bakılmaksızın, Devlet Tiyatrosunda geçmiş gibi sayılır. Tatbikat sahnesinde kazandıkları emeklilik hakları muteber olmaz.

Geçici Madde 3 - 1949 yılı Bütçe Kanununa bağı (D) işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmında Ankara Devlet Konservatuvanı başlığı altında gösterilen kadrolardan, bağı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmıştır.

Geçici Madde 4 - 1949 yılı Bütçe Kanununa bağı (A) işaretli cetvelin Milli Eğitim Bakanlığı kısmındaki ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen tertiplerden (353 015) lira aynı kısımda Devlet Tiyatrosuna yardım adıyla yeniden açılan 613/A bölümüne olağanüstü ödenek olarak aktarılmıştır.

Geçici Madde 5 - (Ek madde: 14/07/1970 - 1310/4 md.)

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Kanunu kabul edilip yürürlüğe girinceye kadar 5441 sayılı Kanunun opera ile ilgili hükümleri uygulanır.

EK 5
DEVLET TİYATROSU ARŞİVİNDE BULUNAN YERLİ
OYUN LİSTESİ

DT ARŞİVİNDE YER ALAN OYUNLAR (Son Edebi Kurul:22.12.2009)							
	Oyun Adı	Türü	Yazar	Müzik	Karar Tar.	Oynadı	Sezon
1	16 MART 1920	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	26.11.1979	Hayır	
2	1212 GÜN	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	29.05.1999	Hayır	
3	403. KİLOMETRE	OYUN	İSMET KÜNTAY	Yok	19.04.1974	Hayır	
4	72.KOĞUŞ	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	22.05.1985	Evet	1990-1991-1992-1998-1999-2006-2007-2008-2009-2010
5	ABDURRAHMAN EFENDİ GEBE	KOMEDİ	MEHMET TALAT	Yok	13.11.2005	Hayır	
6	ABDÜLCANBAZ	KOMEDİ	TURHAN SELÇUK UYARLAYAN:GENCO ERKAL-MACİT KOPER-ENGİN ARDIÇ-MEHMET AKAN	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003
7	ABDÜLCANBAZ	OYUN	TURHAN SELÇUK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996-1999-2000-2001
8	ACILAR ŞENLİĞİ	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	30.06.1993	Hayır	
9	ACILI TOPRAK	MÜZİKLİ OYUN	H.VASFİ UÇKAN	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
10	AÇIL KAFAM AÇIL "AÇIL SUSAM AÇIL"	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	16.12.1995	Evet	1998-1999
11	ADAM ADAM	PSİKOLOJİK OYUN	NURİ GÖKAŞAN	Yok	30.04.2005	Hayır	
12	ADEM'İN KABURGA KEMİĞİ	DRAM	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1980	Evet	1980-1981
13	ADINI ÇOCUKLAR KOYSUN	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	02.10.1952	Evet	1952-1953
14	ADINI SİZ KOYUN	KOMEDİ	ÜNAL AKPINAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
15	ADINI SİZ KOYUN	BELGESEL OYUN	Derleyen: SEDAT ŞENOĞLU	Yok	15.08.2009	Hayır	
16	ADVİYE	MODERN	H.CAN UTKU	Yok	07.08.2007	Evet	2007-2008-2009
17	AFİFE ANJELİK	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	30.04.2005	Hayır	
18	AFİFE JALE	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988-1989-1991-1992
19	AFYON SAVAŞI	POLİTİK	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
20	AĞAM	DRAM	CEM DÜZOVA	Yok	07.04.2008	Hayır	

21	AĞRIDAĞI EFSANESİ	OYUN	YAŞAR KEMAL, UYARLAYAN :ALİ TAYGUN	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
22	AH KARAGÖZ VAH KARAGÖZ	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	21.01.2000	Hayır	
23	AH ŞU GENÇLER	GENÇLİK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	28.12.1984	Evet	1984-1985-1986-1989-1990
24	AH TAMARA	DRAM	FUNDA ÖZŞENER GINYOL	Yok	30.04.2005	Hayır	
25	AHMET YESEVİ	TARİHİ OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	14.11.2007	Hayır	
26	AHMETLERİM	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	29.11.1976	Evet	1976-1977-1990-1991
27	AH-U ZELHA	DRAM	PERVİN OKUR	Yok	15.08.2009	Hayır	
28	AİLE ŞEREFİ	OYUN	GÜLSÜN SİREN	Yok	22.01.1994	Hayır	
29	AK KARTALIN OĞLU	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.08.1991	Hayır	
30	AK MASAL KARA MASAL	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	06.10.2001	Evet	2001-2002
31	AK TANRILAR	DESTANSI OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	20.10.1978	Evet	1983-1984
32	AKAD'IN YAYI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	12.08.1967	Evet	1967-1968
33	AKIL DAĞILIRKEN SEN NEREDEYDİN	ÇOCUK OYUNU	FEVZİ GÖNENÇ	Yok	12.11.1985	Hayır	
34	AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	25.05.1996	Evet	1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2008-2009-2010
35	AKILLI TAVŞAN İLE AÇ GÖZLÜ ASLAN	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	06.09.2008	Hayır	
36	AKILLI TAVŞAN VE GÜÇLÜ ASLAN	ÇOCUK OYUNU	NEZİHE ARAZ	Yok	22.05.1985	Evet	1985-1986-1987-1991-1992
37	AKIN	TARİHİ OYUN	FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL	Yok	06.07.1973	Evet	1973-1974-1981-1982
38	AKİDE ŞEKERİ	MÜZİKLİ KOMEDİ	ALİ MERİÇ	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995-1996-1997-2007-2008
39	AKİF BEY	DRAM	NAMIK KEMAL, SADELEŞTİREN: REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	28.09.1955	Evet	1955-1956
40	AKLI BAŞINDA BİR ADAM	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	30.11.1977	Evet	1977-1978
41	AKREBİN KUYRUĞU	DENEYSEL TİYATRO	HASAN ÖZTÜRK	Yok	07.07.2001	Hayır	
42	AKŞAM GÜNEŞİ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN,UYARLAYAN:AJLAN SAYILAN	Yok	05.09.1989	Hayır	
43	AKÜMÜLATÖRLÜ RADYO	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	18.07.1980	Evet	1980-1981-1982-1987-1988-1989

44	ALAADDİN VE SİHİRLİ LAMBA	ÇOCUK OYUNU	FERDİ MERTER	Yok	15.12.1971	Evet	1972-1973
45	ALABORA	OYUN	BEKİ L.BAHAR	Yok	11.11.1969	Evet	1969-1970
46	ALACAKARANLIK	DRAM	NEZİHE ARAZ	Yok	12.07.1980	Evet	1980-1981
47	ALACALI ŞEMSIYE	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	23.10.1986	Evet	1986-1987-1996-1997-1998-1999-2000-2001
48	ALADAĞLI MIHO	KOMEDİ	ÖMER POLAT	Yok	21.02.2009	Hayır	
49	ALİ	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	26.03.1994	Hayır	
50	ALİ AYŞE'Yİ SEVİYÖ	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-2000-2001-2003-2004-2005
51	ALİ BABA VE KIRK HARAMİLER	ÇOCUK OYUNU	CAN DOĞAN	Yok	24.09.2006	Hayır	
52	ALLEM KALLEM	ÇOCUK OYUNU	NAZİM HİKMET RAN OYUNLAŞTIRAN ERMAN OKAY	Yok	13.11.2005	Hayır	
53	ALNİMİZİN YAZISI	OYUN	ZEKİ DİNÇAY	Yok	21.07.1954	Hayır	
54	ALTIN KAFESTE YANGIN	TARİHİ OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	10.06.2000	Hayır	
55	ALTIN KALPLI ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SÜMER	Yok	07.02.1970	Evet	1969-1970-1971
56	ALTIN POST	DESTANSI OYUN	TARIK GÜNERSEL	Yok	06.09.2008	Hayır	
57	ALTINDAĞ ANILARI (HÜZNÜN COŞKUSU)	DRAM	YAŞAR SEYMAN, UYARLAYAN ADEM ATAR	Yok	28.11.1991	Evet	1992-1993-1997-1998-2005-2006
58	ALTINDAĞ ANILARI (HÜZNÜN COŞKUSU) "Yeni metin"	DRAM	YAŞAR SEYMAN, UYARLAYAN ADEM ATAR	Yok	11.10.1992	Evet	1992-1993-1996-1997-1998-2005-2006
59	ALTIŞ DAKİKA YA DA DİĞER ZAMANLAR	MODERN OYUN	HARUN ÖZER	Yok	25.06.2006	Hayır	
60	AMAN BANA BİR EĞLENCE	ÇOCUK OYUNU	CEVDET YAVUZDOĞAN	Yok	20.04.1976	Evet	1976-1977-1978
61	ANA	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	10.05.1988	Evet	1996-1997-1998-2000-2001
62	ANA BABA GÜNLERİ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	10.04.1999	Evet	1995-1996
63	ANA HANIM KIZ HANIM	SEYİRLİK OYUN	CAHİT ATAY	Yok	01.07.1981	Evet	1981-1982-1988-1989-2003-2004-2005
64	ANADOLAR	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ, UYARLAYAN:FERDİ MERTER	Yok	06.04.2003	Evet	2005-2006
65	ANAM BACIM AVRADIM	GÜLDÜRÜ	İNANÇ YILAN	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010

66	ANILARLA YAŞAMAK	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	09.10.1999	Hayır	
67	ANITKABİR	BELGESEL OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	27.03.1981	Hayır	
68	ANRİCO'NUN PEŞİNDE	OYUN	KUBİLAY TUNCER	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995-1996-1998-1999
69	ANTİGONE (KEMAL DEMİREL)	TRAGEDYA	KEMAL DEMİREL	Yok	30.05.1974	Evet	1974-1975-1998-1999
70	ANTONIUS, KLEOPATRA ARADA BİR CAESAR	OYUN	ORHAN GÜNER	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
71	ANYA MANYA KUMpanyA	ÇOCUK OYUNU	BİLGESU ERENUS	Yok	09.10.1999	Hayır	
72	APTALİSTAN	ÇOCUK OYUNU	SITKI TEKMEK	Yok	21.12.1990	Hayır	
73	ARAFTA SEKİZ KİŞİ	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	21.01.2000	Hayır	
74	ARAP ABDO	MÜZİKLİ OYUN	NECMİ ONUR	Yok	14.06.2008	Hayır	
75	ARILAR VE SİNEKLER	ÇOCUK OYUNU	NURİ GÜNGÖR	Yok	21.12.1990	Hayır	
76	ARIZA AŞKLAR	KOMEDİ	DURSUN KUVELOĞLU	Yok	29.12.2007	Hayır	
77	ARKA BAHÇE	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	22.01.1994	Evet	1998-1999-2000
78	ARKADAŞIM ROBENSON	MODERN OYUN	HARUN ÖZER	Yok	13.11.2005	Hayır	
79	ARMAĞAN	OYUN	YAKUP ALMELEK-TULAY GÜNGÖR UYR. HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	21.02.2009	Hayır	
80	ASİLZADELER	DRAM	ÖMER SEYFETTİN	Yok	07.08.2007	Evet	2008-2009
81	ASİYE NASIL KURTULUR?	EPİK OYUN	VASİF ÖNGÖREN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996-1999-2000-2005-2006-2008-2009
82	ASLA BİLEMEZSİN	DRAM	NACİ TANER BÜYÜKARMAN-DİDEM ARDALI BÜYÜKARMAN	Yok	15.08.2009	Hayır	
83	AŞAĞIDAKİLER	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
84	AŞK	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	05.10.1998	Hayır	
85	AŞK	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	23.10.1994	Hayır	
86	AŞK BİR MASALDIR	OYUN	GÜNER SÜMER	Yok	05.06.1992	Evet	2005-2006
87	AŞK EVLERDEN UZAK	DRAM	ÖZEN YULA	Yok	24.05.2004	Evet	2004-2005-2006
88	AŞK GREVİ	KOMEDİ	SAVAŞ AYKILIÇ	Yok	04.03.2000	Hayır	
89	AŞK İHANET YALNIZLIK VESAİRE	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
90	AŞK KÖPEKLİKTİR	OYUN	AHMET ÜMIT	Yok	07.04.2008	Hayır	

91	AŞK VE BARIŞ	OYUN	SUAT TAŞER	Yok	22.09.1960	Evet	1960-1961
92	AŞK YARASI	GENÇLİK OYUNU	TOPRAK IŞIK	Yok	15.08.2009	Hayır	
93	AŞK-I MEMNU	DRAM	HALİT ZİYA UŞAKLIĞIL Romandan uyarlayan TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Evet	2007-2008
94	AŞKIMIZ AKSARAY'IN EN BÜYÜK YANGINI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	07.05.1989	Evet	1989-1990-1994-1995
95	AŞKIN KENDİSİ AŞK	OYUN	CÜNEYT ÜLSEVER	Yok	06.09.2008	Hayır	
96	AŞUKUM BEN	OYUN	ERKAN AKIN	Yok	19.12.1992	Hayır	
97	ATÇALI KEL MEMET	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	22.05.1970	Evet	1970-1971-1989-1990-1998-1999
98	ATEŞÇİ	DRAM	HUSEYİN ERDOĞAN	Yok	05.10.2009	Hayır	
99	ATEŞLE GELEN	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	29.03.1998	Hayır	
100	ATEŞLE OYNAYAN	OYUN	NIHAT ASYALI	Yok	14.06.1994	Evet	1997-1998
101	ATEŞTE GÖRENLER	OYUN	OSMAN ÖZKAN	Yok	24.05.2004	Hayır	
102	ATIN VARSA DİRDİN VAR	KOMEDİ	NAİL GAYETBAY-TÜLAY GÜNGÖR	Yok	22.09.2002	Hayır	
103	ATLI ASE	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	04.03.2000	Hayır	
104	ATMASYONYA BERBERİ	KOMEDİ	AZİZ NESİN	Yok	15.08.1979	Hayır	
105	AVCI	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	29.05.1999	Evet	1999-2000
106	AVCI KARKAP	DRAM	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
107	AVRUPA KOMEDYASI	DRAM	ÖZCAN ÖZER	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
108	AVRUPA MAHALLESİ	KOMEDİ	ALİ DİLBER	Yok	25.12.2005	Hayır	
109	AY ŞEHZADE'NİN ŞAHANE SERÜVENLERİ	ÇOCUK OYUNU	SELEN KORAD BIRKIYE	Yok	24.09.2006	Hayır	
110	AY TEDİRGİNLİĞİ	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	28.09.1996	Evet	2005-2006
111	AYAK BACAK FABRİKASI	OYUN	SERMET ÇAĞAN	Yok	14.06.1994	Evet	1998-1999-2005-2006
112	AYAK PARMAKLARI	ABSÜRD	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	21.02.2009	Hayır	
113	AYAKTA DURMAK İSTİYORUM	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	05.03.1966	Evet	1965-1966-1967-1970-1971-1981-1982-1983
114	AYÇA'NIN MASALI	ÇOCUK OYUNU	COŞKUN IRMAK	Yok	17.04.1987	Evet	1989-1990-1991
115	AYDINLIĞA BÜYÜYEN KARDELENLER	OYUN	ADEM ATAR	Yok	20.11.1998	Hayır	

116	AYININ FENDİ AVCİYİ YENDİ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	21.06.1983	Evet	1984-1985-1986-1992-1993-1997-1998-2008-2009-2010
117	AYIŞIĞINDA ŞAMATA	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	11.05.1986	Evet	1987-1988-1990-1991-1992-1993-1994-1997-1998
118	AYIN	DRAM	MEHMET KARAMAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
119	AYLA ÖĞRETMEN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.05.1989	Evet	1991-1992
120	AYNARÖZ KADISI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL UYARLAYAN HALDUN MARLALI	Yok	07.01.1995	Evet	2000-2001
121	AYRI DÜNYALAR	OYUN	ŞAHAP SITKI	Yok	10.10.1960	Evet	1960-1961
122	AYRILIK	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004-2005-2006
123	AYYAR HAMZA	KOMEDİ	ALİ BEY,UYARLAYAN MUSTAFA NİHAT ÖZÖN	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1984-1985-1988-1989-2004-2005-2006
124	AYYAR HAMZA	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖGÜT	Yok	29.12.2007	Evet	2008-2009
125	AZİZNAME 95	OYUN	AZİZ NESİN, UYARLAYAN YÜCEL ERTEN	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2000-2006-2007
126	BABA EVİ	OYUN	NAZİM KURŞUNLU	Yok	21.11.1977	Evet	1977-1978
127	BABAM	OYUN	MÜJDAT GEZEN	Yok	04.12.1999	Hayır	
128	BACILARLA YUNUS	OYUN	YUNUS EMRE SAHNEYE UYR. MARAL ÜNER,TOMRİS ÇETİNEL,MUSTAFA ŞEKERCİOĞLU	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995-1996
129	BACILARLA YUNUS	OYUN	MARAL ÜNER - TOMRİS ÇETİNEL	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995
130	BAĞDAT HATUN	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	16.11.1973	Evet	1973-1974-1975-1980-1981-2001-2002-2004-2005
131	BAĞIŞ	OYUN	TÜLAY GÜNGÖR - REFİK ERDURAN	Yok	01.06.1987	Evet	1987-1988
132	BAĞLANMA	OYUN	ÜLKÜ AYYAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
133	BAHAR GECİKTİ	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	10.06.2000	Hayır	
134	BAHÇEMDEKİ AYI	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	25.01.2003	Evet	2002-2003-2004-2005-2006
135	BAHÇIVAN AMCA'NIN ALTINLARI	ÇOCUK OYUNU	HASAN BALLIKTAŞ	Yok	21.12.2008	Hayır	
136	BAL SİNEĞİ	KOMEDİ	AYDIN ARIT	Yok	27.03.1965	Evet	1965-1966-1975-1976

137	BALABAN AĞA	KOMEDİ	MÜSAHİPZADE CELAL	Yok	29.05.1999	Hayır	
138	BALBAL BEBEK	ÇOCUK OYUNU	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	28.08.1991	Hayır	
139	BALE PATİKLERİ	ÇOCUK OYUNU	İLHAN YILGÖR	Yok	04.03.2000	Hayır	
140	BALIKESİR MUHASEBECİSİ	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	10.08.1968	Evet	1968-1969
141	BALLAR BALINI BULDUM "YUNUS EMRE"	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	15.12.1989	Evet	1989-1990-1991
142	BALON	ÇOCUK OYUNU	MURAT KARAHÜSEYİNOĞLU	Yok	22.08.1988	Evet	1988-1989-1994-1995
143	BANA MASTİKA ÇALSANA	MÜZİKLİ OYUN	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	15.04.2007	Hayır	
144	BANA YARINI SOR	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	04.12.1999	Hayır	
145	BARBARA' NIN DOĞUMU	DRAM	DUYGU ERGUN	Yok	24.03.2009	Hayır	
146	BARBOROS HAYRETTİN	OYUN	FAZİL HAYATİ ÇORBACIOĞLU	Yok	24.11.1987	Evet	1990-1991
147	BARİŞ GEZEĞENİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KOKSAL	Yok	06.10.1975	Evet	1975-1976-1977-1978-1981-1982-1983-1989-1990-1991-1999-2000-2001
148	BARİŞ İÇİN SAVAŞ	ÇOCUK OYUNU	KEMAL KOCATÜRK	Yok	24.09.2006	Hayır	
149	BARİŞ ORMANINDA YARIŞ	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	28.02.2004	Hayır	
150	BASKIYI DURDUR USTA	DRAM	HÜSEYİN YURTTAŞ	Yok	29.12.2007	Hayır	
151	BAŞAK MASALLAR ÜLKESİNDE	ÇOCUK OYUNU	ŞENGÜL KOPARER	Var	05.10.2009	Hayır	
152	BATAK	OYUN	GALİP GURAN	Yok	04.07.1953	Evet	1953-1954-1971-1972-1973
153	BATAK GÖL	DRAM	O.ZEKİ ÖZTURANLI	Yok	10.10.1992	Hayır	
154	BATAKHANE GÜZELİ	MÜZİKLİ OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	10.05.1988	Evet	1988-1989-1991-1992-1993-2005-2006
155	BAVUL HİKAYESİ	DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009
156	BAVULLAR	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
157	BAY HİÇ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.02.1980	Evet	1979-1980-1981
158	BEBEK UYKUSU	OYUN	KENAN IŞIK	Yok	14.05.1987	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-1993
159	BEBELERE BALON (BİRİMİZ HEP İÇİN)	OYUN	ZÜHTÜ ERKAN	Yok	25.05.1996	Evet	1999-2000

160	BECERİKLİ KANGURU	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	28.06.1985	Hayır	
161	BEDEL	DRAM	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.02.2009	Hayır	
162	BEHÇET BEY'İN FÖTR ÇAPKASI	OYUN	YUSUF KENAN IŞIK	Yok	28.06.1981	Evet	1981-1982
163	BEKÇİ MURTAZA	KOMEDİ	ORHAN KEMAL	Yok	22.09.2002	Hayır	
164	BEKİR OLAYI	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	24.09.1993	Hayır	
165	BEN ,MİMAR SINAN	GENÇLİK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1989
166	BEN ANADOLU	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.04.1999	Evet	1997-1998-1999- 2000-2001-2002
167	BEN BİR İNSAN	OYUN	RUŞTÜ ASYALI-MUSTAFA ŞERİF ONARAN	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003
168	BEN BİR KRAL OLSAYDIM	ÇOCUK OYUNU	FEVZİ GÖNENÇ	Yok	12.11.1985	Hayır	
169	BEN KİMİM	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	12.07.1980	Evet	1980-1981
170	BEN RUHİ BEY NASILIM	OYUN	EDİP CANSEVER	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002-2003- 2004-2005-2006- 2007
171	BENERCİ KENDİNİ NİÇİN ÖLDÜRDÜ	OYUN	NAZİM HİKMET	Yok	18.08.1998	Evet	2001-2002-2003- 2004-2005-2006- 2007-2008
172	BENİ DÜNYA KADAR SEV	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	16.12.1995	Evet	1998-1999-2000- 2001
173	BENİM GÜZEL PABUÇLARIM	ÇOCUK OYUNU	DERSU YAVUZ ALTUN	Yok	22.11.1997	Evet	1998-1999-2000- 2004-2005
174	BENİM KÜÇÜK KÜRESEL KÖYÜM	ABSÜRD	BEHİÇ AK	Yok	15.08.2009	Hayır	
175	BENİM KÜÇÜK YILDIZIM	ÇOCUK OYUNU	CENGİZ ÖZEK	Yok	12.02.2006	Hayır	
176	BENİM MESKENİM DAĞLARDIR	OYUN	SABAHATTİN ALİ UYARLAYAN ALİ BERKTAY	Yok	28.02.2004	Hayır	
177	BENİM TATLI MELEĞİM	ÇOCUK OYUNU	METİN ARSLAN	Var	05.10.2009	Hayır	
178	BENİMLE OYNARMISINIZ?	ÇOCUK OYUNU	OZAN YILDIRIM	Yok	21.01.2000	Evet	1999-2000-2001
179	BERSİSA (Yazarları Tarafından Geri Çekildi)	DRAM	B.BABÜR TURNA-GÜLEBRU TURNA	Yok	14.11.2007	Hayır	
180	BESLEME	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.06.1973	Evet	1978-1979-1991- 1992
181	BEŞ KIZ ARKADAŞ	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	24.09.1993	Hayır	
182	BEŞGEN	ABSÜRD	AYDIN ARIT	Yok	27.11.1972	Hayır	

183	BEŞİNCİ BASAMAK	DRAM	MEHMET YILMAZ AK	Yok	24.03.2009	Hayır	
184	BEYAZ BARIŞ HEMEN ŞİMDİ	ÇOCUK OYUNU	TANSEL ÖNGEL	Var	15.08.2009	Hayır	
185	BIÇAK SIRTİ	OYUN	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997
186	BİB BİB DELİSİ (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
187	BİGA 1920	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	21.09.1985	Evet	1985-1986-1998-1999
188	BİLUMUM HANELER	OYUN	FERHAN ŞENSOY	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
189	BİNA	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-2001-2002
190	BİNBOĞALAR EFSANESİ	OYUN	YAŞAR KEMAL	Yok	30.06.1993	Hayır	
191	BİR ADAM YARATMAK	OYUN	NECİP FAZIL KISAKÜREK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
192	BİR ATEŞ YUMAĞI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	04.12.1999	Hayır	
193	BİR BAŞKANA AĞIT (SALVADAR ALLENDE)	BELGESEL OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
194	BİR BAŞKASI	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	21.05.1990	Evet	1990-1991-1992
195	BİR BEN VARDIR BENDE BENDEN İÇERİ(YUNUS EMRE)	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	23.12.1990	Evet	1990-1991-1992-1993-1997-1998
196	BİR BEYAZ ADAM	OYUN	ALPAGUT ERENULUĞ	Yok	24.09.1993	Hayır	
197	BİR CEZA AVUKATININ ANILARI	OYUN	FARUK EREM, UYARLAYAN AHMET YUVANÇ	Yok	21.01.2000	Evet	1992-1993-2000-2001-2003-2004-2005
198	BİR DOLAP KI DÖNÜYÖR	OYUN	HALİT FAHRİ OZANSOY	Yok	03.06.1952	Hayır	
199	BİR DÜĞÜN MASALI	ÇOCUK OYUNU	MUHARREM BUHARA	Yok	22.01.1986	Hayır	
200	BİR DÜNYA İSTİYORUM (ANNE YILDIZLAR UYUR MU?)	ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÇAKIR	Yok	26.03.1994	Hayır	
201	BİR DÜŞ GİBİ	OYUN	HALUK İŞİK	Yok	22.09.2002	Hayır	
202	BİR ELİN NESİ VAR İKİ ELİN SESİ VAR	ÇOCUK OYUNU	MUHARREM BUHARA	Yok	21.09.1985	Evet	1985-1986
203	BİR GARİP ORHAN VELİ	OYUN	MURATHAN MÜNGAN	Yok	23.10.1994	Evet	1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2007-2008-2009-2010
204	BİR GARİP OYUN	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	23.10.1994	Hayır	

205	BİR GECE GÜZELİ RÜYASI	OYUN	FİLİZ OFLUOĞLU	Yok	20.09.2003	Hayır	
206	BİR GENÇLİK ŞARKISI	GENÇLİK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	29.05.1995	Hayır	
207	BİR HANIMEFENDİNİN ÖLÜMÜ	DRAM	PERİDE CELAL	Yok	05.10.2009	Hayır	
208	BİR HAZİN HÜRRİYET	DRAM	SERDAR DOĞAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
209	BİR HİLAL UĞRUNA	GENÇLİK OYUNU	SEMİH SERGEN	Yok	04.09.1989	Evet	1990-1991
210	BİR HÜZNÜN HİKAYESİ (SARIKAMIŞ)	TARİHİ OYUN	ERDEM YILDIRIM-İBRAHİM KARAOĞLANOĞLU-HAYDAR KILIÇ	Yok	05.10.2009	Hayır	
211	BİR İNSAN BAŞI ÜSTÜNE ÜÇ SESLİ UZUNÇ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
212	BİR KADIN (ZUHAL)	DRAM	SELÇUK SARISALTIK	Yok	19.07.2008	Hayır	
213	BİR KADIN BİR ERKEK VARDI	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	19.12.1992	Evet	1993-1994-1995
214	BİR KADIN İÇİN DÜET	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
215	BİR KAHVE MOLASI	DRAM	ŞİFA MEYDANAL	Yok	11.02.2007	Hayır	
216	BİR KAVANÖZ KAHKAHA	OYUN	TAYFUN ORHON	Yok	19.12.1992	Evet	2000-2001-2002
217	BİR KAVUK DEVRİLDİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.07.1961	Evet	1999-2000
218	BİR KİTAP İÇİN	ÇOCUK OYUNU	MUSTAFA TANER ÇELİK	Var	22.12.2009	Hayır	
219	BİR KUŞLUK VAKTİ	ABSURD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	05.05.2002	Evet	2003-2004
220	BİR MAHALLE Kİ	KOMEDİ	MÜNİR CANAR	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006-2007-2008
221	BİR ÖLÜ EVİ	KOMEDİ	NAZİM HİKMET	Yok	18.08.1998	Evet	2001-2002
222	BİR ÖLÜMÜN TOPLUMSAL ANATOMİSİ	DRAM	OKTAY ARAYICI	Yok	12.07.1978	Evet	1978-1979-1998-1999-2000
223	BİR ÖMRÜN AKŞAMINDA	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.06.1997	Hayır	
224	BİR PAZAR GÜNÜ	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	20.06.1983	Evet	2000-2001
225	BİR PİYES YAZALIM	OYUN	ADALET AĞAOĞLU, UYARLAYAN SEVİM UZGÖREN	Yok	07.06.1952	Evet	1952-1953
226	BİR SABAH GÜLEREK UYAN	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	23.12.1984	Evet	1985-1986
227	BİR ŞARKICI VARMIŞ	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	21.12.1990	Evet	1994-1995-1996-1997

228	BİR ŞEFTALİ BIN ŞEFTALİ	ÇOCUK OYUNU	SAMED BEHRENGİ, UYARLAYAN SALİH KALYON	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004
229	BİR ŞEHNAZ OYUN	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	20.06.1988	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1997-1998-1999-2001-2002-2007-2008-2009
230	BİR ŞİŞE GÖZYAŞI	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SEZGİN	Yok	24.03.2009	Hayır	
231	BİR TUZ MASALI	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
232	BİR VARMIŞ BİN YOKMUŞ (KUNDURACININ TÜRKÜLERİ)	ÇOCUK OYUNU	BAYAZIT GÜLERCAN	Yok	13.09.1979	Evet	1985-1986-1997-1998-1999
233	BİR VARMIŞ İKİDE VARMIŞ	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	03.02.1986	Evet	1985-1986-1987-2001-2002-2003
234	BİR YILDIZ SEÇ KENDİNE "YELDEĞİRMENİ"	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN AKDENİZLİ ÇELENK	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1999-2000-2001
235	BİR YÜREK SATILDI	OYUN	EMİNE İŞİNSU ÖKSÜZ	Yok	02.03.1990	Hayır	
236	BİRAZ GELİR MİSİNİZ	ABSURD	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
237	BİRİÇİK ARKADAŞIM	ÇOCUK OYUNU	ÖZGE AYIK BABAOĞLU	Yok	07.04.2008	Hayır	
238	BİRİMİZ HEPİMİZ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	17.04.1987	Hayır	
239	BİRİNE BİR ŞEY VER	ÇOCUK OYUNU	FİDE ACARLAR	Yok	16.02.2002	Hayır	
240	BİRLİKTE OYNAYALIM	ÇOCUK OYUNU	JALE SANCAK	Yok	21.12.1990	Hayır	
241	BİŞEY YAP MET	ABSURD	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
242	BİYOGRAFİ	OYUN	MEHMET ALİ CİMCOZ	Yok	22.09.1978	Hayır	
243	BİZ ATATÜRK'ÜZ	OYUN	ALİ ERKAN GÜNERİ	Yok	03.02.1986	Hayır	
244	BİZDEN DEĞİLSİN	ÇOCUK OYUNU	NEDİM BUĞRAL	Yok	24.03.2009	Hayır	
245	BİZİM YUNUS	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	28.09.1996	Hayır	
246	BOĞAÇ HAN	OYUN	FURUZAN TOPRAK	Yok	06.07.1973	Hayır	
247	BOĞAÇ HAN	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	07.04.2008	Hayır	
248	BOK ÇUKURU	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	04.12.1999	Hayır	
249	BORDELLO	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Evet	1999-2000-2001
250	BOSNA ŞARKISI	DRAM	NIHAT G. KINIKOĞLU	Yok	14.06.2008	Hayır	

251	BOŞ BEŞİK	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	01.07.1981	Evet	1981-1982-1987-1988
252	BOYACI	KOMEDİ	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998-2004-2005
253	BOZ EŞEĞE KİM BİNER	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Var	15.08.2009	Hayır	
254	BOZKIR DİRLİĞİ	SEYİRLİK OYUN	ÜNAL AKPINAR	Yok	25.08.1979	Evet	1996-1997-1998-2006-2007
255	BOZKIR GÜNEŞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	04.12.1999	Hayır	
256	BOZKIR GÜZELLEMESİ (ÇORAK TOPRAK)	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	08.10.1974	Evet	1974-1975-1983-1984-1985
257	BOZUK DÜZEN	OYUN	GÜNER SÜMER	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-2002-2003
258	BÖYLE AŞK DUYDUNUZ MU?	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	24.09.2006	Hayır	
259	BÖYLE BİR AŞK MASALI	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
260	BÖYLEŞİ BİR AŞK	OYUN	SAMİ PAŞA-ZADE SEZAL BEY, UYARLAYAN FERDİ MERTER	Yok	15.02.1997	Evet	2000-2001
261	BRANDA BEZİ	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	07.01.1952	Evet	1951-1952
262	BREMEN MIZIKACILARI	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON - ALİ MERİÇ	Yok	18.11.2006	Hayır	
263	BREMEN MIZIKACILARI	ÇOCUK OYUNU	ZÜHAL FİNCAN ÇINAR	Yok	24.09.2006	Hayır	
264	BREMEN MIZIKACILARININ HİKAYESİ	ÇOCUK OYUNU	YUSUF GÖKHAN ATALAY	Yok	24.09.2006	Hayır	
265	BU BİR OYUN DEĞİL	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
266	BU BİR RÜYADIR	OYUN	NAZIM HİKMET	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002
267	BU DİZİ BAŞKA DİZİ (DİZİ DEDİĞİN)	KOMEDİ	İHSAN SANIVAR	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
268	BU DÜNYA HEPİMİZİN	ÇOCUK OYUNU	BIROL ENGELER	Yok	15.02.1997	Hayır	
269	BU GECE BAŞKA GECE	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	12.04.1956	Evet	1956-1957
270	BU SİZİN İÇİN BİR ŞARKIDIR	OYUN	FARUK EREM	Yok	10.10.1992	Hayır	
271	BUGÜN BENİM DOĞUM GÜNÜM	DRAM -PSİKOLOJİK	BİNNUR ŞERBETÇİOĞLU	Yok	29.04.2006	Hayır	
272	BUKALEMUN	GENÇLİK OYUNU	BURAK AKYÜZ	Yok	24.03.2009	Hayır	
273	BULUŞMA	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	

274	BUNU YAPAN İKİ KİŞİ	OYUN	REFİK ERDURAN -(TÜLAY GÜNGÖR Öykülerinden)	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1989-1990-1991
275	BURADA VE ŞİMDİ	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	26.03.1994	Hayır	
276	BURNUNU KAYBEDEN PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	15.02.1997	Evet	1996-1997-1998-2005-2006
277	BUZLAR ÇÖZÜLMEDEN	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965-2005-2006
278	BÜCÜR İLE GEVEZE	ÇOCUK OYUNU	F.İNCİ BİLALOĞLU	Yok	14.06.2008	Hayır	
279	BÜLBÜLLE GÜL	OYUN	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.11.1979	Hayır	
280	BÜROKRATLAR	OYUN	ERHAN BENER	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004
281	BÜTÜN DÜNYA OYUN SAHNEİ	OYUN	TAMER LEVENT	Yok	01.01.1900	Evet	1987-1988
282	BÜTÜN MENEKŞELER ANNEM KOKAR (BAŞKA YERDE BAŞKA..)	OYUN	MÜZEYYEN ENGİN ERİM	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987
283	BÜYÜK ÇINAR	OYUN	HÜSEYİN BATU	Yok	02.06.1957	Hayır	
284	BÜYÜK JUSTİNYEN	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	19.08.1960	Evet	1960-1961-1962
285	BÜYÜK ŞEHRİN SERÇE İNSANI	OYUN	TURHAN ÖZER	Yok	07.01.1995	Hayır	
286	BÜYÜKBABANIN PİRELERİ	ÇOCUK OYUNU	AFİF OBAY	Yok	14.01.1986	Evet	1947-1948
287	BÜYÜMEK İSTİYORUM	ÇOCUK OYUNU	MEHMET AKAY	Yok	06.09.2008	Hayır	
288	BÜYÜYÜNCE NE OLACAKSIN	ÇOCUK OYUNU	TURGUT DENİZER	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2005-2006-2008-2009-2010
289	CADILARIN MACBETH'İ	TRAGEDYA	MÜGE GÜRMAN	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1988
290	CAHİDE	DRAM	NEZİHE ARAZ	Yok	01.04.1987	Hayır	
291	CAHİDE	OYUN	SELİM İLERİ	Yok	27.05.1995	Hayır	
292	CAMBAHÇE KADINLARI	DRAM	YAŞAR SEYMAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
293	CAMDAN KALP	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	15.08.2009	Hayır	
294	CAN ATEŞİNDE KANATLAR	OYUN	TURGAY NAR	Yok	13.10.2000	Evet	2000-2001-2002
295	CAN BEBEK	OYUN	ERGÜN SAV	Yok	13.02.1993	Evet	1997-1998
296	CAN TARLASI	DRAM	KEMAL KOCATÜRK	Yok	19.07.2008	Hayır	
297	CANAN	OYUN	PEYAMI SAFA	Yok	29.04.2006	Hayır	
298	CANAVAR SOFRASI		ERKAN DOĞAN	Yok	05.07.1979	Evet	1992-1993

299	CANDAN CAN KOPARMAK	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1996
300	CANIN YONGASI	OYUN	A.TOLUN	Yok	03.06.1950	Hayır	
301	CANIN YONGASI	OYUN	ORHAN BURİAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
302	CANLI MAYMUN LOKANTASI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	03.07.1963	Evet	1984-1985-1996-1997-1998-2000-2001
303	CAPON	OYUN	NACİ ÇELİK -KERİM KORCAN	Yok	26.11.1979	Hayır	
304	CARLOS	KOMEDİ	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	24.03.2009	Hayır	
305	CEHENNEMDE ÜÇ AY	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	04.03.2000	Hayır	
306	CEHENNEME GİT	ABSÜRD	ALİ MUSTAFA KEMAL TUT	Yok	24.03.2009	Hayır	
307	CEKETİMİ NERE ASSAM	KOMEDİ	PERVİN ÜNALP	Yok	14.11.2007	Hayır	
308	CEM SULTAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Hayır	
309	CENGİZ HAN'IN BİSİKLETİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1970-1971-1981-1982-1992-1993-1997-1998-2001-2002
310	CENNET ANA VE OĞULLARI	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	12.07.1980	Hayır	
311	CENNETTE ÜÇ KİŞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.10.1994	Hayır	
312	CEVİZ İLE KARINCA DOST OLUNCA	ÇOCUK OYUNU	TANER BARLAS	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003
313	CEYLAN ÇOCUK	OYUN	ORHAN BURİAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
314	CEZA ALACAĞI	OYUN	ADEM ATAR	Yok	28.09.1996	Hayır	
315	CEZA KANUNU	OYUN	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	08.02.1974	Evet	1973-1974-1998-1999
316	CEZA KANUNU	KOMEDİ	Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	27.01.2008	Evet	2008-2009-2010
317	CHE GUEVARA	BİYOGRAFİK	TUNCER CUCENOĞLU	Yok	14.11.2007	Hayır	
318	CİBİL KURT	ÇOCUK OYUNU	AYHAN AKALIN	Yok	22.01.1986	Evet	2008-2009-2010
319	CİCİM ŞU PAMUĞU ELLER MİSİN (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
320	CİNCİ HOCA	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.01.2000	Hayır	
321	CON LENON	OYUN	SEMİH FIRINCIOĞLU	Yok	24.11.1988	Hayır	
322	COŞKU VE SAYIKLAMA	DRAM	CEREN OLPAK	Yok	14.11.2007	Hayır	

323	CUMHURİYET KIZI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990
324	CUMHURİYET YOLU	TARİHİ OYUN	YÜCEL ERTEN	Yok	05.10.2009	Hayır	
325	CUMHURİYETİN İLK SADASI	BELGESEL	ASİYE DEMET ÇİZMELİ-BARIŞ PINAR ÇELEBİOĞLU	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
326	ÇALIKUŞU	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, NECATİ CUMALI	Yok	11.11.1962	Evet	1962-1963-1974-1975
327	ÇALMASINI BİL DÜDÜĞÜ	OYUN	M.TANER ÇELİK	Yok	07.01.1995	Hayır	
328	ÇANAKKALE	GÖSTERİ METNİ	EROL İPEKLİ	Yok	28.01.2001	Hayır	
329	ÇANAKKALE BOĞAZINDAN GEÇEN GEMİLER	DESTANSI ŞİİR	CAN POLAT YÜCEL	Yok	13.10.2000	Hayır	
330	ÇARIÇENİN FENDİ	DRAM	HIKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
331	ÇARK	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	16.05.1970	Evet	1970-1971
332	ÇATALLI KÖY	OYUN	ALİ YÖRÜK	Yok	01.03.1966	Evet	1965-1966
333	ÇATIDAKİ ÇATLAK	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	30.10.1965	Evet	1965-1966-1978-1979-1980-1988-1989
334	ÇAYLAKLAR	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	19.03.1995	Evet	1995-1996
335	ÇELEBİ	ORTA OYUNU	SÖNMEZ ATASOY	Yok	11.05.1986	Hayır	
336	ÇEMBERLER	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	04.07.1957	Evet	1957-1958
337	ÇETE	OYUN	REFİK HALİT KARAY	Yok	29.04.2006	Hayır	
338	ÇEVRE BARIŞI BARIŞ YARIŞI	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Var	05.10.2009	Hayır	
339	ÇEVRECİ DEDE	ÇOCUK OYUNU	HIKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
340	ÇİĞ	KOMEDİ	NAZIM KURŞUNLU	Yok	16.09.1952	Evet	1952-1953-1971-1972
341	ÇİĞ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	06.10.2001	Evet	2003-2004-2005-2007-2008
342	ÇİĞLİK	OYUN	HİLAL KÖSEOĞLU	Yok	29.03.1998	Hayır	
343	ÇİĞLİK ÇİĞLİĞİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
344	ÇIK ORTAYA ÇIK	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
345	ÇIKAYIM MIII?	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
346	ÇIKMAZ SOKAK	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	13.02.1993	Evet	1993-1994-1998-1999
347	ÇİN SABAHTA -BALKIYAN NE-	OYUN	NEZİHE MERİÇ	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997

348	ÇINAR DEDE	ÇOCUK OYUNU	HÜSEYİN YURTTAŞ	Var	15.08.2009	Hayır	
349	ÇINAR DEDE İLE İHLAMUR NİNE "FİLEMON İLE BUSİS"	GENÇLİK OYUNU	SEMİH SERGEN	Yok	05.09.1968	Evet	1968-1969-1986-1987-1988
350	ÇIPLAK KRAL	KUKLA OYUNU	GÜLEN İPEK ABALI	Yok	25.06.2006	Hayır	
351	ÇITIR KÖY	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	11.10.1983	Evet	1984-1985-1986-1994-1995-1996-1997
352	ÇİÇEĞİM SOLMASIN	ÇOCUK OYUNU	KEREM GÖKÇER	Yok	27.06.2004	Evet	2006-2007
353	ÇİÇEK ECE	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	08.09.1949	Hayır	
354	ÇİÇEK PRENSES	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	15.04.2007	Hayır	
355	ÇİÇEK SEPETLİ GENÇ KIZ	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	05.12.1993	Hayır	
356	ÇİÇEKLERİ SARI GIZA YEDİRDİM	KOMEDİ	NIHAT GENÇ	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004-2005
357	ÇİÇÜ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	05.05.1970	Evet	1970-1971-1991-1992-1993-1997-1998-1999-2000-2001
358	ÇİKOLATA	OYUN	ORHAN KEMAL, UYARLAYAN NACİ ÇELİK	Yok	26.11.1979	Hayır	
359	ÇİL HOROZ	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	16.03.1964	Evet	1963-1964-1965-1973-1974-1981-1982-1984-1985-1986-1988-1989-1990-1995-1996
360	ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU	ÇOCUK OYUNU	GÜLEN İPEK ABALI	Yok	25.06.2006	Hayır	
361	ÇİRKİN PRENSESLE, ŞİŞKO PRENS	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	13.11.2005	Evet	2007-2008-2009-2010
362	ÇİZMELİ KEDİ	ÇOCUK OYUNU	METİN ARSLAN	Var	05.10.2009	Hayır	
363	ÇOCUK ÜLKESİ	ÇOCUK OYUNU	GÜLEN İPEK ABALI	Yok	26.02.2005	Hayır	
364	ÇOCUK VE BALIK	ÇOCUK OYUNU	HÜSEYİN AVNİ DANYAL	Yok	26.12.1998	Evet	1998-1999-2000
365	ÇOK BİLEN ÇOK YANILIR	KOMEDİ	RECAİZE EKREM Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
366	ÇOK BİLEN ÇOK YANILIR	KOMEDİ	RECAİZE MAHMUT EKREM, UYARLAYAN MUSTAFA N. ÖZÖN	Yok	04.08.1984	Evet	1987-1988-2004-2005
367	ÇOK GEÇ OLMADAN	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	26.03.1994	Hayır	
368	ÇOK ORJİNAL BİR OYUN	KOMEDİ	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009-2010

369	ÇOK UZAK FAZLA YAKIN	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	20.08.1990	Hayır	
370	ÇÖL OYUNU	DRAM	BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	14.06.2008	Hayır	
371	ÇÖP CANAVARI	ÇOCUK OYUNU	CENGİZ ÖZEK	Yok	12.02.2006	Hayır	
372	ÇÖP SAATİ	DRAM	ÖMER UĞUR	Yok	26.03.1994	Hayır	
373	ÇÖPLÜK	OYUN	TURGAY NAR	Yok	07.01.1995	Evet	1999-2000-2001-2006-2007
374	ÇÖPLÜK AYINI	MODERN OYUN	MUSTAFA ÇALIŞKAN	Yok	06.09.2008	Hayır	
375	ÇUF ÇUF	ÇOCUK OYUNU	HASAN TANAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
376	ÇUKUR	ABSÜRD	ALİ MUSTAFA KEMAL TUT	Yok	24.03.2009	Hayır	
377	ÇUKUR	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	23.10.1994	Hayır	
378	DAĞ DENİZE KAVUŞTU	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
379	DAĞ GÜLÜ BEYBİN	DRAM	ASMIN N. SİNGEZ	Yok	22.12.2009	Hayır	
380	DAĞINIK GAZEL	DRAM	ERKAN TUNÇ	Yok	21.12.2008	Hayır	
381	DAĞLARIN TÜRKÜSÜ	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	25.05.1996	Hayır	
382	DALGACI MAHMUT KENDİNE GEL	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	05.06.1992	Hayır	
383	DALGAKIRAN (Yemekçi Kadın)	OYUN	MURAT İPEK	Yok	06.04.2003	Hayır	
384	DALLAR YEŞİL OLMALI	OYUN	VEDAT TÜRKALİ	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995
385	DAMDAKİLER	DRAM	ALİ H.NEYZİ	Yok	26.03.1994	Hayır	
386	DAMLALARIN DANSI	ÇOCUK OYUNU	SEMA ERGENEKON - GÖKHAN AKTEMUR	Yok	28.01.2001	Hayır	
387	DEDE TORUN	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	06.11.1986	Hayır	
388	DEDEM ÇOCUK OLDU	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET KARAKUŞ	Yok	13.11.2005	Hayır	
389	DEFİNENAME	OYUN	SINAN BAYRAKTAR	Yok	27.05.1995	Evet	2005-2006
390	DEFNE DEDE MAHALLESİ	ÇOCUK OYUNU	FERİDE BİLGİN	Yok	21.12.1990	Hayır	
391	DELİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	06.07.1983	Evet	1984-1985
392	DELİ BAYRAMI	MÜZİKLİ OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008-2009
393	DELİ DUMRUL	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	12.04.1979	Evet	1979-1980-1990-1991-1992-1993-2001-2002-2004-2005-2006-2007-2007-2008-2009
394	DELİ EMİNE	OYUN	VASFİ UÇKAN	Yok	21.05.1990	Evet	1990-1991-2002-2003

395	DELİ İBRAHİM	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	05.04.1967	Evet	1967-1968-1969-1986-1987-1995-1996
396	DELİLER EVİ	KOMEDİ	KEREM KOBANBAY	Yok	21.02.2009	Hayır	
397	DEMOKRASİ GEMİSİ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	12.09.1979	Hayır	
398	DENİZ DİBINDE ZİL SESİ	ÇOCUK OYUNU	ÖZEL ARABUL	Yok	20.11.1998	Evet	1998-1999
399	DENİZ'İN MEKTUBU	ÇOCUK OYUNU	SEVİL DİNÇER	Yok	06.11.1958	Evet	1958-1959
400	DENİZKIZI VE SEVİMLİ KORSANLAR	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Yok	21.12.2008	Hayır	
401	DERBİ YA DA DARBE (BATON YA DA BATON)	POLİTİK OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	24.09.2006	Evet	2009-2010
402	DEREBEYİ OYUNU	ORTA OYUNU	HALDUN MARLALI	Yok	07.01.1995	Hayır	
403	DERMEYAN MASALI	GENÇLİK OYUNU	KIVANÇ NALÇA	Yok	27.11.2004	Hayır	
404	DERYA GÜLÜ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	17.11.1977	Evet	1977-1978-1984-1985-1986-1990-1991-1992-2005-2006-2007-2008
405	DEV MASALI	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	25.06.2006	Hayır	
406	DEVETABANI	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987
407	DEVLET ANA	OYUN	KEMAL TAHİR	Yok	29.04.2006	Hayır	
408	DIŞ SES	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
409	DIŞARDAKİLER	OYUN	HALDUN TANER	Yok	01.07.1957	Evet	1957-1958
410	DİKKAT KÖPEK VAR	ABSURD	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	30.04.2005	Hayır	
411	DİLE BENDEN ÜÇ YILDIZ	ÇOCUK OYUNU	KAMİL ATLİMAN	Yok	07.08.2007	Hayır	
412	DİREKLER ARASINDA	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003
413	DİRLİK DÜZENLİK (ATLARLA FİLLER)	DRAM	OKTAY RIFAT	Yok	03.02.1975	Evet	1974-1975-1976-1977-1978
414	DİVÂNE AĞAÇ (Yunus Emre)	SEMBOLİST	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
415	DIYORİT TAŞI	OYUN	MEMET TÜRKKAN	Yok	05.12.1993	Hayır	
416	DOBRİNJA'DA DÜĞÜN	MODERN DRAM	NESRİN KAZANKAYA	Yok	27.01.2008	Hayır	
417	DOĞ GÜNEŞİM DOĞ	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	29.04.2006	Hayır	
418	DOKTOR AYI BOBO	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	11.10.1983	Hayır	
419	DOLAP BEYGİRİ	OYUN	SELÇUK KASKAN	Yok	20.06.1983	Evet	1983-1984-1985

420	DOMATES İLE GÖZLÜK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	06.09.2008	Hayır	
421	DON KİŞOT'UN RUHU	OYUN	HASAN ERKEK	Yok	10.04.1999	Hayır	
422	DORUK HIRSI	OYUN	NURİ GÜNGÖR	Yok	05.10.1998	Hayır	
423	DOSYA	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	24.09.1993	Hayır	
424	DOSYA	OYUN	NÜVİT ÖZDOĞRU	Yok	26.11.1979	Hayır	
425	DÖNÜŞ YOLUNDA BİR ÇOCUK	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
426	DÖNÜŞÜM	OYUN	ÖMER LÜTFİ METE	Yok	22.01.1994	Hayır	
427	DÖRT GENCİN AŞK HİKAYESİ	OYUN	KAPTAN ESER	Yok	21.12.1990	Hayır	
428	DÖRT KÖŞE PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	TAMAY SAYAR - ŞEKİP TAŞPINAR	Yok	23.10.1994	Evet	1994-1995-1996
429	DÖRTBAŞI MAMUR ŞAHİN ÇAKIR PENÇE	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	16.10.1991	Evet	1995-1996-1997
430	DUMANLI'DA TELAKİ VAR	DRAM	NAZIM KURŞUNLU	Yok	01.01.1900	Evet	1985-1986
431	DUVAR ÖYKÜSÜ TOHUM TÜRKÜSÜ	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	11.01.1979	Hayır	
432	DUVARLARIN ÖTESİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	06.08.1958	Evet	1958-1959-2009-2010
433	DUYARLILIK ÜZERİNE VIVACE	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	25.05.1996	Hayır	
434	DUYULMAMIŞ BİR AŞK İLLETİ "KAYNANAM NASIL KUDURDU"	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHİM GÜRPINAR, UYARLAYAN AYŞEGÜL ÇELİK ŞAHİN	Yok	06.09.2008	Evet	2009-2010
435	DÜDÜKÇÜLERLE FIRÇACILARIN SAVAŞI	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	1996-1997-1998-1999-2000
436	DÜDÜKLÜDE KIYMALI BAMYA	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	28.08.1991	Evet	1991-1992-1993-2004-2005-20 2-2005-2006
437	DÜĞÜN EVİ OYUN EVİ	SEYİRLİK OYUN	ANONİM, UYARLAYAN NURHAN KARADAĞ	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
438	DÜĞÜN ŞARKISI	DRAM	CİVAN CANOVA	Yok	25.01.2003	Evet	2006-2007-2008-2009
439	DÜĞÜN YA DA DAVUL	SEYİRLİK OYUN	HAŞMET ZEYBEK	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1988-1989-1990-1992-1993-1996-1997-2000-2001-2007-2008-2009
440	DÜN NEREDEYDİNİZ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	11.02.1982	Evet	1981-1982-1983
441	DÜNYADA MEKAN YAHUT HİLEKAR	ORTA OYUNU	CANER BİLGİNER	Yok	28.02.2004	Hayır	
442	DÜNYADA TEK BAŞINA	DRAM	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	24.09.2006	Hayır	

443	DÜNYANIN ESKİ ZAMANLARINDA	ÇOCUK OYUNU	İŞİL KASAP OĞLU	Yok	27.01.2008	Evet	2007-2008-2009-2010
444	DÜNYANIN ORTASINDA BİR YER	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	28.09.1996	Evet	2003-2004-2006-2007
445	DÜNYANIN YAŞLI ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	05.06.1992	Evet	1995-1996-2002-2003
446	DÜNYANIN YAŞLI ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	28.11.1991	Evet	1995-1996
447	DÜNYAYA ATILAN ÇİĞLİK	OYUN	ALİ BERKTAY	Yok	25.05.1996	Hayır	
448	DÜRÜST DOLANDIRICI	VODVİL	ZEYNEP TEMÜROĞLU	Yok	16.02.2002	Hayır	
449	DÜŞ OYUNLARI	MODERN	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	22.12.2009	Hayır	
450	DÜŞ YADA GERÇEK	OYUN	BAYAZIT GÜLERCAN TRUMAN CAPOTE'NİN ÖYKÜSÜNDEN UYARLAMA	Yok	24.11.1987	Evet	1989-1990
451	DÜŞ YÜKLÜ BULUTLAR (DÜŞLERİN OYUNU)	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	24.09.1993	Evet	1995-1996
452	DÜŞLER BAHÇESİ	ÇOCUK OYUNU	SAVAŞ ÖZDEMİR	Yok	10.06.2000	Evet	2000-2001-2002
453	DÜŞLERDE SELİMİYE	DRAM	CEM GÜNEN	Yok	07.04.2008	Hayır	
454	DÜŞLERE SOBE	ÇOCUK OYUNU	SEVİM AK	Yok	25.01.2003	Hayır	
455	DÜŞLERİM BENİM	ÇOCUK OYUNU	GÖKHAN AKTEMUR	Yok	21.12.2008	Evet	2008-2009-2010
456	DÜŞMANLA SEVİŞENLER	DRAM	ENDER ÇAKMAK	Yok	25.12.2005	Evet	2009-2010
457	DÜŞÜŞ (SULTAN HAMİT DÜŞERKEN)	OYUN	NAHİT SİRRI ÖRİK , UYARLAYAN KEMAL BEKİR ÖZMANAV	Yok	10.10.1975	Evet	1975-1976-1984-1985
458	DÜZMECE MÜZİKAL	MÜZİKAL	METİN BALAY	Yok	07.07.2001	Hayır	
459	E TİPİNDE GODOYU BEKLERKEN	KOMEDİ	HARUN ÖZER	Yok	25.06.2006	Hayır	
460	EBEKAYA	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	20.06.1974	Evet	1974-1975
461	EFERVESAN İLİŞKİLER	KOMEDİ	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	21.12.2008	Hayır	
462	EFRASİYAB'IN HİKAYELERİ	OYUN	İHSAN OKTAY ANAR, UYARLAYAN ZEYNEP AVCI	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004
463	EFRUZ BEY	MÜZİKAL KOMEDİ	ÖMER SEYFETTİN, UYARLAYAN ÜLKÜ AYVAZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
464	EFRUZ BEY (HÜRRİYETÇİ ASİLZADE)	KOMEDİ	ÖMER SEFETTİN	Yok	29.12.2007	Hayır	
465	EKODEKALOG	KOMEDİ	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	06.09.2008	Hayır	
466	EL ELE (KURTARIRKEN KURTULANLAR)	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	12.02.2006	Evet	2005-2006
467	EL KAPISI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
468	ELELE	ÇOCUK OYUNU	FİKRET ARIT	Yok	22.01.1986	Hayır	

469	ELİF ANA	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	22.02.1980	Evet	1979-1980-1981
470	ELLİ METRE YÜKSEKTEN İÇİ SU DOLU.....	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	16.12.1995	Evet	2000-2001-2002
471	ELLİSİNDEN SONRA	OYUN	NAHİT SIRRİ ÖRİK	Yok	02.11.1951	Hayır	
472	ELMA HIRSIZLARI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	28.06.1997	Hayır	
473	ELMACI GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	YALÇIN AKÇAY	Var	05.10.2009	Hayır	
474	ELMADAKİ BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	İSMAİL KILINÇ - ÖNDER PAKER	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981-1982
475	ELMANIN YARISI	ÇOCUK OYUNU	HİLAL ÇELENK	Yok	07.04.2008	Hayır	
476	EMEKLİ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	15.08.1967	Evet	1967-1968
477	EMİN BEY PANSİYONU	OYUN	CAHİDE BİRGÜL SESVEREN	Yok	10.04.1999	Hayır	
478	EMİN DİYE BİRİ (ÇIKMAZ)	OYUN	AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	26.11.1976	Evet	1976-1977-1978
479	EMMANUEL ARAGO'NUN GÜNLÜĞÜ	OYUN	MEHMET MURAT İLDAN	Yok	28.02.2004	Hayır	
480	ERKEK SATI	OYUN	FAZİL HAYATİ ÇORBACIOĞLU	Yok	10.07.1976	Evet	1976-1977
481	ERKEK VE KADIN	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	15.08.2009	Hayır	
482	ERKEKLER TUVALETİ	AVANGARD OYUN	CİVAN CANOVA	Yok	30.04.2005	Hayır	
483	ERTELEME OYUNU	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	04.12.1999	Hayır	
484	ESKİ FOTOĞRAFLAR	DRAM	DİNÇER SÜMER	Yok	31.08.1976	Evet	1976-1977-1978- 1979-1980-1988- 1989-1992-1993- 1995-1996-1997- 1998-1999-2000
485	ESKİ ŞARKI (ESKİ HASTALIK)	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	01.11.1950	Evet	1950-1951
486	ESKİCİ	OYUN	REFİK HALİT KARAY, UYARLAYAN NACİ ÇELİK	Yok	26.11.1979	Hayır	
487	ESKİCİ DÜKKANI	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	22.09.2002	Evet	2007-2008
488	ESTER İLE ZİNAR	DRAM	KEMAL ŞERİF ÖZTÜRK	Yok	25.06.2006	Hayır	
489	EŞEĞİN GÖLGESİ	OYUN	HALDUN TANER	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000- 2001-2005-2006
490	EŞİK	OYUN	HASAN ERKEK	Yok	20.11.1998	Evet	2008-2009
491	EŞİKTE	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
492	EVCİLİK OYUNU	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	02.07.1963	Evet	1964-1965
493	EVHAMİ	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, UYARLAYAN CEVDET KUDRET	Yok	24.11.1972	Evet	1972-1973

494	EVİM GÜZEL EVİM	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	05.05.2001	Hayır	
495	EVİMİZİN İNSANLARI	OYUN	KEMAL DEMİREL	Yok	10.10.1992	Hayır	
496	EVİN KADINLARI (KOLYE) (HİÇ BİR ŞEY GERÇEK DEĞİL)	OYUN	ERMAN CANATAN	Yok	21.05.1990	Hayır	
497	EVLER EVLER	OYUN	İSMET KÜNTAY	Yok	23.10.1994	Evet	1999-2000
498	EVLER VE İNSANLAR	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	18.09.1974	Evet	1974-1975
499	EVLERE ŞENLİK	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, UYARLAYAN NECDET ÖKMEN	Yok	02.12.1967	Evet	1967-1968
500	EVRENLE EVLENME	OYUN	HANDE ÖKSÜZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
501	EX-PRESS	MÜZİKLİ OYUN	Sahne Çalışmasını Yazan: ŞİRİN AKTEMUR TOPRAK	Yok	05.10.2009	Evet	2008-2009-2010
502	EYLÜL PENCERESİNDEN İKİ KOZYATAĞI MANZARASI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	26.12.1998	Hayır	
503	EZİK OTLAR	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	20.05.1969	Evet	1969-1970
504	FADİK KIZ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	20.06.1988	Evet	1988-1989
505	FAKİR BİR DUMAN	DRAM	YAŞAM KAYA	Yok	21.12.2008	Hayır	
506	FANTASYA VE GERÇEK	GENÇLİK OYUNU	SEVİM KOPARAL	Yok	17.04.1987	Hayır	
507	FATİH	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Hayır	
508	FATİH	TARİHİ OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	28.03.1953	Evet	1952-1953-1954-1972-1973-1974
509	FATİH-HARBIYE	OYUN	PEYAMI SAFA	Yok	29.04.2006	Hayır	
510	FAZİLET ECZANESİ	DRAM	HALDUN TANER	Yok	19.01.1961	Evet	1976-1977-1978-1982-1983
511	FEHİM PAŞA KONAĞI	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	09.04.1984	Evet	1992-1993-1994-1995-1998-1999-2002-2003-2004-2005
512	FELATUN BEY RAKİM EFENDİ	MÜZİKLİ OYUN	AHMET MİTHAT EFENDİ, UYARLAYAN TÜREL EZİCİ	Yok	24.09.2006	Evet	2008-2009
513	FERHAD İLE ŞİRİN	OYUN	NAZIM HIKMET	Yok	12.09.1979	Evet	1993-1994-1995-1998-1999
514	FERHAT İLE ŞİRİN	OYUN	ÜMIT DENİZER	Yok	07.01.1995	Evet	1998-1999-2000-2005-2006
515	FERHAT İLE ŞİRİN	OYUN	NAZIM HIKMET Dramaturji Çalışması:Nikol Poppe Çev:Sibel Bilgin	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004-2005
516	FERHAT'IN YENİ ACILARI (yeni metin)	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	05.06.1992	Evet	1992-1993
517	FERMANLI DELİ HAZRETLERİ	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	10.04.1999	Evet	1993-1994-1996-1997-2004-2005

518	FESLEĞEN ÇIKMAZI	DRAM	MELTEM YILDIRIM	Yok	15.04.2007	Evet	2009-2010
519	FINTEN	OYUN	ABDÜLHAK HAMİT TARHAN, AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	10.04.1956	Evet	1956-1957-1969-1970
520	FIYASKO	DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	23.12.1984	Evet	1988-1989
521	FOSFORLU CEVRIYE	DRAM	SUAT DERVİŞ	Yok	14.06.2008	Evet	2008-2009-2010
522	FOTO BAHAR	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998
523	FUL YAPRAKLARI	DRAM	CIVAN CANOVA	Yok	06.04.2003	Evet	2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010
524	GALATEA İLE PİGMAİON	BALE-OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
525	GALERİ SEVGİ	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	28.08.1991	Hayır	
526	GALİLEO GALİLEİ	OYUN	MEHMET MURAT İLDAN	Yok	29.05.1999	Hayır	
527	GALİLEO GALİLEİ	ÇOCUK OYUNU	GÜLTEN KARLI	Yok	04.12.1999	Hayır	
528	GALİLEO'NUN GÜNAHLARI	TARİHSEL	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	21.12.2008	Hayır	
529	GARDİYAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-2002-2003
530	GARİP DEDE ÇIKMAZI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	02.12.1957	Hayır	
531	GAYRİ RESMİ HÜRREM	TARİHİ OYUN	ÖZEN YULA	Yok	05.05.2002	Evet	2007-2008-2009-2010
532	GAZETECİDEN DOST	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.04.2003	Evet	2002-2003-2004
533	GAZETECİNİN ÖLÜMÜ	DRAM	SEMRA URAS	Yok	05.10.2009	Hayır	
534	GECE BOYUNCA	ABSURD	COŞKUN IRMAK	Yok	22.09.2002	Hayır	
535	GECE GÜZELİ	OYUN	FİLİZ OFLUOĞLU	Yok	10.05.1988	Hayır	
536	GECE KULÜBÜ	DRAM	TUNCER CUCENOĞLU	Yok	22.12.2009	Hayır	
537	GEÇENİN KULLARI (GECE)	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	21.06.1988	Evet	1992-1993-1994-2000-2001-2008-2009
538	GEÇENİN TADI	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995
539	GEÇİKENLER	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	30.03.1968	Evet	1968-1969-1975-1976-1977-1982-1983
540	GEÇ KALANLAR	DRAM	PERVİN UNALP	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
541	GEÇKİN KIZ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	

542	GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ	OYUN	MÜNİR CANAR	Yok	07.01.1995	Evet	1996-1997-2000-2001-2002-2003-2004
543	GEL EVLENELİM YÜRÜ BOŞANALIM	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001-2002
544	GELDİM GÖRDÜM GÜLDÜM	KABARE	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	20.06.1989	Evet	1994-1995
545	GELECEKTE BİR GÜN	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	06.09.2008	Hayır	
546	GELİN YARIŞALIM	ÇOCUK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	28.11.1991	Evet	1991-1992-1993-1995-1996-1997
547	GENÇ OSMAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	20.10.1978	Evet	1980-1981-1985-1986-1991-1992-2002-2003-2008-2009-2010
548	GENÇ OSMAN	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL - MEHMET ŞUKRÜ ERDEN	Yok	15.05.1955	Evet	1955-1956-1957-1958
549	GENERALİN KABUSLARI	DRAM	ADEM ATAR	Yok	05.10.2009	Hayır	
550	GERÇEK KURBANIN ACISI	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	22.11.1997	Hayır	
551	GERİYE BAKMA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
552	GEVEZE BERBER	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	27.01.2008	Evet	2008-2009
553	GEYİKLER LANETLER	OYUN	MURATHAN Mungan	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995-1998-1999
554	GILGAMESH	DRAM	ŞİRİN AKTEMUR TOPRAK-GÖKHAN AKTEMUR	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
555	GILGAMESH (TANRILAR VE İNSANLAR)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	21.07.1954	Evet	1954-1955-1982-1983
556	GILGAMIŞ	OYUN	ZEYNEP AVCI	Yok	23.10.1994	Evet	1996-1997
557	GIORDANO BRUNO	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	21.06.1989	Evet	1995-1996-2007-2008-2009
558	GİZLER ÇARŞISI	SEMBOLİST	TURGAY NAR	Yok	07.04.2008	Evet	2009-2010
559	GOL KRALI SAİT HOPSAİT	OYUN	AZİZ NESİN, OSMAN ÖZKAN	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-2003-2004-2005-2006
560	GOZORT	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ - METİN BALAY	Yok	24.09.1993	Evet	1993-1994
561	GÖÇ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	19.03.1962	Evet	1961-1962-1963
562	GÖĞSÜ LENİN DOĞMELİ ADAM	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
563	GÖK GÜRÜLTÜSÜ KARDEŞLERİ	ÇOCUK OYUNU	YASERİ ŞAHBUDAK	Yok	19.07.2008	Hayır	
564	GÖKKUŞAĞI MASALI	ÇOCUK OYUNU	LEVENT GÜNER	Yok	10.06.2000	Evet	2001-2002-2003

565	GÖKKUŞAĞINDA BİR ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	22.01.1986	Hayır	
566	GÖKKUŞAĞININ ALTINDA	ÇOCUK OYUNU	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	20.11.1998	Evet	2001-2002-2003
567	GÖKTEN KAYDI ÜÇ YILDIZ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	09.10.1999	Hayır	
568	GÖKYÜZÜNDE BİR KIYI	OYUN	OBEN GÜNEY	Yok	16.12.1995	Hayır	
569	GÖLGE USTASI	OYUN	YEŞİM DORMAN - YILDIRIM TÜRKER	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981-1982-1983
570	GÖLGELER	OYUN	AHMET MUHİP DIRANAS	Yok	26.09.1951	Evet	1952-1953-1976-1977-1981-1982
571	GÖLGENİN CANI	ÇOCUK OYUNU	FIKRET TERZİ	Yok	29.05.1995	Evet	1996-1997-1998-2005-2006
572	GÖMÜ (BİR KUP ALTIN)	KOMEDİ	NECATİ CUMALI	Yok	12.11.1971	Evet	1971-1972-1982-1983-1996-1997
573	GÖŞ (GÜZEL ÖLÜM ŞİRKETİ)	KADIN OYUNU	M. TANER ÇELİK-UFUK ERSOY	Yok	05.10.2009	Hayır	
574	GÖZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1980-1989-1990-1991-1993-1994-1997-1998-1999-2000-2001-2004-2005
575	GÜLYABANI	KOMEDİ	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, LALE ORALOĞLU	Yok	20.11.1998	Evet	1999-2000-2002-2003
576	GÜLYABANI	MÜZİKLİ OYUN	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, YAŞAR ÜRÜK	Yok	04.08.1984	Evet	2002-2003-2004
577	GURURLA AŞK ARASINDA (İCAB-I GURUR) AŞK VE GURUR	OYUN	FERİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, CEVDET KUDRET	Yok	18.09.1974	Evet	1976-1977
578	GÜL EMRİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
579	GÜL EMRİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	15.07.1980	Hayır	
580	GÜL GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Evet	2007-2008
581	GÜL MEMİŞ SÖYLE MEMİŞ	ÇOCUK OYUNU	E.ERDİNÇ DOĞAN	Yok	14.06.2008	Hayır	
582	GÜL PRENSES	ÇOCUK OYUNU	RÜVEYDA SİNANOĞLU, ESİN AFŞAR ARAL	Yok	21.06.1983	Evet	2006-2007
583	GÜL SATARDI MELEK HANIM	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	21.11.1984	Evet	1985-1986-1990-1991-1992
584	GÜLDÜRÜ ÜSTÜNE ALDATMA YADA TAM TERSİ	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	10.06.2000	Hayır	
585	GÜLE GÜLE ARKADAŞIM	ÇOCUK OYUNU	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	05.05.2002	Evet	2004-2005-2006
586	GÜLİSTAN	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET SAYIN	Yok	29.03.1998	Evet	2002-2003
587	GÜLME KOMŞUNA...!	ORTA OYUNU	YALÇIN AKÇAY	Yok	29.12.2007	Hayır	

588	GÜLNİHAL	OYUN	NAMIK KEMAL, UYARLAYAN KENAN AKYÜZ	Yok	01.09.1977	Evet	1977-1978
589	GÜMÜŞ SAÇLI ALTIN GÖZLÜ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	25.12.2005	Hayır	
590	GÜN ANNEME GEBE	KADIN OYUNU	CEREN OLPAK	Yok	25.06.2006	Hayır	
591	GÜN EKİLMESİN PENCEREMDEN	BİYOGRAFİK	CAHİT SITKI TARANCI Oyunlaştıran. ENGİN YUKSEL	Yok	07.08.2007	Hayır	
592	GÜNAH GECEİ	OYUN	PERİHAN ZORLU	Yok	07.11.1957	Evet	1957-1958
593	GÜNEYDİNLARA UYANMAK	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	22.11.1997	Hayır	
594	GÜNE BAKAN CAM KIRIKLARI	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000-2001-2002-2003
595	GÜNEŞ VE ARSLAN	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	20.11.1984	Evet	1985-1986
596	GÜNEŞİ PARLATANLARIN GÖLGESİNDE	MODERN OYUN	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
597	GÜNEŞ'İN OĞLU	ÇOCUK OYUNU	BETÜL AVUNÇ	Yok	22.09.2002	Hayır	
598	GÜNEŞTE ON KİŞİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	03.12.1954	Evet	1954-1955-1977-1978
599	GÜNEŞTEN SARI BALDAN TATLI	ÇOCUK OYUNU	SİMLA SUNAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
600	GÜNEYDEKİ ORMAN	ÇOCUK OYUNU	MURAT KARAHÜSEYİNOĞLU	Yok	29.05.1995	Hayır	
601	GÜNEYLİ BAYAN	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	30.06.1993	Evet	2002-2003-2004
602	GÜNÜN ADAMI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	27.05.1995	Evet	2000-2001
603	GÜRÜLTÜLÜ PATIRTILI BİR HİKAYE	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-1996
604	GÜZEL HELENA	MAZLUM TRAGEDYA	SELAHATTİN BATU	Yok	21.06.1952	Evet	1953-1954
605	HABABAM SINIFI UYANIYOR	KOMEDİ	RIFAT ILGAZ	Yok	19.12.1992	Hayır	
606	HACI BEKTAŞ VELİ	OYUN	RAHMİ DİLLİGİL	Yok	20.11.1998	Hayır	
607	HACI İVAZ PAŞA	DRAM	FIRAT YUMUN	Yok	15.08.2009	Hayır	
608	HACİYATMAZ	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	13.10.1960	Evet	1960-1961
609	HADİ ÖLDÜRSENE CANIKOM	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1992-1993-1994-1995-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007
610	HALAY	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	10.10.1992	Evet	1995-1996-1997
611	HALİDE	DRAM	BİLGESU ERENUS	Yok	03.05.2003	Hayır	
612	HAMDİ VE HAMDİ	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	28.06.1962	Evet	1962-1963

613	HAMİYET YIKILMASIN	FARS	REFİK ERDURAN	Yok	20.09.2003	Hayır	
614	HAMLET EFENDİ	OYUN	MÜJDAT GEZEN	Yok	16.12.1995	Evet	1996-1997-1998
615	HANDAN'IN KISMETİ	KOMEDİ	HASAN ÖZTÜRK	Yok	07.07.2001	Hayır	
616	HAPŞIRIKLI KRAL	ÇOCUK OYUNU	MEHMET KESKİNOĞLU	Yok	22.01.1986	Hayır	
617	HAREMDEN KADIN KAÇIRMA	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	19.03.1995	Hayır	
618	HARİKALAR MUTFAĞI	ÇOCUK OYUNU	EGE IŞIK - HALUK IŞIK	Yok	22.11.1997	Evet	1997-1998-1999- 2000-2003-2000- 2005-2008-2009
619	HARİKALAR SİRKİ	ÇOCUK OYUNU	METİN COŞKUN - ADEM ATAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
620	HARMAN YERİ 1915	BELGESEL DRAMA	GÜRDAL UĞUR	Yok	26.02.2005	Hayır	
621	HARMS DEDE (BİZ ALMANYADA'YKEN)	KOMEDİ	BEDRİ KANOK	Yok	21.11.1984	Evet	1985-1986
622	HARPUTTA BİR AMERİKALI	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	07.10.1955	Evet	1955-1956-2005- 2006
623	HASAN SABBAAH	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.05.1988	Evet	1998-1999
624	HASRET	OYUN	HALUK IŞIK	Yok	09.10.1999	Hayır	
625	HASTA OSMAN HASTANEYE YATTIĞINA PIŞMAN	OYUN	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.11.1979	Hayır	
626	HATIRLA AVRUPA	OYUN	KEREM KURDOĞLU	Yok	24.09.2006	Hayır	
627	HAVADA BULUT YOK	ŞİİR TİYATROSU	SEMA İŞİSAĞ	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998
628	HAYALI KÜÇÜK MEMO	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	IŞIK NOYAN	Yok	30.04.2005	Hayır	
629	HAZIR OL	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Hayır	
630	HAZIR OL "YAZILI" VAR...!	GENÇLİK OYUNU	ÜMIT KİREMİTÇİ	Yok	18.11.2006	Hayır	
631	HAZRETİ İBRAHİM	OYUN	AYDIN HATİPOĞLU	Yok	13.10.2000	Hayır	
632	HELİKOPTER	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1995-1996-1997- 1998-2005-2006
633	HEP VATAN İÇİN (MUM IŞIĞINDA)	OYUN	İSA COŞKUNER	Yok	02.07.1963	Evet	1973-1974-1980- 1981-1990-1991
634	HEPSİ BENİM SENİN HİÇ YOK	KOMEDİ	BURAK AKYÜZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
635	HERKES SİHİRBAZ OLACAK	ÇOCUK OYUNU	KUBİLAY TUNÇER	Var	22.12.2009	Evet	-2009
636	HERKESİN BİLDİĞİ SIRLAR	OYUN	YAVUZ ÖZKAN	Yok	13.02.1999	Hayır	
637	HERŞEYE RAĞMEN	DRAM	FERDİ MERTER	Yok	24.09.2006	Hayır	
638	HIZIR DOKTOR	DRAM	ERHAN BENER	Yok	17.07.1989	Evet	1989-1990-1991

639	HİÇ BİR ŞEY	OYUN	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	17.01.2004	Evet	2005-2006-2007
640	HİÇ KİMSENİN ÖYKÜSÜ	ABSÜRD	ERDİ MAMIKOĞLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
641	HİKAYE-İ MAHMUT BEDREDDİN	OYUN	MEHMET AKAN	Yok	23.06.2003	Evet	2004-2005
642	HİSSELİ HARİKALAR KUMPANYASI	MÜZİKAL	HALDUN DORMEN	Yok	29.12.2007	Hayır	
643	HİTİT GÜNEŞİ	OYUN	TURGAY NAR	Yok	04.12.1999	Evet	2005-2006
644	HORTUMU SEVMEYEN FİL	ÇOCUK OYUNU	IŞIL SELÇUK BAYAK	Yok	15.04.2007	Hayır	
645	HOŞGELDİN AMERİKA	KOMEDİ	HALUK IŞIK	Yok	30.06.1993	Evet	1995-1996-2003-2004
646	HOŞU'NUN UTANCI	ÇOCUK OYUNU	ŞİNASİ EKİNCİOĞLU	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1989-1998-1999
647	HULUSİ BEY'İN KIZLARI	OYUN	MÜZEYYEN ENGİN ERİM	Yok	24.11.1987	Hayır	
648	HURREM SULTAN	DRAM	ORHAN ASENA	Yok	24.03.1958	Evet	1958-1959-1960-1979-1980
649	HUZUR ÇIKMAZI	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	11.11.1962	Evet	1962-1963-1983-1984
650	HÜCRE İNSANI "HÜCRE"	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
651	HÜLLECİ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965
652	HÜNKAR İLE MİMAR (Muhteşem Süleyman Koca Sinan)	DRAM	CEM GÜNEN	Yok	18.11.2006	Evet	2009-2010
653	HÜZÜN MAHALLESİ OTOBÜSÜ	OYUN	MURAT KARASU	Yok	11.05.1986	Evet	1993-1994-2004-2005
654	HÜZZAM	OYUN	GÜNER SUMER	Yok	07.04.1984	Evet	1984-1985-1986-1987-1988-1989-1992-1993-1994-1995-1996-1998-1999-2000-2001-2008-2009-2010
655	IHLAMUR AĞACI	OYUN	VÜS'AT O.BENER	Yok	12.07.1978	Evet	2000-2001
656	ILIK SULARDA DURDUK	OYUN	NIHAL GEYRAN KOLDAŞ	Yok	27.05.1995	Hayır	
657	ISLAK EKMEK	DRAM	SAMİM KOCAGÖZ	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
658	ISLIKÇI	EPİK OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
659	IV. MURAT	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	12.08.1969	Evet	1970-1971-1972-1973-1974-1975-1980-1981-1995-1996-1997-1998
660	IV. MURAT'IN MASKARASI	TARİHİ OYUN	KEMAL KOCATÜRK	Yok	11.02.2007	Hayır	

661	İBİŞ'İN RÜYASI	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	20.03.1972	Evet	1972-1973-1983-1984-1990-1991-1999-2000
662	İÇERDEKİLER	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	05.03.1964	Evet	1964-1965-1974-1975-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1996-1997-1998-1999-2002
663	İÇİMİZDEKİ GÖÇÜK	DRAM	ADEM ATAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
664	İĞRETİ TUTUNANLAR	DRAM	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	14.06.2008	Hayır	
665	İHANET	OYUN	NAHİT SIRRİ ÖRİK	Yok	16.09.1953	Hayır	
666	İKİ BAVUL DOLUSU	ÇOCUK OYUNU	NEDİM BUĞRAL	Yok	26.02.2005	Evet	2008-2009-2010
667	İKİ ÇARPI İKİ	MODERN	BEHİÇ AK	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
668	İKİ KALAS BİR HEVES	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-2002-2003
669	İKİ KÖYÜN MASALI	ÇOCUK OYUNU	ÜNAL YETER	Yok	07.08.2007	Hayır	
670	İKİLİ YAŞAM	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
671	İKİNCİ BASKI	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	04.03.2000	Hayır	
672	İKİNCİ NÖBETÇİNİN SIKINTILARI	OYUN	ORHAN GÜNER	Yok	26.03.1994	Evet	1994-1995
673	İKİSİNDEN BİRİ	OYUN	SÜLEYMAN KAZMAZ	Yok	06.11.1949	Hayır	
674	İLK GÖZ AĞRISI	KOMEDİ	FERAİZCİZADE MEHMET ŞAKİR Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
675	İLK KADIN	OYUN	NEDİM GÜRSEL, UYARLAYAN ESEN ÖZMAN	Yok	07.01.1995	Evet	1994-1995
676	İLK YILLAR (ROKSALAN)	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	01.06.1985	Evet	1985-1986
677	İLKBAHARI YAŞAMAK	DRAM	GÜLŞEN GİRGİNKOÇ	Yok	21.12.1984	Evet	1987-1988
678	İLKEL VE DÜŞNE (HEM ORMANDA HEM SARAYDA)	ÇOCUK OYUNU	DİDEM ARDALI - TANER BÜYÜK ARMAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
679	İMBÖ	ÇOCUK OYUNU	ABBAS CILGA	Yok	29.05.1995	Hayır	
680	İMPARATORUN İKİ OĞLU	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	27.11.1982	Evet	1982-1983
681	İNATÇI	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR, UYARLAYAN OĞUZ BORA	Yok	01.06.1987	Hayır	
682	İNSANIN BAŞINA GELEN ŞEYLER	ABSÜRD	BERKUN OYA	Yok	07.08.2007	Hayır	
683	İNSANSIZLAR (ÖDEŞMEK)	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	20.11.1958	Evet	1961-1962
684	İPİN UCU	OYUN	VUS'AT O.BENER	Yok	16.02.2002	Evet	2003-2004

685	İSMAİL MAŞUKİ DURUŞMASI	OYUN	İSMAİL KAYGUSUZ	Yok	28.06.1997	Hayır	
686	İSPINOZLAR	OYUN	ORHAN KEMAL	Yok	12.07.1978	Evet	1985-1986
687	İSTANBUL EFENDİSİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	28.10.1968	Evet	1965-1966-1967-1973-1974-1975-1980-1981-1983-1984-1993-1994-1995-2004-2005-2009-2010
688	İSTANBUL TÜRKÜSÜ	OYUN	JALE BAYSAL	Yok	13.07.1978	Hayır	
689	İSTİBDAT KUMPANYASI	KOMEDİ	UĞUR SAATÇİ	Yok	24.03.2009	Evet	2009-2010
690	İSYANCILAR	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	03.11.1964	Evet	1964-1965-1966-1995-1996
691	İŞ ADAMI	MÜZİKLİ OYUN	YAKUP ALMELEK	Yok	19.07.2008	Hayır	
692	İŞKİLLİ MEMO	KOMEDİ	TEODOR KASAP Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Hayır	
693	İŞTE BAŞ İŞTE GÖVDE İŞTE KANATLAR	OYUN	SEVİM BURAK	Yok	22.09.1978	Evet	-2009-2010
694	İŞTE İNSAN	PANDOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	27.03.1981	Evet	1980-1981-1982
695	İT DİŞİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
696	İTAAT DENEYİ	OYUN	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	29.03.1998	Hayır	
697	İTAAT İLAMI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	04.03.2000	Hayır	
698	İYİ GECELER	DRAM	MUZAFFER İZGÜ	Yok	21.12.2008	Hayır	
699	İYİ SAATTE OLSUNLAR	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	23.12.1957	Hayır	
700	İYİ ŞANSLAR	OYUN	OKTAY KORUNAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
701	İZİNİZ VAR	DRAM	CEREN OLPAK	Yok	14.11.2007	Hayır	
702	JÜLİDE KÜRESEL İSINMAYA KARŞI	ÇOCUK OYUNU	AZADE BÜYÜKAYCAN	Yok	21.12.2008	Hayır	
703	KABARE - MABARE "PANDOMİM GÖSTERİSİ"	KABARE	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1990-1991
704	KABUS	OYUN	HALİT ZİYA UŞAKLIGİL, UYARLAYAN MUNİS FAİK OZANSO	Yok	06.04.1958	Evet	1958-1959
705	KAÇIŞ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	27.05.1995	Hayır	
706	KAÇSAM BIRAKIP	MÜZİKLİ OYUN	CEMAL ÜNLÜ	Yok	07.07.2001	Evet	2003-2004
707	KADER KISMET OYUNU	KOMEDİ	UMUR BUGAY	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999-2000-2002-2003-2009-2010

708	KADERE UYMALI (Ters Yüz)	OYUN	REFİK RAKIMOĞLU	Yok	15.04.1952	Hayır	
709	KADEŞ GELİNİ	TARİHİ OYUN	HÜSEYİN ERDOĞAN	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
710	KADIN HİKAYELERİ	OYUN	DENİZ KAPLAN	Yok	29.12.2007	Hayır	
711	KADIN VE KEDİ	OYUN	BEHÇET NECATİGİL	Yok	28.06.1997	Hayır	
712	KADINCIKLAR	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1992-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2006-2007
713	KADININ KURDU	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	18.11.2006	Hayır	
714	KADINLAR ARASINDA YA DA FETTAH PAŞALAR	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	07.08.1978	Evet	1947-1948-1991-1992
715	KADINLAR DEVLETİ	OYUN	YÜCEL ERTEN	Yok	09.10.1999	Hayır	
716	KADINLAR KOĞUŞU	OYUN	LALE ORALOĞLU	Yok	10.11.1979	Hayır	
717	KADINLARIN İSYANI	MÜZİKLİ GÜLDÜRÜ	NAZİM HİKMET	Yok	18.08.1900	Hayır	
718	KAFAMDA ÇİÇEKLER AÇTI	ÇOCUK OYUNU	GÜLTEN KARLI	Yok	04.12.1999	Hayır	
719	KAĞIT ŞENLİĞİ - 1-	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	30.04.2005	Hayır	
720	KAĞIT ŞENLİĞİ -2- (Sözsüz Oyun)	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
721	KAĞIT TAŞ KUMAŞ	MODERN SONRASI OYUN	MURATHAN MÜNGAN	Yok	07.04.2008	Hayır	
722	KAHKAHA VE HIÇKIRIK	MÜZİKLİ DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	24.03.2009	Hayır	
723	KAHRAMAN KARINCA	ÇOCUK OYUNU	ÇAĞLAR DENİZ	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
724	KAHRAMANLAR VE SOYTARILAR	OYUN	TALAT SAİT HALMAN	Yok	21.01.2000	Hayır	
725	KAHVEDE ŞENLİK VAR	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	01.07.1965	Evet	1965-1966-1967-1968-1969-1973-1974-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1988-1989
726	KALPAKLILAR	OYUN	SAMİM KOCAGÖZ	Yok	28.06.1985	Evet	2003-2004
727	KAMİL BEY	OYUN	KEMAL TAHİR, UYARLAYAN KEMAL BEKİR ÖZMANAV	Yok	10.04.1986	Evet	1987-1988
728	KAMP ATEŞİ	ÇOCUK OYUNU	AHMET SOMERS	Var	05.10.2009	Hayır	
729	KAMYON	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	10.11.1992	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2001-

							2002-2003-2004- 2005-2006-2007
730	KANATLI DOĞANLAR	DRAM	KEMAL KOCATÜRK	Yok	19.07.2008	Hayır	
731	KANAVİÇELİ OYUN (KANAVİÇE)	KOMEDİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	18.08.1960	Evet	1960-1961-1979- 1980-1999-2000- 2001
732	KANLI KUŞKU	TARİHİ OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
733	KANLI NİGAR	OYUN	SADIK ŞENDİL	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1986-1989- 1991-1994-1995- 1997-1998-1999- 2000-2003-2004- 2006-2007-2008
734	KANUNİ SÜLEYMAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	29.03.1998	Evet	2002-2003-2004
735	KAPI	OYUN	TAYFUN ORHON	Yok	24.09.2006	Hayır	
736	KAPILAR	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Evet	1996-1997
737	KARA BONCUK	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	27.12.1949	Evet	1950-1951
738	KARA BÖCEK	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	13.09.1950	Evet	1948-1949-1950- 1951
739	KARA KEDİ GEÇTİ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Evet	2007-2008-2009
740	KARACAOĞLAN	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1984
741	KARADUL EFSANESİ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
742	KARAGÖZ (GÜLMEYEN SULTAN)	ÇOCUK OYUNU	FERHAN TANSELİ	Yok	21.06.1983	Evet	1997-1998-1999
743	KARAGÖZ AMCA	ÇOCUK OYUNU	EKMEL HÜROL	Yok	17.04.1951	Evet	1951-1952
744	KARAGÖZ İLE HACİVAT	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
745	KARAGÖZ PARK BEKÇİSİ	ÇOCUK OYUNU	ÜNVER ORAL	Yok	29.05.1995	Hayır	
746	KARAGÖZ-KUKLA OYUNLARI	ÇOCUK OYUNU	MUSTAFA MUTLU	Yok	01.01.1900	Evet	1979-1980-1981- 1982-1983-1984- 1985-1988-1989- 1989-1990-1991- 1992-1993-1994
747	KARAGÖZÜM AH YİNE YIKTIN PERDEYİ...	OYUN	FEVZİ GÜVENÇ	Yok	12.11.1985	Evet	1985-1986-1987
748	KARAGÖZÜM İKİ GÖZÜM	ÇOCUK OYUNU	TEKİN ÖZERTEM	Yok	20.11.1984	Evet	1984-1985-1986
749	KARAGÖZÜN ANTRÖNÖRLÜĞÜ	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	03.02.1986	Hayır	
750	KARAGÖZÜN BERBERLİĞİ YA DA ATMASYONYA BERBERİ	KOMEDİ	AZİZ NESİN	Yok	03.02.1986	Hayır	

751	KARAGÖZ'ÜN MUAMMASI	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998
752	KARAGÖZÜN SALINCAK SEFASI	ÇOCUK OYUNU	Derleyen: CEMAL ÜNLÜ	Yok	03.05.2003	Evet	2003-2004-2006-2007-2007-2008
753	KARAGÖZ'ÜN YALNIZLIĞI	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	29.03.1998	Hayır	
754	KARALARIN MEMETLERİ	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	03.07.1973	Evet	1973-1974-1991-1992-2002-2003
755	KARANLIK YÜREKLER	DRAM	BARIŞ EREN	Yok	05.10.2009	Hayır	
756	KARANLIKTA İLK IŞIK (KUBİLAY)	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	12.07.1990	Evet	1994-1995-1998-1999
757	KARANTİNA	OYUN	ATADAN KANTARCI	Yok	22.01.1994	Hayır	
758	KARAYAR KÖPRÜSÜ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	13.06.1959	Evet	1959-1960
759	KARAZİPKALILAR	DRAM	SERDAR DOĞAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
760	KARDEŞ KANI	GENÇLİK OYUNU	SEMİH SERGEN	Yok	29.05.1995	Hayır	
761	KARGALAR	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	26.06.1962	Evet	1962-1963
762	KARGI	TRAGEDYA	HİLAL KÖSEOĞLU	Yok	14.05.1987	Hayır	
763	KARILARINDAN HANGİSİ	KOMEDİ	YILDIRIM KESKİN	Yok	24.05.2004	Hayır	
764	KARIM VE KIZIM	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	01.06.1985	Evet	1985-1986-1987
765	KARINCA KARARINCA	ÇOCUK OYUNU	AHMET HALDUN TERZİOĞLU	Yok	21.12.2008	Hayır	
766	KARŞI PENCEREDEKİ KADIN	OYUN	YAVUZ ÖZKAN	Yok	13.10.2000	Hayır	
767	KARŞILAŞMALAR	DRAM	H.CAN UTKU	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
768	KASETÇİ	OYUN	YILMAZ GRUDA	Yok	22.11.1997	Hayır	
769	KAŞIKÇILAR	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	21.03.1970	Evet	1970-1971
770	KAŞIF-I EYVAH NADİR EFENDİ	OYUN	AHMET ÖNEL	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000
771	KATİP ÇIKMAZI	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	11.08.1971	Evet	1971-1972-1984-1985-1999-2000
772	KAVANOZYA	KABARE	OBEN GÜNEY	Yok	16.12.1995	Hayır	
773	KAVUŞMA (VUSLAT)	OYUN	İSMET HÜRMÜZLÜ	Yok	28.09.1996	Evet	1996-1997-1998
774	KAYALIKLAR MERYEMİ	ABSÜRD	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	24.03.2009	Hayır	
775	KAYBOLAN EŞEK	ÇOCUK OYUNU	DENİZ BOZER	Yok	22.01.1986	Hayır	
776	KAYGUSUZ ABDAL	TARİHİ OYUN	SEVGİ SANLI	Yok	26.03.1994	Evet	2002-2003-2004
777	KAYIP PRENSES	ÇOCUK OYUNU	SEMRA URAS	Var	15.08.2009	Hayır	

778	KAYIP ŞEHİR ATLANTİS	KUKLA OYUNU	MELİS MAY	Yok	11.02.2007	Hayır	
779	KAZAN DAİRESİ	ABSÜRD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	30.04.2005	Hayır	
780	KAZANMAK İSTEMİYORUM	OYUN	MUAMMER ÇULLU	Yok	06.12.1961	Hayır	
781	KAZANMAK YA DA KAYBETMEK	OYUN	ÜNAL BÜYÜK	Yok	24.03.2009	Hayır	
782	KAZIM İLE HAVVA	OYUN	YILDIRAY ŞENTÜRK	Yok	26.04.1991	Evet	1991-1992-1996-1997-1998
783	KELEBEĞİN GÜNLÜĞÜ	ÇOCUK OYUNU	ALİ YOLERİ	Yok	29.04.2006	Evet	2009-2010
784	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
785	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	22.12.1990	Evet	1981-1982-1983-1999-2000-2001
786	KELOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ÜMIT DENİZER	Yok	13.09.1979	Evet	2002-2003-2004
787	KELOĞLAN (ZİYA DEMİREL)	ÇOCUK OYUNU	ZİYA DEMİREL	Yok	27.12.1949	Evet	1949-1950
788	KELOĞLAN HEKİMBAŞI	ÇOCUK OYUNU	CEMALETTİN E. KAVAKLIĞİL	Yok	25.06.2006	Hayır	
789	KELOĞLAN KELEŞOĞLAN	ÇOCUK OYUNU	ULVİYE BURSA	Yok	25.12.2005	Evet	2005-2006-2007-2008-2009-2010
790	KELOĞLAN OYUNCAKLAR ÜLKESİNDE	ÇOCUK OYUNU	ASUMAN FIRTINA - PERRAN ERSAN	Yok	25.05.1996	Evet	1996-1997-1998
791	KELOĞLAN SES ARIYOR	ÇOCUK OYUNU	ALİ H.ÖZGENTÜRK	Yok	02.02.1979	Evet	1979-1980
792	KELOĞLAN VE BÜYÜLÜ FASULYELER	ÇOCUK OYUNU	M.ZEKİ GÜLSOY	Yok	21.01.1986	Hayır	
793	KELOĞLAN VE DEVLET KUŞU	ÇOCUK OYUNU	NIHAT ASYALI	Yok	11.01.1979	Hayır	
794	KELOĞLAN YALNIŞLIKLAR GÜLDÜRÜSÜ	ÇOCUK OYUNU	MAHMUT TUNABOYLU	Yok	21.06.1993	Hayır	
795	KELOĞLAN'IN EŞEĞİ	ÇOCUK OYUNU	LALE ORALOĞLU	Yok	05.12.1993	Evet	1994-1995-1996-1997-1998
796	KELOĞLAN'LA ZÜLFÜSARI	ÇOCUK OYUNU	KENAN IŞIK	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987-1988-1989-1990-1998-1999
797	KENDİ DÜŞEN AĞLAMAZ	ÇOCUK OYUNU	FİKRET TERZİ	Yok	13.02.1999	Hayır	
798	KENDİ GÖKKUBBEMİZ (KENDİ GÖKYÜZÜMÜZ) "YAHYA KEMAL"	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	11.07.1990	Evet	1990-1991-1992-1993-1994-1995-1998-1999
799	KENDİ KENDİNE KONUŞMAKTIR AŞK	DRAM	CEZMİ ERSÖZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
800	KERBELA	OYUN	ALİ BERKTAY	Yok	22.09.2002	Evet	2009-2010
801	KEREM İLE DOSTLARI	ÇOCUK OYUNU	LEYLA ONAT	Yok	05.05.2001	Hayır	
802	KEŞANLI ALİ DESTANI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	20.06.1983	Evet	1984-1985-1986-1994-1995-1999-

							2000-2002-2003-2006-2007
803	KEZİBAN	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	27.06.1965	Evet	1965-1966-1975-1976
804	KILÇIK MAHALLESİ	ÇOCUK OYUNU	NILBANU ENGİNDENİZ	Yok	25.01.2003	Evet	2005-2006
805	KIRIK BOYNUZUN HİKAYESİ	ÇOCUK OYUNU	KEMAL BAŞAR	Yok	15.02.1997	Evet	1997-1998-2000-2001-2002
806	KIRIK UÇLU KALEMLER	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	29.04.2006	Hayır	
807	KIRK HARAMİLER	ÇOCUK OYUNU	EFLATUN CEM GÜNEY, UYARLAYAN DR. DENİZ TAŞKAN	Yok	24.09.2006	Hayır	
808	KIRK YALAN KÖSE	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKIR	Yok	04.08.1984	Hayır	
809	KIRLANGIÇLAR	DRAM	ÖZEL ARABUL	Yok	29.03.1998	Hayır	
810	KIRLANGIÇLAR	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	06.02.1966	Evet	1966-1967
811	KIRMIZI BAŞLIKLİ KIZ	ÇOCUK OYUNU	ULVİYE BURSA KARACA	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009-2010
812	KIRMIZI KARAAĞAÇ	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	16.12.1995	Evet	1999-2000-2001-2002
813	KIRMIZI SOKAĞIN SUZANI	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	11.01.1979	Evet	1979-1980-1985-1986
814	KIRMIZI ŞAPKALI KURT	MÜZİKLİ ÇOCUK OYUNU	HAKAN GÜVEN	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008-2009-2010
815	KIRMIZI ŞEMSİYE	ÇOCUK OYUNU	AYTÜL AKAL - MAVİSEL YENER - NİLAY YILMAZ	Yok	07.04.2008	Hayır	
816	KIRMIZI YORGUNLARI	OYUN	ÖZEN YULA	Yok	05.05.2001	Evet	2002-2003
817	KISIR	KÖY OYUNU	K.FİKRET ERGİN	Yok	25.01.2003	Evet	2003-2004
818	KISKANÇ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.11.1986	Evet	1987-1988-1989
819	KISKANÇ OYUNCAKLAR	ÇOCUK OYUNU	FATMA BAŞOL	Yok	11.02.2007	Hayır	
820	KISKANÇLAR	OYUN	OKTAY RIFAT - MELİH CEVDET ANDAY	Yok	10.02.1950	Evet	1949-1950
821	KISMET	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	10.04.1986	Evet	1986-1987-1988
822	KIŞ BABANIN ÇOCUKLARI	ÇOCUK OYUNU	N.KÜBRA ERBAY	Yok	21.02.2009	Hayır	
823	KIŞ GELMEDEN	DRAM	FURUZAN	Yok	21.12.2008	Evet	2008-2009
824	KIŞ GELMEDEN (İPTAL EDİLDİ)	DRAM	BAŞAR SABUNCU	Yok	16.10.1991	Hayır	
825	KIŞ GÜNEŞİ	DRAM	NECMETTİN TETİK	Yok	22.12.2009	Hayır	
826	KIYAMET SULARINDA (KIYAMET GÜNÜ)	OYUN	CIVAN CANOVA	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996
827	KIZ DOĞDU	OYUN	TÜLİN TINAZ TANKUT	Yok	18.01.1992	Evet	1992-1993

828	KIZ KALESİ EFSANESİ	OYUN	MEHMET ATAY	Yok	28.01.2001	Hayır	
829	KIZ KULESİ	OYUN	TÜLİN TINAZ TANKUT	Yok	23.10.1994	Hayır	
830	KIZILIRMAK	MÜZİKAL	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	05.05.2001	Evet	2001-2002
831	KİM DEMİŞ NE DEMİŞ	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	24.05.2004	Hayır	
832	KİM KOPARIYOR BU GÜLLERİ	DRAM	HİDAYET SAYIN	Yok	07.04.2008	Hayır	
833	KİRALIK KONAK	DRAM	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU, UYARLAYAN TARIK GÜNERSEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
834	KIRAZ İLE MESTAN	SEYİRLİK OYUN	ERGÜN UÇUCU	Yok	05.10.2009	Hayır	
835	KIRPILER	DRAM	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
836	KLEOPATRA'NIN MEZARI	KOMEDİ	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	03.12.1956	Evet	1956-1957
837	KOCA AYAK	ÇOCUK OYUNU	ARZU GÜNEŞ	Yok	28.01.2001	Evet	2009-2010
838	KOCA SİNAN	TARİHİ OYUN	FAZİL HAYATI ÇORBACIOĞLU	Yok	09.06.1975	Evet	1975-1976-1977-1978
839	KOCADAĞLAR EFESİ	OYUN	SABAHATTİN ENGİN	Yok	16.09.1967	Hayır	
840	KOCAGÖĞÜ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.07.1951	Evet	1961-1962
841	KOÇYİĞİT KÖROĞLU	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	06.07.1973	Evet	1948-1949-1960-1961-1962-1973-1974-1976-1977
842	KOD ADI İVAN	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	22.11.1997	Hayır	
843	KOD ADI KONGO	KOMEDİ	MÜRSEL YAYLALI	Yok	10.04.1999	Evet	2009-2010
844	KOKONA YATİYOR	KOMEDİ	ALİ BEY Günümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	29.12.2007	Evet	2008-2009
845	KOLTUK SEVDASI	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	14.06.2008	Hayır	
846	KOMPARTİMAN	OYUN	ŞAİKA GÜNSEL	Yok	05.09.1989	Hayır	
847	KOMŞU KÖYÜN DELİSİ	OYUN	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	28.06.1997	Evet	2001-2002-2003-2004-2005
848	KONSTANTİNİYE'NİN GÜNEŞİ	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	22.11.1997	Hayır	
849	KONUK	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	29.05.1999	Evet	2000-2001
850	KONUŞAN HİNDİ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	07.08.2007	Hayır	
851	KONUŞULMAYANLAR	DRAM	MERAL ERBİL	Yok	22.12.2009	Hayır	
852	KORİDÖR	GERÇEKÇİ DRAM	HASAN ÖZTÜRK	Yok	22.12.2009	Hayır	
853	KORKU	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.08.1956	Evet	1956-1957-1994-1995

854	KORKULUĞUN KALBI	ÇOCUK OYUNU	YALVAÇ URAL, UYARLAYAN ALİ YOLERİ	Yok	25.06.2006	Hayır	
855	KORKUNÇ OYUN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Hayır	
856	KORKUT ATA	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	20.11.1998	Evet	2000-2001
857	KOSTANTİNİYEDEN İSTANBUL'A (FATİH-THE CONQVEROR)	TARİHİ OYUN	NIHAT KELEŞ	Yok	19.07.2008	Hayır	
858	KOZALAR	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998-2004-2005
859	KÖKLERDEKİ KURLAR (ZİNCİRLER)	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	05.03.1982	Evet	1982-1983
860	KÖPEKLER	MÜZİKAL OYUN	ARDA AYDIN	Yok	30.04.2005	Evet	2006-2007
861	KÖR KADI	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	10.01.1970	Evet	1969-1970-1971
862	KÖRDÖVÜŞÜ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	25.11.1987	Evet	1988-1989-1990-1991-1992-2002-2003
863	KÖRDÜĞÜM	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	27.08.1965	Evet	1965-1966
864	KÖRDÜĞÜM "MİDASIN KÖRDÜĞÜMÜ"	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	23.01.1975	Evet	1965-1966-1974-1975-1976-1988-1989
865	KÖSE DAĞI'NIN KÖPRÜSÜ	OYUN	EROL AKSOY	Yok	29.03.1998	Evet	1999-2000
866	KÖSEM SULTAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	15.07.1981	Evet	1981-1982-1983-1984-1985-1986
867	KÖSTEBEK YUVASI	OYUN	MUVAFFAK İHSAN GARAN	Yok	17.09.1953	Hayır	
868	KÖŞE KAPMACA	KOMEDİ	HİDAYET SAYIN	Yok	16.07.1981	Evet	1981-1982-1983-1984
869	KÖŞEBAŞI	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	25.03.1952	Evet	1947-1948-1951-1952-1965-1966-1980-1981-1982-1983-1984-2007-2008-2009
870	KÖŞETAŞI	OYUN	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	05.12.1993	Hayır	
871	KÖTÜ BİR OYUN	OYUN	ERHAN BENER	Yok	26.11.1979	Hayır	
872	KRAL GİTTİ DAYAK BİTTİ	ÇOCUK OYUNU	MUHAMMED BUHARA	Yok	17.04.1987	Hayır	
873	KRAL ÜŞÜMESİ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	07.10.1966	Evet	1969-1970-1989-1990
874	KREDİ KARTI	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
875	KREM KAMEL	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Evet	2009-2010
876	KUÇULAR ŞARKI SÖYLEMEZ	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	22.01.1994	Evet	1995-1996-1997-

							1998
877	KULEDE BİR KADIN	DRAM	CAHİT ATAY	Yok	21.02.2009	Hayır	
878	KUMSAL	DRAM	MERT KARABEY	Yok	19.07.2008	Hayır	
879	KURBAN	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	18.07.1980	Evet	1980-1981-1985-1986-1989-1990-1991-1998-1999-2000-2001-2006-2007-2008-2009-2010
880	KURŞUN ASKERİN UTANCI	ÇOCUK OYUNU	HALUK İŞİK	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1998-1999-2005-2006
881	KURT DİŞİ	OYUN	AHMET OKTAY	Yok	24.11.1988	Evet	1973-1974
882	KURTARILMIŞ TOPRAKLARI	DRAM	SERAP İŞİK	Yok	03.05.2003	Hayır	
883	KURTULUŞ DÜĞÜNÜ	DRAM	SEMA FİNDİKLİ	Yok	06.09.2008	Hayır	
884	KURTULUŞ SAVAŞINDAN BELGELER	OYUN	ERGİN ORBEY	Yok	06.07.1983	Evet	1983-1984-1985
885	KURTULUŞTAN KURULUŞA	BELGESEL OYUN	MEHMET EGE	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
886	KUŞ	GENÇLİK OYUNU	COŞKUN IRMAK	Yok	21.12.1990	Evet	1991-1992
887	KUŞ KAFESİ (GENELEVDE YAS)	DRAM	İRFAN YALÇIN UYR.DOĞAN KORKMAZ	Yok	07.08.2007	Hayır	
888	KUŞAKTAN KUŞAĞA NUTUK	BELGESEL	TANER BARLAS	Yok	03.02.1986	Hayır	
889	KUŞKAYASI	OYUN	MUSTAFA KOÇYİĞİT	Yok	24.09.1993	Hayır	
890	KUŞKUCU	OYUN	SULHİ DÖLEK	Yok	10.04.1999	Hayır	
891	KUŞLAR İZMİR ÜSTÜNDE UÇAR	GENÇLİK OYUNU	MEHMET BÜYÜKAĞAOĞLU	Yok	22.05.1985	Evet	1984-1985-1986
892	KUŞLAR MAHKEMESİ	ÇOCUK OYUNU	PEMBE AKGÜN KÖSE	Yok	14.06.2008	Evet	2009-2010
893	KUŞLARIN SİRLERİ	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	24.09.2006	Hayır	
894	KUTU KUTU	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	29.05.1999	Hayır	
895	KUVAY-I MİLLİYE KADINLARI	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	22.11.1997	Evet	1997-1998-1999-2000-2007-2008-2009-2010
896	KUVAY-I MİLLİYE "KURTULUŞ SAVAŞI DESTANI"	DESTAN	NAZİM HİKMET	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008
897	KUYU	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	24.11.1988	Hayır	

898	KUYU	OYUN	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
899	KUYUDAKI ASLAN (SEN DE GEL)	MÜZİKLI ÇOCUK OYUNU	ÖMER NACI TOPÇU	Yok	27.11.2004	Evet	2004-2005-2006
900	KUZGUNCUK TÜRKÜSÜ	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
901	KUZGUNCUKLU FAZİLET	OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	16.12.1995	Evet	1997-1998
902	KUÇUK BİR AİLE SORUNU	OYUN	TEVFIK AKBAŞLI	Yok	29.03.1998	Hayır	
903	KUÇUK BİR MUCİZE	ÇOCUK OYUNU	ULVIYE BURSA	Yok	24.10.2007	Evet	2007-2008-2009
904	KUÇUK BİR ÖYKÜ	MÜZİKAL	FERDİ MERTER	Yok	15.02.1997	Hayır	
905	KUÇUK ESMA SULTAN	TARİHİ OYUN	ADNAN GİZ	Yok	05.06.1975	Evet	1975-1976
906	KUÇUK KAÇAKLAR	ÇOCUK OYUNU	NEJAT ŞENER	Yok	21.06.1983	Hayır	
907	KUÇUK KORSAN	ÇOCUK OYUNU	NECMETTİN TETİK	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
908	KUÇUK MUFETTİŞLER	ÇOCUK OYUNU	ÜMIT KÖREKEN - NURSEN ÇETİN KÖREKEN	Yok	21.12.2008	Hayır	
909	KUÇUK NASRETTİN	ÇOCUK OYUNU	SERPİL AKILLIOĞLU	Yok	11.10.1983	Evet	1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1995-1996-1997-1998
910	KUÇUK ÖLÜM	OYUN	ÖZCAN ÖZER	Yok	22.11.1997	Hayır	
911	KUÇUK ŞEHİR	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	29.08.1949	Evet	1949-1950-1971-1972
912	KUÇULECEK YER KALMADI	KOMEDİ	BEHİÇ AK	Yok	15.08.2009	Hayır	
913	KÜL BELLEK (ÜSTÜNE KÜL YAĞAN HAYATLAR)	OYUN	BANU BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	10.04.1999	Hayır	2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010
914	KÜLHANBEYİ OPERASI	MÜZİKAL	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	15.02.1997	Evet	1999-2000-2001-2002-2003
915	KÜLTÜR EVİ	GERÇEKÇİ	AHMET ÖNEL	Yok	17.01.2004	Hayır	
916	KÜP HAMİT	DRAM	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
917	LADES YA DA AİLE OCAĞI	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	28.06.1997	Hayır	
918	LALE DEVRİ	TARİHİ	İSKENDER PALA	Yok	21.02.2009	Hayır	
919	LANET	DRAM	TAYFUN TİMOÇİN	Yok	07.08.2007	Hayır	
920	LEBLEBİCİ HORHOR AĞA	MÜZİKAL	DİKRAN TCHOUHADJIAN	Yok	26.02.2005	Hayır	
921	LEILA-ARTEMİS'İN KIZI	DRAM	SINAN ERGÜN	Yok	15.08.2009	Hayır	

922	LEKE ÇİZGİ, BENEK RENK	KUKLA OYUNU	ÜMIT DENİZER	Yok	12.09.1979	Hayır	
923	LETAFET	OYUN	ALİ BEY	Yok	06.07.1983	Hayır	
924	LEYLEK SULTAN	ÇOCUK OYUNU	HALDUN MARLALI	Yok	19.03.1959	Evet	1958-1959-1960-1961-1975-1976
925	LİMON	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	12.11.1983	Evet	1983-1984
926	LİMONLUK ARISI	ABSÜRD	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
927	LODOS	OYUN	BAYAZIT GÜLERCAN	Yok	13.10.1975	Evet	1975-1976-1986-1987
928	LOZAN	OYUN	EROL TOY	Yok	19.12.1992	Hayır	
929	LOZAN	OYUN	ATAOL BEHRAMOĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
930	LOZAN	BELGESEL OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	15.08.2009	Evet	2009-2010
931	LUNAPARK	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
932	LÜKÜS HAYAT	MÜZİKAL	CEMAL REŞİT REY	Yok	30.04.2005	Hayır	
933	LÜTFEN DOKUNMAYIN	OYUN	HALDUN TANER	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1992-1993-1994-1995
934	LÜTFEN KIZIMLA EVLENİR MİSİN?	GÜLDÜRÜ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	06.12.2003	Evet	2003-2004-2005
935	MACUN HOKKASI	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.07.1961	Evet	1961-1962-1996-1997
936	MADALYON	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.01.1994	Evet	1993-1994
937	MAHMUT İLE YEZİDA	OYUN	MURATHAN Mungan	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-1995
938	MAI VE SIYAH	OYUN	HALİD ZİYA UŞAKLIGİL, UYARLAYAN CEREN OLPAK	Yok	11.02.2007	Hayır	
939	MAKİNE	TARİHİ OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	05.07.1983	Evet	1983-1984
940	MALAZGİRT (ÖZGÜRLERİN KADERİ)	DRAM	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	05.10.2009	Hayır	
941	MASAL ADASI	ÇOCUK OYUNU	MEHMET K. DOSTAY	Yok	21.12.2008	Hayır	
942	MASAL BAĞÇESİ	ÇOCUK OYUNU	ALİ TAYGUN	Yok	01.03.1990	Evet	1989-1990-1991-1992-2005-2006
943	MASAL DERİNDE ÇİZGİ YERİNDE	ÇOCUK OYUNU	İNCİ GÜRBÜZATİK	Yok	09.10.1999	Hayır	
944	MASAL GEZEĞENİNE YOLCULUK	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN POLAT	Yok	29.05.1995	Evet	2000-2001
945	MASAL KADINLAR	OYUN	OSMAN ÖZKAN-TAMER LEVENT	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003
946	MASAL MASAL İÇİNDE (SEVGİYE YOLCULUK)	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996-1997-1998
947	MASAL VAR MASALCIK VAR	ÇOCUK OYUNU	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	04.03.2000	Hayır	

948	MASALLARLA YENİDEN	ÇOCUK OYUNU	OZAN SANLI ŞENTÜRK	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000-2001
949	MASALLAR-TÜRKÜLER	ÇOCUK OYUNU	SELİM GURATA - RUMEN STEFANOV RACEV	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009
950	MAT	OYUN	TAYGUN ORBAY	Yok	05.10.1998	Evet	2000-2001
951	MATRUŞKA	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.10.1994	Evet	1996-1997-1999- 2000-2001-2002
952	MAVİ GEZEĞENİ KİM KURTARSIN	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	14.11.2007	Hayır	
953	MAVİ MASAL	ÇOCUK OYUNU	SALİH YAKIN	Yok	26.11.1982	Evet	1983-1984-1987- 1988-1989-1994- 1995-1996
954	MAVİ PULLU BALIK	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	21.06.1983	Evet	1983-1984-1985- 2002-2003-2004
955	MAVİ SAÇLAR PEMBE GÖZLER	ÇOCUK OYUNU	AYLA KUTLU UYR.MUHAMMET ULAŞ	Yok	14.11.2007	Evet	2007-2008
956	MAVİYDİ BİSİKLETİM	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1988- 1989-1990-1991- 1992-2001-2002
957	MAYIN TARLASI	DRAM	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	21.02.2009	Hayır	
958	MECNUN'UN İZDIRABI	KUKLA OYUNU	MERİH ATAK	Yok	21.12.2008	Hayır	
959	MEDDAH AMCA "MEDDAH"	ÇOCUK OYUNU	DİNÇER SÜMER	Yok	17.04.1987	Evet	1988-1989-1990- 1991
960	MEDDAH METİN (İKİ ARKADAŞIN SEYAHATI)	OYUN	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR	Yok	07.08.1978	Hayır	
961	MEDİHA	TRAGEDYA	YÜKSEL PAZARKAYA	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988-1989
962	MEKRUH KADINLAR MEZARLIĞI	DRAM	AYLA KUTLU UYR. ZEYNEP KAÇAR	Yok	07.08.2007	Hayır	
963	MELEKLER VE ŞEYTanLAR	OYUN	NAZIM KURŞUNLU	Yok	03.06.1950	Evet	1950-1951
964	MEMDUH MUTLU'NUN MUTSUZ SONU	OYUN	TEKİN ÖZERTEM	Yok	26.03.1994	Hayır	
965	MEMİŞ DAYI (TEMBEL MEMİŞ)	ÇOCUK OYUNU	NURHAN KARADAĞ	Yok	13.02.1999	Evet	2001-2002
966	MEMLEKETİM MEMLEKETİM	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	25.05.1996	Hayır	
967	MEMURİN FASLI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005
968	MEMUROĞLU MEMUR	OYUN	DİNÇER SÜMER	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-1996- 1997-1998
969	MENDİLİMDE GÜL OYA	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987
970	MENEVŞE YAPRAĞINDAN İNCİNE KIZ	OYUN	SEVGİ SANLI	Yok	03.04.1966	Evet	1966-1967
971	MERAKLISI İÇİN "ÖYLE BİR HİKAYE"	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	15.02.1997	Evet	1997-1998-1999
972	MERDİVEN	KOMEDİ	NAZIM KURŞUNLU	Yok	02.03.1964	Evet	1963-1964-1965- 1976-1977-2001-

							2002
973	MEVLANA	OYUN	RECEP BILGINER	Yok	20.12.1987	Evet	1993-1994-2006-2007
974	MEVLANA	GÖSTERİ METNİ	SEMİH SERGEN	Yok	28.01.2001	Hayır	
975	MICHELANGELO	DRAM	IRMAK BAHÇECİ	Yok	24.03.2009	Hayır	
976	MICHELANGELO HAKLIYDI	OYUN	HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	05.12.1993	Hayır	
977	MİDAS'IN ALTINLARI	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	10.08.1969	Evet	1969-1970
978	MİDAS'IN KULAKLARI	ÇOCUK OYUNU	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	17.03.1960	Evet	1960-1961-1988-1989-1996-1997-2007-2008-2009
979	MİĞFER	ÇOCUK OYUNU	AYLA ÇINAROĞLU	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994-2003-2004-2005
980	MİKADO'NUN ÇÖPLERİ	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	18.11.1971	Evet	1971-1972-1977-1978-1983-1984-1985-1988-1989-1990-1995-1996-1997-1998-2002
981	MİLETOS GÜZELİ	KOMEDİ	COŞKUN IRMAK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
982	MİMAR SINAN	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988-1989
983	MİNE	DRAM	NECATİ CUMALI	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
984	MİSAFİR	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1988-1990-1991-1997-1998-2005-2006-2007-2008-2009-2010
985	MİSAFİRİ İSTİSKAL	OYUN	ALİ BEY	Yok	20.08.1990	Hayır	
986	MİSAFİRİ İSTİSKAL	KOMEDİ	ALİ BEYGünümüz Türkçesine Uyr. YILMAZ ÖĞÜT	Yok	27.01.2008	Hayır	
987	MİSYONER	KISA OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
988	MOR DEFTER	DRAM	ÇETİN ALTAN	Yok	26.01.1962	Evet	1961-1962-1963
989	MOR GECE MAVİ GÜN	ÇOCUK OYUNU	AYTÜL AKAL - MAVİSEL YENER - NİLAY YILMAZ	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
990	MOZART	GENÇLİK OYUNU	GÖKNİL GENÇ	Yok	07.08.2007	Hayır	
991	MUAMMER MUAMMER	OYUN	ORHAN KEMAL,ERMAN CANATAN	Yok	27.05.1995	Evet	1995-1996
992	MUHTARO	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	19.03.1995	Hayır	
993	MURAŞANTIYA	TARİHİ OYUN	ABDULLAH KARAER	Yok	21.02.2009	Hayır	
994	MURTAZA	OYUN	ORHAN KEMAL,ORHAN ASENA	Yok	13.07.1978	Evet	1978-1979-1991-

							1992-2002-2003
995	MUSTAFA DİYE BİRİ	ÇOCUK OYUNU	ORHAN ASENA	Yok	24.03.1981	Evet	1980-1981-1982-1985-1986-1987-1990-1991-1992
996	MUSTAFA DİYE BİRİ	OYUN	YAŞAR ÜRÜK	Yok	14.05.1987	Evet	1987-1988
997	MUSTAFAM KEMALİM	BELGESEL OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	21.12.2008	Hayır	
998	MUTEMET ALİ RIZA BEY'İN YAŞANMIŞ HAYAT HİKAYESİ	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	05.06.1972	Evet	1972-1973
999	MUTLU AYILAR	ÇOCUK OYUNU	BANU BELİZ GÜÇBİLMEZ	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999
1000	MUTLU BERABERLİK	DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	14.11.2007	Hayır	
1001	MUTLU EVLİLİK	OYUN	HÜSEYİN BATUHAN	Yok	25.06.1970	Hayır	
1002	MUTLU OLACAĞIM YER	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	16.12.1995	Hayır	
1003	MUTSUZ ANNELER KULÜBÜ	TRAJİ-KOMEDİ	KIVANÇ NALÇA	Yok	29.03.1998	Hayır	
1004	MÜJDE'NİN MÜJDESİ	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1005	MÜNEVVER'İN HASBİHALİ	OYUN	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	20.08.1990	Hayır	
1006	MÜZİKLİ KENT	ÇOCUK OYUNU	AYÇE ABANA TÜRE	Yok	06.10.2001	Evet	2001-2002
1007	NAAŞ-I MUHTEREMLER	OYUN	TAYFUN TÜRKİLİ	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999-2000-2001
1008	NAKŞİDİL	TARİHİ OYUN	MURAT AYKAÇ ERGİNÖZ	Yok	26.03.1994	Hayır	
1009	NALINCI İLE PADİŞAH	ÇOCUK OYUNU	ANONİM TÜRK MASALINDAN, MİYASE SERTBARUT	Yok	24.09.2006	Hayır	
1010	NALINLAR	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	16.03.1962	Evet	1973-1974-1986-1987-1988-1997-1998-2005-2006
1011	NAMUS BUDALALARI	DRAM	HANDE ÖKSÜZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
1012	NAR TANESİ	ÇOCUK OYUNU	BİLGİN ADALI	Yok	04.12.1999	Hayır	
1013	NASREDDİN HOCA BİR GÜN...	MİM OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	21.12.1990	Hayır	
1014	NASREDDİN İNADIN SONU	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	25.01.2003	Evet	2006-2007
1015	NAZİM ÜÇLEMESİ "ARAYAN ADAM"	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1016	NAZİM ÜÇLEMESİ 2 (İÇERDEKİ ADAM)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1017	NAZİM ÜÇLEMESİ 3 (DÜNYA YURTTAŞI)	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.10.1994	Evet	1995-1996-1997
1018	NE DERSİN AZİZİM ? (TAM AZİZ NESİNLİK)	KOMEDİ	AZİZ NESİN, UYARLAYAN YÜCEL ERTEN	Yok	06.09.2008	Evet	2008-2009-2010
1019	NE GÜZEL ŞEY	ÇOCUK OYUNU	İSMET KÜR	Yok	01.12.1971	Evet	1971-1972-1989-1990-1991

1020	NE HEPSİ NE HİÇBİRİ	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	05.12.1993	Hayır	
1021	NEHİR	DRAM	GÜLŞEN KARAKADIOĞLU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1022	NEMRUT	OYUN	GÜLŞAH BANDA	Yok	22.11.1997	Evet	1998-1999-2004-2005-2006
1023	NEREYE	DRAM	H. ALP TAHMAZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1024	NEREYE PAYIDAR	OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	13.02.1999	Hayır	
1025	NERİMAN'IN KILICI "KAHRAMANLAR ÖLDÜ MÜ"	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	05.05.2001	Evet	2009-2010
1026	NERON İLE AGRIPINO	TRAGEDYA	TARIK GÜNERSEL	Yok	06.09.2008	Hayır	
1027	NEŞELİ TAŞLAR	ÇOCUK OYUNU	İNCİ KALKAN-NAZMİ KALKAN	Yok	06.09.2008	Hayır	
1028	NEWTON BİLGİSAYARDAN NE ANLAR?	ABSÜRD KOMEDİ	BEHİÇ AK	Yok	17.01.2004	Hayır	
1029	NEYZEN	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	26.12.1998	Evet	2006-2007-2008
1030	NİCE YILLARA	DRAM	TUNCAY ÖZİNEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1031	NİHAVENT LONGA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1032	NO OYUNLARI	OYUN	ZEYYAT SELİMOĞLU	Yok	06.04.1968	Hayır	
1033	NUR BABA EFSANESİ	GÜLDÜRÜ	HİDAYET SAYIN	Yok	05.10.2009	Hayır	
1034	OCAK	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	09.01.1962	Evet	1961-1962-1973-1974-1991-1992-2006-2007
1035	ODALAR	ABSÜRD	MERT KARABEY	Yok	14.11.2007	Hayır	
1036	ODUN (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1037	ODUNCU	OYUN	NÜZHET ERYETİŞİR	Yok	26.03.1981	Hayır	
1038	ODUNCU İLE ORMAN PERİSİ	ÇOCUK OYUNU	HASAN BALLIKTAŞ	Yok	14.06.2008	Hayır	
1039	OĞUZ ATA	OYUN	SELAHATTİN BATU	Yok	06.07.1973	Hayır	
1040	OLMAYAN KADIN	OYUN	KENAN IŞIK	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995
1041	ONLARI KAHREDEN ŞARKILAR	OYUN	İNCİ GÜRBÜZATİK	Yok	04.12.1999	Hayır	
1042	O'NUN SALTANATI	OYUN	CUMA BOYNUKARA	Yok	20.11.1998	Hayır	
1043	ONÜÇÜNCÜ GECE:SHAKESPEARE'E SALDIRI	KOMEDİ	PURNUR UÇAR ÖZBİRİNCİ	Yok	22.12.2009	Hayır	
1044	OPHELIA	DRAM	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	24.09.2006	Hayır	
1045	ORKESTRA	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	-2009-2010
1046	ORMANIN BEKÇİLERİ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1978	Evet	1978-1979

1047	ORMANLARIN BARIŞ ATEŞİ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	02.01.1986	Hayır	
1048	ORTAK AĞIT	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	05.05.2002	Hayır	
1049	ORTAKÇILAR	OYUN	TALİP APAYDIN - DİNÇER SÜMER	Yok	13.07.1978	Evet	1996-1997
1050	OSMANCIK	TARİHİ OYUN	TARIK BUĞRA, UYARLAYAN DİNÇER SÜMER	Yok	09.04.1984	Evet	1984-1985-2005-2006
1051	OSMANLI DRAM KUMPANYASI	MÜZİKLI TARİHİ OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	06.10.2001	Evet	2003-2004
1052	OSMANLI SEFİRİ	MÜZİKAL KOMEDİ	HİKMET TEMEL AKARSU	Yok	21.02.2009	Evet	2009-2010
1053	OTHELLO'NUN ÖLÜMÜ	OYUN	ASLIHAN ÜNLÜ	Yok	10.04.1999	Evet	1999-2000
1054	OTOBÜS DURAĞINDA ÜÇ BENCİL	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	17.01.2004	Evet	2003-2004-2005-2006
1055	OTOPARK CİNAYETLERİ	ABSURD DRAM	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	28.02.2004	Evet	2004-2005
1056	OTOYOLDA PİKNIK	KOMEDİ	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	25.12.2005	Hayır	
1057	OYUN BİTMEDİ	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	12.07.1985	Hayır	
1058	OYUN BİTTİ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	12.02.1982	Evet	1981-1982-1983
1059	OYUN İÇİNDE OYUN	ÇOCUK OYUNU	TEKİN ÖZERTEM	Yok	04.03.2000	Evet	2000-2001
1060	OYUN MU GERÇEK Mİ	ÇOCUK OYUNU	CEREN AKILLIOĞLU	Yok	25.06.2006	Hayır	
1061	OYUN NASIL OYNANMALI	EPİK	VASİF ÖNGÖREN	Yok	04.03.2000	Evet	2000-2001-2004-2005
1062	OYUNCAK	ÇOCUK OYUNU	HAKKI BİGEÇ	Yok	05.01.1951	Evet	1950-1951
1063	OYUNCAKÇI DEDE	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	06.11.1956	Evet	1955-1956-1982-1983
1064	OYUNDA SINIR YOK	ÇOCUK OYUNU	SERDAR SAATMAN	Var	05.10.2009	Hayır	
1065	OYUNLARLA YAŞAYANLAR	DRAM	OĞUZ ATAY	Yok	12.07.1978	Evet	1979-1980-1986-1987-1989-1990-2005-2006
1066	OYUNUN ADI KÜLKEDİSİ	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	04.03.2000	Evet	2001-2002-2005-2006-2007-2008-2009
1067	ÖÇ	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	05.12.1993	Evet	2002-2003-2007-2008-2009
1068	ÖDÜL	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	05.10.1998	Evet	2006-2007
1069	ÖĞRETMEN	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	12.02.1973	Evet	1972-1973-1999-2000-2001
1070	ÖĞRETMENİN JUDOSU (IŞIK ÖĞRETMEN)	MÜZİKLI OYUN	TÜLAY GÜNGÖR	Yok	28.01.2001	Evet	2008-2009

1071	ÖĞÜT	DRAM	CEM USLU	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1072	ÖLEN HANGİSİ ?	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	09.02.1970	Evet	1968-1969-1970
1073	ÖLÜ KENTİN NABZI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
1074	ÖLÜ MEVSİMLER	DRAM	GÜNER SÜMER	Yok	22.01.1994	Hayır	
1075	ÖLÜLER KONUŞMAK İSTERLER	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998
1076	ÖLÜM DOĞUM DÜĞÜN	BELGESEL OYUN	YEŞİM DORMAN	Yok	03.05.2003	Hayır	
1077	ÖLÜM KABİNİ	OYUN	İSMET HÜRMÜZLÜ	Yok	04.03.2000	Hayır	
1078	ÖLÜMSÜZ KULLAR	OYUN	BEKİ L.BAHAR	Yok	22.11.1997	Hayır	
1079	ÖLÜMSÜZLER YA DA BİR CİNAYETİN SÖYLENCESİ	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	03.02.1986	Evet	1986-1987-2005-2006-2007
1080	ÖLÜMÜ YAŞAMAK	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	27.05.1995	Evet	2009-2010
1081	ÖMÜR YOLU	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	30.10.1965	Hayır	
1082	ÖNCE İNSAN	TARİHİ OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	16.12.1995	Evet	1999-2000-2001
1083	ÖNCE SEVMEYİ ÖĞREN	GERÇEKÇİ DRAM	DİNÇER SÜMER	Yok	22.12.2009	Hayır	
1084	ÖNEMLİ ADAM	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	22.12.1982	Evet	1982-1983-1987-1988
1085	ÖRÜMCEĞİN YAŞAMI	KÖY OYUNU	UFUK ERSOY	Yok	29.04.2006	Hayır	
1086	ÖYKÜLERDEN OYUNLAR "MÜZİK VE ÖYKÜ"	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ, UYARLAYAN SAVAŞ BAŞAR	Yok	26.11.1979	Evet	1979-1980-1981-1993-1994-1995-2001-2002
1087	ÖYKÜLERİN AZİZLİĞİ	OYUN	M.TANER ÇELİK	Yok	07.01.1995	Hayır	
1088	ÖYLE BİR AKIL KI..	ORTA OYUNU	MÜNİR CANAR	Yok	05.05.2002	Evet	2003-2004
1089	ÖYLE BİR HİKAYE	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK, UYARLAYAN SAVAŞ BAŞAR	Yok	26.11.1979	Evet	1952-1953-1979-1980-1981-1983-1984-1998-1999-2000
1090	ÖYLE BİR NEVCİVAN	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	12.09.1979	Evet	1979-1980
1091	ÖZGÜRLÜĞE YÜRÜYÜŞ	GENÇLİK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
1092	ÖZGÜRLÜK OYUNU	OYUN	ADEM ATAR	Yok	07.01.1995	Evet	1998-1999-2000
1093	PABUÇCU AHMET'İN GARİP MACERALARI	OYUN	İSKERLEÇ, UYARLAYAN FAHİR İZ	Yok	04.08.1984	Evet	2003-2004
1094	PAÇI	KOMEDİ	BURAK AKYÜZ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1095	PADİŞAH-I HALİ OSMAN	KOMEDİ	ÜSTÜN DÖKMEN	Yok	25.12.2005	Hayır	

1096	PALYAÇO PRENS "KOMİK PRENS İLE MUTSUZ PRENSES"	ÇOCUK OYUNU	TURGAY YILDIZ	Yok	28.08.1991	Evet	1994-1995-1996-2002-2003-2004
1097	PALYAÇOLAR	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON	Yok	03.01.1989	Evet	1988-1989-1990-1996-1997
1098	PANSİYON HUZUR	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	23.09.1988	Evet	1988-1989
1099	PAPAĞAN KAÇTI	ÇOCUK OYUNU	ÖZEN RODOP	Yok	30.04.2005	Hayır	
1100	PARA	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	30.04.2005	Hayır	
1101	PARA BABASI	OYUN	GÜLEN AKBAY	Yok	26.11.1979	Hayır	
1102	PARAMPARÇA	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	10.06.1963	Evet	1963-1964
1103	PARASIZ YAŞAMAK PAHALI	KOMEDİ	FERHAN ŞENSOY	Yok	06.10.2001	Hayır	
1104	PARKTA BİR SONBAHAR GÜNÜYDÜ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	26.09.1975	Evet	1975-1976-1977
1105	PASCAL İLE STEPHANIE VE DİĞERLERİ	OYUN	İSMAİL KAYGUSUZ	Yok	28.06.1997	Hayır	
1106	PASİFİST	MİM OYUNU	ÇOŞKUN IRMAK	Yok	04.03.2000	Hayır	
1107	PASTA YAPMA SANATI	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	05.10.2009	Hayır	
1108	PATRON	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	21.01.2000	Evet	1999-2000-2001
1109	PAYDOS	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	02.09.1986	Evet	1948-1949-1981-1982-1983-1991-1992-1993
1110	PAZARTESİ PERŞEMBE	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	13.07.1978	Evet	1979-1980-1995-1996-1997-1998-1999-2000
1111	PEMBE EVİN KADERİ	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	27.01.1951	Evet	1950-1951
1112	PEMBE KADIN	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	20.06.1983	Evet	1983-1984
1113	PERA PALAS	OYUN	S.H.ÜNEL	Yok	10.04.1999	Hayır	
1114	PERCİN NASIL PERİSEV OLDU	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN POLAT	Yok	14.11.2007	Hayır	
1115	PERİLİ DEĞİRMEN	ÇOCUK OYUNU	ZİYA DEMİREL	Yok	24.10.1953	Evet	1948-1949-1952-1953-1954
1116	PERVANELER	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	28.05.1959	Evet	1959-1960-1990-1991
1117	PIRTLATAN BAL	ÇOCUK OYUNU	AZİZ NESİN	Yok	03.07.1979	Evet	1995-1996-1979-1980-1999-2000-2001-2002-2004-2005
1118	PİNTİ HAMİT	KOMEDİ	TEODOR KASAP, Günümüz Türkçesine Uyr. MUSTAFA ÖZCAN	Yok	29.12.2007	Evet	2007-2008-2009

1119	PIR SULTAN ABDAL	TARİHİ OYUN	MAHMUT GÖKGÖZ	Yok	24.03.2009	Hayır	
1120	PIRİNÇLER YEŞERECEK	OYUN	SEDAT VEYİS ÖRNEK	Yok	27.05.1969	Evet	1969-1970
1121	PİSİLER PİSLERE KARŞI	ÇOCUK OYUNU	ERDEM ULUSAL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1122	PIŞTI	KOMEDİ	MUSTAFA NOGAY KESİM	Yok	21.01.2000	Hayır	
1123	POF'LA PAF	ÇOCUK OYUNU	ERGÜN SAV	Yok	12.12.1967	Evet	1967-1968-1969-1978-1979-1980-1989-1990-1991-2002-2003
1124	PRENSES PARLA	ÇOCUK OYUNU	ŞENGÜL KOPARER	Yok	29.12.2007	Hayır	
1125	PRENSES VE ÇOBAN	GENÇLİK OYUNU	UNVER ORAL	Yok	10.10.1992	Hayır	
1126	PROFESÖR NEBULUS YA DA BİLİMİN TEHLİKESİ	KOMEDİ	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	05.10.2009	Hayır	
1127	PROMETE 1940	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	20.11.1998	Hayır	
1128	PROMETHEİA	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
1129	PRÖMIYER	KOMEDİ	CIVAN CANOVA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1130	PUSUDA	KOMEDİ	CAHİT ATAY	Yok	12.07.1961	Evet	1961-1962-1963-1964-1965-2000-2001-2002-2003-2007-2008-2009
1131	PUŞİDE-İ SIYAH (KARA ÖRTÜ)	DRAM	ZERRİN TİĞLİOĞLU	Yok	07.05.2009	Evet	2009-2010
1132	RAB ŞEYTAN'A DEDİ Kİ	OYUN	NIHAT ASYALI	Yok	30.04.2005	Evet	2009-2010
1133	RADYO OYUNLARI	OYUN	BEHÇET NECATİGİL	Yok	20.06.1983	Hayır	
1134	RAHVAN GİDEN ATILAR	DRAM	ÖZEN YULA	Yok	14.11.2007	Hayır	
1135	RAMAZAN'LA CÜLİDE	OYUN	ERHAN GÖKGÜCÜ	Yok	07.01.1995	Evet	1999-2000-2004-2005-2006
1136	RAMİZ İLE JÜLİDE	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	05.10.1998	Hayır	
1137	REDİFE'YE GÜZELLEME	MÜZİKLİ OYUN	FURUZAN	Yok	13.09.1979	Hayır	
1138	REİS BEY	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	22.06.1989	Hayır	
1139	RESİMLİ OSMANLI TARİHİ	KOMEDİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	10.04.1999	Evet	1994-1995-1996-2000-2001-2006-2007-2008-2009
1140	REZERVUAR KANİŞLERİ	KOMEDİ	BÜLENT USTA	Yok	07.04.2008	Evet	2009-2010
1141	ROMANTİK İHTİYAR	OYUN	HASAN ÖZSAN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1142	RUMUZ GONCAGÜL	OYUN	OKTAY ARAYICI	Yok	01.06.1987	Evet	1988-1989-1991-

							1992-1997-1998- 1999-2000-2001- 2008-2009-2010
1143	RÜYADAKİ OYUNCAKLAR	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR - METİN COŞKUN	Yok	13.02.1993	Hayır	
1144	RÜYALARIN EN GÜZELİ	ÇOCUK OYUNU	HADİ ÇAMAN	Yok	19.12.1992	Hayır	
1145	RÜZGAR DEV	MÜZİKLİ DANSLI ÇOCUK OYUNU	MERİH ATAK - GÜLHAN TEKİN	Yok	24.09.2006	Hayır	
1146	RÜZGAR SAYFAYI ÇEVİRDİ	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	07.04.1989	Hayır	
1147	RÜZGARLA YARIŞAN TAY (İPTAL EDİLMİŞTİR)	ÇOCUK OYUNU	DERSU YAVUZ ALTUN	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000- 2001
1148	RÜZGARLI KADIN	OYUN	ÖZEL ARABUL	Yok	10.05.1988	Evet	1988-1989
1149	SAATİN YOLCULUĞU	ÇOCUK OYUNU	AYLİN ÇALAP	Yok	29.12.2007	Hayır	
1150	SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ	KOMEDİ	AHMET HAMDİ TANPINAR, UYARLAYAN ÖZGÜR YALIM	Yok	07.04.2008	Evet	2008-2009
1151	SABAHATTİN ALİ	ANLATI	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	25.01.2003	Hayır	
1152	SABRİ DEMLEYENLER	OYUN	GÜLŞAH BANDA	Yok	04.12.1999	Hayır	
1153	SACİDE	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	05.01.1972	Evet	1972-1973-1984- 1985-1986
1154	SADME	ABSÜRD	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	06.09.2008	Hayır	
1155	SAFİYEDİR KIZIN ADI	KOMEDİ	ATIF YILMAZ	Yok	27.04.1991	Hayır	
1156	SAĞIRLAR KAVGASI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	13.02.1993	Hayır	
1157	SAHİBİNİN SESİ "Yanık saraylar" adlı uyr.	OYUN	SEVİM BURAK	Yok	22.09.1978	Evet	1985-1986-1991- 1992
1158	SAHİCİ İNSANLAR / PLASTİK ÖLÜMLER	DRAM	ZEYNEP KAÇAR	Yok	24.03.2009	Hayır	
1159	SAHNE DIŞINDAKİ OYUN	OYUN	REFİK AHMET SEVENGİL	Yok	12.02.1952	Evet	1952-1953
1160	SAHTE SULTAN	OYUN	VEDAT NEDİM TÖR	Yok	09.05.1975	Hayır	
1161	SAKARCA	ÇOCUK OYUNU	FAKİR BAYKURT	Yok	24.03.2009	Evet	2008-2009-2010
1162	SALİH REİS'İN DULLARI	DRAM	GÜZİN EMBİL	Yok	28.12.1950	Hayır	
1163	SALPA	OYUN	YILMAZ GÜNEY, UYARLAYAN METİN BALAY	Yok	04.12.1999	Hayır	
1164	SAMUR KÜRK	BELGESEL OYUN	BİLGESU ERENUS	Yok	06.04.2003	Hayır	
1165	SANDALIM KIYIYA BAĞLI	ŞİİR	DİNÇER SÜMER,	Yok	17.01.2004	Evet	2005-2006
1166	SANIK	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	28.06.1997	Hayır	

1167	SANSÜR VAR	DRAM	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
1168	SAPAN	DRAM	UFUK ERSOY	Yok	07.04.2008	Hayır	
1169	SAPANELİ (KELOĞLAN'IN RÜYASI)	ÇOCUK OYUNU	OSMAN GÜNGÖR FEYZOĞLU	Yok	21.11.1984	Hayır	
1170	SARAY ÖNÜNDE	OYUN	UNAL AKPINAR	Yok	14.06.2008	Hayır	
1171	SARAYDAKİ KİM	ÇOCUK OYUNU	ZERRİN AKDENİZLİ ÇELENK-FUNDA ÖZŞENER	Yok	13.10.2000	Evet	2001-2002
1172	SARI KÖPEK	OYUN	MURAT CAN KİBİROĞLU	Yok	22.12.2009	Hayır	
1173	SARI NACİYE	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	06.11.1971	Evet	1971-1972-1973-1982-1983-1984-1997-1998
1174	SARI TENKEKE, KIRMIZI TENKEKE, YEŞİL TENKEKE (TENKEKE ŞÖVALYELER)	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	19.03.1986	Evet	1986-1987-1988-1993-1994-1995-2005-2006
1175	SARIPINAR 1914 "DEĞİRMEN"	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, UYARLAYAN TURGUT ÖZAKMAN	Yok	13.09.1979	Evet	1979-1980-1991-1992-1993-1997-1998
1176	SARMAL	OYUN	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	15.08.2009	Hayır	
1177	SATILIK EV	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	17.09.1953	Hayır	
1178	SAVAŞ DENİLEN ESKİ ŞARKI	OYUN	YAŞAR ÜRÜK	Yok	21.05.1990	Hayır	
1179	SAVAŞ DÜŞLERİMİ ÇALDI	ÇOCUK OYUNU	HALUK IŞIK	Yok	17.02.1998	Evet	1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2006-2007
1180	SAVAŞ VURGUNU (YORGUNU) KADINLAR)"BOSNALI KADINLARA AĞIT"	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	19.12.1992	Evet	1992-1993-1995-1996-1997
1181	SAVAŞA GİDEN SAKA KUŞU	ÇOCUK OYUNU	SERPİL AKILLIOĞLU	Yok	23.09.1988	Hayır	
1182	SAVAŞTAN BARIŞA AŞKTAN KAVGAYA	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998-1999
1183	SAYIM SUYUM HINZIR SUYUM	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	22.01.1986	Evet	1986-1987
1184	SAZ KAFESTE MOR KUŞLAR	OYUN	SEMİH SERGEN	Yok	30.11.1991	Evet	1991-1992
1185	SCHUBERT VE ŞEVKİ BEY	OYUN	ALİ İHSAN KALECİ	Yok	03.05.2003	Evet	2004-2005
1186	SEFERİ RAMAZAN BEY'İN NAFİLE DÜNYASI	OYUN	OKTAY ARAYICI	Yok	22.01.1994	Evet	1996-1997-1998-2000-2001-2002-2005-2006
1187	SEHER VAKTİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	22.11.1997	Evet	1999-2000-2001-2006-2007

1188	SEKİZ OYUN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	28.08.1966	Hayır	
1189	SEKİZİNCİ	KOMEDİ	İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ	Yok	09.04.1973	Evet	1973-1974
1190	SEKSEN BİRİNCİ CADDE ONDÖRDÜNCÜ BİNA İKİ NUMARALI DAİRE	MODERN OYUN	ERDİ MAMİKOĞLU	Yok	25.12.2005	Evet	2006-2007
1191	SELANIKTEN ANITKABİRE	GENÇLİK OYUNU	MUSTAFA AHMET YUVANÇ	Yok	25.06.2006	Evet	2006-2007
1192	SELMA	OYUN	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	03.12.1956	Hayır	
1193	SEN DE GİTME TRIYANDAFİLİS	OYUN	AYLA KUTLU, UYARLAYAN AFFET BABAT	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005
1194	SEN DOĞRU BEN YALNIZ	DRAM	DOĞUŞ ELDEN	Yok	15.08.2009	Hayır	
1195	SEN GARA DEĞİLSİN	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	2002-2003-2004
1196	SENSİZ DAHA İYİYİM	OYUN	MURAT YAYA	Yok	15.04.2007	Hayır	
1197	SERGÜZEŞT	DRAM	SAMI PAŞAZADE SEZAL, UYARLAYAN TANER YAZGAN	Yok	14.11.2007	Hayır	
1198	SERSEM KOCANIN KURNAZ KARISI	OYUN	HALDUN TANER	Yok	27.11.1972	Evet	1972-1973-1985-1986-1987-1988-1989-1991-1992-1993-1994-1996-1997-1998-2004
1199	SESSİZLİĞİN İÇİNDEN	PANTOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1984-1985-1986
1200	SESSİZLİĞİN SESİ (Sessiz Dünya)	PANTOMİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1987-1988-1993-1994-1995-1997-1998-1999
1201	SEVDA DOLU BİR YAZ	OYUN	FURUZAN	Yok	04.03.2000	Evet	2001-2002-2003-2004-2005-2006
1202	SEVDALI BULUT	ÇOCUK OYUNU	NAZİM HİKMET, UYARLAYAN SELÇUK SAZAK	Yok	28.01.2001	Evet	2000-2001
1203	SEVDALI BULUT	ÇOCUK OYUNU	NAZİM HİKMET UYARLAYA NORHAN GÜNER	Yok	29.05.1995	Evet	2000-2001-2005-2006
1204	SEVDALI BULUT	GENÇLİK OYUNU	NAZİM HİKMET RAN OYN: DENİZ TAŞKAN	Yok	18.11.2006	Hayır	
1205	SEVGİ BAHÇESİNDEKİ AĞAÇ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	12.02.2006	Hayır	
1206	SEVGİ ÇEMBERİ	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	27.06.2004	Evet	2004-2005
1207	SEVGİ GÜVERCİNLERİ	ÇOCUK OYUNU	HİDAYET SAYIN	Yok	25.12.2005	Hayır	
1208	SEVGİ TEPEŞİ	ÇOCUK OYUNU	KENAN HALİS KIZILDAĞ	Yok	21.01.2000	Hayır	
1209	SEVGİ VE BARIŞ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	26.12.1998	Hayır	
1210	SEVGİLİ BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	TURAN ÖZDEMİR	Yok	09.10.1999	Hayır	

1211	SEVGİLİ HAYAT	OYUN	FUNDA ÖZŞENER GİNYOL	Yok	28.02.2004	Evet	2005-2006
1212	SEVGİLİ KULÜBEMİZ	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
1213	SEVGİLİ TİYATRO	GENÇLİK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988
1214	SEVİLMEK	OYUN	BİLGE KARASU	Yok	28.06.1997	Hayır	
1215	SEVİMLİ KEDİCİKLER VE RUPI	ÇOCUK OYUNU	REHA BİLGİN	Var	15.08.2009	Hayır	
1216	SEVİYORLARDI YAŞAMI	GENÇLİK OYUNU	FERDİ MERTER	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998
1217	SEYİR DEFTERİ	OYUN	NESRİN KAZANKAYA	Yok	27.01.2008	Hayır	
1218	SEYİSBAŞI YALISI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	25.11.1980	Evet	1980-1981
1219	SIĞINTI	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	06.11.1986	Evet	2004-2005
1220	SINDİM EFE	OYUN	HAKKI KAMİL BEŞE	Yok	19.04.1951	Hayır	
1221	SIRADAN BİR AİLENİN MAHREMİYETİ	DRAM	TOPRAK IŞIK	Yok	15.08.2009	Hayır	
1222	SIRADIŞI ÖYKÜLER	PANTOMİM- MİMODRAM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	16.12.1995	Hayır	
1223	SIRAT KÖPRÜSÜ	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	27.05.1995	Hayır	
1224	SIRÇA KÖŞK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Evet	1998-1999-2002- 2003-2004
1225	SIRÇA SARAY	OYUN	NEŞE CEHİZ	Yok	23.10.1994	Hayır	
1226	SIZINTI	DRAM	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	19.07.2008	Hayır	
1227	SIHİRBAZ VE OYUNCULAR (KABARE - MABARE)	KABARE-MİM	ERDİNÇ DİNÇER	Yok	25.05.1996	Evet	1987-1988-1989
1228	SIHİRLİ ANAHTAR	ÇOCUK OYUNU	İNAN AMBARKÜTÜK	Yok	30.04.2005	Hayır	
1229	SIHİRLİ DEĞNEK	ÇOCUK OYUNU	ARZU DAŞTAN MUTLU-MUSTAFA MUTLU	Yok	24.03.2009	Hayır	
1230	SIHİRLİ DEMİR	ÇOCUK OYUNU	VEDİ-İ CEZAYIRLI	Yok	10.06.1950	Hayır	
1231	SIHİRLİ HEDİYELER	ÇOCUK OYUNU	AYŞEN İNCİ	Yok	14.06.2008	Hayır	
1232	SIHİRLİ KAVAL	ÇOCUK OYUNU	GÜNDÜZ BADAĞ	Yok	28.02.2004	Evet	2003-2004-2005
1233	SIHİRLİ KİTAP	ÇOCUK OYUNU	NESRİN KAZANKAYA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1234	SIHİRLİ KÖPEK	ÇOCUK OYUNU	NİL ÜNLÜ AYÇIL	Yok	05.05.2001	Evet	2005-2006
1235	SILAHLAR VE ÇİÇEKLER	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	18.08.1969	Evet	1969-1970
1236	SİLVANLI KADINLAR	TRAJİ KOMİK	İSMAİL KAYGUSUZ	Yok	25.05.1996	Evet	1997-1998
1237	SİMAVNALI ŞEYH BEDRETTİN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	26.03.1994	Evet	2002-2003-2004- 2007-2008-2009

1238	SINAN SÜLEYMANİYE'DE	OYUN	CEM GÜNEN	Yok	06.09.2008	Hayır	
1239	SINEK KADAR KOCAM OLSUN BAŞIMDA BULUNSUN	ÖYKÜ	HATİCE MERYEM Derleyen: FUNDA METE	Yok	05.10.2009	Evet	2009-2010
1240	SİNEKLİ BAKKAL	OYUN	HALİDE EDİP ADIVAR, UYARLAYAN SEVGİ SANLI	Yok	22.11.1997	Hayır	
1241	SIYAH - BEYAZ (KIRMIZI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1242	SIYAH - BEYAZ (MOR SOKAK SALGINI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1243	SIYAH - BEYAZ (PEMBE TÜFEK)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1244	SIYAH - BEYAZ (PEMBE TÜFEK- MOR SOKAK SALGINI - KIRMIZI)	DRAM	BURAK AKYÜZ	Yok	11.02.2007	Hayır	
1245	SIYAH ÇORAPLILAR	TARİHSEL	COŞKUN IRMAK	Yok	05.05.2002	Evet	2002-2003-2006-2007
1246	SİZ NE DERSİNİZ?	ÇOCUK OYUNU	FAİK ERTENER	Yok	21.09.1985	Evet	1986-1987-1988-1994-1995-2002-2003-2004-2005-2006
1247	SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI	ABSURD	CIVAN CANOVA	Yok	24.05.2004	Hayır	
1248	SOKAK KEDİSİ MARILU	ÇOCUK OYUNU	YEŞİM DORMAN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1993-2006-2007
1249	SOKRATES'İN SAVUNMASI	TRAGEDYA	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	07.08.1969	Evet	1968-1969
1250	SOKULLU NE YAPMALIYDI?	TARİHİ OYUN	ADNAN GİZ	Yok	04.08.1980	Evet	1980-1981
1251	SON ÇIKAN İŞİĞİ SÖNDÜRSÜN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	06.04.2003	Hayır	
1252	SON DURAK	OYUN	MUVAFFAK İHSAN GARAN	Yok	01.03.1955	Evet	1955-1956
1253	SON FIRSAT	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	20.09.2003	Hayır	
1254	SON GÜN	MODERN OYUN	AYDIN ARIT	Yok	15.04.2007	Hayır	
1255	SON KUŞLAR	DRAM	SEMİH SERGEN	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
1256	SON YAĞMUR	OYUN	PERİHAN ZORLU	Yok	16.12.1959	Evet	1959-1960
1257	SON YAZI	OYUN	DİNÇER SEZGİN	Yok	04.12.1999	Hayır	
1258	SONBAHAR YALANLARI	DRAM	SÜHA ÖZTARTAR	Yok	26.03.1994	Hayır	
1259	SONSUZLUK KİTABEVİ YA DA KUYRUKLU YILDIZ	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.02.1980	Evet	1979-1980
1260	SONUNU NASIL OYNAYALIM (ALTIN KUŞ)	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	23.09.1954	Evet	1954-1955
1261	SORUŞTURMA	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	26.08.1964	Evet	1964-1965
1262	SOYUT PADİŞAH	KOMEDİ	FERHAN ŞENSOY	Yok	07.07.2001	Evet	2001-2002-2003-2004

1263	SÖYLEV	GENÇLİK OYUNU	ÖZDEMİR NUTKU	Yok	04.08.1984	Evet	1986-1987-1988-2003-2004-2005
1264	STRATONİKE YA DA EFLATUN BİR AŞK ÖYKÜSÜ	ŞİİRSEL OYUN	AHMET NECDET	Yok	28.01.2001	Hayır	
1265	SU DAMLASI VE ÇOCUK	ÇOCUK OYUNU	ASLIHAN ÜNLÜ	Yok	04.03.2000	Evet	2003-2004
1266	SU GELİNCE	OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	26.11.1982	Evet	1982-1983
1267	SU İZLER	MİTOLOJİK/FOLKLORİK	KEMAL KOCATÜRK	Yok	25.12.2005	Hayır	
1268	SU KUYUSU	ÇOCUK OYUNU	OSMAN ÖZKAN	Yok	10.06.2000	Hayır	
1269	SUAVİ EFENDİ	OYUN	İLHAN TARUS	Yok	11.10.1960	Evet	1960-1961
1270	SUÇLULAR	OYUN	SABAHATTİN ENGİN	Yok	04.03.1960	Evet	1962-1963
1271	SULAR AYDINLANIYORDU "DURUP DİNLEDİ BİR KAÇI"	OYUN	NEZİHE MERİÇ	Yok	05.01.1969	Evet	1968-1969-1970-1985-1986-1987-1988-1990-1991-1992
1272	SULTAN ABDÜLAZİZ VAKASI	TARİHİ OYUN	YILMAZ GRUDA	Yok	22.11.1997	Hayır	
1273	SULTAN GELİN	KOMEDİ	CAHİT ATAY	Yok	11.01.1979	Evet	1978-1979-1984-1985-1999-2000
1274	SULTAN KIZ	ÇOCUK OYUNU	OSMAN GÜNGÖR FEYZOĞLU	Yok	07.03.1983	Evet	1982-1983-1984
1275	SULTANLAR SULTANI ALPARSLAN	TARİHSEL	MUSTAFA ASOĞLU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1276	SURNAME	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	29.04.2006	Hayır	
1277	SUSUZ YAZ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	18.06.1974	Evet	1974-1975-1992-1993-1998-1999
1278	SÜPER KURBAĞA	ÇOCUK OYUNU	MURAT TUNCEL	Yok	20.03.2004	Hayır	
1279	ŞAHANE LUNAPARK	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	05.05.1987	Hayır	
1280	ŞAHMERAN	OYUN	ERHAN BENER	Yok	10.04.1999	Evet	1999-2000
1281	ŞAİR BABA VE DAMDAKİLER	GERÇEKÇİ	İBRAHİM BALABAN UYR. HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	13.11.2005	Hayır	
1282	ŞAİR EVLENMESİ	OYUN	İBRAHİM ŞİNASI	Yok	10.04.1999	Evet	1939-1940-1971-1972
1283	ŞAKA	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
1284	ŞAKACI	OYUN	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	25.08.1950	Evet	1950-1951-1952-1984-1985
1285	ŞAN, ŞEREF, ÜN (AMFİTRÜON)	KOMEDİ	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	27.06.2004	Hayır	
1286	ŞANLI AVİZE	DRAM	COŞKUN IRMAK	Yok	28.01.2001	Hayır	
1287	ŞAPKA	KARA GÜLDÜRÜ	TUNCER CUCENOĞLU	Yok	07.04.1996	Evet	1999-2000-2001

1288	ŞARKILARIMIZ ÖLMESİN	ÇOCUK OYUNU	YILMAZ ONAY	Yok	21.12.1990	Evet	1991-1992-1993-1998-1999
1289	ŞARKIYLA SALLANAN SALINCAK	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	25.06.2006	Evet	2006-2007
1290	ŞAŞKIN TEPEGÖZ	ÇOCUK OYUNU	E.ERDİNÇ DOĞAN	Yok	14.06.2008	Hayır	
1291	ŞAŞKINLAR SARAYI	ÇOCUK OYUNU	HARUN ÖZER	Yok	24.03.2009	Hayır	
1292	ŞEHRAZAT'IN OYUNU	MASAL	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
1293	ŞEREFİNE İNSANOĞLU	OYUN	TOYGUN ORBAY	Yok	27.11.2004	Evet	2009-2010
1294	ŞEREFİYE	OYUN	BAŞAR SABUNCU	Yok	09.08.1968	Evet	1967-1968-1969-1971-1972
1295	ŞEYTAN ÖRÜMCEĞİ	OYUN	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	19.03.1995	Evet	1996-1997
1296	ŞEYTANIN KAŞIK OYUNLARI	POLİTİK GÜLDÜRÜ	VEDAT TÜRKALİ	Yok	24.03.2009	Hayır	
1297	ŞEYTANIN TELEFONU (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1298	ŞİPSEVDİ	OYUN	HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR, UYARLAYAN RAHMİ DİLLİGİL	Yok	13.02.1999	Evet	1999-2000
1299	ŞİFRELİ KÖPEK (KARAGÖZ OYUNU)	ÇOCUK OYUNU	ALİ MERİÇ	Yok	20.12.1987	Evet	1987-1988-1992-1993-1998-1999
1300	ŞİL'DE AV	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Hayır	
1301	ŞİMDİ SÖYLE	ÇOCUK OYUNU	NESRİN KAZANKAYA	Yok	06.09.2008	Hayır	
1302	ŞİZOFREN AŞKA MEKTUP	DRAM	CEZMİ ERSÖZ	Yok	21.02.2009	Hayır	
1303	ŞU 1941 YILINDA	OYUN	NAZİM HİKMET, UYARLAYAN IŞIL KASAPOĞLU	Yok	01.01.1900	Evet	2008-2009
1304	ŞU ÇILGIN TÜRKLER	TARİHİ	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	07.08.2007	Hayır	
1305	TABLODAKİ ADAM	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	21.01.1959	Evet	1958-1959
1306	TAC-I KAYSER	DRAM	ABDULLAH KARAER	Yok	05.10.2009	Hayır	
1307	TAC GUÇ VE SUÇ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	19.12.1992	Hayır	
1308	TAHTA	DRAM	NECATİ CUMALI	Yok	05.08.1983	Evet	1983-1984
1309	TAMAR AH TAMAR	DRAM	CEM DÜZOVA	Yok	14.11.2007	Hayır	
1310	TAMİRCİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	17.07.1989	Evet	1991-1992-1997-1998
1311	TANRIDAĞI ZİYAFETİ (TANRILAR DAĞI BATAĞI)	KOMEDİ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	10.07.1953	Evet	1954-1955-1989-1990
1312	TANRILAR ERKEK OLUNCA	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001
1313	TANRILARIN OYUNCAKLARI	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	07.01.1995	Hayır	

1314	TANRININ UNUTTUĞU ÇOCUKLAR	DRAM	ERDOĞAN AYTEKİN	Yok	29.12.2007	Hayır	
1315	TARIK	OYUN	SADİ IRMAK - B.KEMAL ÇAĞLAR	Yok	07.04.1984	Hayır	
1316	TARIK	OYUN	ABDÜLHAK HAMİT TARHAN	Yok	06.12.1962	Hayır	
1317	TARTUF 59	OYUN	NAZİM HİKMET, UYARLAYAN MAZLUM BEYHAN	Yok	28.05.1995	Evet	2000-2001
1318	TAŞ BADEMLERİ	OYUN	REMZİ ÖZÇELİK	Yok	06.11.1981	Evet	1981-1982
1319	TAŞ PARÇASI	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	18.11.1971	Evet	1971-1972
1320	TAŞKONAK	OYUN	ELİF ŞEREF ARTUN	Yok	21.01.2000	Hayır	
1321	TATA'NIN ÇOCUKLARI	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	03.05.2003	Hayır	
1322	TAVŞAN KIZ İLE UÇ ŞEHZADE	ÇOCUK OYUNU	ANONİM	Yok	29.04.2006	Hayır	
1323	TAVŞANLAR	ÇOCUK OYUNU	ZEKİ YORULMAZ	Yok	21.12.2008	Hayır	
1324	TAZİYE	OYUN	MURATHAN MÜNGAN	Yok	10.11.1992	Evet	1992-1993-1994-1995
1325	TEK GÖZ ODA (KADINLAR)	OYUN	SUPHİ TEKNİKER	Yok	22.01.1994	Hayır	
1326	TEK KİŞİLİK CİNAYET	ABSÜRD KOMEDİ	ALİ DOĞANBAY	Yok	05.10.2009	Hayır	
1327	TEK KİŞİLİK İNSAN (KARTVİZİT)	ANLATI	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	05.10.2009	Hayır	
1328	TEK KİŞİLİK ŞEHİR	OYUN	BEHİÇ AK	Yok	05.05.2002	Evet	2007-2008-2009-2010
1329	TEK YOL	KOMEDİ	AZİZ NESİN, OYUNLAŞTIRAN OSMAN ÖZKAN	Yok	13.11.2005	Evet	2005-2006
1330	TEKİR NOKTALAMA İŞARETLERİNİ ÖĞRENİYOR	ÇOCUK OYUNU	YALVAÇ URAL, UYARLAAN ERKAN GÖKGÜCÜ	Yok	20.09.2003	Hayır	
1331	TELEFON DEFTERİ	DRAM	DİNÇER SEZGİN	Yok	22.12.2009	Hayır	
1332	TELEFON KİMİN İÇİN ÇALIYOR	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	11.07.1990	Hayır	
1333	TELEVİZYON CUMHURİYETİ	KOMEDİ	ALİ CÜNEYD KILCIOĞLU	Yok	15.08.2009	Hayır	
1334	TENEKE	OYUN	YAŞAR KEMAL	Yok	15.12.1978	Evet	1978-1979
1335	TEPEGÖZ	OYUN	TURGAY NAR	Yok	14.06.1994	Evet	1994-1995-2004-2005
1336	TERENTİUS'UN AFRİKALISI	OYUN	COŞKUN IRMAK	Yok	29.03.1998	Hayır	
1337	TERSİNE DÖNEN ŞEMSİYE	KOMEDİ	SABAHATTİN KUDRET AKSAL	Yok	23.12.1990	Evet	1990-1991-1992
1338	TERZİ MAKASI	OYUN	TURGAY NAR	Yok	15.04.2007	Hayır	
1339	TETİKÇİ	GERÇEKÇİ	EBRU NİLHAN CELKAN	Yok	24.03.2009	Hayır	
1340	TETİKÇİ	OYUN	FERDİ MERTER	Yok	29.03.1998	Evet	2000-2001

1341	THEOPE	OYUN	ÇOŞKUN BÜKTEL	Yok	17.07.1989	Hayır	
1342	TILSIM	ÇOCUK OYUNU	TAYFUN ORHON	Yok	01.06.1987	Evet	1987-1988-1994-1995-1996
1343	TINGİR MINGİR ÜLKE	ÇOCUK OYUNU	KAZİM GÜÇLÜ	Yok	18.11.2006	Hayır	
1344	TIRPAN	SEYİRLİK OYUN	FAKİR BAYKURT - TANER BARLAS	Yok	13.08.1979	Evet	1979-1980
1345	TIYATRO ÇOCUKLARI	ÇOCUK OYUNU	MEHMET ŞEKİP TAŞPINAR	Yok	21.12.2008	Evet	2009-2010
1346	TIYATROCLAR	KOMEDİ	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	29.12.2007	Hayır	
1347	TIYATRONUN BÜYÜSÜ	ÇOCUK OYUNU	ÖZLEM SARAÇ	Var	05.10.2009	Hayır	
1348	TOHUM	OYUN	NECİP FAZİL KISAKÜREK	Yok	30.06.1983	Hayır	
1349	TOHUM VE TOPRAK "ALEMDAR PAŞA"	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	12.06.1963	Evet	1963-1964-1986-1987-1988
1350	TOMBALA	OYUN	ADALET AĞAOĞLU	Yok	27.05.1969	Evet	1969-1970
1351	TOPAL MARTİ	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK	Yok	26.03.1981	Hayır	
1352	TOPAL TARZAN	OYUN	SAİT FAİK ABASIYANIK	Yok	26.03.1981	Hayır	
1353	TOPAL TARZAN	ÇOCUK OYUNU	FAHRİ ERDİNÇ	Yok	08.09.1949	Hayır	
1354	TOPIĞIN PARKI MUTLULUK ÇARKI	ÇOCUK OYUNU	ENİS FOSFOROĞLU	Yok	28.01.2001	Hayır	
1355	TOPIK NASIL ADAM OLUR	ÇOCUK OYUNU	ENİS FOSFOROĞLU	Yok	04.12.1999	Evet	2000-2001-2002
1356	TOPLAR VE PAŞALAR	KISA OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	24.03.2009	Hayır	
1357	TOPRAK	TARİHİ DRAM	KEMAL ŞERİF ÖZTÜRK	Yok	24.03.2009	Hayır	
1358	TOPUZLU	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.08.1988	Evet	1963-1964-1965-1977-1978-1993-1994-2000-2001
1359	TOROS CANAVARI	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	1999-2000-2002-2003-2004
1360	TOROSLARDAN ÖTEYE	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.04.1984	Evet	1984-1985-1996-1997
1361	TORUNA CANIM FEDA	DRAM	AHMET TANER YAZGAN	Yok	14.11.2007	Hayır	
1362	TOZLU ÇİZMELER	OYUN	İSMET KUNTAY	Yok	07.01.1995	Hayır	
1363	TÖRE	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	19.05.1987	Evet	1987-1988-1989-1990-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2009-2010
1364	TRAFİK KAMPANYA	GENÇLİK OYUNU	FEYZULLAH ARSLAN-NERMİN ERTÜRKMEN	Yok	20.03.2004	Evet	2006-2007
1365	TRAPEZ	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	02.06.1957	Hayır	

1366	TROYA İÇİNDE VURDULAR BENİ	OYUN	GÜNGÖR DİLMEN	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1367	TROYA'YI ÖZLÜYORUM	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	22.01.1994	Hayır	
1368	TUFAN	OYUN	TURGUT ÖZAKMAN	Yok	18.08.1956	Evet	1956-1957
1369	TUT ELİMDEN ROVNI	DRAM	AZİZ NESİN	Yok	22.05.1974	Evet	1974-1975
1370	TUT KI ÖLECEKSİN	OYUN	YILDIRIM KESKİN	Yok	26.02.1972	Evet	1972-1973
1371	TUNELDEKİ KELEBEKLER	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	23.12.1984	Hayır	
1372	TÜRKAN HANIM'IN ÖLÜMÜ	OYUN	SELÇUK BARAN	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990
1373	TÜRKMEN DÜĞÜNÜ	OYUN	ALİ YÖRÜK	Yok	15.06.1973	Evet	1975-1976-1977- 1986-1987-1988- 1996-1997-1998
1374	UÇAMAYAN KUŞLAR TUTULUR	OYUN	AYDIN ARIT	Yok	27.06.1973	Evet	1973-1974
1375	UÇAN ŞEMSIYE	ÇOCUK OYUNU	ÜMIT DENİZER	Yok	10.11.1992	Evet	1992-1993-2004- 2005
1376	UÇTU UÇTU MİDAS UÇTU	ÇOCUK OYUNU	SALİH KALYON	Yok	26.02.2005	Evet	2005-2006
1377	UÇURTMANIN KUYRUĞU	OYUN	SAVAŞ DİNÇEL	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004-2005- 2006-2008-2009- 2010
1378	UÇURTMANIN ZİNCİRİ	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	26.06.1965	Evet	1965-1966
1379	UĞUR BÖCEĞİ	MÜZİKLİ OYUN	FERDİ MERTER	Yok	05.09.1989	Hayır	
1380	UMUT CİNAYETİ	OYUN	BURAK MİKAIL UÇAR	Yok	05.02.1991	Evet	1991-1992-1993- 2002-2003
1381	UMUT ÇİÇEĞİ	OYUN	ŞÜKRAN YÜCEL	Yok	07.01.1995	Hayır	
1382	UTANÇ DÜNYASI	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	21.01.2000	Evet	2000-2001
1383	UUUU	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Hayır	
1384	UYGUNSUZLAR	ABSURD	ERMAN CANATAN	Yok	15.02.1997	Hayır	
1385	UYSAI YURTTAŞ PROJESİ	OYUN	HASAN ÖZTÜRK	Yok	21.01.2000	Evet	2009-2010
1386	UZAKLAR	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	07.08.1980	Evet	1984-1985-1986- 1989-1990-2000- 2001
1387	UZUN BİR GÜN	OYUN	NEZİHE ARAZ	Yok	28.09.1996	Hayır	
1388	UZUN BİR HECEDIR AŞK	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
1389	ÜÇ KAFADAR HIRSIZ KUKLACI OLURSA	ÇOCUK OYUNU	ÖZER TUNCA	Yok	19.07.2008	Hayır	
1390	ÜÇ KAĞITÇI	MÜZİKLİ GÜLDÜRÜ	ORHAN KEMAL, UYARLAYAN ERSAN UYSAL	Yok	28.06.1997	Evet	1997-1998-2008- 2009
1391	ÜÇ KIZ KARDEŞ	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	04.12.1999	Hayır	

1392	ÜÇ ŞEKERLİ OYUN (ÇİPİLİP)	ÇOCUK OYUNU	AHMET ÖNEL	Yok	07.08.2007	Hayır	
1393	ÜÇ TAVŞAN KARDEŞ	ÇOCUK OYUNU	NURAY SAN	Yok	11.02.2007	Hayır	
1394	ÜÇÜNCÜ SELİM	TARİHİ OYUN	CELAL ARSEVER, UYARLAYAN SEMİH SERGEN	Yok	04.12.1999	Evet	1999-2000-2001
1395	ÜÇÜNCÜ SELİM (KILIÇ VE NEY)	TARİHİ OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988
1396	ÜÇÜNCÜ SELİM (SULTAN SELİM-İ SALİS)	OYUN	CELAL ESAT ARSEVEN - SALAH CİMCOZ	Yok	22.10.1956	Evet	1956-1957-1958-1977-1978-1999-2000-2001
1397	ÜSTAD HARPAGON'A DESTEK GEÇESİ	ABSÜRD	CIVAN CANOVA	Yok	12.02.2006	Hayır	
1398	ÜSTÜSTE İKİ ADAM	OYUN	CEVAT FEHMİ BAŞKUT	Yok	05.01.1969	Hayır	
1399	VAHŞİ DOĞA	KOMEDİ	REFİK ERDURAN	Yok	09.10.1999	Evet	2000-2001
1400	VAK'AA	DRAM	CÜNEYT ÇALIŞKUR	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1401	VALİ-İ VİLAYET HADEME-İ DEVLET	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	15.02.1997	Hayır	
1402	VASATİ DÖRT KİŞİ	ABSÜRD	MİNE ARTU	Yok	06.04.2003	Hayır	
1403	VATAN DIYE DIYE	DRAM	NECATİ CUMALI	Yok	24.11.1987	Evet	1988-1989-1990-1991
1404	VATAN KURTARAN ŞABAN	KABARE	HALDUN TANER	Yok	07.07.2001	Hayır	
1405	VATAN YAHUT NAMIK KEMAL	GENÇLİK OYUNU	ERGUN SAV	Yok	11.05.1986	Evet	1986-1987-1996-1997-1998-1999-2000
1406	VE DEĞİRMEN DÖNERDİ	OYUN	HALDUN TANER	Yok	15.07.1958	Evet	1958-1959
1407	VE OYUN BİTTİ	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	16.12.1995	Hayır	
1408	VELİ İLE GÜLPERİ (TEMBEL OĞUL)	ÇOCUK OYUNU	HASAN FAHRİ KİNAL	Yok	26.03.1994	Evet	1995-1996
1409	VUR EMRİ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	20.05.1969	Evet	1969-1970
1410	YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE	TARİHİ OYUN	ORHAN ASENA	Yok	23.07.1981	Evet	1982-1983-1998-1999
1411	YA TUTARSA	OYUN	TAMER LEVENT	Yok	22.11.1997	Hayır	
1412	YABAN	OYUN	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU, UYARLAYAN BERKUN OYA	Yok	20.09.2003	Evet	2003-2004
1413	YABAN	OYUN	YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU, UYARLAYAN TURGAY NAR	Yok	04.12.1999	Hayır	
1414	YABANCI	DRAM	BARİŞ EREN	Yok	19.07.2008	Hayır	
1415	YAĞ YAĞ YAĞMUR	ÇOCUK OYUNU	ŞUAYİP ÜNSAL	Yok	27.06.2004	Evet	2007-2008
1416	YAĞMUR AĞACI	ÇOCUK OYUNU	SERPİLHAN KANIBOL	Yok	24.03.2009	Evet	2009-2010
1417	YAĞMUR SIKINTISI	OYUN	OKTAY RIFAT	Yok	25.12.1969	Evet	1969-1970-1971-1972-1973

1418	YAĞMURLA GELEN	ÇOCUK OYUNU	MERAL ERBİL	Yok	02.06.1990	Evet	1992-1993-2008-2009
1419	YALAN	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	07.10.1959	Evet	1959-1960
1420	YALAN TÜKENDİ	KOMEDİ	FERAİZCİ-ZADE MEHMET ŞAKİR	Yok	04.08.1984	Hayır	
1421	YALI ÇAPKINI	OYUN	YUSUF ZİYA ORTAÇ	Yok	29.03.1951	Hayır	
1422	YALNIZ ÖLÜ	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	10.10.1992	Hayır	
1423	YALNIZLAR PARKI	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	19.03.1995	Hayır	
1424	YANGIN DUASI	ABSÜRD	BERKUN OYA	Yok	20.03.2004	Evet	2004-2005-2006
1425	YANGIN MEMET	OYUN	CAHİT ATAY	Yok	01.01.1900	Evet	1980-1981
1426	YANGIN YERİNDE ORKİDELER	OYUN	MEMET BAYDUR	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1995-1996-1997
1427	YANLIŞ ADAMLAR	ABSURD	RAŞİT ÇELİKEZER	Yok	06.10.2001	Hayır	
1428	YAPRAK DÖKÜMÜ	OYUN	REŞAT NURİ GÜNTEKİN	Yok	20.06.1983	Evet	1984-1985
1429	YARALI GEYİK	OYUN	NECATİ CUMALI	Yok	22.02.1980	Evet	1979-1980-1981
1430	YARIM BARDAK SU	OYUN	TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Hayır	
1431	YARIM KALAN MASAL	BELGESEL	NEZİHE ARAZ	Yok	10.06.2000	Hayır	
1432	YARIM MİLYONLUK KAZIM BEY (Öykülerden Oyunlar)	KOMEDİ	MUZAFFER İZGÜ	Yok	26.03.1981	Hayır	
1433	YARIN BAŞKA KORUDA	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	01.02.1978	Evet	1978-1979-1980
1434	YARINI AKIL YAPAR	ÇOCUK OYUNU	ÜLKER KÖKSAL	Yok	26.03.1994	Hayır	
1435	YARINLARA GEÇ KALMADAN	GENÇLİK OYUNU	FEYZULLAH ARSLAN-NERMİN ERTÜRKMEN	Yok	07.04.2008	Evet	2008-2009-2010
1436	YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	22.06.1989	Evet	1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1999-2000-2004-2005-2006-2007-2008
1437	YAŞASIN BARIŞ	ÇOCUK OYUNU	HASAN ERKEK	Yok	26.03.1994	Evet	1997-1998-1999-2000-2005-2006-2007
1438	YAŞASIN EDEBİYAT	OYUN	SAİK FAİK ABASIYANIK -ORHAN VELİ KANIK, UYARLAYAN KERİM AFŞAR	Yok	06.11.1986	Evet	1986-1987-1988-1989-1990-1995-1996-1997-1998
1439	YAŞASIN GÖKKUŞAĞI	ÇOCUK OYUNU	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	01.03.1987	Evet	1987-1988-1994-1995-1998-1999

1440	YAŞASIN KAVUNİÇİ	OYUN	AZİZ NESİN	Yok	14.06.1994	Evet	2002-2003-2004
1441	YAŞASIN TIYATRO	OYUN	SÖNMEZ ATASOY	Yok	21.12.1984	Evet	1985-1986-2005-2006
1442	YAŞLI PALYAÇO	ÇOCUK OYUNU	İRFAN GÜRKAN ÇELEBİ	Yok	07.04.2008	Evet	-2009-2010
1443	YATIK EMİNE	OYUN	REFİK HALİT KARAY, UYARLAYAN NAZİM KURŞUNLU	Yok	27.08.1965	Evet	1965-1966
1444	YAZAR AJANI	MODERN OYUN	HIKMET TEMEL AKARSU	Yok	18.11.2006	Hayır	
1445	YAZARIN ÖLÜMÜ	OYUN	YILMAZ ONAY	Yok	17.07.1989	Hayır	
1446	YAZICI	OYUN	ERGÜN UÇUCU	Yok	07.08.1978	Evet	1978-1979
1447	YAZILAN BOZULMAZ	OYUN	AHMET KUTSİ TECER	Yok	20.06.1983	Evet	1946-1947
1448	YAZILIKAYA	DRAM	SEVGİ SANLI	Yok	29.12.2007	Hayır	
1449	YEDEKÇİ	KOMEDİ	MUSAHİPZADE CELAL	Yok	12.06.1968	Evet	1968-1969-1985-1986-1987-2002-2003-2004
1450	YEDİ KOCALI HÜRMÜZ	OYUN	SADİK ŞENDİL	Yok	01.04.1987	Evet	1987-1988-1995-1996-2006-2007
1451	YEDİ KÖYÜN YARGICI	ÇOCUK OYUNU	SÖNMEZ ATASOY	Yok	22.01.1994	Evet	1978-1979-1980-1988-1989-1992-1993-1994-1995-1999-2000-2006-2007
1452	YEDİNCİ KÖPEK	OYUN	ÇETİN ALTAN	Yok	12.03.1964	Evet	1963-1964-2006-2007
1453	YEMENİMİN UÇLARI	OYUN	REFİK ERDURAN	Yok	28.06.1998	Evet	1998-1999-2000-2001
1454	YENİDEN DOĞARKEN (ÇANKAYA)	OYUN	FALİH RIFKI ATAY, UYARLAYAN RÜŞTÜ ASYALI	Yok	17.01.2004	Hayır	
1455	YENİDEN YARATMA	OYUN	ÜLKÜ AYVAZ	Yok	13.12.1984	Evet	1992-1993
1456	YER DEMİR GÖK BAKIR	OYUN	YAŞAR KEMAL, UYARLAYAN NİHAT ASYALI	Yok	16.02.2002	Evet	2001-2002-2003-2004
1457	YEŞİL GECE	MÜZİKLİ KARA GÜLDÜRÜ	REŞAT NURİ GÜNTEKİN, UYARLAYAN TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	12.04.1979	Evet	2004-2005
1458	YEŞİL PAPAĞAN LİMİTED	DRAM	MEMET BAYDUR	Yok	13.02.1993	Evet	1993-1994-1995-2001-2002
1459	YEŞİL TRAMPETÇİ	ÇOCUK OYUNU	ADEM ATAR	Yok	29.05.1995	Evet	1995-1996
1460	YILANLAR	OYUN	MELİH CEVDET ANDAY	Yok	14.09.1949	Hayır	
1461	YILANLARIN ÖCÜ	OYUN	FAKİR BAYKURT, UYARLAYAN ERGİN ORBEY	Yok	25.11.1961	Hayır	

1462	YILDIRIM BEYAZIT	OYUN	HİDAYET SAYIN	Yok	28.06.1981	Evet	1986-1987
1463	YILDIRIM BÖLGE KADINLAR KOĞUŞU	DRAM	SEVGİ SOYSAL	Yok	30.04.2005	Hayır	
1464	YILDIRIM KEMAL	GENÇLİK OYUNU	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.06.2003	Evet	2003-2004
1465	YILDIZ OLMAK KOLAY MI!	DRAM	NAHİD SİRRI ÖRİK Romandan uyarlayan TARIK GÜNERSEL	Yok	30.04.2005	Evet	2005-2006
1466	YILDIZ TARİHİ	ÇOCUK OYUNU	AYÇE ABANA -	Yok	12.02.2006	Evet	2006-2007
1467	YILDIZ YARGILANMASI	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	13.02.1993	Evet	1994-1995-2000-2001-2007-2008
1468	YILDIZCI KRAL İLE AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	TÜREL EZİCİ ŞENAY	Yok	23.09.1988	Evet	1988-1989-2003-2004
1469	YILDIZIN KAYDIĞI	DRAM	ALPEREN YEŞİL	Yok	24.03.2009	Hayır	
1470	YILKI ATI	OYUN	ABBAS SAYAR, UYARLAYAN: HÜSEYİN AVNİ DANYAL	Yok	23.06.2003	Hayır	
1471	YILKI İNSANLARI	OYUN	TAHSİN YÜCEL, UYARLAYAN FİKRET TERZİ	Yok	22.12.2009	Hayır	
1472	YİNE BİR GÜLNİHAL	OYUN	TURAN OFLAZOĞLU	Yok	28.06.1997	Hayır	
1473	YİRMİ ÜÇ NİSAN	ÇOCUK OYUNU	ÇAĞLAR TUNCAY	Yok	17.04.1987	Hayır	
1474	YİRMİ YILLIK VESİKALIK	DRAM	COŞKUN IRMAK	Yok	25.06.2006	Hayır	
1475	YİRMİBEŞLİK	OYUN	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	05.10.2009	Hayır	
1476	YİRMİBİRİRBEŞ TRENİ	OYUN	TOYGUN ORBAY	Yok	22.09.2002	Evet	2003-2004-2005-2006
1477	YİTİK BİR DENİZİN KIYISINDA	DRAM	HALDUN ÇUBUKÇU	Yok	05.10.2009	Hayır	
1478	YOKLAR DAĞINDAKİ NAR	ÇOCUK OYUNU	MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN	Yok	11.10.1960	Evet	1961-1962-1980-1981-1982
1479	YOKSUL EVİN KIRMIZI ELMALARI	ÇOCUK OYUNU	GÜLİZAR IRMAK	Yok	29.05.1999	Hayır	
1480	YOKSUN	DRAM	CUMA BOYNUKARA	Yok	19.07.2008	Evet	2009-2010
1481	YOL AYRIMLARI	MÜZİKLİ OYUN	GÜRSEL KORAT	Yok	18.11.2006	Hayır	
1482	YOLCU	OYUN	NAZİM HİKMET RAN	Yok	18.08.1998	Evet	1998-1999-2000-2002-2003-2004-2005-2006
1483	YOLLAR TÜKENDİ	OYUN	ÜLKER KÖKSAL	Yok	29.06.1973	Evet	1973-1974
1484	YOLLARDA	OYUN	HALUK IŞIK	Yok	04.12.1999	Evet	2009-2010
1485	YONCA SEVMEYEN KRALLA AKILLI SOYTARI	ÇOCUK OYUNU	ZEKERİYA KAYA	Yok	03.02.1986	Evet	1985-1986-1987
1486	YOSUNLAR	DRAM	ŞAHİN ÖRGEL	Yok	21.12.2008	Hayır	
1487	YUKARDAKİLER, AŞAĞIDAKİLER	KOMEDİ	YAŞAR HADİ ÖNDER	Yok	25.12.2005	Hayır	

1488	YUNUS DİYE GÖRÜNDÜM	OYUN	NIHAT ASYALI	Yok	07.05.1989	Evet	1989-1990
1489	YUNUS DÜRÜR BENİM ADIM	MANZUM OYUN	SEMIH SERGEN	Yok	24.10.2007	Evet	2007-2008-2009
1490	YUNUS EMRE	OYUN	RECEP BİLGİNER	Yok	16.09.1974	Evet	1974-1975-1981- 1982-1984-1985- 1989-1990-1991- 1997-1998-1999
1491	YUNUS EMRE	OYUN	ORHAN ASENA	Yok	28.09.1996	Evet	1997-1998
1492	YURDUM KILINDIĞINDA TÜM DÜNYA	MÜZİKLİ OYUN	HALUK IŞIK	Var	22.12.2009	Hayır	
1493	YUSUF İLE MENOFİS	OYUN	NAZIM HIKMET	Yok	28.05.1995	Evet	1998-1999
1494	YUSUF İLE ZÜLEYHA	MİTOLOJİK	SINAN BAYRAKTAR	Yok	14.06.2008	Hayır	
1495	YÜK	PANDOMİM	OBEN GÜNEY	Yok	15.12.1978	Hayır	
1496	YÜZLERCE ÇİÇEK BİRDEN AÇTI	OYUN	TARIK BUĞRA	Yok	12.08.1982	Evet	1989-1990
1497	YÜZLEŞME	DRAM	TUNCAY ÖZİNEL	Yok	14.06.2008	Hayır	
1498	ZALIM (MAHMUT)	KOMEDİ	SALİH DÜNDAR	Yok	22.12.2009	Hayır	
1499	ZAMAN FIRIRIYLA YOLCULUK	ÇOCUK OYUNU	SEMIH ÇELENK	Yok	30.06.1993	Evet	1993-1994
1500	ZENGİN MUTFAĞI	OYUN	VASIF ÖNGÖREN	Yok	22.01.1994	Evet	1994-1995-1996- 1998-1999-2000
1501	ZIPLAYAMAYAN KURBAĞA	OYUN	TOLGA KÖSEOĞLU	Yok	24.05.2004	Hayır	
1502	ZİLLİ ZARİFE	KOMEDİ	HALDUN TANER	Yok	22.09.2002	Evet	2002-2003-2004
1503	ZİRVEDEN SONRA (SOKOLLU)	OYUN	YILMAZ KARAKOYUNLU	Yok	24.11.1987	Evet	1989-1990-1991
1504	ZİYARETÇİ	OYUN	TUNCER CÜCENOĞLU	Yok	23.10.1994	Evet	2008-2009-2010
1505	ZOR GÜNLER	OYUN	İRFAN YALÇIN	Yok	03.02.1986	Evet	1987-1988
1506	ZORBA	DRAM	YUNUS EMRE GÜMÜŞ	Yok	15.08.2009	Hayır	

EK 6

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA YEREL
YÖNETİMLERİN DERNEKLERİN VAKIFLARIN VE
ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE YAPILACAK
YARDIMLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK**

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA YEREL YÖNETİMLERİN,
DERNEKLERİN, VAKIFLARIN VE ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE
YAPILACAK YARDIMLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 15/03/ 2007 Sayısı: 26463

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kültür, sanat ve turizmi geliştirmek ve tanıtmak için hazırlanan projelere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yerel yönetimlerin, özel tiyatroların ve asıl amacı kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olan dernek ve vakıfların projelerine Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden yardım yapılması ve bu yardımların kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personelini desteklemek için kurulan dernekler ve aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
 - b) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,
 - c) Komisyon: Değerlendirme komisyonunu,
 - ç) Müsteşar: Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarını,
 - d) Özel tiyatro: Gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından sadece belirli bir projeyi veya sürekli bir tiyatro faaliyetini gerçekleştirmek için kurulan tiyatro topluluklarını,
 - e) Proje: Kültür, sanat ve turizmi geliştirmek ve tanıtmak amacıyla teşekküllerce gerçekleştirilecek her bir faaliyeti,
 - f) Sanat sezonu: Her yılın 1 Eylül günü ile bir sonraki yılın 30 Haziran günü arasındaki dönemi,
 - g) Teşekkül: Yardım yapılacak yerel yönetim, dernek, vakıf ve özel tiyatroyu,
 - ğ) Yardım: Bakanlık bütçesinden teşekküllere yapılacak nakdî yardımı,
 - h) Yerel yönetim: Büyükşehir belediyesi, belediye, mahalli idare birlikleri ve il özel idarelerini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yardım Yapılma Esasları

Yardım yapılabilme şartları

MADDE 5 – (1) Bakanlıkça teşekküllere yardım yapılabilmesi için;
a) Bakanlık bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,
b) Projenin kültürel, sanatsal ve turistik gelişmeye ve tanıtıma katkı sağlamaya yönelik olması,
c) Dernek veya vakfın asıl amacının kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olması,
ç) Teşekkül ile Bakanlık arasında protokol yapılmış olması,
d) Dernek veya vakfın, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personelini desteklemek için kurulan derneklerden veya aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflardan olmaması,
e) Teşekkülün Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması,
gerekir.

Yardım yapılabilecek etkinlikler

MADDE 6 – (1) Kültür, sanat ve turizm değerlerimizi ve zenginliklerimizi yaşatıcı, yayıcı, destekleyici, geliştirici ve tanıtıcı, yerel, ulusal ve uluslararası nitelikteki şenlik, festival, anma günleri, konser, sergi, gösteri, kongre, sempozyum, seminer, panel, güzel sanatlar, fuar ve benzeri etkinliklere ilişkin projelere yardımda bulunulabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme Komisyonu ve Değerlendirme Ölçütleri

Başvuru

MADDE 7 – (1) Başvurular, aşağıda belirtilen belgeler eklenmek suretiyle, etkinlik tarihinden önce İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine yapılır.

- a) Başvuru sahiplerinin adını, talebin özetini ve kanuni tebligat adresini belirten başvuru dilekçesi.
- b) Başvuruyu yapan özel hukuk tüzel kişisi ise kuruluş sözleşmesi veya senedinin onaylı örneği, yerel yönetimlerde kurumun adı, gerçek kişilerde nüfus cüzdanının onaylı örneği.
- c) Projenin adını, amacını, etkinlik tarih ya da tarihlerini, tahmini maliyet tablosunu ve benzeri bilgileri içeren ayrıntılı rapor.
- ç) Proje etkinliği için davet edilen yerli ve yabancı kişi ve toplulukların isim listesi.

d) Proje konusu faaliyet için mülki idare amirliğinden alınan izin belgesi.

(2) (Değişik:R.G. 26/09/2008-27009) Özel tiyatroların projelerinde birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen belge aranmaz ve bu projeler için, en geç her yılın 15 Ağustos tarihine kadar, bir sanat sezonunu kapsayacak şekilde Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne başvurulur. Bu süre, makul gerekçelerle Bakanlıkça iki aya kadar uzatılabilir. Çocuk projeleri için uygulanacak projenin metni başvuru belgelerine eklenir.

Değerlendirme komisyonları

MADDE 8 – (1) Bakanlıkça hangi projelere ne miktarda yardımda bulunulacağı aşağıda belirtilen komisyonlarca incelenerek karara bağlanır.

a) İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerince Bakanlığa gönderilen projeler Müsteşarın başkanlığında ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Tanıtma Genel Müdürü ile Araştırma ve Eğitim Genel Müdüründen oluşan komisyon.

b) Özel tiyatroların projeleri Müsteşar, Güzel Sanatlarla ilgili Müsteşar Yardımcısı, Güzel Sanatlar Genel Müdürü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü ile tiyatro alanında tanınmış kişiler arasından Bakanlıkça belirlenecek üç kişiden oluşan komisyon.

(2) Komisyonlar üye tamsayısı ile toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır, çekimser oy kullanılamaz. Komisyon kararları Bakan onayına sunulur.

(3) Yardım yapacak birim konusundaki tereddütleri gidermeye Komisyon yetkilidir.

Değerlendirme ölçütleri

MADDE 9 – (1) Yardım taleplerinin komisyonca değerlendirilmesinde aşağıdaki ölçütler göz önünde bulundurulur:

a) Projenin kültür, sanat ve turizm değerlerini yaşatıcı, yayıcı, tanıtıcı, destekleyici olma niteliği, yeterliliği ve önemi.

b) Teşekkülün sahip olduğu alt yapı, tesis ve donanım.

c) Projenin gerçekleştirileceği yöredeki ulaşım imkanları.

ç) Projenin gerçekleştirileceği yöredeki konaklama kapasitesi.

d) Projenin sosyo-kültürel gelişime katkısı.

e) Varsa, daha önceki proje ve faaliyetlerin uygulanmasındaki başarı derecesi.

(2) Özel tiyatroların projelerine yapılacak desteklerde 1 inci fıkranın (a), (d) ve (e) bentlerindeki ölçütlerin yanı sıra aşağıdaki ölçütler de dikkate alınır.

a) Tiyatro sanatını geliştirmesi, çağdaş, evrensel boyutlara ulaştırması, yeni sanatsal eğilimleri özendirmesi, klasikleri değerlendirmesi, Türk ve dünya kültürüne katkıda bulunması.

b) Türk oyun yazarlarına ait eserlere öncelik verilmesi.

c) Yurtiçi turneler düzenleyerek tiyatroyu yurt sathına yayması.

ç) Yeni oyunlar yazdırarak tiyatro edebiyatımızın zenginleşmesine katkıda bulunması.

d) Sezon içinde sahnelediği oyun sayısı.

e) Seçilen oyunların sanat seviyesi ve uygun şekilde sahnelenip sahnelenmediği.

f) İstikrarlı ve sürekli bir tiyatro geleneğini yaşatıp yaşatmadığı.

g) Sezon içinde açmış olduğu perde sayısı.

ğ) Türk tiyatrosunun gelişmesi açısından, tiyatro binası ve benzeri yatırımlar ile eğitim ve yayın gibi alanlarda gösterdiği etkinlikler.

(3) Sosyo-ekonomik açıdan diğerlerine göre daha az gelişmiş yörelerde uygulanacak projelere öncelik verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Protokol, Yardımın Gönderilme, İzlenme ve Denetlenme Şekli

Protokolde yer alacak hususlar

MADDE 10 – (1) Bakan tarafından onaylanan yardımlar, protokol yapılmasını müteakip ödenir.

(2) Protokolde yer alacak hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Taraflar,

b) Teşekkülün kanuni tebligat adresi,

c) Etkinliğin adı, tarihi, yeri,

ç) Yardım miktarı,

- d) Protokole uygun davranılmaması halinde uygulanacak müeyyideler,
- e) Bakanlığın denetim yetkisi,
- f) Gerekli görülen diğer hususlar.

Yardımaın gönderilme şekli

MADDE 11 – (1) Yardım, projeyi sunan teşekkülün banka hesap numarasına yatırılır.

Yardımaın kullanılması, izlenmesi ve denetlenmesi

MADDE 12 – (1) Teşekküller, yardımları veriliş amacına uygun olarak kullanmak zorundadır.

(2) Teşekküllerin proje konusu faaliyetleri Bakanlık personeli tarafından izlenir ve izleme sonucu düzenlenen tutanağın birer örneğı ilgili birime ve proje sahibine verilir. Teşekküller verilen bu tutanakları dosyalarında muhafaza etmek zorundadırlar.

(3) Teşekküller, yardımaın amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığına ilişkin bilgi, belge ve kayıtların birer örneğı ile proje sonuç raporlarını, projenin bitimini müteakip bir ay içinde veya devam eden projelerine ilişkin bilgi, belge ve raporlarını takip eden yılın ilk ayı içinde İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine vermek zorundadırlar.

(4) Bakanlık, yapılan yardımla sınırlı olmak üzere gerekli gördüğü her türlü inceleme, kontrol ve denetimi yapmaya yetkilidir. Denetim sırasında görevli memur tarafından istenecek bilgi, belge ve kayıtların gösterilmesi, verilmesi, sorulan soruların yazılı veya sözlü olarak cevaplandırılması zorunludur.

(5) Özel tiyatrolar, bu maddede belirtilen belgeleri, sanat sezonunu izleyen 10 Temmuz tarihine kadar ilgili İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne göndermek zorundadır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından, bu Yönetmeliğın 13 üncü maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler incelenir, inceleme sonucunda eksiklik varsa tamamlattırılır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne hazırlanan rapor en geç 15 Ağustos tarihine kadar Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük, gönderilen dosyaları inceler, eksik bilgi veya belgeler tamamlattırılır, müteakiben değerlendirme raporunu Komisyona sunar. Proje raporları Komisyon tarafından karara bağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Teşekküllerin yükümlölükleri

MADDE 13 – (1) Teşekküller aşağıda belirtilen yükümlölüklere uymak zorundadırlar.

a) Projelere ilişkin olarak hazırlayacakları afiş, broşür gibi her türlü basılı materyalde "Kültür ve Turizm Bakanlığının Maddi Katkılarıyla" ibaresini bulundurmak.

b) Projeye ilişkin giderleri, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa uygun olarak alınan fatura veya fatura yerine geçen vesikalarla yapmak ve bu vesikaları gerektiğinde ibraz etmek üzere dosyasında hazır bulundurmak.

Yardımların kamuoyuna duyurulması

MADDE 14 – (1) Bakanlık, yardım yapılan teşekküllerin isimlerini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımaın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar resmi internet sitesinden ve basın açıklamaları ile kamuoyuna duyurur.

Yardımanın geri alınması

MADDE 15 – (1) Teşekkürler; yardım konusu projenin gerçekleştirilemeyeceğinin veya yardımın amacına uygun olarak harcanmadığının tespiti hâlinde, tespitin yapılmasını müteakip durumun teşekkürle tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, Bakanlığa yardım tutarını aynen iade etmek zorundadır.

(2) Yardımın süresi içinde iade edilmemesi durumunda, yardım tutarı kanuni faiziyle birlikte genel hükümlere göre ilgili teşekkürden tahsil edilir.

(3) Yardımı süresi içinde iade etmeyen teşekkürler, bu Yönetmelik kapsamındaki yardımlardan bir daha yararlandırılmaz.

Sekretarya hizmetleri

MADDE 16 – (1) Yardımlara ilişkin sekretarya hizmetleri, bütçesinden yardım yapılacak Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Geçmiş yılda başlamış projeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Özel tiyatroların 2006-2007 sanat sezonu için bu Yönetmeliğin yayımından önce yapmış oldukları başvurular, bu Yönetmeliğin yayımını izleyen on gün içinde başvurularını yenilemeleri halinde, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. Bu kapsamdaki özel tiyatrolar, sürmekte olan ve geçen yıl bildirdikleri projeleri için destek alabilecekleri gibi, istedikleri takdirde projelerinde değişiklik yapabilir veya yeni proje sunabilirler.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür

EK 7
KÜLTÜR BAKANLIĞININ
2005 – 2009 YILLARI ARASINDA
ÖZEL TİYATROLARA VERDİĞİ DESTEKLER

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA
ÖZEL TİYATROLARIN PROJELERİNE YAPILAN YARDIMLAR
KAPSAMINDA
MADDİ DESTEK VERİLEN TÜRK OYUN YAZARLARINA AİT ESERLER

* Bu Listede Bakanlığımızca Yapılan Tüm Yardımlar Değil, Sadece Türk Oyun Yazarlarına Ait Eserlere Verilen Yardımlar Listelenmiştir.

2004-2005 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Hastane Mi? Kestane Mi?	Turhan Temuçin
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Oyunun Sonu	Doç. Dr. Semih Çelenk
Ankara Sanat Tiyatrosu	Benim Meskenim Dağlardır	Ali Berktaş
Bizim Tiyatro – Zafer Dıper	Kafa Kağıdı	Zafer Dıper
Çorum Bölge Tiyatrosu	Evde Şamata Var	Nail Demir
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti.	Bu İşte Bir Sakatlık Var	Fatih Yıldız
G. Ülkü – G. Özcan Tiyatro İşl. Ltd. Şti.	Kiralık Daire	Gazanfer Özcan
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Bu Oyunun Adı Yok	Hadi Çaman
Kartal Sanat İşliğı Tiyatrosu	Bankamatik	Dersu Yavuz Altun
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Hayatımız Köşebaşı	Metin Balay
Kenter Sinemacılık Ve Tiyatroculuk A.Ş.	Nasreddin Hoca	Sönmez Atasoy
Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Hüznün Dalgın Kuşları	Ruşen Hakkı
Nokta Tiyatrosu – Abdullah Şahin	Kayıp Aranıyor (Babanı Gördün Mü)	Nermin Ertürkmen

Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yay. A.Ş.	Kiralık Oyun	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Binbir Gece	Selma Köksal - Emrah Kolukısa
Sadri Alışık Tiyatrosu	Ağır Roman	Metin Kaçan
Samsun Düşevi Oyuncuları	Kamyon	Mehmet Baydur
Semaver Kumpanya	Süleykan Ve Öbürsüler	Yavuz Pekman
Stüdyo Drama	Yunus Emre "Sevelim Sevillelim"	Yunus Emre
Tiyatro Ayna	Pir Sultan Abdal	Mahmut Gökgöz
Tiyatro Kare	Evde Hapis	Burak Akkul - Murat Dişli
Tiyatro Stüdyosu	Bugün Yarın	Ahmet Levendoğlu
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Yaşamın Sesi	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi	Çiftlikteki Hırsız	Mustafa Ahmet
Ankara Çağdaş Sanat Tiyatrosu	Hadi Usta, Işık Çal !	Fazıl Ufuktepe
Çan Tiyatrosu	Afacanlar Sanal Dünyada	Kenan Halis Kızıldağ
Karınca Çocuk Tiyatrosu (Kutlay Akbal)	Robinson Ve Cuma	Zeynep Özkan
Masal Gerçek Tiyatrosu	Robinson Crusoe	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Özgür Kaplumbağa	Murat Yener Yıldırım
Sarıyer Sanat Tiyatrosu	Prens'in Hazinesi	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş	Büyülü Şehir	Serhat Akkaş
Bartın Sanat Tiyatrosu	Yarını Akıl Yapar	Ülker Köksal
Eskişehir Arkadaş Çocuk Tiyatrosu	Dünyayı Güldüren Adam	Necmi Ünver

Şanlıurfa Kent Tiyatrosu	Uçan Şemsiye	Ümit Denizer
Yol Tiyatrosu – Sürmeli Kayabaşı	Meddah Amca	Dinçer Sümer

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Alperen Sanat Evi	Son Köylü	Yahya Akengin
Altı Nokta Körler Derneği Ankara Şubesi	Deli	Turhan İçli
Bahar Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Kültürüm	Fevzi Özyürek
Bulancak Sanat Tiyatrosu	Dilencinin Kehaneti	Dr. Mehmet Murat İldan
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Ceberrut Kaynana	Erzurum Şehir Tiy. Yazar Kurulu
Giresun Anadolu Engelliler Yard. Der.	Satılık Şapka	Fazıl Hayati Çorbacıoğlu
Haşim Kayabaşı Tiyatrosu	Lütfen Çeker Misiniz	Sefer Akay
Özel Eğitim Tiyatrosu (Özurlüler Tiyatrosu)	Mavi Bir Masal	Hakan Üşenti - Ülkü Akça
Umut Sanat Tiyatrosu	Berivan	İsmail Akar

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ankara Sanat Evi (Anse)	Sahne-İ Tebessüm	Ömer Pekin
Eşref Seyitoğlu	Karagözün Seyir Defteri	Mustafa Partal
Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz & Hacivat Cadılar	Mahmut Hazım Kısakürek
Hadi Poyrazoğlu Tiyatrosu	İbiş Alfabe Öğreniyor	Hadi Poyrazoğlu

Mehmet Aziz Baycan	Karagöz'ün Öğretmenliği	Mehmet Aziz Baycan
Mustafa Partal	Hafıye Karagöz	Mustafa Partal
Tevfik Dinç	Karagöz Hacivat (Uzaylı)	Tevfik Dinç
Tiyatro İzmit	Korsan Cd'ci Karagöz	Tiyatro İzmit

2005-2006 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Misafir	Bilgesu Erenus
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Ben Eskiden Küçüktüm...	Ali Poyrazoğlu
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Vatan Kurtaran Şaban	Haldun Taner
Ankara Sanat Evi (Anse)	Benden Sonra Ölüm Gelir	Serkan Öztürk
Arama Tiyatrosu	Neron İle Agrapina	Tarık Günersel
Bizim Tiyatro	Özkıyım	Zafer Dipper
Çisenti Sanat Reklamcılık Ltd. Şti.	Bir Kadın Ve Bir Erkeğin Hikayesi	Enver Aysever
Çorum Bölge Tiyatrosu	Oohf Yasaklar	Nail Demir
Değişim Atölyesi Oyuncuları	Vatandaş Oyunu	Genç Oyuncular
Enis Fosforoğlu Tiyatrosu	Tahterevallı	Çetin Altan
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti.	Bir Taşla İki Kuş	Fatih Yıldız
Ertan Prodüksiyon Tiyatro Eğitim Org. Ltd.Şti.	Nenemin Hikâyeleri	Kenan Olpak - Savaş Ertan
Güzel Sanatlar Oyuncuları Tiyatro Topluluğu	Resimli Osmanlı Tarihi	Turgut Özakman
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Herşeye By By	Asuman Çakır
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk.	İstanbul Hatırası	Nihat Nadi Ülger

Org. Ltd. Şti.		
Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Bekçi	Muzaffer İzgü
Nokta Tiyatrosu - Abdullah Şahin	Ekmek Arası Hayat	Osman Ali Cavcı
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yay. A.Ş.	Aşkımızın Son Durağı	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Rüya	Gülsüm Soydan
Pan Tiyatro Sinemacılık Ve Tur. Ltd. Şti.	Ayşe	Gülriş Sururi
Samsun Düşevi Oyuncuları	Duvarların Ötesi	Turgut Özakman
Samsun Sanat Tiyatrosu	Seferi Ramazan Bey'in Nafile Dünyası	O. Arayıcı
Tiyatro Ayna	Zaman Adında Bir Kadın	Melisa Erdönmez Gürpınar
Tiyatro Kedi / Bizim Stüdyo Ltd. Şti.	Casablanca	İpek Kadılar Altınır
Tiyatro Stüdyosu	Yoksun	Cuma Boynukara
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Aşkın Gözüne Gözlük	Ferhan Şensoy

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Sen Seni Bil	Turgay Yıldız
Atölye Tempo Ltd. Şti.	İyi Ki Doğdun Karagöz	Ahmet Önel
Çan Tiyatrosu	Maskeli Çocuk	M. Celal Kızıldağ
Karınca Çocuk Tiyatrosu	Yıldız Çocuk	M. Ahmet Yuvaç
Manisa Afsem Tiyatrosu	Sevimli Afacanlar	Hediye Aydın
Masal Gerçek Tiyatrosu	Sevimli Kedicikler Ve Rupi	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Sevimli Kediler	Murat Yener Yıldırım
Tiyatro Akkaş	Karlar Kraliçesi	Serhat Akkaş

Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Hayal Ettiğim Dünya	Okay Şenol
Tiyatro Mie	Bremen Mızıkacıları	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden	Uçan Adam	Dersu Yavuz Altun
Ankara Deneme Sahnesi	Sevgi Çemberi	Hasan Erkek
Ankara Genç Oyuncular Tiyatrosu	Hayvanlar Okulu	Ahmet Akat
Ankara Komedi Tiyatrosu	Ormanların Barış Ateşi	Adem Atar
Bartın Sanat Tiyatrosu	Dünyanın En Güzel Ekmeği	Özlem Sezer
Başkent Sanat Sahnesi	Yonca Sevmeyen Kralla Bilge Tavşan	Z. Kaya
Eskişehir Arkadaş Çocuk Tiyatrosu	Köroğlu	Necmi Ünver
Merhaba Sanat Tiyatrosu	Miğfer	Ayla Çınaroğlu
Panki Sahne Sanatları / Tiyatro Tiyatro Çocuk Tiyatrosu	Çiftlikteki Ziyaretçi	Tufan Ünlü
Sincan Bölge Tiyatrosu	Hürriyet Ana	Murat Demirci

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Alperen Sanat Evi	İbni Sina	Remzi Özçelik
Ankara Orta Oyuncuları Tiyatrosu	Su Testisi Su Yolunda	Ünal Çeken
Ankara Yeni Umut Sahnesi	Ahmet Yesevi	Remzi Özçelik
Bursa Sanat Tiyatrosu	Bizim Sokak	Bursa Sn. Tiy. Yazar Kurulu
Dünya Eğitim Kültür Ve Sanat Vakfı	Ölümsüzler	Melih Cevdet Anday
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Kılıbık	Erz. Şeh.Tiy. Yazar Kurulu
Genç Oyuncular Sahnesi	Ekmek Parası	Genç Oyuncular Sahnesi

Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	Düşler (Işık-Kuyu-Türkü)	Gülüm Pekcan
Hakkari Umut Sanat Tiyatrosu	Devlet Malı	İsmail Akar
İstanbul Dünya Sahnesi	Son Duruşma	Ekrem Dumanlı
Lüleburgaz Genç Oyuncular Tiyatro Topluluğu	Hikaye-İ Ceng-İ Truva	Gündoğdu Gencer
Osmancık Belediyesi Şehir Tiyatrosu	Sarı Çizmeli	Feridun Akın
Özgür Tiyatro	Şair İle Postacı	Pelin Temur
Sinop Tiyatro Derneği	Büyünün Gözleri	Murat İldan
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu	Üç Mektup	M. Güven Cengiz
Tiyatro Boyalı Kuş - Jale Karabekir	Bu Bir Oyun Değildir	Zeynep Kaçar
Tiyatro Kübele	Ah Şu Büyükler	Savaş Aykılıç
Tiyatro Sürmeli	Bir Adam Yaratmak	Necip Fazıl Kısakürek
Trabzon Sanat Tiyatrosu	Karagöz'ün Muamması	Yılmaz Onay

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Bakkallığı	Cevdet Kudret
Çocuk Eğlenceleri Ve Kukla Gösteri Merkezi	Bir Müzikli Gösteri Sanki Yıldızlar Geçidi	Rıdvan Pars
Eşref Seyitoğlu	Neredesin Karagöz	Eşref Seyitoğlu
Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz & Hacivat Romeo Ve Jüliet	Mahmut Hazım Kısakürek
Hadi Poyrazoğlu Tiyatrosu	Sihirli Sopa	Hadi Poyrazoğlu
Kırmızı Kukla Tiyatrosu	Karagöz'ün Halleri	Erdal Göze
Kukla Çocuk Tiyatrosu	Gizli Şeytanlar	Metin Ateş
Kukla Merkezi	İbiş'in Misafirleri	Alp Arısoy

Mehmet Aziz Baycan	Karagözüm İki Gözüm	Mehmet Aziz Baycan
Mustafa Partal	Karagöz Emlak	Mustafa Partal
Tevfik Dinç	Karagöz & Hacivat (Bezirganın Parası)	Tevfik Dinç
Yunus Emre Turanlı	Karagöz'ün Derdi Başından Aşkın	Eşref Seyitoğlu

2006-2007 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Gösteri Sanatları Merkezi	Ah Şu Gençler	Turgut Özakman
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Tak Tak Takıntı	Ali Poyrazoğlu- L. Baffie
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Midasın Kördüğümü	Güngör Dilmen
Ankara Sanat Evi (Anse)	Bir Cinayetin Anatomisi	Ömer Pekin
Bizim Tiyatro - Zafer Diper	Soytarısoy	Zafer Diper
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Tavtati Kütüpatı	Atila Alpöge
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Çatkapı	Fatih Yıldız
Gelenbe Tiyatro Sin. Rad. Prog. Yap. Rek. San. Tic. Ltd. Şti.	Tepeden İnme	Mahmut Yesari
Güzel Sanatlar Oyuncuları Tiy. Topl. - Murat Karamanoğlu	Matruşka	Tuncer Cücenoglu
Hamle Tiyatrosu	Hayat Oyunları	Ali Haydar Erçığ
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Film Koptu	Nihat Nadi Ülger
Müjdat Gezen Tiyatrosu	Tuhaf Bir Aile	Müjdat Gezen

Nokta Tiyatrosu	Tanıştırayım Burası Türkiye	Abdullah Şahin
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	Fername	Ferhan Şensoy
Oyuncular Tiyatro Grubu	Hişt Hişt	Selma Köksal Çekiç - Emrah Kolukısa
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Güllü	Atıf Yılmaz
Samsun Düşevi Oyuncuları	Namuslu Namussuz	Aziz Nesin
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Bir Pulsuz Dilekçe	Uğur Mumcu
Tiyatro Birikim - Ertan Özak	Memurin Faslı	Coşkun Irmak
Tiyatro Ti - Ti Gösteri Hizmetleri Ve Tic. Ltd. Şti.	Başkan Ve Hayalet	Sevgi Saygı
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Yüzleşme	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Çirkin Ördek Yavrusu	Ali Okyar
Anaç Ajans - Ümit Anaç	Göçebe	Yılmaz Yöndem
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Sevimli Korkuluk	M. Celal Kızıldağ
İdil Abla Çocuk Tiyatrosu - İdil Oğuzoğlu (Yazgan)	Dilden Dile	İdil Yazgan
Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Şarkılarımız Yaşasın	Yılmaz Onay
Manisa Afsem Tiyatrosu	Nasrettin Hoca	Hediye Aydın
Masal Gerçek Tiyatrosu - Reha Bilgen	Kristal Ormanı	Reha Bilgen
Nüans Sanatsal Üretim Merkezi	Sevgi Bahçesi	Murat Yener Yıldırım

Sarıyer Sanat Tiyatrosu - Sebahattin Mutluer	Sihirli Çizmeli Komedi	Sebahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş - Akkaş Tiyatroculuk Sinemacılık Tic. Ltd. Şti.	Pamuk Prenses	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Ben Çöp Değilim	Oktay Şenol
Tiyatro Yeniden - Dersu Yavuz Altun	En Güçlü Kim	Dersu Yavuz Altun
Van Bölge Tiyatrosu - Nedim Salman	Ak Masal Kara Masal	Turgut Özakman
Abt Çocuk Tiyatrosu - Bilge Can Göker	Kazıdaki Büyük Sır	Zeki Göker
Bülent Ünsür	Kaybolan Palyoçalar	Bülent Ünsür
Panki Sah. San. 'Tiyatro Tiyatro Çocuk' Çocuk Tiy.- Tufan Ünlü	Bay Mikrop Parkta Gezerken	Tufan Ünlü
Serap Gültekin Tiyatrosu	Kaybolan Satranç Taşlarım	Gülağ Öz
Van Şehir Tiyatrosu - Bülent Öner	Savaş Düşlerimi Çaldı	Haluk Işık

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ankara Deneme Sahnesi	Kardeşlik Töreni - Samah	Prof. Dr. Nurhan Karadağ
Anadolu Sanat Tiyatrosu	Reis Bey	Necip Fazıl Kısakürek
Ankara Ortaoyuncular Tiyatrosu – Ünal Çeken	Taptuk İle Yunus	Ünal Çeken
Bulancak Sanat Tiyatrosu	Töre	Turgut Özakman
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Ayrıntılar	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.

Çukurova Kültür Merkezi	Çılgılık – Sözde Ermeni Soykırımı Masalı	İdris Şahin
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Fıkralarla Erzurum	Erz. Şeh. Tiy. Yazar Kurulu
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Faturatör	Şahin Kelleci
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	Çöplük - Soruyorum	Gülüm Pekcan
Özgür Sahne - Turgay Ön	403. Kilometre	İsmet Künitay
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu - M. Güven Cengiz	Töre	M. Güven Cengiz
Umudum Tiyatro - Metin Zakoğlu	Yanlış Adres	Metin Zakoğlu

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aliş Mübarek	Küresel Karagöz	Aliş Mübarek
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Salıncak Sefası	Cevdet Kudret
Cenk Yılmaz	Karagöz Okulda	Cenk Yılmaz
Çocuk Eğlenceleri Ve Kukla Gösteri Merkezi	Kukla Kukla Eğlen Hopla	Rıdvan Pars
Eşref Seyitoğlu	Karagöz Trafikte	Eşref Seyitoğlu
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Anadolu'nun Kuklaları	Derya Uslu - Hakan Arısoy
Kukla Merkezi - Alp Arısoy	Nasreddin Hoca Bizlerle	Alp Arısoy
Mustafa Partal	Karagöz Duman Avcısı	Mustafa Partal
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Uzaylı	Tevfik Dinç
Tevfik Dinç	Karagöz Trafikte	Tevfik Dinç

Tolga Ersan	Karagöz Okuma-Yazma Öğreniyor	Tolga Ersan
Yunus Emre Turanlı	Karagöz Ve Hacivat Hayvanat Bahçesinde	Deniz Degirmenci

2007-2008 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	İçimdeki Timsah	Ali Poyrazoğlu
Altıdan Sonra Yapım Reklam Film Yayın Ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti.	444	Yiğit Sertdemir
Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi Ltd. Şti.	Müfettişler Müfettişi	Orhan Kemal
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Deliler Boşandı	Aziz Nesin
Ankara Sanat Evi (Anse)	Yeryüzündeki Yıldızlar	Burak Tarık
Bizim Tiyatro - Zafer Diper	Olya	Zafer Diper
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Çöplük	Turgay Nar
Dostlar Filmcilik Ve Tiyatro Ltd. Şti.	Sivas - Madımak	Genco Erkal
Enis Fosforoğlu Tiyatrosu	Ayna Ayna	Ali Erdoğan
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Milyonluk Bebekler	Hakan Doğan - Enver Demirkan
Hadi Çaman Yeditepe Oyuncuları Tiyatro Ltd. Şti.	Şarap Doktoru	Yakup Almelek
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etk. Org. Ltd. Şti.	Ali Ayşe'yi Seviyo	Dinçer Sümer
Kırca Yapım Sanat Ürünleri Tic. Ltd. Şti.	Sözün Bittiği Yer	Uygur Asan
Nokta Tiyatrosu	Çılgın Yenge	Sadık Şendil

Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	Boşgezen Ve Kalfası	Ferhan Şensoy
Öteki Tiyatro Tic. Ltd.Şti.	Hesap Lütfen	Murat Karahüseyinoğlu
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Kadıncıklar	Tuncer Cücenoglu
Samsun Düşevi Oyuncuları	Lidert	Can Kibiroğlu
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Şu Çılgın Türkler	Turgut Özakman
Tiyatro Ayna - Dilek Türker	Var Mısın?	Önder Paker
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Nice Yıllara	Tuncay Özinel

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Uzaktan Gelen Misafirler	Ali Okyar
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Kurnaz Karga	Murat Celal Kızıldağ
Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Alacalı Şemsiye	Ahmet Önel
Manisa Afsem Tiyatrosu	Bugünkü Dersimiz	Deniz Turhan Hotiç
Masal Gerçek Tiyatrosu - Reha Bilgen	Pollyanna	Reha Bilgen - Burcu Tekin
Mavi Sahne – M. Tevfik Tunga	Şirin At Titi	M. Tevfik Tunga
Pembe Kurbağa Gösteri Etkinlikleri Ltd. Şti.	Ormanın Kralı	Ali Nihat Yavşan
Sarıyer Sanat Tiyatrosu – Sebahattin Mutluer	Prens İle Denizkızı	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş – Akkaş Tiyatroculuk Sin. Tic. Ltd. Şti.	Tılsımlı Gelincik	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış – Okay Şenol	Tarzan; Yağmur Ormanları	Oktay Şenol

Tiyatro Mie – Salim Dörtcan	Küçük Balık Bambam	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden – D. Yavuz Altun	Sonsuz Gökkuşığı	Dersu Yavuz Altun

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Tiyatro Derneği Tiyatro Topluluğu	Eroin Güncesi	Kanat Güner
Ankara Deneme Sahnesi	Oyun Ve Düğün	Prof.Dr. Nurhan Karadağ
Ankara Ortaoyuncuları Tiyatrosu - Ünal Çeken	Kaos	Ünal Çeken
Aydın Sanat Etkinlikleri Merkezi Derneği	Parkta Bir Sonbahar Günüydü	Recep Bilginer
Bademler Köyü Kültür Ve Sanat Derneği	İki Kalas Bir Heves	Erhan Gökgücü
Bulancak Sanat Tiyatrosu	72. Koğuş	Orhan Kemal
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Kavuklu İş Başında	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.
Çukurova Kültür Merkezi - İdris Şahin	Melek Değilmiş Komşularımız	A. Tolgay
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Paydos	Cevat Fehmi Başkurt
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Hacıbektaş Destanı	Abdülkadir Paksoy
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	4 Mevsim - Küresel Isınma	Gülüm Pekcan Şimşir
Özgür Sahne - Turgay Ön	Tango	Şenol Tiryaki
Özgür Tiyatro - Özgür Başkaya	Savaş Oyunu	Özgür Başkaya
Trabzon Sanat Tiyatrosu	Hikaye-İ Mahmud Berdreddin	Mehmet Akan

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Ayhan Leylek	Karagöz Ramazan Davulcusu	Cevdet Kudret
Cenk Yılmaz	Bekçi	Mehmet M. Sevilen
Gepetto İpli Kukla Tiyatrosu	Masallar Diyarı İmparatorluğu	Ferhat Kolçak
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Bir Başka Zaman	Hakan Arısoy
Kukla Merkezi - Alp Arısoy	Yaşasın Karagöz	Alp Arısoy
M. Hazım Kısakürek - Geleneksel Gösteri Sanatları Topluluğu	Karagöz'ün Korkulu Rüyası	M. Hazım Kısakürek
Nihat Mürşitpınar	Hititli Karagöz	Nihat Mürşitpınar
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Şarkıcı	Cemal Dönmez
Tevfik Dinç	Karagöz İle Hacivat Bitirim Bebe	Tevfik Dinç
Tolga Ersan	Karagöz'ün Şairliği	Tolga Ersan
Yunus Emre Turanlı	Karagöz İngilizce Öğreniyor	Deniz Değirmenci

2008-2009 Sanat Sezonu

Profesyonel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
A Prodüksiyon - Cumhur Murat Aygen	Çizgi	Dilruba Saatçi
Adım Tiyatro - Metin Karaman	Komşu Köyün Delisi	Üstün Dökmen
Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu	Bir Sen Kaldın Yalnızlık Geline	Ali Poyrazoğlu
Anaç Ajans - Ümit Anaç	Kör Nokta	Ümit Anaç

Ankara Çağdaş Sahne Sanat Merkezi Ltd. Şti.	Gerçek Bir Yaşam Öyküsü	Adnan Gergeroğlu
Ankara Ekin Tiyatrosu Yay. Tic. Ltd. Şti.	Heccav (Şair Eşref)	Prof. Dr. Semih Çelenk
Ankara Sanat Evi (Anse)	Ö.S.S. (Öğrenci Sever Sınavı)	Ömer Pekin
Asuman Dabak Birsell	Vanilyalı İlişkiler	Asuman Çakır
Değişim Atölyesi Oyuncuları - Hüseyin Tanay	Hıdırellez	Firuze Engin
Duru Tiyatro Film Yapım Ltd. Şti.	Rahvan Giden Atlılar	Özen Yula
Eps Gösteri Sanatları Ltd. Şti	Arap Saçı	Fatih Yıldız
Ertan Prodüksiyon Tv Film Tiyatro Ltd.Şti.	Hastahane	Behiç Ak
Hamle Tiyatrosu	Hangi Karakter	Ali Haydar Erçığ
Kartal Sanat İşliğı Tiyatro İşletmeciliğı Ltd. Şti.	Yoksun	Cuma Boynukara
Kartal Sanat Tiyatrosu Ve Kültür Etkinlikleri Org. Ltd. Şti.	Bekçi	Muzaffer İzgü
Kırca Yapım Sanat Ürünleri Tic. Ltd. Şti.	Sersem Kocanın Kurnaz Karısı	Haldun Taner
Ortaoyuncular Sanat Gösterileri Ve Yayıncılık A.Ş.	2019	Ferhan Şensoy
Öteki Tiyatro Tic. Ltd. Şti.	Korkuyu Beklerken	Oğuz Atay
Samsun Düşevi Oyuncuları	İnsan Dükkanı	Can Kibiroğlu
Samsun Sanat Tiyatrosu - Yaşar Gündem	Diriliş	Turgut Özakman
Su Gösteri San.Yay.Org.Hiz.Ltd.Şti.- Mask-Kara Tiyatrosu	Tartüf Milenyum	Nazım Hikmet Ran
Tiyatro Kedi / Bizim Stüdyo Ltd. Şti.	Çalıkuşu	Reşat Nuri Güntekin

Tiyatro Oyunevi	Beklerken	Birgöl Oğuz
Tuncay Özinel Tiyatrosu	Hırsızistan	Tuncay Özinel
Ve Diğer Şeyler Topluluğu - Yeşim Özsoy Gülan	Üçüncü Evren	Yeşim Özsoy Gülan
Ysm Sanat Etk. Prod. Rek. Yay. Hiz. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Para Oyunu	Necip Fazıl Kısakürek
Sadri Alışık Tiyatrosu - Çolpan İlhan	Yeşil Papağan Limited	Memet Baydur

Çocuk Oyunu Tiyatroları

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Aks Sincap Çocuk Tiyatrosu	Keloğlan Veziroğlan	H. Gazi İnce - Ali Okyar
Atölye Tempo Ltd. Şti. - Tiyatro Tempo	Uçmak Özgürlüktür (H. Ahmet Çelebi)	Ahmet Önel
Çan Tiyatrosu - Sabahat Kızıldağ	Yardımsever Kurt	M. Celal Kızıldağ
Ege Sanat Merkezi Ve Tic. Ltd.Şti.	İçimde Bir Şey Var	Efsun Naz
İst. Mavi Sahne - Mehmet Tefik Tunga	Küçük Kedi Tırtık	M. Tefik Tunga
Karınca Çocuk Tiyatrosu - Kutlay Akbal	Zaman Fırfırıyla Yolculuk	Prof. Dr. Semih Çelenk
Manisa Afsem Tiyatrosu	Sarıköz Boya Bolacıya Karşı	Adem Atar
Mavi Uçurtma Komedi Tiyatrosu - Ramazan Karakaş	Hayvanlar Ve Çocuklar	Nahide Karakaş
Pembe Kurbağa Gösteri Etkinlikleri Ltd. Şti.	Küçük Denizkızı	Figen Çakmakoglu
Sarıyer Sanat Tiyatrosu - Sebahattin Mutluer	Ali Babanın Çiftliği	Sabahattin Mutluer
Tiyatro Akkaş - Akkaş Tiyatroculuk Sinemacılık Tic. Ltd. Şti.	Atlı Karınca	Serhat Akkaş
Tiyatro Alkış - Okay Şenol	Pamuk Prenses Ve Yedi	Oktay Şenol

	Cüceler	
Tiyatro Mie - Salim Dörtcan	Kırmızı Başlıklı Kız	Neslihan Dörtcan
Tiyatro Yeniden - Dersu Yavuz Altun	Parmaklarım Konuşuyor	Dersu Yavuz Altun
Ümraniye Renkli Sahne Çocuk Tiyatrosu - Güngör Varlı	Barış'ın Serüveni	Erkan Çelikkol
Tiyatro Minimax - Emine Kaygun	Neşeli Bahçe	Emine Kaygun

Amatör Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Adana Tiyatro Derneği Tiyatro Topluluğu	Kuvayı Milliye	Kanat Güner
Ankara Deneme Sahnesi	Kurban	Güngör Dilmen
Ankara Ortaoyuncuları Tiyatrosu - Ünal Çeken	Melek	Ünal Çeken
Aydın Sanat Etkinlikleri Merkezi Derneği	Kayıp Hayatlar	Mehmet Tekkanat
Bademler Köyü Kültür Ve Sanat Derneği	Teneke	Yaşar Kemal
Beşminare Sanat Tiyatrosu	Ah Şu Gençler	Turgut Özakman
Bulancak Sanat Tiyatrosu	İki Kalas Bir Heves	Erhan Gökçücü
Bursa Sanat Tiyatrosu - Ahmet Turunç	Dengesizler	Bursa San.Tiy. Yazar Kurl.
Çukurova Kültür Merkezi - İdris Şahin	Veli İle Emine	Mustafa Yavuz
Emel Bala Gürel (Han Tiyatrosu)	Bozuk Düzen	Güner Sümer
Erzurum Şehir Tiyatrosu	Oduncular	Sebahattin Bulut
Genç Oyuncular Sahnesi - Selim Kalıç	Yaşasın Tiyatro	Genç Oyuncular Sahnesi

Giresun Bedensel Engelliler Gençlik Ve Spor Kulübü	Ocak	Turgut Özakman
Gülüm Pekcan Dans Tiyatrosu	7 X 24 = Bir Ömür	Gülüm Pekcan Şimşir
Kığı Kaymakamlığı	Doğudan Batıya Sanat Yolculuğu	Aytekin Vural
Ohal Gazileri Şehit Aileleri Dayanışma Derneği	Kuyu	Gürkan Tanyaş
Ordu Sanat Evi Derneği	Ölümü Yaşamak	Orhan Asena
Özgür Sahne - Turgay Ön	Yolcu	Nazım Hikmet
Özgür Tiyatro - Özgür Başkaya	Selam Olsun Nazım'a	Özgür Tiyatro Çalışanları
Sinop Sanat Tiyatrosu	Dilencinin Kehaneti	M. Murat İldan
Şanlıurfa Kent Tiyatrosu - M. Güven Cengiz	Eğitim ! Şart	M. Güven Cengiz
Türkiye Sakatlar Derneği Genel Merkezi	Bu İşte Bir Sakatlık Var	Fatih Yıldız
Arslanköy Çadır Tiyatrosu - Hüseyin Arslanköylü	Kadının Feryadı	Hüseyin Arslanköylü
Gürhan Arıttürk - (Yeşilköy Köy Tiyatrosu)	Düğün Ya Da Davul	Haşmet Zeybek
Hüsniye Akçin - Kocaeli Bölge Tiyatrosu	Tren Gidiyor	Yılmaz Onay

Geleneksel Tiyatrolar

Tiyatronun Adı	Oyunun Adı	Yazarı
Açıkgöz Kukla Tiyatrosu - A. Duygu Tansı	İbiş Çöp Canavarı	H. Oya Tansı
Ayhan Leylek	Karagöz'ün Yazıcılığı	Cevdet Kudret
Hakan Arısoy Kukla Tiyatrosu	Şimdi Okullu Olduk	Selvin Namlı
Kukla Merkezi -	Kuklaların Dünyası	Alp Arısoy

Alp Arısoy		
Mahmut Hazım Kısakürek - Geleneksel Gösteri Sanatları Tpl.	Karagöz Satıcı	Mahmut Hazım Kısakürek
Mehmet Aziz Baycan	Karagöz Hacivat Okulda	Mehmet Aziz Baycan
Nihat Mürşitpınar	Karagöz'ün Kış Hazırlığı	Nihat Mürşitpınar
Samsun Gölge Tiyatrosu - Cemal Dönmez	Karagöz Öğretmen	Cemal Dönmez
Tevfik Dinç	Huysuz İhtiyar	Tevfik Dinç
Yaşar Uraslı	Karagöz'ün Gelin Olması	Yaşar Uraslı
Yunus Emre Turanlı	Pazarcı Karagöz	Yunus Emre Turanlı

EK 8
DEVLET TİYATROSU OPERA VE BALE
ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI (TOBAV)
KURULUŞ KARARI

TOBAV TÜZÜK

KURULUŞ KARARI

ESAS NO : 1981/ 369
KARAR NO : 1981/571
KARAR TARİHİ : 09.07.1981
14. Asliye Hukuk Mahkemesi
Resmi Gazetede Yayımlı : 28.11.1981
Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez Sicil No :699

DEĞİŞİKLİK

KARAR NO : 1985/19
KARAR TARİHİ : 29.01.1985
6. Asliye Hukuk Mahkemesi

DEĞİŞİKLİK

KARAR NO : 2005/111
KARAR TARİHİ : 29.03.2005
20. Asliye Hukuk Mahkemesi

DEVLET TİYATROSU, OPERA VE BALE ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI SENEDİ

VAKFIN ADI VE MERKEZİ

Madde 1 – Vakfın adı “DEVLET TİYATROSU, OPERA VE BALE ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VAKFI” dır. Kısa adı “TOBAV” olup, iş bu resmi senette sadece Vakıf denilecektir.

Madde 2 – Vakfın Genel Merkezi Ankara ili Çankaya ilçesinde olup adresi Tunalı Hilmi Cad. 72/6 06680 Kavaklıdere/Ankara’dır. Adres değişikliği için senet değişikliğine gerek yoktur. Yönetim Kurulu Şube ve temsilcilikler açabilir ve vakıf senedine aykırı davranışların tesbiti halinde kapatabilir. Şubeler en az beş kişi, temsilcilikler en az üç kişiden oluşur.

Çalışma koşulları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

KONU VE AMAÇ

Madde 3 – Vakıf sosyal yardımlaşma, dayanışma, tiyatro, opera,bale ve çok sesli müzik sanatlarının yaygınlaşması,bunlarla ilişkili kültürel değerlerin demokratik ve laik cumhuriyet ilkeleri doğrultusunda korunması ve gelişmesi amacı ile kurulmuş olup; Üyelerden emekli olanlara, çalışırken daimi malul olanlara veya ölenlerin mirasçılarına, mağdur olanlara, üyelikten ayrılanlara vakıf senedinde yazılı hükümler gereğince yardım etmek.

Vakfın imkanları ölçüsünde üyelerine zaruri ihtiyaçları için elverişli faizlerle kredi vermek,

Üyelerin evlenmeleri, çocuklarının doğumu, anne, baba, eş ve çocuklarının ölümü hallerinde faizsiz kredi vermek.

Çalışanlara öğle yemeği verilmesine yardımcı olmak.

Üyelerin ihtiyaçlarının giderilmesi için lokal ve pazar açmak, kooperatifler kurmak, kurulmuş olanlarla anlaşmak, ortak olmak veya birleşmek.

Üyelerinin mesleki eğitimine yardımcı olmak, ekonomik, demokratik haklarının korunması ve geliştirilmesine çalışmak, yardımcı olmak,

Tiyatro, opera, bale ve çok sesli müzik sanatlarının gelişmesine ve yaygınlaşmasına yardımcı olmak üzere bu sanat dalları ile ilgili eğitim ve öğretim veren kuruluşlar açmak, ulusal ve uluslararası kurslar, seminerler, söyleşiler, açık oturumlar, sempozyumlar, festivaller, şenlikler, yarışmalar, ödüllendirmeler tertip etmek ve bu alanlarda ulusal ve uluslararası etkinliklere katılmak, ortak projeler üretmek ve yayın çıkarmak.

Vakfın imkanları ölçüsünde tatil yerleri açmak, kiralamak veya anlaşmalarla yararlanmak.

Üyelerin mesleki ihtiyaçlarını yurt içinden veya yurtdışından temine çalışmak, ulusal ve uluslararası sanat kuruluşlarına, birliklere üye olmak, kültür ve sanat çalışmalarına danışmanlık yapmak.

Gerekli yardımlar için yönetmeliklerle fonlar oluşturmak.

Bu sanat dalları ile ilgili kitaplık, arşiv, müze ve belgelik kurulmasını sağlamak, varolanları desteklemek, telif hakları ajansı kurmak,

Üyeleri arasındaki ilişkiyi geliştirmek amacıyla dinlenme tesisi, galeri, kültür merkezi v.b. işletmelerin inşaatını, işletmesini ve işlettilmesini sağlamak.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

VAKFIN GAYESİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN YAPABİLECEĞİ İŞ VE İŞLEMLER

Madde 4 – Vakıf gayesine ulaşmak için yasal sınırlamalar dışında, miktar ve değeri kısıtlanmamış taşınır ve taşınmaz mallara bağış, vasiyet, satın alma ve kiralama suretiyle sahip olmaya ve kullanmaya, vakıflara ilişkin yasa hükümleri uyarınca sahip olduklarını satmaya, devir ve ferağ etmeye, gelirlerini almaya ve harcamaya, vakıf mal varlığına giren bir ya da birden çok taşınmaz mal veya gelirlerini bir ya da bir çok kez yatırımda kullanmaya, vakıf amaç ve hizmet konularına aykırı olmamak koşulu ile yapılacak bağış ve vasiyet, satın alma ve diğer yollarla mal ettiği taşınır ve taşınmaz malları ve paraları yönetim ve tasarrufa, menkul değerleri almaya ve vakfın amacı doğrultusunda bunları değerlendirip satmaya, vakfın amaçlarına benzer çalışmalarda bulunan yurtiçi ve yasal izin alındığında yurt dışındaki vakıflar, gerçek ve tüzel kişiler ile işbirliği yapmaya, bunlardan yardım almaya, bu yardımı sağlamak için anlaşmalar yapmaya, taşınmaz malların irtifak, intifa, süknâ, üst, rehin, ipotek gibi mülkiyetin aynı haklarını kabule, bu hakları kullanmaya, olan yada olacak gelirleri ile kuracağı sözleşmeler için taşınır ve taşınmaz malların rehin ve ipoteki dahil her türlü güvenceleri almaya, geçerli banka kefaletlerini kabule, vakfın amaç ve hizmet konularını gerçekleştirmek için gerektiğinde ödünç almaya, kefalet, rehin, ipotek ve diğer güvenceleri vermeye, vakfın amaç ve hizmet konularına uygun olarak yürütülen ve yürütülecek projelerden ve her türlü çalışmalardan gelir elde etmeye ve vakfa gelir sağlamak amacı ile olağan işletme ilkelerine göre çalışacak iktisadi işletmeler, ortaklıklar kurmaya, kurulu olanlara iştirake, bunları doğrudan işletmeye yada denetimi altında bir işletmeciye işletmeye, vakfın amaç ve hizmet konularından birinin yada tümünün gerçekleştirilmesi için yararlı ve gerekli görülen girişim, tasarruf, mal edinme, inşaat ve benzeri sözleşmeleri yapmaya Türk Medeni Kanunun 48. Maddesinde belirtildiği üzere izinli ve yetkilidir. Ancak Vakıf bu yetkilerini ve gelirlerini 4721 ve 5072 Sayılı Kanunlarla yasaklanan maksatlarla kullanamaz.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

ÜYELİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 5 – 01.01.2002 tarihine kadar Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Vakfını üyelerinin Vakıf üyelikleri aynen devam eder.

a) Vakıf üyesinin ölümü ve istifası halinde üyeliği sona erer.

Emekli olanlar isterlerse üyeliklerini sürdürebilirler.

Her ne şekilde olursa olsun Vakıftaki üyeliği sona erenlerin vakfa olan borçları muaccel olur ve vakıftaki alacaklarından mahsup edilir. Bakiye borç kaldığı takdirde herhangi bir ihbara ve hüküm alınmasına lüzum kalmaksızın kanuni yollarla tahsil edilir.

Belirli bir amaç için verilen hibe vesair, ancak o amaç için harcanır veya başka bir amaç için harcanmasına genel kurul karar verir.

Vakıf lokalinden yararlanmak isteyen kişiler, lokal üyesi olabilir. Lokal üyesi olabilmek için, iki üyenin önerisi, yönetim kurulunun kararı gerekir.

Askerlik görevi için ayrılanlar ve ücretsiz izinli sayılanların üyelikleri istifa etmezler ise dondurulur. Üyelik yükümlülüklerini yerine getirenlerin üyeliği devam eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 6 – Üyenin üyelik hakkı sınırlanamaz, başkasına devir olunamaz. Bu husustaki her türlü akit ve taahhütler hükümsüzdür. Üyeler yazılı müracaatla üyelikten ayrılabilirler.

VAKFIN ORGANLARI

Madde 7 – Vakfin organları şunlardır.

A – Genel Kurul

B – Yönetim Kurulu

C – Denetleme Kurulu

A - GENEL KURUL :

Madde 8 – Genel Kurul, vakfin en yetkili organı olup 1.1.2002 tarihine kadar mevcut vakfin üyelerinden oluşur. Genel Kurul olağan olarak iki yılda bir toplanır.

Madde 9 – Genel Kurulun yetki ve görevleri şunlardır :

Vakfin hesaplarını inceleyerek yeni görevleri tespit etmek.

Vakıf senedi hükümlerinin yerine getirilmesini gözetmek,

Vakfı senedinin değiştirilmesi, yeni maddeler eklenmesi, vakfin feshi ve tasfiyesine karar vermek.

Üyelerden alınacak aidat ve sosyal Yardım fonu limitlerini tespit etmek (ve yeni kurulacak fonların)

Üyelere verilecek madde 3-a da ki hakların düzenlenmesi.

İhraç edilen üyelerin başvurularını inceleyerek sonuçlandırmak.

Kurulları aklamak, yeni kurulların asil ve yedeklerini seçmek.

Vakıf senediyle kendisine tanınan diğer görevleri yapmak ve yetkilerini kullanmak.

Madde 10 - Genel Kurulun Toplanması;

Yönetim Kurulu Kararı

Denetleme Kurulunun yazılı isteği

Vakıf üyelerinin 1/5 inin yazılı isteği üzerine, Yönetim kurulunun daveti ile olağanüstü toplanır. Yazılı istekler Yönetim Kuruluna yapılır. Yönetim Kurulu, Genel Kurulu toplantıya çağırmaktan kaçınmaz.

Ancak, olağan Genel Kurula dört ay kalmışsa, Yönetim Kurulu Olağanüstü Genel Kurul isteğini erteleyebilir.

Madde 11 – YÖNETİM KURULU ;

Olağan Genel Kurul için çalışma raporu ve bilanço, yu,

Olağanüstü Genel Kurul için toplantı gerekçesini,

Olağan veya olağanüstü Genel Kurul toplantılarının günü, saati, yeri ve gündemi, toplantıdan en az on beş (15) gün önce üyelere duyurur.

Madde 12 – Genel Kurul toplantılarının gündemi ile tarihi, yeri, saati toplantı tarihinden on beş gün önce en yüksek baskısı yapan mahalli bir gazetede ilan edilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 13 – Genel Kurul toplantılarının yapılabilmesi için salt çoğunluğun toplantıda hazır bulunması şarttır. Bu çoğunluk olmadığı takdirde, ikinci toplantı bir hafta sonra aynı gün ve saatte – yer – müsaitse aynı yerde – yapılır. İkinci toplantı için Yönetim ve Denetleme Kurulları asil üye tamsayılarının iki katı yeter sayıdır.

Aksine karar alınmaz ise gündem maddeleri sıra ile görüşülerek karar bağlanır. Olağan ve olağanüstü toplantılarda, ilan olunan gündemde yer almayan konular görüşülemez. Ancak, olağan toplantıda divanın teşkilinden hemen sonra, hazır bulunanların, en az onda birinin yazılı önerisi ile; senet değişikliği ve Vakıf organları ile Vakfa yükümlülük ve sorumluluklar yükleyecek konular dışında gündeme madde ilavesi mümkündür. Mevcut üyelerin 1/10'u tarafından teklif edilen konuların gündeme alınması, görüşülmesi ve gündem sırasının tespiti için Genel Kurulun karar vermesi zorunludur. Ancak vakıf güncelini etkileyecek mahiyetteki teklifler temenni olarak görüşülür.

Gerekirse bu hususta Yönetim Kuruluna görev verilir. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Ancak Vakfın amaçlarına uygun olmak şartıyla vakıf senedinin değiştirilmesi veya vakfın feshi ve tasfiyesine karar verebilmek için Genel Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisinin (2/3) çoğunluğu ile karar alınması gerekir.

Genel Kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır. Bir üye diğerinin yerine vekaletle oy kullanabilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 14 – Toplantı Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği birisi tarafından açılır. Genel Kurula Başkanlık etmek üzere üyeler arasından bir Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve en az bir yazman olmak üzere seçimle Divan oluşturulur. Divan başkanlığının isteğiyle yazman sayısı arttırılabilir. Başkanlık divanı seçimleri açık oylama ile yapılır.

Madde 15 – Divan Başkanlığının görev ve yetkileri:

Toplantıya ait işlemlerin vakıf senedi hükümlerine uygun olarak yapılıp yapılmadığını inceler.

Toplantı için yeterli çoğunluğun olup olmadığını kontrol eder.

Gündem maddelerinin görüşülmesini sağlar.

Genel Kurulca yapılacak seçim sonuçlarını tasnif ve ilan eder.

Genel Kurulda yapılan görüşmeler ve alınan kararları tutanağa geçirir. Tutanağın bir nüshası Yönetim Kuruluna verilir. Alınan kararlar üyelere duyurulur.

B – YÖNETİM KURULU :

Madde 16 – Vakfın her türlü işlemlerini 7 (yedi) kişilik Yönetim Kurulu yürütür. Yönetim Kurulu bu vakıf senedi, ilgili kanun ve tüzük hükümlerinin verdiği görevleri yapmakla yükümlü, aksine davranışlardan dolayı Türk Ticaret Kanununun hükümlerine tabidir.

Yönetim Kurulu seçimden sonra bir hafta içinde toplanarak görev bölümü yapar. Yönetim Kurulu seçimden sonraki toplantısında, Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter, Genel Saymanı seçer.

GENEL BAŞKAN : Vakfı her bakımdan temsil eder. Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak, resmi ilişkilerde bulunma, vakfın idari, mali ve sanatsal konulardaki çalışmalarında eşgüdümü sağlamak, gereğinde belirli işlerin izlenmesi için, Vakıf üyesi olan kişilere temsil yetkisi vermek, davaya vekalet vermek.

GENEL BAŞKAN YARDIMCISI : Genel Başkanın en yakın çalışma arkadaşısıdır. Başkanın vereceği yetkilerle, Yönetim Kurulunun vereceği yetkiler içinde vakfı en iyi şekilde temsil

eder. Genel Başkan olmadığı zaman ona vekalet eder. Yönetim Kurulu kararı ile Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak yetkisini kullanır.

GENEL SEKRETER : Genel Başkanın en yakın çalışma arkadaşı olup, Vakıf yazışmalarını yürütür, Genel Başkan ve Yönetim Kurulunun verdiği yetkiler içinde çalışır. Özellikle sanatsal çalışmaları organize eder, yönlendirir. Yönetim Kurulu toplantısının gündemini hazırlar, basınla olan ilişkileri kurar. Yönetim Kurulu kararı ile Vakıf adına demeç vermek, basın toplantısı yapmak yetkisini kullanır.

GENEL SAYMAN : Vakfın mali işlerini yürütür. Üyelerle olan ilişkiyi sağlar. Yönetim Kurulunun vereceği yetkiler çerçevesinde, bina kiralamak, salon tutmak, belirli oranda harcama yapmak, şube ve temsilciliklerin hesaplarını kontrol eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 17 – Yönetim Kurulu iki yıl için Genel Kurulca vakıf üyeleri arasından seçilir. Yönetim Kurulunca seçilecek üyelerin Ankara’da ikamet etmeleri şarttır.

Bir yıl içinde mazeretsiz olarak dört toplantıya katılmayan, üyelerinin bu görevleri sona erer. Bu uygulamanın takibini Yönetim Kurulu yapar.

Seçim gizli oyla yapılır. 7 asil, 5 yedek üye seçimleri aynı anda yapılır. Oylarda eşitlik olduğunda kura çekilir.

Madde 18 – Türk Medeni Kanununun 4721 Sayılı Kanunla değiştirilen 112. maddesi gereğince Yönetim Kurulunun mahkeme kararı ile görevden alınması halinde Denetleme Kurulu Başkanının başkanlığında Yönetim Kurulu yedek üyelerince yönetim yürütülür.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 19 – Yönetim kurulu, Başkanın veya kurul üyelerinden ikisinin isteği ile toplanır. Kararlar çoğunlukla verilir. Toplantının geçerli olabilmesi için salt çoğunluğun hazır bulunması lazımdır. Kararlar karar defterine yazılır. Verilen kararlara muhalif kalan üyeler, muhalefet şerhini gerekçeli olarak iki gün içinde yazar ve imza ederler.

Madde 20 – Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri :

Yönetim Kurulu, Vakfın mallarını, gelirlerini ve her türlü işlemlerini yürütür. Bu konudaki harcamaları yapar.

Vakıf işlerinin yürütülmesi amacı ile kendi sorumluluğu altında olmak üzere Vakıf personeli tayin eder. Kadro için Genel Kurul kararı gereklidir.

Vakfi, yargı organları ile idari makamlara, gerçek ve tüzel kişilere karşı temsil eder. Yönetim Kurulu kararlarına dayanarak, vakfi yüküm altına sokan her türlü sözleşmeler, Başkan, Başkan Yardımcısı veya Yönetim Kurulunun görevlendireceği üyeler tarafından müştereken imzalanır. Bunların dışında kalan işlerin yürütülmesi için de Yönetim Kurulu kararı ile kurullar oluşturulabilir.

Vakfın bilanço ve hesap dönemi takvim yılıdır. Hesaplar Mart ayı sonuna kadar Genel Merkez ve Şubelerde ilan edilir. Kongre döneminde Genel Kurula sunulur. Vakfın mali durumu Vakıflar Genel Müdürlüğündeki siciline tescil ettirilir.

Genel Kurula sunulacak çalışma programını hazırlar, o yıla ait gayri menkul yatırımları, gelecek döneme ait teklif ve önerileri belirler.

Vakıf bürosunun yönetici veya memurlarına gerekli ihtiyaç göz önüne alınarak, satın alma ve sarf yetkisi verebilir.

Vakıf amaçlarını kapsayan yönetmelikler hazırlar ve Genel kurula sunar.

Vakfın varlıklarını arttırmak için gayri menkul alabilir, inşa ettirebilir, satabilir. Devlet, şirket tahvilleri ve hisse senetleri alabilir. Holdinglere, limited ve anonim şirketlere, kooperatiflere iştirak edebilir, kendi bünyesinde şirket ve işletmeler kurabilir. Sigorta acentelikleri ile ithalat, ihracat ve ticari mümessillikler, komisyon işleri de yapabilir.

Vakfın, her türlü faaliyetlerinin idamesi için gerektiğinde istikrazda bulunabilir. Sahibi bulunduğu gayri menkuller üzerine ipotek ve her türlü ayni haklar tesis ettirebilir. Menkul ve gayri menkul üzerinde vakıf lehine rehin ve her türlü ayni haklar tesis edebilir.

Vakıf senedine göre üyeliği sona erenler hakkında karar verir.

Genel Kurulun vakıf amaçlarına uygun olarak alacağı kararlara göre yeni görevleri yerine getirir.

Yasaların yükleyeceği yeni görevleri yapar.

Üyelerden, Vakıf senedi hükümlerini yerine getirmeyenleri, vakfa olan borçlarını zamanında ödemeyenleri, yöneticiler hakkında yalan yanlış dedikodu edenleri, vakıf mallarına zarar verenleri, vakıf yıkıcılığı yapanları cezalandırır.

Yönetim Kurulu suçun niteliğine göre şu cezaları verebilir.

Uyarma

Kınama

Üç aydan, bir yıla kadar üyelik haklarından mahrum etmek.

Vakıf üyeliğinden ihraç.

Bu senedin 4. Maddesinde belirtilen iş ve işlemleri yapar.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 21 – Yönetim Kurulu cezalarına karşı bir ay içinde Denetleme Kuruluna başvurulabilir. Denetleme Kurulu, Yönetim Kurulu kararını yeniden gözden geçirir. Yönetim Kurulunca aynı ceza verilirse ancak tekrar Genel Kurula itiraz başvurusu yapılabilir. Genel Kurulun kararına karşı üç ay içinde yasal yollara başvurulabilir.

C – DENETLEME KURULU

Madde 22 – Denetleme Kurulu iki yıl için 3 asil, 3 yedek olmak üzere Genel Kurulca üyeler arasından seçilir. Denetleme Kuruluna seçilecek üyelerin Ankara’da ikamet etmeleri şarttır.

Kurul, üyeleri arasından birisini başkan seçer. Herhangi bir nedenle Yönetim

Kurulunun yeniden seçime gidilmesi halinde denetleme kurulunun görevi sona erer.

Denetçiler, istedikleri takdirde Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, söz hakkı vardır, ama oylamaya katılamazlar.

Denetçiler en az yılda bir toplanarak vakfın işlemleri, mali durumu vesaire hususları hakkında rapor hazırlarlar. Genel kurula rapor sunarlar. Ayrıca Kurul Başkanının ve Yönetim Kurulunun isteği üzerine toplanılır.

İhraç edilen üyelerin başvurularını inceler, kararını Yönetim Kuruluna bildirir.

Genel Kurulun olağanüstü toplanması için Yönetim Kuruluna başvurabilir. İkinci kez çağrısına Yönetim Kurulu uymaz ise yasal yollara başvurulabilir.

Denetçiler, bu Vakıf senedi ile ilgili kanunlar ve Türk Ticaret Kanunun anonim şirketlere ait denetçilere verdiği görevleri yapmakla yükümlüdür. Aksine davranışlardan dolayı aynı hükümlere göre sorumludur.

SEÇİM SİSTEMİ

Madde 23 – Tüm üyeler, cezalıların dışında, Genel Kurula katılırlar.

Genel Kurulda Yönetim ve Denetleme Kurulu gizli oy açık tasnif sistemiyle seçilir.

İki sandık oluşturularak aynı anda bir üye iki kurul için oyunu kullanır.

Oylamada oy kullanacak olanlar listede isimleri karşılığını imzalayarak oy kullanırlar.

Oylar eşit çıktığında divanda kura çekilir.

VAKFIN KAYNAK VE GELİRLERİ VAKIFCA YAPILACAK ÖDEMELER

Madde 24 – Vakfın mal varlığı : Ankara Devlet Tiyatro Opera ve Balesi Çalışanları Yardımlaşma Derneğinin 31.12.1980 tarihli hesaplarına göre :2.258.686 TL

(İkimilyonikiyüzellisekizbinaltıyüzseksenaltı) Biriktirme, sosyal yardım ve emeklilik fonunun döner sermayesi ile 125.000 TL(Yüzyirmibeşbin) değerinde demirbaş malzemeden ibarettir.(31.12.1980 tarihi buyana ve kuruluşu kadar elde edilecek gelir ve aidatlar da Vakfın varlığına eklenecektir.)

Madde 25 – VAKFIN KAYNAK VE GELİRLERİ ;

A – VAKFIN KAYNAKLARI; Aylık aidatlarla, Biriktirme Sosyal Yardım ve Emeklilik Fonu iştirak aidatlarından ibarettir.

Yönetim Kurulu yeni fonlar için, önerisini yönetmeliklerle hazırlayarak Genel Kurula sunar. Üyeler yeni fonlara girip girmemekte serbesttirler.

Vakıf üyeliği aidatı Genel Kurul tarafından tespit edilir.

Biriktirme, Sosyal Yardım ve Emeklilik Fonu giriş aidatı Genel Kurulca tespit edilir.

Fona iştirak aidatı üst sınırları Genel Kurulca tespit olunur. Eski üyeler istemezlerse, eski limitlerinden devam ederler.

Fon ve kurulacak yeni fonların işleyişi yönergelerle düzenlenir. Bu senedin yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde yönerge çıkartılır.

Bütün aidatlar, üyelerin talimatları ile kredi kartlarından veya banka hesaplarından, elden veya posta havalesi yoluyla tahsil edilir. Ayrıca vakıf saymanlığına veya banka hesabına yatırılabilir. Yazılı olarak fon limitini bildirmeyenler en alt limiti seçmiş sayılır. Limit değiştirmek her zaman mümkündür. Kredi ve sosyal yardımlarda fon birikimleri ölçü alınır.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

B – VAKFIN GELİRLERİ ;

Vakıf varlıklarının işletilmesinden elde edilecek nemalarla, temsil, balo, konser, gece, piyango, yarışmalar, yayın, sosyal ve kültürel etkinliklerden faaliyetlerden elde edilecek gelirler.

Gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin yapacağı bağışlar, vasiyetler, yardım ve diğer gelirler.

Vakıf senedine yazılı diğer faaliyetlerden ve senet gereği elde edilecek gelirler.

Vakıf 5072 Sayılı Kanuna ve yasal mevzuata aykırı gelir elde edemez.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

C – ÜYELERE YAPILACAK YARDIMLAR;

Üyeler biriktirme fonuna girdikleri yıl, ayrıldıkları ve emekli oldukları yıl için faiz alamazlar.

Mağdur olanların hesabının kapatılması Yönetim Kurulu kararı ile yapılır.

Emekli olan, ölen, mağdur yada kurumdan ayrılıp, Vakıftan istifa eden üyelere tüm birikimleri %5 leri ile birlikte ödenir. Bu ödemeleri yeniden düzenlemek ve fonları onaylamak Genel Kurulun yetkisindedir.

Üyelerin biriktirme, sosyal yardım ve emeklilik fonundaki parasına her yıl ödenecek ve üyelere bu fondan verilecek kredilere uygulanacak faiz oranları günün koşullarına göre Yönetim Kurulunca belirlenir. Ancak bir yıl içinde üç ay aidat ödemeyen üyeye faiz ödenmez.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 26 - Vakıf yöneticileri, kurul üyeleri ve kadrolu personel görevlerini yaparken, üyelerin ve ailelerinin veya mirasçılarının özel durumlarını yasal merciler dışında titizlikle korumak zorundadırlar.

Madde 27 - Üyeler Vakıf senedi hükümlerine göre kendilerine verilmesi gereken alacaklarının ölümleri halinde kimlere ödeneceğine dair vasiyetnameleri vakfa verebilirler. Bunun dışında normal yasal varislerine kalır.

Madde 28 – Vakıf üyeleri, Vakıfça istenilen bilgileri ve evrakları Vakfa göndermek zorundadır.

Madde 29 – Üyelerin alacakları, vakıf veya Vakfın kuracağı tesis, ortak olacağı kuruluşlara olan borçları mahsup edilerek ödenir. Borcu kalırsa icra yoluyla kendisinden veya kefillerinden alınır. Vakıftan ayrılan, emekli olan üyeler bir yıl içinde alacaklarını almazlarsa vakfa kalır.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 30 – Türkiye’de tiyatro, opera, bale, pandomim, çok sesli müzik gibi sahne sanatları ile ilgili bilimsel araştırmaları finanse edebilir. Bu gibi çalışmalara yardımcı olabilir. Bu amaçla kurulmuş ve kurulacak her fonu kabul eder ve yönetir. Devletçe verilecek sanat ödeneklerinin dağıtımını yükümlenebilir.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 31 - Vakfin amaçlarına uygun olarak her çeşit katkıda bulunan gerçek ve tüzel kişiler talepleri halinde TOBAV Gönüllüsü olarak kabul edilebilirler. TOBAV Gönüllüsü olabilme Yönetim Kurulu kararına bağlıdır. TOBAV Gönüllüleri Vakıf organlarında görev alamazlar, Genel Kurula katılabilirler ancak oy kullanamazlar.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde 32 – Vakıf süresiz olarak kurulmuştur.

Madde 33 – Vakfin feshi halinde tüm mal varlığı konu ve amacı aynı olan en uygun vakfa intikal eder.

(20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.03.2005 tarih ve 2005/111 Sayılı Kararı ile değişik)

Madde34 – Vakfin kurucusu olan Ankara Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Derneğinin varlığının tamamı bütün hak ve vecibeleri ile birlikte Devlet Tiyatrosu, Opera ve Bale Çalışanları Yardımlaşma Vakfına devredilmiştir.

VAKIF KURUCULARI:Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı adına kurucular:

RIZA ŞAHİN
UĞUR UYGURER
CEM GEDİK
BAYRAM KAYA
İSMAİL SEDEF
İSMAİL DOĞAN
BEKİR ASLAN

EK 9
TİYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ
TÜZÜĞÜ

TİYATRO ELEŞTİRMENLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

25 Mart 2006 tarihinde toplanan Genel Kurul tarafından kabul edilen değiştirilmiş metin

ADI VE ÇALIŞMA MERKEZİ

Madde 1- İstanbul'da 2908 sayılı kanun hükümlerine uygun olarak, mesleki ve bilimsel çalışmalarda bulunmak üzere, "Tiyatro Eleştirmenleri Birliği" adı altında bir dernek kurulmuştur.

Derneğin çalışma yeri ve merkezi, İstanbul'da "İstiklal Caddesi, Beyoğlu İş Hanı No:265 B Blok, No:143 Beyoğlu" adresinde Pen Yazarlar Derneği bürosudur.

AMACI

Madde 2- Tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) alanında eleştiri disiplininin yurdumuzda gelişmesini, diğer milletlerin bu alandaki çalışmalarını, kullandıkları yöntem ve teknikleri ülkemizde tanıtarak bilimsel ve çağdaş düzeye ulaşmasını, sahne faaliyetlerimizin yurt içinde ve dışında tanıtılmasında güvenilir bir değerlendirme kaynağının oluşmasını sağlamaya çalışmaktır.

TANIMLAR

Madde 3- Bu tüzükte geçen;

- "UNESCO", Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nu,
 - "A.I.C.T. Genel Merkezi", Milletlerarası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Genel Merkezi'ni,
 - "I.T.I Milli Merkezi", Milletlerarası Tiyatro Enstitüsü Türkiye Milli Merkezi'ni,
 - "Birlik", Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Derneği'ni
- ifade eder.

GÖREVLER

Madde 4- Birlik, amacı doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirmeye uğraşır:

- Ülkemizin çeşitli bölgelerinde tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) ile ilgili eleştiri çalışmaları yapan ve bu alanda Birlik merkezinin çalışmalarına katılmak, ya da bunlardan yararlanmak isteyen kişi ve gruplarla ilgilenir, bunları biraraya getirmeye veya bünyesine almaya çalışır.
- UNESCO'nun bir yan kuruluşu olan kısaca A.I.C.T diye anılan "Milletlerarası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği (Association Internationale des Critiques de Theatre) - Paris" ile mesleki, bilimsel ve teknik alanlarda işbirliği yapmak üzere, Dernekler Kanunu'nun 11. Maddesi'nde öngörülmüş olan Bakanlar Kurulu müsaadesinin sağlanabilmesi için gerekli girişimlerde bulunur.
- I.T.I Milli Merkezi ile işbirliği yaparak ülkemizdeki tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) faaliyetini dış sanat merkezlerine, dış sanat merkezlerindeki aynı türden ilginç sanat faaliyetlerini de ülkemizde tanıtır.
- Görev konularıyla ilgili olarak mahalli, milli ve milletlerarası nitelikte kongre, konferans, sempozyum, seminer ve staj gibi bilimsel sanat faaliyetleri ile sergi ve festivaller düzenleme ve bunlara katılma olanaklarını sağlamaya çalışır.
- Görev konularıyla ilgi olarak dilimizde ve gerektiğinde yabancı dillerde tanıtıcı, eğitici sanat yayınları hazırlar, bunları yazılı basın, TV, radyo, film, video ve benzeri iletişim araçlarıyla kamuya duyurur.
- Sahne sanatlarımızla ilgili olarak yapacağı yayınlar, sağlayacağı belgeler, kuracağı arşivlerden, aynı amaçlar doğrultusunda çalışma ve araştırmalar yapan kişilerle mesleki kuruluşların yararlanmalarını sağlar.
- Genç eleştirmenlerin mesleki gelişmelerini, bilgi ve görgülerini arttırmalarını kolaylaştırmak için stajlar düzenler, başka ülkelerde düzenlenen bu gibi mesleki stajlara katılmalarına yardımcı olur.

h) Üniversitelerimizin tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) bölümleriyle Konservatuarlarımızda genç eleştirmenlerin de yetişebilmelerine olanak sağlayacak eleştiri eğitim ve öğretimine yer verilmesini sağlamaya çalışır.

i) Tiyatro eleştirmenlerinin mesleki ve manevi haklarının güvence altına alınmasına ve korunmasına çaba harcar.

ÜYELİK

Madde 5- Ülkemizde tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) eleştirmenliğini meslek edinerek, yazılı (gazete ve dergilerde), görsel (televizyon) ve işitsel (radyo) yayın organlarında sürekli olarak, icra eden veya etmiş olan, bu alanda eleştiri niteliğinde inceleme veya araştırma eserleri yayınlamış olan, ya da sahne sanatlarıyla ilgili eğitim ve öğretim kurumlarında eleştiri dalında eğitim görevi yapmış olan, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip, 18 yaşını bitirmiş bulunanlar Birliğe üye olabilirler.

Birlik, üyelik için yapılan başvuruları Yönetim Kurulu'nda inceleyerek, en çok otuz gün içinde inceleme sonucunu, üyeliğe kabul veya isteğin reddi şeklinde, müracaat sahibine yazıyla bildirmek zorundadır.

a) Tiyatro (sahne ve gösteri sanatları) eleştirisinde üstün katkılarda bulunmuş olan kimseler, Yönetim Kurulu kararıyla 'Onur Üyesi' seçilebilirler. Onur üyelerinin oy hakkı yoktur.

Madde 6- Yazılı olarak üyelikten çekilme isteğinde bulunanların üyelikle ilişkileri kesilir.

a) Dernek ödentisini haklı bir neden olmaksızın, üst üste üç yıl vermeyenler Yönetim Kurulu kararıyla üyelikten çıkarılır.

b) Tüzüğe aykırı hareket edenler Onur Kurulu'na sevk edilir. Onur Kurulu, üyenin üyelikten çıkarılıp çıkarılmamasını Yönetim Kurulu'na teklif eder. Yönetim Kurulu, ilgilinin üyelikten çıkarılıp çıkarılmamasına karar verir.

c) Üyelikten çıkarma kararına itiraz, önce Yönetim Kurulu'na, sonra Genel Kurul'a yapılır.

BİRLİĞİN ORGANLARI

Madde 7- Birliğin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
- b) Yönetim Kurulu
- c) Denetim Kurulu
- d) Onur Kurulu

GENEL KURUL

Madde 8- Genel Kurul, üç yılda bir olağan olarak, Mart ayı içinde, belirlenen bir tarihte toplanır. Genel Kurul toplantıya Yönetim Kurulu tarafından çağrılır.

Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu'nun gerekli gördüğü hallerde, ya da Birlik üyelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü olarak da toplanır.

Madde 9- Genel Kurul, Birliğe kayıtlı asli üyelerin yarısından bir fazlasının katılmasıyla toplanır. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak ikinci toplantıya katılan asli üye sayısı Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulu üyelerinin toplam sayısının iki katından eksik olamaz. Kararlar, toplantıya katılan asli üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Birlik tüzüğünün değiştirilmesine veya Birliğin kapatılmasına dair kararlar ancak Genel Kurul'a ya da Olağanüstü Genel Kurul'a katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınabilir.

Madde 10- Yönetim Kurulu, Genel Kurul'a katılma hakkı olan asli üyelerin listesini düzenler. Genel Kurul'a katılacak üyeler, en az on beş gün öncesinden tarihi, saati, yeri ve gündemi belirtilerek, yazılı olarak ya da elektronik posta aracılığıyla toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması nedeniyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün ve saatte, nerede yapılacağı da belirtilir.

İlk toplantı tarihi ile ikinci toplantı arasında bırakılacak zaman yedi günden az altmış günden fazla olamaz.

Madde 11- Toplantı başka bir nedenle geri bırakılırsa, bu durum geri bırakma nedeni de belirtilmek suretiyle, üyelere duyurulur. İkinci toplantının, geri bırakma tarihinden itibaren, en geç iki ay içinde yapılması zorunludur.

Üyeler ikinci toplantıya 9. ve 10. Maddelerde belirtilmiş esaslara göre yeniden çağırılırlar.

Genel Kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

Madde 12- Genel Kurul toplantıları Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği bir salonda yapılır ve üyelere önceden yapılacak duyurularda belirtilir.

Madde 13- Genel Kurul toplantıları, üyelere duyurulan tarih, saat ve yerde yapılır. Genel Kurul'a katılacak üyeler, Yönetim Kurulu'nca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler.

9. Madde'de belirtilen tam sayı sağlanmışsa durum bir tutanakla tespit edilir ve toplantı Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği Yönetim Kurulu üyelerinden biri tarafından açılır.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir Divan Başkanı ile iki yazman seçilir. Toplantının yönetimi Divan Başkanı'na aittir. Yazmanlar toplantı tutanağını düzenler ve Başkan'la birlikte imzalarlar. Toplantı sonunda, bütün tutanak ve belgeler seçilmiş olan Yönetim Kurulu'na verilir.

Madde 14- Genel Kurul toplantısında yalnız gündem maddeleri görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi istenen hususlar da gündeme alınır.

GENEL KURUL'UN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 15- Genel Kurul'un görev ve yetkileri şunlardır:

- Birlik organlarını seçer.
- Tüzük değişikliklerini karara bağlar.
- Yönetim ve Denetim Kurulu raporlarını görüşür, Yönetim Kurulu'nu ibra eder.
- Yönetim Kurulu'nca hazırlanan bütçeyi görüşür, aynen veya değiştirerek kabul eder.
- Onur üyelerini seçer.
- Yıllık üyelik aidatını gerektiğinde arttırır.
- Birlik için gerekli taşınır ve taşınmaz malların satın alınması ve satılması için Yönetim Kurulu'na yetki verir.
- Gerek gördüğünde Birliği fesheder.
- Mevzuatta ve Birlik tüzüğünde Genel Kurulca yapılması belirtilen diğer görevleri yerine getirir.

GENEL KURUL'DA ÜYELERİN OY VE TEMSİL HAKLARI

OYLAMA USÛL VE ŞEKİLLERİ

Madde 16- Genel Kurul'da, Birliğe üyelik aidatını ödemiş olan her üyenin bir oy hakkı vardır. Her üye oyunu ancak kendisi kullanabilir.

Madde 17- Genel Kurul'da oylar gizli veya açık oylama ile belirlenebilir. Gizli oylamada sonuç, Yönetim Kurulu'nca mühürlenmiş kapalı oy pusulalarının dökümü yapılarak belirlenir. Açık oylamada ise, Genel Kurul Divan Başkanı'nın tesbit edeceği yöntem uygulanır.

YÖNETİM KURULU'NUN TEŞKİLİ VE GÖREVLERİ

Madde 18- Birliğin çalışmaları, Genel Kurul tarafından seçilen beş kişilik bir Yönetim Kurulu'nca yürütülür.

Yönetim Kurulu, beş asil ve beş yedek üzedan az olmamak üzere, Genel Kurulca gizli oyla seçilir. Asil üyeliklerde boşalma olduğu takdirde, yedek üyelerin göreve çağırılması zorunludur.

Yönetim Kurulu, kendi üyeleri arasından Başkan, bir başkan yardımcısı, bir Genel Sekreter ile Muhasip Üye seçer. Bu seçim, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında yapılır.

Madde 19- Genel Kurul toplantısını izleyen yedi gün içinde, Genel Kurul ve tutanaklarıyla Yönetim Kurulu'na seçilen asil ve yedek üyelerin ad ve soyadları, doğum yerleri ve tarihleri, meslekleri ve ikametgahları, Yönetim Kurulu Başkanı tarafından Birliğin bulunduğu yerin en büyük mülki amirliğine yazı ile bildirir. Madde 20- Yönetim Kurulu'nun normal ve olağanüstü toplantıları, Başkanın uygun göreceği yer ve zamanda yapılır. Yönetim Kurulu, ayda en az bir kez toplanmak zorundadır. Yönetim kurulu, Başkan, Başkan bulunmadığı zaman Başkan Yardımcısı veya Genel Sekreter'in başkanlığında en az iki üyenin katılımıyla toplanır.

Yönetim Kurulu kararları çoğunlukla alınır.

Madde 21- Yönetim Kurulu'nun başlıca görevleri şunlardır:

- a) Birliği temsil eder. Bu hususta kendi üyelerinden bir veya birkaçına yetki verir.
- b) Kongre, sempozyum, seminer, stajlar gibi mesleki toplantılar ve festivaller düzenler, bunlara katılır, göndereceği kişi ve gurupları belirler.
- c) Birliğe üye olmak için yapılan müracaatları inceler, inceleme sonuçlarına göre red veya kabul eder.
- d) 5. Maddenin 'a bendi'nde belirtilmiş olan esaslar dairesinde Birliğe alınabilecek Onur Üyelerini seçer.
- e) Onur Kurulu tarafından tüzüğe aykırı hareketler nedeniyle 8. maddenin 'a bendi' gereğince, Birlik üyeliğinden çıkarılmaları veya çıkarılmamaları Yönetim Kurulu'nun takdirine bırakılmış olan üyeler hakkında son ve kesin kararı verir.
- f) Birliğin gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemlerini yaparak ve gelecek döneme ait bütçe tasarısını hazırlayarak Genel Kurul'a sunar.
- g) İki yıllık faaliyet dÖmneminin sonuçlarını, gerçekleştirilen veya gerçekleştirilemeyen işleri bir raporla Genel Kurul'a yansıtır.
- h) Birlik tüzüğünün ve mevzuatın kendisine verdiği diğer işleri yürütür ve yetkileri kullanır.

DEFTER VE KAYITLAR

Madde 22- Yönetim Kurulu, Dernekler Kanunu hükümlerine göre tutulması gereken aşağıdaki defterlerin Birlikçe noterden tasdikli olarak tutulmasını ve muntazam bir şekilde işlenmesini sağlar:

- 1- Üye kayıt defteri.
- 2- Karar defteri.
- 3- Gelen ve giden evrak kayıt defteri.
- 4- Gelir ve gider defteri.
- 5- Bütçe kesin hesap ve bilanço defteri.
- 6- Demirbaş defteri.

DENETİM KURULU'NUN TEŞKİLİ VE GÖREVLERİ

Madde 23- Denetim Kurulu, üç asil ve üç yedek üyeden az olmamak üzere Genel Kurul'ca seçilir.

Bu kurul denetim görevini bir yılı geçmeyen aralıklarla yapar ve denetleme sonuçlarını bir rapor halinde Yönetim Kurulu'na, toplandığında Genel Kurul'a sunar. Denetleme Kurulu, incelemeleri sonunda Dernekler Kanunu'na veya tüzüğe aykırı durumlar görürse, Yönetim Kurulu'na Genel Kurul'u toplaması için çağrıda bulunabilir. Yönetim Kurulu bu takdirde, Genel Kurul'u bir ay içinde toplamak zorundadır.

Denetim Kurulu üyelerinin isteği üzerine her türlü bilgi, belge ve kayıtların, Birlik yetkilileri tarafından kendilerine gösterilmesi veya verilmesi zorunludur.

Denetleme Kurulu, Genel Kurulca seçildikten en geç bir hafta sonra toplanarak asil üyeler arasından bir Başkan seçer.

Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi bağımsız denetim kurullarına da denetim yaptırılabilir. Genel Kurul, Yönetim Kurulu veya bağımsız denetim kurullarınca denetim yapılmış olması, Denetim Kurulu'nun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

ONUR KURULU

Madde 24- Genel Kurul'ca, üç asil, üç yedek üyeden oluşan bir Onur Kurulu seçilir. Onur Kurulu, Birliğin çalışmalarını zorlaştıran, engelleyen, aleyhine çalışan üyelerin üyelik durumlarını görüşür, inceler ve karara bağlar. Kararını, gereği yapılmak üzere Yönetim Kurulu Başkanlığı'na bildirir.

Yönetim Kurulu tarafından havale edilmedikçe, üyelerin bu gibi durumları Onur Kurulu'nda ele alınıp görüşülemez.

ŞUBE

Madde 25- Birliğin şubesi yoktur.

YILLIK AİDAT MİKTARI

Madde 26- Birlik üyelerinin ödeyecekleri yıllık ödenti miktarı 50 YTL.'dir.

BİRLİĞİN GELİRLERİ

Madde 27- Birliğin gelir kaynakları:

- Birlik asli üyelerinin ödeyecekleri yıllık aidatlardan;
- Birlikçe yapılan yayınlarla düzenlenecek temsil, konser, sergi, konferans, açık oturum gibi mesleki faaliyetlerden sağlanacak gelirlerden;
- Resmi ve özel kuruluşlardan, Yönetim Kurulu kararıyla sağlanacak yardımlardan;
- Yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanacak her türlü ayni ve nakdi bağışlardan oluşur.

GELİR VE GİDERLERDE USUL

Madde 28- Birlik gelirleri alındı belgesi ile toplanır ve giderler harcama belgesiyle yapılır. Bu belgelerin saklama süresi, özel kanunlarında gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, beş yıldır.

Bağış ve aidat toplayacak kişi ve kişileri Birlik yönetim Kurulu bir kararla belirtir. Bu karar mahallin en büyük mülki amirliğine tescil ettirilir.

Birliğin faaliyetleri için gerekli harcamalar Yönetim Kurulu Başkanı ile Muhasip üye tarafından yapılır.

DİĞER HÜKÜMLER

Madde 29- Birlik adına bildiri, beyanname ve benzeri yayınlar yapmaya yalnızca Yönetim Kurulu yetkilidir. Yönetim Kurulu bu konuda Başkan ve Genel Sekreteri yetkili kılar.

FESİH

Madde 30- Birlik Genel Kurulu her zaman derneğin feshine karar verebilir.

Genel Kurulun Birliğin feshine karar verebilmesi için, tüzüğe göre Genel Kurula katılma hakkına sahip Birlik asli üyelerinin en az üçte ikisinin toplantıda hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda bu çoğunluğun sağlanamaması halinde üyeler tüzüğün 10. Maddesine göre ikinci toplantıya çağrılır. İkinci toplantıya katılan üye sayısı ne olursa olsun fesih konusunu görüşebilir. Feshe ilişkin kararın toplantıda bulunan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilmesi zorunludur.

Derneğin feshi, Yönetim Kurulu tarafından, beş gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine bildirilir.

Fesih kararı ile birlikte, Birliğin taşınır ve taşınmaz mal varlığı Milletlerarası Tiyatro Enstitüsü (I.T.I.) Türkiye Milli Merkezi'ne bırakılır.

Tasfiye ve intikal, mahallin en büyük mülki amirliğinin emirleri doğrultusunda yapılır.

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

Madde 31- Olağan veya olağanüstü toplantı gündemine konulmak, yeterli bir süre önce değişiklik önerileri yazılı olarak üyelere bildirmek koşulu ile tüzük değişiklikleri yapılabilir.

Görüşmelere başlanması için Genel Kurl toplantısının yapılabilirliğine ilişkine çoğunluk uygulanır.

Tüzük değişikliği için karar çoğunluğu toplantıya katılan üyelerin 2/3'ünün oyudur.

TÜRK MEDENİ KANUNUN UYGULANMASI

Madde 32- Dernek tüzüğünde hüküm bulunmayan durumlarda, Dernekler Kanunu, bu kanunda hüküm bulunmayan hallede Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.

KURUCU ÜYELER

Madde 36- Birliğin Kurucu Üyeleri aşağıda gösterilmiştir:

Kurucu Üyeler:

Zeynep ORAL

Lütfi AY

Prof.Dr. Melahat ÖZGÜ

Esen ÇAMURDAN

Hayati ASILYAZICI

Sevgi SANLI

Zehra İPŞİROĞLU

Dikmen Gürün UÇARER

YÜRÜRLÜK

Madde 36- Bu tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

EK 10
OYUN YAZARLARI VE ÇEVİRMENLERİ
DERNEĞİ (OYED) TÜZÜĞÜ

OYUN YAZARLARI VE ÇEVİRMENLERİ
DERNEĞİ (OYÇED) TÜZÜĞÜ
(14.01.2007)

Derneğin Adı Ve Merkezi

Madde 1- Derneğin Adı: “Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği”dir. Derneğin adı OYÇED olarak kısaltılmıştır.

Derneğin Merkezi İstanbul’dur.

Derneğin Amacı Ve Bu Amacı Gerçekleştirmek İçin Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları Ve Biçimleri

Madde 2-Dernek, tiyatro yazarlarının ve çevirmenlerinin haklarını korumak, onları yurtiçinde ve yurtdışında temsil etmek, tiyatro yazarları ve çevirmenleri arasındaki iletişimi ve dayanışmayı güçlendirmek, ülkemizdeki tiyatro yazarlığının ve çevirmenliğinin gelişmesini desteklemek, tiyatronun yaygın ve etkin hale gelmesine ve ülkemizin demokratikleşmesine katkıda bulunmak amacı ile kurulmuştur.

Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

1-Üyeleri arasındaki iletişimi güçlendirmek için, ortak e-mail adresi, websitesi vb. her türlü iletişim ağını kurmak ve işletmek,

2-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin yapıtlarının yurtiçinde ve yurtdışında oynanması ve yayımlanması amacıyla tanıtılması ve yayılması konusunda projeler üretmek ve bu projeleri hayata geçirmek,

3-Yurtiçindeki ve yurtdışındaki tiyatro gündemini izlemek, gündemle ilgili, üyesi olan yazar ve çevirmenlerin görüşlerini yönetim kurulu aracılığıyla kamuoyuyla paylaşmak,

4-Tiyatronun ülkemiz genelinde yayılması ve yetkinleşmesi için girişimlerde bulunmak, başlatılan girişimleri desteklemek,

5-Tiyatronun daha yaygın ve etkin hale gelmesi için tiyatroların repertuvar politikalarını ve faaliyetlerini izlemek, bu doğrultudaki görüşlerini ve eleştirilerini tiyatrolarla ve kamuoyuyla paylaşmak,

6-Genç oyun yazarlarının ve çevirmenlerinin yetişmesi ve yetkinleşmesi için kurs, seminer, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları düzenlemek,

7-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin bilgi ve deneyimlerini arttırmak amacıyla yurtdışına çıkmalarına katkıda bulunmak üzere yurtdışında etkinlik gösteren benzer dernek ve birliklerle işbirliği yapmak,

8-Başka ülkelerdeki yazar ve çevirmen dernekleri, birlikleri vb. kurumlarla, bilgi ve deneyimi paylaşımı için, ulusal ve uluslararası düzeyde, yazar ve çevirmen festivalleri, paneller, konferanslar, çalıştaylar vb. düzenlemek,

9-Yazarlık ve çevirmenlik bölümleri bulunan üniversitelerle işbirliği yapmak, bu bölümlerin tiyatro yazarlığı ve çevirmenliği eğitimlerini desteklemek,

10-Oyun yazarlığının ve çevirmenliğinin geliştirilmesi konusunda yarışmalar açmak, açılan yarışmalara derneği temsilen jüri üyesi önermek, çeşitli ödüller koymak ve bunların dağıtımlarını gerçekleştirmek,

11-Üyeleri olan yazar ve çevirmenlerin yapıtlarının yurtdışında ve yurtiçinde yayımlanması için, yayınevleri, bakanlıklar, kültür dernekleri vb. kurumlarla işbirliği yapmak,

12-Derneğin faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi için inceleme ve araştırmalar yapmak,

13- Amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olan her türlü bilgi, belge, doküman ve yayınları temin etmek, dokümantasyon merkezi oluşturmak, derneğin çalışmalarını duyurmak için üyelere dağıtmak üzere gazete, dergi, kitap gibi yayınlar ile çalışma ve bilgilendirme bültenleri çıkarmak,

14-Amacın gerçekleştirilmesi için sağlıklı bir çalışma ortamını sağlamak, her türlü teknik araç ve gereci, demirbaş ve kırtasiye malzemelerini temin etmek,

- 15-Gerekli izinler alınmak şartıyla yardım toplama faaliyetlerinde bulunmak ve yurt içinden ve yurt dışından bağış kabul etmek,
- 16-Tüzük amaçlarının gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyduğu gelirleri temin etmek amacıyla iktisadi, ticari ve sanayi işletmeler kurmak ve işletmek,
- 17-Üyelerinin yararlanmaları ve boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için lokal açmak, sosyal ve kültürel tesisler kurmak ve bunları donatmak,
- 18-Üyeleri arasında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve devam ettirilmesi için yemekli toplantılar, anma günleri, konser, balo, tiyatro, sergi, spor, gezi ve eğlenceli etkinlikler vb. düzenlemek,
- 19-Dernek faaliyetleri için ihtiyaç duyulan taşınır, taşınmaz mal satın almak, satmak, kiralamak, kiraya vermek ve taşınmazlar üzerinde aynı hak tesis etmek,
- 20-Amacın gerçekleştirilmesi için gerek görülmesi durumunda vakıf kurmak, federasyon kurmak veya kurulu bir federasyona katılmak, Gerekli izin alınarak derneklerin izinle kurabileceği tesisleri kurmak,
- 21-Uluslararası faaliyette bulunmak, yurt dışındaki dernek veya kuruluşlara üye olmak ve bu kuruluşlarla proje bazında ortak çalışmalar yapmak veya yardımlaşmak,
- 22-Amacın gerçekleştirilmesi için gerek görülmesi halinde, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütmek,
- 23-Gerekli görülen yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla temsilcilik açmak,
- 24-Derneğin amacı ile ilgisi bulunan ve kanunlarla yasaklanmayan alanlarda, diğer derneklerle veya vakıf, birlik, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek için plâformlar oluşturmak,
- Derneğin Faaliyet Alanı
- Dernek, oyun yazarlığı ve oyun çevirmenliği alanında faaliyette bulunur.
- Üye Olma Hakkı ve Üyelik İşlemleri
- Madde 3- Fiil ehliyetine sahip bulunan ve derneğin amaç ve ilkelerini benimseyerek bu doğrultuda çalışmayı kabul eden, bir tiyatro oyunu yazmış, uyarlamış ya da çevirmiş olan herkes bu derneğe üye olmak için başvurma hakkına sahiptir. Üye olup olamamaya ise çalışmaları değerlendiren Yönetim Kurulu karar verir.
- Onursal üyelik için bu koşul aranmaz. Tiyatroya, önemli katkılardan bulunmuş kişiler, yönetim kurulu kararıyla onursal üye olabilirler. Onursal üyeler isterlerse aidat öderler.
- Dernek başkanlığına yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, dernek yönetim kurulunca en çok otuz gün içinde üyeliğe kabul veya isteğin reddi şeklinde karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir.
- Derneğin asıl üyeleri, derneğin kurucuları ile müracaatları üzerine yönetim kurulunca üyeliğe kabul edilen kişilerdir.
- Derneğe maddi ve manevi bakımdan önemli destek sağlamış bulunanlar yönetim kurulu kararı ile onursal üye olarak kabul edilebilir.
- Dernek üyeleri eşit haklara sahiptir. Her üyenin, derneğin faaliyetlerine ve yönetimine katılma hakkı vardır.
- Derneğin şube sayısı üçe ulaştığında dernek merkezinde kayıtlı bulunanların üyelik kayıtları o şubelere aktarılır. Yeni üyelik müracaatları şubelere yapılır. Üyeliğe kabul ve üyelikten silinme işlemleri şube yönetim kurulları tarafından yapılır ve en çok otuz gün içinde bir yazıyla Genel Merkeze bildirilir.

Üyelikten Çıkma

Madde 4- Her üye yazılı olarak bildirmek kaydıyla, dernekten çıkma hakkına sahiptir. Üyenin istifa dilekçesi yönetim kuruluna ulaştığı anda çıkış işlemleri sonuçlanmış sayılır. Üyelikten ayrılma, üyenin derneğe olan birikmiş borçlarını sona erdirmez.

Üyelikten Çıkarılma

Madde 5-Dernek üyeliğinden çıkarılmayı gerektiren haller.

- 1-Dernek tüzüğüne aykırı davranışlarda bulunmak,
- 2-Verilen görevlerden sürekli kaçınmak,
- 3-Yazılı ikazlara rağmen üyelik aidatını bir yıl içinde ödememek,
- 4-Dernek organlarınca verilen kararlara uymamak.
- 5-Üye olma şartlarını kaybetmiş olmak,

Yukarıda sayılan durumlardan birinin tespiti halinde yönetim kurulu kararı ile üyelikten çıkarılır.

Dernek üyeliğinden çıkarılanların bu çıkarma kararında haklı sebep bulunmadığı ileri sürülerek genel kurula itiraz hakları vardır. Genel kurul, üyelikten çıkarma hakkında son kararı verir.

Dernekten çıkan veya çıkarılanlar, üye kayıt defterinden silinir ve dernek malvarlığında hak iddia edemez.

Dernek Organları

Madde 6-Derneğin organları aşağıda gösterilmiştir.

- 1-Genel kurul,
- 2-Yönetim kurulu,
- 3-Denetim kurulu,

Dernek Genel Kurulunun Kuruluş Şekli, Toplanma Zamanı ve Çağrı ve Toplantı Usulü

Madde 7-Genel kurul, derneğin en yetkili karar organı olup; derneğe kayıtlı üyelere; şube sayısı üçe ulaştığında da şubenin doğal delegeleri ile şubede kayıtlı üyeler tarafından seçilmiş delegelerden oluşur.

Genel kurul;

- 1-Bu tüzükte belli edilen zamanda olağan,
- 2-Yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya dernek üyelerinden beşte birinin yazılı isteği üzerine otuz gün içinde olağanüstü toplanır.

Olağan genel kurul, 2 yılda bir, Ocak ayı içerisinde, yönetim kurulunca belirlenecek gün yer ve saatte toplanır.

Genel kurul toplantıya yönetim kurulunca çağrılır.

Yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağırmasa; üyelere birinin başvurusu üzerine sulh hakimi, üç üyeyi genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir.

Çağrı Usulü

Yönetim kurulu, dernek tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesini düzenler. Genel kurula katılma hakkı bulunan üyeler, en az onbeş gün önceden, günü, saati, yeri ve gündemi bir gazetede ilan edilmek veya yazılı ya da elektronik posta ile bildirilmek suretiyle toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması sebebiyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün, saat ve yerde yapılacağı da belirtilir. İlk toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre yedi günden az, altmış günden fazla olamaz.

Toplantı, çoğunluk sağlanamaması sebebinin dışında başka bir nedenle geri bırakılırsa, bu durum geri bırakma sebepleri de belirtilmek suretiyle, ilk toplantı için yapılan çağrı usulüne uygun olarak üyelere duyurulur. İkinci toplantının geri bırakma tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapılması zorunludur. Üyeler ikinci toplantıya, birinci fıkrada belirtilen esaslara göre yeniden çağrılır.

Genel kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

Toplantı Usulü

Genel kurul, katılma hakkı bulunan üyelerin salt çoğunluğunun, tüzük değişikliği ve derneğin feshi hallerinde ise üçte ikisinin katılımıyla toplanır; çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesi toplantı yerinde hazır bulundurulur. Toplantı yerine girecek üyelerin resmi makamlarca verilmiş kimlik belgeleri, yönetim kurulu üyeleri veya yönetim kurulunca görevlendirilecek görevliler tarafından kontrol edilir. Üyeler, yönetim kurulunca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler.

Toplantı yeter sayısı sağlanmışsa durum bir tutanakla tespit edilir ve toplantı yönetim kurulu başkanı veya görevlendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından açılır. Toplantı yeter sayısı sağlanamaması halinde de yönetim kurulunca bir tutanak düzenlenir.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilerek divan heyeti oluşturulur.

Dernek organlarının seçimi için yapılacak oylamalarda, oy kullanan üyelerin divan heyetine kimliklerini göstermeleri ve hazırlanmış listesindeki isimlerinin karşılarını imzalamaları zorunludur.

Toplantının yönetimi ve güvenliğinin sağlanması divan başkanına aittir.

Genel kurulda, yalnızca gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak toplantıda hazır bulunan üyelerin onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur.

Genel kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır; üye oyunu şahsen kullanmak zorundadır. Onursal üyeler genel kurul toplantılarına katılabilir ancak oy kullanamazlar. Tüzel kişinin üye olması halinde, tüzel kişinin yönetim kurulu başkanı veya temsille görevlendireceği kişi oy kullanır.

Toplantıda görüşülen konular ve alınan kararlar bir tutanağa yazılır ve divan başkanı ile yazmanlar tarafından birlikte imzalanır. Toplantı sonunda, tutanak ve diğer belgeler yönetim kurulu başkanına teslim edilir. Yönetim kurulu başkanı bu belgelerin korunmasından ve yeni seçilen yönetim kuruluna yedi gün içinde teslim etmekten sorumludur.

Genel Kurulun Oy kullanma ve Karar Alma Usul ve Şekilleri

Madde 8-Genel kurulda, aksine karar alınmamışsa, yönetim ve denetim kurulu üyelerin seçimleri gizli oylama ile diğer konulardaki kararlar ise açık olarak oylanır. Gizli oylar, toplantı başkanı tarafından mühürlenmiş kağıtların veya oy pusulalarının üyeler tarafından gereği yapıldıktan sonra içi boş bir kaba atılması ile toplanan ve oy vermenin bitiminden sonra açık dökümü yapılarak belirlenen oylardır.

Açık oylamada, genel kurul başkanının belirteceği yöntem uygulanır.

Genel kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alınır. Şu kadar ki, tüzük değişikliği ve derneğin feshi kararları, ancak toplantıya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğuyla alınabilir.

Toplantısız veya Çağrısız Alınan Kararlar

Bütün üyelerin bir araya gelmeksizin yazılı katılımıyla alınan kararlar ile dernek üyelerinin tamamının bu tüzükte yazılı çağrı usulüne uymaksızın bir araya gelerek aldığı kararlar geçerlidir. Bu şekilde karar alınması olağan toplantı yerine geçmez.

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

Madde 9-Aşağıda yazılı hususlar genel kurulca görüşülüp karara bağlanır.

- 1-Dernek organlarının seçilmesi,
- 2-Dernek tüzüğünün değiştirilmesi,
- 3-Yönetim ve denetim kurulları raporlarının görüşülmesi ve yönetim kurulunun ibrası,
- 4-Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabul edilmesi,
- 5-Derneğin diğer organlarının denetlenmesi ve gerek görüldüğünde haklı sebeplerle onların görevden alınması,
- 6- Üyeliğin reddi veya üyelikten çıkarma hakkında verilen yönetim kurulu kararlarına karşı yapılan itirazların incelenmesi ve karara bağlanması,

7-Dernek için gerekli olan taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,

8-Yönetim kurulunca dernek çalışmaları ile ilgili olarak hazırlanacak yönetmelikleri inceleyip aynen veya değiştirilerek onaylanması,

9-Dernek yönetim ve denetim kurullarının kamu görevlisi olmayan başkan ve üyelerine verilecek ücret ile her türlü ödenek, yolluk ve tazminatlar ile dernek hizmetleri için görevlendirilecek üyelere verilecek gündelik ve yolluk miktarlarının tespit edilmesi,

10-Derneğin federasyona katılması ve ayrılmasının kararlaştırılması ve bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi,

11-Derneğin şubelerinin açılmasının kararlaştırılması ve bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi,

12-Derneğin uluslar arası faaliyette bulunması, yurt dışındaki dernek ve kuruluşlara üye olarak katılması veya ayrılması,

13-Derneğin vakıf kurması,

14-Derneğin fesih edilmesi,

15-Yönetim kurulunun diğer önerilerinin incelenip karara bağlanması,

16-Derneğin en yetkili organı olarak derneğin diğer bir organına verilmemiş olan işlerin görülmesi ve yetkilerin kullanılması,

17-Mevzuatta genel kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesi,

Yönetim Kurulunun Teşkili, Görev ve Yetkileri

Madde 10-Yönetim kurulu yedi asıl ve yedi yedek üye olarak genel kurulca seçilir.

Yönetim kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında bir kararla görev bölüşümü yaparak başkan, 2.Başkan, Genel Sekreter, Sayman ve üyeleri aldıkları oylara göre belirler. En çok oy alan derneğin başkanı, ikinci en çok oyu alan 2.Başkan, üçüncü en çok oyu alansa Genel Sekreter olur.

Yönetim kurulu, tüm üyelerin haberdar edilmesi şartıyla her zaman toplantıya çağrılabilir. Üye tamsayısının yarısından bir fazlasının hazır bulunması ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılan üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Yönetim kurulu asıl üyeliğinde istifa veya başka sebeplerden dolayı boşalma olduğu takdirde genel kurulda aldığı oy çokluğu sırasına göre yedek üyelerin göreve çağırılması mecburidir.

Yönetim Kurulu üyeleri, seçildikleri takdirde, en çok iki dönem üst üste yönetim kurulunda görev alabilirler. Yeniden aday olabilmeleri için, en az bir dönem, yönetim kurulu dışında kalmak zorundadırlar.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Yönetim kurulu aşağıdaki hususları yerine getirir.

1-Derneği temsil etmek veya bu hususta kendi üyelerinden birine veya bir üçüncü kişiye yetki vermek,

2-Gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemleri yapmak ve gelecek döneme ait bütçeyi hazırlayarak genel kurula sunmak,

3-Derneğin çalışmaları ile ilgili yönetmelikleri hazırlayarak genel kurul onayına sunmak,

4-Genel kurulun verdiği yetki ile taşınmaz mal satın almak, derneğe ait taşınır ve taşınmaz malları satmak, bina veya tesis inşa ettirmek, kira sözleşmesi yapmak, dernek lehine rehin ipotek veya ayni haklar tesis ettirmek,

5-Genel kurulun verdiği yetki ile şube açmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesini sağlamak,

6-Derneğin şubelerinin denetlenmesini sağlamak ve gerek görüldüğünde haklı sebeplerle şube yönetim kurullarını görevden almak,

6-Gerelki görülen yerlerde temsilcilik açılmasını sağlamak,

7-Genel kurulda alınan kararları uygulamak,

8-Her faaliyet yılı sonunda derneğin işletme hesabı tablosu veya bilanço ve gelir tablosu ile yönetim kurulu çalışmalarını açıklayan raporunu düzenlemek, toplandığında genel kurula sunmak,

9-Bütçenin uygulanmasını sağlamak,

10-Derneğe üye alınması veya üyelikten çıkarılma hususlarında karar vermek,

11-Derneğin amacını gerçekleştirmek için yetkisi dahilinde her çeşit kararı almak ve uygulamak,

12-Dernek başkanı, yönetim kurulu üyeleri arasından (eşitler arasından) birincidir. Derneği ve yönetim kurulunu temsil eder.

13-Genel kurul kararları ve dernek tüzüğü doğrultusunda alıncak bütün kararlar yönetim kurulunun oyçokluğuyla alıp uygular. Başkan yönetim kurulunun kararı olmadan dernek adına kendi başına karar alamaz, kamouyuna dernek adına açıklama yapamaz.

14- Dernek adına, festival, toplantı vb. etkinliklere katılan yönetim kurulu üyeleri, katıldıkları etkinliklerle ilgili yönetim kuruluna yazılı bir rapor sunmak zorundadır. Sunulan raporlar, faaliyet raporuyla birlikte Genel Kurul toplantısına da sunulur.

15-Başkanın olmadığı yerde 2.Başkan derneğe vekalet eder.

16-Yazışmalar Başkanın, başkanın bulunmadığı durumlarda 2.Başkanın ya da Genel Sekreter'in imzasıyla gerçekleştirilir.

17-Yönetim Kurulu, derneğin parasal işlerini yürütmek üzere Sayman'a yetki verir. Ancak Sayman, her yönetim kurulu toplantısında derneğin bütçesiyle ilgili yönetim kurulu üyelerine bilgi verir.

18-Mevzuatın kendisine verdiği diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

Denetim Kurulunun Teşkili, Görev ve Yetkileri

Madde 11-Denetim kurulu, üç asıl ve üç yedek üye olarak genel kurulca seçilir.

Denetim kurulu asıl üyeliğinde istifa veya başka sebeplerden dolayı boşalma olduğu takdirde genel kurulda aldığı oy çokluğu sırasına göre yedek üyelerin göreve çağırılması mecburidir.

Denetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Denetim kurulu; derneğin, tüzüğünde gösterilen amaç ve amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediğini, defter, hesap ve kayıtların mevzuata ve dernek tüzüğüne uygun olarak tutulup tutulmadığını, dernek tüzüğünde tespit edilen esas ve usullere göre ve bir yılı geçmeyen aralıklarla denetler ve denetim sonuçlarını bir rapor halinde yönetim kuruluna ve toplandığında genel kurula sunar.

Denetim kurulu, gerektiğinde genel kurulu toplantıya çağırır.

Derneğin Gelir Kaynakları

Madde 12-Derneğin gelir kaynakları aşağıda sayılmıştır.

1-Üye aidatı: Üyelerden giriş ödentisi olarak 20 YTL, yıllık olarak ta 30 YTL aidat alınır. Bu miktarları artırmaya veya eksiltmeye genel kurul yetkilidir,

2-Şube ödentisi: Derneğin genel giderlerini karşılamak üzere şubeler tarafından tahsil edilen üye ödentilerinin %25'i altı ayda bir genel merkeze gönderilir,

2-Gerçek ve tüzel kişilerin kendi isteği ile derneğe yaptıkları bağış ve yardımlar,

3-Dernek tarafından tertiplenen çay ve yemekli toplantı, gezi ve eğlence, temsil, konser, spor yarışması ve konferans gibi faaliyetlerden sağlanan gelirler,

4-Derneğin mal varlığından elde edilen gelirler,

5-Yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak toplanacak bağış ve yardımlar,

6-Derneğin, amacını gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu geliri temin etmek amacıyla giriştiği ticari faaliyetlerden elde edilen kazançlar,

7-Üyelerinin yazdığı ya da çevirdiği oyunlar oynandığında, telif ücretleri üzerinden yapacakları bağışlar,

8-Tiyatroların dernek yararına oynayacakları oyunlardan elde ettikleri gelirlerden yapacakları bağışlar,

9-Diğer gelirler.

Derneğin Defter Tutma Esas ve Usulleri ve Tutulacak Defterler

Madde 13-Defter tutma esasları;

Dernekte, işletme hesabı esasına göre defter tutulur. Ancak, yıllık brüt gelirin 2005 yılı için 500 Bin YTL'yi aşması durumunda takip eden hesap döneminden başlayarak bilanço esasına göre defter tutulur.

Bilanço esasına geçilmesi durumunda, üst üste iki hesap döneminde yukarıda belirtilen haddin altına düşülürse, takip eden yıldan itibaren işletme hesabı esasına dönülebilir.

Yukarıda belirtilen hadde bağlı kalmaksızın yönetim kurulu kararı ile bilanço esasına göre defter tutulabilir.

Derneğin ticari işletmesi açılması durumunda, bu ticari işletme için, ayrıca Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre defter tutulur.

Kayıt Usulü

Derneğin defter ve kayıtları Dernekler Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esasa uygun olarak tutulur.

Tutulacak Defterler

Dernekte, aşağıda yazılı defterler tutulur.

a)İşletme hesabı esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

1-Karar Defteri: Yönetim kurulu kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır ve kararların altı toplantıya katılan üyelerce imzalanır.

2-Üye Kayıt Defteri: Derneğe üye olarak girenlerin kimlik bilgileri, derneğe giriş ve çıkış tarihleri bu deftere işlenir. Üyelerin ödedikleri giriş ve yıllık aidat miktarları bu deftere işlenebilir.

3-Evrak Kayıt Defteri: Gelen ve giden evraklar, tarih ve sıra numarası ile bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalanır. Elektronik posta yoluyla gelen veya giden evraklar çıktısı alınmak suretiyle saklanır.

4-Demirbaş Defteri: Derneğe ait demirbaşların edinme tarihi ve şekli ile kullanıldıkları veya verildikleri yerler ve kullanım sürelerini dolduranların kayıttan düşürülmesi bu deftere işlenir.

5-İşletme Hesabı Defteri: Dernek adına alınan gelirler ve yapılan giderler açık ve düzenli olarak bu deftere işlenir.

6-Alındı Belgesi Kayıt Defteri: Alındı belgelerinin seri ve sıra numaraları, bu belgeleri alan ve iade edelerin adı, soyadı ve imzaları ile aldıkları ve iade ettikleri tarihler bu deftere işlenir.

b)Bilanço esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

1-(a) bendinin 1, 2, 3 ve 6 ncı alt bentlerinde kayıtlı defterler bilanço esasında defter tutulması durumunda da tutulur.

2-Yevmiye Defteri, Büyük Defter ve Envanter Defteri: Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu Kanununun Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği esaslarına göre yapılır.

Defterlerin Tasdiki

Dernekte, tutulması zorunlu olan defterler kullanmaya başlamadan önce il dernekler müdürlüğüne veya notere tasdik ettirilir. Bu defterlerin kullanılmasına sayfaları bitene kadar devam edilir ve defterlerin ara tasdiki yapılmaz. Ancak, bilanço esasına göre tutulan defterler ile form veya sürekli form yapraklı defterlerin, kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda, her yıl yeniden tasdik ettirilmesi zorunludur.

Gelir Tablosu ve Bilanço Düzenlenmesi

İşletme hesabı esasına göre kayıt tutulması durumunda yıl sonlarında (31 Aralık) (Dernekler Yönetmeliği EK-16'da belirtilen) "İşletme Hesabı Tablosu" düzenlenir. Bilanço esasına göre defter tutulması durumunda ise, yıl sonlarında (31 Aralık), Maliye Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğini esas alarak bilanço ve gelir tablosu düzenlenir.

Derneğin Gelir ve Gider İşlemleri

Madde 14-Gelir ve gider belgeleri;

Dernek gelirleri, (Dernekler Yönetmeliği EK- 17’de örneği bulunan) “Alındı Belgesi” ile tahsil edilir. Dernek gelirlerinin bankalar aracılığı ile tahsili halinde banka tarafından düzenlenen dekont veya hesap özeti gibi belgeler alındı belgesi yerine geçer.

Dernek giderleri ise fatura, perakende satış fişi, serbest meslek makbuzu gibi harcama belgeleri ile yapılır. Ancak derneğin, Gelir Vergisi Kanununun 94’üncü maddesi kapsamında bulunan ödemeleri için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gider pusulası, bu kapsamda da bulunmayan ödemeleri için (Dernekler Yönetmeliği EK-13’te örneği bulunan) “Gider Makbuzu” düzenlenir.

Dernek tarafından kişi, kurum veya kuruluşlara yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri (Dernekler Yönetmeliği EK-14’te örneği bulunan) “Ayni Yardım Teslim Belgesi” ile yapılır. Kişi, kurum veya kuruluşlar tarafından derneğe yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri ise (Dernekler Yönetmeliği EK-15’te örneği bulunan) “Ayni Bağış Alındı Belgesi” ile kabul edilir.

Alındı Belgeleri

Dernek gelirlerinin tahsilinde kullanılacak “Alındı Belgeleri” (Dernekler Yönetmeliği EK- 17’de gösterilen biçim ve ebatla) yönetim kurulu kararıyla, matbaaya bastırılır.

Alındı belgelerinin bastırılması ve kontrolü, matbaadan teslim alınması, deftere kaydedilmesi, eski ve yeni saymanlar arasında devir teslimi ve alındı belgesi ile dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler tarafından bu alındı belgelerinin kullanımına ve toplanılan gelirlerin teslimine ilişkin hususlarda Dernekler Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

Yetki Belgesi

Dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler, yetki süresi de belirtilmek suretiyle, yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Gelir tahsil edecek kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını ihtiva eden (Dernekler Yönetmeliği EK- 19’da örneği bulunan) “Yetki Belgesi” dernek tarafından üç nüsha olarak düzenlenerek, dernek yönetim kurulu başkanınca onaylanır. Yetki belgelerinin birer sureti dernekler birimlerine verilir. Yetki belgesi ile ilgili değişiklikler yönetim kurulu başkanınca, onbeş gün içerisinde dernekler birimine bildirilir.

Dernek adına gelir tahsil edecek kişiler, ancak adlarına düzenlenen yetki belgelerinin bir suretinin dernekler birimine verilmesinden itibaren gelir tahsil etmeye başlayabilirler.

Yetki belgesinin kullanımı, yenilenmesi, iadesi ve sair hususlarda Dernekler Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

Gelir ve Gider Belgelerinin Saklama Süresi

Defterler hariç olmak üzere, dernek tarafından kullanılan alındı belgeleri, harcama belgeleri ve diğer belgeler özel kanunlarda belirtilen süreler saklı kalmak üzere, kaydedildikleri defterlerdeki sayı ve tarih düzenine uygun olarak 5 yıl süreyle saklanır.

Beyanname Verilmesi

Madde 15-, Derneğin, bir önceki yıla ait faaliyetleri ile gelir ve gider işlemlerinin yıl sonu itibarıyla sonuçlarına ilişkin (Dernekler Yönetmeliği EK-21’de sunulan) “Dernek Beyannamesi” dernek yönetim kurulu tarafından onaylandıktan sonra, her takvim yılının ilk dört ayı içinde dernek başkanı tarafından ilgili mülki idare amirliğine verilir.

Bildirim Yükümlülüğü

Madde 16-Mülki amirliğe yapılacak bildirimler;

Genel Kurul Sonuç Bildirimi

Olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarını izleyen otuz gün içinde, yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asıl ve yedek üyeleri içeren (Dernekler Yönetmeliği EK-3 te sunulan) “Genel Kurul Sonuç Bildirimi” ve ekleri yönetim kurulu başkanı tarafından ilgili mülki idare amirliğine bildirilir:

Genel kurul sonuç bildirimine;

1-Divan başkanı, başkan yardımcıları ve yazman tarafından imzalanmış genel kurul toplantı tutanağı örneği,

2-Tüzük değişikliği yapılmışsa, tüzüğün değişen maddelerinin yeni ve eski şekli ile dernek tüzüğünün son şeklinin her sayfası yönetim kurulunca imzalanmış örneği, Eklenir.

Taşınmazların Bildirilmesi

Derneğin edindiği taşınmazlar tapuya tescilinden itibaren otuz gün içinde (Dernekler Yönetmeliği EK-26'da sunulan) "Taşınmaz Mal Bildirimi"ni doldurmak suretiyle mülki idare amirliğine bildirilir.

Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi

Dernek tarafından, yurtdışından yardım alınacak olması durumunda yardım alınmadan önce (Dernekler Yönetmeliği EK-4'te belirtilen) "Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi" iki nüsha olarak doldurup mülki idare amirliğine bildirimde bulunurlar.

Bildirim formuna, yurt dışından yardım alınması hususunda alınmış yönetim kurulu kararı örneği, varsa bu konuda düzenlenen protokol, sözleşme ve benzeri belgeler ile yardımın aktarıldığı hesaba ilişkin dekont, ekstra ve benzeri belgenin bir örneği de eklenir.

Nakdi yardımların bankalar aracılığıyla alınması ve kullanılmadan önce bildirim şartının yerine getirilmesi zorunludur.

Kamu Kurum ve Kuruluşları İle Birlikte Yürütülen Ortak Projelerle İlgili Bildirim

Derneğin görev alanına ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşları ile yürüttüğü ortak projelerle ilgili olarak yapılan protokol ve projenin örneği (Dernekler Yönetmeliği EK-23'de gösterilen) "Proje Bildirimi"ne eklenerek, protokol tarihini izleyen bir ay içinde dernek merkezinin bulunduğu yerin valiliğine verilir.

Değişikliklerin Bildirilmesi

Derneğin yerleşim yerinde meydana gelen değişiklik (Dernekler Yönetmeliği EK-24'te belirtilen) "Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimi"; genel kurul toplantısı dışında dernek organlarında meydana gelen değişiklikler (Dernekler Yönetmeliği EK-25'te belirtilen) "Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimi" doldurulmak suretiyle, değişikliği izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Dernek tüzüğünde yapılan değişiklikler de tüzük değişikliğinin yapıldığı genel kurul toplantısını izleyen otuz gün içinde, genel kurul sonuç bildirimini ekinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Derneğin İç Denetimi

Madde 17-Dernekte genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabilmesi gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması, denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Denetim kurulu tarafından en geç yılda bir defa derneğin denetimi gerçekleştirilir. Genel kurul veya yönetim kurulu, gerek görülen hallerde denetim yapabilir veya bağımsız denetim kuruluşlarına denetim yaptırabilir.

Derneğin Borçlanma Usulleri

Madde 18-Dernek amacını gerçekleştirmek ve faaliyetlerini yürütebilmek için ihtiyaç duyulması halinde yönetim kurulu kararı ile borçlanma yapabilir. Bu borçlanma kredili mal ve hizmet alımı konularında olabileceği gibi nakit olarak ta yapılabilir. Ancak bu borçlanma, derneğin gelir kaynakları ile karşılanamayacak miktarlarda ve derneği ödeme güçlüğüne düşürecek nitelikte yapılamaz.

Derneğin Şubelerinin Kuruluşu

Madde 19-Dernek, gerekli görülen yerlerde genel kurul kararıyla şube açabilir. Bu amaçla dernek yönetim kurulunca yetki verilen en az üç kişilik kurucular kurulu, Dernekler Yönetmeliği'nde belirtilen şube kuruluş bildirimini ve gerekli belgeleri, şube açılacak yerin en büyük mülki amirliğine verir.

Şubelerin Görev ve Yetkileri

Madde 20-Şubeler, tüzel kişiliği olmayan, dernek amaç ve hizmet konuları doğrultusunda özerk faaliyetlerde bulunmakla görev ve yetkili, tüm işlemlerinden doğan alacak ve borçlarından ötürü kendisinin sorumlu olduğu dernek iç örgütüdür.

Şubelerin Organları ve Şubelere Uygulanacak Hükümler

Madde 21- Şubenin organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu'dur.

Genel kurul, şubenin kayıtlı üyelerinden oluşur. Yönetim kurulu, beş asıl ve beş yedek, denetim kurulu ise üç asıl ve üç yedek üye olarak şube genel kurulunca seçilir.

Bu organların görev ve yetkileri ile bu tüzükte yer alan dernekle ilgili diğer hükümler, mevzuatın öngördüğü çerçevede şube'de de uygulanır.

Şubelerin Genel Kurullarının Toplanma Zamanı ve Genel Merkez Genel Kurulunda Nasıl Temsil Edileceği

Madde 22 -Şubeler, genel kurul olağan toplantılarını genel merkez genel kurulu toplantısından en az iki ay önce bitirmek zorundadırlar.

Şubelerin olağan genel kurulu, 2 yılda bir, Haziran ayı içersinde, şube yönetim kurulunca belirlenecek gün yer ve saatte toplanır.

Şubeler, genel kurul sonuç bildiriminin bir örneğini toplantının yapıldığı tarihi izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine ve dernek genel merkezine bildirmek zorundadırlar.

Şubeler, genel merkez genel kurulunda doğal delegelerle temsil edilir. Şubelerin her üyesi merkez genel kuruluna katılma hakkına sahiptir.

Şubelerin yönetim veya denetim kurulunda görevli olanlar genel merkez yönetim veya denetim kuruluna seçildiklerinde şubedeki görevinden ayrılırlar.

Temsilcilik Açma

Madde 23-Dernek, gerekli gördüğü yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla yönetim kurulu kararıyla temsilcilik açabilir. Temsilciliğin adresi, yönetim kurulu kararıyla temsilci olarak görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından o yerin mülkî idare amirliğine yazılı olarak bildirilir. Temsilciler, Genel Merkez Genel Kuruluna katılabilir ve oy kullanabilirler. Şubeler temsilcilik açamazlar.

Tüzüğün Ne Şekilde Değiştirileceği

Madde 24-Tüzük değişikliği genel kurul kararı ile yapılabilir.

Genel kurulda tüzük değişikliği yapılabilmesi için genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğu aranır. Çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Tüzük değişikliği için gerekli olan karar çoğunluğu toplantıya katılan ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin oylarının 2/3'ü'dür. Genel kurulda tüzük değişikliği oylaması açık olarak yapılır.

Derneğin Feshi ve Mal Varlığının Tasfiye Şekli

Madde 25-Genel kurul, her zaman derneğin feshine karar verebilir.

Genel kurulda fesih konusunun görüşülebilmesi için genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğu aranır. Çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Fesih kararının alınabilmesi için gerekli olan karar çoğunluğu toplantıya katılan ve oy kullanma hakkı bulunan üyelerin oylarının 2/3'ü'dür. Genel kurulda fesih kararı oylaması açık olarak yapılır.

Tasfiye İşlemleri

Genel kurulca fesih kararı verildiğinde, derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi son yönetim kurulu üyelerinden oluşan tasfiye kurulunca yapılır. Bu işlemlere, feshine ilişkin genel kurul kararının alındığı veya kendiliğinden sona erme halinin kesinleştiği tarihten itibaren başlanır. Tasfiye süresi içinde bütün işlemlerde dernek adında "Tasfiye Halinde Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği" ibaresi kullanılır.

Tasfiye kurulu, mevzuata uygun olarak derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi işlemlerini baştan sonuna kadar tamamlamakla görevli ve yetkilidir. Bu kurul, önce derneğin

hesaplarını inceler. İnceleme esnasında derneğe ait defterler, alındı belgeleri, harcama belgeleri, tapu ve banka kayıtları ile diğer belgelerinin tespiti yapılarak varlık ve yükümlülükleri bir tutanağa bağlanır. Tasfiye işlemleri sırasında derneğin alacaklılarına çağrıda bulunulur ve varsa malları paraya çevrilerek alacaklılara ödenir. Derneğin alacaklı olması durumunda alacaklar tahsil edilir. Alacakların tahsil edilmesi ve borçların ödenmesinden sonra kalan tüm para, mal ve hakları, genel kurulda belirlenen yere devredilir. Genel kurulda, devredilecek yer belirlenmemişse derneğin bulunduğu ildeki amacına en yakın ve fesih edildiği tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredilir.

Tasfiyeye ilişkin tüm işlemler tasfiye tutanağında gösterilir ve tasfiye işlemleri, mülki idare amirliklerince haklı bir nedene dayanılarak verilen ek süreler hariç üç ay içinde tamamlanır.

Derneğin para, mal ve haklarının tasfiye ve intikal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip tasfiye kurulu tarafından durumun yedi gün içinde bir yazı ile dernek merkezinin bulunduğu yerin mülki idare amirliğine bildirilmesi ve bu yazıya tasfiye tutanağının da eklenmesi zorunludur.

Derneğin defter ve belgelerini tasfiye kurulu sıfatıyla son yönetim kurulu üyeleri saklamakla görevlidir. Bu görev, bir yönetim kurulu üyesine de verilebilir. Bu defter ve belgelerin saklanma süresi beş yıldır.

Hüküm Eksikliği

Madde 26-Bu tüzükte belirtilmemiş hususlarda Dernekler Kanunu, Türk Medeni Kanunu ve bu kanunlara atfen çıkartılmış olan Dernekler Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatın dernekler hakkındaki hükümleri uygulanır.

EK 11
MİTOS BOYUT YAYINEVİ TARAFINDAN BASILAN
TÜM YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

MİTOS BOYU YAYINEVİ TARAFINDAN BASILAN TÜM YERLİ OYUNLARIN LİSTESİ

1	Vasıf ÖNGÖREN / Bütün Oyunları
2	Almanya Defteri/Asiye Nasıl Kurtulur/Oyun Nasıl Oynanmalı/Zengin Mutfağı
3	Turgut ÖZAKMAN / Toplu Oy. 1 Ah Su Gençler/ Töre/ Ocak
4	Yılmaz ONAY / Toplu Oyunları 1
5	Sanatçının Ölümü/ Arafta Kalanlar/ Karagöz'ün Muamması
6	Turgut ÖZAKMAN / Toplu Oyunları 2
7	Sarıpınar 1914 / Fehim Pasa Konagi/ Resimli Osmanlı Tarihi/ Bir Sehnaz Oyun
8	Oktay ARAYICI / Bütün Oyunları 1
9	Nafie Dünya/Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi /Rumuz Goncagül/Tanilli Dosyası
10	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları 1
11	Uzaklar/Bir Garip Oyun/ Sevdalı Fidanlar/ Karanlıkta İlk Isık
12	Mehmet AKAN / Toplu Oyunları 1
13	Hikâye-i Mahmud Bedreddin / Analık Davası / Midirfillik Oyunu
14	Memet BAYDUR / Toplu Oyunları 1 T
15	Dogum/ Limon/ Yalnızlığın Oyuncakları / Kadın Istasyonu
16	Ataol BEHRAMOGLU / Toplu Oy. 1 Lozan / İyi Bir Yurttas Aranıyor
17	Yavuzer ÇETINKAYA / Gün Dönerken
18	Sule GÜRBÜZ / Akıl Yoktur
19	Tuncer CÜCENOGLU / Toplu Oy. 1 Çıkamaz Sokak / Dosya / Kördövesü
20	Sermet ÇAGAN / Bütün Oy. Ayakbacak Fabrikası / Savas Oyunu
21	Adalet AGAOGLU / Toplu Oyunları. 2
22	Çıkış / Kozalar / Kendini Yazan Sark ı/ Çok Uzak Fazla Yakın
23	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 1
24	Midasın Kulakları / Midasın Altınları / Midasın Kördüğümü
25	İsmet KÜNTAY / Bütün Oy. Tozlu Çizmeler/ Evler Evler/ 403. Kilometre
26	BURAK M. UÇAR/Toplu Oy. 1 Umut Cinayeti/Oda Saklambacı/ Samatacılar
27	KANADA OYUNLARI / D. FRENCH-G. WALKER Pırpırlı Yasam / Karanlık Güçler Üstadı (Zastrozzi)
28	Tuncer CÜCENOGLU/Toplu Oy. 2 Helikopter /Yıldırım Kemal /Kadıncıklar
29	Yılmaz ONAY / Toplu Oyunları 2
30	Karadul Efsanesi/ Hücre İnsanı / Prometheia / Karakedi Geçti / Tren Gidiyor
31	Memet BAYDUR / Tensing
32	Diğer SÜMER / Toplu Oyunları 1
33	Kâtip Çıkmaşı/ Eski Fotoğraflar/ Gül Satardı Melek Hanım/ Maviydi Bisikletim
34	Memet BAYDUR / Toplu O.3 Yeşil Papagan Ltd./ Sevgi Ayakları/ Kamyon
35	Çetin ALTAN / Toplu Oy.1 Çemberler/ Tahterevalli/ Dilekçe/ Mor Defter
36	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları 2
37	Sacide/ Yollar Tükendi/ Ademin Kaburga Kemigi/ Gün Dönerken
38	Cevdet KUDRET / Yasayan Ölüler
39	Lev TOLSTOY / Savas ve Baris
40	Ülkü AYVAZ / Toplu Oyunları 1
41	Nihavent Longa/ Vali-i Vilayet Hadem-i Devlet/ Yeniden Yaratmak
42	Nezihe MERİÇ / Çın Sabahta
43	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 2 (Kadın Oyunları)
44	Bagdat Hatun / Kurban / Askımız Aksaray'ın En Büyük Yangını

45	Memet BAYDUR / Kutu Kutu
46	Müjdat GEZEN / Toplu Oyunları 1 Hamlet Efendi/ İstanbul Müzikali
47	Bilgesu ERENUS / Kırmızı Karaağaç
48	Orhan GÜNER / Toplu Oyunları 1
49	İkinci Nöbetçinin Sıkıntıları / Sevdalı Bulut / Antonius, Kleopatra ve Aradabir Caesar
50	Özen YULA/Toplu Oy.1 Ay Tedirginliği / Dünyanın Ortasında Bir Yer
51	Tuncer CÜCENOGLU/Toplu Oy. 3 Sapka / Ziyaretçi / Matruska/ Öğretmen
52	Savas DINÇEL / Gürültülü Patırtılı Bir Hikâye
53	Zeynep AVCI / Gilgamiş
54	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 3 Kısa Oyunlar (7 Oyun)
55	Ali BERKTAY / Kerbela
56	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları 1
57	Günaydınlara Uyanmak / Çok Geç Olmadan / Muhtar
58	Erhan GÖKGÜCÜ / Toplu Oyunları. 1
59	Gerçek Kurbanın Acısı / Duyarlılık Üzerine Vivace
60	Ülkü AYVAZ / Külhanbeyi Operası
61	Tuncer CÜCENOGLU / Boyacı
62	Turgay NAR /Toplu Oy. 1 Çöplük / Sehzat'ın Oyunu / Kuyu / Terzi Makası 13.-
63	Memet BAYDUR / Toplu Oyunları 4
64	Elma Hırsızları / Yalancının Resmi / Genel Anlamda Öpüsmek / Çin Kelebeği
65	Ali H. NEYZİ /Toplu Oy. 1 Alas Hatun / Yardirektörün Esi / Mektuplar
66	Tamer LEVENT / Ya Tutarsa
67	Müjdat GEZEN / Salak Oğlum
68	Behiç AK / Ayrılık
69	Müjdat GEZEN / Babam
70	Funda GINYOL / Konstantiniye'nin Günesi
71	Dinçer SÜMER / Toplu Oyunları 2 Gecenin Kulları / Memuroğlu Memur
72	Müjdat GEZEN / Gırgıriye
73	Isıl ÖZGENTÜRK / Toplu Oyun. 1 Küçük Sevinçler Bulmalıyım /Avluda
74	Özen YULA / Toplu Oyunları 2
75	İstanbul Beyaz, Rakı Rengârenk / Kırmızı Yorgunları / Gözü Kara Alaturka
76	Güngör DILMEN /Toplu Oyunları 4 Deli Dumrul / Akad'ın Yayı
77	Turgut ÖZAKMAN /Toplu Oy. 3 Gençlik ve Çocuk Oyunları (7 Kısa Oy.)
78	Tuncer CÜCENOGLU / Neyzen
79	Ülker KÖKSAL/Toplu O.3 Besleme /Önce Sevgi /Dünyanın Yaşlı Çocukları
80	Coskun IRMAK/Toplu Oyunları 1
81	İtaat Deneyi / Eylül Penceresinden / Eli Metreden / Gece Boyunca
82	Ülkü AYVAZ /Toplu Oyunları 2 Geriye Bakma / Bağlanma
83	Behiç AK / Hastane
84	Turgut ÖZAKMAN / Toplu O. 4 Pembe Evin Kaderi / Güneste On Kisi
85	ÖDÜLLÜ OYUNLAR 1 / Kadıköy Belediyesi Oyun Yarışması
86	Ölü Törenleri / Ormanda / Düşmanla Sevisenler / 3 Ekim'de Nostalji / Sapan
87	Kâzım ERYÜKSEL / Toplu Oy. 1 Adalet Adaleti Arıyor / Yontu
88	Turgut ÖZAKMAN/Toplu O. 5 Duvarların Ötesi / Kanaviçe / Paramparça
89	Eugène IONESCO/Toplu Oyunları. 4
90	Gergedanlar / Bavullu Adam / Su Kahpe Dünya
91	Memet BAYDUR/Toplu Oy. 5 Maskeli Süvari / Menekse Korsanları
92	Savas AYKILIÇ / Toplu Oy. 1 Ah Su Büyükler / Ask Grevi
93	Erman CANATAN/ Toplu Oyunları 1
94	Batakhane Güzeli / Uyumsuzlar / Evin Kadınları

95	Bilgesu ERENUS / Halide
96	ÖDÜLLÜ OYUNLAR 2 / Kadıköy Belediyesi Oyun Yarışması
97	Murat İldan-Büyünün Gözleri/A. Önel-Baton ya da Baton
98	/Kerim Yavuz- Seytan Tırnağı /Hasan Öztürk - İlmik İlmik
99	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 5
100	Kuzguncuk Türküsü / San, Seref, Ün=Amfitrion / Troya İçinde Vurdular Beni
101	Kâzım ERYÜKSEL / Toplu Oyunları 2 Basaklar / Mahkûmlar
102	Rasit ÇELIKEZER /Toplu Oyun. 1 Yagmurum Olsana / Yanlıs Adamlar
103	Civan CANOVA / Toplu Oy. 1 Kıyamet Sularında / Kızıl Ötesi Aydınlık
104	Civan CANOVA /Toplu Oy. 2 Erkekler Tuvaleti / Sokaga Çıkma Yasası
105	Cuma BOYNUKARA / Ölüm Uykudaydı 9.-
106	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları. 2 Atesle Gelen / Mem ile Zin
107	Caner BILGINER / Çağdas Ortaoyunları 1 Hayırlı Evlat / İnternetçi
108	A. VEFİK PASA/Eski Türk Oyunları 1 / Zoraki Tabip
109	ÂLİ BEY/ Eski Türk Oyunları 2 Ayyar Hamza / Kokona Yatıyor
110	Rasit ÇELIKEZER / Toplu Oy. 2 Mutlu Beraberlik / Bir Kusluk Vakti
111	Behiç AK / Tek Kisilik Şehir
112	Özen YULA/Toplu Oyunları 3 Tükendi
113	Gayri Resmi Hurrem / Sahibinden Kiralık / Yakınoğlu'dan Emanet
114	Teodor KASAP / Eski Türk Oy. 3 Pinti Hamit / İskilli Memo
115	RECAİZADE EKREM /Eski Türk Oy. 4 Çok Bilen Çok Yanılır
116	Cuma BOYNUKARA / O'nun Saltanatı
117	Rasit ÇELIKEZER / Hiçbir Sey
118	Güngör DILMEN / Osmanlı Dram Tiyatrosu
119	Civan CANOVA / Toplu Oyunları 3 Ful Yaprakları / Dügün Sarkısı
120	Tuncer CÜCENOĞLU / Çığ
121	Ülker KÖKSAL / Toplu Oyunları.4 Kısa Oyunlar (8 Adet)
122	Cuma BOYNUKARA / Toplu Oyunları 3 Suyun Rengi / Beceriksizler
123	Coskun IRMAK / Siyah Çoraplılar
124	Feraizade MEHMET SAKIR / Eski Türk Oyunları.5 İlk Göz Ağrısı
125	Sinan BAYRAKTAR / Definename
126	Güngör DILMEN / Toplu Oyunları 6
127	Devlet ve İnsan / İttihat Terakki / Hakimiyet-i Milliye Asevi
128	Tuncer CÜCENOĞLU / Sabahattin Ali'yi Kim Öldürdü
129	Behiç AK / Toplu Oyunları 1 Fay Hattı / Newton Bilgisayardan Ne Anlar
130	Metin BALAY / Toplu Oyunları 1 İnadına yaşamak / İnadına İnsan
131	Mine ÖLCE / Toplu Oyunları 1 Dün, Bugün, Yarın / Biletler İki Kisilik
132	Caner BILGINER/ Çağdas Ortaoyunları 2 Dünyada Mekân yahut Hilekâr
133	Ülker KÖKSAL / Degisim
134	Rasit ÇELIKEZER / Otopark Cinayetleri
135	Savas AYKILIÇ / Toplu Oyunları 2
136	Kral Karun / Troya Geçilmez / Bir Kalem, Bir Kılıç, Bir de Kalp / Ksantos Trajedisi
137	Ali BERKTAY / Benim Meskenim Dağlardır
138	A.ÖNGÖREN-I.SEYALIOĞLU- I.KÖKLÜ/ YARISMA OYUNLARI Yel mi Degirmen mi/ Bakır Kalkan/ Mendil Alır mısınız
139	Cemal ARSLAN / Mahpusluk Zor Zanaat
140	Müjdat GEZEN / Artiz Mektebi
141	William SHAKESPEARE / Hırçın Kız
142	Dinçer SÜMER / Toplu Oyunları 3
143	“Ali Ayseyi Seviyo...” / Beni Dünya Kadar Sev

144	Turgay NAR / Can Atesinde Kanatlar (Mevlânâ)
145	Müzeyyen E. ERİM / Toplu Oyunları 1
146	Hulûsi Bey'in Kızları / Bütün Menekseler Annem Kokar / Murat Oteli
147	Beki L. BAHAR / Demokles'in Kılıcı
148	Kıvanç NALÇA / Toplu Oyunları 1
149	Dermeyan Masalı/ Eşya ile Münasebeti Tayin P./ Büyü-Düğüm/ Mutsuz Anneler
150	Metin BALAY/ Deniz Diye Bir Delikanlı
151	Erhan GÖKGÜCÜ/Toplu Oy. 2 İki Kalas Bir Heves / Ramazan'la Cülide
152	Behiç AK / İmaj Katili
153	Tarık GÜNERSEL / Yarım Bardak Su
154	Atilla ALPÖGE / Gençlik Oyunları Çürük Elma / Tavatı Kütüpatı
155	Funda ÖZSENER / Sevgili Hayat
156	Bilgesu ERENUS / Misafir
157	Okday KORUNAN / İyi Sanslar
158	Sadık ASLANKARA / Toplu Oy. 1 Kevser'di / Ev-Ses / Hayal Ustası
159	Metin BALAY / Düzmece Müzikal
160	Erman CANATAN / Toplu Oyunları 2
161	Muammer Muammer / Dağların Türküsü / İyi Yurttas / Çukur
162	Coskun IRMAK/ Toplu Oyunları. 2 Miletos Güzeli / Memurin Faslı
163	Rasit ÇELİKEZER / Kazan Dairesi
164	Müzeyyen E. ERİM /Toplu Oyunları 2
165	Bekârlar Apartmanı / Başarı / Ormanda
166	Maksim GORKI / Toplu Oyunları 3
167	Yazlıkçılar (Yaz Misafirleri) / Vassa Jeleznova
168	Beki L. BAHAR / Toplu Oyunları 1
169	Ölümsüz Kullar / Senyora / Alabora
170	Coskun IRMAK / Toplu Oyunları. 3 Dünyada Tek Basına / Kus
171	Kemal KOCATÜRK /Toplu Oyunları 1
172	Kanatlı Doganlar / Su İzler / Medeia
173	Sinan BAYRAKTAR / Toplu Oyunları. 1 Denizatı / İdris Baba
174	Yigit SERTDEMİR /Toplu Oyunları 1 Bekleme Salonu / O.B.E.B.
175	Funda ÖZSENER / Ah! Tamara
176	Yalçın BAYKUL / İlklerin Efendisi Sinasi
177	Okday KORUNAN / Toplu Oyunları 1 Alo 900 / Konfetiler
178	Nursen KARAS / Toplu Oyunları 1
179	Siir ya da Banka / Yogurt ve Kan / İki Çocuk Oyunu
180	Civan CANOVA/Toplu Oyunları 4
181	Üstad Harpagon'a Saygı Gecesi / Mitosmorfoz
182	Nesrin KAZANKAYA/Toplu Oyunları 1
183	Seyir Defteri (Julia) / Dobrinja'da Düğün
184	Güner SÜMER/ Bütün Oyunları 1
185	Ask Bir Masaldır / Ölü Mevsimler
186	Bayazıt GÜLERCAN / Lodos
187	Aydın ARIT/ Toplu Oyunları 1
188	Bal Sinegi / Aya Bir Yolcu / Uçamayan Kuslar Tutulur / Besgen
189	Mine ERGEN / Surname-İdamname
190	İbnürrefik Ahmet Nuri / Ceza Kanunu (Günümüz Türkçesiyle)
191	Alma Dogaçlaması / Yeni Kiracı/ Görev Kurbanları
192	ÂLİ BEY / Eski Türk Oyunları 6 Geveze Berber / Misafiri İstiskal
193	Aydın ARIT / Toplu Oyunları 2

194	Gözlüklünün Maceraları / Sansür Var / Anarhist Avcıları
195	Sema GÖKTAS / Toplu Oyunları 1 Duvar / Yerin Altında
196	Turgay NAR / Divâne Ağaç (Yunus Emre)
197	Güner SÜMER / Toplu Oyunları 3 Bozuk Düzen / Hüzzam
198	Mitos-Boyut 1. OYUN YARISMASI Ercan Erdem-Lanet / Can Utku-Ölü Güvercin / Meltem Yıldırım-
199	Çıkmazı/ Ali Doganbay-Tek Kisilik Cinayet/ Mehmet Esli-Gecenin / Alp Tahmaz-Karşılaşma
200	Civan CANOVA / Niobe
201	Aydın ARIT / Toplu Oyunları 3
202	Bir Sorumlu Aranıyor, Tüm Ülke Taranıyor / Günesi Parlatanların Gölgesinde Limonluk Arısı / Son Gün
203	Ceren OLPAK / Toplu Oyunları 1
204	Gün Anneme Gebe /Aydınlık Ama Kaç Mumluk / Cosku ve Sayıklama /İziniz
205	Gökçin GENÇ / Mozart
206	Hasan ERKEK / Esik
207	Guillaume APOLLINAIRE / Tiresias'ın Memeleri
208	Behiç AK / İki Çarpı İki
209	Lev TOLSTOY / Anna Karenina
210	Zeynep KAÇAR / Kadın Oyunları
211	Ask, İhanet / Bavullar / Bu Bir Oyun / Dış Ses / Krem Karamel / Mekruh K.
212	Gülsüm CENGİZ / Yasamın İzindeki Kadınlar
213	Tuncer CÜCENOĞLU / Kızılırmak
214	Mitos-Boyut 2. YARISMA OYUNLARI Juliet'in Salı /Hamartia'nın Yolculuğu /Arka Bahçede / Vahsi Komedi
215	Tarık GÜNERSEL / Toplu Oyunları 1 Altın Post / Neron ile Agripina
216	Binnur SERBETÇIOĞLU / Toplu Oyunları 1
217	Benim Bugün Doğum Günüm / Numan Nokta Net / Adı Maksut
218	Roland SCHIMMELPFENNIG / Geçmisten Gelen Kadın
219	Dogan KORKMAZ / Falaka (Ahmet Rasim'den uyarlama)
220	Hasmet ZEYBEK / Düğün ya da Davul
221	Haldun DORMEN / Hisseli Harikalar Kumpanyası
222	Diğer SÜMER /Karacaoglan
223	Yücel ERTEN / Azizname'95
224	Genco ERKAL / Birtakım Azizlikler
225	25Civan CANOVA / Neon
226	Orhan ASENA / Toplu Oy. 2 Hürrem Sultan / Ya Devlet Basa... / Korku
227	AHMET VEFİK PASA / Meraki (Hastalık Hastası)
228	Haldun DORMEN / Kantocu
229	Hasan ERKEK / Kutsal Döngü
230	Deniz KAPTAN / Kadın Hikâyeleri (8 ad. Tek Kisilik oyun)
231	İlhami EMIN / Fil
232	Hasan ERKEK / Bir Gençlik Sarkısı
233	Diğer SÜMER /Toplu Oy. 4 Sandalım Kıyıya Bağlı / Marion ile Memet
234	Erhan GÖKGÜCÜ/Toplu Oy. 3 Giordano Bruno/Memleketim Memleketim
235	Cuma BOYNUKARA / Yoksun
236	Mert KARABEY / Odalar
237	Özdemir NUTKU / Söylev
238	Cüneyt ÜLSEVER /Askın Kendisi Ask
239	Civan CANOVA / Prömiyer
240	Andreas FLUORAKIS / Yapraklar
241	Özgür YALIM/Yeraltından Notlar / Saatleri Ayarlama Enstitüsü

242	Dogan KORKMAZ / Kadınca (20 Tek Kisilik Kadın Oyunu)
243	Tuncer CÜCENOGLU / Yesil Gece
244	Özen YULA / Itiraz Oyunları
245	Sems! Unutma / Derin Bir Ülkede / Pusulasız / Küçük Fantezi
246	Erkan TUNÇ / Dalgın Gazel (Yılmaz Güney'in Yasamı)
247	Nihat KINIKOGLU / Bosna Sarkısı
248	Ömer POLAT / Aladaglı Miho
249	Özcan ÖZER / Toplu Oy. 1 Avrupa Komedyası / Güzel Zamanlar
250	Tülin TANKUT / Toplu Oyunları 1 Kız Doğdu / Kızkulesi
251	Zeynep KAÇAR / Toplu Oyunları 2
252	Sahici İnsanlar-Plastik Ölümler / Böyle Bir Ask Masalı
253	Mitos-Boyut / YARISMA OYUNLARI 3 (2008)
254	İstibdat Kumpanyası (Ugur Saatçi) / Yıldızın Kaydığı (Alperen Yesil) / Michelangelo
255	(Irmak Bahçeci) / Besinci Basamak (M. Yılmaz Ak) / Tetikçi (Ebru Nihan Celkan)
256	Cuma BOYNUKARA / Görüldü
257	Feyzullah ARSLAN / Yarınlar Geç Kalmadan
258	Ali Mustafa Kemal TUT / Toplu Oyunları 1 Çukur / Cehenneme Git
259	Tuncer CÜCENOGLU / Mustafam Kemalim
260	Funda ÖZSENER / Kayalıklar Meryemi
261	Duygu ERGUN / Barbara'nın Doğumu
262	Mert KARABEY / Kumsal
263	Hasmet ZEYBEK / Theodora
264	Okday KORUNAN / Toplu Oyunları 2 33. Kursun / Portakal
265	Ülkü AYVAZ / Toplu Oyunları 2 Troya'yı Özlüyorum / 8 Kısa Oyun
266	Behiç AK / Toplu Oyunları 2
267	Küçülecek Yer Kalmadı / Benim Küçük Küresel Köyüm
268	Erol TOY / Toplu Oyunları 1 Meddah / İpteki / Kadınlar Matinesi
269	Ahmet ÖNEL / Toplu Oyunları 1
270	Yüzleşme Oyunu / Erteleme Oyunu / Kaçma Oyunu
271	Ayşe SELEN-Sehsuvar AKTAŞ-Çetin SARIKARTAL Tiyatrotem Oyunları Lahana Sarma / Böyle Devam Edemeyiz /
272	Nasıl Anlatsak Sunu / Âlem Buysa Kral Übü / III. Riçird Faciası / Tartüf
273	Müjdat GEZEN / Sınıf Bunadı
274	Erhan GÖKGÜCÜ / Profesör Nebulus ya da Bilimin Tehlikesi
275	Semih ÇELENK / Heccav ya da Sair Esref'in Esrarengiz Macerası
276	MITOS-BOYUT/4. Oyun Yarışması (2009) Yalnızlık Odaları
277	–Yusuf Demirkol/Ziggurat–Erkan Yılmaz /Zamaro Binası
278	–Özlem Lale /Bu Böceği... –Elif Solak /Ah-u Zelha –Pervin Okur
279	Dinçer SÜMER / Ortakçılar
280	Ahmet K. TECER/Toplu Oyunları. 1
281	Kösebaşı / Satılık Ev / Bir Pazar Günü
282	Basar SABUNCU /Toplu Oyunları 1 Serefiye / Zemberek / Çark
283	Güngör DILMEN / Galileo'nun Günahları
284	Funda ÖZSENER / Onları Eve Getir
285	Mert KARABEY / Baskınlar ve Düşler
286	Tülin TANKUT / Toplu Oyunları 2 Yaz Kızım / Kız Doğulmaz
287	Ülker KÖKSAL/Toplu Oy. 5 Bir Diploma Töreni / Karagöz Trafikte
288	Orhan ASENA / Toplu Oyunları. 3
289	Simavnalı Seyh Bedreddin / Atçalı Kel Mehmet / Tanrılarve İnsanlar (Gılgames)
290	Civan CANOVA / Lydia

291	Tuncer CÜCENOGLU / Gece Kulübü
292	Yigit SERTDEMİR / Toplu Oyunları 2
293	Özdemir NUTKU / Bana William Deyin
294	Orhan ASENA /T. Oy. 4 Fadik Kız / Kocaoglan / Ölümü Yasamak
295	Basar SABUNCU / Toplu Oy. 2 Mutemet Ali Rıza Bey /
296	Sayın Muhbir Vatandas /Memurlar / Lades / Kargalar
297	Bilgesu ERENUS / Nereye Payidar
298	Turgay NAR / Gizler Çarsısı
299	Basar SABUNCU / Kaldırım Serçesi
300	Ayşe BAYRAMOĞLU / Tiyatrotem Oyunları 2 - Hakiki Gala

EK 12

TÜRK KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT
ESERLERİNİN TÜRKÇE DIŞINDAKİ DİLLERDE
YAYIMLANMASINA DESTEK PROJESİ
YÖNERGESİ (TEDA)

**TÜRK KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNİN TÜRKÇE DIŞINDAKİ
DİLLERDE YAYIMLANMASINA DESTEK PROJESİ
YÖNERGESİ (TEDA)**

AMAÇ

Madde 1- Bu Yönergenin amacı; Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığınca Türk kültür, sanat ve edebiyatının dışa açılması çalışmaları kapsamında Türkçe'nin yazı dili birikimini dünyaya tanıtmayı sağlamak için uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve dernek gibi, Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserleri yayımlayan tüzel kişiliklere projeler kapsamında karşılıksız destekte bulunmaktır.

KAPSAM

Madde 2- Bu Yönerge , Türk kültür, sanat ve edebiyatı ile ilgili eserlerin yurtdışında yayımlanması için Türkiye dışında yer alan Yayımcıya sağlanacak karşılıksız maddi desteğe ilişkin usul ve esasları kapsar.

DAYANAK

Madde 3- Bu Yönerge, 11 Aralık 2007 tarihli ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın Yönetmeliği uyarınca hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4- Bu Yönergede geçen :

Bakanlık: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı,

Genel Müdürlük: Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'nü,

TEDA: Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Türkçe Dışındaki
Dillerde Yayımlanmasına Destek Projesi'ni

Kurul: TEDA Projesi Danışma ve Değerlendirme Kurulu'nu

Yayımcı: Kitabı yayımlayan ve karşılıksız maddi destek verilecek tüzel
kişileri,

Destek: Türk kültür, sanat ve edebiyatıyla ilgili eserleri Türkçe dışındaki dillerde
yayımlayacak uluslar arası kurum, kuruluş, şirket, vakıf ve
dernek gibi tüzel kişiliklere sağlanacak Türk parası karşılığı
Döviz,

Taahhütname: Karşılıksız destek verilecek projeyi gerçekleştirecek yayımcının
taahhüdünü Bakanlıkça belirlenen esaslar dahilinde yerine
getireceğine ilişkin belgeyi ifade eder.

DESTEĞİN TÜRÜ

Madde 5-Türkçede veya başka bir dilde yayımlanmış Türk kültür, sanat
ve edebiyatı ile ilgili eserlerin Türkiye ve Türkçe dışında, öncelikle çok
konuşulan dünya dillerinde yayımlanması amacıyla Bakanlık Bütçesinin ilgili
tertibinden karşılıksız maddi destek verilir.

YARARLANABİLECEK YAYIMCILAR

Madde 6- Destekten, eserin yayımlanacağı ülkedeki tanınmış
Yayımcılar ile yayın yapan diğer kuruluşlar yararlanabilir.

DESTEĞİN MİKTARI VE ÖDEME

Madde 7- Kültür, sanat ve edebiyat eserlerinin yayımı için karşılıksız
destek verilir. Sağlanacak destek, eser ve ülke özellikleri dikkate alınarak
Danışma ve Değerlendirme Kurulu tarafından Türk parası karşılığı döviz olarak
belirlenir. Destek, Danışma ve Değerlendirme Kurul kararı, Bakan onayı ve
taahhütnameye istinaden ödenir. Ödeme taahhütnamenin imzalanmasını
müteakip ilgili Saymanlık aracılığıyla yapılır. Bakanlıkça, Yayımcıya bu proje
için başka hiçbir biçim ve ad altında ödeme yapılmaz.

YAYIMCININ SORUMLULUKLARI

Madde 8- Bakanlıkça, verilecek destek Yayımcı tarafından amacına uygun olarak kullanılır. Yayımcı projenin tamamlanmasını müteakip 15 gün içerisinde otuz adet örneği Bakanlığa gönderir. Yayımcı projeyi Bakanlığın onayını almaksızın kısmen veya tamamen başkalarına devredemez ve Bakanlığın onayı olmaksızın çevirmeni değiştiremez. Yayımcı başvuru tarihinden itibaren olabilecek idari ve fiziki değişiklikleri (adres, iletişim vb.) 10 gün içerisinde, Bakanlığa yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bakanlık Yayımcıdan projenin aşamaları hakkında bilgi veya belge isteyebilir ve Yayımcı bu bilgi veya belgeleri azami 30 gün içerisinde Bakanlığa gönderir. Bu süre içerisinde istenilen bilgi veya belgelerin gönderilmemesi halinde veya Yayımcı ile üçüncü taraflar arasında meydana gelebilecek anlaşmazlık sonucunda veya başka nedenlerle eserin programa uygun olarak yayımlanmasının mümkün olmadığı veya taahhütnamedeki yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin Bakanlıkça tespiti halinde, taahhüt yerine getirilmemiş sayılır. Proje kapsamında karşılıksız destek almasına rağmen taahhüdünü yerine getirmeyen Yayımcıya Bakanlık bütçesinden hiçbir ad ve başlık altında başkaca yeni destek verilmez.

SÜRE

Madde 9- Yayımcıya, eseri yayımlaması için 2 yıl süre verilir. Projenin uygulanmasına yönelik 2 yıllık süre; taahhütnamenin imzalanmasıyla başlar ve eserin yayımlanmasıyla sona erer. Zaruri hallerde Danışma ve Değerlendirme Kurulu kararı ile süre en fazla 1 yıla kadar uzatılabilir.

KURUL

Madde 10- Karşılıksız maddi destek konusundaki başvuruları değerlendirmek, desteklenecek eserleri belirlemek ve destek miktarını saptamak için Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan Olur'u ile Danışma ve Değerlendirme Kurulu oluşturulur.

Kurul; Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü Başkanlığında, Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanı ile birlikte Bakanlık dışından kültür, sanat ve edebiyat alanında tanınmış kişiler arasından Makam onayı ile belirlenecek beş kişi olmak üzere, toplam yedi kişiden oluşur. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü ve Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanı Kurulun daimi üyesidir. Daimi üyeler ilgili görevlerinden ayrıldıklarında üyelikleri düşmüş sayılır. Kurul üyeleri Genel Müdürlükçe teklif edilir ve Bakan tarafından görevlendirilir. Görev süresi bir yıldır. Bir yıldan önce kuruldan ayrılan veya görevden alınan üyenin yerine yeni üye Makam Onayı ile belirlenir.

Kurul Genel Müdürlüğün gerekli gördüğü hallerde üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır. Toplantılar Genel Müdürlükçe hazırlanan gündemle yapılır. Proje başvuru şartlarına uymayan eserler Kurul gündemine alınmaz. Alınan kararlar gerekçeli olarak tutanağa geçirilir ve kurul üyelerince imzalanır. Kurul gerekli gördüğü hallerde eserle ilgili uzmanlara danışabilir. Kurulca alınan destek kararı Bakanın onayından sonra uygulanır. Bakanlıkça gerek görüldüğü hallerde kurul toplantıya çağrılabilir. Danışma ve Değerlendirme Kurulu kararı, onay tarihini izleyen 15 gün içinde destek talebinde bulunan yayımcıya bildirilir.

Kurulun sekreteryası ve raportörlük görevi Genel Müdürlüğün yayımlardan sorumlu Daire Başkanlığınca yürütülür. Kurul üyelerinin toplantı ücreti ve harcırahları, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde ödenir. Ayrıca destek verilecek eserler için uzmanlara yaptırılacak incelemelerde ilgili mevzuat doğrultusunda inceleme ücreti ödenir.

BAŞVURU

Madde 11- Başvurular, Yayımcı tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığının www.kulturturizm.gov.tr, veya www.tedaproject.com internet adreslerinden, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünden, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri ve Konsoloslukları, Kültür ve Tanıtma Müşavirlikleri ile Türkiye Yayıncı ve Yazar Meslek Kuruluşlarından temin edilecek başvuru formu ile formda belirtilen başvuru belgelerinin

eklendiği zarf ile birlikte iadeli taahhütlü olarak “TEDA PROJESİ-Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü”ne posta yoluyla ya da elden teslim edilmek suretiyle yapılır. Başvuru formu ve eklerinin tesliminde herhangi bir eksiklik olması halinde ilgilinin bu eksikliği kendisine bildirilmesinden itibaren 15 gün içerisinde tamamlaması gerekir. Bu süre içerisinde eksikliğin giderilmemesi durumunda başvuru değerlendirmeye alınmaz.

Başvurular Danışma ve Değerlendirme Kurulunca, yılda en az iki kere olmak üzere yapılacak toplantılarda değerlendirilir. Kurulun toplanacağı tarihler Bakanlık internet sayfasında duyurulur. Yıl boyunca başvuru yapılabilir

BAŞVURU BELGELERİ

Madde 12-

- 1) Başvuru Formu,
- 2) Başvuru sahibinin ülkesinden sağlayacağı yayımcılık faaliyeti gösterdiğine ilişkin belge,
- 3) Telif hakkı sahibinin izin verdiğini gösterir anlaşmanın örneği.
- 4) Çevirmen ile yapılan anlaşmanın örneği
- 5) Orijinal kitabın bir nüshası,
- 6) Yayımcı katalogu veya elektronik katalog,

DENETİM

Madde 13- Bakanlık Yayımcıdan projenin aşamaları hakkında bilgi veya belge isteyebilir. Yayımcı bu bilgi ve belgeleri azami 30 gün içerisinde Bakanlığa göndermekle yükümlüdür. Söz konusu bilgi veya belgelerin gönderilmemesi durumunda, taahhütnamede öngörülen taahhütlerin Yayımcı tarafından yerine getirilmediği kabul edilerek taahhüt yerine getirilmemiş sayılır.

YÜRÜRLÜK

Madde 14- Bu Yönerge Kültür ve Turizm Bakanı tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 15- Bu Yönerge hükümlerini Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü yürütür.

EK 13
TİYATRO OYUN YAZARLIĞI
YARIŞMA ŞARTNAMELERİ

ABK YAYIN GRUBU TİYATRO OYUN YAZMA YARIŞMASI ŞARTNAMESİ.

Dramaturg Kitaplığı, Ülkemizde Ana-Akım Tiyatro Anlayışı Dışındaki Yenilikçi Metinleri Okurlarla/İzleyicilerle/Tiyatro-Sanat Dünyasıyla Tanıştırmak Ve Alana Yeni, Özgün, Çağdaş Denemeler Ve Alternatif Bir Oyun/Sahne Metni Kitaplığı Kazandırmak Amacıyla Bir Oyun Yazma Yarışması Düzenlemiştir.

Koşullar

1. Yarışmaya, Yeni, Çağdaş, Alternatif Ürünler Verdiğini Düşünen Herkes Katılabilir.
2. Katılım Dili Türkçe'dir.
3. Herhangi Bir Konu, Tür, Akım, Ve Benzeri Sınırlamalar Yoktur.
4. Oyunlar/Sahne Metinleri Yetişkinlere Yönelik Olmalıdır.
5. Oyunlar/Sahne Metinleri Özgün Olmalıdır (Uyarlama Olmamalıdır.).
6. Metinler Times New Roman, 12 Punto, 1.5 Aralıklı, En Az 40 (Kırk) En Fazla 45 (Kırk Beş) A4 Sayfası İçinde Ve Raftakiler Dergisi Aralık 2007 Sayısında İlan Edildiği Biçimde Yazılmalıdır. Belirtilen Biçimde Yazılmayan Metinler Değerlendirme Dışı Tutulacaktır.
7. Oyunlar/Metinler Son Başvuru Tarihine Kadar Sözlü Ve/Veya Yazılı/Veya Sanal Ortamda Yayınlanmamış, Amatör Ve/Veya Profesyonel Herhangi Bir Topluluk Tarafından Oynanmamış Olmalıdır.
8. Yarışmada Derecelendirme Yoktur. Seçici Kurulun Oyçokluğuyla Karar Verdiği Beş Metin Dramaturg Kitaplığı Tarafından Yayınlanacak, Yazarlara Telif Hakları Yasası Çerçevesinde Belirlenen Telif Ödenecektir.
9. A. Metinler, 15.02.2008 Tarihine Kadar 7 (Yedi) Kopya Ve 1 Adet Cd İle Yayınevine (Dramaturg Kitaplığı) Teslim Edilmeli Ya Da Kargo İle Gönderilmelidir.
B. 7 (Yedi) Kopyanın Her Birinin Üzerinde 5 Basamaklı (Harf Veya Sayı) Bir Rumuz Yazılmalıdır.
C. Metin Yazarının Adı, Soyadı, Açık Posta Adresi, Elektronik Posta Adresi, Sabit Ve Mobil Telefon Numaraları Kapalı Bir Zarfın İçinde Metinlerin Yer Aldığı Paketin İçine Konmalıdır.
D. Kimliği Ve Rumuzu Olmayan Metinler Değerlendirme Dışında Tutulacaktır.
10. Katılımcılar, Yarışmaya Birden Fazla Metinle -Aynı Rumuzu Yazmak Kaydıyla- Katılabilirler. Ancak, Birden Fazla Ödül Alamayacaklarını Önceden Bilmelidirler.
11. Yarışmaya Seçici Kurul Üyeleri Ve 1. Derece Yakınları Katılamaz.

Sonuçlar

Değerlendirme Sonuçları Raftakiler Dergisi'nde Mayıs 2008'de Açıklanacaktır.

Seçici Kurul

Selda Öndül

A.Ü. Dtcf Tiyatro Bölümü

Tülin Sağlam

Assitej Türkiye Merkezi Başkanı

Süreyya Karacabey

A.Ü. Dtcf Tiyatro Bölümü

Mahir Günşiray

Tiyatro Oyunevi

Murat Daltaban

Dot

Kıvanç Nalça

Dramaturg Kitaplığı Editörü

İlker Balkan

Abk Yayın Grubu

Genel Yayın Yönetmeni

Dramaturg Kitaplığı

İhlamurdere Cad. Altıntaş Sok. No: 12 Besiktaş - İstanbul - Türkiye

Tel: 0212 258 50 61 / Faks: 0212 258 50 71

Www.Altinbilekyayinlari.Com

ADANA TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMA ŞARTNAMESİ

Amaç: Yarışma Türk Tiyatrosuna Yeni Eserler Kazandırmayı Ve Adanalı Tiyatro Seyircisinin Çağdaş Sorunları Ele Alan Yeni Eserlerle Buluşmasını, Bu Bağlamda Yazarlara Destek Sağlanmasını Amaçlamaktadır.

Katılma Şartları:

1. Yarışma Daha Önce Sahnelenmemiş, Yayınlanmamış Ve Herhangi Bir Ödül Almamış Oyunlara Açıktır.
2. Yarışmaya, Yarışma Jürisi Üyeleri Ve Yakınları Katılamazlar.
3. Yarışmaya Gönderilecek Oyunlar İçin Herhangi Bir Konu Sınırlaması Yok-Tur.Her Yarışmacı En Fazla İki Eser İle Yarışmaya Katılabilir.
4. Oyunlar İki Aralıklı Sayfa Düzeniyle Daktiloda (Ya Da Bilgisayar Da)Yazılmış Olacak ; Oynanma Süreleri İse 90 Dakikadan Az, 150 Dakikadan Çok Olmayacaktır.
5. Katılımcılar Yarışmaya Gönderdikleri Oyunlarının 2001-2002 Tiyatro Sezonunda, Adana’da Perde Açan Tiyatro Toplulukları Tarafından Sahnelenmesini Peşinen Kabul Etmiş Sayılırlar.
6. Yarışmaya Gönderilen Oyunlar Sekiz Nüsha Çoğaltılmış Olacak Ve Her Bir O-Yunun Üzerine Yazarının Adı Yerine Rumuzu Yazılacaktır.
7. Katılımcılar Kimlik Bilgilerini Ve Özgeçmişlerinin Bulunduğu Bilgi Formu-Nu, Üzerinde Rumuzlarının Yazılı Olduğu Kapalı Bir Zarf İçerisine Koymuş O-Larak Yarışmaya İleteceklerdir.

Başvurular:

1. Başvurular İçin Son Tarih 15 Temmuz 2001 Olarak Saptanmıştır. Postadaki Gecikmeler Dikkate Alınmaz.

Jüri:

Yarışma Jürisi Şu Şekildedir:

- 1.Prof. Dr. Özdemir Nutku(Yazar-Yönetmen-Kuramcı-Öğr.Üyesi)
- 2.Zuhal Ergen (İstanbul Belediyesi Şehir Tiy. Baş Dramaturgu)
- 3.Haşmet Zeybek(Yazar-Yönetmen)
- 4.Şahika Tekand(Tiyatro Sanatçısı)
- 5.Mustafa Kurt(Adana Devlet Tiyatrosu Müd.Yön.-Oyuncu)
- 6.Murat Çağlar(Ç.Ü. Devlet Kons. Tiyatro Asd.Öğ.Görevlisi)
- 7.Hüseyin Akşen(Adana Tiyatro Derneği Başkanı)

Ödüllendirme:

1. Yarışmada Ödüle Değer Bulunan Oyunlara Verilecek Ödüller :
Birincilik Ödülü 2.000.000.000.-
İkincilik Ödülü 1.000.000.000.-
Üçüncülük Ödülü 500.000.000.-
2. Jüri Herhangi Bir Ödüle Değer Oyun Bulamaması Halinde Söz Konusu Ödüller Verilmez. Herhangi Bir Ödüle Birden Fazla Oyunun Değer Bulunması Halinde İse Söz Konusu Ödül Birden Fazla Oyun Arasında Eşit Olarak Paylaştırılır.
3. Oyunları Değerlendiren Jüri Üyeleri 22-23 Eylül 2001 Tarihlerinde Adana’da Konuk Edilecek Ve Bu Tarihlerde Yapacağı Toplantılarla Son Değerlendirmelerini Yapıp Ödüllerin Dağılımına Karar Verecektir.
4. Jüri Her Konudaki Kararını Oy Çokluğuyla Alır.
5. Yarışma Sonuçları 2001 Yılı Eylül Ayının Son Haftasında Açıklanacaktır.
6. Ödül Alan Eserler, Adana’daki Yerel Tiyatrolar Tarafından 2001 Yılı Ekim Ayı İçerisinde Sahnelenecektir.Ödül Töreni Sahnelenen İlk Oyunun Prömiyerinde Gerçekleştirilecektir.
7. Ödül Alan Eserler, Bir Kitapta Toplanacak, Telif Hakları Bir Yıl İçin Adana Tiyatro Derneğine Ait Olacaktır.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ KISA OYUN YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Katılma Koşulları

Yarışmaya Yalnızca Üniversitelerimizin Tiyatro Bölümlerinde Dramatik Yazarlık Eğitimi Görmekte Olan Öğrenciler Katılabilir.

Yarışmaya Birden Fazla Oyun Gönderilebilir. Ancak Yarışmaya Katılan Oyunların Daha Önce Ödüllendirilmemiş, Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olması Gerektilmektedir.

Yarışmaya Katılacak Oyunların 30 Dakikalık Oynanma Süresini (15-17 Sayfa) Aşmaması Zorunludur.

Yarışmaya Katılacak Yapıtların Üzerinde Yazarının Adı Olmayacak, Yalnızca Dört Harften Oluşan Bir Rumuz Yazılacaktır. Aynı Rumuzun Yazılı Olduğu Bir Zarfa İse Katılımcının Kimliğini, Kısa Özgeçmişini, İrtibat Telefonlarını Ve Adresini Belirten Bir Yazı İle Katılımcının Bir Fotoğrafi Konulacaktır.

Oyunlar 5 (Beş) Kopya Olarak Teslim Edilecektir.

ÇOCUK OYUNU DALINDA “ENERJİ VERİMLİLİĞİ” KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Madde 1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.
B) Oyun Değerlendirme Kurulu’nda Görev Alan Üyeler Ve Bu Kişilerin Birinci Dereceden Akrabaları Bu Yarışmaya Katılamazlar.

Madde 2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Yarışmanı Konusu; “Enerji Verimliliği”, Amacı; Çocuklarda Enerji Verimliliği Bilincinin Artırılmasına Ve Geliştirilmesine Katkı Sağlamaktır.
B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarılma Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.
C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.
D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.
E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz. Oyun Değerlendirme Kurulu’nun Yapacağı Araştırma Sonucu Böyle Bir Durumun Saptanması Durumunda Eser Yarışma Dışı Bırakılır.

Madde 3. Yarışmaya Son Katılım Tarihi
Yarışmaya Katılacak Eserler 30/09/2009 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

Madde 4. Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres
Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Genel Evrak Şefliği
Eskişehir Yolu 7.Km No:166,
Ankara,

Madde 5. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Satır Aralığıyla Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.
B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.
C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.
E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.
F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafi Bulunacaktır.
G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.
Madde 6. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Alma Koşulları

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.
B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Kimlik Zarfı Saklanacaktır.
C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.
D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan Genel Müdürlüğümüz Sorumlu Değildir.

Madde 7. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi

A) Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Dereceye Girmemiş Eserleri İade Etmekle Yükümlü Değildir.
B) Katılımcı Yazarlara, Talebi Doğrultusunda Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarfları İade Edebilir.

Madde 8. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

8.1. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünce Oluşturulan Oyun Değerlendirme Kurulu Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

8.2. Oyun Değerlendirme Kurulu

A) Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünden Bir Temsilci
B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden Dört Tiyatro Sanatçı; (Üç Oyuncu, Bir Rejisör)
C) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden Bir Dramaturg
D) Eleştirmenler Birliğinden Bir Eleştirmenden Oluşacaktır.

8.3. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 02/11/2009 Tarihinde Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü İnternet Sitesinde ([Http://Www.Eie.Gov.Tr](http://Www.Eie.Gov.Tr)) Açıklanacaktır.

8.4. Ödüller

1.Lik Ödülü 15.000 TL
2.Lik Ödülü 10.000 TL
3.Lük Ödülü 5.000 TL

8.5. Dereceye Giren Oyunlar Elektrik İşleri Genel Müdürlüğünce Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

8.6. Oyun Değerlendirme Kurulu, Çocuk Oyunu Dalında "Enerji Verimliliği" Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasında En Fazla 3 Eseri Ödül Vermeye Değer Bulabileceği Gibi Hiçbir Eseri Ödül Vermeye Değer Bulmayabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ÇOCUK OYUNU DALINDA VERGİ KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI (2007)

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Toplumumuzda Vergi Bilincinin Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer Almaktadır. Vergi Bilincinin Küçük Yaşta Oluşturulabileceği Gerçeğinden Hareketle, Geleceğimizi Emanet Edeceğimiz Çocuklarımızda Vergi Bilincini Oluşturmak Amacıyla Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Çocuklara Yönelik “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Çocuklarımızın Ne Denli Önemli Varlıklar Olduklarının Farkına Varmalarını Sağlayacaktır. Ayrıca Onlara Gelecekte Bu Ülkede Vergi Ödeyen Kişiler Oldukları Bilincini Kazandırarak Geleceğin Büyüklerinin, Yeni Açılımlar Sağlamalarına Yardımcı Olacaktır

Bu Yarışmaya; ”Çocuklarımızın Vergi Bilincini Oluşturacak Ve Geliştirebilecek Konuları” İşleyen Çocuk Oyunları Katılabilecektir.

Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasının Amacı, Düzenlenme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Koşulları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmelerine İlişkin Şartlar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I - Yarışmanın Adı :Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması.

II - Yarışmayı Düzenleyen Kurum :Gelir İdaresi Başkanlığı

III -Yarışmanın Amacı :Çocuklarda Vergi Bilincinin Oluşturulması Ve Vergi Konulu Seçkin Tiyatro Oyunlarının Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılması

IV - Yarışmanın Duyurulması : Yarışmaya, Ülkemiz Geneline Geniş Bir Katılımın Sağlanmasıİçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı : Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması’nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığı’na Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla Gerçekleşecektir.

V1 - Çocuk Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu’nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; “Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler 01.06.2007 Tarihinden 30/11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
İlkadım Cad. Dikmen - Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

- A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.
- B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.
- C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.
- D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.
- E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.
- F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafı Bulunacaktır.
- G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

- A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.
- B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.
- C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.
- D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi.

- A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.
- B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybolmasından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

- I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

- A) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi
- B) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Belirlenecek İki Tiyatro Adamı
- C) Gelir İdaresi Başkanlığı Ve Devlet Tiyatroları'na Belirlenecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.
- D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.
- E) Gelir İdaresi Başkanlığı Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

III. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde (www.Gib.Gov.Tr) Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir.

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

IV. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığı'na Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

V.Jüri, "Çocuk Oyunu Dalında "Vergi" Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması"nda Biri, Birkaçı Veya Tamamına Ödül Vermeye Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

VI. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GENÇLİK OYUNU DALINDA VERGİ KONULU TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Genç Nesillerde Vergi Bilincinin Oluşturulması, Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer almaktadır. Vergi Bilincinin Genç Yaşta Oluşturulabileceği Gerçeğinden Hareketle Geleceğimizin Mükellefleri Olacak Gençlerimizde Vergi Bilincini Oluşturmak Amacıyla Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Gençlere Yönelik “Vergi” Konulu Oyun Yazma Yarışması; Gençlerimizin Vergi Sorumluluğunun Bilincine Varmalarını Sağlayacaktır. Ayrıca Onların Gelecekte Bu Ülkede Vergi Ödeyen Kişiler Oldukları Bilincini Kazandırarak Geleceğin Mükelleflerine, Yeni Açılımlar Sağlamalarına Yardımcı Olacaktır.

Bu Yarışmaya; ”Gençlerimizin Vergisel Hususlara Yönelik Düşüncelerini Geliştirebilecek Konuları” İşleyen Üniversite Öğrencisi Gençlerimizin Yazdığı Oyunlar Katılabilecektir.

Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışmasının Amacı, Düzenlenme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Koşulları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmelerine İlişkin Şartlar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I - Yarışmanın Adı: Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması.

İI - Yarışmayı Düzenleyen Kurum: Gelir İdaresi Başkanlığı

İII - Yarışmanın Amacı: Gençlerde Vergi Bilincinin Geliştirilmesine Yönelik Eserlerin Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılması

İV - Yarışmanın Duyurulması: Yarışmaya, Ülkemiz Geneline Geniş Bir Katılımın Sağlanması

İçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler

Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı: Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması’nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığı Bünyesinde Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla

Gerçekleşecektir.

V1 - Gençlik Oyunu Dalında “Vergi” Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşı Olup Halen Üniversite Eğitimi Gören Herkes Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu’nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan

Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; “Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler 01/06/2007 Tarihinden 30/11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

İlkadım Cad. Dikmen - Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafi Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi.

A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.

B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybolmasından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve

Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

A) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi

B) Gelir İdaresi Başkanlığı'na Belirlenecek İki Tiyatro Adamı

C) Gelir İdaresi Başkanlığı Ve Devlet Tiyatroları'na Belirlenecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.

D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.

E) Gelir İdaresi Başkanlığı Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

III. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde

(www.gib.gov.tr) Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir.

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

İv. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığı'na Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.

V. Jüri, "Gençlik Oyunu Dalında "Vergi" Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması"nda Biri, Birkaçı Veya Tamamına Ödül Vermeye Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

V1. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI YETİŞKİNLER DALINDA VERGİ KONULU ÖZGÜN TİYATRO OYUNU YAZMA YARIŞMASI

Gelir İdaresi Başkanlığı Olarak Mükellef Odaklı Hizmet Anlayışı İle Vergi Bilincinin Arttırılması Ve Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Öncelikli Hedeflerimiz Arasında Yer Almaktadır.

Vergide Gönüllü Uyumun Sağlanması Hedefi Doğrultusunda, Sağlıklı Bir Vergi Bilincinin Toplumun Bütün Kesimlerinde Yerleştirilmesi Gerçeğinden Hareketle Gelir İdaresi Başkanlığı Tarafından Yetişkinlere Yönelik Olarak Vergi Konulu Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Düzenlenmiştir.

Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması; Verginin Önemini Anlatan, Vatandaşları Vergi İle İlgili Hakları Ve Ödevleri Konusunda Bilgilendirmeyi Ve Vergi Ödemenin Sadece Bir Yükümlülük Değil Vatandaş Olma Ve Sorgulama Hakkı Olduğu Bilincinin Yerleşmesini Sağlayan Oyunların Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılmasına İmkan Verecektir.

Bu Yarışmaya; Yetişkinlerin Deneyim Ve Beklentilerinin Türk Vergi Sistemine Işık Tutacak Şekilde Özgün Olarak Ele Alan Eserler Katılabilecektir.

Bu Yarışmanın Amacı, Düzenleme Biçimi Ve Yarışmaya Katılım Şartları İle Yarışmaya Katılan Oyunların Değerlendirilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar, Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirtilmiştir.

I - Yarışmanın Adı : Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması

İ1 - Yarışmayı Düzenleyen Kurum: Gelir İdaresi Başkanlığı

İ11 - Yarışmanın Amacı : Toplumda Vergi Bilincinin Yerleştirilmesi Ve Vergi Konulu Seçkin Tiyatro Oyunlarının Türk Tiyatro Literatürüne Kazandırılmasıdır.

İv - Yarışmanın Duyurulması : Yarışmaya, Ülkemiz Geneline Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin, Görsel Ve Yazılı Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V - Yarışmanın Tanıtımı : Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması'nın Tanıtımı, Gelir İdaresi Başkanlığınca Yapılacak Tanıtım Programı Yoluyla Gerçekleşecektir.

V1 - Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması Özel Şartnamesi.

1. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar.

A) Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

B) Oyun Değerlendirme Kurulu'nda Görev Alan Jüri Üyeleri Ve Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar Bu Yarışmaya Katılamazlar.

2. Yarışmaya Katılacak Olan Oyunların Nitelikleri

A) Katılımcılar, Yazacakları Eserin Konusunu ; "Türk Vergi Sistemine İlişkin Hususları" Kapsamına Alacak Şekilde Belirlemek Zorundadır.

B) Yukarıda Belirlenen Konu Başlığını İşleyen Öykü, Roman Ve Şiirden Uyarlama Olan Eserler, Değerlendirme Dışı Bırakılır.

C) Bir Kişi, Birden Çok Eserle Yarışmaya Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortaklaşa Yazdığı Eser Ya Da Eserlerle Katılması Da Kabul Edilir.

D) Yarışmaya Katılacak Eserler, Öz Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmış Olmalıdır.

E) Basılmış, Oynanmış Ya Da Başka Yarışmalarda Derece Almış Oyunlar Yarışmaya Katılamaz.

3. Yarışmaya Katılma Koşulları

A) Yarışmaya Son Katılım Tarihi

Yarışmaya Katılacak Eserler, 01/06/2007 Tarihinden İtibaren 30/ 11/ 2007 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Teslim Edilmiş Olmalıdır.

B) Eserin Teslim Edileceği / Gönderileceği Adres

Gelir İdaresi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
İlkadım Cad. Dikmen/Ankara

4. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları

A) Eserler Bilgisayar Ortamında 12 Punto Bir Buçuk Aralıkla, Daktilo İle Çift Aralıkla Yazılarak Yedi (7) Nüsha Halinde Gönderilmeli / Teslim Edilmelidir.

B) Her Nüshanın İlk Sayfasına Eserin Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

C) Her Nüshanın Birinci Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

D) Her Nüshanın Birinci Sayfasında, Eser Sahibinin Rumuzu Yer Almalıdır. Yazarın Kimlik Bilgileriyle İlgili Herhangi Bilgi Kesinlikle Olmamalıdır.

E) Yarışmaya Katılanlar, Eserleriyle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

F) Kimlik Zarfı İçinde Yarışmacının İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefon Numarası Ve İki Adet Vesikalık Fotoğrafı Bulunacaktır.

G) Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı, Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.

5. Yarışmaya Girecek Eserin Teslim Ediliş Şekli

A) Yarışmaya Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Teslim Alınacaktır.

B) Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

C) Hangi Nedenle Olursa Olsun, Yarışmaya Son Katılım Tarih Ve Saatinden Sonra İlgili Adrese Ulaştırılan Veya Teslim Edilmek İstenen Eserler Yarışma Dışı Bırakılır.

D) Postada Meydana Gelecek Gecikme Ve Kayıplardan, Gelir İdaresi Başkanlığı Sorumlu Değildir.

6. Dereceye Girmeyen Eserlerin İade Edilmesi

(A) Dereceye Girmemiş Eserler, Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte, Sahibinin Talebi Üzerine İade Edilecektir.

B) İade İşlemleri; Sonuçların İlan Edildiği Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezde Yapılır. Bu Süre İçinde Geri Alınmayan Eserlerin Kaybol- Masından, Uğrayabileceği Hasardan Yarışmayı Açan Kurum Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi

I. Eserlerin Değerlendirme Kıstasları

Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Konu, Dil, Süre, Dramatik Oyun Yazma Tekniği Ve Amaca Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

II. Jürinin Oluşumu

A) Gelir İdaresi Başkanlığınca Atanacak Bir Başkanlık Temsilcisi.

B) Gelir İdaresi Başkanlığınca Belirlenecek İki Tiyatro Adamı,

C) Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatrolarınca Görevlen- Dirilecek Bir Dramaturg, Bir Rejisör, Bir Oyuncu.

D) Eleştirmenler Birliğince Görevlendirilecek Bir Eleştirmen.

E) Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üye Sayısını Artırabilir.

III. Sonuçların Açıklanması

Sonuçlar 29/02/2008 Tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Sitesinde Açıklanacak Olup Dereceye Girenler Şöyle Ödüllendirilecektir:

1.Lik Ödülü 10.000 Ytl

2.Lik Ödülü 7.500 Ytl

3.Lük Ödülü 5.000 Ytl

3 Adet 2.500 Ytl Değerinde Mansiyon.

İv. Dereceye Giren Oyunlar Gelir İdaresi Başkanlığınca
Basılacak Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.
V. Jüri, "Yetişkinler Dalında Vergi Konulu Özgün Tiyatro Oyunu Yazma Yarışması"nda
Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.
V1. Jüri Üyeleri'ne Bu Konudaki Yönetmelikler Doğrultusunda Huzur Hakkı Ödenir

Yine 2007 Yılında Abk Yayın Grubu Tarafından Gerçekleştirilen Tiyatro Oyun Yazma Yarışmasının SistematiK Bir Şekilde Devamının Gelmediğini Görüyoruz.

KASAİD GELENEKSEL YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği "Kadın Oyunları Ve Öykü Yarışması" Şartnamesi

Amaç

1- Kadının Toplumsal, Psikolojik Yaşamını İrdeleyen, Sorunlarını Tartışan Çağdaş Tiyatro Oyunları Ve Öykülerin Teşvik Edilmesi, Türk Tiyatro Repertuarına Ve Edebiyatına Kazandırılması.

Kapsam

- 2- Yarışma Bütün Türk Yazarlarına Açıktır.
- 3- Yarışmaya Değerlendirme Kurulu Üyeleri Katılamaz.
- 4- Her Yazar, Daha Önce Ödül Almamış, Profesyonel Topluluklarca Oynanmamış Ve Yayınlanmamış, Yalnızca Bir Eseriyle Katılabilir.
- 5- Bir Önceki Yıl Derece Alan Eser Sahipleri Bu Yıl Yarışmaya Katılamaz.
- 6- Çeviri Ve Uyarlama Oyunları Yarışmaya Katılamaz.
- 7- Yarışma Oyun Ve Öykü Olmak Üzere İki Ayrı Dalda Gerçekleştirilecektir.

Başvuru

- 8- Yarışma Oyunları Aşağıdaki Adrese Elden Teslim Edilebilir Veya Posta (İadeli Taahhütlü, Aps Veya Kargo) İle Gönderilebilir.
Teslim Adresi: Dede Korkut Sokak 4/2 A. Ayrancı/ Ankara

9-Eserler Aşağıda Belirtilen Esaslar Çerçevesinde Teslim Edilecektir.

- A) Her İki Dalda Eserler 7 (Yedi) Kopya Olarak A/4 Kağıda Daktilo Edilmiş Olarak Yazılmalı
- B) Öyküler 15 Sayfayı Geçmemeli.
- C) Her Eserin Üzerine, Kimlik Yerine Bir Kelimeden Oluşan Rumuz Yazılacaktır. (Eserlerin Üzerinde Yazara İlişkin Kimlik Belirtilmeyecektir.)
- D) Yazarlar Ayrıca, Eserleri İle Birlikte, Üzerinde Aynı Rumuzun Bulunduğu Ve İçerisinde 1 Adet Fotoğrafla Birlikte Oyunun Adı, Yazarın Adı Ve Soyadı, Adresi, Telefon Numarası Ve Yarım Daktilo Sayfasını Geçmeyen Özgeçmişİ Ve Şartnamedeki Maddeleri Kabul Ettiklerini Bildiren İmzalı Bir Dilekçeyle Birlikte Kapalı Bir Zarfla Teslim Edeceklerdir.

E) Son Başvuru Tarihi: 28 Haziran 2002

10-Değerlendirme Kurulu

Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. A. Deniz Bozer
H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi Filiz Arel
Devlet Tiyatroları Tansu Aytar
Tobav (Tiyatro Opera Ve Bale Çalışmaları Vakfı) Şenol Tiryaki
Türkiye Edebiyatçılar Derneği Celal İnal
Prodüktör Yardımcısı C. Önder Bostancı

Kasaid (Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği) Canan Kırımsoy, Temsilcilerinden Oluşur.

11- Değerlendirme Kurulu, Başvuruların Bitimini Takip Eden Hafta İçinde Toplanıp Aralarında Bir Kurul Başkanı Seçer, Eserlerin Okunması İçin Bir Süre Tespit Eder. Sonuçlar En Geç Ekim Ayında Açıklanır.

12- Değerlendirme Kurulu, Yarışmaya Katılan Eserler Arasında 1., 2. Ve 3.'Yü Seçer. (Kasaid Jürinin Önerisiyle Mansiyon Verebilir)

13- Değerlendirme Kurulu, Ödüllendirilecek Oyunların Seçimini Önceden Tespit Ettikleri Güne Kadar Sonuçlandırır. Alınan Kararlar Gerekçeli Olarak Tutanağa Geçirilir Ve Kurul Üyelerince İmzalanır.

Diğer Hükümler

14- Değerlendirme Kurulu'nca Belirlenecek Eserlerden; 1.Ye 300 Milyon, 2.Ye 200 Milyon, 3.Ye 100 Milyon Başarı Ödülü Verilecektir.

15- Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Ve İnceleme Derneği, Dereceye Giren Oyunların Kitap Haline Getirilmesi Ve Sahnelenmesi İçin Girişimlerde Bulunur. Telif Hakları Derneğe Aittir.

16- Değerlendirmeye Katılan Bütün Yazarlar Bu Şartname Hükümlerini Kabul Etmiş Sayılırlar.

KOCAELİ BELEDİYESİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI TOPLUM GERÇEKÇİ OYUN YAZMA ŞARTNAMESİ

Katılım Bilgileri

1-Amaç:

Günümüz Tiyatrosunda Ülke Çapında Eksikliği Hissedilen, Seyircinin Bugüne Dair Sorunsallarını Dile Getiren Konuları İşleyen, Çağdaş, Toplumsal, Gerçekçi Oyunların Yazımına Özendirmek, Desteklemek, Türk Tiyatrosu'nda Yeni Yazar Ve Yeni Oyun Oluşumuna Katkıda Bulunmak İle Yeni Seyirci Potansiyellerini Tiyatroya Çekebilmek Amacı Gütülmektedir.

2- Oyunların Özelliği:

Toplum Sorunlarına Parmak Basan, Bugünü İrdeleyen, Tartışan Ve Paylaşan; Türkiye Ve Dünya Seyircisinin Yaşamına Ayna Olan, Gerçekçi Bir Üslupla Yazılıp, Sahnelenmesi Öngörülen Oyunlarda Bu Özellikler Aranacaktır.

3- Katılım Koşulları

A- Oyun Yazarlarının 15 Yaşını Bitirmiş Olmaları Şartı Aranır.

B- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Çalışanları Ve Birinci Derece Yakınları Katılamazlar

4- Seçici Kurul

Ön Seçici Kurul, Gelen Oyunları Eler Ve 5 Oyuna İndirir Ve Seçici Kurul'a Yönlendirir.

Ön Seçici Kurul, Genel Sanat Yönetmeni'nin Belirleyeceği Yarışma Organizasyon Sorumlusu Ve Kadrodaki Sanatçılardan Oluşur.

Seçici Kurul 7 Kişidir.

1- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Ve Sosyal İşler Daire Başkanı

2- Kocaeli Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni

3- Kocaeli Şehir Tiyatroları Yönetim Kurulu'ndan Bir Üye

4- Üniversitelerin Yazarlık Bölümü Olan Tiyatro Bölümleri/Tiyatro Eleştirmenliği/Edebiyat Bölümleri Öğretim Üyelerinden Bir Kişi

5- Tiyatro Eleştirmenleri Birliğinin Belirleyeceği Bir Üye

6- Tiyatro Oyunu Basan Yayınevi Editörü- Sorumlusu

7- Tanınmış Bir Oyun Yazarı

5- Sunuş:

Oyunlar Bilgisayarda 14 Punto İle Dizilmiş Olacak Ve 8 Nüsha Halinde Elden Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Müdürlüğü'ne Veya Posta İle Madde 8'deki Adrese İletilecektir. Katılım Kapalı İsim (Rumuzlu) İle Olacak Ve Katılımcılar Kısa Özgeçmişlerini, Açık Adres Ve Diğer İletişim Bilgilerini (Telefon, Faks, E-Mail Vb.) Kapalı Bir Zarf İçinde Her Bir Dosyaya Ekleyecektir. Yarışmaya Katılacak Oyunlar Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olmalıdır.

6- Ödüller:

Başvuran Oyunlar Arasından Tek Bir Oyun Seçilecek Ve Ödüllendirilecektir. Seçilen Oyun, Ödül Olarak; Bir Sonraki Tiyatro Sezonunda Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Repertuarında Yer Alıp Sahnelenecektir.

7- Yarışma Takvimi:

İlk Yarışmamızın Duyurusu 2008 Şubat Ayında Yapılacaktır.

Oyunların Tiyatro Müdürlüğü'ne Teslim Tarihi 1 Aralık 2008'dir.

Sonuçlar 2009 Şubat Ayında Açıklanacaktır.

2009-2010 Tiyatro Sezonunda Da Oyun Repertuara Alınıp Sahnelenecektir.

İkinci Yarışmamızın Duyurusu İse 2009 Şubat Ayında Gerçekleşecektir.

8- Adres:

Oyun Yazma Yarışması

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü

Sdkm, Yahya Kaptan, İzmit

Tel: 0262 311 59 08

E-Mail: Tiyatro@Kocaeli.Bel.Tr

www.Kocaeli.Bel.Tr

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KLASİK TÜRK EDEBİYATINDAN OYUN UYARLAMA YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından "Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi Ve Türk Tiyatro Literatürüne Yeni Oyunlar Kazandırılması Amacıyla İki Ana Başlıkta Oyun Yazarlığı Yarışması Düzenlenmiştir.

Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışması, Türk Edebiyatının Seçkin Örneklerinden Yapılacak Uyarlamalar İle Türk Tiyatro Literatürü'ne Yeni Eserler Kazandıracaktır..

Bu Yarışmaların Amaçları, Düzenlenme Biçimleri Ve Yarışmaya Katılma Koşulları İle Değerlendirmeye İlişkin Hususlar Ek Ve Özel Şartnamelerde Belirlenmiştir.

I. Yarışmanın Adı:

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması"

II. Yarışmayı Düzenleyen Kurum:

Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması, T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından Düzenlenmiştir.

III. Yarışmanın Amacı :

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışmasının Düzenlenme Amacı Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi, Klasik Türk Edebiyatı'nın Seçkin Örneklerinden Yapılacak Uyarlama Oyunların Tiyatro Literatürüne Kazandırılması, Böylece Klasik Türk Edebiyat Tarihinde Önemli Yeri Olan Eserlerin Daha Geniş Kitlelerle Buluşturulması, İlgi Uyandırarak Yeniden Okunması Ve Genç Kuşaklara Tanıtılması İle Ulusal Tiyatromuzun

Zenginleştirilmesidir.

İv. Yarışmanın Duyurulması:

Yarışmaya Ülkemiz Genelinde Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin Yazılı Ve Görsel Medya Yoluyla Duyumlar Yapılacak, Ayrıca Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V. Yarışmanın Tanıtımı:

"Klasik Türk Edebiyatından Oyun Uyarlama Yarışması'nın Tanıtımı Kültür Ve Turizm Bakanlığı Bünyesinde Yapılacak Basın Toplantısı Yoluyla Gerçekleşecektir.

Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışması Özel Şartnamesi

I. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar:

1. Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.
2. Değerlendirme Kurulunda Görev Alan Kişiler, Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar İle Sihri Yakınları Yarışmaya Katılamazlar.

İi. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Nitelikleri:

1. Katılımcılar Uyarlama Yapacakları Eseri Seçmekte Özgürdür.
2. Uyarlanacak Eser, Klasik Türk Edebiyatından Seçilmiş Özgün Bir Tek Eser Oimai,
- Uyarlama Birden Çok Esere Gönderme Yapmamalıdır.
3. Bir Kişi Yarışmaya Birden Çok Eserle Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortak Eser Ya Da Eserlerle Katılımı Kabul Edilir.
4. Yapılacak Uyarlamalar, Öz, Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar Çerçevesinde Kaleme Alınmalıdır.
5. Basılmış, Yayınlanmış,, Oynanmış Ya Da Başka Yaramalarda Ödül Kazanmış Dereceye Girmiş Eserler Yarışmaya Katılamaz.

İii. Yarışmaya Katılma Koşulları

1. Yarışmaya Son Katılma Tarihi:

Yarışmaya Katılar Eserler 01 Kasım 2005 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Aşağıdaki Adrese Ulaştırılmalıdır.

2. Eserlerin Gönderileceği/Teslim Edileceği Adres:

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Baş Dramaturgluk Opera / Ulus

3. Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları:

- Eserler 12 Punto İle, Bilgisayar Ortamında I. S Aralık, Daktilo Ortamında Çift Aralıkla Yazılarak, 7 Nüsha Halinde Gönderilmeli/Teslim Edilmelidir.
 - Her Nüshanın İlk Sayfasına Uyarlanan Eserin Ve Yazarının Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.
 - Her Nüshanın İlk Sayfasında Oyunun Türü Ve Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.
 - Her Nüshanın İlk Sayfasında Uyarlayanın Rumuzu Yer Almalıdır. Eser Üzerinde Yarışmacının Kimlik Bilgileri Kesinlikle Bulunmamalıdır.
 - Yarışmaya Katılanlar, Uyarlama Eserler İle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Bir Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.
 - Bu Zarfın İçinde Yarışmacının, İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefonu Ve I Adet Fotoğrafi İle Koruma Süresi (Yazarın Ölümünden İtibaren 70 Yıl) Kapsamına Giren Eserler İçin Yazarın Kendisinden Ya Da Varislerinden Alınacak Uyarlama İzin Belgesi Bulunacaktır.
 - Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı Bu Şartnameyi Okumuş Ve Koşullarını Kabul Etmiş Sayılır.
4. Değerlendirmeye Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Dereceye Giren Eserler Açıklanıncayakadar Saklanacaktır.
 5. Dereceye Giremeyen Yapıtlar Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte Sahibine Talep Üzerine İade Edilecektir. İade İşlemlerinin Başladığı Tarihden İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezden Geri Alınmayan Eserlerin Kaybından Veya Uğrayabileceği Hasardan Sorumluluk Kabul Edilmez.
 6. Hangi Nedenle Olursa Olsun I. Maddede Belirtilen Tarih Ve Saatten Sonra İlgili Adrese

Ulanacak Eserler Değerlendirme Dışı Bırakılır. Postada Meydana Gelecek, Gecikme Ve Kayıplardan Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sorumlu Değildir.

7. Yaramaya Gönderilen Eserlerin Üzerine Yazarın / Yazarların Kimliğini Belirten Ad, İmza Vb. İşaret Konulmamalıdır.

İv. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi:

1. Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Değerlendirilecektir.
2. Yarışmaya Katılan Eserler; Konu, Dil, Edebi Değer, Süre, Oyun Yazma Tekniği Ve Uyarlaması Yapılan Eserin Yazarlık Üslubu İle İletisine Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.
3. Jüride;
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Atanacak 1 Bakanlık Temsilcisi
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Seçilecek 2 Tiyatro Adamı
 - Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nce Görevlendirilecek 1 Dramaturg, 1 Rejisör, 1 Oyuncu
 - Eleştirmenler Birliği'nce Atanacak 1 Eleştirmen Yer Alacaktır.
 - Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üyelerinin Sayısını Artırabilir.
4. Jüri Üyelerine Huzur Hakkı Ödenir.
5. Sonuçlar, 15 Aralık 2005 Tarihinde Açıklanacak, Kazananlar Şöyle Ödüllendirilecektir.
1.Lik Ödülü 10.000 Ytl. 2.Lik Ödülü 6.000 Ytl 3.Lik Ödülü 4.000 Ytl Mansiyon Ödülü 2.000 Ytl.
6. Dereceye Giren Oyunlar Kültür Bakanlığı'nca Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Geçerli Olacaktır.
- 7.Jüri, "Klasik Türk Edebiyatı'ndan Oyun Uyarlama Yarışmasında Ödüllerden Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

MİTOS BOYUT YAYINLARI TİYATRO OYUNU YAZIM YARIŞMASI 2006 KATILIM ŞARTNAMESİ

Tiyatro Yayınlarına Başlamasının 15. Yılında, Tiyatro Yaşamımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Amacıyla, Bundan Sonra Her Yıl Tekrarlanacak Bir Oyun Yazma Yarışması Düzenlemiştir.

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar Yarışma Dışıdır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.
4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.
5. Oyunlar, 30 Haziran 2006 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Temyapim@Yahoo.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir. Yayınevinin Adresi: Ağa Çırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34037 İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8)
6. Başvuruda Bulunanlar, Adları, Adresleri, Kısa Özgeçmişleri Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler

Yarışma Dışı Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 15 Ekim 2006'de Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E-Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- Ödüller

Kazanan Üç Yazara, 15.Ekim. 2006 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

F- Seçici Kurul

Doç.Dr. Metin Balay Yeditepe Üni. Gsf. Tiyatro Bölümü Başkanı; Oyun Yazarı.

Behiç Ak Oyun Yazarı; Karikatür Sanatçısı.

Funda Özşener Oyun Yazarı.

Ragıp Yavuz İstanbul Büyükşehir Tiyatroları Rejisörü.

Raşit Çelikezer Oyun Yazarı; Sinema Ve Televizyon Yönetmeni. Kaynak:

Tiyotroevi.Com

MİTOS BOYUT YAYINLARI TİYATRO OYUNU YAZIM 2007 YILI KATILIM ŞARTNAMESİ

Mitos-Boyut Yayınları, Tiyatro Yaşamımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Amacıyla Düzenlediği Oyun Yazma Yarışmasının 2.Sini Gençlik Oyunları'na Ayırmıştır.

Bu Yarışma Assitej-Uluslararası Çocuk Ve Gençlik Tiyatroları Birliği Türkiye Merkezi İle Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları'nın İşbirliğiyle Düzenlenmektedir.

Yarışma İçin Temel Alınacak Olan Gençlik Oyunu Tanımı, Gençler İçin Veya Gençler Tarafından Yapılan, Araştırmacı, Yenilikçi, Özgür Ve Özgün, Yaşadığı Toplumun Kültürüne, Sorunlarına Duyarlı, Evrensel Nitelikli Ve Tiyatro Sanatının İsterlerine Uygun Tiyatro Yapıtı Olarak Belirlenmiştir.

A- Amaç Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Gençlik Oyunu Yazmaya Özendirecek, Tiyatro Edebiyatımızda Sayısal Olarak Çok Az Olan Bu Tür Yapıtlar Arasına Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar Yarışma Dışıdır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.
4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beş Yüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.
5. Oyunlar, 02.01.2007 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevimize Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Temyapim@Yahoo.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir.

Yayınevinin Adresi: Ağa Cırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34037 Beyoğlu/İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8). 6. Başvuruda Bulunanlar, Adları, Adresleri, Kısa Özgeçmişleri Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur. Yarışmacılar, Bu Yarışmaya Birden Fazla Oyunla

Katılamazlar.

C- Sonuçlar Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 20 Mart 2007 Dünya ocuk Ve Gençlik Tiyatroları Günü'nde Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E-Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- dller Kazanan  Yazara, 20 Mart 2007 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız zerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

E- Seçici Kurul

- 1) Ahmet nel, Yazar, Assitej yesi
- 2) Zerrin Yanıkkaya, ğretim Görevlisi, Assitej yesi
- 3) Ali Kırkar, Yönetmen, Assitej yesi
- 4) Nihal Kuyumcu, Eleştirmen Ve ğretim Görevlisi, Assitej yesi
- 5) Ali Meriç, Devlet Tiyatrosu Sanatçısı, (Yayınevi'nin Temsilcisi)

Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım 2008 Yılı Katılım şartnamesi

Mitos-Boyut Yayınları'nın Her Yıl Düzenlemekte Olduğu, 2008 Yılına İlişkin Oyun Yazma Yarışması şartnamesi Aşağıdadır.

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya zendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların alışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, zgn Yeni alışmalar Olacaktır; Roman, yk, şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar İle ocuk Oyunları Ve Kısa Oyunlar Yarışma Dışındır.
3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, denekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda dl Almamış Olmalıdır.
4. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği  Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif creti ödenecektir.
5. Oyunlar, 30 Haziran 2008 Tarihi Akşamına Kadar, Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Mitosboyut@Gmail.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir.
Yayınevinin Adresi: Ağa ırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu-34437 İstanbul (Tel. 212. 249 87 37-8)
6. Başvuruda Bulunanlar, Adlarını, Adreslerini, Kısa zgemişlerini Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışına Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 15 Ekim 2008'de Açıklanacaktır. Sonuçlar Yarışmaya Katılan Herkese E.Mail Veya Posta İle İletilecektir.

D- dller

Kazanan  Yazara, 15.Ekim. 2008 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız zerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

F- Seçici Kurul

Prof.Dr. Metin Balay Yeditepe Üniversitesi Gsf. Tiyatro Bölümü Başkanı; Oyun Yazarı.

Ragıp Yavuz İstanbul Şehir Tiyatroları Rejisörü.

Funda Özşener Oyun Yazarı.

Yrd. Doç. Dr. Gülayşe Temeltaş Öğretim Üyesi; Oyuncu.

Doğan Korkmaz Mitos-Boyut Yayınevi Temsilcisi, Dramaturg

Mitos Boyut Yayınları Tiyatro Oyunu Yazım 2009 Yılı Katılım Şartnamesi

Mitos-Boyut Yayınları'nın Her Yıl Düzenlemekte Olduğu, 2009 Yılına İlişkin Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi Yayınlandı.

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları 4. Oyun Yazma Yarışması Şartnamesi (2009)

A- Amaç

Yayınevimiz Bu Yarışmayı, Yeni/Genç Yazarları Oyun Yazmaya Özendirerek, Tiyatro Edebiyatımıza Yeni Oyunlar Kazandırmak Ve Bunları Yayınlayarak Topluma Tanıtmak Amacıyla Yapmaktadır. Böylece, Tiyatro Sanatında Yeni Biçim Ve Alternatif Arayışlara Yönelecek Yeni/Genç Yazarların Çalışmaları Değerlendirilmiş Olacaktır.

B- Katılım Koşulları

1. Yarışmaya 'Yeni/Genç Oyun Yazarı Olarak' Herkes Katılabilir.
 2. Konu Sınırlaması Yoktur. Oyunlar, Özgün Yeni Çalışmalar Olacaktır; Roman, Öykü, Şiir, Anı, Oyun Vb. Gibi Yapıtlardan Yapılmış Uyarlamalar İle Çocuk Oyunları Ve Kısa Oyunlar Yarışma Dışındır. Oyun Metinleri En Az 50 000 Bilgisayar Vuruşlu Olacaktır; Bu Koşula Uymayan Metinler Yarışma Dışı Bırakılacaktır.
 3. Oyunlar, Son Başvuru Tarihine Kadar, Hiçbir Yerde Yayınlanmamış, Ödenekli Veya Profesyonel Tiyatrolarda Oynanmamış, Yarışmalarda Ödül Almamış Olmalıdır.
 4. Yarışmaya Yalnızca 1 (Bir) Oyunla Başvurulabilir.
 5. Seçici Kurul'un Derecelendirmeden Seçeceği Üç Oyun Bir Arada Tek Kitap Halinde Yayınlanacak Ve Kazanan Her Yazara 500'er (Beşyüz) Ytl Telif Ücreti Ödenecektir.
 6. Oyunlar, 30 Mayıs 2009 Tarihi Akşamına Kadar, Mutlaka Dijital Ortamda, Disket/Cd İle Yayınevine Bizzat Teslim Edilmeli/Posta İle Gönderilmeli Veya İnternet Aracılığıyla Mitosboyut@Gmail.Com Adresine E-Mail İle İletilmelidir.
- Yayınevinin Adresi:
Ağa Çırağı Sokak 7/2
Gümüşsuyu-34437 İstanbul
(Tel. 212. 249 87 37-8)

7. Başvuruda Bulunanlar, Adlarını, Adreslerini, Kısa Özgeçmişlerini Ve Telefon Numaralarını, Gönderilen Oyun Metninin Başına Açıkça Yazmalıdırlar. Kimliği Yazılı Olmayan Metinler Yarışma Dışı Tutulur.

C- Sonuçlar

Seçici Kurul'un Değerlendirme Sonuçları, 21 Eylül 2009 Pazartesi Günü Açıklanacaktır. Sonuçlar Aynı Tarihte Yayınevimizin İnternet Sitesinde Www.Mitosboyut.Net İlan Edilecektir; Kazananlara Ayrıca E-Mail Veya Telefonla Bilgi Verilecektir.

D- Ödüller

Kazanan Üç Yazara, 21.Eylül. 2009 Tarihindeki Satış Fiyatlarımız Üzerinden, Kendilerinin Seçeceği Yayınevimize Ait 1.000 (Bin) Ytl Tutarında Tiyatro Kitabı Armağan Edilecektir.

E- Seçici Kurul Prof. Dr. Metin Balay Yeditepe Üniversitesi Gsf. Tiyatro Bölümü Öğr. Üyesi; Oyun Yazarı. Ragıp Yavuz İstanbul Şehir Tiyatroları Rejisörü. Funda Özşener Oyun

Yazarı. Hasan Şahintürk Haliç Üni. Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bl. Öğr. Gör. Doğan Korkmaz Mitos-Boyut Yayınevi Temsilcisi, Dramaturg."

SUAT TAŞER KISA OYUN YARIŞMASI 2007 YILI YARIŞMA ŞARTNAMESİ

Amaç

Değerli Tiyatro Sanatçısı Ve Tiyatro Eğitimcisi Suat Taşer'in Anısını Canlı Tutmak Ve Tiyatromuzda Genç Oyun Yazarlarının Yetişmesine Ve Tanıtılmasına Katkı Sağlamak Adına Suat Taşer Ailesi Ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tarafından 1983 Yılından Bu Yana Düzenlen "Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması"nın Amacı, -Oyun Yazarlığımızın Gelişimine Katkı Sağlamak, -Dramatik Yazarlık Alanında Nitelikli Yapıtlar Verilmesini Özendirmek, -Genç Yazarları Kamuoyuna Tanıtmak Ve Desteklemektir.

Katılma Koşulları

Yarışmanın Bu Yılki Teması Serbesttir.

Yarışmaya Yalnızca Üniversitelerimizin Tiyatro Bölümlerinde Dramatik Yazarlık Eğitimi Görmekte Olan Öğrenciler Katılabilir.

Yarışmaya Birden Fazla Oyun Gönderilebilir. Ancak Yarışmaya Katılan Oyunların Daha Önce Ödüllendirilmemiş, Yayınlanmamış Ve Sahnelenmemiş Olması Gerekmemektedir.

Yarışmaya Katılacak Oyunların 30 Dakikalık Oynanma Süresini (15-17 Sayfa) Aşmaması Zorunludur.

Yarışmaya Katılacak Yapıtların Üzerinde Yazarının Adı Olmayacak, Yalnızca Dört Harften Oluşan Bir Rumuz Yazılacaktır. Aynı Rumuzun Yazılı Olduğu Bir Zarfa İse Katılımcının Kimliğini, Kısa Özgeçmişini, İrtibat Telefonlarını Ve Adresini Belirten Bir Yazı İle Katılımcının Bir Fotoğrafı Konulacaktır.

Oyunlar 5 (Beş) Kopya Olarak Teslim Edilecektir.

Oyunlar En Geç 16 Kasım 2007 Cuma Günü Mesai Saati Bitimine Kadar, Suat Taşer Ödülü Kısa Oyun Yarışması, Deü Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Gündoğdu Sokak No:4 Narlıdere-İzmir Adresine Aps, Adrese Teslim Kargo Olarak Ya Da Elden Teslim Edilmelidir.

Yukarıda Belirtilen Koşulları Yerine Getirmeyen Oyunlar Yarışma Sekreterliğince Yarışma Dışı Bırakılacaktır.

Seçici Kurul'un Değerlendirmeleri Sonucunda Sahnelenmeye Değer Bulunan Dört Kısa Oyun 27 Mart Tiyatro Haftası Etkinlikleri İçinde Uygun Koşullar Bulunduğu Takdirde Sahnelenecektir.

TCDD ÇOCUK OYUNU YAZIM YARIŞMASI

Bildiğiniz Gibi Demiryolları 1856'dan Beri Anadolu İnsanın En Önemli Taşıma Aracı Oldu, Gün Geldi Cepheye Asker Ve Mermi Taşdı, Gün Geldi Gurbete Gidenlere Yoldaşlık Etti, Gün Geldi Anayı Oğula, Sevgiliye Kavuşturdu. Tüm Bunların Ötesinde Tiyatro, Roman, Öykü Ve Şiirde Baş Tacı Edildi, Sinema Sahnelerinde Ve Fotoğraf Karelerinde En Özel Görüntülerin Kaynağı Oldu. Bunlar İşin Duygusal Kısmı. Gelelim Daha Teknik Olan Yanına. Çevre Kirliliği Ve Ekonomi Açısından Bakacak Olursak, Trenler, Gelmiş Geçmiş En Avantajlı Taşıma Aracı Oldu Şimdiye Kadar. Ama, Politik Veya Değil, Pek Çok Nedenden Ötürü Ülkemizde Hep Alt Sıralarda Kaldı Ve Deyim Yerindeyse Paslanmaya Yüz Tuttu. Dünyanın Tüm Gelişmiş Ve Gelişmekte Olan Ülkelerinde, Sunduğu Avantajlardan Dolayı Demiryolları Hala Ön Planda Tutuluyor Ve İlk Tercih Olması İçin Büyük Çabalar Harcanıyor. Avrupa Birliği'ne Girme Aşamasında Olduğumuz Bu Süreçte, Yıllar Önce Ülkemizde Altın Çağını Yaşayan Demiryollarımızın Tekrar O Parlak Günlerine Kavuşturulması Gerekıyor.

Tcdd Bütün Bu Nedenleri Göz Önünde Bulundurarak, Geleceğin Büyükleri Olacak Genç Kuşaklara Demiryolu Sevgisi Aşılanması Amacıyla "Çocuk Oyunu Senaryo Yarışması" Düzenliyor.

Yarışmanın Konusu: Senaryonun Konusu, Demiryollarının Avantajları, Ülke Ekonomisine Katkıları, Demiryollarına Ve Demiryolu Araçlarına Zarar Verilmemesi (Trene Taş Atma Vb), Demiryollarının Tarihsel Gelişimi, Diğer Ulaşım Sistemlerine Göre Artıları Gibi Hususları İçerecek Şekilde, Çocuk Ruhunu Okşayan, Oyunu İzlerken Bilgi Dağarcığına Yeni Bilgiler Eklenmesini Sağlayan, Demiryolu Sevgisi Aşılayan Ve Sonuç Olarak "Demiryolu İle Çocuk" Kavramının Bir Potada Kaynaştırılmasından Oluşuyor. Yarışmaya Katılım: "Çocuk Oyunu Senaryo Yarışması"Na Amatör/Profesyonel Her Yaştan Herkes Katılabilir Yarışmanın Koşulları:

1. Yazılacak Oyunun Hedef Kitlesi 7-12 Arası Yaş Grubu, Bunu Göz Ardı Etmeyin.
2. Yarışmacılar En Fazla Üç Eserle Katılabilirler.
3. Yarışmaya Gönderilen Eserler, Dereceye Girsin/Girmesin İade Edilmez.
4. Yarışmaya Katılacak Eserler, Senaryo Tekniğine Uygun Olarak Yazılacak Ve Sahnelenme Olanağı Bulunacaktır.
5. Senaryolar, En Az 2 Perde Olacak Şekilde Kaleme Alınacak Ve Süre 45 Dakikadan Az Olmayacaktır.
6. Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı, Dereceye Giremeyen Eserleri De Herhangi Bir Telif Ücreti Ödemeden 5 Yıl Süre İle Kullanım Hakkına Sahiptir.
7. Yarışmada Dereceye Giren Veya Mansiyon Kazanan Eserlerin Yayın Ve Sahneye Koyma Hakları 5 Yıllık Süre İçerisinde Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı'na Aittir. Tcdd Personeli Dayanışma Ve Yardımlaşma Vakfı, Bu Süre İçerisinde Başka Kurum/Kuruluşların Da Söz Konusu Eserleri Sahneye Koymalarına İzin Verebilecektir.
8. Senaryolar, Bilgisayar İle Çift Aralıklı Yazılarak, 6 Nüsha Olarak Gönderilecektir.
9. Yarışmaya Gönderilecek Olan Senaryoların Daha Önce Herhangi Bir Yarışmaya Katılmamış Olması Gerekıyor.
10. Senaryoların Üzerine Yazarın Kimliği Yazılmayacak, Kimlik Yerine 5 Rakamdan Oluşan Bir Rumuz Kullanılacaktır. Ancak Katılımcı Adını, Soyadını, Kısa Özgeçmişini, Adres-Telefon Bilgilerini Ve Kullandığı Rumuzu Yazarak Kapalı Bir Zarfa Yerleştirecektir.
11. Yarışmaya Katılan Eserler Ön Elemenden Geçirilerek Uygun Olanlar Jürinin Değerlendirmesine Sunulacaktır.
12. Yarışmaya Katılım Süresi 1 Temmuz 2004 Tarihinde Sona Erecektir.
13. Ödül Töreni; Tcdd'nin 148. Kuruluş Yıldönümü Olan 23 Eylül 2004 Tarihinde Tcdd Genel Müdürlüğü'nde Yapılacaktır. Yarışma Sonuçları, Bu Tarihten En Geç Bir Hafta Önce Yazılı-Görsel İletişim Araçlarıyla Yarışmacılara Ve Kamuoyuna Duyurulacaktır.

Yarışma Jürisi:

1. Süleyman Karaman - (Tcdd Genel Müdürü Ve Yönetim Kurulu Başkanı)
2. Gökhan Akçiçek - (Şair, Çocuk Edebiyatçısı)
3. Mehmet Ulusoy - (Tiyatro Sanatçısı)
4. Mehmet Aycı - (Tcdd Basın-Yayın Ve Halkla İlişkiler Müşaviri)
5. Kamil Yeşil - (Yazar) Metin Taşdemir - (Kamu Yönetimi Bilim Uzmanı)

Yarışmanın Ödülleri:

1. Olan Eser Sahibine 2 000 000 000 TL
2. Olan Eser Sahibine 1 500 000 000 TL
3. Olan Eser Sahibine 1 000 000 000 TL
- 3 Adet Mansiyon 500 000 000 TL

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI TÜRK MASALLARINDAN ÇOCUK OYUNU YARIŞMASI

Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması İse Çocuk Tiyatrosu Alanında Ulusal Kimliğimize Yönelerek Geleceğin Seyircisine Yeni Açılımlar Sağlayacaktır

I.Yarışmanın Adı:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"

II.Yarışmayı Düzenleyen Kurum:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması", T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Tarafından Düzenlenmiştir.

III.Yarışmanın Amacı :

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışmasının Düzenlenme Amacı Çocuklara Yönelik Oyun Yazarlığının Teşvik Edilmesi, Sözlü Kültürümüzün Birikimlerini Yansıtan Başlıca Yazınsal Kaynaklar Arasında Bulunan Masalların Oyunlar Yoluyla Yazıya Geçirilmesi Ve Tiyatro Literatürüne Kazandırılması, Böylece Bu Birikimin Daha Geniş Kitlelerle Buluşturulması Ve Genç Kuşaklara Tanıtılmasıdır.

IV.Yarışmanın Duyurulması:

Yarışmaya Ülkemiz Genelinde Geniş Bir Katılımın Sağlanması İçin Yazılı Ve Görsel Medya Yoluyla Duyurular Yapılacak, Ayrıca Ödenekli Ve Özel Tiyatrolar, Üniversiteler Ve Diğer İlgili Kuruluşlarda Afiş Ve İlanlar Yer Alacaktır.

V.Yarışmanın Tanıtımı:

"Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"Nın Tanıtımı Kültür Ve Turizm Bakanlığı Bünyesinde Yapılacak Basın Toplantısı Yoluyla Gerçekleşecektir.

Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması Özel Şartnamesi

I. Yarışmaya Katılacak Kişilerde Aranacak Koşullar:

1. Yarışmaya T.C. Vatandaşları Katılabilir.

2. Değerlendirme Kurulunda Görev Alan Kişiler, Bu Kişilerle Birinci Dereceden Kan Bağı Olanlar İle Sihri Yakınları Yarışmaya Katılamazlar.

Yarışmaya Katılacak Eserlerin Nitelikleri:

1.Katılımcılar -Varsa- Uyarlama Yapacakları Basılı Eserleri Seçmekte Özgürdür.

2.Oyunlar Anonim Masallara Gönderme Yapabilir. Ancak Derleme Ya Da Özgün Masalların Kaynak Eser Seçilmesi Durumunda, Yazılan Oyunlar Uyarlama Kapsamında Değerlendirilir.

3.Bir Kişi Yarışmaya Birden Çok Eserle Katılabilir. Birden Çok Kişinin Ortak Eser Ya Da Eserlerle Katılımı Kabul Edilir.

4.Yazılan Oyunlar, Öz, Biçim Ve Üslup Bakımından Dramatik Yazım Tekniğinin Gerektirdiği Kurallar İle Pedagojik Koşullar Çerçevesinde Kaleme Alınmalıdır.

5.Basılmış,Yayınlanmış, Oynanmış Ya Da Başka Yaramalarda Ödül Kazanmış, Dereceye Girmiş, Eserler Yarışmaya Katılamaz.

III. Yarışmaya Katılma Koşulları

1.Yarışmaya Son Katılma Tarihi:

Yarışmaya Katılan Eserler 01 Kasım 2005 Tarihi Mesai Saati Bitimine Kadar Aşağıdaki Adrese Ulaştırılmalıdır.

2.Eserlerin Gönderileceği/Teslim Edileceği Adres:

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Baş. Dramaturgluk Opera / Ulus

3.Yarışmaya Katılacak Eserlerin Teslim Edilme Koşulları:

1-Eserler 12 Punto İle, Bilgisayar Ortamında I .S Aralık, Daktilo Ortamında Çift Aralıkla

Yazılarak, 7 Nüsha Halinde Gönderilmeli/Teslim Edilmelidir.

2-Her Nüshanın İlk Sayfasına Uyarlanan Eserin Ve Yazarının Adı Açık Biçimde Yazılmalıdır.

3-Her Nüshanın İlk Sayfasında Oyunun Kaç Bölüm Olduğu Belirtilmelidir.

4-Her Nüshanın İlk Sayfasında Uyarlayanın Rumuzu Yer Almalıdır. Eser Üzerinde Yarışmacının Kimlik Bilgileri Kesinlikle Bulunmamalıdır.

5-Yarışmaya Katılanlar, Eser İle Birlikte Üzerinde Yarışmacının Rumuzu Yazılı Kapalı Kimlik Zarfı Teslim Etmelidir.

A)Bu Zarfın İçinde Yarışmacının, İmzalı Başvuru Formu, Özgeçmişi, Kimlik Bilgileri, Açık Adresi, Telefonu

Ve 2 Adet Fotoğrafi İle Uyarlama Olması

Durumunda Koruma Süresi (Yazarın Ölümünden İtibaren 70 Yıl) Kapsamına Giren Eserler İçin Yazarın Kendisinden Ya Da Varislerinden Alınacak Uyarlama

İzin Belgesi Bulunacaktır.

B)Kimlik Zarfı Teslim Eden Her Yarışmacı Bu Şartnameyi Okumuş Ve Kofullarım Kabul Etmiş Sayılır.

4. Değerlendirmeye Giren Eserler Teslim Alınırken Üzerinde Rumuz Bulunan Kapalı Kimlik Zarfı Açılmayacak Biçimde Mühürlenerek Dereceye Giren Eserler Açıklanıncaya Kadar Saklanacaktır.

5. Dereceye Giremeyen Yapıtlar Açılmamış Durumdaki Kimlik Zarflarıyla Birlikte Sahibine Talep Üzerine İade Edilecektir. İade İşlemlerinin Başladığı Tarihten İtibaren Bir Ay İçinde Teslim Edildiği Merkezden Geri Alınmayan Eserlerin Kaybından Veya Uğrayabileceği Hasardan Sorumluluk Kabul Edilmez.

6. Hangi Nedenle Olursa Olsun I. Maddede Belirtilen Tarih Ve Saatten Sonra İlgili Adrese Ulaşacak Eserler Değerlendirme Dışı Bırakılır. Postada Meydana Gelecek, Gecikme Ve Kayıplardan Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sorumlu Değildir.

7. Yarışmaya Gönderilen Eserlerin Üzerine Yazarın / Yazarların Kimliğini Belirten Ad, İmza Vb. İşaret Konulmamalıdır.

İv. Yarışmaya Giren Eserlerin Değerlendirilmesi:

1.Yarışmaya Katılan Eserler Özel Bir Jüri Tarafından Değerlendirilecektir.

2.Yarışmaya Katılan Eserler; Konu, Dil, Edebi Değer, Süre, Oyun Yazma Tekniği Ve Çocuk Tiyatrosunun Gereklerine Uygunluk Açısından Değerlendirilecektir.

3. Jüride;

- Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Atanacak I Bakanlık Temsilcisi
- Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nca Seçilecek 2 Tiyatro Adamı (Çocuk Tiyatrosu Alanında Yetkinliği Kabul Edilen)
- Kültür Ve Turizm Bakanlığı Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nce Görevlendirilecek I Dramaturg, I Rejisör, I Oyuncu (Çocuk Tiyatrosu Alanında Yetkinliği Kabul Edilen)
- Assitej Türkiye Temsilciliği Tarafından Atanacak I Yetkili Yer Alacaktır.
- Bakanlık Gerekli Gördüğü Takdirde Jüri Üyelerinin Sayısını Artırabilir.

4.Jüri Üyelerine Huzur Hakkı Ödenir.

5.Sonuçlar, L5 Aralık 2005 Tarihinde Açıklanacak, Kazananlar Şöyle Ödüllendirilecektir.

1.Lik Ödülü :10.000 Ytl

2.Lik.Ödülü :6.000 Ytl

3.Lik Ödülü :4.000 Ytl

Mansiyon Ödülü :2.000 Ytl

Mansiyon Ödülü :2.000 Ytl.

6. Dereceye Giren Oyunlar Kültür Bakanlığı'nca Basılacak, Basım İşlemlerinde Telif Hakları Yasası'nın İlgili Hükümleri Olacaktır.

7.Jüri, "Türk Masallarından Çocuk Oyunu Yarışması"nda Ödüllerden Biri, Birkaçı Veya Tamamına Değer Eser Bulamadığı Takdirde Ödül Vermeyebilir.

EK 14
İNÖNÜ ARMAĞANLARI TÜZÜĞÜ

İNÖNÜ ARMAĞANLARI TÜZÜĞÜ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 5.9.1948, No: 3/8007

Dayandığı Kanunun Tarihi : 13.6.1946, No: 4933

Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 2.10.1948, No: 7023

Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 3, Cildi : 29, S. 1444

Madde 1 - 4933 sayılı kanun gereğince tesis edilen ve Türk vatandaşlarından hak edenlere verilecek olan İnönü Armağanları biri (İnönü Değerlendirme) ve diğeri (İnönü Özendirme) armağanları olmak üzere iki nevidir.

Madde 2 - İnönü Değerlendirme Armağanları üç bölümden ibaret olup şu sıraya konulmuştur;

1 - Bilim eserleri,

2 - Sanat eserleri,

3 - İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişmesine ve iyileşmesine yarayan keşif ve ihtiralar.Bu bölüm sıralarına rastlayan yıllarda aynı bölüme ait eser,keşif ve ihtiralar jüri komisyonları tarafından incelenip başka bölüme ait eser, keşif ve ihtiralar incelenemez.Aynı yılda aynı bölüme ait eser, keşif ve ihtiralar jüri komisyonlarına verildiği takdirde bunlardan armağana en layık olanı komisyonlarca belirtilerek karara bağlanır.

Madde 3 - İnönü Özendirme Armağanları beşer bin liralık on,ve üçer bin liralık on beş armağandan ibaret olup bölümleri arasında her hangi bir sıra gözetilmeksizin hak edenler bulundukça hepsine her yıl dağıtılır.

Madde 4 - Armağanları hakedenlerin tayini ve belirtilmesi için kanun gereğince üç jüri komisyonu kurulur. Bu komisyonların her biri kendi bölümlerine ait eserleri tetkik etmek ve bu armağanlara hak kazananları belirtmekle görevlidir. Komisyonlardan her birinin inceleyeceği ve karar vereceği eserler her biri bir komisyona ait olmak üzere sırasıyla şu üç bölüme ayrılmıştır.

A) Bilim eserleri,

B) Sanat eserleri,

C) İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişme ve iyileşmesine yarayan keşif ve ihtiralar.

Madde 5 - Jüri komisyonları üyeleri,her komisyon için ikişer tane olmak üzere her fakülte veya yüksek okul, profesör veya öğretmenler kurullarınca kendi fakültelerinden veya okullarından veyahut bunların dışında gösterilerek ilgili Bakanlıklar vasıtasıyla Başbakanlığa bildirilecek adaylar arasından her komisyon İçin dördü asıl ve üçü yedek olmak üzere Bakanlar Kurulunca seçilir. Bu seçimler üç yılda bir yapılır ve keyfiyet Başbakanlıkça üyelere yazı ile bildirilir. Komisyon başkanları,asıl üyelerin tam sayı ile yapacakları toplantıda üyeler

arasında gizli oyla seçilir ve seçilenlerin adları Başbakanlığa bildirilir.

Madde 6 - Jüri komisyonu üyelerinin süresi üç yıldır.Üç yıl sonunda yukarıdaki maddede yazılı usul ile yeni seçim yapılır. Süresi biten komisyonlardaki asıl ve yedek üyeler yeniden aday gösterilebilir ve üye seçilebilir.

Madde 7 - Jüri komisyonları Başkentte bu işe tahsis edilmiş olan büroda toplanırlar.Lüzumlu hallerde bu komisyonların başka yerlerde toplanmalarına ve çalışmalarına Başbakan tarafından izin verilebilir.

Madde 8 - Jüri komisyonları asıl üyelerin tam sayısıyla toplanırlar. Kararlar oy çokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde çokluk başkanın bulunduğu yandadır.Özür dolayısıyla komisyon toplantısına katılamayanların yerine ad çekmek suretiyle yedek üyelere geçici olarak alınarak komisyon tamamlanır ve keyfiyet

Başbakanlığa bildirilir.

Madde 9 - İnönü Değerlendirme Armağanına hangi eser, keşif ve ihtiram layık olduğunun jüri komisyonlarınca incelenmesi:

A) Üyesi bulunduğu jüri komisyonundan, o komisyon üyeleri;

B) Her jüri komisyonundan fakülteler ve yüksek öğretim ve bilim araştırma kurumları; isteyebilirler.

İnönü Özendirme Armağanı için bu incelemenin yapılmasını:

A) İnönü Değerlendirme Armağanı için inceleme isteyebilecek olanlar;

B) Bu armağana layık olduğunu iddia edecekler veya bunların mirasçıları; isteyebilirler.

Bu maddede yazılı istemlerin armağanın verilme gününden beş ay önce jüri komisyonuna verilmesi lazımdır.

Madde 10 - Armağanlara layık olanların jüri komisyonları üyelerinden olması

armağan almalarına engel teşkil etmez. Şu kadar ki: Bu hususta verilecek kararlarda anılan üye hazır bulunamayacağı gibi o devrede jürlükten de çekilir.

Madde 11 - İnönü Armağanları 1946 yılı başından sonra yapılan ve yayımlanan eserlerle sağlanan keşif ve ihtirallara ve elde edilen başarılarla verilir.

Madde 12 - Jüri komisyonları, kanunun 7 nci maddesi uyarınca kuracakları geçici jüri komisyonlarının kurulma sebebi ile bunlara verilecek iş ve çalışma şekil ve zamanı ve üyeleri hakkında Başbakanlığa yazı ile bilgi verirler. Bu hüküm sözü geçen maddenin son fıkrasında yazılı bilim adamlarıyla uzmanlar hakkında da uygulanır.

Madde 13 - Jüri komisyonları inceliyecekleri konuların gerektirdiği bilgi, tecrübe, mütalaa ve müşahadeler için Devlet daire ve müesseselerine başvurabilir ve bunlardan yardım ve malumat isteyebilirler.

Madde 14 - Jüri komisyonları vermeği kararlaştırdığı her armağan için ayrı ayrı gerekçeli raporlar tanzim edip üyelerine imzalatılarak bunları kararla riyle beraber Aralık ayının 20 nci gününe kadar Başbakanlığa verirler. Bu kararlar Birinci İnönü Zaferinin yıldönümüne rastlayan Ocak ayının 10 uncu günü Baş bakanlıkça radyo ve gazetelerle yayımlanır ve armağanlar Başkentte ve armağanla ra hak kazananlar gelmedikleri takdirde bunların bulundukları yerlerde Hükümetçe tertip edilecek törende bir anma madalyası ve diploma ile birlikte kendilerine verilir.

Madde 15 - İnönü Armağanları Devlet, özel idare, belediye ve köylere ait her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır. Armağanlar borç için haczedilemez. Armağan alanların eser, keşif, ihtira ve başarılarına ilişkin her türlü hakları saklıdır. Armağanı hakedenler bunu alamadan ölürler ise armağan kanuni mirasçılarına verilir. Bu intikalden dolayı hiçbir vergi, resim ve harç alınmaz. Mirasçılar yukarki fıkra hükümlerinden de faydalanırlar.

Madde 16 - Armağan alanların ad ve soyadlarıyla armağan miktarı ve armağana konu olan eser, keşif ve ihtira veya olağanüstü başarı alfabetik bir deftere yazılır.

Madde 17 - Aşağıdaki hususlarda jüri komisyonları birlikte toplanıp karar verirler.

a) İnönü Özendirme Armağanlarının hakedenlere göre bölümler arasında ne sayıda tahsis edileceği,

b) Jürilerin ve Başbakanlığın armağanlarla ilgili olarak lüzum göstereceği konuların incelenmesi,

c) Armağanları hakedenlere verilecek anma madalyaları ile diplomaların şekillerinin belirtilmesi,

Jüri komisyonlarının birlikte toplanmaları, Başbakanın emri veya jüri komisyonlarından herhangi birinin Başbakan tarafından tasvip olunacak teklifine göre yapılır. Bu toplantılarda her üye yalnız bir oy sahibidir. Bu toplantıların başkanlığı, bölüm sırasına göre komisyon başkanları tarafından nöbetleşe yapılır ve kararlar oy çokluğu ile verilir. Oy eşitliğinde çokluk başkanın bulunduğu yandadır.

Madde 18 - Jüri ve geçici jüri komisyonları üyeleri ile kendileriyle danışma yapılan bilim adamları ve uzmanlara gördükleri iş karşılığında çalışma sürelerine ve harcadıkları emeklerine göre Başbakan tarafından tayin edilecek maktu tutarda bir ücret verilir. Ancak bu

Ücretlerin toplamı, kanununa göre bir yıl içinde verilebilecek bütün armağanlar toplamının yüzde onunu geçemez. Şu kadar ki zaruri hallerde bu miktar Başbakan tarafından takdir edilecek lüzuma göre bir misline kadar artırılabilir.

Madde 19 - Jüri ve geçici jüri komisyonları üyeleriyle danışman ve uzmanların başka yerlerden gelmeleri veya 7 nci maddesi mucibince başka bir yere gitmeleri hallerinde yolluk ve zaruri gider olarak kendilerine ödenecek para miktarı zaruri ve mtat giderleri gözönünde tutularak Başbakan tarafından belirtilir. nn Armağanları kaynak akçasının idare şekli

Madde 20 - nn Armağanları kaynak akasını teşkil etmek üzere her yıl Başbakanlık btcesine konulan denek Başbakanının tensip edeceği milli bankalardan birinde (nn Armağanları kaynak akçası) adı altında açtırılacak hesaba yatırılır. Kaynak akçasından yapılacak demeler Genel Muhasebe Kanunu hükümlerine ve Sayıştay vizesine bağlı değildir.

Madde 21 - nn Armağanları kaynak akçası hesabına giren paralarla Başbakanlığın vereceği talimat dairesinde en fazla gelir getiren Devlet tahvilleri alınarak aynı bankada saklanır. Tahvile yatırılmayan paralar kısmen vadeli ve kısmen de vadesiz olarak bankada saklanır. Bu suretle saklanacak paraların faiz haddi banka ile kararlaştırılır.

Giderlerin denmesi

Madde 22 - Aşağıda yazılı ücret, yolluk ve giderler nn Armağanları kaynak akçasından ödenir:

- a) nn Değerlendirme ve nn zendirme Armağanları,
- b) Jüri komisyonları üyelerinin ücret, yolluk ve zaruri giderleri ile bu komisyonların diğer her türlü giderleri,
- c) Juri komisyonlarınca görevlendirilecek bilim adamları ile uzmanların ücret, yolluk ve her türlü giderleri,
- d) Bankalara verilecek komsyon ve diğer giderler,
- e) nn Armağanları hakkındaki Jüri komisyonları rapor ve kararlarının yayımlanması, anma madalyalarının yapılması, armağan diplomalarının basılması gibi doğrudan doğruya armağanlarla ilgili işlere ait giderler. nn Armağanları kaynak akçasından yapılacak demeler Başbakanın veya yetkili kılacağı kimselerin imzasıyla yapılır.

Muhasebe usulü

Madde 23 - nn Armağanları kaynak akçasının ve bunun işletilmesinden elde edilen gelirlerle bu tüzük gereğince yapılan bütün giderlerin hesabı, muzaaf usule göre tutulur. Her yıla ait hesap durumu, o yılın bitiminden başlıyarak bir ay içinde düzenlenecek bir raporla belirtilir ve Başbakanın tasvibine sunulur.

Her türlü demeler ek karşılığında ve banka marifetiyle yapılır.

Madde 24 - Bütün demelerin, giderlerin nevilerine göre Başbakan tarafından onaylanacak bir cetvelde belirtilmiş olan msbit evraka dayanması şarttır.

Madde 25 - vedili hallerde ödenecek giderler için, Başbakanın en çok haddini tayin edeceği miktarda, mutemetlere avans verilebilir. Ancak her mutemet aldığı avanstaki sarfettiği paraya ait msbit evrakı en ok  ay içinde mahsubunu yaptırmağa ve artanını geri vermeğe mecburdur.

Madde 26 - Defterlerin ve hesapların tutulması ve kovuşturmasıyla görevlendirilecek sayman, avans akçalarının vaktinde tahsil ve mahsup edilmemesinden sorumludur.

Madde 27 - Yolluk avansı alan hak sahipleri, hizmetin görülmesini kovuşturan ay içinde msbit evrakı vermek suretiyle bu paraların mahsubunu yaptırmak devindedirler.

Madde 28 - 4933 sayılı kanunun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmış ve Danıştay`ca incelenmiş olan bu tüzük Resmi Gazete ile yayımlandığının ertesi günü yürürlüğe girer.

Madde 29 - Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK 15
MAKALELER

Türk Tiyatrosu Dünya Tiyatrosu’nda Neden Bir Marka Olamadı?

Prof. Dr. Murat Tuncay

Neden “Ulusal olamadan evrensel olunamayacağı kuralı” sanatlar içinde en çok tiyatro için geçerlidir denir ? En kısa tanımıyla estetize edilmiş bir iletişim yöntemiye sanat, bunun içinde en geniş ölçüde bir arada canlı olarak paylaşılan tiyatrodur da ondan. Burada Ulusal bir tiyatrodan söz ettiğimizde: Tiyatroyu evrensel anlamda vareden ve “Taklit” , “Eylem” , “Topluca Katılım” başlıkları altında kümelenendirilen öğelerin, zaman ve mekân sınırlarını aşan ortak özelliklerine ulusal ve tarihsel renklerini katabilmiş; tiyatronun kendine özgü estetiğine bu renklerle yeni boyutlar, yeni tadlar getirebilmiş ve getirdiklerini özgün bir estetik çizgide uluslararası sanat dünyasına kabul ettirebilmiş bir tiyatro’dan söz ettiğimizi de hemen vurgulamalıyız.

Ekonomik ilişkilerin ve teknolojik gelişmelerin uluslar arasındaki kültürel farklılıkları hızla ortadan kaldıran, global bir insanlık kültürü oluşturmaya yöneldiği ve özendirdiği bilgi çağının eşiğinde, ikiyüz yıla yaklaşan bir çaba içinde yerleştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalıştığımız Batı örneğinde gelişen tiyatromuzun, ortaya koyduğu yapıtlarla, Türkçe olmasından öte dünya tiyatrosu içinde henüz kendine özgü bir yer edinebildiğini söyleyemeyiz. Doğaçlama ustalıklarıyla övünen, yazmayan, yazılı belgeleri olmayan, ya da derlenebilen üç beş parça bilginin estetik yeni yaratılar için ateşleyici özelliği gereğince değerlendirilmemiş Geleneksel tiyatromuzun kendine özgü estetik özelliklerinin bugün bize hayrı yok ki Batı tiyatrosu’nun çağdaş estetiği ile uğraşanlar için bir ateşleyici yanı olsun. Türk Tiyatrosu, Türk dili konuşan ülkeler içinde elbette ağırlığı olan bir tiyatro konumunu koruyor. Ama dünya genelinde kişiliğini koruyabilmiş, damgasını vurabilmiş bir tiyatromuzun varolduğunu ileri sürmek oldukça aşırı bir milliyetçi iyimserliğin ötesinde anlam taşımıyor. Verilen bunca emek, bunca destek, çekilen bunca sıkıntı ve aşılان bunca engele rağmen neden bir Marka olamadı tiyatromuz dünya tiyatrosunda ? Bu yazının sınırlı çerçevesi içinde konuyla ilgili bazı temel noktalara değinmeye çalışacağız.

XIX. yüzyılın başlarına kadar birbirlerinden neredeyse habersiz olarak gelişen Doğu ve Batı tiyatro geleneklerine tarihsel perspektiften baktığımızda Hint, Çin, Japon, Kore, Türk gibi dili ve estetiği tümüyle kendisine özgü ulusal özellikler taşıyan; kökleri çok eski yüzyıllara uzanan Doğu tiyatrosunun aksine Batı tiyatrosunda “Ulusal” renkleri edinme, onlara sahip çıkma ve geliştirme endişelerinin Renaissance yıllarına kadar pek görülmediği dikkati çeker. Burada hiç kuşkusuz tüm kültürü Geleneksel anlamda koruyucu şemsiyesi altına alan “Din” faktörünün rolü büyüktür. Yüzyılların birbiri ardından getirdiği değişim rüzgârlarına, Tanrı-insan ilişkisinin hiç değişmeyen ve değişmemesi gereken ilkeleriyle direnen uzakdoğu dinleri Tiyatro sanatını da bu çerçeve içinde değişimlere kapalı bir geleneksel estetik anlayışı içine hapsederek, özgün niteliğini korumayı başarmıştır. İslam düşüncesinin canlandırma ve değişime yönelik sanatlara yönelik kapalı tutumu, Geleneksel tiyatromuzda bu tür bir korumacılıktan mahrum kalmasına yol açmıştır. Karagöz oyunlarında Şeyh Küşteri kavramı çerçevesinde estirilen tasavvuf motiflerinin ya da Meddah oyunlarımızın Peygamber ve din büyüklerini öven, islam kültürü çerçevesinde oluşturulmuş geçerli ahlak anlayışlarını yücelten öyküleri Uzakdoğu tiyatrosunun dinsel motiflerle içiçeliğinden çok uzaktır. Geleneksel tiyatromuz genelde ahlaki dersi en sonunda yapılan bir kaç söyleyişe bırakılmış bir eğlence tiyatrosu olarak kalmıştır. Bu tiyatroyu vareden sanatçıların Uzakdoğu kültüründe görüldüğü ölçüde dinsel kökenli bir saygınlıkla korunmadığı da ortadadır. Nitekim Batılılaşma eğilimlerine pek çok noktada direnen

çevrelere destek veren İslami eğilimin Geleneksel tiyatromuza koruyucu bir destek vermekten her zaman uzak durduğu bunun en açık göstergesidir. Türk müziğine ya da Mehter takımına verilen desteğin yüzde biri Meddah, Karagöz ya da Ortaoyunu can çekişirken gösterilmemiştir. Bu yok sayma eğiliminin Cumhuriyet yıllarında zaman zaman iktidarı, dolayısıyla Kültür bakanlığını denetimine geçiren muhafazakâr çevreler tarafından da sürdürülelmesinin altını çizmek gerekir.

Ortaçağın ulusal eğilimleri uzun yüzyıllar boyu görmezlikten gelen katolik kültürü temel ateşleme gücünü insan ilişkilerindeki çatışmalar üzerine kuran ve insanı sürekli boyun eğen cemaat şemsiyesinin dışına çıkamayan edilgin ve günahkâr bir mümin anlayışının dışına çıkarıp insan olmanın, birey olmanın onurunu duymaya yönelten; kendisini ve çevresini değiştirmeye yöneltecek ölçüde güçlendirmeyi amaçlayan tiyatro sanatına sırtını döndüğünü. Unutulması gereken bir pagan geleneği olarak aşağıladığı tiyatro ve tiyatrocuları Reneaissance yıllarında ulusal bir birlik oluşturmaya çabalayan sivil–askeri otoritelerin arka çıktığı biliniyor. Coğrafi ve etnik ayrımları tanımayan Hristiyan düşüncesinin aksine varlığını dil, kültür, ulusal sınırlar ve çıkarlar üstüne kuran milliyetçi yaklaşımlar çağın gerektirdiği dinamizmi ve değişim bilincini geniş kitleler arasında yaymak ve ulusallık bilincini ayakta tutmak için sanattan, özellikle de tiyatro sanatından yararlanmayı düşündüler. Kilisenin tüm düşmanca davranışlarına karşı tiyatroyu ve tiyatrocuları korudular ve kendi ulusal dillerinde, kendi halklarının beğenilerine ve çıkarlarına uygun bir tiyatro yaşamının yaygınlaşması için gereken desteği esirgemediler. Bu desteğin tiyatro estetiğine ulusal ve evrensel anlamda damgasını vurabilen Shakespeare, Marlowe, Lope de Vega, Calderon, Racine, Moliere, Goldoni, Ostrovsky, Cehov, Cynge, Lessing, Goethe, Schiller, O’Casey, Albee, Tennessee Williams, Miller vb. yazarların ürünleriyle birleşebildiğinde, ulusal tiyatroların ortaya çıktığı ve birbirlerini etkilediği görüldü.

Ulusal tiyatroların oluşma sürecine kuşbakışı baktığımızda görülen şudur. Ya ortaya ulusal tiyatro sentezini ortaya çıkarıp verdiği ürünlerle kendisini kabul ettiren ve arkasında pek çok yazarı sürükleyerek ulusal tiyatronun gerçek anlamda kurulması için sağlam bir temel oluşturan bir yazar çıkmaktadır ya da yine Ulusal bir tiyatro oluşturmamak adına bir dizi aydın henüz istenilen düzeyde bir tiyatro yaşamı ve bilinci oluşmamış ülkelerinde bu işi gerçekleştirmek için ithalat çalışmalarına yönelmektedirler. Bu, Ulusal tiyatro oluşumunu tamamlamış, repertuvar ve tiyatro seyirci ilişkilerini bir düzene oturtmuş ülkelerden oyun çevrelmesi, tiyatro topluluğu ve sanatçıları davet edilerek kökü ulusal renklere dayanmayan bir yapay tiyatro yaşamını o ülkede varetmeye çalışmaları demektir. Pek çok noktada ulusal tiyatro oluşturma aşamalarına yararından çok zararı dokunan bu yola sapanlardan biri de biziz.

Tanzimat yıllarından başlayarak toplumda yerleştirilmeye çalışılan Batı kültürüne özgü yaşam biçimi ve değerlerinin benimsetilmesi; Geleneksel yaşam biçimi ve kültürün Batı yaşam biçimi ve kültürünün yerleşmesini engelleyen tüm özelliklerinden arındırılması için ülke aydınlarının giriştiği seferberlikte Tiyatro sanatını çok önemli bir kitle eğitim aracı olarak kullanma girişimlerinin, tiyatro sanatımızın ulusal renklerine; bu renkleri çağdaş estetikle birleştirerek gerçekleştirilmek istenen Ulusal tiyatro estetiğimizin oluşturulması yolundaki çalışmalara ne ölçüde olumsuz etkilediğini artık daha net görebiliyoruz.

Ülkenin üst yönetim otoritesi ve bu otoritenin eğilimlerinden de destek alan aydınların girişimleriyle kendisini dayatılan yeni yaşam biçimi ve değerlere sokakta açıkça karşı çıkamayan, çok da iyi kavrayamadığı değişimin görünürde en açık biçimde bayraktarlığını yapan Batı Tiyatrosunu ya gözü kapalı destekleyen ya da daha büyük bir çoğunlukla alaya alan , tepki gösteren tiyatro seyircilerinin Geleneksel tiyatronun hiç olmazsa eski değerlerle yaşatılmasında, ona sahip çıkılmasında gösterdiği kayıtsızlığı da görmezlikten gelemeyiz. Koşullar ne olursa olsun tiyatroyu asıl biçimlendiren, yönlendiren seyircidir. Tiyatro seyirci

beğenisinin zaman içinde ortaya çıkan değişimlere, beklentilere yanıt verecek şekilde kendisini yeniler. Görülen odur ki XIX. Yüzyılın ortalarından başlayarak giderek ivme kazanan toplumsal değişim ve beklentilere Geleneksel tiyatromuz yeterli ölçüde yanıt verememiş; Seyirci de giderek kendisini eğlendirmeyen, eskiyen bu tiyatroyu terketmiş; onu bir kültür değeri olarak saklamayı düşünmemiştir.

Batı örneğinde bir tiyatro izlemenin gerektirdiği görgü ve disiplin anlayışının sahnede oynanan oyuna karşı beğenilsin beğenilmesin belli bir saygı ve sonunda alkış gerektirdiği konusunda verilen mücadele sonunda tiyatroyu çok da önemli olmayan bir kültür olayı olarak algılayan, oyuna kendisini kaptıran, oyun sonunda beğense de beğenmese de alkışlayan ve çoğunlukla doğru ve yerinde tepkiler vermeyen, tiyatrosuna pek de sahip çıkmayan; dolayısıyla tiyatronun kendini bulması, yönünü belirlemesi ve kimliğini bulmasında üstüne düşen rolü doğru oynamayan bir seyirci kitlesi ile başbaşa kalınmıştır. Seyirci faktörünün sadece oyunu izleyen dolu sandalye sayısı olarak değerlendirilmesi gerek tiyatrolar, gerekse oyun yazarları açısından yeterli ve isabetli olamamıştır. Böylece ödenekli ya da ödeneksiz olsun : Seyircisini tanıyan, onun istedikleri ve istemesi gerekenleri sağlıklı olarak değerlendiren; orta ve uzun vadeli repertuar politikaları ile seyircisini eğiten, beğeni düzeyini yükselten tiyatro topluluklarımız olamadığı gibi tiyatrosuna sahip çıkan; sahnede gördüğü doğruyu ve yanlışını birbirinden ayıran ve bunu doğru tepkilerle ortaya koyarak tiyatrosunu yazarıyla, yönetmeniyle, oyuncusu ve tasarımcısıyla yukarı doğru iten bir seyirci kitlemiz de oluşamamıştır. Ulusal tiyatro çizgimizin oluşmasını engelleyen en önemli faktörlerin başında tiyatroyu gerçek anlamda vareden bu iki önemli kesimin birbirini motive edememekten doğan kopukluğu görüyorum.

Oyun dilinin sokağın kullandığı kestirme iletişim yöntemleri ile edebi-sanatlı ifade arasında gidip gelen; ama ne biri ne ötekisi olmayan bir değişken akım dalgası gibi akıp geçen yapısını biz çok geç öğrendik.

Divan edebiyatının Farsça-Arapça terkiplerinden, süslemelerinden oluşan şiire odaklanmış ağdalı Osmanlıca'sının, sokağın kullandığı sadelikten özenle kaçınan özellikleriyle yazılan bir oyunun sahneye uygun düşmediğini oyun yazarlarımızın bir bölümü gerçi Şinasi'nin Şair Evlenmesi 'nden beri biliyorlardı. Sık sık oyun yazmanın "Lisan-ı avam" ile yani halkın konuştuğu net, bir duyuşta anlaşılır, sade Türkçe ile yazılması gerekliliği sık sık tekrarlandı tekrarlanmasına. Ama bu özellik daha çok sahnede söylenenin bir duyuşta anlaşılır olma zorunluluğunun bir kaçınılmaz gereği olarak görülmenin ötesine de geçemedi. Oyun yazarlarımızın bir bölümü Abdülhak Hamid'in oyunlarında kullandığı saltanatlı Osmanlıca'nın söz hünerlerine dayalı zenginliğini, ozan olmanın bir gereği gibi görüp sürdürdüler yazmayı. Edebiyatçı olmanın ağır bastığı bu eğilim, çeviri ve uyarlamalarda da kendisini gösterince, ancak töre komedyası ya da nostaljik değerinden ötürü, zaman zaman, o da çok ağır dramaturgik operasyonlarla ancak sahneye getirilebilen ölü doğmuş sahne metinleri yığını, ulusal repertuarımızı beslemenin çok gerilerinde kaldı.

Tanzimat'dan bu yana çok ciddi sadeleşme evreleri geçiren Türkçe'mizin, arılaşmaya dönük değişim süreci giderek bu edebi, entelektüel olma havasından uzaklaşan, daha esnek bir dil anlayışını sahneye getirdi getirmesine. Ama bu sadeleşme çabasının, yerleşme aşamasında, günlük konuşmanın değişen yaşam biçimi ve ilişkilerle birlikte terkedilen eski ve dilimize giren yeni anlam kodları ile birlikte, ulusal renklerimizi oluşturan, iz bırakan dil özelliklerimizin pek çoğunu da silip süpürdüğü bir gerçek.

Sahne dilinin bir ülkede konuşulan dilin en seçkin örneği olması gerektiğini savunan görüşler bir yandan İstanbul ağzını bu niteliğe en uygun biçim olarak benimserken Geleneksel tiyatronun bir numaralı güldürü malzemesi olan lehçe farklılıklarının taklitlerinden oluşan renkleri de dışladı. Türkçeyi İstanbul ağzına göre daha farklı, daha kaba

konusan ya da konuşurken İstanbul ağzını beceremeyen çeşitli Anadolu ve Rumeli lehçelerinin kullanımından sakınılması hatta sahnede ve mikrofondaki şive taklitlerinin yasaklanması olgusunu, o yöre insanlarımızı, yöreye özgü dil-tavır özelliklerinden giderek gülünçleştirilmesini, bir anlamda aşağılanmasını engellemek amacını taşıyor olsa da ulusal tiyatromuzu oluşturma yolunda atılan kısırlaştırıcı, yanlış bir adım olarak kaydetmek gerekir.

Ulusal tiyatro kuşkusuz ulusal bir dramatik edebiyat üzerine kurulur. Çağdaş oyun dili anlayışı artık bu dilin oluşumunu dramatik tasarımı oluşturup bunu bir metin haline getiren oyun yazarlarına bırakılmıyor. Sahneden seyirciye yönelen, görsel ve işitsel iletişim yöntemlerinin tümünün estetik bütünlüğünden oluşan bir dil olarak görülüyor sahne dili. Yazarın, yönetmenin, tasarımcının, dramaturgun, oyuncunun birlikte vattikleri bu sentezi oluşturmadaki boşluklarımız, ulusal tiyatromuzu oluşturmada belimizi büken bir başka noktadır.

Tiyatral anlatım, yazarla başlayıp yazarla biten bir ileti olmaktan çoktan çıktığı gibi bu dilin oyuncunun vazgeçilmez varlığına indirgendiği değerlendirilmelerin de çok ötesine geçmiş bulunuyor. Sahne tasarımının, oyun metninin, dramaturgünün çözülmemesi ve araştırma yoluyla ortaya çıkardığı çağrışım materyallerinin ve oyuncunun yaratıcı deviniminden oluşan bir bütünlüğe ulaşmaya çabalayan çağdaş tiyatro dili bu iletişimi seyirciyle en etkin biçimde buluşturacak çağdaş sahne tekniğini ve tiyatro mimarisini birlikte değerlendirmeyi gerektiriyor. Sahne ve seyirci arasındaki organik iletişimi çağdaş ölçülerde gerçekleştirecek oyun yerlerine ve yardımcı ekipmana bir türlü sahip olamıyoruz.

Yazarlarımızın pek çoğu gözlerini artık bu boyutta yeni iletişim yollarının denenmesine olanak vermeyen eski üç duvarlı İtalyan sahne düzenlerinde açıyor, kendilerini bu sahnelerin sağlayabildiği olanaklarla sınırlandırıyorlar. Yazarlarımızın pek çoğu artık bilgi çağının teknolojiyle hayatlarını biçimlendirmeye yönelmiş seyircileri etkilemek amacıyla yapılan denemelerin, geliştirilen yeni anlatım olanaklarının farkında değil. Farkında olanların da ortaya koydukları yapıtlar çoğu 20. yüzyılın başından kalma tiyatro yapılarımızın yetersiz sahne olanakları içinde kayboldu gitti. Bugün hala batıdaki sahne ve ışıklandırma olanaklarına sahip tiyatro yapılarına sahip olamayışımız en yaygın yakınma konularımızın başında geliyor. Şu halde bugünün tiyatro diline anlatım olanaklarına sahip olmadan, geçmişten gelen bir tiyatro anlayışı içinde oluşmuş seyir estetiğinin ipuçlarını araştırmaya arkasını dönmüş ve bugünü yaşayan seyircisine seslenebilmenin yollarını araştırmadan, aklına geleni denemeye, daha doğrusu oynamaya çalışan bir tiyatromuzun bulunduğu gerçeğini kimden saklayabiliriz ?

Geleneksel tiyatro estetiğinin özelliklerine yetişemeyen; doğru ve güzel örneklerini izleyemeyen; dolayısıyla köklerini tanımayan; çağdaş sahne dilinin anlatım olanaklarına sahip olamayan; Globalleşme hareketlerinin ulusal kültürel ayrıntıları silip süpürdüğü bir ortamda; geç kalmış bir ulusallaşma hareketinin ulusal birlik adına bel bağlamaya çalıştığı değerlerin üstüne çıkmaya; müsamere havasının ötesine geçip, çağdaş bir sahne estetiği ile ulusal renkleri yeniden oluşturmaya yönelecek geleceğin tiyatro sanatçılarımız bu ciddi sorunlar yumağı ile karşı karşıya, iç içe yaşamaktadırlar.

Sonuç olarak : Estetik değerleri zaman ve mekân sınırlarını aşarak klasikleşen, böylece uluslararası bir kültür ortamında iz bırakacak güçte yapıtlar ortaya koyabilmek önce kendi seyircine ulaşmayı, onu anlatmalı, onun renklerinden yararlanarak kendine özgü bir giysi ile uluslararası ortamda kişilikli bir yer edinmeyi gerektirdiğini bir kez daha vurgulamalıyız diye düşünüyorum. Devlet tiyatrosunun kapatılmasından söz edilmeye başlandığı bir ortamda, bu çok yönlü bilimsel araştırma ve sanatsal uygulamayı bir araya getirmesi gereken deneysel çalışmalarla Ulusal Türk tiyatrosuna ne zaman ve nasıl ulaşacağımız konusunda iyimser bir bekleyiş içinde olduğumuzu söyleyebilirim. Ulusal tiyatromuz halâ onu Haldun Taner'in getirdiği çizginin ötesine taşıyacak sanatçıları beklemektedir...

TÜRKİYE’DE YENİ KUŞAK OYUN YAZARLIĞI

Dr. Selen Korad Birkiye¹

Bildiri iki amaç üzerine temellenmiştir. Birincisi, yeni kuşak oyun yazarlarının tema, konu ve tür bağlamında genel eğilimini saptamak; ikincisi ise, söz konusu kuşağın oyun yazımındaki zaafı ile bunların giderilme yöntemleri üzerinde durmaktır.

Cumhuriyet döneminde belli aşamalar geçirerek ivme kazanan ve 12 Eylül itibarıyla bir durgunluk dönemine giren oyun yazarlığı, ikibinli yıllara doğru farklı yönelimlere doğru ilerlemeye başlamıştır. Son on yıl içinde yeni bir yazar kuşağı yetişmeye başlamıştır. Bu kuşağın algıları, hayata bakışı ve aktarmak istedikleri kendilerinden öncekilerle kimi farklar taşımaktadır. Artık Türk tiyatrosunun popüler tema ve eğilimleri ortadan kalkmaya, değişmeye ya da tam tersi bir obsesyona dönüşmeye başlamıştır. Tüm bunların saptanması, oyunlardaki yansımalarının sergilenmesi, tiyatro toplum ilişkisinin temel basamaklarından birisi olan yazarın teşkil ettiği yer bakımından oldukça önemlidir.

İkinci olarak, tiyatrodaki yazar sorunundan bahsediliyorsa, bunun pratikte tiyatroya yönelecek yazar potansiyelinin çeşitli sebeplerden başka alanlara kayması kadar, var olan yazarların oyunlarındaki zaafı nedeniyle ortaya çıktığını da görmek gerekir. Bu zaafıların nelerden kaynaklandığı, hangi eğilimlerin tiyatroyu günün, dünyanın, dramatik tekniğin gerisine düşürdüğünü belirlemek de hayattır. Ancak bunların belirlenmesi, tek başına yazarların daha nitelikli eserler vermelerini sağlamayacağı için, bunun alternatif yazar yetiştirme yollarıyla da desteklenmesi gerekir. Yazarlık atölyeleri, prodüksiyon aşamasında yazarlarla birlikte çalışılması, yeni kuşak tiyatro deneme sahneleri bu yöntemlerden bazılarıdır. Ancak buradaki temel varsayım, bir tiyatro metninin sahnelendiği anda tamamlanacağıdır. Dolayısıyla, oyunun son şekli ortaya çıkana kadar sahneleme metni üzerinde oynama ve düzeltmelere yazarların da gönüllü olması ve katkıda bulunması gereklidir.

Sonuç olarak iki farklı amacı tek bir ortak hedefte, yani Türkiye’de yeni kuşak oyun yazarlığının geliştirilmesinde birleştirecek olan bu bildiri, tanımlayıcı bir araştırma olacak, birincil ve ikincil verilerden yola çıkarak yapılacak bir literatür taramasının ardından, nitel araştırma tekniklerinden içerik analizini kullanarak sonuçları yorumlayacaktır. Bildirinin birinci amacı ile bağlantılı olarak tarihsel karşılaştırmalı bir yöntem izlenecektir.

Anahtar Kelimeler: “Yeni kuşak” oyun yazarlığı, temalar, türler, dramatik teknik

E-posta: koradbirkiye@yahoo.com

GİRİŞ

Ödenekli bir tiyatrodaki çalışan bir dramaturg olarak -sadece bir sezon içinde bile okuduğumuz ve değerlendirmeye aldığımız metin sayısı, yerli yazarların eğilimleri hakkında bir fikir elde etmek için oldukça önemli ipuçları vermektedir. Her ne kadar işgal ettiğim pozisyon, özellikle yazarlar tarafından antipatik, ya da en hafif deyişle “karşı taraftan” olarak algılansa da bu bildiride, Devlet Tiyatrolarının oyun seçme kriterleri ve mekanizmasını değil -çünkü dramaturglar bunda zaten karar mercii değildir ve dolayısıyla “iktidar”la ilişkinin uzağında durmaktadırlar- var olan durumu objektif bir şekilde analiz edeceğimi belirtmek isterim.

1980-2008 Yılları Arasında Türk Tiyatro Yazarlığının Analizi

1980 yılından itibaren yazılmış oyunlar tarandığında, tiyatrolar tarafından sahnelenen oyunların, yazılanların hayli altında bir oran oluşturduğu görülmektedir. Bu doğal bir süreç gibi gözükse de aradaki büyük fark, sahnelenmeyen oyunların neden sahnelenmediğine dair pek çok soru işaretini de gündeme getirmektedir. 12 Eylül askeri darbesinin toplumun pek çok alanında olduğu gibi, oyun yazarlığında da büyük bir tahribata yol açtığı açıktır. Bu travmanın atlatılabilmesi, yeni bir yol çizilebilmesi için uzun zaman geçmesi gerekmektedir.

¹ İstanbul Devlet Tiyatrosu’nda dramaturg. Beykent Üniversitesi’nde öğretim üyesi.

1980'lerin içine kapanık aydın yazarları, 1990'lardan itibaren yavaş bir kıpırdanma göstermeye başlamış, özellikle 2000'li yıllarda basım imkanlarının ve tiyatro sayılarının artışıyla birlikte, yeni bir yazar kuşağı yetişmeye ve görünür olmaya başlamıştır. Ancak yeni yazar kuşağının dünya ve ülke gündemini takip ettiğini söylemek güçtür. Tabii bu tabloda tiyatroların repertuar seçimlerindeki pek çok nedene bağlı yanlışlıklar ve zaafılar da olumsuz bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak son 10 senelik döneme göz atıldığında bile (1999-2009), sezon başına tiyatrolarda oynanan ortalama yeni yerli yazar ve oyun sayısı DT'de 6, İBŞT'de 1, Eskişehir Şehir Tiyatrosu'nda 1'dir. Bu ortalamalar Kocaeli Şehir Tiyatrosu ile Bakırköy Şehir Tiyatrosu'nda, Ankara ve İstanbul'daki özel tiyatrolarda ise sezon/tiyatro başına 1 ve 1'den azdır.

Öte yandan en çok sahnelenen "yeni" oyun yazarları olarak Tuncer Cücenoglu, Behiç Ak, Özen Yula, Raşit Çelikezer, Civan Canova, Turgay Nar gibi orta yaşa yaklaşmış ya da üstünde olan bir kuşaktan söz edebiliyoruz. Bu arada, 2000'li yıllardan önce özel ve ödeneekli tiyatrolarda oyunları çok sahnelenen Memet Baydur, Tarık Buğra, Turan Oflazoglu, Recep Bilginer, Refik Erduran, Necati Cumalı gibi yazarların oynanma oranlarında son yıllarda ciddi bir düşüş yaşanırken, Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday, Güngör Dilmen, Orhan Asena, Vasıf Öngören, Nazım Hikmet, Haldun Taner, Aziz Nesin gibi yazarların popülerliklerini hala sürdürdükleri görülmektedir.

Tür ve temalara göre sahnelenen oyunlara göz attığımızda, 2000'li yılların yetiştirdiği oyun yazarlarının ve sahnelenme şansı olan oyunların pek çoğunun 1980'lerin mirasını taşıdığı görülmektedir. Yazılan oyunları tematik olarak ayırdığımızda, hala yabancılaşmış bireyin kendini sorgulamasının, kadın erkek ilişkilerinin ve domestik komedilerin en popüler konu dağarcığını oluşturduğu söylenebilir. Dini ve tarihi kişiler ya da olaylar, yoğun olmasa da yazarlarca tercih edilen konulardır. Edebiyat uyarlamaları en çok rağbet edilen oyunlar arasında yer almaya başlamıştır. Artık köy ya da gecekondu gerçeği üzerine yazılan ya da bütünleşememiş kent nüfusunun sorunlarını işleyen oyunlar yok denecek kadar az yazılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri popüler bir konu olan aile, başka bir yönelime kaymış, eksene kadın-erkek ilişkisini koyan, modern toplumda parçalanmış birliktelikleri ya da aydın bireylerin her şeye karşın beraber olabilmek şartlarının sorguladığı oyunlara yerini bırakmıştır. Bu noktadan bakıldığında aile kurumu, çekirdek ailenin de temeli olan kadın-erkeğe indirgenmiş, komediler dışında, çocuklar ile olan ilişkiler büyük ölçüde dışlanmış. Geniş ailenin diğer fertleri de yine komediler dışında, aynı kaderi paylaşmışlardır. Kadının birey olma mücadelesi ya da daha geniş anlamıyla kadın sorunları da "feminist tiyatro" yazan birkaç yazar ve grup dışında popülerliğini kaybetmiş konulardır. Sınıf çatışması da yazarlarımızın ilgi alanının dışına çıkmış, bunun yerine popülist "yeni dünya düzeni" eleştirileri tercih edilmeye başlanmıştır. Bir zamanlar politik kimlikleri dolayısıyla hapisanede yatan yazarların rağbet ettikleri mapushane oyunları, günümüz yazarlarının koşullarında geçerliliği yitirmiş ve yok olmakta olan bir temaya dönüşmüştür. Sayısı çok fazla olmasa da geleneksel Türk tiyatrosunun meddah, ortaoyunu ve köy seyirlik geleneğini kullanan göstermecî oyunları, yazarların elinde tekrar şekillenmekte, çağdaş konuları geleneksel formlarla kaynaştırarak aktarmaya çalışılmaktadır, ama bunlar da yeni bir biçim, form denemesine girişmekten uzaktırlar ve denenmiş kalıpları kullanmaktadırlar. Bir başka yönelim de yazılmaya başlayan fantastik-absürd formu oyunlardaki artıştır. Birkaçı hariç, toplumsal duyarlılığa sahip yazarların pek çoğu, toplumsal-siyasal konulardaki düşüncelerini daha dolaylı üsluplar seçerek anlatma yolunu tutmuşlardır. Bir süredir kişi, olay ve durumlar Türkiye'nin belli bir bölgesinde belli kişiler üzerinden kurgulanmaktansa, dünyanın belirsiz bir yerinde, genel ya da absürd isimler almış kahramanlar üzerinden aktarılmaktadır. Böylece faşizm, işkence, diktatörlük, darbe gibi konular görünüşte daha evrensel, ama daha çekingen bir üsluba oturmakta, hatta Mrozeck tarzı bir absürd izleğin benimsendiği görülmektedir. 12 Eylül'le hesaplaşma süreci üzerine gidilen oyunlar gibi doğrudan toplumsal eleştiri yapılan metinler yazılmakla birlikte, tiyatrolar henüz bu tür oyunlara repertuarlarında pek yer vermemektedirler. AB ilişkileri üzerine birkaç oyun yazılmıştır, ancak sahnelenme şansına çok nadiren sahip olmaktadır.

12 Eylül ve ardından yaşanan yeni dünya düzeninin aydın ve sanatçılar üzerinde ciddi bir travma yarattığı açıktır. Üstelik bu dönem dünyada, neoliberal politikaların fırtınalar estirdiği küreselleşmenin ve bunun kültürel mantığını oluşturan post-modernizmin tüm şiddetiyle yaşandığı yıllara tekabül etmektedir. Yalnız ülkemizde değil, tüm dünyada politik bakış açısının ve onunla bağlantılı bir sanat formu olan toplumcu gerçekçiliğin ciddi bir düşüşe geçtiği gözlemlenmektedir. Artık birey toplumsal ideallerin değil, yakın çevresindeki gündelik sorunların üzerine daha çok odaklanmaktadır. Aile kavramının uğradığı erozyon da göz önüne alınacak olursa, kadın-erkek ilişkisi ve çevresine yabancılaşan okumuş, aydın birey, özellikle oyun yazarlarının algısı içinde temel odağı oluşturmaktadır.

Kısacası, ülke ve dünya gerçekliğine referans veren, gündeme dair sözü olan oyunların seçilmemesi ve az yazılması tiyatro sanatının aleyhine bir görüntü vermektedir. Bu da ne yazık ki tiyatromuzun dünyayı, ülkeyi ve gündemi görece daha çok işleyen roman ve sinema gibi sanat dallarının arkasında kalarak takip ettiği imajını doğurmaktadır.

Yeni Kuşak Oyun Yazarlarının Durumu

Son on yılda oyun yazımında -sahnelenme şansı çok bulunmasa da- bir canlanma olduğundan bahsedebiliriz. Ancak bu oyunların sahnelenmemesinde alt yapı koşulları, gişe kaygısı, oyuncu kadrosu gibi tiyatro işletmesine yönelik pek çok faktör olumsuz rol oynayabilmekle birlikte, dramatik yazım tekniği ve konu seçiminde düşülen zaafların da büyük yeri olduğu kuşku götürmez bir gerçektir.² Ödenekli tiyatrolara başvuran yerli oyunların büyük bir kısmı, “yerli yazarları desteklemek” adına olumlu kategorisinde değerlendirilmekte ve repertuvar havuzuna kabul edilmektedir. Ancak, bu oyunların pek çoğunun sahnelenme şansı oldukça düşüktür. Normal şartlarda kabaca bir oyunun sahnelenmesi için gerekli teknik ve estetik yeterliliği 10 üzerinden minimum 7 olarak saptayacak olursak, ne yazık ki, sahnelenen oyunlar dahil olmak üzere, yazılanların pek çoğu 4 ya da 5 alacak kadar sıradandırlar.³ Bu nedenle oyunların genel zaaflarını özetlemenin faydalı olacağı kanısındayım:

1. Öncelikle oyun yazarlarının pek çoğu dramanın temelini oluşturan “eylem/aksiyon” sözcüğünün anlamından habersiz gözükmektedirler. 40-50 sayfa boyunca oturup konuşmanın ya da bir şeyleri anlatmanın bir tiyatro oyunu için yeterli olduğu düşünülmektedir. Bu olsa olsa öykü anlatıcılığı ya da acemice yazılmış radyo tiyatrosu için yeterli bir yöntem olabilir. Oysa öncelikle anlatılanları mümkün olduğunca eylem içinde anlamamız, kişilik yapılarını, değişimleri bu eyleme paralel şekilde çözmemiz gerekir. Burada önce karakter mi gelir, yoksa eylem mi gibi kısır bir tartışma yapmak anlamsızdır. Dramanın yapı taşlarından birisi olan eylem olmadan, tiyatronun da olamayacağı ilkesinin altını çizmek istiyorum. Üstelik klasik dramaturjinin serim, düğüm, gelişme, doruk, final formülü de illa ki uygulanmak zorunlu değildir. Önemli olan dramatik anların ve insanlık gerçeğinin bir eylem içinde aktarılması zorunluluğudur.
2. Diyalog yazamama: Tüm tiyatro akımları kendine ait özel bir dil kullanımıyla kendilerini kabul ettirmişlerdir. Her çağın ve üslubun isterleri farklı olmakla birlikte, özellikle 20. yüzyıl tiyatrosunun konvansiyonel akımı olan realizm, gündelik dilin sahne gerçekliği içinde yeniden üretilmesi üzerine, tüm akımlardan daha fazla odaklanmıştır. Bu nedenle ele aldığı toplumsal tabaka, kişilik özellikleri gerçek hayat izlenimi veren bir mimesisi göstermelidir. Ancak bu gerçek hayattaki dil kullanımının birebir kopyalanması değil, sahne gerçekliğinin ve estetik ölçütlerin de hesaba katılarak kurgulandığı bir izlenimdir. Bu nedenle oyun yazarının temel

² Sadece mesleki tanıklıktan pek çok özel ve ödenekli tiyatro yöneticisinin, iyi yazılmış, çağdaş yerli oyun arayışında olduğunu bizatihi gözlemledim.

³ Tabii burada oyunların değerlendirme ölçütleri üzerine bir tartışma yapmaktan çok, “nesnel” dramaturjik değerlendirme ölçütleri söz konusudur.

becerilerinden biri, bu dili sahne üzerinde üretebilmektir. Zaten bu dilin doğrudan aktardıkları ve satır araları, gerçekçi üslubun alt metin ve üst metin çatışmasıyla ilerleyen eyleminin ve anlamının temelini oluşturur. Oysa yerli oyun yazarlarının pek çoğu ki buna “profesyonel ya da nitelikli oyun yazarlarının” bir kısmı da dahildir, dil konusunda oldukça zaaflıdırlar. Edebi, ağdalı ya da suni bir dil kullanma, ya da kişiler, tabakalar, konumlar arasındaki dilsel ayrımları görmezden gelme, her oyun kişisini yazarın ağzından konuşturma, doğal yerine sıradan ve özelliksiz olma, temel sorunlar olarak sayılabilir. Absürd oyun yazarlarının dil kullanımı ise görece daha başarılı ve türün isterlerine uygundur. Ancak bazı genç yazarlar bunda da savurganlığa, ifrata kaçabilmektedirler. Tüm kaotik yapısına rağmen absürd diyalogun da kendi içinde bir düzeni, mantığı olduğu unutulmaktadır. Göstermecî oyunlar 1960 ve 70’lerin yazarlarının etkilerini büyük ölçüde taşımakta, ama bunu geliştirmekten çok, yetersiz taklitler seviyesinde kalmaktadırlar. Yeni kuşak arasında Turgut Özakman, Melih Cevdet Anday ya da Güngör Dilmen gibi dili ustalikle kullanan yazarlardan söz etmek gittikçe zorlaşmaktadır. Kısacası diyalogun, dramatik bir metnin en temel sürükleyici öğelerinden birisi olduğu çoğunlukla atlanmakta, sıradanlıkla doğallık arasındaki uçurum her geçen gün kendisini daha da çok belli etmektedir.

3. Çatışma kurgulama ve uygulamadaki zaaflar: Diyalog yazamamaya paralel bir başka zaaflı da, çatışmayı taşıyacak ve yürütecek dramatik bir yöntem kurgulamadaki sorunlardır. Kağıt üzerinde var görünen çatışma, pratikte dramatik eylemi yürütecek olan meydan okumalardan, düğümlerden ve çelişkilerden uzaktır. Bu nedenle pek çok çatışma “adı var, kendi yok” bir görüntü ortaya çıkartmaktadır. Fiziksel/dış çatışma kadar önemli bir unsur olan iç çatışma bu nedenle aktarılamamakta ya da kurgulanamamaktadır.
4. Tür seçiminde ve uygulamasındaki kayganlıklar: Oyun yazarının yeni bir metne başlarken doğal olarak hangi türde yazacağına karar vermesi gerekir. Günümüzde türler arasındaki ayrımlar çok keskin dayatmalar getirmese de tema ve konuyla bağlantılı olarak, seçilen türün gerekleri göz önüne alınmalıdır. Gerçekçi başlayıp absürde giden, arada göstermecî olup, bir de bilinç akışı deneyeyim diyen pek çok örneklerle karşılaşmaktayız. Ama karşımıza çıkan örnekler bilinçli yapılmış seçimler, arayışlar ve denemelerden çok, ben yazdım oldu türünden bilgisizlik ya da donanım eksikliğiyle bağlantılı çabalarlardır.
5. Konu seçiminde sınırlı kalma: Bir önceki başlıkta belirtildiği üzere, yeni kuşak oyun yazarlarının seçtiği konular ülke ve dünya gündeminin dışına düşmektedir ve yazarların kendi mikrokozmoslarını çok nadir aşabilmektedirler. Tiyatromuz kabaca “iç dökme” edebiyatına/tiyatrosuna doğru gitmektedir. Oysa yazarın bir derdi, felsefesi, insan ve toplum derinliğini anlamak için bir bakış açısı ve yorumlama gücü olması gerekir. Buna ek olarak, konu kaynağının neredeyse sınırsız açılımlar verdiği Türkiye’de hepimizin hergün boğuşmak zorunda olduğumuz sorunlar, absürdlükler ve haksızlıklar o kadar hayatın içindedir ki, yazarların konu kaynağı ararken çok fazla sıkıntı çekmemeleri gerekir. Bilindiği gibi, özellikle mesleğe yeni adım atmış yazarların ilk başvuracakları kaynak, en iyi bildikleridir. Ama etnik, dinsel ve ekonomik ayrımcılığı böylesine şiddetle yaşarken, dönüp dolaşıp, hala aynı içedönük gözlüklerle dünyayı değerlendirmek, tiyatroyu da bir tıkanmaya doğru götürmektedir. Dolayısıyla, izleyici de “yaşayan tiyatro”ya bir türlü ulaşamamakta, tiyatrodan beklediği ihtiyaçlarını -anlık haz dışında- tatmin edememektedir.
6. Tiyatronun kendine özgü isterlerini hesaba katmama: Tiyatronun sinemadan farklı bir tür olduğu, konuyu farklı işlediği görmezden gelinmektedir. Buna ek olarak, memleketimizdeki tiyatroların salon, teknik donanım gibi alt yapı sorunlarıyla boğuştuğunun hiçbir zaman gözden kaçırılmaması gerekir. Onlarca kişinin rol aldığı, sıkça değişen devasa dekorlar ve aşırı teknolojik yatırım gerektiren oyunların sahnelenme olanakları son derece sınırlıdır. Bir konuyu anlatmanın pek çok

yolundan birisi de az kişiyle, sınırlı dekor ve teknik donanım ile aktarmaktır. Hatta bu tür durumların yaratıcılığı kamçılacağı, çok daha özgün ürünler verilmesine neden olan meydan okumalar yarattığı tecrübelerle sabittir. Bu durumda yazarların tercihlerini zengin, hatta müsrif tiyatrodan yana kullanmamaları oyunların sahnelenme şanslarını büyük ölçüde artıracaktır.

7. Yeni bir tiyatro dili geliştirmek için gerekli alt yapıya ve entelektüel birikime sahip olamama: Seneler boyunca Türk tiyatrosunun kendine özgü bir dile nasıl sahip olacağı tartışmaları yapıldı. Ortaya çıkan başarılı örnekler de bir müddet sonra tüketildi. Ancak post-modern çağın insanı artık kalıplaşmış, klişeleşmiş oyun tarzlarının ötesine geçecek, farklı açılımlar ve anlatım biçimleri deneyen oyunlardan heyecan duymaya başlamıştır. Bir süredir, sanatın her dalı disiplinlerarası olmaya ve diğer sanatlardaki gelişmeleri kendi alanına aktarmaya başlamıştır. Ama belli ki yazarlarımızın çoğunun böyle bir kaygısı yoktur. Bildik olanın güvenli limanından öteye çıkmaya çalışmamak, pek çok yazar için en tercih edilen yoldur ki bu da kendini tekrar, kendini aşamama batağına kolaylıkla saplanabilmektedir. Bu tür denemelere giren birkaç kişi ise, yazarlık uğraşısında kendini kabul ettirttikten sonra bunlara girişecek cesareti sergilemektedirler.
8. Ekonomik olamama: Bu zaaf yukarıda saydığım tüm teknik özellikler için geçerlidir. Yani dili ekonomik kullanamama, lafı gereksiz uzatma, oyuna bir şey katmayacak tekrarların tuzağına düşme, yazarın kendi yazdığı cümlelerin büyüünden kurtulamayıp vazgeçememesi, yani yazmada müsrif olması bunlardan birincisidir. Oyuna gereksiz sayıda kişi eklemek, çok daha az kişiyle etkili bir şekilde anlatılabilecek bir durumu ya da konuyu, kalabalıkla anlatmak bir diğeridir. Üçüncü olarak aksiyonun gelişiminde gereksiz sahneler yazarak, oyunun dağılmasına, aşağı çekilmesine, temadan ve olay akışından kopmasına neden olunması bir başka zaafıdır. Zaman son derece kıymetli bir olguya dönüşmüştür. Gişede izleyicinin ilk sorduğu sorulardan birisi “oyun kaç saat?”tir. Artık izleyicinin sabır sınırlarının 19. yüzyıl izleyicisinden çok daha düşük olduğu düşünülecek olursa, konu çok gerektirmedikçe 50-60 sayfayı geçen oyunlar kaleme almak, sahneleme aşamasında metnin başkaları tarafından budanma müdahalesi olasılığıyla karşılaşacağı anlamını taşımaktadır. Buradaki süre sınırlılığı aynı zamanda aksiyonun sıkıştırılmasını ve daha yüksek bir tempo kazanmasını da sağlayan faktörlerden birisidir.

Yukarıda saydığım eksikler, Scribe’ın modası geçmiş “iyi kurulu oyun” tekniğini anımsatmakla birlikte, konvansiyonel tiyatronun çizgisinden bakıldığında, Aristoteles’ten bu yana gelen kimi dramatik tiyatro ilkelerinin hala yeni kuşak oyun yazarları arasında kifayyetli bir şekilde uygulanmasında sorunlarla karşılaşıldığını göstermek açısından önemlidir. Kaldı ki, sözü edilen zaafaların pek çoğu, absürd ya da göstermecî oyunlar için de geçerlidir. Türk tiyatrosunun kendine özgü üslubunu hala tartışmaktan uzak olduğumuz göz önüne alınacak olunursa, konvansiyonel olanın başarılı şekilde kaleme alınmasının bile ne kadar kritik bir dönemeç olduğu anlaşılabacaktır.

SONUÇ YERİNE

Sonuç olarak çeşitli nedenler dolayısıyla gittikçe tiyatrodan uzaklaşan bir seyirci, mali ve sanatsal zorluklarla boğuşan ve 5-6 kişiyi geçmeyen prodüksiyonları tercih eden bir tiyatro camiası ile tiyatrodan geçinemediği için dizi yaparak hayatını kazanan ve bu arada asal mesleği olan oyunculığa lüks bir hobi olarak bakan bir oyuncu kuşağı ile karşı karşıyayız. Eskiden kulağıma terane olan memlekette yazar ve yönetmen yetişmiyor şikayetleri artık çok daha derin ve varoluşsal sorunlarla kol kola gitmektedir. Oysa bir ülkenin tiyatrosu o ülkenin yazarlarıyla anılır. Her ne kadar uzun süredir rejisör tiyatrosu hakim eğilim olsaydı da, tarihe kalacak olan çoğunlukla tiyatro yazınıdır. Bu nedenle yeni kuşak oyun yazarlarının desteklenmesi ve eğitilmesi son derece önemlidir. Nitekim DOT, Galataperform, Tiyatro Boyalıkuş ya da Mehmet Ergen’in yaptığı Oyun Yaz atölyeleri gibi farklı stratejilerle oyun yazarı yetiştirmeye ya da

desteklemeye yönelmek büyük önem taşımaktadır. Bu konuda ödenekli kurumlara ve üniversitelere de büyük görevler düşmektedir:

Buradaki asıl mesele yöntem, kaynak ve iyi niyet sorunudur. Devlet Tiyatroları ya da Şehir Tiyatroları gibi büyük ödenekli kurumların –ve hatta üniversite ve konservatuvarların tiyatro bölümlerinin de- ana misyonu, tiyatroyu ülke çapında yaygınlaştırmaktır ki, bunun da yazar yetiştirmekle paralel olduğu inkar edilemez. Artık Muhsin Ertuğrul'un yaptığı gibi kalemi kuvvetli edebiyatçıya ya da gazetecilere oyun ısmarlamak başvurulacak bir yöntem olmaktan çıkmıştır. Tiyatro yazarının olgunlaşması madem yazdığı oyunu sahnede görmesiyle ve eksiklerini fark etmesiyle mümkün olmaktadır, bu durumda, yeni yazarlara ve yeni oyunlara yönelik deneme sahneleri açılması kaçınılmazdır. Bunun maliyetinin ciddi yükler getireceği göz önüne alınarak, bahsi geçen kurumlar tarafından, en azından senede bir ya da iki kere açılacak ve umut vaat eden metinlerin yazarlarının katılacağı bir çalıştay ile tiyatro insanlarının ya da öğrencilerinin yani dramaturg, yönetmen, oyuncu ve tasarımcı buluşmasının sağlanması, sonuçta ortaya çıkan eserlerin en azından bir kısmının sahnelenmesi olanağının tanınması, ülkemizdeki yazar oluşumunun canlanmasında, gereken teknik, sanatsal desteğin sağlanması ve oyun yazma motivasyonunun artırılmasında önemli bir yöntem olabilir.

Kısacası, tiyatroyu hala aranan, zevk alınan, itibarını geri kazanmış, naftalinlerinden silkinmiş bir sanata dönüştürmek istiyor, 1960'ların yaratıcı patlamalarını bir hayalden öteye götürmeyi arzuluyorsak, yazarlar, üniversiteler ve sanat kurumları olarak hep birlikte daha iyi eserler yazılması için harekete geçmeliyiz.

İKİBİNLİ YILLARDA OYUN YAZARLIĞIMIZ*

Sema Göktaş

2005'i yarıladiğımız şu günlerde ne yazık ki tiyatromuzun gündemi on yıl hatta yirmi yıl öncesinden pek farklı değil. Diğer temel sorunların yanı sıra, katlanarak artan seyirci azlığı artık sadece özel tiyatroların değil ödenekli tiyatroların da yaşamsal bir sorununa dönüşüyor. Seyirci bir daha dönmek üzere tiyatro salonlarından uzaklaşıyor. Buna karşılık hiçbir şey olmuyormuş gibi yine oyunlar sahneleniyor, eleştiriliyor, ödüller veriliyor vs. vs. Oysa süreç kendi doğal gelişimine bırakılamayacak kadar vahim bir hal almış. Bu çalışmayla meseleyi yazarlık açısından gözden geçirmek ve şimdiye kadar bu sorunsalla ilgilenen hemen herkesin ısrarla vurguladığı “oyunların sayısındaki ve kalitesindeki düşüş” saptamasından yola çıkarak öncelikle oyun yazarlığında “nicelik” açısından durum nedir, ona bakmak istedim. 2000-2005 yıllarında basılan oyunlar üzerinden yapılan bu araştırma, bu dönemde belki bir o kadar da sahnelenen ama basılmayan oyun olabileceği düşünülürse eksik gibi gelebilir. Ancak bu çalışma sözü edilen dönemde gün ışığına çıkan tüm oyunları değil, daha çok sahnelenmeyen oyunları saptayabilmek için gerçekleştirildi. Buna göre ulaştığım sonuçlar şunlar:

1. 2000-2005 sürecinde kitap olarak basılan oyun sayısı 133'tür. Bu süreçte ilk kez basılan bütün oyunları listeledim. Böylece 90'lı yıllarda sahnelenmelerine rağmen ancak 2000'lerde kitap olarak basılabildikleri için listeye giren bazı oyunlar da oldu (*Kadınlık Bizde Kalsın/Yılmaz Erdoğan, Kıyamet Sularında ve Sokağa Çıkma Yasağı/Civan Canova, Kuş ve Miletos Güzeli/Coşkun Irmak, İnadına Yaşamak/Metin Balay, Anrico'nun Peşinde/Kubilay Tunçer, Nemrut/Gülşah Banda*). Bu oyunlar sadece kayda geçirmek amacıyla listeye dahil edilmişlerdir. Onları bütün hesaplamaların dışında tuttum. Buna karşılık 90'lı hatta 80'li yıllarda yazarlık ödülü almış, sahnelenmemiş ve yine ancak 2000'lerde basılan oyunlar ise toplam sayıya ve –sahnelenmedikleri için– bütün hesaplamalara dahil edilmişlerdir (*Uygunsuzlar ve Evin Kadınları/Erman Canatan, Terentius'un Afrikalı/Coşkun Irmak, Kevser'di ve Ev-Ses/Sadık Aslankara*). Öyleyse 2000-2005 sürecinde toplam 125 yeni oyun kitap olarak basılmış diyebiliriz.
2. Bu oyunların 17'si oyun yazarlığı yarışmalarında ödül almış.
3. Ödül alanlardan sadece 2'si sahnelenmiş (*Gayri Resmi Hurrem/Özen Yula, Yel mi Değirmen mi/Aslı Öngören*).
4. Bunlardan biri sahnелendikten sonra tekrar yazarlık ödülleri almış (*Gayri Resmi Hurrem: Afife/Cevat Fehmi Başkut, Tiyatro...Tiyatro, İsmet Küntay*).
5. Bu 125 oyunun 35'i 2000-2005 sürecinde profesyonel topluluklarca sahnelenmiş.
6. Sahnelenenlerden 5'ine –sahnelendikten sonra– yazarlık ödülü verilmiş (*Tek Kişilik Şehir/Behiç Ak, Bana Bir Şeyhler Oluyor/Yılmaz Erdoğan, Olağan Mucizeler/Kubilay Tunçer, Gayri Resmi Hurrem/Özen Yula, Mem ile Zîn/Cuma Boynukara*).

Buna göre, 2000-2005 sürecinde basılan oyunların %28'i sahnelenmiş, %72'si sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmalarında ödül alanların %12'si sahnelenmiş, %88'i sahnelenmemiştir. Yazarlık yarışmasında ödül almış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı %50'dir. Basılmış oyunların sahnelendikten sonra ödül alma oranı ise %12'dir.

7. Baskı tarihlerine göre 2000 yılından günümüze kadar basılan oyunlar şunlardır (*Koyu harflerle yazılanlar sahnelenmiş oyunlardır. (*) işaretli oyunlar ise yazarlık yarışmalarında ödül almış oyunlardır.*):

Sayı	Yazar	Oyun	Yayınevi	Yayın Yılı
1	Ahmet Önel	*Baton ya da Baton ⁱ	MitosBoyut	2000
2	Bilgesu Erenus	Halide	“	“
3	Erhan Bener	Şahmeran ⁱⁱ	Kültür Bakanlığı	“
4	Erman Canatan	*Uygunsuzlar ⁱⁱⁱ	MitosBoyut	“
5	“ “	*Evin Kadınları ^{iv}	“	“
6	Güngör Dilmen	Kuzguncuk Türküsü	“	“
7	“ “	Şan, Şeref, Ün=Amfitrion	“	“
8	Hasan Öztürk	*İlmik İlmik ^v	“	“
9	Hidayet Sayın	Paragonya	Kültür Bakanlığı	“
10	Kâzım Eryüksel	Başaklar	MitosBoyut	“
11	“ “	Mahkumlar	“	“
12	Kerim Yavuz	*Şeytan Tırnağı ^{vi}	“	“
13	Mehmet Murat İldan	Sakyamuni	Kültür Bakanlığı	“
14	“ “ “	Ormanın Hayaletleri	“	“
15	“ “ “	*Büyünün Gözleri ^{vii}	MitosBoyut	“
16	Mustafa Nogay Kesim	Piştî	Kültür Bakanlığı	“
17	“ “	Ağalık Belâsı	“	“
18	Nurettin İğci	Kosova Cehennemindeki Çiçek	“	“
19	Savaş Aykılıç	Ah Şu Büyükler	MitosBoyut	“
20	“ “	Aşk Grevi ^{viii}	“	“
21	Vural Pakel	Gençlik Yargılanıyor	Kültür Bakanlığı	“
22	Yılmaz Erdoğan	Kadınlık Bizde Kalsın ^{ix}	Sel	“
1	Caner Bilginer	Hayırlı Evlât	MitosBoyut	2001
2	“ “	İnternetçi	“	“
3	Civan Canova	Kıyamet Sularında ^x	“	“

4	“ “	Kızıl Ötesi Aydınlık	“	“
5	“ “	Erkekler Tuvaleti ^{XI}	“	“
6	“ “	Sokağa Çıkma Yasağı ^{XII}	“	“
7	Coşkun Irmak	*Terentius’un Afrikalısi ^{XIII}	Kültür Bakanlığı	“
8	Cuma Boynukara	Ateşle Gelen	MitosBoyut	“
9	“ “	Mem ile Zîn ^{XIV}	“	“
10	“ “	Ölüm Uykundaydı ^{XV}	“	“
11	Gülşah Banda	Nemrut ^{XVI}	Karya	“
12	Mehmet Murat İldan	Galileo Galilei	Kültür Bakanlığı	“
13	“ “ “	Dilencinin Kehaneti	“ “	“
14	Nuri Güngör	Osmangiller	“ “	“
15	“ “	1212 Gün	“ “	“
16	Raşit Çelikezer	Yağmurum Olsana	MitosBoyut	“
17	“ “	Yanlış Adamlar	“	“
18	“ “	Mutlu Beraberlik	“	“
19	“ “	Bir Kuşluk Vakti ^{XVII}	“	“
20	Şener Aksu	İlk Yardım Son Yardım	Kültür Bakanlığı	“
21	“ “	Kağıtçı	“	“
1	Behiç Ak	Tek Kişilik Şehir ^{XVIII}	MitosBoyut	2002
2	Civan Canova	Ful Yaprakları ^{XIX}	“	“
3	“ “	Düğün Şarkısı	“	“
4	Coşkun Irmak	Siyah Çoraplılar ^{XX}	“	“
5	Cuma Boynukara	Suyun Rengi	“	“
6	“ “	Beceriksizler	“	“
7	“ “	O’nun Saltanatı	“	“
8	Güngör Dilmen	Osmanlı Dram Kumpanyası ^{XXI}	“	“
9	Kemal Demirel	İkili Ölüm	Simurg	“
10	Kubilay QB Tunçer	Olağan Mucizeler ^{XXII}	Can Yayınları	“
11	“ “	Nargile	“ “	“
12	“ “	Anrico’nun Peşinde ^{XXIII}	“ “	“
13	Mehmet Murat İldan	Gandhi	Kültür Bakanlığı	“
14	“ “ “	William Shakespeare	“	“
15	Özen Yula	Gayri Resmi Hurrem ^{XXIV}	MitosBoyut	“
16	“ “	Sahibinden Kiralık	“	“
17	“ “	Yakındoğu’da Emanet ^{XXV}	“	“
18	Raşit Çelikezer	Hiçbir Şey ^{XXVI}	“	“
19	Tuncer Cücenoglu	Çığ ^{XXVII}	“	“
1	Ali Berkday	Benim Meskenim Dağlardır ^{XXVIII}	“	2003

2	Aslı Öngören	*Yel mi Değirmen mi ^{xxix}	“	“
3	Behiç Ak	Fay Hattı ^{xxx}	“	“
4	“	Newton Bilgisayardan Ne Anlar ^{xxxi}	“	“
5	Caner Bilginer	Dünyada Mekân yahut Hilekâr	“	“
6	Cemal Arslan	Mahpusluk Zor Zanaat	“	“
7	İlker Köklük	*Mendil Alır mısınız ^{xxxii}	“	“
8	İpek Seyahioğlu	*Bakır Kalkan ^{xxxiii}	“	“
9	Metin Balay	İnadına Yaşamak ^{xxxiv}	“	“
10	“	İnadına İnsan ^{xxxv}	“	“
11	Mine Ölce	Dün, Bugün, Yarın	“	“
12	“	Biletler İki Kişilik	“	“
13	Müjdat Gezen	Artiz Mektebi	“	“
14	Müzeyyen E. Erim	Hulusi Beyin Kızları	“	“
15	“	Bütün Menekşeler Annem Kokar	“	“
16	“	Murat Oteli	“	“
17	Nezihe Meriç	Öyle Bir Gün (Toplu Oyunlar içinde)	YKY	“
18	Raşit Çelikezer	Otopark Cinayetleri ^{xxxvi}	MitosBoyut	“
19	Savaş Aykılıç	Kral Karun	“	“
20	“	Troya Geçilmez	“	“
21	“	Bir Kalem, Bir Kılıç, Bir de Kalp	“	“
22	“	Ksantos Trajedisi	“	“
23	Sinan Bayraktar	Definename ^{xxxvii}	“	“
24	Tuncer Cücenoglu	Sabahattin Ali	“	“
25	Yıldız Kenter	Hep Aşk Vardı ^{xxxviii}	İş Bankası	“
1	Adalet Ağaoğlu	Duvar Öyküsü	“	2004
2	Behiç Ak	İmaj Katili	MitosBoyut	“
3	Beki L. Bahar	Demokles’in Kılıcı	“	“
4	Funda Özşener	Sevgili Hayat	“	“
5	Kıvanç Nalça	Dermeyan Masalı	“	“
6	“	Eşya ile Münasebeti Tayin Problemi	“	“
7	“	Büyü-Düğüm	“	“
8	“	Mutsuz Anneler Kulübü	“	“
9	Metin Balay	Deniz Diye Bir Delikanlı ^{xxxix}	“	“
10	“	Düzmece Müzikal	“	“
11	Mustafa Şerif Onaran-Rüştü Asyalı	Ben Bir İnsan ^{xl}	Kültür Bakanlığı	“
12	Okday Korunan	İyi Şanslar ^{xli}	MitosBoyut	“
13	Sadık Aslankara	*Kevser’di ^{xlii}	“	“
14	“	*Ev-Ses ^{xliii}	“	“

15	“ “	Hayal Ustası	“	“
16	Tarık Günersel	Yarım Bardak Su ^{xliv}	“	“
17	Turgay Nar	Can Ateşinde Kanatlar ^{xlv}	“	“
18	Üstün Dökmen	Komşu Köyün Delisi ^{xlvi}	Galata	“
19	Vedat Türkali	141. Basamak	Gendaş	“
1	A.Cüneyt Yalaz-Sevilay Saral-Uluç Esen	Pilavdan Dönenin Kaşığı Kırılın ^{xlvii}	BGST	2005
2	Beki L. Bahar	Ölümsüz Kullar	MitosBoyut	“
3	“ “	Senyora	“	“
4	“ “	Alabora	“	“
6	Coşkun Irmak	Miletos Güzeli ^{xlviii}	“	“
7	“ “	Memurîn Fash ^{xlx}	“	“
8	“ “	*Kuş ⁱ	“	“
9	“ “	Dünyada Tek Başına ⁱⁱ	“	“
10	Emre Basalak	*D21 ⁱⁱⁱ	TOMEB Yayını	“
11	Erman Canatan	Muammer Muammer	MitosBoyut	“
12	“ “	İyi Yurttaş	“	“
13	“ “	Dağların Türküsü	“	“
14	“ “	Çukur	“	“
15	Fırat Yumun	Mevlana	Milli Eğ.Bakanlığı	“
16	Kemal Kocatürk	Kanatlı Doğanlar	MitosBoyut	“
17	“ “	Su İzler	“	“
18	“ “	Medeia	“	“
19	Kollek.Çalışma/TEAB (Eğitim-Sen)	Dersimiz Kadın ^{liii}	Aram	“
20	Müzeyyen E. Erim	Bekârlar Apartmanı	MitosBoyut	“
21	“ “	Başarı	“	“
22	Raşit Çelikezer	Kazan Dairesi	“	“
23	Sema Göktaş	*Yerin Altında ^{liv}	TOMEB Yayını	“
24	Sevilay Saral	Yedi Kadın ^{lv}	BGST	“
25	Yıldırım Görücü	*Ömür 8 Gün Lakırdı 9 ^{lvi}	TOMEB Yayını	“
26	Yılmaz Erdoğan	Bana Bir Şeyhler Oluyor ^{lvii}	Sel	“
27	Zeynep Bayraktutan	*Yıldızları Sayarken ^{lviii}	TOMEB Yayını	“
133	2000-2005 sürecinde ilk kez basılan toplam oyun sayısı			

8. Sahnelenen oyunların basım ve sahnelenme tarihleri ile sahnelendikleri yerler şöyle: (Koyu harflerle yazılan oyunlar sahnelendikten sonra basılmışlardır.)

Oyun	Basıldığı Yıl	Sahnelendiği Yıl	Sahne
Şahmeran	2000	1999-2000	DT(Devlet Tiyatrosu)
Aşk Grevi	2000	1999-2000	ŞT(Şehir Tiyatrosu)
Erkekler Tuvaleti	2001	2004-2005	ÖT(Özel Tiyatro)
Mem ile Zîn	2001	2004-2005	ÖT
Ölüm Uykundaydı	2001	2001	ÖT
Bir Kuşluk Vakti	2001	2003-2004	DT
Tek Kişilik Şehir	2001	2001-2002	ÖT
Ful Yaprakları	2002	2004-2005	DT
Siyah Çoraplılar	2002	2002	DT
Osmanlı Dram Kumpanyası	2002	2003-2004	DT
Olağan Mucizeler	2002	2001-2002	ÖT
Gayrı Resmi Hürrem	2002	2003-2004	ŞT
Yakındoğu'da Emanet	2002	2003	DT
Hiçbir Şey	2002	2004-2005	ÖT
Çığ	2002	2003-2004	DT
Benim Meskenim Dağlardır	2003	2004-2005	ÖT
Yel mi Değirmen mi	2003	2003-2004	ÖT
Fay Hattı	2003	2003-2004	ÖT
Newton Bilgisayardan Ne Anlar	2003	2003-2004	ÖT
İnadına İnsan	2003	1999	ÖT
Otopark Cinayetleri	2003	2004-2005	DT
Definename	2003	2000-2001	DT
Hep Aşk Vardı	2003	2000-2001	ÖT
Deniz Diye Bir Delikanlı	2004	2000-2001	ÖT
İyi Şanslar	2004	2002	ÖT
Yarım Bardak Su	2004	2003-2004	ÖT
Can Ateşinde Kanatlar	2004	2004-2005	ŞT
Komşu Köyün Delisi	2004	2000	ŞT, DT
Pilavdan Dönenin Kaşığı Kırılın	2005	2003	ÖT
Memurîn Fashı	2005	2001	DT
Dünyada Tek Başına	2005	2005	ÖT
Dersimiz Kadın	2005	2004	ÖT
Yedi Kadın	2005	2001	ÖT
Bana Bir Şeyhler Oluyor	2005	2002-2003	ÖT

Basılan oyunlar ortalama 1,37 yıl sonra sahnelenmişlerdir. Oyunun sahnelendikten sonra basılması durumunda ise aradaki süre ortalama 2,9 yıla çıkmaktadır. Oyunların 20'si özel tiyatrolar tarafından, 10'u Devlet Tiyatroları tarafından ve 4'ü İBBŞT ve diğer şehir tiyatroları tarafından sahnelenmiştir.

-
- ^{xv} Bizim Tiyatro, 2000-2001.
- ^{xvi} Bakırköy Belediyesi Oyun Yazma Yarışması 1998; Sivas Devlet Tiyatrosu, 1998-1999; Antalya Devlet Tiyatrosu, 2004-2005.
- ^{xvii} Ankara Devlet Tiyatrosu, 2003-2004.
- ^{xviii} Aksanat Prodüksiyon Tiyatrosu, 2001-2002; Afife/Cevat Fehmi Başkut Özel Ödülü 2002.
- ^{xix} İstanbul Devlet Tiyatrosu, 2004-2005.
- ^{xx} İzmir Devlet Tiyatrosu, 2002.
- ^{xxi} İstanbul Devlet Tiyatrosu, 2003-2004.
- ^{xxii} Açık Tiyatro, 2001-2002; Afife/Cevat Fehmi Başkut Ödülü 2003.
- ^{xxiii} Ankara Devlet Tiyatrosu, 1997-98.
- ^{xxiv} Cevdet Kudret Oyun Yazma Yarışması; İBBŞT, 2003-2004; Afife/Cevat Fehmi Başkut Ödülü-İsmet Küntay En İyi Oyun Ödülü 2004.
- ^{xxv} Toga Festivali/Japonya, 2003; 14. Uluslar Arası İstanbul Tiyatro Festivali, 2004.
- ^{xxvi} Ankara Ekin Tiyatrosu, 2004-2005.
- ^{xxvii} Bursa Devlet Tiyatrosu, 2003-2004.
- ^{xxviii} AST, 2004-2005.
- ^{xxix} İsviçre Hastanesi 1. Oyun Yazma Yarışması; Fayton Oyuncuları, 2003-2004.
- ^{xxx} Dostlar Tiyatrosu, 2003-2004;
- ^{xxxi} Gölge Tiyatro, 2003-2004.
- ^{xxxii} İsviçre Hastanesi 1. Oyun Yazma Yarışması.
- ^{xxxiii} “ “ “ “ “ “
- ^{xxxiv} AST, 1997.
- ^{xxxv} AST, 1999.
- ^{xxxvi} İstanbul Devlet Tiyatrosu, 2004-2005.
- ^{xxxvii} Bursa Devlet Tiyatrosu, 2000-2001.
- ^{xxxviii} Kent Oyuncuları, 2000-2001.
- ^{xxxix} AST, 2000-2001.
- ^{xl} Ankara Devlet Tiyatrosu, 2002-2003.
- ^{xli} TOBAV Afife Jale Sahnesi, 2002; Yalnız Tiyatro, 2004.
- ^{xlii} Salıhlı Belediyesi Oyun Yazma Yarışması, 1986.
- ^{xliii} Üsküdar Belediyesi Oyun Yazma Yarışması, 1992.
- ^{xliv} Tiyatro Kedi, 2003-2004.
- ^{xlv} İBBŞT, 2004-2005.
- ^{xlvi} Antalya Belediyesi Şehir Tiyatrosu, 2000-2001; Ankara Devlet Tiyatrosu, 2002.
- ^{xlvi} Tiyatro Boğaziçi, 2003.
- ^{xlvi} Diyarbakır Devlet Tiyatrosu, 1993.
- ^{xlvi} Kazdamı Oyuncuları 2001; Erzurum Devlet Tiyatrosu, 2004-2005.
- ^l Suat Taşer Kısa Oyun Yarışması 1985; DEÜ GSF Sahne Sanatları Bölümü; Trabzon Devlet Tiyatrosu, 1991.
- ^{li} Kazdamı Oyuncuları, 2005.
- ^{lii} TOME B Oyun Yazma Yarışması, 2005.
- ^{liii} TEAB/Eğitim-Sen, 2004.
- ^{liv} TOME B Oyun Yazma Yarışması, 2005.
- ^{lv} Tiyatro Boğaziçi, 2001.
- ^{lvi} TOME B Oyun Yazma Yarışması, 2005.
- ^{lvii} BKM, 2002-2003.
- ^{lviii} TOME B Oyun Yazma Yarışması, 2005.